

Diža' chawe' kub len Salmo ka'

New Testament and Psalms in Zapotec, Yatee

This Bible is copyrighted by BibleLeague International (BibleLeague.org) and translation was provided by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org). This Bible is printed with permission and produced at cost by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible

SALMOS.....	4
MATÍO.....	62
MARKOS	96
LUKAS.....	117
ZWA.....	152
HECHOS	177
ROMANOS.....	210
1 CORINTIOS	224
2 CORINTIOS	237
GÁLATAS	245
EFESIOS	250
FILIPENSES.....	255
COLOSENSES	259
1 TESALONISENSES.....	263
2 TESALONISENSES.....	266
1 TIMOTEO.....	268
2 TIMOTEO.....	273
TITO	276
FILEMÓN	278
HEBREOS.....	279
ŽEDW	289
1 BEDW.....	293
2 BEDW.....	297
1 ZWA	300
2 ZWA	304
3 ZWA	305
JUDAS.....	306
APOKALIPSIS	308

SALMOS

1 Ba nez zen naken che bennen' bi zzi'e da' zze-
jní'igekle benne' wen da' zinnj ka' le',
na' bi nake' toze len benne' doľa' ka',
na' bi žónlene' tzen benne' ka' zzóagake' Dios
cheľa'ale,
2 san žebele' dan' žone' kan zchi'le Xanžo Dios,
na' kan nak dan' wnnakze' le', dot ža dot yel zlab
laže'en.
3 Benne' ni nake' ka to yag da' zoan žoa'a yegw,
da' zbian da' zix chen lo byo' chekzen,
na' xlagen bi žasen.
Yógo'te da' žon benne' ni, želžój chawen',
4 san benne' wen da' zinnj ka' kege ki zej nake'.
Zej nake' ka to laga' biž dan' žoa be'.
5 Bi yežojgak chawe' benne' wen da' zinnj ka' kate'
wchi'a laže' Dios légage',
na' bi chó'ogak benne' doľa' ka' gan zej ndobe benne'
chawe' ka' law Dios.
6 Žaz laže' Dios da' žongak benne' chawe' ka',
san da' žongak benne' wen da' zinnj ka' chen' légage'
gan kwia y'igake'.
2 ¿Biž chen' zži'igak benne' yógo'te yež ka' che Dios?
¿Biž chen' zlab láže'gak benne' ka' da' zzoan le'
cheľa'ale?
2 Žži'igak benne' wnná bia' ka' chie' le',
na' benne' yolawe' ka' žóngake' toze diža' nich
wží'igake' che Dios, Xángake',
na' che Bennen' wžé Dios chekze'.
3 Znnágake': "Yebéj kwinžo lo ná'gake',
na' wzoažo cheľa'ale da' bchí'igekle' žo'o."
4 Gan že' Xanžon' ya'abá chie' žžiže'.
Žon ditjle' da' žek láže'gake' góngake',
5 na' lo yeľa' zža'a chie' zdíle' légage',
na' lo yeľa' yichj ža'a chie' zchebe' légage'.
6 Zinne': "Lo ya'a la'y chia', Ya'a Sión
ba bzoa' Bennen' nna bi'e lo wlaza' neda'."
7 Zna Bennen': "Wzenla' le'e da' gož Xanžon' neda'.
Gože' neda': Le' nako' Zi'na'. Na'a ža naka' xo'.
8 Wnnable neda', na' gonna' Le' yógo'te yež ka',
na' gak chio' dot yežlyó.
9 Wchinnjo' yež ka' len to bar ya,
na' ka to že'e yo wzozjo' légaken."
10 Na'a, le'e, Benne' wnná bia' ka', le yenle da' ni da'
zzejní'ila' le'e.
Le wsedle da' ni da' zzenla' le'e, le'e na' zna bia'le lo
yežlyó.
11 Le gon da' zna Xanžo Dios, lo yeľa' zžebe chele,
na' lo yeľa' žežize chele, le yebele lawe' le'.
12 Le gape ba la'ne Ži'ne' nich bi že'e,

na' bi kwia yi'le lo nez chele, dan' la' žá'atie' le'.
Ba nez zen naken chegak yógo'te benne' ka' žxen
láže'gake' le'.

3 Xana' Dios, ba nyanle'e benne' ka' zžá'agake' ne-
da'.
Benne' zante zdíl-lengake' neda'.
2 Benne' zante znnégake' chia', na' znnágake':
"Bi yeslá Dios le'."
3 San Le', Xana' Dios, žape chi'o neda'.
Nako' yeľa' baní' chia', na' zzo' neda' chawe'.
4 Wžéžyi'a, na' bliža' Xana' Dios,
na' le' bechebe' chia' gan zoe' law ya'a la'y chie'.
5 Gota'a, na' wtasa',
na' bebana' dan' ben choch Xana' Dios neda'.
6 Bi žeba' chi mil benne' ka' zdíl-lengake' neda',
benne' ka' zej nyechjle' neda'.
7 Wyás, Xana' Dios. Beslá neda', Dios chia',
na' wdáp xága'gak benne' ka' zdíl-lengake' neda',
na' bdichj láye'gak benne' wen da' zinnj ka'.
8 Yeľa' weslá za' lo no'o, Xana' Dios.
Ben chawe' benne' chio' ka'.
4 Bechebe chia' kate' žliža' Le', Dios.
Le' zchi'a láže'kzo' da' žona'.
Kate' wzóa' lo da' zede, Le' ben chocho' neda'.
Beyache' laže'le neda', na' benle da' zcháljljena' le'.
2 Zna Dios: "Le'e, benne' ka', žto chi'ize wzoale neda'
cheľa'ale?
¿To chi'ize ží'ilele da' bi be zaka', na' chejle'le da' wen
laže'?"
3 Žaľa' nnézlele ba wžé Xanžo Dios bennen' žape' le'
ba la'ne.
Xanžo Dios yenle' chia' kate' wliža' le'.
4 Le žebe law Dios, na' bi gonle doľa'.
Le wlab laže' chie' kate' dele gan ztasle, na' le soa
žize.
5 Le got biado' ka' lawe' le' lo da' nak chawe',
na' le wxén laže' Xanžo Dios.
6 Benne' zante znnágake':
"¿Nož benne' gon chawe'le neto'?"
Lo yeľa' ži'i laže' chio' bwia neto', Xanto' Dios.
7 Le' bzo' yeľa' žebele lo yichj lážda'wa',
dan' nakžen zen ka da' zej nape benne' ka' zej nápl'ie
zoa', na' xis uba wā.
8 Lo yeľa' zga'n chawe' gata'a, na' tasa',
dan' znno' Le', Xana' Dios, naka' chawe' lawo' le'.
5 Bze nag da' znnia', Xana' Dios.
Be' laže' kan zbeže laža'a.
2 Le' nako' Xana', na' nako' Dios chia'.
Benle da' žliža' le', dan' zcháljljenteza' le'.

3 Xana' Dios, chbal-le yenlo' chi'a.
 Zildo' la'kza' lawo' Le', na' kweza' da' yi'o neda'.
 4 Nako' Dios bi žaz lažo'o da' bi nak chawe'.
 No benne' žone' da' zia bi soakze' gan zo' Le'.
 5 Bi žo'o latje la'gak benne' wen da' zinnj ka' lawo'.
 Bi zle'elo' chawe' yógo'te benne' wen da' zinnj ka'.
 6 Zchinnjo' ližgak benne' ka' žon láže'gake'.
 Zzo' cheja'ale benne' wetw benách ka', na' no benne'
 žon laže'e,
 7 san neda' wak choa'a ližo' dan' nží'ile'elo' neda'.
 Wkán zena' Le' lo yodo' la'y chio' lo yela' zžebe.
 8 Bsedle neda' gona' da' chawe' lawo' Le', Xana' Dios,
 dan' zžá'ale'egak benne' ka' neda',
 benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.
 Bche' neda' nez chawe' chio'.
 9 Benne' ki bi znnágake' da' naken da' li.
 Nža' yichj láždo'gake' da' kegle.
 Lbá'gake' zej naken ka yežw ba ka' chegak benne' gat
 ka' da' nyáljwgaken.
 Znnágake' diža' chawe' ka', san žon láže'gake'.
 10 Ben zi' benne' ka', Dios.
 Ben ga chejché'gwake' ni'a che xtiža'gakkze'.
 Dan' nyanle'e da' bi nak chawe' da' žongake',
 na' dan' bží'igake' chio' Le', bnnita' lé'gake' cheja'ale.
 11 San yebéle'egekle' benne' ka' žxen láže'gake' Le'.
 Kwežeyá'gake' lo yela' žebele dan' žákleno' lé'gake'.
 Benne' ka' zej nží'ile' Le' yebéle'egekle' lawo' Le'.
 12 Gon cháwe'kzo' benne' chawe', Xana' Dios.
 Dan' žaz lažo'o bennen', gape chi'o le'.
6 Xana' Dios, bi tižo' neda' lo yela' zža'a chio',
 na' bi gono' neda' zi' lo yela' yichj ža'a chio'.
 2 Beyache' laže'l neda', Xana' Dios, dan' bi zoa' chawe'.
 Beyón neda', Xana' Dios, dan' zžáka'li'a.
 3 Že' zede yichj lážda'wa',
 na' Le', Xana' Dios, žbatx gákleno' neda'?
 4 Da, Xana' Dios, beslá be' da' nakkza'.
 Lo yela' ži'i laže' chio' beslá neda'.
 5 Gan zej nnita' benne' gat ka', bi žejsá' laže' no
 benne' Le'.
 Lo latje chegak benne' gat ka', žnoz benne' wkán
 zene' Le'?
 6 Ba žedó laža'a dan' zbeže laža'a.
 Yógo'te yel žbise gan dia' len nis zbeža'.
 Žesbisan' len nis zbeža'.
 7 Ba nyejw yej lawa' dan' zbéželi'a.
 Ba bebižkze nis dan' yožen yej lawa' dan' zžá'ale'egak
 benne' ka' žsáka'gake' neda'.
 8 Le kwas ga zoa' ni, yógo'tele žonle da' zinnj,
 dan' ženle Dios zbéželi'a.
 9 Xana' Dios ba ženle' da' žáta'yoela' Le'.
 Zzi' Xana' Dios da' zchájljena' Le'.
 10 Žedoé'egekle, na' zej že' zedle'e yógo'te benne' ka'
 bi zlé'egekle' neda' chawe'.
 De chgi' kwás'gake' gan zoa', na' yedoé'egekle'.
7 Xana' Dios, žxen laža'a Le'.
 Beslá neda' lo na'gak benne' ka' žsáka'gake' ne-
 da', na' goklen neda',
 2 nich bi séngake' neda' ka žon bež yixe',

na' bi wchéza'gake' neda' gan bi zoa no benne' gák-
 lene' neda'.
 3 Xana' Dios, cha' bena' neda' ki;
 cha' zoa bi da' zinnj da' ben ni'a na'a;
 4 cha' zoa bi da' bi nak chawe' da' bena' che no
 benne',
 bennen' zgá'nlene' neda' chawe',
 (san neda' gókljena' bennen' bi zle'ele' neda' chawe'
 la'kze bi be bena' chie')
 5 cha' ki bena', be' latje bennen' bi zle'ele' neda'
 chawe' kwia laže'e neda', na' sene' neda'.
 Be' latje bennen' wleje' neda' lo yo, na' wca'ne' ca'ze
 yela' zen chia'.
 6 Xana' Dios, lo yela' zža'a chio', wzó ža'.
 Bdił-len benne' ka' žsáka'gake' neda' lo yela' zža'a ché-
 gake'.
 Bseł'a da' gaklen neda' kate' žin ža wchi'a lažo'o da'
 žak cheto'.
 7 Benne' yógo'te yež ka' lá'gake' lawo' Le'.
 Wnná bia' benne' ka' lo yela' zen chio'.
 8 Le', Xana' Dios, wchi'a lažo'o benne' yógo'te yež.
 Bchi'a laže' neda' ka nak da' chawe' dan' bena',
 dan' bena' lo da' nak li laže' chia'.
 9 Bchinnj da' žongak benne' wen da' zinnj ka',
 san ben chawe' benne' chawe' ka',
 dan' nako' chawe', Dios, na' žwio' da' yo'o lo yichj láž-
 do'gak yógo'te benne' ka'.
 10 Dios na'kze žape chi'e neda'.
 Žeslé' benne' ka' zej nake' li laže'.
 11 Nak chawe' ka zchi'a laže' Dios da' žongak benne'
 ka'.
 Yógo'te ža zža'a Dios che da' žongak benne' wen da'
 zinnj ka'.
 12 Cha' bi yeyát láže'gake' Dios kweje' ya ntoche' chie'
 ka'.
 Za' wsíe' yag ntóche'do' chie' ka'.
 13 Za' wkonle' žin ya chie' ka' che wdiłe.
 Za' wsíe' yag ntóche'do' ka' zoa yi' láwe'gaken.
 14 Benne' wen da' zinnj žkweze' da' zia da' gone'.
 Yo'o yichj lážda'we' da' zinnj da' gone', na' gone' da'
 wen laže'.
 15 Ba bche'ne' to yežw gže' nich yéxjwgak benne' ka'
 ga na', san be'xjwe' lekze' lo yežwn'.
 16 Da' zinnj da' bene' žesbaga'n lekze' zia,
 na' da' bsake'e benne' ka' yeb'i'i Dios chekze' le'.
 17 Wkán zena' Xana' Dios ni'a che da' chawe' da' žone'
 na' gólteza' che La la'y che Xana' Dios, Benne' zente.
8 Xanto' Dios, zente nak La la'y chio' Le' do zente
 yežlyó.
 Nakže zen yela' zen chio' ka ya'abá.
 2 Žoıgak xkwide' ka', na' bi'do' že'n ka', ka naken.
 Yo'o chawo'o gan bi gak la'gak benne' ka' bi zlé'egek-
 le' Le' chawe'.
 Zzoa žio' benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe',
 na' benne' ka' zžóagake' Le' cheja'ale.
 3 Kate' zwia' ya'abá dan' beno' Le',
 na' byo', na' belj ka', da' ka' bzo' to ton,

4 na' znnaba': ¿bizkze zej nak benne' ka', dan' že' lažo'o lógake'?
 ¿Bizkze zej nak benne' ka', dan' ži'o wnné yoe ché-gake'?
 5 Beno' lógake' yeláte'ze gaxjw ka nako' Le', na' bzo' chégake' yel'a' zen, na' yel'a' ba la'ne.
 6 Wnnakzo' nna biá'gake' yógo'te da' ka' beno'. Yógo'ten bdio' lo ná'gake':
 7 zila' ka', na' bež ka', na' yógo'te bia yix'e' ka',
 8 bia zej nnita' xilgakba', na' bel ka', na' yógo'te bia ka' zej nnita'ba' lo nisko'.
 9 Xanto' Dios, zente nak La la'y chio' Le' do zente yežlyó.
 9 Xana' Dios, dot laža'a wká'n zena' Le'.
 2 Yebekzla', na' gol'kza' ka nak chio'.
 Gola' che La la'y chio' Le', nako' Dios zente.
 3 Bžonnjgak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.
 Bejchégwgake', na' wnítgекle' lawo' Le',
 4 dan' zzoa chawo'o da' chawe' da' žona'.
 Ži'o latje blo chio', na' cháwe'do' zchi'a lažo'o.
 5 Bdi'lo' benne' yež ka', na' bchinnjo' yo'o chegak benne' wen da' zinnj ka'.
 Bso'lo' lagak benne' ka' to chi'ize.
 6 Wžía yi'gak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.
 To chi'ize zej nbia yi' latje chegak benne' ka', na' yež chégake' ka', da' ka' bchinnjo' Le'.
 Nitó benne' chejsá' laže'e benne' ka'.
 7 Xanžo Dios zoakze' to chi'ize.
 Bkweze' latje blo chie' gan wchi'a laže'e benne' ka'.
 8 Lo da' chawe' wchi'a laže'e benne' ka' dot yežlyó, na' benne' yógo'te yež ka' lo da' nak li laže'.
 9 Xanžo Dios nake' ka' to gan chejnníta'gak chawe' benne' yache' ka',
 kate' žin ža che da' wžía yin' benne' wen da' zinnj ka'.
 10 Benne' ka' zej nónbi'e Le', Xanto' Dios, wxén laže'gake' Le',
 dan' bi wléj yichjo' benne' ka' žiljgake' Le', Xanto' Dios.
 11 Le go' che Xanžon', Bennen' zoe' yež Sión.
 Le wzenle benne' yež ka' ka nak da' bene',
 12 dan' žejsá' laže'e chegak benne' ka' zžáka'gake', na' yezi'e wzón che benne' wetw benách ka'.
 Bi ga' laže'e da' žližgak benne' yache' ka' Le'.
 13 Beyache' laže'e' neda', Xana' Dios.
 Bwia da' zžaka'a lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.
 Le' bekó'o neda' lo na' yel'a' got
 14 nich wzenla' benne' ka' da' zka'n zena' Le' gan zdób-gake' lo yež Sión,
 na' yebéle'ela' dan' besló' neda'.
 15 Chejchazgak benne' yež ka' lo yežw da' bché'ngake'.
 Chejcházgake' lo do yelj da' bdíxjgake'.
 16 Xanžo Dios blo'e'ele' kan zchi'a laže'e,
 dan' wbága'gak zia benne' ka' bi zej nake' chawe' ni'a che da' bégakkze'.
 17 Benne' bi zej nake' chawe' ka' cházgake' lo yi' gabíl, yógo'te benne' ka' žal laže'gake' Xanžo Dios.

18 Kege to chi'ize ga' laže' Dios benne' yache' ka', na' kege to chi'ize nitle da' žxen laže'gake'.
 19 Wzó ža', Xana' Dios. Bi go'o latje benne' ka' wká'n zen kwíngake'.
 La'gak benne' yež ka' lawo' Le' nich wchi'a lažo'o lógake'.
 20 Xana' Dios, ben ga' žébegak benne' ka' Le'.
 Yeyónbia'gak benne' yež ka' zej nake' benachze.
 10 Xana' Dios, ¿biz chen' zo' zi'to'?
 ¿Biz chen' z'kache' kwino' kate' zžáka'gak benách chio' ka'?
 2 Lo yel'a' zka'n zen kwin benne' bi nake' chawe' zbia laže'e benne' yache',
 san chejchaze' lo da' bdixjwe' nich wžía yi'e bennen'.
 3 Zka'n zen kwine' ni'a che da' zze laže'e.
 Žnne zi'e bennen' zdan laže'e yel'a' gape, na' zka'ne' ka'ze Le', Xana' Dios.
 4 Lo yel'a' zka'n zen kwin benne' bi nake' chawe' bi žape' Dios ba la'ne,
 na' žnne' bi zoa Dios.
 5 Žónteze' da' zinnj, na' žnne' bi wchi'a laže' Dios le' ni'a che da' žone'.
 Žzoe' che'la'ale benne' ka' zží'igake' chie' le'.
 6 Lo yichj lážda'we' žnne':
 "Bi be gak wsejw xneza'.
 Batkle bi gak chia' da' bi naken chawe'."
 7 Žnnáteze' da' kegle, na' da' wen laže', na' z'kache'lanteze'.
 Diža' ka'ze, na' diža' ya'že zžó'jgaken žoe'e.
 8 Z'kache' kwine' žoa'a yež nich sene' benne' ka'.
 Bagáche'ze žote' benne' ka' zdégakze' ga na'.
 Žwíalanze' nich gak bi gone' chegak benne' yache' ka'.
 9 Bagáche'ze zbeze' ka' žon bež yix'e'.
 Zbeze' nich gak sene' benne' yache' ka'.
 Kate' zzene' benne' yache' lo do yelj chie', na' zchi'e le' chekze'.
 10 Kan žon bež yix'e' zóateze' xíti'e l'awlegak benách ka',
 na' zzene' benne' zan len ne'e wa'le.
 11 Lo yichj lážda'we' žnne': "Na' laže' Dios benne' ki.
 Bkache' lawe', na' bi le'ele' da' žona'."
 12 Wzó ža', Xana' Dios, na' bze no'o.
 Bi ga' lažo'o benne' yache' ka'.
 13 ¿Biz chen' zzoagak benne' wen da' zinnj ka' Dios che'la'ale?
 Lo yichj láždo'gake' znnágake':
 "Bi yezi' wzón Dios neda'."
 14 San Le' b'le'ekzlo' da' ni, dan' zwio' no benne' žone' da' zinnj, na' da' bi nak chawe',
 nich yezi'kzo' wzón benne' ka'.
 Benne' yache' ka' zde kwíngake' lo no'o.
 Le' žáklenkzo' bi' wzebe ka'.
 15 Zkwaso' yel'a' wa'le che benne' wen da' zinnj.
 Wl'éj lawle da' bi nak chawe' da' bene', dan' bene' bagáche'ze.
 16 To chi'ize nak Xanžon' Benne' žnna bi'e žo'o.

Ło yežlyó chie' ba wžia yi'gak benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe'.

¹⁷ Benno' chegak benne' gačiw laže' ka' da' wn-nábgekle' Le', Xana' Dios.

Le' zkwexo' yichj lázdo'gak bénne'do' ka' nich wzé nággake' xtižo'o,

¹⁸ nich wchi'a lažo'o bi' wzebe ka', na' benne' ka' zzá-ka'gake',

nich biž bi da' zinnj gongak benne' ka' bi zej nake' chawe' chegak bénne'do' ki.

11 Žxen laža'a Xana' Dios.

¿Biž chen' že'gak benách ka' neda':

"Bžonnj, wyéj law ya'a ka to byinne'?"

² Bwia nga, zkwexgak benne' ka' bi zej nake' chawe' yag ntóche'do' ka' chégake'.

Ba bxóagake' yag ntóche'do' ka' chégake' lo do chen, nich gótgake' bagáche'ze benne' chawe' ka'.

³ Chela' kwasgak da' ka' zzoagak chochen da' chawe', ¿bizkze gongak benne' chawe' ka'?

⁴ Xanžo Dios zoakze' latje la'y chie'.

Ya'abá na'kze zoa latje blo gan že' Dios.

Zwiagak yej lawe', na' zle'ele' da' žongak benne' ka'.

⁵ Xanžo Dios zbeje' benne' chawe' ka' lo da' zede, san bi zle'ele' chawe' benne' ka' bi zej nake' chawe' na' benne' ka' žóngake' da' zinnj.

⁶ Wdíe' benne' ka' bi zej nake' chawe' lo da' ka' wžia yí'gaken légake',

da' ka' zej naken yi', na' sufr da' žeyen ka yeže, na' to be' da' lale'e,

da' ka' sele'e lawgak benne' ka'.

⁷ Ki gone' dan' nak chawe' Xanžo Dios, na' nži'ile' da' naken chawe'.

Lé'egekle' benne' li laže' ka' lawe' le'.

12 Xana' Dios, beslá benne' chio' ka'

dan' biž zoa no benne' žape' Le' ba la'ne, na' bi zoa no benne' li laže' ladjwgak benne' ka'.

² Yógo'te benne' ka' žon láže'gekle' ljéžgake' ka'.

Ło da' wen laže' znnágake' diža' chawe' da' znnágake' nich gon láže'gekle' benách ka'.

³ Xanžo Dios wžia yi'e benne' ka' zcháljgake' ki, na' benne' ka' zcháljgake' da' zka'n zen kwíngake'.

⁴ Benne' ka' znnágake': "Da' zchaljžo gákļenen žo'o. Wchaljžo kan žénelžo. ¿Nožkze benne' wchi'le' žo'o?"

⁵ San zna Xanžo Dios:

"Na'a la'kza' neda' dan' žsáka'gake' benne' yache' ka', benne' ka' zbeže láže'gake',

na' yeslá' benne' ka' žénegekle' bi da' gona'."

⁶ Xtiža' Xanžo Dios naken dot da' li.

Naken ka ya plat da' wdén lo yi',

da' ba wdén lo yi' gaže čhi' ka'.

⁷ Le', Xana' Dios, zwiakzo' benne' chio' ka'.

To čhi'ize gape čhi'o légake' lo na'gak benne' ka' zej nnita' lo ža na'a ža.

⁸ Kate' zka'n zengak benách ka' da' zinnj, zej nnita' benne' bi zej nake' chawe' ka' gáte'teze.

13 ¿To čhi'ize gał lažo'o neda', Xana' Dios?

¿Gał láže'tezo' neda'?

¿To čhi'ize biž le'elo' neda'?

² ¿To čhi'ize gon byene soela' da' zžaka'a?

¿To čhi'ize gak nyache' laža'a dot ža dot yel?

¿To čhi'ize nna bia'gak benne' yichj ža'a ka' neda'?

³ Bwia neda', Xana' Dios, na' bechebe chia'.

Ben choch neda' nich bi gata',

⁴ na' nich bi nna bennen' bi zle'ele' neda' chawe', bi nne':

"Ba bzexjwa' le'."

Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' yebégekle' ča' čejchaza' lo da' bi nak chawe',

⁵ san neda' žxen laža'a Le' yeyache' láže'lo' neda'.

Dot lázda'wa' žebela' dan' žákļeno' neda'.

⁶ Gołkza' če Xana' Dios dan' žon chawe'e neda'.

14 Benne' lázdo' zide ka' zza' láže'gake', na' znnágake': "Bi zoa Dios."

Benne' ki zej nchixle yichj lázdo'gake', na' žóngake' da' bi naken chawe'.

Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe'.

² Xanžo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, zwie' benne' ka'

nich le'ele' ča' zoa no benne' žejni'ile', bennen' žape' Dios ba la'ne.

³ Yógo'tie' bejčixgekle'.

Yógo'tie' zej nchixle yichj lázdo'gake'.

Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe', nitóe'.

⁴ ¿Bi žejni'igekle' benne' ka' žóngake' da' zinnj?

Zžóžjgake' benne' chia' ka' ka zzožj to benne' yet da' žawe',

na' bi žákbe'egekle' zoa Xanžo Dios.

⁵ Ło yela' zžebe chégake' žžízegak benne' ka',

dan' žakļen Dios benne' chawe' ka'.

⁶ Zcá'ngake' ca'ze da' wnnagak benne' yache' ka',

san benne' ki žžén láže'gake' Xanžo Dios.

⁷ La'kze Bennen' yeslé' benne' Israel ka'.

Kate' gon Xanžon' ga yežingak benne' čie' ka', benne' ka' zej ndo'e zító'le,

na' yebégekle' ža'só Jakob, na' yebéle'egekle' benne' Israel ka'.

15 Xana' Dios, ¿nozke benne' gak soe' gan zo' Le'?

¿Nožkze benne' gak soe' latje la'y chio'?

² Wak gon ki benne' nake' li laže', bennen' žone' da' naken chawe',

bennen' zoa da' nak dot da' li lo yichj lázda'we',

³ bennen' bi znnie' če lježe' ka',

na' bi be da' zia žone' čegak lježe' ka',

na' bi žwe'e latje no benne' kwej bi'e lježe' ka'.

⁴ Wak soa bennen' ga na', bennen' bi žape' ba la'ne no benne' žone' da' zinnj,

san žape' ba la'ne benne' ka' žápegake' Xanžo Dios ba la'ne

bennen' bi zče'e xtiže'e la'kze gonen ga bi write'.

⁵ Wak soa bennen' ga na', bennen' žsane' mežw čie', na' bi žennabe' yichjen,

na' bi žezi'e mežw nich wzóa lie' da' wen laže' če

benne' bi be zia nbage'e.

No benne' žone' ki batkle čejchaze' lo da' zinnj.

16 Bwia neda', Dios, dan' žxen laža'a Le'.

² Ło yichj lázda'wa' žapa' Le', Xana' Dios:

"Le' nako' Xana'.

Bi be da' chawe' žata' chia' da' bi zan' lo no'o."
³ Žaz láže'za' benne' ka' zej nake' che Dios lo yežlyó nga,
 na' lezka' benne' ka' zej nake' li laže'.
⁴ Zan da' sáka'gak benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka'.
 Bi gona' légake' tzen kate' zlálgake' žen lágwaken,
 na' bi wkonla' žin lágaken.
⁵ Xanžo Dios zwawe' neda' na' nake' da' chawe' chia'.
 Le', Dios, žape chi'o yeļa' nban chia'.
⁶ Da' žonno' chia' naken da' ba nez zen da' zzi'a,
 na' xtanje'e nak latje gan bzo' neda'.
⁷ Wkán zénteza' Xanžo Dios, Bennen' žsedle' neda'.
 Kate' ne ztasa' zzejni'ile' neda' lo yichj lážda'wa'.
⁸ Žxen laža'a Xanžo Dios yezi'e neda'.
 Dan' zoe' kwita', bi be gak wcheben neda'.
⁹ Che len zoa lážda'wa' yeļa' žebél, na' žebéle'etezla',
 na' kate' gacha'a lo yežw ba wxén laža'a Le'.
¹⁰ Dan' bi wka'no' be' da' nakkza' lo latje choł chegak
 benne' gat ka',
 na' bi go'o latje nitla' dan' nakkza' chio' Le'.
¹¹ Wlo'e'elo' neda' da' žaļa' gona' nich gata' chia' yeļa'
 nban.
 Gan zo' Le' yebéle'etezla',
 na' kwito' Le' sóateze yeļa' ba nez zen chia'.
17 Bze nag da' znnia', Xana' Dios. Benle da' žliža'
 Le'.
 Wzí' da' znnabla' Le' lo yeļa' li laže' chia'.
² Benn latje la'a lawo' Le' nich wchi'a lažo'o neda',
 dan' zle'elo' yógo'te ka' zej nakkzen.
³ Le' zwíakzo' yichj lážda'wa', na' zle'elo' neda' žel.
 Bwíakzo' da' žona', na' bi be da' zinnj ble'elo'.
 Wdape chi'a loža'a nich bi be diža' ka'ze nnia'.
⁴ Žona' ka' nak da' znnaxtižo'o,
 na' bi žona' kan žongak benne' wen da' zinnj ka'.
⁵ Wdape chi'i neda' lo nez chawe' chio',
 nich bi chejchaza' lo da' bi nak chawe'.
⁶ Žliža' Le', Dios, dan' ženlo' chi'a.
 Bze nag chi'a, na' benle da' znnia'.
⁷ Bloe'el neda' kan žeyache' láže'le'elo' benách ka'.
 Beslá benne' ka' žxen láže'gake' Le' lo na'gak benne'
 ka' bi zlé'egekle' légake' chawe'.
⁸ Bwia neda' ka' žon no benne' zwíakze' yej lawe'.
 Wdape chi'i neda' ka' žon zko'ko', bian žape chi'iba'
 bríse'do' ka' zan xilba'
⁹ nich bi be gongak chia' benne' wen da' zinnj ka',
 benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', na' žénegekle'
 gótgake' neda'.
¹⁰ Bi žeyache' láže'gekle' ljéžgake' ka',
 na' lo yeļa' zka'n zen kwíngake' zchálgake'.
¹¹ Gáte'teze gan zda' zwíagake' neda'.
 Žénegekle' wžia' yí'gake' neda'.
¹² Zej nake' ka' to bež yixe'do' žénelba' bi da' gawba'.
 Zej nake' ka' to bež yixe', bia zkache' kwinba' nich sen-
 ba' biado' ka'.
¹³ Da, Xana' Dios, bdił-len benne' ka' bi zej nake'
 chawe', na' bžia yi' légake'.
 Beslá neda' lo na'gak benne' ka' bi zej nake' chawe',
 wkonlo' žin ya ntoche' chio'.

¹⁴ Beslá neda' lo na'gak benne' ka' len no'o waļe,
 Xana' Dios.
 Beslá neda' lo na'gak benne' ka', benne' zej ze'e nich
 yekwásgake' yežlyó cheto' nga,
 benne' ka' žáwgake' da' záka'le'e chio' na' zwáwgaken'
 zí'ngake' ka',
 na' zganke' da' gawgak za'sógake' ka',
¹⁵ san neda', le'ela' lawo' Le' dan' naka' chawe'.
 Chaz laža'a gaka' ka' nakkzo' Le' kate' yebana'.
18 Nži'ila' Le', Xana' Dios.
 Le' zzoa chocho' neda'.
² Le', Xana' Dios, nako' ka' to yej gan zoa' choch,
 na' nako' ka' to yo'o zen gan yo'o chawa'a.
 Nako' Benne' weslá chia', na' Dios chia'.
 Le' zzoa chocho' neda', na' wxén laža'a Le'.
 Žape chi'o neda', na' žesló' neda',
 na' zkache' chawo'o neda'.
³ Znnia': Xanžo Dios žaļa' wkán ženžo-ne'.
 Beslé' neda' lo na'gak benne' ka' zžá'agake' neda'.
⁴ Wzóa' lo da' zede che yeļa' got,
 na' gok da' zinnj ka' to yegw nis da' bcheben neda'.
⁵ Gota' zož chia' choa'a lo yi' gabíl
 dan' wzóa' lo da' zede che yeļa' got.
⁶ Lo da' zžia yin' benách ka' bliža' Xana' Dios
 na' bchájljenkza' Dios chia'.
 Le' benle' chi'a gan zoe' latje la'y chie',
 na' bze nage' da' bchalja' lawe'.
⁷ Naž wzó' yežlyó nga.
 Wzízegak ya'a ka' gže'.
 Wzízele'egaken dan' bže'e Le'.
⁸ Bžoj žen che yi' lo zine'e,
 na' bžoj yi' lo zoe'e da' bzeyen da' zej že' lawe',
 na' yi' na' bženen bzio' yi' ka'.
⁹ Bsaljwe' ya'abá, na' betje',
 na' wzóa' da' choł zan ni'e.
¹⁰ Wdíe' lo be', ne ži'e to da' nzin' kerubín.
 Ka' gaze wdíe' lo be' bdone'.
¹¹ Gokwe' da' choł, dan' bkachen' Le',
 dan' naken bejw gasj da' yožen nis.
¹² Lo da' žákti'tele'e chie' bžojgak bejw gasj ka'.
 Bžojgak wzió' yi', na' yej nis.
¹³ Zan ya'abá wnné wzió' che chi'i Xanžo Dios,
 na' benle chi'i Dios zente ladjwgak wzió' yi' ka', na' yej
 nisen'.
¹⁴ Bsie' yag ntóche'do' chie' ka',
 na' besłase' benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.
 Bsane' yes wzió' ka', na' bžia yi'e benne' ka'.
¹⁵ Naž bla' lawgak da' ka' zej že' gže' zan nisdo',
 na' bla' law xni'a yežlyó dan' žen' zan nisdon'.
 Bdiło' benne' ka' zžá'agake' neda', Xana' Dios,
 na' lo yeļa' zža'a chio' bsejo' xnéžgake'.
¹⁶ Betj Dios lo da' sibe, na' bejwe' neda',
 na' len ne'e waļe bebeje' neda' lo da' zede da' goken
 ka' nis zil.
¹⁷ Beslé' neda' lo na'gak benne' waļe ka', benne' bi
 zlé'egekle' neda' chawe',
 na' lo na'gak benne' ka' zži'igake' chia' neda', benne'
 ka' zej nakže' waļe ka' neda'.

18 Bdí-l'engake' neda' katen' wzó'a' lo da' zedle'e,
 san Xana' Dios góklene' neda'.
 19 Bebeje' neda' gan wyoá'a, na' bzoe' neda' to latje
 zen.
 Beslé' neda' dan' wyáz laže'e neda'.
 20 Xanžo Dios bebi'e chia' dan' bena' da' naken
 chawe',
 na' ka nakkze da' chawen' bebi'e chia',
 21 dan' žona' ka žsedle Xana' neda',
 na' bi wlěj yichja' Dios chia'.
 22 Žona' ka nak da' bchi'le' žo'o,
 na' bi bsana' diža' ka' da' bdičjwe'.
 23 Goka' li laže' lawe' le',
 na' wdape chi'i kwina' nich bi gona' da' zinnj.
 24 Beb'i Xanžo Dios chia' ka nak da' chawe' da' bena',
 ka nakkze da' chawen' dan' bena' lawe' le'.
 25 Žeyache' láže'lo' no benne' žeyache' láže'le' lježe',
 na' nako' li laže' len bennen' nake' li laže'.
 26 Zcháljleno' benne' chawen' da' naken dot chawe',
 na' gako' snia len benne' wen da' zinnj.
 27 Yesló' benne' chawen' lo da' wžia yin' benách ka',
 san wzexjo' benne' ka' zka'n zen kwíngake'.
 28 Le' wzaljo' yi' chia'.
 Le', Xana' Dios, wza'ni'o chia' gan zoa' lo da' choj.
 29 Yeja' wak chio' wžia yin' benne' zanle'e, benne' ka'
 žjake' lo wdile.
 Cha' Le', Dios, sóajeno' neda', wak wchinnja' ze'e ka'
 žape chí'igaken yež ka'.
 30 Da' ka' žon Dios zej naken li laže', na' xtiže'e naken
 dot da' li.
 Žape chi'e yógo'te benne' ka' žxen láže'gake' le'.
 31 Toze Xanžon' nake' Dios.
 Toze Dios chežo nake' Benne' žape chi'e žo'o.
 32 Dios nake' Bennen' žone' neda' benne' wale,
 na' Benne' žeyone' li laže' da' žona' neda'.
 33 Žone' ni'a ka zej nak ni'a bžina' yixe'
 na' zzoa choche' neda' law Ya'a Sión chie'.
 34 Žsedle' neda' nich gak cha'a lo wdile,
 na' nich gak wlewa' da' žsi yag ntóche'do' ka', dan'
 naken ya bronse.
 35 Lo yeja' žeslá chio' wdape chi'o neda', na' len no'o li
 ža gókleno' neda'.
 Lo yeja' ži'i laže' chio' bka'n chawo'o neda'.
 36 Ben chawo'o nez gan tia',
 na' bi kwila' lo nezen'.
 37 Bsejwa' xnezgak benne' ka' zžá'agake' neda', na' be-
 na' ga bzónnjgake',
 na' bi beyá'a liža' ga bžinte beta' benne' ka'.
 38 Bena' benne' ka' we', na' bi gok yeyásgake'.
 Bejbíxgake' zan ni'a.
 39 Ben chocho' neda' nich gok cha'a lo wdilen'.
 Bzexjo' benne' ka' zžá'agake' neda' zan ni'a.
 40 Beno' bzonnjgak lawa' neda' benne' wale ka',
 na' bžia yi'a benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.
 41 Wnnábgekle' no benne' gáklene' légake' san bi
 wzó'a no benne'.
 Wnnábgekle' Xanžo Dios, san bi wzé nage' chégake'.

42 Bžia yi'a benne' ka', na' gókgake' ka bixte yo dan'
 zzen lo be'.
 Bleja' légake' ka zleja' gona' lo nez ka'.
 43 Besló' neda' lo na'gak benne' ka' zží'igake' chia',
 na' beno' neda' benne' blo lo yež ka', na' láwe'lgak
 benne' zi'to' ka'.
 Benne' ka' bi nónbi'a, žóngake' žin chia'.
 44 Kate' béngekle' chia', na' béngake' kan wnnía'.
 Benne' yež ka' béngake' kan bchi'la' légake'.
 45 Benne' zi'to' ka' gotgak ni'a ná'gake'.
 Lo yeja' zžebe bžójkake' lo yež zen ka' chégake'.
 46 jGa'n zen Xanžo Dios!
 jGa'n zene' dan' žáklene' neda'!
 jGa'n zen Dios, Bennen' žeslé' neda'!
 47 Dios žeběj yichje' benne' ka' zžá'agake' neda',
 na' ždie' benne' yež ka' lo na'a neda'.
 48 Žeslé' neda' lo na'gak benne' ka' zžá'agake' neda'.
 Žone' ga zna bi'a benne' ka' bží'igake' chia' neda'.
 Beslé' neda' lo na'gak benne' yichj ža'a ka'.
 49 Wká'n zena' Le', Xana' Dios, lawgak benne' yež ka',
 na' gojka' che La la'y chio' Le'.
 50 Žono' ga žon to benne' da' zen ka',
 bennen' zna bi'e lo wlazo' Le',
 na' žeyache' láže'lo' bennen' wžio' Le',
 bennen' nake' Dabí, na' za'sóe' ka', to chi'ize.
19 Nla' law zan ya'abá yeja' zen che Dios.
 Zcháljgakkze yógo'te da' ka' bene'.
 2 To ža zzenlen ža yoble da' ni,
 na' to yel žen' yel yoble da' na'kzen.
 3 Bi zkingeklen žin xtiža'gak benne' ka',
 na' bi zoa no benne' ženle' chí'igaken,
 4 san zžin da' znnágaken do zente yežlyó,
 na' zžingak xtiža'gaken dot yežlyó.
 Dios bene' ya'abá ka to yo'o gan zoa wbíž.
 5 Zildo' zlan' ka to benne' byo zchag ne'e.
 Žebelen ka to benne' zžá'li'e.
 6 Zžojen cheja'ale gan zlan',
 na' zžinen cheja'ale gan ženen.
 Zcha'an yógo'te da' zej den.
 7 Dot li laže' nak da' žsedle Xanžo Dios,
 na' zzoa chochen be' da' nakkžžo.
 Li laže' nak da' bchi'le Xanžon' žo'o.
 Znezjwn yeja' žejní'il chegak benne' ka' bi zej napen'.
 8 Da' likze nak da' wnná Xanžon',
 na' žebéle'egekle benne' ka' žóngake' kan znnan.
 Li laže' nak da' zzejní'il Xanžon' žo'o,
 dan' zzoan žo'o lo yeja' baní'.
 9 Nak chawe' zžébežo Xanžon', dan' gonen ga soažo
 nbanžo to chi'ize.
 Da' likze nak kan zchi'a laže' Xanžon' žo'o, na' naken
 chawe'.
 10 Naken da' zdan láže'žežo ka ya oro,
 na' ka ya oro zente dan' záka'le'en.
 Nakžen zix ka bžina' che bez, dan' nakle'en zix.
 11 Žsedlen neda', wen žin chio',
 dan' žona' kan znnan, na' da' zenle'e žezi'a.
 12 Nitó benne' bi gak gónbi'e da' zinnj da' žone'.

Beslá neda', Xana' Dios, lo da' zinnj dan' bi žákbe'ela' žonan'.

¹³ Bkache' chawe' neda', wen žin chio', nich bi be doĵa' gona' dot laža'a.

Bi go'o latje nna bia' doĵa' neda'.

Naž gaka' li laže', na' bi baga'a zia che doĵan'.

¹⁴ Žénela' gak da' zchalja', na' da' zĵab laža'a da' žaz lažo'o Le'.

Xana' Dios, Le' žon chochkzo' neda', na' beya'wo' neda'.

20 Znnabla' Xanžo Dios yenle' chi'o kate' bi žak chio',

na' gape chi'i Dios na'kze che Jakob le'.

² Znnabla' Le' lo latje la'y chie' gáklene' le',

na' gan zoe' ĵaw Ya'a Sión yedjwíe' le'.

³ Znnabla' Le' chejsá' laže'e yógo'te da' bnezjo' chie', na' si' lo ne'e biado' ka' zzeyo' ĵawe' Le'.

⁴ Znnabla' Le' gonne' chio' yógo'te da' zdan lažo'o, na' gone' yógo'te da' žak lažo'o.

⁵ Yebéle'elto' kate' yeslé' le'.

Wchisto' to da' wloé'e ĵawn La la'y che Dios chežo.

Znnabla' Xanžon' gone' yógo'te da' znnablo' Le'.

⁶ Na'a nnezla' žeslá Xanžon' bennen' wžekze' Le'.

Gan zoe' ya'abá la'y chie' yenle' chi'i bennen'.

Ĵen yeĵa' wak zente chie' yeslé' le'.

⁷ Baĵ benne' ka' žxen laže'gake' karro ka' che wdĵle,

na' yezíka'že' žxen laže'gake' bia waĵe ka',

san žo'o žxen laže'žo La Xanžo Dios.

⁸ Benne' ka' gotgak ni'a ná'gake', na' bejché'gwake', san žo'o, beyažo, na' zežo.

⁹ Beslá neto', Xanto' Dios. Le'kze zĵna bi'o neto'.

Benle chi'ito' kate' žĵižto' Le'.

21 Benne' zĵna bi'e zžebe' yeĵa' wak chio', Xanto' Dios,

na' ni'a che yeĵa' weslá chio' žebéle'ele'.

² Benno' chie' da' wdán laže'e

na' bi bžono' da' wnnable' Le'.

³ Wzí' lo no'o le', na' ben chawo'o le'.

Bžio' yichje' to da' naken oro.

⁴ Wnnable' Le' gonno' chie' yeĵa' nban,

na' bennon' chie' nich soakze' yiz zan.

⁵ Zenle'e nak yeĵa' zen chie' dan' besló' le'.

Benno' chie' yeĵa' ba la'ne, na' yeĵa' zen.

⁶ Dan' ben chawo'o le' to chi'ize,

žono' ga žebéle'ele' ĵawo' Le'.

⁷ Dan' bennen' zĵna bi'e žxen laže'e Xanžon',

yeyache' laže'l Dios zente le', na' bi kwe' zedle'.

⁸ Wzetjo' yógo'te benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'.

Ĵen yeĵa' wak chio' wzexjo' benne' ka' zží'igake' chio'.

⁹ Gak chegak benne' ka' ka wnnito'o lé'gake' lo yi'

katen' yido' nich wchi'a lažo'o lé'gake'.

Xanžon' wžía yi'e benne' ka' lo yeĵa' zža'a chie', na' yi'

na' wzeyen lé'gake'.

¹⁰ Yógo'te da' béngake' lo yežlyó nga wchinnjo',

na' wkwaso' za'sógake' ka' ĵadjw benách ka',

¹¹ dan' wyáz laže'gake' góngake' da' bi naken chawe'

ĵawo' Le'.

Sa' láže'gake' da' góngake' san bi be sáke'gekle' dan' wĵago' lé'gake'.

¹² Bkwezo' yag ntóche'do' chio' ka' nich goto' lé'gake'.

¹³ ĴGa'n zen Le', Xanto' Dios, lo yeĵa' waĵe chio'!

Góĵtezeto', na' wká'n zéntežeto' Le' ni'a che yeĵa' wak chion'.

22 Dios chia', Dios chia', žbiž chen' wléj yichjo' neda'?

žBiž chen' bi ženlo' kate' znnabla' Le' yesló' neda'?

² Dios chia', žĵiža' Le' tža tža, san bi žechebo' chia'.

Žĵiža' Le' žel, na' bi žeží' laža'a,

³ san Le' nako' la'y.

Zbezko' gan zka'n zengak benne' Israel ka' Le'.

⁴ Xa xna' wdé cheto' ka' bxen láže'gake' Le'.

Bxen láže'gake', na' besló' lé'gake'.

⁵ Blížgake' Le', na' gókleno' lé'gake'.

Bxen láže'gake' Le', na' bi bedo'egekle',

⁶ san neda' naka' ka to bel góna'do', na' kege benne'.

Zža'agak benne' ka' neda' na' žon díťjgekle' neda'.

⁷ Yógo'te benne' ka', kate' zlé'egekle' neda', zká'ngake' neda' ka'ze.

Žsáljwgake' žoa'agake' nich nnégake' chia',

na' zta yichjgake', na' znnágake':

⁸ "Bxen laže'e Xanžon' nich yeslé' le'.

Yeslé' le' cha' žaz laže'e le'."

⁹ San Le', Xana', bexo' neda' kate' golja'.

Benno' ga bxen laža'a Le' kate' ne žaža'a.

¹⁰ Wyoá'a lo no'o kate' bi na' galja'.

Kate' ne yoa'a le'e xna'a, báčekze nako' Dios chia'.

¹¹ Bi yebigo'o gan zoa' dan' zoa gawze da' wsakan' neda',

na' bi zoa no benne' gáklene' neda'.

¹² Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' zej nyechjle'

neda', benne' ka' zej nake' ka' bež ka'.

Zej nyechjle' benne' ka' neda', benne' ka' zej nake' ka' bež waĵe ka' che yežlyó Basán.

¹³ Gónegekle' wžía yí'gake' neda'

ka' žon to bež yix'e, bia zdonba', na' zbéžeya'aba'.

¹⁴ Bedó laža'a, na' gok lážda'wa' ka' nis da' nĵlĵen,

na' yógo'te žit yoa'a bsángaken lĵéžgaken ka'.

Ĵážda'wa' goken ka' china' bez, da' beyonan li'a ka' nis.

¹⁵ Beyák yeĵa' waĵe chia' ka to že'n yo dan' nla'an, na'

loža'a wdán' chichjla'.

Bletjo' neda' lo bixte yo che yeĵa' got.

¹⁶ Zej nyechjle' benne' wen da' zinnj ka' neda'.

Zej nyechjle' neda' ka' beko' ka'.

Wdídjwgake' ni'a na'a.

¹⁷ Wak wlaba' yógo'te žit yoa'a,

na' benne' ka' zlé'egeklen', zwíazegake' neda'.

¹⁸ Bdís'gake' za' che ché'gake',

na' ĵawle zan' wléjgake' da' gak bian'.

¹⁹ San Le', Xana' Dios, bi bkwaso' gan zoa'.

Nakkzo' Le' yeĵa' waĵe chia', na' gákleno' neda'.

²⁰ Beslá be' da' nakkza' lo na' benne' wdíe' neda' ya

ntoche'.

Bennen' žénele' wžía yi'e neda' žone' ka' žon to beko'.

²¹ Beslá neda' lo žoa'a bež yix'e.

Beslá neda' lo lozgak bež waĵe ka'.

²² Wzenla' bi' ljéža'do' ka' kan nako' Le'.
 Wkán' zenkza' Le' gachje lawle benne' ka' zej ndobe' chio' Le'.
²³ Le'e, benne' ka' zžébele Xanžon':
 ¡Le wkán' zene' Le'!
 ¡Le wkán' zene', le'e, za'só Jakob!
 ¡Le žebe Le', le'e, za'só Israel ka'!
²⁴ Bi znnita' Dios benne' yache' ka' cheļa'ale,
 na' bi zdeze' da' zzáka'gake',
 na' bi zkache' lawe' lawgak benne' ka',
 san kate' žlžgake' Le', ženle' chí'igake'.
²⁵ Gachje lawle benne' zan ka', benne' zej ndobe' chio' wkán' zenkza' La la'y chio' Le',
 dan' bchebe laža'a gonan' lawgak benne' ka' zžébe-gake' Le'.
²⁶ Gawgak benne' gaxjw ka', na' yélgjgake'.
 Biga'gake' law Xanžon', na' wkán' zéngake' Le'.
 Gákteze yeļa' ba nez zen chegak benne' ka'.
²⁷ Benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó chejsá' láže'gake' Xanžon', na' yežingake' lawe' Le'.
 Yógo'te kwe' benách ka' wkán' zéngake' Le',
²⁸ dan' napkze Xanžon' yeļa' wnná bia',
 na' nna bi'e yógo'te yež ka'.
²⁹ Gawgak yógo'te benne' zen ka' che yežlyó nga, na' wkán' zéngake' Dios.
 Wzóa zibgak yógo'te benne' ka' lawe' Le'.
 Benne' ka' bi gak yeslá kwíngake' nich bi gátgake'.
³⁰ Za'sógak benne' ka' góngakbe' žin che Xanžon'.
 Wzéngake' zí'ngake' ka' ka' nak chie'
 na' zejte chejsete chegak benne' ka'.
³¹ Yežingake', na' wzéngake' benne' ka' ka' nak da' chawe' da' žon Dios.
 Wzéngake' benne' ka' bi na' gáljgake' ben Dios da' ki.
23 Xanžo Dios žape chi'e neda' ka' žon to benne' žape chi'e zila' chie' ka', na' bi be yážjela'.
² Ka žon bennen' ga zzi' láže'gak zila' ka' gan bdáw-gakba' yixe' ya'ado', ki žon Dios chia' neda'.
 Gone' chia' kan žon bennen' chegak zila' ka' zchi'e-ba' žoa'a yegw nis da' že' žize.
³ Žon choche' yichj lážda'wa'.
 Žon chawe'e neda' nich gak da' bchebe laže'e.
⁴ La'kze tia' gan de zož gata',
 bi be da' zinnj wcheben neda',
 dan' zóaļenkzo' Le' neda', Xana' Dios.
 Bar chio', na' breke' chio' gape chí'igaken neda'.
⁵ Wsí'ni'o da' ye'j gawa' la'kze benne' ka', benne' zdíl-lengake' neda' zej nyechjle' neda'.
 Zgo'o set yichja' da' žeyonen neda' chawe', na' žeschá'li'o da' žé'jlena'.
⁶ Da' likze da' chawe', na' yeļa' ži'i laže' chio' sóaļen-gaken neda' yógo'te ža soa' nbana',
 na' ližo', Dios, gaken liža' to chí'ize.
24 Che Dios nak yežlyó nga, na' yógo'te da' že' lawen'.
 Nak chie' yežlyón', na' benne' ka' nníta'gake' ga na'.
² Bzoen' lawle nido',
 na' bzaļe'e xni'an že'lte zan nido'.
³ ŽNožkze benne' gak kwene' ya'a che Xanžon'?

žNožkze benne' gak choe'e yodo' la'y chie'?
⁴ Wak benne' ka' zej nak chawe' da' žóngake', na' da' zza' láže'gake',
 benne' ka' bi na' wchís ná'gake' lawgak lo'a ka',
 na' bi na' wchebe láže'gake' ni'a che da' bi naken li laže'.
⁵ Xanžon' gon chawe'e benne' ki.
 Dios wchi'a laže'e benne' ki, na' yeslé' lé'gake'.
⁶ Ki zej nak benne' ka' zbiga'gake' law Dios,
 benne' ka' žó'ogake' gan zoa Dios che Jakob.
⁷ Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' yodo'.
 Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' gan naken la'y,
 na' cho'o Benne' Wnná Bia' Zente.
⁸ ŽNožkzen' Benne' Wnná Bia' Zente ni?
 Nake' Xanžon', Benne' waļe, na' nape' dot yeļa' wak.
 Nake' Xanžon', Bennen' zzoelé' lo wdilje.
⁹ Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' yodo'.
 Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' gan naken la'y,
 na' cho'o Benne' Wnná Bia' Zente.
¹⁰ ŽNožkzen' Benne' Wnná Bia' Zente ni?
 Nake' Xanžon', Bennen' znná bi'e gáte'teze.
 Le' nake' Benne' Wnná Bia' Zente na'.
25 Xana' Dios, zcháljlena' Le' dot laža'a.
² Žxen laža'a Le', Dios chia'.
 Bi go'o latje yedoe'ela'.
 Bi go'o latje benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' wžia yí'gake' neda'.
³ Bi chí'gake' benne' ka' žxen láže'gake' Le',
 san yedoé'egekle' benne' ka' zží'igake' che xtižo'o.
⁴ Xana' Dios, bloe'el neda' da' žak lažo'o gona'.
 Bche' neda' gan žénelo' cha'a.
⁵ Bsedle neda' gona' da' naken dot da' li chio'.
 Dan' nako' Dios, na' žesló' neda', wxén láže'teza' Le'.
⁶ Bejsá' laže', Xana' Dios, gako' ži'i laže',
 na' yeyache' láže'lo' neda', kan žónteze žono'.
⁷ Bi chejsá' lažo'o doļa' da' bena' kate' ne naka' benne' kwide', na' kan bži'a che xtižo'o.
 Lo yeļa' žeyache' laže' chio', na' yeļa' ži'i laže' bejsá' laže' neda', Xana' Dios.
⁸ Chawe', na' li laže' nak Xanžo Dios.
 Che len wsedle' benne' doļa' ka' da' žala' góngake'.
⁹ Wlo'e'ele' benne' gaxjw laže' ka' da' naken chawe' na' wsedle' benne' zen laže' ka' da' góngake'.
¹⁰ Lo yeļa' žeyache' laže', na' lo da' li,
 zche' Xanžon' benne' ka' žóngake' kan znná xtiže'e dan' bénlene' žo'o, na' ka' nak da' žsedle' Le'.
¹¹ Dan' žono' ka' nak da' ba wnnó', Xana' Dios,
 yenít lawo' chia' doļa' da' bena', da' naken zen.
¹² ŽZoa no benne' zžebe' Le', Xanto' Dios?
 Le' wsedlo' bennen' da' žala' gone'.
¹³ Gak chie' to yeļa' ba nez zen,
 na' za'sóe' ka' gata' chégakbe' yežlyó.
¹⁴ Xanžo Dios nake' toze len benne' ka' zžébegake' Le',
 na' gone' ga gónbia'gake' xtiže'e dan' bénlene' žo'o.
¹⁵ Wxén láže'teza' Xanžo Dios
 dan' beslé' neda' lo na'gak benne' ka' žénegekle' wžia yí'gake' neda'.
¹⁶ Bwia neda', na' beyache' laže'l neda'

dan' zoa' toza', na' zzáka'li'a.
 17 Nyanle'e da' zede da' zej yo'on yichj lázda'wa'.
 Beslá neda' lo da' zede da' zzaka'a.
 18 Bwia ka zzáka'li'a, na' ka zónli'a žin,
 na' benít law che yógo'te doľa' da' nbaga'a.
 19 Bwia ka nyanle'e benne' ka' zžá'agake' neda',
 na' kan zbia láže'gake' neda'.
 20 Bwia be' da' nakkza', na' beslá neda'.
 Bi go'o latje yedoe'ela' dan' žxen laža'a Le'.
 21 Da' chawe', na' yeľa' li laže', žon chóchgaken neda'
 dan' žxen laža'a Le'.
 22 Xana' Dios, beslá benne' Israel ka' lo yógo'te da'
 zzáka'le'egake'.
26 Bchi'a laže' neda', Xana' Dios, dan' bena' da'
 naken chawe'.
 Bxen laža'a Le', Xana' Dios, na' bi gok chop laža'a.
 2 Bwíakze lázda'wa', Xana' Dios, na' bwia dan' bena'.
 Bwíakze da' yo'on yichj lázda'wa'
 3 dan' žákbe'ela' žeyache' láže'lo' neda',
 na' žona' ka nak da' naken dot da' li chio'.
 4 Bi na' gona' tzen benne' ka' žóngake' da' chawe'
 lówzele.
 Bi na' gona' toze benne' ka' zloé'ezele chawe' kwín-
 gake'.
 5 Bi zle'ela' chawe' latje gan zdobgak benne' ka' bi zej
 nake' chawe',
 na' bi žoa'a tzen len benne' ka' žóngake' da' zia.
 6 Zle'elo' bi be zia nbaga'a,
 na' wak biga'a lo bkog la'y chio', Xana' Dios,
 7 gan goľa' da' ka' we lawa'a Le',
 na' wzenla' benách ka' ka nak da' zen da' beno'.
 8 Xana' Dios, nži'ila' ližo' gan zo',
 na' latje la'y gan nla' law yeľa' zen chio'.
 9 Bi wžia yi'o neda' tzen len benne' doľa' ka',
 na' bi wdío' neda' tzen len benne' wetw benách ka',
 10 benne' ka' žóngake' da' bi naken chawe',
 na' znézjwtezegake' mežw nich bi wchi'a laže' no
 benne' da' zinnj da' béngake',
 11 san neda' gónteza' da' nak li laže'.
 Beslá neda', na' beyache' laže' neda'.
 12 Dan' bénteza' da' nak chawe',
 na' wká'n zenkza' Le', Xana' Dios, lawgak benne' ka'
 zej ndobe' lawo' Le'.
27 Xanžo Dios nake' yeľa' baní' chia', na' Benne' žes-
 lé' neda'.
 Bi gak no benne' wchebe' neda'.
 Xanžo Dios nake' Benne' žape chi'e neda'.
 Bi gak no benne' wzóe' neda' lo da' zedle'e.
 2 Kate' benne' ka' bi zej nake' chawe' byéchjgekle' ne-
 da',
 len benne' ka' žsáka'gake' neda', na' bi zlé'egekle' ne-
 da' chawe',
 nich wžia yí'gake' neda',
 na' bejchégwgake', na' bedoé'egekle'.
 3 La'kze chéchjgekle' benne' zan, benne' žjake' lo wdile'
 neda',
 benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', bi žébekza'.
 La'kze žon byéngake' tíl-lena' légake',

neda' wxén láže'kza' Dios.
 4 To da' znnabla' Xanžo Dios.
 Toze da' zdan laža'a, dan' naken soa' liž Xanžon' yó-
 go'te ža soa' nbana',
 nich wláb laža'a ka nak yeľa' zen che Xanžon',
 na' wcháljlena' Le' lo yodo' la'y chie'.
 5 Le' wkache' chawe'e neda' lo latje la'y chie' kate' žin
 ža gak da' bi nak chawe'.
 Wkache' chawe'e neda' lo latjen' gan zoakze' Le'.
 Wzóe' neda' to gan soa' chawe'.
 6 Naž gone' ga wzexjwa' benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
 chawe', benne' ka' zej nyechjle' neda'.
 Lo yeľa' žebele gota' biado' ka' lo bkog la'y chie'.
 Goľkza', na' wká'n zenkza' Xanžon'.
 7 Xana' Dios, benle chi'a kate' žliža' Le'.
 Beyache' laže' neda', na' bechebe chia'.
 8 Lo yichj lázda'wa' benla' chi'o, na' wnnó':
 "Da ga zoa' ni."
 Yida' gan zo' Le', Xana' Dios.
 9 Bi wkache' lawo' Le' lawa' neda'.
 Lo yeľa' zža'a chio' bi yebigo'o gan zoa' neda', wen žin
 chio'.
 Toze Le' žákleno' neda'.
 Bi wsano' neda', na' bi kwej yichjo' neda', Dios, weslá
 chia'.
 10 La'kze wsangak xa xna'a neda',
 yeka'akze Xanžo Dios neda'.
 11 Bsedle neda' da' žak lažo'o gona', Xana' Dios,
 na' bloe'el neda' da' naken li laže' da' žala' gona',
 dan' zej nyan benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.
 12 Bi go'o latje benne' ka' wžia yí'gake' neda'.
 Zej nyechjle' benne' wen laže' ka' neda', na' žesbá-
 ga'gake' neda' zia.
 13 Xanžo Dios bchebe laže'e le'ela' da' chawe' chie' gan
 sóateza' nbana'.
 Chela' bi žejli'a da' ni, na' gat ni'a na'a.
 14 Le kwez ža yeľá' Xanžon'.
 Le gon choch láže'le, na' Le' wzé choche' le'e.
 O', le kwez ža yeľá' Xanžon'.
28 Xana' Dios, žliža' Le'. Le' žape chi'ikzo' neda'.
 Bze nag chi'a dan' cha' bi yenlo' chia' gaka' ka to
 benne' žoe'e lo yi' gabíl.
 2 Benle chi'a dan' žliža' Le',
 na' zchis na'a lawo' Le' gan zo' latje la'y chio'.
 3 Bi wžia yi'o neda' tzen len benne' wen laže' ka',
 na' kege tzen len benne' ka' žóngake' da' zinnj.
 Znnágake' da' cháwe'do' lawgak ljéžgake' ka',
 san da' bi nak chawe' yo'on yichj lázdo'gake'.
 4 Bde benne' ka' lo da' sáka'le'egake' tlebe kan nak da'
 béngake',
 ka nakkze da' bi nak chawe' da' béngake'.
 Bnezjw benne' ka' tlebe kan nak da' béngake', dan'
 yeyá'la'gake'.
 5 Dan' bi wdápegake' ba la'ne da' ben Xanžon', na'
 kege dan' bene' len na'kze',
 Le' wžia yi'e benne' ka', na' wdíe' légake' lo da' sá-
 ka'le'egake'.
 6 Ga'n zen Xanžo Dios,

Bennen' benle' chi'a katen' bliža'-ne!
 7 Xanžo na'kze zze choche' neda', na' žape chi'e neda'.
 Bxen laža'a Le', na' góklene' neda'.
 Che len yebéle'ela', na' gołkza', na' wká'n zenkza' Le'.
 8 Xanžon' zze chochkze' benne' chie' ka',
 na' žape chi'ikze', na' žeslé' bennen' wžie'.
 9 Beslá benne' chio' ka'. Ben chawe' da' nak chégake'.
 Wdáp chi'i benne' ka', na' bze choch légake' to chi'ize.
29 Le wká'n zen Xanžon', le'e, zoale ya'abá.
 Le wká'n zen yel'a' zen chie', na' yel'a' wak chie'.
 2 Zenle'e nak La Xanžon'. Le wká'n zenen.
 Le wzóa zible law Xanžon' lo latje la'y chie'.
 3 Chi'i Xanžon' ženlen law nisdó'.
 Ženle chi'i Dios ya'abá ka wzió' da' znnen.
 Žda chi'e law nisdó'.
 4 Ženle chi'i Xanžon' da' naken wale.
 Ženle chi'i Xanžon' da' napen yel'a' wak.
 5 Chi'i Xanžon' žichjwn yag sedro ka'.
 Žichjwn yag sedro ka' da' zej žen' law Ya'a Líbano.
 6 Žxíte' Ya'a Líbano ka žxíte'gak beždo' ka',
 na' žxíte' Ya'a Hermón ka to beždo'.
 7 Chi'i Xanžon' žonen ga žas yes wzió'.
 8 Chi'i Xanžon' žxizen latje dach.
 Žxizen latje dach che yežlyó Kades.
 9 Chi'i Xanžon' žxizen yag wale ka'.
 Zchiben xlaggak yag ka',
 na' lo yodo' chie' znnagak yógo'te benne' ka':
 "iGa'n zen Dios!"
 10 Zna bia' Xanžon' nisdó' ka'.
 To chi'ize zna bia' Benne' Wnná Bia' Zen na'.
 11 Xanžo Dios zzoa choche' benne' chie' ka'.
 Žon chawe'e légake' lo yel'a' zga'n chawe' chie'.
30 Xana' Dios, bechiso' neda', na' zka'n zena' Le'.
 Bi bi'o latje benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'
 gon díjtjgекle' neda'.
 2 Xana' Dios, bliža' Le', na' beyono' neda'.
 3 Xana' Dios, besló' neda' lo yi' gabíl.
 Beyono' neda' nich bi choa'a yežw ba.
 4 Le goł che Xanžon', le'e nakle benne' chekze' Le'.
 Le ye' Le' "žóxkeno'", na' bejsá' laže' nake' la'y.
 5 To chí'ido'ze zže'e, san to chi'ize zoa yel'a' ži'i laže'
 chie'.
 Kwéžežo to yelze, san zildo' yebéle'elžo.
 6 Kate' wzóa' chawe' wnnía': bi be gak chia' neda'.
 7 Ki wnnía' dan' bzoa chocho' neda', Xana' Dios, ka to
 law ya'a zen, na' ben chawo'o neda',
 san kate' bkache' lawo' Le', na' wžé' zedla'.
 8 Xana' Dios, wliža' Le', na' gáta'yoela' Le'.
 9 ŽBizkze yel'a' ba nez gaken chio' cha' gata' neda', na'
 choa'a yežw ba?
 ŽWká'n zena' Le' kate' ba naka' bixte yo?
 ŽWak wzenla' no benne' da' naken dot da' li chio'?
 10 Bze nag chia', Xana' Dios, na' beyache' laže'l neda'.
 Xana' Dios, goklen neda'.
 11 Beno' ga beyák yel'a' zbeže chia' yel'a' žia'a.
 Bkwaso' yel'a' nyache' laže' chia', na' beno' ga be-
 béle'ela'.
 12 Che len gołkza' chio'.

Nakkzo' Le' yel'a' ba nez chia', na' bi soakza' žize.
 Xana' Dios, wká'n zenkza' Le' to chi'ize.
31 Žxen laža'a Le', Xana' Dios. Bi gono' ga ye-
 doe'ela'.
 Ni'a che da' chawe' da' nako' Le', beslá neda'.
 2 Bze nag chi'a, na' goklen neda'.
 Bze choch neda', na' wdape chi'i neda' nich yelá'.
 3 Le' zzoa chochkzo' neda', na' žape chi'o neda'.
 Dan' nako' li laže' wlo'e'elo' neda' nez, na' wgó'o neda'
 nezen'.
 4 Beběj neda' lo do yelj dan' bkwéžgake' nich séngake'
 neda'.
 Le', Xan, zwiakzo' neda'.
 5 Zdia' be' da' nakkza' lo no'o Le', Xana' Dios.
 Le' beya'wo' neda', Dios li laže'.
 6 Bi de chawa'a benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka',
 san neda' žxen laža'a Le', Xana' Dios.
 7 Yebéle'ela', na' soa' chawe' dan' nži'ilo' neda' na'
 zle'ekzlo' zžáka'li'a.
 Nnezlo' ka zdia' lo da' žsáka'le'egake' neda'.
 8 Bi bdio' neda' lo na'gak benne' ka' zžá'agake' neda'.
 Bzoa chocho' neda' to latje chawe'.
 9 Beyache' laže'l neda', Xana' Dios, dan' zžáka'li'a.
 Ba bebíž nis da' yožen yej lawa',
 na' žak nyache' laža'a lo be' da' nakkza', na' lo bel'a'
 žen chia'.
 10 Dan' zde yel'a' nban chia' lo da' zžáka'li'a, zdia' yiz
 chia' ka' zbeže laža'a,
 na' žedó laža'a dan' nbaga'a zia, na' zlagak žit yo'a'a.
 11 Benne' ka' zžá'agake' neda' gon díjtjgекle' neda',
 na' benne' zjo'o li'a chia' ka' žon díjtjgекle' neda'.
 Benne' ka' zej nónbi'e neda' zkwásgake' gan zoa',
 na' benne' ka' zlé'egekle' neda' lo nez žžónnjgake'.
 12 Goł láže'gake' neda' ka žóngake' che to benne' gat.
 Naka' neda' ka to ye'n yo da' nla'an.
 13 Ženla' da' znnegak benne' zante chia',
 na' gáte'teze zoa da' zcheben neda' dan' žóngake'
 toze diža' bi da' góngake' chia',
 na' žak láže'gake' gótgake' neda',
 14 san neda' žxen laža'a Le', Xana' Dios.
 Znnia' nako' Le' Dios chia'.
 15 Lo no'o Le' žape chi'o ža chia' ka'.
 Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zžá'agake' neda', na'
 lo na'gak benne' ka' zbia láže'gake' neda'.
 16 Lo yel'a' zen chio' bwia neda', wen žin chio'.
 Lo yel'a' žeyache' laže' chio' beslá neda'.
 17 Bi go'o latje yedoe'ela', Xana' Dios, dan' žliža' Le'.
 Ben ga yedoé'egekle' benne' ka' zbej yíchjgake' Le'.
 Ben ga soa žígake' lo yi' gabíl.
 18 Bnnita' ži benne' ka' žon láže'gake', benne' ka' znné-
 gake' chegak benne' chawe' ka',
 dan' znnágake' lo yel'a' zka'n zen kwín, na' lo yel'a' žon
 díjtje.
 19 Zente nak yel'a' ži'i laže' chio' dan' napo'
 nich bi da' gono' chegak benne' ka' žápegake' Le' ba
 la'ne,
 dan' žonno' chegak benne' ka' žxen láže'gake' Le' law-
 gak yógo'te benne' ka'.

²⁰ Lo da' bagáche'ze gan zo' Le' z'kache' chawo'o benne' chio' ka' nich bi be gongak benne' ka' chégake'.
Znnito' benne' ka' to lo yo'o ngache' nich bi be gongak chégake' benne' ka' zdił diže'e.

²¹ ¡Ga'n zen Xanžo Dios!
Lo yela' žeyache' laže' chie' bene' da' zen nich góklene' neda' to lo yež gan gok wdiłe.
²² Kate' gok da' bcheben neda' wnnía':
"Zoa' gan bi zle'ele Xana' neda'",
san Le' benlo' chi'a katen' góta'yoela' Le', na' bliža' Le'.
²³ Le' ži'il Xanžon', le'e nakle benne' chekze' Le'.
Xanžon' žape chi'e benne' ka' bi zbej yichjgake' Le',
na' žebí'ili'e da' zia dan' žala' yezí'gak benne' ka' zka'n zen kwíngake'.

²⁴ Le gon choch láže'le, le'e žxen láže'le Xanžo Dios,
na' Le' wzé choche' le'e.

32 Ba nez zen naken che bennen' Dios ba benít lawe' xtole'e,
na' ba beké'e da' zinnj da' wbage'e.
² Ba nez zen naken che bennen' Dios bi žesbage'e le' zia, bennen' bi zcache'e xtole'e.
³ Kate' bi na' yexóalapa' doła' da' wbaga'a,
bedó laža'a dan' wžeža' dot ža.
⁴ Lawe' ža, na' yele bsako'o neda', Xana' Dios.
Bedó laža'a ka' žebiže bej nis byo' wbá ka'.
⁵ Naž beXóalapa' doła' chia', na' bi bkacha'a da' zinnj dan' bena'.

Bechóg laža'a beXóalapan' lawo' Le', Xana' Dios,
na' benít lawo'o Le' che xtoła'a.
⁶ Che len yógo'te benne' chio' ka' žala' wližgake' Le'
kate' ne zo' yenlo' chégake',
na' kate' žin da' wžia yin' benách ka',
dan' gaken ka to yegw nis zen da' bgólele'en,
bi be gonen chegak benne' chio' ka'.
⁷ Le' nako' ka to latje gan gak wkache' kwina',
na' wkache' chawo'o neda' gan bi be wsakan' benách chio' ka'.

Gol'kza' zižje ka besló' neda' dan' žoxo' neda'.
⁸ Zinna Xanžon': "Wlo'e'ela' le' nez gan žala' tio'.
Wsedla' le', na' wzejni'ila' le' da' žala' gono'.
⁹ Bi gako' ka to bžina' o to burrw, bia ka' bi žejni'igekl-ba',
bia ka' žon byenen nna biá'gako'-ba', na' ko'o ya žoá'agakba' nich góngakba' ka žénelo' le'."
¹⁰ Benne' ka' bi zej nake' chawe' žon byenen tégake' lo da' sáka'gake',

san benne' ka' žxen láže'gake' Xanžon',
Le' žape chi'e légake' lo yela' ži'i laže' chie'.
¹¹ Le'e, benne' chawe' ka', le yebele
na' le soa lo yela' ba nez, dan' goklen Xanžon' le'e.
Lo yela' žebele le gol, dan' nakle li laže' lawe' Le'.

33 ¡Le yebele le'e, benne' chawe' ka', law Xanžo Dios!
Yela' zka'n zen Dios chegak benne' chawe' ka' nakle'en xtan lawe' Le'.

² ¡Le wká'n zen Dios len da' žinnle!
¡Le gol' chie' len da' žól-łento' da' ze chi do chen!

³ ¡Le gol' chie' Le' to da' kob!
¡Le gol' chawe', na' chinnle len yela' žebele!
⁴ Li laže' nak xtiža' Xanžo Dios,
na' dot da' bene' benen' lo yela' li laže' chie'.
⁵ Le' nži'ile' da' nak chawe', na' da' nak dot da' li.
Benne' ka' do zente yežlyó nga zej nónbi'e yela' žeyache' laže' che Xanžon'.
⁶ Xanžo Dios bene' ya'abá len xtiže'e,
na' yógo'te belj ka' da' zej nla' zan ya'abá bene' len be da' zžojen žoe'e.

⁷ Le' ztobe' niso', na' yeyonen' ka to ya'a nis.
Zga'n chawe' nisen' gže' gan bkweze' latje chen.
⁸ Le žebe Xanžo Dios, yógo'tele zoale yežlyó nga.
Le žebe lawe' Le', yógo'tele le'e zoale lo yežlyó,
⁹ dan' bchaljze', na' gok yežlyón'.
Wnnakze', na' wzoakzen.

¹⁰ Xanžo Dios žone' ga žeyák dáche'ze diža' da' žon-gak benne' zi'to' ka',
na' žone' ga žak dáche'ze da' žénegekle' góngake',
¹¹ san xtiža' Xanžo Dios sóatezen.
Da' zza' laže'e zžinkzen gan zej nnita' yógo'te kwe' benách ka'.

¹² Ba nez zen naken chegak benne' yežen' Xanžon' nake' Dios chégake'.
Wžé Dios benne' yežen' nich gákgake' benne' chekze'.

¹³ Gan zoe' ya'abá chie' bwia Xanžo Dios,
na' b'le'ele' yógo'te kwe' benách ka'.
¹⁴ Gan zoe' latje la'y chie' bwie',
na' b'le'ele' yógo'te benne' ka' nníta'gake' yežlyó.
¹⁵ Le' bene' yichj láždo'gak yógo'te benách ka',
na' zle'ele' yógo'te da' žóngake'.

¹⁶ Bi yelá no benne' wnná bia' ni'a che benne' zante chie', benne' ka' žjake' lo wdiłe,
na' bi yelá no benne' wałe ni'a che yela' wałe chie'.
¹⁷ Bi zoa no benne' yelé' ni'a che bžina' chie' ka',
na' bi yelá no benne' ni'a che yela' wałe zen chie'.
¹⁸ Xanžo Dios zwiakze' benne' ka' žébegake' Le'.
Žape chi'e benne' ka' žxen láže'gake' yeyache' láže'le' Le' légake',

¹⁹ nich yeslé' légake' lo yela' got,
na' nich wawe' légake' kate' žak wbín.
²⁰ Žxen láže'žo Xanžo Dios.
Le' žáklene' žo'o, na' žape chi'e žo'o.
²¹ Che len dot láže'žo yebéle'elžo lawe' Le',
dan' žxen láže'žo La la'y chie'.
²² Beyache' laže'l neto', Xanto' Dios, dan' žxen láže'to' Le'.

34 Wká'n zénteza' Xanžo Dios dot ža, na' yele.
Gólteza' da' we lawa' Le'.
² Chaz laža'a Xanžo Dios.
Yéngkle benne' gaxjw laže' ka' da' ki, na' yebéle'egekle'.

³ Le wká'n zen Xanžo Dios tzen len neda',
na' tzen we lawžo La la'y chie'.
⁴ Bliža' Xanžo Dios, na' Le' benle' chia',
na' beslé' neda' lo yógo'te da' bchébegaken neda'.
⁵ Benne' ka' bxen láže'gake' Le' b'le'egekle' yela' zen chie', na' bi bedo'égekle'.

⁶ Neda', benne' yache', bliža', na' benle Xanžo, Dios chian',

na' beslé' neda' lo yógo'te da' wzáka'li'a.

⁷ Wbás ka' che ya'abá che Xanžon' zej zoe' kwit benne' ka' zžébegake' Le',

na' žape chí'igake' légake'.

⁸ Le wia nga, na' lé'elele nak chawe' Xanžo Dios.

Yela' ba nez zen naken che bennen' žxen laže'e Le'.

⁹ Le žebe Xanžo Dios, le'e, nakle benne' chie' ka', dan' bi be žiážjegekle benne' ka' zžébegake' Le'.

¹⁰ Bež yíxe'do' ka' žiážjegeklba', na' zdóngakba', san benne' ka' žxen láže'gake' Xanžo Dios bi be da' chawe' yážjegekle'.

¹¹ Le da, xkwide' ka', na' le yenle chia'.

Wsedla' le'e nich žébele Xanžo Dios.

¹² Žnož benne' ládjwle le'e žénele' soakze' nbane', bennen' žénele' soe' yiz zan nich le'ele' da' chawe'?

¹³ Bwiakze da' zchaljo' nich bi nnio' da' zinnj, na' nich bi wchaljo' da' wen laže'.

¹⁴ Bzoa cheła'ale da' bi nak chawe' da' zchaljo', na' ben da' nak chawe'.

Ben byene so' lo yela' zga'n chawe', na' ben ka nak chen.

¹⁵ Zwiakze Xanžo Dios benne' ka' zej nake' chawe', na' zze nage' da' znnábgekle' Le'.

¹⁶ Zža'a Xanžo Dios benne' wen da' zinnj ka', na' bi soa no benne' chejsá' laže'e légake'.

¹⁷ Benne' chawe' ka' žlížgake' Xanžo Dios, na' Le' ženle' chégake',

na' žeslé' légake' lo yógo'te da' zzáka'gake'.

¹⁸ Gawze zoa Xanžo Dios gan zej nnita' benne' ka', benne' žak nyache' láže'gake', na' žeslé' légake'.

¹⁹ Da' zanle'e da' zzaka' benne' chawe',

san žeslá Xanžo Dios le' lo yógo'te da' ka'.

²⁰ Le' žape chí'ikze' yógo'te žit yo'o bennen', na' nitó žit chie' bi gachjwn.

²¹ Da' zinnj da' žon benne' bi nake' chawe' goten le', na' kwia yi'gak benne' ka' zží'igake' chegak benne' chawe' ka'.

²² Xanžo Dios zzoa chawe'e be' da' nákgakkze benne' wen žin chie' ka',

na' yógo'te benne' ka' žxen láže'gake' Le' batkle kwia yi'gake'.

35 Xana' Dios, bsejw xnezgak benne' ka' znnégake' chia'.

Bdił-len benne' ka' zdíł-lengake' neda'.

² Da, gape chí'o neda' lo wdíle, na' goklen neda'.

³ Bejw ya ntoche' tonn che wdíle

nich wsejo' xnezgak benne' ka' zbia láže'gake' neda'. Błoe'el neda' nako' Benne' Weslá chia'.

⁴ Ben ga yedoé'egekle, na' chíxgekle benne' ka' žé-negekle' gótgake' neda'.

Ben ga wzonnjgak, na' yedoé'egekle benne' ka' žé-negekle' góngake' neda' zia.

⁵ Ben ga gákgake' ka to laga' biž da' žwa' be', na' bseła' wbás la'y chio' nich wlage' légake'.

⁶ Ben choł xnégake' nich kwílgake', na' bseła' wbás la'y chion' nich kwia laže'e légake'.

⁷ Bkáche'gake' to do yelj nich senen neda', na' bi be bena' chégake'.

Bchéngake' to yežw gan chejbixa' neda', na' bi be da' zia nbaga'a.

⁸ Bseła' da' wžia yin' légake', da' bi gákgbe'egeklen'.

Ben ga sen do yelj chégaken' la' légakkze', na' ga chejchéwgake' gan kwia yi'gake'.

⁹ Naž yebéle'ekzla' ni'a che da' ben Xanžo Dios.

Gak yela' ba nez zen chia' dan' beslé' neda'.

¹⁰ Yógo'te žit yoa'a nnágaken:

"Xanto' Dios, žnozke benne' nake' zen ka nako' Le'? Žesló' benne' yache' lo na' benne' nakže' wałe ka le', na' benne' žiážjele' lo na' benne' zbane' da' do' da' den chie'."

¹¹ Bła'gak benne' ka' žechébegake' da' wen laže'.

Wnnábgekle' neda' ka nak che to da' bi nnezla'.

¹² Bebí'igake' chia' da' zinnj ni'a che to da' chawe' da' bena' neda', nich wsáka'gake' neda',

¹³ san neda', kate' bi wnníta'gake' chawe', gok nyache' laža'a, na' bena' wbás, na' bsaka' kwina'.

Dot laža'a bliža' Le', Dios, nich yeyono' légake'.

¹⁴ Gok nyache' laža'a ni'a chegak benne' ka' kan žona' ni'a che bi' lježa', o ni'a che bi' bíche'kza'.

Gok nyache' laža'a ka žon no benne' ni'a che xne'e kate' ne žate',

¹⁵ san bebégekle benne' ka' kate' wzóa da' bsakan' neda', na' bedjwiagake' neda'.

Bdíł-lengak benne' wen da' zinnj ka' neda', na' cholze bzétjgake' neda'.

Bwiatezegake' neda', na' bi bsángake' da' žóngake'.

¹⁶ Bsáka'gake' neda', na' ben dítgekle' neda',

na' wžia láže'gake' neda' lo yela' zža'a chégake'.

¹⁷ Xana' Dios, žto chí'ize wíazo' da' žóngake'?

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zžia yi'gake' neda', benne' ka' zej nake' ka bež yix'e' ka'.

¹⁸ Yapa' Le' "Žóxkeno'" gan zej ndobe benne' chio' ka'. Wká'n zénteza' Le' ladjw benne' zan ka'.

¹⁹ Bi go'o latje yebégekle benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', na' bi be bena' chégake'.

Bi go'o latje benne' ka' gon dítgekle neda', benne' ka' zžá'agake' neda', na' bi be zia nbaga'a.

²⁰ Benne' ki bi žénegekle' sóagake' lo yela' zga'n chawe',

na' lo yela' wen laže' chégake' znnégake' chegak benne' ka' zbézgake' ži laže' lo yežlyó nga.

²¹ Ben dítgekle' neda', na' wnnágake':

"Ba bje'elto' da' bene'."

²² Xana' Dios, bje'ekzlo' da' žóngake'. Bi so' žize.

Xana' Dios, bi kwej yichjo' neda'.

²³ Wzó ža'. Wzóa wchi'a lažo'o neda'.

Da, Xana' Dios, nich gákleno' neda'.

²⁴ Bchi'a laže' neda' lo da' chawe' chio', Xana' Dios.

Bi go'o benne' ka' latje wzížegake' chia'.

²⁵ Bi go'o latje nnágake':

"Ba gok da' wzé láže'žo", na' bi nnágake':

"Ba bzéxjwžo le'."

²⁶ Ben ga yedoé'egekle, na' chíxgekle yógo'te benne' ka' žebégekle' kate' bi žak chia'.

Ben ga yedoé'egekle, na' ga'ngak ka'ze benne' ka' zdl̄l̄-ŕengake' neda'.

²⁷ Ben ga gołgak, na' yebégekle benne' ka' zlé'egekle' neda' chawe', nich nnágakkze':

“ĴGa'n zen Ĥanžon'!”

Bennen' žak laže'e ga'n chawe' benne' wen žin chie'.

²⁸ Wcháljiteza' che da' chawe' da' nako' Le', na' wká'n zénteza' Le' dot ža, na' yele.

36 Da' zinnj da' žon bennen' zzoe' Dios cheł'a'ale zcháljlenen le' lo yichj lázda'we'.

Bi zdan láže'kze' gape' Dios ba la'ne.

² Che len zloe'el kwine' ka to benne' zente.

Žekle' bi zle'el Dios da' zinnj da' žone', na' bi zže'e le'.

³ Da' zchaljze' naken da' zinnj, na' da' wen laže'.

Biž žejni'ile' binlo, na' biž žone' da' chawe'.

⁴ Zlab laže'e da' bi nak chawe' katen' die' gan žtase'.

Yoe' nez da' bi naken chawe'.

Bi žénele' wsane' žone' da' zinnj.

⁵ Ĥana' Dios, zente nak yeł'a' žeyache' laže' chio' dan' žžinten žan ya'abá.

Yeł'a' li laže' chio' žžinten lo bejw.

⁶ Da' chawe' da' nako' naken ka to ya'a zen chio',

na' ka zchi'a lažo'o naken ka to nisd'o zil-le'e.

Ĥana' Dios, zwiákzo' benách ka', na' bia yiže' ka'.

⁷ Zenle'e nak yeł'a' žeyache' laže' chio', Dios.

Che len žxen láže'gak benne' ka' Le' ka žongak bríse'do' ka' žkache' kwíngakba' žan xil žkoko'.

⁸ Yéljgekle' len da' dele'e ližo'

na' Le' wye'jo' légake' da' naken ka to yegw da' yožen nis dži'.

⁹ Gan zo' Le' zoa gan žal nis dan' žonnen yeł'a' nban.

Lo yeł'a' baní' chio' zle'elto' da' nak baní'.

¹⁰ Beyache' laže'l benne' ka' zej nónbí'e Le',

na' bzoa chegak benne' li laže' ka' da' nak chawe'.

¹¹ Bi go'o latje benne' zka'n zen kwine' tíl-lene' neda',

na' bi wchíx benne' wen da' zinnj neda'.

¹² Chejchégwak benne' ka' žóngake' da' zinnj.

Le' beno' ga bejchégwak benne' ka', na' bi gak yeyásgake'.

37 Bi kwe' zedlo' ni'a che da' žongak benne' ka' bi zej nake' chawe',

na' bi ge'elo' ni'a che da' zej nape benne' wen da' zinnj ka',

² dan' te chegak benne' ka' ka žak che yiže' biž,

na' gak chégake' ka žak che yiže' da' nžogen.

³ Bxen laže' Ĥanžo Dios, na' ben da' chawe',

na' soakzo' nbano', na' si'kzo' yeł'a' ba nez.

⁴ Wyáz laže' Ĥanžon',

na' Le' gonnkze' chio' da' zdan lažo'o.

⁵ Bzoa kwino' lo na' Ĥanžon',

na' bxen laže'e Le', na' Le' gone' da' znnablo'.

⁶ Włoe'ele' da' chawe' da' nako' ka to da' žsa'ní',

na' da' li laže' chio' ka lawe' ža.

⁷ Wzóa žize law Ĥanžon', na' bzen laže'e Le'.

Bi kwe' zedlo' ni'a che no benne' zzi'e yeł'a' ba nez,

bennen' žonkze' da' bi nak chawe'.

⁸ Bzoa cheł'a'ale yeł'a' yichj ža'a, na' bi žo'o.

Bi gak lažo'o yebi'o che bennen' bi nake' chawe',

⁹ dan' wžía yi' Dios benne' wen da' zinnj ka', san benne' ka' žxen láže'gake' Ĥanžon', gata' chégake' yežlyó.

¹⁰ Yextído'ze biž soa bennen' bi nake' chawe'.

Le'elo' liže latje bennen' san biž soe' ga na',

¹¹ san benne' gažjw laže' ka' gata' chégake' yežlyó,

na' sí'gake' yeł'a' ba nez che yeł'a' zga'n chawe'.

¹² Benne' wen da' zinnj žénele' bi da' gone' che benne' chawe'.

Lo yeł'a' zža'a chie' bi zle'ele' le' chawe'.

¹³ Ĥanžo Dios wzížekze' chegak benne' wen da' zinnj ka'

dan' zle'ele' za' gawze ža kwia yí'gake'.

¹⁴ Benne' wen da' zinnj ka' zbéjgake' ya ntoche' ka',

na' ba nžégake' yag ntóche'do' chégake' ka'

nich wžía yí'gake' benne' yache' ka', na' benne' ka'

žiážjegekle',

nich gótgake' benne' ka' žóngake' da' naken chawe'.

¹⁵ Ya ntoche' chégake' chazen laždo' kwíngakkze',

na' gáčjwgak yag ntóche'do' chégake' ka'.

¹⁶ Zákaz'e da' do' da' nape benne' chawe'

ka yeł'a' wnni'a zen da' zej nape benne' wen da' zinnj ka',

¹⁷ dan' gátgakkze ni'a na'gak benne' wen da' zinnj ka',

san Ĥanžo na'kze zwiákze' benne' chawe' ka'.

¹⁸ Nonbia' Ĥanžon' bał ža sóagake' nbángake'.

Da' zej nape benne' chawe' ka' soan to chi'ize.

¹⁹ Bi yedoé'egekle benne' ka' kate' bi žak chégake',

na' lo ža kate' žak wbín gata' da' gáwgake',

²⁰ san kwia yi'gak benne' wen da' zinnj ka',

na' benne' ka' zží'igake' che Ĥanžon', gak chégake' ka'

žak chegak yeje yiže' ka'.

Te chégake', na' nítgekle' ka znit žen che yi'.

²¹ Benne' ka' bi zej nake' chawe' to da' znnábgake' to

chí'ido'ze, san bi ženézjwgaken',

san benne' chawe' žeyache' láže'le' lježe' ka', na'

znežjwe' bi da' žiážjele'.

²² Benne' ka' zle'el Ĥanžon' légake' chawe', gata' chégake' yežlyó,

san benne' ka' bi zle'ele' chawe', kwia yí'gakkze'.

²³ Da' žongak benne' chawe' ka' naken da' bl̄oe'el

Ĥanžon' légake',

na' zle'ele' chawe' yógo'te da' žóngake'.

²⁴ Kate' chejchégwak benne' chawe' ka',

bi chejchégwake' to chi'ize dan' noxw Ĥanžon'

ná'gake'.

²⁵ Goka' xkwide', na' na'a naka' benne' gole,

na' batkle bl̄e'ela' to benne' chawe' wsán Dios le',

na' bi zdagak za'sógake' ka' znnábgakbe' bi da' gonn no benne' chégakbe'.

²⁶ Benne' chawe' ki žeyache' láže'tezle',

na' znežjwe' bi da' žiážjele no benne',

na' za'sóe' ka' žak yeł'a' ba nez chégake'.

²⁷ Biž gono' da' bi nak chawe', san ben da' chawe',

na' so' nbankzo' to chi'ize,

²⁸ dan' nži'il Ĥanžon' da' nak li laže', na' bi žsane'

benne' chie' ka'.

To chi'ize gape chi'ikze' légake',

san wźia yi'e lježgak benne' ka' bi zej nake' chawe'.
 29 Benne' chawe' ka' gata' chégake' yežlyó nga,
 na' nníta'gake' to chi'ize lo yežlyón'.
 30 Benne' chawe' zchaljize' da' žejni'ile',
 na' ka zchi'a laže'e naken chawe'.
 31 Da' bchi'le Dios le' yo'on yichj lázda'we'.
 Che len bi chejchegwe'.
 32 Benne' wen da' zinnj zle'ele' benne' chawen', na'
 žon byene' gote' le'.
 33 Bi wsán Xanžon' le' lo na' bennen' bi nake' chawe',
 na' bi wźia yi'e le' kate' wchi'a laže'e le'.
 34 Bxen laže' Xanžon', na' ben ka zнна xtiže'e,
 na' le' wchiskze' le' nich gata' chio' yežlyó nga.
 Kate' kwia yi'gak benne' doļa' ka', na' le'elon'.
 35 Bļe'ela' to benne' wen da' zinnj, benne' zente,
 na' góta'le'e da' nape' ka da' znezjw to yag zente,
 36 san wdé chie', na' biž zoe' na'a.
 Bejdilja' le', san bi bežeļ-la'-ne'.
 37 Blab laže' ka nak che benne' li laže',
 na' bwia bennen' nake' chawe',
 dan' ga ze ļawte gak to yeļa' ba nez zen che bennen'
 zoe' lo yeļa' zga'n chawe',
 38 san benne' wen da' zinnj ka' kwia yi'gakkze'.
 Bi soa no lježgak benne' wen da' zinnj ka',
 39 san Xanžo Dios yeslé' benne' chawe' ka',
 na' le' gon choche' benne' ka' kate' bi gak chégake'.
 40 Xanžo Dios gáklene' lógake', na' yeslé' lógake'
 lo na'gak benne' ka' bi zej nake' chawe',
 na' gon chawe'e lógake', dan' žxen láže'gake' le'.
38 Xana' Dios, bi tiļo' neda' lo yeļa' zža'a chio'.
 Bi wsako'o neda' lo yeļa' snia chio',
 2 dan' yag ntóche'do' chio' ka' wyázgaken neda',
 na' len no'o bsaka' zi'o neda'.
 3 Bi zoa chawe' beļa' žen chia' dan' zžo'o neda',
 na' žit yo'a'a bi zej zoan chawe' dan' bena' doļa'.
 4 Da' zinnj ka' da' bena' zbága'gaken yichj lázda'wa'.
 Zej naken chia' ka to ywa' zí'ile'e.
 5 Žia we' dot da' naka', na' zlaļe'en, na' nóžwgak we'
 chia' ka'.
 Žaken chia' ki dan' bena' da' zinnj.
 6 Zda' zwia' lo yole, dan' žedoe'ela',
 na' zbeže nyacha'a dot ža, na' yele,
 7 dan' dot da' naka' zlaļe'en,
 na' bi zoa chawe' beļa' žen chia'.
 8 Nat ni'a na'a, na' žekla' zej nžozjen žit yo'a'a.
 Zbeže laža'a dan' že' zedle yichj lázda'wa'.
 9 Xana' Dios, da' zdan laža'a zóalenen Le',
 na' da' zbeže laža'a zlé'ekzlo' Le'.
 10 Žat lázda'wa', na' ba bedó laža'a,
 na' biž zle'ela' chawe'.
 11 Žebíga'gak lježa' ka' zító'le ni'a che yižwé' chia',
 na' benne' zjo'o li'a chia' ka' ba bkwásgake'.
 12 Benne' ka' žénegekle' gótgake' neda' zzála'gake' do
 yelj nich senen neda',
 na' benne' ka' žénegekle' góngake' neda' zia znné-
 gake' chia',
 na' znnágake' kwia yi'a,
 na' zóatezegake' wsáka'gake' neda',

13 san neda' bi ženla', kan žak che to benne' kwežw,
 na' naka' ka to benne' bi žak nne', benne' bi žsaljwe'
 žoe'e.
 14 Naka' ka to benne' bi be ženle',
 bennen' bi žechebe',
 15 dan' žxen laža'a Le', Xana' Dios.
 Le' yechebo' lo wlaza' neda'.
 16 Bi go'o latje yebégekle' ni'a che da' žaken chia'.
 Kate' chejchegwa', bi go'o lógake' latje wká'n zen
 kwíngake' dan' žak nyache' laža'a,
 17 san za' chejchegwa', na' zláteze dot da' naka'.
 18 Che len yexóalapa' da' bi nak chawe' da' bena',
 na' gak nyache' laža'a ni'a che doļa' da' nbaga'a.
 19 Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' zej zoakze'
 chawe', na' zej nake' waļe.
 Zej nyanle'e benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', na'
 bi be zia bena' lógake'.
 20 Benne' ka' žóngake' benne' chawe' ka' zia.
 Zej nake' benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' dan'
 žónteza' da' naken chawe'.
 21 Bi kwej yichjo' neda', Xana' Dios.
 Dios chia', bi so' zi'to' gan zoa'.
 22 Ben byene gákleno' neda', Xana' Dios.
 Nakkzo' Le' Benne' Weslá chia'.
39 Neda' wnnía': "Gon chi'a binlo kwina' nich bi go-
 na' doļa' lo da' wchalja'.
 Gon chi'a binlo da' wchalja', xak zoa benne' wen da'
 zinnj gan zoa' neda'."
 2 Wzóa' žize ka to benne' bi žak nnie' na' bi be wnnía',
 na' bi bchalja' da' naken chawe' da' žaļa' nnia', na'
 bgolže da' zzaka'a.
 3 Gok lázda'wa' ka to da' žeyen,
 na' xak blab laža'a chen, goken ka to yi',
 na' wnnabla' Xanžon', wnnía':
 4 "Xana' Dios, bļoe'el neda' da' gak chia',
 na' baļ ža soa' nbana'.
 Bzejni'il neda' bayén batx gata'.
 5 Beno' chia' soa' nbabze ža,
 na' yiz chia' bi be zej naken ļawo' Le'.
 Da' likze bi be zej nak ža chegak benách ka'.
 6 "Da' li zej nak benne' ka' ka to zóldo'ze.
 Da' likze dáche'ze zej že' benne' ka' wnné yoe ni'a che
 yeļa' nban chégake'.
 Zdan láže'gake' yeļa' wnni'a, na' bi zej nnezle' no
 benne' gaken chie'.
 7 Na'a, Xana' Dios, žbizkze wxén laža'a?
 Toze Le' žaļa' wxén laža'a.
 8 Beslá neda' lo yógo'te da' zinnj da' bena'.
 Bi go'o latje benne' yaļ laže' ka' gon díjtgekle' neda'.
 9 Wzóa' žize, na' bi be wnnía' dan' beno' Le' goken ki
 chia'.
 10 Beká'a yižwé' da' bzo' lo beļa' žen chia'.
 Za' gata' lo da' žsako'o neda'.
 11 Žsako'o no benne' doļa' nich wzejni'ilo'-ne',
 na' ka žon beldon' zteba' laže', Le' zchinnjo' da'
 nží'ižele bennen'.
 Da' likze bi be zej nak ža chegak benách ka'.

12 "Benle da' znnabla' Le', Xana' Dios, na' bze nag da' žljža' Le'.

Bi so' žize kate' zoa' zbeža' lawo' Le'
dan' naka' neda' lawo' Le' ka to benne' zdaze' yežlyó.
Naka' ka to byinne zdezba' kan gokgak xa xna' wdé
chia' ka'.

13 Bi be gono' chia' to chi'ize
nich gata' latje yezi' laža'a,
dan' la' yeza'tia' yežlyó nga, na' biž soa'."

40 Lo yela' zen laže' chia' wleza' Xana' Dios,
na' bze nage' chia', na' benle' da' wnnabla' Le'.

2 Bebeje' neda' ka to lo yežw gže', na' lo da' nak ka go-
na'.

Bzoe' ni'a to lo yej xe, na' begoé'e neda' nez chawe'.

3 Bene' ga žoła' to da' kob da' zka'n zenen Xanžon'.

Benne' zante l'éegekle' da' ni da' bene' Le',
na' žébegake' Le', na' wxén láže'gake' Xanžo Dios.

4 Ba nez zen naken che bennen' žxen laže'e Xanžo
Dios,

na' bi žónlene' tzen benne' ka' zží'igake' che Dios,
na' kege len benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka'.

5 Da' zenle'e beno', Xana' Dios, na' žebanito',
na' ka zej nak da' žak lažo'o Le' gono' cheto', bi gak
wlabto' lawo' Le'.

Cha' wzenla' no benne' ka' zej naken,
na' cha' wchalja' chégaken, bi gak wlab'a l'égaken.

6 Bi chaz lažo'o biado' ka' gota' lawo' Le', cha' to da'
gonna' chio'.

Bi znnabo' biado' ka' wzeya' lawo' Le',
na' žen chegak biado' ka' da' ko'an lawo' Le' ni'a che
doła' chia',

san bsalj'o naga' nich yenla' chi'o.

7 Naž wnnía': "Bwia nga, za'a neda'.

Nyejw le'e yiche la'y ka nak chia'.

8 Žaz laža'a gona' da' žak lažo'o Le', Dios chia',
na' da' wnnakzo' Le' yo'on lo yichj lážda'wa'."

9 Ba bzenla' benne' ka' da' chawe' da' nako' gan zej
ndobe benne' zante ka' lawo' Le'.

Bwia nga, bi wzóa' žize, na' nnézkzelon' Le', Xana'
Dios.

10 Bi bkáche'za' da' chawe' da' nako' lo lážda'wa',
san bchaljkza' ka nak yela' li laže' chio', na' kan žesló'
benne' ka'.

Bi wzóa' žize ka nak yela' žeyache' laže' chio',
na' ka nak da' naken dot da' li chio' ladjw benne'
zante zej ndobe' chio' Le'.

11 Xana' Dios, bi želo' yeyache' láže'lo' neda'.

Yela' žeyache' laže' chio', na' da' likze chio' žákłenteze-
gaken neda'.

12 Nyéčjgekle' da' bi nak chawe' ka' neda',
na' da' bi nak chawe' ka' da' bena' zej žian neda'.
Che len bi gak chis lawa' lawo' Le'.

Zej nyanžen ka zej nak yicha' yichja' na' žedó laža'a.

13 Znnabla' Le', Xana' Dios, yesló' neda'.

Xana' Dios, ben byene gákłeno' neda'.

14 Ben ga yedoé'egekle, na' chíxgekle benne' ka' žé-
negekle' gótgake' neda'.

Ben ga wzonnjgak, na' yedoé'egekle benne' ka' žak
láže'gake' góngake' neda' zia.

15 Ben ga chíxgekle, na' wzonnjgak benne' ka' ben
dítjgekle' neda'.

16 Ben ga yebégekle, na' soagak lo yela' ba nez benne'
ka' žxen láže'gake' Le',
na' nnégakkze benne' ka' zej nži'ile' Le', Benne' Weslá
chégake'.

Nnágake': "iGa'n zen Xanžon'!"

17 La'kze wsáka'gake' neda', na' gak nyache' laža'a,
bi gał lažo'o Le' neda', Xana' Dios.

Le' žákłeno' neda', na' žesló' neda'.

Xana' Dios. Bi želo' gákłeno' neda'.

41 Ba nez zen naken che bennen' že' laže'e benne'
yache' ka'.

Bi ža zoe' lo da' zede, yeslá Xanžon' le'.

2 Xanžon' gape chi'ikze' le', na' wnezjwe' le' yela' nban.
Gak to yela' ba nez zen che bennen' lo yežlyó nga,
na' bi wdé Xanžon' le' lo na'gak benne' ka' bi zlé'egek-
le' le' chawe'.

3 Xanžo Dios góxwkze' le' kate' die' gan zžáka'li'e.

Yeyón chawe'e dot da' nake' katen' bi zoe' chawe'.

4 Wnnía': "Xana' Dios, beyache' laže'l neda'.

Beyón be' da' nakkza' dan' bena' doła' kate' bži'a chio'
Le'."

5 Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' znnégake'
chia', na' znnábgage':

"iBatx gat benne' ni, na' gak gał láže'to' le'?"

6 Žedjwiagake' neda', san kege nich gak chia' da'
chawe'.

Zbéjgake' neda' diža' nich gak nnégake' chia',
na' kate' žežójgake', na' zžégake' dižan'.

7 Kate' zdobgak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe',
na' znnétezegake' chia'.

Zcháljłentezegake' ljéžgake' ka' chia' neda', na' znná-
gake':

8 "Ba de'e to yižwé' da' goten le',
na' biž yeyase' gan die'."

9 Leska' bennen' bga'n chawe'e len neda', bennen'
bxen laža'a, na' bdáwłenkze' neda',
benne' ni wnekze' chia' neda'

10 san Le', Xana' Dios, beyache' laže'l neda', na' ben ga
yeyasa',

na' yebi'a chegak benne' ka' da' yeyála'gake'.

11 Kikze nnezla' žona' da' žaz lažo'o Le',
na' bennen' bi zle'ele' neda' chawe' bi be gak gone'
chia'.

12 Le' nóxwkzo' neda' dan' naka' gazjw laže',
na' bzo' neda' lawo' Le' to chi'ize.

13 iGa'n zen Xanžon'!

Nake' Dios chegak benne' Israel ka'
yógo'te yiz nníta'gake', na' to chi'ize.
Ka'kze naken, na' ka'kze gaken.

42 Ka žon bžina' yixe' zbéžeya'aba' dan' zbilba',
ka' znnab be' da' nakkza' da' nak chio', Dios.

2 Zbiłe be' da' nakkza' dan' naken chio', Dios ban.

iBatx gak yida' nich la'a lawo' Le', Dios?

3 Nis da' zbeža' goken ka yet žawa' dot ža, na' yel,

na' znnábgekle' neda' yógo'te ža, na' znnágake':
 "¿Ganzkze Dios chio?"

⁴ Žezá' laža'a da' ki, na' zbeže laža'a.

Žezá' laža'a kan wyá'alena' benne' zan ka', na'
 wnezwa' lawgake' lo liž Dios,

Beļžo lo yela' žebele, na' bka'n zenžo Dios lo Ini.

⁵ ¿Biz chen' žat ni'a no'o, be' da' nakkza'?

¿Biz chen' že' zedlo' lo yichj lážda'wa'?

Bxen laže' Dios dan' wká'n zenkza' Le' da' yoble.

Nake' Benne' Weslá chia', na' Dios chia'.

⁶ Xana' Dios, ba nat ni'a na' be' da' nakkza' lo yichj láž-
 da'wa'.

Che len žezá' laža'a chio' kate' ne zoa' lo yežlyó
 yechela'ale yegw Jordán nga,

lo ya'a Hermón gan že' Ya'a Misar.

⁷ Ka nak žaxto' da' žon nisko', ka' žon to nis wbá'a
 chio', Dios.

Zzaka' be' da' nakkza' dan' nis wbá'a dan' bselo'o
 zchen' neda'.

⁸ Tža tža žeyache' laže'l Xanžon' neda',

na' žel goļkza' da' we lawa' Le',

na' wcháljlena' Dios, Bennen' žonne' yela' nban chia'.

⁹ Yapa' Dios: "Le' žape chi'o neda'.

¿Biz chen' naļ lažo'o neda'?

¿Biz chen' žak nyache' laža'a dan' benne' bi zle'ele' ne-
 da' chawe' žsake'e neda'?"

¹⁰ Žlagak žit yoa'a dan' benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
 chawe' žon dítjgekle' neda'.

Tža tža znnábgekle' neda', na' znnagake':

"¿Ganzkze Dios chio?"

¹¹ ¿Biz chen' žat ni'a no'o, be' da' nakkza'?

¿Biz chen' že' zedlo' lo yichj lážda'wa'?

Bxen laže' Dios dan' wká'n zenkza' Le' da' yoble.

Nake' Benne' žeslé' neda', na' Dios chia'.

43 Bchi'a laže' neda', Xana' Dios, na' blo'e'e law na-
 ka' chawe'.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zzóagake' Le'

chela'ale,

na' lo na'gak benne' wen laže' ka', benne' wen da' zin-
 nj ka'.

² Nako' Le' Dios chia', na' zzoa chocho' neda'.

¿Biz chen' bsan lažo'o neda'?

¿Biz chen' žak nyache' laža'a

dan' benne' bi zle'ele' neda' chawe' žsaka' zi'e neda'?

³ Bseļa' yela' baní' chio', na' da' likze chio' ga zoa' ni.

Da' ki yegó'ogaken neda' nez.

Wché'gaken neda' law ya'a la'y chio', na' gan zoakzo'
 Le'.

⁴ Choa'a gan zoa bkog la'y che Dios.

Choa'a law Dios, Bennen' žone' ga žebela', na' gan
 soa' lo yela' ba nez.

Wká'n zena' Le' len da' žinna'.

Le' nako' Dios chia' neda'.

⁵ ¿Biz chen' žat ni'a no'o, be' da' nakkza'?

¿Biz chen' že' zedlo' lo yichj lážda'wa'?

Bxen laže' Dios dan' wká'n zenkza' Le' da' yoble.

Nake' Benne' žeslé' neda', na' Dios chia'.

44 Dios, xa xna' gole cheto' ka' bzéngikle' neto'
 da' beno' lo ža chégake', dan' beno' yiz wdé ka'.

² Bchinnjo' yezika' yež ka' lawgak xa xna' gole cheto'
 ka',

na' bnnito'o légake' lo latje chegak benách ca'.

Bsáka'li'o benne' yež ka', san bzoa chocho' benne'

chio' ka' lo yežlyó gan zoato' neto' na'a.

³ Xa xna' gole cheto' ka' bi wzí'gake' yežlyó nga len ya
 ntoche' chégakkze' ka'.

Bi beslá kwíngake' len yela' wale da' zej nape',

san Le' besló' légake' len yela' wak chio',

na' len yela' wale chio', na' len yela' zen chio',

dan' wyáz lažo'o légake'.

⁴ Le', Dios, nako' Benne' Wnná Bia' chia'.

Beslá neto', za'só Jakob.

⁵ Len yela' wak chio' Le' wzéxjwto' benne' ka' zdíl-len-
 gake' neto'.

Ni'a chio' Le' zzéxjwto' légake'.

⁶ Bi wxén laža'a yag ntoche' chia',

dan' bi yeslán neda'.

⁷ Le' wdape chi'o neto' nich bi be gok gongak cheto'

benne' ka' bi zlé'egekle' neto' chawe'.

Beno' ga bedo'é'egekle' benne' ka' zžá'agake' neto'.

⁸ Ni'a chio' Le', Dios, sóatezto' lo yela' ba nez,

na' to chi'ize wxén láže'to' Le',

⁹ san wléj yichjo' neto', na' beno' ga žedoe'elto',

na' bi žéjleno' benne' cheto' ka', benne' žjake' lo wdile.

¹⁰ Beno' ga bzonnjto' lawgak benne' ka' zdíl-len-gake'
 neto',

na' benne' ka' zží'igake' cheto' beká'agake' yógo'te da'
 wdapto'.

¹¹ Bdio' neto' ka' zila' ka' lo na'gak benne' ka' žótgake'
 neto',

na' beslaso' neto' ladjw benne' zi'to' ka'.

¹² Bdezo' neto', benne' chio' ka', lo ná'gake',

na' bi be bezi'o.

¹³ Beno' ga benne' yež gawze ka' znnégake' cheto'.

Benne' zej nyechjle' neto' zká'ngake' neto' ka'ze, na'
 žžížegake' cheto'.

¹⁴ Bzo' neto' ka' to da' znnagak benne' wláž cheto' ka'
 naken to da' nyáche'le'e.

Kate' zlé'egekle' benne' ka' neto', zta yíchjgake',

na' žebángikle' ka' žak nyache' láže'to'.

¹⁵ Tža tža žedo'é'etezla', na' žé'teza' lo da' zedle'e.

¹⁶ Znnégake' chia', na' zzóagake' neda' chela'ale.

Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' zží'igake' chia',
 na' žóngake' neda' zia.

¹⁷ Yógo'te da' ki žákgaken cheto', san bi na' gaļ láže'to'
 Le'.

Bi na' wzoato' chela'ale xtižo'o dan' bénljo' neto'.

¹⁸ Bi na' wsán láže'to' Le',

na' bi na' wzoato' chela'ale da' bchi'lo' neto'.

¹⁹ ¿Biz chen' bzo' neto' chela'ale lo latje chegak bia snia
 ka',

na' bzo' neto' gan za' gatto'?

²⁰ Chela' goļ láže'to' Dios cheto',

o chela' bka'n zento' lo'a ka',

²¹ ¿bi žaļa' ža'a Dios neto' ni'a che da' ki?

Le' nnézkzele' da' yo'o lo yichj lázdo'gak benne' ka'.
 22 Dan' nakto' chio', tža tža zóagake' gótgake' neto'.
 Béngake' neto' ka zila' za' gótgake'-ba'.
 23 ¡Bebán, Xanto' Dios! ¿Biz chen' ztaso'?
 ¡Bebán! ¡Bi so' zi'to' to chi'ize!
 24 ¿Biz chen' bkache' kwino',
 na' bi žákbe'elo' kan zžáka'le'eto',
 na' kan zKóngekle benne' ka' neto' žin?
 25 Ba nat ni'a na' be' da' nakkzto',
 dan' bžéxjwgake' neto', na' žxóbgake' neto' lo yo.
 26 ¡Wzó ža'! ¡Goklen neto'!
 ¡Lo yela' žeyache' laže' chio', beslá neto'!
45 Yo'o yichj lázda'wa' diža' xtanle'e ka',
 na' gołkza' ka nak che benne' wnná bia'.
 Gołkza' da' bzoj to benne' zcháljli'e chawe'.
 2 Nako' le' xtánle'eže ka yógo'te benne' ka'.
 Nak cheto' yela' ba nez ni'a che da' zchaljo',
 dan' Dios ben cháwe'kze' le' to chi'ize.
 3 Bda' ya ntoche' chio' žoa'a li'o, le', benne' wałe,
 lo yela' zen chio', na' lo yela' wnná bia' chio'.
 4 Lo yela' zen chio' zo' nbankzo'.
 Bkonle žin diža' li, na' yela' gaxjw laže',
 na' da' chawe', na' wzejní'il kwino' da' zenle'e ka'.
 5 Zej nłále'egak yag ntóche'do' chio' ka',
 da' ka' gótgaken benne' yež ka' lawo' le',
 na' cházgaken lázdo'gak benne' ka' zžá'agake' le'.
 6 Gan ži'o, Dios, žen' to chi'ize, na' sóatezen.
 Chawe' nak ka zŋna bi'o.
 7 Nži'ilo' da' nak chawe',
 na' bi zle'elo' chawe' da' bi nak chawe'.
 Che len Dios chio' bzo'e le' latje chio', gan žebéle'eže-
 lo' ka lježo' ka'.
 8 Zla' zix za lano' len da' ka' zej naken mirra, na' áloe,
 na' kasia, da' ka' zlá'gaken zix.
 Lo ližo' da' záka'le'en zzóagake' le' lo yela' ba nez.
 9 Bi' no'le chegak benne' wnná bia' ka' zej zoabe' lad-
 jw zo'lo' ka', no'le ka' zej nakže' blo.
 Kwito' li ža že' bi' no'len' gakbe' zo'lo', bi' no'len' si'be'
 oro da' zan' zaka' yež Ofir.
 10 Bze nag, nó'ledo', na' bwia nga, na' benle da' nnia'.
 Žala' gał lažo'o lažo', na' liž xo',
 11 na' benne' wnná bian' dan laže'e yela' xtan chio'.
 Gok gaxjw laže' lawe' le' dan' nake' le' xano',
 12 na' la'gak no'le yež Tiro ka' lawo' le', zej noe'e da'
 gónngake' chio'.
 Nnabgak benne' wnni'a ka' to da' gono' chégake'.
 13 Xtanle'e nak bi' no'le che benne' wnná bian' lo yo'o
 gan zoe'.
 Za lánabe' nzin' da' xtan ka' da' zej naken oro.
 14 Wché'gake'-be' law benne' wnná bian',
 nákwbe' za lánabe' dan' nwa'le'en da' xtan ka'.
 Xkwide' nó'ledo' ka' chjakbe' xkóže'lbe'.
 Nó'ledo' ki, no'le lježbe' ka', wché'gakbe' lebe' law
 benne' wnná bian'.
 15 Lo yela' žebele, na' lo yela' ba nez wché'gakbe'
 lebe',
 na' ch'ogakbe' ližo', benne' wnná bia'.
 16 Lo latje chegak xa xto'o ka' soagak zi'no' ka'.

Gono' ga nna bia'gak xkwide' chio' ka' do zente yež-
 lyó.

17 Gona' ga chejsá' láže'gak yógo'te benne' ka' lo'.
 Che len wká'n zengak benne' ka' le' yógo'te yiz so', na'
 to chi'ize.

46 Dios zle'ekzle' žo'o, na' žone' žo'o benne' wałe
 ka'.

Zóateze' gáklene' žo'o kate' zžáka'žo.

2 Che len, bi žebežo la'kze xo' yežlyó nga,
 na' chejchazgak ya'a ka' lo nisdó',

3 na' la'kze chasle'e nisdon', na' gonle'en žaxto',
 na' zízegak ya'a ka' ni'a che da' žzo'.

4 De to yegw da' znnen lo yela' žebele lo yež che Dios,
 na' lo liž Dios, Bennen' nape' dot yela' zen.

5 Dios zoe' yežen', na' batkle kwia yin'.

Yide' zildo' na' gáklene' benne' wláž ka' che yežen'.

6 Zběžeya'agak benne' yežlyó nga, na' zžébegake'
 Dios, Benne' Wnná Bia' Zen.

Zŋne Dios kan zŋne wzio', na' zbia yi' yežlyó.

7 Dios, Bennen' nape' dot yela' wak, zóalene' žo'o.

Dios na' che Jakob zkache' chawe'e žo'o.

8 Le da lé'elele da' ka' ben Xanžon'.

Le wia dan' bene' lo yežlyó dan' žonen ga žebanlžo.

9 Žzoa žie' wdiłe ka' žákgaken do zente yežlyó.

Žichje' da' ka' zsegak yag ntóche'do' ka',

na' zzojwe' yag ntoche' ka' che wdiłe,

na' zzeje' karro ka' che wdiłe.

10 Zŋna Dios: "Le soa žize, na' le nnezle naka' Dios.

Napža' yela' wak ka da' zej nape yógo'te yež ka'.

Napža' yela' wak ka da' zej nape benne' dot yežlyó."

11 Dios, Bennen' nape' dot yela' wak, zóalene' žo'o.

Dios na' che Jakob zkache' chawe'e žo'o.

47 ¡Le kapa' na'le, le'e, yógo'te benne' ka'!

¡Le wká'n zen Dios len yela' žebele!

2 Žala' žebežo Xanžon', Bennen' nape' dot yela' wak.

Nake' Benne' Wnná Bia' Zen, na' zŋna bi'e dot yežlyó.

3 Bdie' benne' zi'to' ka' lo na'žo.

Bnnite'e žo'o nich nna bia'žo yež ka'.

4 Beké'e yežlyó nga lo ná'gake', na' bennen' chežo,

na' naken to yežlyó xtanle'e che za'só Jakob ka',

benne' ka' nži'ile'.

5 Zben Dios gan ži'e zŋna bi'e.

Zběžegak lozgak bia' ka' kate' zben Xanžon' ga na'.

6 ¡Le goł da' wká'n zenle Dios! ¡Le goł!

¡Le goł da' wká'n zenle Bennen' zŋna bi'e žo'o!

7 Dios nake' Benne' Wnná Bia' Zen dot lo yežlyó nga.

¡Le goł chie' len dot yela' žejni'il chele!

8 Že' Dios gan zŋna bi'e, lo latje la'y na'.

Zŋna bi'e yógo'te yež ka'.

9 Zdobgak benne' ka' zŋna biá'gake' yógo'te yež ka'

tzen len benne' ka' che Dios che Bran.

10 Benne' ka' zŋna biá'gake' do zente yežlyó nga

bdégake' yela' wnná bia' chégake' lo na' Dios.

Le' zŋna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka'.

48 Zenle'e nak Xanžon', na' žala' wká'n zénle'ežo Le'

lo yež che Dios chežo, dan' žen' law ya'a la'y

chie'.

2 Sión, ya'a zen che Dios, naken sibe, na' xtanle'e.

Naken yež che Benne' Wnná Bia' Zen,
da' žonnen yeļa' žebele chegak benách dot yežlyó
nga.

³ Dios bløe'ele' ļaw žkache' chawe'e žo'o.

Zoe' ļo yo'o zaka' ka' che yež chien'.

⁴ Bdobgak benne' wnná bia' ka',

na' blá'gake' nich tíl-ļengake' benne' yežen' ka',

⁵ san kate' blé'egeklen', na' bebángle'.

Bžébegake', na' bzónnjgake'.

⁶ Wžé' zédļe'egekļe', na' wzáka'ļe'egake'

ka' žak che to no'le za' galj bi' že'n chie'.

⁷ Gókgake' ka' barkw ka' žxíte'gaken

kate' žakļe'e be' ļo nisdo'.

⁸ Benļžo che da' ben Dios, na' na'a ba blē'elžon
ļo yež che Ūanžon', Bennen' nape' dot yeļa' wak.

Ļe' wzóa chawe'e yež nga to chi'ize.

⁹ Ga nak ļo yodo' chio' Le', Dios,

žezá' ļáže'to' ka' nak yeļa' ži'i ļaže' zen chio'.

¹⁰ Gáte'teze žka'n žengak benách ka' Le',

na' yeļa' zen chio' zžinen do' zente yežlyó.

Ka' žnna bi'o naken chawe'.

¹¹ Yebéļe'egekļe' benne' ka' nníta'gake' yež Sión.

Yebégekļe' benne' ka' nníta'gake' yež ka' che Judá dan'
zchi'a' ļáže'kzo' ļégake'.

¹² Ļe'e, benne' ka' che Dios, le chechjle žoa'a yežen'.

Le' wláb yo'o sibe ka', da' ka' žape chí'igaken yežen'.

¹³ Le' wia nga ka' nak ze'e žen da' nyechjlen yežen'.

Le' wia binlo ka' zej nak yo'o waļe ka' chen,
nich wzénlele žkwide' chele ka' ka' zej naken.

¹⁴ Dios ni nakkze' Dios chežo to chi'ize.

Ļe' wloé'ekzle' žo'o nez chawe'.

49 Le' yenle da' ni, ļe'e, benne' yógo'te yež ka'.

Le' wzé nag, ļe'e, benne' dot yežlyó nga,

² ļe'e, benne' blo ka', na' ļe'e, benne' gaļjw ka',

ļe'e, benne' wnni'a ka', na' ļe'e, benne' yache' ka'.

³ Wchaljkza' da' naken che yeļa' žejní'il,
na' wzejni'ila' ļe'e da' yo'on yichj ļázdaw'a'.

⁴ Bze nag diža' ki che yeļa' žejní'il.

Goljka' che to da' ngache', na' chinna' da' žól-ļena'.

⁵ ŽBiž chen' žon byenen žeba' ļo ža che da' zede,
kate' nyechjlen neda' da' zinnj da' žongak benne' ka'
bi zlé'egekļe' neda' chawe'?

⁶ Benne' ka' žxen ļáže'gake' da' zej nake',
na' žka'n zen kwíngake' dan' zej nape' yeļa' wnni'a.

⁷ Bi be gak góngake' da' yebéj chawen' ļjéžgake' ka',
na' bi gak wnéžjwgake' to da' yeslán ļégake',

⁸ nich sóatezegake' nbángake' nich batkle nnitle beļa'
žen chégake'

dan' zenļe'e nak da' yeya'wn yeļa' nban chegak
benách,

na' batkle gak no benne' chizjwen'.

¹⁰ Ļé'egekļe' žatgak benne' žejní'igekļe',
na' žak chégake' tļebe kan žak chegak benne' yaļ ļaže'
ka', na' chegak benne' ļazdo' zide ka',

na' wká'ngake' yeļa' wnni'a chégake' ļo na'gak benne'
yoble ka'.

¹¹ Žnna ļáže'gake' sóatezegak za'sógake' ka',

na' ga'ngak lížgake' nich gákgaken chegak yógo'te
kwe' za'sógake' ka',

na' zžóagake' la yežlyó chégake' kan ļégake',

¹² san bi gá'nteze benne' ka' ļo yeļa' ba nez.

Žej nake' ka' bia yixē' ka', bia ka' žátgakba'.

¹³ Yógo'te da' žóngake' naken dáche'ze,

na' wká'ngake' da' bxen ļáže'gake'.

¹⁴ Žej nake' ka' to kwe' zila' ka' žjakba' ļo yi' gabíl,

gan gape chi'i yeļa' got ļégakba',

na' benne' chawe' ka' nna biá'gake' benne' wnni'a ka'
kate' za' cha'ní',

na' kwia yi'gak da' ka' wdápgake',

na' yi' gabíl naken gan nníta'tezegake'.

¹⁵ Dios yeya'we' yeļa' nban chia' ļo yi' gabíl

na' yechi'e neda' gan zoakze' Ļe'.

¹⁶ Bi kwe' zedlo' kate' no benne' zží'ļi'e yeļa' wnni'a,

na' kate' žone' liže' da' záka'ļe'en.

¹⁷ Kate' gate' bi be yechi'e,

na' bi chejlen yeļa' wnni'a chien' ļe'.

¹⁸ Ļa'kze žak wzóe' nbane' gok chie' yeļa' ba nez žen,

na' bka'n žengak benne' ka' ļe' katen' wzóe' nbane',

¹⁹ san chøe'e gan zej nnita' ža žta'we' ka',

na' batkle ļe'ele' yeļa' bani'.

²⁰ Žápegak benne' ka' ļe' ba la'ne san bi žákbe'ele'

nake' ka' bia yixē' ka', bia ka' žátgakba'.

50 Žnne Ūanžo Dios, na' žtobe' benne' dot yežlyó,
benne' ka' žé'gake' gan zļa' wbíž, na' gan ženen.

² Ļo Ya'a Sión, da' naken žtanļe'e ba bza'ní' Dios.

³ Yeļá' Dios chežo, na' bi soe' žize.

Ženkze yi' ļawe' Ļe', na' gakļe'e be' bdone' dan'
chechjlen Ļe'.

⁴ Wtobe' benne' ka' nníta'gake' ya'abá na'le,

na' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga,

nich wchi'a ļaže'e benne' chie' ka'.

⁵ Žnne': "Le' wtób benne' chia' ka',
benne' ka' bēnļengake' neda' to diža',
dan' bzøa chóchgake' ļen žen chegak biado' ka'."

⁶ Da' zoan ya'abá zļøe'e ļawn nak Dios chawe',
dan' nake' Benne' wchi'a ļaže'e benách ka'.

⁷ Žnne': "Le' yenle, benne' chia' ka', na' wchalja'.

Le' wzé nag, benne' Israel ka',

na' nnia' da' yesbaga'a ļe'e žia.

Neda', Dios, naka' Dios chele.

⁸ Bi tiļa' ļe'e ni'a chegak biado' ka' betle ļawa',

na' ni'a chegak biado' ka' bzøyle,

da' ka' zgó'otezele ļawa' neda'.

⁹ Bi si'a beždo ka' ļo na'le ļe'e,

na' chibo byo ka', bia chele ka'.

¹⁰ Yógo'te bia yixē' ka' zej nakba' chia',

na' yógo'te bia beždo' ka',

bia zej zoaba' ļo ya'ado' ka'.

¹¹ Yógo'te bia ka' zoa xílgakba' yó'ogakba' ļo na'a,

na' ļezka' yógo'te bia ka' zej zoaba' nbángakba'.

¹² Čha' tona' neda', bi yapa' ļe'e bi da' gonnle chia'
dan' yežlyó, na' yógo'te da' zej den ļawlen zej naken
chia'.

¹³ Žžon byenen gawa' žpēļa'gak bež ka',
ča' ye'ja' žen chegak chibo byo ka'?"

14 Le ko'o law Dios da' wká'n zenle Le',
na' le wnezw da' wchebe láže'le law Dios zente.
15 Lezka' zne': "Blíž neda' lo ža katen' gak da' wžia
yin' benách ka',
na' yeslá' le', na' le' gapo' neda' ba la'ne."
16 Dios ži'e no benne' wen da' zinnj:
"Žeklo' zchaljo' le' kan nak da' wnnakza' neda',
na' znnio' che xtiža'a dan' bēnlena' benách chia' ka'?"
17 Le' bi zle'elo' neda' chawe' kate' zloe'ela' le' da' bi
nak chawe' da' žono',
na' zzo' cheja'ale diža' chia'.
18 Kate' zle'elo' to benne' wbán, na' žono' le' tzen,
na' nako' toze len benne' ka', benne' zbej yichjgake'
neda'.
19 Žónteze žono' da' zia,
na' zcháljtezo' da' wen laže'.
20 Znnétezo' che lježkzo',
na' žesbago'o zia xkwide' che xna'kzo'.
21 Beno' da' ki, san neda' wzóa' žize.
Goklo' naka' neda' to benne' ka' nako' le',
san tiłkza' le', na' wloe'ela' le' ka' nak da' beno'.
22 Le chejni'il da' ni na'a, le'e žal láže'le Dios,
nich bi wzózj Dios le'e,
na' biž soa no benne' yeslé' le'e.
23 Bennen' ko'e lawa' da' wká'n zene' neda' gape' ne-
da' ba la'ne,
na' bennen' zzoa choch kwine' nich gone' da' chawe',
wloe'ela' le' zoa' yeslá' le', na' naka' Dios chie'."
51 Goklen neda', Dios, lo yela' ži'i láže' chio'.
Lo yela' žeyache' láže' chio' beká'a zia da' nba-
ga'a.
2 Wdíb neda' che da' bi nak chawe' da' bena'.
Bka'n chawe' neda' che doļa' da' nbaga'a.
3 Žeyónbi'a bži'a chio' Le' len dan' bena'.
Doļa' ka' bena' žesbága'gaken neda' zia.
4 Lawo' Le' bena' doļan'. O', lawo' Le'.
Bena' da' bi naken chawe' lawo' Le'.
Ki žnno' naken chia' nich gak bia' nako' chawe' ni'a
che da' žnno'.
Naken li láže' kan zchi'a lažo'o benách ka'.
5 Bwia nga, bache nbága'kza' doļa' katen' golja'.
Lo doļa' wzoakza' katen' bsan xna'a neda'.
6 Žak lažo'o Le' soa da' likze lo yichj lázda'wa',
na' lo yichj lázda'wa' bzo' yela' žejni'il.
7 Bka'n chawe' neda' len da' zkonlo' žin, na' yega'na'
chawe'.
Wdíb neda', na' gakža' chiche ka' nak bejw.
8 Bzoa chia' yela' žebele, na' yela' ba nez,
na' žit ka' da' yoa'a gá'ngaken choch, žit ka' bdichjo'
Le'.
9 Bi chejsá' lažo'o doļa' ka' nbaga'a,
na' beká'a yógo'te da' bi nak chawe' da' bena'.
10 Dios, beyón chawe' yichj lázda'wa',
na' bzoa to be' li láže' lo yichj lázda'wa'.
11 Bi wkwaso' neda' lawo' Le',
na' bi yekó'o be' la'y chio' lo yichj lázda'wa'.
12 Bebí' chia' yela' žebele che yela' weslá' chio',
na' bzoa choch be' chawe' dan' yoa'a.

13 Naž wsedla' benne' wen da' zinnj ka' da' žaz lažo'o
góngake',
na' benne' doļa' ka' yeyákgake' chio' Le'.
14 Beslá neda' lo zia da' nbaga'a, beta' to benne'.
Dios, nako' Benne' Weslá chia',
na' gołkza' che da' chawe' da' nako' Le'.
15 Xana' Dios, bsaljw žoa'a,
na' wzenla' benách ka' da' we lawa' Le'.
16 Bi žaz lažo'o biado' ka' gota'-ba' lawo' Le',
na' bi žaz lažo'o biado' ka' wzeya' lawo' Le'.
17 Da' žala' ko'ožo' law Dios da' žaz laže'e naken to laž-
do' gaxjw laže'.
To laždo' gaxjw laže', na' da' žeyát lažen' bi wzó'
cheja'ale, Dios.
18 Lo yela' ži'i láže' chio', ben chawe' yež Sión.
Beyón ze'e da' žape chi'in yež Jerusalén'.
19 Naž chaz lažo'o biado' ka' gotto' lawo' Le' lo da' nak
chawe',
na' biado' ka' wzeyto' lawo' Le'.
Naž gótgake' biado' ka' lo bkog la'y chio'.
52 Žka'n zen kwino', benne' waļe, ni'a che da' zinnj
da' beno'
dan' zóateze yela' žeyache' laže' che Dios?
2 Zcháljtezo' che da' zia da' gono' che lježo'.
Da' žnno' naken ka' to ya ntoche' dan' žon láže'len
lježon'.
3 Nži'izelo' da' bi nak chawe' ka' nži'ilo' da' naken
chawe'
na' zdan láže'žo' da' wen laže' ka' zdan lažo'o da' li.
4 Nži'ilo' diža' ka' žon dítgeklen benne' ka', le', benne'
wen laže'.
5 Ni'a che da' ki wžia yi' Dios le' to chi'ize.
Goxe' le', na' yeké'e le' gan zoakzo',
na' wkwase' le' gan zej nnita' benne' ban ka'.
6 Lé'egekle benne' chawe' ka' da' ni, na' žébegake'.
Wzižegake' chio' le', na' nnágake':
7 "Le wia nga, benne' ni bi bxen laže'e Dios nich gape'
chi'e le'.
Bxen láže'kze' yela' wnni'a zenle'e chie',
na' nga'nze' lo da' bi nak chawe' da' žone'."
8 San neda' naka' ka' to yag olibo dan' žen' li'a liž Dios.
Žxen láže'teza' yela' žeyache' laže' che Dios.
9 Wká'n zenkza' Le' to chi'ize dan' bene' da' ki.
Wxén laža'a La la'y chie' lawgak benne' chie' ka' dan'
naken chawe' gonan'.
53 Benne' yaļ laže' ka' lo lázdo'gake' znnágake':
"Bi zoa Dios."
Yógo'tie' zej nbage'e zia, dan' bēngake' da' zinnj.
Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe'.
2 Zoa Dios ya'abá, na' zwie' benne' ka',
nich le'ele' cha' zoa no benne' žejni'ile',
bennen' žape' Dios ba la'ne,
3 san yógo'te benne' ka' zej nbej yichjgake' Dios.
Yógo'tie' zej nbage'e zia.
Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe', nitóe'.
4 Žnna Dios: "Žbi žejni'igekle benne' wen da' zinnj ka'?"
Že'j žáwgake' da' zbángake' chegak benách chia' ka',
na' bi žénegekke' gónbia'gake' neda'."

5 San žin ža žébegake' da' sáka'gake'.
Goslas Dios žit chegak benne' ka' zdíl-lengake'
benách chie' ka'.
Dios wzóe' légake' cheła'ale, na' wžia yi'e légake'.
6 Žnabla' Dios gone' ga žoj lo yež Sión da' gáklenen
benne' Israel ka'.

Kate' gon Dios ga yeła'gak benne' chie' ka' lážgake',
yebégekłe za'só Jakob ka',
na' gak yeła' ba nez zen chegak benne' Israel ka'.
Beslá neda', Dios, len yeła' wak chio'.

54 Goklen neda', Dios, len yeła' wałe chio'.
2 Benle da' žnabla' Le', Dios, na' bechebe chia'.
Bze nag da' wcháljljena' Le'.

3 Za'gak benne' snia ka' nich tíl-lengake' neda'.
Benne' yichj ža'a ka' žénegekłe' gótgake' neda',
benne' ka' bi žápegake' Le' ba la'ne, Dios.

4 Xanžo Dios nake' Bennen' žáklene' neda'.
Dios zóalene' benne' ka' žape chí'igake' neda'.
5 Dios yebi'e chegak benne' ka' bi zlé'egekłe' neda'
chawe' ka' nak da' bi nak chawe' da' žóngake'.

Wžia yi'e benne' ka' dan' nake' Le' li laže'.
6 Dot laža'a wnezjwa' da' ko'a lawo' Le', Xana' Dios.

Wká'n zenkza' La la'y chio' dan' nakle'en chawe'.
7 Besló' neda' lo yógo'te da' goken chia'.

Ble'ela' wžia yi'gak benne' ka' bžá'agake' neda'.
Bze nag, Xana' Dios, da' žliža' Le',

55 na' bi wzó' cheła'ale da' žnabla' Le'.

2 Bebán laže', na' bechebe chia'.
Žliža' Le' lo da' žnnia', na' že' zedla'.
3 Benne' bi zle'ele' neda' chawe' žnnie' chia',
na' bennen' bi nake' chawe' žon ditjle' neda'.
Žesbága'gake' neda' žia, na' lo yeła' zža'a chégake'
žbia láže'gake' neda'.

4 Že' zedle lážda'wa' lo beła' žen chia',
na' zchebe yeła' got neda'.

5 Žžébeli'a, na' žžízeli'a,
na' žak chia' da' zcheben neda'.

6 Wnnía': "Chela' gonno' chia' xil ka' ka' zej nak xil bsia,
tia' lo be'ze gan yezi' laža'a.

7 Da' li wzonnja' zító'le, na' soakza' le'e latje dach.

8 Gon byena' bi be gon chia' be' bdone', na' be' wałe'."

9 Bžia yi' benne' ka' bi zej nake' chawe', Xana' Dios.
Bchix da' žnnágake', dan' zle'ela' da' žinnj, na' da' žia
da' žóngake' lo yež nga.

10 Dot ža, na' yełe žéchjgekłe' yež.
Žóngake' da' žinnj, na' da' bi nak chawe' lo yež nga.

11 Nža' yež nga da' bi nak chawe' da' žóngake'.
Žóntezgake' da' wen laže', na' da' žinnj lo nez chen.

12 Chela' gok no benne' bi zle'ele' neda' chawe', ben-
nen' bene' neda' žia, na' bzoelan'.

Chela' gok benne' zže'e neda', bennen' bdíl-lene' ne-
da' na' bkache' kwina' lawe' le',

13 san le' benkzon', na' goko' ka' to bi' lježa'.

Wzí' lo no'o neda', na' goko' toze len neda'.

14 Tzen bchaljšo dot láže'žo, na' lo yeła' ži'i laže' wdažo
lo liž Dios.

15 Dios, ben ga sen yeła' got benne' ka' cholže, benne'
ka' bi zej nake' chawe'.

Ben ga chó'ogake' lo yi' gabíl kate' ne zóagake' nbán-
gake'.

Nža'gak lížgake' da' bi nak chawe' da' žóngake'.

16 San ka' nak chia' neda', bliža' Dios,
na' Xana' Dios beslé' neda'.

17 Zildo', na' wawbíž, na' kate' žen wbíž zcháljljena'
Dios.

Žliža' Le', na' Le' ženle' chia'.

18 Yeya'we' be' da' nakkza' lo na'gak benne' ka' zdíl-
lengake' neda',

na' gone' ga kweza' chawe',

la'kze zej nnita' benne' zante, benne' bi zlé'egekłe' ne-
da' chawe'.

19 Dios nake' Bennen' zóateze', na' žnna biá'teze'.

Nake' chawe', na' wžia yi'e benne' ka'.

Ki gone' chégake' dan' bi žsángake' da' žóngake', na'
bi zžébegake' Dios.

20 Benne' wen da' žinnj ka' zdíl-lengake' benne' ka'
zgánlengake' légake' chawe'.

Žží'igake' che diža' da' bénlengake' benne' ka'.

21 Da' zcháljgake' naken diža' cháwe'do', san yo'o yichj
láždo'gake' yeła' zža'a.

Žóngake' xtanle'e diža' da' zcháljgake', san naken ka
to ya ntoche'.

22 Bde ywa' chio' xkože' Xanžon' na' Le' gon choche'
le'.

Batkle we'e latje chejchegw benne' chawen' to chi'ize.

23 San Le', Dios, gono' ga cho'ogak benne' wen da' žin-
nj ka',

na' benne' wet benách ka', na' benne' wen laže' ka', lo
yi' gabíl,

kate' bi na' góngake' gachj yiz ka' da' yéla'gake',
san neda' wxén laža'a Le'.

56 Beyache' laže'l neda', Dios, nich bi wžia yi'gak
benne' ka' neda'.

Tža tža žsáka'gake' neda', na' zdíl-lengake' neda'.

2 Dot ža, na' yełe benne' ka' bi zlé'egekłe' neda' chawe'
žbia láže'gake' neda',

dan' nníta'gak benne' zante, benne' zdíl-lengake' ne-
da' lo yeła' zka'n zen kwíngake'.

3 Kate' žžin ža zžeba', žxen laža'a Dios.

4 Žxen laža'a Le', na' zka'n zena' xtiže'e.

Žxen laža'a Le', na' biž zžeba'.

¿Bižkze gak gongak benne' ka' chia' neda'?

5 Yógo'te ža zží'igake' che xtiža'a.

Len yógo'te da' žnnágake' žóngake' neda' žia.

6 Ždóbgake', na' zkache' kwíngake'.

Žwíagake' binlo da' žona'.

Žénegekłe' gótgake' neda'.

7 Xana' Dios, bwia da' žóngake', na' lo yeła' zža'a chio'
bžia yi' benne' ka'.

8 Nnézkzelo' Le' ka' žzonnja' lawgak benne' ka'.

Bejsá' laže' nis da' ba wžeža'.

¿Bi zej nyejwn le'e yiche chio'?

9 Kate' žliža' Dios, lo ža na'kze žzonnjgak benne' ka' bi
zlé'egekłe' neda' chawe'.

Nnezkzla' zoalen Dios neda'.

10 Žxen laža'a Dios, na' zka'n zena' xtiže'e.

Žxen laža'a Xanžon', na' zka'n zena' xtiže'e.

¹¹ Žxen laža'a Dios, na' biž zžeba'.

¿Bižkze gak gongak benne' ka' chia' neda'?

¹² Nbaga'a da' bchebe laža'a gona' chio', Dios. Gokza' da' we lawa' Le'.

¹³ Besló' be' da' nakkza' lo yela' got, na' bekó'o ni'a gan wzóa chejchégwgaken.

Gak choa'a lawo' Le', Dios, lo yela' baní' da' žonno' chegak benne' ka' zóagake' nbángake'.

57 Beyache' laže'l neda', Dios. Beyache' laže'l neda', dan' žxen laža'a Le' len dot yichj lážda'wa'.

Gape chi'o neda' ka' žon žkoko' žape chi'iba' bríse'do' ka' zan xilba',

na' zejte te che da' žaken chia'.

² Wliža' Dios, Benne' zente.

Wliža' Le' nich gáklene' neda'.

³ Gan zoe' ya'abá chie' sele'e no benne' yeslé' neda' lo na' bennen' žénele' wžia' yi'e neda'.

Dios beyache' láže'le' neda', na' benne' chia' da' li chie'.

⁴ Že' zedla' ka' to benne' ži'e ladjw bež yixe' ka'.

Zoa' ladjw benne' ka' zej nake' ka' bež yixe' ka', bia ka' žáwgakba' benách ka'.

Da' znnégake' chia' naken ka' yag ntóche'do' ka', na' xtiža'gake' zej naken ka' ya ntoche' ka'.

⁵ iGa'n zen Le' ya'abá, Dios!

iYela' zen chio' zžinen dot yežlyó!

⁶ Ba bdixjgak benne' ka' do yelj nich séngake' neda', na' žedó laža'a lo da' žaken chia'.

Bché'ngake' to yežw nich chejchazan', san légake' ba bejcházgaken'.

⁷ Zoakze lážda'wa', Dios.

Zoakze lážda'wa' nich gokza' da' wká'n zenen Le'.

⁸ Bebán, be' da' nakkza', na' le yebán, le'e žinnle da' ka' žól-lenle.

Zildo' yebankza'.

⁹ Xana' Dios, wká'n zen Le' ladjw benne' chio' ka'.

Gokza' chio' lawgak benne' yógo'te yež ka'.

¹⁰ Nak yela' žeyache' laže' chio' ženže ka' ya'abá, na' da' li chio' nakže zen ka' bejw gasj ka'.

¹¹ iGa'n zenkzo' ya'abá, Dios!

Yela' zen chio' zžinen dot yežlyó.

58 ¿Zchaljle da' nak chawe', le'e, benne' wnná bia' ka'?

¿Zchi'a láže'le benne' chia' ka' ka' nakkzen?

² O'o, san žezá' láže'le da' zinnj da' gonle.

Žonle ga že' zédle'egekle benne' ka' lo yežlyó chia'.

³ Zej nchixe láždo'gak benne' ka' nbej yíchjgake' neda' kate' bi na' gáljgake'.

Bchixgekle' kate' bi na' wsangak xná'gake' légake'.

⁴ Da' znnágake' žoten benne' ka' ka' žon da' žia zan laye' beje snia.

Zej nake' ka' beje snia ka', bia kwežw ka'.

⁵ Bi žéngklba' chi'i benne' žone' yela' wžá' nich kwé'gakba' žize la'kze žól-li'e xtando'.

⁶ Dios, wdíchj láye'gak benne' ka'.

Xana' Dios, wdíchj láye'gak benne' ka' zej nake' ka' bež yixe' ka'.

⁷ Ben ga nnítgekle' ka' nis da' zlaljen lo yo.

Ben ga bížgake' kan žak che yixe' da' nžogen lo nez,

⁸ na' te chégake' kan žak che bia zag, bian' yeyóna'ba'. Ben ga biž lé'egekle' wbiž ka' žak che to xkwide' žaljbe' ba natbe'.

⁹ Néžwte kate' bi na' la to yeso' lo yi' zen, yeká'a Dios benne' ka' to lo be' bdone', benne' ban ka', na' benne' gat ka'.

¹⁰ Yebele benne' chawe' kate' le'ele' yezí' wzón Dios benne' wen da' zinnj ka'.

Wleje' žen chegak benne' ka' bebéj yíchjgake' Dios.

¹¹ Naž nna bennen': "Dekze lažjw benne' chawe'.

Dios zchi'a láže'kze' benne' yežlyó ka'."

59 Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zdíl-lengake' neda'.

² Beslá neda' lo na'gak benne' ka' žóngake' da' zinnj.

Beslá neda' lo na'gak benne' wet benách ka'.

³ Žénegekle' gótgake' neda'.

Zej ndobe benne' wale ka' nich tíl-lengake' neda', kege dan' nbaga'a žia, na' kege ni'a che da' zinnj da' bena' neda', Xana' Dios.

⁴ La'kze bi be bena' chegak benne' ka', žon byéngake' góngake' neda' žia.

Bebán, na' da' ga zoa' ni, na' le'elo' da' žóngake'.

⁵ Le', Xana', Dios chegak benne' zan ka' žjake' lo wdile, na' Dios chegak benne' Israel ka', bebán nich wsaka' zi'o benne' yógo'te yež ka'.

Bi yeyache' láže'lo' yógo'te benne' ka' zž'igake' chio' Le', na' žóngake' da' zinnj.

⁶ Zlá'gake' kate' žen wbiž, na' zbéžeya'agake'

ka' žongak beko' ka', na' žéchjgekle' yež.

⁷ Bwia nga, da' zcháljgake' naken ka' da' žeyébgake'.

Diža' znnágake' zej naken ka' ya ntoche' ka'.

Zžnnágake': "Bi zoa' no benne' yenle' chežo."

⁸ San Le', Xana' Dios, wzizo' chegak benne' ka'.

Gon ditjlo' Le' benne' yógo'te yež ka'.

⁹ Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' zej nake' wale. Neda' wxén laža'a Le', dan' žape chi'o neda'.

¹⁰ Dios, Bennen' žeyache' láže'le' neda', yide', na' gák-lene' neda'.

Dios gone' ga le'ela' da' gak chegak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' kan žak laža'a.

¹¹ Bi goto' benne' ka', nich bi gal láže'gak benne' chia' ka' da' ka' žono'.

Beslás benne' ka' len yela' wak chio', na' ben ga chejchégwgake'.

Xanto' Dios, Le' žape chi'ikzo' neto'.

¹² Ben ga chíxgekle' lo yela' zka'n zen kwíngake', ni'a che doja' da' žóngake' lo da' zcháljgake', na' ni'a che diža' xiwe' ka', na' da' wen laže' da' znnágake'.

¹³ Bžia yi' légake' lo yela' zža'a chio'.

Bžia yi' légake' nich biž nníta'gake'.

Ben ga gákbe'egekle' Le' zžna bi'o za'só Jakob ka'. Zžna bi'o dot yežlyó nga.

¹⁴ Zlá'gake' kate' žen wbiž, na' zbéžeya'agake' ka' žongak beko' ka', na' žéchjgekle' yež.

¹⁵ Zdágage' ka benne' ka' zdágakze', žiljgake' da' gáw-gake'.

Cha' bi žéljgeklen', dot yel žesbága'gake' zia toe' yetóe',

¹⁶ san neda' gołkza' che yela' wak chio', na' zildo' wká'n zena' yela' žeyache' laže' chio', dan' gókljeno' Le' neda', na' wdape chi'o neda' kate' wže' zédle'ela'.

¹⁷ Le' žon chocho' neda', na' gołkza' chio', Dios. Žape chi'o neda', na' žeyache' láže'lo' neda'.

60 Dios, Le' bzo' neto' cheł'a'ale. Beno' ga bejchégwto', dan' bžá'alj'o neto'. Na'a, da gákljeno' neto'.

² Beno' ga wzó' yežlyó, na' beno' ga byaljwn. Da yeyonon' gan byaljwn, dan' zbia yin'.

³ Beno' ga neto', benách chio' ka', wže' zedlto'. Beno' ga gok cheto' ka we'jto' to da' benen ga be-jchégwto'.

⁴ Benn chegak benne' ka' zžébegake' Le' to da' gak bian', dan' wloé'e lawn da' nak dot da' li.

⁵ Bze nag chia'. Beslá légage' len yela' wak chio', nich lagak benne' ka' nži'ikzlo' Le'.

⁶ Lo latje la'y chie' wnná Dios: "Yebekzla' neda'. Chisa' chele yežlyó chegak benne' Sikem ka'. Wžixa' chele yežlyó dan' žen' kwit yegw Sukot.

⁷ Yežlyó Galaad naken chia', na' lezka' yežlyó chegak za'só Manasés ka'. Yežlyó chegak za'só Efraín ka' naken ka to xłapa' da' žape chi'in yichja'.

Yežlyó chegak za'só Judá ka' naken gan zřna bi'a,

⁸ san yežlyó chegak benne' Moab ka' naken ka to ziga' ya da' yožen nis wná'a.

Lo yežlyó chegak benne' Edom ka' cho'na' zela' gole ka'.

Si'a ba nez yežlyó chegak benne' Filitea ka'."

⁹ ŽNožkze wchi'e neda' nich tíl-lena' yež zoa to ze'e sibe dan' žape chi'in yežen? ŽNožkze wchi'e neda' nich tíl-lena' benne' Edom ka'?

¹⁰ ŽKege Le' wchi'o neda', Dios? Le' wléj yichjo' neto', na' bi wyéjljeno' benne' cheto' ka' lo wdile.

¹¹ Goklen neto' nich gak tíl-lento' benne' ka' zdíl-leng-gake' neto',

dan' gak dáche'ze gáklengak benne' ka' neto'.

¹² To žen len Dios gonžo to da' zenle'e, na' Le' wlage' benne' ka' zdíl-lengake' žo'o.

61 Xana' Dios, benle da' žliža' Le'.

² Zi'to' gan zoa laža' žliža' Le', dan' žedó laža'a. Bche' neda' gan zoa Bennen' nake' ka to ya'a yej, Bennen' nakže' wałe ka neda'.

³ Nako' Le' Benne' noxe' neda', na' nako' ka to ze'e yej da' žape chi'in neda' lawgak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.

⁴ Sóateza' lo yo'o la'y chio'. Kwe' chawa'a kwito' Le' kan zej že' chawe' brise'do' ka' zan xil zřkoko'.

⁵ Dan' benlo' Le', Dios, da' wchebe laža'a lawo', beno' ga napa' da' žápegak benne' ka' zžébegake' Le'.

⁶ Gono' ga soa' nbana', na' ga nna bi'a ža zante.

Yiz chia' ka' gákgaken ka da' zej naken chegak chope kwe' benne' ka'.

⁷ Sóateza' lawo' Le', Dios.

Bkwez yela' žeyache' laže' chio', na' da' li nich wká'n cháwe'gaken neda', benne' wnná bia'.

⁸ Gołkza' che La la'y chio' Le' to chi'ize, na' gonkza' tža tža da' bchebe laža'a gona'.

62 Toze len Dios zga'n chawe' be' da' nakkza'. Lekke' žeslé' neda'.

² Toze' Le' žape chi'e neda', na' žeslé' neda'.

Nake' Bennen' žoxe' neda', na' bi chejchegwa'.

³ ŽTo chi'ize wkwezle da' gonle chia' neda', yógo'tele žon byenle wžia yi'le neda'?

Žonle ka žon to benne' zchinnje' to ze'e da' zoa bixen, o to le'je da' nožon'.

⁴ Žonle toze diža' kan yebejle neda' lo yela' žen chia'. Nží'ilele da' wen laže'.

Len žoá'ale zchaljle cháwe'do' san yo'o yichj láždo'le da' zinnj da' gonle.

⁵ Le', be' da' nakkza', wléz laže' toze Dios. Nake' Le' Bennen' žxen laža'a.

⁶ Toze' Le' žape chi'e neda', na' žeslé' neda'.

Nake' Bennen' žoxe' neda', na' bi yedó laža'a.

⁷ Nak Dios Bennen' žeslé' neda', na' nake' yela' ba nez chia'.

Nak Dios Bennen' žape chi'e neda', na' Benne' žon choche' neda'.

⁸ Le kwez laže' Le' to chi'ize, le'e, benne' ka'.

Blo'e'el Le' da' zdan láže'le.

Nak Dios Bennen' žon choche' žo'o.

⁹ Da' li, da' dáche'ze zej nak benne' ka',

na' ka to da' wen laže' zej nak benne' žen ka'.

Bi nále'tekgekle' to lo zgons.

Žej nakže' ža'ze ka to be' da' žeká'a láže'žo.

¹⁰ Bi wxén láže'le da' gak gonle žakze chele.

Bi wká'n žen kwınle ni'a che da' ka' zbanle.

Cha' chan yela' wnni'a chele, bi kwe'le wnné yoe chen.

¹¹ To chi'i wnné Dios, na' chope chi'i benla' da' ni.

"Che Dios nak dot yela' wak."

¹² Xana' Dios, lo no'o za' yela' žeyache' laže' dan' žebi'o che to to benne' ka nakkze da' bene'.

Dios, nako' Dios chia'.

63 Zbiłe be' da' nakkza' da' nak chio'.

Beł'a' žen chia' zdan laže' dan' naken chio'.

Žak chia' ka zoakza' to yežlyó biž gan bi be nis den.

Žak laža'a yida' lawo' Le'

nich le'ela' yela' wak chio', na' yela' žen chio',

káteze blé'ela' da' nak chio' lo latje la'y chio'.

³ Nakže chawe' yela' žeyache' laže' chio' ka yela' nban. Che len wká'n zenkza' Le'.

⁴ Wchaljja' che da' chawe' da' nako' Le' xak zoa' nbana'.

Nich wká'n zena' La la'y chio' Le' wchiskza' na'a.

⁵ Yelje be' da' nakkza' da' naken ka to yela' waw dzi'.

Len yela' žebele wká'n zenkza' Le'.

6 Žezá' laža'a chio' Le' kate' dia' gan ztasa',
na' zlab laža'a ka nak chio' kate' bi na' tasa'.
7 Dan' žákľeno' neda', yebéle'ela' kwito' Le'
kan žongak brise'do' ka' zan xil zľoko'.
8 Be' da' nakkza' naken toze ĺen Le',
na' ĺen no'o waľe noxo' neda',
9 san benne' ka' gok láže'gake' wžia y'gake' neda'
chejchó'ogake' ĺo yi' gabíl.
10 Kwia y'gake' ĺo ya ntoche'.
Gákgake' da' gawgak beko' chjew ka'.
11 Neda', benne' wnná bia', yebela' ĺo da' nak che
Dios.
No benne' zkonle' žin La Dios gape' ĺe' ba la'ne,
san benne' wen laže' ka' gá'ngake' žize.
64 Xana' Dios, bze nag chia'. Že' zedla' žľiža' Le'.
Wdape chi'i yelá' nban chia' dan' zžeba' da'
gongak benne' ka' zdíl-ľengake' neda'.
2 Bkache' chawe' neda' nich benne' ka' bi zej nake'
chawe' bi gó'ngake' chia' kan žénegekle',
na' nich benne' ka' žó'ngake' da' zinnj bi gó'ngake'
chia' kan zza' láže'gake'.
3 Diža' ka' zcháljgake' zej naken ka ya ntoche' ka',
na' znné'gake' chegak ľjéžgake' ka' ka žon to benne'
žsie' yag ntóche'do' chie' ka'.
4 Ki znná'gake' bagáche'ze nich gó'ngake' ga chejchég-
wgak benne' ľi laže' ka'.
Cholze žó'ngaken', na' bi be zže'begake'.
5 Žon byé'ngake' gó'ngake' da' zinnj da' žénegekle',
na' zbé'kgake' do yelj ka' nich sé'ngake' benne' ka'.
Znná'gake': "¿Nož benne' ľe'ele' da' žonžo?"
6 Žľjgake' da' zinnj da' gó'ngake', na' zwiágaken' binlo'.
Da' yo'o yichj ľázdo'gake' naken da' kegle kan zej nak
ľázdo'gakkze'.
7 San Dios gon zi'e benne' ka' ĺen yag ntóche'do' chie'
ka'.
Cholze chó'ogake' yižwé' zen ka'.
8 Da' bchaljgak benne' ka' gonen ga chejchégwgake'.
Ché'begak yógo'te benách kate' ľé'egekle' ľé'gake'.
9 Naž ché'begake', na' wcháljgake' che da' ben Dios,
na' yeyónbia'gake' naken da' bene' ĺe'.
10 Yebele benne' chawe' ľaw Xanžon', na' wxén laže'e
ĺe'.
Gak yelá' ba nez zen chegak benne' ka' zej nake' ľi
laže'.
65 Xana' Dios, žala' wxén láže'to' Le' ĺo yež Sión,
na' gonto' da' wchebe ľáže'to' chio'.
2 Le' žen'kzlo' da' zcháljľento' Le',
na' ľa'gak yógo'te benne' ka' ľawo' Le'.
3 Nbága'ľi'a da' zinnj da' bena',
san ženít ľawo' Le' da' bži'ito' chio' Le'.
4 Ba nez zen naken che bennen' zbio' Le',
na' zno' nake' chio', nich soakze' latje la'y chio'.
Yeljkzto' da' chawe' da' de ľižo', dan' den ĺo yodo' la'y
chio'.
5 ĺo da' chawe' da' nako' gono' da' zenľe'e kate' gono'
da' znnablto' Le', Dios, Benne' Weslá cheto'.
Yógo'te benne' nníta'gake' yežlyó žxen ľáže'gake' Le'.

ĺezka' žxen ľáže'gak benne' ka' Le', benne' ka' zdé-
gake' zító'le ľaw nisko'.
6 Le' zzoa chocho' ya'a zen ka' ĺen yelá' wak chio'.
Nakkzo' Benne' waľe.
7 Zbek žio' nisko' kate' zgo'nen, na' žazto' da' žonen.
Zbek žio' benne' yež ka' kate' žó'ngake' žo'osbé.
8 Che ĺen benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó zže'begake'
da' zenľe'e da' žono'.
Znnito'o benne' ka' ĺo yelá' ba nez, benne' ka' nní-
ta'gake' do zente yežlyó.
9 Žwio' yežlyó, na' žseľo'o nis yejw.
Žono' ga žonnľe'en linne chen.
Bnnito'o yegw ka' ĺo yežlyó da' zej nža'ľe'en nis.
Zkwezo' zoa' za da' gawgak benne' ka', kan wnnakzo'
gono'.
10 Žseľo'o nis yejw gan de na, na' žeyonon' yo ya'a.
Žesbison' ĺen nis yejw na',
na' žono' ga zgó'ľ-ľe'egak da' zej nazen ga na'.
11 Žono' ga gak chegak benne' ka' yelá' ba nez to yiz
to yiz ni'a che da' znezjo',
na' bejw gasj chio' ka' žó'ngaken yejw da' žonen ga
zgoľgak da' zej nazen.
12 Žon yejw chio' ga žak ya'a gan zdagak bia yixe' ka'
na' žebé'gekle benne' ka' zľé'egekle' žeyák ya'ado' ka'
ya'a.
13 ĺo lache' ka' zej nníta' zila' ka', na' žoa'agak yégodo'
ka' naz zoa' scribe.
Zbéžya'agak benne' chio' ka' ĺo yelá' žebele, na' žól-
gakkze' chio' Le'.
66 ĺe wká'n zen Dios ĺo yelá' žebele, ľe'e zoale dot
yežlyó!
2 ĺe goľ ka' nak yelá' zen chie' ĺe'!
ĺe wká'n zene' kate' we ľawle ĺe'!
3 Le ye' Dios: "ĺžebáne'ľe'elto' che da' beno' ľe'!"
Ni'a che yelá' zen che yelá' wak chio' benne' ka' bi
zľé'egekle' Le' chawe' žó'ngake' ka' znoa xtižo'o.
4 Benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó we ľawgake' Le',
na' gó'ľgake' chio' Le', na' che La la'y chio'.
5 Le da, ľé'elele da' zen ka' da' ben Dios,
da' zenľe'e da' bene' ni'a chegak benne' chie' ka'.
6 Bene' ga beyák nisko' yo biž,
na' wdegak benne' chie' ka' ĺen ní'agakze' gan wzóa
to yegw zil.
Žoa'a nison' bebé'le'egekle' ľaw Dios.
7 ĺen yelá' wak chie' nna bi'e to chi'ize.
Zwiakze' da' žongak benne' ka' yógo'te yež ka'.
Benne' ka' zži'igake' chie' ĺe' bi gata' yelá' zen ché-
gake'.
8 ĺe'e, benne' ka', le wká'n zen Dios chežo.
Le wzenle benne' ka' da' žoe ľawle ĺe'.
9 ĺekze' žape chi'e žo'o nich soažo nbanžo,
na' bi bi'e latje chejchégwžo.
10 Le', Dios, bwio' neto' ĺo da' ka' bento'.
Bdio' neto' ĺo da' wzáka'to' kan žongak benne' ka'
zde'gake' ya plat ĺo yi' nich ga'nen chawe'.
11 Beno' ga bejchazto' to ĺo do yelj.
Bdo'o xkóže'to' to ywa' zí'ľe'e.

¹² Beno' ga wdegak benne' zej žie' bžina' chie' ka' lo yichjto'.

Wdeto' da' naken ka to lo yi', na' to lo nis zil, na' bebejo' neto', na' bzo' neto' to latje gan zoato' lo yela' ba nez.

¹³ Cho'okza' ližo' nich wzeya' biado' ka' lawo' Le'.

Gonna' chio' da' wchebe laža'a gona'.

¹⁴ Bchebe laža'a gonan',

dan' wnnia' katen' wže' zédle'ela'.

¹⁵ Wzeya' biado' ka', bia ženne' ka', lawo' Le', na' kwen žen chegak žila'do' ka' wzeya'-ba' gan zo', na' gota' beždo' ka', na' chibo byo ka' lawo' Le'.

¹⁶ Le da, yénlele, yógo'tele le'e zžebele Dios.

Wzenla' le'e da' bene', góklene' neda'.

¹⁷ Dot laža'a bliža' le', na' bka'n zenkza' le'.

¹⁸ Chela' wzé laža'a to da' zinnj bi benle Xanžon' chia',

¹⁹ san da' likze benle Dios chi'a,

na' bze nage' da' wnnabla' Le'.

²⁰ Bi bzoe' chela'ale da' bcháljljena' le',

san beyache' láže'le' neda'.

¡Ga'n zen Dios!

67 Dios, beyache' laže'le' neto', na' ben chawe' neto'.

Lo yela' ži'i laže' chio' wzoalen neto'.

² Naž gónbia'gak benách dot yežlyó da' žaz lažo'o Le', na' nnéžgekle benne' yógo'te yež žesló' benne' ka'.

³ Yógo'te benne' ka' we lawgake' Le', Dios.

Yógo'tegake' wká'n zéngake' Le'.

⁴ Le yebele, na' le soa lo yela' ba nez, le'e, benne' yógo'te yež ka'.

Wchi'a laže' Dios le'e lo da' naken chawe'.

Gape chi'ikze' yógo'te benne' ka'.

⁵ Yógo'te benne' ka' we lawgake' Le', Dios.

Yógo'tegake' wká'n zéngake' Le'.

⁶ Yežlyó nga žen' xni'a chen.

Dan' ben chawe' Dios žo'o, nake' Dios chežo.

⁷ Dios ben cháwe'kze' žo'o.

Gáte'teze žala' gápegak benne' ka' le' ba la'ne.

Wzó ža', Dios.

68 Beslás benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe',

na' wzonnjgak benne' ka' zží'igake' chio'.

² Ka žon to be', žlagen žen che yi',

ka' wlago' Le' benne' ka'.

Kan želane china' bez lo yi',

nítgekle benne' ka' bi zej nake' chawe' law Dios.

³ Yebégekle benne' chawe' ka',

na' sóagake' lo yela' ba nez lawe' le'.

Xíte'gake' lo yela' žebele chégake'.

⁴ ¡Le go! che Dios!

¡Le go! salmo ka' che La la'y chie'!

¡Le wká'n zen Bennen' ži'e ya'abá!

Nzi' le' Jah. ¡Le yebele lawe' le'!

⁵ Žape chi'e bi' wzébedo' ka', na' zwíakze' no'le wzebe ka'.

Zoakze Dios lo latje la'y chie'.

⁶ Dios znnite'e lježe benne' ka' bi zoa no ljéžgake'.

Žebeje' benne' ka' zej yoe'e lo na'gak benne' zi'to' ka', nich sóagake' lo yela' ba nez,

san benne' ka' zží'igake' che Dios chejnníta'gake' to lo yežlyó biž.

⁷ Dios, kate' wnežo' lawgak benne' chio' ka', na' wdío' lo yežlyó bižen',

⁸ na' wzó' yežlyón', na' gokle'e yejw law Dios.

Ya'a Sinaí wzizen law Dios chegak benne' Israel ka'.

⁹ Bselo'o to nis yejw wálele'e, Dios.

Kate' bedó láže'gak benne' chio' ka', na' Le' ben chocho' légake'.

¹⁰ Benne' ka' zej nake' chio' chejnníta'gake' yežlyó chio' to chi'ize.

Lo da' nak chawe', Dios, žožo' benne' yache' ka'.

¹¹ Xanžo Dios bsele'e to diža' chawe',

na' bsele'e benne' zante, benne' bzéngekle' benách ka' diža' chawen'.

¹² ¡Bžónnjgake'!

Bžonnjgak benne' wnná bia' ka' len benne' chégake' ka', benne' žjake' lo wdíle.

No'le ka' bené'egekle' da' gota' chegak benne' ka'.

¹³ La'kze bkache' kwinle gan žape chi'ile žila' ka',

gákwe da' naken ka xil plomdo' ka' da' zej naken x-tan, na' ya plat,

na' doba' ka' chegak xilba' ka' zej naken ya oro.

¹⁴ Kate' Dios, Benne' zente, beslase' benne' wnná bia' ka' ga na',

na' bejw bege' da' bgakwn Ya'a Salmón.

¹⁵ To ya'a zen nak Ya'a Basán.

To ya'a zenle'e nak Ya'a Basán na'.

¹⁶ ¡Biž chen' zwíale, le'e, ya'a zen ka'?

Zwíale ya'a na' gan žénele Dios soakze'.

Da' likze soakze Xanžon' law ya'a na' to chi'ize.

¹⁷ Karro ka' che wdíle da' nape Dios zej nyanle'en.

Xanžo Dios zezé'e gan že' Ya'a Sinaí nich soe' latje la'y chie'.

¹⁸ Beyepo' ya'abá, bechi'o benne' ka' bebejo' lo na' yela' got.

Wzi'o da' chawe' ka' da' bnéžjwgak benne' ka' chio' Le'.

Lezka' benne' ka' bží'igake' chio' Le',

gota' da' bénngake' chio' Le', Dios.

¹⁹ ¡Ga'n zen Xanžon'!

Tža tža žónnli'e da' chawe' chie' chežo.

Nake' Dios, na' žeslé' žo'o.

²⁰ Dios, Bennen' nake' Dios chežo, beslé' žo'o.

Xanžo Dios na'kze beslé' žo'o lo na' yela' got.

²¹ Da' likze Dios gone' we' yichjgak benne' ka'

zží'igake' chie' le'.

Gone' we' yichjgak benne' ka' žónteze žóngake' do!a'.

²² Wnná Xanžon': "Gona' ga yežinle lažle, yeza'le law Ya'a Basán.

Gona' ga yeza'le že' lo niso'do', na' yežinle lažle.

²³ Wleje žen chegak benne' ka' zdíl-lengake' le'e,

na' beko' chele ka' lé'jgakban'."

²⁴ Za'gak benne' chio' ka', na' žoe lawgake' Le', Dios.

Lo yela' žebele chégake' žó'ogake' latje la'y chio'.

²⁵ Zejnéžwgak lawle benne' ka' žólgake'.

Benne' ka' žkwéžgake' da' žgól'gake' zjake' zánte.

Gachj lawle zjak xkwide' nó'ledo' ka' zej nóxo'be' da' ka' zgólgakbe'.

²⁶ ¡Le wká'n zen Dios gan zej ndobe benách chie'!

¡Le wká'n zen Xanžon', le'e nakle za'só Israel!

²⁷ Lezka' zjak za'só Benjamín ka'.

Zej nake' bábzegake' san zna biá'gake'.

Lezka' zjak benne' zan za'só Judá,

na' benne' zan za'só Sabulón,

na' benne' zan za'só Neftalí.

²⁸ Dios, bloe'e law yela' wałe chio'.

Ben choch, Dios, dan' beno' ni'a cheto'.

²⁹ Dan' nak zen yodo' chio' da' zoan lo yež Jerusalén,

benne' blo ka' kó'ogake' da' zej nape' lawo' Le'.

³⁰ Bdił-len benne' ka' chegak yež zi'to' ka', benne' ka' zdíł-lengake' benne' chio' ka'.

Zej nake' ka bež zan ka', len z'ngakba' ka',

dan' zdíł-lengake' yež zan ka'

nich kwéjgake' yela' wnni'a chégake'.

Beslás benne' ka' žaz láže'gake' chjake' lo wdíle.

³¹ La'gak benne' wnná bia' ka' che yežlyó Egipto.

Benne' ka' che yežlyó Etiopía gon byéngake' wká'n zéngake' Dios.

³² ¡Le goł che Dios, le'e zoale dot yežlyó!

¡Le goł che Xanžon'!

³³ ¡Le goł che Bennen' ži'e ya'abá na'le,

dan' wzóan zga'ale!

Le wia nga, nnie' kan zne wzió'.

³⁴ Le wia nga, nape Dios dot yela' wak.

Lo yela' zen chie' zwiákze' benne' Israel ka',

na' zan ya'abá nla' law yela' wałe chie'.

³⁵ Zžébeto' Le', Dios, gan zo' latje la'y chio'.

Dios chegak benne' Israel ka', žon chochkzo' benne' chio' ka'.

¡Ga'n zen Dios!

69 Dios chia', beslá neda'.

Naka' ka to benne' žiepe' nis.

² Naka' ka to benne' yoe'e lo gona', na' bi žak se'e.

Naken ka yoa'a lo nis zil-le'e,

na' nisen' za' wkachen' yichja'.

³ Žejxáke'la' dan' scha wnné'li'a, na' da' lba'a.

Žatgak yej lawa' xak zbeza' nich gaklen Dios neda'.

⁴ Zej nyanže benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'

ka zej nyan yicha' yichja', na' bi be zia nbaga'a.

Benne' ka' zžá'agake' neda' zej náklj'e wałe.

Benne' ka' žóngake' neda' zia, na' bi zoa biž chen'.

Žon byéngake' yeyizjwa' da' bi wlana'.

⁵ Dios, nnézkzelo' Le' bena' da' yałze,

na' zle'ekzlo' doł'a da' bena'.

⁶ Xana' Dios zente, bi go'o latje benne' ka' žxen

láže'gake' Le' yedoé'egekle' ni'a che da' bena'.

Bi go'o latje benne' ka' zá'gake' chio' chíxgekle' ni'a chia' neda', Dios chegak benne' Israel ka'.

⁷ Dan' nži'ila' Le' zchíxgake' neda',

na' lo yela' sto' zoakza'.

⁸ Naka' ka to benne' zi'to' lawgak benne' ljéža'do' ka',

na' bi zej nónb'i'e neda'.

⁹ Žeye zla lázda'wa' dan' žé'li'a wnné yoe che ližo'.

Da' znnégak benne' ka' chio' Le', Dios, naken ka znné-gaken' chia' neda'.

¹⁰ Wžeža', na' bena' wbás,

na' ben díjtgekle' neda', na' che len zchixla'.

¹¹ Lezka' bwakw kwina' laže' zeche'.

Blé'egekle' neda' ka to da' ben díjtgekle'.

¹² Benne' yolawe' ka' wnnégake' chia'.

Benne' we'j ka' ben díjtgekle' neda' lo da' bégake',

¹³ san neda' bliža' Le', Xana' Dios, kan žaz lažo'o Le'.

Dios, lo yela' žeyache' laže' zen chio',

na' dan' nakkzo' Benne' weslá cheto', benle chia'.

¹⁴ Bebėj neda' lo da' zede gan zoa'.

Naken ka yoa'a lo gona' gže'. Bi go'o latje chazžan'.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.

Naken ka yoa'a lo nis zil.

¹⁵ Bi go'o latje gata' neda' ka to benne' zgage'e lo nis zil na',

nich bi gaka' ka to benne' chejchaze' to lo yežw gže',

gan choa'a, na' wkachen' neda' to chí'ize.

¹⁶ Bechebe chia', Xana' Dios, dan' cháwe'le'e nak yela' žeyache' laže' chio'.

Da, goklen neda', dan' zente nak yela' žeyache' laže' chio'.

¹⁷ Bwia kan nak da' žaken chia' neda', wen žin chio'.

Dan' že' zédle'ela', ben byene yenlo' chia'.

¹⁸ Da ka' gaze ga zoa' ni, na' beslá neda'.

Beslá neda' dan' zej nyanle'e benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.

¹⁹ Le' nnézkzelo' kan zchíxgake' neda',

na' kan že' zédle'ela', na' kan žon díjtgekle' neda'.

Zle'ekzlo' yógo'te benne' ka' zžá'agake' neda'.

²⁰ Dan' zká'ngake' neda' ka'ze žedó laža'a, na' že' zédle'ela'.

Wleza' no benne' yeyache' láže'le' neda', san bi wzóa no benne'.

Wleza' no benne' gon choche' neda', san bi wzóa no benne'.

²¹ Bwáwgake' neda' da' sła',

na' kate' wbił'a, byé'jgake' neda' da' zichj.

²² Ben ga gak lni ka' chegak benne' ka' ka to do yelj gan chéjgake',

na' ben ga yeyák yela' ba nez chégake' to gan chejchéjgwake'.

²³ Ben ga chołgak yej lówgake' nich biž lé'egekle', na' ben ga zízetezegak benne' ka'.

²⁴ Lo yela' zža'a chio' bžia yi' benne' ka'.

Lo yela' yichj ža'a chio' ben lé'gake' zi'.

²⁵ Ben ga bi soa no benne' lo ližgak benne' ka',

na' bi soa no benne' lo yežlyó chégake'.

²⁶ Wžía láže'gake' bennen' bsaka' zi'o, na' žžížegake' dan' zzaka' bennen' beno' le' we'.

²⁷ Bloe'e law doł'a da' zej nbaga' benne' ka',

na' bi go'o lé'gake' latje gákgake' toze len benne'

chawe' chio' ka'.

²⁸ Bsole lagak benne' ka' le'e yiche chegak benne' ka' zej nape' yela' nban da' naken li laže',

na' bi wzojo' lágake' gan zej nyejw lagak benne' chawe' ka',

²⁹ san neda' zoa' lo da' zzáka'li'a, na' že' zédle'ela'.
Beslá neda', Dios, na' bechís neda'.

³⁰ Gołkza' da' wká'n zenen La la'y che Dios chia'.
Wká'n zena' le' len da' žoe lawa' le'.

³¹ Da' ni žaz láže'že Dios ka to bež gota' lawe',
o ka to biado' zej žia lozba', na' sógo'ba'.

³² Lé'ekzegekle benne' gaxjw laže' ka' da' ni, na' yebégekle'.

Le biga' law Dios, na' le' gon choche' le'e.

³³ Ženle Xanžon' chegak benne' ka' žiážjegekle',
na' bi zzo'e' cheja'ale benne' chie' ka', benne' zej nye-
jwe' liž ya.

³⁴ iLe wká'n zene' le', le'e zoale ya'abá,
na' le'e zoale yežlyó nga,
na' le'e zoale lawe' nisdó',
na' yógo'te da' nníta'gaken yógo'te latje ka'!

³⁵ Dios beslé' benne' ka' nníta'gake' yež Sión,
na' yeyone' yež ka' zej žen' lo yežlyó Judá,
na' chejnníta'gake' ga na',
na' gata' chégake' yežlyón'.

³⁶ Lezka' žingak za'só benne' chawe' chio' ka',
na' gata' chégake' yežlyón',
na' benne' ka' nži'igekle' La la'y chio' chejnníta'gake'
ga na'.

70 Beslá neda', Dios.
Da ka' gaze nich gákleno' neda', Xana' Dios.

² Ben ga yedo'é'egekle, na' kwe' zédgekle benne' ka'
žénegekle' gótgake' neda'.

Ben ga yebíga'gak, na' chíxgekle benne' ka' žebégek-
le' dan' že' zedla'.

³ Ben ga ga'ngak ya' laže' lo da' žongak benne' ka' žon
dítjgekle' neda'.

⁴ Benne' ka' žingake' lawo' Le' yebégekle', na' sóa-
gake' lo yela' ba nez.
Benne' ka' žé'gake' Le' "Žóxkeno'" dan' besló' lé'gake'.
Žnnágake': "iGa'n zen Dios!"

⁵ Ze' zedla', na' nat ni'a na'a.
Da ka' gaze gákleno' neda', Dios.
Le' nako' Benne' weslá chia', Xana'.
Bi želo', Xana' Dios.

71 Za'a lawo' Le', Xana' Dios, nich gape chi'o neda'.
Ben ga biž yedoe'ela'.

² Goklen neda', na' beslá neda' dan' nako' chawe'.
Bze nag chi'a, na' beslá neda'.

³ Nako' ka to yej xe gan soa' chawe',
na' wak yida' gan zo' Le' dot ža, na' yele.
Bseja' no benne' yeslé' neda',
dan' nako' Le' ka to yej xe gan zoa' choch.

⁴ Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne' ka' bebéj
yíchjgake' Le',
na' lo na'gak benne' ka' žóngake' da' zinnj, na' zej
nake' yichj ža'a.

⁵ Žxen laža'a Le', Xana' Dios.
Le' zwiakzo' neda' kate' ne naktia' bí'do'te.

⁶ Le' ba noxkzo' neda' katen' za' golja'.
Le' beno' ga bžoja' lo le'e xna'a.

Wká'n zénteza' Le'.

⁷ Bebángekle benne' zanle'e kan gok chia',
san Le' zwiakzo' binlo neda'.

⁸ Ben ga gólteza' da' we lawa' Le',
na' wká'n zena' Le' dot ža.

⁹ Bi wzó' neda' cheja'ale kate' ba ngola'.
Kate' yedó laža'a, bi kwey yichjo' neda'.

¹⁰ Benne' ka' zžá'agake' neda' znnégake' chia',
na' benne' ka' žak láže'gake' gótgake' neda' ba bén-
gake' toze diža'.

¹¹ Žnnágake': "Bzoa Dios le' cheja'ale.
Le cho'o chejxenžo-ne' dan' bi zoa no benne' yeslé'
le'."

¹² Dios, bi so' zi'to' ga zoa' ni.
Dios chia', da ka' gaze gákleno' neda'.

¹³ Ben ga yedo'é'egekle,
na' nítgekle benne' ka' zdíl-lengake' neda'.

Ben ga soagak lo yela' sto',
na' chíxgekle benne' ka' žak láže'gake' góngake' chia'
da' zinnj,

¹⁴ san neda' wxén láže'teza' Le', na' we lawteza' Le'.

¹⁵ Wzenla' benne' ka' nako' chawe',
na' wéntezela' lé'gake' kan besló' neda',
la'kze bi nnezla' bał chi'i besló' neda'.

¹⁶ Wcháljkza' che da' zenle'e da' beno' Le', Xana' Dios,
na' wsá'a láže'gak benne' ka' kan nakkzo' chawe'.

¹⁷ Dios, Le' bsdlo' neda' kate' ne naktia' bí'do'te.
Žlo'e'ela' benne' ka' ka nak da' zenle'e da' beno'.

¹⁸ Bi kwey yichjo' neda' kate' ba ngola', na' ba bgocha',
san be' neda' latje wzenla' za'sóa' ka' ka nak yela' wak
chio',

na' wzenla' bí'do' ka' bi na' gáljgakbe' ka nak chio',
¹⁹ na' da' chawe' da' nako', da' naken zenle'e, Dios.

Le' beno' da' ka' zej nakle'en zen.
Dios, žnožkze benne' nake' ka nako' Le'?

²⁰ Le' beno' ga wdía' lo da' zan da' zede,
na' lo da' ka' bi žakgak chawe',
na' gono' ga yebana' neda',
na' yechiso' neda' lo yežw ba.

²¹ Gono' ga gakža' zen, na' yeyón zeno' neda'.

²² Neda' we lawkza' Le', na' chinna' da' žól-lento'.
Xana' Dios, gołkza' che da' likze chio' na' chinna' da'
ka'.

Nako' Benne' La'y chegak benne' Israel ka'.

²³ Soa' lo yela' ba nez kate' gołkza' chio' Le',
na' yebekzle be' da' nakkza' dan' beya'wo'.

²⁴ Wcháljteza' che da' chawe' da' nako' dot ža, na' yele,
dan' beno' ga bedo'é'egekle, na' bchíxgekle benne' ka'
ben byéngake' góngake' neda' žia.

72 Dios, ben ga wchi'a laže' benne' wnná bia' da'
žak cheto' kan zchi'a láže'kzo' Le',
na' ben chawe' xkwide' ka' che benne' wnná bian'.

² Naž le' wchi'a laže'e cháwe'do' benne' chio' ka'.
Ka nak da' naken dot da' li wchi'a laže'e benne' chio'
ka' zzáka'le'egake'.

³ Law ya'a ka' chejga'ngak chawe' benne' chio' ka',
na' law ya'ado' ka' kwéžgake' lo da' nak chawe'.

⁴ Wchi'a laže'e benne' wláž ka' zzáka'le'egake'.

Yeslé' xkwide' ka' chegak benne' ka' žiážjegekle'.
 Wžia' yi'e benne' ka' žsáka'gake' benách chio' ka'.
 5 Chébeteze benne' wnná bian' Le',
 xak zoa wbíž, na' byo'.
 6 Gak benne' wnná bian' ka' nis yejw da' žaken ga naz,
 na' ka' zlej da' žezjwn lo yežlyó.
 7 Lo ža ka' che benne' wnná bian' gak da' chawe',
 na' ga'ngak cháwe'do' benne' ka' xak zoa byo'.
 8 Nna bi'e dot yežlyó nga, žoa'a Yegw Éufrates,
 na' do zente yežlyó.
 9 Wzóa zibgak benne' dot yežlyó lawe' le',
 na' wzexjwe' láže'gak benne' ka' zžá'agake' le'.
 10 Benne' zna bi'e yež Tarsis, na' benne' zna bi'e yež
 zi'to' ka' zedjnoé'e da' wnéjwgake' chie',
 na' benne' zna bi'e yež Sabá, na' benne' zna bi'e
 yežlyó Seba wnéjwgake' chie' yela' wnni'a.
 11 Yógo'te benne' wnná bia' ka' wzóa zibgake' lawe' le',
 na' benne' yógo'te yež góngake' žin chie'.
 12 Le' yeslé' benne' ka' žiážjegekle', benne' ka' žlž-
 gake' le',
 na' yeslé' benne' ka' zžáka'gake',
 na' bi zoa no benne' gáklene' légake'.
 13 Yeyache' láže'le' benne' yache' ka', na' benne' ka'
 žiážjegekle'.
 Yeslé' benne' yache' ka' nich sóagake' nbángake'.
 14 Yeya'we' benne' yache' ka' lo na'gak benne' wen
 laže' ka', benne' yichj ža'a ka',
 na' gon byene' yeslé' benne' ka' lo na'gak benne' wet
 benne' ka'.
 15 Soa nban benne' wnná bian',
 na' wnéjwgake' chie' ya oro che yež Sabá,
 na' nnábtezgekle' benne' ka' gaklen Dios le',
 na' dot ža, na' ye'le nnábgekle' Dios gon chawe'e
 benne' wnná bian'.
 16 Gážgake' to zíga'do'ze zoa' scribe lo yežlyó, na' law
 ya'ado' chégake' ka',
 na' kwiale'e linne chen kan zbian law Ya'a Líbano,
 na' benne' ka' nníta'gake' lo yež ka' yángake' kan žon
 yixe' da' žen' yežlyó.
 17 Sóateze la benne' wnná bian'.
 Wcháljtezgake' che le' xak zoa wbíž.
 Ni'a chie' le' gak yela' ba nez chegak benách ka',
 na' nnágake' nak chie' yela' ba nez zen.
 18 Cháwe'le'e nak Xanžo Dios.
 Nake' Dios chegak benne' Israel ka',
 na' toze' le' žone' da' ka' žóngaken ga žebánležo.
 19 Cháwe'le'e nak La la'y chie' dan' náktezen zen,
 na' dot yežlyó nga lé'egake' yela' zen chie'.
 Ka'kze naken, na' ka'kze gaken.
 20 Ga ni ze law da' wnná Dabí, ži'n Isái,
 dan' bcháljlene' Dios.

73 Da' likze Dios ben chawe'e benne' Israel ka',
 benne' ka' zej nake' dot li laže' lawe' le',
 2 san neda' wzóa' chejchegwa',
 na' wzóa' gona' to da' zinnj.
 3 Bge'ela' benne' wnni'a ka',
 kate' bje'ela' kan žak chawe' chegak benne' ka' nbej
 yichjgake' Dios.

4 Benne' ki bi zej že' zedle che yela' got,
 dan' zej zóalje' chawe'.
 5 Bi zžáka'gake' kan zžáka'gak yezika' benne' ka',
 na' bi zoa da' žak chégake' kan žak chegak yezika'že'.
 6 Che len zka'n zen kwíngake'.
 Žónteze žóngake' da' bi nak chawe'.
 7 Zgól-le'egake' dan' žawle'egake' da' cháwe'le'e.
 Zží'le'egake' da' zdan láže'gake'.
 8 Žon díjtgekle' Dios, na' znnégake' chie', na' žóngake'
 da' zinnj.
 Lo yela' zka'n zen kwíngake' zcháljgake' da' zente.
 9 Znnégake' che da' ka' zej zoan ya'abá,
 na' zcháljgake' ka' benne' ka' zej nape' dot yežlyó.
 10 Che len yezika' benách ka' žyelenle' xtíža'gake',
 na' zzi' lo ná'gake' da' znnágake'.
 11 Znnagak benne' wnni'a ka': "žBízke nnezle Dios?
 žZlé'ekzle Bennen' zoe' ža'le da' žonžo?"
 12 Benne' ki zej nbej yichjgake' Dios,
 na' zej zoe' binlo, na' zží'gakže' yela' wnni'a.
 13 Da' likze, dáche'ze goka' dot li laže',
 na' bi be bena' da' bi nak chawe',
 14 san tža tža wzáka'li'a,
 na' žsaka' zí'gake' neda' yógo'te ža.
 15 Chela' nnia' neda': wchalja' kan zchaljgak benne'
 ka',
 na' wka'na' bénne'do' chio' ka' ka'ze, Dios.
 16 Kate' blab laža'a nich chejni'ila' da' ni,
 wžé' zédle'ela',
 17 san kate' wyoá'a lo latje la'y che Dios,
 na' gókbe'ela' da' gak chegak benne' ka' ga ze lawte.
 18 Da' likze beno' chegak benne' ka' chejchégwgake',
 na' gono' ga kwia yí'gakkze'.
 19 La' kwia yí'tegake'.
 Yela' zžebe senen lé'gake', na' goten lé'gake'.
 20 Zej nake' ka' to da' bje'elto' to lo bichgale dan' zn-
 niten kate' žebanžo.
 Ka'kze gaken, Xanto' Dios.
 Kate' so žo'o, wka'no' ka'ze da' bje'el kwingak benne'
 ka'.
 21 Kate' bge'ela' benne' ka',
 wžé' zédle'ele' lázda'wa'.
 22 Goka' ka' to bia yixe' lawo' Le',
 dan' gok zide yichja', na' bi bejni'ila',
 23 san wzóalenteza' Le', na' nóxwkzo' na'a li ža.
 24 Bsedlo' neda' nich gona' da' zloe'elo' neda',
 na' te na'a yeží' lo no'o neda' lo ya'abá chio'.
 25 Bi zoa no benne' yoble chia' ya'abá san tozo' Le',
 na' bi be zoa da' zdan laža'a yežlyó nga san tozo' Le'.
 26 Žedó laže' be'la' žen chia', na' lázda'wa',
 san Dios nake' Benne' žon choche' neda', na' nake'
 yela' ba nez zen chia' to chi'ize.
 27 Benne' ka' žekwásgake' gan zo' nítgekle'.
 Wžia' yi'o yógo'te benne' ka' kwej yichjgake' Le'.
 28 San neda', žak chawe' chia' dan' wbiga' law Dios.
 Wxén láže'teza' Xanžo Dios,
 na' wchaljkza' che da' zente da' bene' le'.

74 Xanto' Dios, žwléj yichjo' neto' to chi'ize?
 žžžo'o neto', žila' chio' ka'?

² Bsa' laže' benne' chio' ka', benne' ka' wzi'o ža ni'te,
benne' ka' beya'wo'
nich gono' légage' benne' chekzo' ka',
benne' ka' zej zoe' law Ya'a Sión nga, ga ni zoakzo' Le'.

³ Da ka' gaze yedjle'elo' ka' nbia yi' yež nga,
na' ka' nak da' zinnj da' bengak benne' ka' che latje
la'y chio'.

⁴ Zbéžeya'agak benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'
gachje lawle gan zej ndobe benne' chio' ka'.
Bdá'gake' nga da' zloe'elen yo'oto' lo ná'gake'.

⁵ Bchínnjgake' yež ni,
ka žon to benne' zchoge' yógo'te yag ka' zej zen to
law ya'a.

⁶ Len ya wag chégake' ka', na' len yag chégake' ka',
bchínnjgake' yógo'te da' xtan ka' che yodo' chio'.

⁷ Bzýgake' latje la'y chio'.
Bká'ngake' ka'ze ližkzo' Le'. Bchínnjgaken'.

⁸ Wnnágake': "iWžia yi'žo légage' to chi'ize!"
Bzýgake' yógo'te yo'o gan bká'n zento' Le' dot lo yež-
lyó chio'.

⁹ Biž bi zle'elto' da' nak la'y, dan' bchisto' lo yežlyó
cheto'.
Biž zoa no benne' wchalje' lo wlazo' Le',
na' bi zoa no benne' ladjw neto', benne' nnezle' batx
yelato'.

¹⁰ Xanto' Dios, žto chi'ize wchixgak benne' ka' neto',
benne' ka' žsaka' z'gake' neto'?
žTo chi'ize nnegak benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'
che La la'y chio' Le'?

¹¹ žBiž chen' bi be žono' chegak benne' ka'?
žBiž chen' bi žžia yi'o benne' wen da' zinnj ka'?
¹² San Le', Dios, nako' Benne' Wnná Bia' chia' ža ni'te.
Le' bžia yi'o benne' ka' dot lo yežlyó nga.

¹³ Len yela' wak žen chio' beno' nisdó' chope la'a.
Wló'o yichj bia ženle'e ka' lo nisdó'.

¹⁴ Bzozjo' yichj bia ženle'e, bian' leba' lebiatán,
na' beno' ga bdawgak bia yiže' ka' leba', bia ka' zej
zoaba' lo yo biž.

¹⁵ Beno' ga golj nis bej ka', na' nis yegw ka'.
Besbižo' yegw žen ka'.

¹⁶ Chio' Le' nak lawe' ža, na' lezka' chio' nak yele.
Le' bnnito'o byo', na' wbiž gan zej zoan.

¹⁷ Bnnitkzo' to chi'ize yógo'te da' zej že' yežlyó nga.
Le' beno' byo' wbá ka', na' byo' zag ka'.

¹⁸ Bejsá' laže' da' ni:
benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' ben dítgjekl'e' Le',
Xanto' Dios,
na' benne' ya' laže' ka' wnnégake' che La la'y chio' Le'.

¹⁹ Bi ga' lažo'o neto', benne' chio' ka', to chi'ize.
Bi wká'n neto', benne' ka' nži'ikzlo', lo na'gak benne'
ka' zej nake' ka' bia snia ka'.

Zoato' lawgake' ka' zej nak gogoldo' ka'.

²⁰ Bejsá' laže' diža' da' bñl'eno' neto',
dan' gáte'teze nníta'gak benne' wen da' zinnj ka'.
Zdágake' do zente yežlyó nga.

²¹ Bi go'o latje yedo'é'egekle' benne' gaxjw laže' ka'.
Benne' ka' zzáka'le'egake', na' benne' ka' žiážjegekle'
we lawgake' La la'y chio' Le'.

²² Wzo ža', Dios. Ben kan wnnakzo' gono'.
Bejsá' laže' kan žongak benne' ya' laže' ka',
benne' ka' zká'ngake' ka'ze La la'y chio' tža tža.

²³ Bi ga' lažo'o da' wnné zi'gak benne' wen da' zinnj
ka' chio' Le'.
Nénteze žo'osbé da' žongak benne' ka' zži'igake' chio'
Le'.

75 "Žóχkeno'", že'to' Le', Dios: "Žóχkeno'."
Zzenlto' benách ka' zóaleno' Le' neto',
na' beno' da' ka' žóngaken ga žebanlto'.

² Zna Dios: "Bzoa' ža wchi'a laža'a benne' ka'.
Wchi'a laža'a lo da' nak chawe'.

³ La'kze xo' dot yežlyó, na' xize yógo'te da' de,
gona' ga ga'n choch xni'a yežlyón'.

⁴ Žapa' benne' ya' laže' ka': Bi sa' láže'le da' žen.
Žapa' benne' wen da' zinnj ka': Bi wká'n žen kwintle.

⁵ Bi wxén láže'le yela' wa'le chele.
Bi gakle benne' laždo' zide ka'."

⁶ Bi za' yela' žen gan zla' wbiž, na' gan ženem,
na' bi zan' lo latje dache.

⁷ Dios nake' Benne' wchi'a laže'e benne' ka'.
Zka'ne' ka'ze to benne', na' zka'n zene' yetóe'.

⁸ Dios noxe' to žiga', da' nžan' xis uba wa', dan' ze-
jlasen yela' zža'a chie'.

Wlaljen', na' benne' wen da' zinnj ka' yé'jgaken'.
Yé'jgaken' na' zejte yebižten,

⁹ san neda' wzenkzla' benne' ka',
na' go'la' da' we lawa' Dios che Jakob.

¹⁰ Wchinnje' yela' wak chegak benne' wen da' zinnj
ka',
san yesgóleže' yela' wak chegak benne' chawe' ka'.

76 Žej nonbia' benne' Judá ka' Dios,
na' La la'y chie' nga'nen žen ladjw benne' Israel
ka'.

² Lo yež Salem zoa latje la'y chie'.
Lo yež Sión zoa gan zoakze'.

³ Lo latjen' wdíhčj Dios yag ntoche' ka' che wdile, na'
yag ntóche'do' ka',

na' ya da' žape chi'in benne' ka' lo wdile,
na' ya ntoche' ka', da' ka' zkóngekle' žin lo wdile.

⁴ jBenne' ženle'e nako' Le!
jNako' wa'že ka' ya'a žen ka'!

⁵ Chejchégwgak benne' wa'le ka', na' gáslasgake'.
Nitó benne' wa'le bi yechís ne'e nich tíl-lene' Le'.

⁶ Dios chegak benne' Israel ka', kate' wtilo' benne' ka'
beslaso' légage', na' bia ka' žiagake'.

⁷ Le' nako' Bennen' žala' žébežo.

žNož benne' gak sie' lawo' Le' kate' zžo'o?

⁸ Wnnó' wchi'a lažo'o benne' ka' ne zo' ya'abá.
Žžébegak benne' ka' lo yežlyó, dan' zbéžgake'

⁹ ža so žo'o Le', Dios, nich wchi'a lažo'o benách ka',
na' nich yesló' yógo'te benne' gaxjw laže' ka'.

¹⁰ Da' likze yela' zža'a chegak benne' ka' gaken to da'
gon ga ga'n zeno' Le'.

Wlék žio' yela' zža'a chegak benne' ka' zej nga'ne'.

¹¹ Le wchebe laže' da' gonnle che Dios,
na' le wnezjwn' che Xanžon', Dios chele.

Benne' ka' nníta'gake' do zente lá'gake' zej noe'e da' wnézjwgake' che Dios, Bennen' zžébežo.

¹² Zž'i'i Dios che da' yo'o lo yichj lázdo'gak benne' blo ka'.

Le' zchebe' benne' wnná bia' ka' nníta'gake' yežlyó.

Le' n chi'a bliža' Dios.

77 Bliža' Dios, na' Le' bze nage' chia'.

² Žoa'a law Xanžon' kate' zžáka'l'i'a.

Žel zchis na'a lawe' Le', na' bi zoa' žize.

Bi bi'a latje no benne' yeyón zene' neda'.

³ Bsa' laža'a che Dios, na' wžé' zedla'.

Bsa' laža'a che da' bena', na' bedó laža'a.

⁴ Dios, bi bi'o latje tasa'.

Wžé' zédle'ela', na' bi be gok nnia'.

⁵ Blab laža'a ka' zej nak ža ka' wdégaken,

na' ka' zej nak yiz ka' ba wdégaken.

⁶ Bsa' laža'a ka' nak da' bełkza' yele ka',

na' blab láže'kza' kan zej naken,

na' wnnabla' lo be' da' nakkza'.

⁷ Bzoa Xanžon' žo'o cheł'a'ale to chi'ize,

na' biž gáklene' žo'o?

⁸ Batkle yeyache' láže'le' žo'o?

čBatkle gone' da' wchebe laže'e gone'?

⁹ Goł láže'kze Dios yeyache' láže'le' žo'o?

čŽže'e žo'o nich biž yeyache' láže'le' žo'o?

¹⁰ Naž wnnía': ki žona' dan' yoa'a yižwé'.

Che len chejsá' laža'a yógo'te da' zente da' ben Dios zente lo yiz ka' ba wdégaken.

¹¹ Chejsá' laža'a da' zente ka' da' beno' Le', Jah.

O', chejsá' laža'a da' beno' ža ni'te,

da' ka' žóngaken ga žebanlto'.

¹² Wláb laža'a ka' nak yógo'te da' beno',

na' wchalja' ka' zej nak da' ka'.

¹³ Dios, la'y nak da' zchi'lo' neto' gonto'.

čZoa yetó Dios nake' benne' zen ka' nako' Le'?

¹⁴ Le' nako' Dios, žnno' da' žonen ga žebanlto'.

Błoe'elo' yógo'te benne' yežlyó nakle'e zen yela' wak chio'.

¹⁵ Len yela' wak chio' beya'wo' benne' chio' ka',

ža'só Jakob ka', na' ža'só José ka'.

¹⁶ Yegw nis ka' blé'egeklen Le', Dios.

Blé'egekle yegw nis ka' Le', na' bžébele'egaken.

Lezka' wžé' zédgekle nisdó' gže' ka'.

¹⁷ Nis yejw zil bžojen lo bejw gasj ka',

na' wnele'e wzio', na' wyasle'e yes wzio'n'.

¹⁸ Lo be' bdone' wnele'e wzio' chion'.

Bza'ní' yes wzio'n' do zente yežlyó.

Wzo'le'e, na' wzize yežlyón'.

¹⁹ Bsaljo' nez gachj lawle nisdó',

na' lawe' nis zil ka' wdekzo' Le',

san bi nak bia' gan blejo'.

²⁰ Bchi'o benne' chio' ka' ka' zila' ka'

lo na' Moisés, na' lo na' Aarón.

78 Le yenle, le'e, benne' chia' ka', da' žsedla'.

Le wže nag binlo da' zchalja'.

² Wkonla' žin diža' ka' kan zchaljgak benne' žejni'il ka',

na' wsá' láža'a le'e da' goken bagáche'ze ža ni'te,

³ da' ka' benlžo, na' da' nnezlžo,

da' ka' bzéngekle xa xto'žo ka' žo'o.

⁴ Bi wkáche'žo da' ka' lawgak ži'nžo ka'.

Wzénkelžo ži'nžo ka' ka' nak yela' zen che Xanžon', yela' wak chien', na' da' zen ka' da' bene'.

⁵ Bchi'le' benne' Israel ka' da' žon byenen góngake', na' naken da' žala' gongak ža'só Jakob ka'.

Bchi'le' xa xto'žo wdé ka',

wzéngekle' z'ingake' ka' ka' nak da' wnnakze' Le',

⁶ nich nnéžgekle xkwide' ka' za' gáljgakbe' kan naken,

na' wzéngelbe' z'ingakbe' ka' da' zchi'le' légakbe',

⁷ nich wxén láže'gakbe' Dios,

na' bi gal' láže'gakbe' da' ka' ben Dios,

na' nich góngakbe' da' ka' bchi'le' légakbe',

⁸ na' bi gákgakbe' kan gokgak xa xtó'gakbe' ka',

benne' ka' bi bégake' da' bchi'le' légake',

na' bží'igake' chie' Le',

na' bi bxen láže'gake' Dios dot láže'gake'.

Lo be' da' zej nakkze' bi gókgake' li laže' law Dios.

⁹ Benne' ža'só Efraín ka', benne' zej noe'e da' z'kóngekle' žin lo wdile

bžónnjgake' gan žak wdile.

¹⁰ Bi bégake' kan žnna diža' da' benlen Dios légake', na' bi bégake' dan' bchi'le' légake'.

¹¹ Goł láže'gake' da' ka' ben Dios,

na' yela' zen da' błoe'ele' légake'.

¹² Bene' yela' wak zen ka' lawgak xa xtó'gake' ka'

lo yežlyó Egipto, na' lo yežlyó Soán.

¹³ Bsaljwe' nez lo nisdó' gan wdegak benne' ka'.

Bene' nisdon' ka' ya'ado' ka' cheł'a' weje.

¹⁴ Te ža błoe'ele' benne' ka' nez len to bejw gasj da' bnáwgake',

na' žel len to bejw da' bsa'nín'.

¹⁵ Wl'é'e yej ka' gan nak yo biž,

na' bye'je' benne' ka' nis da' bžojen le'egak yej ka' ka

to yegw nis.

¹⁶ Bene' ga bžoj to yegw nis le'e yej na',

na' goken to yegw zen,

¹⁷ san bégakže' doł'a' law Dios lo latje dach,

na' bží'igake' che Dios, Bennen' nape' dot yela' wak.

¹⁸ Ni'a che da' wdán láže'gake' bégake' ga bža'a Dios.

Wnnábgekle' Le' da' gáwgake' ka' wdán láže'zegake'.

¹⁹ Wnnégake' che Dios, na' wnnágake':

“čWak gonn Dios da' gawžo ladjw yixe' nga?

²⁰ Da' likze wl'é'e yej na', na' bžoj nisen', dan' goken ka' to yegw zen,

san, čwak gonne' chežo yet,

na' gonne' beł'a' da' gawžo?”

²¹ Che len bža'a Xanžon' kate' benle' da' ni,

na' bsele'e to yi' da' bzeyen bal' benne' chie' ka',

na' bgole yela' zža'a chie' len benne' Israel ka',

²² dan' bi bejlé'gake' che Dios,

na' bi bxen láže'gake' Le' yeslé' légake',

²³ san Dios bsele'e bejw zan ya'abá,

na' bsaljwe' gan zžoj da' žsele'e zaka' ya'abá,

²⁴ na' bene' ga bejw yet maná kan žak yejw,

dan' bdawgak benne' chie' ka'.

Bnezjwe' légake' da' naken ka' zoa' che ya'abá.

²⁵ Bdáwgake' da' žawgak wbás che ya'abá ka'.

Bséla'li'e da' bdáwgake', na' béljgekle'.
 26 Bene' ga gok to be' da' zan' cheja'ale gan zla' wbíž,
 na' len yela' wak chie' bene' ga gok be' dan' zan'
 cheja'ale gan zde wbíž byo' zag ka',
 27 na' ka bište yo bsele'e beja' da' gáwgake',
 biado' ka' zej zoa xílgakba', da' zanže ka' yož da' žen'
 žoa'a to yegw zen.
 28 Bene' ga béxjwgakba' gan zej nnita' benne' ka',
 na' do zente gan zej da' yo'o yid chégake' ka'.
 29 Bdáwgake'-ba', na' béljgekle'.
 Dios benne' chégake' da' wdán láže'gake',
 30 san kate' bi na' yéljgekle', na' ne žáwgake'-ba',
 31 na' bža'a Dios benne' ka'
 na' bete' benne' Israel ka' zej nakže' benne' waļe,
 na' benne' ka' zej nakže' benne' wak.
 32 La'kze bene' ki, na' bėngakže' doļa',
 na' la'kze blėegekke' yela' wak ka' da' bene',
 bi bxen láže'gake' Ľe'.
 33 Che len bene' nbabze ža chegak benne' ka',
 na' gókgaken ka to be' da' žeka'ažo,
 na' ka zej nak yiz da' wnníta'gake' bdie' lėgake' lo da'
 wzáka'gake'.
 34 Kate' bete' baļ benne' ka', na' yezíka'že' beyákgake'
 che Dios.
 Beyát láže'gake', na' dot láže'gake' blížgake' Ľe'.
 35 Bejsá' láže'gake' nak Dios Benne' žape chi'e lėgake'
 na' nape Dios dot yela' zen. Ľekze' beya'we' lėgake',
 36 san bi gok li laže' da' wnnábgekke',
 dan' ben láže'gake' law Dios.
 37 Bi gok li láže'gake' len Ľe',
 na' bi bėngake' dot láže'gake' ka' nak xtiže'e dan' bėn-
 lene' žo'o.
 38 San Dios beyache' láže'le' chegak benne' ka',
 na' benít lawe' xtóla'gake', na' bi bžia yi'e lėgake'.
 Zan chi'i beké'e yela' zža'a chie',
 na' bi bže'e lėgake' dot kan bsa' laže'e.
 39 Bejsá' laže'e zej nakze' beja' žen.
 Zej nake' ka to be' da' zden, na' bi yežinen.
 40 Zan chi'i bží'igake' chie' Ľe' lo latje dachen',
 na' zan chi'i bėngake' ga gok nyache' laže'e Ľe'.
 41 Zan chi'i bėngake' da' bi de chawe' Dios,
 na' bėngake' ga bža'a Dios la'y chegak benne' Israel
 ka'.
 42 Goļ láže'gake' ka' nak yela' wak zen chie',
 na' ka bene' lo ža ka' kate' beya'we' lėgake' lo da' wzá-
 ka'gake',
 43 kate' bene' yela' wak zen ka' lo yežlyó Egipto,
 na' bloe'ele' da' ka' da' žóngaken ga žebanlžo, da' ka'
 bene' lo yežlyó Soán.
 44 Bene' ga beyák yegw chegak benne' Egipto ka' žen,
 na' biž gok yé'jgake' nisen'.
 45 Bsele'e bi'a ka' ladjw benne' ka', bia ka' bsáka'gak-
 ba' lėgake'.
 Bsele'e blož ka' nich bchínnjgakba' yežlyó chégake'.
 46 Bsele'e biche' zo ka' nich bdáwgakba' linne ché-
 gake',
 na' bžia yí'gakba' da' zej den lo yežlyó chégake'.

47 Bsele'e yej nis zen da' bchinnjen lba uba chégake'
 ka',
 na' bsele'e da' zag dan' besbižen yag higo chégake'
 ka'.
 48 Bsele'e yej nis zen da' beten bia yiše' chégake' ka',
 na' bsele'e yes wzio' da' beten žila' chégake' ka'.
 49 Bene' ga wzáka'le'egak benne' Egipto ka', dan'
 bžá'ali'e lėgake',
 na' bsele'e da' ka' gókgaken ka' wbás zan che ya'abá
 nich wsaka' zí'gake' lėgake'.
 50 Bi bsane' yela' zža'a chie',
 na' bi benít lawe' chégake' nich bi gátgake',
 san bete' zángake' len to yižwé' zen.
 51 Bete' bi' byo nežw ka' chegak benne' ka',
 bi' byo nežw ka' chegak benne' Egipto ka'.
 52 Naž bchi'e benne' chie' ka' ka to benne' zchi'e žila'
 ka',
 na' bchi'e lėgake' le'e latje dach.
 53 Bchi'e lėgake' dot chawe', na' bi be bžėbegake',
 san benne' Egipto ka', benne' bi blėegekke' lėgake'
 chawe',
 bete' lėgake' lo nido'.
 54 Bchi'e benách chie' ka' lo yežlyó la'y chie',
 gan zej nnita' ya'a ka' wleje' Ľekze' lo na'gak benne'
 ka' wnníta'gake' nga.
 55 Blage' lėgake' lo yežlyón' lawgak benách chie' ka'.
 Bdise' yežlyó chėgaken' ladjwgak benne' Israel ka'.
 Bnnite'e lėgake' ližgak benne' ka' bebeje' ga na',
 56 san da' yoble bėngake' da' bi de chawe' Dios,
 na' bža'a Dios, Bennen' nape' dot yela' zen.
 Bi bėngake' da' bchi'le' lėgake'.
 57 Da yoble bží'igake' che Dios kan bengak xa
 xtó'gake' ka'.
 Gókgake' ka to yag ntóche'do' dan' bi zejen to wļize.
 58 Bėngake' ga bže'e Ľe' len bkog ka' gan bka'n zėn-
 gake' lo'a ka',
 na' ni'a che lo'a chégake' ka' bžá'ale' Dios.
 59 Bža'a Dios kate' blė'ele' da' ki,
 na' bi blė'ele' benne' chie' ka' chawe', benne' Israel
 ka'.
 60 Bsan laže'e yo'o yid la'y chie' dan' wzóan yež Silo,
 yo'o yiden' gan wzoakze' Ľe' ladjw benne' ka'.
 61 Bi'e latje bkwasgak benne' ka' bi blėegekke' žo'o
 chawe' kaj la'y chien',
 dan' zloe'e lawn yela' wak, na' yela' zen chie'.
 62 Bže'e benne' chie' ka', na' bdie' lėgake' lo na'gak
 benne' ka' bėtgake' zángake'.
 63 Xkwide' byo ka' chégake' gótgakbe' lo wdilė,
 na' bi bga'n no benne' byo kwide', benne' wchág
 ná'lenbe' no'le kwide' ka'.
 64 Ľezka' gotgak bħoz ka' chégake' lo wdilėn',
 na' no'le wzebe ka' chegak bħoz ka' bi wžeže
 nyáche'gake' ni'a chégake'.
 65 Naž gok Xanžon' ka to benne' žebane' lo bichgale.
 Goke' ka to benne' waļe zbėžeyi'e kate' ba ne'je' xis
 uba waļ.
 66 Blage' benne' ka' bi blėegekke' lėgake' chawe',
 na' bka'ne' lėgake' ka'ze to chi'ize.

67 Bzoe' cheja'ale za'só José ka',
na' bi wžíe' za'só Efraín ka',
68 san wžíe' za'só Judá ka',
na' Ya'a Sión, dan' nží'ile'ele'.
69 Law ya'a na' bene' yodo' la'y chie', dan' goken ka
nak yodo' dan' zoan ya'abá.
Bzoa chochen' to chi'ize, ka nakkze yežlyó nga.
70 Wžíe' Dabí, benne' wen žin chie'.
Bebeje' le' gan zej nnita' zila' ka'.
71 Bkwase' le' gan zoe' žape chi'e zila' ka',
nich gake' benne' wnná bia',
benne' gape chi'e benách chie' ka', za'só Jakob ka',
benne' ka' zej nake' benne' Israel ka'.
72 Dabín' lo yela' gaxjw laže' chie' wdape chi'e benne'
ka' zej nake' benne' ka' che Dios.
Wdape chi'e légake' len yela' wak chie' lo yela' dot li
laže' chie'.
79 Xanto' Dios, yo'ogak benne' zi'to' ka' lo yežlyó
chegak benne' chio' ka'.
Bcá'ngake' ca'ze yodo' la'y chio'.
Bchínngake' yež Jerusalén.
2 Bká'ngake' beja' žen gat chegak benne' wen žin chio'
ka' gan bdawgak lab ka' légake'.
Bdawgak bia yixe' ka' benne' chio' ka'.
3 Bláljgake' žen chegak benne' ka' ka nis lo nez ka' che
yež Jerusalén,
na' bi wzóa no benne' wkache'e légake'.
4 Benne' yež gawze ka' zchíxgake' neto'.
Yógo'te benne' ka' žon dítjgекle' neto', na' zká'ngake'
neto' ka'ze.
5 ¿To chi'ize gak ki cheto', Xanto' Dios?
¿To chi'ize žžo'o neto'?
¿To chi'ize gak yela' zža'a chio' ka to yi?
6 Bža'agak benne' yež ka', benne' bi zej nónbi'e Le',
na' benne' zi'to' ka', benne' bi žlížgake' Le'.
7 Bžia yí'gake' za'só Jakob ka',
na' bchínngake' lížgake'.
8 Bi yesbago'o neto' da' zia da' wbága'gak xa xna' gole
cheto' ka'.
Da ka' gaze yeyache' láže'lo' neto', dan' bedó láže'to'.
9 Goklen neto', Dios, Benne' Weslá cheto', nich ga'n
zen La la'y chio'.
Beslá neto', na' bsole doja' cheto' nich ga'n zen La la'y
chio',
10 dan' nnagak benne' ka':
"¿Ganzkze Dios chegak benne' ka'?"
Bezí' wzón benne' ka' bétgake' benne' wen žin chio'
ka'.
11 Ben ki nich yógo'te benne' chio' ka',
benne' ka' zej yoe'e lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle'
neto' chawe',
lé'egekle' da' gono'.
Len yela' wak zen chio' beslá benne' ka' nžog ché-
gake' gátgake'.
12 Bnezjw chegak benne' yež gawze ka' yegaže kwe'
da' zinnj ka da' bégake',
dan' ben dítjgекle' Le', Xanto' Dios.
13 Neto', benne' chio' ka', na' zila' chio' ka',

we lawto' Le' to chi'ize.

Góltezeto' da' wkán zento' Le'.

80 Benle cheto', Dios.

Le' žape chi'o benne' Israel ka'.

Le' žape chi'o za'só Jwsé ka' ka zila' ka'.

Ži'o latje blo chio' dan' zoan lawlegak wbás chio' ka'
nzi' lágake' kerubín.

2 Blóe'e law yela' zen chio' lawgak za'só Efraín, na'
Benjamín, na' Manasés.

Blóe'e law yela' wak chio', na' da, yesló' neto'.

3 Bezí' neto', Dios.

Beyache' laže'l neto', na' yelato'.

4 Xanto' Dios, napo' dot yela' wak.

¿To chi'ize žo'o neto' na' bi yenlo' da' nnabto' Le'?

5 Beno' Le' ga žak nyache' láže'to',

na' nis zbežto' naken da' že'j žawto'.

6 Bi'o latje benne' gawze ka' bká'ngake' neto' ka'ze.

Benne' ka' zža'agake' neto' ben dítjgекle' neto'.

7 Bezí' neto', Dios. Napkzo' Le' dot yela' wak.

Beyache' laže'l neto', na' yelato'.

8 Bebejo' neto' ka to lba uba lo yežlyó Egipto.

Blago' benne' ka' wnníta'gake' nga, na' gozo' lba uba
na' nga.

9 Wdape chi'o lba uba na' nich golen.

Ben lba uba na' lwen, na' bgakwn yežlyón'.

10 Wló'on zoj yógo'te ya'a ka',

na' ni'a ne'n ka' wló'ogaken zoj yag sedro zen ka'.

11 Bzála'gaken ni'a ne'n, da' ka' bžingaken žoa'a nisdó',

na' bžingaken žoa'a yegw Eufrates.

12 ¿Biz' chen' bkwaso' le'je da' wdáp chi'in lban'?

Na'a benne' ka' zdégake' ga na' zbángake' uba chen.

13 Zlejgak koch yixe' ka' lba uba na',

na' bia yixe' ka' žawgakban'.

14 Bedá cheto', Dios, napkzo' Le' dot yela' wak.

Bwia neto' zaka' ya'abá, gan zoakzo',

na' da yedjle'elo' da' žaken che lba uba chion'.

15 Da, yesló' lba uba ni, dan' gozkzo' Le'.

Žiže lba uba na', dan' bzoa chochon' naken chio'.

16 Benne' ka' bi zlé'egekle' neto' chawe' bchóggake'

lba na', na' bzéngaken' yi'.

Bwia benne' ka' lo yela' zža'a chio', na' bžia yi' légake'.

17 Bzoa choch, na' wdáp chi'i benne' ka' ba wžío',

na' zi'ngak benne' ka' bzoa chocho' légake'.

18 Batkle yebéj yichjto' Le' nitó chi'i.

Bkache' chawe' neto', na' wxén láže'to' La la'y chio'.

19 Xanto' Dios, napkzo' Le' dot yela' wak, bezí' neto'.

Beyache' laže'l neto', na' yelato'.

81 Len yela' žebele le goj che Dios, Bennen' žon
choche' žo'o.

Lo yela' ba nez chele le kwéžeya'a law Dios chegak
za'só Jakob.

2 Le goj, na' le kapa' yiddo' ka'.

Le chinn xtan da' ka' žól'-lenle.

3 Le wkweže lozgak bia ka' kate' nak byo' že'n,

dan' naken ža žónteze žonžo lni la'y.

4 Naken to da' žon byene gongak benne' Israel ka',

dan' bchi'le Dios gongak za'só Jakob ka'.

⁵ Bzoen' ka to da' wloé'elen za'só Jwsé ka' da' ben Dios katen' bžójgake' lo yežlyó Egipto, gan benla' to xtiža'gak benne' ka' da' bi bejni'ila'.

⁶ Žnna Dios: "Beká'a ywa' da' bdá'gake' xkóže'lgak benne' chia' ka'.

Beslá' benne' chia' ka' lo na'gak benne' ka' bkóngekle' légake' žin.

⁷ Lo da' wzáka'le, bližle neda', na' góklena' le'e.

Becheba' chele gan wzóa' to lo bejw gasj katen' wn-
nele'e wzió',

na' wzí' bi'a le'e gan de bej nis da' nzin' Meriba.

⁸ Le yenle, benne' chia' ka',
na' wzejni'ila' le'e, benne' Israel ka',
cha' žaz láže'le si'le da' žnnia'.

⁹ Bi si' lo na'le dios ka' chegak benne' yež yobl ka'.

Bi wzó žible lawgak dios ka' chegak benne' zi'to' ka'.

¹⁰ Neda', Dios chele, naka' Xanle.

Bebeja' le'e lo yežlyó Egipto.

Le wsaljw žoa'ale, na' gonna' da' gawle,

¹¹ san benne' chia' ka' bi bégake' da' wnnía'.

Benne' Israel ka' bi wyáz láže'gake' si' lo ná'gake'

xtiža'a.

¹² Che len wléj yichja' benne' ka' dan' gókgake' laždo' zide.

Béngake' da' wdán láže'gakze'.

¹³ Chela' wzé naggak benne' chia' ka' da' wnnía',
na' chela' bengak benne' Israel ka' da' bchalja',

¹⁴ na' ka' gaze wžia' yi'a benne' ka' bi zlé'egekle' lé-
gake' chawe',

na' tíl-lena' benne' ka' zdíl-lengake' légake'."

¹⁵ Chela' bengak benne' Israel ki,

na' benne' ka' zžá'gake' Xanžo Dios góngake' kan žn-
na xtiže'e,

(san zej nbage'e žia to chi'ize),

¹⁶ na' Dios gone' ga gawgak benne' chie' ka' zoa'
stribe cháwe'le'e,

na' gone' ga yéljgekle' da' zix che bez.

82 Zoa Dios gan zej ndobe benne' ka' zchi'a
láže'gake' benne' chie' ka'.

Dios zchi'a laže'e benne' ka' zchi'a láže'gake' benne'
chie' ka'.

² Žnna Dios: "Žwchi'a láže'tezle benne' chia' ka' lo da'
bi nak chawe',

na' gaple ba la'ne benne' ka' bebéj yíchjgake' neda'?

³ Le gaklen benne' yache' ka', na' bi' wzebe ka'.

Le yeyón zen benne' gaxjw laže' ka', na' benne' ka'
žiážjegekle'.

⁴ Le gon choch benne' ka' žedó láže'gake', na' benne'
yache' ka'.

Le yeslá légake' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka'.

⁵ Bi be nnézlele, na' bi žejní'ilele, na' ždale lo da' chol.
Žžizgak yógo'te da' zej de yežlyó.

⁶ Neda' wnnía': nakkzle le'e ka dios ka',
na' nakle yógo'tele ka zi'nkze Dios zente,

⁷ san gatle ka žatgak yógo'te benne' ka',
na' chejchégwle kan žon nóte'teze benne' wnná' bia'."

⁸ Wzó ža', Dios, na' bchi'a laže' benne' yežlyó ka',
dan' yógo'te yež ka' yó'ogaken lo no'o.

83 Dios, bi so' žize.

Bi so' žize, Dios, na' bi wsejw žo'o.

² Zbéžeya'agak benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe',
na' zka'n zen kwingak benne' ka' zži'igake' chio'.

³ Bagáche'ze ba bégake' toze diža' bi da' góngake'
chegak benne' chio' ka',

na' da' góngake' chegak benne' ka' žape chi'ikzo'.

⁴ Wnnágake': "Le cho'o, wžia' yi'žo benne' ka' nich biž
soa yež chégake',

na' biž soa no benne' chejsá' laže'e che yež Israel."

⁵ Ba bégake' toze diža' bi da' góngake' chio' Le'.

Nákgake' toze lo da' žénegekle' góngake'.

⁶ Ki žongak benne' Edom ka', na' benne' Ismael ka',
na' benne' Moab ka', na' za'só Agar ka',

⁷ na' benne' Jebal ka', na' benne' Amón ka', na' benne'
Amalek ka',

na' benne' Filistea ka', na' benne' yež Tiro ka'.

⁸ Lezka' benne' Asiria ka' zej nake' toze len légake'.

Yógo'te benne' ki žónlengake' tzen za'só Lot ka'.

⁹ Ben chegak benne' ki kan beno' chegak benne'

Madián,

na' kan beno' che Sísara,

na' kan beno' che Jabín žoa'a yegw Sisón,

¹⁰ benne' ka' beto' Le' lo yežlyó Endor,

na' beyákgake' ka xche'e beže dan' žonen beb lo yo.

¹¹ Ben ga gak chegak benne' blo ka' chegak benne' ki
kan gok che Oreb, na' che Seb,

na' ben ga gak chegak benne' ka' žnna biá'gake'

benne' ki kan gok che Seba, na' che Salmuna,

¹² dan' wnnagak benne' ki: "Gak chežo yežlyó

gan zej nnita' benne' ka' che Dios."

¹³ Dios chia', ben ga gákgake' ka laga' biž da' zche' to
be' da' žechjlen.

Ben ga gákgake' ka beb da' zche' be' bdone'.

¹⁴ Ka žon to yi' da' zzeyen to ya'a zen,

na' ka žon yi' da' zzeyen to lo win biž,

¹⁵ ka'kze wžia' laže' benne' ki to lo be' bdone',

na' bchebe légake' len to da' zen da' gono'.

¹⁶ Ben ga yedoé'ele'egekle',

nich gápegake' Le' ba la'ne, Xanto' Dios.

¹⁷ Ben ga chíxgekle', na' kwe' zédgekle' to chi'ize.

Ben ga gá'ngake' ka'ze, na' gátgake'.

¹⁸ Ben ga yeyónbia'gake' nako' Le' Xanto' Dios.

Tozo' Le' nako' Dios zente lawle dot yežlyó.

84 Nží'ile'ela' yodo' chio' Le', Dios.

Le' napkzo' dot yeja' wak.

² Ždan laža'a soa' lo yodo' chio', Xana' Dios,

na' žak láže'ji'a soa' ga na'.

Len dot da' naka', na' dot laža'a žola' chio' Le', Dios
ban.

³ Ba bengak byinne ka' xó'ngakba',

na' gogoldo' ka' zej de latje gan žžíagakba' bia že'ndo'
chégakba' ka',

dan' naken gan zoa žoa'a bkog la'y chio' Le', Dios.

Le' napkzo' dot yeja' wak.

Žnna bia'kzo' Le' neda', na' nako' Dios chia'.

⁴ Ba nez zen naken chegak benne' ka' nnita'gake' lo
yodo' chio'.

To chi'ize wká'n zéngake' Le'.
⁵ Ba nez zen naken chegak benne' ka', Le' zzoa cho-cho' légage',
 benne' ka' zdan láže'gake' chjake' lo ya'a la'y chio',
 Ya'a Sión.
⁶ Kate' zdágake' lache' biž dan' nzin' Lache' Nis
 Zbéžežo,
 žóngake' ga žeyaken to latje gan žal nis zil,
 na' yeschá' nis yejw latje nisen'.
⁷ Žákakže' benne' waje xak zej yoe'e nez ga na'
 dan' lé'egekle' Dios law ya'a la'y chie', Ya'a Sión.
⁸ Benle, Xana' Dios, da' znnabla' lawo' Le'.
 Le' napkzo' dot yela' wak.
 Benle cheto', Dios. Nako' Dios che Jakob.
⁹ Ben chawe' benne' wnná bia' cheto', Dios, benne'
 wnná bian' wžio' Le'.
¹⁰ Gakže chawe' soa' to žaze lo yodo' chio' ka soa' to
 mil yiz ga yoble.
 Žak láže'ža' soa' gan žó'ogake' yodo' che Dios chia' ka
 to benne' ndo'w,
 ka soakza' to liža' da' zaka' gan bi zoa Dios.
¹¹ Xanžo Dios žape chi'ikze' žo'o, na' žon choche' žo'o.
 Nži'ile' žo'o, na' žon chawe'e žo'o.
 Žape' benne' ka' ba la'ne, na' nži'ile' légage',
 benne' ka' zej nake' dot li laže'.
¹² Dios, napo' dot yela' wak.
 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žxen láže'gake'
 Le'.

85 Ben chawo'o benne' chio' ka', Xana' Dios.
 Besló' za'só Jakob ka' lo na'gak benne' zi'to' ka'.
² Benit lawo'o da' zinnj da' bengak benne' chio' ka'.
 Bdio' cheja'ale doja' chégage'.
³ Bzoa žio' yela' zža'a chio',
 na' bsano' yela' yichj ža'a chio'.
⁴ Ben ga yeyák cheto' yela' ba nez che yela' weslá
 chio'
 na' biž žo'o neto', Dios.
⁵ ¿To chi'ize žo'o neto'?
 ¿Žá'akzo' to kwe' to kwe' za'sóto' ka'?
⁶ ¿Biž gono' ga yebelto' da' yoble,
 nich gaken cheto' yela' ba nez lawo' Le'?
⁷ Xanto' Dios, beyache' laže'l neto', na' beslá neto'.
⁸ Wzé naga' da' nna Xana' Dios.
 Nne' da' gonen ga ga'ngak chawe' benách chie' ka'
 nich biž gongak benne' la'y chie' ka' da' yałze.
⁹ Da' likze Dios zóateze' yeslé' benne' ka' žápegake'
 Le' ba la'ne,
 na' la' law yela' zen chie' lo yežlyó chežo.
¹⁰ Zej nžag yela' žeyache' laže', na' da' li che Dios.
 Nakgak toze da' chawe', na' yela' zga'n chawe' chie'.
¹¹ Da' nak dot da' li chie' yeschán' yežlyó nga,
 na' seje'e da' chawe' chie' da' zan' ya'abá.
¹² Xanžo Dios žseje'e nis yejw chežo,
 na' yežlyó chežo gonnje'en linne.
¹³ Da' naken chawe' žejlen Dios,
 na' wloe'elen nez da' chéjlenžo.

86 Xana' Dios, bze nag, na' benle chia',
 dan' zzaka'a neda', na' žiážjela'.

² Bwia neda' dan' naka' chio'.
 Dios chia', beslá neda', wen žin chio', dan' žxen laža'a
 Le'.
³ Xana' Dios, beyache' laže'l neda',
 dan' žliža' Le' dot ža, dot yele.
⁴ Ben ga yebéle'ela' neda', wen žin chio',
 dan' zzoa kwina' lo no'o Le', Xana' Dios.
⁵ Nako' Le' chawe', Xana' Dios, na' ženít lawo'o neto',
 na' žeyache' láže'tezlo' benne' ka' žližgake' Le'.
⁶ Xana' Dios, benle da' zcháljlena' Le',
 na' bze nag da' znnabla' Le'.
⁷ Lo ža kwe' zedla' wližkza' Le',
 dan' žechébekzo' Le' chia'.
⁸ Xanto' Dios, bi zoa no benne' nake' dios ka nako' Le'
 na' bi zoa no benne' gak gone' ka nak da' žono' Le'.
⁹ Beno' Le' benne' ka' nníta'gake' yógo'te yež ka'.
 Lá'gake', na' wká'n zéngake' Le', Xanto' Dios,
 na' wká'n zéngake' La la'y chio',
¹⁰ dan' nako' zen, na' žono' da' žonen ga žebanlto'.
 Tozo' Le' nako' Dios.
¹¹ Bsedle neda' da' žak lažo'o gona', Xana' Dios,
 na' gona' da' naken dot da' li chio'.
 Bchi'ile' lážda'wa' nich žeba' La la'y chekzo' Le'.
¹² Dot laža'a wká'n zenkza' Le', Xana' Dios,
 na' wká'n zenkza' La la'y chekzo' Le' to chi'ize,
¹³ dan' žeyache' láže'tezlo' neda',
 na' besló' be' da' nakkza' lo yi' gabíl.
¹⁴ Xana' Dios, benne' ka' zka'n zen kwíngake' zdíl-jen-
 gake' neda'.
 Zej nake' benne' yichj ža'a ka',
 na' žénegekle' gótgake' neda',
 na' bi zžébegake' Le',
¹⁵ san Le', Xana' Dios, žeyache' láže'lo' neto'.
 Nako' zen laže', na' bi zžo'o to chi'ize,
 san žeyache' láže'tezlo' neto', na' nako' dot li laže'.
¹⁶ Bwia kan žak chia', na' beyache' laže'l neda'.
 Benn neda' yela' wak chio', neda' wen žin chio',
 na' wdape chi'i neda', ži'n no'le wen žin chio'.
¹⁷ Bloe'el neda' to da' gak bian' gak chawe' chia',
 na' ben ga benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'
 lé'egeklen', na' yedo'é'egekle',
 dan' Le', Xana' Dios, góklenkzo' neda', na' beyón zeno'
 neda'.

87 Len yež Sión žian law ya'a la'y.
² Nži'ižele Xanžo Dios latje gan zchi'a láže'gak
 benne' ka' nníta'gake' yež Sión,
 ka nži'ile' yógo'te liž za'só Jakob ka'.
³ Xtanje'e nak da' zna Dios kan nak yež chien'.
⁴ Žnne': "Chejsá' laža'a zej nnita' benne' ka' zej nónbi'e
 neda'
 lo yežlyó Egipto, na' lo yež Babilonia.
 Le wia nga, lo yežlyó Filistea, na' lo yež Tiro, na' lo yež-
 lyó Etiopía,
 goljgak benne' ki zej nake' chia' neda'."
⁵ Ka nak che yež Sión žnne': "Benne' ni, na' bennen'
 góljgake' ga na',
 na' neda', Dios zente, wzóa chocha' yežen'."
⁶ Kate' wlab Xanžo Dios benne' ka' zej nake' chie',

nnakze' Le': "Benne' ni golje' lo yežen'."
 7 Benne' ka' žólgake', na' benne' ka' zyá'agake',
 nnágake': "Dot da' napa' zan' lo yežen'."
88 Xana' Dios, Le' žeslakzo' neda'.
 Dot ža dot yel žliža' Le'.
 2 Benle da' zchalja' lawo' Le',
 na' bze nag da' žliža' Le'.
 3 Žedó laža'a lo da' bi nak chawe' da' žaken chia', na'
 ba zoa' gata'.
 4 Zlé'egekle benne' ka' neda' ka to benne' gat, dan'
 žatl'e'e ni'a na'a.
 5 Nga'na' ka'ze ladjw benne' gat ka'.
 Naka' ka benne' ka' gótgake' lo wdile, na' zej die' lo
 yežw ba ka',
 benne' ka' biž žezá' lažo'o, Dios, chégake', na' biž zej
 yoe'e lo no'o Le'.
 6 Žak chia' ka bzoakzo' neda' to lo yežw gže',
 gan nak chol, na' nakle'en gže'.
 7 Žekla' zžá'alj'o neda'.
 Da' žak chia' naken kan žetja' zan nisdó' dan'
 zgo'nle'en.
 8 Beno' ga bebíga'gak lježa' ka' gan zoa'.
 Beno' neda' ka to da' žesgotlen benne' ka'.
 Naken chia' ka nyejwa' liž ya, na' bi gak yežoja'.
 9 Zchoj yej lawa' ni'a che da' zžáka'li'a.
 Yógo'te ža žliža' Le', Xana' Dios.
 Zchis na'a lawo' Le'.
 10 ĆL'en yela' wak che ya'abá gákl'eno' benne' gat ka?
 ĆŽe'gak benne' gat ka' Le': "Žóxkeno'?"
 11 ĆZchaljgak benne' ka' zej ngache'e yežw ba che yela'
 ži'i laže' chio'?
 ĆZchaljgak benne' ka' zej yoe'e latje chol' chegak
 benne' gat ka' che da' li laže' chio'?
 12 ĆYeyónbia'gak benne' ka' zej yoe'e latje cholen' ka'
 nak da' zente da' žono'?
 ĆYeyónbia'gak benne' zej yoe'e gan bi zoa no benne'
 žesá' laže'e nakkzo' chawe'?
 13 San neda' žliža' Le', Xana' Dios.
 Yógo'te zile da' znnabla' Le' ženlen lawo' Le'.
 14 ĆBiž chen' žebéj yichjo' neda', Xana' Dios?
 ĆBiž chen' bi zwio' neda' nich gákl'eno' neda'?
 15 Zžáka'li'a, na' ba zoa' gata'.
 Kate' ne naktia' bi' kwide' zžáka'li'a
 dan' bsako'o Le' neda', na' žedó laža'a.
 16 Žekla' zžá'alj'o neda'.
 Da' zchebo' neda' benen ga bedó laža'a.
 17 Zej nyechjle da' ki neda' dot ža.
 Žsáka'gaken neda' gáte'teze.
 18 Beno' ga bebíga'gak lježa' ka' gan zoa',
 na' toze da' nak chol' zóalenen neda'.
89 Xana' Dios, gólteza' che yela' ži'i laže' chio'.
 Wzenla' to kwe' to kwe' za'sóto' ka' nako' li laže'.
 2 Nnezla' sóateze yela' ži'i laže' chio',
 na' to chi'ize zoa yela' li laže' chio', kan zoakze ya'abá.
 3 Le' wnnó': "Bena' to diža' len bennen' wžia'.
 Bchebe laža'a da' gona' che Dabí, wen žin chia'.
 4 Goža'-ne': gona' ga sóatezegak za'só' ka',
 na' gona' ga nna biá'tezgakbe' lo wlazo' le'."

5 Benne' ka' nníta'gake' ya'abá žoe lágwage' Le' ni'a
 che da' zente da' žono',
 na' ni'a che yela' li laže' chio', Xana' Dios.
 6 Bi zoa no benne' ya'abá, bennen' nake' ka nakkzo'
 Le', Xana' Dios.
 Bi zoa no benne' nake' benne' zente ka nako' Le'.
 7 Benne' ka' zej nnite'e ya'abá žápegake' Dios ba la'ne
 na' yógo'te benne' chie' ka' zžébegake' Le'.
 8 Xanto' Dios, zna bi'o benne' zante,
 benne' žjake' lo wdile, nníta'gake' ya'abá.
 Bi zoa no benne' nake' ka nako' Le', Xana' Dios.
 Nako' Benne' wálele'e, na' nakkzo' li laže'.
 9 Zna bi'o nisdó' dan' zgo'nen.
 Kate' zgo'nle'en Le' zbek žion'.
 10 Blej bchochjo' benne' Egipto ka', na' bgá'ngake' ka
 to da' gat.
 Beslaso' benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' len no'o
 wálele'e.
 11 Chio' Le' nak ya'abá, na' chio' Le' nak yežlyó.
 Beno' yežlyó nga, na' da' ka' nníta'gaken lawlen.
 12 Beno' da' de chelá'a gan za' be' zag,
 na' da' de chelá'a gan zde wbíž byo' zag ka'.
 Lo yela' žebele žolgak Ya'a Tabor, na' Ya'a Hermón
 chio' Le'.
 13 Benne' wálele'e nako' Le',
 na' zenle'e nak yela' wak chio'.
 14 Lo da' chawe', na' lo da' li laže' zna bi'o.
 Lo yela' ži'i laže' na' lo da' li laže' žono' yógo'te.
 15 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žólgake' da'
 žoe lágwage' Le',
 na' zej zoe' lo yela' baní' chio', Xana' Dios.
 16 Ni'a chio' Le' žebéle'egekle' dot ža,
 na' žlyenle' xtižo'o Le' dan' nako' chawe'.
 17 Nakkzo' Le' yela' wale' chegak benne' ka', na' lezka'
 yela' xtan chégake'.
 Žono' neto' wáleže dan' naken da' žénezklo' gono'.
 18 Xanžo Dios žape chi'e žo'o,
 na' Dios la'y chegak benne' Israel ka' zchi'le' žo'o.
 19 Ža ni'te bchaljo' da' bloe'elo' benne' chawe' ka',
 benne' wen žin chio' ka', na' wnnó':
 "Ba wžia' to benne' wale' ladjw benne' chia' ka'.
 Bena' ga zna bi'e, na' žákl'ena' le'.
 20 Wžia' Dabí, benne' wen žin chia'.
 Bzoakza' le' nich gake' benne' wnná bia'.
 21 Neda' gákl'enteza' le'.
 Len yela' wak chia' gon chocha' le'.
 22 Benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe' bi gak bi da' gón-
 gake' chie',
 na' benne' wen da' zinnj ka' bi gak góngake' le' zia.
 23 Wléj wchochjka' benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe',
 na' wkwasa' benne' ka' lawe' le'.
 Wžia' yi'a benne' ka' zži'igake' chie' le'.
 24 Ži'itezla' le', na' gaka' li laže' len le',
 na' ni'a chia' neda' golže yela' wnná bia' chie'.
 25 Gona' ga nna bi'e do zente žoa'a nisdó',
 na' do zente žoa'a yegw Éufrates.
 26 Le' yi'e neda': Le' nako' Xa'.
 Nako' Dios chia'. Žape chi'o neda', na' žesló' neda'.

27 Neda' wzóa' le' ka zi'na' blo,
na' nna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka' dot yežlyó.
28 Ží'itezla' le', na' sóateze diža' da' bēnlena' le'.
29 Gona' ga sóatezegak za'sóe' ka',
na' nna biá'gake' lo wlaze' le' xak zoa ya'abá.
30 Cha' wsangak za'só Dabí ka' da' bchi'la' le'e,
na' cha' bi góngake' ka nak da' goža' lé'gake',
31 na' cha' wzóagake' cheļa'ale da' bsedla' lé'gake',
na' cha' bi góngake' kan znnakza' neda',
32 na' wsaka' zi'a lé'gake' dan' zží'igake' chia' neda',
na' chinnja' lé'gake' yid dan' žóngake' da' zinnj,
33 san bi wsana' kan nži'ila' Dabí,
na' bi wsana' gak li laža'a len le',
34 na' bi gaļ laža'a diža' da' bēnlena' le',
na' bi wchá'a da' ba wnnía'.
35 To chi'ize bzetj kwina', bchebe laža'a bi da' gona',
na' batkle gon laža'a che Dabí.
36 Wnnía': Sóatezegak za'sóe' ka',
na' nna biá'gake' lo wlaze' le' lawa' neda' xak zoa
wbíž.
37 Yeļa' wnná bia' chie' sóatezen choch xak zoa byo'
ya'abá.
Sóatezen choch xak zoa ya'abá."
38 Le', Dios, wlej yichjo', na' bzo' cheļa'ale bennen'
wžío', na' zžá'ali'o le'.
39 Bzo' cheļa'ale diža' dan' bēnleno' Dabí, benne' wen
žin chion',
na' bka'no' ka'ze yeļa' wnná bia' chie'.
40 Bchinnjo' ze'e da' wdape chi'in yež zen chien',
na' bchinnjo' yógo'te yo'o waļe, da' ka' wdape
chí'igaken yežen' lo wdile.
41 Yógo'te benne' ka' zdégakze' ga na' zbángake' da'
ka' gota' chie',
na' benne' yež gawze ka' žon dítjgekle' le'.
42 Beno' ga bzéxjwgak benne' ka' le',
benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe', na' žebéle'egekle'.
43 Bchinnjo' da' ka' zkonle' žin lo wdile,
na' bi gókleno' le' lo wdilen'.
44 Bekó'o yeļa' zen chie',
na' bka'no' ka'ze yeļa' wnná bia' chie'.
45 Beno' ga nake' ka to benne' gole kate' ne zoe' yiz
kwide' chie',
na' beno' ga žedoe'ele'.
46 Xanto' Dios, žto chi'ize bi yenlo' cheto'
žTo chi'ize zža'akzo' neto'?
47 Bejsá' laže' soa' yežlyó nga to chí'ido'ze.
Beno' ga zoagak nbangak yógo'te benne' to
chí'ido'ze.
48 Nitó benne' bi soe' nbane' to chi'ize.
Yógo'tie' gátgake'.
Nitó benne' bi yelé' lo na' yeļa' got.
49 Xanto' Dios, žbiž nži'ilo' Dabí
kan bchebe lažo'o, na' wnnakzo' gono'?
50 Bwia nga, Xanto' Dios,
ka yógo'te benách zka'ngak benne' wen žin chion'
ka'ze,
na' nbaga'a neda' da' žon dítjgekle' benne' wláž chia'
ka'.

51 Benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' žon dítjgekle'
bennen' wžío' Le', Xanto' Dios.
Žon dítjgekle' le' gáte'teze zeje'.
52 ĴGa'n zen Xanžo Dios to chi'ize!
Ka' naken, na' ka' gaken.
90 Xanto' Dios, to chi'ize nakkzo' Le' to gan že'
cháwe'to'.
2 Ža ni'te kate' bi na' gono' ya'a zen ka', na' bi na' soa
yežlyó nga,
ža ni'te, na' zejte ža se lawte ža nakkzo' Le' Dios.
3 Žono' ga žeyakgak benne' ka' da' gókgake',
kate' ži'o lé'gake': "Le yeyák bižte yo."
4 Chio' Le' to mil yiz
zej naken ka neje, žan' da' ba wdén,
na' ka to chí'ido'ze gachje yeļe.
5 Ka' gaze zkwaso' benne' ka' ka žon to nis wbá'a.
Zej nake' ka to bichgale dan' znnitlen kate' žebanžo.
6 Zej nake' ka to yeje yiže' da' žaljen zildo',
na' kate' zļa' wbiž, na' zbižen.
7 Zbia yi'to' dan' zžo'o neto'.
Že' zedlto' dan' zžá'li'o neto'.
8 Zle'elo' yógo'te da' bi nak chawe' da' žonto'.
Zloe'elo' law žia da' nbága'to'.
9 Zzacho'o yiz cheto' dan' zžo'o neto'.
Žeyožgak yiz cheto' ka to be' da' zka'to'.
10 Ka zej nak ža zoato' nbanto', zej nakzen chonnlalj
chi yiz,
na' cha' nakto' benne' waļe, wak soato' nbanto' taplalj
yiz,
san ka zej nak yiz ka', zžáka'to', na' že' zedlto'.
Ka' gaze zdegak yiz ka', na' znitlto'.
11 ĴNož benne' nnezle' binlo ka nak yeļa' zža'a chio'?
ĴNož benne' nnezle' ka nak yeļa' yichj ža'a chio'?
12 Bsedle neto' wkonlto' binlo žin ža cheto' ka', nich
gak chejni'ilto' cháwe'do'.
13 Xanto' Dios, beyón neto' toze len Le'.
žTo chi'ize želo'?
Beyache' laže'l neto', benne' wen žin chio' ka'.
14 To to zil bzoa yichj láždo'to' yeļa' ži'i laže' chio',
na' lo yeļa' žebele góltezto' chio' yógo'te ža soato'
nbanto'.
15 Benn cheto' yiz zan nich yebelto' ka zej nak yiz bsá-
ka'li'o neto',
na' ka zej nak yiz wžé' zedlto'.
16 Be' neto', benne' wen žin chio' ka', latje le'elto' da'
zen da' žono',
na' lé'egekle' za'sóto' ka' yeļa' zen chio'.
17 Xanto' Dios, ben chawe' neto'.
Ben chawe' žin da' žonto'.
ĴO', Xanto' Dios, ben chawe' žin da' žonto'!
91 Bennen' žxen laže'e Xanžo Dios nich gape chi'e
le',
na' zzi'e Dios, Bennen' nape' dot yeļa' wak, nich gák-
lene' le',
2 wak yi'e Dios: "Le'kze žxen laža'a, na' Le' zkače' cha-
wo'o neda'.
Nako' Dios chia, na' žxen laža'a Le'."
3 Le' wkache' chawe'e le' lo da' žia da' bi nļa' lawn,

na' lo yižwé' da' žoten benne' ka'.
 4 Wkache' chawe'e le' ka žon to žkoko', bian' žape
 chi'iba' bríse'do' ka' zan xilba',
 na' cho'o chawo'o lo ne'e le'.
 Yela' li laže' chie' gon chi'in le', na' wkache' chawen'
 le'.
 5 Bi be gak wchebe le' žel,
 na' bi be gon le' da' zia te ža,
 6 na' to yižwé' che da' cho' bi be gonen chio' le',
 na' to da' zinnj da' žoten benne' ka' te ža, bi be gonen
 chio'.
 7 Wak gatgak to mil benne' ka' kwito' le',
 na' chi mil benne' ka' gawze gan zo', san bi be sako'o
 le'.
 8 Wio', na' le'elo' da' zia da' gaken chegak benne' wen
 da' zinnj ka'.
 9 Wzi'o Xanžo Dios, na' žxen lažo'o le',
 na' Dios, Bennen' nape' dot yela' wak, wkache'
 chawe'e le'.
 10 Che len bi be da' zia gak bi da' gonen chio',
 na' bi cho'o nitó yižwé' ližo'.
 11 Dios se'le'e wbás che ya'abá chie' ka' nich gák'len-
 gake' le',
 na' gape chi'igake' le' gáte'teze gan chejo'.
 12 Góxwgake' le' lo ná'gake'
 nich bi gon to jej ni'o we'.
 13 Wlejkzo' bež yixe' ka', na' be'le ka',
 bež yixe' sníale'e ka', na' bia snia ka'.
 14 Žna Dios: "Yeslá' yógo'te benne' ka' zej nži'ile' ne-
 da',
 na' wkache' chawa'a benne' ka' žechébgake' naka'
 Xángake'.
 15 Kate' wlížgake' neda', na' yecheba' chégake'.
 Kate' že' zédgekle', sóalenka' le'gake'.
 Yeslá' le'gake', na' gapa' le'gake' ba la'ne.
 16 Gona' ga sóagake' nbángake' yiz zante,
 na' yeslá' le'gake'."
 92 Xanto' Dios, da' xtan'le'e žoe lawto' Le',
 na' žolto' da' zka'n zenen Le', Dios zente.
 2 Nak'le'e xtan zzenlto' benne' ka' zil-le kan žeyache'
 láže'lo' neto',
 na' žel zloe'elto' nako' li laže'.
 3 Žolto' chegak da' ki, na' zchinnto' da' žól-lento'
 dan' nwan' chi do, na' zgo'ltto' da' znele'en xtando'.
 4 Xana' Dios, ni'a che da' žono' Le' žebé'le'la'.
 Ni'a che da' ben no'o nak chia' yela' ba nez.
 5 Zen'le'e nak da' beno', Xana' Dios,
 na' zen'le'e nak da' zgo'o lo yichj lázda'wa' gona'.
 6 Batkle chejni'igekle benne' lazdo' zide ka',
 na' bi gak nnéžgekle benne' nat laže' ka' da' ni.
 7 Kate' zgólegak benne' ka' zbej yíchjgake' Dios kan
 zgole yixe',
 na' žežój chawe' da' žongak benne' wen da' zinnj ka',
 naken nich kwia yí'gake' to chi'ize.
 8 Le', Xana' Dios, nakkzo' Dios zente.
 9 Nak bia' da' gak chegak benne' ka' zží'igake' chio'
 le', Xana' Dios.

Nak bia' kwia yi'gak benne' ka' bi zlé'egekle' Le'
 chawe'.
 Wzonnjgak yógo'te benne' wen da' zinnj ka'.
 10 Le' žono' ga nakža' neda' wa'le kan nak to beže.
 Žgo'o set yichja' da' žon chochen yichj lázda'wa'.
 11 Da' likze le'ela' benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'
 wzóa zíbgake' lawa' neda',
 na' yenla' kwež nyáche'gak benne' ka' bdíl-lengake'
 neda',
 benne' wen da' zinnj ka'.
 12 Changak benne' chawe' ka' ka žongak yag zina' ka'.
 Gólegake' kan zgólegak yag sedro ka' law Ya'a Líbano.
 13 Zej nake' ka to yag da' zen lo li'a yodo' che Xanžo
 Dios,
 dan' zgólele'en lo li'a liž Dios chežo.
 14 Zej nake' ka yag ka' zbíagaken kate' ngólele'egaken
 na' ne zej naken yag ya'a wa'le ka'.
 15 Benne' ki wzéngekle' benách ka' nak Xana' Dios li
 laže',
 na' Bennen' žon choche' neda',
 na' bi be zoalen Le' da' bi naken chawe'.
 93 Xanžo Dios nake' Benne' Wnná Bia' Zen, na'
 nakwe' da' záka'le'en.
 Da' nžejw li'e naken yela' wak zen.
 Bzoa choche' yežlyó nga, na' bi gak no benne' wtén'.
 2 Gan ži'o žna bi'o, Xanto' Dios, wzóa chochen ža
 ni'te
 na' Le' zoakzo' to chi'ize.
 3 Žónle'egak yegw ka' žaxto', Xanto' Dios.
 Žónle'egaken žaxto', na' znnégaken zižje.
 4 Xanžon', Bennen' zoe' ya'abá, napže' yela' wak
 ka nak da' zej nape yegw ka' žónle'egaken žaxto',
 na' ka nak da' nape nis zgo'nen che nido'.
 5 Chochle'e zej nak da' ka' wnnakzo', Xanto' Dios.
 La'y nakkze yodo' chio' to chi'ize.
 94 Xana' Dios, Le' žezi'kzo' wzón benne' ka'.
 Le' žebéj yichjo' benne' wen da' zinnj ka'.
 2 Zchi'a lažo'o Le' da' žongak yógo'te benne' ka'.
 Wzó ža', bsaka' benne' ka' kan žala' gak chégake',
 benne' ka' zka'n zen kwíngake'.
 3 Xana' Dios, žto chi'ize gongak benne' wen da' zinnj
 ka' ki?
 žTo chi'ize yebégekle benne' zbej yíchjgake' Le'?
 4 žTo chi'ize wká'n zen kwíngake', na' nne zí'gake'?
 žTo chi'ize wká'n zen kwíngak benne' ka' žebéj yíchj-
 gake' Le'?
 5 Benne' ki zžia yí'gake' benne' chio' ka', Xana' Dios
 na' žsaka' zí'gake' benne' ka' wžekzo' Le'.
 6 Žótgake' no'le wzebe ka', na' benne' zi'to' ka',
 na' žóngake' ga gatgak bi' wzebe ka'.
 7 Žnnágake': "Bi be zle'el Dios, Xangak benne' ka',
 dan' Dios chegak benne' Israel ka' bi ži'e wnné yoe
 chégake'."
 8 Le' chejni'il, le'e, benne' lazdo' zide ka', le'e, benne'
 nat laže' ka'.
 žTo chi'ize bi chejni'ilele?
 9 Dios bene' nagžo.
 žBi ženle' da' znnale?

Dios bene' yej lawžo.
 ěBi zle'ele' da' žonle?
¹⁰ Dios žsaka' zikze' benne' yež ka'.
 ěBi tiĽe' le'e?
 Dios nake' Bennen' zzejni'ile' benách ka'.
 ěBi gákbe'ele' da' yo'o yichj lázdo'le?
¹¹ Xanžo Dios nnezkze' da' yo'o yichj lázdo'gak yó-go'te benách.
 Nnezle' zej naken da' yaĽze.
¹² Xana' Dios, ba nez zen naken che bennen' zzejni'ilo' Le',
 na' žsedlo' le' ka nak da' bchi'lo' neto'.
¹³ Ga'n bennen' chawe' kate' za' ža gak bi da' sake'e,
 na' ža na' gáche'gak benne' wen da' zinnj ka' yežw ba.
¹⁴ Batkle kwey yichj Xanžo Dios benne' chie' ka',
 na' bi wsán laže'e benne' ka' ba wžekze' le',
¹⁵ san gone' ga wchi'a láže'gak benne' ka' lo da' naken chawe',
 na' yógo'te benne' li laže' ka' si' lo ná'gaken'.
¹⁶ ěNožkze benne' gáklene' neda' nich tíl-lenžo benne' wen da' zinnj ka'?
 ěNožkze benne' gónlene' neda' tzen nich wžia yi'žo benne' wen da' zinnj ka'?
¹⁷ Chela' bi gokĽen Xanžon' neda',
 ba bejgacha'a yežw ba.
¹⁸ Kate' wnnía': zoa' chejchégoa'a, na' Le', Xana' Dios, lo yela' ži'i laže' chio' gókleno' neda'.
¹⁹ Kate' ži'a wnné yoe, na' že' zedla', žeyón zenkzo' neda', na' žono' ga žebéle'ela'.
²⁰ Batkle gako' toze len benne' ka' zchi'a láže'gake' benách ka' lo da' bi nak chawe',
 benne' ka' zžógake' cheĽa'ale da' naken chawe', na' da' bchi'lo' Le' neto'.
²¹ Benne' ki žóngake' toze diža' bi da' góngake' che no benne' nake' chawe',
 na' zchóggake' chie' gate', na' bi be zia nbage'e,
²² san Xanžo Dios nake' ka to yo'o gan zoa chawa'a.
 Dios chia' nake' ka to yej xe da' žon chochen neda'.
²³ Le' yebi'e chegak benne' wen da' zinnj ka' ka nakkze da' zinnj da' béngake'.
 Wžia yi'e benne' ka' ni'a che da' bi nak chawe' da' žón-gake'.
 Xanžo Dios wžia yi'e benne' wen da' zinnj ka'.
95 Le da le'e, wkán zenžo Xanžo Dios.
 Len yela' žebele goĽžo che Bennen' zzoa choche' žo'o nich yelažo.
² Chejžo lawe' le', na' ye'žo-ne': "Žóxkeno'."
 Len yela' žebele goĽžo da' we lawžo le'.
³ Xanžon' nake' Dios zente,
 na' nake' Benne' wnná bia' zénle'eže ka dios ka' chegak benách ka'.
⁴ Žnna bi'e dot yežlyó nga,
 gan nak gže', na' gan nak sibe law ya'a ka'.
⁵ Žnna bi'e nido', da' benkze' le',
 na' lezka' yežlyó nga da' bene' le'.
⁶ Le da, wkán zenžo-ne', na' wzóa zibžo lawe'.
 Wzóa zibžo law Xanžon', Bennen' bene' žo'o.
⁷ Le' nake' Dios chežo, na' nakžo chie' le'.

Nakžo benne' ka' žape chi'ikze', na' nakžo ka zila'do' chie' ka'.
⁸ Žnna Xanžon': "Cha' ženlele chi'a na'a ža,
 bi gonle zide lázdo'le kan bengak xa xto'le ka' gan nzin' Meriba,
 na' kan béngake' lo ža na' le'e latje dach gan nzin' Masah,
⁹ gan bcha'agak xa xto'le ka' neda',
 na' béngake' ga bža'a neda' la'kze blé'egekle' yógo'te da' zen ka' da' bena'.
¹⁰ Choplalj yiz bzoela' benne' ka',
 na' wnnía': zej nake' benne' žebéj yichjgake' neda', na' bi žóngake' kan bchi'la' légake'.
¹¹ Che len, lo yela' zža'a chia' ben chocha' xtiža'a,
 na' wnnía': bi chó'ogake' gan yezi' láže'gake' tzen len neda'."

96 Le goĽ che Xanžo to da' kob.
 Le goĽ che Xanžon', le'e zoale do zente yežlyó.
² Le goĽ che Xanžon', na' le wkán zen La la'y chie'.
 Tža tža le wzenle benách ka' kan žeslé' žo'o.
³ Le wzenle benne' zi'to' ka' ka nak yela' zen chie',
 na' benne' yógo'te yež ka' kan nak da' zen da' bene'.
⁴ Zente nak Xanžon', na' žala' wkán zénle'ežo-ne'.
 Žala' gapžo le' ba la'ne, na' kege dios ka' chegak benách ka'.
⁵ Zej nakze yógo'te dios ka' lo'a ka',
 san Xanžo Dios bene' ya'abá na'le.
⁶ Nape' le' yela' wak, na' yela' wnná bia'.
 Nža' yodo' chie' yela' zen, na' yela' xtan.
⁷ Le wkán zen Xanžon', le'e zoale dot yežlyó nga.
 Le wkán zen yela' zen chien', na' yela' wak chien'.
⁸ Le gape ba la'ne Xanžon' kan žala' gonžo.
 Le yedjwá' da' wnézjwle na' le cho'o yodo' xtan chie'.
⁹ Le wkán zen Xanžon' dan' nake' la'y, na' xtanle'e.
 Le žebe lawe' le', le'e zoale dot yežlyó nga.
¹⁰ Le ye' yež ka': "Nak Xanžon' Benne' Wnná Bia' Zen.
 Bzoa choche' yežlyó nga, na' bi gak no benne' wtén'.
 Wchi'a laže'e benne' ka' lo da' naken chawe'."
¹¹ Le yebele, le'e, zoale ya'abá, na' yežlyó nga.
 Le nne, le'e, nido', na' bia ka' zoale ga na'.
¹² Le yebele, le'e, yixe', na' bia ka' zoale ga na',
 na' le'e, yag ka' zej zen lo ya'a ka'.
 Le nne zižje lo yela' žebele chele,
¹³ law Xanžon' kate' yide'.
 Yide' nich wchi'a laže'e benách ka' lo yežlyó nga.
 Nna bi'e benne' ka' do zente yežlyó.
 Nna bi'e légake' lo da' naken chawe', na' lo da' naken dot da' li.

97 Nak Xanžon' Benne' Wnná Bia' Zen.
 ĽLe yebele, le'e zoale yežlyó!
 ĽLe yebele, le'e zoale žoa'a nido'!
² Zej nyechjle bejw, na' da' choĽ le'.
 Lo da' naken dot da' li, na' da' chawe' žnna bi'e.
³ Znežw yi' gan žeje' le',
 da' wzeyen benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe'.
⁴ Yes wzio' chie' ka' žsa'ní'gaken yežlyó.
 Yežlyó nga zle'elen, na' žžon'.
⁵ Želángak ya'a ka' ka china' bez law Xanžon',

law Xangak benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

⁶ Zloe'e law ya'abá da' chawe' chie',
na' benne' yógo'te yež zlé'egekle' yela' zen chie'.
⁷ Yedo'éegekle' benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka',
benne' ka' zka'n zen kwíngake' ni'a chegak lo'a ka'
chégake'.

Yógo'te dios chegak benne' ka' wzóa zíbgaken law
Xanžo Dios.

⁸ Béngekle' benne' ka' nníta'gake' yež Sión, na' be-
bégekle'.

Bebégekle' benne' ka' nníta'gake' yežlyó Judá,
ni'a che da' bchi'a lažo'o Le', Xanto' Dios.

⁹ Zente nako' Le', Xanto' Dios, lawle dot yežlyó.
Zéne nako' Le' ka' yógo'te dios chegak benách ka'.

¹⁰ Nol-le le'e nží'ile Xanžon', le ža'a da' zinnj.

Le' žape chi'e yela' nban chegak benne' chie' ka'.
Žeslé' légake' lo' na'gak benne' wen da' zinnj ka'.

¹¹ Yela' baní' chie' zóalenen benne' chawe' ka',
na' yela' žebele chie' zóalenen benne' li laže' ka'.

¹² Le yebele le'e, benne' chawe' ka', law Xanžon'.

Le wsá' laže' da' zen da' ben Dios,
na' le wká'n zen La la'y chie'.

98 Le goł che Xanžon' to da' kob dan' bene' da' žo-
nen ga žebanlžo.

Len yela' wałe chie', na' yela' wak la'y chie' bzexjwe'
benne' ka' zží'igake' chie'.

² Xanžon' bzenle' benách ka' kan žeslé' légake'.
Bzenle' benne' yež ka' ka' nak da' chawe' chie'.

³ Bene' da' bchebe laže'e gone' chegak benne' Israel
ka' ni'a che yela' li laže', na' yela' nží'il chie'.

Yógo'te benách blé'egekle' da' ben Dios ni'a chežo.

⁴ Le goł len yela' žebele law Xanžon', le'e zoale dot
yežlyó nga.

Le wká'n zene' Le' len da' goł-le.

Lo yela' žebele chele, le kwéžeya'a.

⁵ Le goł da' we lawle Xanžon'.

Le goł len da' ka' žól-lenle, da' ka' chinnle.

⁶ Le kwéž lozgak bia ka', na' yezika' da' ka' zgoł-le,
na' le kwéžeya'a lo yela' žebele chele law Xanžon',
Bennen' zna bi'e žo'o.

⁷ Le nne, nisdó', na' bia ka' zoale ga na'.
Le goł, le'e, yežlyó, na' le'e zoale ga na'.

⁸ Le kapa' na'le, le'e, yegw ka'.

Le goł lo yela' žebele, le'e, ya'a ka', law Xanžon',

⁹ dan' yide' yedjnná bi'e yežlyó nga.

Nna bi'e benne' ka' nníta'gake' do zente yežlyó len da'
nak chawe',

na' benách yógo'te yež ka' len da' naken dot da' li.

99 Nak Xanžo Dios Benne' Wnná Bia' Zen,
na' žžizégak yógo'te benne' ka' ni'a chie' Le'.

Ži'e latje blo chie' dan' zoan lówlegak kerubín ka', na'
žžo' yežlyó nga.

² Zente nak Xanžon' law Ya'a Sión.

Nake' zen lówlegak yógo'te yež ka'.

³ Le wká'n zen La la'y che Xanžon' da' naken zen,
na' da' žala' žebežo.

La'y nake' Le'.

⁴ Le', Benne' Wnná Bia' Zente, nží'ilo' da' nak chawe'.

Bzoa chocho' da' naken dot da' li.

Beno' da' naken chawe', na' da' naken dot da' li ni'a
chegak za'só Jakob ka'.

⁵ Le wká'n zen Xanžo Dios!

Le wzóa zible lawe' Le' gan ži'e zna bi'e dan' nake'
la'y!

⁶ Moisés, na' Aarón gókgake' bžoz chie' ka'.

Samwel goke' to benne' bcháljlene' Le'.

Wnnábgekke' Xanžo Dios to, na' Le' bechebe'.

⁷ Bcháljlene' benne' ka' to lo bejw gasj.

Béngake' da' wnnakze' Le', na' da' bchi'le' légake'.

⁸ Le', Xanto' Dios, bechebo' chegak benne' ka'.

Blóe'elo' légake' nako' Dios, na' ženít lawo'o Le'
chegak benne' ka',

la'kze žono' ga zžáka'gake' ni'a che doł'a da' nbá-
ga'gake'.

⁹ Le wká'n zen Xanžo Dios!

Le wzóa zible lawe' Le' law ya'a la'y chie', dan' la'y
nak Xanžo Dios!

100 Le goł law Xanžo Dios, le'e zoale dot yežlyó
nga.

² Le wká'n zen Le' len yela' žebele chele.

Le da lawe' Le', žol-le len yela' žebele.

³ Batkle gał láže'le Xanžon' nakkze' Dios.

Le' bene' žo'o, na' nakžo chekze' Le'.

Nakžo benách chie' ka', na' zila'do' chie' ka'.

⁴ Le cho'o yodo' chie', na' ye'le-ne': "Žóžkeno",

na' lo zchil chen, we lawle Le'.

Le yi'e: "Žóžkeno", na' le wká'n zen La la'y chie'.

⁵ Chawe' nak Xanžon' na' sóateze yela' ži'i laže' chie'.

Yela' li laže' chie' soan to chi'ize.

101 Gólteza' kan zej nak yela' ži'i laže', na' yela' li
laže' chio'.

Gólteza' chio' Le', Xana' Dios.

² Žak laža'a gona' da' naken li laže'.

¿Batx yido' gákleno' neda'?

Dot laža'a gołkza' lo ližkza' neda'.

³ Batkle ko'o laža'a gona' to da' zinnj.

Bi zle'ela' chawe' da' žongak benne' ka' zbej yíchjgake'
Dios.

Batkle wa'a latje bíga'gake' gan zoa' neda'.

⁴ Wkwasa' lo yichj lážda'wa' da' zinnj,

na' bi ko'o laža'a gona' da' bi nak chawe'.

⁵ Wnnita'a cheł'a'ale benne' ka' znnégake' chegak

benne' yoble ka' bagáche'ze.

Bi wa'a latje soaljen neda' to benne' zka'n zen kwine',
bennen' zži'e che Dios.

⁶ Le'ela' chawe' benne' ka' zej nake' li laže' law Dios,
nich gónlengake' neda' tzen.

Benne' ka' zej nake' dot laže' góngake' žin chia'.

⁷ Bi wa'a latje no benne' žon láže'le' choe'e liža'.

Bi wa'a latje to benne' wen laže' soe' gan zoa'.

⁸ Tža tža wnnita'a žize benne' wen da' zinnj ka', benne'

ka' nníta'gake' lo yežlyó chia'.

Wkwasa' yógo'te benne' wen da' zinnj ka' lo yež che
Xanžo Dios.

102 Xana' Dios, benle da' znnabla' Le',
na' bze nag da' žliža' Le'.

2 Bi wkache' lawo' Le' lawa' neda', dan' že' zedla'.
 Bze nag chia', na' bechebe chia' kate' žliža' Le'.
 3 Nak yela' nban chia' ka žen che yi' da' znitlen.
 Yo'o da' la lo žit chia' ka to yi' da' žála'le'en.
 4 Žedó laža'a, na' nak lázda'wa' ka to yixe' nkwaden,
 na' biž znnan gawa' yet.
 5 Dan' zbeže wé'li'a ba nžítli'a.
 6 Naka' ka to lab zlabá' to lo yežlyó biž,
 na' ka to bedkoke žíaba' lawle to yo'o nyinnj.
 7 Žata'a yele, san bi ztasa'.
 Naka' ka to byinne žíaba' tozba' yichjo'o sibe.
 8 Tža tža zne zítezgak benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
 chawe'.
 Benne' ka' zžá'agake' neda' zkingekle' žin la' kate'
 zne zígake' che no benne'.
 9 Kate' žawa' yet, naken ka žawa' de,
 na' nis zbeža' nchixen da' že'ja'.
 10 Ki žaken dan' zžo'o neda', na' žsaka' zi'o neda'.
 Bkwaso' neda', na' bžo'no' neda'.
 11 Nak yela' nban chia' ka to zol da' zdezen,
 na' naka' ka to yixe' da' ba nbižen.
 12 Le', Xana' Dios, to chi'ize zo'.
 Chejsá' láže'gak yógo'te benách ka' La la'y chio'.
 13 Bezó ža', na' beyache' laže'l benne' yež Sión ka',
 dan' ba bžin ža yenít lawo'o chégake'.
 14 Neto', wen žin chio', nži'ílto' yej ka' che yežen'.
 Žékelto' zi' dan' nbia yin'.
 15 Benne' yógo'te yež ka' gápegake' La la'y chio' ba
 la'ne, Xanto' Dios.
 Žébegak yógo'te benne' wnná bia' ka' yela' zen chio',
 16 kate' yechiso' yež Sión, Xanto' Dios, na' lé'egekle'
 yela' zen chen,
 17 dan' wzé nago' da' znnábgekke benne' ka' wléj
 yichjo'
 na' biž wzó' chela'ale da' žáta'yoegekle' Le'.
 18 Bzoj da' ni nich gólgaken benne' ka' za' lá'gake',
 na' benne' ka' za' gáljgake' we lágwage' Xanžo Dios.
 19 Gan zoa Xanžon' ya'abá bwie'.
 Gan zoe' ya'abá ble'ele' yežlyó nga,
 20 nich yenle' chegak benne' ka' zbeže nyáche'gake',
 benne' ka' zej nyejwe' liž ya,
 na' yeslé' benne' ka' ba nžog chégake' gátgake',
 21 nich wzéngekle' benne' yež Sión ka' kan nak zen La
 la'y che Xanžo Dios,
 nich we lágwage' Le' lo yež Jerusalén,
 22 kate' la'gak benách yógo'te yež ka',
 nich wká'n zéngake' Xanžo Dios.
 23 Xanžo Dios bzexjwe' yela' wałe chia',
 na' yeláte'ze ka bete' neda'.
 24 Naž wnná': "Dios chia', bi goto' neda', kate' bi na'
 gola'.
 Le' to chi'ize zo'."
 25 Ža ni'te bzo' yežlyó nga, na' len no'o beno' ya'abá.
 26 Kwia yi'gak da' ka', san sóatezo' Le'.
 Te chegak yógo'te da' ka' kan žeywé to laže'.
 Kan zcha'to' zato' žeza', wchó'o da' ka',
 27 san bi zcha' kwino', na' batkle te chio'.
 28 Gape chi'o' zi'nto' neto', benne' wen žin chio' ka',

na' wzóa chochkzo' za'sóto' ka' lawo' Le'.

103 We lawa' Xanžo Dios len dot yichj lázda'wa'.
 We lawa' La la'y chie' len dot da' naka'.

2 We lawa' Xanžon' len dot yichj lázda'wa',
 na' bi gał laža'a da' chawe' da' bene' chia'.
 3 Ženít lawe' yógo'te dołá' da' nbaga'a.
 Žeyone' neda' chegak yógo'te yižwé' ka' da' yoa'a.
 4 Žape chi'e neda' nich bi gata'.
 Lo yela' ži'i laže' chie', na' yela' žeyache' laže' chie'
 zka'n chawe'e neda'.
 5 Zzanli'e da' chawe' ka' da' žákgaken chia'
 nich yeyaka' ka to benne' yiz kwide', na' benne' wałe
 kan žak che to bsia.
 6 Xanžo Dios zchi'a laže'e da' žak chegak benne' ka'
 zzáka'le'egake',
 na' zka'n chawe'e lé'gake'.
 7 Bloe'ele' Moisés da' ka' wló'o laže'e gone',
 na' bi'e latje benne' Israel ka' blé'egekle' da' zen ka'
 da' bene'.
 8 Xanžon' žeyache' láže'le', na' nži'ile' benách ka'.
 Nake' zen laže', na' nži'ile'ele' benách chie' ka'.
 9 Bi ztiłkze' žo'o, na' kegé to chi'ize zže'e žo'o.
 10 Bi žebi'e chežo ka nak zia da' nbága'žo,
 na' bi na' wžia yi'e žo'o ni'a che xtóla'žo.
 11 Ka nak sibe ya'abá lawle yežlyó,
 kikze nak yela' ži'i laže' zen chie' len benne' ka' žápe-
 gake' Le' ba la'ne.
 12 Ka nak zi'to' gan zla' wbíž, na' gan ženén,
 kikze zkwase' zító'le dołá' da' nbága'žo.
 13 Kan nak xa xkwide' ka' ži'i laže' len zínkze' ka',
 kikze nak Xanžon' ži'i laže' len benne' ka' žápegake'
 Le' ba la'ne.
 14 Le' nnézkzele' kan nakžo lo beła' žen chežo.
 Žejsá' laže'e nakžo bixte yo.
 15 Ka nak yela' nban chežo, nakžo ka to yixe'.
 Zgolžo ka žak che to yeje yixe'.
 16 Kate' zde be' ga na', na' znitlen,
 na' biž zoa no benne' žejsá' laže'e chen,
 17 san ka nak chegak benne' ka' žxen láže'gake'
 Xanžon',
 yela' ži'i laže' chie' zóalenen lé'gake' to chi'ize,
 na' da' chawe' chie' zóalenzken yógo'te za'sógake',
 18 benne' ka' žóntezgake' kan zna diža' dan' bénlene'
 lé'gake',
 na' benne' ka' žóngake' kan wnnakze' Le'.
 19 Bzoa Xanžon' latje chie' ya'abá gan ži'e zna bi'e.
 Nakkze' Benne' Wnná Bia' Zen lágwegak da' zej den.
 20 Le wká'n zen Xanžon', le'e, wbás che ya'abá ka'.
 Nakle wbás wałe, na' chochle'e, na' žonle kan zne,
 na' zze nagle da' ži'e le'e.
 21 Le wká'n zen Xanžon', le'e, wbás che ya'abá ka' žejle
 lo wdile'.
 Nakle wbás wen žin chie' ka', na' žonle kan žénele'
 Le'.
 22 Le wká'n zen Xanžon', yógo'te le'e, ben Dios le'e,
 na' zoale yógo'te latje gan zna bi'e Le'.
 We lawa' Xanžon' len dot yichj lázda'wa'.

104 We lawa' Xanžo Dios len dot yichj lázda'wa'.
 Zente nako' Le', Xana' Dios.
 Laže' da' nako' naken yela' xtan, na' yela' zen.
 2 Zwakw kwino' yela' bani' ka za lano'.
 Bzalo'o ya'abá ka to yo'o laže' chio'.
 3 Beno' ližo' lawle nis da' žen' ža'le.
 Zkonlo' žin bejw ka' ka to karreta gan ži'o Le', dan'
 zden lo be'.
 4 Zkonlo' žin be' žaken ka wbás chio',
 na' yes wzió' ka' ka wen žin chio' ka'.
 5 Bzoa chocho' yežlyó nga lo lenen,
 na' bi be gak wkwasen'.
 6 Bwako' yežlyó nga len nisdo' ka žon to benne' žak-
 we' za lane',
 na' nisen' bwakwn ya'a ka'.
 7 Kate' btiło' nisen', na' bezonjen.
 Bebigan' kate' benlen wnnó' zižje.
 8 Nisen' dan' bwakwn ya'a ka' bejsóan lo yegw ka',
 na' bžinen latjen' da' beno' Le' che nisen'.
 9 Bzo' gan ze law chejsóan, na' gan biž gak ten,
 nich biž yewakwn yežlyó bižen'.
 10 Beno' bej ka', da' ka' žáljgaken žoa'a yégodo' ka',
 na' yegw ka' zdégaken ladjwgak ya'a ka'.
 11 Lo yegw ka' že'jgak bia yixe' ka' nis,
 na' zdoan yela' zbiłe nis chegak burro yixe' ka'.
 12 Byinnedo' ka' žóngakba' xó'ngakba' ka' lo yag ka'
 zégaken žoa'a yegw ka',
 na' žólgakba' ladjwgak ni'a ná'gaken ka'.
 13 Žseło'o yejw zan ya'abá dan' žaken law ya'a ka',
 na' želje yežlyón' len da' chawe' da' žono'.
 14 Žesgolo' yixe' da' žawgak bia yixe' ka',
 na' kwando' ka', da' ka' žawgak benách ka',
 na' da' ka' zkówgekle benne' ka' žin nich góngake'
 yela' waw,
 15 na' uba ka', da' ka' žóngake' xis uba wal dan' žonen
 ga žebégekle benne' ka',
 na' olibo ka', da' ka' žóngake' set dan' zgó'ogake'
 yichjgake',
 na' zoa' da' žóngake' yet nich sóagake' nbángake'.
 16 Yag sedro ka' da' zej zen law Ya'a Líbano zzi'gaken
 nis yejw.
 Zej naken chio', Xanto' Dios, dan' gozo' légaken.
 17 Lo yag ka' žziágak byinnedo' ka' xó'ngakba' ka',
 na' lo ni'a ná'gaken že'gak liž byinne sigwenya ka'.
 18 Zej zoa chibo yixe' ka' law ya'a zen ka',
 na' lo bloj ka' zangak ya'a ka' zej zoa bzižo' ka'.
 19 Beno' byo' dan' zloe'elen to byo' to byo' che yiz,
 na' wbiž nnezlen kate' žala' yenen.
 20 Beno' yel, na' kate' ba gołen,
 na' zžojgak bia yixe' ka'.
 21 Zbéžeya'agak bež yixe' ka', žiljgakba' da' gáwgakba'.
 Žiljgakba' bia ka' wnnakzo' gáwgakba'.
 22 Kate' zla' wbiž, na' žeyéjgakba' lo bloj chégakba',
 gan ztásgakba' te ža.
 23 Naž zžojgak benne' ka', na' žjake' wen žin,
 na' žóngake' žin na' zejte žen wbiž.
 24 Xanto' Dios, da' zante zej nak da' beno'.
 Len yela' žejní'íl zente chio' beno' da' ka'.

Nža' yežlyó nga da' ka' beno' Le'.
 25 Zoa nisdo' ga na', dan' naken zen, na' zil-le'e,
 gan zej yo'o bia zante ka', biado' ka', na' bia zen ka'.
 26 Lo nisdon' zej nnita' barkw zen ka',
 na' zoa bia zen lo nisdon', bian' beno' Le', nzi' laba'
 lebiatán.
 27 Yógo'te bia ka' žxen láže'gakba' Le',
 nich gonno' da' gáwgakba' kate' gała' chégakba'.
 28 Znezjon' chégakba', na' zzi'gakban'.
 Žónnli'o da' žáwgakba', na' žéljgeklba'.
 29 Kate' bi žape chi'o légakba', na' zžébegakba'.
 Kate' žekwaso' be' žeká'gakba', na' žátgakba', na'
 žeyákgakba' bixte yo,
 30 san kate' žeseło'o be' chio', na' žebángakba'.
 Znezjo' yela' nban kob chegak da' ka' zej zoan lo yež-
 lyó nga.
 31 To chi'ize ga'n zen Xanžo Dios.
 Žaz laže' Xanžon' da' ka' benkze' Le'.
 32 Zwie' yežlyó nga, na' žžon'.
 Zgane' ya'a ka', na' zžoj žen che yi' ga na'.
 33 Gołkza' che Xanžon' xak zoa' nbana'.
 Yógo'te ža zoa' nbana' goła' da' we lawa'a Dios chia'.
 34 Žak laža'a chaz laže' Xanžon' da' ka' zlab laža'a,
 na' žebézela' ni'a che Xana' Dios.
 35 Kwia yi'gak benne' doła' ka' nnita'gake' yežlyó nga,
 na' biž soagak benne' ka' zžej yichjgake' Dios.
 We lawa' Xanžo Dios len dot da' naka'.
 iGa'n zen Xanžon'!
 105 iLe wká'n zen Xanžo Dios!
 iLe wká'n zen La la'y chie'!
 Le wzenle benne' yógo'te yež ka nak da' zen da'
 bene'.
 2 iLe goł chie'! iLe goł da' wká'n zenle Le'!
 iLe wchálj chegak da' zente ka' da' bene'!
 3 iLe yebele lo da' nak chie' Le'!
 Yógo'te benne' ka', benne' žápegak Xanžon' ba la'ne,
 žala' yebéle'egekle'.
 4 Le nnable Xanžon' gáklene' le'e.
 Tža tža le wxén laže' Xanžo Dios.
 5 Le'e, za'só Bran, wen žin che Xanžon', na' le'e, za'só
 Jakob, bennen' wžie',
 le wsá' laže' chegak yela' wak ka', na' da' zente ka' da'
 bene' Le',
 na' kan bchi'a laže'e le'e.
 7 Le' nake' Xanžon', na' Dios chežo.
 Le' znna bi'e benne' ka' nnita'gake' dot yežlyó.
 8 La'kze te chegak to mil kwe' benne' ka',
 batkle gał laže'e da' wchebe laže'e gone' lo diža' da'
 bene',
 9 dižan' da' bénlene' Bran,
 dan' bzetj kwine' katen' bi da' bchebe laže'e gone' che
 Isaak,
 10 na' bzoa chochen' ka to da' wnnakze' gon Jakob,
 dižan' da' žala' góntezegak benne' Israel ka' ka znnan,
 11 dan' bene' katen' wnné': "Chele le'e gonna' yežlyó
 chegak benne' Kanaán ka',
 dan' gaken to da' wdele lo na'gak za'sóle ka'."
 12 Katen' wnnita'gake' nbabze benne' ka',

na' wdágake' lo yežlyó nga ka benne' zi'to' ka',
 13 na' wdégake' to yež yetó yež,
 na' to yežlyó yetó yežlyó,
 14 bi be' Dios latje no benne' bi da' gone' chegak
 benách chie' ka',
 na' ni'a chégake' btiļe' benne' wnná bia' ka'.
 15 Gože' lógake': "Bi be gonle chegak benne' ka' wžia',
 na' bi gonle zia benne' ka' zchálgake' lo wlaza' neda'."
 16 Bene' ga gota' to wbín lo yežlyón',
 na' beké'e yógo'te da' gáwgake',
 17 san bseļe'e to benne' wnežwe' lágwage',
 bennen' nake' Jwsé, bi' na' béte'gake'-be'
 nich gakbe' bi' ndo'w che to benne' zi'to'.
 18 Bséjwgake' ní'abe' lo yežw ka' ladjw blag ka',
 katen' bséjwgake'-be' liž ya lo yežlyó Egipto,
 19 na' zejte goļa' gok li da' wnná Jwsé žala' gaken.
 Ki goken, bloe'el xtiža' Xanžon' wnnabe' da' li.
 20 Naž benne' wnná bia' che yežlyó Egipton' bseļe'e to
 benne' bsane' Jwsé na'.
 Bennen' zna bi'e yež zan bsane'-be'.
 21 Bzoe'-be' nich gakbe' xangak benne' ka' nníta'gake'
 liže',
 na' nich nna bia'be' yógo'te da' nape' le',
 22 na' nich tiļbe' benne' zen ka' che benne' wnná bian'
 ka žaz láže'kzbe',
 na' nich wzejni'ilbe' benne' gole ka' che yežlyó Egip-
 ton' nich gákgake' benne' sina' ka'.
 23 Wdé na' bžingak benne' Israel ka' lo yežlyó Egipton',
 na' wzóa Jakob lo yežlyó chegak za'só Kam ka'.
 24 Wyánle'egak benne' ka' che Xanžon' lo yežlyón',
 na' bene' ga gókgakže' waļe ka zej nak benne' ka' bi
 blé'egekle' lógake' chawe'.
 25 Ben Dios ga bža'agak benne' Egipto benne' chie'
 ka',
 na' béngake' benne' wen žin chie' ka' zia.
 26 Bseļe'e Moisés, wen žin chie', ļawgak benách chie'
 ka' tzen len Aarón, bennen' wžie' Le'.
 27 Dios bi'e benne' chope' ki latje béngake' yeļa' wak
 ka' che ya'abá,
 na' yeļa' wak zen ka' lo yežlyó chegak za'só Kam ka'.
 28 Bseļa' Dios to da' choļ dan' bwakwn dot yežlyón',
 san benne' Egipto ka' bi béngake' da' wnnakze' Le'.
 29 Naž bene' ga beyák nis yegw chegak benne' ka'
 žen,
 na' bete' yógo'te bel ka' zej zoaba' lo yegw ka'.
 30 Besché'e yežlyó chégake' blož ka' ga bžinte wnni-
 ta'gakba' lo liž benne' wnná bian'.
 31 Wnnaze Dios, na' bla'gak zante bi'a che bež ka',
 na' bi'a las ka' dot lo yežlyó chegak benne' ka'.
 32 Lo wlá z nis yejw bsele'e yej nis lo yežlyón',
 na' ležka' yi' da' bzeyen dot yežlyó chégaken'.
 33 Bchinnje' yógo'te lba uba, na' yag higo chégake' ka',
 na' bdichje' yógo'te yag ka' zej zen lo yežlyón'.
 34 Wnnaze', na' bla'gak biche' zo ka',
 bia ka' bi gak no benne' wlabe' lógakba',
 35 na' bdáwgakba' dot yiže' ya'a lo yežlyó chégaken',
 na' bdáwgakba' dot linne da' žonn yežlyón'.
 36 Naž bete' bi' byo nežw ka' chegak benne' Egipto ka',

xkwide' ka' zej nakbe' bi' wak ka' chégake'.
 37 Bebeje' benne' chie' ka' ga na' zej noe'e mežw plat,
 na' mežw oro zan.
 Bi wzóa no benne' ladjwgake', benne' bi zoe' chawe'.
 38 Bebégekle' benne' Egipto ka' katen' bžójgake' ga
 na', dan' bžébeļe'egake' lógake'.
 39 Bzaļa' Dios to bejw da' wló'on benne' chie' ka' zoļ,
 na' to yi' da' bsa'nín' lógake' žel.
 40 Wnnábgekle' Dios, na' bseļe'e bežw yiže' ka' nich
 gáwgake'-ba',
 na' bene' ga béljegekle' yet da' bžojen ya'abá.
 41 Bsaljwe' to yej xe, na' bžoj nis
 da' wdén lo yežlyó bižen' ka to yegw nis.
 42 Ki ben Dios dan' bejsá' laže'e diža' la'y chie'
 da' bchebe laže'e gone' che Bran, wen žin chien'.
 43 Bebeje' benne' ka' wžie' lo yežlyó Egipton',
 na' bebégekle' dan' gok yeļa' ba nez zen chégake'.
 44 Bnezjwe' benne' chie' ka' yežlyó chegak benne' yezi-
 ka' yež ka',
 na' da' wdápegak benne' yež ka' beyaken chegak
 benne' chie' ka',
 45 nich gápegake' xtiže'e ba la'ne,
 na' góngake' ka nak da' wnnakze' Le'.
 iGa'n zen Xanžo Dios!

106 iGa'n zen Xanžo Dios!
 Le ye' Xanžo Dios: "Žóxkeno", dan' nake'
 chawe',
 na' dan' žeyache' láže'tezle' žo'o.
 2 iNožke' benne' gak wlo'e'ele' kan zej nak yeļa' wak
 zente ka' da' ben Xanžon'?
 iNožke' benne' gak wká'n zene' Le' kan žala' gonžo?
 3 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žóngake' da'
 chawe',
 benne' ka' žóntezgake' da' žénele' Le'.
 4 Bejsá' laže' chia', Xana' Dios, kate' žon chawo'o
 benne' chio' ka'.
 Da yesló' neda', nich gak le'ela'
 5 da' chawe' da' gono' ni'a chegak benne' ka' wžio' Le',
 na' nich yebela' kate' gak chegak benne' chio' ka' yeļa'
 ba nez,
 na' nich yebélenla' benách chio' ka'.
 6 Bento' doļa' tlebe kan bengak xa xna' wdé cheto' ka'.
 Bento' da' zinnj, na' bento' da' bi naken chawe'.
 7 Kate' wnníta'gak xa xna' wdé cheto' ka' lo yežlyó
 Egipton',
 bi blab láže'gake' chegak yeļa' wak che ya'abá ka' da'
 beno' Le'.
 Bi bejsá' láže'gake' ka beyache' láže'le'elo' lógake',
 san bži'igake' chio' žoa'a nisdon' nzin' Nisdo' Xna.
 8 San Dios beslé' benách chie' ka' nich ga'n zen La la'y
 chie',
 na' nich wlo'e'ele' law ka nak yeļa' wak chie' Le'.
 9 Btiļe' Nisdo' Xna na', na' bebižen.
 Wdegak benách chie' ka' gachje ļawle nisdon' lo yo
 biž.
 10 Beslé' benách chie' ka' lo na'gak benne' ka' bi
 blé'egekle' lógake' chawe',

na' bebeje' l'égake' lo na'gak benne' ka' bsaka' z'ígake' l'égake'.

¹¹ Naž nison' bwakwn benne' ka' bi blé'egekle' l'égake' chawe'.

Bi bga'n nitó benne' chegak benne' ka'.

¹² Naž benne' chie' ka' bejl'égake' xtiža' Dios, na' b'élgake' da' be l'áwgake' Le'.

¹³ Ka' gaze goj l'áže'gake' da' ka' bene'.

Bi wlézgake' nich l'é'egekle' da' gon Dios,

¹⁴ san wzé l'áže'gake' to da' zinnj lo latje dachen', na' b'éngake' ga bža'a Dios le'e yixen'.

¹⁵ Wd'é na' bnezjw Dios da' wnnábgek' Le', san bsele'e ladjwgake' to da' beten zángake'.

¹⁶ Bgé'egekle' Moisés gan wnníta'gake', na' lezka' Aarón, Bennen' wzé Xanžo Dios na'kze.

¹⁷ Naž wyaljw yežlyón', na' bwakwn Datán, na' lezka' benne' ka' b'énl'engake' Abiram tzen.

¹⁸ Naž wžén yi' gan zej ndobe benách chie' ka', dan' bzeyen benne' wen da' zinnj ka'.

¹⁹ B'éngake' to lo'a zan Ya'a Horeb da' goken to bež da' naken ya oro,

na' bzoa z'íbgake' law lo'a oro na'.

²⁰ Ki beběj yichjgake' Dios, Bennen' zoe' ya'abá, nich wká'n z'éngake' to lo'a oro, da' naken ka' to bež žawba' yixe'.

²¹ Goj l'áže'gake' Dios, Bennen' beslé' l'égake', Bennen' bene' yeja' wak zente ka' lo yežlyó Egipton',

²² na' bene' yeja' wak ka' che ya'abá lo yežlyó chegak za'só Kam ka',

na' da' ka' z'chébegaken žo'o žoa'a Nisdo' Xna.

²³ Naž gok laže' Dios wžia' yi'e benne' chie' ka', san Moisés, bennen' wžé Dios, bzoa kwine' law Dios

nich wzóa žie' yeja' zža'a che Dios,

na' bene' ga bi wžia' yi' Dios benne' ka',

²⁴ san bzóagake' cheja'ale yežlyó xtanle'e dan' gónele Dios wnezjwe' l'égake',

na' bi bejl'égake' xtiža' Dios.

²⁵ Wnnétezgake' che Dios lo yo'o laže' chégake' ka', na' bi bze nággake' da' wnná Xanžo Dios.

²⁶ Che len bzetj kwine' gone' benne' ka' zia, gone' ga gatgak benne' ka' lo latje dachen',

²⁷ na' gone' ga yedoé'egekle' benách chie' ka' lawgak benne' ka' wnníta'gake' yežlyón',

na' yeslase' l'égake' ladjw benne' ka'.

²⁸ Naž b'éngake' toze diža' len benne' ka' zka'n zén-gake' lo'a dan' nzin' Baal-peor.

Bdágwage' biado' ka' b'étgake' lawgak dios gat ka'.

²⁹ B'éngake' ga bža'a Dios ni'a che da' b'éngake', na' bla' to yižwé' zen da' beten zangak benne' ka'.

³⁰ Naž wzó ža' Finées, to b'xoz, na' bete' to benne' ne žone' doja', na' wžé' ži yižwé' zen na'.

³¹ Dan' ben Finées wzí' Dios ka' to da' žeyón chawen' benne' ka',

dan' wloé'e lawn lawgak yógo'te kwe' benne' ka'.

³² Lezka' b'éngake' ga bža'a Dios žoa'a bej nis da' nzin' Meribá,

na' bi gok chawe' che Moisés ni'a che dan' b'éngake'.

³³ Ni'a che dan' b'éngake' gok Moisés yichj ža'a,

na' wdetle ben Moisés da' kegle.

³⁴ Kate' wyó'ogake' lo yežlyó nga bi bchínnjgake' yež ka',

kan bchi'le Dios l'égake' góngake',

³⁵ san b'énl'engake' benne' yež ka' tzen,

na' bsédgek'le' góngake' ka' žongak benne' yež ka',

³⁶ na' bka'n z'éngake' lo'a ka' chegak benne' ka',

dan' benen ga bžia yi' Dios benne' chie' ka'.

³⁷ B'étgake' bi' byodo' ka', na' bi' no'le chégake' ka' lawgak lo'a chegak be' xiwe' ka',

³⁸ na' bláljgake' žen chegak bi' že'ndo' ka',

bi' ka' bi na' góngakbe' doja', bi' ka' b'étgake' lawgak lo'a ka' chegak benne' Kanaán ka',

na' gok sban yežlyón' ni'a che žen chegak xkwide' ka'.

³⁹ Da' ka' b'éngake' bka'ngaken l'égake' sban,

na' wléj yichjgake' Dios len da' b'éngake'.

⁴⁰ Che len bžá'a'e Dios benách chie' ka',

na' bi b'le'ele' chawe' benne' ka' zej nake' chekze'.

⁴¹ Naž bdie' benne' chie' ka' lo na'gak benne' yež ka', na' benne' ka' zžá'agake' benách ka' che Dios wnná biá'gake' l'égake'.

⁴² Benne' ka' bi zlé'egekle' l'égake' chawe' bsaka' z'ígake' benách ka' che Dios.

Bžéxjwgake' l'égake' lo yeja' wnná bia' chégake'.

⁴³ Zante chi'i Dios beslé' benách chie' ka'

san bží'igake' che da' ka' gože' l'égake',

na' wbága'gake' doja' dan' b'éngake' da' zinnj.

⁴⁴ La'kze ki b'éngake', kate' wžé' zédgek'le', Dios bwie' da' wzáka'gake',

na' benle' che da' blížgake' Le',

⁴⁵ na' bejsá' laže'e dižan' da' b'énlene' benne' ka',

na' beyát laže'e che yeja' zža'a chie' dan' zente nak yeja' žeyache' laže' chie'.

⁴⁶ Lezka' bene' ga beyache' l'áže'gek'le' benne' ka' benách chie' ka',

benne' ka' bché'gake' l'égake' zej nžeje'.

⁴⁷ Beslá neto', Xanto' Dios.

Beběj neto' ladjw benne' zi'to' ka',

nich wká'n zento' La la'y chio' Le',

na' nich yebéle'elto' lo da' žoito' chio'.

⁴⁸ Ga'n zen Xanžon',

Bennen' nake' Dios chegak benne' Israel ka',

ža ni'te, na' to chi'ize!

Yógo'te benne' ka' žala' nnágake':

"Ka'kze gaken."

iGa'n zen Xanžo Dios!

107 iLe wká'n zen Xanžon', dan' nake' Benne' chawe'!

iTo chi'ize nake' Benne' ži'i laže'!

² Da' ni žala' nnagak benne' ka' ba beya'w Xanžon', benne' ka' beslé' lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' l'égake' chawe'.

³ Bebeje' l'égake' ladjwgak benne' yež zi'to' ka',

yež ka' zej žen' gan zla' wbíž, na' gan ženen,

na' gan za' be' zag, na' gan zde wbíž byo' zag ka'.

⁴ Ba' benne' ka' wdágake' le'e yixe' gan bi zoa nez,

na' bi bžélgek'le' yež gan sóagake'.

⁵ Wdóngake', na' wbi'lgake',

na' biž wzóa da' wxén láže'gake'.
 6 Naž lo da' wzáka'gake' blížgake' Xanžon',
 na' beslé' légake' lo da' wzáka'gake'.
 7 Bnnite'e légake' to nez li,
 nich chjake' to yež gan sóagake'.
 8 Žala' we lágake' Xanžon'
 dan' beyache' láže'le' légake'.
 Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga žebánležo.
 9 Zwe'je' benne' ka' zbilgake',
 na' zwawe' benne' ka' zdóngake' nich sí'gake' da'
 chawe' chie'.
 10 Bał benne' ka' wnníta'gake' lo da' choł, na' gan gok
 zož gátgake'.
 Gógake' ka' benne' zej nyejwe' liž ya gan zej nžeje' do
 ya, na' zžáka'le'egake',
 11 dan' bží'igake' che xtiža' Xanžon',
 na' bzóagake' cheła'ale da' bzejní'il Dios zente légake'.
 12 Bedó láže'gake' lo žin zi'ile'e da' béngake'.
 Bchégwake' zan ywa' da' zej noe'e,
 na' bi wzóa no benne' gákłene' légake'.
 13 Naž lo da' wzáka'gake' blížgake' Xanžon',
 na' beslé' légake' lo da' wzáka'gake'.
 14 Naž bebeje' benne' ka' lo da' choł, na' gan gok zož
 gátgake',
 na' bzozje' do ya ka' da' zej nžeje'.
 15 Žala' we lágake' Xanžon' dan' beyache' láže'le' lé-
 gake'.
 Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga žebánležo.
 16 Bchinnje' dan' bséjwgaken benne' ka' da' zej naken
 ya bronse,
 na' bzozje' bar ya ka' da' byéchjgklen légake'.
 17 Bał benne' ka' wdá'gake' yižwé' ka',
 na' wzáka'gake' ni'a che doła' wbága'gake',
 na' ni'a che da' zinnj ka' da' béngake'.
 18 Bgótgake' da' že'j žáwgake', na' wzóagake' gát-
 gake'.
 19 Naž lo da' wzáka'gake' blížgake' Xanžon',
 na' beslé' légake' lo da' wzáka'gake'.
 20 Le' bsele'e xtiže'e chegak benne' ka', na' beyone' lé-
 gake',
 na' beslé' légake' lo yela' got.
 21 Žala' we lágake' Xanžon' dan' beyache' láže'le' lé-
 gake'.
 Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga žebánležo.
 22 Žala' yé'gake' Le': "Žóxkeno",
 na' gótgake' bia beždo' ka' lawe' Le',
 na' lo yela' žebele chégake' žala' gólgake',
 na' wzéngkle' benách ka' kan nak da' bene'.
 23 Bał benne' ka' wdégake' lo nisdó lo barkw zen ka',
 benne' ka' žóngake' žin lo nisdó'.
 24 Blé'egake' da' zen ka' da' žon Xanžon',
 da' ka' žone' lo nisdó', da' žóngaken ga žebánležo.
 25 Wnnaze Xanžon', na' wzó law žak be' bdone',
 na' wyás nis zgón'le'en lo nisdó'.
 26 Wžengak barkw ka' ka' law ya'a zen da' naken nis-
 do',
 na' bedínngaken lo da' naken gže'l law nisdon'.

27 Bejchégwake' na' bejlétgake' nile bejlétgake' na'le
 kan žongak benne' ka' želzožle',
 na' da' zej nsedle' bi góklēnen légake'.
 28 Naž lo da' wzáka'gake' blížgake' Xanžon',
 na' beslé' légake' lo da' wzáka'gake'.
 29 Le' bzoa žie' be' bdone' dan' žaken,
 na' wže' ži nis da' zgo'nen che nisdon'.
 30 Bebéle'egake' dan' bga'n ži nis zgo'nen,
 na' Dios bchi'e légake' dot chawe' gan zjake'.
 31 Žala' we lágake' Xanžon' dan' beyache' láže'le' lé-
 gake'.
 Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga žebánležo.
 32 Žala' wzéngkle' benne' ka' zej ndobe' chie' Le' ka'
 nak yela' zen chie',
 na' we lágake' Le' gan zej ndobe benne' gole ka',
 benne' zna' biá'gake'.
 33 Ben Xanžon' ga wbižgak yegw nis ka',
 na' bsejwe' bej nis ka'.
 34 Gan goc yo ya'a beyonen' yo biž,
 ni'a che da' bi nak chawe' da' bengak benne' ka' wnní-
 ta'gake' ga na'.
 35 Gan nak yo biž beyonen' yo nis,
 na' yo yej beyonen' gan žal nis.
 36 Bnnite'e benne' ka' ga na', benne' wdóngake',
 na' béngake' to yež gan sóagake'.
 37 Gózgake' yežlyón' na' bedá'gake' lba uba ka' ga na',
 na' bezí'le'egake' linne chen.
 38 Dios ben chawe'e benne' ka', na' wyán'le'egak xk-
 wide' chégake' ka',
 na' bene' ga bgóle'le'egak bia yixe' chégake' ka'.
 39 Kate' benne' wnná bia' ka' bsaka' zí'gake' benne'
 ka',
 na' wdetlen wnná biá'gake' légake',
 na' béngake' légake' da' zia,
 40 bka'n Dios benne' wnná bia' ka' ka'ze,
 na' bene' ga wdágake' le'e latje dach gan bi zoa nez.
 41 Beslé' benne' yache' ka' lo yela' yache' chégake',
 na' bzán'le' ži'ngak benne' ka' ka' žangak žila' ka'.
 42 Kate' blé'egake' benne' chawe' ka' da' ki, na' be-
 béle'egake',
 san benne' wen da' zinnj ka' bi be gok nnágake'.
 43 Benne' sina' ka' žala' wláb láže'gake' che da' ki,
 na' žala' yeyónbia'gake' ka' nak yela' ži'i laže' zen che
 Xanžon'.

108 Zoakze lázda'wa', Dios.
 Zoakze lázda'wa' nich gołkza' da' we lawa' Le'.
 2 Bebán, be' da' nakkza', na' le yebán, le'e zgoł-le da'
 žól-lento' ka', na' arpa ka'.
 Zildo' yebankza'.
 3 Wkán zenkza' Le' ladjw benne' chio' ka', Xana' Dios.
 Gołkza' chio' lawgak benne' yógo'te yež ka',
 4 dan' yela' žeyache' laže' chio' nakžen zen ka' ya'abá,
 na' da' li chio' nakžen zen ka' bejw gasj ka'.
 5 iGa'n zenkzo' ya'abá, Dios!
 iYela' zen chio' zla' lawn dot yežlyó nga
 6 nich lagak benne' ka' nži'ikzlo' Le'
 Beslá légake' len yela' wak chio', na' bechebe chia'.
 7 Lo latje la'y chie' wnná Dios: "Yebekzla' neda'.

Chisa' chele yežlyó chegak benne' Sikem ka',
 na' wžiḡa' chele yežlyó da' žen' kwit yegw Sukot.
 8 Yežlyó Galaad naken chia',
 na' yežlyó chegak za'só Manasés.
 Yežlyó chegak za'só Efraín naken ka to ɭapa' da' žape
 chi'in yichja'.
 Yežlyó chegak za'só Judá naken gan zɳna bi'a.
 9 Yežlyó chegak benne' Moab ka' naken ka to ziga' ya
 da' nžan' nis wná'a.
 ɭo yežlyó chegak benne' Edom ka' cho'na' zela' gol.
 Si'a ba nez yežlyó chegak benne' Filistea ka'."
 10 ĆNož benne' wchi'e neda' nich tíl-ɭena' yež zoa to
 ze'e sibe da' žape chi'in?
 ĆNož benne' wchi'e neda' nich tíl-ɭena' benne' Edom
 ka'?
 11 ĆKege Le' wchi'o neda', Dios?
 Le' bzoakzo' neto' cheɭa'ale,
 na' bi wyéɭeno' benne' cheto' ka', benne' ka' žjake' ɭo
 wdíɭe.
 12 Gokɭen neto' nich gak tíl-ɭento' benne' ka' zdíl-ɭen-
 gake' neto',
 dan' dáche'ze gak gáɭɭengak benne' ka' neto'.
 13 To zen ɭen Dios gonžo to da' zenɭe'e,
 na' ɭe' wlage' benne' ka' zdíl-ɭengake' žo'o.
109 ɭana' Dios, zka'n zena' Le'.
 Bi ga'no' žize,
 2 dan' benne' ka' bi zej nake' chawe', na' benne' wen
 ɭaže' ka', zɳnégake' chia' neda'.
 Zɳnégake' chia' da' wen ɭaže'.
 3 ɭo yeɭa' zža'a chégake' zej nyechjle' neda', na' zɳné-
 gake' chia'.
 Zdíɭ-ɭengake' neda', na' bi be bena' chégake'.
 4 ɭa'kze bži'ila' benne' ka', na'a žéčjgекle' neda', na'
 zdíl-ɭengake' neda',
 san neda' zɳnabla' Le' gon chawo'o benne' ka'.
 5 ɭa'kze bena' neda' da' chawe' chegak benne' ka',
 žóngake' neda' zia.
 ɭa'kze bži'ila' ɭégake' bi zɭé'egekle' neda' chawe'.
 6 Bzoa to benne' wen da' zinnj nich wchi'a ɭaže'e
 benne' ka' bi zej nake' chawe',
 na' ben ga soa to benne' wži'e chégake', bennen'
 wɭoe'ele' ɭaw zia da' zej nbage'e.
 7 Katen' wchi'a ɭaže'e ɭégake', ben ga gak bia' zia da'
 zej nbage'e.
 Bɭoe'el naken doɭa' da' zɳnábgame' ɭawo' Le'.
 8 Ben ga gaggak nbabze ža sóagake' nbágame',
 na' benn che benne' yoble da' wdápegake'.
 9 Bka'n zí'ngake' ka' bi' wzebe ka',
 na' ga'ngak zó'legake' no'le wzebe.
 10 Ben ga gaggak zí'ngake' ka' benne' zdágakze'
 nich nnábgekle' no benne' bi da' gonne' chégake',
 na' ben ga žéɭgake' yet da' gáwgake' zító'le gan zoa
 lížgake' da' nbia yin'.
 11 Ben ga cho'o da' nápegake' ɭo na' bennen' bsane'
 ɭégake' mežw.
 Ben ga yeka'gak benne' zi'to' ka' da' ka' béngake'.
 12 Ben ga bi soa no benne' yeyache' ɭáže'le' ɭégake',

na' bi soa no benne' yeyache' ɭáže'le' bi' wzebe ché-
 gake' ka'.
 13 Ben ga kwia yi'gak za'sógake' ka',
 na' biž soa no za'sógake', bin' labe' kan ɭégake'.
 14 Bejsá' ɭaže' che da' zinnj da' bengak ɣa xtó'gake',
 ɭana' Dios,
 na' bi wsoɭo' doɭa' da' wbága'gak ɣná'gake'.
 15 Bejsá' ɭáže'teze da' zinnj da' béngake',
 san biž chejsá' ɭažo'o benne' ka',
 16 dan' bi bejsá' ɭáže'gake' yeyache' ɭáže'gekle' ɭjéž-
 gake' ka'.
 Bsáka'gake' benne' yache' ka', na' benne' gaxjw ka',
 na' benne' ka' wzáka'gake', na' bétgake' ɭégake'.
 17 Wyáz ɭáže'gake' wnnégake' chegak benách ka'.
 Ben ga nnégak benách ka' chégake'.
 Bi gok ɭáže'gake' nnábgame' gak chawe' chégake'.
 Ben ga bi soa no benne' nnable' gak chawe' chégake'.
 18 Da' zia da' žóngake' naken ka to da' žákwgake',
 dan' wyó'on ɭé'egake' ka nis da' wé'jgake',
 na' wyó'on žit chégake' ka set da' bdáwgake'.
 19 Ben ga tá'tezen ɭégake' ka to ɭaže' yicha' da' nákw-
 gake',
 na' ka to xpáygame' da' nžejen ɭí'agake'.
 20 Da' ni gaken chégake' to da' yebí'i ɭanžo Dios
 chegak benne' ka' zdíl-ɭengake' neda',
 na' da' chizjwe' benne' ka' zɳnégake' chia'.
 21 ɭana' Dios, gokɭen neda' nich gak chia' da' chawe'.
 Beslá neda' dan' žeyache' ɭáže'le'e'lo' benách ka',
 22 na' dan' zžáka'ɭi'a, na' žiážjela',
 na' žak zi' ɭážda'wa'.
 23 Zde chia' kan zde che to zoɭ kate' žen wbíž.
 Žak chia' kan žak che to biche' zo katen' zche' to be'
 ɭeba'.
 24 Žat ziba' dan' žona' wbás,
 na' nžítɭi'a dan' bi be žawa'.
 25 Naka' ka to da' žon dítgjgекle'.
 Zwiagake' neda', na' zta yíchjgake' nich gon dítgjgекle'
 neda'.
 26 Gokɭen neda', ɭana' Dios.
 Beslá neda' dan' žeyache' ɭáže'lo' benách ka'.
 27 Ben ga gákb'egekle' Le' žáɭɭeno' neda',
 na' Le', ɭana' Dios, benko' da' ni.
 28 Bi be žéke'la' cha' zɳnégake' chia', cha' Le' žon cha-
 wo'o neda'.
 Wzó ža', na' ben ga yedo'é'gekle' benne' ka' bi
 zɭé'gekle' neda' chawe',
 san ben ga yebela' neda', benne' wen žin chio'.
 29 Ben ga yedo'é'gekle' benne' ka' zdíl-ɭengake' neda',
 na' ben ga chíxgекle' to chi'ize.
 30 Dot ɭaža'a goɭkza' da' we ɭáwɭi'a ɭanžo Dios.
 Wkán zena' ɭe' ɭádjwgak benne' zan ka'.
 31 ɭe' zoe' kwit ɭi ža chegak benne' yache' ka',
 nich yeslé' be' da' zej nakkze' ɭo na'gak benne' ka'
 zchóggake' chégake' gátgake'.
110 ɭanžo Dios gože' ɭana':
 "Wžé' kwita' ɭi ža gan ži'a neda',
 na' zejte ža gona' ga benne' ka' bi zɭé'gekle' Le'
 chawe' wzóa zibgame' ɣni'o."

² Gan zo' yež Sión, gonn Xanžon' yela' wnná bia' chio'.
Znne: "Wnná bia' benne' ka' zdí-lengake' Le'.

³ Lo ža kate' wzetjo' benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe',

dot láže'gak benne' chio' ka' wdé kwíngake' lo no'o, ka žon xle'l zílele, da' žakwn ya'a la'y chia' ka'.

Kikze yeyák yiz kwide' chio' tža tža."

⁴ Bchebe laže' Xanžon', na' bi wché'e xtiže'e, wnné':

"To chi'ize nako' bxož kan gok bxož Melkisedek."

⁵ Zoa Xanžon' kwito' li ža gan zo'.

Kate' že'e, na' wžia yi'e benne' wnná bia' ka'.

⁶ Choge' chegak benne' yógo'te yež ka' gátgake', na' gote' benne' zante yež ka'.

Wžia yi'e benne' ka' znna biá'gake' do zente yežlyó.

⁷ Ye'je' nis yégodo' da' zoan žoa'a nez,

na' yeyák yela' wałe chie'.

111 Dot laža'a wká'n zena' Xanžo Dios tzen len benne' chawe' ka',

benne' zej ndobe' chie' Le'.

² Da' zenle'e zej nak da' ka' ben Xanžo Dios,

na' yógo'te benne' ka', benne' žaz láže'gake' da' ka' žone' zlab láže'gake' da' ka'.

³ Yela' baní', na' yela' zen zej nžagen da' žone' Le',

na' to chi'ize zoa da' chawe' chie'.

⁴ Žone' ga žejsá' láže'žo yela' wak zente da' žone'.

Xanžo Dios nake' zen laže', na' žeyache' láže'le' benách ka'.

⁵ Zwawe' benne' ka' zžébegake' Le',

na' to chi'ize žejsá' laže'e diža' da' bénlene' benách ka'.

⁶ Bloe'ele' benne' chie' ka' yela' zen che da' bene'.

Znejwe' benne' chie' ka' da' zej nape benne' zi'to' ka'.

⁷ Li laže', na' chawe' zej nak da' ka' žone'.

Li laže' zej nak yógo'te da' ka' wnnakze' Le'.

⁸ To chi'ize zóatezgak da' ka' bchi'le' žo'o.

Lo da' li, na' lo da' li laže' bene' yógo'tegaken.

⁹ Bsele'e to benne' weslá nich beslé' benne' chie' ka'.

To chi'ize bzoa choche' xtiže'e da' bénlene' žo'o.

Da' zen, na' da' zžébežo nak La la'y chie'.

¹⁰ Nich so lawžo gápežo yela' žejni'ile, žon byene

žébežo Xanžo Dios.

Žejní'igekle binlo yógo'te benne' ka' žóngake' ka' nak da' wnnakze' Le'.

To chi'ize žala' wká'n zenžo Le'.

112 iGa'n zen Xanžo Dios!

Ba nez zen naken che bennen' zžebe' Xanžo Dios,

na' žaz laže'e gone' da' bchi'le' žo'o.

² Ža'só bennen' nna biá'gake' yežlyó nga,

na' gak chawe' chegak benne' chawe' ka'.

³ Da' zan da' de, na' yela' wnni'a zej yo'on liž bennen'

na' to chi'ize zoa da' chawe' da' žone'.

⁴ Žsa'ní' to yi' lo da' choł gan zej nnita' benne' li laže'

ka',

benne' ka' zej nake' zen laže', na' chawe',

na' žeyache' láže'gekle' benách ka'.

⁵ To benne' chawe' žeyache' láže'le' benách ka', na' žsane' légake' mežw.

Lo da' chawe' zkonle' žin da' yo'o lo ne'e.

⁶ Che len bi be wkwás le' lo latje gan zoe', na' to chi'ize chejsá' láže'gak benách ka' le'.

⁷ Bi žebe' kate' yenle' žak da' bi nak chawe' che da' yo'on lo ne'e.

Zga'n choch lážda'we' dan' žxen laže'e Xanžo Dios.

⁸ Zoa chawe' lážda'we', na' bi be zžebe'

na' zejte ža le'ele' gak kan žak laže'e chegak benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe'.

⁹ Zchise' da' nape', na' znezjwe' da' gáklenen benne' yache' ka',

na' to chi'ize zoa da' chawe' da' žone'.

Ga'n zen yela' wnná bia' chie'.

¹⁰ Le'el benne' wen da' zinnj da' ni na' ge'ele le'.

Gáwya'ate laye'e, na' kwe' zedle'.

Nitle da' zze láže'gak benne' wen da' zinnj ka'.

113 iGa'n zen Xanžo Dios!

Le'e, wen žin chie', je wká'n zen La la'y chie'!

² iGa'n zen La la'y che Xanžo Dios, na'a ža, na' to chi'ize!

³ iGa'n zen La la'y che Xanžo Dios, gan zla' wbiž ga žinte gan ženen!

⁴ iGa'n zen Xanžo Dios lawle yógo'te yež ka', na' lawle ya'abá že' yela' zen chie'!

⁵ iNožkze benne' nake' zen ka' nak Xanžo Dios,

Bennen' znna bi'e ya'abá na'le?

⁶ Dios žon kwine' gaxjw laže' nich gak le'ele'

da' de zan ya'abá, na' lo yežlyó.

⁷ Dios žechise' benne' yache' lo bixte yo,

na' žebeje' benne' nyache' laže' lo da' zžáka'li'e,

⁸ na' žone' ga že'gak benne' ki ladjw benne' blo ka',

benne' ka' znna biá'gake' benne' chie' ka'.

⁹ Žone' ga zoa no'le wbiž ladjwgak xkwide' chekze' ka'.

Žebele no'len' dan' nake' xna'gak xkwide' chie' ka'.

iGa'n zen Xanžo Dios!

114 Kate' bžojgak benne' Israel ka' lo yežlyó Egipto, bžojgak ža'só Jakob lo yežlyó chegak benne'

zi'to' ka'

² na' gokgak ža'só Judá ka' to yo'o gan zbez Dios,

na' gokgak benne' Israel ka' gan znna bi'e.

³ Bje'el Nisdo' Xna da' ni, na' bzonnjen,

na' wdé xkože'l yegw Jordán.

⁴ Wxíte'gak ya'a zen ka' kan žxíte'gak chib ka',

na' wxíte'gak ya'ado' ka' kan žxíte'gak chibdo' ka'.

⁵ iBiz gok chio', nisdon', dan' bzonnjo'?

iBiz gok chio', yegw Jordán, dan' wdío' xkože'l?

⁶ Le'e, ya'a zen ka', iBiz chen' wxíte'le ka' žxíte'gak chib ka'?

Le'e, ya'ado' ka', iBiz chen' wxíte'le kan žxíte'gak chibdo' ka'?

⁷ Žzo' yežlyó law Xanžo Dios, law Dios na' che Jakob.

⁸ Dios na'kze bene' ga beyák yej xen' to bej nis,

na' bene' ga beyák yej to gan žal nis.

115 Kege kwinto', Xanto' Dios, kege kwinto', san Le' žala' wká'n zento' ni'a che yela' ži'i laže' chio',

na' yela' li laže' chio'.

² iBiz chen' znnábgekle benne' zi'to' ka' neto'?

Znnágake': "iGaz zoa Dios chele?"

3 Dios chežo zoe' ya'abá.
 Žone' da' žaz láže'kze' gone'.
 4 Dios ka' chegak benne' zi'to' ka'
 zej naken lo'a ka' da' zej naken plat, na' oro,
 da' ka' nongak lo na'gak benne' ka'.
 5 Zoa žoá'agaken, san bi znnégaken.
 Zoa yej lágwaken, san bi zlé'egeklen.
 6 Zoa nággaken, san bi žéngkelen.
 Zoa zína'gaken, san bi zlé'egeklen.
 7 Zoa ná'gaken, san bi be ztágaken.
 Zoa ní'agaken, san bi zdágaken.
 Bi zžoj chí'igaken lbágaken.
 8 Kan zej naken, nakgak benne' ka' bégake' lo'a ka',
 na' lezka' benne' ka' žxen lág'e'gake' lógaken.
 9 Le wxén laže' Xanžon', le'e, benne' Israel ka'.
 Le' žáklene' le'e, na' žape chi'e le'e.
 10 Le wxén laže' Xanžon', le'e, bžoz ka' che Dios, le'e
 nakle za'só Aarón.
 Le' žáklene' le'e, na' žape chi'e le'e.
 11 Le wxén laže' Xanžon', nole le'e zka'n zenle le'.
 Le' žáklene' le'e, na' žape chi'e le'e.
 12 Xanžon' žejsá' laže'e žo'o, na' gon chawe'e žo'o.
 Gon chawe'e benne' Israel ka'.
 Gon chawe'e bžoz chie' ka' zej nake' za'só Aarón.
 13 Gon chawe'e benne' ka' žápegake' le' ba la'ne,
 benne' blo ka', na' benne' gaxjw laže' ka'.
 14 Gon Xanžon' ga changak ži'nle ka',
 na' changak ži'ngak xkwide' byo chele ka'.
 15 Xanžon' gon chawe'e le'e.
 Benkze' le' ya'abá, na' yežlyó nga.
 16 Che toze Xanžon' nak ya'abá,
 san bnezjwe' benne' ka' yežlyó nga.
 17 Benne' gat ka' bi gak we lágwake' Xanžon',
 na' bi gak benne' ka' zej die' yežw ba,
 18 san žo'o, benne' ban ka', wkán' zenžo Xanžon', na'a
 ža, na' to chi'ize.
 iLe wkán' zen Xanžon'! iGa'n zen le'!
116 Nži'ila' Xanžo Dios dan' benle' chi'a,
 na' dan' wnnabla' le'.
 2 Dan' bze nage' chia',
 che len wliža' le' xak zoa' nbana'.
 3 Wžé' zedla' ni'a che yela' got,
 na' wžeba' zoa' choa'a lo yi' gabíl.
 Wžé' zedla', na' wzáka'li'a.
 4 Naž bliža' Xanžo Dios, na' wnnía':
 "Xana' Dios, beslá be' da' nakkza'."
 5 Xanžo Dios nake' chawe', na' ži'i laže'.
 O', Dios chežo žeyache' láže'le' žo'o.
 6 Žape chi'ikze Xanžon' benne' gaxjw laže' ka'.
 Katen' wžé' zedla' beslé' neda'.
 7 Le' ben choche' neda', na' na'a zoa' chawe',
 dan' Xanžon' žon chawe'e neda'.
 8 Le', Xana' Dios, besló' neda' lo na' yela' got,
 nich biž kweže we'a, na' nich bi chejchégo'a.
 9 Gona' da' ye' Xanžo Dios neda'
 gan zej nnita' benne' ka' zej zoe' nbángake'.
 10 Bejlí'a chie', na' bchalja' chie' la'kze wzáka'li'a,
 11 na' lo yela' zžebe chia', wnnía':

"Zej nak yógo'te benne' ka' benne' wen laže' ka'."
 12 iBizkze gak yebi'ikza' che Xanžo Dios
 ni'a che yógo'te da' chawe' da' bene' chia'?
 13 Si'a lo ne'e le' yela' weslá,
 na' wliža' La la'y che Xanžo Dios.
 14 Na'a gona' da' ka' wchebe laža'a law Xanžon'.
 Gonan' lawgak yógo'te benne' chie' ka'.
 15 Xanžo Dios ži'e wnné yoe
 ni'a chegak benne' chie' ka' dan' žátgake'.
 16 Xana' Dios, da' li naka' wen žin chio'.
 Naka' wen žin chio', na' ži'n no'le wen žin chio'.
 Le' bzožjo' da' bžejen neda'.
 17 Da' wkán' zena' Le' gaken ka to biado' da' gota' la-
 wo' Le',
 na' wkán' zena' La la'y chio' Le', Xana' Dios.
 18 Law Xanžo Dios gona' da' ka' bchebe laža'a chie'.
 Gonan' lawgak yógo'te benne' chie' ka'.
 19 Gonan' la' li'a liž Xanžo Dios
 dan' žen' lo yež Jerusalén.
 iGa'n zen Xanžo Dios!
117 iLe wkán' zen Xanžo Dios, le'e, benách yež ka'!
 iLe wkán' zene' le', le'e, yógo'te benách ka'!
 2 Zente nak yela' ži'i laže' chie', na' kan nži'ile' žo'o, na'
 to chi'ize zoa yela' li laže' chie'.
 iLe wkán' zen Xanžon'! iGa'n zen le'!
118 iLe wkán' zen Xanžo Dios dan' nake' chawe',
 na' dan' to chi'ize žeyache' láže'le' žo'o!
 2 Žala' nnagak benne' Israel ka':
 "iTo chi'ize žeyache' láže'le' žo'o!"
 3 Žala' nnagak za'só Aarón ka':
 "iTo chi'ize žeyache' láže'le' žo'o!"
 4 Žala' nnagak benne' ka' zžébegake' Xanžo Dios:
 "iTo chi'ize žeyache' láže'le' žo'o!"
 5 Katen' wžé' zedla' bliža' Xanžo Dios.
 Bechebe Xanžon', na' beslé' neda' lo dan' bežwn ne-
 da'.
 6 Zoalen Xanžon' neda', na' batkle žeba'
 bi da' gongak benne' ka' chia' neda'.
 7 Zoalen Xanžon' neda', na' lekze' žáklene' neda'.
 Che len le'ela' chejchégwgak benne' ka' zdíl-lengake'
 neda'.
 8 Chawe' nak wxén láže'žo Xanžo Dios,
 na' kege wxén láže'žo benne' ka'.
 9 Chawe' nak wxén láže'žo Xanžo Dios,
 na' kege wxén láže'žo benne' wnná bia' ka'.
 10 Byéjhgjgkelen benne' yógo'te yež ka' neda',
 san lo La la'y che Xanžo Dios bžia yi'a benne' ka'.
 11 Byéjhgjgkelen neda', na' bséjwgake' neda' le'jle,
 san lo La la'y che Xanžo Dios bžia yi'a benne' ka'.
 12 Byéjhgjgkelen neda' ka žongak bzože ka',
 na' gok yela' zža'a chégake' ka to yi' da' zzeyen yixe'
 yeche' biž,
 san lo La la'y che Xanžo Dios bžia yi'a benne' ka'.
 13 Bžíga'gake' neda' nich chejchégo'a
 san goklen Xanžo Dios neda'.
 14 Nak Xanžo Dios ka to yo'o gan zoa chawa'a,
 na' gólteza' chie' le', dan' lekze' žeslé' neda'.

15 Žolgak benne' chawe' ka' lo yela' žebele chégake' dan' žeslá Xanžon' lógake'.
 Len yela' wak zen žon Xanžo Dios da' zente ka'.
 16 Zente nak yela' wak che Xanžo Dios.
 Da' zente ka' žon yela' wak zen che Xanžon'.
 17 Bi gata', san soa' nbana',
 na' wzenla' benne' ka' ka zej nak da' ka' ben Xanžon'.
 18 Bsaka' zi'le'e Xanžon' neda',
 san bi bdie' neda' lo na' yela' got.
 19 Bsaljw gan cho'ogak benách ka' yodo' che Xanžo Dios,
 na' choa'a ga na', na' wká'n zena' Xana' Dios.
 20 Zoa nga gan žo'ožo law Xanžo Dios,
 na' žo'ogak benne' chawe' ka' nga.
 21 Wkán zena' Le', Xana' Dios, dan' benlo' chia',
 na' besló' neda' lo dan' goken chia'.
 22 Yej na' da' bzoagak benne' wen yo'o ka' cheja'ale,
 beno' Le' ga naken yej blo.
 23 Da' ni benkze Xanžon', na' žonen ga žebanlžo.
 24 Ža ni naken ža da' ben Xanžon'.
 Yebéle'elžo, na' soažo lo yela' ba nez lo ža ni.
 25 Xanto' Dios, žata'yoela' Le' yesló' neto' na'a.
 Žata'yoela' Le', Xanto', gon chawo'o neto'.
 26 iGa'n zen bennen' ze'e lo wláž Xanžo Dios!
 Lo liž Xanžo Dios žnablto' Le' gon chawe'e le'e.
 27 Xanžon' nakkze' Dios, na' ba bsa'ni'e žo'o.
 Le wchéj biado' ka' gótele lawe' Le' lawgak loz bkog la'y.
 28 Nako' Le' Dios chia', na' wkán zena' Le'.
 Xana' Dios, žoe lawa' Le'.
 29 iLe wkán zen Xanžo Dios dan' nake' chawe',
 na' dan' to chi'ize žeyache' láže'le' žo'o!

Da' žon da' bchi'le Xanžo žo'o

119 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žóntezgake' da' naken dot da' li,
 benne' ka' žóntezgake' ka' žnna da' wnná Xanžo Dios.
 2 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žóntezgake' ka' žsedle diža' chie' žo'o,
 na' dot yichj láždo'gake' žóngake' kan žnnan.
 3 Benne' ki batkle žóngake' da' žinnj,
 benne' ka' žóntezgake' ka' žnna Dios žala' góngake'.
 4 Le', Xanto' Dios, bzejni'ilo' neto',
 nich bento' dot kan zej nak da' ka' wnnakzo' Le'.
 5 Žak láže'li'a gónteza' kakze žnna xtižo'o,
 6 na' batkle yedoe'ela',
 cha' kwi'a wnné yoe gona' ka' nak da' wnnakzo' Le'.
 7 Lo yela' li laže' chia' wkán zena' Le'
 kate' ba bsedla' da' bchi'a lažo'o, da' naken chawe'.
 8 Gónteza' ka' nak da' ka' zchi'lo' neto',
 na' batkle kwej yichjo' neda'.

Žala' gonžo da' wnnakze Dios

9 iNakx gak gon to benne' kwide' da' naken chawe'?
 Žala' góntezbe' ka' žnna xtižo'o.
 10 Dot laža'a žon byena' gona' da' žnnakzo' Le'.
 Bi go'o latje wzóa' cheja'ale dan' wnnó'.

11 Lo yichj lážda'wa' žónteza' ka' nak da' žnno' Le'
 nich bi gona' doja', na' bi wži'a chio' Le'.
 12 La'y nako' Le', Xana' Dios.
 Bsedle neda' da' zchi'lo' neto'.
 13 Len žoa'akza' bzenla' benne' ka'
 ka' nak da' bchi'a lažo'o.
 14 Žebéle'ežela' žónteza' ka' žsedle diža' chio' neto',
 ka' zbégekle benne' ka' zej náplje yela' wnni'a.
 15 Wláb laža'a ka' nak da' wnnakzo' Le',
 na' wsedla' binlo da' žnno' žala' gonto'.
 16 Yebéle'ela' gona' ka' nak da' ži'o neto',
 na' bi gal laža'a kan žnna xtižo'o.

Žebelžo žonžo ka' žnnakze Dios

17 Ben chawe' neda', wen žin chio', na' soa' nbana',
 na' gónteza' ka' žnna xtižo'o.
 18 Bsaljw yej lawa' nich le'ela'
 da' zente da' nyejwn lo da' wnnakzo' Le'.
 19 Naka' ka' to benne' zdaze' lo yežlyó nga.
 Bzejni'il neda' da' zchi'lo' neto'.
 20 Žedó laža'a dan' dot laža'a
 žak laža'a gónteza' da' zchi'a lažo'o.
 21 Ždilo' benne' ka' žka'n zen kwíngake', benne' wen
 da' žinnj ka',
 benne' ka' zžoagake' cheja'ale da' wnnakzo' Le'.
 22 Bi go'o latje no benne' nne zi'e chia', na' wka'ne' ne-
 da' ka'ze,
 dan' žónteza' ka' žsedlo' neto'.
 23 Lezka' benne' wnná bia' ka' wnnégake' chia',
 san neda', wen žin chio', žlab laža'a ka' nak xtižo'o.
 24 Da' žaz laža'a naken da' žsedle diža' chio' neto',
 na' zzejni'ilen neda'.

Dot láže'žo gonžo da' žnnakze Dios

25 Že' be' da' nakkza' zedle dan' zoa' gata'.
 Bzoa choch yichj lážda'wa' len xtižo'o.
 26 Bl'oe'ela' Le' da' žona', na' bezi'o neda'.
 Bsedle neda' da' žnna xtižo'o.
 27 Bzejni'il neda' nich gak gona' da' zchi'lo' neto',
 nich wláb laža'a ka' zej nak da' zente ka' da' beno'.
 28 Žedó laža'a dan' žak nyache' laža'a.
 Ben choch neda' len xtižo'o.
 29 Bi go'o latje gaka' benne' wen laže',
 na' lo yela' žeyache' laže' chio' bsedle neda' da' wnnakzo' Le'.
 30 Ben byena' gona' da' naken dot da' li,
 na' ži'a wnné yoe gona' da' bchi'a lažo'o.
 31 Žónteza' ka' žsedle diža' chio' neto'.
 Xana' Dios, bi go'o latje yedoe'ela'.
 32 Gónteza' ka' zej nak da' ka' wnnakzo' Le',
 kate' wzejni'izelo' neda'.

Žénelžo chejni'ilžo xtiža' Dios

33 Xana' Dios, bsedle neda' nich gona' ka' žnna xtižo'o,
 na' gónteza' ka' naken na' zejte ža gata'.
 34 Bzejni'il neda', na' gónteza' da' bchi'lo' neto',
 na' dot laža'a gona' ka' žnnan.

35 Bl̄oe'el neda' nich gona' da' wnnakzo' Le',
dan' žak l̄áže'kza' gona' ka naken.
36 Ben ga chaz l̄aža'a gona' ka žsedle diža' chio' neto',
nich bi dan l̄aža'a yeł̄a' gape.
37 Bi go'o latje wká'n zena' lo'a ka'.
Ben choch yichj l̄ážda'wa' nich gona' ka z̄nna x̄tižo'o.
38 Ben ka z̄nna x̄tižo'o da' bchebe l̄ažo'o chia' neda',
wen žin chio', nich žeba' Le'.
39 Bde cheł̄a'ale da' z̄nnégake' chia', dan' z̄žeba',
dan' chawe' zej nak x̄tižo'o ka'.
40 Žak l̄aža'a gona' da' bchi'lo' Le' neto'.
Ben choch yichj l̄ážda'wa' len da' chawe' chio'.

Žxen l̄áže'žo x̄tiža' Dios

41 Da, yeyache' l̄áže'lo' neda', X̄ana' Dios.
Da, yesl̄ó' neda', ka bchebe l̄ažo'o gono'.
42 Žecheba' l̄aw bennen' z̄ka'ne' neda' ka'ze, z̄nnia':
"Žxen l̄aža'a x̄tižo'o, X̄ana' Dios."
43 Ben ga sóateza' wchalja' diža' da' li chio',
dan' žxen l̄aža'a da' z̄chi'a l̄ažo'o.
44 Gónteza' kan z̄nna da' wnnakzo' Le'.
To chi'ize góntezan'.
45 Lakza' neda' dan' ži'a wnné yoe
gónteza' da' wnnakzo' Le'.
46 Wchaljkza' diža' chio' l̄awgak benne' wnná bia' ka',
na' batkle yedoe'ela'.
47 Yebéle'ekzla' gona' da' wnnakzo' Le',
dan' nží'ile'elan'.
48 Žechebe l̄aža'a gona' da' bchi'lo' neto',
dan' nži'ila', na' wláb l̄aža'a ka z̄nna x̄tižo'o.

Zoakze x̄tiža' Dios

49 Bejsá' l̄áže' da' wchebe l̄ažo'o chia' neda',
wen žin chio', dan' žxen l̄aža'an.
50 Katen' wzáka'li'a, wzóa to da' beyón zenen neda',
dan' ben choch x̄tižo'o yichj l̄ážda'wa'.
51 Benne' ka' z̄ka'n zen kwíngake' z̄nnégake' chia',
san batkle wsana' da' wnnakzo' Le'.
52 Chejsá' l̄aža'a ka nak da' bchi'a l̄ažo'o ža ni'te,
dan' žeyón zenen neda', X̄ana' Dios.
53 Zža'a neda', na že' zedla' ni'a chegak benne' ka' žón-
gake' da' zinnj,
benne' ka' z̄zóagake' cheł̄a'ale da' wnnakzo' Le'.
54 X̄tižo'o naken to da' žoła'
kate' ne zoa' to yežlyó da' žen' zi'to' ga zoa l̄aža'.
55 Žel chejsá' l̄aža'a La la'y chio', X̄ana' Dios,
na' gónteza' ka z̄nna da' wnnakzo' Le'.
56 Gaken yeł̄a' ba nez zen chia'
dan' gónteza' da' bchi'lo' Le' neto'.

Zdan l̄áže'žo x̄tiža' X̄anžo

57 Da' zdan l̄aža'a nakkzo' Le', X̄ana' Dios.
Wnnakza' gónteza' ka z̄nna x̄tižo'o.
58 Dot l̄aža'a z̄nnabla' Le' yido' gákleno' neda'.
Beyache' l̄áže'l neda' kan wnnakzo' gono'.
59 Bwia' binlo ka zej nak da' ka' bena',
na' da' yoble žona' ka žsedle diža' chio' neto'.

60 Ben byena', na' bi wžel-la'
gónteza' ka nak da' wnnakzo' Le'.
61 Do yełj chegak benne' wen da' zinnj ka' nžejen ne-
da',
san bi na' gał l̄aža'a ka z̄nna da' bchi'lo' neto'.
62 Žel žeyasa' na' z̄ka'n zena' Le'
dan' chawe' nak da' z̄chi'a l̄ažo'o.
63 Naka' toze len yógo'te benne' ka' z̄žébegake' Le',
benne' ka' žóntezgake' ka nak da' wnnakzo' Le'.
64 X̄ana' Dios, nža' yežlyó yeł̄a' žeyache' l̄áže' chio'.
Bsedle neda' gona' ka z̄nna x̄tižo'o.

Da' zaka' da' wnnakze Dios

65 Žon chawo'o neda', wen žin chio'.
X̄ana' Dios, žonon' ka z̄nnakze x̄tižo'o.
66 Bsedle neda' da' nak chawe' nich chejni'ilan',
dan' žejli'a da' wnnakzo' Le'.
67 Néžwte ka bzexjo' neda' wdía' cheł̄a'ale,
san na'a žónteza' ka z̄nna x̄tižo'o.
68 Nako' chawe', na' z̄nno' gon chawo'o neto'.
Bsedle neda' nich gona' ka z̄nna x̄tižo'o.
69 Benne' ka' z̄ka'n zen kwíngake' wnnégake' chia' da'
wen l̄áže',
san dot l̄aža'a gónteza' da' bchi'lo' neto'.
70 Bi yo'o yeł̄a' žejní'il lo l̄áždo'gak benne' ka'
san neda' žaz l̄aža'a gona' da' wnnakzo' Le'.
71 Chawe' nak bzexjo' neda',
nich wsedla' gona' ka z̄nna x̄tižo'o.
72 Nákle'eže chawe' da' bchi'lo' neda',
ka zante mil mežw oro, na' plat.

Nak chawe' da' wnnakze Dios

73 Len na'kzo' beno' neda' káteze naka'.
Bzejní'il neda' nich wsedla' gona' da' wnnakzo' Le'.
74 Benne' ka' z̄žébegake' Le' l̄é'egekle' neda',
na' yebégekke' dan' žxen l̄aža'a gak kan z̄nna x̄tižo'o.
75 X̄ana' Dios, nnezla' nak chawe' kan z̄chi'a l̄ažo'o,
na' lo yeł̄a' li l̄áže' chio' bsaka' zi'o neda'.
76 Na'a lo yeł̄a' žeyache' l̄áže' chio' beyón zen neda'
káteze nak da' bchebe l̄ažo'o gono' chia' neda', wen
žin chio'.
77 Beyache' l̄áže'l neda' nich soa' nbana'
dan' žaz l̄aža'a gona' da' wnnakzo' Le'.
78 Ben ga yedo'é'egekle' benne' ka' z̄ka'n zen kwín-
gake',
dan' z̄nnégake' chia', na' bi be bena' chégake',
san neda' wláb l̄aža'a ka nak da' bchi'lo' Le' neto'.
79 Ben ga la'gak benne' ka' z̄žébegake' Le', nich
yéngekle' chia',
na' wsédgekke' da' žsedle diža' chio' neto'.
80 Ben ga gona' dot l̄aža'a ka z̄nna x̄tižo'o,
nich batkle yedoe'ela'.

Gon Dios kan z̄nna x̄tiže'e

81 Že' zedle be' da' nakkza' dan' zbeza' ža yido' yesl̄ó'
neda'.
Žxen l̄aža'a gaken kan z̄nna x̄tižo'o.

82 Že' bxin yej ļawa' dan' žénela' yenla' da' nno',
na' znnia': ĵBatxkze yeyón zeno' neda'?

83 Zbiža' ka to že'e yid dan' naļan' ļaw yi',
san bi na' gaļ ļaža'a gona' ka znnā xtižo'o.

84 ĵBalx ža soa' nbana' neda', wen žin chio'?

ĵBatxkze gono' zi' benne' ka' zbia ļáže'gake' neda'?

85 Benne' ka' zka'n zen kwíngake' bché'ngake' to yežw
gan chejbixā' neda'.
Batkle žóngake' ka znnā dan' wnnakzo' Le'.
86 Yógo'te da' bchi'lo' Le' neto' naken dot da' li.
Gokļen neda' dan' zbia ļáže'gake' neda', na' bi be be-
na' chégake'.

87 Yeláte'ze bétgake' neda',
san bi na' wsana' gona' da' wnnakzo' Le'.

88 Ļo yeļa' žeyache' ļaže' chio' ben choch yichj ļáz-
da'wa',
nich gónteza' ka žsedle diža' chio' neto'.

Žejle'žo xtiža' Xanžo

89 Xana' Dios, to chi'ize zoa xtižo'o ya'abá na'le.
90 Yeļa' ļi ļaže' chio' žinen chegak yógo'te kwe' benách
ka'.
Le' bzoa chochkzo' yežlyó, na' zoakzen.
91 Ni'a che da' wnnakzo' zej nnita' yógo'te da' zej de,
na' yógo'ten žóngaken žin chio'.

92 Chela' bi wyáz ļaža'a da' wnnakzo' Le'
bache wnitla' ni'a che da' wzáka'ļi'a.

93 Batkle gaļ ļaža'a da' bchi'lo' neto',
dan' ni'a chen ba ben chocho' neda'.

94 Beslá neda' dan' naka' neda' chio' Le'
na' žon byena' gona' kan znnā xtižo'o.

95 Benne' wen da' zinnj ka' bwíagake' neda' nich gak
wžia' yí'gake' neda',
san neda' zlab ļaža'a da' žsedle diža' chio' neto'.

96 Ba bļe'ekzla' zde chegak yógo'te da' zej de yežlyó,
san da' ka' wnnakzo' Le' batkle te chégaken.

Nži'ilžo xtiža' Xanžo

97 Dios, nži'ile'ela' da' žsedlo' neto'.
Dot ža zlab ļaža'a ka znnā.

98 Ni'a che da' bchi'lo' neto', beno' ga žejní'ižela' ka
benne' ka' zžá'agake' neda'
dan' zóaļenteze da' wnnakzo' neda'.

99 Žejní'ižela' ka benne' ka' žsédgekle' neda'
dan' zlab ļaža'a da' žsedle diža' chio' neda'.

100 Ba žejní'ižela' ka benne' gole ka'
dan' žónteza' ka znnā da' bchi'lo' Le' neto'.

101 Ben byena' bi be gona' da' bi nak chawe',
nich gónteza' ka znnā xtižo'o.

102 Bi bsana' žona' kan bchi'a ļažo'o
dan' bsedlo' Le' neda'.

103 Xtižo'o naken ka to da' zixle'e ļo žoa'a.
Nakžen zix ka nak da' zix che bez ļo žoa'a.

104 Ni'a che da' wnnakzo' Le' naka' benne' sina'.
Che ļen bi zle'ela' chawe' yógo'te da' wen ļaže'.

Xtiža' Dios žsa'ní' žo'o

105 Ka to yi' nak xtižo'o gan zda',
dan' žsa'nín' nez da' zžá'ļena'.

106 Bzetja' La la'y chio', Dios, na' bchebe ļaža'a
gónteza' ka bchi'a ļažo'o da' naken chawe'.

107 Xana' Dios, zžáka'ļi'a.
Ben choch neda' káteze bchebe ļažo'o gono'.

108 Xana' Dios, žáta'yoela' Le' si'o da' žoe ļawa' Le'.
Bsedle neda' gona' ka bchi'a ļažo'o.

109 Že' zédtezla' dan' zoa' gata',
na' bi na' gaļ ļaža'a gona' da' wnnakzo' Le'.

110 Benne' wen da' zinnj ka' bzáljgake' do yelj nich
senen neda',
san neda' bi bsana' žona' da' bchi'lo' Le' neto'.

111 Ba wžia' da' žsedle xtižo'o neda' nich gaken da'
gápekza' to chi'ize,
dan' nak xtižo'o da' zdan ļáže'ļi'a.

112 Zoakze ļázda'wa' gónteza' ka znnā xtižo'o
na' zejte ža gata'.

Zga'nžo chawe' ni'a che xtiža' Xanžo

113 Bi zle'ela' chawe' benne' ka' zloé'ezele kwíngake'
chawe',
san nži'ila' da' wnnakzo' Le'.

114 Nako' Le' ka to yo'o gan zga'na' chawe', na' ka to
da' žape chi'in neda',
dan' žxen ļaža'a gaken ka znnā xtižo'o.

115 Le kwas gan zoa', le'e, benne' wen da' zinnj ka',
dan' gónteza' ka bchi'le Dios chia' neto'.

116 Ben choch neda' káteze znnā xtižo'o, na' soa'
nbana',
na' bi yedoe'ela' ni'a che dan' žxen ļaža'a.

117 Ben choch neda', na' la', na' chaz ļáže'teza' xtižo'o.

118 Blej bchochj yógo'te benne' ka' bi žóngake' kan zn-
na xtižo'o
dan' nak yeļa' žejní'il chégake' da' wen ļaže'.

119 Yógo'te benne' wen da' zinnj ka' zej nake' ka bebe
ļo yežlyó nga.
Che ļen nži'ila' da' žsedle diža' chio' neto'.

120 Žzize beļa' žen chia' dan' zžeba' Le',
san žapa' ba la'ne da' zchi'a ļažo'o, da' naken chawe'.

Žala' gonžo ka znnā xtiža' Xanžo

121 Žona' ka nak da' bchi'a ļažo'o, da' naken chawe'.
Bi wdío' neda' ļo na'gak benne' ka' žsaka' zí'gake' ne-
da'.

122 Bchebe ļažo'o chia' gon chawo'o neda'.
Bi go'o latje benne' ka' zka'n zen kwíngake' wsaka'
zí'gake' neda'.

123 Gok yej ļawa' dan' zbeza' yido' yesló' neda',
na' wchi'a ļažo'o neto' kan znnā xtižo'o.

124 Ļo yeļa' žeyache' ļaže' chio' ben chawe' neda',
wen žin chio', na' bsedle neda' gona' ka znnā xtižo'o.

125 Bzejní'il neda', wen žin chio',
nich gónbi'a da' žsedle diža' chio' neto'.

126 Xana' Dios, ba bžin ža bi da' gono',

dan' bzoágake' cheļa'ale da' wnnakzo' Le'.
 127 Che ĩen neda' nži'izela' da' bchi'lo' neto',
 ka ya oro, na' ka da' zákaže ka ya oron'.
 128 Che ĩen žekla' zákaže da' wnnó' ka yógo'te da' de,
 na' bi zĵe'ela' chawe' yógo'te da' zej naken da' wen
 laže'.

Žak láže'žo gonžo kan zĵna xtiža' Dios

129 Žebanlto' ka žsedle diža' chio' neto'.
 Che ĩen dot laža'a žónteza' ka zĵnan.
 130 Kate' no benne' bi gak chejni'ile' xtižo'o, xtižo'o
 na'kze žsa'nín' ĩe'.
 Zzejni'ilen benne' gaĵjw laže' ka'.
 131 Wsalja' žoa'a, na' kwez laža'a
 dan' žak laža'a gónbi'a da' wnnakzo' Le'.
 132 Bwia neda', na' beyache' laže'l neda',
 kan žónteza' chegak benne' ka' zej nži'ile' Le'.
 133 Ben ga gónteza' ka zĵna xtižo'o,
 na' bi go'o latje da' zĵinnj nna bian' neda'.
 134 Beslá neda' ĩo na'gak benne' yichj ža'a ka',
 na' gónteza' ka nak da' bchi'lo' neto'.
 135 Ben chawe' neda', wen žin chio',
 na' bsedle neda' gona' ka zĵna xtižo'o.
 136 Nis wžeža' goken ka to yegw nis
 dan' bi žongak benne' ka' da' wnnakzo' Le'.

Ľi laže' nak da' zĵnakze Xanžo

137 Xana' Dios, chawe' nako' Le',
 na' Ľi laže' nak ka zchi'a lažo'o neto'.
 138 Da' žsedle diža' chio' neto', dan' bdion' ĩo na'to',
 naken da' li, na' Ľi laže'.
 139 Žedó laža'a dan' žé'Ľi'a wnné yoe
 dan' goĽi laže'gak benne' ka' bi zĵlé'egekle' neda'
 chawe' ka zĵna xtižo'o.
 140 Dot da' li nak xtižo'o,
 na' neda', wen žin chio', nži'ilan'.
 141 Naka' gaĵjw laže', na' zzoágake' neda' cheļa'ale,
 san bi na' gaĽi laža'a da' wnnakzo' Le'.
 142 To chi'ize zoa da' zchi'a lažo'o,
 na' da' li nak da' bchi'lo' neto'.
 143 Da' zzáka'Ľi'a, na' da' zede zej noxen neda',
 san žaz laža'a da' wnnakzo' Le'.
 144 To chi'ize nak Ľi laže' da' žsedle diža' chio' neto'.
 Bzejní'il neda', na' soa' nbana'.

Žala' wlab láže'žo da' wnnakze Dios

145 Dot laža'a žĽiža' Le', Xana' Dios.
 Ben chawe' neda', na' gónteza' ka zĵna xtižo'o.
 146 ŽĽiža' Le'. GokĽen neda',
 na' gónteza' ka žsedle diža' chio' neto'.
 147 Žasa' néžwte ka ža'ní', na' žĽiža' Le'.
 Žxen laža'a gak kan zĵna xtižo'o.
 148 Kate' ba goĽe, zbeja' yeje yewa',
 nich wlab laža'a ka nak da' wnnakzo' Le'.
 149 Ľo yewa' žeyache' laže' chio' benle chi'a.
 Xana' Dios, ka nak da' bchi'a lažo'o ben choch neda'.

150 Benne' ka' zbia láže'gake' neda' zej nnita' góngake'
 chia' da' zĵinnj.
 Bsángake' da' ka' bchi'lo' neto'.
 151 Xana' Dios, zo' Le' gawze gan zoa'.
 Yógo'te da' wnnakzo' naken dot da' li.
 152 Ža ni'te ba nónbi'a da' žsedle diža' chio' neto',
 dan' bzo' cheto' to chi'ize.

Da' wnnakze Dios žon chochen žo'o

153 Bwia binlo ka zzáka'Ľi'a, na' beslá neda',
 dan' bi na' gaĽi laža'a da' wnnakzo' Le'.
 154 Bechebe ĩo wlaza' neda', na' beya'w neda'.
 Ben choch neda' ĩen xtižo'o.
 155 ZedĽe'e gak lagak benne' ka' žebéj yíchjgake' Le',
 dan' bi zĵbé'gake' wnné yoe góngake' ka zĵna xtižo'o.
 156 Xana' Dios, žeyache' láže'le'elo' benách chio' ka'.
 Ben choch neda' ka zĵnakze xtižo'o gono'.
 157 ZanĽe'e zej nak benne' ka' zbia láže'gake' neda', na'
 benne' ka' bi zĵlé'egekle' neda' chawe',
 san bi na' wsana' žona' ka žsedle diža' chio' neto'.
 158 Bi zĵle'ela' chawe' benne' ka' žebéj yíchjgake' Le',
 benne' ka' bi žóngake' ka zĵna xtižo'o.
 159 Bwia nga, Xana' Dios, ka nži'ila' da' bchi'lo' neto'.
 Ľo yewa' žeyache' laže' chio', ben choch neda'.
 160 Dot da' li nak xtižo'o,
 na' to chi'ize zoa da' zchi'a lažo'o Le'.

Žala' wzóa kwinžo ĩo na' xtiža' Dios

161 Benne' wnná bia' ka' zbia láže'gake' neda', na' bi be
 bena' chégage',
 san dot laža'a žapa' xtižo'o ba la'ne.
 162 ŽebéĽe'ežela' ĩo da' zĵna xtižo'o
 ka žebele bennen' žežel-le' to yewa' wnni'a zente.
 163 Bi zĵle'ela' chawe', na' bi zzi'a da' wen laže',
 san nži'ila' da' bsedlo' neto'.
 164 Tža tža žoe Ľawa' Le'
 dan' nak chawe' ka zchi'a lažo'o neto'.
 165 Žga'n cháwe'gac benne' ka' zej nži'ile' da' žsedlo',
 na' bi be de da' gonen ga chejchégwgake'.
 166 Xana' Dios, zbeza' Le' yido' yesló' neda',
 na' žónteza' ka nak da' wnnakzo' Le'.
 167 Dot laža'a žónteza' da' žsedle diža' chio' neto',
 na' nži'ile'ela' da' zĵnan.
 168 Žónteza' ka zĵna da' bchi'lo' neto', na' ka žsedle
 diža' chio' neto',
 na' zĵlé'ekzlo' yógo'te da' žona'.

ŽebéĽenlžo xtiža' Dios

169 Xana' Dios, benle da' žĽiža' Le'.
 Bzejní'il neda' ka zĵna xtižo'o gono'.
 170 Benle da' zĵnaba' Ľawo' Le'.
 Beslá neda' ka bchebe lažo'o gono'.
 171 We Ľawteza' Le', Xana' Dios,
 dan' bsedlo' neda' gona' ka zĵna xtižo'o.
 172 Wcháljteza' ka nak xtižo'o
 dan' chawe' nak da' bchi'lo' neto'.
 173 Wzóateze gákĽeno' neda'

dan' žon byena' gona' ka z'na da' wnnakzo' Le'.
 174 Žak laža'a yesló' neda', Xana' Dios.
 Žaz laža'a da' bsdlo' neto'.
 175 Ben ga soa' nbana', na' wká'n zena' Le',
 na' da' zchi'a lažo'o gákl'enen neda'.
 176 Zdía' cheļa'ale kan zda to zila' nnilba'.
 Beyíl'j neda', wen žin chio', dan' bi na' gaļ' laža'a da' ka'
 bchi'lo' neto'.

120 Kate' wžé' zedla' bliža' Xanžo Dios,
 na' Le' gókl'ene' neda'.
 2 Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne' wen laže'
 ka'
 na' lo na'gak benne' ka' bi zej nake' li laže'.
 3 ŽBiž gonn Dios le'e, benne' wen laže' ka'?
 ŽBiž yeļa' ba nez gaken chele kate' wdíe' le'e lo da'
 wžía yin' benách ka'?
 4 Wsaka' zi'gak yag ntóche'do' chie' ka' le'e,
 na' yag ka' zoa yi' láwe'lgaken.
 5 Da' nyáche'le'e žaken chia' neda'.
 Zoakza' ladjw benne' Mesek ka', na' zoa' to yo'o laže'
 chegak benne' Sedar ka'.
 6 Schaļe'e ba wzó'a' ladjw benne' ki,
 benne' ka' zžóagake' cheļa'ale yeļa' zga'n chawe'.
 7 Neda' žak laža'a gata' yeļa' zga'n chawe',
 san kate' zchalja' chen, zdíl'-lengak benne' ka' neda'.
121 Zchis ļawa', na' z'wia' da' žak ļawgak ya'a sibe
 ka'.
 ŽGaz za' da' gákl'enen neda'?
 2 Da' gákl'enen neda' za' lo na' Xanžo Dios,
 Bennen' bene' ya'abá, na' yežlyó.
 3 Bi go'e latje chejchego'o,
 na' bi tas Bennen' žape chi'ikze' le'.
 4 Bwia nga, batkle z'nnan tas Bennen'.
 Batkle tas Bennen' žape chi'ikze' benne' Israel ka'.
 5 Xanžo Dios žape chi'e le'.
 Xanžo Dios zoe' kwito' li ža gan gake' zoļ' chio'.
 6 Bi wzéy wbiž le' te ža, na' bi be gon byo' chio' žel.
 7 Xanžo Dios gape chi'ikze' le' nich bi be da' zia gaken
 chio'.

Gape chi'ikze' yeļa' nban chio'.
 8 Xanžo Dios gape chi'ikze' le' kate' žežojo',
 na' kate' žeyó'o, na'a ža, na' to chi'ize.
122 Bebélenla' tzen benne' ka' góžgake' neda':
 "Le cho'o lo yodo' che Xanžo Dios."
 2 Na'a zoažo nga.
 Zežo lo'ole ze'e da' nyechjlen yež Jerusalén.
 3 Jerusalén naken to yež da' béngake',
 na' naken xtanle'e, na' že'le'en chawe'.
 4 Lo yežen' za'gak yógo'te kwe' benne' ka', benne' zej
 nake' che Xanžo Dios.
 We ļawgak' La la'y che Xanžo Dios,
 kan wnnakze' Le' gongak benne' Israel ka'.
 5 Zdobgak benne' ka' lo yežen' nich wchi'a láže'gake'
 benách Israel ka'
 benne' ka' zej nbabe' za'só Dabí, bennen' wnná bi'e.
 6 Le nnable Dios wka'ne' chawe' benne' Jerusalén ka'.
 Le' gon chawe'e benne' ka' zej nži'ile' yežen'.

7 Znnablto'-ne' gone' ga soa yeļa' zga'n chawe' lo'ole
 ze'e dan' nyechjlen yež Jerusalén.
 Gon chawe'e benne' ka' zej yoe'e yo'o zen ka' chen.
 8 Na'a, dan' nži'ila' bi' lježa'do' ka', na' lježa' ka', z'nnia':
 "Gata' yeļa' zga'n chawe' chele lo yež Jerusalén."
 9 Dan' nži'ila' yodo' che Xanžo Dios žon byena' gak
 chawe' chen.

123 Chis ļawa', na' wia' gan zo', Xana' Dios,
 gan zo' Le' ya'abá na'le.
 2 Ka žon to bi' byo wen žin zwiabe' bi da' nna xanbe',
 na' ka žon to no'le wen žin zwiabe' bi da' nna no'le
 xanbe',
 ki zwiážo bi da' nna Xanžo Dios na' zejte yeyache'
 láže'le' žo'o.
 3 Beyache' laže'le' neto', Xanto' Dios.
 Beyache' laže'le' neto' dan' žedó láže'to'
 dan' zbia láže'gak benne' ka' neto'.
 4 Žedó láže'to' dan' žon dítjgекle benne' wnni'a ka' ne-
 to'.

Benne' ka' zka'n zen kwíngake' zbia láže'gake' neto'.
124 "Chela' bi gokļen Xanžo Dios žo'o",
 žaļa' nnagak benne' Israel ka' na'a.
 2 "Chela' bi gokļen Xanžo Dios žo'o
 kate' bdíl'-lengak benne' ka' žo'o,
 3 na' bžia yí'gake' žo'o to chi'ize
 lo yeļa' zža'a zen chégake',
 4 na' gok chežo ka žak che to benne'
 zkache' nisdo' le', na' žoten le'."
 5 Chela' gok ki chežo, na' la' betten žo'o.
 6 Žaļa' yežo Xanžo Dios "žóxkeno",
 dan' bi bi'e latje benne' ka' wžía yí'gake' žo'o.
 7 Belažo kan želá to byinne lo yixjw che to benne'
 wezén byinne ka'.
 Beká'a Xanžon' yeļa' wnná bia' chegak benne' ka', na'
 belažo.
 8 Nak Xanžo Dios Bennen' benke' ya'abá, na' yežlyó.
 Lekze' žákl'ene' žo'o.

125 Benne' ka' žxen láže'gake' Xanžo Dios zej nake'
 ka Ya'a Sión.
 Bi gak no benne' wtén', san to chi'ize zoa chochen.
 2 Kan zej že' ya'a ka' da' nyéchjgeklen yež Jerusalén,
 ki žon Xanžo Dios, žape chi'ikze' benne' chie' ka', na'a
 ža, na' to chi'ize.
 3 Kege to chi'ize nna bia'gak benne' wen da' zinnj ka'
 lo yežlyó chegak benne' chawe' ka',
 nich bi gaggak benne' chawe' ka' toze len benne' wen
 da' zinnj ka', na' bi góngake' da' zinnj.
 4 Xana' Dios, ben chawe' benne' chawe' ka',
 na' benne' ka' zej nake' li laže'.
 5 San benne' ka' žebéj yí'chjgake' Dios nich góngake'
 da' zinnj,
 Xanžo Dios wkwase' benne' ka' tzen len benne' wen
 da' zinnj ka'.

Znnabla' Dios gata' yeļa' zga'n chawe'
 chegak benne' Israel ka'.
126 Kate' Xanžo Dios beslé' žo'o lo na'gak benne'
 zi'to' ka',
 na' begoé'e žo'o lo yež Sión, gókežo zoažo bichgale.

2 Naž bzížežo, na' be lawžo Xanžo Dios.
 Naž wnnagak benne' zi'to' ka':
 "Da' zente ben Dios, Xangak benne' ka', chégake'."
 3 Da' likze, zenle'e nak da' ben Xanžo Dios chežo žo'o.
 Žak chežo yeļa' ba nez zen.
 4 Beslá Xanžon' žo'o lo na'gak benne' zi'to' ka'.
 Naž bežinžo lo yežlyó chežo, kan žežín nis wba'w lo
 yegw biž ka'.
 5 Benne' ka' zbéžegake' kate' žážgake',
 lo yeļa' žebele chégake' yezi'gake' linne.
 6 Bennen' zbeže' kate' zeje' zjeze' binne cháwe'do' ka',
 lo yeļa' žebele yežine' zedjnoé'e linne chien'.
127 Cha' bi zoaļen Xanžo Dios benne' ka' žóngake'
 to yo'o dáche'ze gak žin da' góngake'.
 Cha' bi žape chi'ikze Xanžo Dios to yež, dáche'ze gak
 da' gongak benne' ka' žape chi'igaken'.
 2 Dáche'ze nak žasle zildo', na' žonle žin kate' ne zļa'
 wbíž na' zejte ženem,
 na' lo da' zzáka'le žezi'le da' gawle.
 Žonn Dios da' gawgak benne' ka' nži'ile' xak ztás-
 gake'.
 3 Bwia nga, benn Xanžon' chežo zi'nžo ka'.
 Zej nakbe' to yeļa' wnni'a zente.
 4 Ži'nžo ka', bi' žáljgakbe' kate' ne žonžo yiz kwide'
 chežo
 zej nakbe' ka' yag ntóche'do' ka' da' noxw to benne'
 žeje' lo wdile'.
 5 Ba nez zen naken che bennen' noxwe' zante yag
 ntóche'do' ki.
 Batkle yedoe'ele' lawgak benne' ka' zdíl-lengake' le'
 kate' yechebe' chekze' law bennen' zchi'a laže'e le'.
128 Ba nez zen naken chegak yógo'te benne' ka'
 žápegake' Xanžo Dios ba' la'ne,
 benne' ka' žóntezgake' kan znnakze Dios.
 2 Kate' žawo' da' žezi'o che žin da' beno',
 gak chio' yeļa' ba nez zen, na' gak chawe' chio'.
 3 Gak zo'lo' ka' to lba uba da' zbian da' zix kwit ližo',
 na' ži'no' ka' gákgakbe' ka' yag olibo ka' zej zen žoa'a
 gan žawo'.
 4 Ki gon chawe' Xanžon' bennen' žape' le' ba la'ne.
 5 Znnabla' Xanžon', Bennen' zoe' Ya'a Sión, gon
 chawe'e le',
 nich le'elo' gak chawe' che yež Jerusalén yógo'te ža
 so' nbano',
 6 na' nich le'elo' za'só' ka'.
 Znnabla' Dios gone' ga gata' yeļa' zga'n chawe'
 chegak benne' Israel ka'.
129 "Ben zí'gake' žo'o katen' wzoažo yiz kwide'
 chežo",
 wak nnagak benne' Israel ka'.
 2 "Ben zí'gake' žo'o katen' wzoažo yiz kwide' chežo,
 san bi bžia yí'gake' žo'o.
 3 Béngake' we' xkóže'žo katen' bdínngake' žo'o yid,
 na' gokgak xkóže'žo ka' yežlyó da' zde ya."
 4 Chawe' nak Xanžo Dios.
 Beslé' žo'o lo na'gak benne' ka' bsaka' zí'gake' žo'o.
 5 Xana' Dios, ben ga chejchégwgak, na' wzonnjgak
 yógo'te benne' ka' zdíl-lengake' benne' Sión ka'.

6 Ben ga gákgake' ka' yíxe'do' ka' žiágaken yichjo'o,
 da' ka' zbížgaken kate' ne zej nže'nen,
 7 na' bi soa no benne' yeké'en, na' bi gak no benne'
 gonem' to chejxónnj.
 8 Bi nnagak benne' ka' zdégake' gan zej žian:
 "Znnablto' Xanto' Dios gon chawe'e le'e.
 Lo La la'y che Xanto' Dios znnablto' gak chawe' chele."
130 Ga že' zedla' ni žliža' Le', Xana' Dios.
 2 Xana' Dios, benle chia'.
 Bze nag da' znnabla' Le'.
 3 Xana' Dios, cha' zwio' binlo doļa' da' nbága'to',
 žnozke' benne' ga'ne' chawe' lawo' Le'?
 4 San Le' ženít lawo'o cheto',
 nich gaptó' Le' ba la'ne.
 5 Dot laža'a žxen laža'a Xanžo Dios,
 na' žxen laža'a xtiže'e.
 6 Zbez láže'ža' Xanžo Dios, ka' žongak benne' ka' žape
 chí'igake' to yež, zbez láže'gake' cha'ní',
 na' ka' žongak benne' wape chi'i ka' zbez láže'gake'
 cha'ní'.
 7 Benne' Israel ka' žaļa' wxén láže'gake' Xanžo Dios
 dan' žeyache' laže'l Xanžon' benne' chie' ka'.
 Žape chi'e benne' ka' lo da' žongak benne' ka' bi
 zlé'egekle' lé'gake' chawe'.
 8 Le' yeya'we' benne' Israel ka' lo na' yógo'te doļa' da'
 zej nbage'e.
131 Xana' Dios, ba bsana' yeļa' zka'n zen kwin chia',
 na' ba bkwas'a yeļa' žon zen kwin chia'.
 Bi žilja' da' zej nak zen, da' ka' bi nak chia' wlapa' na'a,
 2 san neda' bi be wnni'a, na' wzoaza' žize,
 kan žon to bi' že'n za' góže'be', na' ztasbe' lo na' x-
 na'be'.
 Nak be' nakkza' ka' to bi' že'n za' góže'be'.
 3 Le' wxén laže' Xanžo Dios, le'e, benne' Israel ka',
 na'a ža, na' to chi'ize.
132 Xana' Dios, bejsá' laže' kan gok che Dabí, na'
 kan wzáka'li'e,
 2 na' kan nak da' bchebe laže'e gone' chio',
 dan' bchebe laže'e lawo' Le', Dios waļe che Jakob.
 3 Wnné': "Batkle choa'a liža',
 na' batkle gata'a lo da' žáte'la',
 4 na' batkle wsejwa' yej lawa',
 na' batkle tasa',
 5 na' zejte ba bena' to latje gan ga'n Xana' Dios,
 gan soakze Dios waļe che Jakob."
 6 Benlto' kak la'y gan yo'o diža' da' bénleno' xa gole
 wdé cheto' ka' wzóa lo yežlyó Efrata,
 na' bežél-lton' lo yežlyó che bennen' le' Jaar.
 7 Wnnato': "Le cho'o gan zoa Dios chežo,
 na' wzóa zibžo lawe' le'."
 8 Wzó ža', Xanto' Dios,
 len kak la'y che yeļa' wak chio',
 na' da' law ya'a gan soakzo' Le'.
 9 Ben ga gongak bxoz chio' ka' da' naken chawe',
 na' kwéžeya'a yógo'te benách chio' ka' lo yeļa' žebele
 chégake'.
 10 Dan' nži'ilo' Dabí, wen žin chio',
 bi wzó' cheļa'ale benne' wnná bian' wžio' Le'.

11 Da' likze bzetj kwin Xanžo Dios,
na' bchebe laže'e bi da' gone' che Dabí,
na' bi write' dan' wnné' gone'.
Wnné': "Gona' ga nna bia'gak za'só' ka' gan zna
bia'kzo' le'.

12 Cha' góntezegak zi'no' ka' ka nak xtiža'a dan' bënle-
na' le',
na' ka nak xtiža'a dan' wsdla' le',
na' zi'no' ka' nna biá'tezegake' gan zna bi'o le'."

13 Dan' wže Xanžo Dios yež Sión gok laže'e soa ližke'
ga na',
14 na' wnné': "Gákteze latje nga gan soakza' neda'.
Sóateza' nga dan' ki žaz laža'a gona'.
15 Gona' gáta'le'e linne chegak benne' ka'.
Gona' ga yéljgekle benne' yache' ka' yet.
16 Gona' ga gongak bχoz chia' ka' da' naken chawe'.
Kwéžeya'a yógo'te benách chia' ka' lo yela' žebele.
17 Lo latjen' gona' ga yeyák yela' wnná bia' che Dabí.
Gona' ga soagak nbangak za'só benne' wnná bian' ga
na', bennen' wžia' neda'.
18 Gona' ga chíxgekle benne' ka' bi zlé'egekle' légake'
chawe',
san gona' ga diá'teze yela' wnná bia' che Dabín'."

133 Le wia nga, xtanle'e nak, na' cháwe'le'e nak,
kate' zej ndobe benne' ka' che Dios, zej nake'
toze.

2 Naken ka to set da' zzoagak bχoz ka' yíchjgake', da'
zdinnen žoa'a lágwage',
kan wdinnen lo lože Aarón,
na' wdinnen gan bžinen ni'i ze'.

3 Zdinnen kan zdinne xle'l law Ya'a Hermón, na' law
Ya'a Sión.
Xanžo Dios gon chawe'e benne' ka' nníta'gake' ga na',
na' gone' chegak benne' ka' yela' nban da' zejli'
kane.

134 Le wia nga, le wká'n zen Xanžo Dios, le'e,
benne' wen žin ka' che Xanžon',
zoale lo yodo' che Xanžon' žel.

2 Le wchís na'le law latje la'y,
na' le wká'n zen Xanžo Dios.

3 Znnabla' Xanžon', Bennen' zoe' Sión, gon chawe'e
le'e.
Lekze' bene' ya'abá, na' yežlyó.

135 ¡Le wká'n zen La la'y che Xanžo Dios!
¡Le wká'n zene' le', le'e, wen žin ka' che
Xanžon',
2 le'e zoale lo yodo' che Xanžo Dios, lo li'a yodon' gan
zoakze Dios!
3 ¡Le wká'n zen Xanžon' dan' nake' chawe'!
¡Le go! da' wká'n zenle La la'y chie', dan' nake' ži'i
laže'!

4 Xanžo Dios wžie' za'só Jakob ka'.
Wžie' za'só Israel ka' nich gákgake' benne' chie' ka'.
5 Nnézkelžo zente nak Xanžo Dios.
Nakže' zen ka yógo'te dios chegak benne' zi'to' ka'.
6 Žon Xanžon' yógo'te da' žénele' gone' zan ya'abá,
na' lo yežlyó, na' lo nisdó,
na' lo da' zoan gže' zan nisdon'.

7 Žone' ga že' bejw do zente yežlyó.
Žone' ga žasgak yes wzió' kate' žak yejw.
Žone' ga žak be' gáte'teze.

8 Le' betkze' bi' byo nežw ka' chegak benne' Egipto
ka'.
Gotgak bi' byo nežw ka' chegak benne' ka',
na' bia néžwdo' ka' chegak bia yiže' chégake' ka'.
9 Bene' yela' wak ka' che ya'abá, na' da' zente ka' kate'
bchinnje' yežlyó Egipton',
da' ka' ben Dios che benne' Faraón,
na' chegak yógo'te benne' wen žin ka' che Faraón na'.
10 Bžia yi'e benne' ka' chegak zante yež ka',
na' bete' benne' wnná bia' ka', benne' zenle'e ka'.
11 Bete' Sehón, bennen' wnná bi'e benne' amorreo ka',
na' Og, bennen' wnná bi'e benne' Basán ka',
na' yógo'te benne' wnná bia'gake' benne' Kanaán ka'.
12 Beké'e yežlyó nga lo na'gak benne' wnná bia' ka'.
Bnejwjen' chegak benne' chie' ka', benne' Israel ka'.
13 Xantó' Dios, to chí'ize zoa La la'y chio'.
Chejsá' láže'tezgak benách ka' Le'.
14 Xanžo Dios zchi'a laže'e benne' chie' ka'.
Žeyache' láže'le' žo'o, wen žin chie' ka'.
15 Lo'a ka' chegak benne' zi'to' ka' zej naken ya oro,
na' ya plat.
Zej naken da' ka' bengak benne' ka'.
16 Zej de žoa'agaken san bi znnégaken.
Zej de yej lágwaken san bi zlé'egeklen.
17 Zej de nággaken san bi žéngklen,
na' bi zóagaken nbángaken.
18 Benne' ka' žóngake' lo'a ka' zej nake' kan nákgaken.
Lezka' zej nak benne' ka' žxen láže'gake' légaken.
19 Le'e, benne' za'só Israel, ¡le wká'n zen Xanžo Dios!
Le'e, benne' za'só Aarón, ¡le wká'n zen Xanžo Dios!
20 Le'e, benne' za'só Lebí, ¡le wká'n zen Xanžo Dios!
Le'e, nol-le zžébele Xanžo Dios, ¡le wká'n zen Xanžo
Dios!

21 Le'e zoale yež Sión, ¡le we law Xanžo Dios,
Bennen' zoakze' yež Jerusalén!
¡Ga'n zen Xanžo Dios!

136 ¡Le wká'n zen Xanžo Dios, Benne' chawen'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.

2 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' nákle'eže' zen ka zej nak
dios chegak benne' zi'to' ka'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.

3 ¡Le wká'n zen Xanžon', dan' nákle'eže' zen ka zej nak
xangak benne' zi'to' ka'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.

4 ¡Le wká'n zen toze' le' dan' žone' yela' wak zen ka'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.

5 ¡Le wká'n zen le', dan' benkze' ya'abá len yela' že-
jní'il chie'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.

6 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bzoe' yežlyó lawle nis-
do'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.

7 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bene' wbíž, na' byo'!
Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.

8 Bene' le' wbíž nich wsa'nín' te ža.

Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 9 Bene' byo', na' belj ka' nich wsa'ní'gaken žel.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 10 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bete' bi' byo nežw ka' chegak benne' Egipto ka'!
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 11 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bebeje' benne' Israel ka' lo yežlyó Egipton'!
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 12 Bchi'e lógake' len yela' wak zen chie'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 13 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' ben chople' Nisdo' Xna! Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 14 Bene' ga bdegak benne' Israel ka' gachj lawle nisdon'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 15 San bene' ga bkache' nisdon' Faraón, benne' wnná bi'e benne' Egipto ka', benne' ka' žjake' lo wdile.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 16 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bchi'e benne' chie' ka' ladjw latje dach!
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 17 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bete' benne' wnná bia' ka'!
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 18 Bete' benne' wnná bia' wałe ka'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 19 Bete' Sehón, bennen' wnná bi'e benne' amorreo ka'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 20 Bete' Og, bennen' wnná bi'e benne' yež Basán ka'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 21 Bdie' yežlyó chegak benne' ka' lo na'gak benne' chie' ka'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 22 Bnezjwen' chegak benne' Israel ka', benne' wen žin chie' ka'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 23 Žejsá' laže'e žo'o kate' zdíl-lengak benne' ka' žo'o.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 24 Beslé' žo'o lo na'gak benne' ka' bzéxjwgake' žo'o.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 25 Zwawe' yógo'te da' zej zoan nbángaken.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 26 ¡Le wká'n zen Dios che ya'abá!
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
137 Žoa'a yegw da' zden lo yežlyó Babilonia, wže'žo ga na', na' wžežžo katen' bejsá' láže'žo che yež Sión.
 2 Lo ni'a na' yag labada' žoa'a yegon' bgála'žo da' ka' zgołžo.
 3 Benne' ka' bché'gake' žo'o ka benne' zej ndo'w ka' wnnábgekle' žo'o gołžo.
 Benne' ka' bchínnjgake' yež chežo góžgake' žo'o yebelžo, na' wnnágake':
 "Le goł cheto' da' ka' beł-le lo yež Sión."
 4 ¿Nakxkze gak gołžo da' wká'n zenžo Xanžo Dios, ga zoato' lo yežlyó ni chegak benne' zi'to' ka'?
 5 Cha' gał laža'a yež Jerusalén,

znnabla' Dios gone' ga wnit na'a li ža yela' wal chen.
 6 Znnabla'-ne' gone' ga ta' loža'a chichjla' cha' bi chejsá' laža'a che yež Jerusalén, na' cha' bi wká'n zenan'.
 Yežen' naken da' žaz láže'li'a.
 7 Xana' Dios, bejsá' laže' da' zinnj da' bengak benne' Edom ka'
 lo ža katen' bchínnjgake' yež Jerusalén, na' wnnágake':
 "¡Le wchinnjen! ¡Le wchinnjen, na' zejte lo lenen!"
 8 Le'e, benne' Babilonia ka', kwia yi'le.
 Ba nez zen gaken che bennen' gone' chele kan benle le'e cheto' neto'.
 9 Ba nez zen gaken che bennen' ke'e xkwide' chele ka' na' wzožje' lógakbe' lo yej xe.
138 Xana' Dios, dot laža'a we lawa' Le'. Žólteza' da' žoe lawa' Le' lawgak dios ka' chegak benne' zi'to' ka'.
 2 Zzoa ziba' lo yodo' la'y chio', na' zka'n zena' La la'y chio' dan' nako' li laže', na' žeyache' láže'lo' benne' chio' ka', na' dan' bloe'elo' law nako' Benne' zente, na' zente nak xtižo'o.
 3 Kate' bljža' Le', na' gókleno' neda'.
 Len yela' wak chio' ben chocho' neda'.
 4 Yógo'te benne' wnná bia' ka' nníta'gake' yežlyó nga we lawgake' Le', Xana' Dios, dan' ba béngekle' da' zna xtižo'o.
 5 Gólgake' che da' ben Xanžo Dios, dan' zente nak yela' zen che Xanžon'.
 6 Zente nak Xanžo Dios, na' žákłene' benne' gaxjw laže' ka', san bi žwi'e latje benne' zka'n zen kwine' žine' lawe' Le'.
 7 Kate' že' zedla', Le' žon chocho' neda'.
 Złago' benne' ka' bi złé'egekle' neda' chawe', na' len yela' wak chio' žesló' neda'.
 8 Gon Xanžo Dios da' wchebe laže'e chia'.
 Xana' Dios, žeyache' láže'tezlo' benne' chio' ka'.
 Bi wsano' žono' žin da' wzó lawo' žonon'.
139 Xana' Dios, ba bwíakzo' neda' na' binlo nónbi'o neda'.
 2 Nnézkzelo' kate' ži'a, na' kate' zzo ža'a.
 Zító'le nnézkzelo' da' yo'o yichj lądza'wa'.
 3 Zwíakzo' da' žona', na' da' žezá' laža'a.
 Nnézkzelo' yógo'te da' žona'.
 4 Kate' bi na' wchalja', ba nnézkzelo' Le', Xana' Dios, yógo'te da' nnia'.
 5 Gáte'tezle kwita' neda' zoakzo' Le', Xana' Dios, na' no'o žon chochen neda'.
 6 Dan' zente nak da' nnezlo' Le' žonen ga žebanla'.
 Nakle'en sina', na' bi gak chejni'ílan'.
 7 ¿Gaz gak cha'a zi'to' gan bi zoakze Be' La'y chio'?
 ¿Gaz gak wzonnja' gan bi zoakzo' Le'?
 8 Cha' kwena' sibe žan ya'abá, zoakzo' Le' ga na'.
 Cha' yetja' lo da' gže' che yežlyó, zo' Le' ga na'.
 9 Chela' sáke'la' tia' lo be', na' cha'a zi'to' gan zła' wbíž, o tia' yechełale'ale nisdo' gan žen wbíž,

10 Iezka' sóaleno' neda' ga na',
na' no'o li ža gon chochen neda'.
11 Chela' gak gona' ga wkache' da' choi neda',
o gona' ga yeyák choi baní' da' nyechjlen neda',
12 da' choi na' bi gak wkachen' neda' lawo' Le',
na' yel yeyaken ka te ža lawo' Le'.
Lébeze ka zej nak da' choi, na' yela' baní' lawo' Le'.
13 Le' beno' da' ka' zej yo'on lo beja' žen chia'.
Le' bzo'o neda' lo le'e xna'a.
14 Wkán' zenkza' Le' dan' zente nak da' žono', na' že-
banla' ka naken.
Dot laža'a nnézkzela' naken ki.
15 Bie'ekzlo' neda' kate' wyá'a žit yoa'a,
katen' wzó'a' lo le'e xna'a,
katen' bgola' lo da' bagáche'ze ga na'.
16 Bie'elo' beja' žen chia' kate' wyá'n.
Yógo'te da' ki bzojon' le'e yiche chio', na' wdé na'
wyá'n,
na' yógo'ten gókgaken kan zej nyejwn.
17 Xana' Dios, zente zej nak da' žezá' lažo'o gono'.
Da' zante zej naken.
18 Cha' gak laža'a wlab'a' ka zej naken,
zej nyanen ka yož dan' žen' žoa'a yegw zen.
Kate' žebana', na' zóalenkza' Le'.
19 Xana' Dios, da' likze goto' benne' wen da' zinnj ka'.
Che len le kwas gan zoa', le'e, benne' wet benách ka'.
20 Znnégake' chio' Le', Dios.
Benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' zzétjgake'
dáche'ze La la'y chio'.
21 Xana' Dios, bi zle'ela' chawe' benne' ka' zzóagake'
Le' cheja'ale,
na' zžá'alj'a benne' ka' zží'igake' chio' Le'.
22 Dot laža'a bi zle'ela' chawe' benne' ka'.
Žekla' zží'igak benne' ka' chekza' neda'.
23 Bwiákze neda', Xana' Dios, na' bwia da' yo'on yichj
lázda'wa'.
Bwia neda' nich nnezlo' da' zza' laža'a.
24 Bwia cha' zoalen to da' zinnj neda'.
Bzoa neda' lo nez chawe' chio' dan' zoan to chi'ize.
140 Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne' wen
da' zinnj ka'
nich bi gongak benne' yichj ža'a ka' neda' zia.
2 Benne' ki žíljgake' da' zinnj da' góngake'.
Tža tža zdíj-lengake' benách ka'.
3 Da' znnágake' naken ka laye' bele da' zej ntochen'.
Xtíža'gak benne' ka' zej naken ka nis snia che bele.
4 Xana' Dios, bi go'o latje benne' wen da' zinnj ka' gón-
gake' chia' da' zinnj.
Beslá neda' lo na'gak benne' yichj ža'a ka',
benne' ka' žon byéngake' chejchégo'a.
5 Benne' ka' zka'n zen kwíngake' wlékgake' to da'
senen neda'.
Bzáljgake' do yelj žoa'a nez.
Wlékgake' da' ka' séngaken neda'.
6 Goža' Xana' Dios: "Le' nako' Dios chia'.
Xana' Dios, benle chi'a kate' žliža' Le'.
7 Xana' Dios, nakkzo' Benne' weslá chia'.
Le' wdape chi'o yichja' lo ža gok wdi'e.

8 Xana' Dios, bi go'o latje gak kan žak láže'gak benne'
wen da' zinnj ka'.
Bi go'o légake' latje góngake' da' zza' láže'gake' nich
bi wkán' zen kwíngake'.
9 Zej nyechjle benne' wen da' zinnj ka' neda'.
Ben ga gak chegak benne' ka' kan žénegekle' gón-
gake' chegak benne' yoble ka'.
10 Ben ga yexjw yi' lo yichjgak benne' ka'.
Ben ga chejchazgak benne' ka' lo yin'.
Ben ga chejchazgake' lo da' gže'le'e gan batkle yežój-
gake'.
11 Bi go'o latje bennen' znne zi'e ga'ne' lo yežlyó.
Ben zi' benne' yichj ža'a, dan' wžia yin' le'."
12 Nnezla' yechebe Xanžo Dios che no benne' gaxjw
laže',
na' wzó'a choche' da' ka' zej yo'on lo na'gak benne'
yache' ka'.
13 Da' likze benne' chawe' ka' we lágwage' La la'y chio',
na' benne' li laže' ka' sóagake' gan zo' Le'.
141 Xana' Dios, žliža' Le'. Da ka' gaze gákleno' ne-
da'.
Benle chi'a kate' wliža' Le'.
2 Ben ga kwen da' znnabla' lawo' Le' ka to žen zix.
Wží' da' zchisa' lawo' Le' ka to biado' žota'-ba' lawo'
Le'.
3 Xana' Dios, wdape chi'i žoa'a
nich bi nnia' to da' bi nak chawe'.
4 Bi go'o latje se laža'a gona' to da' zinnj
nich bi gona' to da' bi nak chawe',
na' nich bi gáwlena' benne' wen da' zinnj ka' tzen che
lni chégake'.
5 Cha' to benne' chawe' wsake'e neda', gaken chia' to
da' chawe',
na' cha' tile' neda', gaken chia' ka to da' zlal'e'e zix
dan' zgo'e yichja',
na' nnábtezla' Dios gon chawe'e le'.
6 Kate' bíxjegak benne' blo ka' chegak benne' wen da'
zinnj ka' le'e ya'a yej ka',
na' gákbe'egekle' benách ka' nak chawe' da' znnia'.
7 Gáslasgak žit chegak benne' ka' žoa'a yežw ba ché-
gake'.
Gá'ngaken ka bcheko yo ka' gan ža'n beže.
8 Che len zwia' gan zo' Le', Xana' Dios.
Žxen laža'a Le'. Bi kwej yichjo' neda'.
9 Bwia neda' nich bi sen do yelj chegak benne' wen
da' zinnj ka' neda',
na' nich bi chejchaza' lo da' wlékgake'.
10 Ben ga chejchazgak benne' wen da' zinnj ka' lo do
yelj da' wlékgake',
xak tia' neda' ga na' dot cháwe'do'.
142 Neda' znnia' zižje, žliža' Xanžo Dios.
Dot laža'a znnabla' Xanžon' yeyache' láže'le'
neda'.
2 Lawo' Le' žawa' zia che da' žak chia'.
Lawo' Le' zloe'ela' že' zedla' neda'.
3 Kate' že' lázda'wa' zedle'e, Le', Xana' Dios, nnezlo' da'
žaken chia'.
Wlékgake' to do yelj lo xneza', nich senen neda'.

⁴ Zwia' kwitla', san bi zoa no benne' gáklene' neda'.

Bi zoa no benne' gape chi'ikze' neda'.

Bi zoa no benne' kwi'e wnné yoe chia' neda'.

⁵ Žljža' Le', Xana' Dios, znnia':

“Žxen laža'a tozo' Le'.

Tozo' Le' žaz laža'a lo yežlyó nga.

⁶ Benle da' žljža' Le', dan' zzáka'li'a.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zbia láže'gake' neda',

na' zej nakže' wale ka neda'.

⁷ Bebéj neda' lo da' žaken chia' nich gak we lawa' Le'.

Benne' chawe' ka' chéchjgeke' neda' kate' gon cha-
wo'o neda'.”

Xana' Dios, benle da' znnia' lawo' Le'.

143

Bze nag da' znnabla' Le'.

Da gákleno' neda' dan' nako' li laže', na' chawe'.

² Bi wchi'a lažo'o neda', wen žin chio', ka nak da' nba-
ga'a,

dan' lawo' Le' bi zoa no benne' nake' dot li laže'.

³ Goklen neda' dan' benne' ka' zžá'agake' neda' zbia
láže'gake' neda'.

Yeláte'ze ka bétgake' neda'.

Béngake' ga naka' ka to benne' zde' lo da' choj kan
žak chegak benne' gat ka'.

⁴ Že' lážda'wa' zedle'e, na' žak nyache' láže'li'a.

⁵ Žejsá' laža'a kan gok ža ni'te.

Zlab laža'a ka nak yógo'te da' beno'.

Žejsá' laža'a ka nak da' zente da' beno'.

⁶ Zchis na'a lawo' Le'.

Naka' ka to yežlyó biž, zbiła' Le'.

⁷ Da ka' gaze gákleno' neda', Xana' Dios.

Dan' žedó laža'a bi žel-lo' gákleno' neda'

nich bi gaka' ka to benne' yoe'e yežw ba.

⁸ Zildo' ben ga chejsá' laža'a žeyache' láže'lo' benách
chio' ka' dan' žxen láže'kza' Le'.

Bzejní'il neda' ka žala' gona' dan' žak laža'a gona' da'
žaz lažo'o Le'.

⁹ Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne' ka'
zžá'agake' neda'.

Zzoa kwina' lo no'o nich gape chi'ikzo' neda'.

¹⁰ Bsedle neda' nich gona' da' žaz lažo'o Le', dan'
nako' Le' Dios chia'.

Bseja' Be' La'y chawe' chio' nich chi'e neda' lo nez
chawe' chio'.

¹¹ Nich gak bian' nako' chawe', Xana' Dios, ben choch
neda'.

Dan' nako' chawe', yesló' neda' lo da' žak chia'.

¹² Dan' nako' li laže', wžia' yi'o benne' ka' zžá'agake' ne-
da'.

Wžia' yi'o benne' ka' žénegekle' wžia' yí'gake' neda'
dan' naka' neda' wen žin chio'.

144

iGa'n zen Xanžo Dios, Bennen' zzoa choche' ne-
da'!

Łekze' žon choche' na'a nich gak cha'a lo wdile.

Žon choche' xben na'a nich tíl-lena' benne' wen da'
zinnj ka'.

² Łekze' žeyache' láže'le' neda', na' nake' ka to yo'o
gan že' chawa'a.

Žon choche' neda', na' žeslé' neda'.

Žape chi'e neda', na' žxen laža'a Le'.

Žone' ga žongak benne' chia' ka' da' žapa' légake'.

³ Xana' Dios, žbizkze zej nak benne' ka', dan' žejsá'
lažo'o chégake'?

žBiz zej nak benne' ka' dan' ži'o wnné yoe chégake'?

⁴ Zej nak benne' ka' ka to da' znitlen.

Zej nak ža chégake' ka to zoj dan' zdezen.

⁵ Xana' Dios, bsaljw zan ya'abá. Betj gákleno' neda'.

Bta ya'a zen ka', na' žoj žen che yi'.

⁶ Bzala' yes wzió' ka', na' bsejw xnezgak benne' wen
da' zinnj ka'.

Bse yag ntóche'do' chio' ka', na' bžia yi'-gake'.

⁷ Gan zo' na'le, bze no'o, na' beslá neda' lo da' zedle'e
gan ži'a.

Beslá neda' lo na'gak benne' zi'to' ka'.

⁸ Benne' ka' znnátezegake' da' wen laže',

na' zzétjgake' Dios katen' žon láže'gake'.

⁹ Xana' Dios, gołkza' chio' to da' kob, na' wgoła' da'
žól-lento'.

Len da' žól-lento' da' nwan' chi do gołkza' chio'.

¹⁰ Žonkzo' Le' ga žežojgak chawe' benne' wnná bia'
ka'.

Besló' Dabí, benne' wen žin chio', lo ya ntoche' ka'
chegak benne' wen da' zinnj ka'.

¹¹ Beslá neda' lo na'gak benne' zi'to' ka'.

Benne' ka' znnátezegake' da' wen laže',

na' zzétjgake' Dios katen' žon láže'gake'.

¹² Ben ga gólegak bi' byo cheto' ka' kan zgólegak yag
ka' lo yo bebe.

Ben ga gaggak bi' no'le cheto' ka' ka zej nak yag xtan-
le'e ka' nníta'gaken li'a che to yo'o zen.

¹³ Ben ga cha'gak ližto' ka' yógo'te kwe' linne cheto'.

Ben ga chanle'e bia yixe' cheto' ka',

nich gaggak bia yixe'do' zanle'e lo yežlyó cheto'.

¹⁴ Ben ga gaggak beže cheto' ka' bia wale ka' nich
gónle'egakba' žin.

Ben ga bi wsángakba' bia že'ndo' ka' kate' bi na' žin
byo' chégakba'.

Ben ga bi soa no benne' kweže nyache'e lo yež cheto'.

¹⁵ Ba nez zen naken chegak benne' ka' žaken ki ché-
gake'.

Ba nez zen naken chegak benne' ka' Xanžon' nake'
Dios chégake'.

Wká'n zena' Le', Dios chia'.

145 Nako' Le' Benne' Wnná Bia' Zen chia'.

Wká'n zénteza' La la'y chio' to chi'ize.

² Tža tža wká'n zena' Le'.

Wká'n zénteza' La la'y chio' to chi'ize.

³ Zente nak Xanžo Dios, na' nak chie' we lówtezežo
Le'.

Batkle gak gónbia'žo ka zente nake'.

⁴ Yógo'te kwe' benne' chio' ka' yénegekle' da' beno' Le'
na' wzénegekle' yezika' benách ka nak da' zente na'.

⁵ Wláb laža'a ka nak yeja' zen che yeja' wak chio',

na' ka nak da' zente ka' da' beno'.

⁶ Yógo'te benne' ka' wcháljgake' ka nak yeja' wak che
da' zente da' beno',

na' neda' wzenla' légake' ka nak yeja' zen chio'.

7 Wzéngekle' lǐžgake' ka' ka nak yeǎ' ži'i ǎže' zen chio',
 na' góǎtezegake' kan nako' Le' chawe'.
 8 ǎanžo Dios nake' ži'i ǎže',
 na' žeyache' ǎže'le' benne' chie' ka'.
 Nake' zen ǎže', na' žeyache' ǎže'le'ele' žo'o.
 9 ǎanžo Dios žon chawe'e yógo'te benne' ka',
 na' žeyache' ǎže'le' yógo'te
 da' zóagaken nbángaken, da' ka' bene' ǎe'.
 10 Yógo'te da' ka' beno' wká'n zéngaken Le', ǎanto'
 Dios
 na' benne' chio' ka' we ǎawgake' Le'.
 11 Zcháǎgake' ka zente nak yeǎ' wnná bia' chio'.
 Zcháǎgake' ka nak yeǎ' wak zente chio'
 12 nich wzéngekle' yógo'te benne' ka' ka zej nak da'
 zente ka' da' beno',
 na' ka nak yeǎ' zen che yeǎ' wnná bia' chio'.
 13 Yeǎ' wnná bia' chion' sóatezen,
 na' nna bi'o yógo'te kwe' benách ka'.
 14 Noǎw ǎanžo Dios yógo'te benne' ka' žejchégwake'.
 Žechise' yógo'te benne' ka' zej ndo'e ǎo žin waǎe.
 15 Yógo'te benne' ka' zbéžgake' Le' gáǎlno' ǎégake',
 na' Le' wnezjo' da' gáwgake' kate' gaǎ' chen.
 16 ǎo yeǎ' ži'i ǎže' chio' zze no'o.
 Znezjo' da' žiážjegekle' yógo'te da' zóagaken nbán-
 gaken.
 17 Chawe' nak ǎanžo Dios ǎo yógo'te da' žone',
 na' ǎi ǎže' zej nak yógo'te da' žone' ǎe'.
 18 ǎanžo Dios zóateze' gáǎlene' yógo'te benne' ka' žǎž-
 gake' ǎe',
 yógo'te benne' gaǎjw ǎže' ka' žǎžgake' ǎe'.
 19 Gone' da' žak ǎže'gak benne' ka' zžébegake' ǎe'.
 ǎezka' yenle' chégake' kate' wǎžgake' ǎe', na' yeslé' ǎe-
 gake'.
 20 ǎanžo Dios žape chi'ikze' yógo'te benne' ka' zej
 nži'ile' ǎe',
 san wžía yi'e yógo'te benne' ka' zbej yíhǎgake' ǎe'.
 21 Dot ǎaža'a wká'n zena' ǎanžo Dios.
 Yógo'te benne' ka' žaǎ' we ǎawgake' La la'y chie' to
 chi'ize.

146 ǎGa'n zen ǎanžo Dios!
 Dot ǎaža'a žoe ǎawa' ǎanžo Dios.
 2 ǎak zoa' nbana' wká'n zena' ǎanžo Dios.
 Góǎteza' da' we ǎawa' ǎanžo Dios ǎak zoa' nbana'.
 3 Bi wǎén ǎže'le' benne' wnná bia' ka',
 na' bi wǎén ǎže'le' benne' waǎe ka', dan' bi gak yeslá-
 gake' ǎe'.
 4 Žežój be' zej yoe'e, na' yeyákgake' biǎte yo.
 ǎo ža na'kze nitle da' gok ǎže'gake' góngake'.
 5 Ba nez zen naken che bennen', žakǎen Dios che
 Jakob ǎe',
 bennen' žǎen ǎže'e ǎanžo Dios.
 6 Dios na'kze bene' ya'abá, na' yežlyó, na' nisdó',
 na' yógo'te da' ka' zej nnitan' latje ka'.
 Nake' Bennen' žónteze' da' ǎi ǎže'.
 7 Zchi'a ǎže'e benne' nyache' ǎže' ka',
 na' zwawe' benne' ka' zdóngake'.
 ǎanžo Dios žeslé' benne' ndo'w ka'.

8 ǎanžo Dios žeyone' yej ǎawgak benne' ǎo choǎ ka'.
 ǎanžo Dios žechise' benne' ka' žejchégwake'.
 ǎanžo Dios nži'ile' benne' chawe' ka'.
 9 ǎanžo Dios žape chi'e benne' zi'to' ka'.
 Žáǎlene' bi' wzebe ka', na' no'le wzebe ka',
 san zchinnje' da' žongak benne' wen da' zinnj ka'.
 10 ǎe'e, benne' yež Sió'n, žna bia'kze ǎanžo Dios.
 Žna biá'teze Dios to chi'ize.
 ǎGa'n zen ǎanžo Dios!
 ǎLe wká'n zen ǎanžo Dios!
147 Nak chawe' goǎžo da' we ǎawžo Dios chežo.
 Dot ǎže'žo žaǎ' wká'n zenžo-ne'.
 2 ǎanžo Dios yeyone' yež Jerusalén.
 Yechi'e benne' Israel ka' zej zoe' yež zi'to' ka'.
 3 Žeyone' benne' ka' nyache' ǎže'gake',
 na' zde'e ǎégake' ǎže' gan zej žia we' chégake'.
 4 Nnézkzele' baǎ belj ka' nníta'gaken.
 To to belj ka' žwe'e lan.
 5 Zente nak ǎanžo Dios, na' nape' dot yeǎ' wak.
 Bi be de da' bi žejni'ile' ǎe'.
 6 ǎanžo Dios žáǎlene' benne' gaǎjw ǎže' ka',
 san zzeǎjwe' benne' wen da' zinnj ka'.
 7 ǎLe goǎ da' wká'n zenle ǎanžo Dios!
 ǎLe goǎ, na' le wchínnj da' ka' zgoǎ-le ǎaw Dios chežo!
 8 ǎe' žnnite'e bejw ka' žan ya'abá.
 ǎe' žseǎe'e nis yejw ǎo yežlyó.
 ǎe' žone' ga žiagak yíxe'do' ka' ǎaw ya'a ka'.
 9 ǎe' znezjwe' da' žawgak bia yíxe' ka'.
 Znezjwe' da' žawgak sechjdo' ka', bia ka'
 zbéžeya'agakba'.
 10 Da' žaz ǎže'e bi naken yeǎ' waǎe chegak bžina' ka',
 na' kege yeǎ' waǎe chegak benne' ka',
 11 san žaz ǎže'e benne' ka' zžébegake' ǎe',
 na' benne' ka' žǎen ǎže'gake' ǎe' nich yeyache' ǎže'le'
 ǎégake'.
 12 ǎLe wká'n zen ǎanžo Dios, ǎe'e zoale yež Jerusalén!
 ǎLe wká'n zen Dios chele, ǎe'e zoale yež Sió'n!
 13 ǎe' zzoa choche' ze'e da' žape chi'in yež chele.
 Žon chawe'e benne' ka' nníta'gake' yež chele.
 14 Zzoe' yeǎ' zga'n chawe' ǎo yežlyó chele.
 Gónnǎi'e chele zoa' cháwe'le'e.
 15 Žseǎe'e ǎtiže'e chegak benách yežlyó ka',
 na' ka' gaze žak da' žne'.
 16 Zwakwe' yežlyó ǎen bege' da' naken ka žila'.
 Zzeǎjwe' ǎle'l yel ka de.
 17 Žone' ga žeǎjw yej nis ka yejdo' ka'.
 žNoz benne' gak soele' da' zag chen?
 18 Žnnie', na' žeyaken nis.
 Žone' ga žak be', na' žeyák begen' nis wbá'a.
 19 Bzejni'ile' Jakob ka nak ǎtiže'e,
 na' bdie' da' bsedle', na' da' ka' wnnakze' ǎe' ǎo na'gak
 benne' Israel ka'.
 20 Bi na' gone' ki che nitó yež yezika',
 na' benne' yež ka' bi žeyónbia'gake' ǎtiže'e.
 ǎGa'n zen ǎanžo Dios!
 ǎLe wká'n zen ǎanžo Dios!
148 ǎLe wká'n zen ǎanžon', ǎe'e, zoale ya'abá!
 ǎLe wká'n zene' ǎe', ǎe'e, zoale ža'le!

2 ¡Le wká'n zene' ǁe', ǁe'e, wbás che ya'abá chie' ka!
 ¡Le wká'n zene' ǁe', ǁe'e, benne' zante chie!
 3 ¡Le wká'n zene' ǁe', ǁe'e, wbíž, na' byo!
 ¡Le wká'n zene' ǁe', ǁe'e, belj žsa'ni'le!
 4 ¡Le wká'n zene' ǁe', ǁe', ya'abá na'le,
 na' ǁe'e, nis ka' zoale ǁawle ya'abá!
 5 ¡Le wká'n zen La la'y che ǁanžon',
 dan' wnekze' ǁe', na' wzoale!
 6 Bene' ga zoale na'a, na' to chi'ize.
 Wnnakze' chele ǁe'e to da' bi te chen.
 7 ¡Le wká'n zen ǁanžon' ǁo yežlyó,
 ǁe'e, bia zen ka' zoale ǁo nisdo', na' ǁo nis zil,
 8 na' ǁe'e, yes wzíó', na' yej nis, na' bege', na' bejw ka',
 na' ǁe'e, be' bdone' ka', žonle ka' znnakze' ǁe'!
 9 ¡Le wká'n zene' ǁe', ǁe'e, ya'ado' ka', na' ya'a zen ka',
 na' ǁe'e, yag zix ka', na' yag sedro ka',
 10 na' ǁe'e, bia yixe' ka', na' bia ka' napgak benne' ka',
 na' ǁe'e, bia snia ka', na' bia zej zoa xǁgakba!
 11 ¡Le wká'n zene' ǁe', ǁe'e, benne' wnná bia' ka',
 na' yógo'te benne' gaxjw ǁaže' ka',
 na' ǁe'e, benne' blo ka', na' benne' wchi'a ǁaže' ka',
 12 na' ǁe'e, benne' byo wego' ka', na' no'le wego' ka',
 na' ǁe'e, benne' gole ka', na' xkwide' ka'!
 13 ¡Le wká'n zen La la'y che ǁanžon'!
 Zénǁe'eže nak La la'y chie' ǁe' ka' yógo'te lagak benne'
 ka'.
 Yeǁa' zen chie' zǁa' ǁawn ǁo yežlyó, na' ya'abá.
 14 ǁe' benne' yela' wak zen chegak benne' chie' ka'.
 ¡Le wká'n zene' ǁe', ǁe'e, benne' chie' ka', nakle za'só
 Israel ka',
 na' nakle benne' ka' nži'ile' ǁe'!
 ¡Ga'n zen ǁanžon'!
149 ¡Le wká'n zen ǁanžon' Dios!
 ¡Le goǁ che ǁanžon' to da' kobe!
 ¡Le wká'n zene' ǁe' gan zej ndobe benne' chie' ka'!
 2 ¡Le yebele, ǁe'e, benne' Israel ka', ǁaw Dios, Bennen'
 bene' ǁe'e!

¡Le yebele, ǁe'e, zoale yež Sión, ǁaw Dios, Bennen'
 nake' Benne' Wnná Bia' Zen chele!
 3 ¡Le wká'n zen La la'y che ǁanžon', na' wya'ale!
 ¡Le wchoncho yid ka', na' le wchínnj da' ka' zgoǁ-le,
 nich we ǁawle ǁe'!
 4 ǁanžon' Dios žaz ǁaže'e benne' chie' ka'.
 Žape' ba la'ne benne' gaxjw ǁaže' ka', na' žeslé' ǁé-
 gake'.
 5 Žaǁa' yebégekke benne' chie' ka' ǁo yeǁa' zen chie',
 na' góǁgake' ǁo yeǁa' žebele chégake' dot yele.
 6 Žaǁa' kwéžeya'agake', nich we ǁawgake' Dios,
 zej noe'e ya ntoche' ka' da' zej nla žop ǁa'aten,
 7 nich yezi'gake' wzón benne' zi'to' ka',
 na' góngake' benách yež ka' zia,
 8 na' nich wchéjgake' benne' wnná bia' ka' do ya,
 na' ǁezka' benne' waǁe ka',
 9 na' nich wžia yí'gake' benne' ka' ka' wnnakze Dios
 gaken chégake'.
 Da' ni gaken yeǁa' ba nez zen chegak benne' ka' che
 Dios.
 ¡Ga'n zen ǁanžon'!
150 ¡Le wká'n zen ǁanžon' Dios!
 ¡Le wká'n zen ǁanžon' ǁo yodo' la'y chie'!
 ¡Le wká'n zen yeǁa' wak chie' ǁo ya'abá chie'!
 2 ¡Le wká'n zene' ǁe' ni'a che da' zen da' bene'!
 ¡Le wká'n zene' ǁe' ni'a che yeǁa' zen chie'!
 3 ¡Le wká'n zene' ǁe', wkwézele lozgak bia ka'!
 ¡Le wká'n zene' ǁe', chínnene da' žól-ǁento' ka'!
 4 ¡Le wká'n zene' ǁe', wchónchwle yid, na' wya'ale!
 ¡Le wká'n zene' ǁe', chínnene da' ka', na' wkwézele
 bžéjwdo' ka'!
 5 ¡Le wká'n zene' ǁe', wtiǁ-le yado' ka'!
 ¡Le wká'n zene' ǁe', wtiǁ-le ya zen ka'!
 6 ¡Le wká'n zen ǁanžon', yógo'tele zoale nbanle!
 ¡Le wká'n zen ǁanžon' Dios!

MATÍO

Ḫa ḫna' gole wdé ka' che Jesús
(Lk. 3:23-38)

1 Zzoja' le'e yiche ni lagak ḫa ḫna' gole wdé ka' che Jesús, Benne' Criston', Bennen' nake' za'só Dabí, na' lezka' za'só Bran, benne' ka' wnníta'gake' ža ni'te.

² Bran na' goke' ḫa Isak.

Isak na' goke' ḫa Jakob.

Jakob na' goke' ḫagak Judá len benne' biche'e ka'.

³ Judá na' goke' ḫagak Fares len Sara. Tamar goke' ḫ-na'gak chope' ki.

Fares na' goke' ḫa Esrom.

Esrom na' goke' ḫa Aram.

⁴ Aram na' goke' ḫa Aminadab.

Aminadab na' goke' ḫa Nasón.

Nasón na' goke' ḫa Salmón.

⁵ Salmón na' goke' ḫa Bos, na' Rahab goke' ḫne'e.

Bos na' goke' ḫa Obed, na' Rut goke' ḫne'e.

Obed na' goke' ḫa Isaí.

⁶ Isaí na' goke' ḫa Dabí.

Dabín' wnná bi'e benách Israel ka', na' bchag ná'lene' no'len' zga'ale goke' zo'le Urías. Dabín' len no'len' gók-gake' ḫa ḫna' Salomón.

⁷ Salomón na' goke' ḫa Roboam.

Roboam na' goke' ḫa Abías.

Abías na' goke' ḫa Asa.

⁸ Asa na' goke' ḫa Josafat.

Josafat na' goke' ḫa Joram.

Joram na' goke' ḫa Usías.

⁹ Usías na' goke' ḫa Jotam.

Jotam na' goke' ḫa Akás.

Akás na' goke' ḫa Esekías.

¹⁰ Esekías na' goke' ḫa Manasés.

Manasés na' goke' ḫa Amón.

Amón na' goke' ḫa Josías.

¹¹ Josías na' goke' ḫagak Jekonías len benne' biche'e ka'.

Benne' ki wnníta'gake' ža na' katen' benne' Babilonia ka' bché'gake' benne' Israel ka' zej nžeje' gan nbab Babilonia na'.

¹² Jekonías na' goke' ḫa Salatiel.

Salatiel na' goke' ḫa Sorobabel.

¹³ Sorobabel na' goke' ḫa Abiud.

Abiud na' goke' ḫa Eliakim.

Eliakim na' goke' ḫa Asor.

¹⁴ Asor na' goke' ḫa Sadok.

Sadok na' goke' ḫa Akim.

Akim na' goke' ḫa Eliud.

¹⁵ Eliud na' goke' ḫa Eleasar.

Eleasar na' goke' ḫa Matán.

Matán na' goke' ḫa Jakob.

¹⁶ Jakob na' goke' ḫa Jwsé.

Jwsén' goke' benne' byo che Lia. Lian' goke' ḫna' Jesús, Benne' Criston', Bennen' žžen láže'gak benne' judío ka' le'e nich nna bi'e lé'gake'.

¹⁷ Ki goken, gokgak ḫda' kwe' zi'n sógake' kate' wzó law wzóa Bran, na' zejte wzóa Dabí. Lezka' gokgak yeḫdá' kwe' zi'n sógake' kate' wzó law wzóa Dabín', na' zejte bche'gak benne' Babilonia ka' benne' Israel ka' zej nžeje'. Lezka' gokgak yeḫdá' kwe' zi'n sógake' kate' wzó law bché'gake' lé'gake', na' zejte ža blá' Benne' Criston'.

Da' goken katen' blá' Jesús, Benne' Cristo
(Lk. 2:1-7)

¹⁸ Ki goken kate' blá' Jesús, Benne' Criston'. Katen' ba bchebe laže' Lia, ḫna' Jesús, Benne' Criston', wchág ná'lenbe' Jwsé, na' kate' bi na' wchág ná'lene'-be', wyó'o to bi'do' le'be'. Ki goken ni'a che ye'la' wak che Dios Be' La'y. ¹⁹ Nak Jwsén', benne' byo che Lian', benne' chawe', san bi gónele' yesbage'e-be' zia lawgak benách ka'. Gónele' wsane'-be' ži žize. ²⁰ Kate' ne zza' laže' Jwsén' kan gone', blá' law to wbás che ya'abá lo bichgale gan de Jwsén', na' gože' le':

—Jwsé, za'só Dabí. Bi žebo' si'o Lian', nich gakbe' zo'lo', dan' bi' byodon' za' galjbe', yo'obe' le'be' ni'a che ye'la' wak che Dios Be' La'y. ²¹ Galj to bi' byodo' chebe', na' go'o labe' Jesús, dan' yeslabe' benách chebe' ka' lo do'la' da' zej nbage'e.

²² Ki goken, bžin dan' wnná ḫanžo Dios lo na' benne' bchalje' lo wlaze' le', katen' wnné':

²³ Le wia nga, to ḫkwide' no'le, wa'be' bi'do' le'be', na' galj to bi' byodo',

na' wé'gake' labe' Emanuel.

Emanuel naken to diža' hebreo dan' znnan: "Zoalen Dios žo'o."

²⁴ Kate' bebán Jwsé lo bichgalen', bene' kan gož wbás che ya'abán' le', na' wži'e Lian', na' gokbe' zo'le'. ²⁵ Bi wzóalene'-be' na' zejte golj bi' byodo' chebe', bi' nežw chebe', na' bzóagake' labe' Jesús.

Benne' žejní'il ka' zedjwíagake' ḫkwide' Jesús

2 Kate' golj Jesusen' lo yež Belén, yežen' nbaben Judea, zna' bia' Herodes ga na'. Kate' ža na' bžin-gak benne' žejní'il ka' lo yež Jerusalén, benne' ka' zej nžoje' to yež zi'to' da' žen' zaka' gan zla' wbiž. ² Wnnab-gak benne' ka', na' wnnágake':

—¿Gazen' zoa xkwiden' žala' nna bia'be' benne' judío ka', xkwiden' za' goljbe'? Katen' wzoato' gan zla' wbíž bje'elto' belj baní' da' nak bian' ba goljbe'. Za'to' nga nich wkán' zento'-be'.

³ Kate' Herodes, bennen' zna bi'e, benle' da' ni, gok zedle'. Lezca' gok zédgekle yógo'te benne' ka' wnní-ta'gake' yež Jerusalén. ⁴ Naž Herodes na' bliže' yógo'te bxož wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka', na' wnnable' légake' gaze žala' galj Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gak benne' judío ka' le'e nich nna bi'e lé-gake'. ⁵ Góžgake' le':

—Lo yež Belén, da' nbaben Judea. Ki naken dan' bzoj to benne' bchalje' lo wláž Dios da' znnan ki:

⁶ Yež Belén, da' nbaben Judá, bi nakžen ka'ze law Dios,

ka zej nak yež blo ka' zej nntan' yežlyó nga, dan' lo yež Belén na' galj to Benne' gake' blo, Bennen' gape chi'e benách chia' ka', benne' Israel ka'.

⁷ Naž Herodes na' bliže' benne' žejní'il ka' ži žize, na' wnnable' légake' nich nnezle' binlo gáka'te ba gok katen' bla' law beljen' da' blé'egekle'. ⁸ Naž bsele'e légake' chjake' lo yež Belén. Gože' légake':

—Le chej ga na', na' le chejnnáb binlo kan nak che xkwiden'. Kate' ba bežél-lele-be', le da nich wloé'elele neda', nich lezka' cha'a neda', chejkán' zena'-be'.

⁹ Wdé béngekle benne' žejní'il ka' dan' wnná Herodes na', jake' ga na', na' beljen' da' blé'egekle' katen' wnní-ta'gake' lážgake', wyejen lawlegake', na' bejsóan ža'le gan de xkwiden'. ¹⁰ Kate' blé'egekle' beljen', be-béle'egekle'. ¹¹ Kate' wyó'ogake' lo yo'on', blé'egekle' bi' byodon', zóalenbe' Lia, xna'be'. Naž bzoa žibgake' lawle gan debe', na' bka'n zéngake'-be'. Wdé na' bsáljwgake' kakdo' ka' chégake', na' bnéjzwgake'-be' oro, na' yale, na' neždo' da' zla' žix che yag mirra.

¹² Dan' ba bzejní'il Dios légake' lo bichgale nich bi yeyéjgake' gan zoa Herodes na', che len beyéjgake' lážgake' nez yoble.

Jwsé len Lia želchi'e xkwide' Jesús lo yežlyó Egipto

¹³ Wdé beza'gak benne' žejní'il ka' ga na', naž bla' law to wbás che ya'abá lo bichgale gan ztas Jwsé, na' gože' le':

—Wyase. Bche' xkwiden' len xna'be', na' bzonnj nga. Wyéj lo yežlyó Egipto. Ga'no' ga na' kate' yapža' neda' le' yetó. Ki gono' dan' yeyílž Herodes xkwide' ni nich gote'-be'.

¹⁴ Naž wyase Jwsén', kate' ne nak žel, na' bchi'e xkwiden' len xna'be', na' jake' lo yežlyó Egipto.

¹⁵ Bgá'ngake' ga na' na' zejte got Herodes na'. Ka' goken, bžin da' wnná Xanžo Dios lo na' benne' bchalje' lo wlaze' le', katen' wnné': "Lo yežlyó Egipto bliža' ži'na'."

Herodes žsele'e benne' ka' nich gótgake' xkwide' ka'

¹⁶ Kate' gókbe'ele Herodes bi bengak benne' žejní'il ka' kan gože' légake', naž bže'e, na' bsele'e benne' ka' chjake' ga na' nich gótgake' yógo'te bi' byodo' ka' nní-ta'gakbe' lo yež Belén, na' do zente gan že' Belén na',

xkwide' ka' ba žóngakbe' chopiz, len bi'do' ka' zej nžé'nžebe'. Ki ben Herodes na' kan bsaka' yenne'e, kan gok ža katen' bla' law beljen', ža na' bzejní'igekle benne' žejní'il ka' le'. ¹⁷ Ka' goken, bžin da' wnná Jeremías, bennen' bchalje' lo wláž Dios ža ni'te, katen' wnné':

¹⁸ Lo yež Ramá žéngekle chi'igak benne' ka' zbéžegake', na' zbeže nyáche'gake'.

Rakel zbeže' ni'a chegak za'sóe' ka'.

Bi gak no benne' gon zene' le', dan' zej natbe'.

¹⁹ Wdé got Herodes na', naž bla' law wbás che ya'abán' lo bichgale gan zoa Jwsén' lo yežlyó Egipto, ²⁰ na' gože' le':

—Wyase. Beché' bi' byodon' len xna'be', na' beyéj gan nbab Israel, dan' ba gotgak benne' ka' gónegekle' gótgake' bi' byodo' ni.

²¹ Naž wyase Jwsén', na' bechi'e bi' byodon' len xna'be', na' beyéjgake' gan nbab Israel. ²² Benle Jwsén' zna bia' Arkelao gan nbab Judea dan' ba got Herodes na', xa Arkelaon'. Che len bžebe Jwsén' yeyeje' ga na'. Kate' bzejní'il Dios le' lo bichgale, wyeje' gan nbab Galilea. ²³ Kate' bžine' ga na', bejsóe' lo yež Nasaret. Ki goken, bžin da' bzojgak benne' ka' bchaljgake' lo wláž Dios ža ni'te kan žala' gak che Jesusen', nnagak benách ka' nake' Benne' Nasaret.

Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, zchalje' lo latje dach

(Mr. 1:1-8; Lk. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

3 Kate' ža ka' bla' law Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, na' bchalje' lo latje dach gan nbab Judea. ² Zwan' wnné':

—Le yeyát laže', dan' za' žin ža kate' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie', yedjnná bi'e lo yežlyó nga.

³ Kan nak che Zwan', bzoj Isaías, bennen' bchalje' lo wláž Dios ža ni'te, da' znnan ki:

Ženl chi'i to benne' zbéžeyi'e zižje lo latje dach, znné': "Le gon chawe' nez nich la' Xanžon' gan zoale. Le yebéj li nez las gan tie'."

⁴ Gokw Zwan' laže' da' nžaben len yicha' bia ka', na' nžeje li'e to bayw yid. Žawe' biche' zo ka', na' že'je' china' bezdo'. ⁵ Benne' Jerusalén ka' len benne' ka' zej nžoje' dot gan nbab Judea, na' dot kwit gan zde yego Jordán, bla'gake' gan zoa Zwan'. ⁶ Kate' bežóalapagake' doła' da' zej nbage'e, Zwan' bezóe' légake' nis lo yego Jordán na'.

⁷ Kate' Zwan' ble'ele' benne' zan ka', benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' saduseo ka', želžine' gan zoe' nich yezóagake' nis, gože' légake':

—Le'e, lježgak bele snia ka'. žZoa no benne' bzejni'ile' le'e wzonnjle dan' za' chog Dios chegak benách ka' gátgake'?

⁸ Le gon da' gak bia' ba beyát láže'le. ⁹ Bi kwek yichjle, bi nnale nakle chawe' dan' nakle za'só Bran, dan' žapa' le'e, wak gon Dios ga yeyakgak yej ki za'só Bran na'. ¹⁰ Ba zbez ya wage nich chogen yag ka', dan' žlo'e'elen kan gak chele. Yógo'te yag ka' da' bi žel-bían da' zej naken žix, chóggaken, na' chéygaken.

¹¹ Da' li neda' žezóa' le'e nis lo nis, nólele ba beyát

lájze'le, san Bennen' za' ze'e kate' te chia' neda', Le' gone' da' zlo'ézele yela' žezóa nis ni, dan' wchize' le'e Dios Be' La'y, len yi' chie'. Bennen' nakže' blo ka neda', na' neda' bi naka' zi kweja' ze'le'. ¹²Noxe' da' žzenle' yi', na' wlobe' zoa' scribe chie'. Yezi'e zoa' scribe chien' lo yo'o gan gape chi'en, san wzeje' beb chen lo yi', na' yin' bi yeyolen.

Jesús žezóe' nis
(Mr. 1:9-11; Lk. 3:21-22)

¹³Naž bezá' Jesusen' gan nbab Galilea, na' bžine' žoa'a yego Jordán gan zoa Zwa, nich yezóe' nis lo na' Zwan'. ¹⁴Zwan' gónele' wsejwe' xneze', na' gože' Jesusen':

—Neda' žała' yezóa' nis lo no'o Le'. ěZnnabkzlo' neda' yezóa' Le' nis?

¹⁵Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Be' latje na'a, dan' ki žała' gonžo dot da' naken chawe' law Dios.

Naž Zwan' bene' kan wnná Jesusen'. ¹⁶Kate' ba bezóa' Jesusen' nis, la' bežojtie' lo nis. Naž wyaljw ya'abá láwe'le gan zoe', na' bla' law žetj Dios Be' La'y. Bžine' gan zoe', znn'e ka to plomdo'. ¹⁷Naž benle chi'i Benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' wnné':

—Benne' ni nake' ži'na'. Nži'ila' Le', na' žaz laža'a Le'.

Žénele da' xiwe' gonen ga baga' Jesús doła'
(Mr. 1:12-13; Lk. 4:1-13)

4 Naž Dios Be' La'y la' bche'tie' Jesusen' lo latje dach nich gata' latje si' bia' da' xiwe' Le'.

²Choplalj ža choplalj yele bi be bdaw Jesusen'. Wdé na' zdone'. ³Naž bla' da' xiwen' gan zoa Jesusen', dan' žonen ga bága'gak benách ka' doła', na' gožen Jesusen':

—Cha' nako' Le' ži'n Dios, gož yej ki yeyákgaken yet xtil.

⁴Bechebe Jesusen', na' gožen':

—Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Kégeze yet xtil zbánlengak benách ka', san lezka' len yógo'te xtiža' Dios žak bángake'."

⁵Naž bche' da' xiwen' Jesusen' lo yež la'y Jerusalén, gan bžian Le' yichjo'o yodo' gan nak sibe. ⁶Naž da' xiwen' gožen Le', na' wnnán:

—Cha' nako' Le' ži'n Dios, bexite' žé'lele, dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Dios seje'e wbás che ya'abá ka' nich gape chí'igake' Le',

na' góxwgake' Le' len ná'gake',

nich bi chejchego' yej, na' bi gono' zi' ni'o.

⁷Bechebe Jesusen', na' gožen':

—Yetó da' nyejw le'e yiche la'y žen' benách ka', dan' znnan: "Bi nna bi'o Xano' Dios."

⁸Naž da' xiwen' bchen' Jesusen' gan nak to law ya'a sibe, gan bloe'elen Le' yógo'te yež ka' zej nnitan' yežlyó nga len yógo'te yela' wnni'a chégaken. ⁹Naž gožen Le':

—Yógo'te da' ki gonna' chio' cha' wzóa žibo' xni'a, na' gapo' neda' ba la'ne.

¹⁰Jesusen' gožen':

—Beyéj, da' xiwe', dan' nyejw le'e yiche la'y da' žen' neto', dan' znnan: "Xano' Dios wká'n zeno', na' toze x-chine' Le' gono'."

¹¹Naž bezá' da' xiwen' gan zoa Jesusen'. Naž bla'gak wbás che ya'abá ka' gan zoe' nich gáklengake' Le', na' bnéjwgake' da' bdawe'.

Zzo law Jesús zzie' xtiže'e gan nbab Galilea
(Mr. 1:14-15; Lk. 4:14-15)

¹²Kate' benle Jesusen' nyejw Zwan' liž ya, wyeje' gan nbab Galilea. ¹³Bezé'e lo yež Nasaret, na' bejsóe' lo yež Kapernaum gan naken žoa'a nido', lo bza' gan nbab Sabulón, na' gan nbab Neftalí. ¹⁴Ki goken, bžin da' wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné':

¹⁵Gan nbab Sabulón, na' gan nbab Neftalí, lo nez žoa'a nido' gan zoa yechelá'a yego Jordán za-ka' gan zla' wbíž,

gan nbab Galilea, gan zej nnita' benách ka' bi zej nake' benne' judío ka'.

¹⁶Benách ka' zej ncho' yichj lázdo'gake', benne' nní-ta'gake' ga na', blé'egekle' baní', na' benne' ka' zej nake' ka' benne' gat ka', bla' baní' chégake'.

¹⁷Katen' wzó law Jesusen' zzie' xtiže'e, gože' benne' ka':

—Le yeyát laže', dan' za' la' Dios, Bennen' ze'e ya'abá chie', na' nna bi'e lo yežlyó nga.

Jesús žliže' tape benne' nich gónlengake' Le' tzen
(Mr. 1:16-20; Lk. 5:1-11)

¹⁸Kate' wdé Jesusen' žoa'a nido' che gan nbab Galilea, bje'ele' chope benne'. Toen' lie' Smon, bennen' lezka' lie' Bedw. Ndres, benne' biche' Bedon', žónlene' le' tzen. Žoptie' zžála'gake' yixjw bel chégake' lo nido', dan' zej nake' benne' wzén bel ka'. ¹⁹Jesusen' gože' lé'gake':

—Le gonlen neda' tzen, na' gona' ga yedjwa'le benách ka' nich gákgake' chia' neda', gonle kan žonle kate' zzenle bel ka'.

²⁰Žoptie' la' bká'ntegake' yixjw bel ka' chégake', na' jáklene' Jesusen'.

²¹Kate' Jesusen' wdíe' yelate' na'le, bje'ele' yechope benne' ka'. Toen' lie' Jakob, na' Zwa, benne' biche' žónlene' le' tzen. Zej nake' ži'n Sebedeo. Yó'ogake' lo barkw, gan žónlengake' Sebedeo, xágake', tzen, na' žeyágake' yixjw bel chégake' ka'. Naž Jesusen' bliže' žoptie' nich gónlengake' Le' tzen. ²²La' belka'ntie' barkwn', len xágaken', na' jáklene' Jesusen'.

Jesús žsedle' benne' zan
(Lk. 6:17-19)

²³Wdé Jesusen' dot gan nbab Galilea, gan bsedle' benách ka' gan nak lo yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios. Bchalje' diža' chawen' ga na' kan za' yedjnná bia' Dios lo yežlyó nga, na' beyone' yógo'te benne' yižwé' ka' kan zej nak yižwé' ka' chégake'. ²⁴Wzé diža' che yela' wak che Je-

susen', na' béngkle benách ka' dot gan nbab Siria. Bedjwá'gake' yógo'te benne' ka' zej de'e da' zan yižwé' ka', na' želzáka'lj'e, nich wnníta'gake' benne' we' ka' xni'a Jesusen'. Zá'gake' zej noe'e benne' ka' ga na', benne' ka' yó'ogake' be' xiwe' ka', len benne' ka' zej de'e chon, na' benne' ka' bi žak sá'gake'. Jesusen' bey-one' yógo'te benne' ka'. ²⁵ Benne' zan žják'lene' Jesusen', benne' ka' zej nžoje' gan nbab Galilea, len benne' ka' zej nbabe' yež Dekápolis ka', na' benne' ka' zej nbabe' yež Jerusalén, na' gan nbab Judea, na' benne' yež ka' zej nnitan' yechelá'a yego Jordán zaka' gan zla' wbíž.

Da' bchalj Jesús law ya'ado'

(Lk. 6:20-23)

5 Kate' bl'e'el Jesusen' benne' zan zá'lengake' le', wžene' to law ya'ado' gan nak sibe, na' law ya'adon' wži'e. Naž bdogak benne' wsedle chie' ka' gan zoe'. ² Wzó lawe' žsedle' lé'gake', na' wnné':

³ —Ba nez zen naken chegak benne' ka' žákbe'egek-le' žyážjele' da' zej naken che Dios, dan' de latje ché-gake' gan z'na bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'.

⁴ Ba nez zen naken chegak benne' ka' žak nyache' láže'gake' dan' zej nbage'e doja', dan' Dios na'kze gon zene' lé'gake'.

⁵ Ba nez zen naken chegak benne' ka' zej nake' gaxjw laže' law Dios, dan' gata' yežlyó nga ché'gake'.

⁶ Ba nez zen naken chegak benne' ka' zdan láže'gake' da' naken chawe' law Dios, na' žékgekle' ni'a chen kan žékgekle' benne' ka' želdone', na' želbile' nis, dan' gon Dios ga sí'gake' dan' zdan láže'gake'.

⁷ Ba nez zen naken chegak benne' ka' žeyache' láže'gekle' ljéžgake' ka', dan' Dios yeyache' láže'le' lé-gake'.

⁸ Ba nez zen naken chegak benne' ka' nak chawe' yichj láždo'gake', na' bi be da' zia zej nbage'e, dan' lé'egekle' Dios.

⁹ Ba nez zen naken chegak benne' ka' zzoa žigake' diža' bizjw, dan' si' lágake' z'i'n Dios.

¹⁰ Ba nez zen naken chegak benne' ka' žsaka' zi'gak benách ka' lé'gake' dan' žóngake' da' nak chawe', dan' de latje ché'gake' gan z'na bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'.

¹¹ Ba nez zen gaken chele le'e kate' wljž zi'gak benách ka' le'e, na' kwia láže'gake' le'e, na' lo yeja' wen laže' ché'gake' nné'gake' chele dan' žón'lenle neda' tzen.

¹² Le yebél, na' le chaž laže', dan' gak da' cháwe'le'e chele kate' žinle ya'abá che Dios. Kan žaken chele, lezka' goken chegak benne' ka' bchaljgake' lo wláz Dios, benne' ka' wnníta'gake' zgá'alegake' ka' le'e, dan' lezka' wžia láže'gak benách ka' lé'gake'.

Benách ka' che Jesús nákgake' ka zede', na' ka baní'

(Mr. 9:50; Lk. 14:34-35)

¹³ Lezka' wnná Jesusen':

—Le'e nakle ka zede' lo yežlyó nga, san cha' wnít zeden' yeja' sna'a chen, bi gak yeyonžon sna'a. Biž bi za-

kan', san ba naken da' cho'nžon, na' benách ka' wléj-gaken'.

¹⁴ Le'e nakle ka baní' lo yežlyó nga nich wlo'é'elele law da' nakle che Dios. Gakle ka to yež da' žen' to law ya'a, dan' bi gak gache' yežen'. ¹⁵ Kate' wza'ljžo yi', bi zkáche'žon zan kak, san zzoažon sibe nich wza'nín' yó-go'te benne' ka' nníta'gake' lo yo'on'. ¹⁶ Kan nak baní', lezka' gakle le'e, dan' gonle ga gak bia' da' nakle lawle-gak yógo'te benách ka', nich kate' lé'egekle' da' nak chawe' da' žonle, naž wká'n zéngake' Xale Dios, Bennen' zoe' ya'abá.

Žsedle Jesús che da' wnná Dios lo na' Moisés

¹⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Bi géklele bla'a neda' nich yeká'a da' ka' wnná Moisés o da' ka' bsédgekle' benne' ka' bchaljgake' lo wláz Dios. Bla'a neda', kege nich yeká'a da' ka', san bla'a nich gona' dot da' zejlaskak da' ka'. ¹⁸ Da' li žapa' le'e. Kate' ne de ya'abá, na' yežlyó nga, bi te ka'ze nitó diža'do', na' nitó da' wnná Dios kate' gakže yógo'te da' wnné' žala' gaken. ¹⁹ Che len, nóte'teze benne' wka'ne' ca'ze to da' do'ze da' z'na dižan', na' cha' wsedle' benne' ka' góngake' ki, benne' ni ga'nže' ka'ze ka yó-go'te benne' ka' nníta'gake' gan z'na bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie', san bennen' gone' kan nak da' z'na dižan', na' cha' wsedle' benne' ka' góngake' ki, benne' ni gakže' benne' blo gan z'na bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chien'. ²⁰ Lezka' žapa' le'e: cha' bi gonle da' nakže chawe' ka da' žongak benne' yodo' wsedle ka', len ka žongak benne' yodo' fariseo ka', batkle cho'ole gan z'na bia' Dios ya'abá chien'.

Žsedle Jesús kan nak che no benne' zže'e lježe'

(Lk. 12:57-59)

²¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Ba bénlele kan wnnagak benne' wnná bia' ka' katen' góžgake' xa xto'le ka', na' wnnágake': "Bi gotle benách ka'. No benne' nake' wet benne' ka', nbage'e zia, na' chog Dios chie' gate'." ²² Na'a, neda' žapa' le'e: no benne' zže'e lježe' nbage'e zia, na' chog Dios chie' gate'. Lezka' no benne' z'nnie' che lježe' nbage'e zia, na' chog benne' yolawe' chie' sake'e. Lezka' no benne' nnie' che lježe', na' nne': "Bia bi be nnezlba" nbage'e zia, na' wak chog Dios chie' chejcho'é' lo yi' gabíl.

²³ Ki naken, cha' le' zoa ko'lo lo bkog la'y bi da' wnezjo' law Dios nich yenít lawe' le', na' cha' chejsá' lažo'o ga na' zoa biz chen zža'a lježo' le', ²⁴ bka'n dan' no'o na'ze, na' beyéj ližo'. Zga'ale bejká'n chawe' da' beno' che lježo' nich yenít lawe' le'. Naž da, wnezjo' dan' no'o.

²⁵ Cha' zoa no benne' yennable' le' bi da' zbago'o chie', na' chi'e le' gan wchi'a laže' no benne' le'e, begán chawe' len bennen' kate' ne yo'ole nez, nich bi wdíe' le' lo na' bennen' wchi'a laže'e le', na' bennen' wdíe' le' lo na' benne' žsejwe' liž ya, na' le' wsejwe' le' liž yan'.

²⁶ Da' li žapa' le', bi yežojo' ga na' na' zejte chizjo' dot da' nbago'o chie'.

Žsedle Jesús che da' zka'n ka'ze yela' zchag na'

²⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Ba bēnlele kan wnnágake': "Bi gono' doľa' da' zka'n ditjen yela' zchag na'." ²⁸ Na'a, neda' žapa' le'e: nóte'teze benne' zwie' to no'le lo yela' zdan laže' da' sban, ba benlene' le' doľa' lo yichj lǎzda'we'.

²⁹ Che len, cha' yej lawo' li ža gonen ga gono' doľa', wlejen, na' wžo'nen. Gakže chawe' chio' wnito' to yej lawo', na' kege dotio' chazen lo yi' gabíl. ³⁰ Cha' no'o li ža gonen ga gono' doľa', bchogen, na' wžo'nen. Gakže chawe' chio' wnito' to no'o, na' kege dotio' chazen lo yi' gabíl.

Žsedle Jesús kan nak che no benne' žežo'ne' zo'le'

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lk. 16:18)

³¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka' wnnágake': "Nóte'teze benne' žénele' yežo'ne' zo'le', žala' wnezjwe' to yiche chie' da' znnan žežo'ne' le'." ³² Na'a, neda' žapa' le'e, cha' zoa no benne' žežo'ne' zo'le', na' bi znná' bi da' žon no'len', naž gon bennen' ga gon zo'len' doľa' da' zka'n ditjen yela' zchag na' cha' wchág nálene' benne' byo yoble, na' benne' byon', bennen' si'e no'len', lezka' gone' doľa' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Žsedle Jesús che no benne' gon choche' xtiže'e

³³ Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka' bēnlele kan wnnagak benne' wnná bia' ka' katen' góžgake' xa xto'le ka', na' wnnágake': "Bi gon lažo'o kate' gon chocho' xtižo'o ni'a che Dios, san žala' gono' ni'a che Xažo Dios dot dan' zno' gono' katen' gon chocho' xtižo'o ni'a chie' le'." ³⁴ Na'a, neda' žapa' le'e, bi gon chochle xtiža'le. Cha' gon chochle xtiža'le, bi gonlen ni'a che ya'abá che Dios, dan' naken gan že' znná bia' Diosen'. ³⁵ Cha' gon chochle xtiža'le, bi gonlen ni'a che yežlyó nga, dan' nak yežlyó nga gan Dios zzoe' ni'e, na' bi gonlen ni'a che yež Jerusalén, dan' naken laž Dios, Benne' zente, Bennen' znná bi'e. ³⁶ Bi gon chocho' xtižo'o ni'a che yichjo', dan' bi gak gono' ga yeyák chich o gasj nitó yicha' yichjo'. ³⁷ Žala' nnázele: "o" o nnázele: "o'o" dan' nak che da' xiwe' da' zdetlen kan nak diža' ni.

Žsedle Jesús kan nak che no benne' žezi'e wzón lježe'

(Lk. 6:29-30)

³⁸ Lezka' wnná Jesusen':

—Ba bēnlele kan nak da' wnná Moisés, katen' wnné': "No benne' bi da' žone' che yej law lježe', lezka' le yebí'i chie', na' no benne' bi da' žone' che laye' lježe', lezka' le yebí'i chie'." ³⁹ Na'a, neda' žapa' le'e: bi wži'ile che no benne' gone' le'e da' zia, na' cha' no benne' kape'e xago' li ža, be' latje kape'e yetó xago' yegle. ⁴⁰ Cha' zoa no benne' gone' ga wchi'a laže' to benne' le', na' kweje' zo', lezka' bnezjw chie' laže' da' žxoá xkožo'o. ⁴¹ Cha' no benne' nzi' lo ne'e gon byene' go'o ywa' chie' gachje hora, wyejlen bennen' dot to hora. ⁴² No benne' bi da'

nnable' le', bnezjwn chie', na' no benne' bi da' nnable' le' xtido', bi yi'o-ne' bi be de.

Žsedle Jesús žala' ži'ilžo no benne' bi de žo'o chawe'

(Lk. 6:27-28, 32-36)

⁴³ Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka' bēnlele dan' wnnágake': "Žala' ži'ilo' no benne' nži'ile' le', na' žala' žo'o no benne' bi de le' chawe'." ⁴⁴ Neda' žapa' le'e, le ži'il benne' ka' bi zej de le'e chawe'. Le nnable Dios gon chawe'e benne' ka' žlijž zígake' le'e. Le gon da' naken chawe' chegak benne' ka' zbia lǎže'gake' le'e, na' le wchaljlen Dios, nnáblelene' gon chawe'e benne' ka' znnégake' chele, na' zón-gake' le'e zia. ⁴⁵ Cha' gonle ki, gakle le'e ži'n Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, dan' žone' le' ga zza'ní' wbíž chie' gan zej nnita' benne' wen da' zinnj ka', na' gan zej nni-ta' benne' chawe' ka'. Žsele'e nis yejw chegak benne' chawe' ka', na' chegak benne' wen da' zinnj ka'. ⁴⁶ Cha' nži'izelele benne' ka' nži'igekle' le'e, žžon byenen no benne' wkán zene' le'e? Lezka' žongak benne' ka' bi zej nake' chawe', benne' ka' zchízjwgake' benách ka' lo wláz yež zi'to', dan' nži'igekle' ljéžgake' ka'. ⁴⁷ Cha' žaple ba la'ne ljéžzele ka', žbize žonle da' nakže chawe'? Lezka' žongak benne' ka', benne' bi zej nónbie' Dios. ⁴⁸ San le'e, le gak dot chawe', kan nak Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, nake' dot chawe'.

Žsedle Jesús kan žala' gáklenžo benách ka'

⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Le we' laže' gak dot li laže' kan zka'n zenle Dios. Bi gónzele ki nich lé'egekle benách ka' kan žonle. Cha' ki gónzele, Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, bi be da' chawe' yebi'e chele. ² Kate' bi da' wnezjo' che no benne' zoa bi da' žiážjele', bi wlo'e'elo' law dan' žono' kan žongak benne' ka', benne' zlo'é'ezele chawe' kwín-gake' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' gan nak lawe' ya'a. Ki žóngake' nich gapgak benách ka' lé'gake' ba la'ne. Da' li žapa' le'e, ka'ze nak yela' ba la'ne da' gatan' chégake'. ³ San le', kate' bi da' wnezjo' che no benne' zoa bi da' žiážjele', bi go'o nitó benne' latje nnezlen'. ⁴ Na'a, dan' wnezjo', ngáche'ze žala' wnezjon', na' Xažo Dios, Bennen' zle'e'le' dan' žono' ngáche'ze, yebi'e chio'.

Žsedle Jesús kan žala' wcháljlenžo Dios

(Lk. 11:2-4)

⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' wcháljlenle Dios, bi gonle kan žongak benne' ka', benne' zlo'é'ezele chawe' kwíngake', dan' kate' žlijž-gake' Dios zdan lǎže'gake' zžégake' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' gan nak lawe' ya'a, nich lé'egekle benách ka' lé'gake'. Da' li žapa' le'e, ka'ze nak yela' ba la'ne da' gatan' chégake'. ⁶ San le'e, kate' wcháljlenle Dios, le cho'o ližle, na' le wsejw yo'o chele. Le wlijž Dios, na' le wchaljlen Xažo Dios, Bennen' zóalene' le'e gan zoale

chézele, na' Xažo Dios, Bennen' zle'e'le' da' žonle ngáche'ze, Le' yebi'e chele.

⁷ Katen' wcháljlenle Dios bi yeži'ile žop yonnze kan žongak benne' ka', benne' bi zej nónbi'e Dios, dan' žékgekle' wzé nag Dios chégake' dan' žeži'igake' žop yonnze. ⁸ Bi gonle kan žóngake' légake'. Xažo Dios, zga'ale kate' bi da' nnáblele-ne', ba nnézkzele' da' ka' žiážjelele. ⁹ Che len, žala' wcháljlenle Dios, na' nnale ki: Xato' Dios, zo' ya'abá, ga'n zen Lo'.

¹⁰ Da, nna bi'o yežlyó nga.

Žénelto' gaken yežlyó nga kan žaz lažo'o Le' kan žaken ya'abá chio'.

¹¹ Benn da' gawto' na'a ža.

¹² Benít law cheto' da' zinnj da' žonto', kan ženít lawto' che no benne' žone' cheto' da' zinnj.

¹³ Bi go'o latje gon da' xiwe' ga bága'to' doľa', san beslá neto' lo na' da' žonen, dan' zej nak chio' dot yela' wnná bia', na' dot yela' wak, na' dot yela' zen, da' ka' náptezo'. Ka'kze gaken.

¹⁴ Cha' yenít lawle chegak lježle ka', benne' žóngake' le'e da' zinnj, lezka' Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, yenít lawe' chele le'e. ¹⁵ Cha' bi yenít lawle chegak lježle ka', bi yenít law Xažo Dios chele le'e doľa' da' nbága'le.

Žsedle Jesús kan žala' gonžo wbás

¹⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' gonle wbás, bi gonle nyache' lawle kan žongak benne' ka', benne' zlo'ézele chawe' kwíngake', dan' žóngake' nyache' lágwage' nich lé'egekle benách ka' žóngake' wbás. Da' li žapa' le'e, ka'ze nak yela' ba la'ne da' gatan' chégake'. ¹⁷ San le'e, kate' gonle wbás, le wpá' yichjle, na' le chib lawle, ¹⁸ nich bi lé'egekle benách ka' žonle wbás. Ngáche'ze žala' gonle wbás, na' Xažo Dios, Bennen' zóalene' le'e gan zoale chézele, yebi'e chele.

Ya'abá che Dios naken gan žala' wtobžo da' zaka' chežo

(Lk. 12:33-34)

¹⁹ Lezka' wnná Jesusen':

—Bi wtoble da' zaka' lo yežlyó nga, gan beldo' chen wtébgakban', na' žbia yin', na' gan cho'ogak benne' wbán ka', nich kwángaken'. ²⁰ San le wtób da' zaka' chele ya'abá che Dios, gan bi galj beldo' chen, bia wtébgakban', na' bi cwia yin', na' gan bi gak cho'ogak benne' wbán ka', nich bi gak kwángaken'. ²¹ Gan de da' zaka' chele, we' láže'le žinle.

Da' zza'ní' lo yichj lázdo'žo

(Lk. 11:34-36)

²² Lezka' wnná Jesusen':

—Yej lawžo zej naken ka to da' zza'ní' lo yichj lázdo'žo. Che len, cha' yej lawle zej naken chawe', cho'o yichj lázdo'le da' naken baní'. ²³ Cha' yej lawle bi zej naken chawe', yichj lázdo'le gaken choľ. Che len, cha'

baní' da' zóalenen le'e ba beyaken da' naken choľ, ba nakle'e choľ yichj lázdo'le.

Dios, na' mežw

(Lk. 16:13)

²⁴ Lezka' wnná Jesusen':

—Bi gak no benne' gone' xchingak chope xane', dan' wzóe' cheľa'ale toen', na' yetóen' ži'ile' le', o gá'nlene' toen', na' yetóen' kwej yichje' le'. Bi gak wká'n zenle Dios, na' mežw.

Dios žape chi'e benne' chie' ka'

(Lk. 12:22-31)

²⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka' žapa' le'e: bi kwe' zédlele ni'a che da' gawle o ni'a che da' ye'jle, da' ka' nbánlenle, o ni'a che laže' da' gákwle. Zaka'le'eže yela' nban chele ka da' ye'j gawle, na' zaka'že beľa' žen chele ka laže' da' gákwle. ²⁶ Le wia kan žak chegak byínnedo' ka', bia zlagakba' ya'abá. Bi žážgakba', na' bi žel-lapba', na' bi žtóbgakba' da' gape chí'igakba', san Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, zwawkze' légakba'. Zaka'žele le'e ka byínnedo' zan. ²⁷ ŽNož benne' ladjwle le'e gak gone' ga soe' nbane' yetó chí'ido'ze dan' že' zedle' nich gak ki chie'?

²⁸ ŽBiz' chen' že' zédlele ni'a che da' gákwle? Le wia nga kan želgole yéjedo' ka' žé'gaken ladjw yixe'. Bi žón-gaken žin, na' bi žóngaken do xlaže'. ²⁹ Neda' žapa' le'e, Salomón, bennen' wnná bi'e, la'kze góta'le'e yela' wn-ni'a chie', laže' da' gokwe' bi gokžen xtan ka žnna'gak yéjedo' ka'. ³⁰ Dios na'kze žone' xtan yeje yixe'do' ka', da' žé'gaken ladjw yixe', na' zej žian na'a ža, na' wxé wiž chéygaken lo yi'. Žone' légaken xtanle'e. Cha' ki že' laže'e yeje yixe'do' ka', lezka' da' zenle'e gone' chele le'e, la'kze bi žejle'le chie' dot láže'le. ³¹ Che len, bi kwe' zédlele, na' bi nnale: "ŽBiz'kze gawto'?" o "ŽBiz'kze ye'jto'?" o "ŽBiz'kze gákwto'?" ³² Benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga že' láže'gake' chegak yógo'te da' ki, san zoa Xažo Dios ya'abá, na' le' nnézkzele' cha' žiážjelele bíte'teze da' ki. ³³ Na'a, le we' laže' nna bia' Dios le'e, na' le gon da' nak chawe' lawe' le', na' le' ko'e xnezle yógo'te da' ki da' žiážjelele. ³⁴ Che len, bi kwe' láže'le che da' gak wxé wižj, dan' gak kwe' láže'le wxé wižj che da' gaken chele ža na'. Tža tža žak da' ka' žala' kwe' láže'le chen ža na'.

Bi žala' chog bia'žo che lježžo

(Lk. 6:37-38, 41-42)

⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Bi chog bia'le chegak lježle ka', nich bi chog bia' Dios chele le'e, ² dan' chog bi'e chele le'e tlébeze kan zchog bia'le chegak lježle ka', na' kan zžixle che lježle ka' lezkan' gonkze Dios chele le'e. ³ ŽBiz' chen' zwio' bebdo' da' yo'on yej law lježo', na' bi žákbe'lo' to da' zenle'e yo'on yej lawo' le'? ⁴ ŽYi'o lježon': "Wleze, nich kweja' bebdon' da' yo'on yej lawo'" na' le', da' zenle'e yo'on yej lawo' le'? ⁵ Le', benne' žlo'ézele chawe' kwino'. Zga'ale wléj da' yo'on yej lawo' le', nich

gak le'elo' binlo nich kwejo' bebdon' da' yo'on yej law lježon'.

⁶Bi cho'nle da' zej naken la'y nich gaw beko' ka' len, ka chéchjgakba', na' gáwya'agakba' le'e. Bi cho'nle da' zaka'le'en chele nich gaw koch ka' len, ka wléj chóchjgakban'.

Le nnab, na' le chilj, na' le wlíž ža yo'o

(Lk. 11:9-13; 6:31)

⁷Lezka' wnná Jesusen':

—Le nnab, na' Dios gonnen' chele. Le chilj, na' gonne' latje žél-lelen. Le wlíž ža yo'o, na' le' wsaljwe' chele. ⁸No benne' bi da' znnabe', gatan' chie', na' benne' bi da' žilje', žel-len', na' benne' žliže' ža yo'o, yaljwn chie'.

⁹Cha' zoa no benne' ladjwle le'e, zoa xkwide' chie', cha' nnablbe'-ne' yet xtil, žwnezjwe' yej chebe'? ¹⁰Cha' nnablbe'-ne' to bel, žwnezjwe' bele snia chebe'? ¹¹Le'e bi nakle chawe', san nnézlele wnézjwle da' naken chawe' chegak ži'nle ka'. Wak wxén láže'le Xale Dios, Bennen' zoe' ya'abá, gonne' da' naken chawe' chegak benne' ka' bi da' nnábgekle' le'.

¹²Che len, kan žénelele le'e gongak benne' ka' chele, lezka' le gonte chégake'. Ki zna da' bchi'le Moisés žo'o, na' da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios.

To gan žala' težo ga nak to lyido'

(Lk. 13:24)

¹³Lezka' wnná Jesusen':

—Le cho'o gan žo'ogak benách ka' ga nak to lyido'. Laga' nak gan žo'ogak, na' nez zen naken da' žjaklen benne' ka' gan kwia yí'gake'. Žo'ogak benne' zan ga na'. ¹⁴Lyido' nak gan žo'ogak, na' nez las naken da' žjaklen benne' ka' gan gata' yeja' nban da' zejli' kanne chégake', na' babze benne' ka' žežélgeklen'.

Da' žonžo nak bian' kan nakžo

(Lk. 6:43-45)

¹⁵Lezka' wnná Jesusen':

—Le gape chi'i kwinkle nich bi gon láže'gekle benne' wen láže' ka' le'e, benne' ka' znnágake' zcháljgake' lo wláž Dios. La'gak benne' ka' gan zoale, benne' ca' wloé'el kwíngake' gaxjw láže'do' kan zej nak žíla'do' ka', san lo yichj láždo'gake' zej nake' ka' beko' yixe' snia ka'.

¹⁶Da' ka' žóngake' zej nak bian' kan zej nake'. Bi zchibžo da' zbia lba uba lo yag yeche', na' bi zchibžo da' zbia yag higo lo yixe' laye'. ¹⁷Ki naken, yógo'te yag žix želbian da' zej naken žix, na' to yag yixe' zbian da' bi zej naken žix. ¹⁸Yag žix na' bi gak kwian da' zej naken ka'ze, na' yag yixen' bi gak kwian da' zej naken žix. ¹⁹Bíte'teze yag da' bi zbian da' naken žix, chóggaken', na' wzéygaken' lo yi'. ²⁰Ki naken, da' ka' žongak benne' ka' zej nak bian' kan zej nake'.

No benne' ka' bi gak chejnníta'gake' gan zna bia' Dios

(Lk. 13:25-27)

²¹Lezka' wnná Jesusen':

—Benne' zan yé'gake' neda': “Xan, Xan” san kege yó-go'tegake' cházgake' gan zna bia' Dios ya'abá. Lé-gakze benne' ka' žóngake' da' žénele Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, chejnníta'gake' ga na'. ²²Kate' žin ža ze lawte ža ka' che yežlyó nga, benne' zan yé'gake' neda', na' nnágake': “Xan, Xan, bchaljto' xtiža' Dios ni'a che lo' le'. Bkonlto' žin lo' nich bebejto' be' xiwe' ka', na' bkonlto' žin lo' nich bento' da' zan yeja' wak zen ka'.” ²³Naž neda' yapa' lé'gake': “Bi nónbi'a le'e. Le kwas ga zoa' ni, le'e, benne' wen da' zinnj ka'.”

Chope kan nak gan gak chíxjwžo len yo'o

(Lk. 6:47-49; Mr. 1:22)

²⁴Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka', no benne' ženle' xtiža'a ni, na' žone' kan znan, nake' ka' to benne' žejni'ile', benne' bene' liže' gan že' lo yej xe. ²⁵Kate' gok yéjwsio', bedób nis wbá'a, na' gok be', na' wdíb nisen' kwit yo'on', san bi wbixen, dan' žen' lo yej xe. ²⁶Na'a, no benne' ženle' xtiža'a ni, na' bi žone' kan znan, benne' ni nake' ka' to benne' bi žejni'ile', benne' bene' liže' lo yo yach. ²⁷Kate' gok yéjwsio', bedób nis wbá'a, na' gok be', na' wdíb nisen' kwit yo'on', na' wbixen, na' la' wbía yi'ten.

²⁸Kate' beyož Jesusen' bcháljlene' lé'gake' da' ni, bebán láže'gak benne' zan ka' kan nak da' žsedle', ²⁹dan' žsedle' lé'gake' kan žon to benne' nzi' lo ne'e yeja' wnná bia', kege kan žongak benne' yodo' wsedle chégake' ka'.

Žeyák to benne' de'e yižwé' leže

(Mr. 1:40-45; Lk. 5:12-16)

8 Kate' betj Jesusen' law ya'a na', benne' zan zjákłene' le'. ²To benne' de'e yižwé' leže bžine' gan zoa Jesusen'. Bzoa žibe' xni'e, na' gože' le':

—Xan, cha' žénelo', wak yeyono' neda'.

³Naž Jesusen' la' blite ne'e, na' wdane' le'. Gože' le': —Žénela'. Yeyako' chawe'.

La' benitte yižwé' che bennen'. ⁴Naž Jesusen' gože' le':

—Bwia nga, bi yi'o nitó benne' da' ni, san beyéj, bejloé'el kwino' law bxož, na' bejnežjw dan' bchi'le Moisés le'e, dan' wloé'elen benách ka' ba beyako'.

Jesús žeyone' bi' wen žin che to benne' Roma

(Lk. 7:1-10)

⁵Wyáz Jesusen' lo yež Kapernaum, na' blá' to benne' ga na', benne' zchi'e to gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile. Bžine' gan zoa Jesusen', na' góta'yoele' le', ⁶na' wnné':

—Xan, zoa to bi' wen žin chia', debe' lo yo'o. Bi žak sa'be', na' zžáka'le'ebe'.

⁷Jesusen' gože' le':

—Sa'a neda', yeyona'-be'.

⁸Bechebe benne' wnná bian', na' gože' Jesusen':

—Xan, bi naka' neda' zi cho'o liža', san cha' nnazo', yeyák bi' wen žin chian'. ⁹Lezka' neda', zoa to benne' zna bi'e neda', na' zej nnita' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' zna biá'gaka'-ne'. Kate' žapa'-ne' toe':

“Wyéj ga na” žeje'. Kate' žapa'-ne' yetóe': “Da ni” žide'. Kate' žapa' benne' wen žin chia': “Ben žin ni” la' žontie' žin na'.

¹⁰ Kate' benle Jesusen' da' ni, bebanle', na' gože' benne' ka' žónlengake' le' tzen, na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, gan zej nnita' benne' Israel ka', bi na' chejxaka'a nitó benne' žejli'e chia' neda' kan žon benne' ni. ¹¹ Lezka' žapa' le'e: žojgak benne' zan zaka' gan zla' wbíž, na' zaka' gan ženen, na' kwé'lengake' tzen Bran, na' Isaak, na' Jakob, gan zna bia' Dios ya'abá chie', ¹² san benne' ka' ba wžekze Dios nich chejnnita'gake' gan zna bi'e le' le', wsejwe' légake' na'le gan nak chol, gan kwéžegake', na' wxéj láye'gake' lo yela' nyache' laže' chégake'.

¹³ Naž Jesusen' gože' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' wnné':

—Beyéj ližo'. Kan žejli'o chia', ka' gaken chio'.
La' na'ze beyakte bi' wen žin chien'.

Jesús žeyone' xna' zo'le Bedw

(Mr. 1:29-31; Lk. 4:38-39)

¹⁴ Bžin Jesusen' liž Bedw, gan ble'ele' xna' zo'le Bedon' die' lo da'a, na' yoe'e da' la. ¹⁵ Jesusen' wdane' na' no'len', na' la' bežojte da' la dan' yoe'e. Naž beyás no'len', na' bsí'ni'e da' bdáwgake'.

Jesús žeyone' benne' zan, benne' yižwé' ka'

(Mr. 1:32-34; Lk. 4:40-41)

¹⁶ Kate' za' žale ža na', za'gak benne' ka' zej noe'e benne' zan gan zoa Jesusen', benne' yó'ogake' be' xiwe' ka', na' len yela' zneze chie' bebeje' be' xiwe' ka', na' beyone' yógo'te benne' yižwé' ka'. ¹⁷ Ki goken, bžin dan' wnná Isaiás, benne' bchalje' lo wláž Dios ža ni'te, katen' wnné': “Le' beyone' da' ka' wzáka'žo, na' beké'e yižwé' ka' chežo.”

Benne' ka', benne' žénegekle' gónlengake' Jesús tzen

(Lk. 9:57-62)

¹⁸ Kate' ble'el Jesusen' zej nnita' benne' zan ka' dot kwite', gože' benne' wsdle chie' ka' tégake' yechela'ale nisdó'. ¹⁹ To benne' yodo' wsdle bžine' gan zoa Jesusen', na' gože' le':

—Benne' wsdle, gónlena' Le' tzen gáte'teze gan chejo'.

²⁰ Jesusen' gože' le':

—Beza' ka' zej de zan yej chégakba', na' byínnedo' ka', zej žia xó'ngakba', san neda', Benne' Golje' Benách, bi de gan chixiw yichja'.

²¹ Yetó benne' wsdle che Jesusen' gože' le':

—Xan, benn latje yeyá'a liža' na' zejte wkacha'a xa'.

²² Jesusen' gože' le':

—Da len neda'. Be' latje benne' žátgake' wkáche'gake' ljéžgake' ka', benne' žátgake'.

Jesús zzoa žie' be' wale da' žakle'en

(Mr. 4:35-41; Lk. 8:22-25)

²³ Wžén Jesusen' lo barkw, na' benne' wsdle chie' ka' žónlengake' le' tzen. ²⁴ Naž gok to be' wale lo nisdó',

na' žasle'e nisdon', na' zejte žaz nis lo barkwn'. Jesusen' die' ztase' lo barkwn'. ²⁵ Naž benne' wsdle chie' ka' wbíga'gake' gan die', na' besbángake' le', na' góžgake' le':

—Xan, beslá neto'. Za' gatžo lo nis.

²⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—žBiz chen' zžébele? Láte'ze žejle'le che Dios.

Naž wyase Jesusen', na' bliže' ben' da' žaken, na' nisdon', na' la' wžé'tegaken ži. ²⁷ Bebán láže'gak benne' ka', na' wnnágake':

—žBiz napkze benne' ni? Zneze', na' be' žaken, na' nisdó' žóngaken kan zne'.

Benne' Gadara ka', benne' yó'ogake' be' xiwe' ka'

(Mr. 5:1-20; Lk. 8:26-39)

²⁸ Kate' bžin Jesusen' yechelá'a nisdó' gan nbab yež Gadara, bžojgak chope benne' ka' lo bloj ka' gan zej že' ba chegak benne' gat ka', na' bžíngake' gan zoa Jesusen'. Sníale'e zej nake', na' bi gok nitó benne' tie' lo nezen'. ²⁹ La' wžéžeya'agak žoptie' zižje, na' wnnágake':

—žBiz nbága'to' chio', Jesús, ži'n Dios? žZo'o nga nich wsaka' zi'o neto' kate' bi na' žin ža?

³⁰ Gan nnita'gake' zej nnita' koch zan, bia želdaba' žáwgakba', na' zej že'ba' late' gan nak zi'to'. ³¹ Wnné nyáche'gak be' xiwe' ka', na' góžgaken Jesusen':

—Cha' yebejo' neto', be' latje chežžo'oto' yichj láždo'gak koch zan ka'.

³² Naž Jesusen' gože' légaken:

—Le chej.

La' bežójtégak be' xiwe' ka', na' bejžó'ogaken yichj láždo'gak koch zan ka'.

Naž ka' gaze jak yógo'te koch zan ka', na' bejbíxjgakba' gan nak to le'e ya'a yej, na' bejcházgakba' lo nisdó', gan wyépgakba' nis, na' gótgakba'.

³³ Bžébegak benne' ka', benne' wdape chí'igake' koch ka', na' bžónnjgake'. Kate' bžíngake' lo yež, bžéngikle' benách ka' yógo'te da' gókgaken chegak benne' ka' wyó'ogake' be' xiwe' ka'. ³⁴ Naž bžojgak benne' lo yež ka', nich bejchággage' Jesusen'. Kate' blé'egikle' le', góta'yoegekle' le' yezé'e lo yežlyó chégake'.

Jesús žeyone' to benne' bi žak se'e

(Mr. 2:1-12; Lk. 5:17-26)

9 Naž bebén Jesusen' lo barkw, na' wdíe' yechelá'a nisdon', na' bežine' gan nak laže'. ² Bžíngak benne' ka' ga na' zej noe'e to benne' bi žak se'e, na' bdíxjw-gake' le' xni'a Jesusen', zoe' lo yag gant. Kate' ble'el Jesusen' kan žejle'gak benne' ka' chie' le', gože' bennen' bi žak se'e, na' wnné':

—Ben choch lažo'o, ží'na'do'. Ba benít lawa' chio' doja' da' nbago'o.

³ Lezka' zej nnita' benne' yodo' wsdle ka' ga na'. Wzá' láže'gake', na' wnnágake':

—Da' zchalj benne' ni zzoan Dios che'la'ale.

⁴ Kate' gókbe'ele Jesusen' da' zza' láže'gake', gože' lé-gake':

—žBiz chen' zza' láže'le da' kegle? ⁵ Bi nak zede cha' no benne' yí'aze' benne' ni: “Doja' da' nbago'o ba benít

lawa'' san nak zede gone' ga yeyase', na' yezé'e. ⁶ Na'a, neda', Benne' Golje' Benách, wlo'e'ela' le'e nzi' lo na'a yela' wnná bia' lo yežlyó nga yenít lawa' doła'.

Naž Jesusen' gože' bennen' bi žak se'e, na' wnné':

—Beyás. Bchis yag gant chion', na' beyéj ližo'.

⁷ Naž la' wyaste bennen' bi gok se'e, na' beyeje' liže'.

⁸ Kate' benne' ka' nníta'gake' ga na' blé'egekle' da' ni, bebágekle', na' bka'n zéngake' Dios dan' bnezjwe' yela' wak ki chegak benách ka'.

Jesús žlje' Matío

(Mr. 2:13-17; Lk. 5:27-32)

⁹ Kate' bezá' Jesusen' ga na', blé'ele' to benne' lie' Matío, ži'e gan zchizjwe' benách ka' lo wláz yež zi'to', na' Jesusen' gože' le':

—Benlen neda' tzen.

Naž la' wzó ža'te Matíon', na' bénlene' Jesusen' tzen.

¹⁰ Yetó da' goken, kate' ne že' Jesusen' žawe' to lo yo'o, benne' zan, benne' wechizjw ka' na' benne' gaxjw ka', bžingake' gan zoe', na' wžé'engake' Jesusen' na' benne' wsdle chie' ka'. ¹¹ Kate' benne' yodo' fariseo ka' blé'egekle' da' ni, wnnábgekle' benne' wsdle ka' che Jesusen', na' wnnágake':

—ž Biz chen' bennen' žsedle' le'e žáwlene' benne' wechizjw ka', na' len yezika' benne' doła' ka' tzen?

¹² Kate' benle Jesusen' da' ni, gože' légake':

—Benne' ka' nníta'gake' chawe', bi žon byenen chjake' gan zoa benne' žeyone' benách ka', san benne' ka' bi nníta'gake' chawe' žon byenen chjake' gan zoa bennen' žeyone' benách ka'. ¹³ Le chej, na' le wsdle da' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan ki: "Žénela' yeyache' láže'gekle' benne' ka' ljéžgake' ka', kege gótgake' bia beže ka' lo bkog la'y chia'." Bła'a neda' nga, kege nich wliža' benne' chawe' ka', san nich wliža' benne' doła' ka' nich yeyát láže'gake'.

Žsedle Jesús kan žala' gonžo wbás

(Mr. 2:18-22; Lk. 5:33-39)

¹⁴ Naž benne' ka' žónengake' žwa tzen, bennen' bezóe' benách ka' nis, blá'gake' gan zoa Jesusen', na' wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—Neto' žonto' wbás zan chi'i, na' lezka' žongak benne' yodo' fariseo ka'. ž Biz chen' benne' wsdle chio' ka' bi žóngake' wbás?

¹⁵ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—ž Wak benne' ka' nníta'gake' lni che yela' zchag na' gak nyache' láže'gake' kate' benne' zchag ne'e ne zóalene' légake'? Za' ža kate' kwas bennen' zchag ne'e gan nníta'gake'. Ža na' góngake' wbás.

¹⁶ Bsaka' lebe Jesusen', na' wnné':

—Bi yeyón nitó benne' to laže' gole len laže' kobe, dan' wxónnj laže' koben' da' ngo'e lo laže' golen', na' chéza'že laže' golen'. ¹⁷ Lezka' bi ka'a nitó benne' xis uba kobe to lo že'e gole da' naken yid, dan' gak bžina' xis uba koben', na' wlán že'e golen' da' naken yid, na' cwia yi' xis uba na', na' lezka' kwia yi' že'e na' da' naken yid. Žga'ažo xis uba kobe to lo že'e kobe da' naken yid, na' da' chopten žak chí'igaken.

Žebán xkwide' no'le che Jairo, na' žeyák to no'le

(Mr. 5:21-43; Lk. 8:40-56)

¹⁸ Kate' Jesusen' ne zchájljlene' légake', to benne' zn-na bi'e benne' judío ka' blé'e gan zoe', na' bzoa žibe' xni'e, na' gože' le':

—Xkwide' no'le chia' za' gotbe'. Da, xoa no'o lebe', nich yebanbe'.

¹⁹ La' wzó ža'te Jesusen', na' wyéjlene' le', tzen len benne' wsdle chie' ka'.

²⁰ Naž bžin to no'le ba gok chežinno yiz de'e yižwé'. Bi zbez žen chie' da' žaken chégakkze no'le ka'. Wbige'e zaka' xkože' Jesusen', na' wdane' laže' da' nakwe'. ²¹ Ki bene' dan' wzá' laže'e, na' wnné': "Cha' kanza' ze', yeyaka'." ²² Naž byechj Jesusen', na' bwie' le', na' gože' le':

—Ben choch lažo'o, zína'do'. Ba beyaktio' dan' žejli'o chia' neda'.

La' na'ze beyaktie'.

²³ Kate' bžin Jesusen' liž benne' wnná bian', blé'ele' zej nnita' benne' zan ga na', benne' ka' zkwéžegake' bžejw, na' benne' ka' želbeže nyache'e. ²⁴ Jesusen' gože' lé-gake':

—Le kwas ga ni, dan' bi nat xkwide' no'le ni. Žtászebe'.

Naž benne' ka' nníta'gake' ga na' bka'n dítgekle' le'.

²⁵ Kate' Jesusen' ba bebeje' benne' ka' na'le, wyo'é'e lo yo'o, na' bexwe' na' xkwide' no'len', na' la' wyástebe'.

²⁶ Wzé diža' kan gok da' ni, na' benách ka' nníta'gake' dot yežlyón' béngeklen'.

Jesús žeyone' benne' lo choje ka'

²⁷ Kate' bžoj Jesusen' ga na', chope benne' lo choje ka' wnáwgake' le'. Wžéžeya'agake' zižje, na' wnná-gake':

—Beyache' laže'l neto', le', za'só Dabí.

²⁸ Kate' wyó'o Jesusen' lo yo'o, žopte benne' lo choje ka' bžingake' gan zoe'. Naž Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—ž Žejle'le chia' neda', gak yeyona' le'e?

Légake' wnnágake':

—O', Xan.

²⁹ Naž Jesusen' wdane' yej láwgake', na' wnné':

—Kan žejle'le, ka' gaken chele.

³⁰ La' beyáljwte yej láwgake'. Naž Jesusen' bchi'le' lé-gake', na' wnné':

—Le wia bi we'le latje no benne' nnezle' da' ni.

³¹ Kate' bežójkake', la' bzétegake' diža' dot yežlyón' kan nak da' ben Jesusen'.

Jesús žeyone' to benne' bi žak nnie'

³² Kate' Jesusen' bežójljlene' benne' wsdle chie' ka' tzen lo yo'on', bžingak benne' ka' gan zoa Jesusen', benne' ka' zedjwá'gake' to benne' gan zoe' le', benne' bi žak nnie' dan' yoe'e be' xiwe'. ³³ Kate' bebéj Jesusen' be' xiwen', la' wnnete bennen' bi gok nnie'. Bebán láže'gak benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnágake':

—Bi na' le'elto' da' ki gan nníta'gak benne' Israel ka'.

³⁴ Naž benne' yodo' fariseo ka' wnnégake' chie', na' wnnágake':

—Benne' ni žebeje' be' xiwe' ka' len yeja' wak che xangak be' xiwe' ka'.

Jesús žak nyache' laže'e ni'a chegak benne' zan ka'

³⁵ Wdá Jesusen' dot kwit gan zej že' yež' zen ka', na' yeždo' ka', na' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' bsdle' benách ka' nníta'gake' ga na', na' bchalje' diža' chawen' kan zn- na bia' Dios. Beyone' yógo'te benne' ka' zoa bi da' želzake'e, benne' ka' nníta'gake' lo yež' ka'. ³⁶ Kate' bl'e'el Jesusen' benne' zan ka', beyache' láže'le' légake', dan' želzake'e, na' žedó' láže'gake' kan žak chegak žila' ka' bi zoa benne' gape chí'igake'-ba'. ³⁷ Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Da' li, zen nak yel, san babze benne' ka' nníta'gake' nich l'ápgaken'. ³⁸ Che len, le gáta'yoel Dios, Bennen' nake' Xan yelen', na' nnáblele-ne' sele'e benne' wen žin ka', nich l'ápgaken'.

Jesús zbie' chežinno benne' nich gákgake' wbás chie' ka'

(Mr. 3:13-19; Lk. 6:12-16)

10 Naž bliž' Jesusen' chežinnote benne' wsedle chie' ka', na' bdie' lo ná'gake' yeja' wnná' bia' nich yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka', na' nich yeyóngake' yógo'te benne' yižwé' ka', na' yógo'te benne' ka' zoa bi da' želzake'e.

² Ki legak chežinnote wbás ka' wže' Jesusen':

Smon, (lezka' lie' Bedw).

Ndres, (biche' Smon na').

Jakob, (zi'n Sebedeo).

Zwa, (biche' Jakob na').

³ Lip.

Bartol.

Mas.

Matío, (benne' wechizjw).

Jakob, (zi'n Alfeo).

Lebeo, (lezka' lie' Tadeo).

⁴ Smon, (benne' že' laže'e yež' Israel).

Judas Iskariote, (bennen' wdíe' Jesusen' lo na'gak benne' ka' gótgake' le').

Jesús žsele'e wbás chie' ka' nich chejžégake' xtiže'e

(Mr. 6:7-13; Lk. 9:1-6)

⁵ Naž Jesusen' bsele'e chežinnote benne' wsedle chie' ka' nich chejžégake' xtiže'e, na' bchi'le' légake', na' wnné':

—Bi chejle gan zej nnita' benách ka' bi zej nake' judío, na' bi chazle lažgak benách ka' nníta'gake' gan nbab Samaria. ⁶ Le chej gan zej nnita' benách Israel ka', benne' zej nake' ka' zila'do' ka', bia ka' zej nnitlba'. ⁷ Le wchálj diža' chawen', na' nnale: "Za' žin ža' ja' Bennen' zoe' ya'abá che Dios nich nna bi'e lo yežlyó nga." ⁸ Le yeyón benne' yižwé' ka'. Le yeyón benne' ka' zej de'e yižwé' leže. Le yesbán benne' gat ka'. Le yebéj be'

xiwe' ka' yo'ogak benách ka'. Bennza' yeja' wnná' bia' ni chele. Le wkonlen žin, na' bi be wchízjwle.

⁹ Bi be wa'le lo bzod chele, cha' mežw oro, o mežw plat, o mežw lasdo'. ¹⁰ Bi wa'le yixjw yet chele da' gawle lo nez. Toze laže' da' xoa yenle wa'le, na' bi wa'le zej-le, o bar chele, dan' wželkzle benne' wen žin da' gawe'.

¹¹ 'Gáte'teze yež' zen, o yeždo' gan žinle, le nnab cha' zoa no benne' ga na' nake' li laže', na' ga'nle liž ben-nen' na' zejte yežojle lo yežen'. ¹² Kate' cho'le to yo'o, le gape "Padiox" benne' ka' nníta'gake' yo'on', na' nnáblele Dios wnezjwe' chégake' da' wzóa žin yichj l'áz-do'gake'. ¹³ Cha' zej nak zi benne' ka' nníta'gake' yo'on', na' da' zzoa žin yichj l'ázdo'žo gá'nlenen légake', san cha' bi zej nak zi benne' ka', nnable bi ga'nlen légake' dan' zzoa žin yichj l'ázdo'žo. ¹⁴ Gáte'teze gan žinle gan bi gápegak benách ka' le'e ba la'ne, na' bi wzé nág-gake' xtiža'le, le yežój lo yo'on', o lo yežen', na' le kwib bixte yo da' dan' lable, da' wlo'e'elen légake' zej nbage'e žia. ¹⁵ Da' li žapa' le'e, kate' žin ža' chog Dios chegak benách ka' sáka'gake', sáka'žegak benách ka' nníta'gake' lo yežen' ka' sáka'gak benách ka' wnníta'gake' lo yež' Sodoma, na' lo yež' Gomorra, yež' ka' bchinnj Dios.

Benne' yežlyó ka' wsaka' zí'gake' benne' ka' che Jesús

¹⁶ Lezka' wnná' Jesusen':

—Le wia nga, neda' žseja' le'e, na' gakle ka' žila'do' ka' želdaba' gan zej nnita' beko' yixe' snia ka'. Le gak ban laže' kan zej nak bele snia ka', san lezka' le gak gaxjw laže' kan zej nak plomdo' ka'. ¹⁷ Le gape chi'i kwintle chegak benách ka', dan' wdégake' le'e lo na'gak benne' yolawe' ka', na' chingake' le'e gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. ¹⁸ Lezka' wché'gake' le'e gan že'gak benne' blo ka', na' gan že'gak benne' wnná' bia' ka', dan' žónlenle neda' tzen. Ki gaken nich gak wchaljle xtiža'a gan že'gak benne' ka', na' gan že'gak benne' ka' bi zej nake' judío. ¹⁹ Naž kate' wdégake' le'e lo na'gak benne' wnná' bia' ka', bi gek zédlele biž nnale, dan' wchíz Dios yichj l'ázdo'le ja' ža' na'ze da' nnale, o kan wchaljle. ²⁰ Kege l'ézele wchaljle, san Dios Be' La'y, Bennen' seja' Xažo Dios chele, Lekze' sóalene' le'e, na' wchalje'.

²¹ 'Zej nnita' benách ka' wdégake' bíche'gake' ka' lo na'gak benne' ka' gótgake' légake', na' lezka' benne' ka' zej nake' xagak xkwide' ka' wdégake' zí'ngake' ka', na' zej nnita' benne' ka' kwey yichjgake' xágake' ka', na' góngake' ga gátgake'. ²² Yógo'te benách wzóagake' le'e cheja'ale dan' žónlenle neda' tzen, san yelá no benne' ga'ne' choch na' zejte ža' ze lawte ža' ka'. ²³ Kate' wsaka' zi'gak benách ka' le'e to lo yež', le wzónnj ga na', na' le chej yetó yež', dan' žapa' le'e, yelá'a neda', Benne' Golje' Benách, zga'ale kate' yeyóž' wzele xtiža'a gan zej nnita' yógo'te yež' ka' chegak benách Israel ka'.

²⁴ 'Nóte'teze benne' nake' benne' wsedle bi nakže' blo ka' bennen' žsedle' le', na' lezka' no benne' nake' wen žin bi nakže' blo ka' xane'. ²⁵ Bennen' nake' benne' wse-dle žala' yebele' cha' sáke'le' gake' kan nak bennen' žsedle' le', na' benne' wen žin na' žala' yebele' cha' gake'

kan nak xane'. Cha' neda' naka' ka benne' xan yo'o, na' znnégake' chia', znnágake' naka' Belzebú da' xiwe', lezka' da' zíteže nnégake' chegak benách ka' žónlengake' neda' tzen.

No Benne' žala' žébežo

(Lk. 12:2-9)

²⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Che len, bi žébele benách ka'. La' law yógo'te da' ka' žaken ži žize, na' gak bia' yógo'te da' zej ngache'.
²⁷ Da' zcháljljena' le'e gan nak chol, le wchaljen gan nak lo baní, na' da' žapa' le'e gan ngache', le nne zižje gan nak kwáselo. ²⁸ Bi žébele benne' ka', benne' žótgake' beja' žen chegak benách ka', san bi gak wchínngake' be' nákkzežo. Le žebe Dios, Bennen' gak gote' beja' žen chele, na' lezka' gak cho'ne' be' nákkzele lo yi' gabíl.

²⁹ Želdó'o chope byínnedo' len to mežw lasdo', san bi bixé nitoba' lo yo cha' bi žonn Xažo Dios latje gaken.

³⁰ Lezka' yógo'te yicha' yichjle ba blab Dios. ³¹ Che len, bi žébele. Zaka'žele le'e law Dios ka' zaka'gak bia' zan byínnedo' ka'.

Benne' ka' znnágake' žónlengake' Benne' Cristo tzen

(Lk. 12:8-9)

³² Lezka' wnná Jesusen':

—No benne' nne' žónlene' neda' tzen lawgak benách ka', lezka' neda' nnia' žonlen bennen' neda' tzen law Xa', Bennen' zoe' ya'abá. ³³ Benne' ka', benne' zbej yichjgake' neda' lawgak benách ka', na' znnágake' bi žónlengake' neda' tzen, lezka' neda' kwej yichja' lé-gake' law Xa', Bennen' zoe' ya'abá.

Jesús nake' ka to da' gonen ga la'a lazgak benách ka'

(Lk. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Lezka' wnná Jesusen':

—Bi gekle za'a neda' nich ko'a yežlyó nga da' gonen ga gaggak benách ka' toze. Bi za'a nich gona' ga gaggak benách ka' toze, san za'a nich ko'a da' gonen ga la'a lazgak benách ka'. ³⁵ Za'a nga, na' gona' ga kwej yichjgake' benách ka' xágake', na' lezka' no'le ka' kwej yichjgake' xnágake'. Lezka' no'le zoa' ližgak ka' kwej yichjgake' xto' zí'ngake' ka'. ³⁶ Ki gaken, la' lježgak benách ka' wsaka' zí'ngake' lé-gake'.

³⁷ 'No benne' nží'izele' xa xne'e ka nží'ile' neda', bi nake' zi gónlene' neda' tzen, na' no benne' nží'izele' xk-wide' byo chie' o xkwide' no'le chie' ka nží'ile' neda', bi nake' zi gónlene' neda' tzen. ³⁸ No benne' bi si' lo ne'e gake' ka to benne' zejté'e le'e yag kroze, na' gónlene' neda' tzen, bi nake' zi gake' chia' neda'. ³⁹ No benne' že' laže'e gape chi'e yela' nban chie', wniten', san no benne' wnite' yela' nban chie' dan' žónlene' neda' tzen, yela' bennen'.

Da' ka' Dios yebi'e chežo

(Mr. 9:41)

⁴⁰ Lezka' wnná Jesusen':

—No benne' gape' le'e ba la'ne, lezka' gape' neda' ba la'ne, na' bennen' gape' neda' ba la'ne, lezka' gape' ba la'ne Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda'. ⁴¹ No benne' gape' ba la'ne to benne' zchalje' lo wláž Dios dan' zchalje' lo wlaže' le', si' bennen' la' lébeze kan nak da' wnezjw Dios che bennen' zchalje' lo wlaže' le'. Lezka' no benne' gape' ba la'ne to benne' chawe' dan' nake' benne' chawe', si' bennen' la' lébeze kan nak da' wnezjw Dios che benne' chawen'. ⁴² Nóte'teze benne' wnezjwe' to zbindo'ze nis che to bénne'do' ki dan' nake' benne' wsedle chia' neda', da' li žapa' le'e, si'kze bennen' da' wnezjw Dios chie'.

Benne' ka' bseja' Zwa želžine' gan zoa Jesús

(Lk. 7:18-35)

11 Kate' beyož Jesusen' bzejni'ile' benne' wsedle chie' ka', bezé'e ga na', na' wyeje' žejsedle'

benách ka', na' žejchalje' xtiže'e lo yež ka' chegak benne' ka'.

² Kate' ža ka' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, nyejwe' liž ya, na' benle' kan nak da' žon Jesusen'. Naž Zwan' bsele'e chope benne' ka' žónlengake' le' tzen, na' bžíngake' gan zoa Jesusen'. ³ Žoptie' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—žNako' Le' Benne' Criston', Bennen' žala' le'e yežlyó nga, o žala' kwezto' na' zejte la' yetó benne'?

⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' lé-gake':

—Le chej chejzenle Zwan' dan' ženlele, na' dan' zlé'elele. ⁵ Le yi'e kan žaken, žel'é'egikle benne' ka' gók-gake' lo chol, na' žeza'gak benne' ka' bi gok sá'gake'. Ba beyakgak chawe' benne' ka' wdá'gake' yižwé' leže, na' žeyéngikle benne' kwežw ka'. Ba bebangak benne' ka' gótgake', na' nníta'gak benne' ka' zžéngikle' benne' yache' ka' diža' chawen'. ⁶ Ba nez zen gaken che bennen' bi gak chope laže'e, na' bi kwej yichje' neda'.

⁷ Kate' ba beza'gak benne' ka' žónlengake' Zwan' tzen, naž wzó law Jesusen' zcháljljene' benách ka' nníta'gake' ga na' kan nak che Zwan', na' gože' lé-gake':

—žBíž gónelele lé'elele katen' wyejle lo latje dachen? žGónelele lé'elele to benne' nake' ka to ya xtildo' da' zzechj be'? ⁸ Cha' kege, žbiž gónelele lé'elele?

žGónelele lé'elele to benne' nakwe' laže' da' zaka'le'en? Nnézkzelele benne' ka' zej nakwe' laže' da' zaka'le'en nníta'gake' ližgak benne' wnná bia' ka'. ⁹ Yetó na', žbiž gónelele lé'elele? žGónelele lé'elele to benne' zchalje' lo wláž Dios? Ka' naken, žekla' neda'. Žapa' le'e, blé'elele to benne' nákle'eže' blo ka yezika' benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios. ¹⁰ Ki naken dan' nak Zwan' bennen' nyejw kan nak chie' le'e yiche la'y, da' znnan:

Bwia nga, žsela'a benne' wbás chia', bennen' cheje' zga'ale' ka Le'.

Le' gon chawe'e nez gan tio'.

¹¹ Da' li žapa' le'e. Dot yežlyó nga, bi zoa nitó benne' nakže' blo ka Zwan', bennen' bezóe' benách ka' nis, san no benne' nakže' gaxjw laže' gan zna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá, nakže' blo ka Zwan'.

¹² 'Katen' wzó law bezóa Zwan' benách ka' nis, na' zejte na'a ža, de chgi' želžó'o benách ka' gan zna bia'

Dios, Bennen' zoe' ya'abá, na' benne' wechóg laže' ka' žon byéngake' ch'ógake' ga na'. ¹³ Kate' blá'te ža na' wzóa Zwan', da' bchi'le Moisés le'e, na' da' bzojgak yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wíláz Dios blóé'egeklen kan z'na bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá. ¹⁴ Cha' žénelele si' lo na'le da' ki, žala' nnézlele Zwan' nake' Lías, bennen' bchalje' lo wíláz Dios ža ni'te, na' nake' bennen' wnná Dios žala' yel'é'e da' yoble ža ni zoažo na'a. ¹⁵ No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'. ¹⁶ 'žBiz wsaka' leba' kan zej nak benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a? Zej nake' ka' xkwide' ka' želbe'be' lawe' ya'a. Zb'éžeya'agakbe', na' žližgakbe' ljéžgakbe' ka', ¹⁷ na' želnabe': "Zkwéžeto' chele bžejw. žBiz chen' bi ža'ale? Žol' nyáche'to' chele. žBiz chen' bi zbeže nyáche'le?" ¹⁸ Ki nakle, dan' blá' Zwan', na' dan' bi bdawe' kan žawle le'e, wnele chie', wnnale: "Da' xiwe' žónlenen le' tzen." ¹⁹ Naž blá'a neda', Benne' Golje' Benách, na' žej' žawa', na' z'nele chia', z'nnale: "Nake' benne' wawle'e, na' benne' žej'e". Nake' lježgak benne' wechizjw ka', na' yezika' benne' wen do'la' ka'." Yel'a' žejní'il che Dios nak bian' ni'a che da' žongak benne' ka' nzi' lo ná'gaken'.

Da' gak che no benne' bi gone' kan z'na xtiža' Dios
(Lk. 10:13-15)

²⁰ Naž wzó law Jesusen' zdi'le' benne' ka' nníta'gake' lo yež ka' gan bene' da' zan yel'a' wak zen ka', dan' bi beyát láže'gake'. ²¹ Gože' lé'gake':

—Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách ka' che yež Korazín. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách ka' che yež Betsaida. Chela' gokgak yel'a' wak zen ka' lo yež Tiro, na' lo yež Sidón ka' da' ka' bena' gan zoale, ža ni'tel yeyát láže'gak benne' ka' che yež Tiro na', na' che yež Sidón na', na' gákwgake' laže' zeche', na' wžlagake' de yichjgake', da' wlo'e'elen žeyát láže'gake'. ²² Na'a, neda' žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' sáka'le'egake', sáka'žele le'e kan sáka'gak benne' ka' che yež Tiro na', na' che yež Sidón na', yež ka' bchinnj Dios. ²³ Le'e, benne' ka' che yež Kapernaum, žékelele le'e cho'ole ya'abá che Dios dan' blé'elele da' ka' bena' neda'? Yetjle lo yi' gabíl. Chela' gokgak yel'a' wak zen ka' lo yež Sodoma, ka' da' ka' bena' gan zoale, ga'ngak benne' yežen', na' zejte na'a ža. ²⁴ Na'a, neda' žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' sáka'le'egake', sáka'žele le'e kan sáka'gak benne' ka' che yež Sodoma na'.

Z'na Jesús: "Le gonlen neda' tzen, na' yezí' láže'le"
(Lk. 10:21-22)

²⁵ Kate' ža na' bchalj Jesusen', na' wnné':

—Zka'n zena' Le', Xe, nako' Xan ya'abá, na' Xan yežlyo nga, dan' bkacho'o da' ki, nich bi lé'egeklen benne' ka' žejní'igekle', san blóe'elo' benne' ka' zej nake' ka' xkwide' ka' da' ki. ²⁶ Ka'kze gaken, Xe, dan' ki wyáz lažo'o Le'. ²⁷ Ba bde Xan' yógo'te lo na'a neda'. Bi nonbia' no benne' neda', Ži'n Dios, san toze Xažo Dios, na' bi nonbia' no benne' Xažo Dios, san toza' neda', Ži'n Dios, na' lezka' benne' ka' žénela' wlo'e'ela' lé'gake' Xažo Dios.

²⁸ Le gonlen neda' tzen yógo'tele žejxáke'le dan' žónte-zle žin che yodo', na' nwa'le ywa' zi'i che da' zchi'le yodo', na' neda' gona' ga yezí' láže'le. ²⁹ Lo yel'a' ga'xjw laže' chele le gon xchina', gakle ka go'n ka', bia ka' želzi'ba' yogo' chégakba'. Le wsedle da' nnia' neda', dan' naka' ga'xjw laže', na' kwide' laže', na' žel-lele yel'a' žezí' laže', na' ga'n ži yichj lázdo'le. ³⁰ Yogon' dan' xoa' le'e, dan' naken da' wchi'la' le'e, bi naken zede, na' ywa' wa'a le'e da' naken da' žsedla', žá'ado'ze naken.

Benne' ka' che Jesús želké'e bisto zoa' scribe ža la'y
(Mr. 2:23-28; Lk. 6:1-5)

12 Kate' ža na', da' naken ža la'y chegak benne' judío ka', wdé Jesusen' gan de yele zoa' scribe. Želdón benne' wsedle chie' ka', na' wzó lágwage' želké'e bisto gan žia zoa' sriben', na' žáwgaken'.

² Kate' benne' yodo' fariseo ka' blé'egekle' da' ni, góžgake' Jesusen':

—Bwia nga, žongak benne' wsedle chio' ka' da' bi žala' gonžo ža la'y.

³ Naž Jesusen' gože' lé'gake':

—žBi be'le le'e yiche la'y kan nak da' ben Dabí katen' wdone', na' lezka' wdongak benne' ka' wnníta'le'ngake' le'? ⁴ Wyo'é'e lo yo'o che Dios, na' bdawe' yet xtil ka' zej nkwe'e lo bkog la'y, dan' bi žala' gawe' le', na' bi žala' gawgak benne' ka' wnníta'le'ngake' le', san toze b'xoz ka' de latje gáwgaken'. ⁵ žBi be'le da' wnná Moisés wak gongak b'xoz ka' ža la'y ka'? Žóngake' žin li'a yodo' ža la'y ka', na' bi želbage'e do'la'. ⁶ Na'a, neda' žapa' le'e, zoa' neda' nga, na' naka' benne' nakže' blo ka' yodo'.

⁷ Bi žejní'ilele dan' nyejw le'e yiche la'y, da' z'nnan: "Žénela' yeyache' láže'lele lježle ka', na' kégeze gotle bia beždo' ka', bia ka' zzeyle lo bkog la'y chia'." Chela' žejní'ilele da' ki, bi besbága'le benne' ka' žia, benne' ka' bi želbage'e žia. ⁸ Ka' naken, dan' naka' neda', Benne' Golje' Benách, Xan ža la'y.

Jesús žeyone' to benne' nžeke' ne'e
(Mr. 3:1-6; Lk. 6:6-11)

⁹ Naž bezá' Jesusen' ga na', na' wyo'é'e lo yo'o gan z'dobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios.

¹⁰ Lo yo'on' wzóa to benne' nžeke' ne'e, na' dan' žénegekle' benne' judío wnná bia' ka' žel'gekle' to da' gak yesbága'gake' Jesusen' žia, che len wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—žDe latje yeyonžo no benne' yižwé' kate' nak ža la'y?

¹¹ Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—No benne' ladjwle le'e, cha' zoa to žila' chie', na' cha' bi'xba' toba' lo yežw kate' nak ža la'y, žbi chejleje'ba'? ¹² Zaka'že to benne' ka' to žila'. Che len, de latje gonžo da' nak chawe' chegak benách ka' kate' nak ža la'y.

¹³ Naž Jesusen' gože' benne' yižwén':

—Blj no'o.

Kate' bli ne'e, la' beyakten chawe' kan nak yechelá'a ne'e.

¹⁴ Naž bežachjgak benne' yodo' fariseo ka', na' bén-gake' x̄tíža'gake' nich gótgake' Jesusen'.

To benne' bchalje' lo wĺáz Dios ža ni'te bchalje' che Jesús

¹⁵ Kate' gókbe'ele Jesusen' da' ni, bezé'e ga na', na' benne' zan jákl̄ene' Ľe' tzen. Naž Jesusen' beyone' yó-go'te benne' yižwé' ka', benne' nníta'gake' ládjwgak benách ka', ¹⁶ na' bchi'le' l̄égake' bi wzéngkle' benách ka' no nake' Ľe'. ¹⁷ Kate' bchálj̄lene' l̄égake' gok da' wna' Isaiás, bennen' bchalje' lo wĺáz Dios ža ni'te, katen' wnné':

¹⁸ Le wia nga, Bennen' nake' wen žin chia', Bennen' wžekza' neda'.

Nži'ila' Ľe', na' žaz laža'a Ľe'.

Wchiza' Ľe' Be' La'y.

Ľe' wzenle' yógo'te benách kan gona', wchi'a laža'a l̄égake'.

¹⁹ Bi til̄ diže'e Ľen no benne', na' bi nnie' zižje, na' bi yenle no benne' chi'e gan nak zi'to'.

²⁰ To ya x̄tildo' da' zoa be bi chichjwen', na' to yi' da' za' yolen, bi wsoĽen', kate' wzoaže' da' nak chawe' chie'.

²¹ Yógo'te benách ka' wzén l̄áže'gake' Ľe'.

Znnágake': "Da' xiwe' žón̄lenen Jesús tzen"

(Mr. 3:19-30; Lk. 11:14-23; 12:10)

²² Naž bl̄a'gak benne' ka' zej noe'e to benne' lo choĽe gan zoa Jesusen', bennen' bi žak nnie', dan' yoe'e be' xiwe', na' Jesusen' beyone' le'. Ki goken, bennen' goke' lo choĽe, na' bi gok nnie', na'a zle'e'le', na' zchalje'.

²³ Che Ľen bebán l̄áže'gak yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnágake':

—žNak benne' ni za'só Dabí, bennen' žala' le'e?

²⁴ Kate' béngkle benne' yodo' fariseo ka' da' ni, wnnágake':

—Benne' ni žebeje' be' xiwe' ka', dan' Belzebú, da' xiwe', dan' naken x̄angak be' xiwe' ka', žón̄lenen Ľe' tzen.

²⁵ Žákbe'ele Jesusen' dan' zza' l̄áže'gake', na' gože' l̄é-gake':

—Gáte'teze gan z̄nna bia'gak benách ka', cha' žoj chóplegak benne' ka', na' cha' t̄il̄-Ľengake' l̄jéžgake' ka', kwia yi' yeĽa' wnná bia' chégage'. Ľezka', cha' žoj chóplegak benách ka' nníta'gake' to yež o to yo'o, na' cha' t̄il̄-Ľengake' l̄jéžgake' ka', bi gak dia'gak benne' ka' nníta'gake' lo yežen' o lo yo'on'. ²⁶ Ľezka', cha' kwej da' xiwe' la' l̄jéžekzen, na' cha' t̄il̄-Ľengak be' xiwe' ka' la' l̄é-gakkzen, žnakx̄kze gak dia' yeĽa' wnná bia' che da' xiwen'? ²⁷ Ž̄nele chia', na' z̄nna le žebeja' be' xiwe' ka' dan' Belzebú da' xiwe' žón̄lenen neda' tzen. Cha' neda' žona' ki, žnoz benne' žón̄lene' tzen benne' ka' žón̄len-gake' le'e tzen kate' žebéjgake' be' xiwe' ka'? Che Ľen, da' žóngakkze' nak bian' nchíxelele le'e. ²⁸ Na'a, cha' neda' žebeja' be' xiwe' ka' dan' zoaĽen yeĽa' wak che Dios Be' La'y neda', da' li yeĽa' wnná bia' che Dios ba bl̄an' ga zoale ni.

²⁹ žGak no benne' choe'e liž to benne' waĽe, na' kweje' yeĽa' wnni'a da' žen' liže', cha' zga'ale bi wcheje' benne' waĽen'? Naž gak choe'e nich wtache' liž benne' waĽen'.

³⁰ 'No benne' bi žón̄lene' neda' tzen, z̄bej yichje' neda', na' Ľezka' no benne' bi z̄tób̄lene' neda' tzen, žós-lase'.

³¹ 'Che Ľen žapa' le'e, yógo'te doĽa' da' žongak benách ka', na' diža' zi' ka' da' z̄nnégake' che Dios, yenít Ľaw Dios chégage', san no benne' nne zi'e che Dios Be' La'y, batkle yenít Ľaw Dios chie'. ³² Ľezka', cha' no benne' nnie' chia' neda', Benne' Golje' Benách, Dios yenít Ľawe' chie', san no benne' nnie' che Dios Be' La'y, batkle yenít Ľaw Dios chie'. Bi yenít Ľawe' chie' ža ni zoažo na'a, na' bi yenít Ľawe' chie' ža zezán'.

Da' žonžo nak bian' kan nakžo

(Mt. 7:15-19; Lk. 6:43-45)

³³ Ľezka' wnná Jesusen':

—Cha' nak z̄ix to yag, kwian da' z̄ix, san cha' bi nak z̄ix bi kwian da' z̄ix. Ki naken, da' z̄bia to yag nak bian' kan naken. ³⁴ Ľe'e, l̄ježgak bele snia nakle. žNakx̄ gak wchalje da' naken chawe', cha' bi nakle chawe'? Kan nak da' zza' l̄áže'gak benách ka', Ľezka' z̄cháljgake'.

³⁵ Zchalj to benne' chawe' da' nak chawe' dan' yo'o da' naken chawe' lo yichj l̄ážda'we', san zchalj no benne' bi nake' chawe' da' bi nak chawe', dan' yo'o da' bi naken chawe' lo yichj l̄ážda'we'. ³⁶ Che Ľen žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' sáka'gake', wchi'a l̄áže'e benách ka' ni'a chegak yógo'te diža' da' wnná-gakkze' ka'ze. ³⁷ Kan nak da' z̄nno', wchi'a l̄áže'e le', na' yežojo' chawe' o bago'o žia ni'a che dižan' da' wnnó'.

Znnábgekle' Jesús gone' to da' gak bian' no nake'

(Mr. 8:12; Lk. 11:29-32)

³⁸ Naž beži'igak benne' yodo' fariseo ka' Ľen benne' yodo' wsdle ka', na' góžgake' Jesusen':

—Benne' wsdle, žénelto' le'elto' to da' gono' da' gak bian' gan za' yeĽa' wnná bian' da' napo'.

³⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' l̄égake':

—Benne' ki, benne' wen da' z̄innj ka', na' bi zej nake' dot li l̄áže', z̄nnábgekle' neda' gona' to da' gak bian' no naka'. Bi be da' gak bian' l̄é'egekle', san toze da' nak bia' kan gok che Jonás, bennen' bchalje' lo wĺáz Dios.

⁴⁰ Kan gok che Jonasen', bga'ne' le'e bel zen chonne ža chonne yeĽe, Ľezka' gaken chia' neda', Benne' Golje' Benách, dan' chonne ža chonne yeĽe ga'na' zan yo.

⁴¹ Benne' ka' wnníta'gake' lo yež Nínibe chásgage' ža na' kate' chog Dios chegak benách ka' da' gone' ché-gake', katen' wchi'a l̄áže'e benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, na' da' bengak benne' ka' che yež Nínibe na' yesbagan' benách ki žia dan' beyát l̄áže'gak benne' ka' che yež Nínibe na' katen' Jonasen' bzenle' l̄égake' x̄tíža' Dios, na' na'a zoa' neda' nga, na' nákl̄e'žža' žen ka' Jonasen'. ⁴² Ľezka' no'len' wnná bi'e yežen' da' žen' zaka' gan z̄de wbíž byo' zag ka' chase' ža na' kate' chog Dios chegak benách ka' da' gone' chégage' kate' wchi'a l̄áže'e benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, na' da'

ben no'len' yesbagan' légake' zia, dan' bžoj no'len' gan nakle'e zi'to' nich yenle' diža' sina' da' bchalj Salomón, na' na'a zoa' neda' nga, na' nákle'eža' zen ka Salomón na'.

Kate' žežín be' xiwe' latje chen
(Lk. 11:24-26)

⁴³ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' žežój be' xiwe' yo'o to benne', zdan gan nbiž, na' žiljen gan yezi' lažen'. Cha' bi wže]-len gan yezi' lažen', ⁴⁴ naž nnan: "Yeyá'a latje chia' gan bžoja'." Kate' yežinen gan bžojen, chejxakan' bennen', nake' ka to yo'o ndachen, na' nloan, na' ba nba'an nich chejsóa no benne' ga na'. ⁴⁵ Naž chej be' xiwen', na' chejxín' yegaže be' xiwe' ka', be' zej nakžen xiwe' ka len, na' chó'ogaken yógo'ten, na' chejnnita'gaken lo yichj lázdo'w bennen', na' ga ze law gakže nyache' che bennen' kan goken chie' zga'ale. Lezka' gaken chegak benách ki, benne' wen da' zinnj ka'.

χna' Jesús, na' benne' biche'e ka'
(Mr. 3:31-35; Lk. 8:19-21)

⁴⁶ Kate' Jesusen' ne zcháljlene' benách ka' da' ni, bžin xne'e len benne' biche'e ka' ga na'. Wnníta'gake' la' lí'ale, na' gónegekle' wcháljlengake' Jesusen'. ⁴⁷ Naž to benne' bzenlen' Jesusen', na' wnné':

—Bwia nga, zoa xno'o len benne' bicho'o ka' la' lí'ale, na' žénegekle' wcháljlengake' Le'.

⁴⁸ Bechebe Jesusen', na' gože' bennen' bzenle' le' da' ni, na' wnné':

—žNnézlele no benne' nake' xna'a, na' no benne' ka' zej nake' benne' bícha'ado' ka'?

⁴⁹ Naž bli ne'e, na' bloe'ele' benne' wsdle' chie' ka', na' wnné':

—Bwia nga, benne' ki zej nake' ka' xna'kza', na' benne' bíche'kza' ka'. ⁵⁰ Nóte'teze benne' žone' kan žénele x'a, Bennen' zoe' ya'abá, benne' ni nake' bi' bíche'kza', na' bi' zankza', na' xna'kza'.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che to benne' žaz
(Mr. 4:1-9; Lk. 8:4-8)

13 La' ža na'ze bžoj Jesusen' lo yo'o, na' bejsóe' žoa'a nisdó'. ² Dan' bdobgak benne' zan gan zoa' Jesusen', wžene' to lo barkw, na' wži'e ga na', na' benne' zan ka' wnníta'gake' lo yo biž žoa'a nisdon'.

³ Naž Jesusen' bcháljlene' légake', na' da' zan da' bse-dle' légake', da' ka' bsaka' lebe', na' wnné':

—Le wia nga, bžoj to benne' žaz, yjeze' bínnedo' ka'.

⁴ Kate' ne zjeze', bėxjwgak baļe bínnedo' ka' žoa'a nez, na' bžingak byínnedo' ka', na' bdáwgakban'. ⁵ Bėxjwgak yebaļe bínnedo' ka' lo yo gan že' yej, gan de láte'ze yo, na' la' blá'tegaken, dan' de láte'ze yo ga na'. ⁶ Naž kate' bla' wbiž, la' wbižte dan' goze', dan' bi zoa gan gon lwen. ⁷ Bėxjwgak yebaļe bínnedo' ka' gan beļa'gak lba yeche' ka'. Belgóleje'e lba yeche' ka', na' bdóbgaken dan' goze', na' bžia yí'gaken légaken. ⁸ Bėxjwgak yebaļe bínnedo' ka' gan nak lo yo beb, na' bnėzjwgaken. Bnėzjwgak baļe dan' goze' yetó gaywá' ka'. Bnėzjw-

gaken yebaļen yechonnlaļj ka', na' bnėzjwgaken yebaļen yechí žoa ka'. ⁹ No benne' zoa nage', na' ženle', žaļa' wzé nage'.

Da' žénele Jesús gongak da' ka' bsaka' lebe'
(Mr. 4:10-12; Lk. 8:9-10)

¹⁰ Naž bžingak benne' wsdle' ka' che Jesusen' gan zoe', na' wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—žBiz chen' zcháljlino' benách ka' da' ka' žsaka' lebo'?

¹¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Dios žonne' le'e latje chejni'ilele da' ngache' kan zna bi'e le' ya'abá chie', san benne' ki bi žénegekle' chejni'igekle'. ¹² No benne' zzi'e xtiža' Dios, Dios wneziwe' chie' yelate', na' gáta'le'en chie', san no benne' bi zzi'en, da' do'ze dan' ba nzi'e yegá'n. ¹³ Che len zcháljlina' légake' da' ka' žsaka' leba', dan' zwia-gake' san bi zlé'egekle'. Žyelenle' san bi zze nággake', na' bi žejni'igekle'. ¹⁴ Ki žaken, žžin da' wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláž Dios, katen' wnné':

Da' li yénlele san bi chejni'ilele.

Wíaļe'ele san bi lé'elele da' nakkzen.

¹⁵ Ki naken dan' nak zide yichj lázdo'gak benne' ki, na' bi be žaz lo yichj nággake'.

Nyejw yej lágwage',

na' bi zlé'egekle' len yej lágwage' ka'.

Bi zze nággake'

na' bi zzejni'igekle' yichj lázdo'gak',

na' bi žeyákgake' chia' neda', nich gak yeyona' légake'.

¹⁶ Na'a, ba nez zen naken chele le'e, dan' zlé'egekle yej lawle ka', na' žénegekle nagle ka'. ¹⁷ Da' li žapa' le'e, benne' zan, benne' bcháljgake' lo wláž Dios, na' benne' chawe' ka', gónegekle' lé'egekle' da' zlé'elele le'e, san bi blé'egeklen'. Gónegekle' yéngekle' da' ženlele le'e, san bi béngeklen'.

Žloe'el Jesús da' žsedle da' bsaka' lebe'
(Mr. 4:13-20; Lk. 8:11-15)

¹⁸ Lezka' wnná Jesusen':

—Le wzé nag da' žsedle da' bsaka' leba' che benne' žaz. ¹⁹ Nóte'teze benne' ženle' diža' kan zna bia' Dios ya'abá, na' bi žejni'ilen', žak che diža' da' benlen' kan gok che bínnedo' ka' bėxjwgaken žoa'a nez. La' za'te da' xiwe', na' žeká'n dižan' da' wyazen lo yichj lázdo'w bennen'. ²⁰ Bínnedo' ka' bėxjwgaken lo yežlyón' gan že' yej žsédgeklen kan žak che no benne' ženle' dižan', na' la' zze nagtien' lo yeļa' žebél chie', ²¹ san kan bi wdia'gak bínnedo' ka' dan' bi gota' gan góngaken lwen, lezka' žaken che bennen'. Kate' žin to da' žsaka' zin' le', na' kate' zbia láže'gak benách ka' le' dan' nzi' lo ne'e dižan', la' gakte chope laže'e. ²² Bínnedo' ka' bėxjwgaken gan bególegak lba yeche' ka' žsédgeklen kan žak che bennen' ženle' dižan', san zdan laže'e da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, na' da' ka' žon láže'geklen bennen' dan' zdan laže'e yeļa' wnni'a che yežlyó nga. Da' ki žóngaken ga kwia yi' dižan', na' bi gak gonen žin lo yichj lázda'we'. ²³ Bínnedo' ka' bėxjwgaken lo yo beb

žsédgeklen kan žak che bennen' ženle' dižan', na' žejni'ilen', na' žon žin dižan' lo yichj lážda'we'. Zej nak baļe benách ka' ka binnedo' ka' bnéžjwgaken yetó gaywá' ka'. Zej nak yebaļe benách ka' ka binnedo' ka' bnéžjwgaken yechonn'laļj ka', na' zej nak yebaļe benách ka' ka binnedo' ka' bnéžjwgaken yechi žoa ka'.

Yíxe'do' ka'ze da' znnan' kan zнна' yeļe zoa' scribe

²⁴ Naž bsaka' lebe Jesusen' yetó, na' gože' légake':
—Kan gak gan žin da' zнна' bia' Dios ya'abá naken kan gok che binnedo' chawe' ka' da' goz to benne' gan nak lo yežlyó chie'. ²⁵ Kate' ne ztasgak benne' ka' nníta'gake' liže', bļa' to benne' ga na', benne' bi zle'ele' le' chawe', na' yjeze' lo yežlyó chien' binnedo' ka' che yixe' ka'ze dan' znnan' kan zнна' yeļe zoa' scribe, na' beyeje' latje chie'. ²⁶ Kate' bļa' zoa' striben', na' wžé' bisto chen gan žia zoa' striben', naž gok bia'gak yíxe'do' ka'ze ka'. ²⁷ Naž bžingak benne' wen žin ka' gan zoa benne' xan yežlyón', na' góžgake' le': "Xan, cha' gozo' binnedo' chawe' ka' lo yežlyó chion', žnakx goken bļa'gak yíxe'do' ka'ze ka'?" ²⁸ Xan yežlyón' gože' légake', na' wnné': "To benne' bi zle'ele' neda' chawe' bene' ki." Naž benne' wen žin ka' wnnábgekle' le', na' wnnágake': "Žžénelo' chejto' chejłážo'to' yíxe'do' ka'ze ka'?" ²⁹ Naž xángake' gože' légake': "O'o. Kate' wlážo'le yíxe'do' ka'ze ka', lezka' wlážo'lentele yeļe zoa' scribe ka'. ³⁰ Gakže chawe' gonnle latje gólegaken tzen na' zejte chejtobžon, na' naž yapa' benne' ka' wtóbgaken': le wtób zga'ale yíxe'do' ka'ze ka', na' le wchejen chejxónn weje nich wzeyžon, na' naž wtoble zoa' striben' lo yo'o chia'."

Žsaka' lebe Jesús kan nak che to binnedo' mostasa
(Mr. 4:30-32; Lk. 13:18-19)

³¹ Yetó da' bsaka' lebe Jesusen', na' gože' légake':
—Kan gak gan žin da' zнна' bia' Dios ya'abá, gaken kan gok che to binnedo' mostasa, dan' goz to benne' gan nak lo yežlyó chie'. ³² Da' li binnedo' mostasa na' nakžen da' do'ze ka' zej nak yógo'te binnedo' yezika' ka', san kate' ba nazen, zgóležen ka' yógo'te yixe' kwan ka', na' žaken zen kan nak to yag, na' želžin byinnedo' ka', na' žóngakba' xó'ngakba' ka' lo ni'a nen'.

Žsaka' lebe Jesús che kwa zichj che yet xtil
(Lk. 13:20-21)

³³ Yetó da' bsaka' lebe Jesusen', na' gože' légake':
—Kan gak gan žin da' zнна' bia' Dios ya'abá gaken ka' ben kwa zichj che yet xtil, dan' bchixe to no'le len chonne lbix yezje zoa' scribe, na' wyache' dot kwa na'.

Da' žénele Jesús gongak da' ka' žsaka' lebe'
(Mr. 4:33-34)

³⁴ Yógo'te da' ki bsaka' lebe Jesusen', da' ka' bcháljlene' benách ka' nníta'gake' ga na', na' bi bcháljlene' légake' da' bi bsaka' leben'. ³⁵ Ki bene', na' bžin dan' bzoj to benne' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné':

Wchalja' da' ka' wsaka' leba'.
Nnia' da' bgache' katen' wzó law žata' yežlyó.

Da' žsedle da' bsaka' lebe Jesús che yíxe'do' ka'ze

³⁶ Naž Jesusen' bzele diže'e benách ka' nníta'gake' ga na', na' besele'e légake', na' le' beyo'é'e yo'o. Naž bžin-gak benne' wsdle chie' ka' gan zoe', na' góžgake' le':
—Bļoe'el neto' da' žsedle dan' bsaka' lebo' che yíxe'do' ka'ze dan' znnan' kan zнна' yeļe zoa' scribe.

³⁷ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Benne' žaze' binnedo' chawe' naka' neda', Benne' Golje' Benách. ³⁸ Ga na' goze' binnedo' ka' naken yežlyó nga, na' binnedo' chawe' ka' zej naken benne' ka' zej nbabe' gan zнна' bia' Dios. Yíxe'do' ka'ze ka' dan' znnan' kan zнна' yeļe zoa' scribe zej naken benne' ka' zej nake' che da' xiwe'. ³⁹ Bennen' bi zle'ele' chawe' xan yežlyón', na' goze' yíxe'do' ka'ze ka', da' xiwe'kze naken. Ža na' katen' wtóbgaken' naken ža ze lawte ža ka' che yežlyó nga, na' benne' ka' žtóbgaken' zej nake' wbás che ya'abá ka'. ⁴⁰ Kan goken, btóbgake' yíxe'do' ka'ze ka', na' bzéygaken' lo yi', lezka' gaken kate' yeyóž che yežlyó nga. ⁴¹ Neda', Benne' Golje' Benách, seļa'a wbás la'y chia' ka', na' kwéjgake' yógo'te benne' ka' gan zнна' bia' Dios, benne' ka' žóngake' ga žongak ljéžgake' ka' doļa', na' lezka' benne' ka' žóngake' da' kegle. ⁴² Wbás che ya'abá ka' chó'ngake' benne' ka' lo yi' gabíl, benne' wen da' zinnj ka', na' kwéžgake', na' wxéj láye'gake'. ⁴³ Naž benách chawe' ka' chépgake' yes baní', na' gákgake' kan nak wbiž gan zнна' bia' Dios ya'abá chie'. No benne' zoa nage', na' ženle', žaļa' wže nage'.

Žsaka' lebe Jesús che to yeļa' wnni'a ngache'

⁴⁴ Lezka' bsaka' lebe Jesusen', na' wnné':

—Da' zнна' bia' Dios ya'abá chie' naken ka' to yeļa' wnni'a, da' ngache' to lo yežlyó. Katen' to benne' bžel-len', bekache'en gan bgachen', na' lo yeļa' žebél chie' wyeje', na' bete'e yógo'te da' nape', na' go'we' yežlyón' nich gata' yeļa' wnni'a na' chie' le'.

Žsaka' lebe Jesús che to bga da' záka'le'en

⁴⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Kan žaļa' dan' láže'le da' zнна' bia' Dios ya'abá chie' naken kan ben to benne' ža'we', na' žote'e, na' žilje' bga zaka' ka'. ⁴⁶ Kate' bžel-le' to bga da' záka'le'en, wyeje', na' bete'e dot da' nape', na' go'we' bgan'.

Žsaka' lebe Jesús che to yixjw bel

⁴⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Kan gak gan žin da' zнна' bia' Dios ya'abá chie', gaken kan žon to yixjw bel da' bzála'gak benne' ka' lo nisdó, dan' bejxenon bel zan. ⁴⁸ Katen' ba bežá' yixjwn', na' bebéjgaken' lo yo biž žoa'a nisdon', gan wžé'gake', na' bnníta'gake' bel chawe' ka' lo xkwite ka', na' bel ka'ze ka' wžó'ngake' légakba'. ⁴⁹ Lezka' gaken kate' yeyóž che yežlyó nga. Žojgak wbás che ya'abá ka',

na' kwéjgake' cheze benne' chawe' ka', na' yekwás-gake' légake' ladjw benne' wen da' zinnj ka'.

⁵⁰ Naž chó'ngake' benne' wen da' zinnj ka' lo yi' gabíl, gan kwéžegake', na' wxéj láye'gake'.

Yela' wnni'a gole, na' da' kobe

⁵¹ Naž Jesusen' wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—¿Žejní'ilele yógo'te da' ki?

Bechébegake', na' góžgake' Ľe':

—O', Xan.

⁵² Jesusen' gože' légake':

—Katen' to benne' yodo' wsedle ba nzi' lo ne'e da' zn-na bia' Dios ya'abá chie', nake' ka' to benne' xan yo'o, benne' žebeje' ladjw yela' wnni'a chie' da' kobe, na' da' gole, da' ka' zej naken chawe', da' ka' žebélenlen'.

Da' ben Jesús lo yež Nasaret

(Mr. 6:1-6; Lk. 4:16-30)

⁵³ Kate' beyóž bsaka' lebe Jesusen' da' ki, bezé'e ga na'. ⁵⁴ Kate' bežine' gan nak laže', bsdle' benne' ka' nníta'gake' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' bebángkle', na' wnná'gake':

—¿Gaz bsdle' benne' ni yela' žejn'il ni? ¿Nakx naken, žone' da' zan yela' wak ki? ⁵⁵ Benne' ni nake' zī'n benne' zkonle' žin blag ka', na' xne'e lie' Lia. Nake' biche'gak Jakob, na' Jwsé, na' Smon, na' Judas. ⁵⁶ Ľezka' no'le zane' ka' nníta'lengake' žo'o nga. ¿Gaz bsdle' yógo'te da' ki?

⁵⁷ Che len gok chope láže'gake', na' beběj yíchjgake' Ľe'. Naž Jesusen' gože' légake':

—Yógo'te benách ka' žápegake' ba la'ne no benne' zchalje' lo wláž Dios, san benách wláž chie' ka', na' benne' ka' nníta'gake' liže' bi žápegake' le' ba la'ne.

⁵⁸ Che len bi ben Jesusen' da' zan yela' wak ka' ga na', dan' bi žejlé'gake' chie'.

Ka bétgake' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mr. 6:14-29; Lk. 9:7-9)

14 Kate' ža ka', benle Herodes, bennen' zna bi'e gan nbab Galilea, kan zej nak yela' wak ka' da' žon Jesusen'. ² Herodes na' gože' ni'a ne'e ka', na' wnné':

—Bennen' nake' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Ba bebane' lo yela' got. Che len nzi' lo ne'e yela' wak zen na'.

³ Ki wnná Herodes na' dan' bséla'kze' benne' ka' béxwgake' Zwan'. Bchéjgake' le' do ya, na' bséjwgake' le' liž ya dan' gónele Herodías gaken ki. Herodías na' goke' zo'le Lip, benne' biche' Herodes na'. ⁴ Ki ben Herodes na', dan' Zwan' gože' le': "Bi žala' sóaleno' zo'le benne' bicho'o."

⁵ Che len gónele Herodes na' gote' Zwan', san bžebe' wži'igak benne' wláž ka' chie', dan' žékgekle' nak Zwan' benne' zchalje' lo wláž Dios. ⁶ Naž kate' gok lni che ža wyé'el yiz Herodes na', bžoj xkwide' no'le che Herodías na', na' bya'abe' gan že'gak benne' ka' nníta'gake' lni

na', na' wyáz laže' Herodes na' da' benbe'. ⁷ Bchebe laže' Herodes na', na' ben choche' xtiže'e wnezjwe' chebe' bíte'teze da' nnablbe' le'. ⁸ Dan' ba bsdle' x-na'be' lebe' zga'ale, gožbe' le':

—Benn chia' na'a to lo ziga' zen yichj Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis.

⁹ Naž gok nyache' laže' Herodes na', san dan' ba ben choche' xtiže'e, na' dan' béngkle' benne' ka' chie' le', benne' ka' že'j žáwłengake' le' tzen, che len gože' to benne' chejnežjwe'-be' yichj Zwan'. ¹⁰ Ki goken, bsele'e to benne' chejchoge' yen Zwan' gan nyejwe' liž ya.

¹¹ Bennen' bsele'e beyóe'e yichj Zwan' to lo ziga' zen, na' bnezjwen' che xkwide' no'len', na' lebe' bnéžjwben' che xna'be'.

¹² Naž benne' ka' bénłengake' Zwan' tzen bžingake' ga na', na' beché'gake' le', na' bejkáche'gake' le'. Wdé na', bežéngkle' Jesusen' kan gok da' ki.

Jesús zwawe' gayo' mil benách ka'

(Mr. 6:30-44; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³ Kate' benle Jesusen' da' goken che Zwan', bezé'e ga na', na' wžene' to lo barkw, na' wyeje' toze' to latje dach. Katen' béngkle' benách ka' zeje' ga na', bžoj-gake' lo yež ka', na' belzé'e lo ní'agake', na' jake' gan žala' žin Jesusen'. ¹⁴ Kate' bežój Jesusen' lo barkw, bje'ele' zej nnita' benách zan ka' ga na', na' beyache' láže'le' légake', na' beyone' benne' yižwé' ka', benne' nníta'gake' ladjwgake'. ¹⁵ Kate' ba za' žale ža na', wbi-gagak benne' wsedle chie' ka' gan zoe', na' góžgake' Ľe':

—Ba za' žale na'a, na' dache nak latje ni. Besela' benách ki nich chjake' gan že'gak yeždo' ka' nich gá'wgake' da' gá'wgake'.

¹⁶ Naž Jesusen' gože' légake':

—Bi žon byenen chjake'. Le wnezjw le'e dan' gá'wgake'.

¹⁷ Naž góžgake' Ľe':

—Gáyo'ze yet xtil den, na' chopze bel ka', bia deba' cheto' nga.

¹⁸ Jesusen' gože' légake':

—Le yedjwán' nga.

¹⁹ Naž Jesusen' wnné' kwe'gak benne' ka' gan yo'o da-ka'. Wdé na' bežwe' da' gayo' yet xtil ka', na' chop bel ka', na' bchis lawe', bwie' zaka' ya'abá. Gože' Dios: "Žóxkeno'." Naž bzožje' yet xtil ka', na' bdie' da' ka' lo na'gak benne' wsedle chie' ka', na' légake' wdísgake' da' ka' gan že'gak benne' zan ka'. ²⁰ Bdáwgake' yó-go'tegake', na' béljegekle'. Naž betóbgake' da' bizjw ka' da' begá'ngaken, na' beschá'gake' chežinno xkwit ka'. ²¹ Benne' byo ka', benne' bdáwgaken', gókgake' gayo' mílgake', san bi blab no benne' no'le ka', na' xk-wide' ka'.

Jesús zde' lawe' nisdó'

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

²² Naž la' bente Jesusen' ga bebengak benne' wsedle chie' ka' lo barkw nich chjake' zgá'alegake' ka' Ľe', na' tégake' yechełá'a nisdon', katen' yesele'e le' benne'

zan ka', benne' nníta'gake' ga na'. ²³ Katen' Jesusen' ba besele'e benne' ka', wžene' to law ya'ado' gan bejsóe' toze'. Naž bcháljlene' Dios. Katen' ba gole, toze' zoe' ga na'. ²⁴ Barkwn' gan zej nníta' benne' wsedle chie' ka' zden gachje láwe'le nisdon', na' žxite' barkwn' dan' žas nisdon', na' ben' žaken zžagan' barkwn'. ²⁵ Wdé gachje yelen', wbiga' Jesusen' žoa'a gan nníta'gake', zde' lawe'l nisdon'. ²⁶ Kate' blé'gekle benne' wsedle chie' ka' le', zde' lawe'l nisdon', gok zédgekle' dan' zžébe-gake'. Wžéžeya'agake', na' wnnágake':

—To be' bxin'.

²⁷ Naž Jesusen' la' bližtie' légake', na' wnné':

—Le gon choch láže'le. Nedan'. Bi žébele.

²⁸ Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':

—Xan, cha' nako' Le', wnné neda' sa'a gan zo' lawe'l nisen'.

²⁹ Jesusen' gože' le':

—Da.

Naž betj Bedon' lo barkwn', na' wzé'e lawe'l nisdon', zeje' gan zoa Jesusen'. ³⁰ Naž kate' ble'el Bedon' kan zta be' nisdon', bžebe'. Wzó lawe' žetje' lo nisen', na' wžéžeyi'e. Bliže' Jesusen', na' wnné':

—Xan, beslá neda'.

³¹ Jesusen' la' bljite ne'e. Bežwe' le', na' gože' le':

—Láte'ze žejli'o chia'. žBiz' chen' gok chope lažo'o?

³² Kate' wžén Jesusen' lo barkwn', wžé' ži ben' žaken.

³³ Naž benne' ka' nníta'gake' lo barkwn' bka'n zéngake' Jesusen', na' wnnágake':

—Da' li, ži'n Dios nako'.

Jesús žeyone' benne' yižwé' ka' lo yež Jenesaret

(Mr. 6:53-56)

³⁴ Kate' ba wdégake' yechelá'a nisdon', la' bžíntegake' gan nbab yež Jenesaret. ³⁵ Kate' benne' yežen' ka' beyónbia'gake' Jesusen', bséla'gake' diža' dot lo yež-lyón', na' bžingak benách ka' zej noe'e yógo'te benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen'. ³⁶ Góta'yoegkle' Jesusen' we'e légake' latje kángakze' laže' da' nakwe', na' la' beyáktegak yógo'te benne' ka', benne' wdángake' ze'.

Da' ka' žóngaken ga bi nakžo chawe' law Dios

(Mr. 7:1-23)

15 Naž benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' wsedle ka', benne' ka' zej nžoje' lo yež Jerusalén, bžingake' gan zoa Jesusen', na' góžgake' le':

² —žBiz' chen' žongak benne' wsedle chio' ka' da' zdetlen kan zej nak da' žónteze žonžo kan bengak xa xto'žo ka'? Bi želyíb ná'gake' kan nak che yodo' kate' za gáwgake'.

³ Bechebe Jesusen', na' wnnable' légake', na' wnné':

—žBiz' chen' lezka' le'e zzoale cheja'ale da' bchi'le Dios le'e, nich gonle da' žónteze žonle? ⁴ Nak bia' žonle ki dan' gož Dios le'e, na' wnné': "Wdape ba la'ne xa xno'o' na' lezka' wnné': "No benne' nne zi'e che xa xne'e, le got bennen'." ⁵ San le'e znnale: "Cha' no benne' yi'e xa xne'e: Bi be gak wnežjwa' chele dan' ba bchebe laža'a wnežjwa' che Dios yógo'ten'." ⁶ Naž znnale biž žon byenen bi da' gon bennen' che xa xne'e. Ki

žonle, zzoale cheja'ale dan' bchi'le Dios le'e, nich gonle da' žónteze žonle. ⁷ Le'e, benne' zlo'ézele chawe' kwínle, nak dot da' li da' wnná Isaiás, bennen' bchalje' lo wláž Dios, kan nakle, katen' wnné':

⁸ Benne' ki, žoa'agakze' žápegake' neda' ba la'ne, kege dot láže'gake'.

⁹ Dáche'ze nak kan zka'n zéngake' neda' dan' žsédgekle' da ka' zchí'igekle benách ka'.

¹⁰ Naž Jesusen' bliže' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' gože' légake':

—Le wzé nag da' yapa' le'e, na' le chejni'ilen. ¹¹ Kege da' žaz žoa'a to benne' žonen ga bi nake' chawe' law Dios, san da' zžojen žoe'e žonen ga bi nake' chawe' law Dios.

¹² Naž benne' wsedle ka' che Jesusen' wbiga'gake' gan zoe'. Wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—žNnezlo' bža'agak benne' yodo' fariseo ka' katen' béngekle' dan' bchaljo'?

¹³ Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Yógo'te da' zej nazen, da' bi goz Xa', Bennen' zoe' ya'abá, yelážo'gaken dot lwen. ¹⁴ Le wká'n-gake'. Zej nake' lo choje, na' želchi'e benne' lo choje ka'. Cha' to benne' lo choje chi'e yetó benne' lo choje, žoptie' bíx-gake' to lo bloj.

¹⁵ Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':

—Bzejní'il neto' da' ni žsaka' lebo'.

¹⁶ Jesusen' gože' légake':

—žLezka' le'e bi žejní'ile? ¹⁷ Nnézlele žaz le'žo yógo'te da' žazen žoa'ažo, na' žežojen le'žo. ¹⁸ Na'a, da' žežojen žoa'ale, lo yichj láždo'le zan', na' da' ki žóngaken ga bi nakle chawe' law Dios. ¹⁹ Ki žaken dan' zla'gak lo yichj láždo'le da' kegle ka' da' zza' láže'le, da' gonen ga gotle benách ka', na' da' gonen ga wká'n ditjle yela' zchag na', na' da' gonen ga gonle da' zinnj, na' da' gonen ga se láže'le bi da' kwanle, na' da' gonen ga nnele che lježle da' bi zej naken da' li, na' da' gonen ga nne yálele. ²⁰ Da' ki žóngaken ga bi nak chawe' to benne' law Dios, san cha' bi chibe' ne'e kan nak che yodo' kate' bi da' gawe', da' ni bi gonen ga bi nake' chawe' law Dios.

To no'le yež ži'to' žejli'e che Jesús

(Mr. 7:24-30)

²¹ Naž bezá' Jesusen' ga na', na' wyeje' gan zej nbab yež Tiro, na' yež Sidón. ²² To no'le nbabe' to yež da' nbaben Kanaán bžoje' lo yežen'. Wnnié' zižje, na' gože' Jesusen':

—Xan, ža'só Dabí, beyache' laže'le neda'. Xkwide' no'le chia' zžáka'le'ebe' dan' yo'obe' be' xiwe'.

²³ Bi be bechebe Jesusen'. Naž wbiga'gak benne' wsedle chie' ka' gan zoe'. Góžgake' le', na' wnnágake':

—Besele' le', dan' ze'e xkóže'lžo na' zbéžeyi'e.

²⁴ Naž bechebe Jesusen', na' gože' no'len':

—Dios bsele'e neda' nich gáklena' benne' Israel ka', benne' zej nake' ka' žíla'do' ka' zej nnitlba'.

²⁵ Naž wbiga' no'len' gan zoa Jesusen'. Bzoa žibe' xni'e, na' gože' le':

—Xan, goklen neda'.

²⁶ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Bi nak chawe' yeka'ažo yet chegak xkwide' ka', na' cho'nžon nich gawgak bé'ko'do' ka' len.

²⁷ Naž no'len' gože' Jesusen', na' wnné':

—O', Xan, san žawgak bé'ko'do' ka' da' bizjw ka', da' žéxjwgaken zanle gan žawgak xángakba'.

²⁸ Naž bechebe Jesusen', na' wnné':

—Nó'ledo'. Dot li laže' nak kan žejli'o chia'. Gak chio' kan žénelo'.

La' na'ze beyakte xkwide' no'le chien'.

Jesús žeyone' benne' zan, benne' yižwé' ka'

²⁹ Naž bezá' Jesusen' ga na', na' wdíe' gan nak žoa'a nisdó' che gan nbab Galilea. Wžene' gan nak to law ya'ado', gan wži'e. ³⁰ Benne' zan bžingake' gan zoa Jesusen', benne' ka' zá'gake' zej noe'e benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne' lo chole' ka', na' benne' ka' bi žak nnégake', na' benne' ka' zej nžog ni'a ná'gake', na' benne' zanže, benne' yižwé' ka', na' wdíxjwgake' lé'gake' xni'a Jesusen', na' le' beyone' lé'gake'. ³¹ Bebán láže'gak benne' ka' kan nak da' ben Jesusen', dan' blé'egekle' znnagak benne' ka' bi gok nnégake', na' beyakgak benne' ka' bžoggak ni'a ná'gake', na' zza'gak benne' ka' bi gok sá'gake', na' zlé'egekle' benne' ka' gógkake' lo chole'. Che len bka'n zéngake' Dios chegak benne' Israel ka'.

Jesús zwawe' tap mil benne' ka'

(Mr. 8:1-10)

³² Naž Jesusen' bliže' benne' wsedle chie' ka', na' gože' lé'gake':

—Žeyache' láže'la' chegak benne' zan ki, dan' ba zej chonne ža zá'lengake' neda', na' bi be de da' gáwgake'. Bi žénela' yese'la' lé'gake' lížgake' želdonze' ka', dan' yedó láže'gake' lo nez.

³³ Naž benne' wsedle chie' ka' góžgake' le', na' wnná-gake':

—žGaz žél'leto' yet xtil zan lo latje dach nga, nich wawto' benne' zan ki?

³⁴ Jesusen' wnnable' lé'gake', na' wnné':

—žBa'x yet xtil de chele?

Bechébegake', na' wnnágake':

—Gaže, na' lezka' babze bel deba' cheto' nga.

³⁵ Naž Jesusen' gože' benne' zan ka' kwé'gake' lo yo.

³⁶ Be'xwe' gaže yet xtil ka' len bel ka', na' gože' Dios: "žó'xkeno'." Naž bzožjen', na' bnezjwen' chegak benne'

wsedle chie' ka', na' lé'gake' wdísgaken' gan že'gak benne' zan ka'. ³⁷ Bdáwgake' yógo'tegake', na' bél-jegekle'. Wdé na' betóbgake' da' bizjw ka' da'

begá'ngaken, na' beschá'gake' gaže xkwit ka'. ³⁸ Zej nnita' tap mil benne' byo ka', benne' ka' bdáwgake', san bi blábgake' no'le ka', na' xkwide' ka'. ³⁹ Naž Je-

susen' besele'e benne' ka' lížgake', na' wžene' lo barkwn', na' jake' gan nbab yež Magdala.

Znnábgekle' Jesús gone' to da' gak bian' no nake'

(Mr. 8:11-13; Lk. 12:54-56)

16 Naž benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' saduseo ka' bžingake' gan zoa Jesusen' nich si' biá'gake' le', na' wnnábgekle' le' gone' to da' gak bian' gan za' ye'la' wnná bia' chien'. ² Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Nnézkzele dan' znnagak benách, znnágake': "Kate' že' bejw kwele, wak yejw." lezka' znnagake': "Kate' žechj be' bi gak yejw." iBenne' bi nnezle ka'! ižak nneya'ale da' gon lawe' ža, san bi žákbe'elele nbága'le zia ni'a che da' žónkzelele! ⁴ Benne' ka', benne' žón-gake' da' kegle, na' bi zoa dot li láže'gake', želnnable' neda' gona' to da' gak bian' no naka', san bi be da' gak bian' lé'egekle'. Toze dan' gok bian' kan gok che Jonás, bennen' bchalje' lo wláž Dios, lé'egeklen'.

Naž Jesusen' bkwise' gan nníta'gake', na' beyeje'.

Da' naken ka kwa zichj che yet xtil

(Mr. 8:14-21)

⁵ Kate' bžingake' yeche'la' nisdon', gókbe'egekle' benne' wsedle ka' che Jesusen' go' láže'gake' wá'gake' da' gáwgake'. ⁶ Naž Jesusen' gože' lé'gake':

—Le wia nga. Le gape chi'i kwínle che da' naken ka kwa zichj che yet xtil chegak benne' yodo' fariseo ka', na' chegak benne' yodo' saduseo ka'.

⁷ Naž benne' wsedle chie' ka' bchálj'engake' ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—Znne' ki dan' bi nwa'žo yet xtil.

⁸ Žákbe'ele Jesusen' da' ni, na' gože' lé'gake':

—žBiz' chen' žon xtiža'le dan' bi nwa'le yet xtil?

Láte'ze žejle'le chia'. ⁹ žBi žejní'ilele, na' bi žezá' láže'le kan gok chegak gayo' yet xtil ka', dan' bdawgak gayo' mil benne' ka', na' kan xkwit zan ka' betoble? ¹⁰ žLezka' bi žej'sá' láže'le kan gok chegak gaže yet xtil ka', dan' bdawgak tap mil benne' ka', na' kan xkwit zan ka' betoble? ¹¹ žBi žejní'ilele? Bi bchalja' che yet xtil katen' goža' le'e gape chi'i kwínle che da' naken ka kwa zichj che yet xtil chegak benne' yodo' fariseo ka', na' chegak benne' yodo' saduseo ka'.

¹² Naž bejní'igekle' Jesusen' bi gože' lé'gake' gape chi'i kwíngake' che kwa zichj che yet xtil, san žala' gape chi'i kwíngake' che da' žsédgekle' benne' yodo' fariseo ka', na' benne' yodo' saduseo ka'.

Bedw znne' Jesús nake' Benne' Cristo

(Mr. 8:27-30; Lk. 9:18-21)

¹³ Kate' bžin Jesusen' gan nbab yež Sesarea, gan znna bia' Filipo, wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—žNož znnagak benne' ka' naka' neda', Benne' Golje' Benách?

¹⁴ Bechébegake', na' wnnágake':

—Ba'le' znnágake': "Zwa nako', bennen' bezóe' benách ka' nis." Yeba'le' znnágake': "Lías nako', bennen' bchalje' lo wláž Dios ža ni'te." Yeba'le' znnágake': "Jeremías nako', o to benne' yoble, benne' bchalje' lo wláž Dios ža ni'te."

15 Naž Jesusen' gože' l'égake':

—Cheze le'e, ¿noz znnale naka' neda'?

16 Bechebe Smon Bedw, na' gože' le':

—Le' nako' Benne' Criston', Zi'n Dios ban.

17 Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Ba nez zen naken chio', Smon, zi'n Jonás, dan' bi b|oe'el no benne' le' da' ni, san Xa', Bennen' zoe' ya'abá, b|oe'ele' le' da' ni. 18 Neda' žapa' le', le' nako' Bedw, na' lo yej ni chixjwa' benne' ka' zej nake' chia', na' ye|a' wnná bia' che da' xiwe' bi gak wzagan' xnéz-gake'. 19 Wdía' lo no'o zi'n ya ka' che latje gan zna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'. Da' wžono' lo yežlyó nga, lezka' ba bžon Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie', na' da' go'o latje gaken lo yežlyó nga, ba be' latje gaken Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'.

20 Naž Jesusen' bchi'le' benne' wsedle chie' ka' bi wzéngkle' nitó benne' nake' le' Benne' Criston'.

Jesús z|oe'ele' kan za' gótgake' le'

(Mr. 8:31—9:1; Lk. 9:22-27)

21 La' ža na'ze wzó law Jesusen' z|oe'ele' benne' wse-dle chie' ka' žon byenen cheje' Jerusalén, gan b|oxoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka', wsaka' z'igake' le', na' naž gótgake' le', san kate' gak chonne ža, yebane' lo ye|a' got. 22 Naž Bedw bchi'e Jesusen' che|a'ale, na' wzó lawe' zdi|e' le', na' wnné':

—Xan, bi gonn Dios latje. Bi gak chio' kan zno'.

23 Naž beyéčhj Jesusen', na' gože' Bedon':

—Bkwás na'le. Žono' le' kan žon da' xiwe'. Žono' ga gak chope laža'a dan' kan zza' lažo'o le' bi naken kan zza' laže' Dios, san kan zza' láže'gak benách ka'.

24 Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Cha' zoa no benne' žénele' gónlene' neda' tzen, žala' wzóe' che|a'ale da' ka' zdan laže'e, na' gake' ka to benne' noe'e yag kroze, na' zeje' zejté'e le'e yag krozen'. Naž gak gónlene' neda' tzen. 25 No benne' žénele' gape chi'e ye|a' nban chie', wnitén, san benne' wnite' ye|a' nban chie' dan' žónlene' neda' tzen, gata' ye|a' nban da' zejlí kanne chie'. 26 Bi be da' chawe' gaken che to benne' cha' wtobe' yógo'te da' den yežlyó nga san wnite' ye|a' nban chie'. Bi be gak wnezjw ben-nen' nich gata' ye|a' nban da' zejlí kanne chie'. 27 Ki žn-
nia', dan' ye|á'a neda', Benne' Golje' Benách, tzen len ye|a' baní' che Dios, Xa', na' che wbás che ya'abá chia' ka'. Naž yebi'a che to to benne' kan zej nak da' ka' bene'. 28 Da' li žapa' le'e: bi gatgak ba|e benne' ka', benne' nníta'gake' nga, na' zejte l'é'egkle' yedjnná bi'a neda', Benne' Golje' Benách.

Zcha' kan zna' law Jesús

(Mr. 9:2-13; Lk. 9:28-36)

17 Wdé xope ža, Jesusen' bchi'e Bedw na' Jakob, na' Zwa, benne' biche' Jakoben', na' jake' cheze gan nak to law ya'a sibe. 2 Kate' ne nníta'gake' ga na' bža' kan zna' law Jesusen' l'áwgake'. Wyép yes baní' law Jesusen' kan ža'ní' wbiž, na' beyák zila'do'ze laže' nakwe', na' wnnán' ka baní'. 3 Naž bl'é'egkle' benne'

wsedle chie' ka' kate' b|a' lawgak Moisés na' Lías, zchálj|engake' Jesusen'. 4 Naž Bedon' gože' Jesusen':

—Xan, ba nez zen naken chežo zoažo nga. Cha' žéne-lo', gona' chonne yo'o laga' ka' nga, to chio', na' yetó che Moisés, na' yetó che Lías.

5 Kate' ne zchalj Bedon' da' ni, la' wže'te to bejw baní' ga na', da' bkachen' l'égake', na' lo bejwn' benle chi'i to benne' wnné':

—Benne' ni nake' Zi'nkza'. Nži'ila'-ne', na' žaz laža'a le'. Le wzé nag da' wchalje'.

6 Kate' béngkle benne' wsedle ka' che Jesusen' chi'i na', belyechwe' lo yole, na' bžébegake'. 7 Naž wbiga' Jesusen' gan nníta'gake', na' wdane' l'égake', na' wnné':

—Le chas. Bi žébele.

8 Kate' bchis l'áwgake', na' bwíagake', nitože no benne' bl'é'egkle', san toze Jesusen'.

9 Kate' ne žéčhgake' law ya'a na', Jesusen' bchi'le' l'é-gake', na' wnné':

—Bi ye'le nitó benne' kan gok dan' bl'é'elele kate' yebanža' lo ye|a' got neda', Benne' Golje' Benách.

10 Naž wnnábgekle benne' wsedle chie' ka' le', na' wnnágake':

—¿Biž chen' znnagak benne' yodo' wsedle ka' žon byene la' law Lías zga'ale' kate' la' law Benne' Criston'?

11 Bechebe Jesusen', na' gože' l'égake':

—Da' li la' law zga'ale' líasen', na' wká'n chawe'e yó-go'te. 12 Na'a neda' žapa' le'e: ba b|a' law líasen', san bi beyónbia'gake' le', na' yógo'te da' znnaze chégake' le'e yiche la'y béngake' chie'. Lezka' góngake' chia' neda', Benne' Golje' Benách, dan' wsaka' z'igake' neda'.

13 Naž bejní'igekle benne' wsedle chie' ka', zchálj|lene' l'égake' kan gok che Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis.

Jesús žeyone' to xkwide' byo da'be' chon

(Mr. 9:14-29; Lk. 9:37-43)

14 Kate' bežingake' gan zej nnita' benne' zan ka', wbi-ga' to benne' gan zoa Jesusen'. Bzoa žibe' xni'e, 15 na' gože' le':

—Xan, beyache' laže'l xkwide' byo chia', dan' da'be' chon, na' zzáka'le'ebe', na' zan chi'i zže'be' lo yi', na' lo nis. 16 Bedjwá'a-be' gan nníta'gak benne' wsedle chio' ka', san bi gok yeyóngake'-be'.

17 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Le'e, benne' ka' bi žejle'le che Dios, na' bi nakle li laže'. ¿Gáka'tega žala' sóalena' le'e nich chejle'le che Dios? ¿Gáka'tega žala' gaka' zen laže' chele le'e? Le yedjwá'-be' nga.

18 Naž Jesusen' bdi|e' be' xiwen' yo'obe', na' la' bežojten lebe', na' la' na'ze beyakte xkwide' byodon'.

19 Naž wbíga'gak benne' wsedle ka' che Jesusen' gan zoe' cheze. Wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—¿Biž chen' bi gok yebejto' neto' be' xiwen'?

20 Jesusen' gože' l'égake':

—Bi gokle dan' bi žejle'le che Dios dot láže'le. Da' li žapa' le'e, la'kze láte'ze nak kan žejle'le che Dios, cha' nakzen ka to bínnedo' mostasa, wak ye'le ya'ado' nga: "Bkwás nga, na' bejsóa na'le" na' la' wkwasten. Bi be

zoa da' bi gak gonle cha' chejle'le che Dios dot láže'le.
²¹ Na'a, to be' xiwe' ki gak yebejlen toze cha' wcháljlen-
 le Dios, na' gonle wbás.

Da' yoble z̄nna Jesús kan za' gótgake' ǁe'
 (Mr. 9:30-32; Lk. 9:43-45)

²² Kate' ne zda Jesusen' gan nbab Galilea, gože'
 benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Zoa no benne' wdíe' neda', Benne' Golje' Benách,
 ǁo na'gak benách ka'. ²³ Gótgake' neda', san kate' gak
 chonne ža Dios yesbane' neda'.

Naž benne' wsedle chie' ka' gok nyache' ǁáže'gake'.

Jesús žizjwe' laze' che yodo'

²⁴ Kate' bžin Jesusen' ǁen benne' wsedle chie' ka' ǁo
 yež Kapernaum, benne' ka', benne' zchizjwgake'
 benách ka' ǁázgake' che yodo', bžingake' gan zoa
 Bedw, na' wnnábgekle' ǁe', na' wnnágake':

—Ži žizjw bennen' žsedle' ǁe'e laze' che yodo'?

²⁵ Bechebe Bedon', na' wnné':

—O', žizjwe'.

Kate' beyó'o Bedon' ǁo yo'o, naž Jesusen' ǁa' bljžtie' ǁe',
 na' wnné':

—Ži Biz z̄nno' le', Smon? Benne' ka' z̄nna biá'gake' yež-
 lyó nga, žnož benne' ka' zchizjwgake' da' žizjwgak
 benách ka'? Žzchizjwgake' benne' wláž chégake' ka' o
 benne' ži'to' ka'?

²⁶ Bechebe Bedon', na' gože' ǁe':

—Benne' ži'to' ka' zchizjwgake'.

Naž Jesusen' gože' ǁe':

—Che ǁen, bi žon byenen chizjwa' laza' che yodo' dan'
 naka' Ži'n Dios, kan bi be žizjwgak benne' ka' zej nake'
 benne' wláž che bennen' zchizjwe'. ²⁷ Na'a, nich bi
 gonžo ga ža'a nitó benne', wyéj žoa'a nisdó', na' bejza-
 le ǁo nisen' dan' zzenlo' bel ka', na' bel nežw da' seno',
 wzí'-ban'. Kate' wsalj'o žoa'aba', žel-lo' to mežw lasdo'.
 Wžín', na' bdizjw laza', na' lazo'.

No benne' gake' blo, benne' zoe' ǁádjwgake'
 (Mr. 9:33-37; Lk. 9:46-48)

18 ǁa' ža na'ze benne' wsedle ka' che Jesusen' wbí-
 ga'gake' gan zoe'. Wnnábgekle' ǁe', na' wnná-
 gake':

—Ži Nož benne' ǁádjwto' gake' benne' blo gan z̄nna
 bia' Dios ya'abá chie'?

² Naž bljž Jesusen' to xkwide' byodo', na' bzoe'-be'
 gachje ǁáwe'le gan nníta'gake'. ³ Naž gože' ǁégake':

—Da' li žapa' ǁe'e, cha' bi yeyakle kan zej nak xkwide'
 ki, bi gak cho'ole gan z̄nna bia' Dios ya'abá chie'. ⁴ Che
 ǁen, no benne' gake' gaxjw laže', na' yeyake' kan nak
 xkwide' ni, bennen' gake' blo gan z̄nna bia' Dios ya'abá
 chien'. ⁵ No benne' gape' ba la'ne to xkwide' ki dan'
 nakbe' chia', gape' nedkza' ba la'ne.

Da' ka' žóngaken ga bága'žo doǁa'
 (Mr. 9:42-48; Lk. 17:1-2)

⁶ ǁezka' wnná Jesusen':

—No benne' gone' ga gon to xkwide' ki doǁa', xk-
 widen' žejle'be' chia' neda', gakže chawe' che bennen'
 cha' wcheje' to yej wetw yene', na' chežixje kwine' ǁo
 nisdó'. ⁷ Da' nyáche' ǁe'e gaken chegak benne' ka' nní-
 ta'gake' yežlyó nga, benne' ka' žóngake' ga bága'gak
 ǁjéžgake' ka' doǁa'. Nníta'tezgak da' ka' žóngaken ga
 bága'gak benách ka' doǁa', san da' nyáche' ǁe'e gaken
 che bennen' žone' da' gonon ga no benne' bage'e
 doǁa'.

⁸ Che ǁen, cha' no'o, o ni'o gonon ga bago'o doǁa',
 bchogen', na' wžo'nen'. Gakže chawe' chio' žino' gan
 so' nbano' ǁa'kze bi gak so'o, cha' nžog ni'a no'o, na'
 kege zoa chope no'o, na' chope ni'o, na' chejchó'o ǁo yi'
 gabíl da' batkle yoǁen. ⁹ Cha' yej ǁawo' gonon ga bago'o
 doǁa', wlejen', na' wžo'nen'. Gakže chawe' chio' žino'
 gan so' nbano', ǁa'kze zoa toze yej ǁawo', na' kege zoa
 chope yej ǁawo', na' chejchó'o ǁo yi' gabíl.

Da' žsaka' ǁebe Jesús che to žila' nnitlba'
 (Lk. 15:3-7)

¹⁰ ǁezka' wnná Jesusen':

—Le gape chi'i kwínle nich bi wzoale cheǁa'ale nitó
 xkwide' ki. Neda' žapa' ǁe'e, nníta'tezgak wbás che
 ya'abá ka' gan že' Xa', Bennen' zoe' ya'abá chie', na'
 žape chí'igake' ǁégakbe'. ¹¹ Neda', Benne' Golje'
 Benách, blá'a nga nich yeslá' no benne' nnitl'e'.

¹² Ži Biz z̄nna ǁe'e? No benne', zej nníta' to gaywá' ži-
 la' chie' ka', na' cha' nitle toba', žbi wka'ne' tapǁaj to
 galjba' ka', na' cheje' gan nak ǁaw ya'a, chejdilje'
 žíla'don', bian' wnitlba'? ¹³ Cha' wežel-le'-ba', da' li žapa'
 ǁe'e, yebézele' che žíla'don' kan gone' chegak yetapǁaj
 to galjba' ka', bia ka' bi wnitgekǁba'. ¹⁴ ǁezka' Xažo Dios,
 Bennen' zoe' ya'abá chie', bi žénele' nitle nitó xkwide'
 ki.

Kan žaǁa' yenít ǁawžo ǁježžo ka'
 (Lk. 17:3)

¹⁵ ǁezka' wnná Jesusen':

—Cha' ǁježo' gone' le' žia, beyéj, bejgá'nǁene' chawe'
 ǁa' ǁézele. Cha' wzé nage' chio', ba beyono' bennen'
 ǁježo'. ¹⁶ Cha' bi wzé nage' chio', bche' yetó benne', o
 yechope' nich yežój ǁi xtižo'o gan že'gak chope chonne
 benne', benne' ka' gak wzóa ǁígake' xtiža'le. ¹⁷ Cha' bi
 wzé nage' chégake', gož benne' ka' zdóbgake' che
 Dios, na' cha' bi wzé nage' chegak benne' ka', naž gak
 bennen' ǁo' le' ka' to benne' bi žejǁi'e che Dios, na' ka' to
 benne' zchizjwe' ǁo wláž yež ži'to'.

¹⁸ Da' li žapa' ǁe'e, yógo'te da' wží'ilele gan nak ǁo yež-
 lyó nga, naken da' ba bchi'le Dios ya'abá chie', na' yó-
 go'te da' gonnle latje ǁo yežlyó nga, naken da' ba benn
 Dios latje ya'abá chie'.

¹⁹ ǁezka' žapa' ǁe'e, cha' chópzele gonle toze xtiža'le
 ǁo yežlyó nga kan nak to da' nnáblele Dios, Xakza' Dios,
 Bennen' zoe' ya'abá chie', gonon' chele. ²⁰ Gan zej nni-
 ta' chope chonne benne', benne' ka' zej ndobe' chia'
 neda', zoakza' neda' gachje ǁáwe'le gan nníta'gake'.

²¹ Naž wbiga' Bedw gan zoa Jesusen'. Wnnable' ǁe',
 na' wnné':

—Xan, ¿bał chi'i žała' yenít lawa' che lježa', bennen' žone' chia' da' zia? ¿Gaže chi'i ka'?

²² Jesusen' gože' le':

—Neda' žapa' le', kege gážeze chi'i ka', san chonnalaj chi kwe' da' zej naken gaže chi'i ka'.

Žsaka' lebe Jesús che to benne' bi benít lawe' che lježe'

²³ Lezka' wnná Jesusen':

—Ka gon Bennen' zńna bi'e ya'abá che Dios naken kan ben to benne' wnná bia', benne' gónele' wká'nlene' chawe' benne' wen žin chie' ka'. ²⁴ Kate' wzó lawe' zká'nlene' légake' chawe', bžingak benne' wen žin chie' ka', na' bedjwá'gake' to benne' gan zoe', benne' nbage'e chie' da' zan gaywá' mežw ka'. ²⁵ Dan' bi gok chizjwe', wnná xane' to'e le' len no'le chie', na' xkwide' chie' ka', na' lezka' yógo'te da' nape', na' ki gazjw dan' nbage'e che xanen'. ²⁶ Naž benne' wen žin na' bzoa zibe' xni'a xane', na' wnnáb nyache'e le', na' wnné: "Xan, ben zen lažo'o neda'. Chízjwkza' le' yógo'ten." ²⁷ Naž xanen' beyache' láže'le' benne' wen žin chien', na' benít lawe' chie' dan' nbage'e chie', na' bsane' le'. ²⁸ Kate' bežój benne' wen žin na' ga na', la' bejchagtie' to benne' žónlene' le' tzen žin, na' bennen' nbage'e chie' láte'ze mežw. Naž bežwe' le', na' wženje' yene', na' gože' le': "Wdízjwte dan' zbage'o chia'."

²⁹ Naž bennen' bzoa zibe' xni'a lježen', na' wnnáb nyache'e le', na' wnné: "Ben zen lažo'o neda'. Chízjwkza' le' yógo'ten." ³⁰ Bi gónele' benne' wen žin na', na' bsejwe' le' liž ya na' zejte chizjwe' dan' zbage'e chie'.

³¹ Kate' yezika' benne' wen žin ka' béngkele' da' ni, gok nyache' láže'gake' ni'a chie', na' bejžéngkele' xángake' yógo'te dan' goken. ³² Naž xángake' bliže' benne' wen žin na', na' gože' le': "Le', wen žin bi nako' chawe'. Yógo'te mežwn' dan' wbago'o chia' benít lawa' chio'.

Bsoła' dan' wbago'o chia' dan' wnnáb nyacho'o neda'. ³³ ¿Bi žała' yeyache' láže'lo' lježo' kan bena' neda' chio', beyache' láže'la' le'?" ³⁴ Naž xane' bžá'aj'e, na' bdie' le' lo na'gak benne' ka' wsaka' zí'gake' le' kate' chíjwžwe' dot dan' zbage'e chie'.

³⁵ Naž wnná Jesusen':

—Lezka' Xa', Bennen' zoe' ya'abá chie', gone' chele le'e cha' bi yenít lawle dot láže'le da' žongak lježle ka'.

Kan nak chegak benne' ka' želá'agake' yela' zchag na'
(Mr. 10:1-12; Lk. 16:18)

19 Kate' beyóž bchalj Jesusen' da' ni, bezé'e gan nbab Galilea, na' bžine' gan nbab Judea gan de yechelá'a yego Jordán zaka' gan zla' wbíž. ² Benne' zan zjáklene' Jesusen', na' beyone' légake' ga na'.

³ Naž bałe benne' yodo' fariseo ka' blá'gake' gan zoa Jesusen' nich si' biá'gake' le'. Wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—¿De latje to benne' byo nžag ne'e wsane' zo'le' ni'a che bíte'teze da' žaken?

⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—¿Bi beł-le da' nyejw le'e yiche la'y kan ben Dios benách ka' katen' bene' yežlyó? Benne' byo, na' no'le bene' légake'. ⁵ Ki wnná Dios: "Che len, benne' byon'

žala' kwáslene' xa xne'e, na' chejgá'nlene' zo'le', na' žoptie' yeyákgake' ka toze benne'." ⁶ Ki naken, biž zej nake' chópgake' san toze benne' ba beyákgake'. Che len, bi žała' yela'agak benách ka' légake', benne' ka' Dios bene' légake' toze.

⁷ Naž benne' yodo' ka' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Biž chen' Moisés gože' légake' da' žonnen to benne' byo latje wnezjwe' zo'le' to yiche da' zńnan želá'ajene' le', na' naž gak wsane' zo'len'?

⁸ Jesusen' gože' légake':

—Ki ben Moisés dan' nak zižje yichj lázdo'le, bi'e le'e latje wsanle no'le chele ka', san kate' wzó law žata' yežlyó nga, bi goken ki. ⁹ Neda' žapa' le'e, cha' no benne' byo wsane' zo'le', na' bi wdá'lene' benne' byo yoble, na' cha' wchág ná'lene' no'le yoble, bage'e doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na'. Lezka', cha' no benne' byo yoble wchág ná'lene' no'len' bsan benne' byo chie' le', bage'e doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

¹⁰ Naž benne' wsdle chie' ka' góžgake' Jesusen', na' wnnágake':

—Cha' ki naken che no benne' byo, benne' nžag ná'lene' to no'le, gakže chawe' chie' chela' bi wchág ne'e, na' ga'ne' toze'.

¹¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Bi gak si' lo na'gak yógo'te benách diža' ni, san toze no benne' byo Dios zzejni'ile' le'. ¹² Zej nni'ta' benne' byo ka' bi zchag ná'lengake' to no'le dan' bi zej nake' dot benne' byo, dan' ki góljgake', na' yebałe benne' byo ka' bi zchag ná'lengake' to no'le dan' bséjwgak benne' ka' xnéžgake', na' yebałe benne' byo ka' bi zchag ná'lengake' to no'le nich gak góngake' xchin Dios, Bennen' zńna bi'e ya'abá chie'. No benne' gak si' lo ne'e diža' ni žała' si' lo ne'en.

Jesús žliž chawe'e xkwide' ka'

(Mr. 10:13-16; Lk. 18:15-17)

¹³ Naž benne' ka' zej nake' xa xna'gak xkwide' ka', bedjwá'gake' légakbe' gan zoa Jesusen' nich xoa ne'e légakbe', na' nnable' Dios gon chawe'e légakbe', san bséjwgak benne' wsdle chie' ka' xnéžgake'. ¹⁴ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné:

—Le we' xkwide' ki latje bíga'gakbe' gan zoa', na' bi wséjwle xnéžgakbe', dan' benne' ka' zej nake' ka' xkwide' ki nzí'gake' latje gan zńna bia' Dios ya'abá chie'.

¹⁵ Naž Jesusen' bxo'a ne'e légakbe', na' bezé'e ga na'.

To benne' wnni'a, benne' zeje' babze yiz

(Mr. 10:17-31; Lk. 18:18-30)

¹⁶ To benne' byo, benne' zeje' babze yiz, bedjwíe' Jesusen', na' gože' le':

—Benne' wsdle dot chawe'. ¿Biž da' naken chawe' žala' gona' nich gata' yela' nban da' zejlí kanne chia'?

¹⁷ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—¿Nnezlo' dan' zńno' chia' kate' zńno' naka' dot chawe'? Bi zoa no benne' nake' dot chawe'. Toze Dios nake' dot chawe'. Cha' žénelo' gata' yela' nban da' zejlí kanne chio', ben kan wnnakze Dios gonle.

18 Naž bennen' gože' Jesusen', na' wnné':
 —¿Bizle da' ka' wnné'?
 Jesusen' gože' le':
 —Da' wnnakze Moisés katen' wnné':
 Bi goto' benách ka'.
 Bi gono' doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.
 Bi kwano'.
 Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.
 19 Wdape ba la'ne xa xno'o.
 Bži'il lježo' ka' kan nži'il kwino'.

20 Naž bennen' zeje' babze yiz gože' Jesusen', na' wnné':

—Yógo'te da' ki žona' kate' wzó law naka' xkwide'.
 ¿Zoa yetó da' žala' gona'?

21 Jesusen' gože' le':

—Cha' žénelo' gako' chawe' law Dios, wyéj, yjete' da' napo', na' mežwn' da' si'o, bnezjwn chegak benne' yache' ka'. Ki gata' yela' wnni'a chio' ya'abá che Dios. Naž da, benlen neda' tzen.

22 Kate' bennen' zeje' babze yiz benle' da' ni, beyeje', na' žak nyache' laže'e dan' nápl'i'e yela' wnni'a.

23 Naž Jesusen' gože' benne' wsdle chie' ka', na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, gak zede cho'o to benne' nape' yela' wnni'a gan zna bia' Dios ya'abá. 24 Yetó žapa' le'e, nakže zede che bennen' nape' yela' wnni'a choe'e gan zna bia' Dios ka te to bia nwa'ba' ywa' lo nag yeche'.

25 Kate' béngkele benne' wsdle chie' ka' da' ni, be-bángkele', na' wnnágake':

—¿Nožkze benne' gak yelé', cha'?

26 Bwia Jesusen' légake', na' wnné':

—Bi gak gongak benách ka' ki, san Dios gak gone' yógo'te.

27 Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':

—Bwia nga, neto' ba bka'nto' yógo'te, na' zá'lento' Le'. ¿Bizže gata' cheto'?

28 Jesusen' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e, ža na' katen' wkób yežlyó nga, na' kwi'a gan nna bi'a neda', Benne' Golje' Benách, gan ga-ka' Benne' Blo, le'e na' žónlenle neda' tzen na'a, kwe'le chežinno latje ka' gan nna bia'le, na' wchi'a láže'le chežinno kwe'te yež ka' chegak ža'só Israel. 29 No benne' zka'ne' liže', o biche'e ka', o zane' ka', o xe', o xne'e, o zo'le', o zi'ne' ka', o yežlyó chie' ka', nich gone' xchina', si' bennen' yetó gaywá'teže ka', na' lezka' gata' yela' nban da' zejli' kane chie'. 30 Benne' zan, benne' zej nake' benne' blo na'a, gá'ngake' ka'ze, na' benne' ka' zej nga'ne' ka'ze na'a, gá'ngake' benne' blo.

Žsaka' lebe Jesús kan žongak benne' wen žin ka'

20 Lezka' wnná Jesusen':

—Kan gon Dios, Bennen' zna bi'e ya'abá chie', naken ka ben to benne' xan yo'o. Bžoje' zildo', na' be-žitilje' benne' wen žin ka' nich góngake' žin lo yežlyó chie' gan naze' lba uba ka'. 2 Kate' ba bgánlene' benne' wen žin ka' chawe', chizjwe' légake' to mežw da' naken lazjw to benne' che to ža, bsele'e légake' chjéngake' žin

lo yežlyó chien'. 3 Kate' bežoje' xsile, bje'ele' yebale benne' ka' nnita'gake' ka'ze lawe' ya'a. 4 Gože' légake': "Lezka' le'e, le chej lo yežlyó chian', na' chizjwa' le'e da' naken chawe'." La' jaktie' légake'. 5 Bežój benne' xan yo'on' da' yoble wawbíž, na' lezka' kate' žedá chonne, na' tlebe ka bene', bsele'e benne' ka' lo yežlyó chien', benne' ka' bejxake'e ga na'. 6 Lezka' bežoje' katen' yelate' zoa wbíž, na' bejxake'e yebale benne' ka' nnita'gake' ka'ze ga na', na' gože' légake': "¿Biz chen' zoale nga ka'ze dot ža, na' bi be žin žonle?" 7 Benne' ka' góž-gake' le', na' wnnágake': "Nitó benne' bi benne' xchin-to'." Naž gože' légake': "Lezka' le'e, le chej lo yežlyó chian', na' chizjwa' le'e da' naken chawe'." 8 Kate' za' žale, benne' xan yo'on' gože' bennen' yo'ogak lo ne'e benne' wen žin ka', na' wnné': "Blíž benne' wen žin ka' nich wnezjo' lázjwgake', na' chizjo' zga'ale benne' ka' bžín-gake' ze lawte. Te na' chizjo' benne' ka' bžíngake' zgá'alegake'." 9 Naž bžíngak benne' ka' yjéngake' žin katen' yelate' zoa wbíž, na' wzí'gake' to weje' to mežw da' naken lazjw to benne' che to ža. 10 Kate' bžíngak benne' ka' yjéngake' žin zgá'alegake', gókgekle' sí'gake' da' ženže, san lezka' wzí'gake' to weje' to mežw da' naken lazjw to benne' che to ža. 11 Kate' wzí'gaken', wnnégake' che benne' xan yo'on', 12 na' wnnágake': "Benne' ka' bžíngake' kate' ze lawte, to chí'ido'ze bėngake' žin, na' toze ka wdizjo' légake' ka neto', na' neto' bento' žin dot ža, na' wyéyele'eto' lo wbá." 13 Bechebe xan yo'on', na' gože' toe': "Bicha'a, bi be žona' chio' da' bi naken chawe'. ¿Bi bga'n cháwe'žo si'o to mežw da' naken lazjw to benne' che to ža? 14 Wzí' lazjo', na' beyéj ližo'. Neda' žénela' chizjwa' benne' ki, benne' yjéngake' žin kate' ze lawte toze kan žizjwa' le'. 15 ¿Bi nzi' lo na'a wconla' žin da' naken chia' ka žénela'? ¿Žge'elo' lježo' dan' žónnli'a chie'?" 16 Ki naken, bałe benne', benne' ka' zka'ngak benách ka' légake' ka'ze, gá'ngake' blo, na' bałe benne', benne' ka' zej nake' blo na'a, gá'ngake' ka'ze. Benne' zan žliža' san babze benne' ka' nbégake'.

Jesús zne' da' yoble kan za' gótgake' Le'

(Mr. 10:32-34; Lk. 18:31-34)

17 Kate' Jesusen' ne yoe'e nez, zeje' lo yež Jerusalén, bchi'e cheze chežínnote benne' wsdle chie' ka', na' gože' légake':

18 —Le wia nga, yo'ožo nez zejžo yež Jerusalén, gan soa to benne' wdíe' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak bžoz wnná bia' ka', na' lo na'gak benne' yodo' wsdle ka', na' chóggake' chia' gata'. 19 Wdégake' neda' lo na'gak benne' zi'to' ka', benne' ka' gon díjtjgkele' neda'. Chíngake' neda', na' wdá'gake' neda' le'e yag kroze, san kate' gak chonne ža, Dios yesbane' neda' lo yela' got.

Da' wnnáb xna'gak Jakob, na' Zwa

(Mr. 10:35-45)

20 Naž xna'gak Jakob, na' Zwa, ži'n Sebedeo ka', bžínlene' chope' ka' law Jesusen', na' bzoa žibe' xni'e le', na' wnnable' le' to da' gonze' chie'. 21 Jesusen' wnnable' le', na' wnné':

—¿Biz žénelo?

Gože' Le':

—Wnná kwe' to zi'na' ni kwito' li ža, na' yetobe' kwe'be' kwito' yegle gan nna bi'o.

²² Bechebe Jesusen', na' gože' l'égake':

—Bi nnézlele da' znnable. ¿Wak sóelele da' saka'a neda', na' yezoale nis kan yezóa' neda' nis lo yela' got?

Góžgake' Le':

—Gakto'.

²³ Naž Jesusen' gože' l'égake':

—Da' li da' žala' saka'a neda', lezka' gaken chele, na' da' žala' yezóa' neda' nis, lezka' yezoale le'e nis, san nich kwe'le kwita' li ža, o kwita' yegle, bi nzi' lo na'a kwia' no benne' gonnan' chie', san gata' chegak benne' ka' Xa' ba bkwezen' chégake'.

²⁴ Kate' béngkele yechí benne' wsedle ka' che Jesusen' da' ni, bžá'agake'. ²⁵ Naž Jesusen' bliže' l'égake', na' wnné':

—Nnézkelele kan žongak benne' ka', benne' zna biá'gake' benne' zi'to' ka', kan zdétleche zna biá'gake' l'égake', na' benne' ka' zej nakže' blo zkonégle' la' ljéžgakkze' ka' žin. ²⁶ Bi gaken ki chele. Nóte'tezle le'e, benne' žénele' gake' zen gan zoale, žala' gone' žin che yezíka'le. ²⁷ Lezka', nóte'tezle le'e, benne' yénele' gake' blo, žala' gake' ka' to benne' ndo'w che yezíka'le. ²⁸ Lezka' neda', Benne' Golje' Benách, bla'a nga, kege nich gon no benne' xchina', san nich gákléna' benách ka', na' wdía' yela' nban chia', da' chizjwa' lo wlagak benne' zan nich yelágake'.

Žeyón Jesús chope benne' lo choje ka'

(Mr. 10:46-52; Lk. 18:35-43)

²⁹ Kate' ne zežójgake' lo yež Jerikó, benne' zan zjákléne' Jesusen'. ³⁰ Zej nnita' chope benne' lo choje ga na', benne' ka' žé'gake' žoa'a nez. Kate' béngkele' zde Jesusen' ga na', wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Xan, za'só Dabí, beyache' laže'l neto'.

³¹ Benne' zan ka' bchí'igekle' l'égake' gá'ngake' žize, san wnnégake' zižježe, na' wnnágake':

—Xan, za'só Dabí, beyache' laže'l neto'.

³² Naž wléz Jesusen', na' bliže' l'égake'. Wnnable' l'égake', na' wnné':

—¿Biz žénelele gona' chele?

³³ Góžgake' Jesusen':

—Xan, žénelto' gono' ga yeyaljw yej lawto'.

³⁴ Naž beyache' laže'l Jesusen' l'égake', na' wdane' yej lawgake'. La' beyaljtégak yej lawgake', na' jákléne' Jesusen'.

Zka'n zéngake' Jesús kate' ne žoe'e lo yež Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lk. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

21 Kate' bžin Jesusen' len benne' ka' žónlégake' Le' tzen gawze gan že' yež Jerusalén, na' nníta'gake' gan že' yež Betfagé zan Ya'a Yag Olibo, bsele'e Le' chope benne' wsedle chie' ka', ² na' gože' l'égake':

—Le chej lo yeždon' da' žen' lawle ga zoažo ni, na' chejxáka'le to burro wna' da'ba' ga na', len to burro byodo' cheba'. Le chejseže-ba', na' le yedjwá'-ba' chia'.

³ Cha' no benne' bi da' yie le'e, le ye'e: "Xanžon' žénele'-ba'." Naž seje'e-ba' chia'.

⁴ Ki goken, bžin da' bzoj bennen' bchalje' lo wláž Dios, katen' wnné':

⁵ Le ye' benne' ka' nníta'gake' yež Sión:

"Le wia nga, Benne' nna bi'e le'e ze'e chele.

Lo yela' gaxjw laže' chie' ži'e xkože' to burro.

Ži'e xkože' to búrrodo' che to bia žwa'ba' ywa'."

⁶ Naž jak benne' wsedle chie' ka' ga na', na' béngake'

kan gož Jesusen' l'égake'. ⁷ Beché'gake' burro wna' na'

len burro byodon', na' bxóagake' laže' yicha' chégake'

ka' xkóže'ba', na' wžé' Jesusen' law laže' ka'.

⁸ Lezka' wnníta'gak benne' zan ga na', na' bchíljgake' laže' ka'

žxoa yéngake' lo nez. Yeba'le' bchíbgake' zin da' bxóagake' lo nez.

⁹ Zižje wnnégak benne' ka' zjake' lawle, na' benne' ka' zjákléne' Jesusen', na' wnnágake':

—iGa'n zen Le', za'só Dabí! iBa nez zen naken che

benne' ni ze'e ni'a che La Xanžo! iGa'n zen Dios!

¹⁰ Kate' wyáz Jesusen' lo yež Jerusalén, yógo'te

benne' che yežen' béngake' žo'osbé. Benne' zan góžgake' ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—¿Nož bennen'?

¹¹ Yezika' benne' ka' wnnágake':

—Benne' ni Jesús, bennen' zchalje' lo wláž Dios. Nak laže' Nasaret gan nbab Galilea.

Jesús zchache' li'a yodo'

(Mr. 11:15-19; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Kate' wyáz Jesusen' lo li'a yodo' che Dios, blage' na'le yógo'te benne' ka' žóte'gake' na' benne' ka' žá'wgake' lo li'a yodon'. Lezka' bžix'e' blag ka' chegak benne' ka' zchá'gake' mežw che yež zi'to' ka', na' da' ka' želbe'le benne' ka' žóte'gake' plomdo' ka'. ¹³ Naž gože' l'égake':

—Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Liža' sin' yo'o gan wcháljengak benách ka' Dios" san le'e ba benlen kan nak to yo'o chegak benne' wbán ka'.

¹⁴ Kate' ne zoa Jesusen' lo zchil yodo', ba'le benne' lo

choje ka' len benne' ka' bi žak sá'gake', wbíga'gake'

gan zoe', na' Le' beyone' l'égake'. ¹⁵ Kate' bxoz wnná

bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka', blé'egek'le' yela'

wak ka' da' žon Jesusen', na' lezka' béngkele' znnégak

zižje xkwide' ka' lo zchil yodo', na' znnágakbe': "iGa'n

zen za'só Dabí!" ¹⁶ naž bžá'agake', na' góžgake' Je-

susen':

—¿Bi ženlo' da' želnná xkwide' ki?

Bechebe Jesusen', na' wnné':

—O', ženlan'. ¿Batk'le be'le da' nyejw le'e yiche la'y

da' znnan kikze žala' gaken? Ki znnan: "Beno' Le' ga

žolgak xkwide' ka', na' bi' že'n ka', bi' ka' ne

žáže'gakbe', da' žoe' lawgakbe' neda' da' naken dot li

laže'."

¹⁷ Naž Jesusen' bezé'e gan nníta'gake', na' bežoje' lo

yež Jerusalén. Wyeje' lo yež Betania gan bga'ne' dot

yele.

Jesús zdile' to yag higo

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Kate' za' ža'ní', na' zeyéj Jesusen' lo yež Jerusalén, zdone'. ¹⁹ Bje'ele' to yag higo da' žen' kwit nez, na' wbig'e'e gan žen', san bi be bžej-le' da' žbian. Xlág'e'ze žian. Naž Jesusen' gožen':

—Biž kwia da' zix chio'.

Naž la' wbižte yag higon'. ²⁰ Kate' blé'egekle benne' wsdle chie' ka' da' ni, bebánglekle'. Wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Nakx goken, la' wbižte yagen'?

²¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e, cha' chejle'le che Dios, na' bi gak chope láže'le, kégeze wak gonle kan bena' che yagen', san cha' ye'le ya'a nga: "Bkwas na'le, na' bejsóa lo nis-do'" gaken kan nnale. ²² Lezka', yógo'te da' nnable kate' wcháljenle Dios, cha' chejle'le che Dios gonen' chele, si'le dan' nnable.

Yeja' wnná bia' da' nzi' lo na' Jesús

(Mr. 11:27-33; Lk. 20:1-8)

²³ Wyáz Jesusen' lo zchil yodo', na' kate' ne žsedle' benách ka' nníta'gake' ga na', bxož wnná bia' ka' len benne' gole ka', wbíga'gake' gan zoe'. Wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—¿Biz yeja' wnná bia' nzi' lo no'o, žono' da' ki? ¿Nož benne' bdie' lo no'o yeja' wnná bian'?

²⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Lezka' neda' nnabla' le'e to. Cha' ye'le neda' kan naken, neda' yapa' le'e bi yeja' wnná bia' nzi' lo na'a žona' da' ki. ²⁵ ¿Nož benne' bsele'e žwan' nich bezóe' benách ka' nis? ¿Dios bsele'e le', o bséla'gak benne' ka' le'?

Naž wzó lawgak benne' yodo' ka' znnágake' la' lé-gakze':

—Cha' nnažo: Dios bsele'e le', la' ye'tie' žo'o: "¿Biz chen' bi bejle'le chie'?" ²⁶ San cha' nnažo: bséla'gak benne' ka' le', žébežo da' gongak benne' wláž ka', dan' žejlé'gake' yógo'tegake' bchalj žwan' lo wláž Dios.

²⁷ Che len beží'igake', na' góžgake' Jesusen':

—Bi nnezlto'.

Jesusen' gože' légake':

—Lezka' neda' bi yapa' le'e bi yeja' wnná bia' nzi' lo na'a žona' da' ki.

Žsaka' lebe Jesús kan nak chegak chope xkwide' byo ka'

²⁸ Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka':

—¿Biz nnale le'e? Wzóa to benne' wnníta'gak chope xkwide' byo chie'. Gože' to xkwide' chien', na' wnné': "Ži'na', wyéj na'a chjeno' žin lo yežlyó chia' gan naza' lba uba ka'." ²⁹ Beží'i xkwiden', na' gožbe'-ne': "Bi žénela' cha'a." Wdé na' beyát láže'be', na' yjenbe' žin na'. ³⁰ Naž bennen' gože' yetó xkwide' chien', na' toze kan wnné'. Beží'i xkwiden', na' gožbe'-ne': "O, xe.

Cha'a." San bi wyéj xkwiden'. ³¹ ¿Nole xkwide' chope ka' benbe' da' žaz láže' xabe'?

Beží'igake', na' góžgake' Jesusen':

—Bi' nežw.

Naž Jesusen' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e: benne' wechizjw ka', benne' žón-gake' da' kegle, na' no'le le'e ka', chjake' zgá'alegake' ka le'e, na' chó'ogake' gan znná bia' Dios. ³² Ki gaken dan' žwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, bje'e gan zoale, na' bsedle' le'e da' naken chawe' kan žala' gonle, na' le'e bi bejle'le chie', san benne' wechizjw ka' na' no'le le'e ka', bejle'gake' chie'. La'kze blé'elele da' ni, bi beyát láže'le nich chejle'le chie'.

Ka nak chegak benne' wen žin ka' bi zej nake' chawe'

(Mr. 12:1-12; Lk. 20:9-19)

³³ Lezka' wnná Jesusen':

—Le wzé nag yetó da' wsaka' leba'. Wzóa to benne' xan yo'o, na' beyaze' lba uba ka' lo yežlyó chie'. Wbeke' to le'je chen, na' bche'ne' to bloj lo yej gan wsie' xis uba ka'. Lezka' bene' to yo'o ža'le gan gak to benne' wie' dot yežlyó chien'. Naž bdie' yežlyón' lo na'gak benne' wen žin ka', nich sí'gake' late' weje, na' wyeje' to yež ži'to'.

³⁴ Kate' bžin ža wchíbgake' uba ka', xan yežlyón' bsele'e ba'le ni'a ne'e gan zej nnita' benne' wen žin ka' nich sí'gake' da' žeya'la' chie'. ³⁵ Naž benne' wen žin ka' béxwgake' ni'a ne'e ka'. Béngake' toe' we', na' yetóe' bétgake' le', na' yetóe' bžé'egake' le' yej. ³⁶ Da' yoble xan yežlyón' bsele'e yeba'le ni'a ne'e ka', na' gókgake' benne' zanže ka' benne' ka' bsele'e zga'ale, na' tlebe bengak benne' wen žin ka' chégake'.

³⁷ Kate' ze lawte, bsele'e ži'ne' gan nníta'gake'. Wzá' láže'e, na' wnné': "Gápegake' xkwide' chia' ba la'ne."

³⁸ Kate' benne' wen žin ka' blé'egekle' ži'ne' na', la' wnnátegake' la' légakze': "Xkwide' ni gak chebe' yežlyó nga. Le cho'o, gotžo-be', na' da' žala' gak chebe' gaken chežo." ³⁹ Naž béxwgake'-be'. Bebéjgake'-be' na'le lo yežlyón' gan zej naz lba uba ka', na' bétgake'-be'.

⁴⁰ Naž Jesusen' wnnable' benne' yodo' ka', na' wnné':
—Kate' yejá' benne' xan yežlyón', ¿nakx gone' chegak benne' wen žin ka'?

⁴¹ Beží'igak benne' yodo' ka', na' góžgake' Jesusen':

—Wžia yi'e benne' wen da' zinnj ka', na' yežlyó chien' wdíe' lo na'gak yeba'le benne' wen žin ka', benne' wnézjwgake' da' žeya'la' chie' kate' žin ža chíbgake' uba ka'.

⁴² Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Batkle bejle'le dan' nyejw le'e yiche la'y kan nak da' ni? Ki znnan:

Yej na' da' bzoa cheja'ale benne' wen yo'o ka', na'a naken yej len yo'o blo che ze'e.

Xanžo na'kze bene' ga naken ki, na' naken to da' žonen ga žebanlžo.

⁴³ Che len žapa' le'e, latje chele gan znná bia' Dios yeké'n chele, na' gatan' chegak benne' ka' góngake' kan žala' gon no benne' nzi'e latjen'. ⁴⁴ No benne'

wtope' lo yej na', la' kwince' wžia yi'e, na' cha' yej na' chejbagan' no benne', wzožjen le'.

⁴⁵ Kate' bꝑoz wnná bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka' béngkle' dan' bsaka' lebe Jesusen', gókbe'egkle' bchalje' kan nak chégake'. ⁴⁶ Gónegekle' góꝑwgake' le', san bžébegake' benne' zan nníta'gake' ga na', dan' žejlé'gake' nak Jesusen' to benne' zchalje' lo wláž Dios.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che lni che yela' zchag na'

22 Da' yoble Jesusen' bcháljlene' benne' ka' žónlen-gake' le' tzen. Bsaka' lebe', na' wnné':

² —Kan gak chegak benne' ka', benne' chó'ogake' gan zꝑna bia' Dios ya'abá chie', naken kan gok chegak benne' ka', bliž to benne' wnná bia' légake' kate' bene' lni che ža zchag na' ꝑkwide' byo chie'. ³ Bsele'e ni'a ne'e ka' nich chejꝑí'gake' benne' ka' ba bliže' nich yíd'gake' lni chebe', san bi gónegekle' yíd'gake'. ⁴ Naž bsele'e yebałe ni'a ne'e ka', na' gože' légake': "Le chejzenle benne' ka' ba bliža', na' ye'le légake': Le wia nga, ba nzí'ni'a da' gawžo. Ba betto' ꝑpeža' ka', na' lezka' bia beže ženne' chia' ka'. Yógo'te ba wzí'ni'a. Le da, soažo lni che ꝑkwide' chia', bin' zchag na'be'." ⁵ Benne' ka' be-jlížgake' bi wdápegake' légake' ba la'ne, na' jake' che chégake'. Toe' yjene' žin, na' yetóe' wyeje' chje'w chjete'. ⁶ Yebałe' béꝑwgake' ni'a ne'e ka', na' ben zí'gake' légake', na' bétgake' légake'. ⁷ Kate' benne' wnná bian' benle' da' ni, bže'e, na' bsele'e benne' chie' ka', benne' žjake' lo wdile, na' bétgake' benne' wet benách ka', na' bžéygake' lážgake'. ⁸ Naž benne' wnná bian' gože' ni'a ne'e ka', na' wnné': "Da' li ba wzí'ni'a che lni na', san benne' ka' bliža' bi gókgake' zi yedjénlengake' neda' tzen lni. ⁹ Le chej na'a gan nak lo nez ka', na' le wlíž yógo'te benne' ka' chejꝑáka'le ga na' nich yíd'gake' lni che ꝑkwide' chia', bin' zchag na'be'." ¹⁰ Naž bžojgak ni'a ne'e ka', na' jake' gan nak lo nez ka', na' btóbgake' yógo'te benne' ka' bejꝑáka'gake' ga na', benne' chawe' ka' na' benne' wen da' kegle ka', na' gan žak lni wža'ten benách ka'.

¹¹ 'Kate' wyó'o benne' wnná bian' ga na' nich wie' benne' ka' zej ndobe' ga na', bje'ele' to benne' bi nakwe' laže' zaka' dan' bnezjwe' chegak benne' ka' nníta'gake' lni na'. ¹² Naž gože' bennen': "Bicha'a, žzo' nga, na' bi nako' laže' zaka' dan' bnezjwa' chegak benne' ka' nníta'gake' lni?" Bennen' wzóa žize'. ¹³ Naž benne' wnná bian' gože' ni'a ne'e ka', na' wnné': "Le wchéj ni'a na' bennen', na' le chejžón-ne' na'le gan že' choj, gan kweže', na' wꝑéj laye'e lo yela' nyache' laže' chie'."

¹⁴ Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka':

—Benne' zan bliža', san babze benne' ka' nbégake'.

Zchalj Jesús che da' žizjwžo lazžo

(Mr. 12:13-17; Lk. 20:20-26)

¹⁵ Naž beza'gak benne' yodo' fariseo ka' ga na', na' béngake' ꝑtíža'gake' nich góngake' ga nna Jesusen' to nich gak yesbága'gake' le' zia. ¹⁶ Nich góngake' ki bséla'gake' bałe benne' ka' žónlengake' légake' tzen gan zoa Jesusen', len benne' ka' žónlengake' Herodes tzen. Benne' ka' góžgake' Jesusen':

—Benne' wsedle, nnezlto' zchaljo' Le' káteze naken, na' nak dot da' li da' žsedlo' kan naken che Dios, na' bi zzi'o da' znnázegak benách kan nak chio', dan' bi zchi'a lažo'o benách ka' kan nak da' želnnaze'. ¹⁷ Bzenle neto'. žBiz zꝑno' le'? žŽon byenen o bi žon byenen chíjwto' lazto' che benne' Sésar, bennen' yež zi'to', bennen' zꝑna bi'e žo'o?

¹⁸ Žákbe'ele Jesusen' žénegekle' kwéjgake' le' diža', nich gak yesbága'gake' le' zia, na' gože' légake':

—Le'e, benne' ka' žloé'ezele chawe' kwince, žbiz chen' zꝑnale da' wzóan neda' žoa'a ya'a? ¹⁹ Le wloé'el neda' to mežw da' žizjwle lazle.

Naž bloé'egkle' le' to mežw che yež Roma. ²⁰ Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—žNož benne' da' ni lawe', na' nož benne' nyejw le' le'e mežw ni?

²¹ Góžgake' le':

—Che benne' Sésar da' ka'.

Naž Jesusen' gože' légake':

—Le chíjw benne' Sésar da' zej naken che benne' Sésar, na' Dios da' zej naken che Dios.

²² Kate' béngkle' da' ni, bebángkle' kan nak diža' chawen' da' bchalj Jesusen'. Belka'ne' le', na' la' bežá'tegake' ga na'.

Želnnable' Jesús kan žala' yebangak benne' gat ka'

(Mr. 12:18-27; Lk. 20:27-40)

²³ La' ža na'ze benne' yodo' saduseo ka', benne' ka' znnágake' bi yebangak benne' gat ka', wbíga'gake' gan zoa Jesusen'. Wnnábgekle' le', ²⁴ na' wnnágake':

—Benne' wsedle, Moisés wnné': "Cha' gat to benne' zoa žo'le, na' bi zoa no ꝑkwide' chie', bi' biche' bennen' žala' wchág ná'lenbe' zo'le', nich soa ža'só benne' bíche'ben', bennen' gote'." ²⁵ Wnníta'gak gaže bi' byo ka' zej nak bíche'gakbe' gan zoato'. Bi' byo nežw bchag ná'lenbe' to no'le, na' gotbe'. Dan' bi wzóa no ꝑkwide' chebe', ꝑkwide' bežopen' bchag ná'lenbe' no'le wzeben' che bi' bíche'ben'. ²⁶ Lezka' goken che ꝑkwide' bežopen', na' lezka' che ꝑkwide' beyonnen', na' toze kan goken chegak gážtebe', dan' gótgakbe' yógo'tebe'. ²⁷ Kate' ze lawte lezka' got no'len'. ²⁸ Na'a, kate' žin ža yebangak benne' gat ka', žnole bi' gaže ka' gak no'len' chebe', dan' yógo'tebe' bchag ná'lengakbe' no'len'?

²⁹ Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Nchíxele le'e dan' bi žejní'ilele da' nyejw le'e yiche la'y, na' dan' bi nónbia'le yela' wak che Dios. ³⁰ Kate' žin ža yebangak benne' gat ka', biž gak yela' žzoalen no'le, na' bi wchág ná'gake', san gákgake' kan zej nak wbás la'y ka' che Dios, wbás ka' nníta'gake' ya'abá chie'.

³¹ Cha' yebangak benne' gat ka', žbi na' goj-le dan' gožkze Dios le'e? ³² Ki wnné': "Neda' naka' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob." Dios bi nake' Dios chegak benne' gat ka', benne' nátgake' to chí'ize, san nake' Dios chegak benne' ban ka', benne' nníta'gake' nbángake' la'kze gótgake' ža ni'te.

³³ Kate' béngkle' benne' ka' nníta'gake' ga na' da' ni, bebángkle' ni'a che dan' žsedle Jesusen' légake'.

Da' bchi'le Dios gonžo da' naken blo

(Mr. 12:28-34)

³⁴ Kate' gókbe'egikle benne' yodo' fariseo ka' da' ben Jesusen', kan bnnita' žie' benne' yodo' saduseo ka', naž bdóbgake' yógo'tegake' gan zoe'. ³⁵ Zoa to benne' lád-jwgake' ga na', benne' nsedle' da' bsedle Moisés, na' gónele' si' bi'e Jesusen'. ³⁶ Che len wnnable' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle, žbizle dan' bchi'le Dios gonžo naken blo?

³⁷ Jesusen' gože' le':

—Bži'il Xano' Dios dot lažo'o, na' lo dot yichj laždo'o, na' lo dot ye'la' žejní'il chio'. ³⁸ Da' ni naken da' bchi'le Dios da' naken blo, na' nakžen zen. ³⁹ Da' bchi'le Dios da' naken da' bežope, naken tlebe, na' ki znnan: “Bži'il lježo' kan nži'il kwino'.” ⁴⁰ Da' chopen ki, da' ka' bchi'le Dios, zej naken gan zegak yógo'te da' bchi'le Dios, na' yógo'te da' bsédgekle benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios.

žNož benne' nak Benne' Cristo ži'ne'?

(Mr. 12:35-37; Lk. 20:41-44)

⁴¹ Katen' zej nnita' tzen benne' yodo' fariseo ka', Jesusen' wnnable' légake', ⁴² na' wnné':

—žBiz znnale le'e che Benne' Criston'? žNož benne' nak Benne' Criston' ži'ne'?

Beží'igake', na' wnnágake':

—Ža'só Dabí nake'.

⁴³ Naž Jesusen' gože' légake':

—žBiz chen' Dabí na'kze bchalje' kan nak chie', na' wnné': “Xana'?” Ki wnné' katen' bchalje' lo wláž Dios Be' La'y, na' wnné':

⁴⁴ Xanžo Dios gože' Xana':

“Wžé' kwita' li ža,

na zejte gona' ga wzóa žibgak benne' ka' xni'o, benne' bi žlé'egikle' Le' chawe'.”

⁴⁵ Cha' Dabín' wnné' nake' Xane', žnakxkze naken, znale le'e nake' za'só Dabín'?

⁴⁶ Bi gok no benne' yeži'e, na' kate' wzó law ža na', bi bežogle no benne' bi da' nnable' le'.

Jesús žesbage'e benne' yodo' ka' žia

(Mr. 12:38-40; Lk. 11:37-54; 20:45-47)

23 Naž Jesusen' bcháljlene' benne' wsedle chie' ka', len benne' ka' nnita'gake' ga na'. ² Na' gože' lé-gake':

—Benne' yodo' fariseo ka' na' benne' yodo' wsedle ka' zej ži'e latje che Moisés, nich wsédgekle' benách ka'. ³ Che len, le gon yógo'te da' yé'gake' le'e, san bi gonle le'e kan žóngake', dan' to da' znnágake', na' yetó da' žóngake'. ⁴ Da' zchí'igekle' benách ka' naken ka to ywa' zí'ile'e da' bi gak no benne' we'e, na' zgó'ogaken' ža' yengak benách ka', san légake' bi žénegekle' wchágaken', kege len toze xben ná'gake'. ⁵ Žóngake' yógo'te da' žóngake' nich lé'egekle' benách ka' légake'. Žžéngake' da' zchéjgake' yen ná'gake', na' žoa'a xgá-gake' gan nyejw to da' nyejwn le'e yiche la'y, na'

žtónngake' lože laže' da' zej nakwe', da' žloe'elen žáp-gake' Dios ba la'ne. ⁶ Žénegekle' kwé'gake' gan nak latje blo gan zdóbgake' žáwgake' tzen, na' gan nak latje blo lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios. ⁷ Ležka', žénegekle' gápegak benách ka' légake' ba la'ne kate' žápegake' légake' “Padiox” gan nnita'gak benách ka', na' žénegekle' ye'gak benách ka' légake': “Padiox, benne' wsedle.”

⁸ “San le'e, bi žala' gonle ga no benne' yi'e le'e:

“Benne' wsedle” dan' zoa toze Benne' nake' Benne' wsedle chele, neda', Benne' Cristo, na' yógo'tele nakle lježle tole yetole. ⁹ Bi ye'le nitó benne' yežlyó nga, bi nnale: “Xe” dan' zoa toze Benne' nake' Xale, Bennen' zoe' ya'abá chien'. ¹⁰ Bi gonle ga no benne' yi'e le'e: “Xan” dan' zoa toze Benne' nake' Xanle, neda', Benne' Cristo. ¹¹ No benne' zoe' ládjwle, benne' žone' xchinle yezíka'le, benne' ni gake' blo gan zoale. ¹² Cha' no benne' gon kwine' benne' blo, ka'ze ga'ne', san no benne' nake' gaxjw laže', gake' benne' blo.

¹³ “Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wse-dle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' žloé'ezele chawe' kwinle. Žšéjwle xnezgak benách ka' žénegekle' žíngake' gan zna' bia' Dios ya'abá chien'. Le'ekzle bi žo'ole ga na', na' bi žonnle latje cho'ogak benne' ka' žénegekle' chó'ogake' ga na'.

¹⁴ “Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wse-dle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' žloé'ezele chawe' kwinle. Žka'le ližgak no'le wzebdo' ka', na' nich wloé'ezele chawe' kwinle, scha žližle Dios. Che len, ženle'e gak da' choge' chele da' sáka'le.

¹⁵ “Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wse-dle ka', na' ležka' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' žloé'ezele chawe' kwinle. Ždele dot lo nisdó', na' dot lo yežlyó nga nich gonle ga wká'n zen Dios to benne' ka' žonle le'e, na' katen' ba bžél-lele-ne', žonle ga nbága'že' žia ka dan' nbága'le le'e, dan' gonen ga chejchazle lo yi' gabíl.

¹⁶ “Da' nyáche'le'e naken chele. Nakle lo cho'le, na' žénelele wloé'elele benách ka' nez. Ki naken chele dan' znnale: “Kate' bi da' zchebe laže' no benne', cha' gon choche' xtiže'e ni'a che yodo', bi žon byenen, san cha' gon choche' xtiže'e ni'a che ya oro da' žen' lo yodo', na' gon byenen.” ¹⁷ Le'e, benne' lo cho'le ka', na' bi žejní'ilele. žBizle nakže blo? žOron' o yodon' da' žon la'yen oron'? ¹⁸ Ležka' znnale: “Cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che bkog la'y, bi gon byenen, san cha' gon choche' xtiže'e ni'a che mežw da' zoan lawle bkogen', na' gon byenen.” ¹⁹ Le'e, benne' nzide yichj láždo'le, na' nakle lo cho'le. žBizle nakžen blo? žMežw da' zoan lawlen, o bkog la'yen' da' žon la'yen mežwn'? ²⁰ Che len, cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che bkog la'y, žonen' ni'a che bkog la'yen', na' ležka' ni'a che yógo'te da' žen' lawlen. ²¹ Ležka', cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che yodo', žonen' ni'a che yodon', na' ležka' ni'a che Dios, Bennen' žonkze' latje chie' ga na'. ²² Ležka', cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che ya'abá che Dios, žonen' ni'a che latje

gan že' zŋna bia' Dios, na' lezka' ni'a che Dios na'kze, Bennen' ži'e ga na'.

²³ 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wse-dle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Ki naken chele dan' žizjwle che yodo' to kwe' che to chi kwe' da' zzi'le che yixe' we-je, na' che yixe' anís, na' che komino yela' waw, san zka'nle da' nakže blo da' bchi'le Dios, dan' bi žonle da' naken chawe', na' bi žeyache' láže'lele lježle ka', na' bi žejle'le che Dios. Da' ki žon byenen gonle, na' lezka' bi žala' wka'nle yezika' da' ka' žonle, da' ka' žizjwle che yodo'. ²⁴ Le'e, benne' lo choje ka', na' žénelele wloé'elele benách ka' nez. Dan' žonle naken ka' zdele da' že'jle to yeso' da' zde ya, nich kwejle bi'a lasdo' ka', san že'jle to bia zen dan' želbia benne' ka'.

²⁵ 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wse-dle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Nakle ka' to ziga'do' da' žé'jlenle, na' ka' to ye'n da' žawlenle. Žible da' sban da' nwa' kwitle, san yichj lázdo'le nžan' da' zbanle, na' da' kegle ka' da' žonle. ²⁶ Le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' lo choje ka'. Zga'ale le gon chawe' da' yo'on yichj lázdo'le, na' lezka' gakle chawe' kwitle.

²⁷ 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wse-dle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Ki naken chele dan' nakle ka' yežw ba ka' chegak benne' gat ka', da' ka' zej naken zila'do'ze kwitle, na' da' li xtan znná'gaken, san nžá'gaken žit chegak benne' gat ka', na' yógo'te da' zgot. ²⁸ Lezka' nakle le'e. Da' li lówzele zloe'el kwinle chawe' lawgak benách ka', san yichj lázdo'le nža'ten da' zloé'ezele chawe' kwinle, na' da' kegle ka' da' žonle.

²⁹ 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wse-dle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Zzoale yo'o xtando' ka' lo ba ka' gan zej ngache' benne' ka' bcháljgake' lo wláZ Dios, na' lezka' žonle xtan gan zej ngache' benne' chawe' ka'.

³⁰ Lezka' znnale: "Chela' wzoato' ža ni'te katen' wnní-ta'gak xa xto'to' ka', bi gónlento' légake' tzen katen' bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wláZ Dios." ³¹ Dan' znnale ki, le'ekzle zzoa lile nakle za'sógak benne' ka' bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wláZ Dios. ³² Ki naken, žesbaga' kwinle zia dan' wbága'gak xa xto'le ka'.

³³ 'Le'e nakle ka' bele snia ka', na' lezka' ka' lježgak bele snia ka'. Da' likze bi yelale lo da' wsaka' zin' le'e lo yi' gabíl. ³⁴ Che len, neda' se'la'a chele benne' ka' wcháljgake' lo wláZ Dios, na' benne' ka' žejní'igekle', na' benne' wsedle ka'. Benne' ki, gotle ba'le', na' wda'le yeba'le le'egak yag kroze ka', na' chinle yeba'le gan nak lo yo'o gan zdoble nich yenle xtiža' Dios, na' wlagle lé-gake' to yetó yež. ³⁵ Ki gaken, bága'le le'e zia che yó-go'te žen chegak benne' chawe' ka', da' wlaljen lo yo, kate' wzó law wzóa bennen' bete' Abel, zi'n Adán, benne' chawen', na' na' zejte bétgake' Secría, zi'n Berekías, bennen' bétgake' gachje láwe'le gan že' yodo', na' gan že' bkog la'y, gan zžéygake' bia beždo' ka'

law Dios. ³⁶ Da' li žapa' le'e, yógo'te da' ki bága'gak benne' ki, benne' nníta'gake' ža ni zoažo na'a.

Jesús zbeže' ni'a che yež Jerusalén

(Lk. 13:34-35)

³⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Benne' Jerusalén ka', le'e na' žotle benne' ka' zcháljgake' lo wláZ Dios, na' zže'ele yej benne' ka' bse'la' Dios gan zoale. Zan chi'i gónela' wtoba' le'e chia', kan žon žkoko', bia ztobba' brise'do' ka' zan xil-ba', san bi gónelele. ³⁸ Le wia nga, ka'ze ga'n ližle. ³⁹ Ki gaken, dan' žapa' le'e, na'a so law biž lé'elele neda' kate' nnážele: "La'y nak Bennen' ze'e lo wláZ Xanžo Dios."

Zŋna Jesús ka' za' wchínjgake' yodo'

(Mr. 13:1-2; Lk. 21:5-6)

24 Bžoj Jesusen' lo zchil yodo', na' kate' ne zze'e ga na' wbága'gak benne' wsedle chie' ka' gan zoe', na' bloé'egekle' le' kan nak ze'e na', da' nyechjen yodon'. ² Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—žlé'elele yógo'te da' ki? Da' li žapa' le'e, bi ga'n to yej da' nbagan' lježen nga, dan' biž doten.

Da' ka' gak biá'gaken za' žin ža ze lawte ža ka'

(Mr. 13:3-23; Lk. 21:7-24; 17:22-24)

³ Kate' ne že' Jesusen' gan nak law Ya'a Yag Olibo, wbága'gak benne' wsedle chie' ka' gan zoe' cheze', na' góžgake' le':

—Blo'e'el neto', žBatx' gakgak da' ki, na' biž gak bia' ža ye'lo'o, na' za' žin ža ze lawte ža ka' che yežlyó nga?

⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Le wia kwinle nich bi gon láže'le no benne' le'e, ⁵ dan' la'gak benne' zan, benne' ka' si' lágake' kan lia' neda'. Nnágake' zej nake' Benne' Criston', na' gon láže'gekke' benne' zan. ⁶ Yénlele žak wedi'le, na' da' zchaljgak benne' ka' che wedi'le, san bi kwe' zédlele, dan' žon byenen gaggak yógo'te da' ki zga'ale kate' žin ža ze lawte ža ka'. ⁷ Benne' ka' nníta'gake' to yež tíl-len-gake' benne' ka' nníta'gake' yetó yež, na' benne' ka' zoa to benne' zŋna bi'e légake' tíl-len-gake' benne' ka' zoa yetó benne' zŋna bi'e légake'. Galj yižwé' zen ka', na' gak wbín, na' latje zan xo' yežlyó. ⁸ Yógo'te da' ki zej naken da' so lówgaken, da' ka' sáka'gak benách ka'.

⁹ 'Naž wdegak benách ka' le'e lo na'gak benne' ka' wsaka' zígake' le'e. Yógo'te benách ka' wzóagake' le'e che'la'ale, dan' žónlenle neda' tzen, na' gótgake' bálele le'e. ¹⁰ Kate' gak da' ki, benne' zan gak chope láže'gake', na' yebéj yichjgake' neda', na' toe' yetóe' wdíe' lježe', na' toe' yetóe' wzóe' lježe' che'la'ale. ¹¹ Naž la' lawgak benne' zan, benne' gon láže'gake', na' wloé'el kwíngake' ka' benne' ka' zcháljgake' lo wláZ Dios, na' gon láže'gekke' benne' zan. ¹² Gónle'egake' da' kegle, na' che len biž ží'igekle' ljéžgake' ka'. ¹³ No benne' gake' Dios toze na' zejte ža ze lawte ža ka', yelá bennen'. ¹⁴ Se diža' chawen' kan zŋna bia' Dios dot yežlyó nga nich yéngkele yógo'te benách zi'to' ka', na' naž žin ža ze lawte ža ka'.

¹⁵ 'No benne' gole' da' ki žala' wzejní'i laže'e. Wnná Daniel, bennen' bchalje' lo wláZ Dios ža ni'te, na' wn-
né': "Da' bi zle'el Dios chawe', dan' zchinnjen, cho'on
latje la'y che Dios." Kate' lé'elele gak da' ni, naž benne'
ka' nníta'gake' gan nbab Judea žala' wzónnjgake' zaka'
law ya'ado' ka'. ¹⁷ No benne' žone' žin yichjo'ole bi žala'
yetje' nich bi da' chejxi'e da' nape' lo yo'o, san žala'
wzonnjtie'. ¹⁸ No benne' zoe' žin yixe', bi žala' yeyeje'
liže' nich chejxi'e laže' chie'. ¹⁹ Da' nyáche'le'e gaken
chegak no'le ka', no'le zej noe'e bi'do' ka' chégake', na'
lezka' no'le ka' zgáze'gake' bi' že'ndo' ka' chégake' kate'
žin ža na'. ²⁰ Le wchaljlen Dios, na' le nnable' nich bi žin
žan ža žala' wzonnjle kate' žak byo' zag o kate' nak ža
la'y, ²¹ dan' sáka'žegak benne' ka' ža ka', ka wzáka'gak
benách ka' ža ni'te kate' za' gota' yežlyó nga, na' zejte
na'a ža, na' kege ža zezá' bi sáka'gake' ki. ²² Kate' žin ža
na', cha' Dios bi gone' babze žin ža ka', bi yelá nitó benne',
san ni'a chegak benne' ka' wžekze' le' gone' babze ža
ka', nich gáklene' lé'gake'.

²³ 'Che len bi chejle'le cha' no benne' le'e gan zoale,
na' yi'e le'e: "Le wia nga, zoa Benne' Criston' nga", o
nne': "Zoe' ga na'." ²⁴ La' lawgak benne' zan, benne'
wen laže' ka', na' nnágake' zej nake' Benne' Criston', o
nnágake' zcháljgake' lo wláZ Dios. Góngake' da' ka' gak
biá'gaken, na' da' ka' góngaken ga yebánglekle benách
ka', na' gon láže'gekle' benne' ka' wžekze' Dios cha'
sáke'gekle'. ²⁵ Le wia nga, ba gožkza' le'e yógo'te da' ki
zga'ale kate' gákgaken. ²⁶ Che len, bi chejle'le cha'
la'gak benne' ka' gan zoale, benne' yé'gake' le'e: "Le
wia nga, zoa Benne' Criston' lo latje dach." Lezka', bi
chejle'le cha' nnágake': "Le wia nga, zoe' lo yo'o." ²⁷ Kan
žak kate' žep yes gan zla' wbiž, na' zza'ní' gan ženen,
lezka' gaken kate' yelá'a neda', Benne' Golje' Benách.
²⁸ Gakte ki, kan znnagak benách ka': "Gáte'teze gan de
to da' nat, dóbgakkze lab ka' ga na'."

Da' gak kate' yelá' Benne' Golje' Benách

(Mr. 13:24-37; Lk. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' te ža na' katen' sáka'gak benách ka' ki, wchól
wbiž, na' byo' bi gonnen baní' chen. Yindjgak belj ka',
na' zizgak da' ka' zej nla' ya'abá, da' ka' zej napen yela'
žen. ³⁰ Naž la' dan' gak bia' ya'abá yelá'a neda', Benne'
Golje' Benách, na' kweže nyáche'gak yógo'te benách
ka' nníta'gake' yežlyó nga, katen' lé'egekle' neda',
Benne' Golje' Benách, zezá'a lo bejw ya'abá, na' nzi' lo
na'a yela' wnná bia' žen, na' yela' baní'. ³¹ Naž se'la'a
wbás che ya'abá chia' ka'. Wkwéžegake' zižje lozgak
bia ka', na' wtóbgake' benne' ka' ba wžekza' chia',
benne' ka' nníta'gake' dap la'ate yežlyó nga, na' yó-
go'te latje zan ya'abá.

³² 'Le chejní'il da' žsedle da' žak che yag higo. Katen'
žela'gak ni'a nen' že'ndo' ka', na' ba žebía xlagen že'n
ka', nnézele za' žin byo' wbá. ³³ Lezka', kate' lé'elele
žakgak yógo'te da' ki, nnézele za' žin ža ze lawte ža,
na' ba zla' lawn. ³⁴ Da' li žapa' le'e, yógo'te da' ki gá-
gaken zga'ale kate' gatgak benách ka' nníta'gake' ža

na'. ³⁵ Te che ya'abá, na' che yežlyó nga, san xtiža'a ka'
bi tégaken ka'ze.

³⁶ 'Kate' žin ža na' bi nnezle nitó benne'. Bi nnézele
wbás che ya'abá ka' che Dios, na' bi nnezla' neda', Ži'n
Dios, san toze Xažo Dios nnezlen'.

³⁷ 'Kan gok ža na' katen' wzóa Noé, lezka' gaken kate'
yelá'a neda', Benne' Golje' Benách. ³⁸ Kate' ža ka'
zga'ale kate' bžin nis yejw da' bchinnjen yežlyó nga,
we'j bdáwgake', na' bchag ná'gake', na' bdégake'
zí'ngake' ka' lo yela' zchag na' na' zejte ža wyó'o Noén'
le'e barkw žen na', dan' bene', ³⁹ na' bi gókbe'egekle'
kate' bžinte nis yejw dan' bchinnjen yežlyó nga, na'
bžia yí'gake' yógo'tegake'. Lezka' gaken katen' yelá'a
neda', Benne' Golje' Benách, dan' bi gákb'e'le nitó
benne'. ⁴⁰ Kate' ža na' kate' yelá'a, cha' žongak chope
benne' ka' žin yixe', toe' yedjži'a-ne' chia', na' yetóen'
wka'na'-ne'. ⁴¹ Cha' chope no'le ka' nníta'gake' wetw,
toe' yedjži'a-ne' chia', na' yetóen' wka'na'-ne'.

⁴² 'Le soa ban laže' dan' bi nnézele biž ža yelá'a ne-
da', Xanle. ⁴³ Na'a, le chejní'il da' ni. Chela' nnezle xan
yo'o bi ža yid benne' wbán, na' nná'zele' dot yele, na' bi
we'e latje no benne' chidjwe' ze'e nich kwane' da' de
liže'. ⁴⁴ Che len, le soa ban laže' le'e, dan' yelá'a neda',
Benne' Golje' Benách, to ža bi zbezle neda'.

Benne' wen žin chawe', na' benne' wen žin bi nake' chawe'

(Lk. 12:41-48)

⁴⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—žNož benne' wen žin, benne' nake' chawe', na' že-
jni'ile', wdé xane' lo ne'e benne' ka' nníta'gake' liže'
nich wnezjwe' da' gáwgake' kate' gale'? ⁴⁶ Ba nez žen
gaken che benne' wen žin na' nake' chawe', cha' kate'
yelé'e xane', yedjxake'e le' žone' dot da' bde xane' lo
ne'e. ⁴⁷ Da' li žapa' le'e, yógo'te da' nap xane', wdíe' lo
na' benne' wen žin žone' ki. ⁴⁸ Cha' to benne' wen žin ki
yeyake' benne' wen da' zinnj, na' sa' laže'e, na' nne':
"Wžél xana', na' bi yelá' zie'", ⁴⁹ na' cha' so lawe' wsaka'
zi'e benne' ka' žónlengake' le' tžen žin, na' so lawe' ye'j
gáwlene' benne' ka' želzožle', ⁵⁰ naž yelá' xan benne'
wen žin na' to ža kate' bi zoe' zbeze', o to yele žekle' bi
la'te xanen'. ⁵¹ Naž xanen' wsaka' zi'e benne' wen žin
na', na' gone' ga gak chie' kan žala' gak chegak benne'
ka' zloé'ezele chawe' kwíngake'. Naž kweže nyache'e,
na' wxéj laye'e.

Žsaka' lebe Jesús kan gok chegak chi xkwide' no'le ka'

²⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Kan gak chegak benne' ka' chó'ogake' gan
zna bia' Dios ya'abá, naken kan gok chegak chi xk-
wide' no'le ka'. Wzi'gakbe' broke ka' chégakbe', na'
bžójgakbe' nich chejchággakbe' benne' zchag ne'e.
² Gáyo'be' zej nakbe' ban laže', san yegáyo'be' zej
nakbe' nat laže'. ³ Xkwide' no'le nat laže' ka' wzí'gakbe'
broke chégakbe' ka', san bi biá'gakbe' yelate' set da'
žeyen. ⁴ Xkwide' no'le ban laže' ka' biá'gakbe' set da'
žeyen lo béga'do' chégakbe' ka' len broke chégakbe'
ka'. ⁵ Dan' wžél benne' zchag ne'e, wdé yele lawgakbe',

na' wtásgakbe'.⁶ Kate' bžin gachje yeje, benle chi'i to benne' wnnié' zizje, na' wnné': "Za' benne' zchag ne'e. Le žoj chejchagle-ne'." ⁷ Naž wyasgak yógo'te xkwide' no'le ka', na' bkwézagakbe' broke chégakbe' ka'. ⁸ Xkwide' no'le nat laže' ka' góžgakbe' xkwide' no'le ban laže' ka', na' wnnágakbe': "Le gonn láte'do' set cheto' che set da' žeyen chele, dan' zgołgak broke cheto' ka'." ⁹ Bechébegak xkwide' no'le ban laže' ka', na' wnnágakbe': "Bi gaken dan' bi be ga'n cheto', na' chele. Le chej gan zdo'w set da' žeyen na' chjé'wle chele." ¹⁰ Kate' ne zjakbe' zejxi'gakben', bžin benne' zchag ne'e. Xkwide' no'le ban laže' ka', xkwide' ka' želbezbe' le', wyó'olengakbe' le' tzen gan žak lni che yeł'a zchag na', na' la' bséjwte yo'o. ¹¹ Wdé na' bžingak yezika' xkwide' no'le ka' ga na'. Blížgakbe'-ne', na' wnnágakbe': "Xan, Xan, bsaljw cho'oto'." ¹² Le' beži'e, na' wnné': "Da' li žapa' le'e, bi nónbia' le'e."

¹³ Naž Jesusen' gože' benne' ka':

—Le gak ban laže', dan' bi nnézele bi ža, o bi yeje yeł'a neda', Benne' Golje' Benách.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che mežw zen ka'

¹⁴ Lezka' wnná Jesusen':

—Kan gon Bennen' žnna bi'e ya'abá che Dios naken kan ben to benne' za' cheje' zi'to'. Bliže' benne' wen žin chie' ka', na' bdie' lo ná'gake' da' nape'.

¹⁵ To benne' wen žin na', bdie' gayo' kwe' mežw zen ka' lo ne'e, na' yetóen' bdie' chope kwe' mežw zen ka' lo ne'e. Yetóen' bdie' to kwe' mežw zen lo ne'e. To toen' bdie' lo ná'gake' ka' da' žákgekle'. Naž la' wzá'tie' gan nak zi'to'. ¹⁶ Wyéj benne' wen žin na', bennen' wzí'e gayo' kwe' mežw zen ka', na' bejtíljene' da' ka' yegayo' kwe' mežw zen ka'. ¹⁷ Lezka', bennen' wzí'e chope kwe' mežw ka', bejtíljenen' yechope ka'. ¹⁸ Bennen' wzí'e to kwe' mežwn' wyeje', na' bejche'ne' lo yo, na' bkache'e mežwn' che xane' lo yon'.

¹⁹ Kate' ba gok scha, xangak benne' wen žin ka' bełé'e, na' bgá'nłene' lé'gake' chawe'. ²⁰ Kate' wzó law bžinte bennen' wzí'e gayo' kwe' mežw zen ka', noe'e yegayo' kwe' mežw ka', na' gože' xane': "Xan, gayo' kwe' mežw ka' bdio' lo na'a. Nga de yegayo' kwe' mežw ka' dan' bejtíljenan'." ²¹ Xanen' gože' le': "Nak chawe'. Nako' benne' wen žin dot li laže'. Cháwe'do' beno' katen' wyó'o láte'do'ze lo no'o. Na'a da' zénle'eže wdía' lo no'o. Wyó'o ga zoa' ni, na' yebélenlo' neda' tzen."

²² Wdé na' bžin benne' wen žin na', bennen' wzí'e chope kwe' mežw zen ka', na' wnné': "Xan, chope kwe' mežw bdio' lo na'a. Nga de yechóp kwe' mežw ka' da' bejtíljenan'." ²³ Naž xanen' gože' le': "Nak chawe'. Nako' benne' wen žin dot li laže'. Cháwe'do' beno' katen' wyó'o lo no'o láte'do'ze. Na'a, da' zenle'e wdía' lo no'o. Wyó'o ga zoa' ni, na' yebélenlo' neda' tzen." ²⁴ Naž kate' bžin benne' wen žin na', bennen' wzí'e to kwe' mežw zen na', wnné': "Xan, nnezla' nako' benne' bizjw, dan' złapo' gan bi gozo', na' ztobo' gan bi bchiljo'.

²⁵ Che len bžeba' le', na' wyá'a, na' bejkacha'a mežw chion' lo yo. Nga de dan' naken chio'." ²⁶ Naž beži'i xane', na' gože' le': "Nako' benne' wen žin bi nake'

chawe', na' za'wede. Nnézkzelo' złapa' gan bi goza', na' ztoba' gan bi bchilja'. ²⁷ Che len, gakže chawe' la' bnezjo' mežw chian' lo na'gak benne' ka' wkóngeklen' žin, nich chíljengaken' yelate', nich kate' yeł'a neda', yezi'a dan' naken chia' len yichjen." ²⁸ Naž xanen' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné': "Le yeká'a mežwn' lo na' benne' ni, na' le wnezjwn lo na' bennen' nape' chi kwe' mežw ka'." ²⁹ Nóte'teze benne' zkonle' chawe' žin da' nzi' lo ne'e, wdégake' lo ne'e yelate', na' gata' da' zenže chie', san bennen' bi zkonle' chawe' žin da' nzi' lo ne'e, da' do'ze da' nape' yeké'n. ³⁰ Na'a, benne' wen žin ni, benne' bi nake' chawe', le chejžo'ne' na'le gan nak choł, gan kweže nyache'e, na' wxéj laye'e.

Benne' Cristo wchi'a laže'e benách ka'

³¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Katen' yeł'a neda', Benne' Golje' Benách, tzen len yógo'te wbás che ya'abá chia' ka', nich nna bi'a, kwi'a lo latje chawe' chia', gan wchi'a laža'a benách ka'. ³² Yógo'te benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga dóbgake' gan kwi'a neda', na' wnníta'gaka'-ne' cheł'a weje kan žon to benne' wape zila' ka', benne' znnite'e cheł'a weje chibo ka', na' zila' ka'. ³³ Wnnite'e zila' ka' kwite' li ža, na' wnnite'e chibo ka' kwite' yegle. ³⁴ Naž, neda', benne' wnná bian', yapa' benne' ka' nníta'gake' kwita' li ža, na' nnia': "Le da ga zoa' ni, le'e wléj Xa' le'e cheze'. Gata' latje chele gan žnna bi'e, dan' bkweze' chele ža ni'te katen' bdixjwe' yežlyó nga. ³⁵ Ki žaken chele dan' wdona', na' bennle da' bdawa'. Wbił'a, na' bennle da' we'ja'. Goka' ka to benne' zde' zi'to', na' wlo'le neda' ližle. ³⁶ Byažje da' gakwa', na' bwákwle neda' da' ka' žákwle. Bi wzó'a chawe', na' bedjwiale neda'. Bye'jwa' liž ya, na' bedjwiale neda'." ³⁷ Naž yechébegak benne' chawe' ka', na' yé'gake' neda': "Xan, žbatx blé'elto' Le' wdono', na' bwawto' Le'? žBatx wbiło', na' bennto' da' we'jo'? ³⁸ žBatx blé'elto' Le' bejdío' zi'to', na' wlo'to' Le' ližto'? ³⁹ žBatx byažje laže' gako', na' bwákwto' Le' da' ka' žákwto'? ³⁹ žBatx blé'elto' Le' bi wzó' chawe', o wyejo' liž ya, na' bedjwiato' Le'?" ⁴⁰ Yecheba' neda', benne' wnná bian', na' yapa' lé'gake': "Da' li žapa' le'e, dan' benle ki che to benne' ljéža'do' ki, la'kze nake' benne' ka'ze, lezka' chia' nedkza' benlen'."

⁴¹ Naž yapa' benne' ka' nníta'gake' kwita' yegle, na' nnia': "Le kwas ga zoa' ni, le'e na' nbága'le zia, na' chejchazle lo yi', da' bi yeyolen, dan' bkwez Dios che da' xiwe', na' chegak wbás ka' žónljengaken len tzen. ⁴² Ki gaken chele dan' wdona', na' bi bennle da' gawa'. Wbił'a, na' bi bennle da' ye'ja'. ⁴³ Goka' ka benne' zde' zi'to', na' bi wlo'le neda' ližle. Byažje da' gakwa', na' bi bwákwle neda' da' ka' žákwle. Bi wzó'a chawe', na' lezka' bye'jwa' liž ya, na' bi bedjwiale neda'." ⁴⁴ Naž nnagak benne' ka', na' yé'gake' neda': "Xan, žbatx blé'elto' Le' wdono', o wbiło', o goko' ka to benne' zde' zi'to', o byažje da' gako', o bi wzó' chawe', o wyejo' liž ya, na' bi góklento' Le'?" ⁴⁵ Naž yecheba' neda', benne' wnná bian', na' yapa' lé'gake': "Da' li žapa' le'e, dan' bi be benle che to benne' zoe' ladjw benne' ka' nníta'gake' nga,

la'kze nake' benne' ka'ze, bi be benle chia' neda'."

⁴⁶ Naž benne' wen da' zinnj ka' la' chejcháztegake' gan sáka'le'egake', san benne' chawe' ka' gata' ye'la' nban da' zejli kane chégake'.

Benne' yodo' ka' žóngake' toze diža' séngake' Jesús
(Mr. 14:1-2; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

26 Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, gože' benne' wsedle chie' ka', ² na' wnné':

—Nnézkzelele žin Lni Pasko' yechóp ža ka', na' kate' ža na' wdégake' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benne' ka' wdá'gake' neda' le'e yag kroze.

³ La' na'ze bχoz wnná bia' ka' na' benne' yodo' wsedle ka', na' benne' gole ka', bdóbgake' gan nak li'a liž bχoz blo, bennen' lie' Kaifás. ⁴ Béngake' toze diža' séngake' Jesusen' lo ye'la' wen laže' chégake', nich gótgake' le'. ⁵ Wnnágake':

—Bi gak gonžon ža lni, nich bi gongak benách ka' žo'osbé.

To no'le zko'e yichj Jesús da' zla' zix
(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Katen' wzóa Jesusen' lo yež Betania lo liž Smon, bennen' wdé'e yižwé' leže, ⁷ wbiga' to no'le xkóže'le Jesusen', noe'e to béga'do' da' naken yej zaka', na' nžan' to da' zla' zix da' záka'le'en. Wloé'en yichj Jesusen' kate' ne ži'e žawe'. ⁸ Kate' blé'egekle benne' wsedle ka' che Jesusen' da' ni, bžá'agake', na' wnnágake':

—ž Biz chen' wnitle da' ni? ⁹ Gok no benne' gote'en, na' si'e mežw zan nich gáklenžo benne' yache' ka'.

¹⁰ Kate' benle Jesusen' da' ni, gože' lé'gake':

—ž Biz chen' znnelle che no'le ni? Nak chawe' da' bene' chia'. ¹¹ Benne' yache' ka' nníta'lentezgake' le'e, san neda' bi gánteza' gan zoale le'e. ¹² Da' ben no'le ni katen' wloé'e neda' da' zla' zixen', naken to da' zpa'an neda' che ža gacha'a lo yežw ba. ¹³ Da' li žapa' le'e, gáte'teze lo yežlyó nga gan wcháljgake' diža' chawe' ni, lezka' wzéngekle' benách ka' da' ben no'le ni chia' neda' nich chejsá' láže'gake' chie'.

Zchebe laže' Judas wdíe' Jesús lo na'gak benne' yodo' ka'

(Mr. 14:10-11; Lk. 22:3-6)

¹⁴ Naž Judas Iskariote, to benne' žónlene' tzen yechiněj benne' wbás ka' che Jesusen', wyeje' gan zej nnita' bχoz wnná bia' ka', ¹⁵ na' gože' lé'gake':

—ž Biz gonnle chia' neda' cha' wdía' Jesusen' lo na'le?

Bgá'nlene' le' chawe' chízjwgake' le' chi žoa mežw plat. ¹⁶ Naž wzó law Judas na' žilj loj laže'e wdíe' Jesusen' lo ná'gake'.

Da' žawžo nich chejsá' láže'žo kan got Xanžo
(Mr. 14:12-25; Lk. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Ko. 11:23-26)

¹⁷ Kate' nak ža zzo law lni chegak benne' judío ka' katen' žáwgake' yet xtil da' bi nzi' kwa zichj, wbiga'gak benne' wsedle ka' che Jesusen' gan zoe', na' góžgake' le':

—ž Gaz žénelo' chejsí'ni'ato' zila'do' chežo, bian' gawžo že' Lni Pasko'?

¹⁸ Jesusen' gože' lé'gake':

—Le chej lo yežen' gan zoa to benne', bennen' nón-bia'žo, na' le yi'e: "Benne' žsedle' neto' znné': Za' žin ža chia' gata'. Lo ližo' gáwlena' benne' wsedle chia' ka' tzen zila'do' že' Lni Pasko'."

¹⁹ Naž bengak benne' wsedle chie' ka' kan gože' lé'gake', na' bsí'ni'gake' da' gáwgake' že' Lni Pasko'.

²⁰ Kate' ba gole ža na', Jesusen' wžé'lene' chežínnote benne' wsedle chie' ka', na' wzó láwgake' žáwgake'.

²¹ Kate' ne žáwgake', Jesusen' gože' lé'gake':

—Da' li žapa' le'e, to benne' ladjwle le'e wdíe' neda' lo na'gak benne' yodo' ka'.

²² Naž gok nyache' láže'gake', na' wnnábgek'le' Jesusen' to toze', na' wnnágake':

—Xan, žneda' gonan'?

²³ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Bennen' zžínlene' neda' tzen lo ye'n, bennen' wdíe' neda' lo na'gak benne' ka'. ²⁴ Da' li neda', Benne' Golje' Benách, cha'a gan gak kan nyejw le'e yiche la'y kan žala' gaken chia', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' wdíe' neda' nich gótgake' neda'. Gakže chawe' che bennen' chela' bi golje'.

²⁵ Naž beží'i Judas, bennen' wdíe' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle, žneda' gonan'?

Jesusen' gože' le':

—O', le' na'.

²⁶ Kate' ne žáwgake', Jesusen' bežwe' to yet xtil, na' gože' Dios: "Žóžkeno'." Naž bzožjen', na' bnezjwen' chegak benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le sin', le gawn. Da' ni naken be'la' žen chia'. Kan bena' che yet xtil ni zlo'e'elen kan gak che be'la' žen chian'.

²⁷ Lezka' bežwe' to ziga'do', na' gože' Dios: "Žóžkeno'." Naž bnezjwen' chégake', na' wnné':

—Le ye'jen yógo'tele. ²⁸ Da' ni naken xchena' da' žon chochen diža' kobe da' zka'n chawen'. Xchenan' laljen ni'a chegak benne' zan nich gak yenít law Dios do'la' da' zej nbage'e. ²⁹ Lezka' žapa' le'e, biž ye'ja' xis da' žbia lba uba ki kate' žinže ža na' yé'jlana' le'e to da' kobe gan znná bia' Xažo Dios.

Jesús znné' nna Bedw bi nónbi'e le'

(Mr. 14:26-31; Lk. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰ Kate' beyož bélgake' da' zka'n zenen Dios, jake' za-ka' Ya'a Yag Olibo. ³¹ Naž Jesusen' gože' lé'gake':

—Yógo'tele gak chope láže'le, na' wka'nle neda' na'a že' ni, dan' nyejw le'e yiche la'y kan gak chia', da' znnan: "Gona' ga gat Benne' Wape Zila' Ka', na' gáslasgak žila' ka'." ³² Katen' yebana' lo ye'la' got, naž cha'a zga'ala' ka' le'e zaka' gan nbab Galilea.

³³ Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':

—La'kze yógo'tegake' gak chope láže'gake', na' wká'ngake' le', neda' bi gak chope laža'a, bi wka'na' le'.

³⁴ Jesusen' gože' le':

—Da' li žapa' le', na'a že' ni, zga'ale kate' kweže leko', le' nnio' chonne chi'i bi nónbi'o neda'.

³⁵ Naž Bedon' gože' Jesusen':

—Ła'kze gátłena' Le' tzen, bi nnia' bi nónbi'a Le'. Łezka' wnnagak yógo'te benne' wsedle chie' ka'.

Jesus zcháljlene' Dios lo yežlyó Jetsemaní

(Mr. 14:32-42; Lk. 22:39-46)

³⁶ Naž Jesusen' bžínłene' benne' wsedle chie' ka' tzen yežlyón' nzin' Jetsemaní. Gože' légake', na' wnné':

—Le kwe' nga kate' cha'a yelate' na'le, gan chejcháljlana' Dios.

³⁷ Jesusen' bchi'e Bedw len chope zi'n Sebedeo, na' wzó ławe' žak nyache' laže'e, na' žek lázda'we'. ³⁸ Naž Jesusen' gože' légake':

—Žak nyache' laža'a, na' žatkza' lo yeła' žek lázda'wa'. Le ga'n nga, na' le nna'ze dot yele tzen len neda'.

³⁹ Wdé Jesusen' yeláte'do' na'le, gan byechwe'.

Bzechw ławe' lo yo, na' bcháljlene' Dios, na' wnné':

—Xe, cha' wak, ben ga bi gon byenen saka'a ki, san kege kan žénela' neda', san kan žénelo' Le' gono'.

⁴⁰ Kate' bežín Jesusen' gan zej nnita' benne' wsedle chie' ka', bejxake'e légake' ztásgake', na' gože' Bedon':

—¿Bi gok nnáłeno' neda' tzen yele to chí'ido'ze? ⁴¹ Le nna'ze dot yele, na' le wchaljlen Dios, na' le nnable-ne' gáklene' le'e, nich bi gata' latje gon da' xiwe' ga gonle dołja'. Zóateze be' nákkzele ban laže', san lo belja' žen chele žedó láže'le.

⁴² Naž wyéj Jesusen' da' bežope chi'i, na' bcháljlene' Dios. Wnné':

—Xe, cha' bi gak gono' ga bi saka'a da' ki, ben kan žak lažo'o Le'.

⁴³ Kate' beyeje', da' yoble bedjxake'e légake' ztás-gake' dan' ndełe'e yele yej lágwage'. ⁴⁴ Naž bekwás Jesusen' gan že'gake'. Wyeje' da' yoble, na' bcháljlene' Dios da' beyonne chi'i, na' tlebe kan wnné' zga'ale wnné'. ⁴⁵ Da' yoble beyeje' gan zej nnita' benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake':

—¿Ztasle na'a, na' žezi' láže'le? Le wia nga, ba golen. Neda', Benne' Golje' Benách, ba ndia' lo na'gak benne' dołja' ka'. ⁴⁶ Le chas, le cho'o. Le wia nga, bennen' zdie' neda' ba ze'e nga.

Želchi'e Jesús nžeje'

(Mr. 14:43-50; Lk. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Kate' ne zchalj Jesusen' da' ni, Judas, bennen' nbáblene' benne' chežinnoe' ka', la' bžintie' ga na', na' žónłengak benne' zan le' tzen, benne' ka' zej noe'e ya ntoche' ka', na' yag ka'. Bxoz wnná bia' ka' na' benne' gole ka', bséla'gake' légake'. ⁴⁸ Judas na', bennen' zdie' Jesusen', ba błoe'ele' légake' to da' gone' da' gak bian' no benne' nake' Jesusen'. Wnné':

—Bennen' wchág ława'-ne', Len' Jesusen'. Le sene'.

⁴⁹ Naž wbíga' Judas na' gan zoa Jesusen', na' wnné':

—Padiox, Benne' Wsedle.

Naž la' bchag ławtie' le'. ⁵⁰ Jesusen' gože' le':

—Bicha'a, ¿biz žono' nga?

Naž wbíga'gak benne' ka', na' béxwgage' Jesusen'.

⁵¹ To benne' zóalene' Jesusen' wlechje' ya ntoche' chie', na' bene' we', bchoge' yid nag to benne' wen žin che bxoz blo. ⁵² Jesusen' gože' le':

—Begó'o ya ntoche' chion' ližen. Yógo'te benne' ka' zkingekle' žin ya ntoche' nich gótgake' benách, lo ya ntoche' gátgake'. ⁵³ ¿Bi nnezlo' gak nnabla' Xa', na' le' la' séla'tie' chia' da' zánle'eže ka chežinno kwe' wbás che ya'abá ka', da' zej naken da' zan gaywé'e to to kwen'? ⁵⁴ San cha' gona' ki, ¿nakx gak žin da' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan žala' gaken chia' ki?

⁵⁵ Naž Jesusen' gože' benne' ka':

—Za'le nwa'le ya ntoche' ka', na' yag ka', nich senle neda' kan žonle katen' zzenle benne' wbán ka'. Yógo'te ža wži'a ławle gan nak lo zchil yodo', gan bsedla' benách ka', san bi wzenle neda'. ⁵⁶ Na'a žaken ki nich žin da' nyejw le'e yiche la'y, dan' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo włáz Dios.

Naž yógo'te benne' wsedle ka' che Jesusen' bsán-gake' le', na' bezónnjgake' ga na'.

Zžin Jesús gan že'gak benne' yodo' ka'

(Mr. 14:53-65; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Naž benne' ka', benne' zej nzene' Jesusen', bché'gake' le', na' bejžégake' le' ław Kaifás, bxoz blo, gan zej ndobe benne' yodo' wsedle ka' len benne' gole ka'. ⁵⁸ Bedw bejnawe' Jesusen' zi'to' zi'to', na' wyo'e'e gan nak li'a liž bxoz blon', nich le'ele' nakx gak che Jesusen'.

⁵⁹ Bxoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wchi'a laže' ka', wdíljgake' no benne' yesbage'e Jesusen' zia la'kze gon laže'e, nich gak chóggake' chie' gate'. ⁶⁰ No no bžéłgekle' la'kze bžingak benne' zan, benne' wnnégake' chie' da' wen laže'. Kate' ze ławte bžingak chope benne', na' lo yeła' wen laže' chégake' wnnégake' chie', ⁶¹ na' wnnágake':

—Benne' ni wnné': "Gak wchinnja' yodo' che Dios, na' yechonne žaze ka' yechisan'."

⁶² Naž wzó ža' bxoz blon', na' gože' Jesusen':

—¿Bi be žechebo'? ¿Biz da' ni da' znnegak benne' ki chio' le'?

⁶³ Jesusen' bi be wnné'. Naž bxoz blon' gože' le':

—Ni'a che Xanžo Dios ban znnabla' Le' nnio' da' li.

Błoe'el neto' cha' nako' Le' Benne' Criston', Ži'n Dios.

⁶⁴ Jesusen' gože' le':

—Kan znnó' naka'. Da' li žapa' le'e, lé'elele neda', Benne' Golje' Benách, ži'a kwit li ža che Dios, gan nzi' lo na'a yeła' wnná bia'. Yida' lo bejw ya'abá, na' la'a gan soale.

⁶⁵ Naž bxoz blon', lo yeła' zža'a chie' wcheze' laže' da' nakwe', na' wnné':

—Benne' ni znnie' da' zka'n ka'ze Dios. ¿Nožže benne' žiážjelžo nich nnie' che benne' ni? Ba bénkzelele kan wnnie' che Dios. ⁶⁶ ¿Bize znnale le'e?

Beží'igake', na' wnnágake':

—Nbage'e zia, na' žala' gate'.

⁶⁷ Naž bžé'egake' zene' ław Jesusen', na' ben zí'gake' le'. Bale' wdápegake' xage'e, ⁶⁸ na' góžgake' le':

—¿Nakkzo' Le' Benne' Criston'? Wnnéya'a na'a. ¿Noz bennen' wdape'e Le'?

Bedw zenne: "Bi nónbi'a Jesusen"

(Mr. 14:66-72; Lk. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Kate' ne žakgak da' ki, že' Bedw la' l'í'ale. Wbiga' to no'le wen žin gan zoe', na' wnnabe':

—Łezka' le' wdáleno' Jesusen', benne' Galilean'.

⁷⁰ Beží'i Bedon' chebe' gan nníta'gak benne' ka', na' wnné':

—Bi nnezla' no bennen' zchaljo' chien'.

⁷¹ Katen' bžoj Bedon' gan zó'ogake' l'ja na', yetó no'le bl'e'le' le'. Gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Łezka' benne' ni bénlene' Jesusen', benne' Nasaret na' tzen.

⁷² Da' yoble beží'i Bedon' chen. Ben choche' xtiže'e ni'a che Dios, na' wnné':

—Bi nónbi'a Bennen'.

⁷³ Yeláte'do'ze wžé, wbíga'gak benne' ka' nníta'gake' ga na' gan zoa Bedon', na' góžgake' le':

—Da' li le' žónleno' légake' tzen dan' yela' zneze chio' nak bian' ga benne' le'.

⁷⁴ Naž wzó law Bedon' žesbaga' kwine' zia. Ben choche' xtiže'e ni'a che Dios, na' wnné':

—Bi nónbi'a Bennen'.

La' na'ze wžéžete leko'. ⁷⁵ Naž bejsá' laže' Bedon' dan' gož Jesusen' le', katen' wnné': "Zga'ale kate' kweže leko', chonne chi'i nnio' bi nónbi'o neda'." Bžoj Bedon' ga na', na' wžeže nyache'e.

Zdégake' Jesús lo na' Pilato

(Mr. 15:1; Lk. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

27 Kate' za' ža'ní' ža na', yógo'te bžoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', bégake' toze diža' nich gót-gake' Jesusen'. ² Bché'gake' Jesusen' nžeje', na' bdé-gake' le' lo na' Ponsio Pilato, bennen' zna bi'e.

Žat Judas

³ Kate' wnezele Judas, bennen' bdie' Jesusen' lo na'gak benne' yodo' ka', ba nžog che Jesusen' gate', gok nyache' laže'e, na' bejw'é chi žoa mežw plat ka' lo na'gak bžoz wnná bia' ka', na' benne' gole ka'. ⁴ Judas na' gože' légake':

—Nbaga'a doja' dan' bdia' to benne' chawe' nich gate'.

Naž góžgake' le':

—Bi žonen ga gek zédleto' neto'. Da' benkzo' le' naken.

⁵ Naž wžó'n Judas na' mežw plat ka' gan nak lo zčhil yodo'. Bezé'e ga na', na' bejsí yene' lo yag.

⁶ Bezi'gak bžoz wnná bia' ka' mežw plat ka', na' wnnágake':

—Bi gonn ko'žo mežw ki gan zko'žo mežw che yodo', dan' naken lažw to benne' wet benách ka'.

⁷ Naž bégake' toze diža', na' len mežwn' gó'wgake' to yežlyó che to benne' wen ye'n nich gaken gan

gáche'gak benne' zi'to' ka'. ⁸ Che len, lo ža na' belzoe' la latjen', Yo Žen. ⁹ Ki goken, bžin dan' wnná Jeremías, bennen' bchalje' lo wláz Dios, katen' wnné':

"Beká'agake' chi žoa mežw plat ka', kan nak dan' bzoa-gak benne' Israel ka' da' zaka' le', ¹⁰ na' len mežw ka' gó'wgake' to yežlyó che to benne' wen ye'n. Da' ni bloe'el Xana' Dios neda'."

Zžin Jesús gan že' Pilato

(Mr. 15:2-5; Lk. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Kate' bejžégake' Jesusen' gan že' Pilato, bennen' zna bi'e, le' wnnable' Jesusen', na' gože' le':

—¿Nako' Le' Benne' Nna Bi'e Benne' Judío Ka'?

Jesusen' gože' le':

—Da' li zno'.

¹² Kate' bžoz wnná bia' ka', na' benne' gole ka' besbá-ga'gake' Jesusen' zia, le' bi be beži'e chégake'. ¹³ Naž Pilaton' gože' Jesusen':

—¿Bi ženlo' da' zan ka' da' znnégake' chio'?

¹⁴ Jesusen' bi be bechebe'. Ka' goken, bebanle benne' wnná bian'.

Zchóggake' che Jesús gate'

(Mr. 15:6-20; Lk. 23:13-25; Jn. 18:38—19:16)

¹⁵ Kate' žak Lni Paskon', de to da' žónteze žon Pilato, benne' wnná bian', žsane' no benne' želnnáb benne' ka', to benne' nyejwe' liž ya, nóte'teze benne' žénegek-le' wsane' le'. ¹⁶ Kate' ža ka' nyejw to benne' liž yan', benne' wen da' zinnj, bennen' lie' Barrabás. ¹⁷ Kate' bdogak benne' zan ga na', Pilaton' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Nole' žénelele wsana' chele? ¿Barrabás o Jesús, Benne' Criston'?

¹⁸ Ki wnná Pilaton' dan' žákbe'le' bdegak benne' yodo' ka' Jesusen' lo ne'e dan' zgé'gekle' le'.

¹⁹ Kate' ne že' Pilaton' gan zchi'a laže'e, zo'le' bsele'e to benne' chjape' le', na' wnné':

—Bi be gono' che benne' chawen', dan' bžébeli'a wdé yele to lo bichgale ni'a chie' le'.

²⁰ San bžoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', belse-dle' benne' zan ka' nich nnábgekle' Pilaton' wsane' Barrabasen', na' gote' Jesusen'. ²¹ Da' yoble bchalj benne' wnná bian', na' gože' légake':

—¿Nole' benne' chope ki žénelele wsana'-ne' chele? Wnnágake':

—Barrabasen'.

²² Naž Pilaton' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Biž gona' che Jesusen', Benne' Criston'?

Yógo'tegake' wnnágake':

—Bde'e le'e yag kroze.

²³ Naž benne' wnná bian' gože' légake':

—¿Biž da' zia nbage'e?

Zížježe belbéžyi'e, na' wnnágake':

—Bde'e le'e yag kroze.

²⁴ Kate' žákbe'le' Pilaton' bi zzozele xtiže'e, san bégakže benách ka' žo'osbé, naž wži'e nis, na' wdíb ne'e láwgake', na' wnné':

—Bi be zia nbaga'a neda' ni'a che yela' got che benne' chawe' ni. Da' žónkzele le'e da' ni.

²⁵ Beži'igak yógo'te benne' ka', na' wnnágake':

—Yeja' got che bennen' bága'to' neto' na' bága'gak zi'nto' ka'.

²⁶ Ka' goken, Pilaton' bsane' Barrabasen' lo ná'gake'. Naž gože' benne' ka', benne' žjake' lo wdiŕe, chingake' Jesusen', na' wdé na' bdie' le' lo ná'gake' nich wdá'gake' le' le'e yag kroze.

²⁷ Naž benne' ka' žjake' lo wdiŕe, benne' ka' nníta'gake' lo na' benne' wnná' bian', bché'gake' Jesusen' lo yolawen' nzin' pretorio, gan btóbgake' yógo'te ljéž-gake' ka' gan zoa Jesusen', na' nníta'gake' ga na'.

²⁸ Naž bká'agake' laže' da' nakw Jesusen', na' bwákw-gake' le' to laže' xna, kan žákwwak benne' wnná' bia' ka'. ²⁹ Béngake' to da' naken ni'a na' yag yeche' dan' bxóagake' yichj Jesusen', na' bzóagake' to ya xtildo' lo ne'e li ža dan' zŕoe'elen kan nak to bar che benne' yolawe'. Naž bzoa zŕbgake' xni'e, na' ben dítjgake' le', na' wnnágake':

—iGa'n zen le', benne' zŕna bi'o benne' judío ka'!

³⁰ Naž belžé'e le' zene', na' beká'agake' ya xtilen', na' bđingaken' yichje'. ³¹ Wdé ben dítjgake' Jesusen', beká'agake' laže' xna dan' nakwe', na' begákwgake' le' laže' chekze'. Naž bché'gake' le' nich chejdá'gake' le' le'e yag kroze.

Zdá'gake' Jesús le'e yag kroze (Mr. 15:21-32; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³² Katen' bžojgak benne' ka' žjake' lo wdiŕe, na' bejxá-ka'gake' Smon, to benne' yež Sirene, na' béngake' ga bi'e yag kroze che Jesusen'.

³³ Kate' bžingake' latjen' nzin' Gólgota, da' zŕnan len diža' xiža', Ya'a Žit Yichjžo, ³⁴ byé'jgake' Jesusen' nop zichj da' nchixen da' sŕa' che bia yixé'. Kate' Jesusen' bnixen', bi gónele' ye'jen'.

³⁵ Kate' ba bdá'gake' le' le'e yag kroze, wdísgake' laže' da' gokwe', na' btítjgake' lawlen nich gak bia' nole' gaken chie'. Ki goken, bžin dan' wnná' benne' bchalje' lo wŕáz Dios ža ni'te, katen' wnné': "Wdísgake' laže' da' gokwe', na' btítjgake' lawlen da' gak bian'."

³⁶ Naž wžé'gake' ga na', na' bwíagake' Jesusen'. ³⁷ Lez-ka' bdá'gake' le'e yag krozen' gan nak yichjle Jesusen' to diža' da' zŕoe'elen zia da' nbage'e, da' zŕnan ki: "Jesús, Bennen' Zŕna Bi'e Benne' Judío Ka'."

³⁸ Gan da' Jesusen', lezka' bdá'gake' chope benne' wbán ka' le'egak yag kroze ka'. Toe' bdá'gake' kwite' li ža, na' yetóen' kwite' yegle. ³⁹ Wdegak benne' ka' ga na', na' bliž zí'gake' Jesusen'. Bta yichjgake', na' ben dítjgake' le', ⁴⁰ na' wnnágake':

—O', Le' wchinnjo' yodon', na' chonne žaze ka' yehison'. Beslá kwino' na'a cha' nako' le' Ži'n Dios. Betj na'a le'e yag krozen'.

⁴¹ Lezka' bxoz wnná' bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka', na' benne' gole ka', ben dítjgake' le', na' wnná-gake':

⁴² —Bennen' beslé' benne' yoble ka', san bi gak yeslá kwine'. Cha' nake' Benne' Nna Bi'e Benne' Israel Ka',

žala' yetje' na'a le'e yag krozen', na' chejle'to' chie'.

⁴³ Le' bŕxen laže'e Dios. Na'a Dios yeslakze' le' cha' nak da' žaz laže'e, dan' wnné': "Ži'n Dios naka'."

⁴⁴ Lezka' benne' wbán ka', benne' ka' dá'gake' le'egak yag kroze ka' gan da' Jesusen', bliž xiwe'gake' le'.

Žat Jesús

(Mr. 15:33-41; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ Kate' bžin wawbíž, bechól dot yežlyó, na' zejte žedá chonne. ⁴⁶ Žedá chonnen', wnné' zižje Jesusen', na' wnné':

—Elí, Elí, žlama sabaktani?

Da' ni zŕnan len diža' xiža': "Dios chia', Dios chia', žbiz chen' bebéj yichjo' neda'?"

⁴⁷ Kate' béngekle benne' ka' nníta'gake' ga na' da' ni, wnnágake':

—Bennen' žliže' Lías, bennen' bchalje' lo wŕáz Dios ža ni'te.

⁴⁸ Naž la' wxíte'te to benne' zoe' ládjwgake', na' beŕwe' to da' naken bliol da' žžopen nis. Bxopen' nop zichj, na' bzoen' to lawle ya xtil, na' bchagen' žoa'a Jesusen' nich xopen'. ⁴⁹ Naž yebaŕe benne' ka' wnná-gake':

—Wléz na'a. Wíážo cha' yid Líasen' nich wzetje' le'.

⁵⁰ Da' yoble wžéžya'a zižje Jesusen'. Bžojte be' nakkze', na' la' gottie'. ⁵¹ La' na'ze bžéza'te laže' da' naŕan' lo yodo'. Bžojen chople, da' wzó lawn yichjlen, na' bžinten xní'alen. Naž wzó' yežlyó, na' wŕa'gak yej ka'. ⁵² Wyáljwgak yežw ba ka' chegak benne' gat ka', benne' ka' bejlé'gake' che Dios, na' bebángake'. ⁵³ Wdé bebán Jesusen', naž benne' ka', benne' bežóžgake' lo yežw ba ka' chégage', wyázgake' lo yež la'y, yež Jerusalén, gan bli'égekle benne' zan légage'.

⁵⁴ Naž bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdiŕe, benne' ka' zwiágake' Jesusen', kate' bli'e'ele' wzó' yežlyó, na' da' ka' gókgaken, bžebe', na' wnné':

—Da' li benne' ni goke' Ži'n Dios.

⁵⁵ Wnníta'gak no'le zan zí'to'ze ga na', no'le ka' wdálengake' Jesusen' katen' bezé'e gan nbab Galilea, na' béngake' xchine', na' bnéžjwgake' da' bdawgak Jesusen' na' benne' ka' žónlengake' le' tzen. Wnníta'gake' ga na', zwiágake' Jesusen'. ⁵⁶ Lia Madlen na' Lia, xna'gak Jakob na' Jwsé, wnníta'gake' ládjwgake'. Lezka' wzóa xna'gak ži'n Sebedeo ka' ga na'.

Zkáche'gake' Jesús lo yežw ba da' nadjen le'e ya'a yej (Mr. 15:42-47; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Kate' za' žaŕe ža na', bli'a Jwsé ga na'. Nake' benne' yež Arimatea, benne' wnni'a, na' lezka' bénlene' Jesusen' tzen. ⁵⁸ Benne' ni bejwíe' Pilato, na' wnnabe' latje we'e Jesusen'. Pilaton' wnné' wdégage' Jesusen' lo na' Jwsén'. ⁵⁹ Bzetj Jwsén' le', na' bchele' le' laže' da' zaka'. ⁶⁰ Naž bkáche'gake' le' to lo yežw ba kobe da' bchach Jwsén' le'e ya'a yej. Bde'e to yej blag zen da' wbagan' gan žó'ogake' lo yežw ba na', na' beyeje' liže'.

⁶¹ Wzóa Lia Madlen len yetó Lia ga na', na' wžé'gake' žoa'a yežw ban'.

Žape chí'igake' yežw ba che Jesús

⁶² Kate' za' ža'ní' yetó ža, wdé bpá'gake' che ža la'y chegak benne' judío ka', bχoz wnná bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka' blá'gake' gan že' Pilato. ⁶³ Naž góž-gake' Pilaton':

—Benne', žejśá' láže'to' dan' wnná benne' wen lažen', dan' wnné' katen' wzóe' nbane'. Wnné': "Kate' gak chonne ža, yebana' lo yela' got." ⁶⁴ Che len bseja' benne' ka' gape chí'igake' yežw ban', na' zejte ža chonne ža, nich bi yidgak benne' ka' žele, benne' ka' bėnlėngake' Ľ' tzen, na' bi yebėjgake' Ľ'. Naž bi gak yé'gake' benách ka': "Bebán Jesusen' lo yela' got." Cha' ki gaken, diža' wen laze' ni gonžen da' zinnj ka ben diža' wen lažen' dan' bcháljgake' zga'ale.

⁶⁵ Naž Pilaton' gože' lé'gake':

—Zej nnita' benne' ka' žjake' lo wdile nga. Le ché'-gake' len le'e. Le chej, na' le gape chi'i yežw ban' kan sáke'le gonle.

⁶⁶ Naž jake' ga na', na' bsėjwgake' binlo yežw ban', na' bzóagake' to yej da' zbagan' gan žó'ogake' lo yežo ban'. Bdá'gake' le'e yej na' to da' gak bian' cha' saljwn, na' bnnita'gake' benne' ka' žjake' lo wdile ga na' nich gape chí'igaken'.

Žebán Jesús lo yela' got

(Mr. 16:1-8; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

28 Kate' ba wdé ža la'y na' chegak benne' judío ka', na' za' ža'ní' ža nežw, Lia Madlen na' yetó Lia bejwiagake' yežw ba che Jesusen'. ² Ľa' na'ze wzó' yežlyó. Ki goken dan' betj to wbás che ya'abá ga na'. Blé'e žoa'a yežw ban', na' bkwase' yej blag žen na', na' wži'e lo yej na'. ³ Zna' law wbás che ya'abán' ka yes baní', na' žíla'do'ze nak laže' da' nakwe'. ⁴ Kate' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' žape chí'igake' yežw ban', blé'egekle' le', bžėbegake', na' wzızgake'. Belbıjgake' lo yo, na' gókgake' ka benne' gat ka'. ⁵ Naž wbás che ya'abán' gože' no'le ka', na' wnné':

—Bi žėbele. Nnezla' žeyilje Jesús, bennen' bdá'gake' le'e yag kroze. ⁶ Bi zoe' nga dan' ba bebane' kan ba wn-nakze' Ľ'. Le da, wíale gan gota' Xanžon'. ⁷ Le chej na'a, na' le chjap benne' wsedle chie' ka' ba bebán Jesusen' lo yela' got, na' Ľekze' cheje' zga'ale' ka le'e za-

ka' gan nbab Galilea. Yelė'elele-ne' ga na'. Ba goža' le'e dan' bde Dios lo na'a.

⁸ Naž la' bezá'tegake' žoa'a yežw ban'. Zžėbegake', na' žebėgekle', na' taría tariagake' zjake' nich chejžėngekle' benne' wsedle chie' ka' da' ni. ⁹ Kate' ne zjake', bejχaka' Jesusen' lé'gake', na' gože' lé'gake':

—Padiox.

Naž wbıga'gake' gan zoa Jesusen'. Byėla'gake' ni'e, na' bka'n zėngake' Ľ'. ¹⁰ Naž Jesusen' gože' lé'gake':

—Bi žėbele. Le chej, na' le chjap ljėža'do' ka' nich chjake' zaka' gan nbab Galilea, gan yelė'egekle' neda'.

Da' wnnagak benne' ka' žjake' lo wdile

¹¹ Kate' ne zjak no'le ka', benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' wdape chí'igake' yežw ban', bežıngake' lo yežen', na' bzėngekle' bχoz wnná bia' ka' yógo'te dan' goken. ¹² Kate' ba bdobgak benne' gole ka', bėngake' chawe' diža'. Naž bnėzjwgake' mežw zan chegak benne' ka' žjake' lo wdile. ¹³ Góžgake' lé'gake':

—Ki nnale: "Benne' ka' bėnlėngake' le' tzen bžıngake' žele, na' bebėjgake' Ľ' kate' ne ztasto'." ¹⁴ Cha' yenle benne' wnná bian' da' ni, neto' wzejni'ılto' le', na' gonto' ga bi be gone' chele.

¹⁵ Naž benne' ka' žjake' lo wdile wzı'gake' mežwn', na' yjėngake' kan ba nsėdgekle'. Ki goken, znnagak benne' judío ka' ki na' zejte na'a ža.

Jesús žsele'e benne' wbás chie' ka' chejžėgake' xtiže'e

(Mr. 16:14-18; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶ Naž chinejte benne' ka', benne' bėnlėngake' Jesusen' tzen, jake' gan nbab Galilea, na' bžıngake' law ya'adon', dan' ba bløe'el Jesusen' lé'gake'. ¹⁷ Kate' belė'egekle' Jesusen', bka'n zėngake' Ľ', san bałe' gok chope láže'gake'. ¹⁸ Naž wbiga' Jesusen' gan nnı-ta'gake', na' gože' lé'gake':

—Dios ba bdie' lo na'a yógo'te yela' wnná bia' lo ya'abá chie', na' lo yežlyó nga. ¹⁹ Che len le chej, na' le chejsedle yógo'te benách zi'to' ka', benne' ka' nnı-ta'gake' dot yežlyó nga. Le yezóa lé'gake' nis, wkónlele žin La Xažo Dios, na' La Dios Zi'n, na' La Dios Be' La'y.

²⁰ Le wsedle lé'gake' góngake' yógo'te dan' goža' le'e gonle. Le wia nga, nedkza' zóalena' le'e yógo'te ža na' zejte ža ze lawte ža ka' che yežlyó nga. Ka'kze gaken.

MARKOS

Da' bchalj Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis
(Mt. 3:1-12; Lk. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

- 1** Ki wzó law diža' chawen' kan nak che Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios.
- ² Goken kan bzoj Isaías, bennen' bchalje' lo wĺáz Dios ža ni'te, da' wnná Dios nich yeyón chawen' yichj lǎz-do'gak benách ka' nich si' lo ná'gake' Benne' Criston'. Ki wnné':
Bwia nga. Žseĵa'a benne' wbás chia', benne' nežwe' ka Le'.
- Le' wpé'e nez gan tio'.
- ³ Yenle chi'i to benne' nnie' zižje latje dach, na' nne':
"Le soa ban laže' dan' za' Xanžon' gan nníta'le.
Le yebėj li nez las gan tie'."
- ⁴ Ki goken dan' bla' Zwa latje dach, na' bchalje' nich yezoagak benách ka' nis, benne' ka' yeyát láže'gake' nich yenít law Dios légake' che doĵa' da' zej nbage'e.
- ⁵ Bžojgak benne' zan yógo'te yež ka' gan nbab Judea, na' lezka' lo yež Jerusalén, na' jake' gan zoa Zwan', na' Zwan' bezóe' légake' nis lo yego Jordán, benne' ka' bežóalapgake' doĵa' da' zej nbage'e.
- ⁶ Gokw Zwan' laže' dan' nžaben yicha' za' bia yixe', na' to bayw yid nžejen ĵi'e. Bdawe' biche' zo ka', na' we'je' bžina' che bezdo' ka'. ⁷ Bchalj Zwan', na' wnné':
—Za' to benne' te na'a, bennen' napže' yeĵa' wnná bia' ka' neda'. Bi naka' neda' zi yechwa', nich kweja' zele'. ⁸ Neda' žezóa' ĵe'e nis, dan' zĵoe'elen nzi' lo na'le xtiža' Dios, san Le' gone' da' zĵoé'ezele yeĵa' žezóa' nis ni, dan' wchize' ĵe'e Dios Be' La'y, dan' wĵoe'elen nzi' lo na' Dios ĵe'e.

Žezóa' Jesús nis
(Mt. 3:13-17; Lk. 3:21-22)

- ⁹ Kate' ža na' bžoj Jesusen' yež Nasaret gan nbab Galilea, na' Zwan' bezóe' Le' nis lo yego Jordán. ¹⁰ Kate' bežój Jesusen' lo nisen', ĵa' na'ze ble'ele' beyalĵw ya'abá, na' žetj Dios Be' La'y. Znn'e'e ka' to plomdo', na' bedžóalene' Le'. ¹¹ Benle chi'i Benne' zchalje' ya'abá, na' wnné':
—Le' nako' Zi'na'. Nži'ila' Le', na' žaz ĵaža'a Le'.

Žénele da' xiwe' gonen ga baga' Jesús doĵa'
(Mt. 4:1-11; Lk. 4:1-13)

- ¹² Naž Dios Be' La'y bchi'e Jesusen' de chgi' lo latje dach. ¹³ Wzóa Jesusen' latje dachen' chopĵalj ža, na' gónele da' xiwe' gonen ga baga' Jesusen' doĵa'. Wzóa Jesusen' gan zej nnita' bia yixe' ka', bia želdaba'

ya'ado'. Wbás che ya'abá ka' góĵlengake' Jesusen', na' bwáwgake' Le'.

Jesús žsedle' benách ka' gan nbab Galilea
(Mt. 4:12-17; Lk. 4:14-15)

- ¹⁴ Wdé bséjwgake' Zwa liž ya, wyėj Jesusen' gan nbab Galilea. Bchalje' diža' chawen' dan' zan' lo na' Dios. ¹⁵ Ki wnné':
—Ba bžin ža. Za' yedjnná bia' Dios nga. Le yeyát laže', na' le chejĵé' diža' chawe' ni.

Žliž Jesús tape benne' wzén bel
(Mt. 4:18-22; Lk. 5:1-11)

- ¹⁶ Kate' ne zde Jesusen' žoa'a nido' che gan nbab Galilea, ble'ele' Smon, na' Ndres, benne' biche' Smon na'. Zej nake' benne' wzén bel ka', na' želzale' yixjw bel chégake' law nisen'. ¹⁷ Jesusen' bliže' légake', na' wnné':
—Le gonĵen neda' tžen, na' gona' ga yedjwa'le benách ka' chia', gonle kan žonle kate' zzenle bel ka'.
- ¹⁸ Ĵa' bká'ntegake' yixjw ka' chégake', na' jáklene' Jesusen'.
- ¹⁹ Wdé Jesusen' yeláte'do' na'le, gan ble'ele' Jakob ĵen Zwa, benne' ka' zej nake' zi'n Sebedeo, na' nníta'gake' lo barkw chégake' gan žeyágake' yixjw bel ka' chégake'. ²⁰ Jesusen' ĵa' bližtie' légake', na' bká'ngake' Sebedeon', xágake', gan zóalene' benne' wen žin chie' ka' lo barkwn', na' jáklene' Jesusen'.

To benne' yoe'e be' xiwe'
(Lk. 4:31-37)

- ²¹ Bžin Jesusen' ĵen benne' ka' žónlengake' Le' tžen yež Kapernaum. Kate' gok ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Jesusen' yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' wzó lawe' žsedle' benne' ka' zej ndobe' ga na'. ²² Bebángkle' kan žsedle' Jesusen', dan' žsedle' kan žon to benne' nzi' lo ne'e yeĵa' wnná bia', na' kege kan žongak benne' yodo' wsdle ka'. ²³ Lezka' wzóa to benne' yoe'e be' xiwe' lo yo'o gan zej ndobe', na' wžéžeyi'e, ²⁴ na' wnné':
—ŽBiz nbága'to' chio', Jesús, benne' Nasaret? ŽZo'o nich wžía yi'o neto'? Nónbi'a Le'. Nako' Benne' La'y che Dios.

²⁵ Naž Jesusen' wdĵen', na' wnné':

—Wzóa žize, na' bežój lo bennen'.

²⁶ Naž be' xiwen' wžibe sisen bennen', na' wžéžeya'an zižje, na' ĵa' bežojten. ²⁷ Bebán láže'gak yógo'te benne'

ka' nníta'gake' ga na', na' wnnábgekle' ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—¿Bizkze da' ni? ¿Žsedle to da' kobe? Len yeļa' wnná bia' zchi'le' be' xiwe' ka', na' žóngaken kan zñne'.

²⁸ Ła' wzete diža' che yeļa' wak che Jesusen', na' béngekle benách ka' dot gan nbab Galilean' kan nak chie'.

Žeyón Jesús xna' zo'le Bedw

(Mt. 8:14-15; Lk. 4:38-39)

²⁹ Naž bežój Jesusen' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' la' wyéjłentie' Jakob, na' Zwa, na' bžingake' ližgak Smon, na' Ndres. ³⁰ De xna' zo'le Bedw, bennen' lie' Smon, lo yo'on', na' yoe'e da' la. Ła' belzéntele' Jesusen' kan žak che no'len'. ³¹ Naž wbiga' Jesusen', na' beḡwe' ne'e, na' bechise' le'. Ła' bežojte da' la da' yoe'en, na' bsí'ni'e da' bdáwgake'.

Žeyón Jesús benne' yižwé' zan

(Mt. 8:16-17; Lk. 4:40-41)

³² Kate' za' žałe, kate' za' wžén wbíž, la' bžíntegak benne' ka' zej noe'e benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen', na' lezka' benne' ka' zej yoe'e be' xiwe' ka'. ³³ Yógo'te benne' yež ka' bdóbdli'gake' kwit yo'o gan yo'o Jesusen'. ³⁴ Le' beyone' benne' yižwé' zan, benne' ka' zej de'e yižwé' zan che chégake'. Lezka' bebeje' be' xiwe' zan, be' ka' zej yo'o benne' ka'. Bi bi'e latje nnegak be' xiwe' ka' dan' zej nonbian' le' No nake'.

Zchalj Jesús gan nbab Galilea

(Lk. 4:42-44)

³⁵ Zildo' wyase Jesusen', kate' ne nak choł. Bežoje' lo yežen', na' wyeje' to latje dach, gan bcháljlene' Dios.

³⁶ Smon len benne' ka' nníta'lengake' le' bejdíljgake' Jesusen'. ³⁷ Kate' bejxáka'gake' le', belyi'e le':

—Yógo'te benách žeyiljgake' le'.

³⁸ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Le cho'o yež gawze ka', nich wchalja' xtiža' Dios ga na'. Che len bežoja'.

³⁹ Ka' goken, wdé Jesusen' dot gan nbab Galilea, na' bchalje' lo yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' bebeje' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka'.

Žeyón Jesús to benne' da' beļa' žen chie' yižwé' leže

(Mt. 8:1-4; Lk. 5:12-16)

⁴⁰ To benne' da' beļa' žen chie' yižwé' leže bžine' gan zoa Jesusen'. Bzoa zibe' lawe', na' góta'yoele' le', na' wnné':

—Cha' žénelo', wak yeyono' neda'.

⁴¹ Jesusen' beyache' láže'le' bennen'. Bli ne'e, na' wdane' le', na' gože' le':

—Žénela'. Ba beyako'.

⁴² Katen' wnné' da' ni, la' benitte yižwén' dan' de'e, na' beyake' cháwe'do'. ⁴³ Naž Jesusen' bchi'le' bennen', na' la' beséla'tie' le'. ⁴⁴ Ki gože' le':

—Bi wzenlo' no benne' kan bena' chio', san wyéj, be- jloé'el kwino' law bḡoz, na' bejnežjw che da' beyako' le'

che yodo' kan wnná Moisés, dan' włoe'elen benách ka' ba beyako'.

⁴⁵ Bežój bennen', na' wzó lawe' zzenle' benne' zan dan' goken chie'. Dan' bzie' diža' ni, biž gok chaz Jesusen' kwáselo lo yež, san wzoaze' na'le gan nak latje dach. Benách yógo'te yež bžingake' gan zoe' le'.

Benne' yižwé', benne' bi žak se'e

(Mt. 9:1-8; Lk. 5:17-26)

2 Wdé chope chonne ža, beyáz Jesusen' lo yež Kapernaum, na' wzé diža' zoe' lo yo'o. ² Ła' bdóbtégak benne' zan gan zoa Jesusen', na' zejte biž gok chejnníta'gake' ga na', na' kege ža yo'o, na' Jesusen' bcháljlene' légake' xtiže'e. ³ Naž bžingak tape benne' ka' gan zoa Jesusen', zej noe'e to benne' yižwé', benne' bi žak se'e. ⁴ Bi gok žingake' law Jesusen' dan' zej nnita' benne' zan ka' ga na'. Che len bsáljwgake' yichjo'o gan nak law Jesusen'. Katen' beyóž bsáljwgak- en', blétjgake' da' dele benne' yižwén' ga na'. ⁵ Kate' gókbe'ele Jesusen' kan žejlé'gake' chie', gože' benne' yižwén':

—Ži'na', ba benít lawa' le' che doļa' da' nbago'o.

⁶ Že'gak bałe benne' yodo' wsedle ka' ga na'. Wzá' láže'gake', na' wnnágake': ⁷ "¿Biz chen' zchalj bennen' ki? Zzoe' Dios cheļa'ale. Bi gak no benne' yenít lawe' che doļa'. Toze Dios gak gonen'." ⁸ Jesusen' la' gókbe'etele' da' zza' láže'gake', na' gože' légake':

—¿Biz chen' zza' láže'le ki? ⁹ Bi nak zede cha' no benne' ye'ze' benne' yižwé' ni ba benít lawe' che doļa' da' nbage'e, san nak zede gone' ga yeyase', na' we'e da' dele', na' se'e. ¹⁰ Na'a gona' da' gak bia' neda', Benne' Golje' Benách, nzi' lo na'a yežlyó nga yenít lawa' che doļa' da' zej nbaga' benách ka'.

Naž Jesusen' gože' benne' yižwén':

¹¹ —Žapa' le': Wyase. Beká'a da' delo', na' beyéj ližo'.

¹² Ła' wyaste benne' yižwén', na' beké'e da' góte'le', na' bežoje' lawgak yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na'. Bebángekle' yógo'tegake', na' bka'n zéngake' Dios, na' wnnágake':

—Batkle na' le'elto' da' ki.

Jesús žliže' Lebí

(Mt. 9:9-13; Lk. 5:27-32)

¹³ Bežój Jesusen' lo yež Kapernaum, na' wdíe' da' yoble žoa'a nisdon'. Bedobgak benne' zan gan zoe', na' le' bsedle' légake'. ¹⁴ Kate' ne zde Jesusen' ga na', bje'ele' Lebí, ži'n Alfeo, ži'e gan zchizjwe' lo wláž yež ži'to'. Jesusen' gože' le':

—Benlen neda' tzen.

Ła' wzó ža'te Lebín', na' wyéjlene' Jesusen'.

¹⁵ Wdé gok da' ni, benne' zan, benne' wechizjw ka' len yebałe benne' gaxjw ka' žé'gake' tzen len Jesusen', na' len benne' wsedle chie' ka' gan žáwgake' lo liž Lebín'. Ki goken dan' benne' zan žjáklene' Jesusen'.

¹⁶ Kate' benne' yodo' ka', benne' wsedle ka' len benne' fariseo ka', blé'egekke' le' ži'e žawe' tzen len benne' wechizjw ka', na' len yebałe benne' gaxjw ka', naž be- lyi'e benne' wsedle ka' che Jesusen', na' wnnágake':

—¿Bižen' žone'? Že'j žawlene' tzen benne' wechizjw ka', na' benne' doła' ka'.

¹⁷ Benle Jesusen' da' ni, na' gože' l'égake':

—Benne' ka' nníta'gake' chawe' bi žon byenen chjake' law benne' žeyone' benách ka', san benne' yižwé' ka' žon byenen chjake' law benne' žeyone' benách ka'. Za'a neda', kege nich wliža' benne' chawe' ka', san nich wliža' benne' doła' ka', nich yeyát l'áže'gake'.

Zchalj Jesús che yeła' žon wbás

(Mt. 9:14-17; Lk. 5:33-39)

¹⁸ Kate' ža na' benne' ka' žónlengake' Zwa tzen, na' benne' ka' žónlengake' benne' yodo' fariseo ka' tzen, žóngake' wbás, na' blá'gak bałe benne' ka' gan zoa Jesusen', na' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Benne' ka' žónlengake' Zwan' tzen, na' benne' ka' zónlengake' benne' yodo' fariseo ka' tzen, žóngake' wbás. ¿Biž chen' benne' ka' žónlengake' Le' tzen bi žón-gake' wbás?

¹⁹ Naž bechebe Jesusen', na' gože' l'égake':

—¿Wak gonle ga gongak wbás benne' ka' nníta'gake' lni che benne' zchag ne'e kate' le' ne zóalene' l'égake'? Kate' bennen' zchag ne'e ne zóalene' l'égake', bi gón-gake' wbás. ²⁰ Žin ža kate' kwas bennen' zchag ne'e, na' biž sóalene' l'égake'. Ža na' góngake' wbás.

²¹ 'Bi wdá' nitó benne' to laže' kobdo' lo laže' gole nich yeyonen', dan' yedobe laže' koben', na' wžezan' laže' golen', na' chéza'že laže' golen'. ²² Lezka', nitó benne' bi ke'e xis uba kobe lo že'e biž da' naken yid, dan' gak blá'a xis uba koben', na' wlá'a že'e bižen' da' naken yid, na' lalje xis uban', na' gak ditje že'e na' da' naken yid. Žała' ka' žo xis uba kobe lo že'e da' naken yid kobe.

Zká'gake' bisto zoa' scribe ža la'y

(Mt. 12:1-8; Lk. 6:1-5)

²³ To ža la'y chegak benne' judío ka', wdé Jesusen' gan de yele zoa' scribe, na' benne' wsedle chie' ka' wzó l'awgake' zká'gake' bisto gan žia zoa' sriben', na' žaw-gaken'. ²⁴ Naž benne' yodo' fariseo ka' belyi'e Jesusen', na' wnnágake':

—Bwia nga. Benne' ka' žónlengake' Le' tzen žóngake' da' bi žała' gonžo ža la'y.

²⁵ Jesusen' gože' l'égake':

—¿Bi beł-le kan ben Dabí katen' wdone', na' byažje da' gawe' le' len benne' ka' wnníta'lengake' le'?

²⁶ Wyoé'e lo yo'o che Dios katen' gok Abiatar bxož blo, na' bdawe' yet xtil da' zko'ogake' law Dios, dan' bi nzi' lo na' no benne' gawen', san toze bxož ka' nzi' lo ná'gake' gawgaken'. Lezka' bnezjwe' da' bdawgak benne' ka' wnníta'lengake' le'.

²⁷ Naž Jesusen' gože' l'égake':

—Dios bene' ža la'y nich yebélengeklen benách ka', kege bene' benách ka' nich góngake' xchin ža la'y.

²⁸ Che len, neda', Benne' Golje' Benách, naka' xane ža la'y.

Jesús žeyone' to benne' nžeke' ne'e

(Mt. 12:9-14; Lk. 6:6-11)

3 Da' yoble wyó'o Jesusen' to yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' lez-ka' zoa to benne' nžeke' ne'e ga na'. ² Benne' yodo' ka' bwíagake' Jesusen' cha' yeyone' bennen' ža la'y, dan' žénegekle' yesbága'gake' Le' žia. ³ Naž Jesusen' gože' bennen' nžeke' ne'e, na' wnné':

—Wzó ža', na' wzé lawgak benne' ki.

⁴ Jesusen' wnnable' benne' ka', na' wnné':

—¿De latje gonžo da' nak chawe' kate' nak ža la'y, o gonžo da' zinnj? ¿De latje gape chi'izo yeła' nban chegak benách ka', o wžia yi'žon?

Wnníta'gak žize benne' ka'. ⁵ Naž Jesusen', lo yeła' zža'a chie', bwie' benne' ka', benne' nníta'gake' dot kwite', na' gok nyache' laže'e dan' nak zide yichj l'áz-do'gake'. Naž gože' bennen' nžeke' ne'e, na' wnné':

—Blj no'o.

Bennen' bli' ne'e, na' la' beyakten cháwe'do'. ⁶ Naž bežojgak benne' yodo' fariseo ka', na' la' béntegake' tzen diža' len benne' ka' žónlengake' Herodes tzen nich gak yesbága'gake' Jesusen' žia, na' gótgake' Le'.

Zdobgak benne' zan žoa'a nisdo'

⁷ Bezá' Jesusen' ga na' tzen len benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' bžine' žoa'a nisdo', na' benne' zan jáklene' Le', benne' ka' zej nžoje' gan nbab Galilea, na' gan nbab Judea. ⁸ Lezka' bžingak benne' zan gan zoa Jesusen', benne' ka' zej nžoje' Jerusalén, na' gan nbab Idumea, na' gan nbab yechelá'al yego Jordán, na' yež ka' zej nnitan' dot kwit gan zej nnita' yež Tiro, na' yež Sidón. Ki béngake' dan' béngekle' kan zej nak da' zen ka' da' žon Jesusen'. ⁹ Che len Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen wkwéztezegake' to barkw gan gak kwene', nich bi wchigak benne' zan ka' Le'. ¹⁰ Ka' goken dan' ba beyone' benne' zan, benne' yižwé' ka', na' wbíga'gak benne' zan ka' gan zoe' nich kángake' Le'. ¹¹ Kate' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka' bl'égeklen Jesusen', btínnegaken benne' ka' xni'a Jesusen', na' wžéžeya'agaken, na' wnnágaken:

—Nako' Le' Ži'n Dios.

¹² Jesusen' bchi'le' be' xiwe' ka', nich bi wzéngeklen benách ka' No nake' Le'.

Jesús zbie' chežinno benne' nich gákgake' wbás chie' ka'

(Mt. 10:1-4; Lk. 6:12-16)

¹³ Naž wžén Jesusen' to law ya'ado', gan bliže' benne' ka' žénele'. Wbíga'gak benne' ka' dot kwite'. ¹⁴ Wžé Jesusen' chežinno benne' ki, nich gónlengake' Le' tzen, na' nich sele'e l'égake' chežéngekle' benách ka' xtiže'e. ¹⁵ Bdie' lo ná'gake' yeła' wnná' bia' nich yeyóngake' benne' yižwé' ka', na' nich yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka'. ¹⁶ Ki lágake':

Smon, (bzoa Jesusen' yetó le', Bedw),

¹⁷ Jakob,

Zwa, (benne' biche' Jakob, na' zej nake' zi'n Sebedeo. Chope' ki, Jesusen' bezóe' yetó lágake', Boanerjes, da' zejlasen len diža' xiža': Benne' waļe ka' ka wzio'),

¹⁸ Ndras,
Lip,
Bartol,
Matío,
Mas,
Jakob, (zi'n Alfeo),
Tadeo,

Smon, (benne' že' laže'e yež chie'),
¹⁹ Judas Iskariote, (benne' wdíe' Jesusen' lo na'gak benne' ka' gótgake' le').

Znnágake' da' xiwe' žónlenen Jesús tzen

(Mt. 12:22-32; Lk. 11:14-23; 12:10)

Wdé na' bežin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' le' tzen to yo'o. ²⁰ Da' yoble bdoggak benne' zan gan zoa Jesusen', na' biž gota' latje bi da' gaw Jesusen' len benne' chie' ka'. ²¹ Kate' béngkle benne' bíche'kze Jesusen' ka' kan žak chie', bžingake' ga na' nich yeché'gake' le', na' wnnágake': "Žak yaļ yichje'."

²² Lezka' benne' yodo' wsedle ka', benne' zej nžoje' yež Jerusalén, wnnégake' chie', na' wnnágake':

—Belzebú, xangak be' xiwe' ka', žónlenen le' tzen, na' len yela' wnná bia' chen žebeje' be' xiwe' ka'.

²³ Naž Jesusen' bliže' benne' yodo' wsedle ka', na' bsaka' lebe', na' wnné':

—Žyebéj da' xiwe' la' kwinzen? ²⁴ Cha' benne' ka' nníta'gake' to yež la'a lágake', na' cha' tíl-lengake' ljéžgake' ka', bi gak dia' yežen'. ²⁵ Lezka' cha' benne' ka' nníta'gake' to yo'o la'a lágake', na' cha' tíl-lengake' ljéžgake' ka', bi gak diá'gake'. ²⁶ Che len, cha' da' xiwe' tíl-lenen lježen ka', na' cha' la'a lágaken, bi gak dia' yela' wnná bia' chen, san za' yeyož chen.

²⁷ Bi gak nitó benne' choe'e liž to benne' waļe, nich kweje' yela' wnni'a chie' cha' bi wcheje' benne' waļen' zga'ale, na' naž sake'e kweje' da' de liž bennen'.

²⁸ Da' li žapa' le'e: gak yenít law Dios benách ka' che yógo'te doļa' da' zej nbage'e, na' che yógo'te diža' xiwe' da' znnágake', ²⁹ san cha' no benne' nnie' che Dios Be' La'y, batkle yenít law Dios bennen'. To chi'ize nbage'e žia.

³⁰ Ki wnná Jesusen' dan' benne' yodo' wsedle ka' wnnégake' chie', na' wnnágake': "Da' xiwe' žónlenen le' tzen."

No benne' nake' xna' Jesús, na' benne' biche'e

(Mt. 12:46-50; Lk. 8:19-21)

³¹ Naž benne' biche' Jesusen' ka' len xne'e bžingake' gan zoe'. Wnníta'gake' la' lí'ale, na' bséla'gake' to benne' chejliže' Jesusen'. ³² To benne' ladjw benne' zan, benne' ka' žé'gake' dot kwit Jesusen' gože' le', na' wnné':

—Benne' bicho'o ka' len xno'o, nníta'gake' la' lí'ale, na' žližgake' le'.

³³ Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—ŽNnézlele no benne' nake' xna'a, na' no benne' ka' zej nake' bicha'a ka'?

³⁴ Naž bwie' benne' ka' žé'gake' dot kwite', na' wnné':

—Le wia nga. Benne' ki zej nake' ka' xna'a, na' benne' bicha'a ka'. ³⁵ No benne' žone' kan žénele Dios, benne' ni nake' ka' benne' bicha'a, na' ka' no'le zana', na' lezka' ka' xna'a.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che benne' žaz

(Mt. 13:1-9; Lk. 8:4-8)

4 Da' yoble wzó law Jesusen' žsedle' benne' ka' gan nak žoa'a nisdó'. Bdoggak benne' zan gan zoe', na' wžen Jesusen' to lo barkw da' žen' lo nisen', na' wži'e ga na', na' yógo'te benne' ka' wnníta'gake' lo yo žoa'a nisen'. ² Jesusen' bsedle' lé'gake' da' zan, da' bsaka' lebe'. Kate' ne žsedle' lé'gake', wnné':

³ —Le wzé nag da' ni. Bžoj to benne' žaz, zjeze' bínnedo' ka'. ⁴ Kate' ne zjeze', béxjwgak baļe bínnedo' ka' to lo nez las. Bžingak byínnedo' ka', na' bdáwgak-ban'. ⁵ Yebaļe bínnedo' ka' béxjwgaken gan že' yej, gan de láte'ze yo. Bayenze bla'gak bínnedo' ka' dan' de láte'ze yo ga na'. ⁶ Naž kate' bla' wbiž, la' wbižtegaken dan' bi nóngaken lwen gže'. ⁷ Yebaļe bínnedo' ka' béxjwgaken gan begolgak lba yeche' ka'. Kate' bla'gak bínnedo' ka', lezka' beļa'gak lba yeche' ka', na' bdób-gaken da' ka' gože', na' da' ka' bi be bnéžjwgaken. ⁸ Yebaļe bínnedo' ka' béxjwgaken gan nak yo bebe, na' blá'gaken, na' gól-le'egaken. Bnéžjwle'egak da' ka' gože'. To yag da' gože' bnezjwn yechí žoa bínnedo' ka'. Yetón bnezjwn yechonnlaļj bínnedo' ka', na' yetón bnezjwn yetó gaywá' bínnedo' ka'.

⁹ Naž Jesusen' gože' lé'gake', na' wnné':

—No benne' zoa nage', na' ženle', žaļa' wzé nage'.

Žloe'el Jesús biž chen' žsaka' lebe'

(Mt. 13:10-17; Lk. 8:9-10)

¹⁰ Kate' Jesusen' ba bga'ne' toze', benne' zan, benne' ka' nníta'gake' ga na' bžingake' gan zoe', tzen len chežinno benne' wsedle chie' ka', na' wnnábgekle' le' biž žsedle dan' bsaka' lebe'. ¹¹ Jesusen' gože' lé'gake', na' wnné':

—Dios žonne' le'e latje chejní'ilele da' ngache' kan zna bi'e, san benne' ka', benne' bi žónlengake' žo'o tzen, yógo'te zcháļlengaka'-ne' da' žsaka' leba'. ¹² Ki žona' dan' žak kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: Wíagake', san bi lé'egekle'. Wzé nággake', san bi chejní'igekle', na' bi yeyát láže'gake' nich gak yenít lawa' chégake' doļa' da' zej nbage'e.

Žloe'el Jesús da' žsedle dan' bsaka' lebe'

(Mt. 13:18-23; Lk. 8:11-15)

¹³ Lezka' Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' le' tzen, na' wnné':

—ŽBi žejní'ilele dan' bsaka' leba'? ŽNakx gak chejní'ilele yezika' da' wsaka' leba'? ¹⁴ Benne' žazen' nake' benne' zzie' diža'. ¹⁵ Zej nak baļe benne' ka' ka bínnedo' ka' béxjwgaken to lo nez. Žyelenle' xtiža'

Dios, san kate' žylenle', la' za'te da' xiwe', na' zka'n dižan' da' béngkele'. ¹⁶ Zej nak yebaļe benne' ka' ka binnedo' ka' bexjwgaken gan že' yej. Žylenle' dižan', na' len yela' žebél chégake' želzi'en. ¹⁷ San bi žazen lo yichj lázdo'gake', na' to chí'ido'ze zzi'gaken'. Kate' bi da' žak chégake' o cha' zoa benne' zbia laže'e légake' dan' zze nággaken', la' žsan láže'tegaken'. ¹⁸ Zej nak yebaļe benne' ka' ka binnedo' ka' bexjwgaken gan žegolgak lba yeche' ka'. Žylenle' dižan', ¹⁹ san že' láže'gake' da' naken che yežlyó nga. Žon láže'len légake' dan' zej nži'ile' yela' wnni'a, na' zdan láže'gake' yela' gape. Yógo'te da' ki želyazen lo yichj lázdo'gake', na' znitle dižan', na' bi žonen žin lo yichj lázdo'gake'. ²⁰ Zej nak yebaļe benne' ka' ka binnedo' ka' bexjwgaken lo yo bebe. Žylenle' dižan', na' zzi' lo ná'gaken', na' žonen žin lo yichj lázdo'gake'. Zej nak baļe benne' ki ka binnedo' ka' bnéjwgaken yechi' žoan. Zej nake' yebaļe ka binnedo' ka' bnéjwgaken yechónnlajen, na' zej nak yebaļe ka binnedo' ka' bnéjwgaken yetó gay-wán'.

Žsaka' lebe Jesús che to da' zgo'on baní' (Lk. 8:16-18)

²¹ Lezka' Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Kate' zwáļa'žo yi', žzdóse'žon to kak, o zgo'ožon zane gan žáta'žo? Bi žonžo ki, san zzoažon ža'le gan ko'on baní'. ²² Yógo'te da' zej ngachen' yelá' lágwaken, na' yógo'te da' žákgaken gan nak choļ žóygaken lo baní'. ²³ No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

²⁴ Lezka' gože' légake':

—Le we' laže' che da' ženlele. Kan nak da' zžixele, tlebe wžix Dios chele, na' wnezjwe' yelate' chele. ²⁵ No benne' nzi'e xtiže'e, we'e yelate' chie', san no benne' bi nzi'e xtiže'e, da' láte'do'ze da' benle', yegá'n.

Žsaka' lebe Jesús kan zgole yele zoa' scribe

²⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Kan žak yela' wnná bia' che Dios yežlyó nga naken kan žak kate' to benne' žaze' zoa' scribe lo yežlyó chie'. ²⁷ Yele žtase', na' žeyase' kate' za' ža'ní'. Žla' yag zoa' sriben', na' zgolen, san le' bi nnezle' nakž žak zgolen. ²⁸ La' yežlyón' žženen da' nazen lo yežlyón'. Zga'ale za' xyazen, naž za' bisto chen, na' te na' kwia zoa' scribe waļe lo bisto chen. ²⁹ Kate' ba naļe zoa' sriben', la' chejtie' chejchoge' bizton' dan' ba bžin ža' si'e zoa' sriben'.

Žsaka' lebe Jesús kan žak che binnedo' mostasa (Mt. 13:31-32; Lk. 13:18-19)

³⁰ Lezka' wnná Jesusen':

—ŽBiz nnia' kan žak yela' wnná bia' che Dios yežlyó nga? ŽBiz wsaka' leba' kan žaken? ³¹ Žaken kan žak che to binnedo' mostasa. Kate' žazen lo yo naken to binnedo' da' nakžen kwíde'do' ka' yógo'te binnedo' ka' žé'gaken lo yo, ³² san kate' ba nazen, žlan', na' žžén-

težen ka' yógo'te yixe' kwan da' žé'gaken yežlyó. Kan žon yana' ni'a nen', gak žingak byinnedo' ka', na' wžia-gakba' xó'ngakba' lo zoļ chen.

Ka zkonle žin Jesús da' žsaka' lebe' (Mt. 13:34-35)

³³ Ka' goken, Jesusen' bsdle' légake', na' da' zanže da' bsaka' lebe' kan gok chejni'igekle'. ³⁴ Yógo'te da' bcháljlene' benne' ka', bzaka' leben', na' yógo'te da' ki bzejni'ile' légakze benne' wsedle' chie' ka'.

Jesús zzoa žie' to be' waļe (Mt. 8:23-27; Lk. 8:22-25)

³⁵ La' ža na'ze, kate' za' žaļe, Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Le cho'o, težo yechelá'a nido' nga.

³⁶ Naž bkwásgake' gan nni'a'gak benne' zan ka', na' bsá'gake' barkwn' gan ba že' Jesusen'. Lezka' wnni-ta'gak yebaļe barkw ka' ga na', da' ka' žákļenen légake'. ³⁷ Wzó ļaw žak to be' waļe lo nisen', na' wdá'a nis lo barkwn'. Ka' goken, zej zcha' nis lo barkwn'. ³⁸ Jesusen' die' žtase' lo xkogwe' gan nak ža'le lo barkwn', na' besbángake' Le', na' bely'e Le':

—Benne' wsedle. ŽBi žeklo' cheto'? Gatzto' zan nis nga.

³⁹ Naž wyase Jesusen', na' bliže' ben' žaken, na' wnné':

—Wzóa ži.

Lezka' gože' nisen', na' wnné':

—Žize wzóa.

Wzóa ži ben' goken, na' wžé' ži nison'. ⁴⁰ Naž Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—ŽBiz chen' zžébele ki? ŽBi na' chejle'le che Dios?

⁴¹ Ne zžébegake', bely'e ljéžgake' toe' yetóe':

—ŽBizkze nak benne' ni? Be' žaken, na' nido' žón-gaken kan žna xtiže'e.

Benne' Gadara, benne' yoe'e be' xiwe' (Mt. 8:28-34; Lk. 8:26-39)

5 Naž bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen yechelá'a nido' gan nbab che yež Gadara. ² Kate' bežój Jesusen' lo barkwn', la' bžinte to benne' ļawe' Le', benne' bžoje' to lo bloj gan zej ngache' benne' gat ka', na' yoe'e be' xiwe'. ³ Benne' ni zzoe' gan zej ngache' benne' gat ka'. Bi gok nitó benne' wcheje' le', kege len do ya. ⁴ Zan chi'i bžoagake' bayw ya yen ne'e, na' ni'e, na' bchéjgake' le' do ya ka'. Ble'e do ya ka', na' bzožje' bayw ya ka'. Bi gok no benne' nna bi'e le'. ⁵ Ždáteze' zbéžeyi'e dot ža dot yele gan zej ngache' benne' gat ka', na' gan nak ļaw ya'ado' ka', na' žon we' kwine' lo yej ka' zej žen' ga na'. ⁶ Kate' bļe'ele' za' Jesusen' zító'le, taría taría wyeje' gan ze'e, na' bzoa žibe' ļawe'. ⁷ Wnnié' žiže, na' gože' Jesusen':

—ŽBiz nbaga'a chio', Jesús, Ži'n Dios, Benne' zente? Ni'a che Xanžo Dios žáta'yoela' le', bi wsaka' zi'o neda'.

⁸ Ki wnné' dan' Jesusen' ba gože' be' xiwen':

—Le', be' xiwe', bežój lo bennen'.

⁹ Jesusen' wnnablen', na' wnné':

—¿Bi lio'?

Beží'i be' xiwen', na' gožen Ľe':

—Da' Zan lia' dan' nakto' be' zan.

¹⁰ Wnné yachen' Ľaw Jesusen' nich bi seĽe'e be' xiwe' ka' zi'to' Ľo yežlyón'. ¹¹ Zej nnita' koch zan Ľaw ya'ado' na'ze, želdaba' žáwgakba' ga na'. ¹² Be' xiwe' ka' wnné yáche'gaken Ľaw Jesusen', na' wnnágaken:

—BseĽa' neto' gan zej nnita' koch zan ka'. Benn neto' latje chejžó'ogakto'-ba'.

¹³ Jesusen' Ľa' be'tie' Ľégaken latje, na' bežojgak be' xiwe' ka', na' bejžó'ogaken koch zan ka', na' bxíte'gak koch ka', na' bejbíxjgakba' gan nak žoa'a ya'a, na' bejcházgakba' Ľo nido', gan wyépegakba' nis, na' gót-gakba'. Gógakba' ka' chop milba'.

¹⁴ Naž bžonnjgak benne' ka' žape chí'igake' koch ka', na' bejžéngekle' benne' yež ka', na' Ľezka' benách ka' nníta'gake' yixen'. Bžojgak benne' yež ka', nich chejwía-gake' bizen' goken ga na'. ¹⁵ Kate' bžíngake' gan zoa Jesusen', bĽé'egekke' bennen' zga'ale yoe'e be' xiwe' ka'. Že' bennen' ga na', na' nakwe' laže', na' zoe' cháwe'do', na' bžébegak benne' ka'. ¹⁶ Ki goken dan' benne' ka', benne' bĽé'egekke' da' ben Jesusen' bžéngekle' benne' ka' bžójkake' Ľo yež kan goken che bennen' zga'ale yoe'e be' xiwe' ka', na' Ľezka' kan gok chegak koch ka'.

¹⁷ Naž wzó Ľawgak benne' ka' žáta'yoegekke' Jesusen' yežoje' Ľo yežlyó chégage'.

¹⁸ Kate' bebén Jesusen' Ľo barkw, bennen' zga'ale yoe'e be' xiwe' ka', góta'yoele' Jesusen' we'e Ľe' latje chéjlene' Ľe' tžen. ¹⁹ Jesusen' bi bi'e Ľe' latje, san gože' Ľe':

—Beyéj ližo'. Bejenle lježo' ka' da' zen da' bena' chio' neda', naka' Xano', na' ka' beyache' Ľáže'la' le'.

²⁰ Beyéj bennen', na' wzíe' diža' Ľo yež Dekápolis ka' kan nak da' zen da' ben Jesusen' chie', na' bebán Ľáže'gak yógo'te benne' ka' nníta'gake' yež ka'.

Xkwide' no'le che Jairo, na' no'len' wdane' za Jesús
(Mt. 9:18-26; Lk. 8:40-56)

²¹ Kate' bežín Jesusen' yechelá'a nison', naž bedob-gak benne' zan gan zoe' žoa'a nison'. ²² Ľezka' to benne' lie' Jairo, benne' blo che yo'o gan ždobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, bĽe'e gan zoa Jesusen'. Katen' bĽe'ele' Ľe', bzoa žibe' Ľawe'. ²³ Gó-ta'yoele' Ľe', na' wnné':

—Za' gat xkwide' no'le chia'. Da, xoa no'o Ľebe' nich yeyakbe', na' bi gatbe'.

²⁴ Jesusen' wyéjlene' Ľe', na' benne' zan zjáklene' Jesusen', na' zchíggake' Ľe'. ²⁵ Ľezka' zoa to no'le ga na', ba zej chežinno yiz de'e yižwé'. Bi žebíž žen chie' che we' chéggakze no'le ka'. ²⁶ Ba wzáka'li'e Ľo na'gak benne' zan, benne' ka' žeyóngake' benách ka'. Dáche'ze ba btie' dot da' wdape', na' bi be gókĽenen Ľe', san žyála'žen chie'. ²⁷ Kate' benle' zchaljgak benách ka' kan nak che Jesusen', wdíe' ládjwle benne' zan ka', na' bžine' zaka' xkože' Ľe' Jesusen', na' wdane' laže' da' nakwe'. ²⁸ Ki bene' dan' wnné': "Ča' kanza' ze', yeyaka'." ²⁹ Ľa' bebižte žen chie', na' gókbe'ele' ba beyake' che da' goken chie'.

³⁰ Ľa' gókbe'etel Jesusen' ben žin yeĽa' wak chie', na' beyechje'. Bwie' benne' zan ka', na' wnné':

—¿Nož benne' wdane' neda'?

³¹ Naž benne' ka' zej nake' toze Ľen Ľe' góžgake' Ľe', na' wnnágake':

—ZĽé'ekzelo' benne' zan ki zchíggake' Ľe', na' zno': "¿Nož benne' wdane' neda'?"

³² Naž bwia Jesusen' dot kwite' nich Ľe'ele' bennen' wdane' Ľe'. ³³ Naž no'len' wbige'e Ľawe'. Zžebe', na' žžize', dan' nnezle' dan' goken chie'. Bzoa žibe' Ľaw Jesusen', na' gože' Ľe' dot dan' goken. ³⁴ Naž Jesusen' gože' Ľe':

—Nó'ledo'. Ba beyako' dan' žejli'o chia'. Binlo beyéj ližo'. To chi'ize beyako' che dan' goken chio'.

³⁵ Kate' ne zchalj Jesusen' da' ki, benne' ka' zej nžoje' liž benne' blon' che yo'o gan želyenle' xtiža' Dios, bžín-gake' ga na', na' belyi'e bennen':

—Ba got xkwide' no'le chio'. Biž wpižjo' benne' wse-dle.

³⁶ Bi be' laže' Jesusen' dan' wnnágake', san gože' benne' blon', na' wnné':

—Bi žebo'. Bejle'ze che Dios.

³⁷ Jesusen' bi bnezjwe' yezika' benne' ka' latje chjáklene' Ľe', san Ľégakze Bedw, na' Jakob, na' Zwa, benne' biche' Jakoben'. ³⁸ Katen' bžine' liž benne' blon' che yo'o gan želyenle' xtiža' Dios, bĽe'ele' žak žaxto', na' zej nnita' benne' ka' zbežegake' ga na', na' Ľezka' benne' ka' zbeže nyáche'gake'. ³⁹ Wyó'o Jesusen' ga na', na' gože' Ľégake':

—¿Biz chen' žonle žaxto', na' zbežele ki? Bi nat xk-wide' no'len'. Ztászebe'.

⁴⁰ Naž ben dítgekle' Jesusen', san Ľe' bebeje' yógo'te benne' ka' na'le. Bchi'e xa xna' xkwide' no'len', na' Ľez-ka' benne' ka' žónĽengake' Ľe' tžen, na' wyo'é'e gan debe'. ⁴¹ Bežwe' na' xkwide' no'len', na' gože'-be':

—Talita, kumi.

Diža' hebreo ni znnan Ľen diža' xiža': "Xkwide' no'le, wyase." ⁴² Ľa' wyaste xkwide' no'len', na' beza'be'. Ba zejbe' chežinno yiz. Bebán Ľáže'gak benne' ka' nníta'gake' ga na'. ⁴³ Naž Jesusen' bchi'le' Ľégake' bi wzéngekle' nitó benne' dan' goken. Na' gože' Ľégake':

—Le gonn da' gaw xkwide' no'le ni.

Žežín Jesús yež Nasaret, yežen' naken laže'
(Mt. 13:53-58; Lk. 4:16-30)

6 Naž bezá' Jesusen' ga na', na' bežine' laže', na' benne' ka' žónĽengake' Ľe' tžen wzá'Ľengake' Ľe' tžen. ² Kate' bžin ža la'y chegak benne' judío ka', wzó Ľaw Jesusen' žsedle' benne' ka' gan ždóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios. Wnníta'gak benne' zan ga na', benne' ka' želyenle' chie'. Bebángekle', na' wnnágake':

—¿Gaz bsedle bennen' da' ki? ¿Biz yeĽa' žejní'il na' da' nape'? ¿Nakž žone' da' ka' zej nak bian', da' ka' zá'gak-en zaka' ya'abá che Dios? ³ Benne' ni nake' benne' žkonle' žin blag ka', ži'n Lia. Nake' bíche'gak Jakob, na' Jwsé, na' Judas, na' Smon. Ľezka' no'le zane' ka' nníta'Ľengake' žo'o nga.

Che len bzóagake' Ƙe' chela'ale. ⁴ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Gáte'teze žápegake' ba la'ne to benne' zchalje' lo wĺáz Dios, san benne' wĺáz chie' ka', na' lježe' ka', na' benne' ka' nníta'gake' liže' bi žápegake' le' ba la'ne.

⁵ Che len Jesusen' bi gok gone' nitó yela' wak zen ga na'. Toze beyone' babze benne' yižwé' ka', kate' bxoá ne'e légake'. ⁶ Bebán laže'l Jesusen' dan' bi žejlé'gake' chie'. Wdé na' wdíe' yeždo' ka' zej žen' dot kwit ga na', na' bsedle' benne' ka' ga na'.

Žseła' Jesús benne' chie' ka' nich chejégake' xtiže'e
(Mt. 10:5-15; Lk. 9:1-6)

⁷ Naž Jesusen' bliže' benne' chežinno ka', benne' žónlengake' Ƙe' tzen, na' wzó lawe' žsele'e légake' chope chópegake'. Bdie' lo ná'gake' yela' wnná bia' kwéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka'. ⁸ Bchi'le' lé-gake' bi be wá'gake' lo nez, kege yixjw, na' kege yet, na' kege mežw bi kó'ogake' lo bzode chégake', san toze yagdo' chjwá'gake'. ⁹ Žala' chjwá'gake' zélgake', san kege yetó laže' da' xoan yéngake'. ¹⁰ Ƙezka' gože' légake':

—Gáte'teze gan cho'ole to yo'o, le soa yo'on' kate' yezá'zele yežen'. ¹¹ Cha' chazle to yež gan benne' ka' bi gápegake' le'e ba la'ne, na' bi wzé nággake' xtiža'le, le yežój ga na', na' le wchinnj bixte yo da' dan' lable. Da' ni gak bian' zej nbage'e žia. Da' li žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka', naž sáka'žegak benne' ka' che yežen' ka sáka'gak benne' ka' che yež Sodoma, na' benne' ka' che yež Gomorra, yež ka' bchinnj Dios.

¹² Naž bžojgak benne' ka' žónlengake' Ƙe' tzen, na' bejžéngkle' benách ka' žala' yeyát láže'gake'. ¹³ Ƙezka' bebéjgake' be' xiwe' zan yo'ogak benách ka'. Wló'ogake' set lawgak benne' zan, benne' yižwé' ka', na' beyákgake' cháwe'do'.

Ka bétgake' žwa, bennen' bezóe' benách ka' nis
(Mt. 14:1-12; Lk. 9:7-9)

¹⁴ Benle Herodes, benne' žnna bi'e, kan nak da' žon Jesusen', dan' zze diža' gáte'teze che yela' wak chie'. Baĵe benne' ka' žnnágake':

—Nake' žwa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Ba bebane' lo yela' got. Che len nape' yela' wak žone' da' ki.

¹⁵ Yebaĵe benne' ka' žnnágake':

—Nake' Lías, bennen' bchalje' lo wĺáz Dios ža ni'te. Yebaĵe' žnnágake':

—Nake' to benne' zchalje' lo wĺáz Dios kan gogak benne' ka' wnníta'gake' ža ni'te, benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Ƙe'.

¹⁶ Kate' benle Herodes da' ki, wnné':

—Nake' žwa, bennen' bžixa' yene'. Ba bebane' lo yela' got.

¹⁷ Ki wnná Herodes na' dan' lekze' bsele'e benne' ka' yjéxjwgake' žwan', na' bchéjgake' le' len do ya lo yo'o liž ya. Ki ben Herodes na' dan' žža' Herodías žwan'. Herodías na' nake' no'len' goke' zo'le Lip, benne' biche' Herodes na'. Herodes na' bekwase' Herodías na', na' bchag ná'lene' le'. ¹⁸ žwan' gože' Herodes na':

—Bi žala' sóaleno' zo'le benne' bicho'o.

¹⁹ Dan' gónele Herodías na' bi da' gone' che žwan' nich gote' le', che len gónele' gata' latje chie', san bi be wzáka'le', ²⁰ dan' Herodes na' zžebe' žwan', dan' nnézkzele' nak žwan' chawe', na' la'y. Che len wdape chi'e le', na' bze nage' chie' dot laže'e la'kze dan' wnná žwan' benen ga wže' zedle Herodes na'. ²¹ Naž bžin to ža wzáka'le Herodías na', da' naken ža žon lni Herodes na' che ža wye'ele' yiz. Bsi'ni'e da' ye'j gawgak benne' ka' nzi' lo ná'gake' lo wlaze' le', na' benne' ka' zché'gake' benne' ka' žjake' lo wdíle, na' lezka' benne' ka' zej nake' blo gan nbab Galilea. ²² Wyáz xkwide' no'le che Herodías na' gan žej žáwgake', na' bya'abe' láwgake'. Wyáz laže' Herodes na' kan žonbe', na' lezka' wyáz láže'gak benne' ka' žej žáwlengake' le' tzen. Naž Herodes na' gože' xkwide' no'len', na' wnné':

—Wnnáb bi da' žénelo' wnezjwa' chio', na' gonan'.

²³ Ben choche' xtiže'e, na' gože'-be':

—Ni'a che žanžo Dios wnezjwa' chio' bíte'teze da' nnablo' neda', na' zejte gachje gan žnna bi'a.

²⁴ Naž bežojbe', na' gožbe' xna'be':

—žBiz nnaba'?

Ƙe' gože'-be':

—Yichj žwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, nnabo'.

²⁵ La' beyáztebe' gan zoa Herodes na', na' gožbe'-ne':

—Žénela' wxó' chia' na'a lo ye'n zen yichj žwa, bennen' bezóe' benách ka' nis.

²⁶ Gok nyache' laže' Herodes na', san dan' ben choche' xtiže'e ni'a che Dios, na' dan' béngkle benne' ka' žáwlengake' le' tzen dan' wnné', na' bi gónele' yinnj xtiže'e da' bchebe laže'e chebe'. ²⁷ Naž Herodes na' la' bséla'tie' to benne' žeje' lo wdíle, benne' zoe' žape chi'e ga na', na' gože' le' chejxi'e yichj žwan'. ²⁸ Bennen' žeje' lo wdíle wyeje' liž ya, na' bejžixe' yen žwan', na' bechi'e yichje', dan' bxo'e' to lo ye'n zen. Wdén' lo na' xkwide' no'len', na' lebe' bnéžjwben' che xna'be'.

²⁹ Kate' benne' ka' zej nake' žwan' toze béngkle' dan' goken, bžingake' ga na', na' beché'gake' le', na' bejkáche'gake' le'.

Jesús žwawe' benne' zanže ka gayo' mile'

(Mt. 14:13-21; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Wdé na' beĵa'gak benne' wbás ka' che Jesusen' gan zoe', na' bžéngkle' Ƙe' yógo'te da' béngake', na' da' ka' bsédgekle' benách ka'. ³¹ Benne' zan, benne' ka' zá'gake', na' benne' ka' zjake', wnníta'gake' ga na'. Ka' goken na' zejte biž de latje bi da' gaw Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Ƙe' tzen. Che len Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Le cho'o. Chejžo žo'oze gan nak latje dach, na' yezí láže'žo to chi'i.

³² Naž jake' légakze' to lo barkw, na' bžingake' to latje dach. ³³ Blé'egekle benne' zan ka' zjake' ga na', na' gókbe'egekle' žezá'a Jesusen'. Che len benne' yógo'te yež ka' wzá' ní'agake', na' taríaze jake' ga na'. Bžingake' ga na' zgá'alegake' ka Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Ƙe' tzen. ³⁴ Kate' bežój Jesusen' lo barkwn', bĵe'ele' benne' zan ka', na' beyache' láže'le' légake' dan'

zej nake' ka zíla'do' ka' bi zoa benne' žape chi'e l'égak-ba'. Wzó lawe' žsedle' l'égake' da' zan. ³⁵ Kate' za' ža|e ža na', benne' ka' žón|engake' Jesusen' tzen bžingake' gan zoe', na' belyi'e |e':

—Za' ža|e, na' latje dach naken nga. ³⁶ Besel|a' benne' zan ki, nich chjake' yo'odo' ka', na' yeždo' ka' zej žen' gawze nga, nich chjé'wgake' yet, dan' bi be de nga da' gáwgake'.

³⁷ Bechebe Jesusen', na' gože' l'égake':

—Le wnezjw |e'ekze da' gáwgake'.

Naž belyi'e |e':

—Chela' naptó' lázjwto' che xono' byo' wen žin, wak chjé'wto' yet xtil, na' wnézjwto' dan' gáwgake'.

³⁸ Naž Jesusen' gože' l'égake':

—¿Ba| yet xtil de chele? Le chejwía.

Kate' ba nnézgekle', belyi'e |e':

—Gáyo'ze yet xtil den, na' chopze bel deba'.

³⁹ Naž wnná Jesusen' góngake' ga kwe'gak benne' zan ka' to kwe' to kwé'gake' gan nak lache' |o daka'.

⁴⁰ Wžé'gake' to kwe' to kwé'gake', to gaywá' to gaywá'gake', na' chiyón chiyóngake'. ⁴¹ Naž be|xw Jesusen' da' gáyo'te yet xtil ka', na' da' chope bel ka'. Bwie' ya'abale, na' gože' Dios: “Žó|xkeno.” Naž bzozje' yet xtil ka', na' bnezjwen' chegak benne' wsedle chie' ka' nich chisgaken' chegak benne' zan ka'. |ezka' wdise' da' chope bel ka' chegak yógo'te benne' ka'. ⁴² Bdáwgake' yógo'tegake', na' bélégekle'. ⁴³ Naž betóbgake' da' bižjw ka' chegak yet xtil ka', na' chegak bel ka', na' beschá'gake' chežinno xkwite ka'. ⁴⁴ Benne' ka' bdáwgake' ga na' gókgake' ka' gayo' mil benne' byo' ka'.

Zda Jesús láwe'le nisdo'

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵ La' bente Jesusen' ga wžengak benne' ka' žón|engake' |e' tzen |aw barkw, nich wnéžwgake' |e', na' chejtégake' |o nisdon', nich žingake' |o yež Betsaida, katen' |e' yese|e'e benne' zan ka' lížgake'. ⁴⁶ Kate' beyóž besel|e'e l'égake', wyeje' to |aw ya'ado', gan bchálj|ene' Dios. ⁴⁷ Katen' ba go|en, zej barkwn' gachje |áwe'le nisdon', na' zoa Jesusen' toze' |o yo bižen'. ⁴⁸ Jesusen' blé'ele' l'égake', na' žejxáke'gekle' žsá'gake' barkwn' dan' žak be' da' za' gan želdíe'. Wdé gachje ye|e bžin Jesusen' gan nníta'gake', zde' |áwe'le nisdon', na' gónele' teze' gan nníta'gake'. ⁴⁹ Kate' blé'egagle' |e' zde' |áwe'le nisdon', gókgagle' to bxin nake', na' wžéžeya'agake', ⁵⁰ dan' yógo'tegake' blé'egagle' |e', na' bžébegake'. Naž Jesusen' |a' bljžtie' l'égake', na' wnné':

—Le gon choch |áže'le. Nedkzan'. Bi žébele.

⁵¹ Wžén Jesusen' |o barkwn' gan nníta'gake', na' wžé' ži ben' žaken, na' l'égake' bebán|e'egagle'. ⁵² Bi žejn'í'igagle' da' z|oe'el dan' ben Jesusen' che yet xtilen'. Ne nak zide yichj |ázdo'gake'.

Žeyón Jesús benne' yižwé' ka' |o yež Jenesaret

(Mt. 14:34-36)

⁵³ Wdé Jesusen' |en benne' ka' žón|engake' |e' tzen yeche|á'a nisdo', na' bžingake' gan nbab yež Jenesaret. Bžiga'gake' barkwn' |o yo bižen'. ⁵⁴ Kate' bežójkake' |o

barkwn', benne' ka' nníta'gake' ga na' |a' beyón-bia'tegake' Jesusen'. ⁵⁵ Taríaze jak benne' ka' yógo'te yeždo' ka' žé'gaken gawze ga na', na' wzó |áwgake' žedjwá'gake' yógo'te benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen', benne' dégake' da' žáta'gekle', na' bžingake' gáte'teze želyenle' zoa Jesusen'. ⁵⁶ Gáte'teze gan zde Jesusen', |o yeždo' ka', na' yež zen ka', na' yo'odo' ka', bedjwá'gake' benne' yižwé' ka' chégage' gan nak |o nez, na' gan nak |awe' ya'a. Góta'yoegekle' |e' wnezjwe' l'égake' latje kángakze' laže' da' nakwe'. Yógo'te benne' ka' wdángaken' |a' beyáktegake' cháwe'do'.

Da' ka' žóngaken ga bi nakžo chawe' |aw Dios

(Mt. 15:1-20)

7 Naž ba|e benne' yodo' fariseo ka' |en ba|e benne' yodo' wsedle ka', benne' ka' zej nžoje' yež Jerusalén, bdóbgake' gan zoa Jesusen'. ² Benne' yodo' ki blé'egagle' benne' wsedle ka' che Jesusen' žáwgake' yet, na' bi zej nak chawe' ná'gake', dan' žnnan: bi zej nyiben kan žónteze žongak benne' yodo' ka'. Che |en wnnégake' chégage'. ³ Benne' yodo' fariseo ka', na' yezika' benne' judío ka', žóngake' kan bénteze bengak xa xtó'gake' ka', na' cha' bi želyibe' ná'gake' zan chi'i kan žónteze žóngake', bi be žáwgake'. ⁴ Kate' bi da' žjé'wgake' |awe' ya'a, na' žežingake' lížgake', cha' bi želyibe' da' ka' kan žónteze žóngake', bi be žáwgake'. Da' zanže da' ka' žóngake', da' žónteze žóngake', kan želyibe' ziga' ye'n ka', na' ziga' ya' ka', na' da' ka' žáta'gekle'. ⁵ Che |en benne' yodo' fariseo ka' |en benne' yodo' wsedle ka' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Bi žongak benne' wsedle chio' ka' kan bénteze bengak xa xto'žo ka', san žáwgake' yet, bi zej nak chawe' ná'gake'?

⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' l'égake':

—|e'e, benne' z|oé'ezele chawe' kwinle. Nak da' li dan' bzoj Isaías, bennen' bchalje' |o wláz Dios, kan nak chele. Bzoje' da' žnnan:

Benách ki, |en žoá'agakze' žápegake' xtiža'a ba la'ne, kege dot |áže'gake'.

⁷ Dáche'ze nak kan žka'n zéngake' neda' dan' žsédgekle' da' žnnázegak benách ka', kege da' wnnikza' neda'.

⁸ Ki naken, dan' zzoale che|a'ale da' wnná Dios, na' žonle da' ka' nzi'le |o na'gak benách ka'.

⁹ |ezka' gože' l'égake':

—Da' li žka'nle ka'ze dan' wnnakze Dios nich gonle kan zej nak da' ka' žónteze žonle. ¹⁰ Ki wnná Dios |o na' Moisés: “Wdape ba la'ne xa xno'o.” |ezka' wnné': “Nóte'teze benne' nne zi'e che xa xne'e, le got bennen'.” ¹¹ San |e'e žnnale ki: “Cha' no benne' yi'e xe' o xne'e: bi gak bi da' wnezjwa' chele, dan' naken Korbán” (dan' žnnan |en diža' xiža': dan' ba bchebe laza'a wnezjwan' che Dios), ¹² naž žnnale: “Bi žon byenen bi da' gon bennen' chegak xa xne'e.” ¹³ Ki naken, zzoale che|a'ale xtiža' Dios nich gonle dan' žónteze žonle, da' ka' zdele |o na'gak ži'n za'sóle ka'. Zanže da' ki žonle.

14 Naž Jesusen' bliže' benne' zan ka' nníta'gake' ga na', na' gože' l'égake':

—Le wzé nag da' nnia', yógo'tele, na' le chejni'ilen.

15 Bi be de da' žazen lo benne' da' gak gonon ga bi nake' chawe' law Dios, san da' žežojen le', da' ni gak gonon ga bi nake' chawe' law Dios. 16 Cha' zoa nagle, na' cha' žénlele, le wzé nag.

17 Kate' Jesusen' belá'alene' benne' zan ka', wyo'ée to yo'o, na' benne' wsedle chie' ka' wnnábgekle' le' kan nak dan' bsaka' lebe'. 18 Naž Jesusen' gože' l'égake':

—¿Lezka' žiažje yela' žejní'il chele? ¿Bi žejní'ilele? Yógo'te da' žazen lo benne', bi gak gonon ga bi nake' chawe' law Dios. 19 Ki naken dan' bi žazen lo yichj láž-da'we', san le'ze' žazen, na' žežojen li'e.

Kate' wnná Jesusen' da' ni, bl'oe'ele' žo'o zej nak chawe' yógo'te da' že'j žawžo. 20 Lezka' wnná Jesusen':

—Da' žežojen lo benne' žonen ga bi nake' chawe' law Dios. 21 Ki naken, dan' lo yichj láždo'gak benne' ka' želžój da' kegle ka' da' zza' láže'gake'. Che len:

Žóngake' dolá' ka' da' zej naken sban.

Žbángake', na' žótgake' benách ka'.

22 Žóngake' dolá' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Zze láže'gake' da' de che ljéžgake' ka'.

Žóngake' da' kegle ka', na' žon láže'gake'.

Zgé'egekle' ljéžgake' ka', na' znnégake' chégake'.

Zka'n zen kwíngake', na' žon yálzegake'.

23 Yógo'te da' kegle ki želžojen lo yichj láždo'w no benne', na' žóngaken ga bi nake' chawe' law Dios.

To no'le zi'to' žejli'e che Jesús

(Mt. 15:21-28)

24 Naž Jesusen' bezé'e ga na', na' bžine' gawze gan zej že' yež Tiro, na' yež Sidón. Wyo'ée to yo'o ga na', na' gónele' bi nnezlen nitó benne', san bi gok wkache' kwine'. 25 To no'le, zoa to xkwide' no'le chie', na' yo'obe' be' xiwe', benle' ba bla' Jesusen' ga na', na' la' wyejtie' gan zoe', na' bzoa zibe' lawe' le'. 26 No'len' bi nake' benne' judío, san nbabe' benách Sirofenisia ka'. Góta'yoele' Jesusen' yebeje' be' xiwen' yo'o xkwide' no'le chien'. 27 Naž Jesusen' gože' le', na' wnné':

—Benn latje yéljegekle' zgá'alegak benne' ka' zej nake' ka' ži'n xan yo'o, dan' bi naken chawe' yeka'žo yet chegak xkwide' ka', na' cho'nžon lawgak béko'do' ka'.

28 Bechebe no'len', na' gože' Jesusen':

—O', Xan, san béko'do' ka', bia nníta'gakba' zanle gan žawgakbe', žawgakba' da' bižjw ka' da' žéxjwgaken zanle gan žawgakbe'.

29 Naž Jesusen' gože' le', na' wnné':

—Dan' wnnó' ki, gak yeyejo'. Ba bežój be' xiwen' wyó'o xkwide' no'le chion'.

30 Kate' no'len' bežine' liže', bl'e'ele' xkwide' no'le chien', debe' lo da'a, na' ba bežój be' xiwen' wyo'obe'.

Žeyón Jesús to benne' kwežw, benne' bi gok nnie'

31 Bežój Jesusen' latjen' da' nbaben yež Tiro, na' wdíe' gan nbab yež Sidón, na' yež Dekápolis ka', na' bžine' žoa'a nisko' che gan nbab Galilea. 32 Benne' ka' nníta'gake' ga na' bedjwá'gake' to benne' kwežw gan zoa

Jesusen', benne' bi žak nnie', na' góta'yoegekle' le' xoa ne'e le'. 33 Naž Jesusen' bebeje' bennen' chela'ale ladjw benne' zan ka', na' bni'e xben ne'e yežw nag bennen'. Bže'e zéne'do', na' wdane' lože'e. 34 Naž bwie' ya'abale, na' bka'le'e chie', na' wnné':

—Efata.

Diža' hebreo ni znnan len diža' xiža': "Beyaljw."

35 La' beyáljwte nage', na' la' beyitjte lože'e, na' wnnetie' binlo. 36 Naž Jesusen' gože' l'égake' bi wzéngelen' nitó benne', san kan bchí'ižele' l'égake', bzéžegake' diža' che dan' žone'. 37 Bebán láže'gake', na' wnná'gake':

—Cháwe'do' žone' yógo'te. Žone' ga žeyéngikle benne' ka' gókgake' kwežw, na' žechal'gak benne' ka' bi gok nnégake'.

Jesús zwawe' benne' zanže ka tape mile'

(Mt. 15:32-39)

8 Kate' ža na' bedobgak benne' zan gan zoa Jesusen'. Dan' bi be de da' gáwgake', Jesusen' bliže' benne' wsedle chie' ka', na' bcháljlene' l'égake'. 2 Gože' l'égake':

—Žeyache' láže'la' benne' zan ki dan' ba zej chonne ža nníta'lengake' neda' nga, na' bi be de da' gáwgake'. 3 Cha' yesela'a l'égake' lížgake' želdonze' ka', yedó láže'gake' lo nez, dan' za'gak bale' zi'to'.

4 Beži'igak benne' wsedle chie' ka', na' belyi'e le':

—¿Biž wawžo benne' zanle'e ki ga ni nak latje dach?

5 Naž Jesusen' wnnable' l'égake', na' wnné':

—¿Bał yet xtil de chele?

Belyi'e le':

—Gázeze.

6 Naž Jesusen' gože' benne' zan ka' kwé'gake' lo yo. Bexwe' gaže yet xtil ka', na' gože' Dios: "Žóxkeno'". Naž bzožjen', na' bi'en chegak benne' wsedle chie' ka' nich chísgaken' lawgak benne' zan ka'. 7 Lezka' gota' ché-gake' chope chonne bel ka'. Naž Jesusen' gože' Dios: "Žóxkeno'" na' gože' l'égake' chísgake'-ba' lawgak benne' zan ka'. 8 Bdawgak yógo'te benne' ka', na' bél-jegekle'. Naž betóbgake' da' bižjw ka' da' begá'ngaken, na' beschá'gake' gaže xkwite ka'. 9 Benne' ka' bdaw-gake' zej nyángake' ka tape mile'. Wdé na' Jesusen' be-sele'e l'égake' lížgake', 10 na' bejžene' lo barkw tzen len benne' wsedle chie' ka', na' bžíngake' gan nbab yež Dalmanuta.

Znnábgekle' Jesús gone' to da' gak bian' ga benne' le'

(Mt. 16:1-4; Lk. 12:54-56)

11 Naž benne' yodo' fariseo ka' wbíga'gake' gan zoa Jesusen', na' wzó lágwage' zdił díža'gake' len le'. Gó-negekle' wžíxgake' Jesusen'. Che len wnnábgekle' le' gone' to da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios.

12 Bka'le'e chi'i Jesusen', na' wnné':

—Žélnnable benne' ki neda' gona' to da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios. Da' li žapa' le'e, bi lé'elele nitó da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios.

13 Naž bezé'e gan zej nníta' benne' ka', na' bejžene' law barkw, na' wyeje' yechełá'a nisko'.

Da' žsédgekle benne' yodo' ka' naken ka kwa zichj che
yet xtil
(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Go! láže'gak benne' wsedle ka' che Jesusen'
wá'gake' da' gáwgake', na' toze yet xtil den lo barkwn'.

¹⁵ Naž bchi'le Jesusen' lé'gake', na' wnné':

—Le wia binlo. Le gape chi'i kwinkle nich bi si'le da'
naken ka kwa zichj che yet xtil chegak benne' yodo'
fariseo ka', na' che Herodes.

¹⁶ Wzó lawgak benne' wsedle chie' ka' zchájljengake'
ljé'žgake' ka', na' wnná'gake':

—Žnne' ki dan' bi de yet xtil da' gawžo.

¹⁷ Žákbe'ele Jesusen' dan' znná'gake', na' gože' lé-
gake':

—ŽBiz chen' znnale naken dan' bi de yet xtil da'
gawžo? ŽBi žejní'ilele, na' bi žákbe'elele? ŽNak zide yichj
láždo'le? ¹⁸ ŽŽia yej lawle san bi zlé'elele, na' žia yid na-
gle san bi ženlele? ŽBi žejsá' láže'le? ¹⁹ Katen' bzožja'
gayo' yet xtil ka', da' ka' bdawgak gayo' mil benne' ka',
žba! xkwite ka' bescha'le da' bižjw ka', da' ka' betoble?
Wnná'gake':

—Chežinno.

²⁰ Lezka' wnná' Jesusen':

—Katen' bzožja' gaže yet xtil ka', da' ka' bdawgak
tape mil benne' ka', žba! xkwite ka' bescha'le da' bižjw
ka', da' ka' betoble?

Wnná'gake':

—Gaže.

²¹ Naž Jesusen' gože' lé'gake':

—ŽBi žejní'ilele na'a, bchalja' che da' žsédgekle
benne' ka'?

Jesús žeyone' to benne' lo cho!e, benne' yež Betsaida

²² Kate' bžin Jesusen' len benne' ka' žón!engake' Le'
tzen lo yež Betsaida, bla'gak ba!e benne' gan zoe',
nwá'gake' to benne' lo cho!e ga na', na' góta'yoegekle'
Le' kane' bennen'. ²³ Jesusen' be'xwe' na' benne' lo
cho!en', na' bchi'e le' na'le žoa'a yežen'. Naž bžie' zene'
yej lawe', na' b'xoa ne'e le'. Naž wnnable' le', na' wnné':

—ŽZle'elo' late'?

²⁴ Bennen' goke' lo cho!e bwie', na' wnné':

—Zle'ela' benách ka', na' znná'gake' ka yag ka', san
želdá benne' ka'.

²⁵ Da' yoble Jesusen' b'xoa ne'e yej lawe', na' bwia
bennen' goke' lo cho!e, na' ba beyakte cháwe'do' yej
lawe'. Na'a zle'ele' binlo yógo'te. ²⁶ Naž Jesusen' be-
se!e'le le' liže', na' wnné':

—Bi chejo' lawe' yež, na' bi wzenlo' no benne' lo
yežen' dan' bena'.

Bedw žnne' Jesús nake' Benne' Cristo

(Mt. 16:13-20; Lk. 9:18-21)

²⁷ Wdé na' bezá' Jesusen' len benne' wsedle chie' ka'
ga na', na' wdé'gake' yeždo' ka' zej nbaben yež Sesarea,
gan žnna bia' Filipo. Kate' ne yó'ogake' nez, Jesusen'
wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—ŽNo benne' znnagak benách ka' naka' neda'?

²⁸ Bechébegake', na' wnná'gake':

—Znnagak ba!e benne' nako' Žwa, bennen' bezóe'
benách ka' nis. Žnná'gake' yeba!e' nako' Lías, bennen'
bchalje' lo wláz Dios ža ni'te. Žnná'gake' yeba!e' nako'
yetó benne' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te.

²⁹ Naž Jesusen' wnnable' lé'gake', na' wnné':

—ŽChize le'e, no benne' znnale naka' neda'?

Bechebe Bedw, na' wnné':

—Le' nako' Benne' Criston', bennen' bchebe laže'
Dios se!e'e nga.

³⁰ Naž Jesusen' bchi'le lé'gake' bi wzéngkele' nitó
benne' no nake'.

Jesús zchalje' kan za' gótgake' Le'

(Mt. 16:21-28; Lk. 9:22-27)

³¹ Naž wzó law Jesusen' zzejni'ile' benne' ka' žón!en-
gake' Le' tzen, na' wnné':

—Žon byenen sáka'li'a neda', Benne' Golje' Benách.
Benne' gole ka', na' b'xoz wnná' bia' ka' len benne' yo-
do' wsedle ka' wzóagake' neda' che!a'ale. Gótgake' ne-
da', san kate' gak chonne ža yebana'.

³² Kwáselo bchájljlene' lé'gake'. Naž Bedw bchi'e Je-
susen' che!a'ale, na' wzó lawe' zdi!e' Le'. ³³ Byečhj Je-
susen', na' bwie' yezika' benne' wsedle chie' ka', na'
bdi!e' Bedon', na' wnné':

—Bkwaz kwita' nga. Nako' ka da' xiwe'. Da' zza' lažo'o
bi naken che Dios, san kan zza' láže'gak benách ka'
naken.

³⁴ Naž Jesusen' bliže' benne' wsedle chie' ka' len
benne' ka' nníta'gake' ga na', na' gože' lé'gake':

—Cha' žénele no benne' gón!ene' neda' tzen, ža!a'
wzóe' che!a'ale da' žénekezele', na' gake' ka to benne'
noe'e yag kroze chie' nich chejté'e le'e yag krozen', na'
naž gak gón!ene' neda' tzen. ³⁵ No benne' že' laže'e
ye!a' nban chie', wnitén', san bennen' wnite' ye!a' nban
chie' dan' žón!ene' neda' tzen, o dan' nzi' lo ne'e diža'
chawe' chian', gata' ye!a' nban da' zej!í kanne chie'.

³⁶ ŽBiz da' chawe' gata' che to benne' cha' wto'be' yó-
go'te da' že' yežlyó nga, san wnít kwine'? ³⁷ Bi be gak
wnezjw to benne' nich yeslá kwine'. ³⁸ Cha' no benne'
žedoe'ele' chia' neda', na' che xtiža'a lawgak benách ki,
benne' ka' zbej yíchjgake' Dios, na' žóngake' do!a', lez-
ka' neda', Benne' Golje' Benách, yedoe'ela' che bennen'
kate' ye!a'a len ye!a' baní' che Xa', na' gón!engak wbás
che ya'abá ka' neda' tzen.

9 Jesusen' bchájljlene' benne' ka' žón!engake' Le'
tzen, na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, zej nnita' benne' ka' nga, benne' bi
gátgake' kate' lé'ežegekle' ža yedjnná' bia' Dios yežlyó
nga, na' la' law ye!a' wnná' bia' žen chie'.

Zcha' kan žnna' law Jesús

(Mt. 17:1-13; Lk. 9:28-36)

² Kate' ba wdé' xope ža, Jesusen' bchi'e Bedw len
Jakob, na' Žwa, na' lé'gakze' jake' to law ya'a sibe, gan
bcha' kan žnna' law Jesusen' lawgak yonne' ka'. ³ Wyép
yes baní' laže' da' nakw Jesusen', na' goken chíche!e'e.

Zíla'do'ze goken, na' no benne' žibe' laže' yežlyó nga, bi gak gone' laže' zíla'do'ze kan gok zen'. ⁴ Bła' lawgak Lías, na' Moisés gan nníta'gake', zchájljengake' Jesusen'. ⁵ Naž Bedon' gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, ba nez zen naken chežo zoažo nga. Gona' chonne yo'o laga' nga, to chio', na' yetó che Moisés, na' yetó che Lías.

⁶ Ki wnná Bedon' dan' bi nnezle' dan' znne'. Ka' goken dan' zžébegak benne' wsedle ka' che Jesusen'.

⁷ Naž wžé' to bejw da' wló'on zoj lógake', na' benle chi'i to benne' zchalje' lo bejw na', na' wnné':

—Benne' ni nake' Zí'na'. Nží'ila' Le'. Le wzé nag chie'.

⁸ La' bwátégake' san biž no benne' blé'egekle'. Toze Jesusen' zóalene' lógake'.

⁹ Kate' ne yó'ogake' nez, žétjgake' law ya'a siben', Jesusen' bchi'le' lógake' bi wžéngekle' no benne' kan gok dan' blé'egeklen', kate' yebanže' Le', Benne' Golje' Benách, lo yeja' got. ¹⁰ Che len bzoa chóchzegake' dan' wnné' lo yichj láždo'gake', na' la' lógakze' belnnable' ljéžgake' biž zejlás dan' wnné' kate' wnné' yebane' lo yeja' got. ¹¹ Wnnábgekke' Jesusen', na' wnnágake':

—žBiž chen' znnagak benne' yodo' wsedle ka' žon byenen la' Lías zga'ale' kate' la' Benne' Criston'?

¹² Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Da' li la' Líasen' zga'ale', na' yecá'n chawe'e yógo'te kan žala' gákgaken. Na'a, žbiž chen' nyejw le'e yiche la'y da' znná žon byenen Benne' Golje' Benách sáka'li'e, na' wzoagak benách ka' Le' cheja'ale? ¹³ Žapa' le'e: ba bla' Líasen', na' bégake' chie' kan gónegekke', kan nyejw le'e yiche la'y kan žala' gaken chie'.

Jesús žeyone' to xkwide' byo yo'obe' be' xiwe'

(Mt. 17:14-21; Lk. 9:37-43)

¹⁴ Kate' bežín Jesusen' len benne' ka' nníta'lengake' Le' tzen gan zej nníta' yezíka'gak benne' wsedle chie' ka', blé'egekke' zej nníta' benne' zan ga na', na' benne' yodo' wsedle ka' želdíl diže'e len benne' wsedle chie' ka'. ¹⁵ Kate' benne' zan ka' blé'egekke' Jesusen', bebángekle', na' taríaze wzá'gake' gan zi'e, na' wdápegake' Le': "Padiox."

¹⁶ Naž Jesusen' wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—žBiž dan' zdíl-lenle lógake'?

¹⁷ Bechebe to benne' zoe' ladjw benne' zan ka', na' wnné':

—Benne' wsedle, bedjwá'a xkwide' byodo' chia' chio' Le', dan' yo'obe' be' xiwe' da' žonen ga bi znnabe'.

¹⁸ Kate' žo'o be' xiwen' lebe', zžix zlolol lebe' lo yo, na' zbia bžina' zide' žoa'abe', na' žzej láye'be'. Che len zej zžitbe'. Wnnabla' benne' wsedle chio' ka' yebéjgake' be' xiwen', san bi wzáke'gekke'.

¹⁹ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Le'e, benne' bi žejle'le che Dios. žGáka'xtekze gon byenen sóalena' le'e? žGáka'xtekze gon byenen gaka' zen laže' len le'e? Le yedjwá'-be' chia'.

²⁰ Zá'gake' zej noe'e-be' gan zoa Jesusen'. Kate' be' xiwen' blé'elen Le', la' bxizten lebe'. Wže'be' lo yo, na'

bžix blolol lebe', na' wžía bžina' zide' žoa'abe'. ²¹ Naž Jesusen' wnnable' xa xkwiden', na' wnné':

—žGáka'xte ba goken žaken ki chebe'?

Wnná xaben':

—Na' náktebe' xkwide'do' žak ki chebe'. ²² Zan chi'i zžen' lebe' lo yi', na' zan nis nich goten lebe'. Che len, cha' žako' late', beyache' laže'l neto', na' goklen neto'.

²³ Jesusen' gože' le':

—Cha' gak chejli'o che Dios, yógo'te waken cha' chejli'o chie'.

²⁴ La' wnnete žiže xa xkwiden', na' wnné':

—Žejli'a chie'. Goklen neda' nich chejle'ža' chie'.

²⁵ Kate' blé'el Jesusen' za'gak benne' zan ka', zchi'gake' Le', gože' be' xiwen', na' wnné':

—Le', be' xiwe', be' žonen ga bi znnagak, na' bi žéngekle' benách ka', na'a zchi'la' le' yežojo' lo xkwiden', na' biž chazo' lebe'.

²⁶ Wžéžeya'a be' xiwen', na' bžix blolol-le'en lebe'. Naž la' bežojten, na' bka'nen lebe' ka' to xkwide' gat. Ka' goken, bchaljgak benne' zan ka', na' wnnágake':

—Ba natbe'.

²⁷ Naž Jesusen' bežwe' na'be', na' bechise'-be', na' beyás xkwiden'.

²⁸ Naž wyó'o Jesusen' to yo'o, na' la' lógakze benne' wsedle chie' ka' wnnábgekke' Le', na' wnnágake':

—žBiž chen' bi gok yebejto' neto' be' xiwen'?

²⁹ Jesusen' gože' lógake':

—Bi gak yebejle ka'ze be' xiwe' ki, san toze cha' wcháljlenle Dios, na' gonle wbás.

Jesús zloe'ele' da' yoble kan za' gótgake' Le'

(Mt. 17:22-23; Lk. 9:43-45)

³⁰ Kate' bezá' Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen ga na', wdégake' gan nbab Galilea. Gónele Jesusen' bi nnezle no benne' gan zoe', ³¹ dan' žsedle' benne' wsedle chie' ka'. Gože' lógake':

—Wdégake' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benne' ka' gótgake' neda', san te gata', kate' tegak chonne ža, yebana'.

³² Bi bejni'igekke' da' ni da' gože' lógake', na' dan' zžébegake', bi be wnnábgekke' Le'.

Nólgake' gake' benne' blo

(Mt. 18:1-5; Lk. 9:46-48)

³³ Naž bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen lo yež Kapernaum, na' kate' ne nníta'gake' to yo'o, Jesusen' wnnable' lógake', na' wnné':

—žBiž dan' wdíl-lenle lježle kate' ne yo'ole nez?

³⁴ Naž lógake' wnníta'gake' žize dan' wdíl-lengake' ljéžgake' lo nezen' cha' nólgake' gake' benne' blo.

³⁵ Naž wžé' Jesusen', na' bliže' chežinnote benne' wsedle chie' ka', na' gože' lógake':

—No benne' žénele' gake' benne' blo ladjwle le'e žala' gake' ka' to benne' kwide'ze, na' lezka' žala' gake' ka' ni'a na'le yógo'tele.

³⁶ Naž Jesusen' bežwe' to xkwide', na' bzoe'-be' gachje láwe'le gan nníta'gake'. Wdele'e-be', na' gože' lógake':

³⁷ —No benne' si' lo ne'e to xkwide' ki dan' nakbe' chia', lezka' si' lo ne'e neda', na' no benne' si' lo ne'e neda', kege nedza' si' lo ne'e, san lezka' si' lo ne'e Xa', Bennen' bsele'e neda'.

Cha' bi zži'i to benne' chežo žo'o, žaklene' žo'o
(Mt. 10:42; Lk. 9:49-50)

³⁸ Naž Zwa gože' Jesusen':
—Benne' wsedle, ble'elto' to benne' žebeje' be' xiwe' ka' yo'ogak benne' ka', na' zkonle' žin lo'. Bchi'leto'-ne' biž gonen', dan' bi žónlene' žo'o tzen.

³⁹ Naž Jesusen' gože' le':
—Bi wchí'lele-ne', dan' cha' zoa no benne' žone' to yeļa' wak da' zan' ya'abá che Dios, na' zkonle' žin la', bi gak nne zi'e chia'. ⁴⁰ Ki naken, no benne' bi zži'e chežo, žaklen bennen' žo'o. ⁴¹ No benne' wnezjwe' chele to zí-ga'do' nis da' ye'jle dan' žónlenle neda', Benne' Criston', tzen, si'kze' da' žeyaļa' chie'.

Gak chežo da' zia cha' gonžo ga gon no benne' doļa'
(Mt. 18:6-9; Lk. 17:1-2)

⁴² Lezka' wnná Jesusen':
—No benne' gone' ga gon to xkwide' ki doļa', xk-widen' žejle'be' chia', gakže chawe' che bennen' cha' wcheje' to yiche žotw yene', na' chejžó'n kwine' lo nis-do'. ⁴³ Cha' to no'o gonen ga gono' doļa', bchogen'. Gakže chawe' chio' chejo' gan so' nbano' zoa toze no'o, kege zoa chope no'o, na' chejchó'o lo yi' gabíl, gan bi yole yi' chen. ⁴⁴ Lo latjen' bi gatgak bzoga' ka' yo'ogak benne' gat ka', benne' ka' chejnníta'gake' ga na', na' yin' bi yoļen. ⁴⁵ Lezka', cha' to ni'o gonen ga gono' doļa', bchogen'. Gakže chawe' chio', chejo' gan so' nbano' zoa toze ni'o, kege zoa chope ni'o, na' chejchó'o lo yi' gabilen', gan bi yole yi' chen. ⁴⁶ Lo latjen' bi gat-gak bzoga' ka' yo'ogak benne' gat ka', benne' ka' chejnníta'gake' ga na', na' yin' bi yoļen. ⁴⁷ Lezka' cha' to yej lawo' gonen ga gono' doļa', wlejen. Gakže chawe' chio' chejo' gan zna bia' Dios zoa toze yej lawo', kege zoa chope yej lawo', na' chejchó'o lo yi' gabilen'. ⁴⁸ Lo lat-jen' bi gatgak bzoga' ka' yo'ogak benne' gat ka', benne' ka' chejnníta'gake' ga na', na' yin' bi yoļen.

⁴⁹ 'Nich gape chi'ižo beļa' zwázježon zede', na' zgála'žon žoa'a yi', nich bi kwia yin', na' zwázjegake' zede' yógo'te biado' ka' zžéygake'-ba' lo bkog la'y che Dios. Da' ni žsedlen žo'o kan ga'ngak chawe' yógo'te benách chie' ka'. ⁵⁰ Nak chawe' zede', san cha' yenít yeļa' sna'a chen, žnakx gak yeyonžon sna'a? Le gak la' lé'ezele ka zede' chawe', na' bga'n cháwe'do' tole len yetole.

Ka nak che no benne' byo zle'e yeļa' zchag na' chie'
(Mt. 19:1-12; Lk. 16:18)

10 Bezá' Jesusen' lo yež Kapernaum, na' wyeje' gan nbab Judea, na' wdíe' yechelá'a yego Jordán za-ka' gan zla' wbíž, ga na' bedobgak benne' zan gan zoe' da' yoble, na' bsdle' légake' da' yoble kan žónteze žone'. ² Naž bžingak benne' yodo' fariseo ka' gan zoa Jesusen', na' gónegekle' góngake' ga bi da' nna Je-

susen' nich gak yesbága'gake' le' zia. Wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—žDe latje no benne' byo, benne' nžag ne'e, wsane' zo'le'?

³ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—žBiz bchi'le Moisés le'e?

⁴ Wnnágake':

—Moisés bnezjwe' latje no benne' byo wzoje' to yiche da' znan zlá'ale' zo'le', na' naž gak wsane' zo'len'.

⁵ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Moisés bchi'le' le'e da' ni dan' nak zide yichj láz-do'le, ⁶ san kate' wzó law žata' yežlyó nga, Dios bene' légake' benne' byo, na' no'le. ⁷ Wnné': "Che len wká'n benne' byo xa xne'e, na' chejgá'nlene' zo'le', ⁸ na' chope' yeyákgake' ka toze benne'." Che len biž zej nake' chope' san toze' ba zej nake'. ⁹ Lezka', no benne' nake' benachze bi žala' wlé'e benne' ka' ba ben Dios lé-gake' toze.

¹⁰ Kate' Jesusen' beyo'é'e yo'o, benne' wsedle chie' ka' wnnábgekle' le' kwáselo kan nak dan' bchalje'. ¹¹ Jesusen' gože' légake':

—Cha' to benne' byo zlá'ale' zo'le', na' zchag ná'lene' to no'le yoble, žone' doļa' da' zka'n ditjen yeļa' zchag na', na' žesbage'e zo'le' doļa', no'len' zóale' na'a. ¹² Lezka' cha' to no'le wsane' benne' byo chie', na' si'e to benne' byo yoble, lezka' gone' doļa' da' zka'n dit-jen yeļa' zchag na'.

Jesús žliž chawe'e xkwide' ka'
(Mt. 19:13-15; Lk. 18:15-17)

¹³ Naž bžingak benne' ka' zej noe'e xkwide' ka' ché-gake' gan zoa Jesusen', na' žénegekle' xoa ne'e lé-gakbe', san wzó lawgak benne' wsedle chie' ka' zdíl-gake' benne' ka' zej noe'e légakbe'. ¹⁴ Kate' Jesusen' ble'ele' da' ni, bže'e, na' gože' légake':

—Le we' latje xkwide' ki yídgakbe' chia'. Bi wséjwle xnéžgakbe', dan' gata' chegak benne' ka' zej nake' ka xkwide' ki latje gan zna bia' Dios. ¹⁵ Da' li žapa' le'e: no benne' bi si' lo ne'e da' zna bia' Dios kan žon to xk-wide' ki, bi cho'o bennen' gan zna bi'e.

¹⁶ Naž Jesusen' wdele'e xkwide' ka', na' bxo'a ne'e lé-gakbe', na' bliž chawe'e légakbe'.

Benne' zeje' babze yiz, na' nápli'e yeļa' wnni'a
(Mt. 19:16-30; Lk. 18:18-30)

¹⁷ Kate' Jesusen' beyo'é'e nez, taríaze bžin to benne' ga na'. Bzoa zibe' lawe', na' wnnable' le', na' wnné':

—Benne' wsedle, dot chawe', žbiž žala' gona' nich ga-ta' yeļa' nban da' zejlí kanne chia'?

¹⁸ Jesusen' wnnable' le', na' wnné':

—žBiz chen' ži'o neda', zno'o: dot chawe'? Bi zoa nitó benne' nake' dot chawe'. Toze Dios nake' dot chawe'.

¹⁹ Ba nnéžkzelo' da' ka' bchi'le Dios. Wnné':

Bi gono' doļa' da' zka'n ditjen yeļa' zchag na'.

Bi goto' benách ka'.

Bi kwano'.

Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.

Bi be kwéjlano'.

Wdape ba la'ne xa xno'o.

²⁰ Bechebe bennen', na' gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, yógo'te da' ki žónteza' kate' naktia' xkwide'.

²¹ Jesusen' bwie' le' len yeja' nži'il chie', na' wnné':

—To da' žiažjen chio'. Wyéj, yjete' yógo'te da' de chio', na' bnezjw da' yezi'o chegak benne' yache' ka', na' gata' yeja' wnni'a chio' ya'abá che Dios. Naž wak yežino' chia', na' gako' ka to benne' noe'e yag kroze chie', na' zejté'e le'e yag krozen', na' ki gónlenu' neda' tzen.

²² Kate' benle' diža' ni, gokle', na' zeyeje'. Gok nyache' laže'e dan' dele'e yeja' wnni'a chie'.

²³ Naž bwia Jesusen' dot kwite', na' gože' benne' wsedle chie' ka':

—Zedle'e gaken cho'ogak benne' ka' de yeja' wnni'a chégake' gan zna bia' Dios.

²⁴ Bebán láže'gak benne' wsedle chie' ka' kan nak xtiže'e, na' da' yoble Jesusen' gože' légage':

—Le'e, zí'na'do' ka', zedle'e gaken chegak benne' ka' že' láže'gake' yeja' wnni'a chégake' chó'ogake' gan zna bia' Dios. ²⁵ Gakže zede cho'o no benne' de yeja' wnni'a chie' gan zna bia' Dios, ka te to bia nwa'ba' ywa' lo nag yeche'.

²⁶ Kate' béngkele' da' ni, bebánle'egekle', na' wnná-gake' la' légakze':

—¿Nožkze benne' gak yelé', cha'?

²⁷ Bwia Jesusen' légage', na' wnné':

—Bi gak gon no benne' da' ni, san gak Dios, dan' zžá-ka'le Dios yógo'te.

²⁸ Naž Bedw gože' Le':

—Xan, neto' ba bka'nto' yógo'te, na' žónlento' Le' tzen.

²⁹ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, no benne' wka'ne' liže', o biche'e ka', o zane' ka', o xe', o xne'e, o zo'le', o ži'ne' ka', o yežlyó chie', dan' žone' xchina', o dan' zzenle' benách ka' diža' chawe' chian', ³⁰ bennen' yezi'e yetó gaywá'teže ka' ža ni zoažo na'a, liže' ka', na' biche'e ka', na' zane' ka', na' xne'e ka', na' ži'ne' ka', na' yežlyó chie' ka', tzen len da' kwia láže'gak benách ka' le', na' lo yežlyó da' za' gata' yeja' nban da' zejli' kane chie'. ³¹ Benne' zan, benne' zej nake' blo na'a, wéxjwgake' ga na', san benne' ka' zej nake' gaxjw na'a, gákgake' benne' blo ka' ga na'.

Da' yoble zloe'el Jesús kan za' gótgake' Le'

(Mt. 20:17-19; Lk. 18:31-34)

³² Kate' ne yó'ogake' nez, želbene' zjake' lo yež Jerusalén, zej Jesusen' lawgak benne' wsedle chie' ka'. Nítgkele', na' lo yeja' žžize zjáklene' Le'. Da' yoble Jesusen' bchi'e benne' chežinno ka' cheze. Wzó lawe' zchájlene' légage' ka nak da' žala' gaken chie', ³³ na' wnné':

—Zlé'ekzelele zbenžo, zejžo lo yež Jerusalén gan soa to benne' wdíe' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak bχoz wnná bia' ka', na' lo na'gak benne' yodo' wsedle ka'. Chóggake' chia' gata', na' wdégake' neda' lo na'gak

benne' zi'to' ka'. ³⁴ Gon dítgekle benne' ka' neda', na' gónle'egake' neda' zi'. Wžé'egake' neda' zene'. Naž gótgake' neda', san kate' gak chonne ža, yebana' lo yeja' got.

Jakob, na' Zwa znnábgekle' Jesús to da' gone' chégake'

(Mt. 20:20-28)

³⁵ Naž Jakob len Zwa, benne' ka' zej nake' ži'n Sebe-deo, wbíga'gake' law Jesusen', na' belyi'e Le':

—Benne' wsedle, žénelto' gono' cheto' da' nnablt'o' Le'.

³⁶ Jesusen' gože' légage':

—¿Biz žénelele gona' chele?

³⁷ Naž belyi'e Le':

—Kate' žin ža kwi'o gan nna bi'o, ben ga kwe'to' toto' kwito' li ža, na' yetoto' kwito' yegle.

³⁸ Naž Jesusen' gože' légage':

—Bi nnéžlele da' znnable. ¿Gak si'le' da' žala' si'a neda', da' naken da' sáka'li'a? ¿Gak yezoale nis kan yežoa' neda' nis lo yeja' got?

³⁹ Bechébegake', na' wnnágake':

—Gakto'.

Jesusen' gože' légage':

—Da' li, da' saka'a neda', lezka' gaken chele, na' kan yežoa' neda' nis, lezka' yezoale le'e nis, ⁴⁰ san bi nzi' lo na'a kwia' no benne' kwi'e kwita' li ža, na' no benne' kwi'e kwita' yegle. Dios wnezjwe' chegak benne' ka' ba bkweze' chégake' latje ka'.

⁴¹ Kate' yechí benne' wsedle chie' ka' béngkele' da' ni, bžá'agake' Jakob na', na' Zwan'. ⁴² Naž Jesusen' bliže' lé-gake', na' wnné':

—Nnéžkelele kan žongak benne' ka' zna biá'gake' yež ka', kan žkóngkele' benne' ka' žin, na' benne' ka' zej nake' blo ládjwgake' zna biá'gake' ljéžgake' ka'.

⁴³ Bi gak chele kí, san no benne' yénele' gake' žen gan zoale, žala' gone' xchinle yezíka'le, ⁴⁴ na' no benne' ládjwale, benne' yénele' gake' benne' blo, žala' gake' ka to benne' ndo'w chele yógo'te. ⁴⁵ Ki žala' gonle dan' bla'a neda', Benne' Golje' Benách, kege nich gon no benne' xchina', san nich gona' xchingak benách ka', na' nich wdí'a yeja' nban chia', nich yeya'wa' benne' zan.

Jesús žeyone' Bartimeo, benne' lo choje

(Mt. 20:29-34; Lk. 18:35-43)

⁴⁶ Naž bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen lo yež Jerikó. Kate' ne žežój Jesusen' lo yežen', benne' wsedle chie' ka' zjáklene' Le', tzen len benne' zanže ka'. Žoa'a nezen' že' to benne' lo choje, bennen' lie' Bartimeo, ži'n Timeo. Znnable' no benne' bi da' gonnze' chie'. ⁴⁷ Kate' benle' Bartimeon' zde Jesús, benne' Nasaret, ga na', wzó lawe' znnie' žiže, na' wnné':

—Jesús, Ža'só Dabí. Beyache' laže'le' neda'.

⁴⁸ Benne' ka' želdíe' ga na' bdílgake' le', na' belyi'e le':

—Wžoa ži.

Naž žižže wnnie', na' wnné':

—Ža'só Dabí. Beyache' laže'le' neda'.

⁴⁹ Naž wže žize Jesusen', zbeze', na' gože' benne' ka':

—Le wliže'.
 Blížgake' benne' lo chojen', na' belyi'e le':
 —Ben choch lažo'o. Wyase. Znnie' le'.
⁵⁰ Naž bsie' cheļa'ale laže' nᵛoa yene'. La' wzó zá'tie',
 na' wbig'e'e law Jesusen'. ⁵¹ Jesusen' wnnable' le', na'
 wnné':
 —¿Biz žénelo' gona' chio'?
 Bechebe benne' lo chojen', na' wnné':
 —Benne' wsdle, žénela' gono' ga yeyák yej lawa'.
⁵² Jesusen' gože' le':
 —Beyéj ližo'. Ba beyako' dan' žejli'o chia'.
 La' beyáljwte yej lawe', na' wyéjlene' Jesusen'.

Žaz Jesús lo yež Jerusalén
 (Mt. 21:1-11, Lk. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

11 Bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' le'
 tzen, gawze gan že' yež Jerusalén, gan zej nnita'
 yež Betfagé, na' yež Betania, gan že' Ya'a Yag Olibo.
 Naž Jesusen' bsele'e chope benne' wsdle chie' ka',
² na' gože' légake':
 —Le chej yeždo' da' žen' lawžo, na' kate' cho'ole lo
 yežen', chejxáka'le to burrodo' nžejba' ga na', na' bi na'
 kwia-ba' no benne'. Le sež-ba', na' le yedjwá'-ba' chia'.
³ Cha' no benne' bi da' yi'e le'e dan' žonle ki, le yi'e:
 "Xanžon' žénele'-ba', na' la' yeséla'tie'-ba' chio'."
⁴ Naž jake', na' bejxáka'gake' búrrodon', nžejba' gan
 žo'ogak benách ka' li'a to yo'o da' žen' žoa'a nez, na'
 bséžgake'-ba'. ⁵ Benne' ka' nníta'gake' ga na' belyi'e lé-
 gake':
 —¿Biz da' žonle? ¿Biz chen' zsežle búrrodon'?
⁶ Bechébegak benne' wsdle ka' che Jesusen', na' be-
 lyi'e légake' kan ba gožke Jesusen' légake', na' benne'
 ka' bnéžjwgake' légake' latje. ⁷ Naž bché'gake' búr-
 rodon' gan zoa Jesusen'. Bxóagake' laže' chégake'
 xkóže'ba', na' Jesusen' wžie'-ba'. ⁸ Wnníta'gak benne'
 zan ga na', na' bchíljgake' laže' chégake' gan nak lo
 nez. Yebałe benne' ka' bdíchjgake' zin da' bxóagake' lo
 nezen'.
⁹ Wzó lawgak znnegak zižje benne' ka' zjake' law Je-
 susen', na' benne' ka' zá'gake' xkóže'le', na' wnnágake':
 —¡Ga'n zen Dios! ¡Dios gon chawe'e Benne' ze'e nga,
 Bennen' bseļa' Xanžo Dios le'! ¹⁰ ¡Dios gon chawe'e
 Bennen' za' nna bi'e kan wnná bia' xa xto'žo Dabí!
 ¡Ga'n zen Dios!
¹¹ Ka' goken, bžin Jesusen' lo yež Jerusalén, na'
 wyoé'e la' li'a yodo'. Kate' beyóž bwie' yógo'te da' zej
 den dot kwitle, bežoje' zaka' yež Betania dan' za' žałe,
 na' zjaklen benne' wsdle chie' ka' le'.

Jesús zdiłe' yag higo
 (Mt. 21:18-19)

¹² Kate' za' ža'ni' yetó ža, na' zežój Jesusen' len benne'
 ka' žónlengake' le' tzen, lo yež Betania, zdone'.
¹³ Zí'to'le bjele'e to yag higo da' žian xlage'. Wbig'e'e
 gan zoa yagen' cha' chejxake'e late' da' zbian. Kate'
 bžine' ga na', bi be bejxake'e da' zbian. Xlage'ze žian
 dan' bi na' žin ža kwian. ¹⁴ Naž bdiłe' Jesusen' yagen',
 na' wnné':

—Biž gaw no benne' da' zbia chio'.
 Béngekle benne' wsdle chie' ka' da' ni.

Jesús zchache' li'a yodo'
 (Mt. 21:12-17; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Kate' bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' le'
 tzen lo yež Jerusalén, wyoé'e la' li'a yodo', na' wzó lawe'
 zbeje' na'le benne' žote' ža'w ka' la' li'a yodo'. Bžixe'
 blag ka' chegak benne' ka' zchá'gake' mežw che yež
 zi'to' ka', na' lezka' da' ka' žé'gkele benne' ka' žóte'gake'
 plomdo' ka'. ¹⁶ Lezka' bi bi'e latje no benne' bi da' we'e,
 na' kege no benne' wzóe' nez la' li'a yodo'. ¹⁷ Jesusen'
 bsedle' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':
 —Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Liža' sin', yo'o gan
 benne' zá'gake' dot yežlyó nga wcháljlengake' Dios."
 Le'e ba benlen kan nak ližgak benne' wbán ka'.
¹⁸ Kate' bxoz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsdle
 ka' béngekle' da' ni, naž wzó lawgake' žíljgake' nakx
 gótgake' Jesusen', san dan' zžébegake' benne' yež ka',
 bi be béngake' chie', dan' žebángkele yógo'te benne'
 ka' kan nak da' žsedle Jesusen'. ¹⁹ Kate' za' žałe ža na',
 bežoje' lo yežen'.

Zbiž yag higo dan' bdiłe' Jesús
 (Mt. 21:20-22)

²⁰ Kate' za' ža'ni' yetó ža, wdé Jesusen' len benne' ka'
 žónlengake' le' tzen, gan že' yag higo dan' bdiłe' le',
 na' blé'egeklen', ba nbižen dot lwen. ²¹ Naž bezá' laže'
 Bedw dan' goken, na' gože' Jesusen':
 —Benne' wsdle, bwia nga. Yag higon' da' bdiłon' ne-
 je, ba nbižen.
²² Bechebe Jesusen', na' gože' légake':
 —Le chejlé' che Dios. ²³ Da' li žapa' le'e, cha' no
 benne' yi'e ya'ado' ni: "Bkwás nga, na' bejsóa lo nido"
 na' cha' bi gak chope laže'e, san dot laže'e chejli'e che
 Dios gone' kan wnné', na' gaken. ²⁴ Che len žapa' le'e:
 yógo'te da' nnable kate' wcháljljenle Dios, le chejlé' che
 Dios ba benne' chele dan' znnable, na' gonnen' chele.
²⁵ Katen' zchájljenle Dios, cha' zoa no benne' zža'le,
 bennen' zoa bi da' bene' chele, le yenít law che ben-
 nen', nich lezka' Xale, Bennen' zoe' ya'abá chie', yenít
 lawe' chele le'e doļa' da' nbága'le. ²⁶ Cha' bi yenít lawle
 chegak benách ka', Xale, Bennen' zoe' ya'abá chie', bi
 yenít lawe' chele le'e doļa' da' nbága'le.

Yeļa' wnná bia' da' nape Jesús
 (Mt. 21:23-27; Lk. 20:1-8)

²⁷ Naž beyéj Jesusen' len benne' ka' žónlengake' le'
 tzen lo yež Jerusalén. Kate' ne zda Jesusen' gan nak lo
 zchil yodo', bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsdle
 ka', na' benne' gole ka', bžingake' gan zoe'. ²⁸ Wn-
 nábgkele' Jesusen', na' wnnágake':
 —¿Biz yeļa' wnná bia' nzi' lo no'o žono' da' ki? ¿Nož
 benne' bdiłe' lo no'o yeļa' wnná bian'?
²⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':
 —Lezka' neda' nnabla' le'e to. Cha' yechébele chia',
 yapa' le'e bi yeļa' wnná bia' napa' žona' da' ki. ³⁰ ¿Nož

benne' bdie' lo na' Zwa bezóe' benách ka' nis? ¿Dios o to benne'? Le nne na'a.

³¹ Wzó lágake' žóngake' xtíža'gake' la' légakze', na' wnnágake':

—Cha' nnažo Dios bsele'e le', yi'e žo'o: “¿Biz chen' bi bejle'le chie'?” ³² ¿Yé'ažo-ne', bséla'gak benne' ka' le'?

Ki bezá' láže'gake' dan' zžébegake' benne' yež ka' nníta'gake' ga na', dan' žékgekle yógo'te benne' ka' bchalj Zwan' lo wláZ Dios. ³³ Che len belyi'e Jesusen':
—Bi nnezlto'.

Naž Jesusen' gože' légake':

—Lezka' neda' bi yapa' le'e bi yela' wnná bia' napa' žona' da' ki.

Žsaka' lebe Jesús chegak benne' wen žin ka'

(Mt. 21:33-46; Lk. 20:9-19)

12 Naž wzó law Jesusen' zcháljlene' benne' ka' žónlengake' le' tzen da' žsaka' lebe', na' wnné':

—Wzóa to benne' beyaze' lba uba ka' gan nak lo yežlyó chie'. Bzoe' to le'je chen, na' bche'ne' to yežw yej gan wsie' xis uba ka'. Bene' to yo'o gope gan nak ža'le gan wak to benne' wie' da' ka'.

'Naž bdie' yežlyó chien' lo na'gak benne' wen žin ka', nich sí'gake' gachje da' wnezjwen, na' wyeje' yež ži'to'. ² Kate' bžin ža wchíbgake' da' žbian, bsele'e to bi' wen žin chie' chejxi'be' lo na'gak benne' wen žin ka' dan' žeya'la' che xanbe' che da' wbiagak lba uba ka'. ³ Naž benne' wen žin ka' béxwgake' xkwiden', na' béngake'-be' ži'. Beséla'gake'-be' ká'zebe'. ⁴ Naž xan yežlyón' bsele'e yetó bi' wen žin chie', na' xkwide' ni bžé'egake'-be' yej, na' blá'gake' yichjbe'. Béngake'-be' ži'. ⁵ Naž xan yežlyón' bsele'e yetó bi' wen žin chie', na' xkwide' ni bétgake'-be'. Lezka' bsele'e xkwide' zanže bi' wen žin chie' ka', na' bénle'egake' balbe' ži', na' bétgake' yeba'be'.

⁶ Biž wzóa no benne' nga'ne' che xan yežlyón'. Nga'nze to xkwide' byo chie', na' nží'ile'ele'-be'. Kate' wzé lawte bsele'e ži'ne', na' wnné': “Gápegake' ži'na' ba la'ne.” ⁷ Naž benne' wen žin ka', la' légakze' wnnágake': “Xkwide' ni žeya'la' chebe' yežlyó nga. Le cho'o, gotžobe', na' ga'n yežlyó nga chežo.” ⁸ Che len béxwgake'-be', na' bétgake'-be'. Bžó'ngake'-be' na'le lo yežlyón' gan degak lba uba ka'.

⁹ Naž Jesusen' wnnable' benne' ka', benne' nníta'gake' dot kwite', na' wnné':

—¿Nak gon benne' xan yežlyón'? Yide', na' gote' benne' wen žin ka', na' wdíe' yežlyón' lo na'gak benne' yoble.

¹⁰ ¿Bi be'le da' nyejw le'e yiche la'y? Ki žnna:

Yej na' da' bzoagak benne' wen ze'e ka' chela'ale, na'a naken yej len blo che ze'e.

¹¹ Xanžo Dios bene' ga naken ki, na' žebán láže'žo kan nak da' zle'elžo.

¹² Naž gónegekle' séngake' Jesusen' dan' nnézgekle' bsaka' lebe' ki kan nak chégake', san zžébegake' benne' yež ka', benne' nníta'gake' ga na', na' che len belka'ne' le', na' beyéjgake'.

Ka nak da' zchíZjwgake' benách ka' lo wláZ benne'

Sésar

(Mt. 22:15-22; Lk. 20:20-26)

¹³ Wdé na' benne' yodo' wnná bia' ka' bséla'gake' gan zoa Jesusen' ba'le benne' yodo' fariseo ka' len benne' ka' žónlengake' Herodes tzen, nich góngake' ga bi da' nna Jesusen' nich gak yesbága'gake' le' žia. ¹⁴ Benne' ka' bžíngake' gan zoa Jesusen', na' belyi'e le':

—Benne' wsdle, nnezlto' zchaljo' da' naken dot da' li. Bi žeklo' da' želnnaze benách ka', dan' bi zwíazo' da' zlo'ézele kwingak benách ka', na' lo da' naken da' li žsedlo' da' žénele Dios gongak benách ka'. Žžonn da' bchi'le Moisés neto' latje chizjw lazto' da' zchíZjwgake' lo wláZ Benne' Sésar, benne' ži'to', bennen' žnná bi'e? ¿WyíZjwton' o bi chíZjwton'?

¹⁵ Žákbe'ele Jesusen' žnnábgekle' le' ki dan' žénegekle' yesbága'gake' le' žia, na' gože' légake':

—¿Biz chen' zžixle neda'? Le wlo'é'el neda' to mežw da' žkónlele žin nich le'elan'.

¹⁶ Blo'é'egekle' le' ton, na' Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Nož benne' da' ni lawe', na' le'?

Beží'igake', na' wnnágake':

—Che benne' Sésar da' ka'.

¹⁷ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Le wnezjw che benne' Sésar da' naken che benne' Sésar, na' che Dios da' naken che Dios.

Bebán láže'gekle' che dan' bechebe Jesusen'.

Kan nak che yela' žebán lo yela' got

(Mt. 22:23-33; Lk. 20:27-40)

¹⁸ Naž bla'gak ba'le benne' yodo' saduseo ka' gan zoa Jesusen'. Benne' ki žnnágake' bi yebangak benne' gat ka'. Che len belyi'e Jesusen', ¹⁹ na' wnnágake':

—Benne' wsdle, Moisés bzoje' cheto' cha' gat to benne' byo, bi zoa xkwide' chie', na' cha' ga'n no'le chie', bi biche' bennen' žala' wchág ná'lenbe' no'le wzeben', nich wzoabe' to xkwide' gakbe' xkwide' che bíche'ben'. ²⁰ Wnníta'gak gaže bi' bíche'gakbe'. Xkwide' byo nežw bchag ná'lenbe' to no'le, san gotbe', bi wzóa xkwide' chebe'. ²¹ Xkwide' byo bežope bchag ná'lenbe' no'le wzeben', san lezka' gotbe', bi wzóa xkwide' chebe'. Lezka' goken che xkwide' byo beyonne. ²² Ka' goken, yógo'tebe' bchag ná'lenbe' no'len', na' bi wzóa no xkwide' chégakbe'. Kate' ze lawte, lezka' got no'len'. ²³ Na'a, kate' yebangak benne' gat ka', ¿Nóžlgakbe' gak no'len' chebe', dan' gážetebe' bchag ná'lengakbe' le'?

²⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Zchíxlele dan' bi nónbia'le da' nyejw le'e yiche la'y, na' bi nnézele kan nak yela' wak che Dios. ²⁵ Kate' yebangak benne' gat ka', bi wchág ná'gake', na' benne' byo ka' bi sóalengake' no'le ka', san gákgake' kan zej nak wbás la'y ka' che Dios, wbás ka' nníta'gake' ya'abá chie'. ²⁶ Na'a, kan nak chegak benne' gat ka' cha' yebángake', ¿bi na' go'le dan' bzoj Moisés? Zchaljen kan Dios blíže' le' lo yag yéche'do' da' žeyen, na' gože' le': “Neda' naka' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na'

Dios che Jakob." Dan' wnné' ki chégake', nak bia' zej nbane' la'kze gótgake' zga'ale. ²⁷ Dios nake' Dios chegak benne' ban ka', kege chegak benne' gat ka', benne' ka' nátgake' to chí'ize. Zchíjle'elele.

Da' bchi'le Dios žo'o da' naken blo
(Mt. 22:34-40)

²⁸ Lezka' bžin to benne' yodo' wsedle gan zoa Jesusen'. Benle' che Jesusen' dan' bcháljlene' légake', na' nnezle' cháwe'do' bechebe'. Che len wnnable' Jesusen', na' wnné':

—¿Biz' da' bchi'le Dios žo'o nakžen blo ka' yógo'te da' ka' bchi'le' žo'o gonžo?

²⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Da' bchi'le Dios le'e da' nakžen blo ka' yógo'te naken da' znnan:

Le yenle, benne' Israel ka'.

Āanžo Dios, toze' le' nake' Āanžo.

³⁰ Žała' ži'ilo' Āano' Dios dot lažo'o,

na' len dot yichj laždo'o,

na' len dot yela' žejní'il chio',

na' len dot yela' wak chio'.

Da' ni naken da' bchi'le Dios le'e da' naken blo. ³¹ Da' bchi'le Dios le'e da' naken bežope, toze kan naken. Ki znnan:

Žała' ži'ilo' lježo' kan nži'il kwino'.

Bi zoa yetó da' bchi'le Dios le'e da' nakžen blo ka' da' chope ki da' wnnakze' le'.

³² Naž benne' yodo' wsedlen' gože' Jesusen', na' wnné':

—Cháwe'do' wnnó', benne' wsedle. Da' nak dot da' li znnó'. Toze nak Dios, na' bi zoa nitože no nak Dios.

³³ Na' cha' nži'ilžo' Dios dot láže'žo, na' len dot yela' žejní'il chežo, na' len dot yichj laždo'žo, na' len dot yela' wak chežo, na' cha' nži'ilžo lježžo kan nži'il kwino', da' ki záka'žegaken ka' yógo'te biado' ka' žotžo-ba' lo bkog la'y che Dios, na' lezka' ka' yógo'te biado' ka' zzeyžo-ba' lo bkogen'.

³⁴ Kate' benle Jesusen' ka' cháwe'do' bechebe benen', gože' le', na' wnné':

—Yeláte'ze žiažje chio' nich si'o da' zna bia' Dios.

Bi bežogle nitože benne' bi da' nnable' Jesusen'.

¿Nož benne' nak Benne' Cristo ži'ne'?
(Mt. 22:41-46; Lk. 20:41-44)

³⁵ Kate' ne žsedle Jesusen' benách ka' gan nak lo zchil yodo', wnné':

—¿Biz' chen' znnagak benne' yodo' wsedle ka' Benne' Criston' nake' za'só Dabí? ³⁶ Lekze Dabín' bchalje', zoa len Dios Be' La'y le', na' wnné':

Āanžo Dios gože' Āana':

"Wžé' kwita' li ža

kate' gonža' ga wzóa žibgak lawo'

benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe'."

³⁷ ¿Nak Benne' Criston' za'só Dabí cha' lekze Dabín' wnné' nake' Āane'?

Benne' zan, benne' ka' nníta'gake' ga na' wyáz láže'gake' da' ni, na' bze nággake' chie'.

Jesús žesbage'e benne' yodo' wsedle ka' zia
(Mt. 23:1-36; Lk. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Kate' ne žsedle Jesusen' benne' ka' žónlengake' le' tzen, gože' légake':

—Le gape chi'i kwínle chegak benne' yodo' wsedle ka'. Zdan láže'gake' zdágake' nile na'le, zej nakwe' laže' tonn ka'. Lezka' zdan láže'gake' wližgak benách ka' lé-gake' cháwe'do' gan nak lawe' ya'a. ³⁹ Zbé'gake' latje blo ka' lo yo'o gan zdobgak benách ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' gan žej' žawgake' tzen. ⁴⁰ Zká'gake' ližgak no'le wzebe ka', na' nich wlo'ézele chawe' kwín-gake', scha zcháljgake' law Dios. Benne' ki, wsaka' zi'že Dios légake'.

Da' bnezjw to no'le wzebe che Dios
(Lk. 21:1-4)

⁴¹ Kate' ne že' Jesusen' lo zchil yodo' gan zoa kak gan zgo'ogak benách ka' mežw che yodo', zwie' kan žongak benne' ka' zgó'ogake' mežw lo kaken'. Benne' ka' de'le' yela' wnni'a chégake' zgó'ogake' mežw zan. ⁴² Naž bžin to no'le wzebe yache' ga na', na' wlo'é'e chope mežw lasdo' lo kaken', da' ka' záka'gaken láte'do'ze. ⁴³ Naž Jesusen' bliže' benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e, no'le wzebe yache' ni wlo'ože' ka' dan' wlo'ogak yógo'te benne' ka' wlo'ogake' mežw lo kak che yodo'. ⁴⁴ Yógo'te benne' ka' zgó'ogake' che da' nga'nze chégake', san no'le ni, lo yela' yache' chie' wlo'é'e dot da' do' deze chie', dan' žała' gáwlene'.

Zna Jesús kan za' wchínnjgake' yodo'
(Mt. 24:1-2; Lk. 21:5-6)

13 Kate' bežój Jesusen' lo zchil yodo', to benne' wsedle chie' gože' le', na' wnné':

—Benne' wsedle, bwia nga ka' zen gole zej nak yo'o ki, na' ka' zen gole zej nak yej ka' zej žian le'e ze'e chégaken.

² Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Zle'elo' yo'o zen ki, san bi ga'n to yej law lježen nga, dan' wchinnjgak benách ka' légaken.

Da' ka' gak biá'gaken kate' za' yeyož che yežlyó
(Mt. 24:3-28; Lk. 21:7-24; 17:22-24)

³ Naž wyéj Jesusen' len benne' ka' žónlengake' le' tzen law Ya'a Yag Olibo, da' žen' lawle gan de yodo'. Kate' Jesusen' ba ži'e ga na', naž la' légakze Bedw len Jakob, na' Zwa, na' Ndres, góžgake' le', ⁴ na' wnná-gake':

—Wnná neto' batx gak da' ki. ¿Biz' gak bian' za' gak-gak yógo'te da' ki?

⁵ Bechebe Jesusen', na' bsedle' légake', na' wnné':

—Le gape chi'i kwínle nich bi gon láže'gekke' le'e.

⁶ La'gak benne' zan, benne' légake' kan lia' neda', na' nnágake' zej nake' Benne' Criston'. Ki gon láže'gekke' benne' zan.

⁷ Kate' yénlele žak wdile nile na'le, bi žébele. Yógo'te da' ki žała' gákgaken, san bi na' žin ža ze lawte ža ka'.

⁸ To yež tił-len yetó yež, na' benách ka' to gan zna bia'

to benne' chejtí-lengake' benách ka' yetó gan zńna bia' yetó benne'. Da' zan latje xo' lo yo, na' gak wbín. Gongak benách ka' zo'osbé. Da' ki gákgaken da' so law sáka'gak benách ka' nníta'gake' ža ka'.

⁹ Naž le gape chi'i kwınle, dan' wdégake' le'e lo na'gak benne' yolawe' ka'. Chíngake' le'e gan zđobgak benne' judío ka' nich yéngkele' xtiža' Dios. Wzégake' le'e lawgak benne' ka' zńna biá'gake' lažle, na' lawgak benne' ka' zńna biá'gake' yež zi'to' ka'. Góngake' ki chele dan' žónlenle neda' tzen, san ki gata' latje wzóa lile chia' neda'. ¹⁰ Zga'ale kate' žin ža ze lawte ža ka' žon byenen chejzéngkele' benách ka' dot yežlyó nga diža' chawe' chian'. ¹¹ Katen' wché'gake' le'e, na' wdégake' le'e lo na'gak benne' yolawe' ka', bi gek zédlele ni'a che da' žala' nnale. La' ža na'ze Dios wneziwe' chele da' wchaljle, na' dan' nnale. Katen' wchaljle, kege lé'ezele na' nnale, san Dios Be' La'y nne'. ¹² Wdegak benách ka' la' bíche'gakkze' ka' lo na'gak benne' ka' gótgake' lé-gake'. Benne' ka' zej nníta' xkwide' ka' chégake' wdégake' la' zíngakkze', na' zíngake' ka' wdégakbe' la' xa xná'gakkzbe' ka' lo na'gak benne' ka' gótgake' lé'gake'. ¹³ Yógo'te benách ka' wzóagake' le'e cheja'ale dan' žónlenle neda' tzen, san nólele sóelele da' gaken na' zejte ža ze lawte ža, yelale.

¹⁴ Benne' ka' žól'gake' da' ni žala' chejní'igeklen'. Bzój Daniel, bennen' bchalje' lo wláž Dios ža ni'te, da' zńnan ki: "Cho'o to da' naken xiwe' da' yesniten gan bi žala' cho'on." Kate' žin ža na', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea žala' wzónnjgake', na' chjake' gan nak law ya'a ka'. ¹⁵ No benne' zoe' yichjo'o ža na' žala' wzónnjtie', na' bi yetje' zan yo'o nich chejxi'e bi da' de chie' lo yo'on'. ¹⁶ No benne' zoe' yix'e žala' wzónnjtie', na' bi yeyeje' liže' nich chejxi'e laže' da' xoa yene'. ¹⁷ Da' nyáche'le'e gaken chegak no'le ka' ža na', no'le ka' zej noe'e xkwide' ka', na' lezka' no'le ka' zgáze'gekle' bi' že'n ka'. ¹⁸ Le wliž Dios, na' nnáblele-ne' bi gon byenen wzónnjle kate' nak byo' zag. ¹⁹ Kate' ža ka' sáka'žegak benách ka' ka' da' gok zga'ale katen' bi na' gata' yežlyó nga, da' ben Dios na' zejte na'a ža, na' ža ka' da' zá'gak-en bi gaken ki. ²⁰ Chela' bi gon Dios ga gakgak babze ža ka', bi yelá no benne', san dan' nži'ile' benne' ka' ba wžekze', ba bene' chie' gone' ga gakgak babze ža ka'.

²¹ Na'a, cha' no benne' yi'e le'e: "Le wia nga, zoa Benne' Criston' nga" o nnie': "Le wia nga zoe' ga na'" bi chejle'le che bennen'. ²² La'gak benne' zan, benne' ka' gon láže'gekle' benách ka', na' nnágake' zej nake' Benne' Criston', na' nnágake' zej nake' benne' ka' zchálgake' lo wláž Dios. Wloé'gekle' da' ka' gak biá'gaken, na' góngake' yela' wak zen ka'. Lezka' gon láže'gekle' benne' ka' wžekze' Dios cha' sáke'gekle'. ²³ Na'a le'e, le soa ban laže'. Yógo'te da' ki ba goža' le'e zga'ale ka' gákgaken.

Kan gak kate' yelá' Benne' Golje' Benách

(Mt. 24:29-35, 42-44; Lk. 21:25-36)

²⁴ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' ža ka', te gak da' ki, kate' sáka'gak benách ka' ki, choł wbiž, na' bi cha'ni' byo'. ²⁵ Yinnjak belj ya'abá

ka', na' xizgak da' ka' zej njan', da' ka' zej naken zen ya'abán'. ²⁶ Naž lé'egekle' neda', Benne' Golje' Benách, za'a lo bejw ya'abá, napa' yela' wak zen, na' yela' baní' chia'. ²⁷ Seja'a wbás chia' ka' che ya'abá, na' wtóbgake' benách ka' wžia' nedkza', benne' ka' nníta'gake' dap la'ate yežlyó nga, gan so lawte yo biž, na' zejte gan so lawte ya'abá.

²⁸ Le chejní'il da' žsedle yag higo le'e. Kate' so law gon-nen ni'a ne'ndo' ka', na' žebían xlage' že'ndo' ka', nné-zlele za' žin byo' wbá ka'. ²⁹ Lezka', kate' lé'elele žakgak da' ki, nné-zlele za' žin ža ze lawte ža na', na' za' la' lawn. ³⁰ Da' li žapa' le'e, yógo'te da' ki gákgaken zga'ale kate' gatgak benne' ka', benne' sóagake' nbángake' ža na'. ³¹ Te che ya'abá, na' che yežlyó nga, san xtiža'a batkle te chen.

³² Kate' žin ža na' o yel na', bi nnezle nitó benne'. Bi nné-zgekle' wbás che ya'abá ka', na' bi nnezla' neda', ži'n Dios. Toze Dios Xa' nnezlen'. ³³ Che len, le soa lez, na' le soa ban laže', na' le wchaljlen Dios dan' bi nné-zlele bi ža gakgak da' ki. ³⁴ Gaken kan žak kate' chej to benne' zi'to'. Kate' za' wzé'e liže', wdíe' lo na'gak benne' wen žin chie' ka' da' de chie'. Che chégake' we'e xchín-gake', na' nne' soa lez benne' zoe' žape chi'e ža yo'o.

³⁵ Le soa lez dan' bi nné-zlele batx yelá' xan yo'o, cha' kate' za' žale, o gachje yele, o kate' zbeže leko', o zildo'.

³⁶ Le gon ki, nich bi yedjake'e le'e ztasle cha' kon yela'kze'. ³⁷ Da' ni da' žapa' le'e, lezka' žapa' yógo'te benách: le soa ban laže'.

Benne' yodo' ka' žóngake' xtiža'gake' séngake' Jesús

(Mt. 26:1-5; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

14 Yechóp ža ka', gak Lni Pasko' kate' žejsá' láže'gak benne' judío ka' kan ben Dios kate' beslé' xa xtó'gake' ka' lo yežlyó Egipto, da' naken lni kate' žáwgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen. Bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka', wdílgake' kan séngake' Jesusen' ži žize nich gótgake' le'. ² Wnná-gake':

—Bi žala' senžo-ne' ža lni dan' gongak benách ka' žo'osbé.

To no'le zlalje' da' zla' zix yichj Jesús

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Kate' ža na' wzóa Jesusen' lo yež Betania, lo liž Smon, to benne' wdé'e yižwé' leže. Kate' ne že'j žaw Jesusen', wyáz to no'le, noe'e to béga'do' da' naken yej zaka', na' nža' da' zla' zix che yeje susén las da' naken dot li laže', na' záka'le'en. Bže' béga'don', na' wlo'é'e da' zla' zix yichj Jesusen'. ⁴ Bža'agak ba le benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnágake' la' lé'gake':

—žBiž chen' gok ditje da' zixen'? ⁵ Chela' no benne' gote'en, si'že' ka' lázjwžo che to yiz, na' gak chise' mežwn' chegak benách yache' ka'.

Wnné'le'egake' che no'len'.

⁶ Naž bchalj Jesusen', na' wnné':

—Le we'e latje. žBiž chen' zńnele chie'? Nak chawe' dan' bene' chia'. ⁷ Benách yache' ka' nníta'jentezgake' le'e, na' bátte'teze yénelele, gak gonle chégake' da'

chawe', san neda' bi sóateza' gan zoale. ⁸ Ben no'le ni ka da' wza'ke'e. Bjalje' da' zla' zix ni neda', na' ki bpe'e neda' zga'ale kate' gacha'a lo ye'zw ba. ⁹ Da' li žapa' le'e, gáte'teze gan wcháljgake' diža' chawe' chian' dot yež-lyó nga, lezka' soa no benne' wzóa lie' da' ben no'le ni chia'. Ki gaken nich chejsá' láže'gak benách ka' le'.

Judas zchebe láže'e wdíe' Jesús lo na'gak benne' yodo' ka'

(Mt. 26:14-16; Lk. 22:3-6)

¹⁰ Naž bžoj Judas Iskariote, bennen' nbáblene' benne' chežinno, benne' ka' žónlengake' Jesusen' tzen, na' wyeje' gan zej nnita' bžox wnná bia' ka' nich wdíe' Jesusen' lo ná'gake'. ¹¹ Kate' béngekle' xtiža' Júdas na', bebégekle', na' bchebe láže'gake' chíjzwgake' le' mežw. Naž wzó law Judas na' žilje' kan wdíe' Jesusen' lo ná'gake'.

Da' že'j žawžo nich chejsá' láže'žo kan got Xanžo

(Mt. 26:17-29; Lk. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Ko. 11:23-26)

¹² Nak ža zzo law žak lni kate' žawgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen, ža na' žótgake' zila'do', bian' žawgake' lni Paskon', kate' žejsá' láže'gake' kan ben Dios katen' beslé' benne' judío ka' lo yežlyó Egipto. Naž benne' wsedle ka' che Jesusen' wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—žGaz žénelo' chejto' chejsí'ni'ato' da' gawžo xche' che Lni Pasko'?

¹³ Naž Jesusen' bsele'e chope benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake':

—Le chej lo yež, gan chejxáka'le to benne' noe'e to že'e nis. Le chéjlene'. ¹⁴ Gan choe'e, le ye' xan yo'on': "Žnna Benne' wsedle: žGaz zoa yo'o gan gáwlena' benne' wsedle chia' ka' xche' che Lni Pasko'?" ¹⁵ Naž wlo'e'ele' le'e to yo'o zen gan nak da' chope kwia gan ba nba'a. Le wsí'ni'a da' gawžo ga na'.

¹⁶ Bžojgak benne' wsedle chie' ka', na' bžingake' lo yež, na' bejxáka'gake' yógo'te kan ba gož Jesusen' légake'. Bsí'ni'agake' da' gáwgake' ga na' che Lni Paskon'.

¹⁷ Kate' ba gojen, bžin Jesusen' ga na', na' benne' chežinno, benne' wsedle chie' ka', zá'lengake' le' tzen.

¹⁸ Kate' ne že'j žawgake', bchalj Jesusen', na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, zoa to benne' ladjwle le'e, benne' že'j žawlene' neda' tzen. Le' wdíe' neda' lo na'gak benne' yodo' ka'.

¹⁹ Naž gok nyache' láže'gake', na' wzó lawgake' žégake' le' to toe':

—žNaken neda'?

Lezka' yetóe' wnné':

—žNedan'?

²⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Nake' to benne' ladjw chežinnole ki, bennen' zžínjene' neda' tzen lo ye'n. ²¹ Cha'a gan gótgake' neda', Benne' Golje' Benách, kan nyejw le'e yiche la'y kan gaken chia', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' wdíe' neda' lo na'gak benne' ka' gótgake' neda'. Gakže chawe' che bennen' chéla'kze bi golje'.

²² Kate' ne že'j žawgake', Jesusen' bejwe' yet xtil.

Gože' Dios: "Žóxkeno'." Bžožen', na' bi'en chégake', na' wnné':

—Le gawn. Da' ni naken beja' žen chia'.

²³ Lezka' bejwe' to zíga'do', na' gože' Dios:

"Žóxkeno'." Naž bi'en chégake', na' yógo'tegake' wé'jgaken'. ²⁴ Jesusen' gože' légake':

—Da' ni naken xchena' da' žon chochen diža' kobe da' zka'nen chawe', dan' žon Dios len benách ka'.

Xchena' na' laljen ni'a chegak benne' zan. ²⁵ Da' li žapa' le'e, biž ye'ja' xis uba ki na' zejte ye'ja' da' kobe gan žn-na bia' Dios.

Žnna Jesús nna Bedw bi nónbi'e Le'

(Mt. 26:30-35; Lk. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶ Wdé bégake' da' belwé lawgake' Dios, bžójgake', na' jaké law Ya'a Yag Olibo. ²⁷ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Yógo'tele gak chope láže'le, na' yebéj yichjle neda' na'a že', dan' nyejw le'e yiche la'y da' žnnan: "Gota' benne' žape chi'e zila' ka', na' gáslasgakba'." ²⁸ Te yebana' lo yela' got, cha'a gan nbab Galilea zga'ala' ka' le'e.

²⁹ Naž Bedw gože' Jesusen', na' wnné':

—La'kze yógo'tegake' gak chope láže'gake', na' yebéj yichjgake' le', bi gak chope laža'a neda'.

³⁰ Jesusen' gože' le', na' wnné':

—Da' li žapa' le', la' yel nize, zga'ale kate' kweže leko' chope chi'i, chonne chi'i nno' bi nónbi'o neda'.

³¹ Naž Bedon' ben choche' xtiže'e ni'a che Dios, na' wnné':

—La'kze gátlentia' le' tzen, bi nnia' bi nónbi'a le'.

Lezka' wnnágake' yógo'tegake'.

Jesús zcháljlene' Dios lo yežlyón' nzin' Jetsemaní

(Mt. 26:36-46; Lk. 22:39-46)

³² Naž bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' le' tzen lo yežlyón' nzin' Jetsemaní, na' gože' légake', na' wnné':

—Le kwe' nga, kate' cha'a neda', chejcháljlene' Dios.

³³ Bchi'e Bedw len Jakob, na' žwa, na' wzó lawe' žekle', na' žak nyache' laže'e. ³⁴ Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Gatkza' lo yela' žak nyache' laže' chia'. Le kwez nga, na' le nna'ze dot yele.

³⁵ Naž Jesusen' wzé'e yeláte'do' na'le, na' bzechw lawe' lo yo, na' bcháljlene' Dios. Wnnable' le', cha' wak, kwase' chie' da' žala' sáka'li'e ža na'. ³⁶ Kate' ne zcháljlene' Dios, wnné':

—Xe, yógo'te gak gono' le'. Bekwás da' žala' sáka'li'a, san kege kan žénela' neda', san kan žénelo' le', gono'.

³⁷ Naž Jesusen' beyeje' gan zej nnita' benne' wsedle chie' ka', na' bejxake'e légake' ztásgake'. Gože' Bedon':

—Smon, žztaso' na'a? žBi zbejo' bichgale yej lawo' to chí'ido'ze? ³⁸ Le nna'ze dot yele, na' le wchaljlen Dios, na' le nnable' bi si' latje da' xiwe' chen' le'e che'la'ale. Da' li be' nákkzele zoakzen ban laže', san lo yela' benách chele žedó láže'le.

³⁹ Naž da' yoble wyéj Jesusen', na' bcháljlene' Dios, na' la' tlebe kan wnné'. ⁴⁰ Kate' beyeje' da' yoble gan nníta'gake', bejxake'e légake' ztásgake' dan' yo'o bich-gale yej lágwage'. Bi wnnézgekle' bi da' yé'gake' Le'. ⁴¹ Kate' beyeje' da' chonne chi'i gan nníta'gake', gože' lágake':

—¿Ztasle? ¿Žezí' láže'le? ¡Ká'tezel! ¡Ba bžin ža! Le wia nga, neda', Benne' Golje' Benách, ba ndia' lo na'gak benne' doja' ka'. ⁴² ¡Le chas! ¡Le cho'o! Le wia nga, za' bennen' wdíe' neda' lo na'gak benách ka'.

Želzene' Jesús

(Mt. 26:47-56; Lk. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³ Kate' ne zchalj Jesusen' da' ni, bla' Judas, bennen' nbáblene' yechinéj benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' zá'lengak benne' zan le' tzen, benne' ka' zej noe'ya ntoche' ka', na' yag ka'. Bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsdle ka', na' benne' gole ka', bséla'gake' lágake'. ⁴⁴ Judas na', bennen' zdie' Jesusen' lo ná'gake' ba blóe'ele' lágake' to da' gone' da' gak bian' no benne' nake' Jesusen', na' wnné':

—Bennen' wchág lawa'-ne', Lekze' Jesusen'. Le sene', na' le chi'e. Le wia binlo nich bi yelé'.

⁴⁵ Kate' bžin Judas na' ga na', la' wbíga'tie' gan zoa Jesusen', na' gože' Le':

—Benne' wsdle, Benne' wsdle.

Naž bchag lawe' Jesusen'. ⁴⁶ Naž béxwage' Jesusen', na' bché'gake' Le' nžeje'.

⁴⁷ Naž to benne' žónlene' Jesusen' tzen wleje' ya ntoche', na' bene' we' bi' wen žin che bxoz blo, na' bchoge' yid nagbe'. ⁴⁸ Jesusen' gože' benne' ka', na' wnné':

—¿Bžojle nwa'le ya ntoche' ka', na' yag ka' nich senle neda', kan žonle kate' zzenle to benne' wbán? ⁴⁹ Kate' ža ka' wzóalena' le'e, na' bsedla' benne' ka' gan nak lo zchil yodo', bi wzenle neda', san žaken ki nich gak da' nyejw le'e yiche la'y.

⁵⁰ Naž yógo'te benne' wsdle ka' che Jesusen' beběj yíhage' Le', na' bzónnjage'.

Žzonnj to xkwide' byo

⁵¹ Lezka' wzóa to xkwide' byo ga na', nawbe' Jesusen', na' nxoaze kwínbe' to laže' laga'. Benne' ka' zej nchi'e Jesusen' béxwage'-be', ⁵² san bsanbe' lažen', na' gal yídzebe' bzonnjbe'.

Zché'gake' Jesús lawgak benne' yolawe' blo che yodo'
(Mt. 26:57-68; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³ Bché'gake' Jesusen' law bxoz blo, gan zej ndobe yógo'te bxoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wsdle ka'. ⁵⁴ Bedw bejnawe' Jesusen' zít'ole. Wyoé'e la' li'a liž bxoz blon', na' w'é'lene' tzen benne' ni'a na' ka' bxoz blon', na' bche'l kwine' gan nak žoa'a yi'.

⁵⁵ Bxoz wnná bia' ka' len yógo'te benne' yolawe' blo ka' gónegkle' žélgkle' to da' gak yesbága'gake' Jesusen' žia nich gak chóggake' chie' gate', san bi be

bžélgkle'. ⁵⁶ Benne' zan wnnégake' che Jesusen' da' wen laže', san bi gok tlebe dan' wnnégake' chie'. ⁵⁷ Naž wzegak benne' ka' wnnégake' che Jesusen' da' wen laže', na' wnnágake':

⁵⁸ —Neto' benlto' da' bchalj bennen', na' wnné':
“Wchinnja' yodo' nga, da' benen len ni'a na'gak benne' ka', na' yechonne žaze yechisa' yetó da' bi gonen len ni'a na'gak benne' ka'.”

⁵⁹ Lezka' bi gok tlebe xtíža'gake'.

⁶⁰ Naž wzó ža' bxoz blon' gachje láwe'le benne' ka' nníta'gake' ga na'. Wnnable' Jesusen', na' wnné':

—¿Bi be žechebo'? ¿Bžizen' da' znnagak benne' ki kan naken chio'?

⁶¹ Wzó žize Jesusen', na' bi be bechebe'. Da' yoble bxoz blon' wnnable' Le', na' wnné':

—¿Nako' Le' Benne' Criston', Ži'n Dios la'y?

⁶² Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Naka'. Lezka' lé'elele neda', Benne' Golje' Benách, soa' kwi'a kwit li ža che Dios, Bennen' napkze' dot yela' wnná bia', katen' yelá'a lo bejw ya'abá.

⁶³ Naž bxoz blon', lo yela' zža'a chie' bcheze' laže' da' nakwe', na' wnné':

—Bi žiážjelžo no benne' wlo'e'ele' žia da' nbage'e.

⁶⁴ Bénkzelele wnnié' che Dios len da' wnné'. ¿Bž znnale le'e?

Yógo'tegake' bchóggake' che Jesusen' gate'.

⁶⁵ Naž ba'e' wzó lágwage' zžé'egake' Jesusen' zene'. Bkáche'gake' yej lawe', na' bégake' Le' zi', na' wnnágake':

—Wnné' ya'a na'a nolto' bwáwža'ato' Le'.

Benne' ka', benne' ni'a na' bxoz blon', wdápa'gake' žoa'a law Jesusen'.

Zna Bedw bi nónbi'e Jesús

(Mt. 26:69-75; Lk. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Kate' ne zoa Bedw li'a zan yo'o, to xkwide' no'le, bi wen žin che bxoz blon', wbíga'be' gan zoe'. ⁶⁷ Kate' blé'elbe' Bedon' gan ži'e zche'l kwine' žoa'a yi', bwíabe' le', na' wnnabe':

—Lezka' le' žónleno' Jesús, benne' Nasaret na', tzen. ⁶⁸ Beží'i Bedon', na' wnné':

—Bi nónbi'a-ne', na' bi nnezla' bi dan' znno'.

Bežój Bedon', na' bejsóe' gan žážgake' li'a na'. Naž wžeže leko'. ⁶⁹ Da' yoble to xkwide' no'le wen žin bwíabe' le', na' wzó lawbe' že'be' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnabe':

—Benne' ni žónlene' lágake' tzen.

⁷⁰ Da' yoble bžon Bedon'. Yextido', benne' ka' nníta'gake' ga na' góžgake' Bedon', na' wnnágake':

—Da' li žónleno' lágake' tzen, dan' nako' benne' Galilea. La' díža'ze zchaljo' zej nak bi'o, dan' toze kan zchalje.

⁷¹ Wzó law Bedon' žžia kwine' žia, zzetje' Dios, na' wnné':

—Bi nónbi'a bennen' zchalje chie'.

⁷² La' wžéžete leko' da' chope chi'i. Naž bejsá' laže' Bedon' dan' wnná Jesusen', katen' gože' le': “Zga'ale kate' kweže leko' chope chi'i, chonne chi'i nnio' bi nón-

bi' o neda'." Kate' bejsá' laže'e diža' ni, wzó lawe' zbézelj'e.

Zché'gake' Jesús law Pilato, benne' wnná bia'
(Mt. 27:1-2, 11-14; Lk. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

15 Kate' ne nak zildo', b̄xoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka', na' yógo'te benne' yolawe' blo che yodo', béngake' toze diža'. Naž bché'gake' Jesusen' nžeje', na' bdégake' le' lo na' Pilato, bennen' wnná bian', nich choge' chie' gate'. ² Pilaton' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—¿Nako' le' benne' nna bi'e benne' judío ka'?

Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Da' li znno'.

³ B̄xoz wnná bia' ka' besbága'gake' Jesusen' da' zan da' zia. ⁴ Naž Pilaton' wnnable' le' da' yoble, na' wnné':

—¿Bi be žechebo'? Bze nag da' zan da' žesbága'gake' le'.

⁵ Bi be bechebe Jesusen'. Ka' goken, bebán laže'l Pilaton'.

Želchoge' che Jesús gate'
(Mt. 27:15-31; Lk. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

⁶ De to da' žónteze žon Pilaton' kate' žak lni na', žsane' to benne' nyejwe' liž ya, nóte'teze benne' želnáb benne' ka'. ⁷ Kate' ža ka' to benne' lie' Barrabás nyejwe' liž ya, tzen len yeba'le lježe' ka', benne' ka' bdí'ljengake' benne' Roma ka', na' bétgake' ba'le benách ka'. ⁸ Kate' bžingak benne' zan ka' gan zoa Pilaton', wzó lágwage' znnábgekle' le' gone' chégake' ka' žónteze žone'. ⁹ Beží'i Pilaton', na' wnné':

—¿Žénelele wsana' bennen' chele, bennen' nna bi'e benne' judío ka'?

¹⁰ Ki wnná Pilaton' dan' žákbe'ele' b̄xoz wnná bia' ka' bdégake' Jesusen' lo ne'e dan' zgé'egekle' le'. ¹¹ B̄xoz wnná bia' ka' bzejní'igekle' benne' zan ka' nich nnábgekle' Pilaton' wsane' Barrabasen' lo nágake'.

¹² Naž Pilaton' wnnable' lágake' da' yoble, na' wnné':

—¿Biž žénelele gona' che bennen' znnale lie' benne' nna bi'e benne' judío ka'?

¹³ Wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—¡Bde'e le'e yag kroze!

¹⁴ Pilaton' wnnable' lágake', na' wnné':

—¿Biž da' zia nbage'e?

Da' yoble wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—¡Bde'e le'e yag kroze!

¹⁵ Dan' gónele Pilaton' gone' dan' chaž láže'gak benne' zan ka', bsane' Barrabasen' lo nágake'. Naž gože' benne' ka' žjake' lo wdí'le, chíngake' Jesusen', na' bdie' le' lo na'gak benne' ka' nich chejdá'gake' le' le'e yag kroze.

¹⁶ Naž benne' ka' žjake' lo wdí'le, bché'gake' Jesusen' lí'a yolawe', gan btóbgake' ljéžgake' ka'. ¹⁷ Bwákwgake' Jesusen' to laže' xna, na' béngake' to da' bžíagake' yichj Jesusen', dan' naken len ní'a ne'e yag yeche'.

¹⁸ Naž wzó lágwage' žon díjtgekle' Jesusen', na' wnná-gake':

—¡Ga'n zen le', benne' zna bi'e benne' judío ka'!

¹⁹ Bdíngake' ya xtil yichje', na' bžé'egake' le' zene'. Bzoa zibgake' lawe', na' lo ye'la' žon díjtgekle' le', beká'agake' laže' xnan' da' nakwe', na' begákwgake' le' laže' chekze'. Naž bebéjgake' le' la' lí'ale yolawen' nich chejdá'gake' le' le'e yag kroze.

Zdá'gake' Jesús le'e yag kroze
(Mt. 27:32-44; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Běxwage' to benne' yež Sirene, benne' zdeze' ga na', na' zezé'e yix'e. Lie' Smon, na' nake' xagak Kantr, na' Rufo. Béngake' ga bi'e yag kroze che Jesusen'.

²² Bché'gake' Jesusen' latjen' nzin' Gólgota, to diža' hebreo da' znnan len diža' xiža', Ya'a Žit Yichj Benne'.

²³ Bé'gake' da' ye'j Jesusen' xis uba da' nžixen než s'la' che mirra, san le' bi we'jen'. ²⁴ Naž bdá'gake' le' le'e yag kroze, na' wdísgake' laže' da' gokw Jesusen' lo na' to to benne' ka', benne' žjake' lo wdí'le. Bebéjgake' da' gak bian' nich nnéžgekle' dan' yeya'la' to toe'.

²⁵ Ne nak xsile katen' bdá'gake' le' le'e yag krozen'.

²⁶ Dižan' da' bdá'gake' le'e yag kroze yichjle Jesusen' kan nak da' žesbága'gake' le' zia znnan ki: "Benne' zn-na bi'e benne' judío ka'." ²⁷ Bdá'gake' chope benne' wbán ka' le'egak yag kroze ka' tzen len Jesusen', na' de'e toe' kwite' lí ža, na' yetóe' kwite' yegle. ²⁸ Ka' goken, gok kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Wbáblene' benne' wen da' zinnj ka'."

²⁹ Benne' ka' želdíe' ga na' bliž zí'gake' Jesusen'. Bta yíchjgake', na' wnnágake':

—¡O'! ¿Wchinnjo' yodo' che Dios, na' yechonne žaze yechison'?

³⁰ Beslá kwino' na'a, na' betj le'e yag krozen'. ³¹ Lezka' b̄xoz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsedle ka', ben díjtgekle' le'. Belyi'e ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—Beslé' benne' yoble ka', san bi gak yeslá kwine'.

³² Lezka' wnnágake':

—¡O'! ¿Nako' Benne' Criston', benne' nna bi'e benne' judío ka'? Betj na'a le'e yag krozen' nich le'elton', na' chejle'to' chio'.

Lezka' benne' ka' zej de'e le'egak yag kroze ka' tzen len le', bliž díjtgekle' le'.

Da' goken kate' got Jesús
(Mt. 27:45-56; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Kate' bžin wawbíž, bcho' dot yežlyó nga, na' goken ki na' zejte žedá chonne. ³⁴ Kate' ne žedá chonne, wžéžeya'a Jesusen', na' wnné':

—Eloi, Eloi, ¿lama sabaktani'?

Diža' hebreo ni znnan len diža' xiža': "Dios chia', Dios chia', ¿biž chen' bsan lažo'o neda'?"

³⁵ Benne' ka' nníta'gake' ga na' béngekle' diža' ni, na' wnnágake':

—Le wzé nag. Žliže' Lías.

³⁶ Naž b̄xite' to benne' zoe' ladjwage', na' besbise' to da' blóle da' že'jen nis lo nop zichj. Bde'en to law ya xtildo', na' bi'en nich xop Jesusen', na' wnné':

—Kwezžo, na' wíazo cha' yid Líasen' nich yetinne' le'.

³⁷ Wžéžeya'a Jesusen', na' la' gottie'. ³⁸ Wžeza' laže' že-je da' naJan' gachje láwe'le lo yodo', na' bžojen chople, da' wzó lawn yichjlen, na' bžinten xní'alen. ³⁹ Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' zie' law Jesusen', bl'e'ele' kan goken, kan wžéžeya'a Jesusen', na' la' gottie', na' wnné':

—Da' li benne' ni goke' Zi'n Dios.

⁴⁰ Lezka' wnníta'gak no'le ka' ga na', na' zít'ole zwiá-gake'. Wnníta'gak Lia Madlen, na' Salomé, na' Lia, x-na'gak Jakob kwide', na' Jwsé ládjwgak no'le ka'.

⁴¹ No'le ki jáklene' Jesusen' katen' wdé' gan nbab Galilea, na' góklengake' Le', na' bnéjzgwake' da' bdawe' Le' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen. Lezka' wnníta'gak yebaJe no'le zan ga na', no'le ka' bžínlen-gake' Le' lo yež Jerusalén.

Zkáche'gake' Jesús lo yežw ba
(Mt. 27:57-61; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Za' žaJe ža zpá'gake', ža na' za' žin ža la'y chegak benne' judío ka'. ⁴³ Che len bla' Jwsé, benne' yež Ari-matea, ga na'. Nake' benne' blo ládjwgak benne' yolawe' blo che yodo', na' lezka' zbeze' ža nna bia' Dios. Dot laže'e wyo'é'e gan zoa Pilato, na' wnnable' le' wnezjwe' le' latje yeyw'é'e Jesusen'. ⁴⁴ Bebán láže'le Pila-ton' kate' wnné' ba got Jesusen', na' bliže' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' wnnable' le' cha' ba nat Jesusen'. ⁴⁵ Kate' benle' da' wnná bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, bnezjwe' Jwsén' latje yeyw'é'e Jesusen'. ⁴⁶ Naž Jwsén' go'we' to laže' da' záka'le'en, na' betinne' Jesusen' le'e yag kroze, na' bcheJ-le' Le' lažen' da' záka'le'en. Naž wló'ogake' Le' lo yežw ba da' nadjen to lo bloj le'e ya'a yej. Bde'e to yej blag zen da' besba-gan' gan žó'ogake' lo yežw ba na'. ⁴⁷ Lia Madlen, na' Lia, xna' Jwsé, bwíagake' gan bdégake' Jesusen'.

Žebán Jesús lo yela' got
(Mt. 28:1-10; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

16 Kate' ba wdé' ža la'y chegak benne' judío ka', da' naken ža gaže ža, naž Lia Madlen, na' Salomé, na' Lia, xna' Jakob, wzí'gake' da' zla' zix nich chejló'ogake' Jesusen' da' zixen'. ² Kate' ne nak zildo' ža nežw, jake' žoa'a yežw ba che Jesusen', na' bžingake' ga na' kate' za' la' wbíž. ³ Belyi'e ljéžgake' ka', na' wnná-gake':

—žNož benne' yeké'e yej na' nich gak cho'ožo lo yežw ba chien'?

⁴ Kate' bžingake' ga na', bwíagake', na' blé'egagle' ba nkwas yej na', na' naken to yej zen. ⁵ Wyázgake' lo yežw ba le'e ya'a yej na', na' blé'egagle' to xkwide' byo, wbás che ya'abá ga na'. Že'be' cheJá'a li ža lo yežw ban', na' nákwbe' to laže' tonn, laže' zila'do'ze, na' bžébeJe'egagle'. ⁶ Naž xkwiden' gožbe' lé'gake', na' wnnabe':

—Biž žébele. Žeyilje Jesusen', Benne' Nasaret, Ben-nen' wdé'e le'e yag kroze. Ba bebane'. Biž zoe' nga. Le

wia ga ni bxóagake' Le'. ⁷ Le chej na'a, le chejzenle benne' wsedle chie' ka' da' ni, na' lezka' Bedw, na' ye'le lé'gake': "Chej Jesusen' zga'ale' ka' le'e gan nbab Galilea. Yelé'elele-ne' ga na' kan ba gožkze' le'e."

⁸ Naž bežó'ogake' ga na', na' bzónnjgake' žoa'a yežw ban' dan' želzize' lo yela' zžebe chégake'. Bi belyi'e no benne' da' ni dan' zžébeJe'egagle'.

Zloe'e law Jesús law Lia Madlen
(Jn. 20:11-18)

⁹ Kate' bebán Jesusen' zildo' ža nežwn', blo'e'e lawe' zga'ale' law Lia Madlen, no'len' bebéj Jesusen' gaže be' xiwe' ka' wyo'é'e. ¹⁰ Wyéj Lian', na' bejzenlen' benne' ka' wdálengake' Jesusen'. Benne' ki zej nak nyache' laže'e, na' zbéžegake'. ¹¹ Kate' béngekle' kan nak da' bchaJje', na' wnné' zoa nban Jesusen', na' blé'ekzele' Le', bi be-llé'gake' chie'.

Chope benne' wsedle ka' che Jesús želé'egagle' Le'
(Lk. 24:13-35)

¹² Wdé' na', nža'le blo'e'e law Jesusen' lawgak chope benne' wsedle chie' ka', benne' yó'ogake' nez, na' zjake' gan nak nez yixe'. ¹³ Naž beyéjgake', na' be-jzéngklen' yezíka'gake', san bi beJlé'gake' xtíža'gake'.

Da' bde Jesús lo na'gak benne' wbás chie' ka'
(Mt. 28:16-20; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴ Kate' ze lawte, blo'e'e law Jesusen' lawgak benne' chinéj, benne' wbás chie' ka', kate' ne žej žáwgake'. BdiJe' lé'gake' dan' bi žejlé'gake' chie', na' dan' nak zide yichj lázdo'gake', na' dan' bi beJlé'gake' xtíža'gak benne' ka' blé'egagle' Le' wdé' bebane'. ¹⁵ Naž gože' lé-gake', na' wnné':

—Le chej dot yežlyó nga, chejzénlele yógo'te benách diža' chawe' chian'. ¹⁶ Nóte'teze benne' chejli'e chia' ne-da', na' yezóe' nis, yelá bennen', san no benne' bi chejli'e chia', ga'n doJa' da' nbage'e. ¹⁷ Benne' ka' cheJlé'gake' chia' neda' góngake' da' gak biá'gaken. Wkóngekle' žin la', na' yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka', na' wcháljgake' diža' yoble ka'. ¹⁸ Cha' góxwgake' bele snia ka' len ná'gake', o cha' yé'jgake' da' žoten benách, bi be gonen chégake'. Xoa ná'gake' benne' yižwé' ka', na' yeyáktegake'.

Jesús žeyepe' ya'abá che Dios
(Lk. 24:50-53; Hch. 1:6-11)

¹⁹ Kate' Xanžon' beyóž bcháljlene' lé'gake' da' ki, Dios bechise' Le' ya'abá chie', gan wži'e kwit li ža che Dios. ²⁰ Bžó'ogake' lé'gake', na' bejzéngkle' benách yógo'te yež. Xanžon' góklénkze' lé'gake', na' bi'e lé'gake' latje bégake' da' zej nak bian' nak dot da' li da' zcháljgake'. Ka'kze naken.

LUKAS

Diža' da' wló'o Lukas lo na' Teófilo

1 Benne' zan ba ben byéngake' bzójkake' gaze lo den da' naken dot da' li, dan' goken gan zoažo, ² káteze blé'egeklen' ža ni'te, na' bzéngeklen' žo'o, na' bzégake' diža' kan goken. ³ Žekla' neda' gaken chawe' wzoja' da' ki gaze lo den chio', Teófilo, benne' cháwe'do', dan' ba wdilja' binlo kan nak yógo'te dan' goken ža ni'te. ⁴ Zzoja' da' ni chio' nich nnezlo' nak dot da' li da' ba nsedlo'.

Zloe'el wbás che ya'abá kan galj Zwa, benne' yezóe' benách ka' nis

⁵ Ža ni'te katen' wnná bia' Herodes gan nbab Judea, wzóa to bχoz lie' Secríá. Nábálene' to kwe' bχoz, da' naken kwe' dan' zńna bia' Abías. Łezka' Xbel, zo'le Secrían', nake' ža'só Aarón, bennen' goke' bχoz blo nežw, na' benne' biche' Moisés. ⁶ Secrían' len Xbelen', zej nake' chawe' law Dios, na' dot láže'gake' žóngake' kan zńna xtiža' Dios, na' łezka' da' bchi'le' Łe'. Ki goken, bi gok nitó benne' nnie' chégake'. ⁷ Bi wzóa no xkwide' chégake', dan' nak Xbelen' no'le wbiž, na' žoptie' ba ngólgake'.

⁸ Bžin byo' beyala' che kwe' bχoz ka' gan nbab Secrían' góngake' žin law Dios, lo yela' bχoz chégake'. ⁹ Kan žónteze žongak bχoz ka', beyala' lo wláz Secrían' wyo'e' latje la'y che yodo' nich wzeye' yale zix law Xanžo Dios. ¹⁰ Kate' Secrían' ne zzeze' yalen', yógo'te benách ka' wnníta'gake' la' lí'ale, na' zcháljengake' Dios. ¹¹ Ła' na'ze bla' law to wbás che Xanžon' gan zoa Secrían', zie' chelá'a li ža che bkog la'y gan žey yalen'. ¹² Katen' Secrían' blé'ele' wbás che ya'abán', gok zedle', na' bžebe'. ¹³ Naž wbasen' gože' Secrían', na' wnné':

—Secría, bi žebo'. Dios ba benle' da' znnablo'-ne', na' Xbel, no'le chion', soa to bi' byodo' chie', na' go'o labe' Zwa. ¹⁴ Gak yela' ba nez zen chio', na' yebé'elo'. Benne' zan yebé'gekle' ni'a che xkwiden'. ¹⁵ Gakbe' zenle'e' law Dios. Bi ye'jbe' xis uba, na' kege to da' žsožlen benách ka'. Dios Be' La'y yedjsóalene'-be' kate' ne yo'obe' lo le'e' xna'be'. ¹⁶ Zwa ni gonbe' ga yeyakgak benne' zan, benne' Israel ka', che Xanžo Dios. ¹⁷ Łezka' cheje' zga'ale' ka' Xanžon', na' Be' la'yen', na' yela' waken', da' ka' wnníta'lengaken Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, sóalengaken le'. Ki gaken che Zwan' nich yeyone' toze benne' zej nake' xa len zí'ngake' ka'. Wzejni'ile' benne' ka' zží'igake' che Dios, nich yeyák-gake' benne' chawe' ka', na' yesnisle' lé'gake' nich gak ban láže'gake', na' gápegake' Xanžon' ba la'ne.

¹⁸ Naž Secrían' wnnable' wbás che ya'abán', na' wnné':

—Žize gak bian' gakgak da' ki? Ba ngola' neda', na' łezka' ba ngol no'le chian'.

¹⁹ Bechebe wbasen', na' wnné':

—Neda' lia' Gabriel. Žona' žin law Dios. Łezke' bsele'e' neda' nich wcháljlene' le', na' wzenla' le' diža' chawe' ni. ²⁰ Na'a, dan' bi bejli'o da' goža' le', wkwežo', na' biž gak nnio' kate' gákžegak yógo'te da' ki, kate' žin ža.

²¹ Xak gokgak da' ki, wnníta'gak benne' ka' la' lí'ale, želbeze' Secrían', na' žebángekle' dan' zžél-le'ele' lo latje la'yen'. ²² Kate' bežój Secrían', bi gok wcháljlene' lé'gake', na' gókbe'egekle' blé'e' dáwe'le' to da' bloe'el Dios le' lo latje la'yen'. Dan' bi gok nne Secrían', bloé'ezele' nich bzejni'ile' lé'gake' dan' goken.

²³ Kate' bza'a ža ka' žala' gon Secrían' žin law Dios, naž beyeje' liže'. ²⁴ Wdé ža ka' wyó'o bi'do' lo le'e' Xbel, zo'le Secrían', na' bga'ne' yo'oze gayo' byo'. Bsa' laže'e, ²⁵ na' wnné':

—Xanžon' žone' chia' ki. Žonne' to xkwide' chia', na' žone' ga biž yedoe'ela' lawgak benách ka'.

Wbás che ya'abán' zloe'ele' kan za' galj Jesús

²⁶ Wdé xop byo', bla' law wbasen' che ya'abá, dan' bsele' Dios wbás na'kze', Gabriel, nich cheje' lo yež Nasaret, dan' nbaben Galilea. ²⁷ Dios bsele'e' le' ga na', nich chejcháljlene' to xkwide' no'le lebe' Lia. Lebe' ba bchebe láže'be' wchág ná'lenbe' to benne' byo' lie' Jwsé. Le' nbabe' ža'só Dabí, bennen' wnná bi'e' benách Israel ka' ža ni'te. ²⁸ Kate' wyó'o Gabrielen' gan zoa Lian', gože'-be':

—Padiox. Dios že' laže'e' le'. Xanžo Dios zóalene' le'. Łezke' žone' ga gakže' chawe' chio' ka' gak chegak yógo'te no'le ka'.

²⁹ Kate' Lian' blé'elbe' wbás che ya'abán', wžé' zedlbe' ni'a che dan' bchaljen', na' bebanlbe' kan gože'-be'.

³⁰ Naž wbasen' gože'-be', na' wnné':

—Lia, bi žebo', dan' Dios žon chawe'e' le'. ³¹ Na'a, cho'o to bi'do' li'o, na' galj to xkwide' byodo' chio', na' go'o labe' Jesús. ³² Jesús ni golbe', na' gake' benne' blo, na' si' le' Ži'n Dios, Benne' zente. Xanžo Dios gone' ga nna bi'e' kan ben Dabí, xa gole wdé che Jesusen', bennen' wnná bi'e' ža ni'te. ³³ Jesusen' nna biá'teze' benne' Israel ka', na' yela' wnná bia' chien' batkle te chen.

³⁴ Naž Lian' wnnablbe' wbás che ya'abán', na' wnnabe':

—ŽNakxkze' gak da' ki, dan' bi zóalena' benne' byo?

³⁵ Naž wbasen' gože'-be':

—Dios Be' La'y le'e gan zo', na' gone' ga yela' wak che Dios, Benne' zente, sóalenen le', na' gaken gan zo' ka to zo' da' zgo'o bejw. Che len bi' byodo' na', bi'don' žala' galjbe', cho'obe' lo na' Dios, na' si' labe' Zi'n Dios.

³⁶ Lezka' Xbel, zi'n xa xto'o wdé, ba yo'o to bi' byodo' li'e la'kze ba ngole'. Wnnégake' chie', na' wnnágake': "Nake' no'le wbíž" san ba zej xop byo' yo'o bi'don' li'e.

³⁷ Bi be zoa da' bi gak gon Dios.

³⁸ Naž Lian' wnnabe':

—Nakkza' chie'. To chi'ize naka' wen žin che Xanžon'. Gak chia' kan bach wnnó' gon Dios chia' neda'.

Naž la' beza'te wbás che ya'abán' gan zoa Lian'.

Lia zejwíabe' Xbel

³⁹ La' ža na'ze wyó'o Lia nez, na' taría taría wyejbe' gan nak law ya'ado' ka', na' bžinbe' to yež da' nbaben Judea. ⁴⁰ Kate' bžinbe' ga na' wyo'obe' liž Secrían', na' gožbe' Xbelen': "Padiox."

⁴¹ Kate' benle Xbelen' dan' wnná Lian', la' btate kwín bi'don' yo'obe' li'e, na' Dios Be' La'y bedjsóalene' le'.

⁴² Naž Xbelen' wnníe' zižje, na' wnné':

—Dios ba ben cháwe'že' le' ka yógo'te no'le ka', na' lezka' ben chawe'e bi'don' yo'obe' li'o. ⁴³ žNožkze neda', dan' bla' xna' Xana' ga zoa' ni? ⁴⁴ Katen' benla' dan' gožo' neda', lo yela' žebél chebe' la' btate kwín bi'don' yo'obe' li'a. ⁴⁵ Ba nez zen naken chio' dan' bejli'o xtiža' wbás che ya'abán', na' gakkze kan gože' le' lo wláž Xanžon'.

⁴⁶ Naž Lian' wnnabe':

Dot laža'a zka'n zena' Xanžon',

⁴⁷ na' žebélenla' Dios, Benne' Weslá chian'.

⁴⁸ Dios na'kze be' laže'e neda'.

Yoa'a lo ne'e le', na' to chi'ize naka' wen žin chie'.

Na'a so law, nnágake' chia':

"Ba nez zen naken che no'len'."

⁴⁹ Ženle'e nak da' ben Dios, Benne' zente, chia' neda'.

žGa'n zen La la'y chie'!

⁵⁰ Le' žeyache' láže'tezle' benne' ka' zžébegake' le', na'a ža, na' to chi'ize.

⁵¹ Da' zan yela' wak zen ka' ba bene' le'.

Bzejjwe' benne' ka' bka'n zéngake' yela' žejní'il ché-gake'.

⁵² Beké'e yela' wnná bia' chegak benne' blo ka',

na' bene' ga zej nak blo benne' gaxjw laže' ka'.

⁵³ Bwawe' benne' ka' beldone',

na' bka'ne' ka'ze benne' wnni'a ka'.

⁵⁴ Góklene' benne' Israel ka', benne' wen žin chie' ka',

dan' be' laže'e légake', na' beyache' láže'le' légake'.

⁵⁵ Bene' da' bchebe laže'e chegak xa xto'žo' ka', dan' gone' chežo,

dan' bchebe laže'e che Bran, na' chegak za'sóe' ka'.

⁵⁶ Lian' bgánlenbe' Xbelen' chonne byo', na' wdé na' beyejbe' ližbe'.

Da' gok kate' golj Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

⁵⁷ Kate' bžin ža žala' soa xkwide' che Xbelen', golj to bi' byodo'. ⁵⁸ Benne' zjo'o li'a chie' ka' len lježe' ka',

béngkle' kan Dios beyache' láže'le' le', na' be-béle'ngkle' le'. ⁵⁹ Kate' ba gok xono' ža zoa xkwiden', bla'gak ljéžgake' ka' ga na' nich chóggake' lo be'la' che bi' byodon' da' nak bian' nbabbe' che Dios, na' gó-negekle' wzóagake' labe' Secría kan zoa la xabe'. ⁶⁰ Naž beží'i Xbel, xna'be', na' wnné':

—O'o. Zwa si' labe'.

⁶¹ Wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—žBiz chen'? Bi zoa nitó lježe, benne' lie' Zwa.

⁶² Naž benne' ka' bloé'ezegekle' nich nnábgekle' xabe' bize žénele' si' labe'. ⁶³ Secrían' wnnabe' to blagdo', na' bzoje' lawn da' znnan: "Zwa si' labe'." Be-bá'ngkle' yógo'tegake'. ⁶⁴ Ka' gaze la' beyáljwte žoa'a Secrían', na' gok bechalje', na' bka'n zene' Dios. ⁶⁵ Naž bebá'ngkle' yógo'te benne' zjo'o li'a ché-gake', na' wzé diža' kan gok da' ki yógo'te yeždo' zej nnitan' lawgak ya'ado' ka' gan nbab Judea. ⁶⁶ Bza' láže'gak yógo'te benne' ka' katen' béngkle' kan goken, na' wnnágake':

—žBizken' gon bi' byodon'? Da' likze Xanžon' zóalene'-be'.

Da' bchalj Secría lo wláž Dios

⁶⁷ Naž Dios Be' La'y bedjsóalene' Secrían', xa Zwan', na' bchalje' lo wláž Dios, na' wnné':

⁶⁸ žGa'n zen Dios, Xangak benne' Israel ka', dan' bedjwíe' žo'o, benách chie', na' beya'we' žo'o!

⁶⁹ Bseje'e Benne' Weslá chežo ga zoažo ni, len yela' wak zen chie'.

Nake' xkwiden' za' goljbe' ládjwgak za'só Dabí, bennen' goke' wen žin che Dios ža ni'te.

⁷⁰ Ža ni'te bchebe laže'e gone' da' ki, dan' wnné' lo na'gak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' le'.

⁷¹ Bchebe laže'e yeslé' žo'o

lo na'gak benne' ka' zžá'agake' žo'o, na' lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' žo'o chawe'.

⁷² Bchebe laže'e yeyache' láže'le' Dabín', xa gole wdé chežon',

na' chejsá' laže'e da' bchebe laže'e, dan' naken la'y.

⁷³ Ben choche' xtiže'e, dan' bchebe laže'e gonen',

dan' gože' Bran, xa gole wdé chežon',

dan' naken to da' žala' gone' chežo žo'o.

⁷⁴ Bchebe laže'e yeslé' žo'o

lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' žo'o chawe'

nich biž žébežo gonžo xchine' le',

⁷⁵ na' nich gakžo gaxjw laže', na' dot chawe'

lawe' le' yógo'te ža soažo nbanžo.

⁷⁶ Le', zí'na'do', si' lo' benne' zchalje' lo wláž Dios,

Benne' zente,

dan' chejo' le' zga'alo' ka' Xanžon', na' gon chawo'o nez gan tie'.

⁷⁷ Wzejni'ilo' benách chie' ka' kan wak yelágake' na' kan yenít law Dios do'la' da' zej nbage'e.

⁷⁸ Ki naken, Dios žeyache' láže'le' žo'o,

na' gone' ga la' law Bennen' nakkze' baní' chežo.

⁷⁹ Lekze' wza'ni'e chegak benne' ka' nak cho'lj yichj láž-do'gake', na' za' gátgake',

nich yegoé'e žo'o to nez gan ga'n cháwe'žo.

⁸⁰ Bgole xkwide' byodon', na' gokbe' wale. Wzóazebe' gan nak latje dach kate' bžinže ža bļa' lawbe' lawgak benne' Israel ka'.

Da' goken katen' golj Jesús

(Mt. 1:18-25)

2 Ła' ža na'ze Augusto, benne' Sésar, bchi'le' yógo'te benách nníta'gake' yežlyó nga yéla'gake' le'e yich. ² Kate' da' nežw byéla'gake' le'e yichen', wnná bia' to benne' lie' Sirenio gan nbab Siria. ³ Yógo'te benách ka' beyéjgake' yež che chégake' gan zej nbabe' nich yéla'gake' le'e yichen'. ⁴ Wzá' Jwsé lo yež Nasaret gan nbab Galilea, nich cheje' gan nbab Judea, na' bžine' lo yež Belén, gan golj Dabí ža ni'te. Ki bene' dan' nbablen Jwsén' benne' ka' zej nake' za'só Dabín'. ⁵ Jwsén' wyeje' ga na' nich yéle'e le'e yichen', tzen len Lia. Lian' nakbe' xkwide' no'len' ba bchebe' láže'be' wchág ná'lenbe' Jwsén', na' za' galj bi'do' chebe'. ⁶ Kate' ne nníta'gake' lo yež Belén, bžin ža žała' galj bi'do' cheben'. ⁷ Golj to bi' byodo', xkwide' nežw chie'. Bchele'-be' to láže'do', na' bdixjwe'-be' to lo yo'odo' gan žape chí'igake' da' žawgak bia ka' chegak benne' ka' yó'ogake' nez. Ki goken dan' bi bžel' latje gan gá'ngake' lo yo'o gan želžín benne' ka' yó'ogake' nez.

Zła' law wbás che ya'abá gan žape chí'igake' zila' ka'

⁸ Gawze gan že' yež Belén nníta'gak benne' ka' yixe', benne' žape chí'igake' zila' ka' žel. ⁹ Ła' bļa' lawte to wbás che Xanžon' gan nníta'gake'. Wyó'o yela' baní' che Xanžon' gan nníta'gake', na' bžébegake'. ¹⁰ Naž wbás che ya'abán' gože' légake', na' wnné':

—Bi žébele. Na'a zzenla' le'e to da' gonen ga yebélele, na' yebélengeklen yógo'te benách. ¹¹ Na'a ba golj to bi' byodo' lo yež gan golj Dabí, na' gakbe' Benne' Weslá chele. Nake' benne' bseła' Dios, na' nake' Xanžon'. ¹² Da' ni gak bia'be' nich gónbia'le-be'. Yežel-lele-be', nžel'be' láže'do', na' debe' to lo yo'odo' gan žape chí'igake' da' žawgak bia ka' chegak benne' ka' yó'ogake' nez.

¹³ Gan wzóa wbás che ya'abán', ka' gaze bļa' lawgak wbás zante che ya'abá che Dios, na' zka'n zéngake' Dios, na' wnnágake':

¹⁴ jGa'n zen Dios, Bennen' zoe' ža'te!

Gak da' wká'n chawen' benách yežlyó nga, benne' ka' Dios žaz laže'e légake'.

¹⁵ Kate' beza'gak wbás che ya'abá ka' ga na', zeyéj-gake' ya'abá, benne' ka' žape chí'igake' zila' ka' gož ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—Le cho'o lo yež Belén nich le'elžo cha' ba goken kan bzejni'il Xanžon' žo'o.

¹⁶ Taría taría la' jaktie' ga na', na' bejxáka'gake' Lian' len Jwsén', na' xkwiden', bi'don' debe' to lo yo'odo' gan žape chí'igake' da' žawgak bia ka' chegak benne' ka' yó'ogake' nez. ¹⁷ Kate' blé'egekle'-be', bžéngkle' lé-gake' dan' wnná wbás che ya'abán', kan nak che xkwiden'. ¹⁸ Bebángkle' yógo'te benne' béngkle' dan' wnnagak benne' ka' žape chí'igake' zila' ka'. ¹⁹ Lian' wlo'oze' da' ki lo yichj lážda'we', na' blab laže'e kan zej

naken. ²⁰ Beyejgak benne' ka' žape chí'igake' zila' ka', zka'n zéngake', na' žoe' lawgake' Dios ni'a che yógo'te dan' béngklen', na' blé'egeklen', da' ka' gókgaken kan gož wbás che ya'abán' légake'.

Zgó'ogake' xkwide' Jesús lo na' Dios

²¹ Kate' ba gok xono' ža wzóa xkwide' Jesusen', belchoge' lo beła' chebe' da' nak bian' nbabbe' che Dios, na' bzóagake' labe' Jesús kan ba bzoakze wbás che ya'abán' labe' zga'ale kate' za' cho'obe' le'e xna'be'.

²² Kate' bza'a ža che da' zpa' kwingak no'le ka' za' bzóategake' bi'do' chégake' kan zna da' bchi'le Moisés, belchi'e xkwide' Jesusen' lo yež Jerusalén nich kó'ogake'-be' lo na' Xanžo Dios. ²³ Ki béngake', dan' nyejw lo da' bchi'le Xanžo Dios, dan' znnan: "Yógo'te bi' byodo', bi' nežw che xna'be', žała' kwéjgake'-be' cheze che Xanžo Dios." ²⁴ Che len jake' ga na' nich gótgake' chope sintr gog, o chope plomdo' ka', na' kó'ogake'-ba' law Dios, kan zna xtiža' Xanžo Dios.

²⁵ Ža na'ze zoa to benne' lie' Smon lo yež Jerusalén, bennen' nake' chawe', na' žejli'e che Dios. Zbeze' Bennen' seła' Dios, Bennen' gon chawe'e benách Israel ka'. Dios Be' La'y zóalene' Smon na', ²⁶ na' ba bloe'ele' le' bi gatzie' kate' lé'ežele' Benne' Criston', Bennen' seła' Xanžo Dios. ²⁷ Bžin Smon na' lo zchil yodo' dan' bche' Dios Be' La'y le' ga na'. Katen' xa xna' xkwide' Jesusen' belchi'e-be' lo zchil yodo' nich góngake' chebe' kan zna xtiža' Dios, ²⁸ Smon na' wdele'-be', na' bka'n zene' Dios, na' wnné':

²⁹ Xan, na'a wak gonno' neda' latje gata',

na' ga'n ži yichj lážda'wa', dan' ba gok dan' gožo' neda', wen žin chio'.

³⁰ Ba bje'ela' bi'don' bzoakzo' Le',

bi'don' gakbe' Bennen' yeslé' benách ka',

³¹ Bennen' wlo'e'elo' law lawgak yógo'te benách ka'.

³² Nakbe' baní' dan' wza'nín' chegak benne' zi'to' ka', na' lezka' baní' chegak benách chio', benne' Israel ka'.

³³ Bebanle Jwsén' len Lian', xna' xkwide' Jesusen', kan nak dan' wnná Smon na' kan nak chebe'. ³⁴ Smon na' wnnable' Dios gon chawe'e légake', na' gože' Lian', xna' Jesusen', na' wnné':

—Bwia nga. Dios bzoe' xkwide' ni nich gakbe' da' gonen ga chix láže'gekle benne' zan, na' gonbe' ga yeyak-gak chawe' benne' zan ladjwgak benách Israel. Gakbe' to da' gak bian', na' benách ka' nnégake' chebe'.

³⁵ Gaken ki nich la' law dan' zza' láže'gak benne' zan.

Da' ki gaken chio' ka to ya ntoche' da' chazen laždo'o.

³⁶ Lezka' Ana, to no'le zchalje' lo wláž Dios, wzóe' ga na'. Nake' zi'n Fanuel, to benne' nbabe' za'só bennen' lie' Aser, zi'n Israel. Ana na' wzóalene' benne' byo chie' gaže yiz wdé goke' xkwide' no'le, na' ba ngól-li'e. ³⁷ Got benne' byo che Anan', na' bga'ne' wzebe na' zejta ba zeje' taplaj tapiz. Bi žežoje' gan nak zchil yodon'. Dot ža dot yele, zka'n zene' Dios, na' žone' wbás, na' zcháljlene' Dios. ³⁸ Ła' na'ze bje'e ga na', na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Bzejni'ile' yógo'te benách kan nak che xkwide' Jesusen', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén,

na' želbeze' ža la' Bennen' seļa' Dios nich gon chawe'e benách chie' ka'.

Jwsé ĩen Lia zeyéjgake' ĩo yež Nasaret

³⁹ Wdé ben Jwsén' ĩen Lian' yógo'te dan' zĵna xtiža' Xanžo Dios, beyéjgake' lážgake', yež Nasaret gan nbab Galilea. ⁴⁰ Bgole xkwide' Jesusen', na' gokbe' choch. Góta'že yeļa' žejní'il chebe', na' zen nak da' wló'o Dios ĩo yichj láždo'be'.

Žežín xkwide' Jesús zchil yodo'

⁴¹ Twiz twiz žjak xa xna' Jesusen' ĩo yež Jerusalén katen' žak Ľni Pasko', kate' žejśá' láže'gak benne' judío ka' kan ben Dios, katen' beslé' xa wdé chégake' ĩo yežlyó Egipto. ⁴² Kate' xkwide' Jesusen' ba zejbe' chežinno yiz, jake' ĩo yež Jerusalén kan žónteze žóngake' kate' žak Ľni na'. ⁴³ Kate' wdé Ľnin', zezá'gake', na' xkwide' Jesusen' nga'nbe' ĩo yež Jerusalén, san Jwsén' ĩen Lian', xna' Jesusen', bi gókbe'egeklen'. ⁴⁴ Žékgekle' zeyo'obe' ľadjw benne' zan ka', benne' zesá'kĽene' ľégake', na' che ĩen to ža besa'ke'. Naž beyĽjgake'-be' gan zej nnita' ľjéžgake', na' gan zej nnita' benne' ka' zej nónbi'e, ⁴⁵ na' bi bežéľgekle'-be'. Che ĩen beyéjgake' ĩo yež Jerusalén, na' beyĽjgake'-be' ga na'.

⁴⁶ Ža chonne ža, bežéľgekle'-be' gan nak to ĩo zchil yodo', že'be' ľadjwgak benne' yodo' wsedle ka', na' zze nagbe' dan' žśédgekle', na' zĵnablbe' ľégake' da' zan.

⁴⁷ Bebáŋgekle' yógo'te benne' béŋgekle' dan' bchaljbe' ĩen yeļa' žejní'il chebe', na' kan nak dan' bechebbe'.

⁴⁸ Kate' xa xna'be' blé'egekke'-be', bebáŋgekle'. Xna'be' gože'-be', na' wnné':

—Ži'na', žbiž chen' beno' ki ĩen neto'? Wžé' zedlto', na' beyĽjto' le', neda' ĩen xon'.

⁴⁹ Naž Jesusen' gožbe' ľégake', na' wnnabe':

—žBiž chen' beyĽjle neda'? žBi nnéžlele žon byenen we' ľaža'a da' naken che Xa'?

⁵⁰ Bi bejní'igekke' xa xna'be' dan' gožbe' ľégake'.

⁵¹ Jesusen' beyĽjlenbe' ľégake', na' bežinbe' ĩo yež Nasaret. Benbe' kan zĵna xtiža'gak xa xna'be'. Lia, xna' Jesusen', wló' cháwe'ze' yógo'te da' ki ĩo yichj lážda'we'.

⁵² Góta'že yeļa' žejní'il che xkwide' Jesusen', na' bgolbe'. Bežojbe' chawe' ľaw Dios, na' ľawgak benách ka'.

Da' bchalj Žwa, benne' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

3 Kate' ba zej chi yiz zĵna bia' Tiberio, benne' Sésar, dot yežlyó nga, zĵna bia' Ponsio Pilato gan nbab Judea, na' Herodes zĵna bi'e gan nbab Galilea, na' Ľip, biche' Herodes na', zĵna bi'e gan nbab Iturea, na' gan nbab Trakonite, na' bennen' lie' Lisianas zĵna bi'e gan nbab Abilinia. ² Kate' ža ka' Anás ĩen Kaifás, zej nake' bħox blo ka', na' Ľa' na'ze Dios bchaljlene' Žwa, ži'n Se-cría, kate' ne zoa Žwan' ĩo latje dach. ³ Wdá Žwan' do zente žoa'a yego Jordán, na' bchalje' kan žaļa' yezoa-gak benách ka' nis, benne' ka' žeyát ľáže'gake' nich yenit ľaw Dios doļa' da' zej nbage'e. ⁴ Gok da' ki kan

nyejw Ľe'e yich Ľa'y, dan' wnná Isaías, benne' bchalje' ĩo wláz Dios ža ni'te, dan' zĵnan:

Benle chi'i to benne' wnnié' zižje ĩo latje dach, wnné': "Le wpá' nez nich žin Xanžo Dios gan zoale.

Le yebéj Ľi nez Ľas ka' gan tie'.

⁵ Le yeschá' yógo'te gan zej že' bloj ka'.

Le gon lache' yógo'te ya'a sibe ka', na' ya'ado' ka'.

Le yebéj Ľi nez legw ka',

na' le gon chawe' nez yej ka'.

⁶ Yógo'te benách ľé'egekke' bennen' seļa' Dios, bennen' yeslé' ľégake'."

⁷ Kate' bžojgak benne' zan ĩo yež ka' nich yezóagake' nis ĩo na' Žwan', Ľe' gože' ľégake', na' wnné':

—Ľe'e, ľježgak bele snia ka'. žBiž chen' žénelele yezoale nis? žZoa no benne' gože' Ľe'e bi chog Dios chele gatle cha' yezoale nis? ⁸ Na'a, le gon da' gak bian' ba beyát ľáže'le, na' bi sa' ľáže'le, bi nnale: "Dios bi choge' cheto' gatto' dan' naktó' za'só Bran" dan' žapa' Ľe'e, gak Dios ke'e yej ki, na' gone' ga yeyákgaken za'só Bran na'. ⁹ Nakle ka' yag ka'. Ba žbez ya wage nich chogen yag ka'. Bíte'teze yag da' bi žbian da' žix chen, chóggaken', na' wžéygaken' ĩo yi'.

¹⁰ Naž benách ka' nníta'gake' ga na' wnnábgekle' Ľe', na' wnnágake':

—žNakxkze gonto'?

¹¹ Bechebe Žwan', na' gože' ľégake':

—No benne' de chope ze' žaļa' wnežjwe' ton che no benne' bi de chie'. No benne' de da' žawe', ľezka' žaļa' chisen' chegak benne' ka' bi de da' gáwgake'.

¹² Ľezka' baľe benne' wechizjw ka', benne' zchizjw-gake' benách ka' ĩo wláz yež ži'to', bžíngake' ga na' nich yezóagake' nis. Wnnábgekle' Ľe', na' wnnágake':

—Benne' wsedle, žbiž žaļa' gonto' neto'?

¹³ Žwan' gože' ľégake':

—Bi wchizjwžele kan wnná benne' zĵna bi'e Ľe'e.

¹⁴ Ľezka' baľe benne' žjake' ĩo wdiľe wnnábgekle' Ľe', na' wnnágake':

—žCheze neto', biz žaļa' gonto'?

Žwan' gože' ľégake':

—Biž wcheble nitó benne' nich ka'le bi da' de chie'.

Biž nnale chegak benách ka' da' wen ľaže' nich gonle ga chizjwgake' Ľe'e, san le chaz ľaže' ka' da' nážjwle.

¹⁵ Ľezka' benne' ka' želbeze' Bennen' seļa' Dios, wnníta'gake' ga na', na' žsa' ľáže'gake' cha' nak Žwan' Benne' Criston'. ¹⁶ Bechebe Žwan', na' gože' yógo'tegake', na' wnné':

—Da' li neda' žezóa' Ľe'e nis, da' žľoe'elen nakle ka' benne' ka' ba gótgake', na' zej nzi'e yeļa' nban da' yoble, san za' Bennen' wchize' Ľe'e Dios Be' Ľa'y, na' da' naken yi' chie', na' Dios Be' Ľa'y na' gonne' Ľe'e yeļa' nban da' zejĽi kanne. Bennen' ze'e napže' yeļa' wnná bia' ka' neda', na' neda' bi naka' ži kweja' zele'. ¹⁷ Noxe' da' žžen yi' chie', na' wlobe' zoa' stribe chie', dan' žľoe'elen kan gaken chegak benách ka'. Wtobe' zoa' striben', na' ko'o chawen', san bebe chen wzeyen' ĩo yi' da' batkle yolen.

¹⁸ Kan zej nak diža' ki, na' yebaľe diža' zan bzejni'ile' benách ka', na' bzenle' ľégake' diža' chawen'. ¹⁹ Žwan'

bdiḷ diže'e Herodes, benne' wnná bia', dan' zóalene' Herodías, zo'le Lip, benne' biche'e, na' dan' žone' da' zan da' kegle. ²⁰ Naž ben Herodes na' to da' kegle da' zenže, bsejwe' žwan' liž ya.

Žezóa Jesús nis
(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Kate' ža ka' kate' bi na' nyejw žwan' liž ya, na' žezóe' benách ka' nis, lezka' bezóe' Jesusen' nis. Kate' Jesusen' ne zcháḷjlene' Dios, wyaljw ya'abá, ²² na' bḷa' ḷaw Dios Be' La'y. Žnne'e ka to plomdo', bian' betjba', na' bžinba' gan zoa Jesusen'. Benle' chi'i to Benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' wnné':

—Le' nako' ži'na'. Nži'ila' Le', na' žaz ḷaža'a Le'.

Kan zej nak xa xna' wdé ka' che Jesús
(Mt. 1:1-17)

²³ Katen' Jesusen' wzó ḷawe' žone' xchin Dios, zeje' ḷe' ka chi žoa yiz. Žékgekle benách nake' ži'n Jwsé. Jesusen' nake' za'só Elí.

Bennen' nake' xa Lia, xna' Jesusen'.

²⁴ Elí na' goke' ži'n Matat.

Bennen' goke' ži'n Lebí.

Bennen' goke' ži'n Melki.

Bennen' goke' ži'n Jana.

Bennen' goke' ži'n yetó Jwsé.

²⁵ Jwsé ni goke' ži'n Matatías.

Bennen' goke' ži'n Amós.

Bennen' goke' ži'n Nahum.

Bennen' goke' ži'n Esli.

Bennen' goke' ži'n Nagai.

²⁶ Nagai na' goke' ži'n Maat.

Bennen' goke' ži'n yetó Matatías.

Bennen' goke' ži'n Semei.

Bennen' goke' ži'n yetó Jwsé.

Bennen' goke' ži'n Judá.

²⁷ Judá na' goke' ži'n Joana.

Bennen' goke' ži'n Resa.

Bennen' goke' ži'n Sorobabel.

Bennen' goke' ži'n Salatiel.

Bennen' goke' ži'n Neri.

²⁸ Neri na' goke' ži'n yetó Melki.

Bennen' goke' ži'n Adi.

Bennen' goke' ži'n Kosam.

Bennen' goke' ži'n Elmodam.

Bennen' goke' ži'n Er.

²⁹ Er na' goke' ži'n Josué.

Bennen' goke' ži'n Elieser.

Bennen' goke' ži'n Jorim.

Bennen' goke' ži'n yetó Matat.

³⁰ Matat na' goke' ži'n Lebí.

Bennen' goke' ži'n Smon.

Bennen' goke' ži'n Judá.

Bennen' goke' ži'n yetó Jwsé.

Bennen' goke' ži'n Joán.

Bennen' goke' ži'n Eliakim.

³¹ Eliakim na' goke' ži'n Melea.

Bennen' goke' ži'n Mainán.

Bennen' goke' ži'n Matata.

Bennen' goke' ži'n Natán.

³² Natán na' goke' ži'n Dabí.

Bennen' goke' ži'n Isaí.

Bennen' goke' ži'n Obed.

Bennen' goke' ži'n Boos.

Bennen' goke' ži'n Salmón.

Bennen' goke' ži'n Naasón.

³³ Naasón na' goke' ži'n Aminadab.

Bennen' goke' ži'n Aram.

Bennen' goke' ži'n Esrom.

Bennen' goke' ži'n Fares.

Bennen' goke' ži'n yetó Judá.

³⁴ Judá na' goke' ži'n Jakob.

Bennen' goke' ži'n Isaak.

Bennen' goke' ži'n Bran.

Bennen' goke' ži'n Taré.

Bennen' goke' ži'n Nakor.

³⁵ Nakor na' goke' ži'n Serug.

Bennen' goke' ži'n Ragau.

Bennen' goke' ži'n Peleg.

Bennen' goke' ži'n Heber.

Bennen' goke' ži'n Sala.

³⁶ Sala na' goke' ži'n Kainán.

Bennen' goke' ži'n Arfaxad.

Bennen' goke' ži'n Sem.

Bennen' goke' ži'n Noé.

Bennen' goke' ži'n Lamek.

³⁷ Lamek na' goke' ži'n Matusalén.

Bennen' goke' ži'n Enok.

Bennen' goke' ži'n Jared.

Bennen' goke' ži'n Mahalalel.

Bennen' goke' ži'n yetó Kainán.

³⁸ Kainán na' goke' ži'n Enós.

Bennen' goke' ži'n Set.

Bennen' goke' ži'n Adán.

Bennen' goke' ka ži'nkze Dios.

Gónele da' xiwe' gonen ga бага' Jesús doḷa'
(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

4 Bezá' Jesusen' žoa'a yego Jordán, zoaḷen Dios Be' La'y ḷe', na' de chgi' bchi'e Jesusen' ḷo latje dach.

² Wzóe' ga na' chopḷalj ža, na' gónele da' xiwe' gonen ga бага' Jesusen' doḷa'. Bi be bdaw Jesusen' ža ka', na' wdé na' wdone'. ³ Naž da' xiwen' gožen Jesusen', na' wnnán:

—Cha' nakkzo' Le' ži'n Dios, wnná yeyák yej ni yet xtil.

⁴ Bechebe Jesusen', na' gožen':

—Nyejw ḷe'e yich da' žnnan: "Kégeze ḷen yet xtil zej nban benách ka', san lezka' zej nbánlene' yógo'te xtiža' Dios."

⁵ Naž da' xiwen' bchen' Jesusen' gan nak to ḷaw ya'a sibe. To chí'ido'ze bḷoe'elen ḷe' yógo'te latje gan žnna bia'gak benne' ka' dot yežlyó nga. ⁶ Naž da' xiwen' gožen Jesusen', na' wnnán:

—Yógo'te latje chegak benne' wnná bia' ka', na' yeḷa' wnni'a chégake', gonnán' chio', dan' yo'o ḷo na'a yó-

go'te da' ki, na' no benne' žénela' wnezwja' da' ka' chie'. ⁷ Cha' Le' wzóa zibo' lawa', na' wká'n zeno' neda', yógo'te da' ki gaken chio'.

⁸ Naž Jesusen' gožen':

—Kwas na'le, da' xiwe', dan' nyejw le'e yich la'y dan' žen' neto', dan' znnan: "Xano' Dios wká'n zeno', na' toze le'e gono' xchine'."

⁹ Naž da' xiwen' bchen' Jesusen' lo yež Jerusalén, na' bžian le'e yichjo'o yodo', na' gožen le'e:

—Cha' nakkzo' Le' Zi'n Dios, bežite' ga ni ¹⁰ dan' nyejw le'e yich la'y da' znnan:

Dios seje'e wbás che ya'abá ka', na' gáklengake' Le'.

¹¹ Len ná'gake' góxwgake' Le'

nich bi chejchego'o yej, na' bi gak zi' ni'o.

¹² Naž Jesusen' gožen':

—Nyejw le'e yich la'y da' žen' neto': "Bi wkonlo' žin Xano' Dios."

¹³ Kate' da' xiwen' bi bžel-len yetó da' gonen ga baga' Jesusen' doļa', na' bebigan' gan zoe' to chi'ido'.

Zzo law Jesús žone' xchine' gan nbab Galilea

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Beyéj Jesusen' gan nbab Galilea, na' nzi' lo ne'e yela' wak che Dios Be' La'y. Wzé diža' kan nak chie', na' benách ka' nníta'gake' yógo'te yež dot gawze ga na' béngeklen'. ¹⁵ Jesusen' bsedle' benách ka' gan nak lo yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkele' xtiža' Dios, na' yógo'te benách ka' wdápegake' le' ba la'ne.

Da' ben Jesús lo yež Nasaret, dan' naken laže'

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Naž bežín Jesusen' lo yež Nasaret gan bgole'. Kate' bžin ža la'y chegak benne' judío ka', na' kan žónteze žon Jesusen', wyóé'e lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkele' xtiža' Dios, na' wzíe' nich goļe' to da' nyejw le'e yich la'y. ¹⁷ Bdégake' yichen' lo na' Jesusen' gan nyejw da' wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláž Dios ža ni'te. Kate' bsaljwe' yichen', bežel-le' gan nyejw da' znnan:

¹⁸ Zoalēn Be' La'y che Xanžon' neda'

dan' wleje' neda' cheze'

nich wzenla' benách yache' ka' diža' chawe'.

Bsele'e neda' nich yeyona' benne' ka' žak zi' láž-do'gake',

na' nich wzenla' benne' ka' zej nake' ka' benne' zej nžeje' ni'a che doļa' da' nbága'gake', kan gak yelágake',

na' nich yeyona' benne' lo choļe' ka',

na' nich yeslá' benne' ka' žsaka' zi'gak benách ka' lé-gake',

¹⁹ na' nich wzía' diža' che ža gakļen Xanžo' Dios benách ka'.

²⁰ Naž Jesusen' betobe' yichen', na' bedíen' lo na' bennen' žape chi'e yiche la'y ka', na' bebi'e. Naž yógo'te benne' zej ndobe' lo yo'on', belwíe' Jesusen'.

²¹ Wzó law Jesusen' zchalje', na' gože' légake':

—Na'a ža ni zoale le'e, ba bžinkze dan' nyejw le'e yichen'.

²² Yógo'tegake' wnné cháwe'gake' chie', na' be-bángkele' kan nak diža' chawen' da' zchalje', na' wnná-gake':

—žKege benne' ni zi'n Jwsé?

²³ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Ye'le neda' da' znnan: "Le', benne' žeyón benách ka', beyón kwino'." Lezka' ye'le neda': "Da' ka' benlto' beno' Le' lo yež Kapernaum, lezka' ben ga ni naken lažo'."

²⁴ Lezka' wnná Jesusen':

—Da' li žapa' le'e, cha' zoa no benne' zchalje' lo wláž Dios, benne' wláž chie' ka' bi žápegake' le' ba la'ne.

²⁵ Da' li žapa' le'e, wnníta'gak no'le wzebe zan ža ni'te gan nbab Israel, ža ka' wzóa Lías, bennen' bchalje' lo wláž Dios. Kate' ža ka' bi gok yejw chonn yiz yo'o gachje, na' gok wbín lo yežlyón'. ²⁶ Dios bi bsele'e Líasen' gan zej nníta' no'le wzebe ka' wnníta'gake' gan nbab Israel, san bsele'e le' gan zoa to no'le wzebe lo yež Sarepta, da' nbaben yež Sidón, to yež zi'to'. ²⁷ Lezka', wnníta'gak benne' zan ža ni'te gan nbab Israel, benne' ka' wdá'gake' yižwé' leže ža ka' wzóa Eliseo, bennen' bchalje' lo wláž Dios. Bi beyák nitó benne' ki ladjw benách Israel ka', san beyák toze Naamán, benne' zi'to' wbabe' lo yežlyó Siria.

²⁸ Kate' béngkele' benne' ka' da' ni, benne' wnníta'gake' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkele' xtiža' Dios, na' bžá'gake'. ²⁹ Naž la' wzó žá'tegake', na' be-béjgake' Jesusen' žoa'a yež na'le. Belchi'e le' gan nak le'e ya'a yej gan že' lážgake' nich wžixjgake' le' gan nak le'e ya'a yej na'. ³⁰ Wdé Jesusen' gachje láwe'le gan nníta'gake', na' la' beyejtie'.

Žeyón Jesús to benne' yoe'e be' xiwe'

(Mr. 1:21-28)

³¹ Naž wyéj Jesusen' lo yež Kapernaum gan nbab Galilea, gan bsedle' benách ka' kate' nak ža la'y ka' chegak benne' judío ka'. ³² Bebángkele' kan nak dan' žsedle' Jesusen' légake', dan' zchalje' ka' to benne' de lo ne'e yela' wnná bia'.

³³ Lezka' zoa to benne' yoe'e be' xiwe' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkele' xtiža' Dios, na' wnnié' ziže, ³⁴ na' wnné':

—Bsan neto'. žBiz nbága'to' chio', Jesús, benne' Nasaret? žZó'o nga nich wžia' yi'o neto'? Nónbia'to' Le' No nako'. Benne' la'y che Dios nako'.

³⁵ Naž Jesusen' bdíle' be' xiwen', na' gožen':

—Žize wzóa, na' bežój lo bennen'.

Naž be' xiwen' wžo'nen bennen' lo yo lawgak benne' ka' nníta'gake' ga na', na' la' bežojten lo bennen', san biž bi benen len le'. ³⁶ Bebángkele' yógo'tegake', na' bchalļen lježgake', na' wnná-gake':

—žBiz diža' ni dan' zchaljen? Len yela' wnná bia', na' yela' wak zen zdíle' be' xiwe' ka', na' la' žežójtegaken.

³⁷ Wzé diža' che da' žon Jesusen', na' béngkele' benách nníta'gake' yógo'te yež zej žen' dot gawze.

Jesús žeyone' xna' zo'le Smon, bennen' lezka' lie' Bedw
(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ Naž Jesusen' la' wzó ža'tie', na' bežoje' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' wyoé'e liž Smon. Zoa xna' zo'le Smon ga na', na' yoe'e da' la. Gó-ta'yoegekle' Jesusen' yeyone' le'. ³⁹ Wbiga' Jesusen' gan die', na' bliže' da' la da' yoe'e. La' bežojten. No'len' la' wyastie', na' bsí'ni'e da' bdáwgake'.

Jesús žeyone' benne' zan, benne' yižwé' ka'
(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Kate' ba ben wbíž ža la'y na', bžingak yógo'te benne' zóalengak benne' yižwé' ka' légake', benne' ka' zej de'e yižwé' ka' che chégake'. Bedjwá'gake' benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen', na' le' bxo'a ne'e légake', na' beyone' légake'. ⁴¹ Lezka' bežojgak be' zan, be' xi-we' ka' yo'ogak benách yižwé' ka'. Belbéžeya'a be' xiwe' ka', na' wnnágaken:

—Le' nako' Ži'n Dios.

Naž Jesusen' bdiže' be' xiwe' ka', na' bi bi'e latje nnégaken, dan' nnéžgeklen nake' le' Benne' Criston'.

Zchalj Jesús diža' chawe' gan nbab Galilea
(Mr. 1:35-39)

⁴² Kate' za' ža'ní' yetó ža, bžoj Jesusen' lo yež Kaper-naum, na' wyeje' to latje dach. Benne' zan beyiljgake' le'. Kate' bžingake' gan zoe', gónegekle' wséjwgake' xneze', nich bi yezé'e gan nníta'gake'. ⁴³ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Žon byenen cha'a gan zej nnita' yezika' yež ka', nich wchalja' diža' chawe' ga na' kan gak chó'ogake' gan žna bia' Dios. Che len bsele'e neda' nga.

⁴⁴ Ki goken, bchalje' diža' chawen' lo yež ka' gan nbab Galilea, na' gan nak lo yo'o ka' gan žyelenle benne' judío ka' xtiža' Dios.

Želzene' bel zan
(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

5 Kate' ne zoa Jesusen' žoa'a nisdó', dan' nzin' Jene-saret, bdoggak benne' zan dot kwite', nich yéngkle' xtiža' Dios. ² Naž Jesusen' bje'ele' chope barkw zóagaken lawe' nisdon' gan nak gawze gan de yo biž, na' benne' wzén bel ka' zej nžoje' lo barkw ka', na' žeyilbgake' yixjw bel chégake'. ³ Wžén Jesusen' to lo barkwn', dan' naken che Smon Bedw, na' wnnable' le' kweken' yeláte'do' zít'ole gan de yo bižen'. Naž Jesusen' wži'e lo barkwn', na' že'ze' ka', bsedle' benne' zan ka' nníta'gake' lo yo bižen'. ⁴ Kate' beyóž bchalj Jesusen', naž gože' Smon, na' wnné':

—Bsa' barkw ni lo nisdó' gan že' zilen, na' le wzala' yixjw bel chele, na' senle bel ka'.

⁵ Beží'i Smon na', na' gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, dot yele ba bento' žin, na' nitó bel bi na' sento', san len diža' chio' wzála'to' yixjwn'.

⁶ Kate' bzála'gake' yixjwn', wzéngake' bel zan, na' ba žekte žeza' yixjwn'. ⁷ Naž blížgake' ljéžgake' ka', benne' ka' nníta'gake' yetó lo barkwn' nich yidgake', na'

gákłengake' légake'. Katen' bžingake' ga na', beschá'gake' žopte barkw ka' len bel ka', na' ba žek lo'jgak barkw ka' lo nisle. ⁸ Kate' Smon Bedw bje'elen', naž bzoa zibe' law Jesusen', na' wnné':

—Kwas len neda', Xan, dan' naka' benne' doja'.

⁹ Ki wnné' dan' zžebe Bedon' ni'a chegak bel zan ka', na' lezka' goken chegak benne' ka' žónłengake' le' tzen. ¹⁰ Lezka' bžébegak Jakob len Zwa, benne' ka' zej nake' ži'n Sebedeo, na' zej nake' ljež Smon Bedon'. Naž Jesusen' gože' Smon na', na' wnné':

—Bi žebo'. Na'a so lawo' yedj'ó benách ka' nich gák-gake' chia', gono' kan žono' zzeno' bel ka'.

¹¹ Kate' ba besá'gake' barkw ka' gan nak yo bižen', belka'ne' yógo'ten ga na', na' jákłengake' Jesusen'.

Jesús žeyone' to benne' de'e yižwé' leže
(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹² Kate' wzóa Jesusen' to yež, bžin to benne' de'e yižwé' leže gan zoe'. Katen' bje'ele' Jesusen', byechwe' lo yote, na' góta'yoele' le', na' wnné':

—Xan, cha' žénelo', wak yeyono' neda'.

¹³ Naž Jesusen' bli ne'e, na' wdane' le'. Gože' le':

—Žénela'. Yeyako' chawe'.

La' bebižte yižwé' leže da' wdá' bennen'. ¹⁴ Naž Jesusen' gože' le' bi wzenle' nitó benne' kan bene'. Gože' le':

—Wyéj, bejloé'el kwino' law bxo'z, na' bejnežjw che da' žeyón le' chawe' che yodo' kan žna xtiža' Moisés, dan' wlo'e'elen' légake' ba beyako'.

¹⁵ Wžéle'e diža' che yela' wak che Jesusen', na' bdoggak benne' zan gan zoe' le' nich yéngkle' xtiže'e, na' nich yeyone' légake', na' yeké'e yižwé' chégake'. ¹⁶ Naž Jesusen' bezé'e ga na', na' wyeje' to latje dach, gan bcháljlene' Dios.

Jesús žeyone' to benne' bi žak se'e
(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷ Yetó ža, kate' ne žsedle Jesusen' benách ka', že'gak benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' wsedle ka', ga na'. Zej nnita' benne' ka' ga na', benne' zej nžoje' yógo'te yež gan nbab Galilea, na' gan nbab Judea, na' lo yež Jerusalén. Nak bia' de lo na' Jesusen' yela' wak che Xanžo Dios dan' žeyone' benne' yižwé' ka'. ¹⁸ Naž benne' ka' zej noe'e to da' del to benne' bi žak se'e bžingake' ga na', na' wdiljgake' nakže góngake' nich kó'ogake' le' lo yo'o, na' chíxjwgake' le' law Jesusen'.

¹⁹ Kate' bi bžélgekle' nakže góngaken' dan' zej nnita' benách zan ga na', naž wžéngake' yichjo'o yo'on', na' bsáljwgake' yichjo'on'. Btinnegake' dan' del benne' yižwén', na' belyíxjwe' le' gachje láwe'lgak benách ka', gan nak law Jesusen'. ²⁰ Kate' gókbe'ele Jesusen' kan žejlé'gake' chie', gože' benne' yižwén':

—Benne', ba benít lawa' doja' da' nbago'o.

²¹ Naž wzó law zza' láže'gak benne' yodo' wsedle ka' len benne' yodo' fariseo ka', na' wnnágake':

—Benne' ni žne' da' zzoan Dios chela'ale. žNožkze benne' gak yenít lawe' doja'? Toze Dios gak yenít lawe' doja'.

²² Žákbe'ele Jesusen' dan' zza' lǎže'gake', na' gože' lǎgake':

—¿Biz chen' zza' lǎže'le da' ki? ²³ Bi nak zede cha' no benne' ye'ze' benne' ni: "Ba benít lǎwa' doǎ' da' nba-go'o" san nak zede gone' ga yeyase', na' se'e.

²⁴ Wǎoe'ela' le'e nzi' lo na'a neda', Benne' Golje' Benách, yelǎ' wnná bia' yenít lǎwa' doǎ' yežlyó nga.

Naž Jesusen' gože' bennen' bi žak se'e, na' wnné':

—Žapa' le', wyase. Beywá' dan' delon', na' beyéj ližo'.

²⁵ Lǎ' wyaste benne' yižwén' lǎwgake', na' beké'e dan' góta'len', na' zeyeje' liže', zka'n zene' Dios. ²⁶ Be-bánglekle' yógo'tegake', na' bka'n zéngake' Dios. Lǎzka' zžébegake', na' wnnágake':

—Na'a blǎ'elžo to da' žonen ga žebanližo.

Jesús žliže' Lebí, bennen' lǎzka' lie' Matío

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷ Wdé gok da' ni, Jesusen' bžoje' ga na', na' blǎ'ele' to benne' lie' Lebí, ži'e gan zchizjwe' lazgak benách, na' Jesusen' gože' le':

—Benlen neda' tzen.

²⁸ Lǎ' wzó ža'te Lebín', na' bka'ne' yógo'te, na' wyéjlene' Jesusen'.

²⁹ Wdé na', ben Lebín' to yelǎ' waw che Jesusen' gan nak lo liže', na' wnníta'gak benne' zan ga na', benne' wechizjw ka' len yebaǎe benne' ka' želbé'lene' lǎgake' gan žáwgake'. ³⁰ Naž benne' yodo' wsedle ka' len benne' yodo' fariseo ka' wnnégake' chegak benne' wsedle ka' che Jesusen', na' wnnágake':

—¿Biz chen' že'j žáwlenle tzen benne' wechizjw ka', na' yezika' benne' doǎ' ka'?

³¹ Bechebe Jesusen', na' gože' lǎgake':

—Benne' ka' nníta'gake' chawe' bi žon byenen chjake' lǎw benne' žeyone' benách ka', san benne' yižwé' ka' žon byenen chjake' lǎw bennen' žeyone' benách ka'. ³² Blǎ'a neda', kege nich wliža' benne' chawe' ka', san nich wliža' benne' doǎ' ka' nich yeyát lǎže'gake'.

Znnábgekle' Jesús kan nak che yelǎ' žon wbás

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Naž benne' yodo' ka' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—Benne' ka' žónlǎngake' Zwa tzen, na' benne' ka' žónlǎngake' benne' yodo' fariseo ka' tzen, žónteze žón-gake' wbás, na' zcháǎlǎngake' Dios. ¿Biz chen' benne' ka' žónlǎngake' Le' tzen že'j žáwgake'?

³⁴ Jesusen' gože' lǎgake':

—¿Wak gonle ga gongak benne' ka' wbás, benne' nníta'gake' lni che yelǎ' zchag na', kate' benne' zchag ne'e ne zóalene' lǎgake'? ³⁵ Žin ža kate' kwas benne' zchag ne'e gan nníta'gake'. Ža na' góngake' wbás.

³⁶ Naž Jesusen' bsaka' lebe' kan nak da' ki, na' gože' lǎgake':

—Bi chog nitó benne' to laže' kobe dan' ba ndian, nich kweje' xtaka' dan' yedé'e le'e to laže' gole. Cha' gone' ki, kégeze gak ditj laže' koben', san lǎže'don' dan' bžojen le'e laže' koben' bi gon lǎben laže' golen'. ³⁷ Lǎzka', bi zga'a nitó benne' xis uba kobe lo že'e yid

gole. Cha' no benne' gone' ki, xis uba koben' wǎ'an že'e golen' da' naken yid, na' lǎlj xis uban', na' cwia yi' že'e yid golen'. ³⁸ Che len žala' ka'ažo xis uba kobe to lo že'e yid kobe, na' žopten gak chí'igaken. ³⁹ Cha' zoa no benne' že'je' xis uba gole, bi yénete' ye'je' xis uba kobe, dan' nne': "Nakže dzi' xis uba golen'."

Benne' wsedle ka' che Jesús zká'agake' bisto zoa' scribe ža la'y

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

6 Kate' nak to ža la'y chegak benne' judío ka', wdá Jesusen' gan de yel zoa' scribe, na' benne' wsedle chie' ka' zká'agake' bisto gan žia zoa' sriben'.

Belzoben' lo ná'gake', na' bdáwgaken'. ² Naž benne' yodo' fariseo ka' wnnábgekle' lǎgake', na' wnnágake':

—¿Biz chen' žonle da' bi žala' gonžo ža la'y?

³ Bechebe Jesusen', na' gože' lǎgake':

—¿Bi bel-le kan ben Dabí katen' wdone', na' lǎzka' beldón benne' ka' wnníta'lǎngake' le'? ⁴ Wyo'ée lo yodo' che Dios, na' wzí'e yet xtil dan' zgó'ogake' lǎw Dios, dan' bi žala' gawžon, san de latje chégakze bǎoz ka' gáwgaken', na' Dabín' bdawen', na' lǎzka' bnezjwen' chegak benne' ka' bénlǎngake' le' tzen.

⁵ Naž Jesusen' gože' lǎgake', na' wnné':

—Neda', Benne' Golje' Benách, naka' Xane ža la'y.

Jesús žeyone' to benne' nžeke' ne'e

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Yetó ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Jesusen' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' bsedle' benne' ka' nníta'gake' ga na'. Lǎzka' zoa to benne' ga na', benne' nžeke' ne'e li ža. ⁷ Benne' yodo' wsedle ka' len benne' yodo' fariseo ka' zwiágake' Jesusen', nich lǎé'egkle' cha' yeyone' bennen' kate' nak ža la'y chégake', nich žélgekle' nakle gak yesbága'gake' le' žia. ⁸ Žákbe'ele Jesusen' dan' zza' lǎže'gake', na' gože' bennen' nžeke' ne'e, na' wnné':

—Wzó ža'. Wzé gachje lǎwe'le nga.

Lǎ' wzó ža'te bennen', na' wzíe' ga na'. ⁹ Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka', na' wnné':

—Nnabla' le'e to diža'. ¿De latje kate' nak ža la'y gonžo da' naken chawe', cha' gonžo da' zinnj? ¿De latje yeslažo yelǎ' nban chegak benách ka', cha' yeka'ažon?

¹⁰ Naž Jesusen' bwie' benne' ka' nníta'gake' dot kwite', na' gože' bennen' nžeke' ne'e:

—Blǎ' no'o.

Naž bennen' bli ne'e, na' lǎ' beyakten. ¹¹ Naž bža'agak benne' yodo' ka', na' bėngake' toze diža' lǎ' lǎgake' nich žélgekle' bi da' góngake' che Jesusen'.

Jesús zbie' chežinno benne' nich gákgake' wbás chie' ka'

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Kate' ža ka' wyéj Jesusen' gan nak to lǎw ya'ado'. Katen' bžine' ga na', bliže' Dios, na' dot yele bcháǎljene' le'. ¹³ Kate' za' ža'ní', bliže' benne' ka' žónlǎngake' le' tzen, na' wžíe' chežinnoe' nich gákgake' wbás chie' ka'. ¹⁴ Blǎže':

Smon, (bennen' lezka' lie' Bedw),
 Ndres, (benne' biche' Bedon'),
 Jakob,
 Zwa,
 Lip,
 Bartol,
¹⁵ Matío,
 Mas,
 Jakob, (zi'n Alfeo),
 Smon, (benne' že' laže'e yež chie'),
¹⁶ Judas, (zi'n to benne' lie' Jakob),
 Judas Iskariote, (benne' wdíe' Jesusen' lo na'gak
 benne' ka' gótgake' le').

Žeyón Jesús benne' zan
 (Mt. 4:23-25)

¹⁷ Naž Jesusen' bdínnele' benne' wbás chie' ka' tzen law ya'adon', na' bžingake' to gan nak lache', gan zej nnita' benne' zanže, benne' wsedle chie' ka'. Lezka' zej nnita' benne' zan ga na', benne' zej nžoje' yógo'te yež gan nbab Judea, na' lo yež Jerusalén, na' lo yeždo' ka' zej nnitan' žoa'a nido' gan zej nnita' yež Tiro, na' yež Sidón. Benne' ki bžingake' ga na' nich wzé nág-gake' xtiža' Jesusen', na' nich yeyákgake' lo yižwé' che chégake'. ¹⁸ Lezka' beyakgak benne' ka' zzáka'gake' dan' yó'ogake' be' xiwe' ka'. ¹⁹ Gónegekle yógo'te benne' zan ka' kángake' Jesusen' dan' žeyone' yógo'tegake' len yel'a' wak chie'.

Yel'a' ba nez, na' da' nyáche'le'e
 (Mt. 5:1-12)

²⁰ Naž bwia Jesusen' benne' wsedle chie' ka', benne' ka' nnita'gake' ga na', na' gože' légake':
 —Ba nez zen naken chele le'e, nak nyache' láže'le na'a, dan' gata' latje chele gan zanna bia' Dios.
²¹ 'Ba nez zen naken chele le'e zdonle na'a, dan' weljle da' naken che Dios.
 'Ba nez zen naken chele le'e zbéžele na'a, dan' wzížlenle neda' tzen.
²² 'Ba nez zen naken chele le'e, dan' za' ža katen' benách ka' bi lé'egekle' le'e chawe', yebéjgake' le'e gan nnita'gake', na' nnégake' chele, na' gon díjgekle' lale, na' nnágake' naken to da' dáche'ze dan' žónlenle neda', Benne' Golje' Benách, tzen. ²³ Le soa lo yel'a' ba nez ža na', na' le yebél, dan' nak zen da' gata' chele ya'abá che Dios. Lezka' xa xna' golte chégake' ka' béngake' da' zinnj chegak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios ža ni'te.
²⁴ 'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benne' wnni'a ka', dan' ba de da' yebélenle.
²⁵ 'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, žéljelele na'a, dan' tonle.
 'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, žzížele na'a, dan' gak nyache' láže'le, na' kwež nyáche'le.
²⁶ 'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, znnagak yógo'te benách ka' chawe' chele. Lezka' bengak xa xna' golte chele ka', dan' wnnágake' chawe' chegak benne' wen laže' ka', benne' wnnázegake' bcháljgake' lo wláz Dios.

Žala' ži'ilžo benne' ka' bi zlé'egekle' žo'o chawe'
 (Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷ Lezka' wnná Jesusen':
 —Žapa' le'e, zoale nga, na' ženlele chia' neda', znnia':
 Le ži'il benne' ka' bi zlé'egekle' le'e chawe'.
 Le nnab da' chawe' chegak benne' ka' zžá'agake' le'e.
²⁸ Le nnable Dios gon chawe'e benne' ka' žóngake' le'e zia.
 Le nnable le' gáklene' benne' ka' znnégake' chele.
²⁹ Cha' no benne' kape' che'lá'a xago', bze yechelá'a xagon'.
 Cha' no benne' ke'e laže' da' zoan xkožo'o, lezka' be' latje ke'e zon'.
³⁰ Cha' no benne' nnable' le' da' de chio', bnezjwn chie'.
 Cha' ke'e da' naken chio', bi yennabon'.
³¹ Ka žénelele gongak benách ka' chele, lezka' le gon chégake'.
³² 'Cha' nží'izelele benne' ka' zej nží'ile' le'e, žbize da' nakže chawe' žonlen? Lezka' žongak benne' do'la' ka', zej nží'ile' benne' ka' zej nží'ile' légake'. ³³ Cha' žonle da' naken chawe' chégakze benne' ka' žóngake' chawe' chele, žbize da' nakže chawe' žonlen? Lezka' žongak benne' do'la' ka'. ³⁴ Cha' znéjwzele chegak benne' ka' žéklele yebí'igake' chele, žbize da' nakže chawe' žonlen? Lezka' žongak benne' do'la' ka', zoa bi da' znéjwgake' chegak benne' ka' žóngake' do'la', dan' zej nnezle' yebí'igake' dan' bnéjwgake'. ³⁵ Neda' žapa' le'e: le ži'il benne' ka' bi zlé'egekle' le'e chawe', na' le gon da' naken chawe' chégake'. Le wnezjw chegak benách ka' la'kze bi žéklele yebí'igake' chele. Cha' ki gonle, zen nak da' yebélenlen, na' gakle zi'nkze Dios, Benne' zente, dan' žone' da' naken chawe' chegak benách ka', benne' bi žaz láže'gake', na' benne' ka' žón-gake' da' kegle. ³⁶ Žala' yeyache' láže'lele benách ka', kan žon Xale Dios, žeyache' láže'le' yógo'te benách.

Bi žala' nnežo che lježžo
 (Mt. 7:1-5)

³⁷ Lezka' wnná Jesusen':
 Bi nnele che lježle, na' bi nne no benne' chele.
 Bi yesbága'le lježle zia, na' bi yesbaga' no benne' le'e zia.
 Le yenít law che lježle, na' Dios yenít lawe' chele.
³⁸ Le wnezjw che lježle, na' Dios gonne' chele.
 Gónngake' chele da' wžíxgake' len to kak da' zžixen, dan' nak bia' li, dan' nyižen, na' nyiten že'lte, na' zo dí'aten. Kan nak da' zžixle le'e, ka'kze wžíx Dios chele.
³⁹ Bzaka' lebe Jesusen', na' gože' légake':
 —ŽWak to benne' lo cho'le chi'e yetó benne' lo cho'le? Bi gake', dan' žoptie' bixgake' to lo bloj. ⁴⁰ Lezka', bi gakte' blo to benne' wsedle, ka' benne' žsedle' le', san kate' yeyož wsedle bennen', na' gake' kan nak bennen' žsedle' le'.
⁴¹ 'ŽBiž chen' zwio' bébedon' dan' yo'on yej law lježo', na' bi zle'elo' da' zen dan' yo'on yej lawo' le'? ⁴² 'Wak yi'o lježon': "Bicha'a, benn latje yebeja' bébedon' dan'

yo'on yej lawo' na' bi zle'elo' da' zen dan' yo'on yej lawo' le'? Le', benne' zlo'ézele chawe' kwino'. Zga'ale bebéj da' zen dan' yo'on yej lawo' le'. Naž le'elo' binlo nich gak yebejo' bébedon' dan' yo'on yej law lježon'.

Da' žonžo nak bian' kan nakžo

(Mt. 7:15-19; 12:33-37)

⁴³ Lezka' wnná Jesusen':

—To yag zaka' bi zbian da' bi nak zix, na' to yag ka'ze bi gak kwian da' nak zix. ⁴⁴ Ki naken, da' zbia to yag nak bian' kan nak yagen'. Bi zchibžo da' zbia yag higo lo yag yeche', na' lo yag yeche' bi zchibžo da' zbia lba uba. ⁴⁵ Benne' chawe' zchalje' diža' chawe' dan' yo'o da' chawe' lo yichj lážda'we', na' benne' bi nake' chawe' zchalje' da' bi nak chawe' dan' yo'o da' bi nak chawe' lo yichj lážda'we'. Žoa'ažo znnen kan nak da' yo'on lo yichj láždo'žo.

Chope kan gak chíjwžo len yo'o

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Ž Biz chen' žljžle neda', znnale: "Xanto', Xanto'" na' bi žonle kan žapa' le'e? ⁴⁷ Wlo'e'ela' le'e kan nak bennen' ze'e gan zoa', na' ženle' xtiža'a, na' žone' kan znnan. ⁴⁸ Benne' ni nake' ka to benne', kate' bene' liže', gže' bche'ne', na' bdišjwe' len yo'o gan nak lo yej xe. Kate' wdé nis wbá'a zil, na' bche'nen kwit yo'on', bi gok wchinnjen yo'on', dan' žian lo yej xe. ⁴⁹ Na'a, no benne' ženle' xtiža'a, na' bi žone' kan znnan, benne' ni nake' ka to benne' bene' liže' gan nak doze yo, na' bi bdišjwe' lenen. Kate' bche'n nis wbá'a kwit yo'on', la' wžia yi'ten belate ža.

Jesús žeyone' bi' wen žin che to benne' yež Roma

(Mt. 8:5-13)

7 Kate' Jesusen' beyož bcháljlene' benne' ka' ki, wyeje' lo yež Kapernaum. ² Lo yežen' zoa to benne' yež Roma, benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' zoa to bi' wen žin chie' nž'i'le'ele'-be'. Yo'o yižwé' xkwiden', na' ba žekte gatbe'. ³ Kate' benle bennen' da' zchaljgak benne' ka' kan nak che Jesusen', la' bséla'tie' baže benne' gole, benne' judío ka', gan zoa Jesusen', nich chjéta'yoegekle' le' yide' yedjyene' bi' wen žin chien', xkwiden' yo'obe' yižwé'. ⁴ Bžingak benne' gole ka' gan zoa Jesusen', na' dot láže'gake' gó-ta'yoegekle' le', na' wnnágake':

—Nak zi bennen' gono' da' ni chie', ⁵ dan' žape' ba la'ne benne' wlaš chežo ka', na' bene' to yo'o chežo gan ženlžo xtiža' Dios.

⁶ Naž Jesusen' wyéjlene' légake'. Kate' za' žintegake' liž bennen', le' bsele'e baže lježe' gan za' Jesusen', na' góžgake' le':

—Xan, wnná bennen': "Bi gek zedlo, dan' bi naka' zi cho'o liža'. ⁷ Lezka' bi naka' zi biga'a gan zo'. Che len bi bežogla' la'a gan zo'. To wnnaze, na' yeyakte bi' wen žin chian'. ⁸ Lezka' neda', zoa benne' znnan bi'e neda', na' lezka' zej nnita' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' zchi'a neda' légake'. Kate' žapa' toe': Wyéj ga na',

žeje'. Kate' žapa' yetóe': Da ko' ni, ze'e. Lezka' kate' žapa' benne' wen žin chia': Ben žin ni, žonen'."

⁹ Kate' Jesusen' benle' da' ni, bebán láže'le' che bennen', na' byechje', na' gože' benne' ka' zá'gake' xkóže'le', na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, bi na' chejxaka'a nitó benne' Israel, benne' žejli'e chia' neda' kan žejlé' benne' ni chia'.

¹⁰ Kate' bežingak benne' ka' gan zoa bennen' bsele'e légake', bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' belyo'é'e liže', na' blé'egekke' ba beyák bi' wen žin na'.

Jesús žesbane' xkwide' byo che to no'le wzebe

¹¹ Wdé gok da' ni, zej Jesusen' lo yež Naín len benne' wsdle chie' ka', na' benne' zan zjáljlene' le' tžen.

¹² Kate' bžine' žoa'a yežen', blé'ele' benne' ka' zej noe'e to xkwide' byo, bi' gat, nich chejkáche'gake'-be'. Bi'do' gaten' nakbe' xkwide' tlich'a che to no'le wzebe.

Benne' zan, benne' wlaš che no'len', nnita' lengake' le'. ¹³ Kate' Xanžon' blé'ele' no'len', beyache' láže'le' le', na' gože' le':

—Biž kwežo'.

¹⁴ Naž Jesusen' wbig'e'e ga na', na' wdane' dan' del bi'do' gaten'. Wleżgak benne' ka' zej noe'e-be', na' Jesusen' wnné':

—Xkwide' byo, žapa' le', beyase.

¹⁵ Naž bi'do' gaten' bebanbe', na' wže'be', na' wzó lawbe' zchaljbe'. Jesusen' benezjwe'-be' lo na' xna'be'.

¹⁶ Kate' blé'egekke' benne' ka' da' ni, bžébegake', na' bka'n zéngake' Dios, na' wnnágake':

—Bl'a' to benne' zaka' ga zoažo ni, benne' zchalje' lo wlaš Dios. Dios na'kze žezá' laže'e chežo, benne' chie' ka'.

¹⁷ Wzé diža' che yela' wak che Jesusen', na' béngekke' benách ka' nnita'gake' yógo'te yež gan nbab Judea, na' yógo'te yež zej žen' gawze ga na'.

Da' wnnáb Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 11:2-19)

¹⁸ Benne' ka' zónlengake' Zwa tžen bzéngekke' le' yógo'te da' ki, da' ka' žon Jesusen'. Zwan' bliže' chope benne' ka', ¹⁹ na' bsele'e légake' gan zoa Jesusen' nich nnábgekke' le', na' nnágake': ž Nako' le' Benne' Criston', bennen' seła' Dios, o žala' kweztó' benne' yoble? ²⁰ Kate' benne' ka' bseła' Zwan' bžingake' gan zoa Jesusen', góžgake' le':

—Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis bsele'e neto', nich nnablto' le', na' nnato': ž Nako' le' Benne' Criston', bennen' seła' Dios, o žala' kweztó' benne' yoble?

²¹ La' na'ze žeyón Jesusen' benne' zan, benne' yižwé' ka', len benne' yóogake' be' xiwe' ka', na' lezka' benne' zan, benne' lo choje ka', bsaljwe' yej lágwage'.

²² Bechebe Jesusen', na' gože' chope benne' ka' bseła' Zwan', na' wnné':

—Le chej, chejénlele Zwan' kan nak da' blé'elele, na' da' bénlele. Žel'égekke' benne' ka' gókgake' lo choje. Žeza'gak benne' ka' bi gok sá'gake'. Beyakgak benne' ka' wdá'gake' yižwé' leže. Žeyéngekke' benne' ka' bkwéžjwage'. Bebangak benne' gat ka'. Benne' yache'

ka' žéngkle' diža' chawen'. ²³ Ba nez zen gaken che bennen' bi gak chope laže'e, na' gónlene' neda' tzen la'kze bi žona' kan žekle' žala' gona'.

²⁴ Kate' benne' ka' bseļa' Žwan' bezá'gake' ga na', wzó law Jesusen' zzejni'ile' benne' ka' kan nak che Žwan', na' wnné':

—¿No benne' bejwiale lo latje dachen'? ¿Bejwiale to benne' nake' ka to ya xtil dan' zta be'? ²⁵ ¿Nozkze benne' bejwiale? ¿Bejwiale to benne' nakwe' laže' da' záka'le'en? Nnézkzelele benne' ka' zej nakwe' laže' da' záka'le'en, na' de yeļa' wnni'a chégake' nnita'gake' liž-gak benne' wnná bia' ka'. ²⁶ ¿Nozkze benne' bejwiale? ¿Bejwiale to benne' zchalje' lo wĺáz Dios? O', žapa' le'e. Žwan' nakže' blo ka to benne' zchalje' lo wĺáz Dios.

²⁷ Nak Žwan' bennen' nyejw le'e yich la'y kan nak chie' da' znnan:

Bwia nga, žseļa'a benne' wbás chia'.

Cheje' zga'ale' ka Le' nich wpé'e nez gan tio'.

²⁸ Neda' žapa' le'e: gan zej nnita' benách ka', cha' zoa no benne' zchalje' lo wĺáz Dios, bi nakže' blo ka Žwan', bennen' bezóe' benách ka' nis, san no benne' nakže' nexjw gan zna bia' Dios, bennen' nakže' blo ka Žwan'.

²⁹ Kate' benne' gaxjw ka' len benne' wechizjw ka', béngkle' da' bchalj Žwan', gókbe'egkle' da' naken chawe' law Dios, na' bezóagake' nis lo na' Žwan', ³⁰ san benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' wsdle ka', benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' bchi'le Moisés, bi bezóagake' nis lo na' Žwan', na' ki goken, belka'ne' ka'ze da' chawe' da' gónele Dios gone' chégake'.

³¹ Lezka' wnná Xanžon':

—¿Nakx wsaka' leba' kan zej nak benne' ka' nnita'gake' ža ni zoažo na'a? ¿Nakxkze zej nake'? ³² Zej nake' ka xkwide' ka' želyitjbe'. Želbe'be' lawe' ya'a, na' želbéžeya'abe'. Želye'be' ljéžgakbe': "Žkwežto' bžejw lawle, na' bi žia'le. Žol nyáche'to', na' bi zbéžele." ³³ Ki nakle dan' bļa' Žwan', bennen' bezóe' benách ka' nis, na' bi bdawe' yet xtil, na' bi we'je' xis uba, na' wnele chie', na' wnnale: "Da' xiwe' žónlenen le' tzen." ³⁴ Kate' bļa'a neda', Benne' Golje' Benách, na' žej žawa', znele chia': "Bennen' nake' benne' wawle'e, na' benne' že'je'. Nake' lježgak benne' wechizjw ka' len yezika' benne' doļa' ka'." ³⁵ Neda' žapa' le'e: zej nak bia' benne' ka' zej nape' yeļa' žejni'il che Dios ni'a che da' žóngake'.

Da' ben Jesús lo liž to benne' yodo' fariseo

³⁶ To benne' yodo' fariseo bliže' Jesusen' nich gáwlene' le' tzen. Wyó'o Jesusen' liž bennen', na' wži'e, na' wzó lawe' žawe'. ³⁷ Zoa to no'le le'e lo yežen', na' katen' benle' že'j žaw Jesusen' liž benne' yodo' fariseon', naž ble'e ga na', noe'e to béga'do' da' naken yej zaka', na' yožen to da' zļa' zix. ³⁸ Katen' bžine' zaka' xkóže'le Jesusen', wži'e xni'e le', zbeže'. Naž wzó lawe' žesbise' ni'a Jesusen' len nis zbeže', na' bežie' ni'e len yicha' yichje'. Nnope'e ni'e, na' wloé'e dan' zļa' zix lo ni'e. ³⁹ Kate' benne' yodo' fariseon', bennen' bliže' Jesusen', bļe'ele' da' ni, wzá' laže'e, na' wnné': "Chela' nak benne' ni benne' zchalje' lo wĺáz Dios, gákbe'ele' da' nak no'le ni zgame' le', na' da' žone', dan' nake' no'le

le'e." ⁴⁰ Naž Jesusen' gože' benne' fariseon', na' wnné':

—Smon, de to da' žénela' yapa' le'.

Beží'i bennen', na' wnné':

—Wnná, benne' wsdle.

⁴¹ Jesusen' gože' le':

—Wzóa to benne' wnni'a, na' wnnita'gak chope benne' zej nbage'e mežw chie'. To bennen' nbage'e chie' laziwe' che chopiz, na' yetóen' nbage'e chie' laziwe' che chop byo'. ⁴² Dan' bi de mežw chégake' nich chíjzwgake' dan' zej nbage'e chie', che len benít lawe' che žoptie' dan' zej nbage'e chie'. Wnná na'a. ¿Nozle benne' chope' ki ži'izele' bennen' benít lawe' chégake'?

⁴³ Beží'i Smon na', na' wnné':

—Žekla' neda', bennen' wbága'že' mežw chie', dan' benít lawe'.

Jesusen' gože' le':

—Da' likze zno'.

⁴⁴ Naž beyéchj Jesusen', na' bwie' no'len', na' gože' Smon na':

—¿Zle'elo' no'le ni? Wyoá'a ližo', na' bi benno' nis da' chibla' ni'a, san no'le ni besbise' ni'a len nis zbeže', na' bežie' ni'a len yicha' yichje'. ⁴⁵ Bi bzechw lawo' neda', san kate' za' bžintia' ližo', bi wzóa ži no'le ni, znope'e ni'a. ⁴⁶ Bi wló'o set yichja', san no'le ni wloé'e dan' zļa' zix ni'a. ⁴⁷ Che len žapa' le', doļa' zen dan' wbagá' no'le ni, ba benít lawa' chie', na' nži'ile'ele' neda'. No benne' ženít law Dios chie' láte'do'ze, láte'do'ze nži'ile' Dios.

⁴⁸ Naž Jesusen' gože' no'len', na' wnné':

—Doļa' wbago'o ba benít lawa' chio'.

⁴⁹ Naž benne' ka' želbé'lene' Jesusen' tzen gan žaw-gake' wzó lawgake' želyi'e ljéžgake', na' wnnágake':

—¿Nozkze benne' ni, ženít lawe' doļa'?

⁵⁰ Naž Jesusen' gože' no'len', na' wnné':

—Dan' žejli'o chia' neda', ba beló'. Binlo beyéj ližo'.

No'le ka' žáklengake' Jesús len benne' wsdle chie' ka'

8 Wdé gokgak da' ki, wdé Jesusen' gan zej že' yež zan, yež zen ka', na' yeždo' ka', gan bchalje' diža' chawen' kan zna bia' Dios, na' benne' chežínnote benne' wsdle chie' ka' zjáklene' le' tzen. ² Lezka' baļe no'le ka' zjáklene' le', no'le ka' beyón Jesusen' légake' kate' bebeje' be' xiwe' ka' yó'ogake', na' beké'e yižwé' ka' zej de'e. Lia, no'len' lezka' lie' Madlen, zoe' ládjw-gake', no'len' bebéj Jesusen' gaže be' xiwe' wyoé'e. ³ Lezka' Žwan, zo'le Chosa, benne' žape chi'e da' de liž Herodes, benne' zna bi'e, zoe' ládjw-gake', na' lezka' zoaļen Susana légake'. No'le ki želsi'ni'e da' žaw Jesusen' len benne' wsdle chie' ka'. Ki žongak no'le ka' tzen len yezika' no'le ka', na' znéjzwgake' da' de ché-gake'.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che to benne' žaz ža'ne'

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Lezka' benne' zan bžójgake' lo yež ka', na' bžingake' gan zoa Jesusen'. Katen' bdóbgake' gan zoe', le' bsaka' lebe', na' gože' légake':

⁵ —Bžoj to benne' žaz ža'ne' zjeze' binnedo' ka'. Kate' ne zjeze', béxjwgak baļe binnedo' ka' gan nak nez las,

na' wdegak benách ka' ga na', na' bléjgaken'. Łezka' bžingak byínnedo' ka', na' bdáwgakban'. ⁶ Běxjwgak yebałe bínnedo' ka' ło yo gan že' yej. Kate' blá'gak bínnedo' ka', ła' belbižten dan' bi ngopa' yon'. ⁷ Běxjwgak yebałe bínnedo' ka' gan beła'gak lba yeche' ka'. Tzen belgole lba yeche' ka' ɫen yagdo' ka'. Lba yeche' ka' beldóbgaken yagdo' ka' kate' blá'gaken, na' bžia yí'gaken yagdo' ka'. ⁸ Běxjwgak yebałe bínnedo' ka' gan nak ło yo beb. Katen' ba bgólgaken, bnézjwgaken. To ton bnezjwn yetó gaywá' bínnedo' ka'.

Kate' Jesusen' beyóž wnné' ki, zižje wnnié':
—No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

Znna Jesús biž chen' žsaka' lebe'
(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹ Naž benne' wsedle ka' che Jesusen' wnnábgekle' ɫe', na' wnnágake':

—¿Biž žsedle dan' bsaka' lebo'?

¹⁰ Jesusen' gože' légake':

—Dios zzejni'ile' le'e da' ngache' kan znna bi'e ɫe', san yezika' benách ki, zcháɫɫjena' légake' da' žsaka' leba' nich kate' wiagake', bi lé'egekle', na' kate' yéngekle', bi chejní'igekle'.

Łloe'el Jesús da' žsedle da' bsaka' lebe'
(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹ Łezka' wnná Jesusen':

—Ki nak da' žsedle dan' bsaka' leba': Bínnedo' ka' zej naken xtiža' Dios. ¹² Bínnedo' ka' bėxjwgaken ło nez las złoé'egeklen kan žak chegak benne' ka' žyenyenle' dižan', na' ła' za'te da' xiwe', na' žeká'n dižan' da' wyó'on ło yichj ɫázdo'gak benne' ka', nich bi chejlé'gaken', na' nich bi yelágake'. ¹³ Bínnedo' ka' bėxjwgaken ło yo gan že' yej złoé'egeklen kan žak chegak benne' ka' žyenyenle' dižan', na' ɫen yela' žebél želzi'en, san zej nake' ka' bínnedo' ka' bi bėngaken lwen. To chí'ido'ze žejlé'gaken', dan' nža' ɫázdogake' da' žak chégake', na' ła' žsántegake' dižan'. ¹⁴ Bínnedo' ka' bėxjwgaken gan beła'gak lba yeche' ka' złoé'egeklen kan žak chegak benne' ka' žyenyenle' dižan', na' kate' ba bėngeklen', na' da' ka' žákgaken chégake' yežlyó nga žóngaken ɫé-gake' ło'e, da' ka' zej naken yela' wnni'a chen, na' da' ka' zdan ɫáže'gake' da' žákgaken ga ni, na' dižan' bi žonen žin ło yichj ɫázdo'gake'. ¹⁵ Bínnedo' ka' bėxjwgaken gan nak ło yo beb złoé'egeklen kan žak chegak benne' ka' dot ɫáže'gake' žéngekle' dižan', na' zgo'o chóchgaken' ło yichj ɫázdo'gake', na' ło yela' zbez zen ɫáže' ché-gake' žóngake' kan znna dižan'.

Žsaka' lebe Jesús che da' žsa'ní' ližžo
(Mr. 4:21-25)

¹⁶ Łezka' wnná Jesusen':

—Xtiža' Dios naken ka to yi'. Kate' to benne' zgale' yi', bi z dosen' kak, na' bi zgo'en zanle gan žate'e, san zzoen' sibe ło yo'o, na' yin' žsa'nín' benne' ka' žó'ogake' ga na'. ¹⁷ Ła' ɫaw yógo'te da' ngache', na' gak bian', na' žoj ɫawle yógo'te da' žaken ži žize.

¹⁸ Che ɫen, le wzé nag, dan' gata' yelate' che benne' zzoa choche' da' ženle' ło yichj ɫázda'we', na' si'že' xtiža' Dios, san benne' bi zzoa choche' da' ženle' ło yichj ɫázda'we', na' yegá'a dižan' dan' benle'.

Da' ben xna' Jesús tzen ɫen benne' biche'e ka'
(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹ Naž bžin xna' Jesusen' tzen ɫen benne' biche'e ka', gan zoe', san bi gok žíngake' ɫawe' ɫe' dan' zej nnita' benne' zan ga na'. ²⁰ To benne' zoe' ga na' bliže' Jesusen', na' wnné':

—Xno'o ɫen benne' bicho'o ka' nníta'gake' ɫí'ale, na' žénegekle' wcháɫɫjengake' Le'.

²¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Benne' ki, benne' žyenyenle' xtiža' Dios, na' žóngake' kan znnan zej nake' ka' xna'kza', na' benne' bíche'kza' ka'.

Jesús zbek žie' be' wałe
(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²² To ža wžén Jesusen' to ło barkw tzen ɫen benne' wsedle chie' ka', na' ɫe' gože' légake':

—Le cho'o yechelá'a nido' nga.

Naž ła' zjaktie'. ²³ Kate' ne želdíe' ło nison', ztas Jesusen'. Naž wzó ɫaw žak to be' wałe ło nison', na' ba žek yetj barkwn' zan nisle, na' de zož chégake'. ²⁴ Naž wbíga'gake' gan de Jesusen', na' besbángake' ɫe', na' wnnágake':

—¿Benne' wsedle! ;Benne' wsedle! Ba žek ło'ojžo zan nisle.

Kate' bebán Jesusen', bliže' ben' žaken, na' nisen' da' zgo'nen, na' wzóa ži ben' goken, na' wžé' ži nison'.

²⁵ Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—¿Bi na' chejle'le che Dios?

Bžébegake' légake', na' bebángekle'. Gož ɫjéžgake' toe' yetóe':

—¿Nožkze benne' ni? Zdiłe' be' dan' žaken, na' nido', na' žóngaken dan' znne'.

Benne' yež Gadara, benne' yoe'e be' xiwe'
(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶ Naž bžin Jesusen' tzen ɫen benne' wsedle chie' ka', gan nbab yež Gadara, da' žen' yechelá'ale nido' gan nbab Galilea. ²⁷ Kate' Jesusen' bežoje' ło barkwn' gan nak ło yon', bedjchág to benne' yežen' ɫe'. Ba gok schałe'e yoe'e be' xiwe', na' biž žakwe' laže', na' biž zzo'e' ło yo'o, san zoaze' ło bloj gan zkáche'gake' benne' gat ka'. ²⁸ Kate' bennen' yoe'e be' xiwe' bl'e'le' Jesusen', wnnié' zižje. Bzoa zibe' ɫaw Jesusen', na' wnné':

—¿Biž nbaga'a chio', Jesús, Ži'n Dios, Benne' zente? Žáta'yoela' Le' bi wsaka' zi'o neda'.

²⁹ Ki wnné' dan' Jesusen' ba gože' be' xiwen' yežojen ło bennen'. Zan chí'i be' xiwen' ba bchix blol-le'en bennen'. Benne' ka' che yežen' bchéjgake' ɫe' do ya, na' bzóagake' bayw ya ni'a ne'e, san bchoge' do ya ka', na'

be' xiwen' da' yoe'e bchen' le' lo latje dach. ³⁰ Naž Jesusen' wnnable' be' xiwen', na' wnné':

—¿Bi lio'?

Be' xiwen' gožen Le':

—Be' Zan lia'.

Ki wnnán dan' yoe'e be' xiwe' zan. ³¹ Naž be' xiwe' ka' góta'yoegeklen Jesusen' bi sele'e légaken latje chol' chegak benne' gat ka'. ³² Lezka' wzóa to kwe' koch zan ga na', želdaba' žáwgakba' law ya'adon', na' be' xiwe' ka' belnáb nyachen' Jesusen' we'e légaken latje chejžó'ogaken lo koch zan ka'. Jesusen' bi'e légaken latje. ³³ Bežojgak be' xiwe' ka' lo bennen', na' bejžó'ogaken lo koch zan ka', na' jak koch ka' gan nak to le'e ya'a eyj zen. Bejbixigakba' lo nisdó', gan belyepba' nis.

³⁴ Kate' benne' ka' žape ch'igake' koch ka', blé'egekle' kan gok chégakba', bžébegake', na' bebángekle'.

Bezónnjgake' ga na', zeyéjgake' lážgake', na' bejzéngekle' benne' ka' nníta'gake' yežen', na' lezka' benne' nníta'gake' yixen'. ³⁵ Naž bžojgak benne' ka' nníta'gake' yežen', na' bejwíagake' dan' goken. Katen' bžingake' gan zoa Jesusen', blé'egekle' bennen' wyoé'e be' xiwe' ka', ži'e xni'a Jesusen'. Nakwe' laže', na' ba bezóe' cháwe'do', na' bžébegake'. ³⁶ Benne' ka' nníta'gake' ga na' belzenle' légake' kan goken, na' blé'egekle' ba beyák bennen' wyoé'e be' xiwe' ka'.

³⁷ Naž yógo'te benne' zan ka', benne' wláž che yež ka' zej nbaben yež Gadara na', góta'yoegekle' Jesusen' yežoje' lo yežlyó chégake'. Ki béngake' dan' zžébegake'. Beben' Jesusen' lo barkwn', na' bezé'e ga na'.

³⁸ Bennen' bežojgak be' xiwe' ka' le' góta'yoele' Jesusen' we'e le' latje chéjlene' Le' tzen. Jesusen' gože' le' ga'ne' ga na', na' wnné':

³⁹ —Beyéj ližo'. Bejzenle benách wláž chio' ka' ka nak da' zen da' ben Dios len le'.

Beyéj bennen' liže', na' bzie' diža' dot lo yež ka' kan nak da' zen da' ben Jesusen' len le'.

Ǫkwide' no'le che Jairo, na' no'len' wdane' laže' che Jesús

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰ Kate' bežin' Jesusen' yechelá'a nisdon', benne' zan, benne' nníta'gake' ga na', bebégekle' ni'a chie' Le' dan' želbeze' yógo'tegake' Le'. ⁴¹ Naž bžin to benne' lie' Jairo gan zoa Jesusen'. Nake' benne' blo che to yo'o gan žéngekle' benne' judío ka' xtiža' Dios. Bzoa žibe' law Jesusen', na' góta'yoele' Le' cheje' liže'. ⁴² Ki bene' dan' zoa to xkwide' no'le chie', na' ba žek gatbe'. Nakbe' bi' tlícha'kze chie', na' zejbe' ka chežinno yiz. Kate' ne zej Jesusen' tzen len benne' zan ka', zchígake' Le'.

⁴³ Zej to no'le ladjw benne' zan ka', na' ba gok chežinno yiz zžáka'li'e, dan' bi zbez žen chie', da' žaken chégakkze no'le ka', na' ba bdie' bika' da' de chie', dan' wdizjwe' benne' ka' žeyóngake' benách ka', san nitó benne' bi gok yeyone' le'. ⁴⁴ Wbige'e zaka' xkože' le' Jesusen', na' wdane' laže' da' nakwe', na' la' wbižte yižwé' žen chien'.

⁴⁵ Naž Jesusen' wnnable' benne' zan ka', benne' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—¿Nož benne' wdane' neda'?

Nitóe' bi bechebe'. Naž Bedw len benne' ka' nníta'le'ngake' le', góžgake' Jesusen', na' wnnágake':

—Benne' wsdle, zej nníta' benne' zan ga ni, benne' zchígake' Le', na' zžiga'gake' Le', na' zno': "¿Nož benne' wdane' neda'?"

⁴⁶ Naž Jesusen' wnné':

—Zoa no benne' wdane' neda', dan' gókbe'ela' bžoj yeja' wak neda', dan' žeyonen benách ka'.

⁴⁷ Kate' gokbe'el no'len' nnezle Jesusen' dan' bene', lo yeja' zžebe wzize'. Bzoa žibe' law Jesusen', na' gože' Le' lawgak benne' zan ka' biz chen' wdane' laže' da' nakwe' Le', na' kan goken, la' beyaktie'. ⁴⁸ Naž Jesusen' gože' le':

—Ží'na'do', dan' žejli'o chia' ba beyako'. Binlo beyéj ližo'.

⁴⁹ Kate' ne zžna Jesusen' da' ni, bžin to benne' wzé'e liž benne' blon', na' gože' bennen':

—Ba got xkwide' no'le chio'. Biž gon lelo' benne' wsdle.

⁵⁰ Kate' Jesusen' benle' da' ni, bechebe', na' gože' benne' blon':

—Bi žebo'. Bejle'ze che Dios, na' yeyák xkwide' no'le chion'.

⁵¹ Kate' Jesusen' wyoé'e yo'on', bi bi'e latje no benne' chó'olene' Le' san légakze Bedw len Jakob, na' Zwa, na' lezka' xa xna' xkwide' no'len'. ⁵² Želbeže benne' ka' nníta'gake' ga na'. Želbeže nyache'e ni'a che xkwide' no'len', na' Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Biž kwéžele. Bi nat xkwide' no'len'. Žtászebe'.

⁵³ Ben díjtgekle' Le' dan' nnézgekle' ba natbe'. ⁵⁴ Naž Jesusen' bežwe' na'be', na' wnnié' zižje, na' wnné':

—Ǫkwide' no'le, beyase.

⁵⁵ Naž be' nakkzbe' beyó'on lebe', na' bebanbe', na' la' wyástebe'. Jesusen' gože' légake' wnézjwgake' da' gawbe'. ⁵⁶ Bebángekle' xa xna'be', san Jesusen' bchi'le' légake' bi wzéngekle' nitó benne' kan goken.

Jesús žsele'e benne' wsdle chie' ka' nich chejségake' xtiže'e

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

9 Naž Jesusen' betobe' benne' chežinno, benne' wsdle chie' ka', na' bdie' lo ná'gake' yeja' wak, na' yeja' wnná bia', nich yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka', na' nich yeyóngake' benne' yižwé' ka'.

² Bsele'e légake' nich chejzéngekle' benách ka' kan zžna bia' Dios, na' nich yeyóngake' benne' yižwé' ka'. ³ Jesusen' gože' légake':

—Bi be wa'le che lo nez, kege bardo', na' kege yixjw, na' kege yet, na' kege mežw, na' bi xoa yenle chope laže'. ⁴ Bite'teze yo'o gan cho'ole, le soa ga na' kate' yezážele lo yežen'. ⁵ Gáte'teze gan bi gápegak benách ka' le'e ba la'ne, le yežój lo yežen', na' le kwib bixte da' dan' lable, dan' wloe'elen légake' zej nbage'e žia.

⁶ Naž zjak benne' wsdle chie' ka'. Wdégake' yógo'te yeždo' ka', na' bcháljgake' diža' chawen', na' beyóngake' benne' yižwé' ka' nníta'gake' yógo'te yež ka'.

Kan got Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ Benle Herodes, bennen' z'na bi'e, kan nak yógo'te da' žon Jesusen', na' wžé' zedle', dan' z'nagak benách ka':

—Bebán Zwa lo yela' got.

⁸ Yebałe' z'nágake':

—Belá' Lías, bennen' bchalje' lo wĺáz Dios ža ni'te.

Yebałe' z'nágake':

—Ba bebán to benne' wbabe' benne' ka' bcháljgake' lo wĺáz Dios ža ni'te.

⁹ Herodes na' wnné':

—Zwan' bchoga' yene'. ěNozkze bennen', ženla' da' zan ki da' žone'?

Herodes na' žak láže'lj'e le'ele' Jesusen'.

Zwaw Jesús gayo' mil benne' ka'

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Kate' bežngak benne' wbás ka' che Jesusen', benne' ka' bsele'e chejségake' xtiže'e, na' bzéngkle' Ľe' yógo'te da' béngake'. Naž Jesusen' bchi'e légake' cheze. Jake' to latje dach gan nbab yež Betsaida.

¹¹ Kate' wnnéžgkle' benách ka' da' ni, wnáwgake' Jesusen', na' Ľe' wdape' légake' ba la'ne, na' bcháljlene' légake' kan z'na bia' Dios, na' beyone' benne' yižwé' ka'.

¹² Kate' za' žałe ža na', wbíga'gak benne' chežinno, benne' wbás ka' che Jesusen', gan zoe', na' góžgake' Ľe':

—Beseļa' benách ki nich chjake' gan zej že' yeždo' ka', na' gan zej že' yo'odo' ka' dot gawze, nich chejtílgake' gan gá'ngake', na' da' gáwgake', dan' nak latje dach ga zoažo ni.

¹³ Naž Jesusen' gože' légake':

—Le waw-gake' le'e.

Góžgake' Ľe':

—Gáyo'ze yet xtildo' de, na' chopze bel cheton' de. ěChejto' chjé'wto' da' gawgak benne' zan ki?

¹⁴ Zej nnita' ka' gayo' mil benne' ka' ga na'. Naž Jesusen' gože' benne' wsdle' chie' ka', na' wnné':

—Le kwek chi-yóngake' to kwe' to kwe'.

¹⁵ Ki béngake', na' wže'gak yógo'te benne' ka'. ¹⁶ Naž Jesusen' bežwe' gayo' yet xtil ka', na' chope bel ka'. Bchis Ľawe', zwie' ya'abale, na' gože' Dios: "Žóžkeno'." Naž bzožje' yet xtil ka', na' bi'en che cheze benne' wsdle' chie' ka' nich chísgaken' Ľawgak benne' zan ka'.

¹⁷ Bdáwgake' yógo'tegake', na' béljgkle'. Wdé na' betóbgake' da' bizjw ka', na' beschá'gake' chežinno xk-wit ka'.

Z'na Bedw Jesús nake' Benne' Cristo

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸ To ža kate' ne zoa Jesusen' cheze gan zcháljlene' Dios, na' žónlengak benne' wsdle' chie' ka' Ľe' tzen, wnnable' légake', na' wnné':

—ěNožen' z'nagak benách ka' naka' neda'?

¹⁹ Bechébegake', na' wnnágake':

—Bałe' z'nágake' nako' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Yebałe' z'nágake' nako' Lías, bennen' bchalje' lo wĺáz Dios ža ni'te, na' yebałe' z'nágake' nako' to benne' wbabe' benne' ka' bcháljgake' lo wĺáz Dios ža ni'te, na' ba bebane' lo yela' got.

²⁰ Naž Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—Cheze le'e, ěnozkze z'nnale naka'?

Bechebe Bedw, na' wnné':

—Nako' Benne' Criston', bennen' bseļa' Dios.

Z'na Jesús kan za' gótgake' Ľe'

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²¹ Naž Jesusen' besnisle' légake', na' bchi'le' légake' bi wzéngkle' nitó benne' No nake' Ľe'. ²² Naž gože' lé-gake':

—Žon byenen sáka'li'a neda', Benne' Golje' Benách, na' da' zan da' gaken chia'. Benne' gole ka' Ľen bĥoz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsdle' ka', wká'ngake' neda' ka'ze. Gótgake' neda', san kate' te chonne ža, Dios yesbane' neda' lo yela' got.

²³ Ľezka' gože' yógo'tegake':

—Ča' no benne' žénele' gónl'ena' neda' tzen, žon byenen wzóe' cheļa'ale da' naken chie', na' gake' ka' to benne' noe'e yag kroze nich chejté'e le'en. Naž gak gónl'ene' neda' tzen. ²⁴ No benne' ži'e wnné' yoe' che yela' nban chie', wnitén', san benne' wnite' yela' nban chie' dan' žónl'ene' neda' tzen, gata' yela' nban da' zejlí kanne' chie'. ²⁵ Bi be da' chawe' gata' che to benne' ča' gape' yógo'te da' den yežlyó nga, san wnite' to čhi'ize yela' nban chie'. ²⁶ No benne' žedoe'ele' neda', na' žedoe'ele' xtiža'a, Ľezka' neda', Benne' Golje' Benách, yedoe'ela' bennen' kate' yelá'a Ľen yela' baní' che Xa', na' Ľen yela' baní' čegak wbás ka' che ya'abá che Dios nich nna bi'a. ²⁷ Da' li žapa' le'e, zej nnita' bałe benne' nga, benne' bi na' gátgake' kate' lé'egekle' ža yedjnná bia' Dios.

Z'cha' kan z'na' Ľaw Jesús

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸ Kate' ba wdegak ĥono' ža wdé bchalj Jesusen' da' ki, bchi'e Bedw Ľen Zwa, na' Jakob, na' wžene' to Ľaw ya'ado', gan bcháljlene' Dios. ²⁹ Kate' ne zcháljlene' Dios, bža' kan z'na' Ľawe', na' laže' da' nakwe' beyaken zíla'do'ze, na' wyepen yes baní'. ³⁰ Naž bļa' Ľawgak chope benne' ka' gan zoa Jesusen', na' zcháljlengake' Ľe'. Zej nake' Moisés Ľen Lías, benne' ka' wnníta'gake' ža ni'te. ³¹ Žoptie' belyepe' yes baní', na' zcháljlengake' Jesusen' kan za' gate' lo yež Jerusalén, na' yezé'e yežlyó nga. ³² Ľa'kze z'nnale'en tas Bedon', Ľen benne' ka' nní-ta'Ľengake' le', na' ben byéngake' lé'egekle' yela' baní' che Jesusen', na' čegak benne' chope' ka' nníta'Ľengake' Ľe'. ³³ Kate' žopte benne' ka' bezá'gake' gan zoa Jesusen', naž Bedon' gože' Ľe':

—Benne' wsdle, gak chawe' ga'nžo nga. Gonto' chonne yo'o laga', to chio', na' yetó che Moisés, na' yetó che Lías.

Bi nnezle Bedon' dan' z'ne'. ³⁴ Kate' ne zchalje' da' ni, Ľa' wže'te to bejw ga na', dan' bkachen' légake', na'

bžěbegake' dan' nníta'gake' lo bejwn'. ³⁵ Naž benle chi'i benne' zchalje' lo bejwn', na' wnné':

—Benne' ni nake' ži'na'. Nži'ila' Ľe'. Le wzé nag da' yi'e Ľe'e.

³⁶ Kate' beyóž benle chi'i na', toze Jesusen' ngá'nĽene' Ľégake'. Benne' wsdle chie' ka' wnníta'gake' žize, na' ža na' bi góžgake' nitó benne' kan nak da' blé'egekle'.

Žeyón Jesús to xkwide' byo yo'obe' be' xiwe'

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Kate' za' ža'ní' yetó ža, Jesusen' Ľen benne' ka' nníta'Ľengake' Ľe', bedinnegake' Ľaw ya'adon', na' za'gak benne' zan ga na', benne' ka' zedjchággake' Jesusen'.

³⁸ To benne' Ľadjw benne' zan ka' wnnié' zizje. Bliže' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsdle, žáta'yoela' Le' yedjwío' xkwide' byo chia', dan' nakbe' tliča'tekze bi' chia'. ³⁹ Yo'obe' be' xiwe' da' zkwéžeya'an Ľebe', na' žizĽe'en Ľebe', na' zbia zene' zide' žoa'abe'. Zchix Ľol-Ľe'en Ľebe', na' batkle žsanen Ľebe'. ⁴⁰ Góta'yoela' benne' wsdle chio' ka' yebéjgaken', san bi gókgake'.

⁴¹ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Ľe'e, benne' bi žejle'le chia', na' nyal yichjle. ĽGá-ka'tega žala' sóĽena' Ľe'e, na' gaka' zen Ľaže' Ľen Ľe'e? Le yedjwá' xkwide' byo chion' ga ni.

⁴² Kate' ne za'be' zbíga'be' gan zoa Jesusen', be' xiwen' bchix Ľol-Ľe'en Ľebe'. Jesusen' bdiĽe' be' xiwen', na' beyone' xkwide' byon'. Naž benezjwe'-be' lo na' xabe'. ⁴³ Bebángekle' yógo'te benne' ka' ni'a che yela' wak zen che Dios.

Jesús znne' da' yoble kan za' gótgake' Ľe'

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Kate' ne žebángekle' yógo'te benne' ka' kan nak da' zen da' žon Jesusen', Ľe' gože' benne' wsdle chie' ka', ⁴⁴ na' wnné':

—Le kwek yichjle da' ni, dan' za' wdégake' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benách ka'.

⁴⁵ Bi bejní'igekle' benne' wsdle chie' ka' da' ni, dan' bi na' wnezjw Dios Ľégake' latje chejní'igeklen', san bi bežógekle' nnábgekle' Jesusen' kan nak da' ni.

No benne' nake' blo

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶ Naž wzó Ľawgak benne' wsdle ka' che Jesusen' zdiĽ díža'gake'. Želnnable Ľjéžgake' toe' yetóe' nole' gake' benne' blo. ⁴⁷ Žákbe'ele Jesusen' da' zza' Ľáže'gake', na' wdle' to xkwíde'do', na' bzoe'-be' kwite'. ⁴⁸ Naž gože' Ľégake':

—No benne' gape' to xkwíde'do' ki ba la'ne dan' nakbe' chia', nedkzan' gape' ba la'ne, na' no benne' gape' neda' ba la'ne, Ľezka' gape' ba la'ne Xa', Bennen' bseĽe'e neda'. Che Ľen, bennen' zoe' Ľádjwle, na' nakže' gaxjw Ľaže', benne' ni nake' blo.

No benne' bi zži'e chežo, žákĽene' žo'o

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹ Naž Žwa bliže' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsdle, blé'elto' to benne' zkonle' žin lo' že-beje' be' xiwe' ka', na' bžonto' biž gonen' dan' bi žónĽene' žo'o tzen.

⁵⁰ Jesusen' gože' Ľe':

—Bi wžonle' gonen', dan' no benne' bi zži'e chežo, žákĽene' žo'o.

Jesús zdiĽe' Jakob Ľen Žwa

⁵¹ Kate' za' bawze ža žala' gat Jesusen', na' yeyepe' ya'abá che Dios, ben byene' cheje' lo yež Jerusalén.

⁵² BseĽe'e benne' wbás chie' ka' nich chjake' zgá'ale-gake' ka' Ľe', na' jake' to yeždo' gan nbab Samaria, nich chejtĽjgake' gan ga'ne' dot yele. ⁵³ Benne' ka' che yežen' bi wdápegake' Jesusen' ba la'ne dan' zeje' lo yež Jerusalén. ⁵⁴ Kate' Jakob Ľen Žwa, benne' wsdle ka' che Jesusen', blé'egekle' da' ni, góžgake' Ľe':

—Xan, žnablto' dinne yi' da' zan' ya'abá che Dios nich wžia yin' Ľégake', gonto' kan ben Lías?

⁵⁵ Byechj Jesusen', na' bdiĽe' Ľégake', na' wnné':

—Bi nnéžlele biž be' yo'ole. ⁵⁶ Neda', Benne' Golje' Benách, bla'a nga, kege nich wžia yi'a yela' nban chegak benách ka', san nich yeslá' Ľégake'.

Naž jake' yež yoble.

Benne' ka', benne' žénegekle' chjénĽengake' Jesús tzen

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Kate' Jesusen' Ľen benne' ka' žónĽengake' Ľe' tzen ne yó'ogake' nez, bžin to benne' ga na', na' gože' Jesusen':

—Xan, žénela' sá'Ľena' Le' gáte'teze gan chejo'.

⁵⁸ Jesusen' gože' Ľe':

—Beza' ka', zej že' bloj chégakba', na' byínnedo' ka', žiagak xó'ngakba' ka', san neda', Benne' Golje' Benách, bi de chia' gan gata'a nich yeží' Ľaža'a.

⁵⁹ Naž Jesusen' gože' benne' yoble, na' wnné':

—BenĽen neda' tzen.

Bennen' gože' Ľe':

—Xan, benn latje yeyá'a zga'ale liža', kate' wkáche'ža' xa'.

⁶⁰ Jesusen' gože' Ľe':

—Be' latje benne' ka' za' gátgake' wkáche'gake' benne' gat ka' chégake', san le', wyéj, bejzenle benách kan znna bia' Dios.

⁶¹ Naž bžin yetó benne', na' gože' Jesusen':

—Xan, žénela' sá'Ľena' Le', san benn latje cha'a zga'ale nich chejzela' diža' lježa' ka'.

⁶² Jesusen' gože' Ľe':

—No benne' že' Ľaže'e da' de yežlyó nga, nake' ka' to benne' zga'ne' beže, na' zwie' xkóže'le'. Cha' no benne' žone' ki, bi nake' zi gone' žin che da' znna bia' Dios.

Jesús žseĽe'e chonnĽalj chi benne' nich chejségake' xtiže'e

10 Wdé gok da' ki, Xanžon' wžie' yechonnĽalj chi benne' wsdle chie' ka', na' bseĽe'e chope wéj-gake' nich chjake' zgá'alegake' ka' Ľe' yógo'te yež zen ka', na' yeždo' ka', gan za' tie' Ľe'. ² Gože' Ľégake':

—Da' li, de'le'e žin chia', da' naken ka to yežlyó zen gan žon byenen lapa', san babze benne' wen žin chia' nníta'gake'. Che len, le gáta'yoele Dios, Bennen' nake' Xan yežlyón', se'le'e benne' wen žin ka' gan nak yežlyó chien'. ³ Le chej na'a. Le wia, neda' žse'la'a le'e, na' nakle ka žila' ka' zjakba' ladjwgak beko' yixe' snia ka'. ⁴ Bi wa'le bzod mežw, na' kege yixjw yet, na' bi wa'le yetó kwe' zélele, na' bi zélele lo nez nich wcháljlenle benách ka'. ⁵ Gáte'teze yo'o gan cho'ole, zga'ale nnale: "Da' zka'n chawe' yichj lázdo'žo gaken chegak benách nníta'gake' yo'o ni." ⁶ Cha' zoa no benne' ga na', benne' zga'n chawe'e, da' zka'n chawe' yichj lázdo'žo da' nnablen gán'lenen le', san cha' bi zoa no benne' ki ga na', da' zka'n chawen' da' nnablen gán'lenen le'e. ⁷ Le ga'n lo yo'o gan cho'ole, na' le ye'j le gaw bi da' gónngake' le'e, dan' žélkzele benne' wen žin da' gawe'. Bi tele to to yo'o. ⁸ Gáte'teze yež gan žinle, gan gápegake' le'e ba la'ne, le ye'j le gaw bíte'teze da' gónngake' le'e. ⁹ Le yeyón benne' yižwé' ka', benne' nníta'gake' lo yežen', na' le ye'-gake': "Ba bla' da' zna bia' Dios gan zoale." ¹⁰ Gáte'teze yež gan žinle, cha' bi gápegake' le'e ba la'ne, le yežój ga na', na' le chejzé lo nez che yežen', na' nnale: ¹¹ "Bižte yo che lažle, da' dan' labto' zchinnjton', na' naken da' zloe'elen nbága'le žia, san žala' nnézlele da' ni. Ba bla' da' zna bia' Dios ga zoale ni." ¹² Neda' žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka', sáka'žegak benách ka' che yežen' ka sáka'gak benách ka' wnníta'gake' lo yež Sodoma, yežen' bchinnj Dios.

Da' gak chegak benne' ka' bi yeyát láže'gake'

(Mt. 11:20-24)

¹³ Lezka' wnná Jesusen':

—Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách yež Korazín. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách yež Betsaida. Chela' gok lo yež Tiro, na' lo yež Sidón ye'la' wak zen ka' ka da' ka' bena' gan zoale le'e, ža ni'te yeyát láže'gak benne' yež ka', na' wakw kwíngake' laže' ka'ze, na' kó'ogake' de yíchjgake', da' wloe'elen ba beyát láže'gake'. ¹⁴ Che len, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka', sáka'žele le'e ka sáka'gak benne' yež Tiro ka', na' benne' yež Sidón ka'. ¹⁵ Le'e, benách ka' zoale lo yež Kapernaum. Gok chele kan wyepke gan cho'ogak benách ka' ya'abá che Dios. Na'a yetjle gan chejžo'ole latje cho' chegak benne' gat ka'.

¹⁶ Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wné':

—No benne' zze nage' chele le'e, lezka' zze nage' chia' neda', na' bennen' zka'ne' le'e ka'ze, lezka' zka'ne' neda' ka'ze, na' bennen' zka'ne' neda' ka'ze, lezka' zka'ne' ka'ze Xa', Bennen' bsele'e neda'.

Žežingak benne' ka' bejségake' xtiža' Jesús

¹⁷ Kate' chonn'lj chi benne' ka' bse'la' Jesusen' nich chejžengekle' benách diža' chawen' bežingake' gan zoe', na' wnnágake':

—Xan, be' xiwe' ka' žóngaken kan znnato' kate' zkonlto' žin lo'.

¹⁸ Jesusen' gože' lé'gake':

—Neda' ble'ela' da' xiwe', na' wbixen zan ya'abá kan žon yi' wzió', dan' žazen lo yo. ¹⁹ Le wia nga, neda' bdia' lo na'le ye'la' wnná bia' nich gak góxwle bele snia ka', na' goxjní' ka', len na'le, na' bi be gaken chele, na' nich wchinnjle ye'la' wnná bia' che da' xiwe', dan' bi zle'elen žo'o chawe'. ²⁰ Na'a, le yebél, kégeze dan' žongak be' xiwe' ka' kan znnale, san dan' zej nyejw lale ya'abá che Dios.

Žebél Jesús

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ La' na'ze bebél Jesusen', zoa len Dios Be' La'y Le', na' wnné':

—Zka'n zena' Le', Xe, nako' Xan ya'abá, na' Xan yežlyó nga. Ki žona' dan' bkacho'o da' ki lawgak benne' ka' žákgake' da' zenle'e, na' lawgak benne' sina' ka', san bloe'elo' xkwide' ka' kan zej naken. Ka'kze gaken, Xe, dan' ki žaz lažo'o Le'.

²² Naž wnné':

—Ba bde Xa' yógo'te lo na'a. Bi zoa no benne' nnezle' no benne' nake' Ži'n Dios, san toze Xažo Dios nnezlen', na' bi zoa no benne' nnezle' no benne' nake' Xažo Dios, san toza' neda', Ži'ne', nnezlan', na' lezka' nnézgekle benne' ka' žénela' neda', Ži'ne', wloe'ela' lé'gake' Xa'.

²³ Naž Jesusen' bwie' benne' wsedle chie' ka', na' gože' lé'gake':

—Ba nez zen naken chegak benne' ka' zlé'egekle' da' zlé'elele le'e, ²⁴ dan' žapa' le'e: benne' zan, benne' ka' bcháljgake' lo wlád Dios len benne' wnná bia' ka', gó-negekle' lé'egekle' da' zlé'elele le'e san bi blé'egeklen'. Gónegekle' yéngkele' da' žénlele le'e, san bi béngeklen'.

Benne' Samaria, benne' nake' chawe'

²⁵ Naž la' wzó ža'te to benne' yodo' wsedle, na' nich si' bi'e Jesusen', wnnable' le', na' wnné':

—Benne' wsedle, žbize žala' gona' nich gata' ye'la' nban da' zejli' kanne chia'?

²⁶ Jesusen' gože' le':

—Žejni'ilo' da' nyejw le'e yich, dan' bchi'le Moisés? žNakx xbab žono' le' dan' žolo'o?

²⁷ Bež'i'i bennen', na' wnné':

—Ki znnan: "Bži'il Xano' Dios dot lažo'o, na' len dot yichj laždo'o, na' len dot ye'la' žon chio', na' len dot ye'la' žejni'il chio', na' lezka' žala' ži'ilo' lježo' kan nži'il kwino'."

²⁸ Jesusen' gože' le':

—Da' likze kan wnnó'. Ben ki, na' gata' ye'la' nban na' chio'.

²⁹ Dan' gónele bennen' yebéj chawe' kwine', gože' Jesusen':

—žNož benne' nake' lježa'?

³⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—To benne' wzé'e lo yež Jerusalén, na' bdinne', zeje' yež Jerikó. Lo nezen' béxwgak benne' wbán ka' le'. Btínnegake' ze', na' béngake' le' we'. Naž bezá'gake' ga na', na' bká'ngake' le' ba žatkze'. ³¹ Naž wdé to bžoz lo

nezen'. Kate' bļe'ele' bennen' žie' we', cheļa'ale wdíe'.³² Ļezka' to benne' nbabe' za'só Lebí, benne' ka' žón-gake' žin che yodo', wdíe' ga na'. Kate' bļe'ele' le', lezka' wdíe' cheļa'ale.³³ Ļezka' to benne' nbabe' Samaria yoe'e nezen', na' bžine' gawze gan de bennen' žie' we'. Kate' bļe'ele' le', beyache' lāže'le' le'.³⁴ Wbige'e gan die', na' bdebe' set, na' xis uba waļ lo we' chie', na' bchelen' laže'. Naž bžie' le' xkože' bia chie', na' bchi'e le' lo yo'o gan želžin benne' ka' yó'ogake' nez, gan wdape chi'e le'.³⁵ Yetó ža kate' ba ža'ní, katen' za' yezá benne' Samaria na' ga na', wleje' lažjwe' che chope ža, na' bka'nen' lo na' benne' xan yo'on', na' gože' le': "Wdape chi'i benne' ni, na' cha' senžo' mežw, neda' yeyizjwan' le' kate' yelá'a."³⁶ Na'a, žnakx xbab žono' le'? žNole benne' chonne ki goke' ljež bennen' bengak benne' wbán ka' le' zia?

³⁷ Bechebe benne' yodo' wsedlen', na' gože' Jesusen':
—Bennen' beyache' lāže'le' le'.
Naž Jesusen' gože' le':
—Wyéj na'a, na' ben ki.

Da' ben Jesús liž Marta len Lia

³⁸ Naž Jesusen' beyo'é nez, na' bžine' to yeždo' gan zoa to no'le lie' Marta, na' no'len' bchi'e le' liže'.³⁹ Martan' zoa no'le bile' lie' Lia, na' Lian' wži'e xni'a Jesusen', na' bze nage' xtiže'e.⁴⁰ Martan' wžé' zedle' dan' žónli'e žin. Wbige'e gan zoa Jesusen', na' gože' le':

—Xan, žbi žeyache' lāže'lo' neda' dan' bka'n bi' bila' ni neda', na' toza' žona' žin? Gož-be' gáklenbe' neda'.

⁴¹ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Marta, Marta, že' zedlo', na' da' zan da' že' lažo'o žonon'.⁴² Toze da' žon byenen gonžon, na' Lia ni wžebe' dan' nakže chawe', na' dan' wžebe' bi yegán.

Kan žala' wcháljlenžo Dios

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

11 To ža na' Jesusen' zcháljlene' Dios. Katen' beyož bcháljlene' le', to benne' wsedle chie' gože' le', na' wnné':

—Xan, bsdle neto' wcháljlenžo Dios, kan ben Zwa, bsdle' benne' ka' žónlengake' le' tžen.

² Naž Jesusen' gože' légake':

—Kate' wcháljlenle Dios, žala' nnale ki:

Xato', zo' ya'abá, ga'n žen lo'.

Da, nna bi'o nga.

Ženelto' gak yežlyó nga kan žaz lažo'o Le', kan žaken ya'abá chio'.

³ Benn da' gawto' na'a ža.

⁴ Benít law cheto' doļan' nbága'to'

kan neto' ženít lawto' che no benne' bi da' žone' cheto'.

Bi go'o latje gon da' xiwe' ga bága'to' doļa', san beslá neto' lo da' žonen.

⁵ Ļezka' Jesusen' gože' légake':

—Cha' zoa no benne' lādjlwe, benne' zoa lježe', na' cha' žin to benne' liže' gachje yele, naž cheje' gan zoa lježen', na' wļiže' le', na' nne': "Bicha'a, benngaž neda' chonne yet xtil, ⁶ dan' to benne' ze'e zi'to' ba bļe'e liža',

na' bi be de da' wa'a-ne' gawe'." ⁷ žYechebe bennen' yoe'e lo yo'on', na' yi'e le' ki? "Bi gon lēlo' neda'. Ba nye-jw yo'o, na' bi' chia' ka' ba déļengakbe' neda'. Bi gak chasa' nich bi da' gonna' chio'." ⁸ Neda' žapa' le'e: la'kze bi chase' nich bi da' wnezjwe' chie' dan' nake' lježe', san chase', na' wnezjwe' chie' ka da' žiážjele' nich bi gon lēlže' le'. ⁹ Che len žapa' le'e:

Le nnab, na' Dios gonne' chele.

Le chilj, na' žel chele.

Le wļiž ža yo'o, na' yaljwn chele.

¹⁰ No benne' bi da' znnabe', zzi'en, na' bennen' bi da' žilje', zžel-len', na' bennen' žliže' ža yo'o, žaljwn chie'.

¹¹ 'Cha' zoa no benne' lādjlwe, benne' nake' xa xk-wide', na' cha' nnablbe' le' yet xtil, žwnezjwe' chebe' yej? Cha' nnablbe' le' to bel, žwnezjwe'-be' bele? ¹² Cha' nnablbe' le' to xchit bežjw, žwnezjwe'-be' goxjní? ¹³ Ki naken, cha' le'e bi nakle chawe', san nnézlele wnézjlwe chegak žinle ka' da' naken chawe', wak wxén lāže'žele Xale zoe' ya'abá gonne' Dios Be' La'y chele, nol-le nnáblele le'.

Znnágake' Jesús žone' žin len yeļa' wak che da' xiwe'

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴ To ža Jesusen' bebeje' be' xiwe' da' yo'o to benne', dan' žonen ga bi žak nnie'. Kate' bežoj be' xiwen', bchalj bennen' bi gok nnie', na' bebángekle benách ka' wnníta'gake' ga na'. ¹⁵ Baļe benne' ka' wnnágake':

—Žebeje' be' xiwe' ka' len yeļa' wak che Belzebú da' xiwe', xangak be' xiwe' ka'.

¹⁶ Gónegekle yebaļe benne' ka' si' biá'gake' Jesusen', na' belnnable' le' gone' to da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios. ¹⁷ Gókbe'ele Jesusen' da' žénegekle' gón-gake', na' gože' légake':

—Gáte'teze gan zej nnita' benne' wnná bia' ka', cha' žoj chóplegak benne' ka', kwia yí'gake'. Cha' žoj chóplegak benách ka' nníta'gake' to yo'o, yeyož chégake'.

¹⁸ Ļezka' žak che da' xiwe', dan' nzin' Belzebú. Cha' žoj chóplegak benne' ka' yó'ogake' lo nan', žnakx gak dia' yeļa' wnná bia' chen? žNa'a nnale žebeja' be' xiwe' ka' len yeļa' wak che Belzebú? ¹⁹ Cha' neda' žebeja' be' xiwe' ka' len yeļa' wak che Belzebú, žnozke benne' žonne' yeļa' wak chegak benne' ka' žónlengake' le'e tžen, nich žebéjgake' be' xiwe' ka'? Che len, da' žongak benne' ka' nak bian' nchíxele le'e. ²⁰ Cha' neda' žebeja' be' xiwe' ka' len yeļa' wak che Dios, da' li ba bļa' da' žn-na bia' Dios gan zoale.

²¹ 'Kate' to benne' wale nzi' lo ne'e da' zdíl-lene', na' žape chi'e liže', da' ka' nape' zej nga'nen chawe'.

²² Na'a, cha' za' yetó benne', bennen' nakže' wale ka le', wlej wchochje' le', na' yek'é yógo'te da' zdíl-lene', dan' žxen laže'en, na' chise' da' gota' che bennen'.

²³ 'Cha' zoa no benne' bi žónlene' neda' tžen, nake' benne' žži'e chia' neda'. Cha' zoa no benne' bi žtóbļene' neda', žóslase'.

Kan nak che be' xiwe', da' žežinen latje chen

(Mt. 12:43-45)

²⁴ Ļezka' wnná Jesusen':

—Kate' žežój to be' xiwe' lo benne', zdan gan nbiže, žiljen gan yezí' lažen'. Cha' bi žel' chen, naž nnan: "Yey'a gan bžoja'." ²⁵ Kate' žežinen ga na', žejxakan' bennen', nake' ka to yo'o da' ba nloan, na' ba nba'an nich no benne' chejsóe' ga na'. ²⁶ Naž chejen, na' chejxín' yegáž be' xiwe' ka', da' ka' zej nakžen xiwe', na' chó'ogaken bennen'. Na'a, da' gaken che bennen' gakžen zi' ka dan' goken chie' zga'ale.

Yela' ba nez zen da' naken dot li laže'

²⁷ Kate' ne zchalj Jesusen' da' ni, to no'le zoe' ladjw benne' zan ka' wnnié' zižje, na' wnné':

—Ba nez zen naken che no'len' bi'e Le' lo li'e, na' lezka' naken che lcho' no'len' gan gožo'o.

²⁸ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Ba nez zenže naken chegak benne' ka' želyenle' xtiža' Dios, na' žóngake' kan znnan.

Znnábgekle' Jesús gone' to da' gak bian' no nake'

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Kate' ne želžingak benne' zan gan zoa Jesusen', wzó lawe' zchalje', na' wnné':

—Benne' wen da' kegle ki želnnable' neda' gona' to da' gak bian' gan za' yela' wak chia'. San bi be da' gak bian' lé'egekle'. Toze da' gak bian' kan gok che Jonás lé'egeklen'. ³⁰ Dan' goken che Jonasen' gok to da' nak bian' lawgak benne' ka' wnníta'gake' lo yež Nínibe. Lezka' gaken chia' neda', Benne' Golje' Benách. Gaka' to da' nak bian' lawgak benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a. ³¹ Kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' da' sáka'gake', katen' wchi'a laže'e benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, Dios yechise' no'len' wzóe' ža ni'te, no'len' wnná bi'e benách ka' che yežlyón' da' žen' chejá'a gan zde wbiž byo' zag ka'. Da' ben no'len' wlo'e'elen zej nbaga' benne' ki zia. Ki gaken dan' bžoj no'len' gan nak zi'to' nich wzé nage' diža' che yela' žejní'il da' bchalj Salomón, benne' wnná bi'e benne' Israel ka'. Na'a, zoa' neda' nga, na' nakža' blo ka' gok Salomón na'. ³² Lezka', Dios yechise' benne' ka' wnníta'gake' lo yež Nínibe kate' žin ža choge' chegak benách ka', katen' wchi'a laže'e benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a. Da' bengak benne' Nínibe ka' wlo'e'elen zej nbaga' benne' ki zia. Ki gaken dan' beyát láže'gak benne' ka' wnníta'gake' lo yež Nínibe katen' béngekle' da' bchalj Jonasen'. Na'a zoa' neda' nga, na' nakža' blo ka' gok Jonasen'.

Da' žsa'ní' lo yichj lázdo'žo

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' no benne' zzalje' yi', bi zgo'en gan ngache', na' bi zdosen' zan kak, san zzoen' sibe gan la'ten, nich wza'nín' chegak benne' ka' želyo'é'e lo yo'on'. ³⁴ Zej nak yej lawžo ka to da' zgo'on baní' lo yichj lázdo'žo. Cha' yej lawo' zej naken chawe', dotio' nžan' da' naken baní'. San cha' yej lawo' bi zej naken chawe', dotio' nžan' da' naken choł. ³⁵ Wdape chi'i kwino' cha', nich

dan' zgo'on baní' lo yichj lázdo'o bi yeyaken choł. ³⁶ Ki naken, cha' dotio' nžan' da' naken baní', bi be da' naken choł zóa'lenen le', na' le'elo' binlo yógo'te, kan žak kate' zza'ní' yi' gan zo'.

Jesús žesbage'e benne' yodo' ka' zia

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lk. 20:45-47)

³⁷ Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, to benne' yodo' fariseo bliže' le' nich chejtáwlene' le'. Kate' Jesusen' wyo'é'e liž benne' yodon', wži'e, na' wzó lawe' že'j žawe'. ³⁸ Kate' benne' yodo' fariseon' bl'e'ele' le', bebanle' dan' bi wdíb Jesusen' ne'e kate' za' gawe'. ³⁹ Naž Xanžon' gože' le':

—Le'e, benne' yodo' fariseo ka', žib kwine kan žible lawle da' že'j žáwlenle, san lo yichj lázdo'le nža'le da' kegle ka', na' zza' láže'le da' bi naken chawe'. ⁴⁰ Le'e bi žejní'ilele. ŽBi nnézele, Dios, Bennen' zle'ele' da' zoa lawle lezka' zle'ele' da' yo'o lo yichj lázdo'le? ⁴¹ Na'a, le wnezjw benne' yache' ka' che da' naple. Naž yógo'te da' naple yeyaken chawe'.

⁴² 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' fariseo ka'. Žíjwle che yodo' to kwe' che to chi kwe' da' zzi'le che yiže' weje, na' che yiže' rod, na' chegak yiže' kwando', san to zdézele da' naken chawe', na' yela' nži'il chele Dios. Da' ki žon byenen gonle, na' bi wka'nle yezika' da' ka' žonle.

⁴³ 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' fariseo ka'. Žénelele kwe'le gan nak blo lo yo'o gan žo'le xtiža' Dios. Lezka' žénelele gápegak benne' ka' le'e ba la'ne lawgak benách ka'.

⁴⁴ 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wse'dle ka', na' le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zlo'ézele chawe' kwine, dan' nakle kan zej nak yežw ba ka' chegak benne' gat ka', da' ka' bi zej nla' lawn, na' želdá benách ka' lawlegaken, na' bi žákbe'egeklen'.

⁴⁵ Naž beží'i to benne' yodo' wsedle, benne' žake' da' bchi'le Moisés, na' gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, kate' zno' ki, lezka' neto' žon zi'o.

⁴⁶ Jesusen' gože' le':

—Lezka' da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', žakle da' bchi'le Moisés. Ki naken dan' žesbága'le benách ka' to ywa' zi'i da' bi gak no benne' we'en, san le'e ni láte'ze bi zdalen' len ni'a na'le.

⁴⁷ 'Da' nyáche'le'e naken chele le'e, dan' zzoale da' xtan ka' lawgak yežw ba ka' gan zej ngache' benne' ka' bcháljgake' lo wlaž Dios, na' betgak xa wdé chele ka' légake'. ⁴⁸ Ki naken, zzoa lile žónlenle tzen da' bengak xa wdé chele ka', dan' betgak xa wdé chele ka' légake', na' le'e zzoale da' xtan ka' lawgak yežw ba ka' gan zej ngache'e.

⁴⁹ 'Che len, lo yela' žejní'il chie', Dios wnné' ki: "Sela'a benne' ka' wcháljgake' lo wlaza' neda', na' benne' wbás chia' ka', gan zoale, na' benne' ki, gotle bałe', na' kwia láže'le yebałe'." ⁵⁰ Ki gon Dios dan' choge' chegak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a gátgake' ni'a che žen chegak yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' le'. Xa wdé chele ka' bétgake' benne' ka' kate' wzó law žata' yežlyó nga, ⁵¹ kate' wzó law wzóa ben-

nen' bete' Abel, zi'n Adán, na' zejte bétgake' Secría. Bétgake' le' gachje láwe'le gan de bkog la'y gan zzyé-gake' bia beždo' ka' law Dios, na' gan zoa latje la'y. Che len, žapa' le'e, Dios choge' chegak benne' ka' nní-ta'gake' ža ni zoažo na'a gátgake' ni'a che žen chegak yógo'te benne' ka', dan' xa wdé chele ka' bétgake' lé-gake'.

⁵² Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wse-dle ka', žakle da' bchi'le Moisés. La' lé'ezele nzi' lo na'le zi'n ya che latje gan zžel-lžo ye'la' žejní'il. Le'e bi žo'ole, na' žsėjwle xnezgak benne' ka' žénegekle' chó'ogake' ga na'.

⁵³ Kate' beyóž bchaljlen Jesusen' lé'gake' da' ni, benne' yodo' wsedle ka' len benne' yodo' fariseo ka' bžá'ale'egake' le', na' wzó lawgake' želnnable' le' kan nak da' zan da' žák'gaken, ⁵⁴ nich kwéjgake' le' diža' nich gak yesbá'ga'gake' le' zia ni'a che da' yechebe'.

Žsedle Jesús kan nak ye'la' zlo'é'ezele chawe' kwin

12 La' ža na'ze bdo'bgak zan gaywá' benách gan zoa Jesusen', na' zejte wléj ljéžgake'. Naž wzó law Jesusen' zcháljlene' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le gape chi'i kwinle che da' naken ka' kwa zichj che yet xtil chegak benne' yodo' fariseo ka', dan' naken ye'la' zlo'é'ezele chawe' kwin chégake'. ² Bi be de da' žaken ži žize dan' bi la' lawlen, na' bi be de da' ngachen' dan' bi gak bian'. ³ Che len, yógo'te da' ba wnnale gan nak choj, yéngkle benách ka' gan nak lo baní', na' da' bchaljle ngáche'ze gan wzóa lo yo'o nye-jwn, gaken da' wchaljgak benách ka' lawgak yógo'te benách.

No Benne' žala' žébežo

(Mt. 10:28-31)

⁴ Lezka' wnná Jesusen':

—Žapa' le'e, zí'na'do' ka': bi žébele benne' ka' žót-gake' benách ka', san te na' biž bi gak góngake' ché-gake'. ⁵ Wlo'e'ela' le'e no benne' žala' žébele. Le žebe Bennen' gak ke'e ye'la' nban chele, na' te na' nape' ye'la' wnná bia' cho'ne' le'e lo yi' gabíl. O', žapa' le'e, le žebe Bennen'.

⁶ Žóte'gake' gayo' byínnedo' ka' len chope mežw las-do', san Dios bi žal laže'e nitoba'. ⁷ Léžka'kzen, yógo'te yicha' yichjle zej nbaben law Dios. Che len, bi žébele. Záká'žele le'e ka' byínnedo' zan.

Benne' ka' znnágake' zej nake' che Jesús

(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Lezka' wnná Jesusen':

—Žapa' le'e: yógo'te benne' ka' znnágake' zej nake' chia' neda' lawgak benách, lezka' neda', Benne' Golje' Benách, nnia' zej nake' chia' lawgak wbás che ya'abá ka'. ⁹ Benne' ka' znnágake' bi zej nake' chia' neda' law-gak benách, lezka' neda' nnia' bi zej nake' chia' lawgak wbás che ya'abá ka'.

¹⁰ Yógo'te benne' ka', benne' nnégake' chia' neda', Benne' Golje' Benách, wak yenít law Dios chégake', san cha' no benne' nnie' che Dios Be' La'y, bi yenít law Dios che bennen'.

¹¹ Kate' wché'gake' le'e gan nak lo yo'o gan zdo'bgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' lawgak benne' ka' wchi'a láže'gake' le'e, na' lawgak benne' wnná bia' ka', bi kwe' zédlele ni'a che da' gonle, o da' yecheble, o da' žala' nnale. ¹² La' ža na'ze wlo'é'el Dios Be' La'y le'e da' žala' nnale.

Ye'la' wnni'a chežo wak gonon ga gal láže'žo Dios

¹³ To benne' ladjw benne' zan ka' gože' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle, gož benne' bicha'a gonne' da' žeya'la' chia' che da' gota' che xato'.

¹⁴ Jesusen' gože' le':

—Benne'. žZoa no benne' bzoe' neda' nich wchi'a laža'a le'e, o wzozja' da' de chele?

¹⁵ Naž Jesusen' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Le wia nga. Le gape chi'i kwinle nich bi tonle ye'la' gape. Kégeze da' náple'ele wzóan le'e lo ye'la' žebele.

¹⁶ Naž Jesusen' bchaljlene' lé'gake' da' bsaka' lebe', na' wnné':

—Wzóa to benne' wdápe'le ye'la' wnni'a, na' bnéjwle'e yežlyó chie'. ¹⁷ Naž wzá' laže'e, na' wnné': "žNakxkze gona? Bi nžo'o ga gape chi'a da' žonn yež-lyó chia'." ¹⁸ Naž wnné': "Ki gona'. Wchinnja' yo'o ka' gan žape chi'a da' žata' chia', na' gona' yo'o ženže ka', gan gape chi'a da' žata' chia', na' dan' ba de chia'.

¹⁹ Naž yapa' kwina': ba nápe'li'a da' ba btoba', da' ye'j gawa' zante yiz. Yeží' laža'a. Ye'j gawa', na' yebela'."

²⁰ Naž Dios gože' le': "Le' bi be nnezlo'. Na'a ye'le gato'. Na'a, žnože benne' gak chie' dan' ba btobon'?" ²¹ Ki žaken che bennen' žtobe' chekze' ye'la' wnni'a, na' bi žone' da' zej naken ka' ye'la' wnni'a law Dios.

Dios žape chi'e benách chie' ka'

(Mt. 6:25-34)

²² Wdé na' Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Che len žapa' le'e: bi kwe' zédlele ni'a che da' ye'j gawle, dan' nbánjenle, o ni'a che laže' da' gákwle. ²³ Záká'že ye'la' nban chele ka' da' žawlen, na' záká'že be'la' žen chele ka' laže' da' žákwlen. ²⁴ Le wia kan žak chegak sechj ka'. Bi žážgakba', na' bi žel-lapba', na' bi zej nnita' yo'o ka' chégakba' gan gape chí'igakba' da' žata' ché-gakba', san Dios zwawe' lé'gakba'. žBi záká'žele le'e ka' byínnedo' ka'? ²⁵ žNož benne' ladjwle le'e gak gone' ga soe' nbane' yetó chí'ido'ze dan' že' zedle' chen? ²⁶ Che len, cha' bi gak gonle da' naken láte'do'ze, žbiž chen' že' zédlele ni'a che da' naken da' zenle'e?

²⁷ Le wia kan zgólegak yéjedo' ka'. Bi žóngaken do laže', na' bi žáb'gaken laže', san žapa' le'e, la'kze gó-ta'le'e ye'la' wnni'a che Salomón, bennen' wnná bi'e, lažen' da' gokwe' bi gokžen xtan ka' zej nak yéjedo' ki. ²⁸ Cha' Dios žone' xtan yeje yíxe'do' ka' da' žé'gaken

na'a le'e yixe', na' wxé wiž chéygaken lo yi', žbi gone' da' zenže chele le'e, le'e na' bi žejle'le che Dios dot láže'le? ²⁹ Che len, bi we' láže'le da' ye'j gawle, na' bi kwe' zédlele chen. ³⁰ Yógo'te da' ki žiljgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, san ba nnézkzele Xale Dios da' ka' žiážjele. ³¹ Le we' laže' gonle kan zŋna xtiža' Dios, na' yógo'te da' ki gonne' chele.

Yeļa' wnni'a da' ztobžo ya'abá che Dios

(Mt. 6:19-21)

³² Lezka' wnná Jesusen':

—Bi žébele le'e, nakle zíla'do' chia' ka'. Bi nakle benne' zan, san Xale Dios žaz laže'e gonle' le'e latje chejsoale gan zŋna bi'e le'. ³³ Le gote' da' naple, na' le wnezjw da' si'le chegak benách yache' ka'. Ki gaken, gonle bzod mežw chele da' bi kwia yin', na' wtoble yeļa' wnni'a da' bi te chen ya'abá che Dios, gan bi gak žin benne' wbán, na' bi galj béledo' chen. ³⁴ Gan že' yeļa' wnni'a chele, we' láže'le žinle ga na'.

Žala' gakžo ban laže'

³⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Le gak ban laže', na' le wzálj yi' da' wza'nín' chele. ³⁶ Le gak ka benne' wen žin ka', benne' želbeze' ža yeļa' xángake', bennen' wyeje' lni che yeļa' zchag na', nich kate' yežine', wliže', na' la' wsáljwtegage' nich yeyo'é. ³⁷ Ba nez zen gaken chegak benne' wen žin ka', benne' gak ban láže'gake' kwézgake' kate' yeļa'že xángake'. Da' li žapa' le'e, xángaken' wpá' kwine', na' kweke' lé-gake' gan ye'j gáwgake', na' wsí'ni'e dan' gáwgake'. ³⁸ La'kze yełé'e kate' ba žak choj o gachje yele, cha' yedjxake'e légake' nníta'gake' želbeze' le', ba nez zen gaken chegak benne' wen žin ka'. ³⁹ Žala' nnézlele da' ni. Chela' nnezle xan yo'o biz ža žin benne' wbán, gak ban laže'e, na' bi we'e latje bennen' wžie' yežw liže', nich bi kwane' da' de liže'. ⁴⁰ Che len, le gak ban laže' le'e, dan' yełá'a neda', Benne' Golje' Benách, to ža kat-en' bi kwezle neda'.

Benne' wen žin chawe', na' benne' wen žin bi nake' chawe'

(Mt. 24:45-51)

⁴¹ Naž Bedw wnnable' Jesusen', na' wnné':

—Xan, žži'o néto'ze da' ni da' žsaka' lebo', o ži'o yó-go'te benách da' ni?

⁴² Xanžon' gože' le', na' wnné':

—žNozkzen' benne' wen žin chawe', benne' žejni'ile', na' nzi' lo ne'e lo wláz xane'? Benne' ni, xane' wdíe' lo ne'e liže', nich kate' gaļa' gawgak benne' ka' nníta'gake' liže', na' wnezjwe' légake' da' gáwgake'. ⁴³ Ba nez zen gaken che benne' wen žin na' kate' yełá' xane', cha' yedjxake'e le' žone' žin na' da' bdien' lo ne'e. ⁴⁴ Da' li žapa' le'e, xane' wdíe' lo na' benne' wen žin chawen' yógo'te da' de chie'. ⁴⁵ Cha' no benne' wen žin gekle' bi yełá' ze xane', na' so lawe' wsaka' zi'e yezika' wen žin ka', benne' byo ka', na' no'le ka', na' so lawe' ye'j gawe', na' sožle', ⁴⁶ naž yełá' xan benne' wen žin na' kate' bi

kweze' le', o kate' bi gákbe'ele', na' wsaka' zi'e benne' wen žin na', benne' bi nake' chawe', na' choge' chie' kwia yi'e kan nžog chegak benne' ka' bi žejlé'gake' che Dios.

⁴⁷ 'Benne' wen žin na', benne' nnezle' da' žénele xane', na' bi zoe' zbeze', na' bi žone' kan wnná xane', benne' ni, wsaka' zi'le'e xane' le'. ⁴⁸ Cha' to benne' wen žin bi nnezle' da' žénele xane', na' cha' gone' da' gonen ga bage'e da' gonen ga wsaka' zi' xane' le', wsaka' zi'e benne' wen žin ni láte'do'ze. No benne' nzi' lo ne'e da' zenle'e, da' zenle'e yennáb xane' lo ne'e, na' bennen' xane' bxn laže'e le' da' zenže, lezka' da' zenže yennáb xanen' lo ne'e.

Da' nak Jesús gon choplen benách ka'

(Mt. 10:34-36)

⁴⁹ Lezka' wnná Jesusen':

—Bļa'a neda' nich wzena' yi' yežlyó nga, na' že' zedla' nich zen yin'. ⁵⁰ Na'a, de to da' žala' saka'a neda' da' naken ka to da' yezóa' nis, na' že' zedla' kate' gakžen chia'. ⁵¹ žžéklele le'e bļa'a neda' nich wzóa' žize da' žak-en yežlyó nga? Žapa' le'e: O'o. Bļa'a nich ko'a da' gon chople benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. ⁵² Na'a so law gayo' benne' ka', benne' nníta'gake' to yo'o gák-gake' chope la'a. Chonne' tíl-lengake' chope benne' ka', benne' zej nzi'e xtiža'a, na' chope' ka' tíl-lengake' chonne' ka'. ⁵³ No benne' zoa xkwide' byo chie' tíl-lene' zi'nen', na' xkwide' byon' tíl-lenbe' xaben'. To no'le zoa xkwide' no'le chie' tíl-lene' zi'nen', na' xkwide' no'len' tíl-lenbe' xna'ben'. No'len' zoa zoa' liže' tíl-lene' zoa' ližen', na' zoa' ližen' tíl-lene' to' zi'nen'.

Da' žakgak na'a ža da' zej nak bian'

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴ Lezka' Jesusen' gože' benne' zan ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Nnézkzele dan' zŋnagak benách ka', zŋnágake': "Kate' že' bejw kwele wak yejw. Kate' žechj be' bi gak yejw." Žakkzen kan zŋnágake'. Le'e, benne' bi nnezle ka'. Žak zŋnéya'ale da' gon lawe' ža, san bi žákbe'elele nbága'le zia ni'a che da' žónkzele.

Žala' yegá'nlenžo chawe' no benne' zže'e žo'o

(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—žBiz chen' bi zchi'a láže'kzle le'e kan nak da' naken chawe'? ⁵⁸ Cha' zoa no benne' bi da' yennable' le', na' zejle nich žinle yolawe', be' laže' yegá'nleno' bennen' chawe' kate' ne yo'ole nez, nich bi yesbage'e le' zia law benne' zchi'a laže'e le'e, na' bennen' zchi'a laže'e wdíe' le' lo na' benne' žsejwe' liž ya, na' bennen' wsejwe' le' liž yan'. ⁵⁹ Žapa' le', bi yežojo' ga na' kate' chíjwžo' dot da' nbago'o che bennen'.

Žon byenen yeyát láže'žo

13 La' ža na'ze bžingak benne' ka' ga na', na' bžengekle' Jesusen' kan ben Pilato. Bete' baļe

benne' Galilea, na' wzí'e žen chégake', na' bchagen' len xchengak bia beže, bia ka' ba bétgake'-ba' nich wžía-gake' xchéngakba' law Dios. ² Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—¿Žékéle le'e wbága'žegak benne' Galilea ka' doła' ka yezika' benne' Galilea ka', dan' belzake'e ki? ³ Žapa' le'e: O'o, na' cha' bi yeyát láže'le, lezka' kwia yi'le yó-go'tele. ⁴ Lezka' goken chegak chino' chonne benne' ka', bejbaga' yo'o zan kwia na', da' nzin' Siloé, légake', na' gótgake'. ¿Žékéle le'e belbága'že benne' ka' zia ka yezika' benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén? ⁵ Žapa' le'e: O'o, na' cha' bi yeyát láže'le, lezka' kwia yi'le yó-go'tele.

Žsaka' lebe Jesús che yag higo dan' bi be wžían

⁶ Naž bzaka' lebe Jesusen', na' gože' légake':

—Wzóa to benne', na' wzóa to yag higo da' gozen' gan nak lo yežlyó chie'. Twiz twiz bejwíe' cha' zbia yagen', san bi be bžel-le'. ⁷ Naž gože' benne' žone' žin lo yežlyó chien', na' wnné': "Ba gok chonniz žida' žeyilja' da' kwia yag higo ni, san bi be žežel-lan'. Bchogen. ¿Biz chen' kon lanen yežlyó nga?" ⁸ Naž bechebe benne' wen žin na', na' gože' le': "Xan, bka'nen yetó yízteze, na' wzacha' yo kwe'j kožen, na' wží'n bebe. ⁹ Cha' kwia yag ni, na' yega'nen wen, san cha' bi be kwian, naž chogon."

Jesús žeyone' to no'le yižwé' kate' nak ža la'y

¹⁰ To ža žsedle Jesusen' benách ka' nníta'gake' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios kate' nak ža la'y chégake'. ¹¹ Zoa to no'le ga na' ba gok chino' chonne yiz yoe'e yižwé', dan' yoe'e be' xiwe' da' žonen ga bi zej nnita' benách ka' chawe', na' nyéchwteze' zde', na' bi žak yelí kwine'. ¹² Katen' Jesusen' blé'ele' no'len', bliže' le', na' wnné':

—Nó'ledo', ba beyako'.

¹³ Naž Jesusen' bxo'a ne'e le', na' la' blije kwin no'len', na' bka'n zene' Dios. ¹⁴ Naž bža'a benne' blo che yo'o gan žylenle' xtiža' Dios. Zže'e dan' beyón Jesusen' no'len' kate' nak ža la'y. Benne' blon' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Xop ža de gonžo žin. De latje lo ža ka' yidle nich no benne' yeyone' le'e, na' kege ža la'y.

¹⁵ Naž beží'i Xanžon', na' wnné':

—Le'e, benne' ka' zloé'ezele chawe' kwinle, žbi žejsežle bia beže ka' che chele gan dá'gakba' kate' nak ža la'y, na' chjwá'le-ba' we'j nis? ¹⁶ No'le ni nake' za'só Bran, na' chino' chonne yiz ba gok žsaka' zi' da' xiwe' le'. ¿Bi žala' no benne' yeslé' le' lo nan' la'kze nak ža la'y?

¹⁷ Kate' wnná Jesusen' da' ni, bedoé'egekle yógo'te benne' yodo' ka' nníta'gake' ga na', na' belž'é le', san bebégekle yezika' benách ka' nníta'gake' ga na'. Ki bégake' dan' blé'egekle' da' žen ka' da' žon Jesusen'.

Žsaka' lebe Jesús che binnedo' mostasa

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸ Naž wnná Jesusen':

—¿Nakxkze žak žgole da' zнна bia' Dios, o bize wsaka' ležon? ¹⁹ Žaken kan žak che to binnedo' mostasa, dan' wzí' to benne', na' gozen' gan nak lo yežlyó chie'. Bgole yag mostasan', na' goken to yag žen, na' bžin-gak byinnedo' ka', na' bégakba' xó'ngakba' lo ni'a nen'.

Žsaka' lebe Jesús che kwa zichj che yet xtil

(Mt. 13:33)

²⁰ Lezka' wnná Jesusen':

—¿Bizkze wsaka' leba' da' zнна bia' Dios? ²¹ Naken ka kwa zichj che yet xtil, dan' wzí' to no'le, na' bchixen' chonne kwe' kwa yet xtil, na' bgole dot kwan'.

To gan žala' težo da' naken to lchido'

(Mt. 7:13-14, 21-23)

²² Kate' Jesusen' yoe'e nez zeje' Jerusalén, wdíe' lo yež žen ka', na' yeždo' ka', na' žsedle' benách ka' nníta'gake' latje ka'. ²³ To benne' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—Xan, žbabze benne' ka' yelágake'?

Jesusen' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', ²⁴ na' wnné':

—Le we' laže' cho'ole zaka' gan žo'ogak benách ka', da' naken to lchido', dan' žapa' le'e: yénegekle benne' zan chó'ogake' ga na', san bi sáke'gekle'. ²⁵ Te chas xan yo'o, na' wsejwe' yo'o, le'e na' soale la' lí'ale, so lawle wliže ža yo'on', na' ye'le-ne': "Xan, xan, bsaljw cho'oto'." Naž yeží'i bennen', na' yi'e le'e: "Bi nnezla' nož benne' le'e." ²⁶ Naž so lawle nnae: "We'j bdáwlen-to' Le', na' bsedlo' gan nak lawe' ya'a cheto'." ²⁷ Naž yi'e le'e: "Žapa' le'e, bi nnezla' ga benne' le'e. Le kwas ga zoa' ni, yógo'tele žonle da' kegle." ²⁸ Naž kwež nyáche'le, na' wxéj láye'le kate' lé'elele Bran, len Isaak, na' Jakob, na' yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, benne' ka' chejnníta'gake' gan zнна bia' Dios, san le'e ga'nle la' lí'ale. ²⁹ Žingak benne' ka' žó'gake' zaka' gan žla' wbíž, na' zaka' gan ženén, na' zaka' gan za' be' zag, na' zaka' gan zde wbíž byo' zag ka', na' kwé'gake' ye'j gáwgake' gan zнна bia' Dios. ³⁰ Naž ba'le benne' ka' gá'gake' benne' blo, benne' ka' ngá'ngake' ka'ze na'a, na' ba'le benne' ka', benne' zej nake' benne' blo na'a, gá'ngake' ka'ze.

Zbež nyache' Jesús ni'a chegak benách Jerusalén

(Mt. 23:37-39)

³¹ La' ža na'ze bžingak benne' yodo' fariseo ka' gan zoa Jesusen', na' góžgake' le':

—iBežój! iBežónnj nga, dan' žénele Herodes gote' Le'!

³² Jesusen' gože' légake':

—Le chej. Le chejzenle bennen' nake' ka to beza', da' znnia': Bwia nga, žebeja' be' xiwe' ka', na' žeyona' benách ka' na'a, na' wxé, na' wižj, na' yeyož gona' žin

chia'.³³ Žon byenen yá'ałena' xneza' na'a, na' wxé, na' wižj, na' žina' lo yež Jerusalén, dan' žótgake' benne' ka' ga na', benne' zchálgake' lo wláz Dios.

³⁴ Le'e, zoale Jerusalén. Žotle benne' ka' zchálgake' lo wláz Dios, na' zže'ele yej benne' wbás ka' žseja' Dios chele. Zan chi'i gónela' wtoba' le'e chia' kan žon žkoko', ztobba' brise'do' ka' zan xilba', san bi gónelele. ³⁵ Le wia nga, ka'ze ga'n ližle, na' žapa' le'e, biž lé'elele neda' na' zejte nnale: "Ba nez zen gaken che bennen' ze'e lo wláz Xanžo Dios."

Jesús žeyone' to benne' yoe'e yi

14 Kate' nak ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Jesusen' liž to benne' wnná bia', benne' yodo' fariseo. Jesusen' ži'e žej žawe', na' benne' yodo' fariseo ka' nníta'gake' ga na' zwiagake' le'.² Lezka' zoa to benne' yoe'e yi ga na' law Jesusen'.³ Naž Jesusen' wnnable' benne' yodo' wsedle ka' tzen len benne' yodo' fariseo ka', benne' ka' žsédgkele' da' bchi'le Moisés, na' wnné':

—žDe latje yeyonžo no benne' yižwé' kate' nak ža la'y?

⁴ Lé'gake' wnníta'gake' žize. Naž Jesusen' bežwe' benne' yižwén', na' beyone' le', na' la' besé'la'tie' le'.

⁵ Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka', na' wnné':

—Cha' zoa no benne' ladjwle, zej nnita' bia' beže chie' ka', na' cha' bíxeba' toba' to lo yežw, žbi chejleje'-ba', la'kze nak ža la'y?

⁶ Bi be gok yeží'igake' che dan' wnnén'.

No benne' kwi'e latje blo

⁷ Kate' Jesusen' blé'ele' kan žongak benne' yodo' fariseo ka', kan želbi'e latje blo ka' gan žej žawgake', naž bsaka' lebe', na' gože' lé'gake':

⁸ —Kate' no benne' wliže' le' nich chejo' ga žak lni che yela' zchag na', bi kwi'o latje blo. Cha' bliže' to benne' nakže' blo ka' le',⁹ naž bennen' bliže' le' yide' gan zo', na' yi'e le': "Bnezjw latje kwe' benne' ni gan ži'o" na' lo yela' žedoe'ele chio' chejži'o že'lte. ¹⁰ Kate' no benne' wliže' le', bejžé' že'lte, nich kate' la' bennen' bliže' le', na' yi'e le': "Bicha'a, wdé yelate' kile." Naž gakžo' le' blo lawgak benne' ka' želbé'lene' le' tzen. ¹¹ No benne' žka'n zen kwine', góngake' ga yeyexjwe', san no benne' zoe' gaxjw laže', góngake' ga gakže' blo.

¹² Lezka' Jesusen' gože' bennen' bliže' le', na' wnné':

—Kate' gono' to yela' waw, o lnido', bi wližo' lježo' ka', na' benne' bicho'o ka', na' biche' lježo' ka', na' benne' zjo'o li'a chio' ka', benne' ka' zej nape' yela' wnni'a. Ki žala' gono' dan' lezka' wližgak benne' ka' le', na' ki gaken, yebí'igake' chio'. ¹³ Kate' gono' to yela' waw, bliž benne' yache' ka', na' benne' ka' zej nžog ni'a ná'gake', na' benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne' lo choje ka'.

¹⁴ Naž ba nez zen gaken chio', dan' bi gak bi da' yebi'igak benne' ki chio', san yebí'i chio' kate' žin ža yebangak benne' gat ka', benne' chawe' ka'.

Žsaka' lebe Jesús che to lni zen

¹⁵ Zoa to benne' žej žawlene' Jesusen' tzen ga na', na' katen' benle' da' ni, gože' le':

—Ba nez zen gaken che no benne' ye'j gawe' gan zn-na bia' Dios.

¹⁶ Jesusen' gože' le':

—Wzóa to benne' bene' to lni zen, na' bliže' benne' zan. ¹⁷ Kate' ba wzí'ni'a yela' waw, bsele'e benne' wen žin chie' nich chejyeže' benne' ka' ba bliže', na' wnné': "Le da, dan' ba de yógo'te." ¹⁸ Wzó law yógo'tegake' zn-nábgake' latje bi chjake'. Benne' nežwn' wnné': "Za' go'wa' to yežlyó, na' žon byenen chejwian'. Žáta'yoela' le' si' zen chaze' chia'." ¹⁹ Yetóen' wnné': "Za' go'wa' gayo' kwe' bež go'n, na' cha'a chejwía' cha' žóngakba' žin. Žáta'yoela' le' si' zen chaze' chia'." ²⁰ Yetóen' wnné': "Za' bchag na'a, na' bi gak yida'." ²¹ Kate' beyej benne' wen žin na', bejyeže' xane' yógo'te da' ki. Naž bža'a benne' xan yo'on', na' gože' benne' wen žin na', na' wnné': "Wyéj na'atge gan nak lawe' ya'a, na' gan zej nak lo nez che yež nga, na' bejxi' benne' yache' ka', na' benne' ka' zej nžog ni'a ná'gake', na' benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne' lo choje ka'." ²² Kate' benne' wen žin na' ba bene' da' ki, wnné': "Xan, ba bena' kan gožo' neda', na' ne de latje." ²³ Naž xane' gože' benne' wen žin na', na' wnné': "Wyéj gan nak lo nez ka', na' gan nak nez las ka', na' ben byene yidgak benne' ka' nníta'gake' ga na', nich cha'te liža' nga. ²⁴ Žapa' le'e: nitó benne' bliža' zga'ale bi ye'j gawe' yela' waw chia'."

Da' sáka'žo cha' gónlenžo Benne' Cristo tzen

²⁵ Lo ža ka' benne' zan žjáklene' Jesusen', na' le' beyechje', na' gože' lé'gake':

²⁶ —Cha' no benne' yénele' gónlene' neda' tzen, na' cha' bi ži'iže'le' neda' ka' nži'ile' xa xne'e, na' zo'le', na' ži'ne' ka', na' bi' biche'e ka', na' bi' zane' ka', na' yela' nban chie', bi nake' zi gake' benne' wsedle chia'. ²⁷ No benne' bi gónlene' neda' tzen la'kze gon byenen chejté'e le'e yag kroze, bi nake' zi gake' benne' wsedle chia'. ²⁸ Cha' zoa no benne' ladjwle le'e, benne' žénele' gone' to yo'o sibe, žbi kwi'e zga'ale, na' wlabe' gaka'x mežw žala' senle', nich nnezle' cha' de chie' da' žala' chizjwe' nich yeyož gone' yo'on'? ²⁹ Cha' bi gone' ki, na' cha' so lawe' kweke' len yo'on', na' cha' bi gak yeyož gone' yo'o chien', naž so lawgak yógo'te benne' gon dítjgkele' le', benne' ka' lé'egeklen', ³⁰ na' nná'gake': "Bennen' wzó lawe' žone' yo'o chien', na' bi gok yeyož gonon'." ³¹ Lezka', cha' zoa no benne' wnná bia', na' cha' žon byenen cheje' lo wdile chejtíl-lene' yetó benne' wnná bia', žbi kwi'e zga'ale, na' gone' xbab cha' wak chejtíl-lene' bennen' zchi'e galje mil benne' chie', na' le' chi milze benne' zchi'e? ³² Cha' bi gake', naž katen' yetó benne' wnná bian' ne zoe' zi'to', sele'e to benne' wbás chie' gan zoe', na' nnabe' nakx žala' gone' nich gánlengake' chawe' toe' yetóe'. ³³ Ki naken, cha' zoa no benne' ladjwle le'e, na' cha' bi wka'ne' yógo'te da' nape', bi nake' zi gake' benne' wsedle chia'.

Zede' da' zniten yeĵa' sna'a chen

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴ Ľezka' wnná Jesusen':

—Nak chawe' zede', san cha' nit yeĵa' sna'a chen, ĵnakx gak yeyonžon sna'a? ³⁵ Biž bi zaka' zeden', kege nich yeyonen yo, na' kege nich yeyonen bebe, san cho'nžon na'le. No benne' zoa nage', na' ženle', žaĵa' wzé nage'.

Žsaka' Ľebe Jesús kan nak che to žila', bia wnitlba'

(Mt. 18:10-14)

15 Bdobgak yógo'te benne' wechizjw ka' Ľen benne' nexjw ka' gan zoa Jesusen', nich wzé ná-gake' chie'. ² Che Ľen benne' yodo' fariseo ka' Ľen benne' yodo' wsedle ka' wnnégake' chie', na' wnná-gake':

—Bennen' žape' benne' doĵa' ka' ba la'ne, na' že'j žáwĵene' lé-gake'.

³ Naž bsaka' Ľebe Jesusen', na' gože' lé-gake':

⁴ —Cha' zoa no benne' ládjwle Ľe'e, zej nnita' to gay-wá' zila' chie', na' cha' nitlba' toba', ĵbi wka'ne' bia tapĵalj to galje ka' gan nak Ľo latje dachen', na' cheje' chejdilje' žilan', bia nnitlba', kate' yežélžele'-ba? ⁵ Katen' ba bežel'-le'-ba', Ľo yeĵa' žebél chie' yexóe'-ba' ža'a yene', ⁶ na' kate' yežine' liže', wtobe' lježe' ka' Ľen benne' zjo'o Ľi'a chie' ka', na' yi'e lé-gake': "Le yebél tzen Ľen neda', dan' ba bežel'-la' zila' chia', bian' wnitlba'." ⁷ Žapa' Ľe'e: Ľezka' gáta'že yeĵa' žebél ya'abá che Dios ni'a che to benne' doĵa', benne' yeyát Ľaže'e, ka' gata' ni'a chegak tapĵalj to galje benne' chawe' ka', benne' žékgekle' bi žon byenen yeyát Ľáže'gake'.

Žsaka' Ľebe Jesús che to mežw da' wnitlen

⁸ Ľezka' wnná Jesusen':

—Wzóa to no'le nape' chi mežw plat. Cha' nitle to mežw plat na', ĵbi wzalje' yi', na' wlóe' Ľo yo'o chien', na' yeyiljen' binlo kate' yežélželen'? ⁹ Katen' yežel'-len', na' wtobe' no'le lježe' ka' Ľen no'le zjo'o Ľi'a chie' ka', na' yi'e lé-gake': "Le yebél tzen Ľen neda', dan' ba bežel'-la' mežw plat na' dan' wnitlen." ¹⁰ Neda' žapa' Ľe'e: Ľezka' yebéle'egekle' wbás che ya'abá ka' ni'a che to benne' doĵa', benne' yeyát Ľaže'e.

Žsaka' Ľebe Jesús che to xkwide' wnitlbe'

¹¹ Ľezka' wnná Jesusen':

—Wzóa to benne' wnníta'gak chope xkwide' byo chie'. ¹² Xkwide' nyache' gožbe' xabe', na' wnnabe': "Xe, benn da' žeyaĵa' chia' che da' den chio'." Naž xaben' wdise' chégakbe' da' nape'. ¹³ Wdé na', xkwide' nyachen' btobbe' yógo'te da' wzí'be', na' wyejbe' to yež zi'to', gan ben ditjlbe' dot da' den chebe'. Benbe' da' kegle. ¹⁴ Katen' beyóž bdach dot dan' wzí'be', na' gok wbín Ľo yež gan zoabe', na' byážjelbe'. ¹⁵ Naž wyejbe' wen žin che to benne' Ľo yežen', na' bennen' bseĽe'e-be' gan de to yežlyó chie' nich chejwawbe' koch chie' ka'. ¹⁶ Gok Ľáže'be' gawbe' yiže' ka'ze da' žawgak koch ka',

san nitó benne' bi be bnezjwen' gawbe'. ¹⁷ Naž beyát Ľáže'be', na' wnnabe': "Benne' zan nníta'gake' wen žin liž xa', na' deĽe'e da' že'j žáwgake', san neda' žatkza' Ľo yeĵa' zdon nga. ¹⁸ Yezá'a nga, na' yeyá'a gan zoa xa', na' yapa'-ne': Xe, bena' doĵa' Ľaw Dios, zoe' ya'abá chie', na' Ľawo' le'. ¹⁹ Biž naka' neda' zi gaka' ži'no'. Ben neda' ka to benne' wen žin chio'." ²⁰ Naž beyo'obe' nez, zeyejbe' gan zoa xabe'.

'Kate' ne zeza'be' zi'to', xabe' blē'e'e-be', na' beyache' Ľáže'le'-be'. Tariáze bejchág xabe' Ľebe', na' beyeĽe'e yenbe', na' bnopē'e-be'. ²¹ Naž ži'ne' na' gožbe'-ne': "Xe, bena' doĵa' Ľaw Dios, zoe' ya'abá chie', na' Ľawo' le'. Biž naka' neda' zi gaka' ži'no'." ²² Naž xabe' gože' benne' wen žin chie' ka', na' wnné': "Le chejléj to Ľaže' da' zá-ka'le'en, na' le wakw-be'. Le ko'o to da' záka'le'e xben na'be', na' le wléj-be' zelbe'. ²³ Le chejxi' to beže, bia ženne', na' le got-ba'. Gawžo-ba', na' gonžo Ľni. ²⁴ Ki gonžo dan' gok xkwide' byo chia' ni ka to bi' gat, na' bebanbe'. Wnitlbe', na' ba beĵa'be' na'a." Naž wzó Ľaw-gake' žebégekke'.

²⁵ 'Kate' ne žak da' ki, xkwide' byo wak che bennen' žonbe' žin yiže'. Kate' ne zeza'be', na' bežinbe' gawze ža yo'o, benlbe' ža' we' kwež, na' žak wyá'a Ľo yo'on'. ²⁶ Naž bližbe' to benne' wen žin, benne' zoe' ga na', na' wnnablbe' Ľe' bižen' žaken. ²⁷ Benne' wen žin na' gože'-be': "Bežín bi' bicho'on', na' xo' wnné' gótgake' to beže, bia ženne', dan' bežinbe' binlo Ľo ne'e." ²⁸ Naž bža'a bi' waken', na' bi gónelebe' yeyo'obe' Ľo yo'on'. Naž bežój xaben', na' góta'yoee'-be' yeyo'obe'. ²⁹ Beží'i bi' waken', na' gožbe' xabe', na' wnnabe': "Nnézkzelo' ba bena' xchino' zan yiz, na' nitó chi'i bi na' wži'a che xtižo'o, na' nitó chi'i bi na' gonno' to žila'do', bia gáwĵena' lježa' ka'. ³⁰ Na'a, kate' beĵá' xkwide' chio' ni, na' ben ditjlbe' da' ka' gota' chio', na' wdáĵenbe' no'le Ľe'e ka', beto' to beže, bia ženne', ni'a chebe'." ³¹ Naž xabe' gože'-be', na' wnné': "Ži'na', le' zóalentezo' neda', na' yógo'te da' den chia', chio' nakkzen. ³² Žon byenen gonžo Ľni, na' yebelžo, dan' gok bi' bicho'o ni ka to bi' gat, na' bebanbe'. Wnitlbe', na' ba beĵa'be'."

Žsaka' Ľebe Jesús che to benne' wen žin bi nake' chawe'

16 Ľezka' Jesusen' gože' benne' ka' žónĽengake' Ľe' tzen, na' wnné':

—Wzóa to benne' wnni'a, na' wzóa to benne' wen žin chie', benne' nzi' Ľo ne'e da' nape' xane'. Bžingak benne' ka' žesbága'gake' benne' wen žin na' žia Ľaw xane'. Wnnégake' chie' zžia yi'ze' da' nape' xanen'. ² Naž xan yo'on' bliže' benne' wen žin chien', na' gože' Ľe': "žBize da' ni ženla' kan žono'? Blōe'el neda' da' zej nak bian' žin beno', dan' biž yegá'n Ľo no'o da' naken chia'." ³ Naž bezá' Ľaže' benne' wen žin na', na' wnné': "žNaxkze gona'? Žebéj xana' neda' ga ni žona' žin. Bi gak gona' žin yiže', na' yedoe'ela' nnabla' no benne' bi da' gonnze' chia'. ⁴ Na'a nnezla' da' gona' nich kate' yebéj xana' neda' ga ni žona' žin, gonngak benne' ka' žin gona' líž-gake'." ⁵ Naž benne' wen žin na' bliže' benne' ka' zoa da' žbága'gake' che xane', na' gože' benne' nežw: "žGá-ka'že žbago'o che xana'?" ⁶ Ľe' wnné': "To gaywá' že'e

ži'a set z'bag'a." Benne' wen žin blon' gože' le', na' wn-
né': "Ni de yich gan nyela' dan' z'bag'o. Wžé'e, na' bzoj
yetó le'e yich da' nnan chi-yon že'e ži'a z'bag'o." ⁷ Wdé
na' wnnable' yetóe', na' wnné': "Cheze le', žgáka'ze
z'bag'o?" Le' wnné': "To gaywá' da'a zoa' stribe." Naž
benne' wen žin na' gože' le', na' wnné': "Ni de yich gan
nyela' dan' z'bag'o. Bzoj yetó le'e yich da' nnan taplalj
da'a z'bag'o." ⁸ Gokbe'el xane' bsíne'le benne' wen žin
chien', bennen' bi nake' chawe'. Ki naken, zej nakže
benne' yežlyó nga sina' lo da' ka' žóngake' la' légakze',
ka zej nak benne' ka' želdálene' Dios tzen lo baní' chie'.
⁹ Neda' žapa' le'e: le ga'nlen benách ka' chawe',
wkónlele žin yela' wnni'a da' den chele yežlyó nga, nich
kate' žin ža wka'nle da' ki, gápegake' le'e ba la'ne lo lat-
jen' da' zejli' kanne.

¹⁰ No benne' zkonle' binlo žin to da' láte'do'ze da' nzi'
lo ne'e, lezka' wkonle' binlo žin to da' zen da' gata' lo
ne'e. No benne' bi zkonle' binlo žin to da' láte'do'ze da'
nzi' lo ne'e, lezka' bi wkonle' binlo žin to da' zen da' ga-
ta' lo ne'e. ¹¹ Che len, cha' bi zkonlele binlo žin yela' wn-
ni'a da' den chele yežlyó nga, žnozke benne' wdíe' lo
na'le yela' wnni'a da' naken li laže'? ¹² Cha' bi zkonlele
binlo žin da' nzi' lo na'le da' naken che benne' yoble,
žnozke benne' wdíe' lo na'le da' žala' gaken chekzle?

¹³ Nitó benne' wen žin bi gak gone' xchingak chope
xane', dan' že'e toen', na' ži'ile' yetóen', o gape' ba la'ne
toen', na' wzóe' cheła'ale yetóen'. Bi gak gonle xchin
Dios, na' lezka' gonle žin nich gata' yela' wnni'a chele,
da' naken che yežlyó nga.

¹⁴ Bénekle benne' yodo' fariseo ka' da' ni, na' dan'
zdan láže'gake' yela' gape, che len ben díjtgekle' Je-
susen'. ¹⁵ Naž Jesusen' gože' légakze':

—Le'e zlo'ézele chawe' kwine lawgak benách ka',
san nnézkzele Dios da' yo'o lo yichj láždo'le, dan' bi
zle'el Dios chawe' da' zdan láže'gak benách ka'.

Da' bchi'le Moisés, na' da' bchi'le Dios

¹⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Bengak žin da' bchi'le Moisés, na' da' bzojgak
benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' zejte ža wzóa
zwa. Naž katen' bla' zwan', wzó law zze diža' kan gak
cho'ogak benách ka' gan z'na bia' Dios, na' žon byen-
gak yógo'te benách chó'ogake' ga na'.

¹⁷ La'kze žaken ki, gakže te che ya'abá, na' che yežlyó
nga ka kwia yi' to díža'ze da' nyejwn le'e yich da' z'na
Dios.

Da' zla'a laz benne' ka' nžag ná'gake'

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸ Lezka' wnná Jesusen':

—Cha' no benne' byo wsane' zo'le', na' cha' wechág
ná'lene' no'le yoble, gone' do'la' da' zka'n ditjen yela'
zchag na', na' cha' no benne' byo wchág ná'lene'
no'len' bsan benne' byo chie' le', lezka' gone' do'la' da'
zka'n ditjen yela' zchag na'.

Benne' wnni'a, na' Lásaro

¹⁹ Naž bzaka' lebe Jesusen', na' wnné':

—Wzóa to benne' wnni'a. Žakwe' laže' da' záka'le'en,
na' tža tža žónteze' lni, na' že'j žáwgake' da' dzi'le'e.

²⁰ Lezka' wzóa to benne' yáche'do' ga na', benne' lie'
Lásaro. Bennen' znnable' no benne' bi da' wnezjwe'
chie', na' do zentie' žie' we', na' ži'e ža yo'o che benne'
wnni'a na'. ²¹ Žak laže' benne' yáche'don' gawe' da'
bizjw ka' da' žéxjwgaken zan gan že'j žaw benne' wn-
ni'a na'. Lezka' zej nnita' beko' ka' ga na', na' bel-le'eba'
lo we' ka' che benne' yáche'don'. ²² Bžin ža got benne'
yáche'don', na' wbás che ya'abá ka' belchi'e le' nich
chejzóa'lene' Bran gan nak latje xtan che Dios. Lezka'
got benne' wnni'a na', na' bkáche'gake' le' lo yežw ba.

²³ Kate' ne zžaka'le'e bennen' góta'le'e yela' wnni'a
chie', gan zoe' latje chegak benne' gat ka', na' bchis
lawe', na' ble'e'le' Bran, gan zoe' zí'to'le, na' zoalen
Lásaron' le'. ²⁴ Naž wnnié' zižje, na' wnné': "Xe, Bran,
beyache' laže'l neda'. Bse'la' Lásaro ga zoa' ni nich yes-
bise' xben ne'e, na' yedjsbise' loža'a, dan' zžaka'li'a lo
yi' nga." ²⁵ Bran na' gože' le', na' wnné': "Ži'na', bejsá'
laže' kan gok chio', kan góta'le'e yela' wnni'a chio' kat-
en' wzó' nbano', san Lásaro ni, gok yela' yache' chie',
na' na'a, žebél Lásaro nga, na' le' zžako'o ga na'. ²⁶ Lez-
ka', to žoa'a ya'a sibe naken, dan' zoan gachje láwe'le
gan zoale le'e, na' ga zoato' neto' ni. Che len benne' ka'
nni'a'gake' nga, cha' yénegekle' tégake' gan zoale le'e,
bi gak tégake', na' lezka' benne' ka' nni'a'gake' ga na'
bi gak yidgake' kile." ²⁷ Naž bennen' góta'le'e yela' wn-
ni'a chie' gože' le', na' wnné': "Xe, Bran, žata'yoela' le'
yese'lo'o Lásaron' liž xa', ²⁸ dan' zej nnita' gayo' benne'
bicha'a ga na'. Bese'le'e nich chejzenle' légakze' ka' nak
da' žaken nga, nich bi yidgake' latje ga zžaka'li'a ni."

²⁹ Naž Bran na' gože' le', na' wnné': "Zej de da' bzoj
Moisés, na' da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wláz
Dios, da' nzi' lo ná'gake'. Žala' wzé nággake' diža' ka'."

³⁰ Bež'i' bennen' góta'le'e yela' wnni'a chie', na' wnné':
"Xe, Bran, bi gonen ki, san cha' yebán to benne' lo yela'
got, na' cheje' gan nni'a'gake', na' yeyát láže'gake'."

³¹ Bran na' gože' le', na' wnné': "Cha' bi zze nággake'
da' bchi'le Moisés, na' da' wnnagak benne' ka' bchálj-
gake' lo wláz Dios, bi chejlé'gake' la'kze no benne'
yebane' lo yela' got."

Žala' gon byenžo bi gonžo ga baga' no benne' do'la'

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

17 Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' le' tzen,
na' wnné':

—Nni'a'tezgak da' ka' žóngaken ga bága'gak benách
ka' do'la', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' žone'
ga no benne' bage'e do'la'. ² Gakže chawe' che bennen'
žone' ki cha' wga'la' yene' to yej da' žot, na' chejžó'n
kwine' lo nido', nich bi gone' ga baga' no benne' chia'
do'la'. ³ Le wia binlo da' žonle. Cha' lježo' gone' le' zia,
bzejni'ile', na' cha' yeyát laže'e, benít law chie'. ⁴ La'kze
gaže chi'i to ža gone' le' zia, na' cha' gaže chi'i yide' gan
zo', na' yi'e le': "Žeyát laža'a" žala' yenít lawo' chie'.

Yela' wak da' napžo dan' žejle'žo che Benne' Cristo

⁵ Naž benne' wbás ka' che Xanžon' góžgake' Ľe', na' wnnágake':

—Ben ga chejlé'žeto' che Dios.

⁶ Xanžon' gože' légake', na' wnné':

—Chela' nak láte'ze kan žejle'le che Dios, na' nakzen ka to binnedo' mostasa, gak ye'le yag žen ni: "Kwas ga ni, na' bejsóa lo nisdo'" na' gonen kan že'len.

Kan žala' gon no benne' nake' wen žin

⁷ Ľezka' wnná Jesusen':

—Cha' zoa no benne' ladjwle le'e, na' zoa to benne' ndo'w chie', benne' zga'ne' beže o zlapé', na' kate' yeyóž gone' xchin xane', žžéklele ye' xane' le', na' nne': "Da, wže' ye'j gawo'" ⁸ O'o. Ki yi'e le': "Bsí'ni'a da' gawa' neda'. Wzóa kwezo' wžio' da' ye'j gawa'. Teže na' gak ye'j gawo' le.'" ⁹ Ži'e benne' ndo'w chie' na': "Žóžkeno'" dan' bene' kan gože' le'? Žekla' neda', bi gone' ki.

¹⁰ Ľezka' gaken chele le'e. Kate' ba benle yógo'te da' bchi'le Dios le'e gonle, žala' nnale: "Nakto' wen žin bi be záka'to', dan' bėnzeto' da' žon byenen gonto'."

Chi benne' zej de'e yižwé' leže

¹¹ Kate' ne yo'o Jesusen' nez zeje' lo yež Jerusalén, wdíe' gan že'gak yeždo' ka' zej nbaben gan nbab Samaria, na' gan nbab Galilea. ¹² Kate' bžine' to yeždo', bžojgak chi benne' zej de'e yižwé' leže zedjchágake' Ľe', na' bgá'ngake' zí'to'le. ¹³ Zižje blížgake' Ľe', na' wnnágake':

—Jesús, benne' wsedle, beyache' laže'l neto'.

¹⁴ Kate' ble'el Jesusen' légake', gože' légake':

—Le chej, chejloé'el kwinle lawgak bžoz ka'.

Kate' ne zjake', beyákgake' chawe'. ¹⁵ Naž to benne' ladjwgake', katen' gókbe'ele' ba beyake' chawe', beyeje' gan zoa Jesusen'. Wnnié' zižje, na' bka'n zene' Dios. ¹⁶ Byechwe', na' bzechw lawe' lo yo law Jesusen', na' gože' Ľe': "Žóžkeno'."

Bennen' nbabe' Samaria. ¹⁷ Naž Jesusen' gože' le':

—ŽiBi nnita' chi benne' beyákgake' chawe'? ŽGaze zej nnita' yezika' benne' ka'? ¹⁸ ŽiBi zoa no benne' yedjká'n zene' Dios, san toze benne' zi'to' ni?

¹⁹ Naž Jesusen' gože' bennen', na' wnné':

—Beyase, na' beyéj ližo'. Ba beyako' chawe' dan' žejli'o chia'.

Kan la' dan' zŋna bia' Dios

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Kate' benne' yodo' fariseo ka' wnnábgekle' Jesusen' batze la' dan' zŋna bia' Dios, Ľe' bechebe', na' gože' lé-gake':

—Kan la' dan' zŋna bia' Dios, bi naken to da' lé'elelen. ²¹ Bi gak no benne' nne': "Blan' nga" o nne': "Bžin-nen ga na'." Le wia nga. Zŋna bia' Dios lo yichj láž-do'gak benách ka'.

²² Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Žin ža kate' yénelele lé'elele ža yelá'a neda', Benne' Golje' Benách, san bi lé'elelen. ²³ Ľa'gak benne' yé'gake' le'e: "Zoe' ga ni" o nnágake': "Zoe' ga na'." Bi chejle ga na', na' bi gónlenle lé'gake' tzen. ²⁴ Kan žak kate' žep yes, na' zza'nín' dot ya'abá, lezka' gaken kate' žin ža yelá'a neda', Benne' Golje' Benách. ²⁵ Zga'ale kate' gak da' ni, žon byenen saka'a neda', na' benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a wzóagake' neda' che'ale. ²⁶ Kan gok ža na' katen' wzóa Noé, lezka' gaken kate' žin ža yelá'a neda', Benne' Golje' Benách. ²⁷ Ža ni'te na' we'j bdáwgake'. Bchag ná'gake', na' bdégake' ži'ngake' ka' lo yela' zchag na', na' zejte wyó'o Noé na' lo barkw zen na' da' nzin' arka, na' la' gokte yejw da' bchinnjen yežlyó nga, na' bžia yin' yógo'tegake'. ²⁸ Ľezka' goken ža na' katen' wzóa Lot. We'j bdáwgake'. Gó'wgake', na' béte'gake'. Góžgake' yežlyó che chégake', na' bėngake' yo'o che chégake'. ²⁹ Kate' bžin ža na' katen' bežój Lot na' lo yež Sodoma, ka to nis yejw bexjw da' zzalj yi', na' bžia yin' yógo'tegake'. ³⁰ Ľezka' gaken kate' žin ža la' lawa' neda', Benne' Golje' Benách.

³¹ 'Kate' žin ža na', cha' zoa to benne' yichjo'o, na' da' de chie' yo'on lo yo'on', bi žala' yetje' nich chejxi'e dan' den chie'. Ľezka' no benne' zoe' yixe' bi žala' yeyeje' liže'. ³² Le yesá' laže' kan gok che zo'le Lot na', bwie' xkóže'le', na' beyake' yej zede'. ³³ No benne' že' láže'ze' yela' nban chie', wnitén', san bennen' wsane' yela' nban chie' ni'a chia' neda', gape chi'en'.

³⁴ Žapa' le'e: kate' žin yelen', cha' ztasgak chope benne' tzen, toen' yechi'a-ne' latje chia', na' yetóen' wka'na'-ne'. ³⁵ Cha' chope no'le yelgote' tzen, toen' yechi'a-ne' latje chia', na' yetóen' wka'na'-ne'. ³⁶ Cha' chope benne' góngake' žin yixe', toen' yechi'a-ne' latje chia', na' yetóen' wka'na'-ne'.

³⁷ Kate' bėngekle benne' wsedle ka' che Jesusen' da' ki, wnnábgekle' Ľe', na' wnnágake':

—Xan, žgaz gak da' ki?

Jesusen' gože' lé'gake':

—Gan de to da' gat, dóbgakke lab ka' ga na'.

To no'le wzebe, na' benne' wechi'a laže'

18 Naž bzaka' lebe Jesusen', na' gože' lé'gake' kan žon byenen wližtezžo Dios, na' bi gak chope láže'žo. ² Wnné':

—To yež wzóa to benne' wechi'a laže', na' bi zžebe' Dios, na' bi žape' no benne' ba la'ne. ³ Ľa' yež na'ze wzóa to no'le wzebe, na' bžine' gan zoa benne' wechi'a lažen', na' wnné': "Bchi'a laže' che da' žon to benne', žone' chia' da' žia." ⁴ Scha bi gónele' bi da' gone' chie', san wdé na' wzá' laže'e, na' wnné': "Ľa'kze bi zžeba' Dios, na' bi žapa' no benne' ba la'ne, ⁵ san dan' zá'teze no'le wzebe ni, na' žon lele' neda', che len wchi'a laža'a da' žaken chie', nich bi yídteze' ga ni, na' nich bi tette gon lele' neda'."

⁶ Naž Xanžon' gože' lé'gake', na' wnné':

—Le wzé nag kan wnná bennen' wechi'a lažen', bennen' bi nake' chawe'. ⁷ ŽiBi wchi'a laže' Dios da' žak chegak benne' ka' wžekze' chie', benne' ka' žližgake' Ľe' dot ža dot yele? ŽWžele' gáklene' lé'gake'? ⁸ Žapa'

le'e: la' wchi'a laže'tie' légake'. Kate' yelá'a neda', Benne' Golje' Benách, ¿wežel-la' benne' ka' žejlé'gake' chia' yežlyó nga?

To benne' yodo' fariseo, na' benne' wechizjw

⁹ Bzaka' lebe Jesusen' kan nak chegak benne' ka' zlóé'ezegekle' chawe' kwíngake', na' zká'ngake' ka'ze yezika' benách ka'. ¹⁰ Ki wnné':

—Bžingak chope benne' gan nak lo zchil yodo' nich wlížgake' Dios. To bennen' nake' benne' yodo' fariseo, na' yetóen' nake' benne' zchizjwe' benách ka' lo wláž yež zi'to'. ¹¹ Wzeze benne' yodo' fariseon', na' ki bliže' Dios, na' wnné': "Dios, žapa' Le': žóžkeno', dan' bi naka' ka' zej nak yezika' benne' ka', benne' zej nake' wbán, na' benne' ka' bi zej nake' chawe', na' benne' ka' zka'n díťgake' yela' zchag na'. Lzeka' bi naka' ka' benne' wechizjwn'. ¹² Neda' žona' wbás chope chi'i žak xono' ža weje, na' znezjwa' che yodo' to kwe' che chi kwe' che yógo'te da' žata' chia'." ¹³ Benne' wechizjwn' wzíe' zít'ote, na' bi bežogle' wchís lawe' nich wie' ya'abá, san wdape' lcho'e, na' wnné': "Dios, beyache' laže'l neda', benne' doła'."

¹⁴ Naž wnná Jesusen':

—Neda' žapa' le'e: beyéj benne' wechizjwn' liže', na' ba beyake' chawe' law Dios, kege ka' benne' fariseon'. No benne' zka'n zen kwine', gon Dios ga yexjwe', san no benne' zoe' gaxjw laže', gon Dios ga gake' benne' zaka'.

Jesús žliž chawe'e xkwíde'do' ka'

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Naž bžingak benne' byo ka' len no'le ka' gan zoa Jesusen', zej noe'e xkwíde'do' ka' chégake' nich xoa na' Jesusen' légakbe'. Kate' benne' wsdle ka' che Jesusen' blé'egeklen', bdílegake' légake'. ¹⁶ Naž Jesusen' bliže' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Le we' xkwíde'do' ki latje yídgakbe' gan zoa', na' bi wséjwle xnéžgakbe', dan' gata' latje chegak benne' ka' zej nake' ka' xkwíde'do' ki gan zna bia' Dios. ¹⁷ Da' li žapa' le'e: no benne' bi si' lo ne'e da' zna bia' Dios, kan žon to xkwíde'do', bi cho'o bennen' gan zna bi'e.

To benne' dele'e yela' wnni'a chie'

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ To benne' wnná bia' wnnable' Jesusen', na' wnné': —Benne' wsdle dot chawe'. ¿Bize žala' gona' nich gata' yela' nban da' zejlí kanne chia'?

¹⁹ Jesusen' gože' le':

—¿Biz chen' ži'o neda': "Dot chawe'?" Bi zoa no benne' nake' dot chawe'. Toze Dios nake' dot chawe'.

²⁰ Nnéžkzelo' da' ka' bchi'le Dios le'e:

Bi gono' doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Bi goto' benách ka'.

Bi kwano'.

Bi nno' che lježo' da' wen laže'.

Wdape' xa xno'o ba la'ne.

²¹ Bennen' gože' Jesusen', na' wnné':

—Yógo'te da' ki žona' kate' wzó law naka' xkwíde'.

²² Kate' benle Jesusen' da' ni, gože' le':

—Yetó da' žiažje gono'. Bete' yógo'te da' den chio', na' dan' si'o bnezjwn chegak benách yache' ka', na' gata' yela' wnni'a chio' ya'abá che Dios. Naž da, benlen neda' tzen.

²³ Kate' benle bennen' da' ni, gok nyache' laže'e, dan' dele'e yela' wnni'a chie'. ²⁴ Kate' ble'el Jesusen' kan gok bennen' nyache' laže', wnné':

—Zédele'e gaken cho'ogak benne' ka' dele'e yela' wnni'a chégake' gan zna bia' Dios. ²⁵ Gakže zede cho'o to benne' dele'e yela' wnni'a chie' gan zna bia' Dios, ka te to bia zbiagak benne' ka' to lo nag yeche'.

²⁶ Naž benne' ka' béngekle' da' ni wnnágage':

—¿Nožkze benne' gak yelé', cha'?

²⁷ Jesusen' gože' légake':

—Dios gak gone' da' bi gak gongak benne' ka'.

²⁸ Naž Bedw gože' Jesusen':

—Bwia nga, neto' bka'nto' yógo'te da' den cheto', na' žónlento' Le' tzen.

²⁹ Naž Jesusen' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e, no benne' wka'ne' liže', o xa xne'e, o biche' lježe' ka', o zo'le', o ži'ne' ka', dan' že' laže'e nna bia' Dios gáte'teze, ³⁰ si'že bennen' da' ka' ža ni zoažo na'a, na' ža da' za' gata' yela' nban da' zejlí kanne chie'.

Jesús zne' da' yoble za' gótgake' Le'

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹ Jesusen' bchi'e benne' chežinno, benne' wsdle chie' ka', cheze, na' gože' légake':

—Le wia nga, zejžo lo yež Jerusalén, gan gak yógo'te da' nyejw le'e yich la'y, da' wnnagak benne' ka' bchálj-gake' lo wláž Dios, kan žala' gak chia' neda', Benne' Golje' Benách. ³² Benne' Jerusalén ka' wdégake' neda' lo na'gak benne' zi'to' ka', na' gon díťgake' neda', na' wlíž zí'gake' neda', na' wžé'egake' neda' zene'. ³³ Chín-gake' neda', na' te na' gótgake' neda', na' kate' gak chonne ža, yebana' lo yela' got.

³⁴ Bi wyejní'igekle benne' wsdle chie' ka' da' ni, na' bi wnnéžgake' bi da' zcháljlene' légake' chen, dan' naken da' bi na' gak chejní'igekle'.

Jesús žeyone' to benne' Jerikó, benne' lo choje

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵ Kate' za' žin Jesusen' lo yež Jerikó, zoa to benne' lo choje ga na'. Ži'e žoa'a nez, znnable' no benne' bi da' wnezjwe' chie'. ³⁶ Bennen' benle' želdé benne' zan ga na', na' wnnabe' bižen' žaken. ³⁷ Benne' ka' góžgake' le':

—Jesús, benne' Nasaret, zdie' nga.

³⁸ Naž benne' lo chojen' wnnié' zižje, na' wnné':

—Jesús, za'só Dabí, beyache' laže'l neda'.

³⁹ Benne' ka' zjake' law Jesusen' bdílegake' benne' lo chojen' nich kwi'e žize, san le' wnnié' zížježe, na' wnné':

—Za'só Dabí, beyache' laže'l neda'.

⁴⁰ Naž wzé Jesusen' žize, zbeze', na' bsele'e to benne' chejliže' benne' lo chojen' nich žine' lawe'. Kate' bžine' lawe', Jesusen' wnnable' le', ⁴¹ na' wnné':

—¿Bize žénelo' gona' chio'?

Benne' lo chojen' wnné':

—Žénela' yeyaljw yej lawa'.

⁴² Jesusen' gože' le':

—Ba beyaljw yej lawo'. Ba beyako' dan' žejli'o chia'.

⁴³ La' belé'etele', na' wyéjlene' Jesusen', zka'n zene' Dios. Lzka' yógo'te benách ka' nníta'gake' ga na' blé'egekle' dan' goken, na' bka'n zéngake' Dios.

Jesús len Sakeo

19 Naž wyoé'e Jesusen' lo yež Jerikó, zdie' lo yežen'. ² Wzóa to benne' lie' Sakeo ga na'. Nake' benne' blo ladjwgak benne' wechizjw ka', na' dele'e yela' wni'a chie'. ³ Benne' ni žak laže'e le'ele' Jesusen', san bi wzáke'le' dan' zej nnita' benne' zan ga na', na' nake' benne' bi ntonne'. ⁴ Naž taría taría wnežwe' lawgak benne' zan ka', na' wžene' to lo yag nich gak le'ele' Jesusen', dan' žala' tie' ga na'. ⁵ Kate' bžin Jesusen' ga na', bchis lawe', na' bwie' gan žia Sakeon', na' gože' le':

—Zakeo, bedinne lo yagen', dan' žon byenen chejga'na' ližo' na'a.

⁶ Naž ja' bedinnete Sakeon' lo yagen', na' lo yela' žebél chie' bchi'e Jesusen' liže'. ⁷ Kate' benách ka' nníta'gake' ga na' blé'egekle' da' ni, wzó lawgake' znné'gake' che Jesusen', na' wnnágake':

—Wyoé'e nich gánljene' benne' doła'.

⁸ Naž wzé Sakeon', na' gože' Xanžon':

—Xan, bwia nga. Gachje da' den chia' wnežjwa' chegak benne' yache' ka', na' cha' bi wdetle bchižjwa' benách ka', yenezjwa' chégake' tape chi'ile.

⁹ Jesusen' gože' le':

—Na'a ža ni bla' yela' žeslá chegak benne' ka' nníta'gake' lo yo'o nga, dan' lezka' benne' ni nake' za'só Bran. ¹⁰ Bla'a neda', Benne' Golje' Benách, nich zedjdilja', na' yeslá' benne' ka' zej nnitle'.

Žsaka' lebe Jesús che chi kwe' mežw

¹¹ Kate' ne zze naggak benne' ka' da' zchalj Jesusen', gože' lé'gake' to da' bsaka' lebe', dan' za' žíngake' lo yež Jerusalén, na' žékgekle' za' la' dan' zna' bia' Dios. ¹² Ki wnná Jesusen':

—Wzóa to benne' blo, na' za' cheje' to yež zi'to' nich si' lo ne'e yela' wnná bia', na' te na' yel'é' laže'. ¹³ Kate' za' cheje' ga na', bliže' chi benne' wen žin chie' ka', na' bnezjwe' che chégake' to kwe' weje mežw, na' gože' lé'gake': "Le chiljlen mežw ni kate' yela'ža'." ¹⁴ Benne' wláž ka' che benne' blon', benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe', bséla'gake' benne' wbás chégake' ka' gan cheje', nich nnágake': "Bi žénelto' nna bia' bennen' neto'." ¹⁵ Naž benne' blon' wzí' lo ne'e yela' wnná bia', na' bežine' laže'. Naž bsele'e to benne' chejliže' benne' wen žin ka', benne' ka' bdie' lo ná'gake' mežw ka', nich nnezle' balže mežw wdíljlennen' to toe'. ¹⁶ Kate' bžin benne' nežw ga na', wnné': "Xan, to kwe' mežw chion'

ba ben yichjen yechí kwe' ka'." ¹⁷ Xanen' gože' le': "Chawe' beno'. Nako' benne' wen žin chawe'. Dan' binlo bkonlo' žin láte'ze da' gota' lo no'o, na'a gona' ga nna bi'o chi yež ka'." ¹⁸ Naž yetó benne' wen žin bžine' ga na', na' wnné': "Xan, to kwe' mežw chion' ba ben yichjen yegayo' kwe' ka'." ¹⁹ Xanen' gože' le': "Nna bi'o gayo' yež ka'." ²⁰ Naž yetóe' bžine' ga na', na' wnné': "Xan, ni de to kwe' mežw chion'. Btoban' laže', na' wdape chi'an. ²¹ Ki bena' dan' bžeba' le', dan' nako' benne' snia. Žono' kan znnagak benách ka': žezi'o da' bi bdixjo', na' zlapo' gan bi gozo'." ²² Naž xanen' gože' le': "Nako' benne' wen žin bi nake' chawe'. Ni'a che da' wnnó' wchi'a laža'a le'. Žákbe'elo' naka' benne' snia, na' žezi'a da' bi bdixjwa', na' zlapa' gan bi goza'. ²³ Na'a, žbiž chen' bi bejló'o mežw chian' gan gon yichjen, nich kate' yelá'a, yezi'an len yichjen?" ²⁴ Naž gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné': "Le yeká'a mežwn' lo ne'e, na' le wnežjwn che bennen' bezi'e chi kwe' mežwn'." ²⁵ Naž góžgake' le': "Xan, ba yo'o lo ne'e chi kwe' mežw." ²⁶ Naž bechebe xángake', na' wnné': "Žapa' le'e: no benne' wkonle' binlo žin da' do' yo'on lo ne'e, wxén láže'gake' le' yelate', san no benne' bi zkonle' binlo žin da' do' yo'on lo ne'e, yennáb'gake' dan' wyó'on lo ne'e. ²⁷ Kan nak chegak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', na' bi gónegekle' nna bi'a lé'gake', le chejxi'-gake', na' le got-gake' lawa' neda' nga."

Žo'o Jesús lo yež Jerusalén len yela' zen

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸ Kate' beyož bchalj Jesusen', beyoé'e nez zeje' zaka' yež Jerusalén. ²⁹ Kate' bžíngake' gawze gan že' yež Betfagé, na' yež Betania, gan nak ya'adon' nzin' Ya'a Yag Olibo, bseja' Jesusen' chope benne' wsedle chie' ka', ³⁰ na' gože' lé'gake':

—Le chej yeždon' da' žen' yeláte'do' wnežw gan zoažo, na' katen' žinle lo yežen', chejxáka'le to búrrodo' da'ba' yag, na' nitó benne' bi na' kwie'-ba'. Le sežba', na' le yedjwá'-ba' nga. ³¹ Cha' no benne' nnable' le'e, na' nne': "¿Biž chen' žsežle-ba'?" ye'le-ne': "Xanžon' žiážjele'-ba'."

³² Jak benne' wsedle chie' ka', benne' ka' bsele'e, na' bejxáka'gake'-ba' kan ba gož Jesusen' lé'gake'. ³³ Katen' beséžgake' búrrodon', benne' xanba' ka' góžgake' lé'gake':

—¿Biž chen' žsežle búrrodon'?

³⁴ Beží'igake', na' wnnágake':

—Xanžon' žiážjele'-ba'.

³⁵ Belchi'e-ba' gan zoa Jesusen'. Kate' ba bxóagake' laže' chejá'a ka' chégake' xkože' búrrodon', bžíagake' Jesusen' xkóže'ba' law laže' ka'. ³⁶ Belchiljwe' laže' chégake' lo nez gan žala' te Jesusen'. ³⁷ Kate' ba bžíngake' gawze gan zoa ldinne che Ya'a Yag Olibo, benne' ka' žónlengake' Jesusen' tzen, lo yela' žebél chégake', wzó lawgake' znnégake' zižje, na' bka'n zéngake' Dios ni'a che yela' wak zen ka' da' blé'egekle', da' ka' ben Jesusen'. ³⁸ Wnnágake':

—¡Ga'n zen benne' wnná bia' ni, benne' ze'e lo wĺáz Xanžo Dios! ¡Ža' ya'abá che Dios da' zbek ži yichj láz-do'žo! ¡Ga'n zen Dios!

³⁹ Naž benne' yodo' fariseo ka', benne' nníta'gake' ladjwgak benách zan ka', góžgake' Jesusen', na' wnná-gake':

—Benne' wsedle, bdiĽe benne' wsedle chio' ka'.

⁴⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' lĽegake':

—Žapa' le'e: cha' yelnnita' benne' ka' žize, yej ki nné-gaken žiže.

⁴¹ Katen' bžin Jesusen' gawze gan že' yež Jerusalén, na' bĽe'elen', wžeže' chen. ⁴² Wnné':

—Žak laža'a nnézele na'a ža da' gak gonen ga ga'n ži yichj lázdo'le Ľaw Dios, san na'a ba ngachen' Ľawle le'e, nich bi lĽe'elelen. ⁴³ Žingak ža ka' chele kate' benne' ka' bi zĽe'egekle' le'e chawe', kwékgake' to ze'e kwe'j kože' gan zoale, na' wséjwgake' le'e, na' yógo'te latje dot gawze gónĽengake' le'e wdĽe. ⁴⁴ Wchínnjgake' ze'e da' žape chi'in yež chele, na' gótgake' benne' ka' nníta'gake' yež nga. Bi ga'n to yej Ľaw lježen. Yógo'te da' ki gaken chele dan' bi gókbe'elele ža bĽa' Dios bedjwíe' le'e.

Jesús žwe' lbie' lĽ'a yodo'

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Naž Jesusen' wyoé'e Ľa' lĽ'a yodo', na' wzó Ľawe' že-beje' lĽ'ale yógo'te benne' ka', benne' wete' ka' Ľen benne' ža'w ka', benne' nníta'gake' gan nak Ľa' lĽ'a yodon'. ⁴⁶ Gože' lĽegake':

—Nyejw le'e yich la'y da' znnan: "Liža' naken yo'o gan wĽižgak benách ka' Dios" san le'e ba benlen ka to yo'o chegak benne' wbán ka'.

⁴⁷ Tža tža Jesusen' bsdle' benách ka' gan nak lo zchil yodon', na' bĽoz wnná bia' ka', Ľen benne' yodo' wsdle ka', na' benne' blo ka' che yež gónegekke' gótgake' Ľe'.

⁴⁸ Bi bžĽgekke' nakle gótgake' Ľe', dan' yógo'te benách ka' zze nággake' xtiže'e dot láže'gake'.

YeĽa' wnná bia' da' nape Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

20 To ža, kate' Jesusen' ne žsedle' benách ka' gan nak lo zchil yodo', na' zchalje' diža' chawen', bĽoz wnná bia' ka', Ľen benne' yodo' wsdle ka', na' benne' gole ka', bžingake' gan zoe', ² na' góžgake' Ľe':

—Wnná neto'. žBiže yeĽa' wnná bia' žónĽeno' da' ki? žNožkze benne' bdiĽe' lo no'o yeĽa' wnná bian'?

³ Bechebe Jesusen', na' gože' lĽegake':

—Ľezka' neda' nnabla' le'e to. Le yeží'i, na' nnale.

⁴ žNož benne' bseĽe'e žwa nich bezóe' benách ka' nis? žDios, cha' to benne'?

⁵ Benne' yodo' ka' bcháljgake' Ľa' lĽegake', na' wnná-gake':

—Cha' nnažo: Dios bseĽe'e le', yi'e žo'o: "žBiž chen' bi wyejle'le chie'?" ⁶ Cha' ye'žo-ne': To benne' bseĽe'e le', benne' yež ki wžé'egake' žo'o yej, dan' žékgekke' žwan' bchalje' lo wĺáz Dios.

⁷ Naž beží'igake', na' wnná-gake':

—Bi nnezlto' no benne' bseĽe'e žwan'.

⁸ Naž Jesusen' gože' lĽegake':

—Ľezka' neda' bi yapa' le'e bi yeĽa' wnná bia' žónĽena' da' ki.

Benne' wen žin ka', benne' bi zej nake' chawe'

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Naž Ľa' wzó Ľawte Jesusen' zchálĽene' benách ka' nníta'gake' ga na'. Bsaka' Ľebe', na' wnné':

—Wzóa to benne' beyaze' Ľba uba ka' lo yežlyó chie', na' bdiĽe' yežlyón' lo na'gak benne' wen žin ka' nich góngake' gachje Ľen le' da' sí'gake', na' wyeje' zi'to gan bga'ne' scha. ¹⁰ Kate' bžin ža chíbgake' da' zžía Ľba uba ka', bseĽe'e to benne' wbás chie' gan zej nnita' benne' wen žin ka' nich si'e da' žeyaĽa' chie', san benne' wen žin ka' béngake' le' zi', na' beséĽa'gake' le' ka'ze. ¹¹ Da' yoble bseĽe'e yetó wbás chie', na' Ľezka' béngake' chie' da' žia, na' beséĽa'gake' le' ka'ze. ¹² Da' yoble bseĽe'e benne' beyonne' wbás chie' gan nníta'gake', na' Ľezka' bžíagake' le' we', na' bebéjgake' le' na'le lo yežlyón'.

¹³ 'Naž xan yežlyón' wzá' laže'e, na' wnné': "žNakxkze gona'? SeĽa' a ži'nkza', bi' byodon' nži'ila', gan nníta'gake'. Katen' lĽe'egekle'-be', gápegake'-be' ba la'ne.'" ¹⁴ San katen' benne' wen žin ka' blĽe'egekle'-be', bcháljgake' Ľa' lĽegake', na' wnná-gake': "Xkwide' ni gak chebe' yežlyó nga. Le cho'o, gotžo-be', nich da' yeyaĽa' chebe' gaken chežo." ¹⁵ Bebéjgake'-be' na'le lo yežlyón', na' bétgake'-be'.

Naž Jesusen' gože' lĽegake':

—Na'a, žnaxkze gon xan yežlyón' chégake'? ¹⁶ Yide', na' gote' benne' wen žin ka', na' wdíe' yežlyó chien' lo na'gak benne' yoble ka'.

Kate' benne' ka' nníta'gake' ga na' béngekke' da' ni, wnná-gake':

—Dios bi nne' gaken ki.

¹⁷ Naž Jesusen' bwie' lĽegake', na' wnné':

—žBiže žsedle dan' nyejw le'e yich la'y? Znnan: Yej da' belká'n benne' wen yo'o ka' ka'ze, na'a naken yej blo skin ze'e.

¹⁸ No benne' bĽe' Ľaw yej na', chichjw kwine', na' no benne' chejbaga' yej na' le', wzozjen le'.

Kan nak da' zchíjwgake' lo wĺáz benne' Sésar

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

¹⁹ Ľa' ža na'ze, bĽoz wnná bia' ka' Ľen benne' yodo' wsdle ka', gónegekke' góxwgake' Jesusen', dan' žákbe'egekke' wnné' dan' bsaka' Ľebe' kan nak ché-gake', san bžébegake' benne' zan ka' nníta'gake' ga na'. ²⁰ Bwíatezgake' Jesusen', na' bséĽa'gake' benne' ka' nich kwéjgake' Ľe' diža', benne' ka' wĽoé'el kwíngake' ka benne' chawe' ka', nich góngake' ga bi da' nna Jesusen', nich gak wdégake' Ľe' lo na' bennen' zna bi'e lĽegake'. ²¹ Nich góngake' ki, wnnábgekke' Jesusen', na' wnná-gake':

—Benne' wsdle, nnezlto' zno'o da' li, na' žsedlo' da' li, na' bi zchi'a lažo'o kan nak da' zĽoé'ezele kwíngak benne' ka', san kan žsedlo' dan' wnnakze Dios naken dot Ľi laže'. ²² BĽoe'el neto'. žŽon byenen chíjwto' lazto'

che benne' Sésar, benne' Roma z̄nna bi'e, o bi chíjw-ton?

²³ Žákbe'ele Jesusen' da' žénegekle' góngake' chie', na' gože' l'égake':

—¿Biz chen' zbejle neda' diža'? ²⁴ Le wloé'el neda' to mežw da' zdate. ¿Nož benne' da' lawe' le'e da' ni, na' nož benne' žia le' nga?

Beží'igake', na' wnnágake':

—Che benne' Sésar da' ka'.

²⁵ Naž Jesusen' gože' l'égake':

—Le wnezjw benne' Sésar da' naken che benne' Sésar, na' Dios da' naken che Dios.

²⁶ Bi gok góngake' ga bi da' nna Jesusen' nich gak yebága'gake' le' žia lawgak benne' zan ka', na' be-bángkle' kan nak da' bechebe', na' wnníta'gake' žize.

Kan gak chegak benne' ka' yebángake' lo yela' got

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ Naž blá'gak benne' yodo' saduseo ka', benne' ka' znnágake' bi yebangak benne' gat ka', na' wnnábgekle' Jesusen', ²⁸ na' wnnágake':

—Benne' wsedle, Moisés bzoje' chežo da' znnan:

“Cha' gat to benne' byo, na' ga'n zo'le', na' cha' bi zoa nitó xkwide' chie', naž bi' biche'e žala' wchág ná'lenbe' no'le wzeben', nich gata' za'só benne' bíche'be', ben-nen' ba gote'.” ²⁹ Wnníta'gak gaže xkwide' byo zej nakbe' bíche'be'. Xkwide' nežwn' bchag ná'lenbe' to xkwide' no'le, na' gotbe', bi wzóa xkwide' chebe'. ³⁰ Naž xkwide' bežope bchag ná'lenbe' no'len', na' lezka' got xkwiden', bi wzóa xkwide' chebe'. ³¹ Naž xkwide' bey-onne bchag ná'lenbe' no'len', na' ka'kze bengak bi' gaže ka'. Gótgakbe', bi wzóa xkwide' chégakbe'.

³² Kate' ze lawte, lezka' got no'len'. ³³ Na'a, katen' yebangak benne' gat ka', žnolbe' gak no'len' chebe', dan' bchag ná'gakbe' gážtebe' len no'len'?

³⁴ Naž bechebe' Jesusen', na' gože' l'égake':

—Zchag na'gak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, na' znéžjw'gake' z'ingake' ka' nich wchág ná'gakbe'. ³⁵ Na'a, benne' ka' nákgake' zi yebángake' lo yela' got, na' chejnníta'gake' yežlyó da' gatan', bi gón-gake' yela' zzoalen no'le, na' bi wchág ná'gake'. ³⁶ Ki gaken, dan' biž gatgak benne' ka' yebángake' lo yela' got, san gákgake' kan zej nak wbás che ya'abá ka', na' gákgake' ži'nkze Dios. ³⁷ Cha' yebangak benne' gat ka', blóé'ekzele Moisés žo'o gan nyejw kan nak che yag yeche' da' wyeyen, gan bchalj Xanžon', na' wnné' nake' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob. ³⁸ Dios nake' Dios, kege chegak benne' gat ka', benne' nátgake' to chi'ize, san nake' Dios chegak benne' ka' nníta'gake' nbángake', dan' zej nnita' nbangak yógo'te benách ka' lawe' le', la'kze gótgake' yežlyó nga.

³⁹ Naž ba'le benne' yodo' wsedle ka' bechébegake', na' wnnágake':

—Benne' wsedle, cháwe'do' wnnó'.

⁴⁰ Biž bežóggekle' bi da' nnábgekle' le'.

¿Nož benne' nak Benne' Cristo ži'ne'?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Naž Jesusen' gože' l'égake':

—¿Biz chen' znnágake': “Benne' Criston' nake' ži'n Dabí”? ⁴² Dabí na'kze bchalje' da' nyejw le'e yich la'y gan zej nyejw salmo ka', da' znnan:

Xanžo Dios gože' Xana':

“Wžé' kwita' li ža,

⁴³ kate' gonža' ga wzóa žibgak benne' ka' lawo', benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe'.”

⁴⁴ Dabí na'kze wnné' nak Benne' Criston' Xane'.

¿Nakxkze naken, znnale le'e nake' ži'ne'?

Jesús žesbage'e benne' yodo' wsedle ka' žia

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lk. 11:37-54)

⁴⁵ Kate' yógo'te benách ka', benne' ka' nníta'gake' ga na', ne zze nággake' che Jesusen', le' gože' benne' wsedle chie' ka':

⁴⁶ —Le gape chi'i kwintle chegak benne' yodo' wsedle ka', dan' žaz láže'gake' želdé' zej nakwe' laže' tonn, na' žénegekle' wlíž zengak benách ka' l'égake' gan nak lawe' ya'a, na' lezka' žaz láže'gake' želbi'e latje blo gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' gan žej žáw-gake' tzen. ⁴⁷ Zká'agake' ližgak no'le wzebe ka', na' nich wloé'ezele chawe' kwíngake' žližgake' Dios scha. Benne' ki, Dios gon ži'že' l'égake'.

Mežw da' bde to no'le yache' law Dios

(Mr. 12:41-44)

21 Kate' ne zoa Jesusen' lo zchil yodo', bwie', na' bl'e'ele' benne' ka' de yela' wnni'a chégake', zgó'ogake' mežw lo kak che yodo'. ² Lezka' bl'e'ele' to no'le yache' wzebe, na' wloé'e chope mežw lasdo', da' ka' záka'gaken láte'do'ze. ³ Naž wnná Jesusen':

—Da' li žapa' le'e, da' zenže wlo'o no'le yache' wzebe ni ka da' wlo'ogak yezika' benne' ka', benne' zgó'ogake' mežw lo kaken'. ⁴ Yógo'tegake', ka da' nga'nze ché-gake', wlo'ogake' mežw che yodo', san no'le ni, lo yela' yache' chie', wloé'e dot da' nape', da' žala' gawlen'.

Z̄nna Jesús wchínnjgake' yodo'

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Zej nnita' benne' ka' ga na', benne' zcháljgake' kan nak che yodo' na', kan naken xtando', na' kan zej naken yej ka' da' zej naken zenle'e, na' yezika' da' ka' zej naken xtan. Naž Jesusen' gože' l'égake', na' wnné':

⁶ —Zlé'elele yógo'te da' ki, san žin ža katen' biž ga'n nitó yej ki law lježen, dan' wchinnjgak benách ka' yodo' nga.

Da' ka' gak biá'gaken kate' za' žin ža ze lawte ža ka'

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Naž wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—Benne' wsedle, žbatze gak da' ki? ¿Bize gak bian' katen' za' gaken ki?

⁸ Bechebe' Jesusen', na' wnné':

—Le gape chi'i kwinle, nich bi gon laže'l no benne' le'e, dan' la'gak benne' zan, benne' ka' wzóa lágake' kan lia' neda'. Nnágake' zej nake' Benne' Criston', na' nnágake': "Ba zoažo ža ze lawte ža ka'." Neda' žapa' le'e: bi gónlenle lágake' tzen. ⁹ Kate' yénlele žak wdile, na' želži'i benách ka' chegak benne' yolawe' ka', bi žé-bele, dan' žon byenen gaggak da' ki zga'ale, san bi na' žin ža ze lawte ža ka'.

¹⁰ Lezka' gože' lágake':

—Tíle to yež len yetó yež, na' benách ka' gan zoa to benne' zna bi'e tíl-lengake' benách ka' gan zoa yetó benne' zna bi'e. ¹¹ Naž xo'le'e law yežlyó nga, na' nize na'ze gak wbín, na' gáta'le'e yižwé' ka'. La' lawgak da' ka' ya'abá, da' góngaken ga žébegak benách ka', na' da' ka' gak biá'gaken.

¹² Zga'ale kate' za' gak da' ki, góxwgak benne' ka' le'e, na' kwia láže'gake' le'e. Wché'gake' le'e gan zdób-gake' nich yéngkle' xtiža' Dios. Ki góngake' nich wžia yí'gake' le'e, na' wséjwgake' le'e liž ya. Wché'gake' le'e lawgak benne' wnná bia' ka', na' lawgak benne' blo ka', dan' žónlenle neda' tzen. ¹³ Ki gaken chele nich gata' latje wcháljle ka nak chia' neda'. ¹⁴ Le gon choch láže'le, na' bi kwek yichjle zga'ale nakx nnale chezle, ¹⁵ dan' gonna' neda' chele diža' da' wži'ile, na' lezka' yela' žejní'il, nich bi gak benne' ka', benne' bi l'é'egkle' le'e chawe', wzé'gake' le'e žize, na' bi gak bi da' nné-gake' che xtiža'le. ¹⁶ Naž xakzle ka', na' benne' bíche'kzle ka', na' lježkzle ka', wdégake' le'e lo na'gak benne' ka', na' gótgake' bálele. ¹⁷ Yógo'te benách ka' wzóagake' le'e che'la'ale dan' žónlenle neda' tzen, ¹⁸ san bi nítl nitó yicha' yichjle. ¹⁹ Cha' soale choch, ga-ta' yela' nban da' zejlí kanne chele.

²⁰ 'Kate' l'é'elele benne' ka' žjake' lo wdile zej ngo'e le'je yež Jerusalén, nnézelele ba bžin ža kwia yi' yežen'.

²¹ Naž benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea žala' wzónnjgake', na' chjake' lawgak ya'a ka'. Benne' ka' nníta'gake' lo yežen' žala' žó'gake' ga na', na' benne' ka' nníta'gake' wen yiže', bi žala' yeyé'gake' yežen'. ²² Kate' ža ka' Dios wsaka' zi'e benne' ka' nníta'gake' yežen', na' gak yógo'te da' nyejwn le'e yich la'y kan žala' gaken chégake'. ²³ Katen' žin ža na', da' nyáche'le'e gaken chegak no'le ka' zej noe'e xkwide' l'é'egake', na' lezka' chegak no'le ka' zgáže'gake' bi'do' ž'e'n ka', dan' sáka'le'egak benách ka' nníta'gake' ga na', dan' Dios wsaka' zi'že' benne' ka'. ²⁴ Gatgak benne' zan lo wdilén', na' wché'gake' ba'le' zej nžeje' gan žín-gake' dot yežlyó nga, na' benne' zi'to' ka' nna biá'gake' lo yež Jerusalén nga na' zejte za'a ža chégake'.

Da' ka' gak biá'gaken kate' za' yelá' Cristo

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Gagkak da' ka' gak biá'gaken lo wbíž, na' lo byo', na' lo belj ya'abá ka'. Lo yežlyó nga gak žej láže'gak benách ka', na' žébe'le'egake', dan' yéngkle' chi'i zižje che nisdo', dan' tale'e nisen'. ²⁶ Yedó láže'gake' lo yela' zžebe chégake' dan' sa' láže'gake' chegak da' žala' gák-gaken yežlyó nga, na' dan' xizgak da' zej nla' ya'abá.

²⁷ Naž l'é'egkle' neda', Benne' Golje' Benách, la'a lo be-jw ya'abá, nzi' lo na'a yela' wnná bia', na' la' law yela' baní' chia'. ²⁸ Kate' so law gaggak da' ki, le gon choch kwinle, na' le wia ža'le, dan' ba zezá'a neda', nich yechi'a le'e.

²⁹ Jesusen' gože' lágake' to da' bzaka' lebe', na' wnné':

—Le wia nga kan žak che yag higo, na' che bíte'teze yag yoble. ³⁰ Kate' zlé'elele žiagak ni'a ne'n že'ndo', na' nnézkzelele ba zžin byo' wbá ka'. ³¹ Lezka'kze, kate' l'é'elele ba žakgak da' ki, nnézelele za' žin ža yedjnná bia' Dios yežlyó nga.

³² 'Da' li žapa' le'e, bi gatgak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, kate' gakže yógo'te da' ki. ³³ Te che ya'abá, na' che yežlyó nga, san xtiža'a, bi ten ka'ze, san gakkze kan znnan.

³⁴ 'Le gape chi'i kwinle nich bi we'le latje da' wžia yin' le'e chazen lo yichj láždo'le, dan' naken yela' wawle'e, na' yela' zzožle, na' yela' že' zedle, nich kate' žin ža na', bi yedó láže'le, ³⁵ na' nich bi gaken chele ka to da' wžia yin' benách ka', da' gaken chegak yógo'te benách nníta'gake' dot yežlyó nga. ³⁶ Che len, le soa ban láže', na' le wcháljenteze Dios, nich gak yelale lo da' žala' gaken, na' nich bi yedo'é'elele katen' la'le le'e lawa' neda', Benne' Golje' Benách.

³⁷ Te ža wzóa Jesusen' lo zchil yodo', gan bsedle' benách ka', na' kate' za' žale bežoje' ga na', na' wyeje' law ya'adon' nzin' Ya'a Yag Olibo. ³⁸ Yógo'te benách ka' bžingake' zžile gan zoa Jesusen' lo zchil yodo' nich wzé nággake' xtiže'e.

Benne' yodo' ka' žon xtiža'gake' nakze gótgake' Jesús
(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

22 Kate' za' gak lni katen' žawgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen, lnin' nzin' Pasko', ² naž bdobgak bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka'. Ben xtiža'gake' nakze gótgake' Jesusen', san bi wzáke'gkle', dan' zžébegake' da' gongak benách yež ka'.

³ Naž da' xiwe' yjénlenen Judas tzen. Judas na' lezka' lie' Iskariote, na' nbáblene' benne' chežinno wbás ka' bse'la' Jesusen', ⁴ Wyéj Judas na', na' bejcháljlene' bxoz wnná bia' ka' len benne' ka' yo'o lo ná'gake' che yodo', nakze gak gone' nich wdíe' Jesusen' lo ná'gake'. ⁵ Be-béegkle' benne' yodo' ka', na' bchebe láže'gake' wnézjwgake' le' mežw. ⁶ Bchebe láže' Judas na', na' gónele' wdíe' Jesusen' lo ná'gake' ži žize.

Da' žawžo nich chejsá' láže'žo kan got Xanžo

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Kor. 11:23-26)

⁷ Bžin ža katen' žawgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen, katen' žala' gótgake' zila'do' ka', bia ka' žawgake' xche' lni Pasko'. ⁸ Jesusen' bse'le'e Bedw len žwa, na' wnné':

—Le chej, na' le chejsí'ni'a da' gawžo xche' lni Pasko'.

⁹ Góžgake' le':

—žGaz žénelo' chejkwezton'?

¹⁰ Jesusen' gože' lágake', na' wnné':

—Le wia nga, kate' žinle lo yež nga, žoj to benne' yedjchage' le'e, noe'e to že'e nis. Le chéjlene' ga žintele yo'o gan choe'e. ¹¹ Le ye' xan yo'on': "Benne' wsdle ži'e le': žGaze zoa yo'o zen na' gan gáwlena' benne' wsdle chia' ka' xche' Lni Pasko'?" ¹² Naž wloe'ele' le'e to yo'o zen da' zoan ža'le gan ba nba'a. Le wsi'ni'a dan' gawžon ga na'.

¹³ Naž jake', na' bejxáka'gake' kan ba gož Jesusen' lé-gake', na' belsí'ni'e da' gáwgake' xche' Lni Pasko' ga na'.

¹⁴ Kate' gole ža na', wžé' Jesusen' gan gáwgake', na' wbás chie' ka' wžé'lengake' le' tzen. ¹⁵ Naž Jesusen' gože' légake':

—Gok láže'li'a gáwlena' le'e tzen xche' ni zga'ale kate' saka'a, na' gata'. ¹⁶ Žapa' le'e: biž gawa' ki kate' žinže ža gak da' žloé'ezele xche' ni, da' gaken gan žna bia' Dios.

¹⁷ Beᵑw Jesusen' to žíga'do', na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Naž gože' légake':

—Le sin', na' le ye'j late' wejen, ¹⁸ dan' žapa' le'e: biž ye'ja' xis uba kate' žinže ža na' nna bia' Dios.

¹⁹ Naž beᵑwe' to yet xtil, na' gože' Dios: "Žóxkeno'."

Wdé na' bzožjen', na' bi'en che chégake', na' wnné':

—Da' ni naken beja' žen chia' da' ždian' lo wlasle le'e. Le gon ki nich chejsá' láže'le neda'.

²⁰ Kate' beyóž bdáwgaken', lezka' bchalje' che ží-ga'don', na' wnné':

—Žíga'do' ni žloé'elen kan nak diža' kob da' žka'n chawen', na' žen chia' žon chochen, žen na' laljen ni'a chele.

²¹ 'Na'a, bennen' wdíe' neda' lo na'gak benách ka' že'j žáwlene' neda' tzen. ²² Da' li cha'a gan gótgake' neda', Benne' Golje' Benách, na' gak chia' kan nyejw le'e yich la'y kan žala' gaken chia', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' wdíe' neda'.

²³ Naž wzó lágwage' žnnábgakle' le' to weje to weje', na' wnnágake':

—žNolton'?

Žnnábgake' nólgage' gake' benne' blo

²⁴ Naž wnnábgake' la' légakze' nólgage' gake' benne' blo. ²⁵ Jesusen' gože' légake':

—Benne' ka' žna biágake' yežlyó nga žnnágake' žon cháwe'gake' benách ka', san žkóngekle' žin yeja' wnná bia' chégake' nich gak chégakkze' da' chawe', ²⁶ san le'e bi žala' gonle ki. No benne' nake' blo ladjwle le'e žala' gake' ka to benne' nakže' gaxjw, na' bennen' žna bi'e žala' gake' ka benne' ndo'w chegak lježe' ka'.

²⁷ žNož benne' nakže' blo, bennen' že'j žawe', o bennen' žžie' yeja' waw? žKege bennen' že'j žawe' nakže' blo? Neda' zóalena' le'e ka to benne' žžie' yeja' waw.

²⁸ 'Le'e wzóalenzkele neda' katen' gokgak da' ka' chia', da' ka' wzí' biágaken neda'. ²⁹ Che len wdía' lo na'le to gan nna bia'le, kan ben Xa', bdie' lo na'a gan nna bi'a neda'. ³⁰ Ki gona' nich gak kwe'le gan ye'j gáwlenle neda' tzen gan nna bi'a, na' kwe'le latje chekzle gan wchi'a láže'le chežinno kwe' benne' ka' zej nake' ža'só Israel.

Žna Jesús nna Bedw bi nónbi'e le'

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ Lezka' wnná Xanžon':

—Smon, Smon. Bwia nga. Ba wnnáb da' xiwe' cho'ole le'e lo nan', nich wchíx lažen' le'e kan žon to benne' žsoe' zoa' stribe, ³² san ba bliža' Dios, na' wnnabla' le' gáklene' le', nich bi yeyóž yedó yeja' žejlé' chio'. Naž, katen' yeyako' chia', ben choch lježo' ka'.

³³ Bedon' gože' le':

—Xan, ba zoa' sál'lena' le', kégeze liž ya, san lezka' ga gát'lentia' le'.

³⁴ Jesusen' gože' le':

—Bedw, žapa' le': zga'ale kate' kweže leko' na'a, le' nno' chonne chi'i bi nónbi'o neda'.

Da' ben Jesús katen' za' gótgake' le'

³⁵ Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—Kate' bseja'a le'e, na' bi bia'le yixjw yet, na' kege bzod mežw, na' kege chope kwe' žel-le, žbiže byáž-jelele?

Légake' wnnágake':

—Bi be byážjelto'.

³⁶ Naž gože' légake':

—Na'a, no benne' de yixjw yet chie' žala' we'en, na' lezka' žala' gon no benne' de bzod mežw chie', na' no benne' bi de ya ntoche' chie' žala' gote'e laže' žxoa yene', na' ga'we' to ya ntoche'. ³⁷ Žapa' le'e: žon byenen' gak chia' kan nyejw le'e yich la'y, da' žnnan: "Béngake' chie' kan žóngake' chegak benne' wen da' žinnj ka'." Ki gaken, na' gak yógo'te da' zej nyejwn le'e yichen' kan žala' gaken chia'.

³⁸ Naž légake' wnnágake':

—Xan, ni de chope ya ntoche' ka'.

le' gože' légake':

—Ná'teze.

Jesús žcháljlene' Dios lo yežlyón' nzin' Jetsemani

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Naž bžoj Jesusen', na' kan žonkze' wyeje' law Ya'a Yag Olibo, na' benne' wsdle chie' ka' bénlengake' le' tzen. ⁴⁰ Katen' bžíngake' ga na', Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Le wlíž Dios, na' le nnable' bi gata' latje gon da' xi-we' ga bága'le doja'.

⁴¹ Naž Jesusen' wzé'e gan nnita'gake', na' wdíe' yelate' na'le ka to ga žin to yej da' žežon, gan bzoa žibe', na' bcháljlene' Dios. ⁴² Wnné':

—Xe, cha' žénelo', bkwas len neda' dan' žala' saka'a, san kege kan žénela' neda', san ka žénelo' le' gono'.

⁴³ Naž bla' law to wbás che ya'abá, na' ben choche' Jesusen'. ⁴⁴ Naž Jesusen', lo yeja' žekle chie', dot laže'le bliže' Dios, na' nis yes chie' goken ka žen, da' žžonten lo yo.

⁴⁵ Kate' beyóž bcháljlene' Dios, bezó že'e, na' beyeje' gan zej nnita' benne' wsdle chie' ka', na' bedjxake'

légake' ztásgake' lo yela' nyache' laže' chégake'. ⁴⁶ Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Ztasle? Le chas, na' le wíř Dios, na' le nnable' bi gata' latje gon da' xiwe' ga bága'le doľa'.

Želzene' Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Kate' ne zchalj Jesusen' da' ni, la' bžintegak benne' zan ga na', na' Judas žónlene' légake' tzen. Judas na' nbáblene' benne' chežinno wsedle ka' che Jesusen', na' zeje' lawgak benne' zan ka'. Wbige'e gan zoa Jesusen' nich wchág lawe' Le'. ⁴⁸ Naž Jesusen' gože' le':

—Judas, ¿zchag lawo' neda', Benne' Golje' Benách, nich wdío' neda'?

⁴⁹ Kate' benne' ka' nníta'lengake' Jesusen' blé'egekle' kan žak chie', góžgake' Le':

—Xan, ¿wyíngakto'-ne' ya ntoche'?

⁵⁰ To benne' wsedle che Jesusen' bene' we' nag benne' wen žin che bχoz blo. Bžixe' nage' li ža. ⁵¹ Jesusen' wnné':

—Ná'teze.

Wdán Jesusen' nag benne' wen žin na', na' beyonen'.

⁵² Naž gože' bχoz wnná bia' ka', na' benne' ka' yo'lo lo ná'gake' che yodo', na' benne' gole ka', benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe', na' wnné':

—¿Za'le, na' nwa'le ya ntoche' ka', na' yag ka', nich senle neda' kan žonle kate' zzenle benne' wbán ka'?

⁵³ Tža tža wzóalenkza' le'e lo zchil yodo', na' bi be benle chia', san na'a wzáke'le dan' nak ža nzi' lo na' bennen' zoe' latje chol.

Znna Bedw bi nónbi'e Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Naž benne' ka' béxwgake' Jesusen', na' belchi'e Le' liž bχoz blo. Bedw wnawe' Jesusen' zi'to' zí'to'le. ⁵⁵ Kate' ni'a na' bχoz blon' ba bžéngake' yi' la' lí'ale liž bχoz blon', wžé'gake' kwit yin'. Naž Bedon' wžé'lene' légake' tzen. ⁵⁶ Kate' to xkwide' no'le wen žin bje'elbe' Bedon', že'ze' žoa'a yin', bwíabe'-ne', na' wnnabe':

—Benne' ni žónlene' Jesusen' tzen.

⁵⁷ Beží'i Bedon', na' wnné':

—No'le, bi nónbi'a bennen'.

⁵⁸ Yextido' yetó benne' bje'ele' Bedon', na' wnné':

—Le' žónleno' benne' ka' tzen.

Bedon' wnné':

—Benne', kege neda'.

⁵⁹ Yextido' wnná yetó benne':

—Da' li benne' ni žónlene' Jesusen' tzen, dan' nake' benne' Galilea.

⁶⁰ Naž Bedon' wnné':

—Benne', bi nnezla' biž chen zchaljo'.

Kate' ne zchalje' da' ni, la' wžéžete leko'. ⁶¹ Naž byechj Xanžon', na' bwie' Bedon'. Bejsá' laže' Bedon' da' wnná Xanžon', kan gože' le': "Zga'ale kate' kweže leko' na'a, le' yeži'o chia' chonne chi'i, na' nno' bi nónbi'o neda'."

⁶² Naž Bedon' bežoje' na'le, na' wžéžtekze' gže'te.

Žon díjtgekle' Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Benne' ka', benne' wzéngake' Jesusen', ben díjtgekle' Le', na' bdingake' Le'. ⁶⁴ Naž bséjwgake' law Jesusen', na' belgape'e lawe'. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Wnnéya'a. ¿Nož bennen' wdape'e Le'?

⁶⁵ Da' zan da' wnnégake' chie', na' belsaka' zi'e Le'.

Zžin Jesús lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Kate' za' ža'ní' ža na', bdobgak benne' gole ka' len bχoz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsedle ka'.

Belchi'e Jesusen' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnnábgekle' Le', ⁶⁷ na' wnnágake':

—Wnná neto'. ¿Nako' le' Benne' Criston'?

Jesusen' gože' légake':

—Cha' yapa' le'e naka' Benne' Criston', bi chejle'le chia', ⁶⁸ na' cha' bi da' nnabla' le'e, bi be yeži'ile, na' bi wsanle neda'. ⁶⁹ Na'a so lawa' neda', Benne' Golje' Benách, kwi'a kwit li ža che Dios, Bennen' nape' dot yela' wnná bia'.

⁷⁰ Wnnábgekle' Le' yógo'tegake', na' wnnágake':

—¿Nakkzo' le' Ži'n Dios?

Le' gože' légake':

—Da' likze znnale.

⁷¹ Naž wnnágake':

—¿Nožže žiážjelžo benne' wloe'ele' zia da' nbage'e Le'? La' žo'oze ba benlžo wnnié' che Dios.

Zžin Jesús law Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

23 Naž belzó ža' yógo'te benne' zan ka', na' belchi'e Jesusen' law Pilato. ² Naž wzó lawgake' žesbá-ga'gake' Le' zia, na' wnnágake':

—Benne' ni, bje'elto' da' zia da' žone'. Žone' ga zži'igak benách wláž cheto' ka' chegak benne' yolawe' ka', na' žsejwe' xnezgak benne' ka' žízjwgake' da' zchizjw benne' Sésar, na' znné' lekze' nake' Benne' Criston', benne' žala' nna bi'e.

³ Naž Pilaton' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—¿Nako' le' benne' nna bi'e benne' judío ka'?

Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Da' likze znnó'.

⁴ Naž Pilaton' gože' bχoz wnná bia' ka', len benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Bi be zžel-la' da' zia da' nbaga' benne' ni.

⁵ Naž ben chóchgake' xtíža'gake', na' wnnágake':

—Žone' ga žongak benách ka' žo'osbé, na' žsedle' benách ka' do zente gan nbab Judea. Wzó lawe' bene' ki gan nbab Galilea, na' lezka' žonen' nga.

Zžin Jesús law Herodes

⁶ Kate' benle Pilato da' ni, zcháljgake' che gan nbab Galilea, wnnable' légake' cha' nbab Jesusen' Galilea.

⁷ Katen' wnezele' nbab Jesusen' gan znna bia' Herodes,

bsele'e le' law Herodes na', dan' lezka' zoe' le' lo yež Jerusalén ža ka'.⁸ Kate' Herodes na' ble'ele' Jesusen', bebele', dan' ba gok scha žénele' le'ele' le', dan' ba benle' da' zan kan nak che Jesusen', na' žak laže'e le'ele' to yeļa' wak da' gone'.⁹ Herodes na' wnnable' Jesusen' da' zan, san le' bi be bechebe'.¹⁰ Lezka' zej nni-ta' bχoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka' ga na', na' besbága'gake' Jesusen' zia.¹¹ Naž Herodes na' len benne' chie' ka', benne' žjake' lo wdile, belka'ne' Jesusen' ka'ze, na' nich gon dítjgекle' le', bwákwgake' le' laže' da' zaka', ka dan' žakw to benne' wnná bia', na' da' yoble belchi'e le' law Pilaton'.¹² Kate' ža na' Pilaton', na' Herodes na' benníta'gake' chawe', dan' zga'ale bi blé'egекle' ljéžgake' chawe' toe' yetóe'.

Želchoge' che Jesús gate'

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39—19:16)

¹³ Naž Pilato btobe' bχoz wnná bia' ka' len benne' blo ka', na' benne' yež ka',¹⁴ na' gože' légake':

—Bedjwa'le benne' ni lawa' neda', na' znnale žone' ga žongak benách ka' žo'osbé, san kate' wnnabla'-ne' binlo, na' wnníta'kzele le'e ga ni, bi be bžel-la' da' zia da' nbage'e, da' ka' žesbága'le-ne'.¹⁵ Kate' bseļa'a-ne' law Herodes, bi be zia bžel-le' da' nbage' benne' ni nich chogžo chie' gate'.¹⁶ Na'a wsaka' zi'a-ne', na' te na' wsana'-ne'.

¹⁷ Zoa to da' žon byenen gon Pilaton' kate' žak lni na', da' žónteze žone', žsane' to benne' nyejwe' liž ya lo na'gak benách ka'.¹⁸ Naž yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na', wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Bet bennen', na' bsan Barrabás.

¹⁹ Barrabás na' nyejwe' liž ya dan' bdíl-lene' benne' wnná bia' ka', na' dan' bete' to benne'.²⁰ Pilaton' bcháljlene' légake' da' yoble, dan' žénele' wsane' Jesusen',²¹ san da' yoble wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—jBde'e le'e yag kroze! jBde'e le'e yag kroze!

²² Naž Pilaton' gože' légake' da' chonne chi'i, na' wnné':

—žBižkze da' zinnj ben bennen'? Bi be bžel-la' da' bene' da' žonen ga nbage'e zia gate'. Wsaka' zi'a-ne', na' te na' wsana'-ne'.

²³ Zižježe wnnégake', na' wnnábgake' ta' Jesusen' le'e yag kroze. Dan' wžéžeya'agak benne' ka' len bχoz wnná bia' ka', scha, na' goken kan žénegekle'.²⁴ Naž Pilaton' bchoge' che Jesusen' gak chie' kan znnábgake'.

²⁵ Bsane' bennen' wnnábgake' lo ná'gake', bennen' nyejwe' liž ya dan' bdíl-lene' benne' wnná bia' ka', na' dan' bete' to benne', na' bdie' Jesusen' nich gak chie' kan žénegekle'.

Zdá'gake' Jesús le'e yag kroze

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Kate' ne želchi'e Jesusen' nich chejdá'gake' le' le'e yag kroze, bēxwgake' Smon, to benne' yež Sirene, benne' zezé'e yiže', na' belxóe' yag krozen' ža yene' nich we'en, na' cheje' xkóže'le Jesusen'.

²⁷ Benne' zan, benne' byo ka' len no'le ka', zejnáw-gake' Jesusen', na' želbeže', na' želbeže nyache'e chie'.²⁸ Naž byechj Jesusen', na' bwie' légake', na' gože' lé-gake':

—Le'e, no'le Jerusalén ka'. Bi kwézele ni'a chia' neda', san le kweže ni'a chekzle, na' ni'a chegak zi'nle ka',²⁹ dan' žin ža nnágake': "Ba nez zen naken chegak no'le wbíž ka', na' chegak no'le ka' bi zej noe'e bi'do' ka', na' no'le ka' bi zgáže'gake' bi' že'n ka'." ³⁰ Naž benách ka' so láwgake' yé'gake' ya'a sibe ka', na' nnágake': "Le yedjbagá' neto'" na' lezka' yé'gake' ya'ado' ka': "Le wkache' neto'." ³¹ Cha' ki žóngake' chia' neda', naka' ka to yag nban, žnakxkze góngake' chele le'e, nakle ka yag biž ka'?

³² Lezka' belchi'e chope benne' wen da' zinnj ka', nich wdá'gake' légake' le'egak yag kroze ka' tzen len Jesusen'.³³ Kate' bžingake' law Ya'a Kalabera, da' znnan len diža' xiža': "Ya'a Žit Yichjžo" bdá'gake' Jesusen' le'e yag kroze. Lezka' bdá'gake' chope benne' ka' le'egak yag kroze ka', benne' wen da' zinnj ka'. Toe' bdá'gake' kwit li ža che Jesusen', na' yetóe' bdá'gake' kwite' yegle.³⁴ Naž Jesusen' wnné':

—Xe, benít law chégake', dan' bi nnéžgekle' da' žón-gake'.

Naž benne' ka' žjake' lo wdile, benne' nníta'gake' ga na', belé'egекle' laže' dan' nakw Jesusen', na' bebéj-gake' da' gak bia' lawlen.³⁵ Benne' ka' nníta'gake' ga na', na' zwiágakze', ben dítjgекle' Jesusen', na' lezka' bengak benne' wnná bia' ka', na' wnnágake':

—Benne' ni beslé' benne' yoble ka'. Na'a žala' yeslá kwine' cha' nake' Benne' Criston', bennen' bseļa' Dios.

³⁶ Lezka' benne' ka' žjake' lo wdile ben dítjgекle' Jesusen'. Wbíga'gake' gan zoe', na' byé'jgake' le' nop zichj,³⁷ na' wnnágake':

—Cha' nako' le' benne' nna bi'e benne' judío ka', beslá kwino'.

³⁸ Lezka' zoa to da' dan' le'e yag kroze yichjle Jesusen', da' nyejwn len diža' griego, na' len diža' latín, na' len diža' hebreo, dan' znnan: "Benne' znná bi'e benách judío ka'." ³⁹ To benne' wen da' zinnj na', benne' de'e le'e yag kroze, bliž ditje' Jesusen', na' wnné':

—Cha' nako' le' Benne' Criston', beslá kwino', na' lez-ka' neto'.

⁴⁰ Beží'i yetó benne' wen da' zinnj na', na' wdile' lježen', na' wnné':

—žBi žžebo' Dios? Lezka' le' nžog chio' gato'.⁴¹ Da' li žo'o, da' žála'kze gaken chežo zžáka'žo, kan žala' chog che no benne' wen da' zinnj, san benne' ni, bi be da' zinnj bene'.

⁴² Naž bennen' gože' Jesusen':

—Bejsá' laže' neda' kate' žino' gan nna bi'o.

⁴³ Jesusen' gože' le':

—Da' li žapa' le', na'a ža sóaleno' neda' latje xtan chia'.

Žat Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ Kate' bžin wawbiž, bechól dot yežlyó nga ga bžinte žedá chonne. ⁴⁵ Bechól lo wbiž, na' laže' da' zen lo yodo' wžezan' chope chogle. ⁴⁶ Naž Jesusen' wnnié' zižje, na' wnné':

—Xe, zdia' be' nakkza' lo no'o.

Kate' beyóž wnné' ki, la' bežojte be' nakkze', na' gote'.

⁴⁷ Kate' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile bje'ele' kan goken, bka'n zene' Dios, na' wnné':

—Da' likze bennen' goke' benne' chawe'.

⁴⁸ Yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na', na' zwíagakze', katen' blé'egikle' dan' goken, beyéjgake' lo yež, želgapa' lchó'gake' dan' že' zédgekle'. ⁴⁹ Zí'to'le bga'ngak yógo'te benne' ka', benne' zej nónbi'e Jesusen', len no'le ka' bñlengake' le' tzen katen' wzóe' gan nbab Galilea, na' blé'egikle' dan' goken.

Zkáche'gake' Jesús lo yežw ba

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰ Lezka' to benne' yež Arimatea, yežen' nbaben Judea, zoe' ga na'. Lie' Jwsé, na' nake' chawe', na' dot li laže', na' nbáblene' benne' yodo' ka', benne' wchi'a laže' ka'. ⁵¹ Bi bñlene' tzen benne' ka' belchoge' che Jesusen' gate', dan' zbezke Jwsén' ža na' nna bia' Dios. ⁵² Naž wyéj Jwsén' law Pilato, na' wnnabe' latje yeyo'é'e Jesusen'. ⁵³ Kate' ba betinne' le', bchele' le' laže', na' bkáche'gake' le' lo yežw ba, da' ba bché'ngake' le'e ya'a yej, na' lo yežw ba na', nitó benne' gat bi na' wkáche'gake'. ⁵⁴ Ža na' nak ža zkwéžgake' che ža la'y chegak benne' judío ka', dan' za' žin ža la'y na'.

⁵⁵ Lezka' jak no'le ka' ga na', no'le ka' wdálengake' Jesusen' tzen, katen' wzóe' gan nbab Galilea, na' blé'egikle' yežw ba na', na' kan bkáche'gake' le' ga na'. ⁵⁶ Kate' beyéjgake' lo yo'o, bkwéžgake' nežw da' zla' zix, na' set da' zla' zix. Naž beží' láže'gake' ža la'y chegak benne' judío ka', kan žna xtiža' Dios.

Žebán Jesús lo yela' got

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

24 Kate' bžin ža nežw, na' ne nak zildo', bžingak no'le ka' žoa'a yežw ba che Jesusen'. Zej noe'e da' ka' zla' zix, da' ka' bkwéžgaken', na' yebałe no'le ka' žónlengake' légake' tzen. ² Katen' bžingake' ga na', bejxáka'gake' ba nga'a yej na' dan' bžíagake' gan žó'ogake' lo yežw ba chien'. ³ Kate' belyo'é'e lo yežw ban', bi blé'egikle' xanžo Jesusen' ga na'. ⁴ Kate' ne zžébegake' ni'a che da' žaken, la' blá'tegak chope benne' zej nakwe' laže' da' žepen yes baní', na' wzé-gake' gan nníta'gak no'le ka'. ⁵ Naž bžébžegake', na' bzexjw yíhjjgake' zwiagake' lo yole. Wbás che ya'abá ka' góžgake' légake', na' wnnágake':

—žBiz chen' žeyilje to benne' zoe' nbane' ga nak latje chegak benne' gat ka'? ⁶ Biž yoe'e ga ni, dan' ba bebane'. Le yesá' laže' dan' gožkze' le'e katen' wzóe' gan nbab Galilea. ⁷ Wnné': "Žon byenen soa no benne'

wdié' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benne' doła' ka'. Wdá'gake' neda' le'e yag kroze, na' yebana' kate' gak chonne ža."

⁸ Naž bejsá' láže'gake' dan' wnná Jesusen', ⁹ na' bezá'gake' žoa'a yežw ban', na' bejzéngikle' benne' chinéj wbás ka' che Jesusen', len yezika' benne' ka', kan nak dan' goken. ¹⁰ No'le ka' bejzéngikle' benne' wbás ka' da' ni, zej nake' Lia Madlen, na' žwan, na' Lia, xna' Jakob, na' yebałe no'le ka', no'le bñlengake' légake' tzen. ¹¹ Benne' wbás ka' góžgake' nžix xtiža'gake', na' bi bejlé'gake' chégake'.

¹² Naž la' wzó ža'te Bedw, na' taría taría wyeje' žoa'a yežw ban'. Katen' bwie' lo yežw ban', bje'ele' láže'ze zej nnitan' ga na', na' naž beyeje' liže' žebanle' kan nak dan' goken.

Da' gok lo nez da' zžinten lo yež Emaús

(Mr. 16:12-13)

¹³ La' ža na'ze zjak chope benne' ka' yó'ogake' nez da' zžinten lo yež Emaús, da' žen' ka chope hora žezá'gake' yež Jerusalén. ¹⁴ Lo nezen' zcháljgake' che dan' goken. ¹⁵ Kate' ne zcháljgake' la' légakze', bžinkze Jesusen' ga na', na' zéjlene' légake' tzen. ¹⁶ Bi beyónbia'gake' le' dan' gok to da' zchołen yej lágwage'. ¹⁷ Naž Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—žBiz chen zchalje la' lé'ezele yo'ole nez? žBiz chen' žak nyache' láže'le?

¹⁸ Beží'i bennen' lie' Kleofas, na' gože' le':

—žNako' benne' zi'to' lo yež Jerusalén, na' tozo' le' bi nnezlo' dan' goken neje nase' ga na'?

¹⁹ Naž Jesusen' gože' légake':

—žBižen' goken?

Góžgake' le':

—Dan' goken che Jesús, benne' Nasaret na'. Goke' benne' bchalje' lo wláz Dios, na' len yela' wak zen bene' žin, na' bchalje' law Dios, na' lawgak yógo'te benách. ²⁰ Bxoz wnná bia' ka' len benne' wnná bia' cheto' ka' bdégake' le', na' bchóggake' chie' gate', na' bdá'gake' le' le'e yag kroze. ²¹ Neto' gok láže'to' gake' bennen' žala' yeslé' benách Israel ka' lo na'gak benne' Roma ka', san na'a ba gok chonne ža kate' gokgak da' ka'. ²² Lezka', bałe no'le ka', no'le wnníta'gake' ladjwto', bėngake' ga wžé' zedlto'. Jake' žoa'a yežw ba chien' kate' bla' wbiž na'a ža, ²³ na' katen' bi blé'egikle' le', na' beyéjgake', na' góžgake' neto' blé'egikle' wbás che ya'abá ka', wbás ka' góžgake' légake' zoa Jesusen' nbane'. ²⁴ Naž bałe benne' lježto' ka' jake' žoa'a yežw ban', na' bejxáka'gaken' kan wnnagak no'le ka', san bi blé'egikle' Jesusen'.

²⁵ Naž Jesusen' gože' légake':

—Le'e, benne' bi žejní'il ka'. Nzižje yichj lázdo'le nich bi gak chejle'le yógo'te da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. ²⁶ žBi ben byenen saka' Benne' Criston' da' ki, na' choe'e gan gake' benne' blo?

²⁷ Naž wzó law Jesusen' zloe'ele' légake' yógo'te da' žsedle kan nak chie' da' zej nyejwn le'e yich la'y, kate' wzó law da' bchalj Moisés, na' zejte da' ka' wnnagak yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios.

²⁸ Katen' bžingake' lo yeždo' gan zjake', na' ben Jesusen' kan žon to benne' zejže' zi'to'. ²⁹ Ben byéngake' gá'nłene' l'égake', na' wnnágake':

—Bga'nłen neto', dan' za' gałe na'a, na' ba žałe.

Naž wyó'o Jesusen' lo yo'o, na' bgá'nłene' l'égake'.

³⁰ Kate' Jesusen' ne že'j žáwłene' l'égake', beḡwe' yet xtil, na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Naž bzožjen', na' bnezjwen' chégake'. ³¹ Ła' na'ze bnitle dan' bchołen yej l'áwgake', na' beyónbia'gake' Jesusen', na' Łe' benitle' l'áwgake'. ³² Naž góžgake' l'jéžgake' toe' yetóe':

—Beyáła'tekze l'ázdo'žo katen' bcháljłene' žo'o lo nez, na' katen' bzejni'ile' žo'o da' nyejwn le'e yich la'y.

³³ Ła' na'ze belzó že'e, na' beyéjgake' lo yež Jerusalén, na' bejxáka'gake' zej ndobe benne' chinéj wbás ka' che Jesusen', tzen len benne' ka' nníta'lengake' l'égake'.

³⁴ Naž benne' ka' nníta'gake' ga na' góžgake' chope' ka', na' wnnágake':

—iBa bebankze Xanžon'! iBła' ławe', na' Smon błe'ele' Łe'!

³⁵ Naž benne' chope' ka' bžéngkle' l'égake' dan' goken chégake' lo nezen', na' kan beyónbia'gake' Jesusen' katen' bzožje' yet xtilen'.

Benne' wsedle ka' che Jesús žel'égekle' Łe'

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶ Kate' ne zcháljgake' kan zej nak da' ki, Jesusen' la' bedjsaatie' gachje l'áwe'le gan nníta'gake', na' gože' l'égake':

—Le ga'n ži yichj l'ázdo'le.

³⁷ Naž bžébegake' dan' žékgekle' zlé'egekle' to bxin.

³⁸ Jesusen' gože' l'égake':

—iBiž chen' že' zédlele? iBiž chen' zza' l'áže'le da' ki?

³⁹ Le wia ni'a na'a. Nedkzan'. Le kan neda', na' le wia neda', dan' to bxin bi dan' beła', na' bi yo'on žit kan zlé'ekzelele naken chia' neda'.

⁴⁰ Kate' ne zchalje' da' ni, błoe'ele' l'égake' ni'a ne'e.

⁴¹ Ło yeła' žebél chégake' bi bejl'égake', na' bebángkele'. Che len Jesusen' gože' l'égake':

—iDe da' gawa'?

⁴² Naž bnéziwgake' Łe' láte'do' bel, bia weye', na' china' bezdo'. ⁴³ Jesusen' wzien', na' bdawen' l'áwgake'.

⁴⁴ Naž gože' l'égake':

—Dan' goken chia' goken kan gožkza' le'e katen' wzóalena' le'e, na' wnnía': "Žon byenen gak yógo'te da' nyejw le'e yich, da' bsdle Moisés, na' da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' da' nyejw le'e yich da' nzin' Salmo Ka', da' ka' zcháljgaken kan žała' gaken chia' neda'."

⁴⁵ Naž bzejni'ile' l'égake' da ka' zej nyejwn le'e yich la'y, ⁴⁶ na' gože' l'égake':

—Ki nyejw le'e yich kan žon byenen gaken che Benne' Criston', znan sáka'li'e, na' yebane' lo yeła' got kate' gak chonne ža, ⁴⁷ na' dot yežlyó nga žała' wzégake' diža' kan nak chia' neda' nich yeyát l'áže'gak benách ka', na' yenít ław Dios doła' da' zej nbage'e. Ło yež Jerusalén so ławle wchalje chia', ⁴⁸ dan' le'ekze blé'elele da' ki, na' žała' wzele diža' dan' goken. ⁴⁹ Le wia nga, neda' seła'a chele da' bchebe l'áže' Xa' gonne' chele. Che len le ga'nze lo yež Jerusalén kate' sí'žele yeła' wak, dan' zan' ya'abá che Dios.

Žeyepe Jesús ya'abá che Dios

(Mr. 16:19-20; Hch. 1:6-11)

⁵⁰ Naž Jesusen' bchi'e benne' ka' žónlengake' Łe' tzen, na' jake' lo yež Betania, gan bchis ne'e, na' bliž chawe'e l'égake'. ⁵¹ Kate' ne žliž cháwe'ze' l'égake', la' beza'tie' gan nníta'gake', na' beyepe' ya'abá che Dios. ⁵² Wdé bka'n zéngake' Łe', lo yeła' žebél chégake' beyéjgake' Jerusalén. ⁵³ Wnníta'gakze' lo zchil yodo' zka'n zéngake' Dios, na' žoe l'áwgake' Łe'. Ka'kze naken.

ZWA

Bennen' lie' Diža' golje' benách

1 Kate' wzó law, kate' bi na' gata' yežlyó nga, ba zoakze Bennen' lie' Diža', na' Bennen' nake' Diža' wzóalene' Dios, na' Benne' Dižan' nakkze' Dios. 2 Bennen' nake' Diža' wzóalene' Dios katen' wzó law žata' yežlyó nga. 3 Lo na' Benne' ni, Dios bene' yógo'te da' zej nnita', na' bi be zoa da' ben Dios da' bi bene' lo na' Bennen'. 4 Napkze Bennen' yeļa' nban, na' yeļa' nban na' naken ka to baní' da' zza'nín' lo yichj lázdo'gak benách ka'. 5 Baní' na' wza'nín' gan nak choļ che yeļa' got, san bi gok da' choļ na' wsoļen baní' na'.

6 Dios bseļe'e to benne' lie' Zwa ga ni. 7 Benne' ni bļe'e nga nich wzóa lie' che Bennen' nake' baní', nich chejle'gak yógo'te benách ka' che Bennen' ni'a che dan' wchalje'. 8 Zwan' bi nake' banín', san bļa'ze' nich wzóa lie' che Bennen' nake' baní'. 9 Kate' ža ka' Bennen' nake' baní' da' naken li laže' ba ze'e yežlyó nga, na' zza'ni'e lo yichj lázdo'gak yógo'te benách ka'.

10 Bennen' nake' baní' bļe'e yežlyó nga, na' lo ne'e Ļe' Dios bene' yežlyó nga, san benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bi beyónbia'gake' Ļe'. 11 Bļe'e gan nak chie', san benne' ka' nbáblene' bi wzí' lo ná'gake' Ļe'. 12 Benne' ka' bejlé'gake' che Jesusen' wzí' lo ná'gake' Ļe', na' yógo'te benne' ki, Ļe' bene' ga wzí' lo ná'gake' gákgake' zī'nkze Dios. 13 Benne' ki zej nake' zī'n Dios, kege dan' zej nake' zī'ngak benách chie' ka', na' kege dan' nálj-gake' ni'a che da' zdan láže'gakkze', o dan' žénele no benne' gaken ki, san zej nake' ki dan' naken da' žénekezele Dios.

14 Bennen' nake' Diža' golje' benách, na' to chí'i'do'ze wdáļene' žo'o, na' yeļa' nži'il che Dios, na' da' naken dot da' li wzóalengaken Ļe'. Bļe'elto' yeļa' zen chie', na' yeļa' zen chien' naken da' bnezjw Xe' chie' dan' nake' bi' byo tlich'a' chie'. 15 Zwan' bzoa lie' che Bennen'. Wn-
nie' zižje, na' wnné':

—Benne' ni nake' Bennen' bchalja' chie' katen' wn-
nía: "Benne' za' ze'e ka neda' nakže' blo ka neda', dan'
zoakze' Ļe' zga'ale' ka neda'."

16 Yógo'težo zzi'žo da' chawe' da' naken chie', da' žonnze' chežo, na' gonnže' da' zenže chežo. 17 Da' bchi'le Dios bļan' chežo lo na' Moisés, san yeļa' nži'il che Dios, na' da' naken dot da' li blá'gaken chežo lo na' Jesús, Benne' Criston'. 18 Nitó benne' bi na' le'ele' Dios, san bi' byo tlich'a' che Dios, Bennen' nži'il Xažo Dios Ļe', Benne' ni bene' ga nónbia'žo Dios.

Da' wnná Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, che Jesús

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:7-8; Lk. 3:1-17)

19 Da' ni naken da' bzoa li Zwa, katen' benne' judío wnná bia' ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén, bséļa'gake' bχoz ka' gan zoa Zwan', tzen len benne' ka' zej nake' za'só Lebí, benne' ka' zej nake' ni'a na'gak bχoz ka', nich nnábgekle' Zwan', na' wnnágake':

—¿Nozkze benne' le'?

20 Kwáselo bchalj Zwan', na' bi bkache'e da' nake', san bchalje' káteze naken, na' wnné':

—Bi naka' Benne' Criston', Bennen' bchebe laže' Dios seļe'e chežo.

21 Naž wnnábgekle' le' da' yoble, na' wnnágake':

—¿Nozkze le'? ¿Cha' len' Lías, bennen' bchalje' lo wláž Dios ža ni'te?

Zwan' wnné':

—Kege nedan'.

Naž wnnábgekle' le':

—¿Cha' len' bennen' žala' yide' nich wchalje' lo wláž Dios?

Bechebe Zwan', na' wnné':

—Kege nedan'.

22 Naž wnnábgekle' le':

—¿Nozkze le'? Wnná neto' nich gak wzenlto' benne' ka' bséļa'gake' neto'. ¿Biž žnno' le' non' nako'?

23 Bechebe Zwan', na' gože' lėgake':

—Neda' naka' bennen', nyejw le'e yiche la'y ka nak chie', dan' žnnan: "Ženle chi'i to benne' žliže' lo latje dach, žnne': Le yeyón chawe' yichj lázdo'le dan' za' la' Xanžon' gan zoale." Ki wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláž Dios.

24 Benne' ka' bséļa'gak benne' judío wnná bia' ka' zej nake' benne' yodo' fariseo ka'. 25 Wnnábgekle' Zwan', na' belyi'e le':

—¿Biž chen' žezó' benách ka' nis cha' bi nako' le' Benne' Criston', na' bi nako' Lías, na' bi nako' bennen' žala' yedjchalje' lo wláž Dios?

26 Bechebe Zwan', na' gože' lėgake':

—Neda' žezóa' benách ka' nis lo nis, san zoa to benne' gachje lāwe'le gan zoale, bennen' bi nónbia'le-
ne'. 27 Benne' ni nake' Bennen' za' ze'e ka neda', na' nakže' blo ka neda', na' bi naka' neda' zi kweja' zele'.

28 Yógo'te da' ki gókgaken gan nbab yež Betábara, gan nak yechelá'a yego Jordán, zaka' gan zļa' wbíž, gan bezóa Zwan' benách ka' nis.

Jesús nake' ka zíla'do', bia žótgake'-ba' law Dios

²⁹ Ža chope ža Zwa bĵe'ele' za' Jesusen', na' wnné':
—Le wia ga na'. Bennen' nake' zíla'do' che Dios, na' žeké'e doĵa' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.
³⁰ Ľe' nake' Bennen' wnnía' chie': "Za' za' to Benne' ka neda', na' nakže' blo ka neda', dan' zoakze' zga'ale' ka neda'." ³¹ Bi bėnbi'a-ne' zga'ale, san bĵa'a, na' žezóa' benách ka' nis nich gónbia'gak benách Israel ka' Ľe'.
³² Zwan' bzoa lie' chie', na' wnné':
—Bĵe'ela' Dios Be' La'y, bžoje' ya'abá che Dios, na' betje', na' wnné'e kan zĵna' to plomdo'. Bĵe'e gan zoa Jesusen', na' bgá'nĵene' Ľe'. ³³ Bi bėnbi'a-ne' zga'ale. Bennen' bseĵe'e neda' nich yežóa' benách ka' nis gože' neda', na' wnné': "Kate' Ľe'elo' yetj Dios Be' La'y, chejsóalene' to Benne', na' gá'nĵene' Ľe', Bennen' gone' da' zĵoé'ezele yeĵa' žezóa' nis ni, dan' wchize' benách ka' Dios Be' La'y." ³⁴ Na'a, ba bĵe'elan', na' zzoa lia' che Bennen', zĵnia' nake' Zĵi'n Dios.

Benne' nežw ka', benne' bėnĵengake' Jesús tzen

³⁵ Yetó ža na', da' yoble wzóa Zwa ga na', na' chope benne' ka', benne' žónĵengake' Ľe' tzen, wnníta'ĵen-gake' Ľe'. ³⁶ Kate' Zwan' bĵe'ele' Jesusen', zde' ga na', gože' benne' ka' žónĵengake' Ľe' tzen, na' wnné':
—Le wia ga na'. Bennen' ze'e ga na' nake' zíla'do' che Dios.
³⁷ Chope benne' ka', benne' žónĵengake' Zwan' tzen, bėngkle' dan' wnné', na' bejnáwgake' Jesusen'. ³⁸ Naž beyėchj Jesusen', na' bĵe'ele' chope benne' ki zej nawe' Ľe', na' gože' Ľégake':

—ĵBĵizen' žiljle?

Belyi'e Ľe':

—Benne' wsdle, ĵgaze zo'?

³⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' Ľégake':

—Le da, na' Ľé'elelen.

Naž jákĵene' Ľe', na' blé'egekle' gan zoe', na' bgá'nĵene' Ľe' ža na', dan' ba žaĵe.

⁴⁰ Ndres, benne' biche' Smon Bedw, nake' to benne' chope' ka' bėngkle' da' bchalj Zwan', na' bejnáwgake' Jesusen'. ⁴¹ Ndrezen' bejdilje' zga'ale benne' biche'e, bennen' lie' Smon, na' gože' Ľe':

—Ba bĵa' Benne' Mesías.

Mesías naken to diža' hebreo da' zĵnan ĵen diža' griego: "Benne' Criston" na' ĵen diža' xĵiža': "Benne' bsėĵa'kze Dios."

⁴² Naž Ndrezen' ĵa' bche'tie' Smon na' gan zoa Jesusen'. Katen' Jesusen' bĵe'ele' Ľe', gože' Ľe':

—Le' nako' Smon, zĵi'n Jonás. Na'a, si' lo' Sefas.

Sefas naken to diža' hebreo da' zĵnan: "Pedro" ĵen diža' xtil, na' ĵen diža' xĵiža': "Bedw" da' zĵnan: "Yej."

Jesús žĵiže' Lip, na' Natanael

⁴³ Kate' za' ža'ni' yetó ža, gónele Jesusen' cheje' gan nbab Galilea. Bejxake'e Lip, na' gože' Ľe':

—Benĵen neda' tzen.

⁴⁴ Lipen' nake' benne' yež Betsaida, da' naken lažgak Ndres, na' Bedon'. ⁴⁵ Lipen' bejdilje' Natanael, na' gože' Ľe':

—Ba bžel'-lto' Bennen' bzoj Moisés kan nak chie' gan nyejw da' bchi'le Dios, na' ĵezka' benne' ka' bchaljgake' ĵo wĺáz Dios bzóĵgake' kan nak chie'. Benne' ni Jesús, zĵi'n Jwsé, benne' yež Nasaret.

⁴⁶ Natanael na' gože' Ľe':

—ĵĽa' to da' naken chawe' ĵo yež Nasaret?

Lipen' gože' Ľe':

—Da, na' Ľe'elon'.

⁴⁷ Kate' Jesusen' bĵe'ele' za' Natanael na' gan zoe', wnné':

—Le wia nga to benne' nake' da' li benne' Israel, na' kwáselo zchalje'.

⁴⁸ Naž Natanael na' wnnable' Jesusen', na' gože' Ľe':

—ĵNakzken' nónbi'o neda'?

Bechebe Jesusen', na' gože' Ľe':

—Kate' ne žĵiž Lipen' le', katen' wzó' zan yag higon', bĵe'ela' le'.

⁴⁹ Naž bechebe Natanael, na' gože' Ľe':

—ĵBenne' wsdle, Le' nako' Zĵi'n Dios! ĵLe' nako' Benne' Nna Bi'e Benne' Israel Ka'!

⁵⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' Ľe':

—ĵŽeĵli'o chia', dan' goža' le': "Bĵe'ela' le' zan yag higon'?" Ľe'elo' da' zėnĵe'eže ka' ka da' ni.

⁵¹ Ľezka' Jesusen' gože' Ľégake', na' wnné':

—Da' li žapa' Ľe'e, Ľé'elele nyaljw ya'abá, na' wbás che ya'abá ka' želyetje', na' želbene' gan zoa' neda', Benne' Golje' Benách.

Lni che yeĵa' zchag na' da' goken ĵo yež Kaná

2 Wdé chonne ža, gok lni che yeĵa' zchag na' ĵo yež Kaná gan nbab Galilea, na' zoa xna' Jesusen' ga na'. ² Ľezka' wzóa no benne' blĵiže' Jesusen' ĵen benne' wsdle chie' ka', nich yĵdgake' lni na'. ³ Kate' bebĵž xis uba, dan' yé'ĵgake', xna' Jesusen' gože' Ľe', na' wnné':

—Biž de xis uban' da' žé'ĵgaken'.

⁴ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Nó'ledo'. ĵBiž chen' zĵnio' neda'? Bi na' žin ža wĵo'e'ela' ĵaw yeĵa' wak chia'.

⁵ Naž xna' Jesusen' gože' benne' wen žin ka', benne' zkwá'gake' da' že'j žáwgake', na' wnné':

—Le gon yógo'te da' yi'e Ľe'e.

⁶ Wnníta'gak xope yeso' yej ga na', da' ka' zkwngkle benne' judío ka' žin kate' žĵbgake' ni'a ná'gake' kan žónteze žóngake', na' žože chope chonne že'e nis to to yeso' ka'. ⁷ Jesusen' gože' benne' wen žin ka', na' wnné':

—Le yescha'te yeso' ki nis.

Naž beschá'gake' yeso' ka' nis. ⁸ Naž Jesusen' gože' Ľégake':

—Le gachen' na'a, na' le chjwan' ĵaw benne' zĵnabe' bi da' žiažjen.

Yjwá'gaken' ga na'. ⁹ Bennen' zĵnabe' bi da' žiažjen bwien' cha' nak dzi' nisen' da' ba beyaken xis uba, san bi nnezle' gan zan'. Nnézgekle benne' wen žin ka',

benne' belgache'e nisen'. Naž bennen' znnabe' bi da' žiažjen bljže' bennen' zchag ne'e, ¹⁰ na' gože' le':

—Yógo'te benne' znéžwgage' zga'ale xis uba dan' nakžen dzi', na' kate' ba né'jgake', naž znéžwgage' da' bi naken dzi'. Le', na' zejte na'a wdape chi'o xis uba da' nakžen dzi'.

¹¹ Ben Jesusen' yeja' wak ni, da' gok bian', lo yež Kaná gan nbab Galilea, na' nak yeja' wak ni da' nežw da' bene'. Ka' goken, bloe'ele' law yeja' wak zen chie', na' benne' wsedle chie' ka' bejlé'gake' chie'.

¹² Wdé na' Jesusen' wyeje' lo yež Kapernaum, tzen len xne'e, na' benne' biche'e ka', na' benne' wsedle chie' ka', na' wnníta'gake' lo yež Kapernaum na' zan ža.

Jesús žebeje' benne' ka' li'a yodo'

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lk. 19:45-46)

¹³ Kate' za' žin Lni Pasko' kate' žejsá' láže'gak benne' judío ka' kan ben Dios katen' bebeje' xa xtó'gake' ka' lo yežlyó Egipto, na' Jesusen' wyeje' lo yež Jerusalén.

¹⁴ Bejxake'e benách ka' lo yežen', benne' ka' nníta'gake' li'a yodo', na' žóte'gake' bež ka', na' zila' ka', na' plomdo' ka', bia ka' žótgake'-ba' law Dios. Lezka' že'gak benne' ka' ga na', benne' zchá'gake' mežw ka' da' zá'gaken dot yežlyó nga. ¹⁵ Katen' ble'el Jesusen' da' ni, na' bchoke' do las ka' nich chinne' benne' ka', na' bechache' yógo'te benne' ka' na'le gan nak li'a yodo', na' lezka' blage' na'le zila' ka', na' bež ka'. Besdinnje' xmežw benne' ka' zchá'gake' mežwn', na' bžix'e' blag ka' ché'gake'. ¹⁶ Naž Jesusen' gože' benne' ka', benne' žóte'gake' plomdo' ka', na' wnné':

—Le yeká'a da' ki. Bi gonle liž Xa' ka to lawe' ya'a.

¹⁷ Naž bejsá' láže'gak benne' wsedle ka' che Jesusen' da' nyejw le'e yiche la'y, da' znan: "Dan' žéke'le'ela' che ližo', na' žeye zla lážda'wa'."

¹⁸ Naž beži'igak benne' judío wnná bia' ka' nníta'gake' ga na', na' belyi'e Jesusen':

—žBiz yeja' wak wloe'elo' neto' da' gak bian' nzi' lo no'o žono' da' ki?

¹⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Le wžia yi' yodo' ni, na' yechonne žaze yechisan'.

²⁰ Naž benne' judío ka' belyi'e le', na' wnná'gake':

—Xope-yon yiz ba zej žóngake' yodo' nga, na' le', žchonne žaze yechison'?

²¹ Yodon', dan' bchalj Jesusen' chen, naken la' kwinkze'. ²² Che len, katen' bebán Jesusen' lo yeja' got, bejsá' láže'gak benne' wsedle chie' ka' kan wnné', na' bejlé'gake' da' nyejw le'e yiche la'y, na' lezka' da' bchalj Jesusen'.

Jesús nnezle' kan zej nak yógo'te benách ka'

²³ Kate' ne zoa Jesusen' lo yež Jerusalén, kate' žak Lni Pasko', benne' zan bejlé'gake' chie' le', dan' blé'egekle' yeja' wak ka' da' žone'. ²⁴ Jesusen' bi bxen laže'e lé'gake', dan' nnezle' kan zej nak yógo'te benách ka'. ²⁵ Bi žon byenen no benne' wloe'ele' Jesusen' kan zej nak benách ka', dan' nnézkzele' da' yo'o lo yichj láždo'gak benách ka'.

Jesús zchájljlene' Nikodemo

3 Nikodemo, to benne' yodo' fariseo, nbábljene' benne' judío wnná bia' ka'. ² Benne' ni ble'e gan zoa Jesusen' to xe'le, na' gože' le':

—Benne' Wsedle. Nnezla' Dios bsele'e Le' nich wsedlo' neto'. Bi zoa no benne' gak gone' yeja' wak ka', da' zej nak bian', kan zej nak da' ka' žono' Le', cha' bi zoa len Dios le'.

³ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Da' li žapa' le', no benne' bi galje' da' yoble, bi gak le'ele' latjen' gan znná bia' Dios.

⁴ Nikodemon' wnnable' le', na' wnné':

—žNakxkze gak to benne' galje' da' yoble katen' ba ngole'? žWak yeyo'é'e le'e xne'e, na' galje' yetó?

⁵ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Da' li žapa' le'. No benne' bi galje' ni'a che nis, na' ni'a che Dios Be' La'y, bi gak choe'e gan znná bia' Dios.

⁶ Bennen' nalje' lo ni'a lo na' benách, benachze nake', san no benne' nalje' ni'a che Dios Be' La'y, Be' La'y nbánljene'. ⁷ Bi yebanlo' dan' žapa' le', žon byenen galjo' da' yoble. ⁸ Gáte'teze žak be', na' ženlo' zrne ben', san bi nnezlo' galen' zan', o galen' zejen. Lezka' žak chegak benne' ka' zej nalje' ni'a che Dios Be' La'y.

⁹ Naž Nikodemon' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—žNakxkzen' gak da' ni, cha'?

¹⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—žŽsedlo' benách Israel ka', na' bi nnezlo' da' ki?

¹¹ Da' li žapa' le', da' nnezlto' zchaljto' chen, na' da' ble'elto' zloe'elto' le'e, san bi zzi' lo na'le dan' žsedlto'.

¹² Cha' bi žejle'le chia' kate' zchájljljlene' le'e kan zej nak da' ka' žákgaken yežlyó nga, žnakxkze gak chejle'le chia' cha' wchájljljlene' le'e che da' ka' žákgaken ya'abá che Dios?

¹³ 'Batkle wžén no benne' ya'abá che Dios, san toza' neda', Benne' Golje' Benách, dan' bžoja' ya'abá che Dios, na' betja' nga, san zoakza' ya'abá che Dios. ¹⁴ Kan ben Moisés lo latje dach, bchise' ža'le to bele ya, bian' bde'e-ba' le'e yag, lezka' žon byenen gaken chia' neda', Benne' Golje' Benách, wchísgake' neda' to le'e yag. ¹⁵ Ki gaken chia', nich bi kwia yi'gak benne' ka' chejlé'gake' chia', san gata' yeja' nban da' zejlí kane ché'gake'.

Dios nží'ile'ele' benách ka'

Naž wnná Jesusen':

¹⁶ —Dan' nží'ile'el Dios benách yežlyó nga, bdie' tlícha'tekze ži'ne' lo yeja' got, nich bi kwia yi'gak benne' ka' chejlé'gake' chie', san gata' yeja' nban da' zejlí kane ché'gake'. ¹⁷ Dios bsele'e ži'ne' yežlyó nga, kege nich choge' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga kwia yí'gake', san nich yelá'gake' ni'a chie' le'.

¹⁸ 'Nóte'teze benne' žejli'e che Bennen' nake' ži'n Dios, bi nžog chie' kwia yi'e, san no benne' bi žejli'e chie', ba nžog chie' gate' dan' bi žejli'e che Bennen' nake' tlícha'tekze ži'n Dios. ¹⁹ Che len ba nžog chegak benách ka' gátgake', dan' blja' Bennen' nake' baní' yežlyó nga, san benách ki žaz láže'gake' da' nak chol, na'

kege Bennen' nake' baní'. Ki žóngake' dan' bi nak chawe' da' žóngake'. ²⁰ Yógo'te benne' ka', benne' žóngake' da' zinnj, bi žaz láže'gake' baní', na' bi zlá'gake' lo baní', nich bi nna' da' žóngake'. ²¹ Benne' ka' žóngake' da' nak dot da' li, zlá'gake' lo baní' nich gak bia' žóngake' ni'a che Dios da' žóngake'.

Zwa, benne' žezóe' benách ka' nis, zchalje' che Jesús

²² Wdé na', Jesusen' wyéjlene' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' bžingake' gan nbab Judea, na' wzóalene' légake' gan žezóagake' benách ka' nis. ²³ Lezka' Zwa žezóe' benách ka' nis lo latjen' nzin' Enón, gawze gan že' yež Salim, dan' de nis zil ga na'. Belžín benne' ka' latjen' nich yezóagake' nis. ²⁴ Ki goken kate' Zwan' bi na' yejwe' liž ya.

²⁵ Naž baže benne' ka', benne' žónlengake' Zwan' tzen, wzó lágwage' zdíl díža'gake' len benne' judío ka' kan nak che yeja' žeyón kwin chawe' chegak benne' yodo' ka'. ²⁶ Bžingake' gan zoa Zwan', na' belyi'e le':

—Benne' wsedle. Bwia nga. Bennen' wzóalene' le' yechejá'a yego Jordán, bennen' bzoa lio' chie', žezóe' benách ka' nis, na' želžín yógo'te benách ka' gan zoe'.

²⁷ Naž bechebe Zwan', na' gože' légake':

—Cha' zoa no benne' zoa da' nzi' lo ne'e, naken da' ba bde Dios lo ne'e. ²⁸ Bénkzelele dan' bchalja' katen' wnnía': "Bi naka' neda' Benne' Criston'" san Dios bsele'e neda' nich wzenla' benách ka' za' ze'e Le'.

²⁹ Benne' byo, bennen' zzi'e xkwide' no'le zchag na'be', nake' benne' zchag ne'e, san ljež bennen' zchag ne'e, na' žónlene' le' tzen, zze nage' chie', na' žebele' dan' ženle' da' zchalj bennen' zchag ne'e. Lezka' žebéle'ela' neda' dan' žaken chie' ki. ³⁰ Žon byenen gakže blo Benne' Criston', san žon byenen yéxjwža' neda'.

Bennen' bžoje' ya'abá che Dios

³¹ Lezka' wnná Zwan':

—Bennen' ze'e zaka' ya'abale nakže' blo ka' yógo'te benách. No benne' nake' che yežlyó nga, che yežlyó nga nakže', na' zchalje' che da' žaken yežlyó nga, san Bennen' ze'e zaka' ya'abá che Dios nakže' blo ka' yógo'te benách ka'. ³² Benne' ni zchalje' che da' ble'ele', na' che da' benle', san bi zoa no benne' zzi' lo ne'e dan' zchalje'. ³³ Nóte'teze benne' zzi' lo ne'e dan' zchalje', zloe'ele' law žejli'e nak dot da' li da' zna Dios. ³⁴ Bennen' bseja' Dios, zchalje' díža' che Dios, dan' Dios na'kze dot laže'e bsele'e Dios Be' La'y len Bennen'. ³⁵ Xažo Dios nži'ile' Ži'ne', na' ba bdie' lo na' Ži'nen' yógo'te da' de. ³⁶ Nóte'teze benne' žejli'e che Ži'n Dios, ba de yeja' nban da' zejlí kanne chie', san bennen' bi žejli'e che Ži'nen', bi gata' yeja' nban na' chie', san nbage'e zia law Dios.

Jesús zchájlene' to no'le nbabe' Samaria

4 Béngkle benne' yodo' fariseo ka' kan benne' ka' žónlengake' Jesusen' tzen zej nyanže' ka' benne' ka' žónlengake' Zwa tzen, na' lezka' žezóe' Jesusen' zanže benách nis ka' benách ka' žezóe' Zwan' nis.

² Jesús na'kze bi žezóe' benách ka' nis, san benne' wsedle chie' ka' žezóagake' benách ka' nis. ³ Kate' wnezele Jesusen' da' ni, bezé'e gan nbab Judea, na' zejde' da' yoble gan nbab Galilea.

⁴ Gan zeje', žon byenen tie' gan nbab Samaria. ⁵ Ka' goken, bla' Jesusen' to yeždo' gan nbab Samaria, da' nzin' Sikar, dan' žen' gawze gan de yežlyón' da' bnezjw Jakob che Jwsé chie' ža ni'te. ⁶ Lo latjen' Jakobem' bche'ne' to yežw nis gže'. Kate' bla' Jesusen' ga na', wži'e žoa'a yežw nisen' dan' bejxáke'le' yoe'e nez, ne naken wawbíž. ⁷ Naž bžin to no'le Samaria ga na' nich si'e nis. Jesusen' gože' le', na' wnné':

—Benn da' ye'ja'.

⁸ Jesusen' zoe' toze' dan' ba zjak benne' wsedle chie' ka' lo yežen' nich chejxi'gake' bi da' gáwgake'. ⁹ Naž no'le Samaria na' gože' Jesusen', na' wnné':

—žZnnablo' Le' neda' da' ye'jo', na' nako' benne' judío? Neda' naka' no'le Samaria.

Ki wnné' dan' benne' judío ka' bi de chawe' benách Samaria ka'.

¹⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Chela' nónbi'o da' žonn Dios, na' no Bennen' ži'e le': "Benn da' ye'ja'" na' le' nnablo' Le', na' Le' gonne' chio' nis da' gonnen yeja' nban.

¹¹ Naž no'len' gože' Le', na' wnné':

—Benne', bi no'o da' kwéjleno' nis, na' že'lte žia nis ni. žGaz za' nisen' dan' žonnen yeja' nban? ¹² žNakžo' Le' zen ka' Jakob, xa wdé chežo, bennen' benne' cheto' yežw nis ni, ga ni wži'e nis da' we'je', na' da' we'jgak ži'ne' ka', na' da' we'jgak bia beže chie' ka'?

¹³ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—No benne' ye'je' nis ni, da' yoble nnan ye'jen', ¹⁴ san nóte'teze benne' ye'je' nisen' da' wnezjwa' neda', biž nnan ye'jen', dan' wnezjwa' chie' nisen' da' gaken lo yichj lágda'we' ka' to gan žal nis, da' gonnen yeja' nban da' zejlí kanne chie'.

¹⁵ Naž no'len' gože' Le', na' wnné':

—Benne', benn chia' nisen', nich biž bil-la', na' biž yedjxi'a nis nga.

¹⁶ Jesusen' wnné':

—Wyéj, bejlíž benne' byo chio', na' le' da' ga zoa' ni.

¹⁷ Beží'i no'len', na' gože' Le':

—Bi zoa benne' byo chia'.

Naž Jesusen' wnné':

—Da' likze zno': "Bi zoa benne' byo chia'" ¹⁸ dan' ba wzóaleno' gayo' benne' byo ka', na' benne' byon' zóaleno'-ne' na'a, bi nake' benne' byo chio'. Da' ni zno', da' likze zno'.

¹⁹ Naž no'len' gože' Le', na' wnné':

—Benne', žekla' neda' nako' benne' zchalje' lo wláz Dios. ²⁰ Xa xto'to' ka' bka'n zéngake' Dios law ya'a nga, san znnale le'e yež Jerusalén naken ga žala' wká'n zengak benách ka' Dios.

²¹ Jesusen' wnné':

—No'le, bejlé' da' znnia'. Za' ža katen' wká'n zenle Xažo Dios la'kze bi yedjsoale law ya'ado' ni, na' lezka' bi chejsoale lo yež Jerusalén. ²² Le'e zka'n zenle Bennen' bi nónbia'le-ne', san neto' nónbia'to' Bennen' zka'n

zento', dan' ben Dios chie' gata' yeĵa' žeslá ni'a chegak benne' judío ka'. ²³ Na'a, za' ža, na' ba zoažo ža na', kate' benne' ka' da' li wká'n zéngake' Dios, wká'n zéngake' Ľe', zoaĵen Dios Be' La'y, na' da' nak dot da' li, lé-gake', dan' žénele Xažo Dios wká'n zengak benne' ka' Ľe' ki. ²⁴ Dios nake' Be', na' benne' ka' zka'n zéngake' Ľe', žon byenen wká'n zéngake' Ľe', zoaĵen Dios Be' La'y, na' da' nak dot da' li, lé-gake'.

²⁵ Naž no'len' gože' Ľe', na' wnné':

—Nnezla' žaĵa' ĵa' Benne' Mesías, (da' znnan: "Benne' Criston"). Kate' ĵe'e Ľe', wĵoe'ele' žo'o yógo'te.

²⁶ Jesusen' wnné':

—Ľekze' zcháĵĵlene' le'.

²⁷ Ľa' na'ze bežingak benne' wsedle ka' che Jesusen' ga na', na' bebán láže'gekle' dan' zcháĵĵlene' to no'le, san nitóe' bi bežogle' nnable' Ľe', bi nne': "Ž Biz znnabło' ĵe'?" o "Ž Biz da' zcháĵĵleno' ĵe'?" ²⁸ Naž no'len' bka'ne' že'e chie' ga na', na' beyeje' ĵo yež, na' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', ²⁹ na' wnné':

—Le da, lé'elele to benne' gože' neda' yógo'te da' ba bena'. Ž Nakkze' Ľe' Benne' Criston'?

³⁰ Naž bžojgak benne' ka' ĵo yežen', na' bžingake' gan zoa Jesusen'.

³¹ Kate' ne zej no'len', benne' wsedle ka' che Jesusen' ben byéngake', na' belyi'e Ľe':

—Benne' Wsedle, bdaw.

³² Jesusen' gože' lé-gake':

—De to da' žawa', da' bi nónbial'e.

³³ Naž benne' wsedle chie' ka' belnnable' ľjéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—Ž Nož benne' ba bedjwé'e da' bdawe'?

³⁴ Naž Jesusen' gože' lé-gake':

—Da' nbánĵena' naken gona' da' žénele Xa', Bennen' bseĵe'e neda', na' yeyóž gona' xchine'. ³⁵ Ki znnale ĵe'e: "Yetáp byo' žin ža ĵapžo." Neda' žapa' ĵe'e: le wía na'le, na' wíale benách ka' zej nake' ka gan goz Dios, da' ba nbížen nich cheĵĵapžon. ³⁶ Bennen' zĵape' zzi'e lajwje', na' dan' zĵapen', naken nich gata' yeĵa' nban da' zejĵí kanne chegak benách ka', nich gak yebégekle tzen benne' žazen', na' benne' zĵapen'. ³⁷ Nak dot da' li da' znnan: "To benne' žaze', na' yetóe' zĵape'." ³⁸ Neda' bseĵa'a ĵe'e cheĵĵaple gan bi gozle. Benne' yoble gozen', na' ĵe'e zzi'le da' žonn žin na' da' bene'.

³⁹ Benne' zan, benne' Samaria ka', benne' nníta'gake' ĵo yež Sikar na', beĵlé'gake' che Jesusen' ni'a che xtiža' no'len', dan' bchaĵĵe' kan nak chie', na' wnné': "Gože' neda' yógo'te da' ba bena'." ⁴⁰ Kate' bžingak benne' Samaria ka' gan zoa Jesusen', góta'yoegekle' Ľe' gá'nĵene' lé-gake'. Yechóp ža bga'n Jesusen' ga na'.

⁴¹ Ka' goken, benne' zanže beĵlé'gake' che Jesusen' ni'a che da' bchaĵĵkze' Ľe'. ⁴² Naž benne' ka' belyi'e no'len', na' wnnágake':

—Na'a žejle'to' chie', kégeze ni'a che da' bchaĵĵo' le', san ĵezka' dan' benlto' neto' chie' Ľe', na' nnezlto' da' li Bennen' nake' Benne' Criston', Bennen' žeslé' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

Žeyón Jesús xkwide' byo che to benne' wnná bia'

⁴³ Yechóp ža ka', bezá' Jesusen' gan nbab Samaria, na' wyeje' gan nbab Galilea. ⁴⁴ Ki bene', dan' bchaĵĵkze Jesusen', na' wnné': "Benne' wláž ka' che to benne' zchalĵe' ĵo wláž Dios bi žápegake' ĵe' ba la'ne." ⁴⁵ Kate' beĵá' Jesusen' gan nbab Galilea, wdápegak benne' Galilea ka' Ľe' ba la'ne dan' ĵezka' ĵake' ĵo yež Jerusalén katen' gok Lni Pasko', na' blé'egekle' da' ka' ben Jesusen' ga na'.

⁴⁶ Naž beyej' Jesusen' ĵo yež Kaná gan nbab Galilea, gan beyone' nis xis uba. Ĵo yež Kapernaum na' zoa to benne' wnná bia', benne' nzi' ĵo ne'e yeĵa' wnná bia' ĵo wláž benne' zĵna bi'e, na' xkwide' byo chie' da'be' yižwé'. ⁴⁷ Kate' bennen' benle' ba bezá' Jesusen' gan nbab Judea, na' ba bežine' gan nbab Galilea na', naž wyeje' gan zoa Jesusen', na' góta'yoele' Ľe' yide' liže', nich yeyone' xkwide' byo chien', dan' ba žek gatbe'.

⁴⁸ Naž Jesusen' gože' ĵe':

—Bi cheĵle'le chia' cha' bi lé'elele da' ka' zej nak bian', na' yeĵa' wak ka' da' gona'.

⁴⁹ Naž bennen' nzi' ĵo ne'e ĵo wláž benne' zĵna bi'e gože' Jesusen', na' wnné':

—Benne', date ná'tege nich bi gat xkwide' byo chian'.

⁵⁰ Naž Jesusen' gože' ĵe':

—Beyej' ližo'. Nban xkwide' byo chion'.

Bennen' beĵĵi'e da' wnná Jesusen', na' zeyeje'. ⁵¹ Kate' ne yoe'e nez zeyeje', baĵe benne' wen žin chie' bed-ĵchággake' ĵe', na' bzéngekle' ĵe', na' wnnágake':

—Nban xkwide' byo chion'.

⁵² Wnnable' lé-gake' batx wzó ĵaw žeyakbe'. Belyi'e ĵe': —Bache', ka gachje ža bežój-be' da' ĵan'.

⁵³ Naž wnezle xa xkwide' byon', beyakbe' kate' Jesusen' ne zcháĵĵlene' ĵe', na' gože' ĵe': "Nban xkwide' byo chion'." Che ĵen beĵĵi'e che Jesusen', na' ĵezka' benách ka' nníta'gake' liže' beĵlé'gake' chie'.

⁵⁴ Yeĵa' wak ni naken da' bežopen da' ben Jesusen' katen' wzóe' gan nbab Galilea, da' goken wdé bezé'e gan nbab Judea.

Žeyón Jesús to benne' die' ga nzi' Betesda

5 Wdé gok da' ni, gok to lni chegak benne' judío ka' ĵo yež Jerusalén, na' Jesusen' wyeje' ga na'. ² Ĵo yežen', gawze gan žo'ogak zila' ka', že' to bej nis žen, da' nzin' Betesda ĵen diža' hebreo, na' zej nnita' gayo' zchil žen chen. ³ Ĵo zchil ka' degak benne' zan, benne' ka' zej de'e yižwé', benne' ĵo choĵe ka', na' benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne' žak sá'gake'. Želbeze' bate ta nisen'. ⁴ Ki žaken dan' žetj to wbás che ya'abá to chi'i weje, na' žaze' ĵo nisen', na' zte' nisen'. Benne' nežw, benne' chejchoé'e ĵo nisen' kate' zdan, yeyaktie' kan nak bíte'teze yižwé' da' de'e. ⁵ Zoa to benne' ga na', ba zej chino' chonne žoa yiz de'e yižwé'. ⁶ Katen' Jesusen' blé'ele' benne' yižwén' die' ga na', wnezle' ba zej zan yiz de'e yižwén', na' wnnable' ĵe', na' wnné':

—Žžénelo' yeyako'?

⁷ Bechebe benne' yižwén', na' gože' Jesusen':

—Benne', bi zoa no benne' wtinne' neda' lo nisen' kate' zdan. Kate' ne zeyá'a neda', žo'o benne' yoble zga'ale' ka neda'.

⁸Jesusen' gože' le':

—Wyase. Beywá' dan' delon', na' beyéj.

⁹La' beyakte bennen', na' beywé'e da' góta'len', na' beyeje'. Ža na' gok da' ni naken ža la'y chegak benne' judío ka'. ¹⁰Naž benne' judío wnná bia' ka' belyi'e bennen' beyake', na' wnnágake':

—Ža la'y naken na'a. Bi žalja' go'o da' žáte'lon'.

¹¹Bechebe bennen', na' gože' légake':

—Bennen' beyone' neda' gožkze' neda', na' wnné': "Beywá' dan' delon', na' beyéj."

¹²Naž wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—¿Nož bennen' gože' le': "Beywá' da' delon', na' beyéj'?"

¹³Bennen' beyake' bi nnezle' nožen', dan' ba bezá' Jesusen' lo latjen' dan' zej nnita' benne' zan ga na'.

¹⁴Wdé gok da' ni, Jesusen' bejxake'e bennen' gan nak lo zchil yodo', na' gože' le':

—Bwia nga. Ba beyako'. Biž gono' doja', nich bi gak chio' to da' nakže zi' ka dan' goken chio'.

¹⁵Wyéj bennen', na' bejzenle' benne' judío wnná bia' ka', Jesusen' beyone' le'. ¹⁶Che len bwíagak benne' judío wnná bia' ka' da' žon Jesusen', na' gónegekle' gótgake' le', dan' žone' da' ki kate' nak ža la'y chégake'. ¹⁷Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Xa' žónteze' žin, na' lezka' neda' žona' žin.

¹⁸Che len gónežegekle benne' judío wnná bia' ka' gótgake' Jesusen', kégeze dan' bi žape' ža la'y chégake' ba la'ne, san lezka' dan' wnné' nak Dios Xakze', na' ki naken, žon kwine' Dios.

Yeja' wnná bia' da' nzi' lo na' ži'n Dios

¹⁹Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e. Bi be gak gona' neda', ži'n Dios, žakze chia', san toze dan' zle'ela' žon Xažo Dios. Yó-go'te da' žon Xažo Dios, lezka' žona' neda', ži'ne'.

²⁰Xažo Dios nži'ile' neda', ži'ne', na' zloe'ele' neda' yó-go'te da' žone', na' da' zénle'eže ka' ka da' ni wloe'ele' neda', da' ka' góngaken ga yebán láže'le le'e. ²¹Kan žon Xažo Dios, žesbane' benne' gat ka', na' žonne' yeja' nban chégake', lezka' žona' neda', ži'ne', znezjwa' yeja' nban chégake' kan žénekezela'. ²²Xažo Dios bi zchi'a láže'e nitó benne', san ba bdie' lo na'a neda', ži'ne', yó-go'te yeja' wnná bia' nich wchi'a laža'a benách ka'. ²³Ki naken nich gápegak yógo'te benách ka' neda', ži'ne', ba la'ne, kan žápegake' Xažo Dios ba la'ne. Nóte'teze benne' bi žape' neda', ži'ne', ba la'ne, bi žape' ba la'ne Xažo Dios, Bennen' bseje'e neda', ži'nen'.

²⁴Da' li žapa' le'e. Nóte'teze benne' ženle' da' zchalja', na' žejli'e che Xažo Dios, Bennen' bseje'e neda', benne' ni de yeja' nban da' zejli' kanne chie', na' bi nžog chie' gate', san nake' ka to benne' ba bebane' lo yeja' got dan' ba de yeja' nban da' zejli' kanne chie'. ²⁵Da' li žapa' le'e, za' ža, na' ba žžin ža na', kate' benne' gat ka' yéngekle' chi'a neda', ži'n Dios, na' benne' ka' yéngekle' xtiža'a, na' góngake' kan žnnan, gata' yeja' nban

chégake'. ²⁶Kan yo'o lo na' Xažo Dios wnezjwe' yeja' nban chegak benách ka', lezka' bdie' lo na'a neda', ži'ne', wnezjwa' yeja' nban chegak benách ka'. ²⁷Lezka' bdie' lo na'a yeja' wnná bia' nich wchi'a laža'a benách ka' dan' naka' Benne' Golje' Benách. ²⁸Bi yebán láže'le kan nak da' ni, dan' za' ža kate' yógo'te benne' gat ka' yéngekle' chi'a, ²⁹na' yežójkake' lo yežw ba ka'. Yeban-gak benne' ka', benne' béngake' da' nak chawe', na' gata' yeja' nban chégake', san benne' ka' béngake' da' zinnj, yebángake', na' chog Dios chégake' gátgake' to chi'ize.

Da' ka' zej nak bian' da' nak Jesús

³⁰Lezka' wnná Jesusen':

—Bi be gak gona' nedza'. Kan nak da' ženla' da' zchalj Xa', ki zchi'a laža'a, na' kan zchi'a laža'a naken chawe', dan' bi žona' kan žénekezela' neda', san kan žénekezela' Xa', Bennen' bseje'e neda'. ³¹Cha' neda' zchalja' chia' kwinsa', bi zaka' dan' zchalja'. ³²Zoa Benne' yoble, Benne' zzoa lie' kan naka' neda', Bennen' nake' Xa', na' nnezla' zaka' da' zzoa lie' kan nak chia'. ³³Le'e bséja'le benne' ka' bejnnábgekle' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, na' dan' bzoa lie' kan nak chia' naken dot da' li. ³⁴Neda' bi žiážjela' no benne' wzóa lie' kan nak chia', san žnnia' da' ki nich yelale le'e. ³⁵Da' bchalj žwan' goken ka to yi' yež, da' wyeyen, na' wza'nín', na' le'e, to chí'ido'ze wyáz láže'le si'le baní' chien'. ³⁶Na'a, zoa da' zzoa li kan nak chia' neda' da' zá-ka'žen ka dan' bzoa li žwan' kan nak chia'. Da' ka' bde Xažo Dios lo na'a gona', da' ka' žona', na' da' ka' zzoa lí-gaken kan nak chia', na' zej nak bian' Xažo Dios bseje'e neda'. ³⁷Lezka' Xažo Dios, Bennen' bseje'e neda' zzoa lie' kan nak chia'. Batkle bénlele chi'e, na' batkle bl'élele lawe', ³⁸na' bi nzi' lo na'le xtiže'e, dan' bi žejle'le chia' neda', Bennen' bseje'e lekze'. ³⁹Žsédtezle le'e da' nyejw le'e yiche la'y, dan' žéklele gata' yeja' nban da' zejli' kanne chele ni'a che dan' nyejwn le'e yiche la'y, na' dan' nyejwn le'e yiche la'y na' zzoa lin kan nak chia' neda'. ⁴⁰Bi žénelele gónlenle neda' tzen nich gata' yeja' nban chele.

⁴¹'Bi žilja' yeja' ba la'ne da' gape no benne' neda'.

⁴²Neda' nónbi'a le'e, na' nnezla' bi nži'ilele Dios. ⁴³Blja'a nga lo wláz Xažo Dios, na' le'e bi zzi' lo na'le neda', san cha' la' benne' yoble, benne' yide' žakze chie', si' lo na'le bennen'. ⁴⁴¿Nakxkze gak chejle'le che Dios cha' zzi'le yeja' ba la'ne da' žaple lježle tole yetole, na' bi žiljle yeja' ba la'ne da' gape Dios tliča' le'e? ⁴⁵Bi wzóa yichjle yesbaga'a le'e zia law Xa'. Bennen' yesbage'e le'e zia nake' lekze Moisés, bennen' žxen láže'le-ne', la'kze gote' ža ni'te. ⁴⁶Chela' žejle'le che Moisés na', lezka' chejle'le chia' neda', dan' bzoj Moisés na' kan nak chia' neda'. ⁴⁷Na'a, ¿nakxkze gak chejle'le da' zchalja' neda' cha' bi žejle'le da' ka' bzoj Moisés na'?

Jesús žwawe' gayo' mil benne' ka'

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lk. 9:10-17)

6 Wdé gok da' ni, wyéj Jesusen' yechelá'a nido' che gan nbab Galilea, dan' nzin' Nido' Che Tiberias,

benne' Sésar. ² Benne' zan bejnáwgake' Jesusen' dan' blé'egekle' ye|a' wak ka' da' bene', katen' beyone' benne' yižwé' ka'. ³ Naž Jesusen' wžene' to |aw ya'ado', gan wžé|ene' benne' wsedle chie' ka'. ⁴ Za' žin Lni Pasko' kate' benne' judío ka' žejśá' láže'gake' kan ben Dios, katen' bebeje' xa xtó'gake' ka' |o yežlyó Egipto. ⁵ Kate' Jesusen' bchis |awe', blé'ele' benne' zan, benne' zá'gake' gan zoe', na' gože' Lip:

—¿Gaz žel-lžo yet xtil dan' gawgak benne' zan ki?

⁶ Ki wnná Jesusen' nich nnezle' da' nna Lipen', dan' nnézkzele' |e' da' gone'. ⁷ Bechebe Lipen', na' wnné':

—Chela' si'žo yet xtil |en lazjw to benne' che xono' byo', benne' zan ki bi geklen gáwgake' láte'do' wejen.

⁸ Naž to benne' wsedle che Jesusen', bennen' lie' Ndens, benne' biche' Smon Bedw, gože' |e', na' wnné':

⁹ —Zoa to xkwide' byo nga, nwa'be' gayo' yet xtil ka' da' zej naken zoa' sebada, na' chope bel ka'. ¿Wak wawžo benne' zan ki |en da' láte'do'ze ni?

¹⁰ Naž Jesusen' gože' |égake':

—Le ye' benne' zan ki kwé'gake' |o yo.

|o latjen' yo'o daka', na' wže'gak ka' gayo' mil benne' ka' ga na'. ¹¹ Naž Jesusen' bešwe' yet xtil ka'. Kate' beyož gože' Dios "Žóχkeno'" bdisen' chegak benne' wsedle chie' ka', na' |égake' belyisen' chegak yógo'te benne' ka' žé'gake' gan yo'o daka'. |ezka' béngake' chegak bel ka', na' bdáwgake' kan gónegekke' gáwgake'. ¹² Kate' ba béljegekke', Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le yetób da' bizjw ka' da' zej nga'nen, nich bi be nitlen.

¹³ Betóbgaken', na' beschá'gake' chežinno xkwit da' bizjw ka' chegak gayo' yet xtil ka' zej naken zoa' sebada, dan' bega'nen chegak benne' ka' bdáwgaken'.

¹⁴ Kate' benne' ka' blé'egekle' ye|a' wak dan' ben Jesusen', na' wnná'gake':

—Da' li benne' ni nake' Bennen' zchalje' |o wláz Dios, Bennen' žala' yide' yežlyó nga.

¹⁵ Dan' nnezle' Jesusen' žénegekke' ché'gake' |e' de chgi' nich góngake' ga nna bi'e |égake', che |en bezé'e latjen', na' wyeje' toze' to |aw ya'a.

Jesús zze'e |o nisdo'

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Kate' ba ža|e, jak benne' wsedle ka' che Jesusen', na' bžingake' žoa'a nisdo'. ¹⁷ Belbene' to |o barkw, na' zjake' |o nisdon', nich žingake' |o yež Kapernaum. Kate' ba nak cho|, Jesusen' bi na' žine' gan nníta'gake'.

¹⁸ Wzó |aw žak be' wa|e |o nisdon', na' nisen' zgó'anen.

¹⁹ Kate' ba bsá'gake' barkwn', na' wzán' ka to ga zza'žo to hora, naž blé'egekle' Jesusen' zze'e |o nisdon', na' ze'e zbig'e'e gan zej barkwn', na' bžébegake'. ²⁰ Naž Jesusen' gože' |égake':

—Nedkzan'. Bi žébele.

²¹ Naž |en ye|a' žebél wzí'gake' |e' |o barkwn', na' |a' bžinte barkwn' |o yo biž gan zjake'.

Benne' zan žeyiljgake' Jesús

²² Ža chope ža, gókbe'egekle' benne' zan ka', benne' zej nga'ne' yeche|á'a nisdon', da' goken, dan' toze barkw bžinen ga na', na' Jesusen' bi wžén|ene' benne' wsedle chie' ka' |o barkwn', san |égakze' jake'. ²³ Naž bžojgak yeba|e barkw ka' |o yež Tiberias, na' bžingaken to latje da' žen' gawze gan bdáwgake' yet xtil, katen' Xažo Jesusen' gože' Dios: "Žóχkeno'" chen. ²⁴ Dan' blé'egekle' biž zoa Jesusen' ga na', na' bi zej nnita' benne' wsedle chie' ka' ga na', che |en belbene' |aw barkw ka', na' bžingake' |o yež Kapernaum, gan bejdíljgake' Jesusen'.

Jesús nake' yet xtil da' znezjwn ye|a' nban |i |aže'

²⁵ Kate' bžingak benne' zan ka' yeche|á'a nisdon', be-|xáka'gake' Jesusen', na' belyi'e |e':

—Benne' wsedle, ¿batx bel'ó'o nga?

²⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' |égake':

—Da' li žapa' |e'e: žeyilje neda', kege dan' blé'elele ye|a' wak ka' da' bena', san dan' bdawle yet xtilen', na' béljelele. ²⁷ Le gon žin, kege nich si'le ye|a' waw da' zde chen, san nich si'le ye|a' waw da' gáta'tezen, na' gonnen ye|a' nban da' zej|í kanne chele. Ye|a' waw ki naken da' wnezjwa' neda', Benne' Golje' Benách, chele, dan' Xažo Dios blóe'ele' |aw naka' Ži'ne'.

²⁸ Naž wnnábgekke' |e', na' wnná'gake':

—¿Biž da' žon byenen gonto' nich gonto' da' žaz |aže' Dios?

²⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' |égake':

—Da' žaz |aže' Dios naken chejle'le chia' neda', naka' Bennen' bse|e'e |e'.

³⁰ Naž wnnábgekke' |e', na' wnná'gake':

—¿Biž da' nak bia' gono', da' |e'elton' nich chejle'to chio' Le'? ¿Biž ye|a' wak gono'? ³¹ Xa gole chežo ka' bdáwgake' yet xtil da' nzin' maná |o latje dach, kan nyejw |e'e yiche la'y, da' znnan: "Moisés benne' ché-gake' yet xtil che ya'abá, dan' bdáwgaken'."

³² Bechebe Jesusen', na' gože' |égake':

—Da' li žapa' |e'e: kege Moisés na' benne' chele yet xtil che ya'abá, san Xažo Dios žonne' chele yet xtilen'.

³³ Yet xtil dan' žonn Dios chegak benách ka' naka' neda', dan' bžojen ya'abá, na' znezjwn ye|a' nban chegak benách ka', benne' nníta'gake' yežlyó nga.

³⁴ Naž belyi'e |e':

—Xan, bénnteze yet xtilen' cheto'.

³⁵ Jesusen' gože' |égake':

—Neda' naka' yet xtil da' zej nban|en benách ka' to chi'ize. Nóte'teze benne' gón|ene' neda' tžen, wéljele' to chi'ize da' naken che Dios, na' nóte'teze benne' chejli'e chia' neda', ba we'je' to chi'ize da' naken che Dios. ³⁶ Naken kan ba gožkza' |e'e, |a'kze zlé'elele neda', bi žejle'le chia'. ³⁷ Yógo'te benne' ka' žonn Xa' chia', gón|engake' neda' tžen, na' benne' ka' gón|engake' neda' tžen, bi yesbí'igaka'-ne'. ³⁸ Ki naken dan' bžoja' ya'abá che Dios, na' betja' nga, kege nich gona' kan žénela' nedkza', san nich gona' kan žénele Xažo Dios,

Bennen' bsele'e neda'. ³⁹ Da' žénele Xa', Bennen' bsele'e neda', naken bi kwia yi' nitó benne', bennen' benn Dios chia', na' yesbana'-ne' ža ze lawte ža. ⁴⁰ Da' žénele Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda', naken gata' yela' nban chegak yógo'te benne' ka' lé'egekle' neda', Zi'ne', na' chejlé'gake' chia' neda', na' neda' yesbanga-ka'-ne' ža ze lawte ža na'.

⁴¹ Naž benne' judío wnná bia' ka' wnnégake' che Jesusen', dan' wnné': "Neda' naka' yet xtilen' da' zan' ya'abá." ⁴² Che len wnnágake':

—žKege benne' ni Jesusen', ži'n Jwsé? Nónbia'žo xa xne'e. žNakx chen', žnna benne' ni: "Bžoja' ya'abá che Dios?"

⁴³ Naž bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Bi nnele chia' la' le'eze. ⁴⁴ Bi gak nitó benne' gónlene' neda' tzen, cha' Xa', Bennen' bsele'e neda', bi yedjwé'e bennen' chia' neda', na' neda' yesbana'-ne' ža ze lawte ža na'. ⁴⁵ Nyejw le'e yiche la'y kan wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios, da' žnnan ki: "Dios wsedle' yógo'te benách." Che len, yógo'te benne' ka', benne' želyenle' chi'i Xa', na' nsédgekle' lo ne'e le', gónlengake' neda' tzen.

⁴⁶ Bi zoa no benne' b'le'ele' Xažo Dios, san toze Bennen' bžoje' gan zoa Dios. Bennen' žle'ekzle' Xažo Dios.

⁴⁷ Da' li žapa' le'e: nóte'teze benne' žejli'e chia' neda' de yela' nban da' zejlí kanne chie'. ⁴⁸ Neda' naka' yet xtil da' zej nbanlen benách ka' to chi'ize. ⁴⁹ Xa xto'le ka' bdáwgake' yet xtilen' dan' nzin' maná lo latje dach, na' kate' bza'a ža chégake', gótgake'. ⁵⁰ Neda' naka' yet xtil da' žžojen ya'abá che Dios, na' nóte'teze benne' gawen', bi gate' to chi'ize. ⁵¹ Nedkza' naka' yet xtilen' da' zej nbanlen benách ka', dan' bžojen ya'abá che Dios, na' cha' nóte'teze benne' gawe' yet xtilen', na' gak bane' to chi'ize. Yet xtilen' da' žnezjwa' neda' naken xpeła'a, da' žnezjwan' nich gata' yela' nban chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

⁵² Naž benne' judío wnná bia' ka' belchíx ljéžgake', na' wnnágake':

—žNakx gak gonn benne' ni xpele'e nich gawžon?

⁵³ Che len Jesusen' gože' lé'gake':

—Da' li žapa' le'e: cha' bi gawle xpeła'a neda', Benne' Golje' Benách, na' cha' bi ye'jle xchena', bi de yela' nban na' chele. ⁵⁴ Nóte'teze benne' gawe' xpeła'a, na' ye'je' xchena', de yela' nban da' zejlí kanne chie', na' neda' yesbana'-ne' ža ze lawte ža na'. ⁵⁵ Ki naken dan' nak xpeła'a yela' waw da' li, na' xchena' naken to da' li da' ye'jen no benne'. ⁵⁶ Nóte'teze benne' gawe' xpeła'a, na' ye'je' xchena', sóalenteze' neda', na' neda' sóalenteza' le'. ⁵⁷ Kan zoa nban Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda', na' neda' nbánlene' le', lezka' nóte'teze benne' gawe' neda', soe' nbánlene' neda'. ⁵⁸ Da' ni naken yet xtil da' bžojen ya'abá che Dios, na' bi naken ka' yet xtilen' dan' nzin' maná, dan' bdawgak xa xto'le ka', na' kate' bza'a ža chégake', gótgake'. Nóte'teze benne' gawe' yet xtil ni gak bane' to chi'ize.

⁵⁹ Da' ni bchalj Jesusen' gan nak to lo yo'o gan zdogak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' gok

da' ni kate' ne žsedle' benách ka' nníta'gake' lo yež Kapernaum.

Da' žonnen yela' nban da' zejlí kanne chežo

⁶⁰ Kate' benne' wsedle ka' che Jesusen' béngkle' da' ki, benne' zan ládjwgake' wnnégake' chen, na' wnnágake':

—Žédele'e nak diža' ni. žNožkze benne' gak si' lo ne'en?

⁶¹ Wnnezle Jesusen' žnnegak benne' wsedle chie' ka' che xtiže'e, na' wnnable' lé'gake', na' wnné':

—žŽon diža' ni le'e zede? ⁶² žNakxkze gaken cha' lé'elele neda', Benne' Golje' Benách, yeyepa' gan wzóa' zga'ale? ⁶³ Da' nak che Dios Be' La'y naken da' žonnen yela' nban chele. Da' nakze beja' žen bi gak gon chawen' le'e. Diža' da' bcháljlena' le'e naken che Dios Be' La'y, na' žonnen yela' nban chegak benách ka'.

⁶⁴ Na'a, bálele le'e bi žejle'le chia'.

Wnná Jesusen' ki dan' nnézkzele' le' ža ni'te no benne' ka' bi žejlé'gake' chie', na' lezka' bennen' wdíe' le' lo na'gak benne' ka' gótgake' le'. ⁶⁵ Che len wnné':

—Che len ba gožkza' le'e bi gak no benne' gónlene' neda' tzen, cha' bi we' Xažo Dios le' latje.

⁶⁶ Gok chope láže'gak benne' zan ža na', benne' wsedle chie' ka', na' biž wdálengake' le' tzen. ⁶⁷ Naž Jesusen' wnnable' benne' chežinno, benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—žLezka' le'e yekwasle?

⁶⁸ Bechebe Bedw, na' gože' le':

—Xan, žnoz benne' chéjlento'? Le' napo' diža' da' žonnen yela' nban da' zejlí kanne cheto'. ⁶⁹ Neto' žejle'to' chio', na' nónbia'to' le', nako' Benne' Criston', Bennen' bseła' Dios, na' nako' Zi'nkze Dios ban.

⁷⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Wžekza' neda' le'e chežinnole ki, san to benne' ládjwle le'e žonlen da' xiwe' le' tzen.

⁷¹ Da' ni bchalj Jesusen' che Judas Iskariote, ži'n to benne' lie' Smon, dan' nak Judas na' bennen' wdíe' le' lo na'gak benne' ka' gótgake' le', na' nbáblene' yechiněj benne' wsedle chie' ka'.

Bi žejle'gak benne' biche' Jesús chie' le'

7 Wdé gok da' ni, wdé Jesusen' gan nbab Galilea. Bi gónele' cheje' gan nbab Judea dan' žénegekle benne' judío wnná bia' ka', benne' nníta'gake' ga na', gótgake' le'. ² Ža na' za' žin lni chegak benne' judío ka' kate' žejsá' láže'gake' ka' xa wdé chégake' wnníta'gake' gan besbínigake' zan yo'o lága'do'. ³ Che len benne' biche' Jesusen' ka' belyi'e le', na' wnnágake':

—Bžoj ga ni, na' wyéj gan nbab Judea nich lé'egekle benne' wsedle chio' ka', benne' nníta'gake' ga na', yela' wak ka' da' žono'. ⁴ Cha' žénele no benne' gónbia'gak benách ka' le', bi žone' ngáche'ze da' žone'. Dan' žono' yela' wak žen ki, b'loe'el kwino' lawgak yógo'te benách ka' nich lé'egekle' da' žono'.

⁵ Ki wnnagak benne' biche'e ka' dan' bi na' chejlé'gake' chie' le'. ⁶ Naž Jesusen' gože' lé'gake':

—Bi na' žin ža chia' nich wlo'e'ela' dan' naka' lawgak benách ka', san ža ni naken nich bi da' gonle le'e.
⁷ Benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bi zzóagake' le'e cheja'ale, san zzóagake' neda' cheja'ale dan' zlo'e'ela' law kan zej nake', na' da' znnia' nak bian' bi nak chawe' da' žóngake'.⁸ Le chej le'e lni na'. Bi cha'a neda' lni na' na'a dan' bi na' žin ža chia'.
⁹ Kate' beyož gože' légake' da' ki, bga'ne' gan nbab Galilea.

Jesús žeje' lni chegak benne' judío ka'

¹⁰ Wdé jak benne' biche' Jesusen' ka' lni na', lezka' wyeje' le', kege kwáselo, san ngáche'ze wyeje'.¹¹ Gan žak lni na', wdiljak benne' judío wnná bia' ka' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Gaz zoa bennen'?

¹² Benne' zan bcháljgake' da' zanle'e kan nak che Jesusen'. Ba'e' wnnágake':

—Nake' chawe'.

Yeba'e' wnnágake':

—Bi nake' chawe' dan' žon láže'le' benách ka'.

¹³ Nitó benne' bi bchalje' kwáselo kan nak che Jesusen', dan' benne' zan ka' zžébegake' benne' judío wnná bia' ka'.

¹⁴ Kate' ba bžin gachje lni na', bla' Jesusen' li'a yodo', na' bsedle' benách ka' nníta'gake' ga na'.¹⁵ Bebán láže'gak benne' judío ka', na' wnnágake':

—¿Nakχ chen', žakle'e bennen', na' bi nsedle' che yodo'?

¹⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Da' žsedla' neda', kege chezan', san naken che χažo Dios, Bennen' bsele'e neda'.¹⁷ Cha' žénele no benne' gone' kan žénele Dios, na' gákbe'le' cha' nak che Dios da' žsedla' benách ka' o cha' žakze chia' zchalja'.¹⁸ Nóte'teze benne' zchalje' žakze chie', žone' ki nich gápegak benách ka' le' ba la'ne, san bennen' žénele' gápegak benách ka' ba la'ne bennen' bsele'e le', benne' ni zchalje' da' naken dot da' li, na' bi žon laže'e.

¹⁹ Moisés bdie' lo na'le da' bchi'le Dios, san nitole le'e bi žonle kan zžna xtiže'e. ¿Biz chen' žénelele gotle neda'?

²⁰ Beži'igak benne' zan ka', na' belyi'e le':

—Da' xiwe' žónlenen le' tzen. ¿Nozkze benne' žénele' gote' le'?

²¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—To yela' wak bena', na' žebán láže'le yógo'tele.

²² Da' li Moisés benne' chele dan' nžogen lo beja' chele dan' nak bian' nzi'le xtiža' Dios. Kege Moisés na'kze bennen' chele, san wzí'en lo na'gak xa xta'we' ka'. Na'a, ja'kze nak ža la'y, zchogle lo beja' chegak xkwide' byo chele ka' dan' nak bian' zej nbabbe' che Dios.²³ Cha' želzi'be' lo beja' chégakbe' dan' nak bian' kate' nak ža la'y, nich bi wka'nle ca'ze da' zžna da' bchi'le Moisés, zžža'le neda' dan' beyona' to benne', nich beyake' cháwe'do' kate' nak ža la'y? ²⁴ Bi žala' kon wchi'a láže'le, san le wchi'a laže' kan nak da' li.

Jesús zlo'e'ele' gan bžoje'

²⁵ Naž bchaljak ba'e' benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, na' wnnágake':

—¿Kege benne' ni bennen' žeyiljak benne' judío wnná bia' ka' nich gótgake' le'? ²⁶ Le wia nga. Kwáselo zchalje', na' bi be žé'gake' le'. ¿Žákbe'egekle benne' ka', benne' zžna biá'gake' žo'o, da' li benne' ni nake' Benne' Criston', Bennen' žala' nna bi'e žo'o? ²⁷ Benne' ni, nnezlžo ga benne' le'. Kate' yid Benne' Criston', bi nnezle nitó benne' ga benne' le'.

²⁸ Wžoa Jesusen' zsedle' benách ka' lo zchil yodo', na' katen' benle' da' ni, wnnié' zižje, na' wnné':

—¿Nónbia'le neda', na' nnézele ga benne' neda'? Bla'a yežlyó nga, kege žakze chia', san Dios na'kze bsele'e neda', na' le', bi nónbia'le-ne'.²⁹ Neda' nónbi'ane', dan' za'a lo wlaze' le', na' lekze' bsele'e neda'.

³⁰ Naž ben byéngake' séngake' le', san nitó benne' bi beχwe' le', dan' bi na' žin ža chie' nich choe'e lo ná'gake'.³¹ Benne' zan bejlé'gake' chie', na' wnnágake':

—Kate' ja' Benne' Criston', žgone' da' zanže yela' wak ka' ka da' žon Benne' ni?

Benne' yodo' ka' želsele'e benne' ka' nich séngake' Jesús

³² Béngekle benne' yodo' fariseo ka' da' zchaljak benách ka' kan nak che Jesusen', na' bχoz wnná bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka', bséla'gake' ni'a ná'gake' nich chejxéngake' le'.³³ Naž Jesusen' wnné':

—Yetó chí'ido'ze sóalena' le'e, na' naž yeyá'a gan zoa χa', Bennen' bsele'e neda'.³⁴ Yeyilje neda', san bi yežél-lele neda'. Gan chejsó'a neda' bi gak yidle le'e.

³⁵ Naž benne' judío ka' belyi'e ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—¿Gaz chej benne' ni, gan bi yežél-lžo-ne'? ¿Cheje' gan zej nnita' benne' judío ka', benne' zej náslase' dot yežlyó nga, na' wsedle' benne' zi'to' ka'? ³⁶ ¿Biz zejlás dan' wnné': "Yeyilje neda', na' bi yežél-lele neda'" na' lezka: "Gan chejsó'a neda' bi gak yidle le'e"?

Nis yego da' žonnen yela' nban chežo

³⁷ Kate' nak ža ze lawte ža che lni na', ža na' naken blo, wzó ža' Jesusen'. Wnnié' zižje, na' wnné':

—Cha' zoa no benne' zbiž yichj lážda'we', žala' yide' gan zoa', na' ye'je'.³⁸ Nóte'teze benne' žejli'e chia' neda', gak chie' kan nyejw le'e yiche la'y, da' zžnan: "Lo yichj láždo'w bennen' galj da' gaken ka to nis yego" dan' gon chawen' benách ka', na' gata' yela' nban chégake'.

³⁹ Bchalj Jesusen' da' ni kan nak che Dios Be' La'y, Bennen' žala' yedjsóalene' benne' ka' chejlé'gake' che Jesusen'. Ki wnné' dan' bi na' žin Dios Be' La'y na', dan' bi na' yeyepe Jesusen' gan gake' Benne' blo.

Žak chóplegak benách ka'

⁴⁰ Kate' benne' zan ka' béngekle' da' ki, ba'e' wnnágake':

—Da' li benne' ni nake' bennen' zchalje' lo wĺáz Dios, bennen' bchebe łaže' Dios seľe'e chežo.

⁴¹ Yebaľe' wnnágake':

—Benne' ni nake' Benne' Criston'.

Wnnagak yebaľe' benách ka':

—¿Galj Benne' Criston' gan nbab Galilea? ⁴² Nyejw ła'e yiche ła'y da' znnan: "Galj Benne' Criston' ladjw zĩ'n za'só Dabí ka', na' gake' benne' yež Belén, da' goken łaž Dabín'."

⁴³ Ka' goken, gok chóplegak benne' ka' ni'a che Jesusen'. ⁴⁴ Gónegekle' baľe' séngake' Jesusen', san nitó benne' bi be bene' chie'.

Benne' wnná bia' ka' bi žejľé'gake' che Jesús

⁴⁵ Naž ni'a na'gak bĥoz wnná bia' ka' ła'n ni'a na'gak benne' yodo' fariseo ka', bežingake' gan zej nnita' benne' yodo' wnná bia' ka', na' benne' ki belyi'e ni'a ná'gake' ka', na' wnnágake':

—¿Biž chen' bi žeđjwa'le-ne'?

⁴⁶ Naž bechébegak ni'a ná'gake', na' wnnágake':

—Bi zchalj nitó benne' kan zchalj bennen'.

⁴⁷ Naž beži'igak benne' yodo' fariseo ka', na' wnnágake':

—¿Be'le latje ben łaže'le' ła'e? ⁴⁸ ¿Zoa no benne' wnná bia', o no benne' yodo' fariseo, bejľi'e chie'? ⁴⁹ Benne' ki, benne' bi žák'gake' xtiža' Dios, zej nbage'e zia.

⁵⁰ Ʊezka' zoa Nikodemo ga na', bennen' bľe'e gan wzóa Jesusen' to xe'le. Nikodemon' nake' benne' yodo' fariseo, na' gože' ľégake':

⁵¹ —¿Zchogžo che to benne' gate' ni'a che da' bchi'le Dios žo'o cha' bi yénležo chie' zga'ale nich nnézležo biz bene'?

⁵² Naž beži'igake' yebaľe' ka', na' belyi'e ła'e:

—¿Nako' le' benne' Galilea? Beľ da' nyejw ła'e yich ła'y, na' wio' batkle bžoj nitó benne' zchalje' lo wĺáz Dios gan nbab Galilea.

⁵³ Naž che chégake' beyéjgake' ľížgake'.

8 Jesusen' wyeje' gan nak ła'w Ya'a Yag Olibo.

No'len' bene' doľa' da' zka'n ditjen yeľa' zchag na'

² Kate' za' ža'ní, bľa' Jesusen' ľi'a yodo', na' bžingak yógo'te benách ka' gan zoe'. Jesusen' wži'e ga na', na' bsdle' ľégake'. ³ Naž benne' yodo' wsedle ka' ła'n benne' yodo' fariseo ka' bché'gake' to no'le gan zoa Jesusen', no'len' bľé'gekle' žone' doľa' da' zka'n ditjen yeľa' zchag na'. Bžégake' ła'e gachje ła'we'le benách ka' zze nággake' che Jesusen', ⁴ na' belyi'e ła'e:

—Benne' wsedle, no'le ni wžento'-ne' žone' doľa' da' zka'n ditjen yeľa' zchag na'. ⁵ Ʊo da' bchi'le Moisés, gože' žo'o wže'ežo yej to no'le žone' da' ki, nich gate'. ¿Na'a Le', biž znnno'?

⁶ Ki wnnágake' nich bi da' nna Jesusen' nich gak yesbága'gake' ła'e zia. Naž byechw Jesusen', na' bwie' lo yo, na' bzoje' lo yon' ła'n ĥben ne'e. ⁷ Kate' wnábľe'gekle' ła'e, naž bezé Jesusen', na' gože' ľégake':

—Nólele ła'e bi naple doľa' wak so ła'wle wže'e'le-ne' yej.

⁸ Da' yoble beyechw Jesusen', na' bwie' lo yo, na' wzó ła'we' zzoje' da' yoble lo yon'. ⁹ Kate' béngekle' da' ni, na' ľázdo'gake' bcheben ľégake', na' bežojgak to tó-gake'. Zgá'alegak benne' gole ka' bezá'gake', na' wdé na' benne' kwide' ka'. Toze Jesusen' bga'ne' ła'n no'len', ga na' zoe' gachje ła'we'le benne' ka' zze nággake' chie' ła'e. ¹⁰ Naž Jesusen' bezie' da' yoble, na' bi bľe'ele' nitó benne' žesbage'e no'len' zia, san toze no'len', na' gože' ła'e:

—No'le, ¿gaz zej nnita' benne' ka' besbága'gake' le' zia? ¿Bi zoa no benne' zchoge' chio' gato'?

¹¹ No'len' wnné':

—Nitóe'.

Naž Jesusen' gože' ła'e:

—Ʊezka' neda', bi zchoga' chio' gato'. Beyéj ľižo', na' biž gono' doľa'.

Jesús nake' baní' chegak benne' ka'

¹² Da' yoble Jesusen' bcháljlene' ľégake', na' wnné':

—Neda' naka' baní' chegak benách ka' nnita'gake' yežlyó nga. Nóte'teze benne' sá'lene' neda' tzen, bi te' gan nak choľ, san soalen baní' ła'e, nich ła'e'le' kan gata' yeľa' nban da' zejľi' kanne chie'.

¹³ Naž benne' yodo' fariseo ka' belyi'e ła'e, na' wnnágake':

—Le' zzoa lio' chio' kwinzo'. Bi zaka' da' zzoa lion'. Dáche'ze naken.

¹⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' ľégake':

—Ła'kze zzoa lian' chia' kwinza', dot da' li nak da' zzoa lian' dan' nnezla' gan bžoja', na' gan cha'a, san ła'e bi nnézlele gan za'a, na' gan yeyá'a. ¹⁵ Ʊe'e zchi'a łaže'le kan zej nak da' ka' žák'gaken yežlyó nga, san neda', žakze chia' bi zchi'a łaža'a nitó benne'. ¹⁶ Ła'kze wchi'a łaža'a, ka nak da' li wchi'a łaža'a, dan' kege nedza' wchi'a łaža'a, san Ĥa', Bennen' bseľe'e neda', gónlene' neda' tzen. ¹⁷ Ʊezka' da' bsdle Moisés nyejw ła'e yich ła'y, na' znnan: "Da' zzoa ligak chope benne', naken dot da' li." ¹⁸ Neda' zzoa lia' chia' kwinza', na' Ĥa', Bennen' bseľe'e neda', łaezka' zzoa lie' chia' neda'.

¹⁹ Naž benne' yodo' fariseo ka' wnnábgekle' ła'e, na' wnnágake':

—¿Gaz zoa Ĥo'?

Bechebe Jesusen', na' gože' ľégake':

—Bi nónbia'le neda', na' bi nónbia'le Ĥa'. Chela' nónbia'le neda', łaezka' Ĥa' gónbia'le-ne'.

²⁰ Bchalj Jesusen' da' ni kate' ne zoe' žsedle' benách ka' lo zchil yodo', gan zej nnita' kak ka' gan zgó'ogake' mežw che yodo', san nitó benne' bi bežwe' ła'e, dan' bi na' žin ža chie' choe'e lo ná'gake'.

Znna Jesús: "Gan cha'a neda', bi gak yidle ła'e"

²¹ Da' yoble Jesusen' gože' ľégake', na' wnné':

—Yezá'a yežlyó nga, na' yeyiljle no benne' yeslé' ła'e, san ga'n doľa' da' nbága'le, na' gatle. Gan cha'a neda', bi gak yidle ła'e.

²² Naž bchaljgak benne' judío wnná bia' ka', na' wnágake':

—¿Got kwine'? Wnné': "Gan cha'a neda', bi gak yidle le'e."

²³ Jesusen' gože' légage':

—Nakle le'e che yežlyó da' žen' že'le nga, san neda' za'a ya'abá che Dios da' žen' ža'le. Nakle le'e benách che yežlyó nga, san neda' bi naka' benne' che yežlyó nga. ²⁴ Che len goža' le'e: "Ga'n doļa' da' nbága'le, na' gatle." Cha' bi chejle'le nakkza' Benne' Weslá, ga'n doļa' da' nbága'le, na' gatle.

²⁵ Naž wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—¿Nožkze benne' nako'?

Jesusen' gože' légage':

—Naka' kan ba goža' le'e ža ni'te. ²⁶ Da' zan da' žaļa' yapa' le'e, na' wchi'a laža'a da' nak chele. Diža' dot da' li zchalj Xa', Bennen' bsele'e neda', na' da' ženla' zchalje' le', zcháljlenan' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

²⁷ Bi bejn'igekle' zcháljlene' légage' kan nak che Dios, Xe'. ²⁸ Che len Jesusen' gože' légage':

—Kate' žin ža wchisle neda', Benne' Golje' Benách, nich gotle neda', naž gákbe'elele nakkza' Benne' Weslá, na' bi be žona' žakze chia', san da' bļoe'el Xa' neda' zchaljan'. ²⁹ Xa', Bennen' bsele'e neda', zóalene' neda'. Xa' bi bka'ne' neda' toza', dan' žónteza' da' žaz laže'e le'.

³⁰ Kate' bchalj Jesusen' da' ni, benne' zan bejlé'gake' chie'.

No benne' nake' che Dios, na' no benne' nake' wen laže'

³¹ Naž Jesusen' gože' benne' judío ka', benne' že-jlé'gake' chie', na' wnné':

—Cha' góntezele kan zčna xtiža'a, da' li gakle benne' wsedle chia' ka'. ³² Gónbia'le da' nak dot da' li, na' dan' naken dot da' li yeslán le'e.

³³ Beží'igake', na' belyi'e le':

—Za'só Bran nakto', na' bi zoa no benne' bene' neto' benne' ndo'w ka'. ¿Biz' chen' znno': "Yeslán le'e"?

³⁴ Jesusen' gože' légage':

—Da' li žapa' le'e: Yógo'te benne' wen doļa' ka', yó'ogake' lo na' doļa'. ³⁵ To benne' ndo'w bi gá'nteze' liž xan yo'o, san bennen' nake' ži'n xan yo'on' gá'nteze' liž bennen' nake' xan yo'on'. ³⁶ Ki naken, cha' Bennen' nake' ži'n Dios yeslé' le'e, da' li yelale. ³⁷ Nnezla' nakle za'só Bran, san žénelele gotle neda', dan' bi nzi' lo na'le xtiža'a. ³⁸ Neda' zchalja' che da' bļe'ela' gan zoa Xa', san le'e žonle da' benl-le gan zoa xakzle.

³⁹ Beží'igake', na' belyi'e le':

—Bran nake' xa gole wdé cheto'.

Naž Jesusen' gože' légage':

—Chela' da' li nakle za'só Bran, gonle kan ben Bran na'. ⁴⁰ Na'a, žénelele gotle neda', la'kze zcháljlēna' le'e da' nak dot da' li, dan' benla' bchalj Dios. Bi ben Bran na' ki. ⁴¹ Le'e žonle kan žon xakzle.

Naž belyi'e le':

—Neto' bi nakto' ži'n zi' ka'. Toze Dios nake' Xato'.

⁴² Naž Jesusen' gože' légage':

—Chela' da' li nak Dios Xale, si' lo na'le neda', dan' bžoja' gan zoa Dios, na' bļa'a yežlyó nga. Kege žakze

chia' bļa'a, san Dios na'kze bsele'e neda'. ⁴³ ¿Bi nnézele biz' chen' bi gak chejn'ilele da' znna'? Naken dan' bi žénelele wzé nagle xtiža'a. ⁴⁴ Xakzle naken da' xiwe'. Nakle che da' xiwen', na' žénelele gonle da' žaz laže' xalen'. Ža ni'te da' xiwen' naken benne' wetw benách ka', na' bi nzi' lo nan' da' nak dot da' li, dan' bi zchaljen da' li. Kate' žon laže' da' xiwe', ka nakkzen zchaljen, dan' naken benne' wen laže', na' naken ka xágakkze benne' wen laže' ka'. ⁴⁵ Dan' zchalja' neda' da' li, bi že-jlē'le chia'. ⁴⁶ ¿Nóžlele le'e gak yesbága'le neda' doļa'? Cha' zchalja' da' li, ¿biz' chen' bi žejle'le chia'? ⁴⁷ No benne' nake' che Dios, zze nage' xtiža' Dios, san le'e, dan' bi nakle che Dios, bi zze nagle xtiže'e.

Benne' Criston' zoakze' zga'ale' ka Bran

⁴⁸ Naž beží'igak benne' judío ka', na' belyi'e Jesusen':

—Káteze wnnato' kate' wnnato' nako' benne' Samaria, na' žonjen da' xiwe' Le' tzen.

⁴⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' légage':

—Bi žonjen da' xiwe' neda' tzen. Neda' žapa' Xa' ba la'ne, na' le'e zzoale neda' cheļa'ale. ⁵⁰ Bi zka'n zen kwina'. Zoa No Benne' zka'n zene' neda', na' le' zchi'a laže'e žo'o. ⁵¹ Da' li žapa' le'e: nóte'teze benne' si' lo ne'e xtiža'a, bi gat bennen'.

⁵² Naž benne' judío ka' belyi'e le', na' wnnágake':

—Na'a nnezlto' žonjen da' xiwe' Le' tzen. Bran gote', na' lezka' gotgak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios, san Le' znno': "Nóte'teze benne' si' lo ne'e xtiža'a, bi gat bennen'." ⁵³ ¿Nakžo' Le' zen ka xazo Bran? Gote' le', na' gotgak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios. ¿Nožken' žon kwino'?

⁵⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' légage':

—Cha' neda' wká'n zen kwina', yeļa' zen na' bi be zakan'. Xa' zka'n zene' neda', na' le'e znnale nake' Dios chele. ⁵⁵ Bi nónbia'le Xazo Dios, san neda' nónbi'a-ne'. Chela' nnia': bi nónbi'a-ne', na' gaka' benne' wen laže' kan nakle le'e. Nakle benne' wen laže' ka'. Na'a, da' li nónbi'a-ne', na' nzi' lo na'a xtiže'e. ⁵⁶ Xale Bran bebele' dan' žaļa' le'ele' ža soa' neda' yežlyó nga, na' la'kze gote' ža ni'te, bļe'elēn', na' bebéle'ele'.

⁵⁷ Naž benne' judío ka' belyi'e Jesusen', na' wnnágake':

—Bi na' gono' chi-yon yiz. ¿Bļe'elo' Bran na'?

⁵⁸ Jesusen' gože' légage':

—Da' li žapa' le'e: katen' bi na' soa Bran na', neda' ba zoakza'.

⁵⁹ Naž bēxwgake' yej ka' nich wžé'egaken' Jesusen', san le' bkache' kwine' lāwgake', na' bežoje' la' li'a yodon'. Wdīe' gachje lāwe'le gan nníta'gake', na' beyeje'.

Jesús žeyone' to benne' golje' lo choļe

9 Kate' ne zda Jesusen' to latje, bļe'ele' to benne' golje' lo choļe. ² Benne' wsedle chie' ka' wn-nábgekle' le', na' wnnágake':

—Benne' Wsedle, ¿nož ben doļa', dan' golje' lo choļe? ¿Benne' ni, cha' xa xne'e?

³ Bechebe Jesusen', na' gože' légage':

—Bi naken dan' ben benne' ni doĵa', na' kege dan' bengak xa xne'e doĵa', san naken nich la' law yeĵa' wak zen che Dios ni'a che benne' ni. ⁴ Žon byenen gonžo xchin xa', Bennen' bseĵe'e neda', kate' ne nak ka te ža. Žin ža gak choĵ che yeĵa' got, katen' bi gak nitó benne' gone' žin. ⁵ Kate' ne zoa' yežlyó nga, naka' baní' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

⁶ Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, bži'e zene' lo yo, na' bene' góna'do' len zene' na', na' wdeben' yej law benne' lo choĵen'. ⁷ Naž gože' le':

—Wyéj, na' bejtíb lawo' lo bej nis da' nzin' Siloé. (Siloé naken to diža' hebreo da' znan: nseĵa'.)

Naž benne' lo choĵen' wyeje' ga na', na' bejtibe' lawe'. Kate' bezé'e ga na', ba zĵe'ele'. ⁸ Naž bebán láže'gak benne' zjo'o li'a ka', len benne' ka' blé'egekle' le' zga'ale katen' goke' lo choĵe, na' wnnágake':

—žKege benne' ni bennen' wži'e, na' wnnable' no benne' bi da' wnežjwe' chie'?

⁹ Baĵe' wnnágake':

—Ľekze'.

Yebaĵe' wnnágake':

—Kegen', san kan zna' law bennen', ĵezka' zna' law benne' ni.

Ľe' wnné':

—Nedan'.

¹⁰ Naž wnnábgekke' le', na' wnnágake':

—žNakxkze goken, byaljw yej lawo'?

¹¹ Bechebe bennen', na' gože' lé'gake':

—Bennen' lie' Jesús bene' góna'do', na' wdeben' yej lawa', na' gože' neda': "Wyé žoa'a bej nis da' nzin' Siloé, na' bejtíb lawo'." Wyá'a ga na', na' bejtiba' lawa', na' la' byáĵwte yej lawa'.

¹² Naž wnnábgekke' le', na' wnnágake':

—žGaz zoa bennen'?

Ľe' gože' lé'gake':

—Bi nnezla'.

Benne' yodo' ka' znnábgekke' binlo bennen' byaljw yej lawe'

¹³ Naž bché'gake' bennen' goke' lo choĵe, na' bejzé-gake' le' lawgak benne' yodo' fariseo ka'. ¹⁴ Dan' nak ža la'y ché'gake' kate' ben Jesusen' góna'don', na' bsaljwe' yej law bennen' goke' lo choĵe, ¹⁵ che len benne' yodo' fariseo ka' wnnábgekke' le' da' yoble nakx goken byaljw yej lawe'. Ľe' gože' lé'gake':

—Bdebe' góna'do' yej lawa', na' bejtiban', na' zĵe'ela'.

¹⁶ Naž bchaljgak baĵe benne' yodo' fariseo ka', na' wnnágake':

—Bennen' bi nake' che Dios, dan' bi žape chi'e ža la'y. Yebaĵe' wnnágake':

—žWak to benne' doĵa' gone' yeĵa' wak ka' kan zej nak da' ka' žon bennen'?

Ka' goken, bžoj chóplegake'. ¹⁷ Da' yoble wnnábgekke' bennen' goke' lo choĵe, na' wnnágake':

—žBiž zno' le' che bennen', zno' bsaljwe' yej lawo'?

Ľe' wnné':

—Nake' benne' zchalje' lo wláz Dios.

¹⁸ Benne' judío wnná bia' ka' bi bejlé'gake' cha' goke' lo choĵe katen' golje', na' byaljw yej lawe'. Che len blíž-gake' xa xna' bennen' byaljw yej lawe'. ¹⁹ Wnnábgekke' lé'gake', na' wnnágake':

—žNak benne' ni ži'nle, znnale golje' lo choĵe?

žNakxkze naken zĵe'ele' na'a?

²⁰ Bechébegak xa xne'e ka', na' belyi'e lé'gake':

—Nnezlto' benne' ni nake' ži'nto', na' golje' lo choĵe, ²¹ san nakx goken, zĵe'ele' na'a, bi nnezlto', na' nož bennen' bsaljwe' yej lawe', bi nnezlto'. Le nnable' le', dan' ba nake' benne' wak. Ľekze' nne'.

²² Ki wnnagak xa xna' bennen' goke' lo choĵe, dan' zžébegake' benne' judío wnná bia' ka', dan' ba ben xtiža'gake' cha' nóte'teze benne' nne' nak Jesusen' Benne' Criston', to chi'ize kwéjgake' bennen' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios. ²³ Che len wnnagak xa xne'e: "Le nnable' le', dan' ba nake' benne' wak."

²⁴ Naž benne' judío wnná bia' ka' da' yoble blížgake' bennen' goke' lo choĵe, na' belyi'e le':

—Ni'a che Xanžo Dios wnné da' likze. Neto' nnezlto' nak bennen' benne' doĵa'.

²⁵ Naž bechebe bennen' goke' lo choĵe, na' wnné':

—Cha' nake' benne' doĵa' bi nnezla'. To da' nnezla'. Zga'ale goka' lo choĵe, na' na'a zĵe'ela'.

²⁶ Wnnábgekke' le' da' yoble, na' wnnágake':

—žBiž bene' chio'? žNakx bene' nich bsaljwe' yej lawo'?

²⁷ Bechebe bennen', na' gože' lé'gake':

—Ba gožkza' le'e, san bi gónelele si' lo na'le xtiža'a. žBiž chen' žénelele yénlele da' yoble? žŽénelele gónlenle Ľe' tzen?

²⁸ Naž bká'ngake' le' ka'ze, na' wnnágake':

—Le' žónĵeno' bennen' tzen, san neto' žónĵento' Moisés tzen. ²⁹ Neto' nnezlto' Dios bchaljlene' Moisés na', san kan nak che benne' ni, bi nnezlto' nož benne' bseĵe'e Ľe'.

³⁰ Naž bechebe bennen', na' gože' lé'gake':

—Da' ni žonen ga žebán ĵaža'a. Ľe'e bi nnézelele nož benne' bseĵe'e bennen', na' Ľe' bsaljwe' yej lawa'.

³¹ Nnezlžo Dios bi ženle' chegak benne' doĵa' ka', san ženle' che no benne' zka'n zene' Ľe', benne' žone' ka' žénele' Ľe'. ³² Ža ni'te na' zejte na'a bi ženle' cha' no benne' bsaljwe' yej law to benne' golje' lo choĵe.

³³ Chela' bi nak bennen' che Dios, bi be gak gone'.

³⁴ Naž beži'igak benne' yodo' ka', na' belyi'e le':

—Kan goljo' nak bian' nbago'o doĵa'. žŽénekzlo' le' wsdlo' neto'?

Naž bebéjgake' le' na'le.

No benne' ka' zej nchólgekke'

³⁵ Benle Jesusen' kan bengak benne' judío wnná bia' ka', bebéjgake' bennen' goke' lo choĵe. Kate' bežage' le', gože' le':

—žŽejli'o che Ži'n Dios?

³⁶ Bechebe' le', na' gože' Jesusen':

—žNožen', nich chejli'a chie'?

³⁷ Jesusen' gože' le':

—Ba bl̥e'elo' le', na' neda' nga zcháljl̥ena' le', naka' ži'n Dios.

³⁸ Naž bennen' byal̥jw yej lawe', bka'n zene' Jesusen', na' gože' Le':

—Yoa'a lo no'o, žejl̥i'a chio' Le'.

³⁹ Jesusen' wnné':

—Nich wchi'a laža'a benách ka', bl̥a'a yežlyó nga, nich lé'egekle benne' ka' zej nchólgekle', na' gágak ka benne' lo chole benne' ka' žékgekle' zlé'egekle'.

⁴⁰ Kate' benne' yodo' fariseo ka', benne' nníta'gake' gan zoa Jesusen', béngekle' da' ni, naž belyi'e Le':

—žNakto' benne' nchólgekle'?

⁴¹ Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Chela' ncholze yej lawle, bi nbága'le doļa'. Na'a zn-nale: "Zlé'elto'." Che len nbága'le doļa'.

Žsaka' lebe Jesús che le'je chegak zila' ka'

10 Lezka' wnná Jesusen':

—Da' li žapa' le'e: no benne' bi choe'e gan žo'ogak zila' ka' lo le'je chégakba', san žoe'e ga yoble, benne' ni nake' wbán, na' zbankze'. ² Bennen' žoe'e gan žo'ogak zila' ka' nake' benne' žape chi'ikze' lé'gak-ba'. ³ Nich cho'o benne' ni, žsaljw benne' zoe' žape chi'e gan žo'ogak zila' ka', na' lé'gakba' žéngeklba' chi'e, na' žeyónbia'gakba'-ne'. Le' žližgake'-ba' to toba' kan nzi' lágakba', na' žebeje' lé'gakba'. ⁴ Kate' ba wleje' yógo'te zila' ka', bia zej nakba' chie', znežwe' lágakba', na' lé'gakba' žejnágakba' le', dan' žeyónbia'gakba' chi'e. ⁵ Bi chejnágakba' benne' yoble, san wzónnjgeklba' le', dan' bi nónbia'gakba' chi'igak benne' yoble ka'.

⁶ Jesusen' bcháljl̥ene' lé'gake' da' ni da' bsaka' lebe', san bi bejní'igekle' dan' gože' lé'gake'.

Jesús nake' Bennen' žape chi'e zila' ka'

⁷ Naž Jesusen' bcháljl̥ene' lé'gake' da' yoble, na' wnné':

—Da' li žapa' le'e: neda' naka' ka to gan žo'ogak zila' ka'. ⁸ Ba bl̥a'gak benne' zan, benne' ka' wnnágake' zej nake' Benne' Criston', san yógo'te benne' ka' bžingake' zgá'alegake' ka neda', zej nake' benne' wbán ka', na' želbankze', na' bi wzé naggak zila' ka' chégake'. ⁹ Neda' naka' ka to gan žo'ogak benách ka'. Nóte'teze benne' chó'olene' neda', yelá bennen', na' gake' ka to zila' žo'oba', na' žežojba', na' žél-lba' da' žawba'.

¹⁰ Za'ze benne' wbán nich kwane'-ba', na' gote'-ba', na' wžia' yí'e-ba'. Neda' bl̥a'a nich gata' yel̥a' nban da' zejl̥i kanne chegak benách ka' zej nake' ka zila' chia' ka', na' gáta'teze yel̥a' nban da' zejl̥i kanne chégake'.

¹¹ Neda' žape chi'a benách chia' ka' kan žon bennen', lo yel̥a' ži'i laže' chie' žape chi'e zila' chie' ka'. Bennen' žape chi'e zila' ka' ki ba zoakze' wdíe' yel̥a' nban chie' ni'a chegak zila' chie' ka'. ¹² Benne' nazjwe', benne' žape chi'e zila' ka', zle'ele' za' beko' yixe' snia, na' zka'ne' zila' ka', na' žzonnje', na' beko' yixe' snia na' že-jtáwya'aba' zila' ka', na' žesl̥ásba' lé'gakba'. Ki žon benne' nazjwen', benne' žape chi'e zila' ka', dan' bi nakkze' benne' wape zila' ka', na' zila' ka' bi zej nakba'

chekze'. ¹³ Žzonnj benne' nazjwen' dan' žape chi'e zila' ka' nich si'ze' mežw, na' bi že' laže'e lé'gakba'.

¹⁴ 'Neda', lo yel̥a' ži'i laže' chia' žape chi'a zila' ka'. Kan nonbia' žažo Dios neda', na' neda' nónbi'a žan', lezka' benách chia' ka', benne' zej nake' ka zila' chia' ka', zej nónbi'e neda', na' zdia' yel̥a' nban chia' ni'a chegak zila' ka', na' zila' ka', bia zej nakba' chia' nónbia'gakba' neda'. ¹⁶ Lezka' zej nnita' zila' yoble chia' ka', bia ka' bi zej nbabba' nga. Lezka' žala' chejx'gaka'-ba'. Bia ka' yéngeklba' chi'a, na' gágakba' toze len yebaļe zila' chia' ka', na' nedkza' gape chi'a lé'gakba'.

¹⁷ 'Che len žan' nži'ile' neda', dan' zdia' yel̥a' nban chia', na' yezi'an da' yoble, da' zejl̥ás: wa'a latje benne' ka' gótgake' neda', na' yebana' lo yel̥a' got. ¹⁸ Nitó benne' bi sáke'le' gote' neda', san nedkza' zdia' yel̥a' nban chia', na' gata'. Nzi' lo na'a wdian', na' nzi' lo na'a yezi'an da' yoble. Ki naken dan' ki gož žan' neda' gona'.

¹⁹ Kate' béngekle benne' judío ka' da' ki, da' yoble bel-lá'a lágake' kan žékgekle' che Jesusen'. ²⁰ Benne' zan ládjwgake' wnnágake':

—Yoe'e be' xiwe', na' nyal̥ yichj lágda'we'. žBiž chen' zze nagle chie' Le'?

²¹ Yebaļe' wnnágake':

—To benne' yoe'e be' xiwe' bi zchalje' ki. žWak to be' xiwe' wsaljwn yej lawgak benne' lo chole ka'?

Benne' judío wnná bia' ka' zžógake' Jesús chel̥a'ale

²² Žak byo' zag ka', na' nak ža žóngake' lni lo yež Jerusalén, kate' žejsá' láže'gake' ka bdégake' yodo' ché-gake' lo na' Dios. ²³ Zda Jesusen' ža yo'o yodo' gan nak lo zchil chen, dan' nzin' Zchil Che Salomón. ²⁴ Benne' judío wnná bia' ka' bel-yéchjgake' Jesusen', na' belyi'e Le':

—žBatxkze wsano' žono' ga žek zedlto'? Cha' nako' Benne' Criston', kwáselo bl̥oe'el neto'.

²⁵ Jesusen' gože' lé'gake':

—Ba gožkza' le'e, san bi žejle'le chia'. Žin ka' da' žona', da' ka' bde ža lo na'a gona', zej nak bian' no naka'. ²⁶ Le'e bi žejle'le chia', dan' bi nbábļenle benne' ka' zej nake' zila' chia' ka', kan ba gožkza' le'e. ²⁷ Zila' chia' ka' žéngeklba' chi'a, na' žeyónbia'gakba' neda', na' neda' nónbia'gaka'-ba', na' zá'lengakba' neda' tzen. ²⁸ Neda' znezjwa' yel̥a' nban da' zejl̥i kanne chégakba', na' bi kwia yí'gakba', na' nitó benne' bi sáke'le' kwéjgake'-ba' lo na'a neda'. ²⁹ žažo Dios bénngake'-ba' chia', na' le' napže' yel̥a' wak ka yógo'te benách ka', na' bi gak nitó benne' kwéjgake'-ba' lo na' žan'. ³⁰ Neda', na' žažo Dios, toze nakto'.

³¹ Da' yoble benne' judío wnná bia' ka' béxwgake' yej ka' nich wžé'egaken' Jesusen'. ³² Jesusen' gože' lé'gake':

—Da' zan da' zej naken chawe' bena' lawle, dan' nzi' lo na'a che žan'. žNi'a che bizle žin chawe' ka' wže'ele neda' yej?

³³ Beži'igak benne' judío wnná bia' ka', na' belyi'e Le':

—Ni'a che žin chawe' ka' bi wže'eto' le' yej, san dan' bi zchaljo' chawe' che Dios. Le' nako' benachze, na' žon kwino' Dios.

³⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Nyejw le'e yiche la'y kan wnná Dios, da' znnan: "Neda' znnia': nakle dios ka'." ³⁵ Nnézkelžo da' nyejw le'e yiche la'y nyéjwken to chi'ize. Le'e yiche la'y na' benne' ka' bchaljlen Dios légake' nzi' lágake' dios ka'. ³⁶ Diosen' bebeje' neda' chekze', na' bsele'e neda' yežlyó nga. ¿Na'a znele chia': "Le' bi zchaljo' chawe' che Dios" dan' wnnia': "Zi'n Dios naka'?" ³⁷ Cha' bi žona' žin da' bde Xažo Dios lo na'a gona', bi žala' chejle'le chia'. ³⁸ Cha' žona' žin da' bde Dios lo na'a gona', la'kze bi žejle'le chia' nedkza', le chejlé' da' zej nak bia' žin ka' da' žona', nich gákbe'le žonlen Xažo Dios neda' tzen, na' neda' žónlena' Xan' tzen.

³⁹ Da' yoble gónegekle' séngake' Jesusen', san Le' belé' lo ná'gake'.

⁴⁰ Naž wyéj Jesusen' da' yoble yechelá'a yego Jordán, gan wdá Zwa, bennen' bezoe' benách ka' nis. Jesusen' bga'ne' ga na'. ⁴¹ Benne' zan bžingake' gan zoa Jesusen', na' wnná'gake':

—Da' li bi ben Zwa nitó yeļa' wak zen, san yógo'te da' wnná Zwan' kan žala' gak che benne' ni, dot da' li naken.

⁴² Che len benne' zan bejlé'gake' che Jesusen' gan zoe'.

Da' gok katen' got Lásaro

11 Kate' ža ka' Lásaro, benne' Betania, die' yižwé'. Betania na' naken lažgak Lia, na' Marta. Nak Marta na' no'le bile Lian'. ² Nak Lian' no'le zan Lásaron', bennen' die' yižwé', na' lezka' nake' no'len' wlo'é da' zla' zix ni'a Xanžon', na' besbiže' ni'e len yicha' yichje'. ³ Belseļa' no'le zan Lásaron' to benne' bejliže' Jesusen', na' wnné':

—Xan, bwia nga, Lásaro, bennen' nži'ilo'-ne', die' yižwé'.

⁴ Kate' Jesusen' benle' da' ni, gože' benne' ka' nníta' lengake' Le', na' wnné':

—Yižwé' ni bi naken da' goten le' to chi'ize, san naken nich la' law yeļa' zen che Dios, na' ni'a che yižwé' ni lezka' la' law yeļa' zen chia' neda', Zi'n Diosen'.

⁵ Jesusen' nži'ile' Martan', na' no'le bile Martan', na' Lásaron'. ⁶ La'kze Jesusen' nži'ile' légake', kate' benle' de' Lásaron' yižwé', bga'ne' gan zoe' yechóp ža ka'.

⁷ Wdé chope ža ka', Jesusen' gože' benne' wsdle chie' ka', na' wnné':

—Le cho'o da' yoble gan nbab Judea.

⁸ Naž benne' wsdle chie' ka' belyi'e Le', na' wnná'gake':

—Benne' Wsdle, gónegekle benne' judío wnná bia' ka' wžé'gake' Le' yej. ¿Chejo' da' yoble ga na'?

⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Zej de chežinno hora te ža. No benne' zde' te ža, bi chejchegwe', dan' zle'ele', dan' baní' da' zoan yežlyó nga zóalenen le'. ¹⁰ Cha' bennen' zde' žel, na' chejchegwe', dan' bi zoalen banín' le'.

¹¹ Kate' Jesusen' beyóž bchalje' da' ni, naž gože' lé'gake':

—Žtas Lásaro, benne' lježžon', na' cha'a neda' ga na' nich yesbana'-ne'.

¹² Naž benne' wsdle chie' ka' belyi'e Le', na' wnná'gake':

—Xan, cha' ztase', yeyake'.

¹³ Jesusen' wnné' ki dan' ba got Lásaron', san lé'gake' žékgekle' wnné': "Žtasze Lásaron'." ¹⁴ Naž Jesusen' gože' lé'gake' kwáselo, na' wnné':

—Ba got Lásaron'. ¹⁵ Žebela' dan' bi wzó'a ga na', dan' gak na'a to da' gon chawen' le'e, dan' gonen ga chejle'le chia'. Le cho'o na'a gan de Lásaron'.

¹⁶ Naž Mas, to benne' žónlene' Jesusen' tzen, bennen' lezka' lie' Benne' Kwach, gože' yezika' benne' wsdle chie' ka', na' wnné':

—Le cho'o, gátlenžo Le' tzen.

Jesús žesbane' benne' gat ka', na' nbánlenžo-ne'

¹⁷ Yež Betania na' žen' gawze gan že' yež Jerusalén, na' nga'nzen ka' zža'žo to hórase. Che len ba bžingak benne' zan, benne' judío ka', gan zej nnita' Marta, na' Lia, nich yeyón zéngake' lé'gake', dan' ba got benne' zángake'. Kate' Jesusen' bžine' ga na', benle' ba gok tape ža yo'o Lásaron' lo yežw ba. ²⁰ Katen' benle' Martan' za' Jesusen', naž bžoje' lo yo'o, na' bejchage' Le', san Lian' bga'nze' lo yo'o. ²¹ Martan' gože' Jesusen':

—Xan, chela' wzó' Le' nga, bi got benne' zana'. ²² Lezka' na'a, nnezla' yógo'te da' nnablo' Dios, Le' gonnen' chio'.

²³ Jesusen' wnné':

—Yebán benne' zano'.

²⁴ Martan' gože' Le':

—Nnezla' yebane' kate' žin ža ze lawte ža na' katen' yebangak benne' gat ka'.

²⁵ Naž Jesusen' wnné':

—Nedkza' naka' Benne' žesbane' benne' gat ka', na' lezka' naka' Benne' zej nbanlen benách ka'. Nóte'teze benne' chejli'e chia' neda', la'kze gate', yebankze', ²⁶ na' yógo'te benne' ka' nníta'gake' nbángake', na' žejlé'gake' chia', bi gátgake' to chi'ize. ¿Žejli'o da' ni?

²⁷ Martan' gože' Le':

—O', Xan. Žejli'a nako' Le' Benne' Criston', Zi'n Dios, Bennen' bchebe laže' Dios sele'e yežlyó nga.

Zbeže Jesús dan' žeyache' láže'le' no'le zan Lásaro ka'

²⁸ Kate' Marta beyóž bchalje' da' ni, beyeje' yo'o, na' bejliže' Lia, no'le bile', na' ži žize gože' le':

—Benne' Wsdle zoe' nga, na' znnie' le'.

²⁹ Kate' benle' Lian' da' ni, la' wzó ža'tie', na' wyeje' gan zoa Jesusen'. ³⁰ Bi na' cho'o Jesusen' yeždon', san zoaze' gan bejchág Martan' Le'. ³¹ Kate' benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yo'on', na' žeyón zéngake' no'le ka', blé'egekle' wzó ža' Lian', na' tariaze bžoje', naž bejnáwgake' le', na' wnná'gake':

—Cheje' žoa'a yežw ba nich chejcheže' ga na'.

³² Naž bžin Lian' gan zoa Jesusen'. Kate' ble'ele' Le', byechwe' xni'e, na' gože' Le':

—Xan, chela' wzó' Le' nga, bi got benne' zana'.

³³ Kate' bĵe'el Jesusen' zbeže', na' lezka' zbéžegak benne' judío ka' zej nníta'lengake' le', naž gok nyache' laže'e, na' bka' chi'e, ³⁴ na' wnné':

—¿Gaz bkáche'le-ne'?

Belyi'e Ľe':

—Da wio'.

³⁵ Wžeže Jesusen'. ³⁶ Naž bchaljgak benne' judío ka', na' wnnágake':

—Le wia nga kan nží'ile'ele' le'.

³⁷ Baĵe' wnnágake':

—Ben Benne' ni ga zĵe'el bennen' goke' lo choĵe.
¿Gok bene' ga bi got Lásaron'?

Žebán Lásaro lo yeĵa' got

³⁸ Da' yoble Jesusen' bka' chi'e, na' bžine' gan de yežw ban'. Ba na' yo'on to bloj le'e ya'a yej gan nadjw yežw ban', na' da' to yej blag da' nsejwn gan žo'o no benne' lo blojen'. ³⁹ Jesusen' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Le yeká'a yej blagen'.

Naž Marta, no'le zan benne' gaten', gože' Ľe':

—Xan, ba zĵe'e zgot dan' ba gok tap ža nate'.

⁴⁰ Jesusen' wnné':

—¿Kege gožkza' le' cha' žejli'o, le'elo' yeĵa' wak zen che Dios?

⁴¹ Naž beká'agake' yej blagen' da' nsejwn gan žo'o no benne' lo blojen' gan yo'o benne' gaten'. Bwia Jesusen' ya'abale, na' wnné':

—Xe, žapa' Le': "Žóxkeno" dan' ženlo' chia' neda'.

⁴² Neda' nnezla' žéntezelo' chia' neda', san zchalja' ki nich gak da' chawe' chegak benne' zan ki, na' nich chejĵé'gake' Le' bséla'kzo' neda'.

⁴³ Kate' beyóž bchalj Jesusen' da' ni, wnnié' zižje, na' wnné':

—Lásaro, bežój kile.

⁴⁴ Bežój benne' gaten' lo yežw ban', zej nžej ni'a ne'e ĵen láže'do' ka', na' ngache' ĵawe' ĵen yetó láže'do'. Naž Jesusen' gože' lé'gake':

—Le yeséž laže' ka' lo ni'a ne'e, na' le we' latje yezé'e.

Žon xťíža'gak benne' wnná bia' ka' nich gótgake' Jesús
(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lk. 22:1-2)

⁴⁵ Benne' zan, benne' judío ka', jáklene' Lia tzen, na' blé'egekle' dan' ben Jesusen'. Naž bejĵé'gake' chie'.

⁴⁶ Baĵe' jake' gan zej nníta' benne' yodo' fariseo ka', na' bzéngikle' lé'gake' kan ben Jesusen'. ⁴⁷ Naž bdoggak tzen benne' yodo' wchi'a laže' ka' ĵen benne' yodo' fariseo ka', na' bžoz wnná bia' ka', na' wnnágake':

—¿Nakxkze gonžo? Žon bennen' da' zan yeĵa' wak zen. ⁴⁸ Cha' wnéžjwžo Ľe' latje gonže' kan žone', yó-go'te benách chejĵé'gake' chie', na' yídegak benne' Roma ka' nga, na' wchínnjgake' yodo' la'y chežo, na' yež chežo nga.

⁴⁹ Naž bchalj Kaifás, bennen' nake' bžoz blo yizen', na' žónĵene' lé'gake' tzen, na' gože' lé'gake':

—Ľe'e bi be nnéžlele, ⁵⁰ na' bi žákbe'elele žon byenen gat to benne' ni'a chegak benách ka', nich bi kwia yi'gak yógo'te benne' judío ka'.

⁵¹ Kege žakze chie' bchalje' da' ni, san dan' nake' bžoz blo yizen', che ĵen bchalje' lo wĺáz Dios kan žala' gat Jesusen' ni'a chegak benne' yežen'. ⁵² Gat Jesusen', kégeze ni'a che yežen', san lezka' gate' nich wtobe' zi'n Dios ka', benne' zej náslase', nich gákgake' toze. ⁵³ Ka' goken, la' ža na'ze ben xťíža'gake' gótgake' Jesusen'.

⁵⁴ Che ĵen biž wdá Jesusen' kwáselo gan zej nníta' benne' judío ka', san bezé'e ga na', na' wyeje' to latje gawze gan nak latje dach, na' bĵe'e lo yež Efraín, gan bga'ne' tzen ĵen benne' wsedle chie' ka'.

⁵⁵ Kate' ža na' za' gawze Lni Pasko' chegak benne' judío ka' kate' žejśá' láže'gake' kan ben Dios katen' bebeje' benách chie' ka' lo yežlyó Egipto. Bžojgak benne' zan lo yež ka', na' jake' lo yež Jerusalén kate' za' žin lni na', nich chejpa' kwíngake' kan nak che yodo'.

⁵⁶ Benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén beyĵjgake' Jesusen', na' katen' wnníta'gake' lo zchlén yodo', belnnable' lježgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—¿Biž znnale le'e? ¿Wide' lni, cha' bi yide'?

⁵⁷ Ba wnnagak bžoz wnná bia' ka' ĵen benne' yodo' fariseo ka', cha' no benne' nnezle' gan zoa Jesusen', žala' yedjzenle' lé'gake' nich gak chejxéngake' Ľe'.

To no'le lie' Lia zgo'e da' zĵa' zix ni'a Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

12 Kate' ne zej nga'n yexóp ža žin lni Pasko' kate' žejśá' láže'gake' kan ben Dios katen' bebeje' benách chie' ka' lo yežlyó Egipto, bla' Jesusen' lo yež Betania, gan zoa Lásaro, bennen' gote', na' besbán Jesusen' le' lo yeĵa' got. ² Naž bsí'ni'agake' to yeĵa' waw ga na' da' gaw Jesusen'. Lia, no'le zan Lásaron', wloé'e yeĵa' wawn', na' že' Lásaron' ĵadjw benne' ka' žé'ĵen-gake' Jesusen' tzen, gan žej' žáwgake'. ³ Naž Lian' bexwe' ka to ya da' zĵa' zix che yeje susén ĵas, da' zá-ka'le'en, na' wloé'en lo ni'a Jesusen'. Besbiže' ni'e ĵen yicha' yichje'. Dot lo yo'on' wžé' be' zixen'. ⁴ Naž bchalj to benne' wsedle che Jesusen', bennen' lie' Judas Iskar-iote, zi'n to benne' lie' Smon, na' nake' bennen' wdíe' Jesusen' lo na'gak benne' yodo' ka', na' wnné':

⁵ —¿Biž chen' bi wdó'w da' zĵa' zixen', da' zakan' lájwžo che to yiz, na' gak no benne' chise' mežwn' chegak benne' yache' ka'? ⁶ (Wnné' ki, kege dan' že' laže'e benne' yache' ka', san nake' wbán, na' ĵekze' noe'e bzod mežw chégake', na' zká'lane' mežwn' da' zgó'ogake' lo bzoden'.)

⁷ Naž Jesusen' gože' le':

—Le we'e latje, dan' nak da' ni da' bene' to da' zpe'en che ža gacha'a lo yežw ba. ⁸ Benne' yache' ka' zej nníta'lenteze' le'e, san neda' bi gá'nteza' gan zoale.

Benne' judío wnná bia' ka' žénegekle' gótgake' Lásaro

⁹ Kate' béngikle' benne' judío ka' zoa Jesusen' lo yež Betania, benne' zan žjake' ga na', kégeze dan' zoa Jesusen' ga na', san lezka' dan' žénegekle' lé'egekle' Lásaro, bennen' besbán Jesusen' lo yeĵa' got. ¹⁰ Naž bžoz wnná bia' ka' ben xťíža'gake' lezka' gótgake' Lásaron'. ¹¹ Ka' goken dan' benne' zan, benne' judío

ka', žejle'gake' che Jesusen', na' ba wléj yíchjgake' bxož wnná bia' ka' ni'a che Lásaron'.

Zka'n zéngake' Jesús kate' žoe'e yež Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lk. 19:28-40)

¹² Bžingak benne' zan lo yež Jerusalén ža Lni Pasko', na' ža chope ža béngikle' za' Jesusen' lo yežen'. ¹³ Naž wdíchjwgake' zin ka', na' bžójgake' nich chejchággake' Jesusen', na' wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—iGa'n zen Dios! iGa'n zen Benne' ni ze'e lo wláz Xanžon', na' nna bi'e benách Israel ka'!

¹⁴ Jesusen' bžel-le' to búrrodo', na' wžie'-ba' kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

¹⁵ Bi žébele le'e, zoale yež Sión.

Le wia nga, za' Benne' nna bi'e le'e.

Žie to búrrodo'.

¹⁶ Kate' gok da' ni, bi bejní'igekle benne' wsdle ka' che Jesusen', san wdé na', kate' bebane' le' lo yeja' got, na' beyepe' ya'abá che Dios, naž bejsá' láže'gake' da' ni da' nyejw le'e yiche la'y kan žala' gaken chie', na' ki goken chie'.

¹⁷ Lezka' benne' ka' wnníta'le'ngake' Jesusen' katen' bliže' Lásaro, bennen' bgache'e lo yežw ba, na' besbane' le' lo yeja' got, bzoa lígake' che da' bene'. ¹⁸ Lezka' che len bžojgak benne' ka', na' bejchággake' Jesusen', dan' béngikle' kan nak yeja' wak zen na' da' bene' le'. ¹⁹ Naž benne' yodo' fariseo ka' bcháljgake' la' légakze', na' wnnágake':

—Nak bia' bi be sáke'lžo gonžo. Le wia kan žónlen-gak yógo'te benách le' tzen.

Benne' zi'to' ka' žiljgake' Jesús

²⁰ Baže benne' zi'to' ka' zej nžage' benne' ka' bžín-gake' lo yež Jerusalén ža Lni Paskon' nich wká'n zén-gake' Dios. ²¹ Benne' zi'to' ka' bejchággake' Lip, benne' Betsaida, yežen' nbaben Galilea, na' góta'yoegekle' le', na' wnnágake':

—Benne', žénelto' le'elto' Bennen' lie' Jesús.

²² Wyéj Lipen', na' bzenle' Ndres da' ni. Naž Ndrezen' len Lipen' bejzéngklen' Jesusen'. ²³ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Za' žin ža gata' neda', Benne' Golje' Benách, na' yeyá'a latje chia' ya'abá che Dios. ²⁴ Da' li žapa' le'e: ga'n toze to binnedo' cha' bi gachen' lo yo, na' te chen. Cha' te che binnedon', lan', na' wnezjwn binnedo' zánle'eže. ²⁵ No benne' že' láže'ze' yeja' nban chie', wniten', dan' gat to chi'ize bennen'. No benne' bi že' láže'ze' yeja' nban da' nape' yežlyó nga gape chi'en, na' gata' yeja' nban da' zejli' kane chie'. ²⁶ Cha' žénele no benne' gone' xchina', žala' gónlene' neda' tzen, na' gan chejsóa' neda', chejsóa' bennen' žone' xchina'. Cha' žon to benne' xchina', Xažo Dios gape' le' ba la'ne.

Jesús žloe'ele' kan za' gótgake' le'

²⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Na'a žek zédle'ela'. žBizkze nnia'? žNnia': Xe, beslá neda' lo da' žala' gaken chia' na'a? Che len bla'a, nich

soela' da' žala' gaken chia' na'a. ²⁸ Xe, ben ga la' law yeja' zen chio'.

Naž benle chi'i to Benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' wnné':

—Ba bena' ga nla' law yeja' zen chia', na' da' yoble gona' ga la' lawn.

²⁹ Benne' zan, benne' ka' nníta'gake' ga na', béngikle' chi'i na', na' wnnágake':

—iWzió' wnnén!

Yebaže benne' ka' wnnágake':

—To wbás che ya'abá che Dios bcháljlene' le'.

³⁰ Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Benle chi'i na', kege ni'a chia' neda', san ni'a chele le'e. ³¹ Ba bžin ža wchi'a láže' Dios benách yežlyó nga.

Na'a Dios cho'ne' da' xiwe' na'le, dan' znnan bian' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. ³² Na'a, cha' benne' ka', benne' gótgake' neda', wchísgake' neda', Benne' Golje' Benách, ža'le, gona' ga dobgak yógo'te benách ka' gan soa' neda'.

³³ Len da' ni da' bchalj Jesusen' bloe'ele' law kan gate'. ³⁴ Benne' zan ka' bely'e Jesusen', na' wnnágake':

—Neto' benlto' chegak benne' ka', benne' bélgake' xtiža' Dios, da' znnan: "Sóateze Benne' Criston'." žBiz chen' znnno' le': "Žon byenen wchísgake' Benne' Golje' Benách?" žNožkzen' Benne' Golje' Benách?

³⁵ Naž Jesusen' gože' légake':

—Yetó chí'ido'ze sóalena' le'e, na' naka' baní' chele. Le da kate' ne zóalena' le'e, na' de banín' chele, nich bi gak choj nitle. Nóte'teze benne' zde' gan nak choj bi nnezle' gan zeje'. ³⁶ Kate' ne zóalena' le'e, naka' baní' chele. Le chejlé' chia' neda', naka' baní' chele nich gakle ži'n Bennen' nake' banín' da' naken li láže'.

Kate' beyóž bchalj Jesusen', beyeje', na' benít lawe' gan nníta'gake'.

Da' žonen ga bi žejle'gak benne' judío ka' che Jesús

³⁷ La'kze ben Jesusen' da' zan yeja' wak zen lawgak benne' judío ka', bi bejlé'gake' chie'. ³⁸ Ka' goken, bžin dan' bzoj Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné':

Xan, žnozke benne' bejli'e da' bchaljto'?

žNožkze benne' bloe'el Xanžo Dios le' yeja' wak chie'?

³⁹ Ka' goken, bi gok chejlé'gake' che Jesusen'. Goken kan wnná Isaíasen' katen' wnné':

⁴⁰ Dios bene' ga gok choj yichj láždo'gake',

na' gok choch láždo'gake'

nich bi lé'egekle' len yej lawgake',

na' nich bi chejní'igekle' lo yichj láždo'gake'.

Na' wnná Dios:

Bi yeyákgake' chia' nich yeyona' légake'.

⁴¹ Bchalj Isaíasen' da' ni dan' ble'ele' yeja' zen che

Benne' Criston', na' bchalje' kan gak chie' le'.

⁴² La'kze goken ki, bejle'gak benne' zan che Jesusen'.

Lezka' bejle'gak baže benne' wnná bia' ka' chie', san

dan' zžébegake' benne' yodo' fariseo ka', bi bzoa lí-

gake' chie' kwáselo. Ki béngake' nich bi kwéjgake' lé-

gake' to chi'ize gan ždóbgake' nich yéngikle' xtiža'

Dios. ⁴³ Lezka' béngake' ki dan' že' láže'gakže' gápegak

benách ka' l'égake' ba la'ne, ka že' láže'gake' gape Dios l'égake' ba la'ne.

Kwia yí'gake' dan' bi žejlé'gake' da' bchalj Jesús

⁴⁴ Jesusen' wnnié' zižje, na' wnné':

—No benne' žejli'e chia' neda', kege chia' nedza' že-
jli'e, san lezka' žejli'e che Xa', Bennen' bsele'e neda'.
⁴⁵ Lezka', no benne' zle'ele' neda', lezka' zle'ele' Xan',
Bennen' bsele'e neda'. ⁴⁶ Neda' naka' baní', na' bla'a
yežlyó nga, nich bi ga'ngak benne' ka' lo chole, yógo'te
benne' ka' chejlé'gake' chia' neda'. ⁴⁷ Cha' ženle no
benne' xtiža'a, na' bi žapen' ba la'ne, kege neda' choga'
che bennen' kwia yi'e, dan' bla'a nga, kege nich choga'
chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga kwia yí'gake',
san nich yeslá' benách ki. ⁴⁸ No benne' zzoe' neda'
cheja'ale, na' bi zzi' lo ne'e xtiža'a, ba zoa da' chogen
chie' kwia yi'e. Dižan' dan' bcháljléna' le'e naken da'
chogen che bennen' kwia yi'e ža ze lawte ža na'. ⁴⁹ Ki
naken dan' zchalja', kege žakze chia', san Xa', Bennen'
bsele'e neda', gože' neda' da' žala' nnia', na' lezka' kan
žala' wchalja'. ⁵⁰ Nnezla' gož Dios neda' gona' ki nich
gata' yela' nban da' zejli' kane chegak benách ka'. Ki
naken, zchalja' kan ba gožke Xan' neda'.

Jesús žibe' ní'agak benne' wsedle chie' ka'

13 Bžin ža za' žin Lni Pasko' kate' žejsá' láže'gake'
kan ben Dios, katen' bebeje' benách chie' ka' lo
yežlyó Egipto. Jesusen' nnézkzele' za' žin ža chie' gate',
katen' wzé'e yežlyó nga, na' yeyeje' gan zoa Xe'. Kan
nži'ile' benách chie' ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó
nga, na'a nži'ile' l'égake' na' zejte gate' lo wláz l'égake'.

² Da' xiwe' ba ngo'o yelan' Judas Iskariote, ži'n to
benne' lie' Smon, nich wdíe' Jesusen' lo na'gak benne'
ka' gótgake' Le'. ³ Jesusen' nnézkzele' kan nak, bžoje'
gan zoa Dios, na' yeyeje' gan zoa Dios, na' Dios, Xe', ba
bdie' lo ne'e Le' dot yela' wnná bia' chie'. ⁴ Che len,
kate' ne že'j žáwgake', wzó ža' Jesusen', na' beké'e
lažen' žxoá xkože'e. Bexwe' to laže' da' žesbížlenžon
na'žo, da' bde'en li'e. ⁵ Naž wdé'e nis to lo žiga' ya, na'
wzó lawe' žibe' ní'agak benne' wsedle chie' ka', na' žes-
biže' ní'agake' len lažen' da' dan' li'e.

⁶ Kate' bžin Jesusen' gan že' Smon Bedw, Bedon'
gože' Le':

—Xan, bi žala' chibo' Le' ni'a.

⁷ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Da' ni da' žona', bi žejni'ilon' na'a, san te na'a
chejni'ilon'.

⁸ Naž Bedon' gože' Le':

—Bi chibkzo' Le' ni'a.

Jesusen' gože' le':

—Cha' neda' bi chiba' le', bi sáke'lo' gónleno' neda'
tžen.

⁹ Naž Smon Bedon' gože' Le':

—Xan, kégeze ni'a chibo', san lezka' chibo' na'a, na'
yichja'.

¹⁰ Jesusen' gože' le':

—No benne' nyaže', ní'aze' žon byenen chažen, dan'
ba nakkze' chawe' dotie', na' le'e nakle chawe', san
kege yógo'tele.

¹¹ Ki wnná Jesusen': "Kege yógo'tele nakle chawe"
dan' nnézkzele' no benne' ladjwgake' wdíe' Le'.

¹² Beyož wdíb Jesusen' ní'agake', na' beyakwe' lažen'
bxoá xkože'e. Bebi'e gan že'j žáwgake', na' gože' l'é-
gake':

—Žejní'ilele dan' za' bena' chele? ¹³ Le'e že'le neda':
"Benne' Wsedle" na': "Xan." Da' li nak da' žnnale, dan' ki
naka'. ¹⁴ Na'a, cha' neda' naka' Xanle, na' Benne' Wse-
dle chele, na' wdiba' ní'ale, lezka' žala' gonle le'e, chible
ni'a lježle tole yetole. ¹⁵ To da' bloe'elan' le'e nich gonle
le'e kan bena' neda'. ¹⁶ Da' li žapa' le'e: to benne' wen
žin bi nakže' blo ka' Xane', na' to benne' wbás bi nakže'
blo ka' bennen' bsele'e le'. ¹⁷ Cha' žejni'ilele yógo'te da'
ki, ba nez žen gaken chele le'e cha' gonle ki. ¹⁸ Da' ni
da' žnnia' bi žapa' yógo'tele. Nónbia'kza' benne' ka'
wžekza' neda', san žon byenen gak dan' nyejwn le'e
yiche la'y, dan' žnnan: "To benne' že'j žáwlene' neda'
tžen wži'e chia' neda'." ¹⁹ Na'a žloe'ela' le'e zga'ale kan
gaken, nich katen' gaken ki, na' chejle'le zoakza' neda'.
²⁰ Da' li žapa' le'e: no benne' gape' to benne' wbás ba
la'ne, benne' seja'a neda', lezka' gape' neda' ba la'ne,
na' no benne' gape' neda' ba la'ne, lezka' gape' Xa' ba
la'ne, Bennen' bsele'e neda'.

Jesús žne' wdé Judas Le' lo na'gak benách ka'

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lk. 22:21-23)

²¹ Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, gok nyache'
laže'e, na' kwáselo wnné':

—Da' li žapa' le'e: to benne' zoe' ladjwle le'e nga
wdíe' neda'.

²² Naž benne' wsedle chie' ka' bwíagake' law ljéžgake'
toe' yetóe', na' gok zédgekle', na' wzá' láže'gake' nóle-
gake' bchalj Jesusen' chie'. ²³ To benne' wsedle chie',
bennen' Jesusen' nži'ile' le', zoe' kwite'. ²⁴ Smon Bedw
bloé'ezele' bennen' nich nnable' Jesusen' nólegake'
bchalje' chie'. ²⁵ Naž bennen' zoe' kwit Jesusen' gože'
Le':

—Xan, žnožen' bchaljo' chie'?

²⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Bennen' wa'a-ne' yet xtil da' nbisen.

Naž besbise' yet xtilen', na' bi'en che Judas Iskariote,
ži'n to benne' lie' Smon. ²⁷ Beyož bdaw Judas na' yet
xtilen', wyáz da' xiwe' lo yichj lážda'we'. Naž Jesusen'
gože' le':

—Dan' yo'o lažo'o gono', bentgan na'a.

²⁸ Yezika' benne' wsedle ka' che Jesusen', benne'
žé'gake' ga na', na' že'j žáwgake', bi žejni'igekle' biž
chen' gože' le' ki. ²⁹ Dan' nwa' Judas na' bzod mežw
chégake', che len gókgekle' ba'le' Jesusen' gože' le':
"Bejxi' da' gawžo" o wnné': "Bia' late' chegak benne'
yache' ka'." ³⁰ Katen' Judas na' beyož bdawe' yet xtilen',
na' la' bžojtie', ne nak žel.

Jesús žchi'le' žo'o to da' kobe da' žon byenen gonžon

³¹ Kate' ba bžoj Judas, wnná Jesusen':

—Na'a za' la' law yela' zen chia' neda', Benne' Golje' Benách, na' lezka' la' law yela' zen che Dios. ³² Cha' la' law yela' zen che Dios ni'a chia' neda', Zi'ne', lezka' gonkze Dios ga la' law yela' zen chia' neda', Zi'ne', na' la' gontie' ki. ³³ Le'e, z'ina'do' ka', yetó chí'ido'ze zóale-na' le'e. Yeyilje neda', na' kan ba goža' benne' judío ka', lezka' žapa' le'e na'a: gan cha'a neda', bi gak yidle žakze chele. ³⁴ To da' kobe zchi'la' le'e: le ži'il lježle tole yetole. Kan neda' nži'ila' le'e, lezka' žala' ži'ilele lježle tole yetole. ³⁵ Cha' ži'ilele lježle tole yetole, gékbe'egek-le yógo'te benách žónjenle neda' tzen.

Jesús znne' nna Bedw bi nónbi'e Le'
(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lk. 22:31-34)

³⁶ Naž Smon Bedw wnnable' Jesusen', na' wnné':
—Xan, žgaxkzen' chejo'?
Bechebe Jesusen', na' wnné':
—Gan cha'a neda', bi gak sá'leno' neda' na'a, san te na'a yido' gan cha'a neda'.
³⁷ Bedon' gože' le':
—Xan, žbiz chen' bi gak sá'lena' le' na'a? Zoakza' wdía' yela' nban chia', na' gata' dan' nži'ila' le'.
³⁸ Bechebe Jesusen', na' gože' le':
—Ždío' yela' nban chio' dan' nži'ilo' neda'? Da' li žapa' le', zga'ale kate' kweže leko', wži'o chia' chonne chi'i, na' nno' bi nónbi'o neda'.

Jesús nake' nez da' chéjlenžo nich žinžo gan zoa Xažo Dios

14 Wnná Jesusen':
—Bi gek zédlele. Le chejlé' che Dios, na' le chejlé' chia' neda'. ² Latje zan zej den liž Xa'. Chela' bi naken ki, neda' ba gožkza' le'e. Cha'a neda' na'a, chejk-weza' latje chele gan chejsoale. ³ Cha' chejkweza' latje chele gan chejsoale, na' yelá'a da' yoble, nich yechi'a le'e latje chian', nich gan chejsó'a neda', lezka' le'e chejsoale ga na'. ⁴ Nnézkzelele gan cha'a, na' lezka' nónbia'le nez.
⁵ Mas gože' le':
—Xan, bi nnezlto' gan chejo'. žNaxkze gak gónbia'to' nezen'?
⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' le':
—Neda' nakkza' nez li, na' naka' da' nak dot da' li, na' naka' Benne' zej nbanjen benách ka'. Ni'a chia' nedza' gak la' no benne' gan zoa Xažo Dios. ⁷ Chela' nónbia'le neda', lezka' nónbia'le Xan'. Na'a, nónbia'le-ne' na' ba blé'elele-ne'.
⁸ Naž Lip gože' le':
—Xan, b'loe'el neto' Xon', ná'teze.
⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' le':
—Lip, scha ba goken zóalena' le'e. žBi nónbi'o neda'? No benne' zle'ele' neda', lezka' zle'ele' Xan'. žNa'a nno': "B'loe'el neto' Xon'?" ¹⁰ žBi žejli'o zóalenkza' Xa', na' Xan' zóalenkze' neda'? Da' ki da' zcháljena' le'e, kege žakze chia' zchaljan', san Xa' zóalenkze' neda', na' Lekze' žone' žin ki. ¹¹ Le chejlé' chia', zóalenkza' Xa', na' Xan' zóalenkze' neda'. Cha' bi gak gonle ki, le chejlé' chia' neda' ni'a che žin da' žona'. ¹² Da' li žapa' le'e: da' ka'

žona' neda', lezka' gon bennen' žejli'e chia' neda', na' da' zenže ka' gone' dan' yeyá'a gan zoa Xažo Dios. ¹³ Yógo'te da' nnáblele Xažo Dios, na' wkónlele žin la' neda', neda' gona' dan' nnable, nich w'loe'ela' law neda', ži'n Dios, yela' baní' zen che Xažo Dios. ¹⁴ Bíte'teze dan' nnable, na' wkónlele žin la' neda', neda' gonan'.

Jesús sele'e Dios Be' La'y yedjsóalene' benách chie' ka'

¹⁵ Lezka' wnná Jesusen':
—Cha' nži'ilele neda', le gon da' žapa' le'e, ¹⁶ na' neda' gáta'yoela' Xažo Dios, na' le' sele'e Benne' yoble, Benne' gáklene' le'e, Benne' gon choche' le'e, na' sóalenteze' le'e. Bennen' nake' Dios Be' La'y, Benne' znakze' da' li. ¹⁷ Benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bi gak si' lo ná'gake' le', dan' bi gak lé'egekle' le', na' bi gak gónbia'gake' le', san zóalenkze' le'e, na' soe' lo yichj lázdo'le. ¹⁸ Bi wka'na' le'e ka' xkwide' wzéb ka'. Yelá'a, na' yedjsóalena' le'e. ¹⁹ Yetó chí'ido'ze, na' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga biž lé'egekle' neda', san le'e yel'é'elele neda'. Dan' zoakza' nbana' neda', lezka' le'e, to chi'ize soale nbanle. ²⁰ Ža na' katen' Dios Be' La'y na' yedjsóalene' le'e, nnézkzelele zóalenkza' Xažo Dios, na' le'e zóalenle neda', na' neda' zóalenkza' le'e.
²¹ Nóte'teze benne' zzi' lo ne'e xtiža'a, na' žone' kan zn-nan, nak bia' nži'ile' neda'. Xažo Dios ži'ile' bennen' nži'ile' neda', na' neda' ži'ila' bennen', na' w'loé'e lawa' lawe' le'.
²² Judas gože' le', (kege Judas Iskariote), na' wnné':
—Xan, žnakxkze gak w'loé'e lawo' lawto' neto', na' bi w'loé'e lawo' lawgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga?
²³ Bechebe Jesusen', na' gože' le':
—Nóte'teze benne' nži'ile' neda' gone' kan znna xtiža'a, na' Xažo Dios ži'ile' le', na' yedjsóalento' le' lo yichj lázda'we'. ²⁴ Nóte'teze benne' bi nži'ile' neda' bi žone' kan znna xtiža'a. Da' bénlele, da' bchalja' neda', kege chia' nedzan', san naken che Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda'.
²⁵ Žapka' le'e da' ki kate' ne zóalena' le'e, ²⁶ san Dios Be' La'y, Bennen' seja' Xažo Dios chele, gáklene' le'e, na' gon choche' le'e dan' wkónlele žin la' neda'. Wse-dle' le'e yógo'te, na' wsé'e láže'le kan nak yógo'te da' ba goža' le'e.
²⁷ Wka'na' da' wká'n ži yichj lázdo'le. Dan' wká'n ži yichj lázdo'le da' gonna' chele, bi naken ka' da' znéjzw-gak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Bi gek zédlele, na' bi žébele. ²⁸ Ba bénlele da' ba goža' le'e, wnnía': yeyá'a, na' yelá'a, na' yedjsóalena' le'e. Chela' nži'ilele neda', na' yebélele katen' goža' le'e yeyá'a gan zoa Xažo Dios, dan' nakže blo Xažo Dios ka' naka' neda'.
²⁹ Na'a, ba goža' le'e zga'ale kate' gaken, nich kate' gaken ki, chejle'le chia' neda'.
³⁰ Biž wcháljena' le'e da' zan, dan' za' da' xiwe', dan' znna bian' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. La'kze bi de lo nan' bi da' gonen chia' neda', ki žala' gaken nich nnézkzelele benách ka' nníta'gake' yežlyó nga nži'ila' Xažo Dios, na' žona' kan ba gože' neda' gona'. Le so ža', na' le cho'o.

Kan nak che lba uba, na' chegak ni'a nen' ka'

15 Lezka' Jesusen' gože' légake':

—Naka' neda' ka to lba uba da' naken li laže', na' Xa' nake' ka benne' žaz ža'n, benne' žape chi'e lban'. ² Choge' bíte'teze ni'a na' lban', dan' naka' neda', da' ka' bi be želbían, na' wchi'e yógo'te ni'a nen' ka', da' želbían, nich gákgaken chawe', na' kwíagaken yelate'. ³ Le'e ba nakle chawe' ni'a che dižan' da' ba bcháljlena' le'e. ⁴ Le gónlenteze neda' tzen, kan neda' žónlenteza' le'e tzen. Kan nak che ni'a na' lban', bi be gak kwian žakze chen, cha' bi gónlentezen lban' tzen, lezka' naken chele, bi be gak gonle cha' bi gónlentezle neda' tzen.

⁵ 'Naka' neda' ka lban', na' le'e nakle ka ni'a nen' ka'. No benne' gónlenteze' neda' tzen, kan neda' žónlenteza' le' tzen, benne' ni nake' ka ni'a na' lban' dan' zbian da' zenle'e, dan' cha' yekwasle len neda', bi be gak gonle. ⁶ No benne' bi gónlenteze' neda' tzen, gak chie' kan žak chegak ni'a na' lban', da' ka' bi zej naken chawe', Zchóggake' ni'a nen' ka', na' bížgaken. Katen' ba nbižgak ni'a nen' ka', na' wtóbgaken', na' chó'ngaken' lo yi', na' chéygaken.

⁷ 'Cha' gónlentezle neda' tzen, na' cha' gonle kan zn-na xtiža'a, wake nnable bi da' yénelele, na' neda' gonan'. ⁸ Gaple le'e Xažo Dios ba la'ne katen' gonle x-chine', na' gake' ka ni'a na' lban', da' ka' želbían, na' ki gak bia' da' li nakle benne' ka' žónlengake' neda' tzen. ⁹ Kan Xažo Dios nži'ile' neda', lezka' nži'ila' le'e. Le gón-teze kan žala' gon no benne' nži'ila'-ne'. ¹⁰ Cha' gonle kan žapa' le'e, gonle kan žala' gon no benne' nži'ila'-ne', kan neda' žona' kan Xažo Dios ba gože' neda' gona', na' žónteza' da' žaz laže' Dios, Bennen' nži'ile' neda'.

¹¹ 'Da' ki žapa' le'e nich yebélele tzen len neda', na' gaken dot li laže' kan yebélele. ¹² Da' ni naken da' zchi'ila' le'e gonle: le ži'il lježle tole yetole, kan neda' nži'ila' le'e. ¹³ Bi gak no benne' ži'izele' lježe' ka gon bennen' wdíe' yela' nban chie', na' gate' nich gáklene' lježe' ka' dan' nži'ile' légake'. ¹⁴ Le'e nakle ljéža'do' ka' cha' gonle kan bchi'ila' le'e gonle. ¹⁵ Biž nnia' chele nakle wen žin chia' ka', dan' bi nnezle benne' wen žin da' gon xane'. Neda' wnnía' chele nakle ljéža'do' ka', dan' bena' ga nnézelele yógo'te da' gož Xa' neda' gona'. ¹⁶ Kege le'e wžele neda', san neda' wžekza' le'e, na' bn-nita'a le'e nich chejle bi da' chjenle, kan žongak ni'a na' lban', da' ka' želbían da' zenle'e, na' gá'nteze dan' gonle. Ki gaken, Xažo Dios gonne' chele yógo'te da' nnáblele-ne', katen' wkónlele žin la' neda'. ¹⁷ Da' ni naken da' zchi'ila' le'e gonle. Le ži'il lježle tole yetole.

Góngake' chegak benách che Jesús kan béngake' chie'

18 Lezka' wnná Jesusen':

—Cha' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga zzóagake' le'e cheja'ale, nnézelele ba bzóagake' neda' cheja'ale zga'ale kan zzóagake' le'e cheja'ale na'a. ¹⁹ Chela' nakle toze len benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, ži'igekle'

le'e kan zej nži'ile' ljéžgake' ka', san zzóagake' le'e cheja'ale dan' bi nakle toze len légake'. Ki žaken dan' wžekza' neda' le'e, na' wleja' le'e ladjwgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. ²⁰ Le chejsá' laže' dižan' da' goža' le'e, katen' wnnía': "Benne' wen žin bi nakže' blo ka xane'." Cha' wžía' láže'gak benách ka' neda', lezka' kwia' láže'gake' le'e. Cha' zej nnita' benne' ka' žóngake' kan znna xtiža'a, lezka' góngake' kan znna xtiža'le le'e. ²¹ Yógo'te da' ki gongak benách ka' chele dan' žónlenle neda' tzen, na' dan' bi zej nónbi'e Xažo Dios, Bennen' bseje'e neda'.

²² 'Chela' bi bla'a, na' chela' bi bcháljlena' légake', bi bága'gake' doja', san na'a dan' bla'a nga, bi be zoa da' gak nnágage' che doja' da' zej nbage'e nich yebéj chawe' kwíngake'. ²³ No benne' zzo'e' neda' cheja'ale, lezka' zzo'e' Xažo Dios cheja'ale. ²⁴ Chela' bi bena' yela' wak zen ka' gan nníta'gake', da' ka' bi ben nitó benne' kan gókgaken, bi bága'gake' doja'. Na'a, blé'egekle' da' ka' bena', na' zzóagake' neda' cheja'ale, na' lezka' zzóagake' Xa' cheja'ale. ²⁵ Ki goken, bžin da' znna xtiža' Dios, dan' wží' lo ná'gake', dan' znna: "Zzóagake' neda' cheja'ale na' bi zoa biz chen'."

²⁶ 'Kate' yedjsoaļen Dios Be' La'y le'e, Ben' zchalje' da' li, Len' gáklene' le'e, na' gon choche' yichj láždo'le. Nake' Ben' seļa'a chele lo wláž Xažo Dios. Be' La'y ni wzóa lie' chia' neda'. ²⁷ Lezka' le'e wzóa lile chia', dan' wzóaļenkzle neda' tzen ža ni'te, na' zejte na'a.

16 'Da' ki goža' le'e, nich bi gak chope láže'le. ² Žin ža kate' kwéjgake' le'e to chi'ize gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' ža na' gékgekle' cha' gótgake' le'e góngake' xchin Dios. ³ Ki góngake' dan' bi zej nónbi'e Xažo Dios, na' dan' bi zej nónbi'e neda'. ⁴ Žapa' le'e da' ki, nich kate' žin ža na', chejsá' láže'le da' ni da' žapkza' le'e, na' bi gak chope láže'le.

Da' gon Dios Be' La'y

Lezka' wnná Jesusen':

—Da' ki bi goža' le'e ža ni'te, dan' zóaļenkza' le'e. ⁵ Na'a yeyá'a, na' chejsóalena' Xažo Dios, Bennen' bseje'e neda', na' bi nnáblele nitole le'e neda', bi nnale: "žGaz chejo'?" ⁶ Na'a, dan' žapa' le'e da' ni, žak nyache' láže'le. ⁷ Neda' žapa' le'e da' naken dot da' li. Gakže chawe' chele cha' yeyá'a. Cha' bi yeyá'a, bi yedjsoaļen Dios Be' La'y le'e. Cha' yeyá'a, na' seļa'a-ne', na' yedjsóalene' le'e. Le' gáklene' le'e, na' gon choche' yichj láždo'le. ⁸ Kate' yide' le', yesnisle' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga zej nbage'e doja', na' bi zej nónbi'e da' naken chawe', na' Dios choge' chégage' kwia' yí'gake'. ⁹ Zej nbage'e doja' dan' bi žejlé'gake' chia' neda'. ¹⁰ Bi zej nónbi'e da' naken chawe' dan' gótgake' neda', na' yeyá'a gan zoa Xažo Dios, Benne' chawe', na' biž lé'egekle' neda'. ¹¹ Dios choge' chégage' kwia' yí'gake' dan' ba bchoge' che da' xiwe' kwia' yin', dan' znna bian' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

¹² 'Da' zanže ženela' wcháljlena' le'e, san bi gak chejní'ilelen na'a. ¹³ Zchalj Dios Be' La'y da' naken dot da' li. Kate' le'e le', wsedle' le'e yógo'te da' naken dot

da' li, dan' bi wchalje' žakze chie', san wchalje' yógo'te da' yenle' dan' nna Xa', na' wzejni'ile' le'e yógo'te da' žala' gaken. ¹⁴ Le' gape' neda' ba la'ne, dan' si'e da' naken chia', na' wzejni'ilen' le'e. ¹⁵ Yógo'te da' naken che Xažo Dios zej naken chia'. Che len wnnia' si'e da' naken chia', na' wzejni'ilen' le'e.

Yela' nyache' laže' yeyaken yela' žebele

¹⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Yetó chí'ido'ze, biž lé'elele neda', na' yetó chí'ido'ze yel'é'elele neda', dan' yeyá'a gan zoa Xažo Dios.

¹⁷ Naž benne' wsdle chie' ka' belyi'e ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—Biž zejllás dan' gože' žo'o? Wnné': "Yetó chí'ido'ze, na' biž lé'elele neda', na' yetó chí'ido'ze yel'é'elele neda', na' naken dan' yeyá'a gan zoa Xažo Dios."

¹⁸ Naž wnnágake':

—Bižkze zejllás da' ni, dan' wnné': "Yetó chí'ido'ze"? Bi žejni'ilto' dan' wnné'.

¹⁹ Žákbe'ele Jesusen' žénegekle' nnábgekle' Le', na' gože' lé'gake':

—Žnnábele lježle kan nak che dan' wnnia': yetó chí'ido'ze, na' biž lé'elele neda', na' yetó chí'ido'ze yel'é'elele neda'? ²⁰ Da' li žapa' le'e: kwéžele, na' gak nyache' láže'le, san benách ka' nníta'gake' yežlyó nga yebégekle' katen' gótgake' neda'. Naž la'kze gak nyache' láže'le, yela' nyache' laže' chelen' yeyaken yela' žebél katen' yel'é'elele neda'. ²¹ To no'le kate' za' galj bi'do' chie', zžáka'lj'e, dan' ba bžin ža chie', san kate' ba zoa to xkwide' byodo' chie', biž žejśá' laže'e dan' wzake'e, san žebele' dan' ba golj to xkwide' byodo' yežlyó nga. ²² Lezka' žaken chele. Nak nyache' láže'le na'a, san yelá'a neda', na' yedjwía' le'e, na' naž yebélele, na' bi sáke'le no benne' yeké'e yela' žebél chelen'.

²³ Ža na' bi be nnábelele neda'. Da' li žapa' le'e: yógo'te da' nnábelele Xažo Dios, na' wkónlele žin la' neda', le' gonne' chele. ²⁴ Na' zejte na'a ža bi žkónlele žin la' neda' kate' bi da' žnnábelele Xažo Dios. Le nnable' ki, na' gata' chele da' nnábelele-ne', nich gak dot li laže' yela' žebél chele.

Jesús, Benne' Criston', bežoje' chawe' lo da' gok chie'

²⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Bsaka' leba' katen' bcháljlj'ena' le'e. Žin ža kate' biž wcháljlj'ena' le'e da' wsaka' leba', san kwáselo wcháljlj'ena' le'e kan nak che Xažo Dios. ²⁶ Ža na' nnábelele Dios, na' wkónlele žin la' neda', na' žapa' le'e, bi gon byenen gáta'yoela' Xažo Dios lo wlazle le'e, dan' Xažo Dios nž'i'ile' le'e. Nž'i'ile' le'e dan' nž'i'ilele neda', na' žejle'le bžoja' gan zoe' le'. ²⁸ Bžoja' gan zoa Xažo Dios, na' bla'a yežlyó nga. Yetó da' gaken, yezá'a yežlyó nga, na' yeyá'a gan zoakze' le'.

²⁹ Naž benne' wsdle chie' ka' belyi'e le', na' wnnágake':

—Na'a kwáselo zchaljo', na' biž žsaka' lebo'. ³⁰ Na'a žákbe'elto' nnézkzelo' Le' yógo'te, na' bi žon byenen no

benne' bi da' nnable' Le', dan' zloe'elo' neto' da' za' nnabton'. Che len žejle'to' bžoja' gan zoa Dios.

³¹ Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Žejle'le chia' neda' na'a? ³² Le wia, za' žin ža, na' ba zoažo ža na', katen' gáslasle che chele, na' wka'nle neda' toza', san bi soa' toza', dan' Xažo Dios zóaļenkze' neda'. ³³ Da' ki goža' le'e nich ga'n ži yichj' láždo'le, dan' nakle chia' neda'. Gak da' wsaka' zin' le'e yežlyó nga, san le gak choch. Neda' ba bežoja' chawe' lo da' žak yežlyó nga.

Jesús žnnable' Dios gáklene' benách chie' ka'

17 Kate' beyóž bchalj Jesusen' da' ki, bchis lawe', na' bwie' ya'abale, na' wnné':

—Dios, Xe, ba bžin ža. Ben ga la' law yela' zen chia' neda', ži'no', nich gak gona' ga la' law yela' zen chio' Le'. ² Ben ki dan' ba bdio' lo na'a yela' wnná bia' nich nna bi'a yógo'te benách ka', na' wa'a yela' nban da' zejlí kanne chegak yógo'te benne' ka' benno' chia'. ³ Ki gata' yela' nban da' zejlí kanne chégake', cha' zej nónbi'e Le', nako' Dios tlich'a, na' lezka' zej nónbi'e neda', Jesús, Benne' Criston', na' nnéžgekle' Le' bseļo'o neda'.

⁴ 'Neda' ba bena' ga nla' law yela' zen chio' yežlyó nga, na' ba beyóž bena' žin da' bdio' lo na'a gona'.

⁵ Na'a, Xe, ben ga la' law yela' zen da' napa' tzen len Le', na' gata' chia' yela' zen' da' gota' chia' tzen len Le' ža ni'te zga'ale kate' gota' yežlyó nga.

⁶ 'Ba bloe'ela' da' nako' Le' lawgak benne' ki benno' chia', benne' ka' wlejo' ladjwgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Benne' ki gókgake' chio', na' Le' bėngako'-ne' chia', na' žóngake' kan žna xtižo'o.

⁷ Na'a nnéžgekle' yógo'te da' ka' benno' chia' zá'gaken lo no'o Le', ⁸ dan' ba bdia' lo ná'gake' dižan' da' bdio' Le' lo na'a neda', na' lé'gake' nzi' lo ná'gaken', na' žákbe'egkle' bžoja' gan zo' Le', na' žejlé'gake' bseļo'o Le' neda'.

⁹ 'Neda' žáta'yoela' Le' gáklengako'-ne'. Žáta'yoela' Le', kege gákleno' yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, san gákleno' benne' ki benno' chia', dan' zej nake' chio' Le'. ¹⁰ Yógo'te benne' ka', benne' zej nake' chia', lezka' zej nake' chio', na' benne' ka' zej nake' chio' lezka' zej nake' chia', na' kan zej nak benne' ka' zloe'e ļawn yela' zen chia'.

¹¹ 'Na'a, biž ga'na' yežlyó nga, san benne' ki gá'ngake' yežlyó nga, na' neda' yedjsóalena' Le'. Žnnabla' Le', Xe la'y, len yela' wak chio' gape' chí'o benne' ki benno' chia', nich gákgake' toze, kan nakžo žo'o toze. ¹² Katen' wzóalengaka'-ne' lo yežlyó nga, wdape chí'igaka'-ne', na' bkonla' žin yela' wak che La la'y chio'. Benne' ka' benno' chia', wdape chí'igaka'-ne', na' bi bnita' nitóe', san toze bennen' nake' ka ži'n da' xiwe', bennen' wnit'le' to chí'ize. Ki goken, gok da' nyejw le'e yiche la'y.

¹³ 'Na'a yedjsóalena' Le', san kate' ne zoa' yežlyó nga, zchalja' ki nich gata' yela' žebél chégake' kan žata' chia' neda' yela' žebél. ¹⁴ Neda' ba bdia' lo ná'gake' xtižo'o, na' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga zžóagake' benne' ki cheļa'ale dan' bi žónļengake' lé'gake' tzen, kan nak chia' neda', bi žónļena' benách yežlyó ka' tzen. ¹⁵ Žá-

ta'yoela' Le', kege kwejo' benne' ki yežlyó nga, san gape chí'igako'-ne', nich bi chó'ogake' lo na' da' xiwe'.¹⁶ Bi zónlengake' benách yežlyó ka' tzen, kan nak chia' neda', bi zónl'ena' benách ka' tzen.¹⁷ Bebég-gake' cheze chio', wkonlo' žin da' nak dot da' li. Da' nak dot da' li na' naken xtižo'o.¹⁸ Kan beno' Le', bse'lo'o neda' ladjw-gak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, lezka' žona' neda', žsél'a'gaka'-ne' ladjw-gak benách ka'.¹⁹ Dan' nži'igekla'-ne' zde kwina' lo no'o, nich gágkake' cheze chio' dan' nzi' lo ná'gake' da' naken dot da' li.

²⁰ Žáta'yoela' Le', kege chégakze benne' ki, san lezka' chegak benne' ka' chejlé'gake' chia' neda' ni'a che da' wchaljgak benne' ki.²¹ Žáta'yoela' Le' gono' ga gág-gake' toze yógo'tegake', na' lezka' gágkake' toze len žo'o, kan nako' Le', Xe, nako' toze len neda', na' neda' naka' toze len Le'. Ki žala' gágkake' nich chejle'gak benách yežlyó ka', bsé'la'kzo' Le' neda'.²² Ye'la' ži'i lažen' da' benno' chia', neda' bnezjwan' chégake', nich gág-gake' toze, kan nakžo žo'o toze.²³ Le' nako' toze len neda', na' neda' gaka' toze len lé'gake', nich gak dot li laže' kan zej nake' toze, na' nich gónbia'gak benách yežlyó ka', bsé'la'kzo' Le' neda', na' nži'ilo' benne' ki kan nži'ilo' neda'.

²⁴ Xe, žénela' yedjsóalengak benne' ki neda', benne' ka' benno' chia', gan chejsó'a, nich lé'egekle' ye'la' zen na' da' benno' chia' dan' nži'ilo' neda' ža ni'te, katen' za gono' yežlyó nga.²⁵ Xe chawe', benách yežlyó ka' bi zej nónbi'e Le', san neda' nónbia'kza' Le', na' benne' ki nnézgekle' bsé'la'kzo' Le' neda'.²⁶ Bena' ga nnézgekle' da' nakkzo' Le', na' gonža' ga nnézgekle' da' ni, nich kan nži'ilo' Le' neda', lezka' ži'igekle' ljéžgake' ka', na' nich gakkza' neda' toze len lé'gake'.

Želgoxe' Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lk. 22:47-53)

18 Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, bžoje' ga na', na' benne' wsedle chie' ka' wyéjlengake' Le' tzen. Wdíe' yeche'lá'a yego Sedrón, na' bžine' gan de to yežlyó, na' wyó'olene' benne' wsedle chie' ka' latjen'.² Lezka' Judas, bennen' ždie' Jesusen', nónbi'e latjen' dan' btob Jesusen' benne' wsedle chie' ka' ga na' zan chí'i.³ Naž Judas na' bchi'e to kwe' benne' ka' žjake' lo wdíle, na' benne' ni'a na'gak bxož wnná bia' ka', na' benne' ni'a na'gak benne' yodo' fariseo ka', na' jake' gan zoa Jesusen', zej noe'e yi' yež ka', na' ya ntoche' chégake' ka'.⁴ Dan' nnézkeze Jesusen' yógo'te da' žala' gaken chie', bžoje' gan zoe', na' gože' lé'gake':

—žNož benne' žeyilje?

⁵ Beží'igake', na' belyi'e Le':

—Jesús, benne' Nasaret, žeyiljto'-ne'.

Jesusen' gože' lé'gake':

—Nedkzan'.

(Lezka' Judas na', bennen' ždie' Jesusen' lo ná'gake', žónl'ene' benne' ka' tzen.)⁶ Kate' Jesusen' gože' lé'gake': "Nedkzan'" naž bebíga'gake', na' wbíxgake' lo yo.⁷ Jesusen' wnnable' lé'gake' da' yoble, na' wnné':

—žNož benne' žeyilje?

Belyi'e Le':

—Jesús, benne' Nazaret, žeyiljto'-ne'.

⁸ Naž bechebe Jesusen', na' wnné':

—Ba goža' le'e, nedkzan'. Cha' žeyilje neda', le gonn latje yeyejgak benne' ki.

⁹ Ki wnná Jesusen' nich bžin da' bchalje', katen' wnné': "Benne' ki benno' chia', bi bnita' nitóe'."¹⁰ Naž, dan' nwa' Smon Bedw to ya ntoche', wlejen', na' la' bentie' we' Malko, benne' wen žin che bxož blo, na' bchože' yid nage' li ža.¹¹ Naž Jesusen' gože' Bedon': —Begó'o ya ntoche' chio' ližen. žBi žala' saka'a dan' wnná Xan' gaken chia'?

Zžin Jesús law bxož blo

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lk. 22:54)

¹² Benne' ka' žjake' lo wdíle len bennen' zchi'e lé'gake', na' benne' ni'a na'gak benne' judío wnná bia' ka', béxwgake' Jesusen', na' bchéjgake' Le'.¹³ Naž bché'gake' Le' law Anás, dan' nake' xto' ži'n Kaifás, bennen' nake' bxož blo yizen'.¹⁴ Kaifás na' nake' bennen' bzejni'ile' benne' judío wnná bia' ka', na' blo'e'le' lé'gake' gakže chawe' gat toze benne', na' kege kwia' yi' dot to yež chégake'.

Zžna Bedw bi nónbi'e Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lk. 22:55-57)

¹⁵ Smon Bedw len yetó benne' wsedle che Jesusen', jake' xkóže'lgak benne' ka' zché'gake' Jesusen', na' bejnáwgake' Le'. Benne' wsedle ni wyó'olene' Jesusen' la' li'a liž bxož blo, dan' nonbia' bxož blon' le'.¹⁶ Bedon' bga'ne' na'le gan žo'ogak benách ka' la' li'a na'. Che len bežój benne' wsedlen' nonbia' bxož blon' le', na' bcháljl'ene' no'len' žape chi'e gan žo'ogak benách ka' la' li'a na', na' bene' ga wyó'o Bedon' ga na'.¹⁷ Naž no'len' žape chi'e gan žo'ogak benách ka' la' li'a na' gože' Bedon', na' wnné':

—žLezka' le' žónl'eno' Bennen' tzen?

Beží'i Bedon', na' wnné':

—Kege neda'.

¹⁸ Dan' žak da' zag, benne' wen žin ka', na' benne' ni'a na'gak benne' yodo' ka', ba bžéngake' yi', na' zégake' žoa'a yin', na' žeché'l kwíngake'. Lezka' Bedon' zél'ene' lé'gake' tzen, na' žeché'l kwine'.

Bxož blo zbeje' Jesús diža'

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lk. 22:66-71)

¹⁹ Naž bxož blo wleje' Jesusen' diža' nich nnezle' no benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' bi da' žsedle Jesusen' benách ka'.²⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' le': —Kwáselo bcháljl'ena' yógo'te benách ka'. Bsédtezegekla'-ne' gan nak lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' lezka' lo zchil yodo', gan zdožgak yógo'te benne' judío ka', na' bi be bchalja' ngáche'ze.²¹ žBiz chen' zbejo' neda' diža'? Wléj diža' benne' ka' béngekle' da' bcháljl'engaka'-ne'. Bwia nga, nnézgekle' benne' ka' dan' bcháljl'engaka'-ne'.

²² Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, na' to benne' ni'a na'gak benne' yodo' ka', benne' zoe' ga na', wdape'e žoa'a law Jesusen', na' wnné':

—¿Ki žebi'o law bɔoz blon'?

²³ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Cha' bi wnní'a' chawe', bl̥oe'el biz da' wnní'a' da' bi naken chawe', na' cha' gok chawe' da' wnní'a', ¿biz chen' wɔapo'o neda'?

²⁴ Naž Anás na' besele'e Jesusen' nžeje', na' bejzé-gake' le' law Kaifás, bennen' nake' bɔoz blo.

Da' yoble zɔna Bedw bi nónbi'e Jesús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lk. 22:58-62)

²⁵ Kate' ne ze Bedw žoa'a yi', žeché'l kwine', benne' ka' nníta'gake' ga na' belyi'e le', na' wnná'gake':

—¿Lezka' le' žónl̥eno' Jesusen' tzen?

Beží'i Bedon', na' wnné':

—Kege neda'.

²⁶ Zoa to benne' wen žin che bɔoz blo ga na', na' nake' ljež bennen' bchog Bedon' yid nage', na' benne' wen žin ni gože' Bedon':

—Bl̥e'ela' le' lo yežlyón', žónl̥eno' Jesusen' tzen.

²⁷ Da' yoble beží'i Bedon', na' la' wžéžete leko'.

Zché'gake' Jesús law Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lk. 23:1-5)

²⁸ Naž bché'gake' Jesusen', na' bezá'gake' liž Kaifás, na' bžingake' yolawe' che benne' wnná' bia', dan' nzin' Pretorio. Dan' ba ža'ní' ža na', na' benne' judío ka' bi wyó'ogake' yolawen' dan' žékgakle' bága'gake' zia cha' chó'ogake' ga na', da' gonen ga bi gak gáwgake' xche' Lni Pasko', l̥nin' žejśá' l̥áže'gake' kan ben Dios, katen' bebeje' benne' Israel ka' lo yežlyó' Egipto. ²⁹ Naž bžoj Pilato, benne' wnná' bian', na' bl̥e'e gan nníta'gake', na' gože' l̥égake':

—¿Biz zia žesbága'le benne' ni?

³⁰ Beží'igake', na' belyi'e le':

—Chela' bi nbaga' benne' ni zia, bi wdeto'-ne' lawo'.

³¹ Naž Pilaton' gože' l̥égake', na' wnné':

—Le'ekze le chi'e, na' le wchi'a' laže'e le' kan zɔna da' žsédlele le'e.

Benne' judío ka' belyi'e le', na' wnná'gake':

—Bi nzi' lo na'to' gotto' no benne'.

³² Ka' goken, bžin xtiža' Jesusen', da' wnní'e kan gate'.

³³ Naž Pilaton' beyo'é'e yolawen', na' bl̥iže' Jesusen', na' gože' le':

—¿Nako' le' benne' nna bi'e benne' judío ka'?

³⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—¿Žakze chio' zɔno' ki, o gožgak benách ka' le' ki naken chia'?

³⁵ Pilaton' gože' le':

—¿Žeklo' naka' benne' judío? Benne' wláž chio' ka', na' bɔoz wnná' bia' ka', bdégake' le' lo na'a. ¿Bizkze beno'?

³⁶ Naž bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Zɔna bi'a neda', san kege kan zɔna bia'gak benách ka' nníta'gake' yežlyó' nga. Chela' zɔna bi'a kan zɔna bia'gak benách ka', na' tilgak benne' ka' žónl̥engake' neda' tzen, nich bi wé'gake' latje no benne' wdíe' neda' lo na'gak benne' judío ka'. Kan zɔna bi'a neda' bi naken kan zɔna bia'gak benách ka' nníta'gake' yežlyó' nga.

³⁷ Naž Pilaton' gože' le':

—¿Nako' benne' zɔna bi'e?

Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Naka' kan zɔno'. Che l̥en golja' yežlyó' nga, nich wzó'a lia' che da' naken dot da' li. Yógo'te benne' ka', benne' žóngake' da' naken dot da' li, zze nággake' da' zɔnnia'.

³⁸ Pilaton' gože' le':

—¿Biz̥en' da' naken dot da' li?

Želchoge' che Jesús gate'

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lk. 23:13-25)

Kate' beyóž wnná' Pilato ki, bežoje' ga na', na' bl̥e'e da' yoble gan zej nnita' benne' judío wnná' bia' ka', na' gože' l̥égake':

—Bi be da' zia bžel-la' da' nbaga' benne' ni. ³⁹ Le'e de to da' žónteze žonle kate' žak Lni Pasko' ni, zɔnná'blele neda' wsana' lo na'le to benne' nyejwe' liž ya. ¿Žénelele wsana' lo na'le benne' zɔna bi'e benne' judío ka'?

⁴⁰ Naž wžéžeya'agake' zižje yógo'tegake', na' wnná'gake':

—Kege benne' ni, san Barrabás wsano'-ne' lo na'to'. Barrabásen' nake' benne' wen da' zinnj.

19 Naž Pilaton' bchi'e Jesusen', na' gože' benne' ka' žjake' lo wdíle chingake' le'. ² Benne' ka' žjake' lo wdíle bégake' to da' naken ni'a na' yag yeche' kan nak da' naken oro da' zia yichj benne' wnná' bia', na' bžíagaken' yichj Jesusen', na' bwákwgake' le' to laže' tonn xna kan nak da' žákwgak benne' wnná' bia' ka'.

³ Naž wbíga'gake' law Jesusen', na' belyi'e le':

—¿Ga'n zeno' le', benne' zɔna bi'e benne' judío ka'!

Naž wdápa'gake' žoa'a lawe'.

⁴ Naž Pilaton' bežoje' da' yoble, na' gože' benne' judío wnná' bia' ka', na' wnné':

—Le wia' nga, yebeja' bennen' lawle le'e nich nnéžlele bi bžel-la' nitó da' zia da' nbage'e.

⁵ Naž bžoj Jesusen', na' žia yichje' da' naken ni'a na' yag yeche', na' nakwe' laže' tonn xna na'. Pilaton' gože' l̥égake':

—Nga zoa bennen'.

⁶ Kate' bɔoz wnná' bia' ka', na' benne' ni'a ná'gake' ka' bl̥é'egakle' Jesusen', zižje wžéžeya'agake' da' yoble, na' wnná'gake':

—¿Bde'e le'e yag kroze! ¿Bde'e le'e yag kroze!

Pilaton' gože' l̥égake':

—Le'ekze le chi'e, na' le chejdé'e le'e yag kroze. Neda' bi be da' zia bžel-la' da' nbaga' benne' ni.

⁷ Naž benne' judío ka' belyi'e le':

—De cheto' to da' wnnakze Dios da' žsedlen neto', da' zɔnan žala' gat benne' ni dan' wnné' nake' ži'n Dios.

⁸ Kate' benle Pilaton' da' ni, bžébeže'. ⁹ Da' yoble beyo'é'e lo yolawen', na' gože' Jesusen':

—¿Gazkze benne' le'?

Bi be bechebe Jesusen'.

¹⁰ Naž Pilaton' gože' le':

—¿Bi žechebo', na' bi wlo'e'elo' neda' da' žono'? ¿Bi nnezlo' nzi' lo na'a wdá'a Le' le'e yag kroze, na' nzi' lo na'a wsana' Le'?

¹¹ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Bi be nzi' lo no'o gono' chia' chela' bi bde Dios lo no'o ye'la' wnná bia' na'. Che len, bennen' bdie' neda' lo no'o nbága'že' zia ka le'.

¹² Ła' na'ze gónele Pilaton' wsane' Jesusen', san wžéžeya'agak benne' judío wnná bia' ka', na' wnná-gake':

—Cha' wsano' benne' ni, bi nžago' chawe' benne' Sésar, bennen' zna bi'e dot yežlyó nga. No benne' žon kwine' benne' wnná bia', zži'e che benne' Sésar na'.

¹³ Kate' benle Pilaton' da' ni, gože' ni'a ne'e ka' chejxí'gake' Jesusen', na' wži'e latje chie' gan zchi'a laže'e, latjen' nzin' Li'a Ga Zoagak Yej Blag Ka', na' ka nak diža' hebreo nzin' Gabata. ¹⁴ Ža na' naken ža za' žin Lni Pasko', na' nak wawbíž. Naž Pilaton' gože' benne' judío wnná bia' ka', na' wnné':

—Nga zoa bennen' zna bi'e le'e.

¹⁵ Wžéžeya'agake' zizje, na' wnná-gake':

—¡Bete'! ¡Bete'! ¡Bde'e le'e yag kroze!

Pilaton' gože' lé-gake':

—¿Znnáblele neda' wdá'a bennen' zna bi'e le'e le'e yag kroze?

Beži'igak bxož wnná bia' ka', na' wnná-gake':

—Bi zoa yetó benne' zna bi'e neto'. Toze benne' Sésar zna bi'e neto'.

¹⁶ Che len Pilaton' bdie' Jesusen' lo ná-gake', nich chejdá'gake' Łe' le'e yag kroze. Naž bėxwgake' Jesusen', na' bché'gake' Łe' na'le.

Zdá'gake' Jesús le'e yag kroze

(Mt. 27:32-56; Mr. 15:21-41; Lk. 23:26-49)

¹⁷ Bžoj Jesusen' ga na', na' noe'e yag kroze chie', nich cheje' latjen' dan' nzin' Latje Che Žit Yichjžo, na' kan nak diža' hebreo nzin' Gólgota. ¹⁸ Lo latjen' bdá'gake' Jesusen' le'e yag krozen', na' bdá'gake' yechope benne' le'e yag kroze ka' ga na'. Chelá'a weje zej de'e, na' Jesusen' de'e gachje lówle'le gan da'gak chope benne' ka'. ¹⁹ Pilaton' bsele'e to benne' bzoje' to da' bde'e le'e yag kroze yichjle Jesusen', da' znan ki: "Jesús, benne' Nasaret, benne' zna bi'e benne' judío ka'." ²⁰ Benne' zan, benne' judío ka', be'lgake' dižan', dan' naken gawze žoa'a yež gan bdá'gake' Jesusen' le'e yag krozen', na' dižan' nyejwn len diža' hebreo, na' len diža' griego, na' len diža' latín. ²¹ Bxož wnná bia' ka' chegak benne' judío ka' belyi'e Pilaton', na' wnná-gake':

—Bi wzojo: "Benne' zna bi'e benne' judío ka'." Bzoj ki: "Łe' wnné' nna bi'e benne' judío ka'."

²² Beži'i Pilaton', na' gože' lé-gake':

—Da' ba bzoja', to chi'ize bzojan'.

²³ Kate' benne' ka' žjake' lo wdile, beyóž bdá'gake' Jesusen' le'e yag krozen', na' bėxwgake' laže' da' gokwe'. Wléjgaken' tápele, na' goken to kwe' weje da' gota' che chégake'. Łezka' bėxwgake' lažen' da' bxož yen Jesusen', na' lažen' bi ndian, san naken to wlıze. ²⁴ Naž

benne' ka' žjake' lo wdile, belyi'e ljéžgake' toe' yetóe', na' wnná-gake':

—Bi chogžon, san gakže chawe' kwejžo da' gak bian', nich nnezlžo nolžo gaken chežo.

Ka' goken, bžin dan' nyejw le'e yiche la'y, da' znan: Wdís-gake' laže' nakwa' che chégake', na' che laže' chia' wléjgake' da' nak bian'.

Ki bengak benne' ka' žjake' lo wdile.

²⁵ Gawze gan da' Jesusen' le'e yag krozen' wnníta'gak no'le ka'. Zej nake' xne'e, na' no'le bile xne'e, na' Lia, zo'le Kleofas, na' Lia Madlen. ²⁶ Kate' Jesusen' bje'ele' xne'e, na' lezka' bje'ele' benne' wsedle chie', bennen' nži'ile', zoe' ga na', gože' xne'e:

—Nó'ledo', bwia ži'no' zoe' kwito' le'.

²⁷ Naž gože' benne' wsedle chie' na':

—Bwia, xno'o zoe' kwito' le'.

Ła' ža na'ze benne' wsedlen' bchi'e le' nich chejsóe' liže'.

²⁸ Wde' na', dan' nnézkzele Jesusen' yógo'te ba goken, na' nich žin da' nyejw le'e yiche la'y, wnné':

—Zbi'la' nis.

²⁹ De to že'e ga na', da' yožen nop zichj. Naž to benne' žeje' lo wdile besbise' to da' blol len nop zichjen', na' bzoen' law to ya xtil, na' bde'en žoa'a Jesusen' nich xopen'. ³⁰ Beyóž we'j Jesusen' nop zichjen', na' wnné':

—Ba nakten.

Naž bzechwe' yichje'. Bežojte be' nakkze', na' gote'.

Benne' žeje' lo wdile žadwe' yag ntoche' le'el sina' Jesús

³¹ Naž, dan' nak ža za' žin Lni Pasko', na' dan' bi žala' ga'ngak benne' gat ka' le'e yag kroze ka' kate' nak ža la'y chégake', na' naken to ža la'y zente, che len benne' judío ka' góta'yoegekle' Pilaton' yi'e benne' ka' žjake' lo wdile, chejtichjwgake' xkachgak benne' ka' dá'gake' le'e yag kroze ka', na' wetíngake' lé-gake' le'e yag kroze ka'. ³² Che len benne' ka' žjake' lo wdile wbíga'gake' ga na', na' bdíchjwgake' xkachje benne' nežw, na' lezka' bėngake' che yetó bennen' dá'lene' Jesusen' le'e yag kroze. ³³ Kate' bžíngake' gan da' Jesusen', blé'egekle' ba gote', na' bi bdíchjwgake' xkachje'.

³⁴ Naž to benne' žeje' lo wdile godwe' yag ntoche' chie' le'el sina' Jesusen', na' la' bžojte žen, na' nis. ³⁵ Neda', Zwa, bje'ela' da' ni, na' zzoa lian', na' da' znnia' naken dot da' li. Nnézkzela' zchalja' da' naken dot da' li, nich lezka' le'e chejle'le che Jesusen'. ³⁶ Ki goken, bžin da' nyejw le'e yiche la'y, da' znan: "Bi gachjw nitó žit yoe'e." ³⁷ Yetó da' nyejw le'e yiche znan ki: "Wía-gake' bennen' godwe' Łe' yag ntoche'."

Łkáche'gake' Jesús lo yežw ba

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lk. 23:50-56)

³⁸ Wde' gokgak yógo'te da' ki, Jwsé, to benne' yež Ari-matea, benne' žónlene' Jesusen' tzen, san ngáche'ze dan' zžebe' benne' judío wnná bia' ka', wyeje', na' wnnable' Pilato we'e le' latje yeké'e Jesusen'. Pilaton' bi'e le' latje. Naž bla' Jwsén' gan da' Jesusen' le'e yag krozen', na' beké'e Łe'. ³⁹ Łezka' Nikodemo, bennen'

zga'ale bejwíe' Jesusen' žel, b̄le'e ga na', na' noe'e to nežw s̄la' che yag mirra, da' nchixen to da' z̄la' zix, da' naken ka to gaywá' ya. ⁴⁰ Naž Jwsén' len Nikodemon' betínngake' Jesusen', na' bchélgake' le' láže'do' ka', na' bdébgake' lawn nežw s̄lan' che mirra, da' nchixen da' z̄la' zix. Béngake' kan žónteze žongak benne' judío ka' kate' z̄káche'gake' benne' gat ka'. ⁴¹ Gawze gan bdá'gake' Jesusen' le'e yag kroze de to yežlyó, na' gachje l̄awe'le yežlyón' zoa to yežw ba kobe da' nádjw-gaken' le'e ya'a yej, na' lo yežw ban' bi na' gache' nitó benne'. ⁴² Wló'ogake' Jesusen' lo yežw ban' dan' žen' gawze, na' dan' nak ža z̄kwezgak benne' judío ka' che Lni Paskon'.

Jesús žebane' lo yela' got
(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lk. 24:1-12)

20 Kate' ba nak zildo' ža nežw, na' ne nak choj, wyėj Lia Madlen žoa'a yežw ban', na' b̄le'ele' ba bkwas yej blag da' bsejwn gan žo'o no benne' lo yežw ban'. ² Naž taría taría beyėj Lian' gan zoa Smon Bedw, na' zoaljen yetó benne' wsedle le', bennen' Jesusen' nži'ile' le', na' gože' légake':

—iBebéjgake' Xanžon' lo yežw ban', na' bi nnezlto' gan wló'ogake' le'!

³ Naž bžoj Bedon' len yetó benne' wsedlen', na' jake' žoa'a yežw ban'. ⁴ Tzen wzá'le'egake', san yetóen' taríaže wzé'e ka Bedon', na' zga'ale' le' bžine' žoa'a yežw ban'. ⁵ Byechwe', na' bwie' lo yežw ban', na' b̄le'ele' láže'do' ka' da' bchélgaken' Jesusen', da' ka' zej nnitan' ga na', san bi wyoé'e lo yežw ban'. ⁶ Wdé na' blá' Smon Bedon' x̄kóže'le benne' wsedlen', na' wyoé'e le' lo yežw ban', na' b̄le'ele' láže'do' ka' zej nnitan' ga na'. ⁷ Lezka' b̄le'ele' láže'don' da' bchélgaken' yichj Jesusen', na' bi žé'lenen yezika' láže'do' ka', san cheja'ale ndoben. ⁸ Naž wyó'o benne' wsedlen', bennen' bžine' zga'ale' žoa'a yežw ban', na' b̄le'ele' kan naken, na' bejli'e da' wnná Jesusen'. ⁹ Ka' goken, dan' bi na' chejni'ile' da' nyejw le'e yiche la'y kan žon byenen gaken che Jesusen', da' znnan yebane' lo yela' got. ¹⁰ Naž žopte benne' wsedle ka' beyéjgake' lížgake'.

Zloe'e law Jesús law Lia Madlen
(Mr. 16:9-11)

¹¹ Bga'n Lia kwitle yežw ban', na' zbeže'. Kate' ne zbeže', byechwe', na' bwie' lo yežw ban'. ¹² B̄le'ele' chope wbás che ya'abá che Dios nníta'gake' ga na', na' zej nakwe' laže' chich. Žé'gake' ga na', toe' yichjle yežw ban', na' yetóe' x̄ní'ale yežw ban' gan wló'ogake' Jesusen'. ¹³ Wbás che ya'abá ka' belyi'e le', na' wnná-gake':

—Nó'ledo', žbiž chen' zbežo'?

Lian' gože' légake':

—Dan' beká'agake' Xana', na' bi nnezla' gan wló'ogake' le'.

¹⁴ Kate' beyóž wnné' ki, bwie' x̄kóže'le, na' b̄le'ele' Jesusen' zoe' ga na', san bi gókbe'ele' cha' Jesusen'.

¹⁵ Naž Jesusen' gože' le':

—Nó'ledo', žbiž chen' zbežo'? žNož benne' žeyiljo'?

Dan' žekle Lian' nake' le' benne' žape chi'e yežlyón', na' gože' le':

—Benne', cha' le' bebejo'-ne', b̄loe'el neda' gan wló'one', na' neda' yeyoá'a-ne'.

¹⁶ Naž Jesusen' gože' le':

—Lia.

Naž byechj Lian', na' len diža' hebreo gože' le':

—Raboní.

Diža' hebreo ni znnan: "Benne' Wsedle chia'."

¹⁷ Jesusen' gože' le':

—Bi kano' neda', dan' bi na' yeyepa' gan zoa Xa'.

Na'a, wyėj gan zej nnita' benne' ljéža'do' ka', na' gož-gake': "Ki wnná Jesusen': yeyepa' gan zoa Xa', na' lezka' nake' Xale. Nake' Dios chia', na' Dios chele."

¹⁸ Naž wyėj Lia Madlen', na' bejzenle' benne' wsedle ka' che Jesusen' ba beje'ele' Xanžon', na' kan nak dan' wnné'.

Zloe'e law Jesús lawgak benne' wsedle chie' ka'
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lk. 24:36-49)

¹⁹ Kate' ba goje ža na', da' naken ža nežw, zej ndobe benne' wsedle ka' che Jesusen', na' nyejw yo'o gan nníta'gake' dan' zžébegake' benne' judío wnná bia' ka'. Naž b̄loe'e law Jesusen' gachje l̄awe'le gan nníta'gake', na' gože' légake':

—Ga'n ži yichj l̄ázdo'le.

²⁰ Kate' beyóž gože' légake' da' ni, b̄loe'ele' légake' ne'e, na' le'el sine'e. Naž bebégekke benne' wsedle chie' ka' dan' želé'egekke' Xanžon'. ²¹ Naž Jesusen' gože' lé-gake' da' yoble, na' wnné':

—Ga'n ži yichj l̄ázdo'le. Kan ben Xa', bseje'e neda', lezka' žsela'a le'e chjenle xchina'.

²² Kate' beyóž wnné' da' ni, blobe' l̄awgake', na' gože' légake':

—Le si' lo na'le Dios Be' La'y. ²³ No benne' yenít lawle, bennen' ben doja', ba yo'o yela' ženít law chie', na' no benne' bi yenít lawle le', ga'n doja' da' nbaga' benne' wen dojan'.

Bi žejlé' Mas bebán Jesús

²⁴ Mas bi wzóalene' légake' katen' Jesusen' bedjwíe' légake'. Nak Masen' to benne' chežinnoe' ka', na' lezka' lie' Benne' Kwach. ²⁵ Wdé na' yezika' benne' wsedle ka' belyi'e Masen', na' wnná-gake':

—Ba b̄le'elto' Xanžon'.

Masen' gože' légake':

—Cha' bi le'ela' ne'e gan b̄din b̄didjwn', na' wdía' x̄ben na'a gan b̄din b̄didjwn', na' wdía' na'a le'el sine'e gan b̄din yag ntochen', bi chejli'a.

²⁶ Kate' ba gok yexono' ža, benne' wsedle chie' ka' zej ndobe' da' yoble lo yo'on', na' zoaljen Masen' légake'. La'kze nyejw yo'o gan nníta'gake', b̄loe'e law Jesusen' gachje l̄awe'le gan nníta'gake', na' gože' légake':

—Ga'n ži yichj l̄ázdo'le.

²⁷ Naž Jesusen' gože' Masen', na' wnné':

—Bde x̄ben no'o nga, na' bwia na'a nga. Bde no'o le'el sina'a nga, na' biž gak chope lažo'o, san bejlé' chia'.

28 Naž bechebe Masen', na' gože' Ƙe':

—Xána'do', na' Dios chia'.

29 Jesusen' gože' Ƙe':

—Mas, dan' bƙe'elo' neda', žejli'o. Ba nez zen gaken chegak benne' ka' chejle'gake' chia' la'kze bi ƙe'gekle' neda'.

Da' žénele gon da' nyejw ƙe'e yiche ni

30 Ben Jesusen' da' zanže yeƙa' wak zen ka' ƙawgak benne' wsedle chie' ka', da' ka' bi zej nyejwn ƙe'e yiche ni. 31 Da' ki bzoja' ƙe'e yiche nich chejle'le nak Jesusen' Benne' Criston', Bennen' bseƙa' Dios, na' nake' Zi'nkze Dios, na' kate' chejle'le chie', gata' yeƙa' nban da' zejli kanne chele dan' žejle'le chie' Ƙe'.

Ƙe'e ƙaw Jesús ƙawgak gaže benne' wsedle chie' ka'

21 Wdé gok da' ki, bƙe'e ƙaw Jesusen' da' yoble ƙawgak benne' wsedle chie' ka' gan nak žoa'a nisdó' da' nzin' Nisdó' Che Tiberias, na' ki goken kan bƙe'e ƙawe' ƙawgake'. 2 Zej ndobe Smon Bedw, na' Mas, bennen' ƙezka' lie' Benne' Kwach, na' Natanael, benne' yež Kaná, yežen' nbaben Galilea, na' ƙezka' zi'n Sebedeo ka', na' yechope benne' wsedle ka' che Jesusen'. 3 Smon Bedwn' gože' ƙe'gake':

—Cha'a chejxena' bel ka'.

Yezika' benne' ka' belyi'e ƙe', na' wnná'gake':

—Sá'ƙento' le'.

Naž jake', na' wžéngake' to ƙo barkw, na' yelen' nitó bel bi wžéngake'. 4 Kate' za' ža'ní', bejsé Jesusen' žoa'a nisdon', na' benne' wsedle chie' ka' bi gókbe'gekle' cha' Jesusen'. 5 Naž Jesusen' gože' ƙe'gake':

—Ží'na'do' ka', žbi de bel chele?

Beží'igake', na' belyi'e ƙe':

—Nitoba'.

6 Naž Jesusen' gože' ƙe'gake':

—Le wse yixjw bel chele cheƙá'a ƙi ža barkwn', na' senle-ba'.

Naž bsé'gaken', na' biž gok yeká'agaken', dan' nža'te yixjw na' bel ka'. 7 Naž benne' wsedle, bennen' nži'il Jesusen', gože' Bedon', na' wnné':

—Xanžon'!

Kate' benle Smon Bedon', "Xanžon'" beyakwe' laže' gokwe', da' beké'en zga'ale, na' wyaze' ƙo nis. 8 Yezika' benne' wsedle ka' bsá'gake' barkwn', na' bedjzób'gake' yixjwn' dan' nža'ten bel ka'. Bi nak zi'to' gan de yo biž, da' nakze ka to gaywá' lka' ní'ažo. 9 Katen' bžingake' ƙo yo bižen', na' blé'gekle' že' to yi' balje ga na', na' zoa to bel ƙawen', na' ƙezka' de yet ga na'. 10 Jesusen' gože' ƙe'gake':

—Le yedjwá' bel ka' ba wžéngakle-ba' ga zoa' ni.

11 Bebén Bedon' ƙo barkwn', na' wžobe' yixjwn' zaka' ƙo yo bižle, na' nža'ten bel ži'a ka', to gaywá' chonne-yonba'. Ƙa'kze zej nak bel zanƙe'e, bi bžeza' yixjwn'.

12 Naž Jesusen' gože' ƙe'gake':

—Le da gawle.

Nitó benne' wsedle chie' bi bežogle' nnable' ƙe', bi nne': "žNož Le'?" Nné'kzegekle' nake' Xanžon'. 13 Naž

wbiga' Jesusen', na' be'xwe' yet ka', na' ƙezka' bel na', na' bi'en ché'gake'.

14 Da' ni naken da' chonne chi'i bƙe'e ƙaw Jesusen' ƙawgak benne' wsedle chie' ka' wdé bebane' ƙo yeƙa' got.

Jesús žcháljlene' Smon Bedw

15 Kate' beyóž bdá'wgake', Jesusen' gože' Smon Bedw: —Smon, zi'n Jonás, žnži'želo' neda' kan zej nži'il benne' ki neda'?

Bechebe Bedon', na' gože' Ƙe':

—O', Xan. Le' nné'kzelo' nži'ila' Le'.

Jesusen' gože' ƙe':

—Bwaw ží'la'do' chia' ka'.

16 Jesusen' gože' ƙe' da' chope chi'i, na' wnné':

—Smon, zi'n Jonás, žnži'ilo' neda' dot ƙažo'o?

Bechebe Bedon', na' gože' Ƙe':

—O', Xan. Le' nné'kzelo' nži'ila' Le'.

Jesusen' gože' ƙe':

—Bwaw žila' chia' ka'.

17 Jesusen' gože' ƙe' da' chonne chi'i:

—Smon, zi'n Jonás, žnži'ilo' neda'?

Gok nyache' laže' Bedon' dan' chonn chi'i wnnable' ƙe', na' wnné': "žNži'ilo' neda'?" na' bechebe Bedon', na' gože' ƙe':

—Xan, yógo'te nné'kzelo' Le'. Nnezlo' nži'ila' Le'.

Jesusen' gože' ƙe':

—Bwaw žila' chia' ka'. 18 Da' li žapa' le', katen' goko' xkwide', žakze chio' bwakw kwino', na' kan znnazen chio' wdó'. Kate' golo', wƙio' no'o, na' benne' yoble wakwe' le' laže', na' chi'e le' gan bi yénelo' chejo'.

19 Da' ni wnná' Jesusen' nak bian' kan gat Bedon', dan' chejté'e ƙe'e yag kroze, nich ga'n zen Dios. Kate' beyóž wnná' Jesusen' ki, yetó da' wnné':

—Benƙen neda' tzen.

Žchalj Jesús kan gak che benne' wsedlen', bennen' nži'ile'

20 Byechj Bedon', na' bƙe'ele' benne' wsedlen' Jesusen' nži'ile' ƙe', zedjnawe' ƙe'gake'. Nake' benne' wsedlen' wži'e kwit Jesusen' katen' bdá'wgake', na' gože' Jesusen': "Xan, žnoz bennen' wdí'e Le'?" 21 Kate' Bedon' bƙe'ele' ƙe', gože' Jesusen':

—Xan, žbiž gon benne' ni?

22 Jesusen' gože' ƙe':

—Cha' žénela' ga'n bennen' kate' yeƙa'ža', bi žala' gek zedlo'. Benƙen neda' tzen le'.

23 Wzé diža' ni gan zej nnita' lježžo ka', benne' ka' žejle'gake' che Jesusen'. Žékgekle' bi gat benne' wsedlen'. Jesusen' bi gože' ƙe' bi gate', san ki wnné': "Cha' žénela' ga'n bennen' kate' yeƙa'ža', bi žala' gek zedlo'."

24 Benne' wsedlen' naka' neda', Zwa. Zzoa lia' da' ki, na' bzoja' ƙe'e yiche da' ki, na' nné'lele da' znnia' naken dot da' li.

25 Ben Jesusen' da' zanže ka'. Chela' no benne' wzoje' ƙe'gaken ƙe'e yiche to ton, žekla' bi gata' latje yežlyó nga ga kwa'gak yiche ka' žala' wzojen'. Ka'kze naken.

HECHOS

Dios žone' da' bchebe laže'e, žsele'e Dios Be' La'y

1 Kate' bzoja' chio' le' zga'ale, Teófilo, benne' zaka', neda', Lukas, bzoja' yógo'te da' wzó law Jesusen' žone', na' žsedle', 2 na' zejte beyepe' ya'abá che Dios. Kate' za' yeyepe' ya'abán', ne zoalēn Dios Be' La'y le', wnné' kan žala' gongak benne' wbás chie' ka', benne' ka' wžekze' le'. 3 Wdé wzaka' Jesusen', na' gote'. Naž bebane', na' bloe'e lawe' lawgak benne' wbás chie' ka'. Bloe'ele' légake' da' zan da' gok biá'gaken zoe' nbane', da' ka' bi gak no benne' wži'e chégaken. Zan chi'i bloe'e lawe' lawgake' dot choplaj ža, na' bcháljlēne' légake' kan zŋna bia' Dios.

4 Katen' wnníta'gake' tzen, gože' légake' bi yekwás-gake' lo yež Jerusalén, na' wnné':

—Le kwez ga na' da' bchebe laže' Xa' seje'e chele, kan ba bzenla' le'e.

5 Lezka' wnné':

—Da' li Zwa bezóe' benách ka' nis lo nis, na' bi de yeschá gak chele da' zloe'el yeja' žezóa nisen', dan' yide Dios Be' La'y yedjsóalēne' le'e.

Žeyepe Jesús ya'abá che Dios

6 Naž benne' ka' zej ndobe' gan zoa Jesusen' wnábgekle' le', na' wnnágake':

—Xan, žgono' ga nna bia'gak benách Israel ka' da' yoble ža ni zoažo na'a?

7 Jesusen' gože' légake':

—Bi nak chele nnézele bi ža o bi yel gon Dios Xa', da' yo'on lo na'kze'. 8 Si'le le'e yeja' wak kate' yide Dios Be' La'y yedjsóalēne' le'e. Naž wchaljle kan nak chia' neda' lo yež Jerusalén, na' dot gan nbab Judea, na' gan nbab Samaria, na' ga žintele dot yežlyó nga.

9 Kate' beyóž bcháljlēne' légake' da' ni, na' kate' ne zwíagake' le', la' beyeptie' lo be'ze gan že' to bejw da' bkachen' le', na' biž blé'egekle' le'. 10 Kate' ne zwíagake' ya'abale kate' ne žeyepe Jesusen', bla'gak chope wbás che ya'abá ka' gan nníta'gake', wbás ka' zej nakwe' laže' zila'do'ze. 11 Zoptie' góžgake' légake', na' wnnágake':

—Benne' Galilea ka', žbiz chen' zwíale ya'abale? Yeja'kze Jesusen' da' yoble kan ba blé'elele-ne' katen' bezé'e gan zoale nga, na' beyepe' ya'abá che Dios.

Zbégake' Matías nich chaze' latje che Judas

12 Naž benne' ka', benne' bénlengake' Jesusen' tzen, bezá'gake' gan zoa ya'adon' da' nzin' Ya'a Yag Olibo, na' beyéjgake' lo yež Jerusalén. Ya'adon' zolan gawze

gan že' yež Jerusalén na', da' naken kan zej nzi'e latje želzé'e ža la'y chégake'. 13 Kate' bežingake' lo yežen', belbene' gan nak da' chope kwia lo yo'o, gan zej nnita' Bedw len Jakob, na' Zwa, na' Ndrēs, na' Lip, na' Mas, na' Bartol, na' Matío, na' Jakob, zi'n Alfeo, na' Smon, bennen' že' laže'e yež chie', na' lezka' Judas, biche' Jakobēn'. 14 Yógo'te benne' ki bcháljlengake' Dios tzen. Benne' biche' Jesús ka' len Lia, xna' Jesusen', na' yeba le no'le ka', bénlengake' légake' tzen.

15 La' ža na'ze wzé Bedon' gachje lawe'le gan zej nnita' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Gogkak ka' xoplaj benne' ka' zej ndobe' ga na'.

16 Bedon' gože' légake', na' wnné':

—Ljéža'do' ka'. Ben byenen gok da' nyejw le'e yiche la'y, kan wnná Dios Be' La'y zgá'atele, dan' bzoj Dabí kan gok che Judas, bennen' bchi'e benne' ka' wzén-gake' Jesusen'. 17 Judas na' wbáblēne' žo'o, na' bénlēne' žo'o tzen žin ni. 18 Wzí'gake' to yežlyó len lajw che da' zia da' ben bennen'. Judas na' wbiže', na' wžeza' li'e, na' bžojgak yógo'te da' zej že' li'e. 19 Kate' benne' ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén béngekle' da' ni, naž bé'gake' la yežlyón' Aséldama, to diža' hebreo da' zŋnan len diža' xiža': "Yežlyó Che Žen." 20 Ka' goken che Judas na', kan nyejw le'e yiche la'y da' nzin' Salmo Ka', da' zŋnan:

Bga'n liže' ka'ze,

na' bi bžel no benne' zoe' lo yo'on'.

Lezka' zŋnan:

Benne' yoble yedie' lo wlaze'.

21 'Na'a žon byenen kwežo to benne' gónlēne' žo'o tzen nich wzóa lie' che Jesusen', kan bebane' lo yeja' got. Žala' gake' to benne' nbabe' benne' ka' bénlengake' žo'o tzen ža ni'te katen' Xanžo Jesusen' wdálēne' žo'o, benne' ka' wnníta'lengake' žo'o katen' Zwa bezóe' benne' ka' nis, na' zejte ža beyepe Jesusen' ya'abá che Dios, katen' bezé'e gan zoažo.

23 Naž wléjgake' chope benne' ka', Jwsé, na' Matías. Jwsén' lezka' lie' Sabás, na' zoa yetó le' Justo. 24 Naž bcháljlengake' Dios, na' wnnágake':

—Xanto' Dios, nónbia'kzo' yichj láždo'gak yógo'te benách. Bloe'el neto' nole benne' chope' ki ba wžekzo' le', 25 nich gone' žin ni, na' gake' wbás chio', nich chaze' latje che Judas, bennen' bnite' latje chie' dan' bene' do'la', na' wyeje' latje chekze' lo latje chol.

26 Naž bzójgake' lágake' le'e yiche ka', to che Jwsé, na' yetó che Matías. Bchíxegake' da' ka', na' bebéjgake' ton, gan nyejw la Matías. Ka' goken, Matíasen' wbáblēne' yechinėj benne' wbás ka' che Benne' Criston'.

Dios Be' La'y žedjsóalene' benne' ka' che Benne' Cristo

2 Kate' ba bžin ža Pentecostés, zej ndobe tzen yógo'te benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'.
² Cholzē benle žak žaxto' da' bžojen ya'abá, da' benlen kan ženle kate' žak to be' waje, na' benlen dot lo yo'o gan žé'gake'.
³ Bła' lawgak yi'do' ka' lo be'ze lawgake', na' wdísgaken che chégake', na' bejsóalengaken lé-gake'.
⁴ Dios Be' La'y bedjsóalene' yógo'tegake', na' wzó lawgake' zcháljgake' diža' yoble ka', kan nak da' bnezjw Dios Be' la'y che chégake'.
⁵ Kate' ža na' wnníta'gak benne' judío ka' lo yež Jerusalén, benne' ka' zka'n zéngake' Dios, na' zej nžoje' yógo'te yež dot yežlyó nga.
⁶ Kate' benne' zan ka' béngkele' žak žaxton', bdóbgake' ga na', na' gok zédgekle', dan' béngkele' zchaljgak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' len diža' che chégake'.
⁷ Yógo'tegake' béngkelen', na' bebángkele', na' wnná-gake':

—Le wia nga. ěKege benne' Galilea ka' yógo'te benne' ki zcháljgake'?
⁸ ěNakxken' ženlžo zcháljgake' xtíža'žo da' zchaljžo to tožo?
⁹ Žo'o nga nakžo benne' yež zan, benne' zej nžoje':

Gan nbab Partia, na' gan nbab Media.
 Gan nbab Elam, na' gan nbab Mesopotamia.
 Gan nbab Judea, na' gan nbab Kapadosia.
 Gan nbab Ponto, na' gan nbab Asia.
¹⁰ Gan nbab Frijia, na' gan nbab Panfilia.
 Gan nbab lo yežlyó Ejipto.
 Gan nbab Áfrika, gan zoaže ži'to' gan nbab Cirene.
 Łezka' zej nnita' benne' yež Roma ka' nga. Bałe' zej nake' benne' judío ka', na' yebałe' nzi' lo ná'gake' da' žejle'gak benne' judío ka' che Dios.
¹¹ Łezka' zej nnita' benne' ka' nga, benne' zej nžoje' yežlyó Creta, na' gan nbab Arabia. Ženlžo zcháljgake' diža' che chežo, na' želzenle' žo'o da' zen ka' da' ben Dios, da' žóngaken ga žebán láže'žo.

¹² Ka' goken, bebángkele' yógo'tegake', na' benne' zanle'e ka' gok zédgekle'. Belyi'e ljéžgake' toe' yetóe', na' wnná-gake':

—ěBizkzen' da' žaken?

¹³ Bałe' ben díjtgekle' benne' ka' zcháljgake' diža' yoble ka', na' wnná-gake':

—Želzóžele'.

Da' bchalj Bedw lawgak benách ka'

¹⁴ Naž Bedw wzéłene' yechinėj benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' wzó lawe' znnie' zižje, na' gože' lé-gake':

—Łe'e, benne' ka' che gan nbab Judea, na' yógo'tele zoale lo yež Jerusalén nga. Da' ni žala' nnézlele. Le wzé nag da' yapa' le'e.
¹⁵ Neto' bi zžóžleto' kan žéklele le'e, dan' ne zoažo xsile, na' bi zžóžle nitó benne' ka' na'a.

¹⁶ Da' ni da' žaken naken dan' wnná Joel, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné':

¹⁷ Ki wnná Dios:

Da' ni gaken ža ze lawte ža ka'.

Seła'a Be' La'y chia'.

Chejsóalene' yógo'te benách ka'.

Ži'nle ka', benne' byo ka', na' no'le ka', wcháljgake' lo wlaza' neda'.

Łe'e dáwe'gekle xkwide' ka' da' włoe'ela' law, na' benne' gole ka' nnégekle' yele.

¹⁸ Kate' žin ža na' chisa' Be' La'y chia', na' chejsóalene' wen žin chia' ka', benne' byo ka', na' no'le ka', na' wcháljgake' lo wlaza' neda'.

¹⁹ Włoe'ela' law ya'abá ža'le da' ka' góngaken ga yebángkele benách ka',

na' lo yežlyó že'le włoe'ela' law da' ka' zej nak bian', da' ka' zej naken žen che we', na' yi', na' žen che yin'.

²⁰ Choł wbíž, na' gak byo' xna kan nak žen.

Ki gaken kate' za' žin ža na' Dios ba błoe'elen'.

Gak ža na' ka' da' batkle bje'el-len.

²¹ Yelagak yógo'te benne' ka' wlıžgake' La Xanžon' cha' chejlé'gake' chie' Łe'.

²² 'Le wzé nag da' ni da' žapa' le'e, benne' Israel ka'. Dios na'kze wdape' Jesús, benne' Nasaret, ba la'ne, lawle le'e. Dios bi'e Łe' latje bene' da' ka' žóngaken ga žebán láže'žo, da' zej naken yeła' wak ka', na' da' ka' zej nak bian'. Yógo'te da' ki ben Dios lo na' Jesusen', kan ba nnézkzelele le'e.
²³ Łezka', Dios bi'e to benne' latje bdie' Jesusen' lo na'le. Ka' goken, kan gónekzele Dios gaken, na' kan nak da' bkweze' ža ni'te. Łe'ekze wzenle Jesusen', na' bdele-ne' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka', benne' ka' bétgake' Łe' katen' bdá'gake' Łe' le'e yag kroze.
²⁴ Naž Dios na'kze besbane' Jesusen', na' beslé' Łe' lo yeła' got, dan' bi gok ga'ne' to chi'ize lo yeła' gotten'.
²⁵ Kan nak da' ni, Dabí bchalje' lo wláz Dios ža ni'te kan nak che Jesusen', na' wnné':

Błé'etezela' Xanžon', na' wzóe' lawa'.

Łe' zoe' kwita' li ža, na' noxe' neda', nich bi gak no benne' bi da' gone' chia'.

²⁶ Che len bebéle'ela', na' lo yeła' žebél chia' beła'.

Che len wxén laža'a Łe'

na' zejte ža gata'.

²⁷ Xana' Dios, nnezla' bi wka'no' neda' latje choł chegak benne' gat ka'.

Bi go'o latje kwia yi' beła' žen chia'.

Naka' benne' nží'ikzelo' Le'.

²⁸ Bzejni'ilo' neda' kan žala' gona' nich gata' yeła' nban da' zejlí kanne chia'.

Gono' ga yebela' dan' zóałenkzo' neda'.

²⁹ 'Na'a, ljéža'do' ka'. Nak bia' got xa gole chežo Dabín', na' bgache'e lo yežw ba, na' ba chien' žen' gan zoažo na' zejte na'a ža.
³⁰ Dabín' bchalje' lo wláz Dios, na' wnezele' ben choch Dios da' bchebe laže'e gone' chie', gone' ga galj Benne' Criston' ladjw za'sóe' ka', na' Łe' nna bi'e latje che Dabín'.
³¹ Błe'el Dabín' da' ni zga'ale, na' bchalje' kan bebán Benne' Criston', na' kan goken, bi bga'ne' latje choł chegak benne' gat ka', na' bi wžia' yi' beła' žen chie'.
³² Dios besbane' Jesusen' lo yeła' got, na' kan gok da' ni yógo'teto' zzoa lito' chen.
³³ Ka' goken, Dios, len yeła' wak chie', bchise' Łe' ža'le

gan nápelj'e yeļa' wnná bia'. Na'a, Jesusen', Benne' Criston', ba bseļe'e Dios Be' La'y ga ni, na' žaken kan bchebe ļaže' Dios gone' ļo na' Benne' Criston', na' Dios Be' La'y na' žone' da' ki da' zļé'elele, na' žénlele. ³⁴ Bi beyepe Dabín' ya'abá che Dios, san Dabí na'kzen' wnné':

Ḫanžo Dios gože' Ḫana':

“Wžé' kwita' ļi ža gan nak blo

³⁵ kate' gonža' ga benne' ka' bi zļé'egekle' Le' chawe' wzóa zíbgake' ļawo' Le'.”

³⁶ 'Na'a, benne' Israel ka', žaļa' nnézlele da' nakkzen. Jesus nikze, Bennen' bda'le-ne' ļe'e yag kroze, Dios bene' ga nake' Ḫanžo, na' Benne' Weslá chežo.

³⁷ Kate' benne' ka' béngkele' da' ni, gok zédgekle', na' belyi'e Bedon', na' yezika' benne' wbás ka' che Jesús, Benne' Criston', na' wnnágake':

—Lježto' ka', žnaxkzen' gonto'?

³⁸ Naž Bedon' gože' ļégake':

—Le yeyát ļaže', na' le yezóa nis to tole ļo la Jesús, Benne' Criston', nich yenít ļaw Dios doļa' da' nbága'le, na' Dios Be' La'y, Bennen' seļa' Dios chele, yedjsóalene' ļe'e. ³⁹ Da' bchebe ļaže' Dios naken chele ļe'e, na' chegak zī'nle ka', na' ļezka' chegak yógo'te benách zi'to' ka', yógo'te benne' ka' wļíž Ḫanžo Dios ļégake'.

⁴⁰ Da' ki, na' da' zan da' ki bchalj Bedon', da' bzejni'ile' ļégake' kwáselo, na' wnné':

—Le gon da' gon ga yelale, na' le kwas gan zej nnita' benne' wen da' zinnj ka', benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a.

⁴¹ Ka' goken, benne' ka', benne' wzí' ļo ná'gake' da' bchalj Bedon', bezóagake' nis. Kate' ža na' ka chonn mil benne' ka' wzó ľawgake' žónļengake' ļégake' tzen.

⁴² Yógo'tegake' béngake' dot da' bsédgekle' benne' wbás ka' bseļa' Benne' Criston'. Gókgake' toze toe' ļen yetóe', na' we'j bdáwgake' tzen da' žesá' ļáže'žo kan got Jesusen', na' tzen bcháljļengake' Dios.

Kan bengak benne' ka' žejl'é'gake' che Benne' Cristo

⁴³ Benne' wbás ka' che Benne' Criston' béngake' da' zan da' žóngaken ga žebán ļáže'žo, na' da' zan da' zej nak bian', san bžébegak yezika' benách ka'. ⁴⁴ Yógo'te benne' ka', benne' žejl'é'gake' che Benne' Criston', gókgake' toze, na' beyóngake' toze yógo'te da' zej nape'.

⁴⁵ Kate' bl'é'gekle' zej nnita' benne' ka' zoa bi da' želyážjele', benne' ka' žónļengake' ļégake' tzen, naž benne' ka' zoa bi da' nápegake', béte'gaken', na' belyise' mežwn' da' wzí'gake' che chegak benne' ka' želyážjele'. ⁴⁶ Tža tža bdóbgake' tzen ļo zchil yodo', na' gan nak ļo lížgake' ka' gan we'j bdáwgake' da' žesá' ļáže'žo kan got Ḫanžon'. We'j bdáwgake' tzen, na' bebégekle', na' gókgake' dot ļi ļaže'. ⁴⁷ Bka'n zéngake' Dios, na' yógo'te benách ka' wdápegake' ļégake' ba la'ne. Tža tža Ḫanžon' bzane' benne' ka' zdóbgake' chie', benne' ka' želágake'.

Žeyák to benne' bi žak se'e

3 Kate' ža na' Bedw ļen Zwa jake' tzen ļo zchil yodo', katen' zđobgak benách ka' ga na', nich wcháljļengake' Dios, ne naken žedá chonne. ² Gan želdíe' zoa to benne' bi žak se'e kate' wzó ļaw ža ni'te katen' nake' xkwide'. Tža tža žjwa'gak benne' ka' ļe' ga na', na' želbeke' ļe' žoa'a yodo' gan nzin' Da' Ḫtan Gan Žo'ožo. Ki béngake' chie' nich nnable' no benne' bi da' wnezjwe' chie', bennen' zo'e' ladjw benne' ka' želyo'e' ļo zchil yodon'. ³ Benne' ni, katen' bl'e'ele' Bedon' ļen Zwan', benne' ka' zjake' gan žo'ogak benách ka' ļo zchil yodon', na' góta'yoele' ļégake' bi da' wnézjwgake' chie'. ⁴ Naž Bedon' ļen Zwan' bwíagake' ļe', na' Bedon' gože' ļe':

—Bwia neto'.

⁵ Naž bennen' bze nage' chégake' dan' žžen ļaže'e bi da' wnézjwgake' chie'. ⁶ Bedon' gože' ļe':

—Bi de mežw plat, na' mežw oro chia', san da' dezen chia' gonna' chio'. Ni'a che yeļa' wak che la Jesús, Benne' Criston', Benne' yež Nasaret, wzó ža', na' wzá'.

⁷ Naž Bedon' beḫwe' ne'e ļi ža, na' bchise' ļe', na' ļa' beyakte ni'e, na' beyitjte bechj ni'e. ⁸ Naž wzá' bennen', na' wxite', na' wzíe'. Wyázļene' Bedon' na' Zwan' tzen ļo zchil yodo', na' zze'e, na' žxite', na' zka'n zene' Dios.

⁹ Yógo'te benách ka', benne' nníta'gake' ga na', bl'é'gekle' ļe' zze'e, na' zka'n zene' Dios. ¹⁰ Ka' goken, bžébegake', na' bebángkele' kan nak dan' goken, dan' beyónbia'gake' ļe', nake' bennen' zbi'e' žoa'a yodo' gan nzin' Da' Ḫtan Gan Žo'ožo, na' znnabe' no benne' bi da' wnezjwe' chie'.

Da' bchalj Bedw ļo zchil yodo'

¹¹ Bennen' bi gok se'e, na' beyake', beḫwe' na' Bedw ļen na' Zwa. Naž bđobgak yógo'te benách ka' gan nníta'gake' ļo zchil yodo' da' nzin' Zchil Che Salomón, na' žebángkele'. ¹² Kate' bl'e'el Bedon' da' ni, gože' benne' ka':

—L'e'e, benne' Israel ka', žbiž chen' žebánlele che da' ni? žBiž chen' zwíale neto', na' žéklele ļen yeļa' wak chežto', o ni'a che da' žejle'to' che Dios, néto'ze beyonto' benne' ni, na' bento' ga zze'e? ¹³ Nak da' ni da' ben Dios, Bennen' nake' Dios chegak ḫa wdé chežo ka', Bran, na' Isaak, na' Jakob. Dios na'kze wdápelj'e Ží'ne', Jesusen', ba la'ne. Jesusen', ļe'ekze bdele-ne' ļo na'gak benne' ka' zñna biá'gake' ļe'e. Kate' gónele Pilato wsane' Jesusen', bžonle-ne'. ¹⁴ Bzoale cheļa'ale Benne' Chawen', Benne' la'y, na' wnnáblele Pilaton' wsane' chele to benne' wetw benách ka'. ¹⁵ Ka' goken, bétkzele Bennen' žonnkze' yeļa' nban da' zejli' kanne chežo. Naž Dios besbane' L'e' ļo yeļa' got, na' kan nak da' ni zzoa lito' chen ļawle ļe'e. ¹⁶ Dan' bejl'é' benne' ni che Jesusen', beyák ni'e, na' zļé'elele-ne', na' nónbia'le-ne'. Dan' žejli'e che Jesusen', L'e' kate' gabí beyone' benne' ni, na' zļé'ekzelele yógo'tele kan nake' na'a.

¹⁷ 'Na'a, lježado' ka', nnezla' benle da' ka', na' betle Jesusen' dan' bi bejní'ilele, na' bi bejní'igekle' benne' ka'

zna biá'gake' le'e. ¹⁸ Ki be' Dios latje nich gak da' wné' zga'ale, da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' le' kan žala' saka' Benne' Criston'. ¹⁹ Che len, le yeyát laže', na' le yeyák che Dios, nich yeké'e doľa' da' nbága'le, na' gone' ga yeyák láže'le. ²⁰ Naž seje'e Jesusen' da' yoble, Bennen' ža ni'te bzoe' chie' gake' Benne' Criston', Bennen' nna bi'e le'e. ²¹ Na'a, žon byenen ga'ne' ya'abá che Dios kate' žinže ža yeyone' chawe' yógo'te da' žaken, na' gaken kan ba wnnakze Dios, da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' le' ža ni'te. ²² Lezka' Moisés gože' xa xto'žo ka', na' wnné': "Xanžo Dios seje'e chele to benne' galje' ladjwgak biche' lježle ka'. Gake' benne' wchalje' lo wláz Dios. Seje'e le' chele kan bseje'e neda'. Žon byenen wzé nagle-ne' kan nak yógo'te da' yi'e le'e. ²³ Yógo'te benne' ka', benne' bi wzé nággake' che Bennen' wchalje' lo wláz Dios, kwia yí'gake', na' kwásljengake' benách ka' che Dios."

²⁴ Kan nak ža ni zoažo na'a, bloé'egekle yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios kate' wzó law zoa Samuel, na' wdé na'. ²⁵ Le'e nakle za'sógak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' diža' žka'n chawe', da' bchebe laže' Dios chegak xa xto'žo ka', naken chele. Ki ben Dios katen' gože' Bran: "Ni'a che da' gon za'só' gon chawa'a yógo'te benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga." ²⁶ Katen' Dios besbane' ži'ne' lo yeľa' got, na' bseje'e le' nežw chele le'e nich gak gon chawe'e le'e, na' nich gone' ga wsanle da' kegle da' žonle.

Želžin Bedw len Zwa lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'

4 Kate' Bedw len Zwa ne zcháljlengake' benách ka', bχoz judío ka' len benne' yodo' saduseo ka', na' benne' zchi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka', la' bžíntegake' gan nníta'gake'. ² Bža'agak benne' ki dan' žsédgekle Bedon' len Zwan' benách ka', na' zzéngake' légake' yebangak benne' gat ka' dan' ba bebán Jesusen'. ³ Naž bēxwgake' Bedon' len Zwan', na' bséjwgake' légake' liž ya kate' žinže ža yoble dan' ba za' žaže ža na'. ⁴ Benne' zan bejlé'gake' che Benne' Criston' dan' béngake' da' bchaljgak Bedon' len Zwan'. Na'a, légakze benne' byo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston' zej nake' ka gayo' mile'.

⁵ Ža chope ža benne' wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wsdle ka', bdóbgake' lo yež Jerusalén. ⁶ Lezka' Anás, bχoz blo, na' Kaifás, na' Zwa, na' Kantr, na' yógo'te ljež bχoz blon', bdóbgake' ga na'. ⁷ Naž bché'gake' Bedon' len Zwan', na' bzégake' légake' gachje láwe'le gan nníta'gake'. Wnnábgekle' légake', na' wnná'gake':

—žBiž yeľa' wnná bia' nzi' lo na'le žonle da' ki? žNož benne' bdie' lo na'le yeľa' wnná bian'?

⁸ Naž Bedon' gože' légake', zoalen Dios Be' La'y le', na' wnné':

—Le'e, benne' ka' zna bia'le neto', benách Israel ka', na' le'e, benne' gole ka'. ⁹ žZnnáblele neto' na'a kan nak da' chawe' da' bento' che benne' yižwé' ni, na' nakx beyake' chawe'? ¹⁰ Zzejni'ilton' le'e nich

nnéžgeklen yógo'te benách Israel ka'. Beyák benne' ni zoe' lawle dan' ben žin yeľa' wak che Jesús, Benne' Criston', Benne' yež Nasaret. Le'e bda'le-ne' le'e yag kroze, san Dios besbane' le' lo yeľa' got. ¹¹ Dios bchalje' che Jesusen', katen' wnné': "Yež na' da' bzoele le'e cheľa'ale, le'e, benne' wen ze'e ka', na'a naken yež da' wžekza' neda' nich gaken yež blo che ze'e." ¹² Bi zoa no benne' yoble, benne' gak yeslé' benách ka', dan' bi zoa nitó benne' yoble yežlyó nga, bennen' bzoa Dios, nich yeslé' žo'o.

¹³ Kate' blé'egekle' zej nak Bedon', na' Zwan', benne' wechóg laže' ka', gókbe'egekle' bi nsédgekle' che yodo', na' zej nake' benne' gazjw ka', na' bebá'ngake', na' besá' láže'gake' Bedon' len Zwan' wnníta'lengake' Jesusen'. ¹⁴ Lezka' blé'egekle' zoa bennen' ga na', bennen' beyake', na' zie' lágwage', na' bi be gok nnégake' chégake'. ¹⁵ Naž góžgake' benne' ni'a ná'gake' ka' yebéjgake' Bedon' len Zwan' l'í'ale che yo'o gan zej ndobe', na' ben xtiža'gake' la' légakze'. ¹⁶ Wnná'gake': —žNakxkzen' gonžo chegak benne' ki? Da' li bēngake' to da' žonen ga žebá'ngake' benách ka', na' yógo'te benách ka', benne' nníta'gake' Jerusalén, nnéžgekle' da' ki. Bi gak wži'ižo che da' ki. ¹⁷ Na'a, nich bi seže diža' ni, na' nich bi yéngklen benne' zanže, na'a žala' wchi'lžo benne' ki nich biž wcháljlengake' benách ka' kan nak che Jesusen'.

¹⁸ Naž blížgake' Bedon' len Zwan', na' bchí'igekle' légake' nich biž wcháljlengake' benách ka', na' biž wsédgekle' légake' kan nak che Jesusen'. ¹⁹ Naž beží'i Bedon' len Zwan', na' bely'e légake':

—Le wchi'a laže' le'e cha' nak chawe' law Dios wzé nágžeto' xtiža'le le'e ka' xtiža' Dios. ²⁰ Bi gak kwe'to' žize. Žon byenen wzóa lito' che da' bje'elto', na' da' benlto'.

²¹ Naž benne' yodo' wchi'a laže' ka' bchí'igekle' légake', na' naž bsane' légake' dan' bi bžé'gekle' nakle wsaka' zí'gake' légake'. Ki bēngake' dan' bžé'begake' benne' wláž ka', dan' yógo'tegake' žka'n zéngake' Dios ni'a che dan' goken. ²² Bennen' beyake', na' gok chie' da' žonen ga žebán láže'žo, ba zeje' ka choplalj yiz.

Znnábgekle' Dios gone' ga gákgake' wechóg laže'

²³ Kate' bsángake' Bedon' len Zwan', na' benne' ki bežíngake' gan zej nnita' ljéžgake' ka', na' bzéngake' légake' yógo'te da' wnnagak bχoz wnná bia' ka' len benne' gole ka'. ²⁴ Kate' béngake' da' ni, tzen bcháljlengake' Dios, na' wnná'gake':

—žXanto' Dios, ga'n zen Lo! Le' nako' Dios, na' beno' ya'abá. Beno' yežlyó nga. Beno' nisdó'. Beno' yógo'te da' zej nnitan' to to latje ka'. ²⁵ Lo wlazo' Le' bchalj Dabí, benne' wen žin chion', na' wzoa len Dios Be' La'y le', na' wnné':

žBiž chen' žongak benách ka' žo'osbé, na' zza' láže'gake' da' bi zej naken chawe'?

²⁶ Bengak benne' wnná bia' ka' žo'osbé lo yežlyó nga, na' gokgak toze benne' blo ka'. Bží'igake' chio' Le', Xanto' Dios, na' lezka' che Benne' Criston', Bennen' wžekzo' Le'.

²⁷ Da' li Herodes ĩen Ponsio Pilato, na' benne' zi'to' ka', na' benne' Israel ka', gókgake' toze ĩo yež nga. Bzóagake' Jesús, Zĩ'no' la'y, cheĵa'ale, Bennen' bzoakzo' cheto'. ²⁸ Béngake' yógo'te da' wnnó' Le' zga'ale kan góngake', na' goken kan ben chocho' xtižo'o kan žaĵa' gaken. ²⁹ Na'a, Xanto', bwia da' zchĩ'igekle' neto', na' ben ga gakto' wechóg ĵaže', nich wchaljto' xtižo'o, neto' benne' wen žin chio' ka'. ³⁰ Ben ga gak yeyonto' benne' yižwé' ka', na' ben ga soaĵen yeĵa' wak zen chio' neto', na' ben ga gak gonto' da' ka' góngaken ga yebán ĵáže'to', na' da' ka' gak biá'gaken. Ki gaken dan' Jesús, Zĩ'no' la'y, zóaĵene' neto'. Ka'kze gaken.

³¹ Kate' beyóž bcháljengake' Dios, wżíz latjen' gan wnníta'gake', na' Dios Be' La'y wzóaĵene' yógo'tegake', na' ĩen yeĵa' wechóg ĵaže' chégake' bcháljgake' xtiža' Dios.

Žeyóngake' toze da' ka' nápegake'

³² Benne' zan, benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', toze kan že' yichj ĵázdo'gake', na' toze kan béngake'. Nitó benne' ládjwgake' bi wnné' nak cheze' da' nape', san beyóngake' toze da' nápegake'. ³³ Ľen yeĵa' wak zen, benne' wbás ka' bseĵa' Xanžo' Jesusen', bzoa lí-gake' kan bebane' Ľe', na' yeĵa' ži'i' ĵaže' che Dios wzóaĵenen yógo'tegake'. ³⁴ Nitó benne' bi be byážjele', benne' zoe' ládjwgake'. Yógo'te benne' ka' zoa bi da' nápegake', yežlyó chégake', o lížgake', béte'gaken', na' mežw chen yjwá'gaken', ³⁵ na' bdégaken' ĩo na'gak benne' wbás ka' bseĵa' Benne' Criston', na' légake' be-lyisen' chegak benne' ka', benne' zoa bi da' žiažjen ché-gake'. ³⁶ Jwsé, bennen' bzoagak wbás ka' bseĵa' Benne' Criston' yetó le', Bernabé, da' znnan ĩen diža' xiža', Benne' Žeyón Zene', zoe' ga na'. Nbábĵene' za'só Lebí ka', na' golje' ĩo yežlyó Chipre, da' žen' gachje ĵáwe'le nido'. ³⁷ Bernabén' bete'e to kwe' yežlyó chie', na' yjwe' mežw chen, na' bdien' ĩo na'gak benne' wbás ka' bseĵa' Benne' Criston'.

Doĵa' da' ben Ananías tzen ĩen Safira, zo'le'

5 Zoa to benne' yoble lie' Ananías, na' bete'e to kwe' yežlyó chie'. Zo'le', Safira, bénĵene' Ľe' tzen. ² Bkache' Ananíasen' late' mežw che yežlyón', na' nnezle zo'le' dan' bene'. Da' bega'nzen yjwen', na' wloé'en ĩo na'gak benne' wbás ka' bseĵa' Benne' Criston', na' wnné':

—Kíte'ze wži'a.

³ Bedw gože' Ľe':

—Ananias, žwyó'o da' xiwe' ĩo yichj ĵázdo'o, na' benen ga žénelo' gon ĵáže'lo' Dios Be' La'y, na' bkacho'o che mežw che yežlyó chion'? ⁴ Katen' bga'n yežlyón' ĩo no'o, žbi goken chekzo'? Kate' beyóž beto'on, žbi wyó'o mežwn' ĩo na'kzo'? žBiz chen' wžé' yichjo' gono' da' ni? Dios na'kze gónelo' gon ĵáže'lo', kege bénne'ze.

⁵ Kate' benle Ananíasen' da' ni, ĵa' wbíxtie' ĩo yo ba nate'. Naž belbígá'te xkwide' ka', na' bchélgakbe' Ľe' ĵaže', na' bebéjgakbe' Ľe', na' bejkáche'gakbe' Ľe'. Bžébegak yógo'te benne' ka' béngekle' kan gok da' ni.

⁷ Ka chonne hora wdé na', bžin zo'le Ananíasen' ga na', na' bi nnezle' dan' goken che benne' byo chien'.

⁸ Naž Bedon' gože' Ľe':

—Wnná neda'. žKíte'ze wži'le che yežlyó chelen'?

No'len' wnné':

—O', kíte'ze wži'to'.

⁹ Naž Bedon' gože' Ľe':

—žBiz chen' ben toze xtiža'le, na' gónelele gon ĵáže'le Dios Be' la'y? Bwia nga. Ná'tege yeĵa'gak xkwide' ka', bi' ka' bejkáche'gakbe' benne' byo chion', na' ĵezka' yebéjgakbe' Ľe'.

¹⁰ Naž no'len' ĵa' wbíxtie' xni'a Bedon', ba nate'. Katen' beyo'ogak xkwide' ka', na' blé'egeklbe'-ne' ba nate'. Naž bebéjgakbe'-ne', na' bejkáche'gakbe'-ne' kwit benne' byo chien'. ¹¹ Che ĩen yógo'te benách ka' che Dios bžébegake', na' ĵezka' bžébegak yógo'te benne' ka' béngekle' kan gok da' ni.

Benne' wbás ka' žóngake' yeĵa' wak zan

¹² Benne' wbás ka' bseĵa' Benne' Criston' béngake' da' zan da' zej nak bian', na' yeĵa' wak zen ka' ĵawgak benne' ka'. Dbólbgake' tzen yógo'tegake' ĩo zchil yodo' da' nzin' Zchil Che Salomón. ¹³ Ladjw benne' ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', bi bežogle nitó benne' gónĵene' légake' toze, na' benne' wláž ka' wdápegake' légake' ba la'ne. ¹⁴ Naž yebaĵe benne' zan, benne' byo ka', na' no'le ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'. ¹⁵ Kate' blé'egekle' benách ka' da' ka' žongak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', belxóe' benne' yižwé' ka' ĩo blag ka', na' yebaĵe' ĩo da'aze ka', na' yjwá'gake' légake' gan nak kwit nez nich kate' te Bedon' ga na', zolze chie' chelen baĵe benne' yižwé' ka', nich yeyákgake'. ¹⁶ Ľezka' bžojgak benách yež gawze ka', na' bžíngake' ĩo yež Jerusalén, zej noe'e benne' yižwé' ka', na' benne' ka' želzake'e dan' zej yoe'e be' xi-we' ka', na' beyákgake' yógo'tegake'.

Benne' yodo' ka' žsaka' zí'gake' benne' wbás ka'

¹⁷ Che ĩen bžoz blo ĩen benne' yodo' saduseo ka', benne' ka' žónĵengake' bžoz blon' tzen, bēxwgake' Bedw. ¹⁸ Naž bžoz blon' ĩen benne' ka' žónĵengake' Ľe' tzen, ĵezka' bēxwgake' wbás ka' bseĵa' Benne' Criston', na' bséjwgake' légake' liž ya. ¹⁹ Naž ĵa' yel na'ze blá' to wbás che ya'abá che Xanžon', na' bsaljwe' liž yan', na' bebeje' légake'. ²⁰ Wbasen' gože' légake', na' wnné':

—Le chej, na' le chejsé ĩo zchil yodo', na' le wchaljĵen benách ka' nníta'gake' ga na', na' le wzenle légake' kan nak che yeĵa' nban da' zejlí kanne, na' kan gak sí'gak-en'.

²¹ Kate' béngekle' da' wnná wbasen', na' kate' za' ža'ni' zildo', belyoé'e ĩo zchil yodo', na' bsédgekle' benne' ka' nníta'gake' ga na'.

Ľa' na'ze bžoz blon' ĩen benne' ka' žónĵengake' Ľe' tzen dólbgake'. Btóbgake' benne' gole ka' ĩen benne' yodo' wchi'a ĵaže' ka', na' bséĵa'gake' ni'a ná'gake' ka' chjake' liž yan', nich chejxi'gake' benne' wbás ka' bseĵa' Benne' Criston', dan' žékgake' ne nníta'gake' ga na'.

22 Kate' bžingak ni'a na'gak benne' yodo' ka' ga na', bi bejxáka'gake' l'égake' lo liž yan', na' naž beyéjgake', na' bzéngkle' benne' yodo' ka' da' žaken. 23 Belyi'e benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnnágake':

—Da' li bejxáka'to' nyéjwte liž yan', na' benne' ka' žape chí'igaken' wnníta'gake' ga na', san kate' bsáljw-ton', bi bejxáka'to' nitó benne' lo yo'on'.

24 Naž bχoz blon' len bχoz wnná bia' ka', na' bennen' zchi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka', kate' béngkle' da' ni, gok zédgekle' dan' bi nnézgekle' gate žin da' žaken.

25 Naž bla' to benne' ga na'. Bzenle' l'égake', na' wnné':

—Le wia nga. Benne' ka' bséjwle liž ya nníta'gake' lo zchil yodo', na' žsédgekle' benách ka'.

26 Naž wyéj bennen' zchi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka' tzen len ni'a ná'gake' ka', na' béxwgake' benne' wbás ka' bseja' Benne' Criston', san bi be da' zia bėng-gake' chégake', dan' bžėbegake' benách ka' nníta'gake' ga na' wžė'egake' l'égake' yej. 27 Kate' ba bedjché'gake' benne' wbás ka', bzėgake' l'égake' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' bχoz blon' wnnable' l'égake', 28 na' wnné':

—¿Bi bchi'leto' le'e biž wsédlele benách ka' kan nak che bennen'? Na'a, ba wdisle da' žsédlele dot lo yež Jerusalén, na' žėnelele yesbága'le neto' zia ni'a che yela' got che bennen'.

29 Naž Bedon' len yezika' benne' wbás ka' bseja' Benne' Criston', bechébegake', na' wnnágake':

—Žon byenen wzé nágžeto' xtiža' Dios ka' xtiža'gak benách ka'. 30 Le'e betle Jesusen' katen' bda'le-ne' le'e yag kroze, san Dios chegak xa xto'žo ka' besbane' Le'. 31 Jesusen', Dios bzoakze' Le' gan nak blo kwitkze' li ža, nich gake' Benne' Blo, na' Benne' Weslá, na' nich gone' ga yeyát láže'gak benne' Israel ka', nich gak yenít lawe' doļa' da' zej nbage'e. 32 Kan nak da' ni, neto' zzoa liton', na' lezka' Dios Be' La'y zzoa lien'. Dios Be' La'y na' nake' Bennen' žseja' Dios nich sóalene' benne' ka' žóngake' kan žnna xtiže'e.

33 Kate' béngkle benne' yodo' wchi'a laže' ka' da' ni, bžá'agake', na' gónegekle' gótgake' benne' wbás ka'.

34 Naž Gamaliel, to benne' yodo' fariseo, wzíe' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'. Benne' ni žákli'e da' bchi'le Moisés, na' yógo'te benách ka' žápegake' le' ba la'ne. Gože' ni'a ná'gake' ka' yebéjgake' benne' wbás ka' bseja' Benne' Criston' lí'ale to chi'ido'. 35 Naž gože' benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, benne' Israel ka', le gape chi'i kwintle kan nak da' žėnelele gonle chegak benne' ki. 36 Žala' chejsá' láže'le kan gok zgá'atele kate' bžin ža ni zoažo. Bla' Teudas, na' ben kwine' ka' to benne' blo. Benne' ka' bėnlėngake' le' tzen wbábgake' ka' tape gaywá' benne' byo ka'. Benne' ka' žjake' lo wdile bėtgake' le', na' gós-lasgak yógo'te benne' ka' bėnlėngake' le' tzen, na' wzía yi' yógo'te da' ben bennen'. 37 Wdé gok dan', bla' Judas, benne' Galilea. Ki bene' katen' gok ža byéla'gak yógo'te benách ka' le'e yiche nich chíjzwgake' lázgake', na' bėnlėngak benne' zan le' tzen. Lezka' bėtgake' ben-nen', na' góslasgak yógo'te benne' ka' bėnlėngake' le' tzen. 38 Che len žapa' le'e: le wsán benne' ki, na' bi be

gonle chégake'. Cha' dan' znnágake' o dan' žóngake' naken chégakze benách ka', na' kwia yin', 39 san cha' zej naken che Dios, bi gak wchinnjen. ¡Le gape chi'i kwintle bi tíl-lenle Dios!

40 Naž bėngake' toze diža' len le'. Blížgake' benne' wbás ka' bseja' Benne' Criston', na' bđingake' l'égake'. Bchí'igekle' l'égake' nich bi wzėnžėgekle' benách ka' kan nak che Jesusen'. Naž bsángake' l'égake'. 41 Benne' wbás ka' bseja' Benne' Criston' bžójgake' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' žėbėle'egekle' dan' be' Dios l'égake' latje wzáka'gake' dan' zej nake' che Je-susen'. 42 Tža tža bsėdtezgekle' benách ka', na' bzoa lí-gake' che Jesús, Benne' Criston', gan nak lo zchil yodo', na' gan nak lo ližgak benách ka'.

Zbėgake' gaže benne' nich gáklėngake' benách yache' ka'

6 Kate' ža ka', belyán benách ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Benne' judío ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' zcháljgake' diža' griego, wnnėgake' chegak benne' judío ka' zcháljgake' diža' hebreo. Ka' goken dan' bi be bnezjw no benne' chegak no'le wzebe ka', no'le ka' zcháljgake' diža' griego, katen' bđisgake' da' gawgak no'le wzebe ka'. 2 Naž benne' chežinno wbás ka' bseja' Benne' Criston' btóbgbake' yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie', na' belyi'e l'égake':

—Bi nak chawe' soato' žize, na' bi wzóa lito' che xtiža' Dios, nich gonto' žin wawto' benách ka'. 3 Che len, ljež-to' ka', žala' kwele gaže benne' byo ka' ladjwle le'e nich ko'ožo lo ná'gake' žin ni. Benne' byo ka', žon byenen gákgake' benne' ka' žápegak yógo'te benách ka' lė-gake' ba la'ne. Žala' gákgake' benne' žejní'il ka', na' nak bia' Dios Be' La'y zóalene' l'égake'. 4 Neto' wcháljłentez-to' Dios, na' wsedlto' benách ka' xtiže'e.

5 Wyáz láže'gak yógo'tegake' da' ni, na' wžėgake' Esteban, to benne' dot laže'e žejli'e che Benne' Criston', na' zoalen Dios Be' La'y le'. Lezka' wžėgake' Lip, na' Prókoru, na' Nikanor, na' Timón, na' Parmenas, na' Nikolás, to benne' yež Antiokía, benne' zga'ale bche'e kan žone' nich wká'n zene' Dios kan žongak benne' judío ka'. 6 Naž bzėgake' benne' ka' wžėgake' lawgak benne' wbás ka' bseja' Benne' Criston'. Benne' wbás ka' bχoa ná'gake' l'égake', na' wnnábgekle' Dios gáklėne' l'égake'.

7 Wzeže xtiža' Xanžon', na' belyanle'e benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén. Lezka' benne' zan, bχoz judío ka', wzí' lo ná'gake' da' žejle'žo che Benne' Criston'.

Želzene' Esteban

8 Naž Esteban, zoalen yela' wak che Dios le', dan' bde Dios lo ne'e, bene' da' ka' žóngaken ga žebán láže'žo, na' da' ka' zej nak bian', da' ka' bene' lawgak benne' wlaš ka'. 9 Naž bžojgak bałe benne' ka' zej nbabe' yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yėngekle' xtiža' Dios, yo'on' nzin' Yo'o Chegak Benne' Ka' Biž Zej Ndo'e.

Łezka' benne' ka' zej nžoje' yež Sirene, na' yež Alejan-
dría, na' gan nbab Silisia, na' gan nbab Asia, bėngake'
benne' ka' tzen. Benne' ki wdíl díža'gake' ĩen Esteban
na'. ¹⁰ Bi bzoole xtíža'gake', dan' bchalj Esteban na' ĩen
yeļa' žejní'il dan' bnezjw Dios Be' La'y ĩe'. ¹¹ Naž bdíjw-
gake' benne' wen ĩaže' ka', nich nnágake': "Neto' benl-
to' da' zŋna Esteban na', zŋnie' che Moisés, na' che
Dios." ¹² Ka' goken, benne' ki bėngake' ga bža'agak
benne' wláž ka'. Łezka' bėngake' ga bža'agak benne'
gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka'. Yógo'te benne' ki
belbía di'e Esteban na'. Bėxwgake' ĩe', na' bchė'gake' ĩe'
ławgak benne' yodo' wchi'a ĩaže' ka'. ¹³ Łezka' bnní-
ta'gake' ĩáwgake' baĩe benne' ka' nich nnágake' da'
wen ĩaže', na' wnnágake':

—Bi zoa ži benne' ni zŋnie' che yodo' la'y nga, na' che
da' bchi'le Dios žo'o. ¹⁴ Benlto' da' wnná benne' ni kan
gon Jesús, benne' Nasaret. Wnné' wchinnje' yodo' ni,
na' wché'e da' ka' žónteze žonžo, da' ka' bchi'le Moisés
žo'o.

¹⁵ Naž benne' yodo' wchi'a ĩaže' ka' ĩen yógo'te
benne' ka' žė'gake' ga na', bwíagake' Esteban na', na'
blė'egekle' ĩawe', da' zŋnan' kan zŋna' ĩaw to wbás che
ya'abá che Dios.

Da' bchalj Esteban ĩawgak benne' yodo' ka'

7 Naž bĥoz blo wnnable' Esteban, na' wnné':
—¿Nakkze ki?

² Bechebe Esteban, na' wnné':

—Łe'e, benne' gole ka', na' ĩe'e, ĩjėža'do' ka'. Le wzé
nag da' yapa' ĩe'e. Dios, Benne' zente, bløe'e ĩawe' gan
wzóa Bran, ĥažo wdé na', katen' wzóe' gan nbab
Mesopotamia, zga'ale kate' bejsóe' ĩo yež Harán. ³ Dios
gože' ĩe': "Bžoj ĩažo, na' bkwasĩen biche' ĩježo' ka', na'
wyéj ĩo yežlyó da' włoe'elan' ĩe'." ⁴ Naž bžoj Bran na'
gan nbab Mesopotamia, da' naken yežlyó chegak
benne' Kaldea ka', na' bejsóe' ĩo yež Harán. Ło yežen'
got ĥa Bran na', na' ĩe' bekwase' ga na', na' Dios bchi'e
ĩe' ĩo yežlyó nga, gan zoažo na'a. ⁵ Dios bi bi'e ĩe' ĩatje
gak yežlyó nga chie'. Bi bnezjwe' ĩe' ni ĩáte'ze gan soe'
ĩo yežlyó nga, san Dios bchebe ĩaže'e wnezjwe' ĩe' yež-
lyó nga, na' te gat Bran na', na' gaken chegak za'sóe'
ka', ĩa'kze bi na' soa nitó ĥkwide' chie'. ⁶ Łezka' Dios
gože' Bran na': "Ĥjak za'só' ka' gan nak ĩo yežlyó
chegak benne' zi'to' ka', na' za'só' ka' gákgake' ka
benne' zi'to' ka' ga na'. Benne' yežlyón' ka' góngake'
za'só' ka' benne' ndo'w ka'. Wsaka' zí'gake' ĩégake' tape
gaywá' yiz." ⁷ Łezka' Dios gože' ĩe': "Neda' wsaka' zí'a
benne' yežlyón' ka' gan za'só' ka' gákgake' benne'
ndo'w ka', na' te na' žójkake' ga na', na' wkán zėngake'
neda' ĩo yežlyó nga." ⁸ Dios bėnlene' Bran na' to díža'
da' zka'n chawen', na' gože' ĩe' choge' ĩo beļa' chegak
benne' byo ka' nníta'gake' ĩiže' to da' gak bian' nzi' ĩo
ná'gake' dížan' da' zka'n chawen'. Wdé na' gok Bran na'
ĥa Isaak, ĥkwide' byo chien', na' katen' ba zejbe' ĥono'
ža, bchoge' ĩo beļa' chebe' dan' nak bian'. Isaak na',
ĩezka' bene' che Jakob, ĥkwide' byo chie', na' ĩezka' ben
Jakob chegak chežinnote ĥkwide' byo chie', benne' ka'

gókgake' ĥa wdé chegak chežinno kwe' ĩježgak benne'
Israel ka'.

⁹ Ĥa wdé chežo ka', ĩo yeļa' zge'el chėgake',
bėte'gake' ĥkwide' Jwsé, bi' biche'gake', ĩo na'gak
benne' ka' bejché'gake'-be' ĩo yežlyó Ejipto. Dios
wzóaĩene' ĥkwide' Jwsén', ¹⁰ na' beslé'-be' ĩo da' goken
chebe'. Dios bnezjwe' yeļa' žejní'il chebe', da' benen ga
wyáz ĩaže' benne' Faraón ĩebe'. Benne' Faraón wnná
bi'e ĩo yežlyó Ejipto, na' ĩe' bdie' ĩo na' ĥkwide' Jwsén'
yeļa' wnná bia', nich nna bia'be' benách Ejipto ka' ĩen
yógo'te benne' ka' wnníta'gake' ĩižkze Benne' Faraón
na'.

¹¹ 'Naž gokĩe'e wbín dot ĩo yežlyó Ejipton', na' gan
nbab Kanaán nga, na' wzáka'gak yógo'te benne' ka'
wnníta'gake' ža na'. Bi bžel da' gawgak ĥa wdé chežo
ka'. ¹² Kate' benle Jakob de zoa' stribie ĩo yežlyó Ejipton',
bseĩe'e zí'ne' byo ka' ga na', benne' ka' zej nake' ĥa wdé
chežo ka'. Ka' goken da' nežw chi'i jake' ga na'. ¹³ Kate'
da' chope chi'i jake' ĩo yežlyó Ejipton', ben Jwsé na' ga
beyónbia'gak benne' biche'e ka' ĩe'. Ka' goken, wnezele
benne' Faraón no benne' ka' zej nake' biche' Jwsén'.

¹⁴ Naž Jwsén' bseĩe'e díža', na' bene' ga blā' Jakob,
benne' nake' ĥe', ga na', tzen ĩen biche' ĩježe' ka',
benne' ka' gókgake' chonnĩalj chi benne' ka'. ¹⁵ Ka' go-
ken, wzóa Jakob ĩo yežlyó Ejipto, gan gote' ĩe', na' ĩez-
ka' gotgak ĥa wdé chežo ka' ga na' kate' bza'a ža chė-
gake'. ¹⁶ Katen' got to to ĥa wdé chežo ka', na' za'só-
gake' ka' jywá'gake' ĩégake' ĩo yežlyó che bennen' ĩe'
Sikem, na' bkáche'gake' ĩégake' ĩo yežw ba ka' ĩo blo-
jen' da' go'w Bran ĩo na'gak zí'n Hemor, benne' nake'
zí'n Sikem na'.

¹⁷ 'Kate' ba wdé yiz zan, na' bžin ža žaĵa' gak da'
bchebe ĩaže' Dios, dan' ben choche' xtíže'e gone' che
Bran na'. Belyán benne' ka' zej nbabe' chežinno kwe'
za'só Israel, na' gókgake' benne' zanĩe'e katen' wnní-
ta'gake' ĩo yežlyó Ejipton'. ¹⁸ Naž blā' benne' yoble,
benne' wnná bi'e ĩo yežlyó Ejipton', na' batkle benle'
kan nak da' ben Jwsé, bennen' góklene' benne' Ejipto
ka'. ¹⁹ Benne' wnná bian' ben ĩáže'le' ĥa ĥto'žo ka'. Bsa-
ka' zí'e ĩégake', na' bene' ga bsángake' ĥkwide' byodo'
ka' chėgake', nich gátgakbe'. ²⁰ Ła' ža na'ze golj ĥkwide'
Moisés, na' wyáz ĩaže' Dios ĩebe'. Dot chonne byo' ĥa ĥ-
na'be' besgole'-be' ĩo yo'o ĩižgake'. ²¹ Kate' bžin ža žaĵa'
wsangak ĥa ĥna' ĥkwide' Moisés na' ĩebe' nich gatbe',
na' blā' bi' no'le che benne' Faraón gan belka'ne'-be',
na' bejxi'e-be', na' besgole'-be' ka' ĥkwide' chekze'.

²² Ka' goken, bsdle ĥkwide' Moisés na' yógo'te da' žak-
gak benne' Ejipto ka', na' góklē'ebe' zen ĩo da'
wnnabe', na' ĩo da' benbe'.

²³ 'Kate' ba zej ĥkwide' Moisés na' chopĩalj yiz, wnná
ĩáže'be' chejwíabe' benne' wláž chebe' ka', benne' Is-
rael ka'. ²⁴ Kate' bžinbe' gan nníta'gake', blē'elbe' to
benne' Ejipto, žsaka' zí'e to benne' wláž chebe'. Naž
góklēnbe' benne' wláž cheben', na' betbe' benne' Ejipt-
ton'. Ka' goken, ĥkwide' Moisés na' bezi'be' wzón ben-
nen' ĩo wláž benne' wláž cheben'. ²⁵ Gokle Moisés na'
chejní'igekle benne' ĩježbe' ka' gon Dios ga yeslabe'
ĩekzbe' ĩégake', san ĩégake' bi bejní'igekle'. ²⁶ Ža chope

ža na' bejxáka'be' yechope benne' Israel ka', na' želdi'e, na' gónelbe' wzóa žibe' l'égake', na' gožbe' l'é-gake': "Le'e nak biche' lježle. ¿Biz chen' žsaka' z'le biche' lježle?"²⁷ Naž bennen' žone' lježe' da' zia bžige'e xkwide' Moisés na', na' wnné: "¿Nožkze benne' bzoe' le' nich nna bi'o neto', na' wchi'a lažo'o da' žonto'?"²⁸ ¿Žénelo' goto' neda' kan beno' neje, beto' benne' Ejipton'?"²⁹ Kate' benle xkwide' Moisés na' da' ni, naž bzonnjbe' ga na', na' bejsoabe' lo yežlyó Madián gan wzoabe' ka to benne' zi'to'. Lo yežlyó Madián na' bchag ná'lenbe' to xkwide' no'le lo yežen', na' goljgak chope xkwide' byo chie'.

³⁰ 'Kate' ba wdé choplaj yiz wzóe' ga na', na' kate' zoe' gan nak lo latje dach, da' zoan law ya'a da' nzin' Sinaí, na' bloe'e law to wbás che ya'abá lo yi' che yag yéche'do' da' žeyen. ³¹ Kate' Moisés na' bje'ele' yin', be-banle', na' wbige'e gawze nich le'elen' binlo, na' benle' chi'i Xanžon'. ³² Xanžon' gože' le': "Neda' naka' Dios chegak xa wdé chio' ka'. Naka' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob." Naž Moisés na', lo yela' zžebe chie' wzizeli'e, na' biž bežogle' wien'. ³³ Xanžon' gože' le': "Wlój zelo' ni'o, dan' nak la'y gan zo' dan' zoakza' neda', Dios, nga. ³⁴ Da' li ba bje'ela' da' želzaka' benách chia' ka', benne' Israel ka' nníta'gake' lo yežlyó Ejipto, na' ba benla' želbeže nyáche'gake'. Betja', na' zoa' nga nich yeslá' l'égake'. Da na'a, sela'a le' lo yežlyó Ejipton'."

³⁵ 'La'kze benne' wláz ka' che Moisés na' bzóagake' le' chela'ale, na' wnná'gake': "¿Nožkze benne' bzoe' le' nich nna bi'o neto', na' wchi'a lažo'o da' žonto'?" san Dios bsele'e le' nich gake' benne' wnná' bia', na' benne' weslá, kan wbás che ya'abán' gože' Moisés na' gan wzóe', katen' bloe'e lawe' lo yag yéche'don' da' žeyen. ³⁶ Moisés nikze bebeje' benne' wláz chežo ka' lo yežlyó Ejipton'. Ka' goken, bene' da' ka' bégaken ga bebán láže'gекle benách ka', na' lezka' da' ka' gok biá'gaken, da' ka' bene' lo yežlyón'. Lezka' bene' lo nido' da' nzin' Nido' Xna, na' lezka' bene' l'awgake' choplaj yiz gan nak lo latje dach. ³⁷ Moisés na'kze gože' benne' Israel ka', na' wnné: "Xanžo Dios sele'e to Benne' chele, Benne' galje' ladjw biche' lježle ka', na' gake' Benne' wchalje' lo wláz Dios. Sele'e le' chele kan bsele'e neda'. Lekze' žon byenen wzé nagle-ne'." ³⁸ Lezka' Moisés na'kze wzóalene' benne' ka' bdóbgake' che Dios lo latje dach, na' benlen wbás che ya'abán' le' tzen, wbasen' bcháljlene' le' law Ya'a Sinaí na'. Moisés na' wzóalene' xa xto'žo ka', na' Dios bdie' lo ne'e diža' la'y chie', da' zloe'elen kan gak gata' yela' nban chegak benách ka', na' bde Moisés na' dižan' lo na'gak za'sógake' ka' na' zejte ža zoažo na'a.

³⁹ 'Bi gónegекle xa xto'žo ka' góngake' da' bchi'le Moisés na' l'égake', san bzóagake' le' chela'ale, na' gónegекle' yeyéjgake' lo yežlyó Ejipton'. ⁴⁰ Katen' wzóa Moisés na' law Ya'a Sinaí na', l'égake' belyi'e Aarón, benne' biche' Moisés na', na' wnná'gake': "Žénelto' gono' dios ka' cheto', lo'a ka', nich chjaken lawto'. Bi nnezlto' bi gok che Moisés, bennen' bebeje' neto' lo yežlyó Ejipto." ⁴¹ Naž bégake' to beždo' da' naken ya

oro, na' bétgake' to zíla'do', na' bdégake'-ba' law beže oron', na' bégake' lni law bežen' dan' bégake'. ⁴² Che len Dios bsane' l'égake', na' wlój yichje' l'égake'. Naž bka'n zéngake' yi' ka' da' zej nnitan' ya'abá. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche kan wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, da' znnan:

Le'e, benne' Israel ka',
 ¿wlo'ole lawa' neda' bia beže ka',
 bia ka, betle-ba', na' bzeyle-ba',
 dan' benle lo latje dach choplaj yiz?
⁴³ Bi wlo'ole-ba' lawa' neda',
 san bia'le Molok, lo'a chelen'.
 Lezka' bia'le to da' naken ka belj ya'abá da' nzin' Dios Refán,

dan' bzoale ka dios chele.
 Da' ka' gókgaken lo'a chele ka'.
 Le'ekze bégaklen nich bka'n zenle l'égaken.
 Che len, yebeja' le'e lo yežlyó chele,
 na' wchi'a le'e zí'to'že gan že' yežlyó Babilonia.

⁴⁴ 'Katen' wnníta'gak xa xto'žo ka' lo latje dach, na' gota' to yo'o laže' chégake' gan wdape chí'igake' da' bchi'le Dios, dan' gok bian' Dios wzóalene' l'égake'. Bégake' yo'o lažen' kan Dios gože' Moisés gonon', katen' gože' le' gonon' kan nak dan' bje'ele', da' bloe'el Dios le' law ya'a na'. ⁴⁵ Lezka' bdégake' yo'o lažen' lo na'gak zí'ngake' ka' na' zejte ža na' xa xto'žo ka' bed-jwá'gaken' lo yežlyó nga, katen' wzóalen Josué l'égake', na' beká'agake' yežlyón' lo na'gak benách zi'to' ka', benne' ka' blag Dios lawgak xa xto'žo ka'. Ki bégake' yiz zan kate' bžinte ža wzóa Dabí. ⁴⁶ Dios wyáz laže'e Dabín', na' le' wnnable' Diosen' we'e le' latje gone' to yo'o gan soa Dios che Jakob. ⁴⁷ Diosen' bi bi'e le' latje, san Salomón, ži'n Dabín', bene' to yo'o che Diosen'. ⁴⁸ Ki bene', la'kze bi zoa Dios, Benne' wak ženle'e, to lo yodo' da' bengak benách ka'. Kan nak da' ni wnná to benne' bchalje' lo wláz Dios, katen' wnné:

⁴⁹ Ya'abá chia' naken ga ži'a znná bi'a
 na' yežlyó naken ga zzoa' ni'a.
 Ki wnná Xanžon': ¿Gonkzle le'e to liža?
 ¿Zoakze to latje gan žon byenen yezí' laža'a?
⁵⁰ ¿Kege len na'kza' bena' yógo'te da' ki?

⁵¹ Naž Esteban na' gože' benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnné:

—Le'e, benne' choch laže' ka', bi be žazen lo yichj lázdo'le. Nak žiže yichj lázdo'le kan žak chegak benách ka' bi zej nónbi'e Dios. Žží'itezle che Dios Be' La'y. Kan bengak xa xto'le ka', lezka' žonle le'e. ⁵² Xa xto'le ka' wžia láže'gake' yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. Lezka' bétgake' benne' ka' wnná'gake' zga'ale kan žala' la' Benne' Criston', Benne' Chawe', na' na'a, katen' bla' Benne' Chawen', le'ekze betle-ne' len na'gak benne' ka' bdá'gake' le' le'e yag kroze. ⁵³ Le'ekze nzi' lo na'le da' bsdle Dios, dan' bdegak wbás che ya'abá ka' lo na'gak xa xto'le ka', san bi žonle kan znnan.

Žótgake' Esteban

⁵⁴ Kate' benne' yodo' wchi'a laže' ka' bégекle' da' ki, naž bžá'ale'egake' Esteban, na' lo yela' zža'a chégake'

le' bxej láygake'. ⁵⁵ Naž Esteban na' bwie' ya'abale, na' zoalen Dios Be' La'y le', bje'ele' latje baní' gan zoa Dios, na' lezka' Jesusen', zie' kwit li' ža che Dios gan nak blo. ⁵⁶ Naž wnné':

—Le wia nga. Zle'ela' nyaljw ya'abá, na' ze Benne' Golje' Benách kwit li' ža che Dios.

⁵⁷ Naž benne' yodo' wchi'a laže' ka' bséjwgake' nág-gake', na' wžežeya'agake' zižje, na' tzen belbága'gake' le'. ⁵⁸ Wléjgake' le' na'le žoa'a yežen', na' bžé'egake' le' yej. Benne' ka' besbága'gake' Esteban na' zia bségake' laže' želxóa yéngake' gan nak xni'a to benne' lie' Saulo katen' bžé'egake' Esteban na' yej. ⁵⁹ Kate' ne zžé'egake' Esteban na' yej, le' bliže' Dios, na' wnné':

—Xana' Jesús. Wzí' be' nakkza'.

⁶⁰ Naž byechwe', na' bzoa žibe'. Wnnié' zižje, na' wnné':

—Xan. Bi yesbago'o légake' doła' ni.

Kate' beyóž bchalje' da' ni, na' gote'.

Saulo zbia laže'e benách ka' che Benne' Cristo

8 Saulo bénljene' tzen benne' ka' bétgake' Esteban. La' na'ze benne' ka' zka'n zéngake' Dios, na' žel'é'gake' che Jesusen', biá'gake' Esteban, na' bejkáche'gake' le'. Belbéželj'e chie'.

Kate' ža ka' benne' judío ka', benne' ka' bi žejlé'gake' che Jesusen', belbía láže'lj'e benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' zej nnite'e lo yež Jerusalén. Lezka' Saulo wžia laže'e benne' ka' žejlé'gake' chie' le'. Wyoé'e lížgake' ka', na' bexwe' benne' byo ka', na' no'le ka', na' bsejwe' légake' liž ya.

Naž yeláte'ze ka' bdachgak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', belgásełase' dot gan nbab Judea, na' gan nbab Samaria, na' légakze benne' wbás ka' bsełja' Benne' Criston' bgá'ngake' lo yež Jerusalén.

Zžin diža' chawe' gan nbab Samaria

⁴ Benne' ka' belgásełase' jake' yógo'te latje, na' bžé-gake' diža' chawen'. ⁵ Naž Lip, to benne' žónljene' tzen benne' ka' belgásełase', wyeje' gan nbab Samaria, na' bzoa lie' che Benne' Criston'. ⁶ Bdobgak benách Samaria ka', na' dot láže'gake' bze nággake' da' wnná Lipen', dan' béngkele' xtiže'e, na' blé'egekle' da' zej nak bia' ka' da' žone'. ⁷ Ka' goken, dan' bene' ga bežojgak be' zan, be' xiwe' ka' zej yo'o benách ka', na' belbéžeya'an zižje, na' beyakgak benne' zan, benne' yižwé' ka', benne' ka' bi gok sá'gake', na' benne' ka' gok nyokgak ni'a ná'gake'. ⁸ Ka' goken, bebégekle' benne' ka' nníta'gake' lo yežen'.

⁹ Wzóa to benne' lie' Smon ga na'. Nake' benne' zga'ale goke' benne' wžá' wnné' ya'a lo yežen', na' ben láže'le' benne' Samaria ka', na' lekze' wnné' nake' benne' wak zente. ¹⁰ Yógo'te benne' ka' bze nággake' che benne' ni, gan zzo law benne' gaxjw ka', na' zejte benne' blo ka', na' wnnágake': "Benne' ni, nzi' lo ne'e yela' wak žen che Dios." ¹¹ Ka' goken, wdápegake' le' ba la'ne, dan' scha ba ben láže'le' légake' len yela' wžá' wnné' ya'a chie'.

¹² Kate' bejlé'gake' da' bzoa li Lipen' che diža' chawen' kan zna bia' Dios, na' kan nak che Jesús, Benne' Criston', naž bezóagake' nis, benne' byo ka', na' no'le ka'. ¹³ Lezka' Smon na' bejli'e che Jesusen', na' bezóe' nis, na' wdáteze' tzen len Lipen'. Kate' bje'ele' yela' wak žen ka' da' zej nak bian' da' žon Lipen', bebanle Smon na'.

¹⁴ Kate' benne' wbás ka' bsełja' Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, béngkele' kan goken, benne' ka' zej nbabe' Samaria ba nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, naž bséla'gake' Bedw len Zwa ga na'. ¹⁵ Kate' Bedon' len Zwan' bžíngake' ga na', naž gó-ta'yoegkle' Dios lo wláz benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', nich yedjsoalen Dios Be' La'y légake'. ¹⁶ Kate' bžinte ža na', bi na' yedjsoalen Dios Be' La'y lé-gake'. Bezóazegake' nis nich gágake' toze len Xanžo Jesusen'. ¹⁷ Naž Bedon' len Zwan' belxóa ná'gake' benne' Samaria ka'. Góta'yoegkle' Dios, na' bedj-soalen Dios Be' La'y légake'.

¹⁸ Kate' bje'el Smon, bennen' goke' wžá', dan' goken katen' benne' wbás ka' bsełja' Benne' Criston' belxóa ná'gake' benách ka', bedjsoalen Dios Be' La'y légake', na' gónele' chizjwe' légake' mežw, ¹⁹ na' gože' légake':

—Benn yela' wak ni chia', nich kate' xoa na'a

nóte'teze benne', yedjsoalen Dios Be' La'y le'.

²⁰ Naž Bedon' gože' le', na' wnné':

—Kwia yi' mežw chion' tzen len le', dan' žeklo' len mežw si'o yela' wak che Dios. ²¹ Bi nako' zi gónljeno' da' ni tzen, dan' yichj laždo'o bi naken chawe' law Dios.

²² Beyát laže' che da' kegle' da' žono', na' góta'yoele Dios, cha' yenít lawe' chio' da' ni da' zza' lažo'o.

²³ Zle'ela' nbago'o zia, na' nžejo' lo yelj che da' xiwe'.

²⁴ Naž bež'i Smon na', na' gože' légake':

—Le wliž Dios, na' le gáta'yoele Xanžon' ni'a chia' ne-da' nich bi gak chia' nitó da' ba wnnale.

²⁵ Kate' Bedon' len Zwan' beyóž bzoa lígake' che Benne' Criston', na' bsédgekle' xtiža' Dios lo yežen', naž lezka' bcháljgake' che diža' chawen' gan zej nnita' da' zan lažgak benne' Samaria ka', na' wdé na' beyéj-gake' lo yež Jerusalén.

Lip zchájljlene' to benne' nbabe' yežlyó Etiopía

²⁶ Naž to wbás che ya'abá bcháljlene' Lip, na' gože' le':

—Wzó ža, na' wyéj zaka' gan zde wbíž byo' zag ka'. Žino' gan zla' nez da' zejen Jerusalén, na' zejten yež Gasa, nezen' zden latje dach.

²⁷ Naž wyó'o Lipen' nez, na' zeje' lo nezen', na' bejchage' to benne' nbabe' yežlyó Etiopía, benne' wbíž. Lo yežlyó Etiopía na' nake' benne' blo law Kandase, no'len' zna bi'e benách Etiopía ka', na' žape chi'i benne' ni yógo'te yela' wnni'a che no'len', dan' žen' liže'. Wyéj benne' ni lo yež Jerusalén nich bka'n zene' Dios. ²⁸ Na'a, zeyeje' laže', na' ži'e lo karret chie', na' žole' da' nyejw le'e yiche kan wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te. ²⁹ Naž Dios Be' La'y gože' Lipen', na' wnné':

—Wbiga' gan zej karreten', na' wyéjljlenen.

³⁰ Kate' ba wbiga' Lipen' ga na', benle' che benne' wbižen'. Žoŕe' da' nyejw le'e yiche dan' wnná Isaíasen'. Lipen' gože' le':

—Žejni'ilo' dan' žolo'?

³¹ Beží'i benne' Etiopía na', na' wnné':

—¿Nakḡ gak chejni'ilan' cha' bi zoa no benne' wzejni'ile' neda'?

Naž góta'yoele' Lipen' kwene', na' kwé'lene' le' tzen lo karreten'.

³² Dan' nyejw le'e yiche dan' žoŕe', znnan ki:

Ka to zíla'do',

bché'gake' le' nich gótgake' le',

na' ka zíla'do',

bia bi zbéžeba' kate' zchóggake' yícha'ba',

lezka' ben le', bi bsaljw žoe'e, na' bi be wnné'.

³³ Bzógagake' le' cheja'ale,

na' bi biá'gake' latje no benne' wchi'a laže'e le'.

¿Nožkze benne' gak wloe'ele' zia da' zej nbaga' benne' wláž chie' ka'?

Le'gakkze' bétgake' le'.

³⁴ Naž benne' wbižen' wnnable' Lipen', na' gože' le':

—Žáta'yoela' le' wzejni'ilo' neda'. ¿Nož benne' wnná bennen' bchalje' lo wláž Dios da' ni kan nak chie'?

¿Bchalje' chekze', o che benne' yoble'?

³⁵ Naž len ja' diža' nize wzó law Lipen', na' bzejni'ile'

le' diža' chawen' kan nak che Jesusen'. ³⁶ Katen' zej

yo'e nez zjake', bžingake' gan de nis. Naž benne'

wbižen' gože' Lipen', na' wnné':

—Bwia nga. Že' nis nga. ¿Wakkze yezó'a nis?

³⁷ Lipen' gože' le':

—Cha' žejli'o dot lažo'o, gak yezó' nis.

le' beži'e, na' wnné':

—Žejli'a che Jesús, Benne' Criston', nake' Zí'n Dios.

³⁸ Naž wleke' karret chien' žize, na' žoptie' bétjgake', na' wyázgake' lo nisen'. Naž Lipen' bezóe' benne' wbižen' nis. ³⁹ Kate' bežó'gake' lo nisen', Dios Be' La'y bechi'e Lipen', na' biž bje'el benne' wbižen' le'. Naž beyo'e nez nezen', zeyeje', na' žebele'. ⁴⁰ Kate' ba žakbe'el Lipen', ba zoe' lo yež Asoto. Wdúe' yógo'te yež ka' zej nnitan' ga na', na' bchalje' diža' chawen' ga bžintie' lo yež Sesarea.

Saulo žeyake' che Benne' Cristo

9 Xakte na' bi bsan Saulo zbia laže'e benne' ka' žejlé'gake' che Xanžon', na' gónele' gote' lé'gake'.

Nich gone' ki wyeje' law bḡoz blo, ² na' wnnable' le' gone' to yiche wnná bia' da' chjo'e lawgak benne' wnná bia' ka' chegak yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, benne' ka' nníta'gake' lo yež Damasko, na' cha' chejxake'e benne' byo ka', o no'le ka' ga na', benne' žejlé'gake' che Jesusen', na' gak yechi'e lé'gake' zej nžeje' lo yež Jerusalén. ³ Kate' Saulon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen, ne zej yo'e nez nezen' zjake', na' kate' za' žingake' lo yež Damaskon', ka' gaze wza'ni'le'e to baní' da' zan' ya'abá, dan' wza'nín' gan zjake'. ⁴ Naž Saulon' bgo'ne' lo yo, na' benle' chi'i to benne' ži'e le':

—Saulo, Saulo, ¿biz chen' zbia lažo'o neda'?

⁵ Saulo wnnable' le', na' wnné':

—¿Nož le', Xanžon'?

le' wnné':

—Naka' Jesús na'kze, Bennen' zbia lažo'o. Žsaka' zi' kwino', dan' zži'o chia'. Žak chio' kan žak che beže, bia žsaka' zi' kwimba' kate' zlibba' yag ntoche' da' žóngekle'-ba' zi'.

⁶ Naž Saulon' wžízlj'e, na' bžebe'. Wnné':

—Xan, ¿biz žénelo' gona'?

Xanžon' gože' le':

—Wyase, na' wyáz lo yežen', na' seja'a to benne' gan so', benne' wzenle' le' da' žala' gono'.

⁷ Bžébegak benne' ka' zjáklene' Saulon' tzen, dan' béngekle' chi'in', la'kze bi blé'egekle' nitó benne'. ⁸ Naž beyás Saulon', na' kate' bḡá' yej lawe', bi be zle'ele'.

Che len bḡwngake' ne'e, na' bché'gake' le' lo yež Damaskon'. ⁹ Saulon' wzóe' ga na' chonne ža ncho' yej lawe', na' bi be we'j bdawe'.

¹⁰ Lezka' Ananías, to benne' žejli'e che Benne' Criston', zoe' lo yež Damaskon', na' Xanžon' bloe' lawe' gan zoe' lo da' bje'e dáwe'le', na' gože' le':

—Ananías.

le' bechebe', na' wnné':

—Zoa' nga, Xan.

¹¹ Xanžon' gože' le':

—Wzó ža', na' wyéj gan nak nezen' nzin' Nez li, na' lo liž Judas wnnáb cha' zoa Saulo, benne' Tarso, ga na'.

Žáta'yoele' Dios lo yo'on'. ¹² Ba bje'e dáwe'le' za' to benne' lie' Ananías, na' choe'e gan zoe', na' xoa ne'e le' nich yeyaljw yej lawe'.

¹³ Naž beží'i Ananías na', na' gože' le':

—Xan, benne' zan ba bžéngekle' neda' kan žon bennen', dan' benle'e da' zia chegak benne' ka' žejlé'gake' chio', benne' ka' nníta'gake' Jerusalén. ¹⁴ Lezka' ze'e nga, na' lo wláž bḡoz wnná bia' ka' nzi' lo ne'e yela' wnná bia' goxwe' yógo'te benne' ka' zcháljlengake' Dios ni'a che Lo'.

¹⁵ Naž Xanžon' gože' Ananíasen', na' wnné':

—Wyéj, dan' wžekza' neda' bennen' nich wzóa lie' chia' neda' lawgak benách zi'to' ka', na' lawgak benne' ka' znná biá'gake' lé'gake', na' lezka' lawgak benách Israel ka'. ¹⁶ Wloe'ela' le' da' zan da' sáka'lj'e lo wlaza' neda', katen' gone' xchina'.

¹⁷ Naž Ananíasen' wyeje' ga na', na' wyo'e' yo'on'. Bḡoa ne'e Saulon', na' gože' le':

—Bicha'a Saulo, Xanžo Jesús, Bennen' bloe' lawe' lo nez gan zo'o, bseje'e neda' nich yeyaljw yej lawo', na' nich yedjsoalen Dios Be' La'y le'.

¹⁸ La' na'ze da' zej naken ka zezá' bel ka' bḡjwngaken lo yej lawe', na' la' beyáljwte yej lawe'. Naž wzó ža' Saulon', na' bezóe' nis. ¹⁹ Wdúe' na' we'j bdawe', na' beyák laže'e. Ka chope chonne ža wzólene' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Damasko.

Saulo zzoa lie' che Benne' Cristo lo yež Damasko

²⁰ Ła' wzó ławte Saulo zzoa lie' che Benne' Criston' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' wnné':

—Jesús na'kze nake' Zi'n Dios.

²¹ Bebán láže'gak yógo'te benne' ka', benne' žylenle' chie', na' wnnágake':

—¿Kege benne' ni bennen' bžia yi'e benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, benne' ka' zcháljengake' Dios lo la Jesusen'? Nich gone' ki bļe'e ga ni, nich wchi'e lė-gake' zej nžeje' lawgak bħoz wnná bia' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén.

²² Saulon' gok chochže', na' bene' ga wžé' zédgekle benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Damasko, dan' bļoe'ele' lėgake' Jesús na'kze nake' Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gake' yedjnná bi'e lėgake'.

Želá Saulo lo na'gak benne' judío ka'

²³ Kate' ba gok zan ža, naž benne' judío ka' bėngake' toze diža' gótgake' Saulon'. ²⁴ Dot ža dot yele benne' judío ka' wžé' nāwgake' lė' gan zdėgake' lo ze'e da' žape chi'in yežen', nich gótgake' lė', san gókbe'ele Saulon' da' žėnegekle' góngake' chie'. ²⁵ Naž benne' ka' žejlė'gake' che Benne' Criston' bché'gake' Saulon' žel, na' belwė'e lė' to lo xkwit zen da' nžejen do, na' btín-negake' lė' na'le lo ze'en' dan' žape chi'in yežen'.

Žežín Saulo lo yež Jerusalén

²⁶ Kate' bežín Saulo lo yež Jerusalén, gónele' gónlene' tzen benne' ka' žejlė'gake' che Benne' Criston', san yó-go'tegake' bžėbegake' lė', dan' bi žejlė'gake' žejlė' Saulon' che Benne' Criston'. ²⁷ Naž Bernabė bchi'e Saulon' gan zej nnita' benne' wbás ka' bseł'a Benne' Criston'. Bzenle' lėgake' kan gok che Saulon', na' kan bļe'ele' xanžon' lo nez, na' xanžo na'kze bcháljlene' lė', na' kan ben Saulon' lo yež Damasko, len yeł'a wechóg laže' bzoa lie' che Jesusen'. ²⁸ Naž Saulon' wzóalene' lė-gake' lo yež Jerusalén, na' bėnlene' lėgake' tzen. ²⁹ Len yeł'a wechóg laže' Saulon' bzoa lie' che xanžon', na' bdił diže'e len benne' judío ka', benne' ka' zcháljgake' diža' griego, na' lėgake' gónegekle' gótgake' lė'.

³⁰ Kate' lježžo ka', benne' žejlė'gake' che Benne' Criston' gókbe'egkle' da' ni, na' bché'gake' Saulon' lo yež Sesarea, na' bsėł'a'gake' lė' lo yež Tarso, da' naken laž Saulon'.

³¹ Naž gok chawe' chegak yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' dot gan nbab Judea, na' gan nbab Galilea, na' gan nbab Samaria, na' gok chóchgake'. Bžėbegake' xanžon', na' belyane' dan' goklen Dios Be' La'y lėgake'.

Bedw žeyone' Eneas

³² Yetó da' goken, kate' Bedw ne žejwíe' lježžo ka', bļe'e gan zej nnita' benne' ka' žejlė'gake' che Jesusen' lo yež Lida. ³³ Bejxake'e to benne' lie' Eneas ga na', na'

ba gok xono' yiz die' lo da'a dan' de'e yižwė', na' bi žak se'e. ³⁴ Bedon' gože' lė':

—Eneas, Jesús, Benne' Criston', žeyone' lė'. Wyase, na' betób da'a chion'.

Ła' wyaste Enėasen'. ³⁵ Yógo'te benne' ka' nníta'gake' lo yež Lida, na' lo yež Sarón, bļė'egkle' lė', na' be-łlė'gake' che xanžon', na' beyágake' chie'.

Žat Dorkas, na' žebane'

³⁶ Yetó da' goken, lo yež Jope wzóa to no'le žejli'e che Benne' Criston', no'len' lie' Tabita, na' kan nak diža' griego lie' Dorkas. No'len' bene' zan da' zej naken chawe', na' da' žáklengaken benne' yache' ka'. ³⁷ Da' goken ža na', wdá' Dorkasen' yižwė', na' gote'. Wdė bđfbgake' lė', bđíxjwgake' lė' to lo yo'o gan nak da' chope kwia. ³⁸ Dan' že' yež Jopen' gawze gan že' yež Lida gan zoa Bedon', benne' Jope ka', benne' žejlė'gake' che Benne' Criston', bėngkle' zoa Bedon' ga na'. Che len bsėł'a'gake' chope benne' gan zoe'. Góta'yoegekle' lė', na' belyi'e lė':

—Bi želo' sáłeno' neto'.

³⁹ Naž la' wzó ža'te Bedon', na' wyėłene' lėgake'. Kat-en' bžine' ga na', la' belche'tie' lė' gan nak lo yo'o gan de no'le gat na'. Naž no'le wzebe ka' bdóbgake' dot kwite', na' želbeže'. Bļoė'egkle' lė' laže' ka' chegak benne' byo ka', na' laže' chegak no'le ka', da' ka' ben Dorkasen' kate' ne wzóalene' lėgake'. ⁴⁰ Naž Bedon' be-beje' yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na' na'le. Naž bzoa zibe', na' bcháljlene' Dios. Byechje' gan de Dorkasen', na' wnné':

—Tabita, wyase.

Ła' bxa'te yej ław Dorkasen'. Kate' bļe'ele' Bedon', la' wyastie', na' wži'e. ⁴¹ Bedon' beıwe' ne'e, na' bchise' lė'. Naž bļiže' benne' ka' žejlė'gake' che Jesusen', na' lėzka' no'le wzebe ka', na' bejzıe' Dorkasen' lāwgake', ba bebane'. ⁴² Kan gok da' ni wzė diža' chen dot lo yež Jope, na' bejle'gak benne' zan che xanžon'. ⁴³ Zan ža bga'n Bedon' lo yež Jopen' lo liž Smon, to benne' žon chawe'e yid ža beže.

Da' ben Bedw lo liž Kornelio

10 Wzóa to benne' yež Roma lie' Kornelio lo yež Sesarea, na' zchi'e to gaywá' benne' žjake' lo wdıle, benne' ka' lėgake' Benne' Italia Žjake' Ło Wdıle. ² Kornelion' zka'n zene' Dios, na' zžėbe' lė'. Yógo'te benne' ka' nníta'gake' liže' žónlengake' lė' tzen. Kornelion' znejzwe' mežw zan da' žáklenen benne' yache' ka', na' zcháljlenteze' Dios. ³ Žedá chonne Kornelion' bļe'e dáwe'le' wyó'o to wbás che ya'abá gan zoe'. Wbasen' gože' lė':

—Kornelio.

⁴ Bžėbe Kornelion'. Bwie' wbás che ya'abán', na' gože' lė':

—¿Biz yi'o neda' xan?

Wbás che ya'abán' gože' lė', na' wnné':

—Dios ženle' da' zcháljłeno'-ne', na' nnėzkzele' da' žono', kan žákleno' benne' yache' ka'. ⁵ Na'a, žala'

se|o'o benne' ka' chjake' |o yež Jope, nich chejlížgake' to benne' lie' Smon, na' |ezka' lie' Bedw. ⁶ Bennen' zoe' liž to benne' žon chawe'e yid za beže, na' |ezka' lie' Smon, na' zoa liže' žoa'a nisdó'. Bedon' wzenle' le' da' žala' gono'.

⁷ Kate' ba bezá' wbás che ya'abán', wbasen' bcháljljlene' |e', naž Kornelion' bljže' chope bi' wen žin chie' ka', na' to benne' žeje' |o wdile, benne' zka'n zene' Dios, na' žónljene' tzen benne' ka' nníta'gake' liž Kornelion'. ⁸ Kate' beyóž bzenle' |égake' yógo'te dan' goken, bse|e'e |égake' |o yež Jopen'.

⁹ Ža chope ža, katen' zej yoe'e nez, na' za' žíngake' gan že' yež Jopen', |a' na'ze wžén Bedon' yíchjo'ole nich wcháljljlene' Dios, ne nak wawbíž. ¹⁰ |a' na'ze wdón Bedon', na' gónele' gawe'. Ĥak žsi'ní'agake' da' gawe', b|e'e dáwe'le'. ¹¹ B|e'ele' nyaljw ya'abá, na' to da' naken ka to laže' žeje zen žetjen gan zoe', na' nžejen dap kwe'te. ¹² Žiagak bia yixe' ka' |aw lažen', na' zan kan zej nakba', bia ka' zej nnita' tape ni'a ná'gakba', na' bia ka' želzobe kwíngakba' |o yo, na' bia ka' zoa xíl'gakba'.

¹³ Naž benle' chi'i to benne' ži'e |e':

—Bedw, wzó ža'. Bet-ba', na' bdaw-ba'.

¹⁴ Beží'i Bedon', na' wnné':

—O'o, Ĥan. Batkle bdawa' da' bi žala' gawto' o da' bi naken chawe'.

¹⁵ Da' bežoče chi'i benle' chi'i bennen', na' gože' |e':

—Da' ben chawe' Dios, bi nnio' chen: "Bi naken chawe'."

¹⁶ Chonne chi'i gok da' ki, na' naž laže' zen na' |a' beyepten ya'abá. ¹⁷ Kate' ne žek zedle Bedon', na' žezá' |aže'e biž zej|ás dan' b|e'e dáwe'le', benne' ka' bse|a' Kornelion' bžíngake' ga na', na' wnnábgake' gan zoa liž Smon na'. ¹⁸ Kate' bžíngake' ža yo'on', blížgake' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnábgake' |égake' cha' zoa to benne' lie' Smon ga na', bennen' |ezka' lie' Bedw.

¹⁹ Kate' ne žezá' |aže' Bedon' kan nak dan' b|e'e dáwe'le', Dios Be' La'y gože' |e', na' wnné':

—Bwia nga. Ba bžíngak chonne benne' ka' nga, na' žiljgake' |e'. ²⁰ Wzó ža' na'a. Betj zan yo'o. Bi gak chope |ažo'o chéjleno' |égake', dan' bse|a'a nedkza' |égake'.

²¹ Naž betj Bedon' zan yo'o gan zej nnita' benne' ka' bse|a' Kornelion', na' gože' |égake':

—Neda' bennen' žiljle. ĤBiž chen' za'le nga?

²² Bechébegake', na' belyi'e |e':

—Kornelio, bennen' zchi'e benne' ka' žjake' |o wdile, bse|e'e neto'. Nake' benne' chawe', na' zžebe' Dios. Yógo'te benne' judío ka' žápegake' bennen' ba la'ne, na' zej nži'ile' |e'. Yetó da' goken, to wbás che ya'abá bcháljljlene' |e', na' gože' |e' se|e'e benne' ka' yedjližgake' le' yido' liže' nich yenle' da' nno'.

²³ Naž Bedon' w|o'é'e |égake' |o yo'o, na' bi'e gan gá'ngake'. Kate' za' ža'ní' yetó ža, wyase Bedon', na' wyéjljlene' |égake'. Ba|e lježžo ka' bénljengake' |e' tzen, benne' ka' nníta'gake' |o yež Jopen'.

²⁴ Ža chonne ža, bžíngake' |o yež Sesarea. Ba zoa Kornelion' zbeze' |égake', na' ba btobe' biche'e ka', na' lježe' ka', benne' ka' nží'ižele', gan nak liže'. ²⁵ Kate' wyáz Bedon' li'a, bžoj Kornelion' |o yo'on', na' bejchage'

|e'. Bzoa zibe' xni'a Bedon', na' bka'n zene' |e' kan žonžo che Dios na'kze. ²⁶ Bedon' besó že'e |e', na' gože' |e':

—Wzó ža'. |ezka' benne' yežlyó nga naka' kan nako' le'.

²⁷ Kate' ne zchalje' da' ni, wyo'ote Bedon' |o yo'on', na' bejxake'e zej ndobe benne' zan ga na'. ²⁸ Naž Bedon' gože' |égake', na' wnné':

—|e'e nnézkzelele da' bchi'le Moisés, dan' znnan bi žala' gon|en to benne' judío tzen o chó'ojene' to benne' ži'to'. Na'a, Dios ba b|oe'ele' neda' bi žala' nnia' che nitó benne' nake' ka'ze o bi nake' chawe'. ²⁹ Che |en, kate' bljžle neda', |a' bidtia', na' bi gok chope |aža'a. Na'a znnaba', Ĥbiž chen' wnele neda'?

³⁰ Naž bechebe Kornelion', na' wnné':

—Ba gok tape ža ka zoažo na'a, žedá chonne, kate' ne žona' wbás, na' žljiža' Dios |o liža' nga, b|e'ela' to xk-wide' byo. B|oe'e |awbe' |awa' neda', nákwbe' laže' da' žákti'ten. ³¹ Gožbe' neda', na' wnnabe': "Kornelio. Dios ženle' da' znnablo'-ne', na' nnezle' da' žono', kan žákljeno' benne' yache' ka'. ³² Na'a, bse|a' benne' ka' |o yež Jope nich chejnnégake' to benne' lie' Smon, na' |ezka' lie' Bedw. Bennen' zoe' gan nak liž to benne' žon chawe'e yid za beže, na' |ezka' lie' Smon. Zoa liž bennen' žoa'a nisdó'. Kate' |a' Bedon' ga zo' ni, wzenle' le' diža' chawen'." ³³ Ka' goken, |a' bsé|a'tia' benne' ka' chejt|ljgake' le', na' chawe' beno' bido' gan zoato' ni. Che |en zoato' yógo'teto' nga, na' ndobto' |aw Dios nich wzé nagto' yógo'te da' ye' Dios le' wzenlo' neto'.

Da' wnná Bedw liž Kornelio

³⁴ Naž wzó |aw Bedw zchalje', na' wnné':

—Da' li žejni'ila' na'a, Dios bi zwíe' ye|a' zneze chegak benách ka', san t|ebe kan z|e'ele' žo'o. ³⁵ Žaz |aže' Dios benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, benne' ka' zžébegake' |e', na' žóngake' da' naken chawe'. ³⁶ Dios bdie' xtiže'e |o na'gak benne' Israel ka', na' bse|e'e to benne' bzoa lie' che diža' chawen' chie', da' žonen ga zga'n chawe' benách ka', na' bžinen chežo |o na' Jesús, Benne' Criston'. |ekze' nake' Ĥanžo yógo'težo. ³⁷ |e'e nnézkzelele da' goken gan nbab Judea, dan' wzó |aw goken gan nbab Galilea wdé bchalj žwa nich yezóagak benách ka' nis.

³⁸ Nnézkzelele kan ben Dios che Jesusen', Benne' Nasaret. Bse|e'e Dios Be' La'y |en ye|a' wak zen chie', na' |e' bénljene' Jesusen' tzen. Nnézkzelele kan wdé', na' kan bene' da' naken chawe', na' beyone' yógo'te benne' ka' belzake'e |o na' da' xiwe'. Ki bene', dan' wzoaljen Dios |e'. ³⁹ Na'a, neto' zzoa lito' che yógo'te da' ben Jesusen' gan nbab Judea, na' |o yež Jerusalén, na' kan goken, bétgake' |e', katen' bdá'gake' |e' |e'e yag kroze. ⁴⁰ Naž Dios besbane' |e' kate' gok chonne ža nate', na' bene' ga b|oe'e |awe' gan wzoato' neto'.

⁴¹ Bi b|oe'e |awe' |awgak yógo'te benách ka', san |awze-to' neto' b|oe'e |awe'. Dios wžekze' neto' ža ni'te nich wzóa lito' che Jesusen', na' we'j bdáw|ento' |e' tzen wdé bebane' |o ye|a' got. ⁴² Dios gože' neto' wzóa lito' chie' |e' |awgak benách ka', na' zzoa lito' che Benne'

Criston', na' znnato' nake' Bennen' bzoakze Dios nich wchi'a laže'e benne' ban ka', na' benne' gat ka'. ⁴³ Łezka' yógo'te benne' ka', benne' bcháljgake' lo wĺáz Dios ža ni'te, bzoa lıgake' che Jesusen', na' wnnágake': "Yógo'te benne' ka' chejlé'gake' chie' Łe', Dios yenit ławe' dolja' da' zej nbage'e ni'a che da' bene' Łe'."

Dios Be' La'y žedjsóalene' benne' zi'to' ka'

⁴⁴ Kate' ne zchalj Bedw da' ni, la' bžinte Dios Be' La'y, na' bedjsóalene' légake', yógo'te benne' ka' belyenle' dan' bchalj Bedon'. ⁴⁵ Bebán láže'gекle benne' judío ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' bžín-gake' ga na' tzen len Bedon', dan' Dios Be' La'y, Benne' bseja' Xažo Dios, bedjsóalene' benne' ka' bi zej nake' judío. ⁴⁶ Ki bėngake' dan' bėngekle' zchaljgak benne' zi'to' ka' diža' yoble, na' zka'n zėngake' Dios. ⁴⁷ Naž bchalj Bedon', na' wnné':

—ŁWak no benne' wžóngake' benne' ki nich bi yezóagake' nis? Nak bia' Dios Be' La'y bedjsóalene' légake', kan bedjsóalene' žo'o, benne' judío ka'.

⁴⁸ Wnná Bedon' yezóagake' nis dan' nzi' lo ná'gake' Xanžo Jesús. Naž benne' ka' góta'yoegекle' Bedon' gá'nlene' légake' chope chonne ža ka'.

Da' wnná Bedw ławgak benne' judío ka', benne' ka' che Jesús lo yež Jerusalén

11 Bėngekle benne' wbás ka' bseja' Benne' Criston' len lježžo ka' nníta'gake' gan nbab Judea, kan benne' ka' bi zej nake' judío wzı' lo ná'gake' xtiža' Dios. ² Kate' bežin Bedw lo yež Jerusalén, na' lježžo judío ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', bdił diža'gake' len le'. ³ Belyi'e Bedon':

—ŁBiz chen' wyó'oleno' benne' ka' bi zej nake' judío, na' bdáwłeno' légake' tzen?

⁴ Naž wzó ław Bedon' zzejni'ile' légake' kan nak dot dan' goken, ⁵ na' wnné':

—Wzóa' lo yež Jope, na' kate' ne zcháljljena' Dios, bje'e dáwe'la' to da' bloe'el Dios neda'. Bje'ela' to da' naken ka to laže' žeje zen, dan' nžejen dap kwe'te. Betjen zan ya'abá, na' bžinen gan zoa'. ⁶ Katen' bwian', nich le'ela' da' žian ławlen, bje'ela' bia yixe' ka' zej nnita' tape ni'a ná'gakba', bia yixe' snia ka', na' bia ka' želzobe kwíngakba' lo yo, na' bia ka' zoa xılgakba'.

⁷ Benla' chi'i to benne' gože' neda': "Bedw, wzó ža'. Betba', na' bdaw-ba'." ⁸ Naž goža'-ne': "O'o, Xan. Batkle bdawa' da' bi žała' gawto', o da' bi naken chawe'."

⁹ Naž da' bežope chi'i bliž benne' ya'abán' neda', na' gože' neda': "Da' ben chawe' Dios, bi nno' chen: bi naken chawe'." ¹⁰ Chonne chi'i gok da' ni, na' naž dot dan' bje'ela' la' beyepten ya'abá. ¹¹ La' na'ze bžintegak chonne benne' ža yo'o gan zoa', benne' ka' zej nžoje' lo yež Sesarea. Bseja' to benne' lie' Kornelio légake', na' bedjdıljgake' neda'. ¹² Dios Be' La'y gože' neda': "Wyejlen légake', na' bi gak chope lažo'o." Łezka' wzá'łengak žopte lježžo ki neda' tzen, na' wyejto' lo yež Sesarea gan wyo'oto' liž to benne' zoe' ga na'. ¹³ Bennen' bzenle' neto' da' bje'ele' kate' bla' to wbás che ya'abá lo liže'.

Wзіe' ławe', na' gože' le': "Na'a bseja' benne' ka' chjake' lo yež Jope, nich chejnnégake' to benne' lie' Smon, na' łezka' lie' Bedw. ¹⁴ Bennen' wzenle' le' diža' chawen' kan gak yeló' le', na' łezka' yelagak yógo'te benne' ka' nníta'gake' ližo'." ¹⁵ Katen' wzó ława' zcháljljena' légake', na' Dios Be' La'y bedjsóalene' légake' kan bedjsóalene' žo'o zga'ale. ¹⁶ Naž bejsá' laža'a da' wnná Xanžon', katen' wnné': "Da' li Zwa bezóe' benách ka' nis lo nis, san le'e, gak chele da' zloé'ezele yeła' žezóa nisen', dan' Dios Be' La'y yedjsóalene' le'e." ¹⁷ Che len, cha' Dios bseje'e Dios Be' La'y nich bedjsóalene' légake', tjebe kan bene' chežo žo'o, nolžo žejle'žo che Xanžo Jesús, Benne' Criston', žnozke neda' wži'a che Dios?

¹⁸ Naž, kate' bėngekle' da' ni wnníta'gake' žize, na' bka'n zėngake' Dios. Wnnágake':

—Ki naken, Dios žwe'e latje benne' ka' bi zej nake' judío, žeyát láže'gake' nich gata' yeła' nban da' zejlı kanne chėgake'.

Benne' yež Antiokía ka' žejlé'gake' che Benne' Cristo

¹⁹ Katen' benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', bėtgake' Esteban, na' belbía láže'gake' yezika' benne' ka' žejlé'gake' chie', naž bzonnjgak benne' ki, na' góslasgake'. Bejnníta'gake' yež zan gan nbab Fenisia, na' lo yežlyó Chipre, na' lo yež Antiokía, gan bzoa lıgake' che xtiža' Dios, san ławgakze benne' judío ka'. ²⁰ Łezka' yezika' benne' ka' bėnlengake' lé-gake' tzen, benne' ka' zej nbabe' yežlyó Chipre, na' benne' yež Sirene ka'. Benne' ki, kate' bžینگake' lo yež Antiokía, łezka' bcháljlengake' benne' zi'to' ka', na' bzoa lıgake' che diža' chawen' kan nak che Xanžo Jesús. ²¹ Yeła' wak che Xanžon' wzóalenen légake', na' benne' zan bejlé'gake' che Xanžon', na' beyákgake' chie' Łe'.

²² Kate' bžin diža' kan gok da' ni, benne' ka' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén, bėngeklen', na' bséla'gake' Bernabé nich cheje' lo yež Antiokía na'. ²³ Kate' Bernabén' bje'e lo yež Antiokía, bje'ele' da' žonn Dios chėgake', na' bebele'. Goze' lé-gake' žała' chejlé'tezgake' che Xanžon' dot láže'gake'. ²⁴ Bernabén' nake' benne' chawe', na' Dios Be' La'y zóalene' le', na' dot laže'e žejli'e che Benne' Criston'. Ni'a che da' bchalj Bernabén', benne' zan lo yežen' bejle'gake' che Xanžon'.

²⁵ Wdé na', wyėj Bernabén' lo yež Tarso, na' bejdilje' Saulo. Kate' bežel-le'-ne', bchi'e le' lo yež Antiokían'.

²⁶ Dot to yiz wnníta'gake' ga na', na' bėnlengake' tzen benne' ka' zej nake' che Benne' Criston', na' bsėdgекle' benne' zan ka'. Lo yež Antiokían', benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen' wzı' lágake' da' nežw chi'i Benne' Cristiano ka', da' zejłás Benne' Zej Yoe'e Benne' Criston'.

²⁷ Kate' ža ka' bałe benne' ka', benne' zcháljgake' lo wĺáz Dios, bžójgake' lo yež Jerusalén, na' bžینگake' lo yež Antiokían'. ²⁸ Wzé Agabo, to benne' žónłene' benne' ka' tzen, na' lo wĺáz Dios Be' La'y bzejni'ile' lé-gake', na' wnné':

—Za' gak wbın dot yežlyó nga.

Gok wbín na' katen' z̄nna bia' Klaudio, benne' Roma.
²⁹ Naž bchebe l̄áže'gak benne' ka' žejl̄é'gake' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' lo yež Antiokía, séla'gake' ka da' nápegake', da' gák̄lenen lježžo ka' nníta'gake' gan nbab Judea. ³⁰ Ki béngake', na' dan' bnéziwgake', bdégaken' lo na'gak Bernabén', na' Saulon' nich chjwá'gaken' lawgak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' gan nbab Judea.

Žótgake' Jakob, na' žsėjwgake' Bedw liž ya

12 Kate' ža ka' Herodes, benne' z̄nna bi'e, bene' ga bėxwgake' bałe benne' ka' che Benne' Criston', nich wsaka' zı'gake' lėgake'. ² Herodes na' bsele'e benne' ka', na' bėtgake' Jakob, benne' biche' z̄wa. Bė'gake' le' ya ntoche'. ³ Kate' gókbe'ele Herodes na' wyáz l̄áže'gak benne' judío ka' da' ni, na' bene' ga bėxwgake' Bedw. Gok da' ni ža ka' kate' žak lni katen' žáwgake' yet x̄til da' bi nzi' kwa zichj chen. ⁴ Wdė bėxwgake' Bedon', na' bsėjwgake' le' liž ya, na' bdėgake' le' lo na'gak tape kwe' benne' žjake' lo wdıle Wnníta'gake' tape' to to kwe' ka'. Ka' béngake' nich gape chí'igake' le'. Bžia l̄áže' Herodes na' yebeje' Bedon' lawgak benách ka' te lni Pasko', lni na' žejdínnegekle' kan ben Dios katen' bebeje' benách judío ka' lo yežlyó Ejipto. ⁵ Ka' goken, wdape chí'igake' Bedon' lo liž ya na', san benne' ka' che Benne' Criston' bchálj̄l̄entezegake' Dios, na' wnnábgekle' le' gák̄lene' Bedon'.

Dios žebeje' Bedw liž ya

⁶ Kate' za' žin ža žia l̄áže' Herodes yebeje' Bedw liž ya na' nich gote' le', la' že' na'ze de Bedon' z̄tase', na' zej nnita' chope benne' žjake' lo wdıle kwit Bedon', na' nžeje' len chope do ya. Wnníta'gak yebałe benne' ka' žjake' lo wdıle ža yo'o liž ya na', na' žape chí'igaken'. ⁷ La' na'ze to wbás che ya'abá che Xanžo Dios bl̄oe'e lawe' ga na', na' wza'ni'le'e baní' liž ya na'. Wbás che ya'abán' wdane' le'el sina' Bedon', na' besbane' le', na' gože' le':

—Wyase.

Naž beyéž do yan' dan' nžejen na' Bedon'. ⁸ Wbás che ya'abán' gože' le', na' wnné':

—Bchej li'o, na' blej zelo'.

La' bente Bedon' da' ni. Naž wbás che ya'abán' gože' le', na' wnné':

—Bxoa laže' yeno', na' da len neda'.

⁹ Bežój Bedon', na' wyéjlene' wbás che ya'abán', san bi žákbe'ele' cha' da' žon wbasen' naken da' li. Gokle' yele z̄nele'. ¹⁰ Katen' ba wdėgake' gan zej nnita' benne' nežw ka', na' benne' bežope' ka', benne' žjake' lo wdıle, benne' ka' žape chí'igake', na' bžingake' gan zoa da' naken ya, da' nbagan' gan žó'ogake' liž ya na', gan žežójgake' lo nez che yež. Gan žó'ogake', žakze chen wyaljwn. Kate' bžójgake', belzé'e gan bžingake' yetó nez, na' wbás che ya'abán' la' bezá'ałentie' Bedon'. ¹¹ Naž gókbe'ele Bedon', na' lo yichj l̄ázdo'ze' wnné':

—Na'a nnezla' da' li bseła' Xanžo Dios to wbás che ya'abá chie', na' beslé' neda' lo na' Herodes, na' lo yó-go'te da' gónegekle benne' judío ka' góngake' chia'.

¹² Kate' ne yo'o nez Bedon', žesá' l̄áže'e kan nak da' goken, na' bl̄e'e ža yo'o liž Lia, x̄na' z̄wa, x̄kwiden' zoa yetó labe' Markos. Lo yo'on' zej ndobe benne' zan, benne' žejl̄é'gake' che Benne' Criston', na' zchálj̄l̄en-gake' Dios. ¹³ Katen' bliž Bedon' gan žó'ogake' li'a, bžoj to x̄kwide' no'le lebe' Rode nich nnezlbe' nožen'. ¹⁴ Katen' beyónbia'be' chí'i Bedon', lo yeła' žebél chebe' bi bsáljwben', san taríaze beyejbe' lo yo'on', na' be-jzenlbe' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnabe':

—Zoa Bedon' ža yo'o.

¹⁵ Naž belyi'e-be':

—Nak yał yichjo'.

Lebe' chochže ben x̄tíza'be' naken ki. Naž wnnágake':
 —Kege le'. Bxin chelgen'.

¹⁶ Xak na' bi wzóa ži Bedon', žliže' benne' ka' nníta'gake' lo yo'on'. Kate' bsáljwgake' yo'o, to belnítzele' katen' bl̄é'gekle' le'. ¹⁷ Naž Bedon' bchis ne'e nich nníta'gake' žize, na' bzenle' lėgake' kan ben Xanžon', be-beje' le' liž yan'. Gože' lėgake':

—Le chejzenle Jakob, na' lježžo ka' kan goken.

Naž bežój Bedon' ga na', na' wyeje' ga yoble.

¹⁸ Kate' za' ža'ní' ža na', wžé' zédgekle benne' ka' žjake' lo wdıle kan goken, dan' biž yo'o Bedon' liž yan'.

¹⁹ Naž bseła' Herodes benne' ka' chejxi'gake' Bedon'. Katen' bi bžélgekle' le', wnnable' benne' ka' žjake' lo wdıle, benne' ka' wdape chí'igake' Bedon', dot da' goken. Wdė na' Herodes na' gože' ni'a ne'e ka' gótgake' benne' ka' žjake' lo wdıle. Naž bezá' Herodes na' gan nbab Judea, na' wyeje' lo yež Sesarea, gan bga'ne'.

Kan got Herodes

²⁰ Kate' ža ka' benne' yež Tiro ka', na' benne' yež Sidón ka' zdił díža'gake' len Herodes. Zga'ale benne' ka' nníta'gake' lo yežlyó che Herodes na' belsele'e da' žiažje chegak benne' ka' nníta'gake' lo yež Tiro, na' lo yež Sidón, san dan' zža'a Herodes na' lėgake', biž bi želsele'e chėgake'. Naž benne' Tiro ka', len benne' Sidón ka', gókgake' toze, na' béngake' ga bchálj̄ Blasto lo wláz lėgake' law Herodes na'. Nak Blaston' wen žin blo law Herodes na'. Benne' Tiro ka', len benne' Sidón ka', gónegekle' žingake' law Herodes na', nich nnábgekle' le' ga'n chawe' diža' bizjw chėgake'. ²¹ Naž Herodes na' bžia bi'e to ža yenle' chėgake', na' ža na' wži'e latje chie' gan zchi'a l̄áže'e bi da' žaken, nakwe' to laže' da' zakan', na' bchalje' lawgake'. ²² Naž wžėžeya'agak benne' ka', na' wnnágake':

—jKege bėnne'ze nga! jDios na'kze zchalje'!

²³ La' na'ze to wbás che ya'abá che Xanžo la' be'tie' le' dan' lekze' wzi'e yeła' zka'n zen da' žala' gaken che Dios. Naž golj bzoga' le'e Herodes na', na' gote' dan' žáwgakba' le'.

²⁴ Naž wzé diža' kan nak che Xanžon', na' belyán benne' ka' nzi' lo ná'gaken'.

Bernabé ĩen Saulo žejcháljgake' diža' chawe' da' nežw chi'i

²⁵ Kate' Bernabé ĩen Saulo ba bdégake' mežwn' da' btobgak benne' ka' che Benne' Criston' ĩo na'gak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ĩo yež Jerusalén, na' bezá'gake' ga na', na' beyéjgake' ĩo yež Antiokía. Ľezka' bché'gake' Źwa, xkwiden' zoa yetó labe' Markos.

13 Ľa' ža na'ze wnníta'gak benne' ka' zcháljgake' ĩo wĺáz Dios, na' benne' wsedle ka', ĩo yež Antiokía, benne' ka' zej nbáblene' benne' ka' che Benne' Criston' ĩo yežen'. Ki lágake':

Bernabé,

Smon, (Ľezka' lie' Benne' Gasj),

Lusio, (benne' yež Sirene),

Saulo,

Manaén, (benne' bgól-Ľene' tzen Herodes, benne' zn- na bi'e gan nbab Galilea).

² Katen' zej ndobe benne' ki Ľaw Źanžon', na' žóngake' wbás, Dios Be' Ľa'y gože' Ľégake', na' wnné':

—Le kwej Bernabé ĩen Saulo cheze chia' nich chjén-gake' žin na' dan' bliža' Ľégake' góngaken'.

³ Katen' beyóž béngake' wbás, na' bcháljĽengake' Dios, naž bĽoa ná'gake' chope' ki, na' bséla'gake' Ľégake'.

Wbás ka' zcháljgake' diža' chawe' ĩo yežlyó Chipre

⁴ Naž Bernabé ĩen Saulo jake' ĩo yež Seleusia dan' bseĽa' Dios Be' Ľa'y Ľégake' ga na', na' belbene' to ĩo barkw da' bchen' Ľégake' gan nak to yežlyó ĩo nisdo' da' nzin' Chipre. ⁵ Kate' bžingake' ĩo yež Salamina, bcháljgake' xtiža' Dios ga nak ĩo yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. Zej nchi'e xkwide' Źwa nich gákĽenbe' Ľégake'. ⁶ Kate' beyóž wdé-gake' yógo'te yeždo' ka' zej nnitan' ĩo yežlyó Chipren', da' zoan ĩo nisdo', naž bžingake' ĩo yež Pafos gan be-jxáka'gake' to benne' judío lie' Barjesús. Nake' benne' wžá' wen Ľaže', na' znne' zchalje' ĩo wĺáz Dios. ⁷ Benne' ni zóalene' Serjio Paulo, to benne' wnná bia', benne' žejni'ile'. Benne' wnná bian' bliže' Bernabén' ĩen Saulon', dan' gónele' yenle' xtiža' Dios. ⁸ Naž benne' wžán' beži'e chegak Bernabén', na' Saulon', dan' gónele' gone' ga bi chejlé' benne' wnná bian' che Dios. Benne' wžán' Ľezka' lie' Elimas ĩen xtiža'gak benne' zi'to' ka'. ⁹ Naž Saulon', bennen' Ľezka' lie' Pablo, bzóa choch Ľawe', na' zoalĽen Dios Be' Ľa'y Ľe', bwie' Elímase', ¹⁰ na' gože' Ľe':

—Ľe', benne' wen Ľaže', na' benne' wen da' kegle. Nako' ka' ži'nkze da' xiwe', na' bi zĽe'elo' chawe' yógo'te da' naken chawe'. ĽBi wsano' da' žono', zži'o che diža' chawen' che Źanžon', na' žsejo' xnez no benne' žénele' chejli'e chie' Ľe'? ¹¹ Na'a, Źanžo na'kze wsaka' zi'e Ľe', na' choĽ yej Ľawo', na' bi Ľe'elo' wbiž baĽe ža ka'.

Ľa' wchoĽte yej Ľaw Elímase', na' wdé' nile na'Ľe, žilje' no benne' goxwe' ne'e, nich wchi'e Ľe'. ¹² Katen' benne'

wnná bian' bĽe'ele' da' goken, na' bebanle' kan nak xtiža' Źanžon', na' bejli'e che Benne' Criston'.

Da' ben Pablo ĩen Bernabé ĩo yež Antiokía gan nbab Pisidia

¹³ Naž Pablo ĩen benne' ka' žónĽengake' Ľe' tzen wžén-gake' to ĩo barkw, na' bezá'gake' ĩo yež Pafos, na' bžín-gake' ĩo yež Perje gan nbab Panfilia. Ľo yežen' xkwide' Źwa blá'alenbe' Ľégake', na' beyejbe' ĩo yež Jerusalén.

¹⁴ Wdé na' bezá'gake' ĩo yež Perjen', na' jake' ĩo yež Antiokía gan nbab Pisidia. Ľo yežen', katen' nak ža Ľa'y chegak benne' judío ka', belyo'é ĩo yo'o gan zdób-gake' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' ĩo yo'on' wžé'gake'.

¹⁵ Naž to benne' zoe' ga na' beĽe' to da' bsedle Moisés, na' Ľezka' to da' wnná to benne' bchalje' ĩo wĺáz Dios. Wdé na' benne' wnná bia' che yo'on' bseĽe'e to benne', na' bcháljĽene' Saulon', na' Bernabén', na' wnné':

—Ľe'e, Ľežto' ka'. Cha' nche'le to da' nnale da' wze-jni'ilen neto', le nnan.

¹⁶ Naž wzó ža' Pablon', na' bchis ne'e nich kwé'gake' žize, na' wnné':

—Le wzé nag da' yapa' Ľe'e, benne' Israel ka', na' Ľe'e, nole zžébele Dios. ¹⁷ Źanžo Dios, Bennen' zka'n zengak benne' Israel ka', wžekze' xa xto'žo ka', na' bene' ga be-lyánĽi'e katen' gókgake' benne' zi'to' ka' ĩo yežlyó Ejipto. Wdé na' ĩen yeĽa' wak zen chie' bebeje' Ľégake' ĩo yežlyón'. ¹⁸ ChopĽalj yiz Dios goke' zen Ľaže' ĩen Ľégake' katen' wdágake' dot ĩo yo biž ĩo latje dach. ¹⁹ Kate' beyóž bchinnje' gaže kwe' yež ka' wnníta'gaken ĩo yež-lyó Kanaán, na' bnezjwe' xa xto'žo ka' yežlyó chegak benne' ka'. ²⁰ Wdé na', da' goken tape gaywá' chi yon yiz, Dios bnnite' benne' ka' nich wchi'a Ľaže'e Ľégake' na' zejte wzóa Samuel, bennen' bchalje' ĩo wĺáz Dios.

²¹ Naž belnnable' Dios wzóe' to benne' nich nna bi'e Ľé-gake', na' Dios bzoe' Saúl, ži'n Sis, to benne' nbáblene' za'só Benjamín ka' nich nna bi'e Ľégake', na' ki ben Saúl na' chopĽalj yiz. ²² Wdé na' Dios bek'ée Saúl na', na' bzoe' Dabí nich nna bi'e Ľégake'. Dios bĽoe'ele' kan nak Dabín', katen' wnné': "Nnezla' Dabí, ži'n Isaí, žone' da' žaz Ľaža'a neda', na' gone' yógo'te da' žénela' gone'."

²³ Ľadjw za'só Dabín', Dios bene' ga golj Jesusen' nich yeslé' benne' Israel ka', kan zga'ale bchebe Ľaže' Dios gone'. ²⁴ Zga'ale kate' blá' Jesusen', bchalj Źwa Ľawgak yógo'te benne' Israel ka' nich yeyát Ľáže'gake', na' yezóagake' nis. ²⁵ Katen' za' yeyóž wchálj Źwan', na' wnné': "žNožkze žéklele naka' neda'? Bi naka' Benne' Criston', Bennen' žala' yide'. Le wia nga. Za' Ľa' Bennen' ga zoa' ni, na' neda' bi naka' zi kweja' zele' da' žleje'."

²⁶ Ľe'e, Ľeža'do' ka', Ľe'ekzle nakle za'só Bran ĩen nole Ľe'e zoale nga, na' zžébele Dios. Dios na'kze bseĽe'e diža' ni chele nich yelale. ²⁷ Benne' ka' wnníta'gake' ĩo yež Jerusalén ĩen benne' ka' wnná biá'gake' Ľégake', bi gókb'e'egkle' Jesusen' nake' Benne' Criston', na' bi be-jni'igekle' da' nyejw Ľe'e yiche dan' wnnagak benne' ka' bcháljgake' ĩo wĺáz Dios, žsedlen kan nak che Jesusen', Ľa'kze žólĽaken' ža Ľa'y ka', san ĩo yeĽa' bi žejni'il ché-gake' béngake' da' benen ga bžin dan' znna dižan' katen' belchoge' che Jesusen' gate'. ²⁸ Ľa'kze bi bžéĽgekle'

bi da' nbaga' Jesusen' nich chóggake' chie' gate', san belnnable' Pilato yi'e benne' ka' gótgake' Le'. ²⁹ Kate' beyóž bégake' yógo'te da' nyejw le'e yiche kan žala' gaken chie', belétjgake' Le' le'e yag kroze, na' belka-che'e Le' lo yežw ba. ³⁰ Naž Dios besbane' Le' lo yela' got, ³¹ na' zan ža blóe' le'w Jesusen' lawgak benne' ka' wdálengake' Le' tzen katen' wdé' gan nbab Galilea, na' bl'e' lo yež Jerusaleń. Na'a, zzoa ligak benne' ka' chie' Le' lawgak benách ka'.

³² 'Ka' naken, lezka' neto' zcháljento' le'e diža' chawen' kan nak dan' bchebe laže' Dios gone' chegak xa xto'žo ka'. ³³ Dan' bchebe laže' Dios gone' chégake', lezke' bene' ga goken lawžo žo'o, nakžo za'sógake' ka'. Ki bene' katen' besbane' Jesusen', na' goken kan nyejw le'e yiche gan zoa salmo da' chopen', dan' znnan ki: "Le' nako' ži'na'. Neda' bzoakza' Le'." ³⁴ Ka naken, Dios besbane' Le' lo yela' got nich bi kwia yi' beja' žen chie', Dios na'kze wnné' ki: "Wnezjwa' chio' da' ba nez zen da' bchebe laža'a che Dabí." ³⁵ Che len lezka' nyejw le'e yiche, gan zoa yetó salmo, da' znnan ki: "Bi go'o latje ga'n benne' la'y chio' gan kwia yi' beja' žen chie'." ³⁶ Da' goken che Dabín' nak bian'. Wd'é bene' žin lawgak benne' wlaž chie' ka', kan Dios gože' le' gone', naž gote', na' wló'ogake' le' lo yežw ba gan wnníta'gak xa xta'we' ka', na' wzía yi' beja' žen chie'. ³⁷ Na'a, kan nak che Jesusen', Dios besbane' Le', na' bi wzía yi' beja' žen chie' lo yežw ba. ³⁸ Le'e, ljéža'do' ka', žala' nnézlele da' ni da' zzenla' le'e. Ni'a che da' ben Jesusen' Dios ženít lawe' chele le'e doja' da' nbága'le. ³⁹ Na'a, Dios žeyón chawe'e yógo'te benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen', na' žeké'e doja' ka' da' bi gok yeká'a da' wnná xtiža' Dios, dan' bde Moisés chežo. ⁴⁰ Le gape chi'i kwinle na'a nich bi gak chele da' nyejw le'e yiche dan' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wlaž Dios, da' znnan ki:

⁴¹ Le wia nga, le'e, benne' ka' bi žaple neda' ba la'ne. Yebán láže'le, san lo yela' bi žejlé' chele gatle. Neda' gona' to žin ža ni zoale le'e, na' la'kze no benne' wlo'e'ele' le'e da' zejlas žin na', bi chejle'le chie'.

⁴² Kate' Pablon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen bežójgake' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, naž góta'yoegkle benne' ka' lé-gake' wzéngkle' légake' da' ki kate' žin yetó ža la'y chégake'. ⁴³ Kate' benne' ka' zej ndobe' lo yo'on', bežój-gake' ga na', benne' zan, benne' judío ka', len benne' ka' beyákgake' judío, benne' ka' žka'n zéngake' Dios, bénlengake' Pablon' len Bernabén' tzen. Chope' ki bcháljlengake' légake', na' ben chóchgake' légake' nich gánteze chóchgake', na' nich wxén láže'gake' da' gonnze Dios chégake'.

⁴⁴ Yexono' ža ka' katen' bžin yetó ža la'y chégake', na' bdobgak yeláte'ze ka' bdachgak benne' ka' che yežen' nich yéngkle' xtiža' Dios. ⁴⁵ Naž bgé'egkle benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', kate' blé'egkle' benne' zan ka', na' che len wnnégake' che da' znná Pablon', na' beží'igake' chen. ⁴⁶ Naž Pablon' len Bernabén', len yela' wechóg laže' chégake', belyi'e benne' judío ka', na' wnnágake':

—Ben byenen wzenlto' le'e nézwle xtiža' Dios, san dan' zzoale cheja'ale diža' ni, da' žonle nak bian' bi nakle zi gata' yela' nban da' zejli' kanne ni chele, che len, na'a chejto' gan zej nnita' benne' zi'to' ka'. ⁴⁷ Lezka' gož Xanžo Dios neto' gonto' ki, na' wchaljito' che Benne' Criston' lawgak benne' zi'to' ka'. Ki znná da' wnná Dios kan nak che Benne' Criston', katen' wnné':

Bzoa' Le' nich gako' baní' chegak benne' zi'to' ka', na' gako' Benne' yeslé' benách ka' dot yežlyó nga. ⁴⁸ Kate' benne' zi'to' ka', benne' ka' nníta'gake' ga na', béngkle' da' ni, na' bebéegkle', na' bka'n zéngake' Xanžon' ni'a che xtiže'e. Yógo'te benne' ka' ba ben Dios chégake' gata' yela' nban da' zejli' kanne chégake', bejlé'gake' che Benne' Criston'. ⁴⁹ Ka' goken, wzé xtiža' Xanžon', na' benne' yógo'te yež zej nnitan' yežlyón', béngklen'. ⁵⁰ Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', belkó'o ye'e benne' blo ka' che yežen' nich bi lé'egkle' Pablon', na' Bernabén' chawe'. Lezka' belkó'o ye'e no'le blo ka', no'le žka'n zéngake' Dios. Ka' goken, bégake' ga belbía láže'gake' Pablon', na' Bernabén', na' blággake' chope' ki na'le lo yežlyó chégake'. ⁵¹ Naž Pablon' len Bernabén', bechínnjgake' bište yo da' dan' lábgake', dan' zloe'elen nga'n žia da' zej nbaga' benne' ka' che yežen', na' jake' lo yež Ikonio. ⁵² Bebéegkle' benne' ka' che yež Antiokía, benne' žejlé'gake' che Xanžon', na' Dios Be' La'y wzóalene' lé-gake'.

Da' ben Pablo tzen len Bernabé lo yež Ikonio

14 Kate' bžin Pablo len Bernabé lo yež Ikonio, belyo'é'e tzen lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' bcháljgake' diža' chawen' ga na'. Ka' goken, benne' zan, benne' judío ka' len benne' zi'to' ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'. ² Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' chie', belkó'o ye'e ba'e benne' zi'to' ka' nich bi chejlé'gake' che Benne' Criston', na' nich bi lé'egkle' chawe' lježžo ka', benne' žejlé'gake' chie' Le'. ³ Dan' bejle'gak benne' zan ka' che Benne' Criston', Pablon' len Bernabén' wnníta'gake' ga na' zan ža, na' lo yela' wechóg laže' bchálj-gake' xtiža' Dios, dan' žxen láže'gake' Xanžon'. Xanžo na'kze blóe'ele' da' wnnágake' kan nži'il Dios benách ka' naken dot da' li, na' Dios bi'e lé'gake' latje bégake' da' ka' zej nak bian', na' da' ka' žóngaken ga žebángkle' benách ka'. ⁴ Naž benne' ka' nníta'gake' lo yežen' gok chópelegake'. Ba'e' bénlengake' benne' judío ka' tzen, benne' ka' bi žejlé'gake' che Jesusen', na' yeba'e' bénlengake' Bernabén' len Pablon', benne' wbás ka' bseja' Benne' Criston', tzen. ⁵ Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' chie' len benne' zi'to' ka', bénlengake' tzen benne' ka' znná biá'gake' lé'gake', na' bdób-gake' nich góngake' benne' wbás ka' bseja' Benne' Criston' žia, na' nich wžé'egake' lé'gake' yej. ⁶ Kate' Pablon' len Bernabén' gókbe'egkle' da' ni, bžónnj-gake' ga na', na' jake' lo yež Listra, na' lo yež Derbe, yež ka' zej nbaben Likaonia, gan wdégake' yógo'te yež-do' ka', da' zej nnitan' gawze. ⁷ Lo yež ka' bcháljgake' diža' chawen' kan nak che Benne' Criston'.

Zžé'egake' Pablo yej lo yež Listra

⁸ Lo yež Listra wzóa to benne' bi žak se'e. Že'ze' ga na' dan' bi zža'kze' katen' golje', na' batkle wzé'e ni'e. ⁹ Benne' ni wzé nage' da' wnná Pablo. Pablon' bwie' le', na' gókbe'ele' žejli'e che Benne' Criston' nich yeyake'. ¹⁰ Naž wnné zižje Pablon', na' gože' le':

—Wzé.

La' bxi'te bennen', na' wzé'e ni'e. ¹¹ Kate' benne' Listra ka' blé'egekle' dan' ben Pablon', wzó l'awgake' znégake' zižje len xtiža'gak benne' Likaonia ka', na' wnnágake':

—jDios ka' benne' ki! Bétjgake' ga ni zoažo, na' zloe'el kwíngake' kan zžna'gak benne' ka'.

¹² Wnnágake' Bernabén' nake' Júpiter, kan nak la dios blo chégake', na' wnnágake' Pablon' nake' Merkurio, yetó dios chégake'. Ki wnnágake' dan' zchalj Pablon' kan zžnágake' žon Merkurion'. ¹³ Gan nníta'gake' zoa yodo' che Júpiter, da' žen' kwit nez gan žo'ogak benách ka' lo yežen'. Bxoz che Júpiter na' la' bžintie' ga na', na' nchi'e beže ka', na' lezka' noe'e yeje ka', na' žónlengak benne' zan le' tzen. Gónegekke' gótgake' beže ka' lawgak Pablon' len Bernabén' nich wká'n zéngake' légake' kan žóngake' chegak dios ka' chégake'. ¹⁴ Kate' Bernabén', na' Pablon', benne' wbás ka' bseja' Benne' Criston', gókbe'egekle' da' ni, na' belcheze'e laže' da' zej nakwe'. Gok nyache' láže'gake' dan' žongak benne' ka' da' bi žala' góngake', na' belxite' Pablon', na' Bernabén', na' bejcházgake' gachje l'awe'le benne' zan ka'. Wnnégake' zižje, ¹⁵ na' góžgake' légake':

—Le'e, benne' ka'. žBiz chen' žonle da' ki? Lezka' bénne'ze nakto' kan nakle le'e, na' zzenlto' le'e da' nikze žala' wsanle žonle, dan' bi be zakan', nich gakle che Dios ban. Dios ni bene' ya'abá, na' yežlyó nga, na' nisdó, na' yógo'te da' zej nnitan' to to latje ka'. ¹⁶ Yiz ka' da' wdégaken, bengak yógo'te benách ka' kan nak da' zžnazen chégake', na' Dios bi bsejwe' xnézgake', ¹⁷ san bene' ga nak bia' da' nake', ni'a che da' chawe' da' žone' chégake'. Žsele'e nis yejw gan zoažo, na' žone' ga želgole da' žažžon. Žwawe' žo'o, na' žone' ga žebelžo.

¹⁸ La'kze Bernabén' len Pablon' góžgake' légake' da' ki, kánneze bzóegekle' bséjwgake' xnezgak benne' zan ka', nich bi gótgake' beže ka' l'awgake'.

¹⁹ Naž bałe benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', bžíngake' ga na', benne' ka' zej nžoje' lo yež Antiokía, na' lo yež Ikonio, na' belkó'o yeje'e benne' zan ka'. Naž yógo'tegake' bžé'egake' Pablo yej, na' bzóbgake' le' na'le žoa'a yežen', dan' žékgekke' ba nate'. ²⁰ Naž kate' benne' ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', bdóbgake' dot kwit gan de Pablon', na' wyase', na' beyaze' lo yežen'. Kate' za' ža'ní' yetó ža, Pablon' bežójlene' Bernabén', na' jake' lo yež Derbe.

²¹ Lo yežen' bcháljgake' diža' chawen' kan nak che Jesús, Benne' Criston', na' benne' zan bejlé'gake' chie' le'. Wdé na' beyéjgake' lo yež Listra, na' lo yež Ikonio, na' lo yež Antiokía. ²² Kate' Bernabén' len Pablon' wdégake' lo yež ka', ben chóchgake' benne' ka' žejlé'gake'

che Benne' Criston', na' besá'gake' láže'gake' nich ga'n chóchgake' kan žejlé'gake' chie' le'. Belyi'e légake':

—Cho'ožo žo'o gan zžna bia' Dios, san žon byenen sáka'žo da' zan da' gaken chežo.

²³ Gan zoa to kwe' to kwe' benách ka' che Benne' Criston', Pablon' len Benabén' bnníta'gake' benne' gole ka' nich gape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston'. Kate' ba bcháljlengake' Dios, na' bégake' wbás, naž bdégake' légake' lo na' Xanžo, Bennen' žejlé'gake' chie'.

Pablo len Bernabé žejíngake' lo yež Antiokía gan nbab Siria

²⁴ Naž Pablo len Bernabé wdégake' gan nbab Pisidia, na' bžíngake' gan nbab Panfilia. ²⁵ Kate' beyož bcháljgake' xtiža' Benne' Criston' lo yež Perje, na' jake' lo yež Atalia. ²⁶ Bezá'gake' ga na', na' belbene' to lo barkw, na' bežíngake' lo yež Antiokía, gan zej nnita' benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' bséla'gake' légake' nich chežégake' xtiža' Dios, katen' wló'ogake' légake' lo na' Dios, Bennen' žon chawe'e légake' nich góngake' x-chine', žin na' da' ba beyož bégake'. ²⁷ Katen' bežín-gake' lo yež Antiokía, na' bdobgak benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na'. Naž Pablon' len Bernabén' bzéngekle' légake' kan zej nak da' zen ka' da' ben Dios lo ná'gake', na' lezka' kan ben Dios, bi'e benách zi'to' ka' latje žejlé'gake' che Benne' Criston'. ²⁸ Zan ža Pablon' len Bernabén' bgá'n'lengake' benách ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' lo yežen'.

Benne' ka' che Benne' Cristo žon xtiža'gake' lo yež Jerusalén

15 Naž bałe benne' ka', benne' zej nžoje' gan nbab Judea, bžíngake' lo yež Antiokía. Bsédgekke' lježžo ka', na' wnnágake':

—Le'e, benne' byo ka', cha' bi chog lo beja' chele kan žónteze žonto', kan bchi'le Moisés, bi gak yelale.

² Naž Pablo len Bernabé beldíl diže'e len légake', na' gokle'e žo'osbé. Wdé na', benne' Antiokía ka' wžégake' Pablon' len Bernabén', na' yebałe lježžo ka', nich chjake' lo yež Jerusalén, nich l'ágake' lawgak benne' wbás ka' bseja' Benne' Criston', na' lezka' lawgak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', nich wcháljlengake' légake' kan nak da' ni da' žaken, na' kan nak da' yałze da' žsédgekke' benne' ka'.

³ Naž benne' ka' che Benne' Criston', benne' Antiokía ka', wló'ogake' légake' nez. Wdégake' gan nbab Fenisia, na' gan nbab Samaria, na' bzéngekle' lježžo ka', benne' nníta'gake' ga na', kan goken, beyakgak benne' zi'to' ka' che Benne' Criston'. Da' ni benen ga bebégekke' yógo'te lježžo ka'.

⁴ Pablon' len Bernabén' bžíngake' lo yež Jerusalén. Naž benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na' len benne' wbás ka' bsele'e le', na' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', wdápegake' légake' ba la'ne. Pablon' len Bernabén' bzéngekle' légake' yógo'te da' ben Dios

lo ná'gake'. ⁵ Naž bałe benne' yodo' fariseo ka', benne' žejlégake' che Benne' Criston', belžo ži'e, na' wnná-gake':

—Žon byenen chog lo beła' chegak benne' byo ka', benne' zi'to' ka' žejlégake' che Benne' Criston', na' wchi'ilžo légake' góngake' kan zŕna da' bchi'le Moisés žo'o.

⁶ Naž benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' len benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', bdóbgake' nich wchi'a láže'gake' da' ni da' žaken. ⁷ Wdé bcháljgake' scha, na' wzé Bedw, na' gože' légake':

—Ljéža'do' ka'. Nnézkzelele kan gok ža ni'te, kan Dios wžekze' neda' nich wchalja' xtiže'e lawgak benách zi'to' ka' nich yéngkle' diža' chawen', na' chejlégake' che Benne' Criston'. ⁸ Dios, Bennen' nónbia'kze' da' yo'o lo yichj láždo'gak benách ka', bzoe' da' nak bia' žape' lé-gake' ba la'ne, dan' bsele'e Dios Be' La'y chégake', kan bsele'e le' chežo žo'o. ⁹ Bi bche'e kan bene' chégake', na' chežo, na' lezka' beyón chawe'e yichj láždo'gake' dan' žejlégake' che Benne' Criston'. ¹⁰ Na'a, žbiz chen' zži'ile che Dios, na' žesbága'le to ywa' zi'i yengak lježžo ka'? Ywa' na', da' naken da' bchi'le Moisés, bi gok wa'žon žo'o, na' bi gok wágaken xa xto'žo ka'. ¹¹ Že-jle'žo yelažo ni'a cheze da' ben Xanžo Jesús lo wláz žo'o, na' kan yelažo žo'o, lezka' yelágake' légake'.

¹² Katen' beyož bchalj Bedon' da' ni, na' yógo'tegake' wnníta'gake' žize, na' bze nággake' da' bchaljgak Bernabén', na' Pablon'. Benne' ki bzéngkle' légake' da' ka' da' zej nak bian' da' žóngaken ga žebángkle' benách ka', da' ka' ben Dios lo ná'gake' gan zej nnita' benách zi'to' ka'. ¹³ Katen' beyož wnnagak Bernabén', na' Pablon' da' ni, bechebe Jakob, na' wnné':

—Ljéža'do' ka'. Le wzé nag da' yapa' le'e. ¹⁴ Smon Bedw ba bzenle' žo'o kan ben Dios, bloe'ele' law yela' wak chie' da' nežw chi'i lawgak benách zi'to' ka' nich bebeje' benách ka' che leze', benne' ka' nníta'gake' ladjwgake'. ¹⁵ Kan nak da' ni naken tlebe len xtiža'gak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, kan nyejw le'e yiche la'y, da' zŕnan:

¹⁶ Kate' ža ka' te ža ki yelá'a, na' wchisa' to Benne' nna bi'e,

Bennen' chaze' latje che Dabí, bennen' wnná bi'e.

Gona' kan žon to benne' žechise' to yo'o nyinnj.

Lezka' yechisa' benne' za'sóe' ka', benne' ka' zej nga'ne'.

Gona' kan žon to benne' žechise' to ze'e gole.

Ki gona' nich yechisa' da' wnná bia' Dabín',

¹⁷ na' nich chiljgak yezika' benách ka' Xanžon'.

Benách zi'to' ka' chíljgake' le',

na' si' lágake': Benách Ka' Che Dios.

¹⁸ Ki wnnakze Xanžo, Bennen'

ža ni'te bene' ga zej nak bia' yógo'te da' ki.

¹⁹ 'Che len žekla' neda' bi žała' wséjwžo xnezgak

benách zi'to' ka', benne' ka' žeyákgake' che Dios.

²⁰ Žała' wzojžo chégake' nich wká'ngake' da' ka' da' bi žała' gáwgake', da' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka', na' bi góngake' da' sban ka', na' bi gáwgake' beła'

chegak bia yixe' ka' len xchéngakba', na' bi gáwgake' xchen nóte'teze bia yixe'. ²¹ Ža ni'te, na' zejte na'a ža zej nnita' benne' ka' zcháljgake' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios yógo'te yež ka', na' zcháljgake' che da' bzoj Moisés. Žólgakken' ža la'y ka'.

²² Naž benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' len benne' gole ka', na' yógo'te benne' ka' che Benne' Criston', wyáz láže'gake' wžégake' bałe benne' ka' ladjwgake' nich séla'gake' légake' lo yež Antiokía, tzen len Pablon', na' Bernabén'. Chope' ka' wžégake' zej nake' Judas len Silas. Judas na' lezka' lie' Barsabás. Chope' ki zej nake' benne' blo ladjwgak lježžo ka'. ²³ Bžójkake' to le'e yiche da' bdégake' lo ná'gake', nich chjwágaken', dan' zŕnan ki: "Neto', benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' len benne' gole ka', na' lježžo ka', žapto' le'e: "Padiox" lježto' ka', nakle benách zi'to' ka', na' zoale lo yež Antiokía, na' lo yež ka' zej nbaben Siria, na' Silicia.

²⁴ Benlto' kan žongak bałe benne' ka', benne' bžójkake' ga ni zoato', san bi bséla'to' légake'. Žedjchágake' le'e len da' ka' zŕnágake', na' zchixgake' yichj láždo'le, dan' zŕnágake' žon byenen chog lo beła' chele, benne' byo ka', na' žała' gonle kan zŕna da' bchi'le Moisés. ²⁵ Che len wyáz láže'to' katen' ba ben toze xtiža'to', wžeto' chope' benne', na' séla'to' légake' nich yedjwiágake' le'e. Yídlengake' tzen Bernabé len Pablo, benne' ka' nži'ilžo. ²⁶ Bernabén', na' Pablon' ba jake' gan wzóa da' ben zož gátgake' dan' zej nži'ile Xanžo Jesús, Benne' Criston'. ²⁷ Ki naken, žséla'to' Judas len Silas gan zoale. Chope' ki wzejní'igekle' le'e da' ni da' zzojto' chele le'e yiche ni. ²⁸ Dios Be' La'y bloe'ele' neto' da' žaz laže'e, na' lezka' žaz láže'to' neto', bi yesbága'žeto' le'e ywa', da' naken da' bchi'le Moisés, san toze da' ki da' žon byenen gonlen.

²⁹ Bi gawle da' wdé lawgak lo'a ka'.

Bi gawle žen.

Bi gawle beła' chegak bia yixe' ka' len xchéngakba'.

Bi gonle da' sban ka'.

Cha' gape chi'i kwinle, nich gonle kan zŕnagak da' ki, na' gonle da' naken chawe'."

³⁰ Ka' goken, benne' ka' bséla'gake' bžíngake' lo yež Antiokía. Katen' blá'gake' ga na', btóbgake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wló'ogake' yichen' lo ná'gake'. ³¹ Katen' beyož bégak-en', bebégekke' ni'a che da' nyejw le'e yichen', da' žeyón zenen légake'. ³² Judas na' len Sílasen' lezka' zej nake' benne' zcháljgake' lo wláz Dios. Che len bkóngekle' žin diža' zan, da' ka' bcháljlengake' lježžo ka', nich beyón zéngake' légake', na' ben chóchgake' légake'. ³³ Wdé bžégekke' chope' ka' ga na' bałe ža, naž lježžo ka' bzégake' légake' diža' nich yeyéjgake' lo yež Jerusalén gan zej nnita' benne' ka' bséla'gake' légake'. ³⁴ Wyáz laže' Sílasen' bga'ne' lo yež Antiokían'. ³⁵ Lezka' Pablon', na' Bernabén' bgá'ngake' lo yežen', na' bsédgekke' benách ka', na' bzóa lágake' che xtiža' Xanžon'. Lezka' bengak benách zanže ka'.

Zzo law Pablo žejzenle' benách diža' chawe' da' chope chi'i

³⁶ Kate' ba wdé baļe ža Pablo gože' Bernabé:

—Le cho'o chejžo da' yoble nich chejwíážo lježžo ka' nníta'gake' yógo'te yež ka' gan ba bchaljžo xtiža' Xanžon', nich le'elžo kan žak chégake'.

³⁷ Gónele Bernabén' wché'gake' xkwide' Zwa Markos, nich chéjlenbe' légake', ³⁸ san bi wyáz laže' Pablon' wché'gake'-be' nich chéjlenbe' légake' dan' blá'alenbe' légake' gan nbab Panfilia, na' biž yjénlenbe' légake' žin che Xanžon'. ³⁹ Bi gok toze xtiža'gak Bernabén', na' Pablon', ga bžinte blá'a lázgake' toe' yetóe'. Bernabén' bchi'e xkwide' Markos, na' belbene' to lo barkw, na' jake' lo yežlyó Chipre. ⁴⁰ Pablon' wžie' Silas nich chéjlene' le' tzen. Naž lježžo ka' wló'ogake' légake' lo na' Xanžon', na' wnnábgekle' Le' gon chawe'e légake'. Naž Pablon' len Sílasen' wyó'ogake' nez. ⁴¹ Wdégake' lo yež ka' gan nbab Siria, na' gan nbab Silisia, na' ben chóchgake' benách ka' che Benne' Criston' nníta'gake' lo yež ka'.

Xkwide' Timoteo žónlenbe' Pablo len Silas tzen

16 Wdé na' bžin Pablo len Silas lo yež Derbe, na' lo yež Lистра. Wzóa to xkwide' byo lebe' Timoteo ga na', na' žejle'be' che Benne' Criston'. Nakbe' zi'n to no'le judío žejli'e che Benne' Criston', san xabe' bi nake' judío. ² Lježžo ka', benne' nníta'gake' lo yež Lистра, na' lo yež Ikonio znnágake' žon Timoteon' da' naken chawe'. ³ Gónele Pablon' chejlen xkwiden' le'. Bchi'e-be', na' bchoge' lo beļa' chebe' kan žongak benne' judío ka'. Ki bene' nich bi nnegak benne' judío ka' chebe', dan' nnézgekle' yógo'tegake' bi nak xabe' benne' judío. ⁴ Kate' Pablon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen wdégake' gan zej nníta' yež ka', na' to to yež ka' bdégake' lo na'gak lježžo ka' nníta'gake' ga na' da' bzojgak benne' wbás ka' bseļa' Benne' Criston' len benne' gole ka', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén. Bdégake' yichen' lo ná'gake' nich góngake' kan znnan. ⁵ Ka' goken, gok chochgak yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' kan nak da' žejle'žo chie' Le', na' belyane' tža tža.

Benne' Masedonia žliže' Pablo lo da' bļe'e dáwe'le'

⁶ Pablo len benne' ka' žónlengake' le' tzen wdégake' gan nbab Frijia, na' gan nbab Galasia. Ki bégake' dan' bsejw Dios Be' La'y xnégake', nich bi chejcháljgake' xtiža' Xanžon' gan nbab Asia. ⁷ Kate' bžingake' gan nbab Misia, gónegekle' hjake' gan nbab Bitinia, san Dios Be' La'y, Bennen' žseļa' Jesusen' chežo, bi bi'e lé-gake' latje. ⁸ Naž wdégake' cheļa'ale gan nbab Misia, na' jake' lo yež Troas. Neda', Lukas, zzoja' chio' da' ni, wzóa' lo yež Troasen', gan wzó lawa' žónlena' Pablon' tzen. ⁹ Lo yežen' Dios bļoe'ele' Pablon' to da' bļe'e dáwe'le'. To benne' byo, benne' Masedonia, bļoe'e lawe' gan zoe', na' góta'yoele' Pablon', na' wnné': "Da lažto', gan nbab Masedonia, na' goklen neto'." ¹⁰ Kate'

Pablon' bļe'ele' da' ni, dan' bļe'e dáwe'le', la' be' láže'teto' chejto' gan nbab Masedonia, dan' gókbe'elto' Dios ba bliže' neto' nich chejchaljto' diža' chawen' chie' lawgak benách ka' nníta'gake' lo yežlyón'.

Da' bengak Pablo, na' Silas lo yež Filipos

¹¹ Naž wžento' to lo barkw, na' wza'to' lo yež Troas. Wdeto' ga bžinteto' lo yež Samotrasia, na' wdé yetó ža bžinto' lo yež Neápolis. ¹² Beza'to' ga na', na' bžinto' lo yež Filipos, yežen' nakžen blo ka' yógo'te yež ka' zej nbaben chelá'a na' che gan nbab Masedonia. Lo yežen' zej nníta' benách wlaš ka' chegak benne' Roma ka'. Wzoato' lo yežen' baļe ža. ¹³ Kate' bžin to ža la'y, bžojto' lo yež, na' wyejto' žoa'a yego gan zdóbgakkze benne' ka' che yežen' nich wcháljlengake' Dios, na' wže'to' ga na', na' bcháljlento' no'le ka' zej ndobe' ga na', kan nak xtiža' Xanžon'. ¹⁴ Zoa Lidia ladjwgake', to no'le che yež Tiatira. Nake' no'le žóti'e laže' xna da' záka'le'en. No'le ni zka'n zene' Dios, na' bze nage' da' bchalj Pablon', na' Xanžon' góklene' no'len' nich wzí' lo ne'e dan' wnná Pablon'. ¹⁵ Naž bezóe' le' nis, na' lezka' belzóa nis benách ka' nníta'gake' liže'. Wdé na' góta'yoele' neto', na' wnné':

—Cha' žákbe'elele žejli'a che Xanžon', le cho'o liža', na' le soa ga na'.

Ben byene' bga'nto' ga na'.

¹⁶ Yetó da' goken to ža kate' ne zejto' gan zcháljlento' Dios, bedjchág to xkwide' no'le neto', na' yo'obe' be' da' žonen ga znnéya'abe'. Len yela' wnnéya'a chebe' benbe' ga benne' xanbe' ka' belzí'li'e mežw. ¹⁷ Xkwide' no'len' bejnawbe' Pablon', na' neto'. Wnnebe' zižje, na' wnnabe':

—Benne' ki žóngake' xchin Dios, Benne' wak zente. Zloé'egekle' le'e kan gak yelale.

¹⁸ Ki benbe' zan ža. Katen' biž wyáz laže' Pablon', byechje', na' bliže' ben' yo'obe', na' wnné':

—Ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', žapa' le': bežoj lo yichj láždo'w xkwide' no'le ni.

La' na'ze bežojte ben'.

¹⁹ Kate' xanbe' ka' gókbe'egekle' ba bežoj ben' da' benen ga wnnéya'abe', na' biž sí'gake' mežw ni'a chebe', che len béxwgake' Pablon' len Silas, na' bché'gake' lé-gake' lawgak benne' yolawe' ka', benne' ka' zej ndobe' gan nak lawe' ya'a. ²⁰ Bžégake' légake' lawgak benne' yolawe' ka', na' wnnágake':

—Benne' ki zej nake' benne' judío ka', na' žóngake' ga žongak benne' wlaš chežo ka' žo'osbé. ²¹ Žsédgekle' da' bi žala' si' lo na'žo, na' da' bi žala' gonžon, dan' nbabžo yež Roma.

²² Benne' zan ka' bží'igake' che Pablon' len Sílasen'. Naž benne' yolawe' ka' góžgake' ni'a ná'gake' ka' yeká'gake' laže' da' zej nakw Pablon', na' Sílasen', na' chingake' légake' yid. ²³ Wdé belyínli'e légake', na' bséjwgake' légake' liž ya. Góžgake' benne' žsejwe' liž yan' gape chi'e légake'. ²⁴ Benne' ni, kate' ba góžgake' le' ki, bsejwe' légake' lo liž yan' ni'te, na' wlo'é ní'agake' lo bloj yag ka'.

²⁵ Gachje ye le Pablon' len Sílasen' zchájlengake' Dios, na' zólgake' da' žoe lágwage' Le'. Benne' ka' zej nyejwe' liž yan' bze nággaken'. ²⁶ Naž wzó'le'e yežlyó. Ka' goken ga bžinte wzize len ze'e liž yan', na' la' belyáljwte yógo'te gan želyoé'e lo yo'on', na' beyéž do ya ka' da' zej nžejen benne' ka' zej yoe'e ga na'. ²⁷ Bebán bennen' žsejwe' liž yan'. Kate' bl'e'ele' zej nyaljw gan želyoé'e liž yan', bleje' ya ntoche' chie' nich got kwine'. Ki gónele' gone' dan' žekle' ba bzonnjgak benne' ka' zej nyejwe' liž yan'. ²⁸ Naž wnné žižje Pablon', na' bliže' le', na' wnné':

—Bi be gon kwino', dan' zoato' yógo'teto' nga.

²⁹ Naž bennen' wnnabe' yi', na' la' wyo'otie' liž yan'. Wzízli'e lo yela' zžebe chie', na' bzoa žibe' xní'agak Pablon', na' Sílasen'. ³⁰ Kate' ba bebeje' lágake' lo liž yan', gože' lágake':

—Le'e, benne' ka', žbiz žala' gona' nich yelá'?

³¹ Lágake' belyi'e le':

—Bejlé' che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' yeló' le', na' lezka' yelagak benách ka' nníta'gake' ližo'.

³² Bcháljlengake' le' tzen len yógo'te benách ka' nníta'gake' liže', kan nak che xtiža' Xanžon'. ³³ La' na'ze, kate' ne nak žel, bennen' žsejwe' liž yan' la' bche'tie' lágake', na' bejtibe' lágake' gan zágake' we'. Wdé na', la' bezoatie' nis, na' lezka' belzóa nis yógo'te benách ka' nníta'gake' liže'. ³⁴ Naž bchi'e lágake' liže', na' bi'e da' we'j bdáwgake'. Žebele' tzen len yógo'te benách ka' nníta'gake' liže' dan' žejlé'gake' che Dios.

³⁵ Kate' za' ža'ní' ža na', benne' yolawe' ka' bséla'gake' ni'a ná'gake', na' belyi'e bennen' žsejwe' liž yan', na' wnnágake':

—Bsan benne' ka'.

³⁶ Naž bennen' žsejwe' liž yan' bzenle' Pablo da' ni, na' wnné':

—Benne' yolawe' ka' góžgake' neda' wsana' le'e. Na'a, le žoj, na' binlo le yeyéj gan zoale.

³⁷ Naž bžoj Pablon', na' gože' ni'a na'gak benne' yolawe' ka', na' wnné':

—Ba wdíngake' neto' lágak benách ka' la'kze bi bchi'a láže'gake' neto' kan zžna benne' Roma, benne' wnná bia'. Bséjwgake' neto' liž ya, na' neto' nbabto' yež Roma na'. žNa'a wsángake' neto' ži žize? iBi gaken ki! Žala' yedjsángake' lágakke' neto'.

³⁸ Beyejgak ni'a na'gak benne' yolawe' ka', na' bzéngkle' lágake' da' ni, na' lágake' bžébegake' kate' béngkle' zej nbab Pablon', na' Sílasen' yež Roma.

³⁹ Kate' bžíngake' liž yan', góta'yoegekle' Pablon' len Sílasen' bi yesbága'gake' lágake' zia. Naž belbeje' lágake' liž yan', na' góta'yoegekle' lágake' žóžgake' lo yežen'. ⁴⁰ Naž Pablon' len Sílasen' bžóžgake' liž yan', na' wyó'ogake' liž Lidia. Katen' ba blé'egekle' lježžo ka', benne' nníta'gake' ga na', beyón zéngake' lágake', na' la' bezá'tegake' ga na'.

Benne' yež Tesalónika ka' žóngake' žo'osbé

17 Wdé Pablo len Silas lo yež Anfípolis, na' lo yež Apolonia, na' bžíngake' lo yež Tesalónika, gan zoa to yo'o gan zžobgak benne' judío ka' nich yéngke-

le' xtiža' Dios. ² Bga'n Pablon' lo yežen' galj ža, na' ka žónteze žone', wyoé'e yo'on' kate' nak ža la'y chegak benne' judío ka', na' bcháljlene' lágake' xtiža' Dios. ³ Bzejni'ile' lágake', na' bloe'ele' lágake' žsedle da' nyejw le'e yiche la'y žon byenen saka' Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gak benne' judío ka' yide', na' gate' nich yeslé' lágake', na' te gate', na' yebane' lo yela' got. Naž Pablon' gože' lágake', na' wnné':

—Ka' goken che Bennen' lie' Jesús, Bennen' zzenla' le'e kan nak chie'. Benne' ni nake' Benne' Criston'.

⁴ Naž ba'le' bejlé'gake' che Benne' Criston', na' bñlengake' Pablon' len Sílasen' tzen. Lezka' benne' zan, benne' zi'to' ka', benne' zka'n zéngake' Dios, bejlé'gake' che Benne' Criston'. Lezka' no'le zan, no'le blo ka', bejlé'gake' chie' le'. ⁵ Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', lo yela' zge'el ché'gake' Pablo, btóbgake' benne' ka' bi zej nake' chawe', benne' ka' kon želdaze' ga na'. Kate' ba btóbgake' benne' zan ka', béngake' žo'osbé dot lo yežen', na' de chgi' belyoé'e liž Jasón nich kwéjgake' Pablon' len Sílasen' lágak benách ka', benne' ka' žóngake' žo'osbé. ⁶ Kate' bi bžél'gekle' Pablon' len Sílasen', naž belbeje' Jasón, na' yezika' lježžo ka', benne' nníta'gake' ga na', na' bché'gake' lágake' lágak benne' yolawe' ka'. Wnné'gake' žižje, na' wnnágake':

—Ba bžíngak benne' ka' nga, benne' ka' zchí'gake' benách ka' dot yežlyó nga. ⁷ Jasón ni wloé'e lágake' liže'. Žží'gake' che da' zžna benne' Sésar, bennen' zžna bi'e žo'o, na' zžnágake' zoa yetó benne' zžna bi'e, bennen' lie' Jesús.

⁸ Kate' benne' wláž ka', na' benne' yolawe' ka', béngkle' da' ni, wžé' zé'gkle'. ⁹ Naž, benne' yolawe' ka' wzí'gake' mežw da' bka'ngak Jasón na', na' yezika' benne' ka', nich wsángake' lágake'.

Da' bengak Pablo len Silas lo yež Berea

¹⁰ Naž lježžo ka', benne' Tesalónika ka', la' belsé'la'tie' Pablo len Silas kate' ne nak žel, na' jake' lo yež Berea. Katen' bžíngake' ga na', belyoé'e lo yo'o gan zžobgak benne' judío ka' che yežen' nich yéngkle' xtiža' Dios.

¹¹ Benne' ki gókgakže' chawe' ka' zej nak benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Tesalónika, dan' wzí' lo ná'gake' xtiža' Xanžon' dot láže'gake'. Tža tža bé'gake' da' nyejw le'e yiche la'y, nich nnézgekle' cha' nak dot da' li dan' zžna Pablon'. ¹² Ka' goken, benne' zan, benne' judío ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'. Lezka', benne' zan, benne' zi'to' ka', no'le blo ka', na' benne' byo ka', bejlé'gake' chie' le'. ¹³ Naž kate' gókbe'egekle' benne' judío ka', benne' ka' nníta'gake' lo yež Tesalónika, lezka' zchalj Pablon' xtiža' Dios lo yež Berea, naž jake' ga na', na' béngake' ga bengak benne' zan žo'osbé ga na'. ¹⁴ Naž lježžo ka' la' belsé'la'tie' Pablon', nich cheje' žoa'a nido', san Sílasen', na' xkwide' Timoteo, bgá'ngakze' lo yež Berea na'. ¹⁵ Benne' Berea ka' bché'gake' Pablon' lo yež Atenas. Naž la' beyéjtegake' lo yež Berea na', na' biá'gake' xtiža' Pablon', nich yé'gake' Sílasen' len xkwide' Timoteon' chjaktie' gan zoa Pablon'.

Da' ben Pablo lo yež Atenas

¹⁶ Kate' ne zoa Pablo zbeze' Silas len xkwide' Timoteo, lo yež Atenas, gok nyache' laže'e dan' bje'ele' kan žongak yógo'te benne' ka' che yežen', zka'n zéngake' lo'a ka'. ¹⁷ Che len bcháljlene' benne' judío ka' len benne' zi'to' ka', benne' zka'n zéngake' Dios. Ki bene' gan nak lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkele' xtiža' Dios. Lezka' tža tža bcháljlene' benne' ka' zdágake' lawe' ya'a kan nak xtiža' Benne' Criston'. ¹⁸ Pablon' bcháljlene' bałe benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' zśédgekle benne' epikúreo ka', na' da' zśédgekle benne' estoiko ka'. Bałe wnnágake':

—¿Biž chen zchalj benne' wnele'e ni?

Yebałe' wnnágake':

—Žeklto' zchalje' chegak dios zi'to' ka'.

Ki wnnágake' dan' zchalj Pablon' lágwage' diža' chawen' che Jesusen', na' che yeja' yebán. ¹⁹ Naž bexwage' na' Pablon', na' bché'gake' le' law Ya'a Areópago, gan zdóbgake' nich wcháljgake', na' wnnágake':

—¿Wak yenlto' da' kobe ni da' zchaljo' chen? ²⁰ Zzenlo' neto' da' ka' žóngaken ga žebán láže'to'. Na'a, žénelto' nnezlto' bizen' dan' zchaljo' chen.

²¹ Biž bi žaz láže'gak gongak benne' Atenas ka', na' benne' zi'to' ka' nníta'gake' ga na', san žénzegekle', na' zcháljzegake' che to da' kobe.

²² Naž wzé Pablon' gachje lágwe'le li'a Areópagon', na' wnné':

—Benne' Atenas ka', yógo'te da' zle'ela' zej nak bian' zka'n zénle'ele dios ka' chele. ²³ Katen' wdía' lo yež nga bje'ela' da' zan da' zka'n zenle, na' lezka' bejxaka'a to nichw gan nyejw da' znnan ki: "To Dios, Bi Nonbia' Nitó Benne' Le'." Dios na' zka'n zenle-ne' la'kze bi nónbia'le-ne', Dios na' zchalja' lawle kan nak chie'.

²⁴ Dios ni bene' yežlyó nga, na' yógo'te da' zej nnitan' yežlyó nga. Nake' Xan ya'abá, na' Xan yežlyó nga, na' bi zoe' to lo yodo' da' zej non benách ka'. ²⁵ Bi be žiážjele' da' gak wnézjwgak benne' ka' chie', dan' Lekze' znezjwe' chegak yógo'te benách yeja' nban, na' yógo'te da' žiážjegekle'.

²⁶ Le' bene' toze benne' byo gan za'gak yógo'te kwe' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, na' bje'ele' ža žala' nníta'gake', na' gan žala' nníta'gake'. ²⁷ Dios bzoakze' chégake' nich chíljgake' Le', cha' nákteze wželgekle' Le' la'kze kángakze'. Ki žaken la'kze bi zoe' zi'to' gan zoažo to tožo. ²⁸ Lekze' žone' ga zoažo nbanžo, na' da' gak gonžo, na' da' nakžo. Naken kan wnnagak bałe benne' ka' wnníta'gake' ladjwle le'e, benne' ka' bzójgake' da' ka' žol-le, na' wnnágake': "Ljež Dios nakžo." ²⁹ Na'a, cha' nakžo ljež Dios, bi žala' nnažo nak Dios ka' to lo'a da' naken ya oro, o ya plat, o da' naken yej, da' ka' zej non benne' ka' kan nak to da' yo'ozen lo yichj láždo'gake'. ³⁰ Dios bzoe' cheja'ale da' ka' bégake' lo yeja' bi žejni'il chégake' yiz ka' da' ba wdégaken, san na'a žénele' yeyát láže'gak yógo'te benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. ³¹ Dios ba bje'ele' to ža kate' wchi'a laže'e yógo'te benách ka'. Nak dot chawe' kan wchi'a laže'e légage' lo na' Jesús,

Bennen' bzoakze' Le', na' lawgak yógo'te benách ben choche' gaken ki dan' besbane' Le' lo yeja' got.

³² Katen' bégkele' da' ni dan' wnná Pablo kan goken, wzóa to benne' bebane' lo yeja' got, na' bałe' ben dítjgekle' Le', na' yebałe' wnnágake':

—Wak yenlto' da' zchaljo' chen ža yoble.

³³ Naž bežój Pablon' gachje lágwe'le gan nníta'gake', na' beyeje'. ³⁴ Bałe' bejlé'gake' che Benne' Criston', na' bendlengake' Pablon' tzen. Zoa Dionisio ladjwage'. Nake' benne' bendlene' tzen benne' ka' zdóbgake' law ya'a Areópago. Lezka' to no'le lie' Dámaris, na' yebałe' benne' ka' bejlé'gake' che Benne' Criston'.

Da' ben Pablo lo yež Korinto

18 Wdé gok da' ni, bezá' Pablo lo yež Atenas, na' wyeje' lo yež Korinto. ² Bejxake'e Akila, to benne' byo judío, ga na'. Golj bennen' gan nbab Ponto, na' ba zoakze' lo yež Korinton'. Zga'ale bezé'e gan nbab Italia tzen len zo'le', no'len' lie' Prisila. Ki bene' dan' bchi'le Klaudio, benne' Roma wnná bia', žojgak benne' judío ka' lo yež Roma. Wyéj Pablon' gan zoa Akilan' len Prisan'. ³ Dan' lébeze nak žin da' žongak Akilan', na' Pablon', che len bgá'ne' légage', na' tzen bégake' žin, žóngake' yo'o láže'do' ka'. ⁴ Kate' zej nak ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Pablon' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkele' xtiža' Dios, gan bcháljlene' légage' diža' chawen'. Gónele' wloe'ele' benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', benne' nníta'gake' ga na', nak dot da' li da' zzenle' légage' kan nak che Jesús, Benne' Criston'.

⁵ Silas len xkwide' Timoteo bezá'gake' gan nbab Masedonia, na' blágake' gan zchaljkze Pablon' xtiža' Dios lawgak benne' judío ka'. Pablon' wnné':

—Jesusen' nake' Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gak benne' judío ka' yide' yeslé' légage'.

⁶ Kate' benne' judío ka', benne' nníta'gake' ga na', beží'gake' che xtiže'e, na' wnnégake' chie', naž wžib Pablon' laže' da' nakwe', dan' zloe'elen zbej yichje' légage' dan' zží'gake' che xtiža' Dios, na' gože' légage':

—La' kwínzele nbága'le žia che yeja' got chele, kege neda' nbaga'an. Na'a, cha'a gan zej nnita' benách zi'to' ka'.

⁷ Naž Pablon' bežoje' ga na', na' wyeje' liž Justo, to benne' zka'n zene' Dios, na' zoa liže' gawze gan že' yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkele' xtiža' Dios. ⁸ Crispo nake' benne' blo che yo'on'. Bejli'e che Xanžo Jesús, na' bendlengak le' tzen yógo'te benne' ka' nníta'gake' liže'. Benne' zan, benne' Korinto ka', bejlé'gake' che Benne' Criston', katen' bégkele' xtiža' Dios, na' bezóagake' nis. ⁹ Naž Xanžon' na'kze gože' Pablon' lo da' bje'e dáwe'le', na' wnné':

—Bi žebo', na' bi wsano' zchaljo' xtiža'a, ¹⁰ dan' zóalenzka' neda' le', na' bi wlapa' na' nitó benne' le' nich bi da' gone' chio', dan' benne' zan lo yež nga zej nake' chia'.

¹¹ To yiz yo'o gachje bga'n Pablon' ga na', na' bsedle' légage' xtiža' Dios.

¹² Kate' bžin ža zŋna bia' Galión gan nbab Akaya, benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', ben toze xtiža'gake', na' béxwgake' Pablon', na' bché'gake' le' gan zchi'a laže' Galión na'. ¹³ Belyi'e Galión na':

—Benne' ni zko'o ye'le'e benách ka' nich wká'n zén-gake' Dios, kan bi nak tlebe len da' nzi' lo na'to' neto'.

¹⁴ Kate' za' wchálj Pablon', Galión na'kze gože' benne' judío ka', na' wnné':

—Le'e, benne' judío ka', chela' gak to da' bi nak tlebe len da' zŋna benne' Sésar, o to da' zinnj da' bene', soela' wzé naga' xtiža'le kan žala' gona', ¹⁵ san dan' nak diža' bizjw che diža'ze, na' che lagak benách ka', na' kan nak da' žsédlele lé'ezele, le wká'n chawen' lé'ekzele, dan' bi žénela' wchi'a laža'a da' ki.

¹⁶ Naž Galión na' bchache' lé'gake' lo yolawe'. ¹⁷ Naž yógo'te benne' wlá' ka' béxwgake' Sóstenes, benne' blo che yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' belyine' le' yid la' li'a yolawe', san Galión na' bzoe' che'la'ale da' žóngake'.

¹⁸ Bga'n Pablon' lo yežen' ža zan, na' wdé bzele' diža' lježžo ka', na' wyeje' lo yež Senkrea, gan bene' yidze yichje', dan' de to da' bchebe laže'e law Dios gone'. Naž wžene' to lo barkw, nich cheje' gan nbab Siria, na' wyéjengak Prisila len Akila le'. ¹⁹ Kate' bžingake' lo yež Éfeso, wlá'a lážgake'. Wyó'o Pablon' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' bcháljlene' benne' ka' nnita'gake' ga na'. ²⁰ Benne' ka' góta'yoegekle' Pablon' gá'nlene' lé'gake' yelate' scha, san le' bi gónele'. ²¹ Bzele' diža' lé'gake', na' wnné':

—Žon byenen soa' lena' lni da' za' gaken lo yež Jerusalén, na' te na' da' yoble yelá'a ga ni zoale, cha' Dios nne'.

Naž wžén Pablon' to lo barkw, na' bezé'e lo yež Éfeson'.

Pablo žejzenle' benách diža' chawe' da' chonne chi'i

²² Wdé bla' Pablo lo yež Sesarea, na' wyeje' lo yež Jerusalén, gan bejwíe' benách ka' che Benne' Criston', na' naž bezé'e ga na', na' wyeje' lo yež Antiokía. ²³ Wdé wzóe' ga na' ba'le ža, na' bžoje' ga na', na' wyeje' to to yež ka' zej nnitan' gan nbab Galasia, na' gan nbab Frijia. Ben choche' lježžo ka' nnita'gake' ga na', lo da' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

Zchalj Apolo che Benne' Cristo lo yež Éfeso

²⁴ To ža na' bla' Apolo lo yež Éfeso. Nake' benne' judío, na' golje' lo yež Alejandría lo yežlyó Ejipto. Žákl'i'e zchalje', na' nsedle' da' nyejw le'e yiche la'y. ²⁵ Lezka' nsedle' kan nak da' žejle'žo che Xanžon'. Dot laže'e bchalje', na' kwáselo bsedle' benách ka' kan nak che Jesusen', la'kze nónbia'ze' da' žezóa benách ka' nis kan ben Zwa. ²⁶ Wzó law Apolon' zchalje' dot laže'e gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. Kate' béngkle' Prisila len Akila da' zchalj Apolon', na' bché'gake' le' cheze, na' bzejní'gekle' le' kwáselo kan nak xtiža' Dios. ²⁷ Kate' Apolon' gónele' cheje' gan nbab Akaya, na' lježžo ka', benne' nní-

ta'gake' lo yež Éfeso, ben chóchgake' le'. Bzójgake' to le'e yiche da' chjwe'e lo na'gak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' gan nbab Akaya na', nich gápe-gake' Apolon' ba la'ne. Kate' bla' Apolon' lo yežlyón', da' bchalje' gókle'e'lenen benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', dan' wzoalen Dios lé'gake'. ²⁸ Ki goken dan' Apolon' bzoa žie' benne' judío ka' lawgak yógo'te benách ka', bkonle' žin da' nyejw le'e yiche la'y, na' bloe'ele' lé'gake' Bennen' lie' Jesús nake' Benne' Criston'.

Da' ben Pablo lo yež Éfeso

19 Katen' wzóa Apolo lo yež Korinto, wdé Pablo gan zej nnita' yež ka' zej žen' yelate' ža'le, na' ble'e lo yež Éfeso. Lo yežen' bejxake'e ba'le benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. ² Pablon' wnnable' lé'gake', na' wnné':

—žBedjsoalen Dios Be' La'y le'e katen' bejle'le che Benne' Criston'?

Belyi'e le':

—Bi na' yenlto' cha' zoa Dios Be' La'y.

³ Naž Pablon' wnnable' lé'gake', na' wnné':

—žNakx gok da' bezoale nis?

Na' wnnágake':

—Kan bezóa Zwa benách ka' nis.

⁴ Pablon' wnné':

—Zwan' bezóe' benách ka' nis, benne' ka' beyát láže'gake', na' Zwa na'kzen' gože' lé'gake' žala' chejlé'gake' che Bennen' za' ze'e ka' le', Bennen' lie' Jesús, na' nake' le' Benne' Criston'.

⁵ Kate' benne' ka' béngkle' da' ni dan' zŋna Pablon', bezóagake' nis dan' ba žejlé'gake' che Xanžo Jesús.

⁶ Kate' Pablon' bxo'a ne'e lé'gake', na' wnnable' Dios lo wlá'zgake', na' Dios Be' La'y bedjsóalene' lé'gake', na' bcháljgake' diža' yoble, na' bcháljgake' lo wlá'z Dios.

⁷ Gokgak benne' ki čežinnoe'.

⁸ Wzóa Pablon' ga na' ka' chonne byo', na' žó'oteze' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' lo yela' wechóg laže' bchalje' lawgake'.

Bcháljlene' lé'gake', na' gónele' wlo'e'ele' lé'gake' nak da' li da' zŋne' kan zŋna bia' Dios. ⁹ Ba'le' ben chóchgake' yichj láždo'gake', na' bi bejlé'gake' che Benne' Criston', na' wnnégake' che xtiža' Xanžon' gan zej nnita' benne' zan ka'. Naž Pablon' bekwase' len benne' judío ka', na' bebeje' benne' ka' na'le, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Tža tža bcháljlene' benne' ka' žejlé'gake' chie' le' gan zdobgak' lo yo'o gan žsedle Tiranno benách ka'. ¹⁰ Ki bénteze Pablon' ka' chopiz, na' ka' goken, yógo'te benách ka' nnita'gake' lo yež ka' gan nbab Asia, benne' judío ka', na' benách zi'to' ka', béngkle' kan nak che Xanžo Jesusen'. ¹¹ Dios bene' da' zan yela' wak žen lo na' Pablon'. ¹² Ka' goken, ba'le benne' ka' béxwgake' láže'do' ka' da' bchej Pablon' yichje', na' laže' che'la'a ka' da' bde'e li'e, na' yjwá'gake' lé'gaken gan zej nnita' benne' yižwé' ka'. Beyák'gake' kan zej nak yižwé' ka' che ché'gake', na' bežojgak be' xi-we' ka' zej yo'o benne' ka'.

¹³ Naž baļe benne' judío, benne' wdá žag ka', benne' zbégjake' be' xiwe' ka', gónegekle' wkóngekle' žin la Xanžo Jesusen' nich yebégjake' be' xiwe' ka' zej yo'o benách ka', na' wnnágake':

—Ni'a che la Jesús, Bennen' zchalj Pablon' kan nak chie', že'to' le'e yežojle.

¹⁴ Ki bengak gaže benne' byo zi'n Eseba, to benne' judío, benne' blo ladjwgak bχoz wnná bia' ka'. ¹⁵ Beží'i be' xiwen', na' wnnán:

—Nónbi'a Jesusen', na' nnezla' no benne' nake' Pablon', san le'e, ζnoz benne' le'e?

¹⁶ Naž bχite' bennen' yoe'e be' xiwe', na' bsaka' zi'e lé-gake'. Blej bchochje' yógo'tegake', dan' wzáke'že' ka' lé-gake'. Ka' goken bzonnjgak benne' gaže ka' lo yo'on', zej nak gale yídzegake', na' wé'zegake'. ¹⁷ Kan gok da' ni wzé diža' chen, na' yógo'te benne' ka' nníta'gake' lo yež Éfeso, benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', béngeklen', na' yógo'tegake' bžébegake' Dios. Che len bka'n zéngake' la Xanžo Jesusen'.

¹⁸ Lezka' bžingak benne' zan, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' bexóalapagake' doļa' da' zej nbage'e, na' bļoé'egekle' da' kegle ka' da' ba béngake'.

¹⁹ Lezka' bengak benne' zan, benne' ka' zga'ale bėngake' yeļa' wzá'. Bžingake' zej noe'e yiche wzá' chė-gake' ka', na' bzėygake' da' ka' ļawgak yógo'te benách ka'. Blábgake' kan záka'gak yiche ka', na' goken chi yon mil mežw plat. ²⁰ Ka' goken, wzéle'e diža', na' χtiža' Xanžon' benen ga beyakgak benách zan chie' le'. Dot láže'gake' bejlé'gake' che Benne' Criston'.

²¹ Wdé gok da' ki, Pablon' ben byene' cheje' lo yež Jerusalén, san gónele' tie' zga'ale yež ka' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya. Wnné':

—Te cha'a lo yež Jerusalén, žon byenen cha'a lo yež Roma.

²² Naž bseļe'e chope χkwide' byo ka' gan nbab Masedonia, bi' ka' žónļengakbe' le' tzen, na' légakbe' Timoteo, na' Erasto, san ļekze' bga'ne' baļe ža gan nbab Asia na'.

Benne' Éfeso ka' žóngake' žo'osbé lo yežen'

²³ Kate' ža ka' bengak benne' Éfeso ka' žo'osbé, na' beží'igake' che χtiža' Xanžon'. ²⁴ Demetrio, to benne' wen da' zej naken ya plat, bene' ga béngake' žo'osbé na'. Demetrimon' žonkze' liž lo'a ka' da' zej naken ya plat, da' ka' zej naken che dios no'le chėgake' lie' Diana. Benne' ka' žóngake' žin ni zzi'gake' mežw zan.

²⁵ Demetrimon' btobe' yezika' benne' ka' žóngake' ļa' žin nize, na' gože' ļėgake':

—Le'e, ļjėža'do' ka', nnėzkzelele kan nak žin da' žonžo, žonnen mežw chežo. ²⁶ Zļė'elele, na' žėnlele kan žon Pablon'. Kėgeze lo yež Éfeso nga, san dot gan nbab Asia, ba bene' ga beyakgak benne' zan che Benne' Criston', na' ba bche'e kan žóngake', dan' ži'e ļėgake' da' ka' žongak benách ka' bi zej naken dios.

²⁷ Kėgeze ga'n ka'ze žin ni da' žonžo, san ļezka' ga'n ka'ze yodo' che dios no'le zen lie' Diana. Ki gaken, ga'n ka'ze yeļa' zen che dios no'le ni, diosen' zka'n zėngak

benách dot gan nbab Asia, na' ļezka' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

²⁸ Kate' béngekle benne' ka' da' ni, belžė'e, na' wzėžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—jGa'n zen Diana, dios no'le chežo žo'o, benne' Éfeso ka'!

²⁹ Ka' goken, bengak benách ka' žo'osbé dot lo yežen', na' tzen jake' taríaze ļa' ļi'a yolawe'. Bžóbgake' Gayo ļen Aristarko ga na', benne' ka' zej nbabe' Masedonia, na' žónļengake' Pablon' tzen. ³⁰ Gónele Pablon' choe'e gan zej nnita' benne' zan ka', san benne' ka' žejlė'gake' che Benne' Criston' bi bé'gake' ļe' latje. ³¹ Lezka' bengak baļe benne' yolawe' ka' che gan nbab Asia, benne' ka' zļė'egekle' Pablon' chawe'. Bsėļa'gake' benne' ka' góta'yoegekle' le' bi choe'e ļa' ļi'a yolawen'.

³² Gan žóngake' žo'osbé, na' zbėžeya'agake', to da' zn-nágake' baļe, na' yetó da' znnágake' yebaļe'. Ka' goken dan' zej nchixe benne' zan ka' žóngake' žo'osbé, na' yeláte'ze ka ndachgak benne' ka' bi nnėzgekle' biz chen' zej ndobe' ga na'. ³³ Naž benne' judío ka' bebėj-gake' Kantr, to benne' judío, ladjw benne' zan ka', na' bzėgake' le' ļáwgake'. Bļo'eļ Kantren' ļen ne'e, nich kwė'gake' žize, dan' gónele' nne' da' gáklėnen benne' judío ka' ļawgak yógo'te benne' ka'. ³⁴ Katen' gókbe'egekle' nake' benne' judío, na' tzen wzėžeya'agake' zižje yógo'tegake' ka chope hora, na' wnnágake':

—jGa'n zen Diana, dios no'le chežo žo'o, benne' Éfeso ka'!

³⁵ Naž benne' wzój che yolawe' bene' ga wže'gak benne' zan ka' žize, na' wnné':

—Benne' Éfeso ka', nnėzgekle yógo'te benách zoa yodo' che Diana nga, dios no'le zen, na' žo'o ni, benne' Éfeso ka', žape chi'ižo yodon', na' ļezka' yej na' da' naken lo'a Diana na', dan' bžojen ya'abá, na' bexjwn ga zoažo ni. ³⁶ Bi gak nitó benne' wži'e che da' ni. Che ļen žon byenen soale žize, na' bi be ka gónzele. ³⁷ Bche'le benne' ki nga, na' bi želbane' da' že' yodo', na' bi wnné zí'gake' che dios no'le chele. ³⁸ Che ļen, cha' zoa diža' bizjw chegak Demetrimon', na' chegak benne' wen da' zej naken ya plat, benne' ka' nníta'ļengake' le', ļen nóte'teze benne', de latje gan wzé nagto' chėgake', na' de gan zoa benne' wchi'a ļaže'e ļėgake', ga na' gak yesbága'gake' ļjėžgake' zia toe' yetóe'. ³⁹ Na'a, cha' de yetó da' nnable, wak wká'n cháwe'žon kate' dobgak benne' yolawe' ka', kan zŋna yolawe' che yež Roma. ⁴⁰ Wak no benne' yesbage'e žo'o zia ni'a che žo'osbé da' goken na'a, na' nne' zži'ižo che yolawen'. Bi be zoa da' gak nnažo biz chen' gok žo'osbé na'.

⁴¹ Kate' beyóž bchalje' da' ni, beseļe'e benne' zan ka' ližgake', benne' ka' zej ndobe' ga na'.

Pablo zeje' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Gresia

20 Kate' wžė' ži žo'osbé na' dan' goken lo yež Éfeso, naž Pablo bliže' benne' ka' žejlė'gake' che Benne' Criston', na' kwáselo bzejni'ile' ļėgake'. Wdé na' bzele' diža' ļėgake', na' ļa' bkwastie' ļen ļėgake'. Bžoje' ga na', na' wyeje' gan nbab Masedonia. ² Wdíe' lo yež ka' zej

nbaben ga na', na' bzejni'ile' benne' lježžo ka' nní-ta'gake' to to yež ka', na' wdé na' wyeje' gan nbab Gre-sia. ³ Wzóa Pablon' ga na' ka chonne byo'. Kate' za' kwene' to lo barkw nich cheje' gan nbab Siria, na' gókbe'ele' žénegekle benne' judío ka' góxwgake' le'. Che len wyo'e' nez, na' beyeje' gan nbab Masedonia, na' bžine' lo yež Filipos. ⁴ Sópater, zi'n Pirro, benne' Berea, len Aristarko, na' Segundo, benne' Tesalónika ka', na' Gayo, benne' Derbe, na' lezka' xkwide' Timoteo, na' Tíkiko, na' Trófimo, benne' Asia ka', bénlen-gake' le' tzen. ⁵ Naž benne' ki jake' zgá'alegake' ka' Pablon', na' bžingake' lo yež Troas, gan belbeze' le'. ⁶ Lo yež Filipos na', neda', Lukas, bejchaga' Pablon'. Kate' ba wdé Inin' kate' žawgak benne' judío ka' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen, na' wžento' to lo barkw, na' beza'to' lo yež Filipos na'. Wdé gayo' ža bžagto' benne' ka' jake' zgá'alegake' ka' Pablon', na' zbézagake' le' lo yež Troas, gan bga'nto' gaže ža.

Da' ben Pablo lo yež Troas

⁷ Ža nežw bdogbak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' nich yej gáwgake' da' žsa' láže'žo kan got Jesús, Benne' Criston'. Na' bsdle Pablo légake', na' dan' žala' yezé'e ga na' kate' za' ža'ní' ža na', che len scha bchalje', ga bžinte wdé gachje yeje. ⁸ Gan zej ndobe' naken lo yo'o ža'le, na' zej nnita' da' zan da' zgó'ogaken baní' ga na'. ⁹ Wzóa xkwide' Eutiko ga na', na' že'be' gan žo'o baní' che yo'on', na' znnale'en tasbe' dan' ztonn Pablon' da' zchalje'. Gan že' ztas xkwiden' naken da' chonne kwia lo yo'on', na' ztászebe' wbixtebe', na' bžintebe' lo yo že'le. Náttebe' bechís-gake'-be'. ¹⁰ Betj Pablon' zan yo'on', na' bejxóe' lebe', na' beyeje'e-be'. Naž gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Bi žébele. Nbanbe'.

¹¹ Kate' ba bebén Pablon' ža'le, bexwe' yet xtil, na' bdawen'. Naž Pablon' bcháljlene' légake' ga bžinte chbal-le. Wdé na' bežoje' ga na'. ¹² Xkwide' byon', bin' wbixbe', nbanbe' beché'gake'-be', na' beyák zénle'egake'.

Kan gok bžinto' lo yež Mileto

¹³ Bejchento' lo barkw, na' wdeto' ga bžinto' lo yež Asón nich chejchagto' Pablo ga na', kan ba ben xtíža'to', dan' gónele Pablon' cheje' ga na' sa'ze ni'e. ¹⁴ Kate' ba bžagto'-ne' lo yež Asón na', wžene' lo barkwn' gan yo'oto', na' wyejto' gan že' yež Mitilene. ¹⁵ Bezá' barkwn' ga na', na' ža chope ža bžinto' to li gan zoa to yežlyó lo nison' da' nzin' Chio, na' yetó ža wdeto' to li gan de yetó yežlyó da' nzin' Samos, na' bžinto' lo yež Trojilio gan bga'nto' to chi'i. Yetó ža bžinto' lo yež Mileto. ¹⁶ Ki bento' dan' Pablon' ba ben choche' teze' yež Éfeso, nich bi žele' gan nbab Asia, dan' žak láže'li'e soe' lo yež Jerusalén kate' žin ža Pen-tecostés cha' sáke'le'.

Da' bchalj Pablo lawgak benne' Éfeso ka' lo yež Mileto

¹⁷ Kate' ne zoa Pablo lo yež Mileto, bsele'e to benne' bejliže' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Éfeso. ¹⁸ Kate' bžingake' gan zoa Pablon', le' gože' lé-gake':

—Le'e ba nnézkzelele kan bénteza' gan zoale kate' wzó law bl'a'a gan nbab Asia. ¹⁹ Tža tža bena' xchin Xanžon' lo yela' gaxjw laže'. Ki bena' ga bžinte wžeža' ni'a chele, na' da' zan da' goken chia' da' ka' wzí' biá'gaken neda' ni'a che da' žia da' bengak benne' judío ka' chia', benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston'. ²⁰ Bcháljteza' gan zoale yógo'te da' žóngaken ga žak chawe' chele, na' kwáselo bsdla' le'e gan zdó-bele che Benne' Criston', na' gan nak lo liže ka'.

²¹ Bzoa lia' lawgak benne' judío ka', na' lawgak benne' zi'to' ka', nich yeyát láže'gake', na' yeyákgake' che Dios, na' nich chejlé'gake' che Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

²² Na'a, Dios Be' La'y ba bene' chia' cha'a lo yež Jerusalén, na' bi nnezla' biz gaken chia' ga na'. ²³ Yó-go'te yež gan zda', Dios Be' La'y zloe'ele' neda', na' ži'e neda' kan gongak benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', znné' wséjwgake' neda' liž ya, na' gon zí'gake' neda'. ²⁴ Bi be žekla' neda' ni'a che da' gaken, la'kze gata' o bi gata', san žénezela' yeyóž gona' da' ne žona', nich gona' žin da' bde Xanžo Jesús lo na'a, da' naken wchalja' diža' chawen' kan nak da' žonnze Dios chežo. Ki gona' len yela' žebél.

²⁵ 'Ba bchalja' lawle le'e kan znnabia' Dios. Na'a, nnezla' biž lé'elele neda'. ²⁶ Che len, žapa' le'e da' naken dot da' li na'a ža. Bi be nbaga'a neda' che nitole le'e.

²⁷ Bi be zoa da' bi bsdla' le'e, san bzenla' le'e yógo'te da' wnnakze Dios. ²⁸ Che len, le gape chi'i kwindle, na' le gape chi'i yógo'te benách ka' che Benne' Criston', dan' Dios Be' La'y bnnite' le'e nich gáklénle, na' gape chi'ile benách ka' che Xanžo, Bennen' gote' lo wláz légake', na' blalje' xchene' da' beyá'wle' légake'. ²⁹ Ba nnezla', te yezá'a gan zoale, chazgak benne' ka' gan zoale, benne' yénegekle' wchixgake' benách ka' che Benne' Criston'. Góngake' kan žongak beko' yixe' snia ka', bia ka' zbia yí'gakba' zila' ka'. ³⁰ Žojgak benne' ka' nníta'gake' ladjwle, na' wcháljgake' da' wen laže' nich kwéjgake' ché-gakze' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' žónlengake' le'e tzen. ³¹ Che len, le gak ban laže', na' le yesá' laže' kan bena' neda' chonniz, dan' dot ža dot yeje kwáselo bzejni'ila' le'e to tole na' zejte wžeža' ni'a chele.

³² 'Na'a, zína'do' ka', zgo'a le'e lo na' Dios. Znnabla' le' gon chawe'e le'e, na' gone' kan znnabia' xtiže'e. Dios gon choche' le'e, na' gone' ga gak gónlénle tzen benne' ka' ba wleje' cheze'. ³³ Batkle wdán laža'a da' naken chegak lježa' ka'. Bi wdán laža'a mežw, o laže' chégake'. ³⁴ Nnézkzelele, len na' kwinkza' bena' žin nich gak ga'wa' da' byažjen chia', na' da' byažjen chegak benne' ka' bénlengake' neda' tzen žin. ³⁵ Len yógo'te da' bena', bloe'ela' le'e kan žala' gonžo žin nich gak gáklénže' benne' ka' želyážjele'. Žala' chejsá'

láže'žo dan' wnná Xanžo Jesús na'kze, katen' wnné': "Gakže chawe' che bennen' bi da' znezjwe' ka da' gak-en che bennen' bi da' zzi'e."

³⁶ Kate' beyóž bchalj Pablon' da' ni, naž bzoa zibe', na' bénlene' tzen yógo'tegake', bchálj'engake' Dios. ³⁷ Naž yógo'tegake' belbeže', na' byéla'gake' yen Pablon', na' bchag l'áwgake' le'. ³⁸ Ki bégake' dan' gok nyache' l'áže'gake' ni'a che dan' wnná Pablon', katen' wnné': "Biž l'é'elele neda'." Ják'lene' le' tzen, na' bžingake' ga bebene' le' lo barkw.

Pablo zeje' lo yež Jerusalén

21 Wdé beza'to' gan wnníta'gak benne' Éfeso ka', barkw da' yo'oto' la' wyo'oten nez, na' to liža wdeto' gan zoa yežlyodon' nzin' Kos. Ža chope ža, bžinto' yetó latje da' nzin' Rodas. Beza'to' ga na', na' bžinto' lo yež Pátara. ² Lo yežen' bejxáka'to' to barkw yoble da' zejen gan nbab Fenisia. Wžento' lo barkwn', na' la' wyo'oten nez. ³ Wdeto' gan zla' yežlyó Chipre, da' wzóan che'la'a yegle, na' bžinto' gan nbab Siria. Wyáz barkwn' latjen' gan že' yež Tiro, dan' žala' chejká'ngake' ywa' da' nwa' barkwn' ga na'. ⁴ Lo yež Tiro na' bejxáka'to' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' bgá'n'ento' l'égake' gaže ža. Dan' ba bl'oe'el Dios Be' La'y l'égake' da' žala' gak che Pablon', belyi'e le' bi cheje' lo yež Jerusalén. ⁵ Wdé na' katen' za' yežojto' ga na', yógo'tegake' wzá'engake' neto' tzen len no'le ka' chégake', na' xkwide' ka' chégake', na' bžinto' na'le žoa'a yežen'. Naž bzoa zibto' žoa'a nido', na' bchálj'ento' Dios. ⁶ Beyóž wdéla'to' lježto' toto' yetoto', na' bebento' lo barkwn', na' l'égake' beyéjgake' lížgake'. ⁷ Naž la' wza'te barkwn' lo yež Tiron', na' ga ze lawte bžinen lo yež Tolemaida. Lo yežen' bežojto' lo barkwn'. Wdaptó "Padiox" benne' lježžo ka' nníta'gake' ga na', na' bgá'n'ento' l'égake' to ža. ⁸ Kate' za' ža'ní' yetó ža, bežój Pablon' ga na', na' neto' bén'ento'-ne' tzen, na' wyejto' lo yež Sesarea, gan wyo'oto' liž Lip, na' bgá'n'ento' le'. Lipen' zchalje' diža' chawen', na' bénlene' tzen gaže benne' ka' wžégake' ža ni'te ních gák'engake' benách ka' che Benne' Criston'. ⁹ Zej nníta' tape xkwide' no'le che Lipen', na' zchálj'gakbe' lo w'láz Dios. ¹⁰ Wdé wzoato' ga na' chope chonne ža, naž bla' Agabo, benne' bžoje' gan nbab Judea, na' zchalje' lo w'láz Dios. ¹¹ Benne' ni bedjwíe' neto', na' be'xwe' yid nžejen le'e Pablon'. Bcheje' ni'a na' kwine', na' wnné': —Ki z'na Dios Be' La'y: "Ki gongak benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén. Wchéjgake' bennen' nak yid ni chie', na' wdégake' le' lo na'gak benne' zi'to' ka'."

¹² Kate' benlto' da' ni, neto' len benne' ka' nníta'gake' ga na' góta'yoelto' Pablon' ních bi cheje' lo yež Jerusalén. ¹³ Beží'i Pablon', na' wnné':

—ž Biž da' ni žonle, zbézele, na' žonle ga žak nyache' laža'a? Neda' ba zoakza', kégeze wchéjgake' neda', san ležja' gata' lo yež Jerusalén ni'a che Xanžo Jesús.

¹⁴ Dan' bi gok wcha'to'-ne', biž bi gožto'-ne', na' wnato':

—Gak kan nna Xanžon'.

¹⁵ Kate' ba wdegak ža ka', bkwezto' dan' nwa'to', na' wyejto' lo yež Jerusalén. ¹⁶ Ba'le benne' ka' che yež Sesarea na', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', wzá'engake' neto', na' Mnasón, to benne' Chipre, bénlene' l'égake' tzen. Žejli'e che Benne' Criston' ža ni'te, na' žala' chejga'nto' liž benne' ni.

Pablo zejwíe' Jakob

¹⁷ Katen' bžinto' lo yež Jerusalén, benne' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', len yela' žebél chégake' wdápegake' neto' ba la'ne. ¹⁸ Ža chope ža, Pablo wyó'olene' neto' lo yo'o, gan bejwíato' Jakob, na' zej ndobe yógo'te benne' gole ka' ga na', benne' ka' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén. ¹⁹ Kate' Pablon' ba wdape' l'égake' "Padiox" bzenle' l'égake' yógo'te da' ben Dios lo ne'e le' gan zej nníta' benách zi'to' ka'. ²⁰ Kate' bégekle' da' ni, bka'n zéngake' Dios. Naž belyi'e Pablon', na' wnnágake':

—Zl'é'ekzelo', lježto', benne' zante gaywá', benne' judío ka', žejlé'gake' che Benne' Criston', na' yógo'tegake' žápele'egake' ba la'ne da' bchi'le Moisés. ²¹ Ba bégekle' da' ka' znnagak benách ka' kan naken chio', znnágake' zzejni'ilo' yógo'te benne' judío ka', benne' nníta'gake' ladjw benách zi'to' ka', ních wká'ngake' da' bchi'le Moisés benách Israel ka', na' ži'o l'égake' bi chóggake' lo be'la' chegak xkwide' byo chégake' ka', na' bi gápegake' ba la'ne da' ka' žónteze žonžo žo'o, benne' judío ka'. ²² ž Nakx gonžo na'a? Dobgak benne' zan kate' yégekke' ba beló'o nga. ²³ Na'a, ben da' ni da' ye'to' le'. Nníta'lengak tape benne' byo ka' neto' nga, benne' ka' ba bchebe l'áže'gake' law Dios to da' góngake'. ²⁴ Bche' benne' ki len le', na' benlen l'égake' tzen ních gon chawe' kwínle kan nak che yodo', na' wdizjw le' da' žala' chí'jwgake' ních góngake' yidze yí'chjgake', ních nnézgekke' yógo'te benne' judío ka' bi nakkze dan' znnégake' chio', san lezka' le' žono' da' naken chawe', na' žapo' ba la'ne da' bchi'le Moisés. ²⁵ Kan nak chegak benách zi'to' ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', ba bento' chawe' diža', na' ba bzojto' kan žala' góngake'. Bi žon byenen gape chí'igake' da' ki da' žónteze žongak benne' judío ka', san toze:

Bi ye'j gáwgake' da' wlo'ogak benách ka' lawgak lo'a ka'.

Bi gáwgake' žen.

Bi gáwgake' be'la' chegak bia yix'e' ka' len xchéngak-ba'.

Bi góngake' da' sban.

Žó'xwgake' Pablo la' li'a yodo'

²⁶ Naž Pablo bchi'e tape benne' ka' len le', na' ža chope ža ben chawe' kwine' tzen len l'égake' kan nak che yodo'. Naž wyaze' la' li'a yodo', ních gak bia' biž ža yeyóž góngake' da' gon chawe' kwíngake', ža na' žala' chjwá'gake' da' kó'ogake' law Dios to toe'. ²⁷ Kate' za' yeyožgak gaže ža ka', ba'le benne' judío ka', benne' zej

nžoje gan nbab Asia, blé'egekle' Pablon' la' li'a yodo'. Béngake' ga bengak benne' zan žo'osbé, na' béxw-gake' Pablon'. ²⁸ Wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Le gaklen neto', le'e, benne' Israel ka'. Benne' ni žs-edle' yógo'te benách yógo'te latje nich wká'ngake' ka'ze yež chežo, na' da' bchi'le Moisés, na' yodo' chežo nga. Na'a, ba wlo'ée benne' zi'to' ka' lo yodo' nga. Ki žone', žka'n ditjle' latje la'y nga.

²⁹ Ki wnnágake' dan' zga'ale blé'egekle' Pablon' lo yež tzen len Tróximo, benne' Éfeso, na' žékgekle' bchi'e bennen' lo yodon'.

³⁰ Ka' goken, bdogak yógo'te benne' ka' che yežen', na' bžingake' ga na'. Naž wžéngake' Pablon', na' wžób-gake' le', na' bebéjgake' le' na'le la' li'a yodon', na' la' bséjwtegake' gan žó'ogake' la' li'a yodon'. ³¹ Kate' za' gótgake' Pablon', bžin diža' law benne' blo, benne' že-je' lo wdile. Benle' žongak yógo'te benách nníta'gake' lo yež Jerusalén žo'osbé. ³² Naž benne' blon' la' btobtie' benne' ka' žjake' lo wdile, tzen len benne' ka' žché'gake' légake', na' tariaze wyéjlene' légake' gan žongak benne' ka' žo'osbé. Katen' blé'egekle' benne' blon' len benne' ka' žjake' lo wdile, naž bsángake' žzaw žžá'gake' Pablon'. ³³ Wbiga' benne' blon' ga na', na' bešwe' Pablon'. Gože' benne' ka' žjake' lo wdile wchéjgake' le' len chope do ya. Wdé na' wnnable' benne' zan ka', na' wnné':

—žNožke benne' ni, na' biž bene'?

³⁴ Benne' zan ka' belbéžeyi'e, na' che chégake' kan wnnágake'. Ka' goken, benne' blon' bi be gok chejni'ile', dan' žongak benne' ka' žo'osbé. Che len gože' benne' ka' žjake' lo wdile ché'gake' Pablon' lo yo'o žen gan ždóbgake'. ³⁵ Katen' bžingake' gan nak nepe' che yo'o žen na', yjwa'gak benne' ka' žjake' lo wdile Pablon', dan' žiadi'igak benne' zan ka' légake'. ³⁶ Za'gak benne' ka' xkóže'lgake'. Želbéžeyi'e, na' žnná-gake':

—jLe gote'!

Da' bchalj Pablo lawgak benne' zan ka'

³⁷ Kate' wzó lawgake' kó'ogake' Pablo lo yo'o žen na', le' gože' benne' blon', bennen' žeje' lo wdile, na' wnné':

—žGonno' neda' latje yapa' le' to diža'?

Benne' blon' gože' Pablon':

—žŽako' diža' griego? ³⁸ žKege le' benne' Ejipto na' ža nize btobe' benne' wen da' zinnj ka', na' bchi'e ka tape mil benne' wetw benne' ka' lo latje dach?

³⁹ Naž Pablon' gože' le', na' wnné':

—Da' li naka' neda' benne' judío. Golja' lo yež Tarso, to yež blo gan nbab Silisia. Žáta'yoela' le' gonno' neda' latje wchalja' lawgak benách ki.

⁴⁰ Benne' blon' bi'e le' latje, na' Pablon' wzie' gan nak nepe', na' bchis ne'e nich kwe'gak benách zan ka' žize. Kate' ba wnníta'gake' žize, naž Pablon' bcháljlene' lé-gake' len diža' hebreo.

22 Ki wnná Pablon':

—Le'e, benne' gole ka', na' le'e, ljéža'do' ka'. Le wzé nag da' yapa' le'e kan nak da' žona'.

² Kate' béngekle' zchalje' diža' hebreo, wnníta'gakže' žize. Pablon' gože' légake', na' wnné':

³ —Nakkza' neda' benne' judío. Golja' lo yež Tarso gan nbab Silisia, san bgola' lo yež nga, na' bsdle Gamaliel neda' dot kan nak da' bsédgekle' xa xto'žo ka'. Be' láže'teza' bka'n žena' Dios kan žonle le'e na'a.

⁴ Zga'ale wžia' laža'a benne' ka' nzi' lo ná'gake' xtiža' Benne' Criston', na' bchi'a légake' gan gátgake'. Wžén-gaka'-ne', na' bséjwgaka'-ne' liž ya, benne' byo ka' len no'le ka'. ⁵ Lezka' wak wzóa ligak bžoz wnná bia' ka' len benne' gole ka' da' béngake'. Bžójkake' to yiche wnná bia' da' chjwa'a gan zej nnita' lježžo judío ka' lo yež Damasko. Wyá'a ga na' nich chejžena' benne' ka' nníta'gake' ga na', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', nich yedjchi'a légake' zej nžeje' lo yež Jerusalén nga, nich gonto' légake' žia.

Žloe'el Pablo kan beyake' che Benne' Cristo

⁶ Naž wnná Pablo:

—Katen' zeyá'a lo nez, na' za' žina' lo yež Damaskon', katen' goken wawbiž, ka' gaze wyép yes baní' da' zan' ya'abá, na' bsa'nín' gan zeyá'a. ⁷ La' bgo'ntia' lo yo, na' benla' chi'i to Benne' gože' neda': "Saulo, Saulo, žbiz chen' žbia lažo'o neda'?" ⁸ Naž wnnabla' le', na' wnnía': "žNož Le', Xan?" Le' gože' neda': "Neda' Jesús, benne' Nasaret. Nedkza' žbia lažo'o." ⁹ Benne' ka' wnníta'len-gake' neda' blé'egekle' banín', na' bžébegake', san bi béngekle' chi'i Bennen' bcháljlene' neda'. ¹⁰ Naž goža'-ne': "žBiz žala' gona, Xan?" Xanžon' gože' neda': "Beyás, na' wyéj lo yež Damasko gan zoa to benne' yi'e le' yógo'te da' žala' gono'." ¹¹ Dan' biž bi bje'ela' dan' bdi'i yes baní' na' yej lawa', che len benne' ka' zéjlen-gake' neda' tzen béxwgake' na'a, na' bché'gake' neda' gan bžintia' lo yež Damaskon'.

¹² Lo yežen' zoa Ananías, to benne' žone' dot kan žn-na da' bchi'le Dios, na' benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Damaskon' žápegake' le' ba la'ne. ¹³ Ananíasen' bje'e gan wzóa', na' gože' neda': "Saulo, bicha'a, yeyaljw yej lawo'." La' na'ze beyaljw yej lawa', na' bje'ela' le'. ¹⁴ Le' gože' neda': "Dios chegak xa xto'žo ka', wžekze' le' ža ni'te nich nnezlo' da' žénekzele' le', na' nich le'elo' Benne' Chawe', Bennen' nake' ži'nkze', na' nich yenlo' da' ye'kze' le'. ¹⁵ Ki naken dan' žala' wzóa lio' chie' le' lawgak yógo'te benách ka', na' wzenlo' légake' da' ba bje'elo', na' da' ba benlo'. ¹⁶ Na'a, žbiz chen' želo'? Wzó ža', na' bezóa nis. Wnnable' Xanžon' yeyone' le' chawe', na' yek'ée doja' da' nbago'o."

Jesús bsele'e Pablo nich wzóa lie' chie' le'

¹⁷ Lezka' wnná Pablo:

—Wdé na', katen' belá'a lo yež Jerusalén nga, na' kate' ne zcháljlene' Dios lo zchil yodo', na' bje'e dáwe'la'. ¹⁸ Bje'ela' Xanžon', na' gože' neda': "Tariaze wyéj. Bežojte lo yež Jerusalén nga, dan' benne' ki bi gápegake' ba la'ne da' wchaljo' chia'." ¹⁹ Neda' goža'-ne': "Xan, nnézgekle' kan bena' neda'. Wyoá'a gan nak lo yo'o gan ždogak benne' judío ka' nich yéngekle'

xtíža' Dios. Wdina' benne' ka' žejlégake' chio' le', na' bséjwgaka'-ne' liž ya. ²⁰ Katen' bétgake' Esteban, bennen' bzoa lie' chio', lezka' neda' wzóa' ga na', na' bénle-na' tzen benne' ka' bétgake' le', na' ben chi'a laže' da' bxoá yengak benne' ka' bžé'egake' le' yej." ²¹ Naž Ĥanžon' gože' neda': "Wyéj, dan' žselá'a le' lawgak benách zi'to' ka'."

Pablo zcháljlene' benne' blo, benne' žeje' lo wdile

²² Nize ze law bze naggak benne' judío ka' che Pablo, na' naž wžéžeya'agake'. Wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Le got bennen'. Bi žala' soe' nbane'.

²³ Naž, dan' belbéžeyi'e, na' lo yela' zža'a chégake', bchézgakke' laže' da' zej nakwe', na' belgo'ne' goxo', ²⁴ che len benne' blon', bennen' žeje' lo wdile, gože' benne' ka' žjake' lo wdile wché'gake' Pablon' lo yo'o zen na'. Lezka' gože' légake' chingake' Pablon' nich nne' da' nakkzen, nich nnezle' biz chen' želbéžeya'a ki benne' judío ka' che Pablon'. ²⁵ Kate' ne zchéjgake' ni'a na' Pablon' len yid ka' nich chingake' le', Pablon' gože' to benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, benne' zoe' ga na', na' wnné':

—žDe latje chinle neda'? Neda' nbaba' Roma, na' bi bchi'a laže' nitó benne' neda' cha' nbaga'a zia.

²⁶ Kate' benle bennen' da' ni, wyeje', na' bejzenle' benne' blon', bennen' žeje' lo wdile. Gože' le':

—žBizkze žonžo? Benne' ni nbabe' Roma.

²⁷ Naž benne' blon' bl'e'e gan zoa Pablon', na' gože' le':

—Wnná cha' nbabkzo' Roma.

Pablon' gože' le':

—O', nbabkza'.

²⁸ Beží'i benne' blon', na' wnné':

—Neda' wdíjwka' mežw zan nich baba' Roma.

Naž Pablon' gože' le':

—Neda' wbaba' Roma katen' golja' dan' zej nbab xa xna'a Roma.

²⁹ Kate' béngekle benne' ka' da' ni, benne' ka' za' chingake' Pablon', naž bebíga'gake' gan zoe'. Lezka' bžebe benne' blon' katen' wnezele' nbab Pablon' Roma, dan' ba wnné' wchéjgake' le'.

Zla' Pablo lawgak benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka'

³⁰ Ža chope ža, gónele benne' blon' nnezle' kwáselo bizen' da' žesbága'gak benne' judío ka' Pablo zia. Wnné' beseže' do yan' da' nžejen Pablon', na' wnné' dob-gak bxož wnná bia', bxož judío ka' len yógo'te benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka'. Naž bebeje' Pablon' gan bséjwgake' le', na' bzie' le' lawgake'.

23 Naž Pablon' bwie' lawgak benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, ljéža'do' ka'. Na' zejte na'a žonkza' da' chawe'. Ki naken, bi zoa da' žesbaga' lážda'wa' neda' zia law Dios.

² Naž Ananías, bxož blo, gože' benne' ka' nníta'gake' dot kwit Pablon' kápaga'gake' žoe'e. ³ Pablon' gože' le':

—Lezka' Dios yebi'e chio' le', benne' zloé'ezele chawe' kwino'. žŽe'kzo' zchi'a lažo'o neda' kan bchi'le Moisés, san zdetle žono' kan bchi'kzle Moisesen', zno' ká-pa'gake' neda'?

⁴ Benne' ka' nníta'gake' ga na' belyi'e Pablon':

—žŽliž zi'o bxož blo che Dios?

⁵ Pablon' gože' légake':

—Le'e, ljéža'do' ka'. Nyejw le'e yiche da' znnan: "Bi wliž zi'o benne' zna bi'e benách wláž chio' ka'" san neda' bi gókbe'ela' nake' bxož blo.

⁶ Naž gókbe'ele Pablon' bałe' zej nake' benne' yodo' saduseo ka', na' yezíka'gake' benne' yodo' fariseo ka'. Wnnié' zižje lawgak benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, ljéža'do' ka'. Naka' benne' fariseo, na' naka' zi'n to benne' fariseo. Na'a zchi'a láže'le neda' dan' žxen laža'a yebangak benne' gat ka'.

⁷ Kate' wnná Pablon' da' ni, bžoj chóplegak benne' yodo' fariseo ka', na' benne' yodo' saduseo ka', na' beldíl diže'e la' légakze'. ⁸ Ki béngake' dan' znnagak benne' saduseo ka' bi yebangak benne' gat ka', na' bi zej nnita' wbás che ya'abá ka', na' bi zej nnita' be' nákgakke' benách ka', san benne' yodo' fariseo ka' žejlégake' zej nnita' yógo'te da' ki. ⁹ Che len wžéžeya'agake'. Naž wzó ža'gak benne' wsedle, benne' yodo' fariseo ka'. Beldíl diže'e, na' wnnágake':

—Žeklto' neto' bi be da' zia nbaga' benne' ni, dan' cha' bchaljlen to be' nakkze no benne' le', o cha' bchaljlen to wbás che ya'abá le', bi žala' wži'izo che Dios.

¹⁰ Kate' ba beldíl díža'le'e benne' judío ka', na' bžebe benne' blon', benne' žeje' lo wdile, dan' žekle' wzóžj til'e Pablon'. Naž wnné' chjak benne' ka' žjake' lo wdile, nich chejbéjgake' Pablon' ladjw benne' judío ka', na' yeché'gake' le' lo yo'o zen gan zdobgak benne' ka' žjake' lo wdile.

¹¹ Kate' ba nak žel ža na'ze, bloe'e law Ĥanžon' gan zoa Pablon', na' gože' le':

—Ben choch lažo'o, Pablo. Kan ba bchaljo' chia' neda' lo yež Jerusalén nga, lezka' žon byenen wchaljo' chia' lo yež Roma.

Žóngake' toze díža' gótgake' Pablo

¹² Kate' za' ža'ní' yetó ža, bałe' benne' judío ka' bég-gake' toze díža', na' ben choch xtíža'gake', na' wnnágake' Dios wsaka' zi'e légake' cha' bi góngake' dan' bchebe láže'gake'. Wnnágake' bi be ye'j gáwgake' na' zejte gótgake' Pablon'. ¹³ Nníta'gakže ka choplalj benne' ka', benne' ben choch xtíža'gake' ki. ¹⁴ Jak benne' ki gan zej nnita' bxož wnná bia' ka', na' benne' gole ka', benne' judío ka', na' wnnágake':

—Ba ben choch xtíža'to', na' znnabto' wsaka' Dios neto' zi' cha' bi gonto' ki, na' bi be ye'j gawto' na' zejte gotto' Pablon'. ¹⁵ Na'a, le'e len benne' yodo' wchi'a laže' ka', le ye' benne' blon', benne' žeje' lo wdile, nich yed-jwá'gake' Pablon' wxé, nich žine' gan ndoble, na' nnałe žénelele nnáblele Pablon' to díža' gaze lo de. Neto'

kwe' nawto'-ne' la' nez, na' gotto'-ne' zga'ale kate' žine' nga.

¹⁶ Benle xkwide' byo che no'le zan Pablon' kan kwe' nágake' Pablon', na' wyejbe', na' wyo'obe' yo'o zen na', na' beizenben' Pablon'. ¹⁷ Pablon' bliže' to benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' gože' le':

—Bche' xkwide' ni law benne' blo, dan' nwa'be' to diža' ye'be'-ne'.

¹⁸ Naž bennen' bchi'e-be' gan zoa benne' blon', na' gože' le':

—Pablo, bennen' nyejwe' liž ya, bliže' neda', na' gó-ta'yoel'e neda' yedjwá'a xkwide' ni lawo', dan' žénelbe' wcháljenbe' le'.

¹⁹ Benne' blon' bejwe' na'be', na' bchi'e-be' cheze, na' wnnable'-be', na' wnné':

—žBižen' žénelo' yi'o neda'?

²⁰ Lebe' gožbe'-ne':

—Benne' judío ka' ba ben toze xtiža'gake' gá-ta'yoegekle' le' chi'o Pablo wxé, nich žine' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'. Yé'gake' le' žénegekle' nnábgekle' le' to diža' gaze lo de, ²¹ san le', bi chejli'o dan' nnágake', dan' nníta'gakže ka chóp'aljgake' kwe' nágake' Pablon'. Ba ben choch xtiža'gak benne' ka', na' wnnágake' wsaka' Dios légake' zi' cha' bi gótgake' Pablon', na' bi be ye'j gáwgake' na' zejte gótgake' le'. Na'a, ba nníta'gake' ban laže', na' želbeze' wchebe lažo'o gono' dan' nnábgekle' le'.

²² Naž benne' blon', benne' žeje' lo wdile, gože'-be' bi ye'be' nitó benne' dan' ba gožbe' le', na' naž besele'e xkwiden'.

Zla' Pablo law Féliks, benne' blo wnná bia'

²³ Naž benne' blon' bliže' chope benne' zché'gake' to gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile to toe', na' gože' lé-gake' kwéwgake' chope gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' želzá' ní'agake', na' chonn'alj chi benne' ka' žjake' lo wdile, benne' žiagake' bia ka', na' chope gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' zej noe'e yag ntoche' ka', nich chjake' lo yež Sesarea te xche'. ²⁴ Lez-ka' gože' légake' kwéwgake' to bia, da' kwia Pablon', na' ché'gake' le' binlo, nich bi be gaken chie', nich žine' law Féliks, benne' blo wnná bia'.

²⁵ Lezka' bsele'e to yiche da' znnan ki: ²⁶ "Neda', Klau-dio Lisias, žapa' le': Padiox Féliks, benne' blo wnná bia'. ²⁷ Benne' ni žsel'a-a-ne' lawo', wzengak benne' judío ka' le', na' gónegekle' gótgake' le'. Kate' gókbe'ela' nbabe' Roma, bchi'a benne' ka' žjake' lo wdile, na' beslá'-ne' lo na'gak benne' judío ka'. ²⁸ Gónela' nnezla' biž bene', dan' žesbága'gak benne' judío ka' le' zia, na' bchi'a-ne' lawgak benne' yodo' ka', benne' wchi'a laže' ché'gake' ka'. ²⁹ Kate' bchi'a laža'a dižan' kwáselo, wnezla' žes-bága'gake' le' zia kan nak da' znnan da' žsédgekle', na' bi be zia nbaga' benne' ni, nich no benne' gote' le', o wsejwe' le' liž ya. ³⁰ Naž bla' to benne' bzenle' neda' že' nawgak benne' judío ka' le' nich gótgake' le', na' che len žsel'a'a le' gan zo', na' goža' benne' ka', benne' žes-bága'gake' le' zia lá'gake' lawo' le', nich wloé'gekle' le' bi diža' zej nape' le'. Dios gon chawe'e le'."

³¹ Naž benne' ka' žjake' lo wdile béxwgake' Pablon', na' béngake' kan ba gož benne' blon' lé'gake', na' bché'gake' le' lo yež Antípatris, ne nak žel. ³² Kate' za' ža'ní' yetó ža benne' ka' žjake' lo wdile, benne' želzá' ní'agake', beyéjgake' lo yež Jerusalén, na' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' žiagake' bia ka', beyó'ogake' nez, zché'gake' Pablon'. ³³ Kate' benne' ka' zché'gake' Pablon' bžingake' lo yež Sesarea, bdégake' yichen' lo na' benne' blo wnná bian', na' bzégake' Pablon' lawe'. ³⁴ Kate' beyóž be' benne' blo wnná bian' yichen', na' wnnable' Pablon' gaz benne' le'. Kate' gókbe'ele' nbabe' gan nbab Silisia, ³⁵ gože' le':

—Yenla' da' nno' kate' benne' ka' žesbága'gake' le' zia lá'gake' ga ni.

Naž gože' benne' ka' gape chí'igake' le' lo yolawe' gan zchi'a laže' Herodes, benne' znnan bi'e ga na'.

Pablo zchalje' law Féliks

24 Wdé gayo' ža, bla' Ananías, bxoz blo, ga na', tzen len ba'le benne' gole, benne' judío ka', na' lezka' len Tértolo, to benne' žáklj'e diža'. Blá'gake' law benne' blo wnná bian', na' besbága'gake' Pablo zia.

² Katen' ba bližgake' Pablon', na' ble'e ga na', wzó law Tértolon' žesbage'e le' zia, na' wnné':

—Benne' blo wnná bia', Féliks. Ni'a chio' le' žak chawe' cheto', dan' lo ye'la' žejni'il chio' chawe'do' znnan bi'o benách wláž cheto' ka'. ³ Yógo'te da' ki žonen ga žak chawe' gáte'teze, na' dot láže'to' že'to' le':

"Žóxkeno'." ⁴ Na'a, nich bi gon lelto' le', žáta'yoela' le' gon zen lažo'o, na' yenlo' cheto' to chi'ido'. ⁵ Gókbe'el-to' benne' ni žko'o ye'le'e benách ka', na' žone' ga benne' judío ka' nníta'gake' dot yežlyó zži'igake' che yolawe', na' nake' benne' blo ládjwgak benne' ka' zej nzi'e da' bsdle benne' Nasaret na'. ⁶ Lezka' gónele' wká'n ditje' yodo' cheto'. Che len wzento'-ne', na' gónelto' wchi'a láže'to' le' kan znnan da' žsedlto'. ⁷ Naž Lisias, benne' blo, benne' žeje' lo wdile, ble'e gan zoa-to', na' len ye'la' snia zen beké'e benne' ni lo na'to'. ⁸ Naž gož Lisias na' benne' ka' žesbága'gake' le' zia, yídgake' lawo' le'. Na'a, le'kzo', kate' nnablo' Pablo ni binlo, gak nnezlo' kwáselo yógo'te da' ki da' žesbá-ga'to'-ne' zia.

⁹ Lezka' wnnagak benne' judío ka', na' wnnágake' da' likzen'. ¹⁰ Naž benne' blo wnná bian' btaze ne'e nich wchálj Pablon', na' le' bechebe', na' wnné':

—Dot laža'a zchalja' kan nak da' žona', dan' ba zej nak yiz zan zchi'a lažo'o da' žak chegak benách lažto' ka'. ¹¹ Da' bena' wak nnabo'. Bi na' gak chežinno ža wyá'a lo yež Jerusalén nich wká'n zena' Dios. ¹² Bi be-jxáka'gake' neda' zdi' diža'a len no benne', na' bi bena' ga gongak benách ka' žo'osbé gan nak lo zchil yodo', o lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkele' xtiža' Dios, o lo yež. ¹³ Lezka' bi gak kwej lígake' da' ki da' žesbá-ga'gake' neda' zia. ¹⁴ Da' nize žexóalapa' lawo'. Kan žona' xchin Dios chegak xa xto'to' ka' naken tlebe len da' žsédgekle' benne' ki, san lé'gake' znnágake' naken da' zži'in che Dios, dan' žejli'a yógo'te da' znnan xtiža' Dios, na' lezka' yógo'te da' bzojgak benne' ka' bchálj-

gake' lo wlaze' le'. ¹⁵ Kan lógake' žxen láže'gake' Dios, lezka' neda' žxen laža'a le', yesbane' benne' gat ka', benne' chawe' ka', na' benne' ka' bi zej nake' chawe'.

¹⁶ Che len žon byena' bi baga'a da' gonen ga yesbaga' lážda'wa' neda' zia law Dios o lawgak benách ka'.

¹⁷ Wdé wzóa' ga yoble chope chonne yiz, na' belá'a gan zej nnita' benách wláž chia' ka' nich wnezjwa' mežw da' gáklenen benách yache' ka', na' nich bi da' wdía' law Dios. ¹⁸ Kate' ne žona' da' ki, bałe benne' judío ka', benne' zej nžoje' gan nbab Asia bedjxá-ka'gake' neda'. Wzóa' la' lí'a yodo', na' ba wlej chawe' kwina' kan nak che yodo', na' bi ntoba' benách zan, na' bi bena' ga gongak benách ka' žo'osbė. ¹⁹ Benne' judío ka', benne' zej nžoje' gan nbab Asia, žala' láž'gake' lawo' le', na' yesbága'gake' neda' zia cha' zej nape' diža' bizjw len neda'. ²⁰ Žala' nnagak benne' judío ki cha' bi da' bžélgakle' da' zinnj da' bena' katen' blá'a lawgak benne' yodo' ka', benne' zchi'a láže'gake' lógake'.

²¹ Toze katen' wzóa' lówgake', zižje wžežia', wnnía': "Zchi'a láže'le neda' na'a dan' žxen laža'a yebangk benne' gat ka'."

²² Kate' benle Féliks na' da' ni, na' dan' kwáselo ba nnezle' kan nak che da' žsedle Pablon', bzoe' cheła'ale diža' bizjw ni, na' wnné':

—Kate' la' Lisias, benne' blon', benne' žeje' lo wdile, na' yeyož yenla' kan nak diža' bizjw chele.

²³ Naž Féliks na' gože' benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, benne' zoe' ga na', gape chi'e Pablon', san we'e le' latje te' la' lí'ale, na' bi wsejwe' xnezgak lježe' ka' yedjwiagake' le', nich bi da' góngake' chie'.

²⁴ Chope chonne žaze wdé na', da' yoble blá' Féliks na' ga na' tzen len Drusila, zo'le'. No'len' nake' judío. Féliks na' bliže' Pablon', na' bze nage' chie' kan nak da' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston'. ²⁵ Kate' bchalj Pablon' kan žala' gakžo chawe', na' nna bia' kwinžo, na' la'žo law Dios gan wchi'a laže'e žo'o ža da' za' za', naž bžebe Féliks na', na' gože' Pablon':

—Beyéj na'a. Kate' gapa' latje, wliža' le' yetó.

²⁶ Lezka' gónele Féliks na' si'e mežw da' wnezjw Pablon' nich wsane' le', na' che len, zan chi'i bliže' Pablon', na' bchaljlene' le'. ²⁷ Kate' gok chopiz, wyáz Porsio Festo latje che Féliks na', na' dan' gónele Féliks na' gone' da' žaz láže'gake' benne' judío ka', na' bka'ne' Pablon' nyejwe' liž ya.

Zla' Pablo law Festo

25 Blá' Festo lo yež Sesarea nich chaze' latje chie', gan gake' benne' blo wnná bia'. Wdé chonne ža bezé'e lo yežen', na' wyeje' lo yež Jerusalén. ² Naž blá'gak bžoz wnná bia' ka' len benne' blo ka' chegak benne' judío ka' law Feston', nich yesbága'gake' Pablo zia. Góta'yoegakle' Feston' ³ gone' da' žénegekle', na' seje'e benne' ka' chejxi'gake' Pablon', nich yežine' lo yež Jerusalén. Gónegekle' kwe' náwgake' le' lo nez nich gótgake' le'. ⁴ Bež'i Feston', na' gože' lógake':

—Nžej Pablon' lo yež Sesarea, na' žala' cha'a neda' ga na' wxé wižj nize. ⁵ Che len, nóte'tezlele le'e nzi' lo

na'le, žala' sá'lenle neda', na' cha' nbaga' bennen' zia, na' gak yesbága'le-ne' zia.

⁶ Bga'n Feston' lo yež Jerusalén xono' ža. Naž beyeje' lo yež Sesarea. Kate' za' ža'ní' yetó ža, wži'e gan zchi'a laže'e, na' gože' benne' ka' chejxi'gake' Pablon'. ⁷ Kate' blá' Pablon' ga na', benne' judío ka', benne' ka' zej nžoje' lo yež Jerusalén, wbíga'gake' gan zoe', na' zan da' wnnégake' chie'. Besbága'gake' le' zia, san bi gok kwej lígake' da' ka' wnnégake' chie'. ⁸ Naž wnná Pablon' lo wlaze', na' wnné':

—Bi be bena' da' zži'i che da' žsédgekle benne' judío ka', na' kege bi da' bena' che yodo' chégake', na' kege che benne' Sésar, bennen' zna bi'e žo'o.

⁹ Gónele Feston' gone' da' žaz láže'gake' benne' judío ka', na' gože' Pablon':

—žžénelo' chejo' lo yež Jerusalén, gan soa no benne' wchi'a laže'e le' kan zej nak da' ki da' znnégake' chio'?

¹⁰ Bež'i Pablon', na' gože' le':

—Zoakza' gan že' benne' zchi'a laže'e lo wláz benne' Sésar, gan žala' wchi'a laže'e neda'. Bi be da' zinnj bena' chegak benne' judío ka', na' ba nnézkzelo' da' ni.

¹¹ Chela' bena' to da' zinnj, o bíte'teze da' gonen ga baga'a zia gata', na' bi wžona' gata'. Na'a, cha' bi bena' kan znnegak benne' ki chia', bi nzi' lo na' no benne' wdíe' neda' lo ná'gake'. Znnaba' cha'a law benne' Sésar gan wchi'a laže'e neda'.

¹² Kate' Feston' ba bchaljlene' benne' yolawe' ka', gože' Pablon':

—Ba wnnabo' chejo' law benne' Sésar. Law Sésar na' chejo'.

Zchalj Pablo law Agripa, benne' zna bi'e

¹³ Wdé chope chonne ža, Agripa, benne' zna bi'e, bli'e lo yež Sesarea, tzen len Berenise, zo'le'. Bedjwiagake' Festo. ¹⁴ Kate' ba wnníta'gake' ga na' zan ža, Feston' bzenle' Agripan', benne' zna bi'e, kan nak che Pablon'. Gože' le':

—Zoa to benne' nga, bka'n Féliks le' liž ya. ¹⁵ Kate' wzóa' lo yež Jerusalén, blá'gak bžoz wnná bia' ka' len benne' gole ka' lawa', na' wnnégake' che benne' ni. Wnnábgekle' neda' choga' chie' gate'. ¹⁶ Neda' becheba', na' goža' lógake' bi zchoggak benne' Roma ka' che to benne' gate' cha' bi žingak benne' ka' znnégake' chie' lawe', benne' ka' žesbága'gake' le' zia, nich gak yechebe' chen. ¹⁷ Che len, kate' bžingake' lógake' ga ni, bi wžela', san kate' bžin yetó ža, wži'a gan zchi'a laža'a, na' bseja'a benne' ka' bejxi'gake' Pablon'. ¹⁸ Kate' ne nníta'gak benne' ka' nga, benne' ka' žesbága'gake' le' zia, bi be wnnégake' chie' kan gokla' nnágake'. ¹⁹ Wnnégake' chie' bałe diža' bizjw kan nak da' žejlé'gake' che Dios, na' kan nak che to benne' lie' Jesús, bennen' gote', san Pablon' žon choch xtiže'e zne' zoe' nbane' da' yoble. ²⁰ Dan' bnitla' kan zej nak da' ki, wnnabla' Pablon' cha' žénele' cheje' lo yež Jerusalén, gan soa no benne' wchi'a laže'e le' kan zej nak da' ki. ²¹ Naž kate' wnnáb Pablon' cheje' law Augusto, benne' Sésar, nich wchi'a laže'e le', na' goža' benne' ka' žjake' lo wdile gape chí'igake' le' na' zejte seła'a-ne' law benne' Sésar.

²² Naž Agripan' gože' Feston':

—Łezka' neda' žénela' yenla' da' nna bennen'.

Feston' gože' le':

—Wxé yenlo' da' nne'.

²³ Kate' za' ža'ni' yetó ža, ĩen yeĵa' zen beĵa' Agripan' ĩen Berenise ga na'. Belyaze' gan žaĵa' wcháljgake', tzen ĩen benne' wnná bia' ka'. Naž bséĵa'gake' benne' ka' chejxí'gake' Pablon'. ²⁴ Naž Feston' gože' Agripan', bennen' zĵna bi'e, na' wnné':

—Benne' wnná bia', Agripa, na' yógo'tele ĩe'e zoale nga tzen ĩen neto'. Na'a zoa bennen' ĩawle ĩe'e, na' zĵlé'elele-ne'. Yógo'te benne' judío ka', benne' nní-ta'gake' ĩo yež Jerusalén, na' ĩo yež nga, zĵnnégake' chie'. Žé'gake' neda' žaĵa' gate'. ²⁵ Žekla' neda' bi be bene' da' nbage'e zĵa gate', san dan' wnnable' ĩekze' cheje' ĩaw Augusto, benne' Sésar, nich wchi'a ĩaže'e ĩe', che ĩen ba bena' chia' seĵa'a-ne' ĩaw Auguston'. ²⁶ Dan' bi nnezla' bi žaĵa' wzoja' ĩe'e yiche da' nbaga' benne' ni, dan' seĵa'a ĩo na' Xana', benne' Sésar, che ĩen zchi'a-ne' ĩawle ĩe'e, na' da' nakže blo, zchi'a-ne' ĩawo' le', Agripa, benne' wnná bia', nich kate' yeyóž zĵnablo'-ne', nnezla' bi žaĵa' wzoja' ĩe'e yiche kan nak che benne' ni. ²⁷ Žekla' neda' bi nak chawe' seĵa'a to benne' nžeje' ga na' cha' bi gak wĵoe'ela' zĵa da' nbage'e.

Da' bchalj Pablo ĩaw Agripa

26 Naž Agripan' gože' Pablo:
—De latje wchaljo'.

Bĵi na' Pablon' ĩaw Agripan', na' wzó ĩawe' zchalje', na' wnné':

² —Benne' wnná bia', Agripa. Žaz ĩaža'a dan' de latje na'a wchalja' ĩo wlaza' neda' ĩawo' le' kan nak yógo'te da' žesbága'gak benne' judío ka' neda' zĵa. ³ Žaz ĩáže'ža' dan' nónbi'o yógo'te da' žónteze žongak benne' judío ka', na' ĩezka' da' ki da' zdiĵ díža'to' chen.

Da' ka' ben Pablo zga'ale

⁴ Łezka' wnná Pablon':

—Nnézkegekle yógo'te benne' judío ka' kan bena' katen' gok yiz kwide' chia' gan zej nnita' benách wláž chia' ka', na' ĩezka' ĩo yež Jerusalén. ⁵ Łezka' nnézkegekle', na' wak nnágake' kan bena' ža ni'te. Goka' benne' fariseo. Benne' fariseo ka' žon byéngake' zka'n zéngakže' Dios ka' žongak yezika' benne' judío ka'. ⁶ Na'a, zoa' nga ĩawle ĩe'e nich no benne' wchi'a ĩaže'e neda' dan' žxen ĩaža'a Dios, na' dan' žejĵi'a chie' yesbane' benne' gat ka', na' gone' kan bchebe ĩaže'e ĩawgak xa xto'to' ka'. ⁷ Žxen ĩáže'gak benne' chežĵino kwe' ĩježto' ka' sí'gake' dan' bchebe ĩaže' Dios chégake'. Che ĩen zka'n zéngake' Dios, na' žóngake' xchine' te ža, na' žel. Dan' žxen ĩaža'a da' ni, žesbága'gak benne' judío ka' neda' zĵa. Ki naken, benne' wnná bia', Agripa. ⁸ Na'a, žžéklele ĩe'e bi nak da' chejle'žo, yesbane' Dios benne' gat ka'?

Pablo wžía ĩaže'e benách ka' che Benne' Cristo

⁹ Łezka' wnná Pablo:

—Łezka' neda', zga'ale gokla' da' zan žaĵa' gona' nich wží'a che Jesús, benne' Nasaret. ¹⁰ Ki bena' ĩo yež Jerusalén. Bsejwa' benne' zan ĩiž ya, benne' ka' že-ĵlé'gake' che Jesusen', dan' bdegak bĵoz wnná bia' ka' yeĵa' wnná bia' ĩo na'a. Katen' bétgake' benne' ka', bénĵengaka'-ne' tzen. ¹¹ Zan chi'i bsaka' zi'a benne' ka', nich wsángake' kan žeĵlé'gake' che Benne' Criston'. Ki bena' gan nak ĩo yo'o gan zĵdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. Bžá'ale'egaka'-ne', na' wžía ĩáže'gaka'-ne' na' zejte wyá'a gan zej nnita' yež zi'to' ka' nich bejžéngaka'-ne'.

Pablo zĵoe'ele' kan beyake' che Benne' Cristo

¹² Łezka' wnná Pablo:

—Nich gona' ki wyá'a ĩo yež Damasko, na' bĵoz wnná bia' ka', benne' ka' bséĵa'gake' neda', bdégake' yeĵa' wnná bia' ĩo na'a. ¹³ Ka' goken, benne' wnná bia', Agripa. Kate' ne zeyá'a ĩo nez, ne nak wawbiž, bĵe'ela' to baní' ya'abá da' wza'ni'žen ka wbiž. Wza'nín' gan zeyá'a, na' gan zĵak benne' ka' zá'ĵengake' neda' tzen. ¹⁴ Naž yógo'teto' bgo'nto' ĩo yo, na' benla' chi'i to benne' bĵiže' neda'. Bchalje' díža' hebreo, na' wnné': "Saulo, Saulo, žbiz chen' zĵbia ĩažo'o neda'? Žon zi' kwino', zži'o chia' neda'. Žak chio' kan žak che beže, bia žon zi' kwinba', kate' zĵlibba' yag ntoche' da' žžongkle'-ba' zi'." ¹⁵ Naž goža'-ne': "žNož le', Xan?" Xanžon' gože' neda': "Neda' Jesús, Bennen' zĵbia ĩažo'o. ¹⁶ Na'a, beyás, na' wzé, dan' bĵoe'e ĩawa' na'a, nich wzóa' le' gono' xchina', na' wzóa lio' kan nak che da' ni da' ba bĵe'elo', na' chegak da' ka' wĵoe'ela' le', katen' wĵoe'e ĩawa' gan zo'. ¹⁷ Yeslá' le' ĩo na'gak benne' wláž chio' ka', na' ĩo na'gak benne' zi'to' ka'. Na'a žseĵa'a le' ĩawgak benne' ka'. ¹⁸ Žseĵa'a le' gan nníta'gake' nich gono' ga yeyalw yej ĩáwgake', na' yeyákgake' che Dios, na' kwásgake' ĩen da' zej nak che da' choĵ, na' tágake' ĩo baní'. Yežj-gake' ĩo na' da' xiwe', na' cházgake' ĩo na' Dios. Cha' chejlé'gake' chia' neda', Dios yenit ĩawe' chégake', na' yeké'e doĵa' da' zej nbage'e, na' gata' chégake' latje báĵlengake' benách ka', benne' ka' Dios ba wleje' cheze'."

Ben Pablo kan nak da' bĵoe'el Xanžo ĩe'

¹⁹ Łezka' wnná Pablon':

—Che ĩen, benne' wnná bia', Agripa, bi bži'a gona' da' bĵoe'el Dios, Bennen' zoe' ya'abá, neda'. ²⁰ Bzejni'ila' benne' ka' nníta'gake' ĩo yež Damasko, na' wdé na' benne' ka' nníta'gake' ĩo yež Jerusalén, na' benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea, na' benách ka' che yež zi'to' ka', nich yeyát ĩáže'gake', na' yeyákgake' che Dios, na' góngake' da' gak bia' ba beyát ĩáže'gake'. ²¹ Dan' bena' ki, wzéngak benne' judío ka' neda' katen' wzóa' ĩa' ĩi'a yodo', na' gónegekle' gótgake' neda'. ²² Naž Dios góklene' neda', na' na' zejte na'a ža, dot ĩaža'a zchalja' ĩawgak benne' gaxjw ka', na' ĩawgak benne' blo ka'. Bi zchalja' che da' yoble, san toze kan belnná zga'ale benne' ka' bchaljgake' ĩo wláž Dios, na' ĩezka' kan wnná Moisés kan žaĵa' gaken. ²³ Wnnágake': "Benne' Criston'

sáka'li'e, na' te gate' gake' Benne' nežw yebane' lo yela' got, nich wloe'ele' law gak wxén láže'gak benách ka' žingake' lo latje baní' chie', na' soa no benne' wzóa lie' che da' ki lawgak benne' wláž cheto' ka', na' lezka' lawgak benách zi'to' ka'."

Pablo zzejni'ile' Agripa nich chejli'e che Benne' Cristo

²⁴ Kate' ba bchalj Pablo da' ki, dan' wnné' lo wlaze', naž Festo wnné' žiže, na' wnné':

—Žak yał yichjo', Pablo. Dan' bsédli'o, ba gok yał yichjo'.

²⁵ Naž Pablon' gože' le':

—Bi nak yał yichja', žapa' le', Festo, na' da' znnia' naken dot da' li, na' naken da' zakan'. ²⁶ Agrípakze', benne' ni znná bi'e, nnézkzele' da' ni, na' che len, dot laža'a zchalja' lawe' le'. Nnézkzele' da' ni, dan' bi goken bagáche'ze. ²⁷ Benne' wnná bia', Agripa. Ćžejlí'o da' wnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios? Nnezla' žejli'o da' ni.

²⁸ Naž Agripan' gože' Pablon':

—Yeláte'ze žek gono' neda' che Benne' Criston'.

²⁹ Pablon' gože' le':

—Ni'a che Xanžo Dios žénela', la'kze yeláte'ze o da' zenle'e, kégeze le', san lezka' yógo'te benne' ki, benne' želyenle' chia', gakle dot kan naka' neda', naka' che Benne' Criston', san kege chejle do ya kan nžeja' neda'.

³⁰ Kate' beyóž bchalj Pablon' ki, na' wzó ža' benne' blo wnná bian', na' lezka' wzó ža'gak bennen' znná bi'e, na' Berenise, na' benne' ka' žé'le'ngake' lé'gake' tzen. ³¹ Kat-en' bžó'gake' cheze, na' ben chawe' xtíža'gake', na' wnágake':

—Bi be ben benne' ni da' gonen ga bage'e zia gate', o yejwe' le' liž ya.

³² Agripan' gože' Feston':

—Wak no benne' wsán benne' ni chela' bi wnnable' cheje' law benne' Sésar nich wchi'a laže'e le'.

Želsele'e Pablo lo yež Roma

27 Katen' ba ben toze xtíža'gake' séla'gake' neto' to lo barkw nich chejto' lo yež Roma, gan nbab Italia, bėxwgake' Pablo, na' yebałe benne' ka' zej nžeje'. Bde'gake' lé'gake' lo na' Julio, benne' zchi'e to kwe' benne' žjake' lo wdile, da' nzin': Benne' Ka' Che Augusto, bennen' nake' benne' Sésar. ² Wžento' to lo barkw che gan nbab Adramitio, dan' žala' ten gan zej nnita' yež ka' gan želžin barkw ka', yež ka' zej nbaben lo yežlyó Asia, na' yó'ozeto' lo barkwn', wza'to' lo yež Sesarea. Lezka' žonlen Aristarko neto' tzen. Nake' benne' Tesalónika, to yež nbaben Masedonia. ³ Kate' za' ža'ní' yetó ža, bžinto' lo yež Sidón, na' Julio, bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, lo yela' ži'i laže' chie', bi'e Pablon' latje cheje' gan zej nnita' benne' lježžo ka' nich wné'zjwgake' le' bi da' žiážjele'. ⁴ Wdé na', beben-to' lo barkwn', na' wza'to' ga na'. Wdeto' chełá'a gan že' yežlyó Chipre gan že' ži ben' da' žaken. Ki béngake' dan' ben' da' žaken lo nisdó, zan' zaka' lawto'. ⁵ Naž wdeto' lo nisdon' gan nla' gan nbab Silisia, na' gan

nbab Panfilia, na' bžinto' lo yež Mira, to yež nbaben yežlyó Lisia.

⁶ Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' yo'oto' lo ne'e, bejxake'e to barkw ga na' da' nžojen lo yež Alejandria, na' zejen gan nbab Italia. Lo barkwn' wló'ogake' neto'. ⁷ Wzá' barkwn' cho laže' zan ža, na' len yela' zžáka'le'e bžinto' gan nla' to yežlyó da' nzin' Gnido, na' dan' ben' da' žaken bžiga' neto', na' wdeto' chełá'a yežlyó da' nzin' Creta gan že' ži ben' da' žaken, na' wdeto' gan nla' yež Salmón. ⁸ Len yela' zžáka'le'e wdeto' chełá'a gan že' yežlyó Cretan', na' bžinto' to latje gan želžin barkw ka', da' nzin' Buenos Puertos, dan' žen' gawze gan zoa yež Lasea.

⁹ Dan' ba wžél-le'eto', ba bžin ža žon zož gak ditje bite'teze barkw cha' zzan' lo nisdó lo ža ka', dan' ba wdé ža ka' kate' žóngake' wbás, na' za' žin byo' zag ka' kate' žakle'e be'. Che len Pablon' bzejni'ile' lé'gake', ¹⁰ na' wnné':

—Le'e, benne' ka', žákbe'ela' gan chej barkw ni, gon zož kwia yin', tzen len da' ka' nwan', na' lezka' gon zož gatžo žo'o.

¹¹ Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile bejle'že' da' wnnagak bennen' nzi' lo ne'e barkwn', na' benne' xankzen, ka dan' wnná Pablon'. ¹² Dan' latjen' gan želžin barkw ka', dan' nzin' Buenos Puertos, bi naken ga gá'ngake' byo' zag ka', che len yeláte'ze ka bdachgak benne' ka' nnita'gake' lo barkwn' ben toze xtíža'gake' yekwásgake' ga na', cha' wak žingake' gan želžin barkw ka' lo yež Fenise, to yež lezka' žen' lo yežlyón' da' nzin' Creta, na' zoan chełá'ale gan žen wbíž, na' gónegekle' gá'ngake' ga na' byo' zag ka'.

Žak to be' wałe lo nisdó

¹³ Dan' žaken to be'do' da' za' zaka' chełá'ale gan zde wbíž byo' zag ka', gókgekle' wak góngake' kan žé-negekle', na' bechísgake' ya zi'i da' nžejen do ya da' zzoan žize barkwn', na' wdé barkwn' gawze kwit yežlyón' nzin' Creta. ¹⁴ Yetó chí'ido'ze, gok to be' wałe da' zan' lawto', dan' nzin' Euroklidón. ¹⁵ Dan' ben' da' žaken zzejen chełá'ale barkwn', na' dan' bi gok chej barkwn' gan za' ben', naž bé'gake' ben' latje bchen' barkwn'. ¹⁶ Kate' wdé barkwn' ga bžinten chełá'ale to yežlyodo' nzin' Kauda, bžinen chełá'ale gan bi žakle'e ben', na' len yela' zžáka'le'e bchísgake' bārkwdon', da' žžoben barkw žen na', na' bzóagaken' lawle barkwn' gan yo'oto'. ¹⁷ Wdé bžéngaken' lo barkw žen na', naž bchej chóchgake' barkw žen na'. Bde'gake' do ka' zanle barkwn', nich bi kwia yin' lo nisdó. Dan' bžébegake' te barkwn', na' chejche'ten lo yož da' žen' zan nisen', che len btíngake' laže' chen, da' ztoben be' nich wsán' barkwn'. Naž bé'gake' ben' latje bchen' barkwn'.

¹⁸ Kate' za' ža'ní' yetó ža, dan' be' wałe da' žaken zche'le'en barkwn', bžó'ngake' bałe ywa' da' nwa' barkwn' lo nisdó. ¹⁹ Ža chonne ža, len na' kwinto' bžo'nto' da' zkinge'kle' žin lo barkwn' lo nisdon'. ²⁰ Kate' ba gok zan ža bi zle'elto' wbíž o belj ka', na' dan' žakle'e ben' da' zchen' barkwn' gan yo'oto', biž bxen láže'to' yelato'.

²¹ Kate' ba gok zan ža bi be bdawto', wzé Pablon' gachje l'awe'legake', na' gože' l'égake':

—Le'e, benne' ka', gokžen chawe' chela' bze nagle chia', na' bi wza'žo lo yežlyó Creta, na' bi yedjchagžo da' ni da' zžáka'žo, na' da' žaken che barkw ni. ²² Na'a, žapa' le'e: le gon choch l'áže'le, dan' bi gatle nitole le'e zoale nga, la'kze kwia yi' barkw ni. ²³ Ki gaken dan' wdé yele bla' to wbás che ya'abá che Dios lawa' neda'. Diosen' naka' chie', na' žona' xchine'. ²⁴ Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné: "Pablo, bi žebo'. Žon byenen žino' law benne' Sésar. Dan' nži'il Dios le', yeslé' yógo'te benách ka' nníta'lengake' le' lo barkw ni." ²⁵ Che len, le gon choch l'áže'le, dan' žxen laža'a Dios, gone' kan ba gož wbás che ya'abá chie' neda'. ²⁶ Ki gaken la'kze žon byenen kwia yi' barkw ni to lo yežlyodo', gan chejka'nen žo'o.

²⁷ Kate' ba wdé xda' ža, ben' da' žaken zchen' barkwn' lo nisdó' da' nzin' Adriátiko, na' gachje yele gókgekle benne' ka' žóngake' žin lo barkwn' za' žin barkwn' gawze gan že' to yežlyó. ²⁸ Belžo'ne' to do lo nisdon', na' belnnezle' galje wes naken ga bžinten zante nisen'. Kate' wdé barkwn' yeláte'do', na' belžo'ne' don' da' yoble lo nis, na' belnnezle' ba nakzen chi wes. ²⁹ Dan' bžébegake' chejžé' barkwn' lo yej ka', che len, zaka' chejá'a xkóže'le che barkwn' belžo'ne' tape ya zi'i lo nis, da' ka' zej nžejen do ya, na' zžóagaken žize barkw. Len yela' žek zedle chégake' belbeze' cha'ní'. ³⁰ Naž benne' ka' žóngake' žin lo barkwn' gónegekle' wzónnjgake' lo barkwn'. Bléjtjgake' bárkwdon' da' žian lo barkw zen na' lo nisdó'. Béngake' ka' žénegekle' kóogake' ya zi'i na' yelate' zi'to', da' nžejen do ya, na' zzoan žize barkwn', dan' zoan zaka' chejá'a lawle. ³¹ Naž Pablon' gože' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile tzen len benne' ka' žjake' lo wdile, na' wnné:

—Cha' bi ga'ngak benne' ki lo barkw nga, bi gak yelale.

³² Naž benne' ka' žjake' lo wdile belchoge' do ka' da' zej nžejen bárkwdon', na' bé'gake' latje wbixen lo nisdó'.

³³ Kate' za' ža'ní', Pablon' góta'yoele' l'égake' gáw-gake' late'. Gože' l'égake':

—Na'a ba gok xda' ža znna'le dot yele, na' žonle wbás, na'bi be bdawle. ³⁴ Che len, žáta'yoela' le'e gawle late' nich yeyák l'áže'le, dan' bi gatle nitole le'e.

³⁵ Kate' beyóž bchalj Pablon' da' ni, be'xwe' yet xtil, na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Ki bene' lawgak yógo'tegake'. Naž bzozje' yet xtilen', na' wzó lawe' žawe'. ³⁶ Naž yógo'tegake' gok choch l'áže'gake', na' bdáwgake'. ³⁷ Ka wyo'oto' lo barkwn', wbabto' chope gaywá' chonnjalj chino' toto'. ³⁸ Wdé bdáwgake', na' béljegekle', naž belžo'ne' zoa' scribe da' nwa' barkwn' lo nis, nich gón-gake' láte'že ywa' da' nwa' barkwn'.

Zbia yi' barkw lo nisdó'

³⁹ Kate' ba nak te ža, na' benne' ka' žóngake' žin lo barkwn' bi bénbia'gake' yežlyón'. Blé'egekle' to gan zžin nisdon' yelate' gachje l'awe'le yežlyón', na' de gan nak lache' žoa'a nisdó' lo latjen'. Gónegekle' góngake'

ga cho'o barkwn' ga na'. ⁴⁰ Naž beséžgake' do ya ka' da' zej nžejen ya zi'i ka' da' zžóagaken barkwn' žize, na' bsángake' l'égaken, na' belbixen lo nisdó'. L'ezka' beséžgake' do da' nžejen ne'e yag da' zzechjen barkwn' ki ka'le. Naž bechís'gake' laže' che barkwn', da' zto-ben be', dan' zoan chejá'a lawle che barkwn', na' wzó law zde barkwn' zaka' gan zžin nisdó' yelate' gachje l'awe'le yežlyodon'. ⁴¹ Kate' bžin barkwn' to latje gan zchaggak chope nis, na' bejché' chejá'a lawle che barkwn' lo yož zan nisdon', na' bga'nze barkwn' ga na'. Biž gok tan, na' chejá'a xkóže'le che barkwn', wzó law nisdon' zchinnjen len yela' zza' chen. ⁴² Naž gónegekle benne' ka' žjake' lo wdile gótgake' benne' ka' zej nžeje', nich bi xóagake' lo nis, na' bi wzónnjgake'. ⁴³ Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile gónele' yeslé' Pablon', na' gože' l'égake' bi góngake' kan žénegekle'. ⁴⁴ Naž gože' benne' ka' žak xóagake' lo nis, zgá'alegake' cházgake' lo nis nich žingake' lo yo biž. ⁴⁴ L'ezka' gože' benne' ka' zej nga'ne' xóagake' lo blag ka', na' yežíka'gake' lawgak blagdo' ka' che barkwn'. Ka' goken, belágake' yógo'tegake', na' bžingake' lo yo bizen'.

Da' ben Pablo lo yežlyó da' nzin' Malta

28 Kate' ba bžinto' yógo'teto' lo yo biže, na' wnnelzto' yežlyón' gan zoato' nzin' Malta. ² Benne' xiža' ka', benne' nníta'gake' lo yežlyón', lo yela' ži'i laže' chégake' wdápegake' neto' ba la'ne. Bžéngake' yi', na' blížgake' neto' yógo'teto' yeché'l kwinto', dan' žak yejw, na' žakle'e zag. ³ Naž Pablo be'xwe' chelén zis wage biždo', na' katen' wloé'en lo yin', bžoj to bele snia ladjw zis wagen', bia žzonnjba' da' la che yin', na' wka'aba' yen na' Pablon'. ⁴ Kate' benne' xiža' ka' blé'egekle' belen', bia nála'ba' yen na' Pablon', naž be-lyi'e ljéžgake':

—Da' li benne' ni nake' benne' wetw benách ka'. La'kze belé' lo nisdó', diosen' lie' Chawe' bi we'e le' latje soe' nbane'.

⁵ Pablon' bžíbesise' ne'e, na' beyexjw bele snia na'. Bejxóateba' lo yin', na' le' bi be gokle'. ⁶ Benne' xiža' ka' nníta'gake' ga na' bwíagake' Pablon'. Zbégzake' batze kwi'e yi, o bixe' gate'. Naž kate' ba belbeze' scha, na' blé'egekle' bi be gokle', gókgekle' yetó, na' wnnágake' nake' to dios.

⁷ Lo latje na'ze že' yežlyó che Publio, benne' wnná bia' lo yežlyón', na' wdape' neto' ba la'ne. Lo yela' ži'i laže' chie' bnnite' neto' liže' chonne ža. ⁸ Kate' ža ka' xa Publio na' de'e yižwé'. Yoe'e da' la, na' de'e yižwé' žen. Wyáz Pablon', zejwíe' le', na' wdé bcháljlene' Dios, bxo'a ne'e benne' yižwén', na' beyake'. ⁹ Dan' ben Pablon' da' ni, lezka' benne' yižwé' ka', benne' nníta'gake' lo yežlyón', bžingake' gan zoe', na' beyákgake'. ¹⁰ Benne' ka' wdápegake' neto' ba la'ne, na' béngake' da' zan da' góklengaken neto'. Kate' za' yeza'to' lo yežlyón', bénngake' cheto' da' ka' byážjelto'.

Zžin Pablo lo yež Roma

¹¹ Kate' gok chonne byo' zoato' ga na', wžento' to lo barkw che yež Alejandría, da' bga'nen lo yežlyón' byo' zag ka'. Chejá'a lawle che barkwn' zej da'gak lo'a ka' zej nzin' Kástor len Póluk, dios kwach ka' chegak benne' Alejandría ka'. ¹² Bezá' barkwn' ga na', na' bžinen lo yež Sirakusa, gan bga'nto' chonne ža. ¹³ Beza'to' ga na', na' wdeto' cheľa'ale yežlyón', na' bžinto' lo yež Rejio. Kate' za' ža'ní' yetó ža, na' žak be' da' zan' zaka' gan zde wbíž byo' zag ka', na' beza'to' ga na', na' ža chope ža la' bžinteto' lo yež Puteoli. ¹⁴ Lo yežen' bejxáka'to' ba le benne' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' góta'yoegekle' neto' gá'n'lento' légake' xono' ža. Kate' wdé ža ka', beza'to' ga na' nich chejto' lo yež Roma, na' bezá' ní'ato'. ¹⁵ Benne' lježžo ka' nníta'gake' lo yež Roma ba béngekle' za' žinto' ga na', na' bžójgake' bedjchággake' neto'. Bžíngake' to yeždo' nzin' Ga Ždo'w Apio. Yeba le bžíngake' to latje nzin' Chonne Yo'o Gan Žga'ngak Benne' Ka' Zej Yoe'e Nez. Kate' Pablon' b'le'ele' légake', bdip laže'e, na' gože' Dios: "Žóxkeno'."

¹⁶ Kate' bžinto' lo yež Roma, na' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, bchi'e benne' ka' zej nžeje', na' bdie' légake' lo na' to benne' blo žeje' lo wdile. Benne' ni bi'e Pablo latje soe' cheze', san to benne' žeje' lo wdile wzóalene' le', bennen' žape chi'e le'.

Da' bchalj Pablo lo yež Roma

¹⁷ Ža chonne ža, Pablon' bliže' benne' blo ka' chegak benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yež Roma. Kate' ba zej ndobe' gan zoa Pablon', le' gože' légake':

—Le'e, ljéža'do' ka', la'kze bi be bena' chegak benne' wláž chežo ka', na' kege chegak da' žónteze žonžo kan bengak xa xto'žo ka', benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén bdégake' neda' lo na'gak benne' Roma ka', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, nich wséjwgake' neda' liž ya. ¹⁸ Naž kate' ba wnnábgekke' benne' Roma ka' neda', gónegekke' wsángake' neda', dan' gókbe'egekke' bi nbaga'a zia gata'. ¹⁹ Benne' judío ka' bséjwgake' xnezgak benne' ka' gónegekke' wsángake' neda', na' ben byenen wnnaba' cha'a law benne' Sésar nich wchi'a laže'e neda', na' kege nich yesbaga'a benne' wláž chežo ka' zia. ²⁰ Che len bliža' le'e nich le'ela' le'e, na' wcháljlena' le'e, dan' nžeja' do ya ni dan'

žxen laža'a da' žxen láže'žo žo'o, benne' Israel ka', gon Dios da' bchebe laže'e gonne' chežo.

²¹ Naž légake' belyi'e Pablon':

—Bi na' si'to' nitó diža' da' zan' gan nbab Judea kan nak che da' žaken chio', na' bi na' la' nitó benne' lježžo nga, benne' judío, nich wloe'ele' neto' cha' zoa no benne' bi da' znnie' chio'. ²² Na'a, žénelto' yenlto' da' nno', da' žejli'o, dan' nnezlto' yógo'te latje znnegak benách ka' chegak benne' ka' zej nzi' lo ná'gake' diža' koben'.

²³ Ka' goken, Pablon' bžie' bia' to ža, na' ža na' benne' zan bdóbgake' gan zoe'. Wzó law Pablo zildo', na' gótlele', bzejni'ile' légake', na' bzenle' légake' kwáselo kan zna bia' Dios. Gónele' wloe'ele' légake' nak dot da' li da' zchalje' kan nak che Jesusen'. Nich gone' ki bkonle' žin da' bchi'le Moisés, na' da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. ²⁴ Ba le wzí' lo ná'gake' da' bchalj Pablon', san yezíka'gake' bi bejlé'gaken'. ²⁵ Dan' gok chóplegake', wzó láwgake' žezá'gake' ga na', na' Pablon' gože' légake', na' wnné':

—Nakkze da' li da' wnná Dios Be' La'y lo na' Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios, dan' bzejni'ile' xa xto'žo ka', katen' wnné':

²⁶ Wyéj lawgak benne' ka', na' yé'gako'-ne':

Wzé nagle, san bi chejni'ilele.

Wíale, san bi lé'elele.

²⁷ Benne' ki nak zide yichj láždo'gake'

na' bi be žazen lo yichj láždo'gake'.

Žóngake' kan žongak benne' lo cho le ka'.

Bi zlé'egekke' len yej láwgake'

na' bi žéngekke' nággake',

na' bi žejni'il yichj láždo'gake'

na' bi žénegekke' yeyákgake' che Dios

nich gak yeyóngaka'-ne'.

²⁸ Na'a, ža la' nnézlele da' ni. Dios žsele' neto' lawgak benách zi'to' ka' nich yelágake', katen' yéngekke' xtiže'e.

²⁹ Kate' beyož bchalj Pablon' da' ki, naž bežojgak benne' judío ka', na' želdil' diža'gake' la' légakze'.

³⁰ Pablon' bga'ne' ga na' chopiz, na' wzóe' to lo yo'o gan žizjwe', na' wdape' ba la'ne yógo'te benne' ka' bedjwíagake' le'. ³¹ Len yela' wechóg laže' bchalje' kan zna bia' Dios. Bsedle' benách ka' kan nak che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' bi wzóa no benne' wsejwe' xneze'. Ka'kze naken.

ROMANOS

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús lo yež Roma

1 Neda', Pablo, naka' benne' ndo'w che Jesús, Benne' Criston', na' wbás chie', dan' bliž Dios neda', na' wžekze' neda' nich wchalja' diža' chawe' chien'.
² Bchebe laže' Dios ža ni'te seje'e diža' chawen' chežo. Bene' ki lo na'gak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le', na' légake' bzójkake' xtiže'e le'e yiche la'y che Dios. ³ Bzójkake' yógo'te da' žala' gon zínkze Dios, Bennen' nake' Xanžo Jesús, Benne' Criston'. Lo yela' benách chie' nake' za'só Dabí, bennen' wnná bi'e benách Israel ka', ⁴ san kan nak be' nakkze', da' naken la'y, nak bia' nake' Zín Dios, na' nape' dot yela' wak. Nak bia' naken ki dan' bebane' lo yela' got. ⁵ Ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston', zzi'žo da' žonn Dios chežo lo yela' ži'i laže' chie', na' bzoe' neda' wbás chie' nich lo wlaze' Le' gona' ga benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga chejlé'gake' chie' Le', na' góngake' kan znná xtiže'e. ⁶ Benle le'e da' zinnj tzen len benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, san na'a ba bliž Dios le'e nich gakle che Jesús, Benne' Criston'.
⁷ Dios nži'ile' le'e, na' bliže' le'e nich gakle che Leze'. Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj láždo'le.

Žénele Pablo chejwíe' benách ka' che Jesús lo yež Roma

⁸ Zzo lawa' zzoja' chele da' ni. Dan' nakžo che Jesús, Benne' Criston', žapa' Dios: "Žóxkeno" kan nak chele yógo'te, dan' zchaljak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga kan žejle'le chie' Le'. ⁹ Dot laža'a žona' xchin Dios, na' zchalja' diža' chawen' kan nak che Zí'ne'. Nnézkzele Dios zcháljlenteza'-ne', na' znnabla'-ne' gon chawe'e le'e. ¹⁰ Znnábtezla' Dios, cha' naken da' žénele' Le', gonne' neda' latje yedjwía' le'e. ¹¹ Ki znnabla'-ne' dan' žak laža'a le'ela' le'e nich gak gona' ga gata' chele to da' wnezjw Dios Be' La'y chele, da' gonen ga gólele lo da' nak che Xanžon'. ¹² Dan' žénela' naken gon chochžo tožo yetožo, dan' žejle'žo to tožo che Jesús, Benne' Criston'.

¹³ Zí'na'do' ka', žénela' nnézlele da' ni. Gok laža'a zan chi'i yida' gan zoale, san na' zejte na'a bi na' gonnen chia'. Žénela' yida' gan zoale nich gona' ga yebélenlele da' zchalja', kan žebélengeklen yezika' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. ¹⁴ Zoa da' nbaga'a chegak yógo'te benách, chegak benách ka' nníta'gake' yež gawze ka', na' chegak benách ka' nníta'gake' yež zi'to' ka', chegak benách ka' zej nsedle', na' chegak benách ka' bi zej ns-

edle'. ¹⁵ Che len, kan sáke'la' gona', ba zoa' wchalja' diža' chawen' gan zoale le'e lo yež Roma.

Yela' wak zen che diža' chawen'

¹⁶ Bi žedoe'ela' zchalja' diža' chawen', dan' napen yela' wak che Dios nich yeslán yógo'te benne' ka' žejle'gaken'. Gan zzo law, žénele Dios yéngklen benne' judío ka', na' te na' yéngklen benách zi'to' ka'. ¹⁷ Diža' chawen' zloe'elen žo'o Dios gone' ga yeyakžo chawe' lawe' Le', cha' chejle'žo chie' Le', na' bi gak chope láže'žo. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "No benne' nake' chawe' dan' žejli'e che Dios, gata' yela' nban chie'."

Zia da' zej nbaga' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga

¹⁸ Dios, Bennen' zoe' ya'abá, bloe'ele' law bi zle'ele' chawe' yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle, na' wsa-ka' zi'e légake', benne' ka', lo yela' bi nak chawe' ché-gake' zzóagake' cheła'ale da' naken dot da' li. ¹⁹ Ki naken chégake' dan' bla' da' nak bian' zoakze Dios law-gak yógo'te benách ka', dan' Dios na'kze bloe'elen' law gan nníta'gake'. ²⁰ Ža ni'te katen' wzó law gota' yežlyó nga, na' zejte na'a ža, da' ka' ben Dios zej nak bian' da' bi gak le'elžo che Dios, kan zej nak yela' wak zen chie', na' da' nakkze' Le'. Che len, bi gak nnágake' bi zej nbage'e zia. ²¹ Katen' bénbia'gake' Dios, bi bka'n zén-gake' le' kan žala' wká'n zenžo-ne', na' bi belyi'e Le': "Žóxkeno." Che len dáche'ze beyák da' zza' láže'gake', na' bcho' yichj láždo'gake' dan' bégake' zide yichj láždo'gake'. ²² La'kze gókgekle' žejni'ile'egekle', beyák-gake' benne' bi nnezle ka', ²³ dan' bká'ngake' yela' zen che Dios, Benne' zóateze', na' bka'n zéngake' lo'a ka', da' ka' zej naken ka' benne' ka' žátgakkze', na' ka' bia ka' zoa xílgakba', na' ka' bia yixe' ka' želdaba' lo yo, na' ka' bele ka' žzob kwíngakba' lo yo.

²⁴ Che len Dios beběj yichje' légake' nich góngake' da' kegle ka' da' zze láže'gake', na' ki goken, bka'n sto' kwíngake' toe' len yetóe'. ²⁵ Goken ki dan' bká'ngake' xtiža' Dios, da' naken dot da' li, na' wzí' lo ná'gake' to da' wen laže'. Wdápegake' ba la'ne, na' bka'n zéngake' da' ka' ben Dios, na' kege Dios na'kze, Bennen' žala' wká'n zéntežžo. Ka'kze gaken.

²⁶ Che len Dios beběj yichje' légake' nich góngake' da' ka' zze láže'gake' da' žóngaken ga žedoe'elžo. No'le ka' bká'ngake' yela' zzoalen benne' byo, nich góngake' da' zej naken sban. ²⁷ Lezka' bengak benne' byo ka', bká'ngake' yela' zzoalen no'le, na' wzé láže'gake' da' zej nak sban da' žóngake' toe' len yetóe', na' bégake' da'

žóngaken ga žedoe'elžo, dan' wnníta'lengake' la' ljež benne' byógakze'. Benne' ka' béngake' ki zzáka'gake' lo beja' žen chégake' dan' bebí'i Dios chégake' da' naken tlebe len doJan' da' béngake' dan' bká'ngake' Dios.

²⁸ Dan' bi gónegekle' gápegake' Dios ba la'ne, che len bebéj yichje' légake' nich sa' láže'gake' da' wen laže', na' góngake' da' bi zakan'.

²⁹ Žóntezgake' yógo'te da' bi zej nak chawe'.

Žóngake' yela' sto' ka'.

Žóngake' da' kegle.

Zdan láže'gake' yela' gape.

Bi zlé'egekle' ljéžgake' ka' chawe'.

Zgé'egekle' ljéžgake' ka'.

Žótgake' ljéžgake' ka'.

Zdí-lengake' ljéžgake' ka'.

Žon láže'gekle' benách ka'.

Žónle'egake' da' zinnj.

Znnégake' che ljéžgake' ka'.

³⁰ Znnágake' da' wen laže' che ljéžgake' ka'.

Bi zlé'egekle' Dios chawe'.

Zej nake' benne' bizjw ka'.

Žon kwíngake' benne' blo ka'.

Zka'n zen kwíngake'.

Žiljgake' da' zinnj da' góngake'.

Žeží'igake' che xa xná'gake'.

³¹ Zej nake' benne' bi žejní'il ka'.

Bi žóngake' da' bchebe láže'gake' góngake'.

Bi zej nake' ži'i laže' kan žala' gákgake'.

Bi ženít lágwage' che ljéžgake' ka'.

Bi žeyache' láže'gekle' ljéžgake' ka'.

³² Nnézkzegekle' da' bzoa Dios to chi'ize kan žala' gak chegak benne' ka' žóngake' da' ki, gátgake' to chi'ize. La'kze nnézkelen', kégeze žóngake' ki, san žaz láže'gake' benne' ka' žóngake' da' ki.

Chog Dios chegak benne' wen da' zinnj ka' gátgake'

2 Che len, bi gak gon kwino' chawe', no benne' nako', cha' znnio' che lježo'. Katen' znnio' che lježo', žesbaga' kwino' zia, dan' znnio' che lježo', na' lezka' žono' le'. ² Nnézkzelžo kan zchi'a laže' Dios. Lo da' naken dot da' li zchi'a laže'e benne' wen da' zinnj ka'. ³ Le' znnio' chegak benne' ka' žóngake' da' kegle, na' lezka' žono' le'. Žžeklo' wdé gónzele Dios kate' wchi'a laže'e le'? ⁴ Žžka'no' ka'ze yela' ži'i laže' che Dios, na' yela' zbez zen laže' chie', na' kan žone', žžele' nich že'e le'? ŽBi nnézkzelo' Dios žónlene' le' lo yela' ži'i laže' chie' nich gata' chio' latje yeyát lažo'o? ⁵ Lo yela' laždo' zižje chio' bi beyát lažo'o. Che len ztobo' yela' zzaka' da' yebí'i Dios chio' kate' wchi'a laže'e benne' ka', na' gak bia' naken kan žala' gon Dios kate' choge' chegak benne' wen da' zinnj ka' gátgake'. ⁶ La' ža na'ze yebi'kze Dios che to to benne' kan zej nak da' bégake' to toe'. ⁷ Wnezjwe' yela' nban da' zejíl kanne chegak benne' ka' žóntezgake' da' naken chawe', na' že' láže'gake' sí'gake' da' chawe' da' znezjw Dios, na' žénegekle' yežójkake' chawe' lawe' le', nich sóagake' nbángake' to chi'ize. ⁸ Dios, lo yela' zža'a chie', wsaka'

zi'e benne' ka' zží'igake' che xtiže'e, benne' ka' bi žé-negekle' góngake' kan zna da' naken dot da' li, san žóngake' da' bi naken chawe'. ⁹ Sákagak yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle, na' gak nyache' láže'gake'. Ga zzo law gaken ki chegak benne' judío ka', na' lezka' gaken chegak benách zi'to' ka'. ¹⁰ Dios gon chawe'e yógo'te benne' ka' žóngake' da' naken chawe', na' gape' légake' ba la'ne, na' wkán žie' yichj láždo'gake'. Ga zzo law gone' ki chegak benne' judío ka', na' lezka' gone' chegak benách zi'to' ka'.

¹¹ Ki wchi'a laže' Dios benách ka', na' le' zle'ele' yógo'te benách ka' ka zej nakkze'. ¹² Gatgak yógo'te benách ka' žóngake' doJa', la'kze bi žákbe'egekle' zží'igake' che xtiža' Dios dan' bi na' yéngkele' xtiže'e. Lezka', ka nak da' zna xtiža' Dios, le' wchi'a laže'e yógo'te benne' ka' zej nzi'e xtiže'e, san žóngakkze' doJa'.

¹³ Ki gaken dan' benne' ka' žénzegekle' xtiža' Dios bi zej nake' chawe' lawe' le', san yeyakgak chawe' benne' ka' žóngake' kan zna xtiže'e na'. ¹⁴ Ka nak chegak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', san žóngakkze' kan zn-na xtiža' Dios la'kze bi na' yéngklen', zoa to da' bzoa Dios lo yichj láždo'gake' da' žsedlen légake'. ¹⁵ Benne' ki zloé'egekle' law žon žin xtiže'e da' yo'on lo yichj láždo'gake'. Da' žon da' yo'on lo yichj láždo'gake' nak bian' naken ki. Kan zza' láže'gake', žesbága'gake' ljéžgake' ka' zia, o žebéj ljéžgake' ka' chawe' toe' yetóe'.

¹⁶ Ki yebí'i Dios chégake' ža na' katen' wchi'a laže'e yógo'tegake' lo na' Jesús, Benne' Criston', kan zej nak da' bégake', na' kan nak da' wzá' láže'gake'. Ki žsedle diža' chawen' da' zchaljan'.

Da' žongak benne' judío ka', na' da' wnnakze Dios

¹⁷ Le'e znnale nakle benne' judío ka', na' žxen láže'le yelale dan' žonle kan zna xtiža' Dios, na' zka'n zen kwinle dan' žéklele nónbia'le le', ¹⁸ na' nnézkzelele da' žénele Dios gonle, na' da' wnnakze' le', da' žsédlele le'e, na' žákbe'elele da' naken dot chawe'. ¹⁹ Zej nniata' benne' ka' zdágake' ga yoble, kan žongak benne' lo choJe ka'. Žéklele wak wzejní'ilele benne' ka' zej nchoJ yichj láždo'gake'. ²⁰ Žéklele wak wsédlele benne' ka' bi žejní'igekle', na' benne' ka' žejní'igekle' láte'do'ze, dan' nzi' lo na'le xtiža' Dios da' žsedlen benách ka' kan nak yela' žejní'il da' naken dot li laže', na' da' naken dot da' li. ²¹ Na'a, le'e žsédlele yezika' benách ka'. ŽBi žala' wsédl kwinle? Le'e znnale: "Bi kwano'". Žžbanle le'e?

²² Lezka' znnale: "Bi gono' doJa' da' zka'n ditjen yela' zchag na'". Žžonle le'e doJa' da' zka'n ditjen yela' zchag na'? Le'e bi zlé'elele chawe' lo'a ka'. Žžbanle le'e da' zej že' lo yodo' chégaken? ²³ Zka'n zen kwinle dan' nzi' lo na'le xtiža' Dios. Žžka'nle le'e Dios ka'ze, dan' zzoale da' wnnakze' le' cheJa'ale? ²⁴ Nyejw le'e yiche la'y kan žonle, dan' znnan: "Ni'a che da' žonle le'e, benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' zzne zígake' che Dios." ²⁵ Wak yebélenlele da' nžogen lo beja' chele, benne' byo ka', dan' nak bian' nzi' lo na'le xtiža' Dios, cha' žonle kan zna xtiže'e, san cha' zzoale da' wnnakze' le' cheJa'ale, ba beyakle ka' zej nak benne' ka' bi zej nake' che Dios.

²⁶ Che len, benne' byon', benne' bi nžog lo xpele'e dan'

nak bian' no benne' byo nzi' lo ne'e xtiža' Dios, san žone' dot kan zŋna xtiže'e, benne' ni nake' law Dios ka to benne' byo nžog lo xpele'e dan' nak bian', la'kze bi nžogen lo beļa' chekze'. ²⁷ Benne' byon' bi nžog lo xpele'e da' nak bian' no benne' nzi' lo ne'e xtiža' Dios, san žone' dot da' zŋna xtiže'e, ka žon benne' ni zloe'elen nbága'le le'e zia, la'kze nzi' lo na'le xtiža' Dios, na' nžog lo beļa' chele dan' nak bian' naken ki, san bi žonle kan zŋna xtiže'e na'. ²⁸ Cha' to benne' judío naxzen' lo beļa' žen chie', bi nakkze' benne' judío, na' da' nak bian' da' nžogzen lo beļa' chie' bi naken li laže'. ²⁹ Bennen' nake' ki lo yichj lǎzda'we' nake' da' li benne' judío, benne' nake' che Dios, na' da' nak bia' nzi' lo ne'e xtiža' Dios da' naken li laže' naken to da' yo'on lo yichj lǎzda'we'. Da' nak bian' da' naken li laže' naken che be' nakkzžo, na' kege che yeļa' benachze chežo. Bennen' nake' che Dios ki, bi žápegak benách ka' le' ba la'ne, san Dios na'kze žape' le' ba la'ne.

3 Cha' ki naken, žbiž da' chawe' žaken che to benne' dan' nake' benne' judío? žBiž da' chawe' žaken che benne' byo, benne' judío, dan' nžog da' nak bian' lo xpele'e? ² Da' cháwe'le'e naken chie', na' da' zan kan zej naken. Da' naken blo, Dios bdie' diža' la'y chie' lo na'gak benne' judío ka'. ³ Ba'le' bi žejlégake' che Dios. žŽeklo' bi gon Dios kan zŋna xtiže'e dan' bi žejlégake' chie' le'? ⁴ Bi gaken ki. Žala' gákbe'elžo žón-teze Dios kan zŋna xtiže'e, la'kze žon láže'gak yógo'te benách ka'. Kan nak chie' nyejw le'e yiche la'y, da' žnan:

Gak bia' nako' chawe' dan' žono' kan žnno', na' yežojo' chawe' cha' no benne' wchi'a laže'e le'.

⁵ Kate' žonžo da' kegle, Dios žnne' bi nak chawe' da' žonžo. Da' ni nak bian' Dios nake' chawe'. Zej nnita' benne' ka' zŋnágake': "Da' kegle da' žonžo nak bian' Dios nake' chawe', na' che len bi žala' wsaka' zi'e žo'o." ⁶ Bi naken ki. Chela' ga'n zen Dios ni'a che da' kegle da' žonžo, žnakxkze gak wchi'a laže'e benách ka' nníta'gake' yežlyó nga? ⁷ Kate' no benne' žon laže'e, Dios žnne' bi žchalj bennen' da' naken dot da' li kan žone' le'. Da' ni nak bian' nak dot da' li da' žnnakze Dios. Zej nnita' benne' ka' zŋnágake' da' žon láže'gake' légake' žonen ga ga'n zen Dios, na' bi žala' choge' chégake', bi nne' zej nbage'e doļa'. Ki zŋnágake'. ⁸ žNnažo: "Gonžo da' kegle nich gak da' nak chawe'?" Benne' ka' žnne zígake' chežo zŋnágake' žsedlžo da' ki, na' naken chawe' chog Dios chégake' gátgake'.

Yógo'težo nbága'žo doļa'

⁹ žBižkze nnažo na'a? Kan nak cheto' neto', benne' judío ka', žnákžeto' chawe' ka yezika' benách ka'? Bi nakto', dan' ba bloe'elto' nga, zej nbaga' benách judío ka' doļa', na' lezka' zej nbaga' benách ži'to' ka' doļa'. Yógo'težo nbága'žo doļa'. ¹⁰ Nyejw le'e yiche la'y da' žnan:

Bi zoa nitó benne' nake' chawe', nitóe'.

¹¹ Nitó benne' žejni'ile'.

Nitó benne' žilje' Dios.

¹² Yógo'tegake' zdágake' ga yoble; yógo'tie' zej nnitle'.

Nitó benne' žone' da' nak chawe', nitóe'.

¹³ Lbágake' zej naken ka yežw ba ka' da' zej nyaljwn. Len da' zŋnágake' žon láže'gекle' ljéžgake' ka'.

Diža' da' žežojen žoá'agake' naken ka da' yožen laye' bele snia ka'.

¹⁴ Len da' zŋnágake', žnne zígake' chegak benne' ka'.

¹⁵ Nníta'gake' zbéžgake' nich gótgake' benách ka'.

¹⁶ Žbía yítezgake', na' žsaka' zítezgake' ljéžgake' ka'.

¹⁷ Bi gak gánlengake' ljéžgake' ka' cháwe'do'.

¹⁸ Bi žžébegake' Dios.

¹⁹ Nnezlžo bchalj Dios yógo'te da' ki, da' ži'e benne' ka' nzi' lo ná'gake' xtiže'e. Che len bi gak nitó benne' nne' bi nbage'e doļa', na' yógo'te benách, benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, Dios wchi'a laže'e légake'. ²⁰ Že' láže'gak benne' judío ka' góngake' da' zŋna xtiža' Dios nich yeyákgake' chawe', san bi gak nitó benne' yeyake' chawe' ki, dan' bzoa Dios da' wnnakze' nich gákbe'elžo nbága'žo doļa', dan' bi žonžo dot da' wnnakze' le'.

Yelažo dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Cristo

²¹ Na'a, ba bla' law kan gak yeyakžo chawe' law Dios. Bi gak yeyakžo chawe' lawe' le' cha' žónzežo kan zŋna xtiže'e, la'kze nyejw le'e yiche la'y da' wnnagak benne' ka' bchaljgake' lo wláz Dios, dan' zloe'elen kan gak yeyakžo chawe' lawe' le'. ²² Dios žonkze' ga žeyakžo chawe' lawe' le' dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', na' gone' ga yeyakgak chawe' yógo'te benne' ka' chejlégake' chie' le'. Tlebe zej nak yógo'te benách, ²³ dan' yógo'tie' bégake' doļa', na' bi zej nake' chawe' kan nak Dios dot chawe'. ²⁴ Dios, lo yeļa' ži'i laže' chie', žonze' ga žeyakžo chawe' lawe' le', na' beyone' žo'o chawe' dan' Jesús, Benne' Criston', beyawe' žo'o. ²⁵ Ki goken dan' Dios bdie' Jesús, Benne' Criston', lo yeļa' got lo wlazžo žo'o. Le' blalje' xchene', da' žekán doļa', dan' žaken chežo cha' žejle'žo chie' le'. Ki ben Dios nich gak bia' le' nake' chawe', la'kze lo yeļa' zbez zen laže' chie' bzoe' cheļa'ale doļa' ka' da' benžo ža ni'te. ²⁶ Ki ben Dios, na' bloe'el kwine' chawe' ža ni zoažo na'a, na' zga'ne' chawe' la'kze žek'é doļa' da' zej nbaga' benách ka', na' žone' ga žeyákgake' chawe' cha' žejlégake' che Jesús, Benne' Criston'.

²⁷ žWak wkán zen kwínžo dan' nakžo chawe' law Dios? Bi gakžo. žBiž chen'? Naken dan' belažo, kege dan' žonžo kan zŋna xtiža' Dios, san dan' žejlégake' che Jesús, Benne' Criston'. ²⁸ Na'a, nnezlžo žeyák chawe' to benne' law Dios dan' žejli'e che Jesús, Benne' Criston', na' kege dan' žone' kan zŋna xtiža' Dios.

²⁹ žNak Dios Dios chégakze benne' judío ka'? žBi nake' lezka' Dios chegak benách ži'to' ka'? O', lezka' nake' Dios chegak benách ži'to' ka', ³⁰ dan' zoa toze Benne' nake' Dios. Dios na' žone' ga žeyakgak chawe' benne' judío ka' lawe' le', benne' byo ka' nžog lo beļa' chégake' dan' nak bian' nzi' lo ná'gake' xtiže'e. Ki žone' le' dan' žejlégake' che Jesús, Benne' Criston', na' lezka' gone' ga yeyakgak chawe' benne' ži'to' ka' lawe' le', benne' byo ka' bi nžog lo beļa' chégake' dan' nak bian'. ³¹ Na'a, cha' belažo dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', žwak nnažo biž zaka' da' bchi'le Dios žo'o? Bi

gakžo, san yela' žejlé' chežo zloe'elen nak choch xtiže'e na'.

Da' ben Bran žsedlen žo'o

4 ĽBizkze nnažo na'a? ĽNakx beyák Bran, xa wdé cheto', benne' judío ka', chawe' law Dios? 2 Chela' beyák Bran chawe' law Dios dan' wzóa da' benkze' le', wak wkán'žen kwine', san kege law Dios. 3 Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Bran bejli'e che Dios, na' che len Dios b'le'ele' le' ka benne' chawe' lawe' le'." 4 Cha' zoa no benne' žone' xchinžo, da' žizjwžo-ne' bi naken to da' žonnžo chie', san naken to da' nbága'žo chie'. 5 Lezka' cha' to benne' žejle'ze' che Dios, la'kze bi be žin bene', Dios, Bennen' žone' ga žeyakgak chawe' benne' ka' lawe' le', benne' ka' bi zej nake' chawe', zgne' nake' chawe' lawe' le' dan' žejli'e chie' le'. 6 Lezka' bchalj Dabí kan žaken da' chawe' che no benne', Dios zgne' nake' chawe' lawe' le' la'kze bi be žin bene'. 7 Ki wnná Dabín':

Ba nez žen naken che bennen' Dios ženít lawe' chie' ka nak da' kegle da' bene'.

Na' žeké'e doła' da' nbage'e.

8 Ba nez žen naken che bennen', Dios bi žesbage'e le' zia ni'a che doła' da' bene'.

9 ĽŽak da' chawe' ni chégakze benne' byo ka' nžog lo beła' chégake' dan' nak bian' nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, o lezka' žaken chegak benne' byo ka' bi nžog ki lo beła' chégake'? Ba wnnákzežo beyák chawe' Bran na' law Dios dan' bejli'e chie' le'. 10 ĽBatx beyák chawe' Bran na'? ĽGoken katen' ba nžog lo xpele'e dan' nak bian', o goken zga'ale? Bi goken kate' ba nžogen lo xpele'e, san zga'ale goken. 11 Bran na' bejli'e che Dios katen' bi na' chog lo xpele'e dan' nak bian'. Wdé na' bchog lo xpele'e dan' nak bian', dan' zloe'elen ba beyake' chawe' law Dios. Goken ki nich gak Bran na' ka xagak benne' ka' chejle'gake' che Dios, la'kze bi nžog lo xpéla'gake' dan' nak bian'. Dan' žejle'gake' che Dios, gak nna Dios zej nake' chawe' lawe' le'. 12 Nak Bran na' xa wdé chegak benne' judío ka', benne' žejle'gake' che Dios. Kégeze nake' xagak benne' byo ka' nžog lo beła' chégake' dan' nak bian', san lezka' nake' xagak benne' ka' žóngake' kan ben Bran na', dan' žejle'gake' che Dios kan ben Bran na' kate' bi na' chog lo xpele'e dan' nak bian'.

Da' wnnacze Dios gata' chežo dan' žejle'žo chie' le'

13 Bchebe laže' Dios bi da' wnezjwe' che Bran na', na' chegak za'sóe' ka', gata' chégake' yežlyó ngakze. Gaken ki, kege dan' žóngake' kan znnna xtiža' Dios, san dan' beyákgake' chawe' lawe' le' dan' žejle'gake' chie'. 14 Chela' yežlyó nga gata' chégakze benne' ka' žóngake' kan znnna xtiža' Dios, bi gon byenen chejle'žo chie', na' gak da' bchebe laže' Dios to da' bi zaka'. 15 Xtiža' Dios zloe'elen žo'o nbága'žo zia, da' žonen ga chog Dios chežo gatžo. Gan bi na' žin da' wnnakze Dios, bi gak bága'gak benách ka' zia dan' bi bégakze kan wnnakze' le'.

16 Che len žebelžo dan' žala' si'žo dan' bchebe laže' Dios dan' žejle'žo chie' le', dan' nak bian' naken to da' žonnze' chežo. Ki naken nich gak bia' gata' dan' bchebe laže' Dios gonne' chegak yógo'te za'só Bran na', kégeze chegak benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' wnnakze Dios, san lezka' chegak benne' ka' žejle'gake' che Dios kan bejle' Bran na' che Dios. Bran na' nake' ka' xazo yógo'težo žo'o, nolžo žejle'žo che Dios. 17 Ki naken kan nyejw le'e yiche la'y kan Dios gože' Bran na', dan' znnan: "Bzoa' le' ka xagak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó."

Ki naken, law Dios, Bennen' bejle' Bran na' chie', nak Bran na' ka xazo yógo'težo. Dios na' žesbane' benne' gat ka', na' zchalje' che to benne' bi na' soe' kan ba zoakze bennen' bi na' soe'.

18 Ki naken dan' Dios gože' Bran na': "Benne' zante gaggak za'só' ka'." Bran na' bejli'e che Dios, na' b'xen laže'e Dios gone' dan' bchebe laže'e wnezjwe' chie', la'kze bi gok le'ele' dan' ž'xen laže'e si'e, na' ka' goken, wyó'o lo ne'e gake' xagak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. 19 Bran na' bi gok chop laže'e kan žejli'e che Dios, la'kze ba zeje' ka to gaywá' yiz, na' bejsá' laže'e kan nak che beła' žen chie', da' ba natkzen dan' ba ngóleji'e, na' lezka' kan nak che Sara, zo'le', nake' no'le wbiž. 20 Bi gok chop laže'e, na' bi goke' benne' bi žejle' kan nak da' bchebe laže' Dios gone' chie', san gokže' choch dan' bejli'e che Dios, na' bka'n žene' Dios. 21 Dot laže'e b'xen laže'e Dios, nape' yela' wak gone' dot dan' bchebe laže'e gone'. 22 Che len, Dios bzoe' che Bran na' nake' chawe' lawe' le' dan' bejli'e chie' le'.

23 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Dios bzoe' chie' nake' chawe' lawe' le'." Ki nyejwn le'e yichen', kégeze nich yebélenlen Bran na', 24 san nich yebélenlžon lezka' žo'o. Dios gone' ga yeyakžo chawe' lawe' le' cha' chejle'žo chie' le', besbane' Xanžo Jesusen' lo yela' got. 25 Jesusen', Dios bdie' le' nich gote' ni'a che doła' da' nbága'žo žo'o, na' besbane' le' lo yela' got, nich gak gone' ga yeyakžo žo'o chawe' lawe' le'.

Da' žata' chežo dan' ba beyakžo chawe' law Dios

5 Na'a, znnna Dios ba beyakžo chawe' lawe' le' ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', cha' žejle'žo chie' le', na' che len ba begá'n'lenžo le' cháwe'do'. 2 Dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', žebélenlžo da' žonn Dios chežo, dan' žon chochen lázdo'žo. Žebelžo dan' ž'xen láže'žo gata' chežo yela' baní che Dios. 3 Kégeze ki žebelžo, san lezka' žebelžo kate' zzáka'žo, dan' nnezlžo da' zzáka'žo žsedlen žo'o kwezžo žen laže'. 4 Kate' zbezžo žen laže' žežojžo chawe' law Dios, na' kate' ba bežojžo chawe' lawe' le' ž'xen láže'žo Lekze' gáklene' žo'o. 5 Kate' ž'xen láže'žo le', bi žak chope láže'žo. Ki naken dan' yela' nži'il che Dios len žo'o yo'on yichj lázdo'žo. Dios Be' La'y, Bennen' bseła' Dios chežo, žone' ga žaken chežo ki.

6 Katen' bi gok yelažo žakze chežo, kate' bžin ža, Benne' Criston' gote' lo wlazžo žo'o, kate' ne gokžo benne' doła' ka'. 7 Bi yénele no benne' gate' lo wláz to benne' chawe'. Wak no benne' wechóg laže'e gate' lo

wláz to benne' nake' dot chawe'. ⁸ Dios zloe'ele' žo'o kan nží'ile'ele' žo'o, dan' got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o kate' ne gokžo benne' doļa' ka'. ⁹ Ba beyakžo chawe' law Dios dan' got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o, katen' blalje' xchene'. Che len žxen láže'žežo Le' yeslé' žo'o lo ža chog Dios chegak benne' doļa' ka' gátgake' to chi'ize. ¹⁰ Katen' bi ble'elžo Dios chawe', Zi'nkze Dios gote' lo wlazžo žo'o nich gak yeyakžo toze len Dios. Na'a, dan' zoa nban Bennen' bene' ga ba beyakžo toze len Diosen', žxen láže'žežo yelažo to chi'ize. ¹¹ Lezka' žebelžo law Dios ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', dan' ba beyakžo toze len Diosen' ni'a che da' bene' Le'.

Da' ben Adán, na' da' ben Benne' Cristo

¹² Blā' doļa' lo yežlyó nga ni'a che da' ben toze benne', Adán, na' dan' bene' doļa', lezka' wyó'o yela' got. Che len gatgak yógo'te benách ka' dan' yógo'tegake' zej nbage'e doļa'. ¹³ Zga'ale kate' blā' da' bchi'le Dios lo yežlyó nga, bengak benách ka' doļa', benne' ka' wnníta'gake' yežlyó nga, na' gótgake', san Dios bi besbage'e benne' ka' zia dan' bi bégake' ka' zna xtiže'e. Kí goken dan' bi na' žin da' bchi'le' Le' gan wnníta'gake'. ¹⁴ Kate' wzó law zoa Adán, na' zejte ža wzóa Moisés gotgak yógo'te benách ka' dan' wbága'gake' doļa', la'kze bi bzóagake' cheļa'ale to da' wnakze Dios kan ben Adán na'. Yógo'te benách ka' zej nake' toze len Adán na' dan' zej nake' za'sóe' ka'. Da' ni zloe'elen žo'o kan gaggak yógo'te benách ka' toze len Benne' Criston', benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'.

¹⁵ Da' žonnze Dios chežo bi naken ka da' goken chežo ni'a che doļan' da' ben Adán na'. Ni'a che doļan' da' ben toze bennen', gatgak yógo'te benách ka'. Da' zénle'eže naken da' žonnze Dios chežo, dan' naken yela' nban da' zejli kenne. Žonne' chežo da' ni ni'a che da' ben yetoze Benne', Jesús, Benne' Criston'. ¹⁶ Da' žonnze Dios chežo bi naken tlebe ka da' goken chežo ni'a che doļan' da' ben toze bennen'. Da' bchog Dios che Adán na' ni'a che doļan' da' bene', lezka' bchog Dios chegak yógo'te benách ka'. Dan' žonnze Dios chežo naken nich gak yeyakžo chawe' lawe' Le' la'kze nbága'žo doļa' zan. ¹⁷ Wyó'o yela' got yežlyó nga ni'a che doļan' da' ben toze bennen'. Ni'a che da' ben yetoze Bennen', Jesús, Benne' Criston', gata' yela' nban da' zejli kenne chegak benne' ka' yeyákgake' chawe' law Dios, dan' naken da' žonnze Dios chežo.

¹⁸ Dios bchoge' chegak yógo'te benách ka' gátgake' ni'a che doļan' da' ben toze bennen'. Lezka' yógo'te benách ka' gak yeyákgake' chawe' lawe' Le' ni'a che da' nak chawe' dan' ben yetoze Bennen', na' gata' yela' nban da' zejli kenne chégake'. ¹⁹ Beyakgak benne' zan wen doļa' ka' dan' bi ben toze bennen' kan zna xtiža' Dios. Lezka' benne' zan yeyákgake' chawe' law Dios dan' ben yetoze Bennen' kan zna xtiža' Dios.

²⁰ Wyó'o da' wnnakze Dios lo yežlyó nga nich gak bia' zej nbaga' benách ka' doļa'. Dan' gok bia' zej nbage'e doļa', lezka' gok bia' zénle'eže nak da' žonnze Dios chegak benách ka'. ²¹ Gota' yela' wak che doļa' goten

žo'o. Lezka' da' žonn Dios chežo napen yela' wak gonen ga yeyakžo chawe' lawe' Le' ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' gonen ga gata' yela' nban da' zejli kenne chežo.

Zoažo nbanžo ni'a che Jesús, Benne' Cristo

⁶ žBizkze nnažo na'a? žŽala' gonžo doļa' nich lo yela' nží'il che Dios Le' yenít lawe'e chežo da' zanže? ² žBi gónkzežon! Nak chežo ka ba gotžo to chi'ize nich biž gonžo doļa'. žNakxkze gak gónžežo doļa'? ³ žBi nnézele kan naken chežo? Cha' bezoažo nis nich yeyakžo toze len Benne' Criston', dan' bezoažo nis zloe'elen žo'o ba wdežo lo yela' got tzen len Le'. ⁴ Kan goken, gótlenžo-ne' tzen, lezka' bgáche'lenžo-ne' tzen lo yežw ba katen' bezoažo nis. Kan ben Dios, len yela' wak zen chie' besbane' Benne' Criston' lo yela' got, lezka' bene' ga bebánlenžo tzen Jesusen' nich gakžo benách kobe chie' ka'.

⁵ Cha' bénlenžo tzen Benne' Criston', na' gotžo kan gote' Le', lezka' gónlenžo-ne' tzen, yebanžo lo yela' got kan bebane' Le'. ⁶ Ba nnézkzežo da' ni: yela' benách chežo da' wzóan zga'ale, wdá'lenen Le' tzen le'e yag kroze nich kwia yi' yela' benách chežo da' bénlenžon doļa', nich biž nna bia' da' nak doļa' žo'o. ⁷ Cha' nakžo toze len Bennen' gote' ni'a che doļa', na' ba beyakžo chawe' law Dios, biž nbága'žo doļan', na' biž yo'ožo lo na' doļa'. ⁸ Na'a, cha' nátlénžo tzen Benne' Criston', žejle'žo yebánlenžo-ne' tzen, ⁹ dan' nnezlžo ba bebán Benne' Criston' lo yela' got, na' biž gate'. Che len biž bi gak gon yela' got na' chie' Le'. ¹⁰ Kan goken, gote' Le', toze chi'i gote' ni'a che doļa' da' wbága'žo žo'o, san kan naken, zoe' nbane', nbánlene' Dios. ¹¹ Lezka' žala' géklele le'e naken chele ka ba nátkzele nich biž gonle doļa', san zoale nbanle nich gonle kan zna xtiža' Dios, dan' nakle toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

¹² Che len, bi we'le latje da' naken doļa', nich bi gonen ga gonle doļa' lo beļa' žen chele da' gatken. Biž gonle kan nak da' zze láže'le da' kegle lo beļa' žen chele. ¹³ Bi wdé kwinle lo na' da' naken doļa', na' bi gonle da' kegle, san le wdé kwinle lo na' Dios dan' ba bebanle lo yela' got, na' le wdé beļa' žen chele lo ne'e nich gónlenen' da' naken chawe'. ¹⁴ Bi we'le latje da' naken doļa', nich bi gonen ga gonle doļa', dan' bzoa Dios le'e nich gonle kan zna da' chawe' chie' Le', na' kege gónzele kan zna da' bchi'le' benách doļa' ka'.

Da' žsaka' lebe kan nak che benne' ndo'w

¹⁵ žBizkze nnažo na'a? žŽala' gonžo doļa' dan' biž yo'ožo lo na' da' bchi'le Dios benách doļa' ka', san žonžo kan zna da' chawe' che Dios? žBi gonžon! ¹⁶ Ba nnézkzelele cha' wdé kwinle lo na' to benne' nich gakle benne' ndo'w chie' ka', na' nich gonle kan zna xtiže'e, to chi'ize nakle benne' ndo'w ka' che bennen' žonle kan zna xtiže'e. Lezka' gaken cha' wdé kwinle nich gonle doļa' da' gonen ga gatle, o cha' wdé kwinle nich gonle kan zna xtiža' Dios, Bennen' gone' ga yeyakle chawe' lawe' Le'. ¹⁷ Na'a, žoxken Dios. La'kze zga'ale

gokle benne' ndo'w ka' lo na' doľa', na'a dot láže'le žonle kan zńna xtiža' Dios, dan' bde kwınle lo nan'.¹⁸ Dan' ba belale lo na' doľa', ba beyakle ka benne' ndo'w ka' lo na' da' naken chawe'.¹⁹ Zcháľjlena' le'e kan žak chegak benách ndo'w ka', dan' bi žejní'ile kwáse-lo lo yeľa' benachze chele. Zga'ale bde kwınle tzen len beľa' žen chele lo na' da' kegle, na' lo na' da' bi naken chawe', na' gokle ka benne' ndo'w ka' chen, na' benle xchin da' bi naken chawe'. Na'a, le wdé beľa' žen chele lo na' da' naken chawe', nich gakle ka benne' ndo'w ka' chen, na' gonle xchin da' naken chawe' nich gakle benne' ka' zej nake' che Dios.

²⁰ Katen' gokle ka benne' ndo'w ka' lo na' doľa', bi benle xchin da' naken chawe'.²¹ Na'a, ¿gok chawe' chele ni'a che da' benle zga'ale? Na'a dan' benle žonen ga žedoé'elele, na' žonen ga gat to chi'ize no benne' žonen'.²² Na'a ba belale lo na' doľa', na' nakle ka benne' ndo'w ka' che Dios, dan' žonen ga žak da' chawe' chele dan' žonen ga nakle che Dios, na' žonen ga naple yeľa' nban da' zejľi kanne.²³ Lazjw no benne' žone' doľa' naken yeľa' got, san da' žonnze Dios chežo naken yeľa' nban da' zejľi kanne, dan' napžo dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

Da' žsaka' lebe yeľa' zchag na'

7 Zí'na'do' ka', nólele le'e nzi' lo na'le da' bchi'le Dios benách judío ka'. Nnézkzelele yo'o lo na' xtiže'e na' no benne' kate' ne zoe' nbane'.² Łezka' to no'le nžag ná'lene' to benne' byo yoe'e lo na' benne' byo chien' kate' ne zoa nban benne' byo chien', dan' ki zńna da' bsdle Dios kan nak che yeľa' zchag na', san cha' ba got benne' byo chien', na' nžoj no'len' lo na' xtiža' Dios dan' bchagen ľégake'.³ Ki naken, kate' ne zoa nban benne' byo chien', cha' no'len' wchág ná'lene' no benne' byo yoble, gone' doľa' da' wká'n ditjen yeľa' zchag na', san cha' ba got benne' byo chien', na' nžoj no'len' lo na' xtiža' Dios na', na' na'a, cha' wchág ná'lene' to benne' byo yoble, bi gone' doľa' da' zka'n ditjen yeľa' zchag na'.

⁴ Łezka' žaken chele, zí'na'do' ka'. Dan' nžagle Benne' Criston', naken ka ba nátkzele le'e, na' biž yo'ole lo na' da' bchi'le Moisés žo'o, nich gak gakle che Benne' yoblen'. Na'a nakle che Benne' Criston', Bennen' be-bane' lo yeľa' got. Ki naken nich gak gonžo da' žaz laže' Dios.⁵ Katen' wyo'ožo lo na' yeľa' benachze chežo, da' zńna xtiža' Dios benen ga gok bia'gak da' ka' wzé ľáže'žo da' bi zej naken chawe', da' ka' béngaken žin lo beľa' žen chežo nich góngaken ga gatžo.⁶ Na'a ba belážo lo na' da' bchi'le Moisés žo'o dan' nátkžežo kan nak da' zńna xtiže'e, dan' bchi'len žo'o zga'ale. Ki naken nich gak gonžo xchin Dios lo yeľa' nban kobe da' žonn Dios Be' La'y chežo, na' kege gonžon lo da' ba wdé chen, dan' naken dan' bchi'le Moisés žo'o.

Zoaľen neda' da' naken doľa'

⁷ ¿Bižkze nnažo na'a? ¿Žon da' wnnakze Dios ga žona' doľa'? Bi žonen ki, san chela' bi bzejní'il neda' da' zńna

xtiže'e, bi wnnezla' nak doľa' da' žona'. Chela' bi zoa lo da' wnnakze' le' da' zńnan: "Bi se lažo'o da' de che lježo'" bi nnezla' nak doľa' yeľa' zze laže' da' de che lježa'.⁸ Kate' benla' xtiže'e, na' gókbe'ela' da' nak doľa' žonen žin lo beľa' žen chia', na' benen ga gókbe'ela' zze laža'a yógo'te da' kegle. Gan bi na' la' xtiže'e, bi nak bia' da' naken doľa'.⁹ Ža ni'te, kate' bi na' yenla' xtiža' Dios, gokla' zoa' nbana', san kate' benla' xtiže'e, gókbe'ela' nbaga'a doľa', na' goka' ka to benne' gat ľaw Dios.¹⁰ Dios bdižjwe' da' zńna xtiže'e nich gonen ga gata' yeľa' nban chežo, san benen ga gókbe'ela' ba natkza'.¹¹ Gok bia' nchíxela' kan nak doľa', dan' ben xtiže'e ga gókbe'ela' nbaga'a doľa', na' žala' gata'.

¹² Che len, la'y nak xtiža' Dios, na' la'y, na' chawe', na' xtan nak da' bchi'le žo'o.¹³ ¿Ben da' naken chawe' ga goka' ka to benne' gat? Bi naken ki, san da' nak doľa' gok bian' ni'a che da' naken chawe', na' benen ga gókbe'ela' ba natkza' nich gak bia' nak doľa' da' žona'. Ki goken nich gak bia' ni'a che xtiža' Dios yógo'te da' zej naken doľa' zej nakľe'en da' zinnj.

¹⁴ Nnezľžo Dios Be' La'y benne' chežo xtiža' Dios, san neda' naka' benachze, na' yoa'a lo na' doľa' ka to benne' ndo'w chen.¹⁵ Na'a, bi žejni'ila' da' žona'. Žénela' gona' kan zńna xtiža' Dios, san bi žona' dan' žénela' gona'. Da' žona' naken doľa' da' bi zle'ela' chawe'.¹⁶ Žona' doľa' la'kze bi žénela' gona' doľan'. Ki naken dan' xtiža' Dios žsedlen neda' bi naken chawe' da' žona'. Che len nak bia' nak chawe' da' zńna xtiže'e.¹⁷ Ki naken, kege nedza' žona' doľan', san doľa' da' zoaľen neda' žonen ga žona' doľan'.¹⁸ Nnezla' da' nak chawe' bi zóaľenen neda', o žala' nnia', dan' naken chawe' bi zóaľenen da' nak yeľa' benachze chia'. Žénela' gona' dan' naken chawe', san la' nedza' bi gak gonan'.¹⁹ Bi žona' da' naken chawe' da' žénela' gona', san žónteza' da' kegle da' bi žénela' gona'.²⁰ Che len, cha' žona' doľa' da' bi žénela' gona', kege nedkza' žonan', san doľa' da' zóaľenen neda' žonen ga žona' doľan'.

²¹ Ki nak da' žaken chežo yógo'težo. Kate' žénelžo gonžo da' naken chawe', zoaľen žo'o da' žonen ga žonžo da' kegle.²² Lo yichj ľážda'wa' žaz laža'a xtiža' Dios,²³ san žákbe'ela' zoa da' zńna bia' neda' da' zoaľen beľa' žen chia', na' to da' zži'i che xtiža' Dios yo'on lo yichj ľážda'wa'. Dan' zóaľenen beľa' žen chia' žonen ga žona' doľa'.

²⁴ ¡Da' nyáche'le'e naken chia' neda'! ¿Nožkze benne' gak yeslé' neda' lo yeľa' benachze chia' da' žonen ga žona' doľa'?²⁵ ¡Žoxken Dios, ba belážo na'a ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston'! Che len, kan nak da' yo'on lo yichj ľážda'wa' žona' kan zńna xtiža' Dios, la'kze yeľa' benachze chia' žonen ga žénela' gona' doľa'.

Da' gak gonžo dan' zoaľen Dios Be' La'y žo'o

8 Che len, benne' ka' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston', biž bi žia zej nbage'e, benne' ka' biž žóngake' kan žénele yeľa' benachze chégake', san žóngake' kan žénele Dios Be' La'y.² Dan' naka' toze len

Jesusen', Dios Be' La'y, Bennen' nbánlenžo, žáklene' neda'. Che len, ba belá' lo da' benen ga bena' doľa', na' lezka' lo yela' got. ³ Ba ben Dios da' bi gok gon da' bchi'le' žo'o. Bi be gok gonen da' gáklenen žo'o dan' nakžo benachze. Che len Dios bsele'e Zí'nkze', Bennen' beyake' benách kan nakžo žo'o, nakžo benách doľa' ka', san le' bi be doľa' bene'. Besbaga' kwine' doľa' da' wbágažo žo'o, na' ka' goken, Dios bchoge' chie' gote' ni'a che doľa' da' žonžo lo yela' benachze chežo nich biž ga'nžo lo na' doľan'. ⁴ Ki bene' nich gak gonžo da' zej naken chawe' da' že' xtiža' Dios žo'o gonžo, nolžo biž žonžo kan žénele yela' benachze chežo, san žonžo kan žénele Dios Be' La'y.

⁵ Benne' ka', benne' žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', že' láže'gake' da' naken che yela' benachze chégake', san benne' ka' žóngake' kan žénele Dios Be' La'y, že' láže'gake' da' naken che Dios Be' La'y. ⁶ Cha' že' láže'zežo da' naken che yela' benachze chežo, gatžo to chi'ize, san cha' že' láže'žo da' naken che Dios Be' La'y, ba napžo yela' nban da' zejlí kanne, na' zga'n ži yichj láždo'žo. ⁷ No benne' že' láže'ze' da' naken che yela' benachze chie', bi zchage' Dios chawe', dan' bi žon bennen' kan zanna xtiža' Dios, na' bi gak gonen'. ⁸ Che len, benne' ka' žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', bi gak góngake' da' žaz laže' Dios.

⁹ Na'a, le'e biž žonle kan žénele yela' benachze chele, san žonle kan žénele Dios Be' La'y dan' zóalénkze' le' le'e. Benne' Criston' bsele'e Dios Be' La'y chežo. No benne' bi zóalen Dios Be' La'y le', bi nake' toze len Benne' Criston'. ¹⁰ Cha' Benne' Criston' zóalene' le'e, la'kze gat yela' benachze chele ni'a che doľa', soale nbanle ni'a che Dios Be' La'y dan' ben Dios ga nakle chawe' lawe' le'. ¹¹ Be' La'y che Dios, Bennen' besbane' Jesusen' lo yela' got, zóalene' le'e. Dios, Bennen' besbankze' Jesús, Benne' Criston', lo yela' got, gone' ga yebanle le'e lo beľa' žen chele da' žatkzen. Ki gone' dan' zóalen Dios Be' La'y le'e.

¹² Che len, zí'na'do' ka', zoa to da' nbágažo, san kege che yela' benachze chežo, nich bi gonžo kan žénele yela' benachze chežo na'. ¹³ Cha' žonle kan žénele yela' benachze chele, gatle to chi'ize, san cha', len yela' wak che Dios Be' La'y, žonle ga kwia yi' da' žonle lo yela' benachze chele, na' gaple yela' nban da' zejlí kanne.

¹⁴ Zej nak zi'nkze Dios yógo'te benne' ka' žóngake' ka' žénele Dios Be' La'y. ¹⁵ Dios Be' La'y na', Bennen' zóalene' le'e, bi bnnite'e le'e da' yoble ka' benne' ndo'w ka' nich žébele, san ba bene' le'e zi'nkze Dios, na' lekze' žone' ga žližžo Dios, na' zannažo: "Xe." ¹⁶ Dios Be' La'y na' zzejní'ikzele' be' nakkžžo, na' žone' ga nnezlžo nakžo zi'n Dios. ¹⁷ Cha' ba nakžo zi'n Dios, lezka' da' zej naken che Xažo Dios gata' chežo tzen len Benne' Criston'. Ki gaken chežo cha' sáka'lenžo tzen Benne' Criston' nich tzen len le' soažo lo yela' baní' chie'.

¹⁸ Žekla' neda', da' zzáka'žo na'a bi be naken kan nak yela' baní' da' gata' chežo ža da' ba za'. ¹⁹ Zbezgak yógo'te da' ben Dios, na' žak láže'gaken žinte ža na' katen' Dios wlo'e'ele' law zej nak zi'nkze' benne' ka' že-jlé'gake' chie' le'. ²⁰ Yógo'te da' ben Dios wdégaken lo

na' da' žonen ga kwia yí'gaken, kege dan' gónegeklen gaken ki, san ki goken dan' ben Dios ga naken ki. Lezka' bene' ga gak wxén láže'gak le' da' ka' bene', ²¹ na' yelagak yógo'te da' ka' ben Dios lo da' žonen ga zbía yí'gaken. Ki naken, lezka' yebégeklen lo yela' žeslá da' záka'le'en da' yebéle'gekne benne' ka' zej nake' zi'n Dios. ²² Nnezlžo yógo'te da' ben Dios zzáka'gaken na' zejte na'a ža, kan zzaka' to no'le za' galj bi'do' chie'. ²³ Kégeze yežlyó nga zzakan', san lezka' zzáka'žo žo'o, la'kze Dios Be' La'y zóalene' žo'o. Le' nake' chežo da' zloe'elen žo'o kan gákkzežo. Zzáka'žo kate' ne zbezžo ža na' katen' Dios wlo'e'ele' law nakžo zi'nkze' ka', ža na' lezka' yeskobe' beľa' žen chežo. ²⁴ Dan' žxen láže'žo gone' da' ni, belážo žo'o, san cha' gak le'elžo dan' žxen láže'žo, bi naken to da' zbezžo láže'žon. Bi zbezžo da' ba zle'elžon. ²⁵ Na'a, cha' žxen láže'žo to da' bi zle'elžo, na' lo yela' zbez žen laže' zbezžon.

²⁶ Lezka' Dios Be' La'y žáklene' žo'o kate' žedó láže'žo, dan' bi nnezlžo bi žaľa' nnablžo Dios, san Dios Be' La'y zdekze' xtiža'žo law Dios, na' lo yela' znnab chie' zbeže láže'li'e, kan bi gak no benne' nne'. ²⁷ Dios zwie' da' yo'o lo yichj láždo'gak benách ka', na' nnezle' da' žénele nna Dios Be' La'y na', na' le', kan žénekzele Dios, ždie' xtiža'gak benne' ka' law Dios, benne' ka' zej nake' toze len Benne' Criston'.

Ba belážo dan' yo'ožo Benne' Cristo

²⁸ Nnezlžo yógo'te da' žak chegak benne' ka' zej nži'ile' Dios žon cháwe'gaken lé'gake', benne' ka' bliž Dios lé'gake' kan wnnakze' gone'. ²⁹ Benne' ka' wžekze Dios zga'ale, lezka' bzoe' chégake' zga'ale gákgake' tlebe kan nak zi'nkze', nich gak blo zi'nen' ladjw benne' zan, benne' lježe ka'. ³⁰ Benne' ka' bzoa Dios chégake' zga'ale kan žaľa' gákgake', lezka' bliže' lé'gake', na' benne' ka' bliže', bene' lé'gake' chawe' lawe' le', na' benne' ka' bene' lé'gake' chawe', lezka' ba bzoe' chégake' sí'gake' yela' baní' chie'.

³¹ ŽBizkze nnažo na'a kan zej nak da' ki? Cha' Dios žáklene' žo'o, bi žaľa' žébežo la'kze soa da' gongak benách ka' chežo. ³² Dios, dot laže'e benne' chežo zi'nkzen'. Bdie' le' nich gote' lo wlazžo žo'o. Cha' ki ben Dios, žbi gónnli'e chežo tzen len zi'nen' yógo'te da' žiážjelžo? ³³ ŽNožkze benne' gak yesbage'e benne' ka' zia, benne' ka' wžekze Dios? Bi gak nitó benne' dan' benkze Dios ga ba beyakžo chawe' lawe' le'. ³⁴ ŽNožkze benne' gak choge' chežo gatžo to chi'ize? Bi gak nitó benne' dan' gotkze Benne' Criston' lo wlazžo žo'o, na' da' nakže žen, bebane' lo yela' got, na' na'a zoe' kwit li ža che Dios gan nzi' lo ne'e yela' wnná bia', na' zne chawe'e lo wlazžo žo'o law Dios. ³⁵ La'kze zoa bi da' žaken chežo, nnézkzelžo Benne' Criston' nži'ile' žo'o. Nnezlžo nži'ile' žo'o

la'kze zzáka'žo, o la'kze nak nyache' láže'žo, la'kze zbía láže'gak benách ka' žo'o, o la'kze zdonžo, o la'kze žiažje da' gákwžo, o la'kze žon zož chežo, o la'kze gotgak benách ka' žo'o.

³⁶ Kan zej nak da' ki nyejw le'e yiche la'y da' znnan: Dan' nakžo chio' le',

žóntezgak benách ka' ga gatžo.
 Nakžo ka zila' ka',
 bia ka' ndégakba' lo na' benne' gote' légakba'.
³⁷ Na'a, dan' Bennen' nži'ile' žo'o zóalene' žo'o, žxen
 láže'žo soelžo lo da' žaken chežo. ³⁸ Che len žekla' ne-
 da':
 Bi be sáke'le gonon ga biž ži'il Dios žo'o.
 Nži'ile' žo'o dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne'
 Criston'.
 Bi sáke'le gon yela' got o yela' nban ga biž ži'ile' žo'o,
 na' kege wbás che ya'abá ka',
 o benne' wnná bia' ka', o yela' wak che da' xiwe',
 o bíte'teze da' zoan, o bíte'teze da' zan',
 o to da' že' ža'le, o to da' že' že'le,
 o bíte'teze da' ben Dios.

Dios wžekze' benne' Israel ka' nich gákgake' chie'

9 Zchalja' da' naken dot da' li dan' naka' che Benne'
 Criston', na' da' znnia' naken tlebe len da' znnakze
 Dios Be' La'y lo yichj lážda'wa'. Bi žon laža'a. ² Žakle'e
 nyache' laža'a, na' žéktezela', ³ dan' žak laža'a gona' ga
 yelagak lježa' ka', benne' wláž chia' ka'. Chela' gaklen
 légake', yénekezela' yebéj yichj Dios neda', na' kwásle-
 na' Benne' Criston'. ⁴ Benne' wláž chia' ka' zej nake'
 za'só Israel, na' Dios bi'e légake' latje gákgake' zi'nkze'
 ka'. Yela' baní' che Dios wzóalenen légake', na' Dios
 bdie' lo ná'gake' diža' chie' da' zka'n chawen', na' lezka'
 da' bchi'le' žo'o. Bljže' légake' nich wká'n zéngake' le',
 na' bchebe laže'le gon chawe'le yógo'te benách zi'to' ka'
 ni'a chégake'. ⁵ Zej nake' za'sógak xa wdé cheto', Bran,
 na' Isaak, na' Jakob, na' ladjw ljéžgake' ka', kan nak
 yela' benách chie', golj Benne' Criston', Bennen'
 nakkze' Dios, na' znná bi'e yógo'te. iGa'n zénteze' le'!
 Ka'kze gaken.

⁶ La'kze yógo'te benne' wláž chia' ka' bi nzi' lo
 ná'gake' Benne' Criston', bi žala' nnažo: "Beyák xtiža'
 Dios dáche'ze." Kege yógo'te za'só Israel zej nake' da' li
 benne' Israel ka', benne' ka' zej nake' che Dios. ⁷ La'kze
 goljgak benne' zan za'só Bran, kege yógo'tegake' gók-
 gake' da' li za'só Bran na', san naken kan nyejw le'e
 yiche la'y da' znnan: "Za'só Isaak ka' gákgakze' da' li
 za'só' ka'." ⁸ Ki naken, benne' ka' zej nake' zi'n to
 benne', bennen' nake' che Dios, kege yógo'tegake' zej
 nake' zi'nkze' Dios. Na'a, benne' ka' nálgake' ni'a che
 da' bchebe laže'le Dios zej nakze' da' li za'só Bran na'.
⁹ Dan' bchebe laže'le Dios bi da' wnezjwe' che Bran na'
 znnan ki: "Yetó yiz na'a ža yelá'a, na' Sara, zo'lo', galje
 to bi' byodo' chie'."

¹⁰ Kégeze da' ni goken ki, san lezka' katen' Rebeka ne
 noe'e bi' byodo' ka' che Isaak, xa wdé cheto', lo li'e,
¹¹ katen' bi na' gáljgakbe', na' bi na' góngakbe' da' nak
 chawe' o da' kegle, Dios gože' Rebeka na', na' wnné':
 "Xkwide' nežw chio' gonbe' xchin xkwide' bežopen'."
 Da' ni naken tlebe len da' nyejw le'e yiche kan wnná
 Dios, dan' znnan: "Bži'ila' Jakob, na' kege Esaú." Ka' go-
 ken, bga'n choch da' bzoa Dios to chi'ize kan nak
 chegak benne' ka' ba wžekze' le'. Che len bi žaken ki

ni'a che to da' gak gongak benách ka', san naken ki
 dan' zbekze Dios no benne' žljže'.

¹⁴ žBižkze nnažo na'a? žŽon Dios da' kegle? Bi žonen'.
¹⁵ Dios gože' Moisés, na' wnné': "Yeyache' láže'la' no
 benne' žénela' yeyache' láže'la'-ne', na' we' laža'a no
 benne' žénela' we' laža'a-ne'." ¹⁶ Che len, bi žaken ki
 ni'a che da' žénegekle benách ka', o dan' žon byene to
 benne', san naken dan' žénekeze Dios, Bennen' žey-
 ache' láže'le' benách ka'. ¹⁷ Kan nak da' ni nyejw le'e
 yiche la'y kan Dios gože' Benne' Faraón, katen' wnné':
 "Che len bzoa' le' gan znná bi'o nich wloe'ela' law yela'
 wak žen chia' ni'a chio' le', na' gona' ga gónbia'gak
 benách ka' nníta'gake' dot yežlyó da' nakkza' neda'."
¹⁸ Ki naken, Dios žeyache' láže'le' no benne' žénekeze',
 na' lezka' žone' zižje yichj láždo'w no benne' žénele'
 gone' žižje yichj lážda'we', kan bene' che Benne'
 Faraón na'.

¹⁹ Na'a ye'le neda': "Cha' ki naken, žbiž chen' žesbaga'
 Dios benách ka' žia? žNožkze benne' gak wsejwe' xnez
 Dios nich bi gone' da' žénekeze' le'?" ²⁰ Bi naken ki.
 žNožkze le' znnio' che Dios? žWak to yeso' da' naken yo
 yen' benne' wen že'e, na' nnan: "žBiž chen' beno' neda'
 ki?" ²¹ žBi nzi' lo na' benne' wen že'e gone' che gona'
 na' to yeso' da' wkonlžon žin ga nla' law, na' che la' go-
 na' na'ze gone' yetó yeso' da' wkonlžon žin ga bi nla'
 law?

²² Gónekeze Dios wloe'ele' law kan wsaka' zi'e no
 benne' wen da' kegle, na' gone' ga gak bia' yela' wak
 žen chie', san lo yela' zbez žen laže' chie' bzoale'
 benne' ka' žala' choge' chégake' gátgake', benne' ka'
 zej nbage'e žia, da' žon byenen wžia yi'e légake'. ²³ Ki
 ben Dios nich gak bia' záka'le'e yela' baní' chie', dan'
 žloe'ele' law lawgak benne' ka' žeyache' láže'le', benne'
 ka' bzo'e' chégake' zga'ale sóagake' lo yela' baní' chien'.
²⁴ Dios bljže' benách ki. Kégeze bljže' neto', benne'
 judío ka', san lezka' bljže' benách zi'to' ka'. ²⁵ Kan nak
 da' ni nyejw le'e yiche la'y da' bchalj Oseas lo wláž
 Dios, katen' wnné':

Benne' ka' bi zej nake' benách chia' ka',
 go'a lágake': "Benách chia' ka'."
 Na' benne' ka' bi bži'ila',
 go'a lágake': "Benne' ka' nži'ila'."
²⁶ La' na'ze gan wnnia' kan nak chégake':
 "Bi nakle benách chia' ka'"
 go'a lágake': "Zi'nkze Dios ban."

²⁷ Na'a, kan nak chegak za'só Israel ka', Isaías wnné':
 La'kze yangak za'só Israel ka',
 na' nníta'gake' kan že' yox žoa'a to yego žen,
 nbábzegake' yelágake'.

²⁸ Xanžo Dios la' gontie' ga la' lawte
 da' bchoge' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.
²⁹ Lezka' Isaías na' bchalje' zga'ale, na' wnné':
 Xanžo Dios, Bennen' nape' dot yela' wnná bia',
 chela' bi bka'ne' chežo za'sóžo ka',
 ga'nžo kan zej nak yež Sodoma, na' yež Gomorra,
 yež ka' bchinnj Dios.

Benách Israel ka', na' diža' chawe'

³⁰ ¿Bizkze nnažo na'a? Benne' ka' bi zej nbabe' Israel, na' bi be' láže'gake' yeyákgake' chawe' law Dios, ba beyákgake' chawe' lawe' Le', san beyákgake' chawe' lawe' Le' dan' žejlé'gake' chie'. ³¹ Na'a, la'kze be' láže'gak benne' Israel ka' góngake' kan zŋna xtiža' Dios, da' žala' gonen ga gákgake' chawe' lawe' Le', bi gota' chégake' da' žala' gata' chégake' dan' žóngake' kan zŋna xtiže'e. ³² ¿Biz chen' goken ki? Ki goken dan' bi bégaken' lo yela' žejlé' chégake' che Dios, san žakze chégake' gónegekle' góngake' kan zŋna xtiže'e, na' che len bchixgekle', o wak nnažo: bejchégwgake' lo da' nzin': Yej Gan Žejchégo'gak Benách Ka'. ³³ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' zŋnan:

Le wia nga, wdixjwa' lo yež Sión to benne' byo, bennen' gake' ka to yej gan chejchégo'gak benách ka',

yej na' gonen ga wchixgekle'.

No benne' chejli'e chie' Le', bi yedoe'ele'.

10 Zí'na'do' ka', da' žak laža'a, na' da' zŋnabla' Dios gone' chegak benách Israel ka', naken gone' ga yelágake'. ² Zzoa lia' chégake', dot láže'gake' že' láže'gake' Dios, san kege len yela' žejní'il li laže'. ³ Bi nnézgekle' kan žon Dios, žonze' ga nakžo chawe' lawe' Le', san žénegekle' gon kwíngake' chawe' law Dios žakze chégake', na' bi nníta'gake' ga xjw laže' law Dios nich gak gone' Le' lógake' chawe' lawe' Le'. ⁴ Beyož ben Benne' Criston' da' žénele gon da' bchi'le Moisés gonžo. Ben benne' Criston' ga gak yeyakgak yógo'te benách ka' chawe' law Dios, benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'.

⁵ Kan nak che no benne' cha' yeyake' chawe' law Dios dan' žone' kan zŋna xtiža' Dios, bzoj Moisés da' zŋnan ki: "Bennen' gone' dot kan zŋna xtiže'e, soe' nbane' dan' žone' ki." ⁶ Na'a, kan nak che no benne' yeyake' chawe' law Dios dan' žejli'e chie' Le', zŋnan ki: "Bi nno' lo yichj laždo'o, bi nno': ¿Nožkze benne' kwene' ya'abá che Dios? (dan' naken: nich gone' ga yetj Benne' Criston'), ⁷ na' bi nno': ¿Nožkze benne' yetje' gan de latje che benne' gat ka'? (dan' naken, nich gone' ga kwen Benne' Criston', na' yežoje' lo yela' got)." ⁸ Na'a, ¿bizkze zŋnan? Ki zŋnan: "Gawze gan zo' zoakze xtiža' Dios. Lo žo'o, na' lo yichj laždo'o zoa xtiže'e na'." Da' ni naken diža' che da' žejle'žo che Dios dan' zchaljton', na' zŋnato': ⁹ "Cha' da' zŋno' nak bian' Jesusen' nake' Xano', na' cha' žejli'o dot lažo'o Dios besbane' Le' lo yela' got, yeló' le'." ¹⁰ Lo yichj laždo'žo žejle'žo che Jesusen' nich yeyakžo chawe', na' ni'a che da' zchaljžo, zloe'elžo dan' nak Jesusen', Benne' Criston', chežo nich yelažo.

¹¹ Nyejw le'e yiche la'y da' zŋnan: "Bi yedoe'egikle yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'." ¹² Dios, tlebe kan že' laže'e benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, dan' Xanžo na'kze nake' Xangak yógo'tegake', na' nápli'e bi da' wnezjwe' chegak yógo'te benne' ka' zŋnábgekle' Le'. ¹³ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' zŋnan: "Yelagak yógo'te benne' ka' wližgake' La Xanžon'." ¹⁴ ¿Nakx gak wliž-

gake' Le' cha' bi žejlé'gake' chie' Le'? ¿Nakx gak chejlé'gake' chie' Le' cha' batkle béngekle' kan nak chie'? ¿Nakx gak yéngekle' chie' cha' bi zoa no benne' wzenle' lógake' xtiže'e? ¹⁵ ¿Nakxkze gak wzéngekle' xtiže'e cha' bi sela' no benne' lógake'? Kan nak da' ni nyejw le'e yiche da' zŋnan: "Ba nez zen gaken chegak benne' ka' žingak benne' ka' gan nníta'gake', benne' ka' zcháljgake' da' zka'n ži yichj laždo'žo." Ki zŋna diža' chawe' che Benne' Criston'.

¹⁶ Na'a, kege yógo'tegake' wzí' lo ná'gake' diža' chawen'. Kan nak da' ni, Isafas wnné': "Xan, ¿nožkze benne' bejli'e da' bchaljton'?" ¹⁷ Ki naken, benne' ka' yéngekle' chejlé'gake' chie' Le', na' dan' žala' yéngeklen' naken xtiža' Benne' Criston'.

¹⁸ Na'a zŋnia: "¿Bi béngeklen'?" Da' li béngeklen', kan nyejw le'e yiche la'y da' zŋnan:

Benle chí'igake' dot yežlyó nga.

Yógo'te latje bžingak xtiža'gake'.

¹⁹ Lezka' zŋnaba: "¿Bi gókbe'egikle benne' Israel ka' da' ni?" Da' li gókbe'egiklen'. Gan wzó law, bchalj Moisés lo wláž Dios, na' wnné':

Gonkza' ga gé'elele le'e, dan' ži'ila' benách ka' bi zej nbáblene' le'e.

Ni'a chegak benách ka' bi žejní'igikle' gona' ga ža'ale.

²⁰ Wdé na' Isafas na' gókli'e benne' wechóg laže', na' bchalje' lo wláž Dios, na' wnné':

Benne' ka', benne' bi bdíljgake' neda', bžélgikle' neda'.

Bloe' le' lawa' lawgak benne' ka' bi be wnnábgekle' neda'.

²¹ Na'a, kan nak chegak benne' Israel ka', bchalj Isafas na' lo wláž Dios, na' wnné': "Tža tža bli na'a, na' bliža' benách ka' bi žóngake' kan zŋna xtiža'a, na' zžóagake' neda' che'la'ale."

No benne' ka' yelágake' ladjw benách Israel ka'

11 Na'a zŋnaba: ¿Bebéj yichj Dios benách Israel ka' to chi'ize? Bi naken ki. Nedkza' naka' benne' Israel. Naka' za'só Bran, na' nbaba' ljež Benjamín ka', ži'nkze Israel na'. ² Dios bi bebéj yichje' benách chie' ka', benne' ka' wžekze' Le' ža ni'te nich gákgake' che Leze'. ¿Bi nnézele dan' nyejw le'e yiche la'y kan ben Lías, bennen' bchalje' lo wláž Dios? Bliže' Dios, na' besbage'e benách Israel ka' zia, na' wnné': ³ "Xan, ba bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wlazo' Le', na' bchínnjgake' bkog la'y chio' ka' gan bzeyto' bia beždo' ka' lawo' Le'. Toza' neda' nga'na' chio', na' žénegekle' gótgake' neda'." ⁴ Na'a, ¿biz bechebe Dios? Ki wnné': "Žape chí'a chonnalj chi gaywá' benne' chia' ka', benne' ka' bi zzoa zíbgake' lawgak lo'a ka' zej nzin' Baal." ⁵ Lezka' naken ža ni zoažo na'a, zej nga'n ba'le benne' Israel ka', benne' ka' wžekze Dios nich gákgake' chie' Le'. Le' žape chí'ikze' lógake'. ⁶ Cha' naken da' žonze' Le' ni'a chégake', bi naken ni'a che to da' gak góngake'. Chela' goken ni'a che to da' gak gonžo, dan' žonze Dios ni'a chežo biž gaken to da' žonze' ni'a chežo.

⁷ ¿Bizkze nnažo na'a? Bi wzí'gak benne' Israel ka' dan' bdíljgake', san ba wzí'gaken benne' ka' wžekze Dios

nich gákgake' chie' ǃe', na' yezíka'že' ka', Dios bene' zižje yichj lǎzdo'gake'. ⁸ Kan nak da' ni nyejw ǃe'e yiche la'y da' znnan: "Dios bene' ga zej nake' choǃ ǃaže'." Ki bene', na' ǃa'kze gak ǃé'egekle' da' žone' ǃe', na' yéngekle' xtiže'e, bi žejní'igekle'. Ki naken chégake' na' zejte ža ni zoažo na'a. ⁹ Kan nak da' ni ǃezka' bchalj Dabí, katen' wnné':

Lni ka' chégake' yeyákgaken da' séngaken ǃégake',
na' ka to do yelj gan chéjgake'.
ǃezka' góngaken ga chíxgekle',
na' Dios wsaka' zi'e ǃégake'.
¹⁰ Choǃgak yej ǃáwgake', nich bi ǃé'egekle',
na' to chí'ize yéchwgake' nich wá'gake' ywa'.

Kan gak yelagak benách ka' bi zej nake' benne' judío

¹¹ Na'a znnia: ¿Bchíxgekle benne' judío ka' ga bžinte wnitgekle' to chí'ize? Bi goken ki, san bzóagake' xtiža' Dios cheǃa'ale, na' na'a Dios žoe'e latje yelagak benne' ka' bi zej nake' benne' judío nich gone' ga gé'egekle benne' judío ka' ǃégake'. ¹² Dan' bengak benne' judío ka', bchíxgekle', benen ga bžin da' naken ka to yela' wnni'a zen chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Cha' ki goken, gota' to yela' wnni'a zen chegak benne' ka' bi zej nake' benne' judío dan' wnitgekle benne' judío ka', na' da' zenǃe'eže gata' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga kate' yeyakgak benne' judío ka' che Dios.

¹³ Na'a žapa' ǃe'e, benne' ka' bi nakle benne' judío, znnia: dan' naka' wbás bseǃa' Dios nich wzenla' benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' xtiže'e, žkónǃe'ela' žin dan' nzi' ǃo na'a, ¹⁴ nich gak gona' ga gé'egekle benne' wláž chia' ka' ǃe'e, na' nich gona' ga yelágake' baǃe'. ¹⁵ Cha' gota' latje chegak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga yeyákgake' che Dios dan' wnitgekle benne' judío ka' latje chégake', na' da' zénǃe'eže gata' chegak benách ka', kate' benne' judío ka' yeyákgake' ǃo latje chégakkze' na'. Gaken kan žak kate' žebangak benne' gat ka'. ¹⁶ Cha' znéjwžo che Dios kwa nildo' da' žebéjžon néžwle, ǃezka' kwa dan' nga'nen naken che ǃeze', na' cha' nnažo nak che Dios lwe yag, ǃezka' ni'a nen zej naken che ǃeze'.

¹⁷ Zej nak baǃe benne' judío ka' ka ni'a na' to yag olibo chawe' da' ka' zej nžogen, na' ǃe'e, ka ni'a na' to yag olibo yixe', bejda'le yag olibo chawen', na' beyazle ǃo latje chegak benne' ka' wžóggake', na' zzi'le da' žonn lwen, na' xis yag olibo chawen'. ¹⁸ Che ǃen, bi wká'n zen kwinkle, bi wzoale cheǃa'ale benne' ka' zej nake' ka ni'a nen ka', da' zej nžogen. Cha' žka'n zen kwinkle, žala' nnézlele kege ǃe'e zwawle lwe yagen', san lwe yagen' zwawn ǃe'e.

¹⁹ Wak nno': "Wžoggak ni'a na' yagen' nich gak chaza' neda' ǃo latje chégaken." ²⁰ Da' znno' naken dot da' li, san wžóggake' dan' bi bejǃé'gake' che Dios, na' bejdó'o le' yagen' dan' žejǃi'o che Dios. Che ǃen, bi žala' wká'n zen kwino', san žala' žebo' Dios. ²¹ Cha' bsaka' zi'i Dios benne' ka', benne' ka' zej nakkze' ni'a na' yag chawen', ǃezka' wsaka' zi'e le'. ²² Na'a, bwia nga kan nak Dios ži'i ǃaže', na' ǃezka' kan žsaka' zǃǃi'e no benne'. Da' li žsaka'

zǃǃi'e benne' ka' bchíxgekle', san nake' ži'i ǃaže' ǃen le'. Che ǃen, žala' góntezo' da' naken tǃebe ǃen yela' ži'i ǃaže' chie' na', nich bi choge' ǃezka' le' ǃo yag chien'. ²³ ǃezka' gaken chégake' cha' bi gá'ngake' ǃo yela' bi žejǃé' chégake', na' chejtá'gake' da' yoble ǃo yagen', dan' nap Dios yela' wak gone' ga chejtá'gaken' da' yoble. ²⁴ Nako' le' ka ni'a na' yag olibo yixe' da' bchogen', na' bejtó'o yag olibo chawen' gan nitó benne' wdé' ni'a na' to yag yixe'. Bi gakže zede chegak benne' ka' zej nakkze' ka ni'a na' yag chawen', chejtá'gake' da' yoble ǃo yag chégakkzen'.

Kan gak yelagak benách Israel ka'

²⁵ Zǃi'na'do' ka', žénela' nnézlele da' ni da' bgachen', nich bi wká'n zen kwinkle ni'a che yela' žejní'il chele. Baǃe benne' Israel ka' beyákgake' zižje ǃaže', na' ki gákgake' ga žinže ža yógo'te benách ka', benne' bi zej nake' benne' judío ka', benne' ka' žala' yelágake', ba zej nbabe' gan znnia bia' Dios. ²⁶ Te na' gata' latje yelagak yógo'te benne' Israel ka', kan nyejw ǃe'e yiche la'y, da' znnan:

Žoj Benne' Weslá ǃo yež Sión,
na' yeké'e da' kegle da' bengak za'só Jakob ka'.

²⁷ Da' ni naken diža' žag da' gónǃena' ǃégake' katen' yeká'a doǃa' da' zej nbage'e.

²⁸ Ki naken, bzóagake' diža' žag da' ben Dios cheǃa'ale, na' Dios wléj yichje' ǃégake' nich gak yelale ǃe'e, san ǃezka' nži'il Dios ǃégake', dan' wžekze' ǃe' xa xtó'gake' ka'. ²⁹ To chí'ize znezjw Dios da' znezjwe', na' to chí'ize zbie' benách ka'. ³⁰ Kan nak chele, zga'ale bi benle kan znnia xtiža' Dios, na' na'a Dios žeyache' ǃáže'le' ǃe'e dan' bi bengak benne' judío ka' kan wnakkze' ǃe'. ³¹ ǃezka' žaken chégake' na'a, bi žóngake' kan wnná Dios, san ki gakzen na' zejte Dios yeyache' ǃáže'le' ǃégake', kan žeyache' ǃáže'le' ǃe'e na'a. ³² Dios wléj yichje' yógo'te benách ka' bzóagake' xtiže'e cheǃa'ale, nich gak yeyache' ǃáže'le' yógo'tegake'.

³³ Zenǃe'e nak yela' wnni'a che Dios, dan' naken yela' wak zen chie', na' yela' žejní'il chie'. Bi gak nitó benne' chejni'ile' da' bzoa Dios gone', na' bi gak no benne' nnezle' da' ka' žon Dios. ³⁴ ¿Nožkze benne' žejni'ile' da' zza' ǃaže' Xanžon'? ¿Nožkze benne' gak wzejni'ile' ǃe'? ³⁵ ¿Nožkze benne' zoa da' bnezjwe' che Dios nich gon byenen bi da' yebí'i Dios chie'? ³⁶ Yógo'te da' zej den zej nžojen ǃo na' Dios, na' zej nnitan' ni'a chie' ǃe', na' zej nnitan' nich yebélenle' ǃe' ǃégaken. ¿Ga'n zen Dios to chí'ize! Ka'kze gaken.

Žala' wdé kwinkžo ǃo na' Dios

12 Zǃi'na'do' ka'. Dios žeyache' ǃáže'le' žo'o. Che ǃen žáta'yoela' ǃe'e wdé kwinkle ǃo na' Dios, na' gackle ka to da' nak ban da' zdežo ǃaw Dios, nich gackle che ǃeze', dan' naken to da' žaz ǃaže' Dios. Da' ni žala' gonle, da' naken tǃebe ǃen da' žka'n zenžo Dios. ² Biž gonle tǃebe kan žongak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, san le gak benách kobe ka' dan' ba bkob Dios yichj lǎzdo'le. Le gon ki nich gak nnézlele da'

chawe' da' žénele Dios gonle, dan' žaz laže'e le', na' da' naken dot li laže'.

³ Na'a, dan' zoa da' bde Dios lo na'a, žapa' yógo'tele: bi wká'n zen kwinle, da' bi žala' gonle, san žala' gakte gaxjw laže' kan zza' láže'le, na' kan nak yela' žejlé' chele da' benn Dios che chele. ⁴ Kan nak toze beja' žen chežo, la'kze da' zan da' ka' zej dan', na' kege toze žin žon to to da' ka', ⁵ jezka' naken chežo. La'kze benne' zan nakžo, nakžo ka toze beja' žen dan' nžagžo žo'o Benne' Criston', na' che len yógo'težo nakžo toze tožo len yetožo.

⁶ To tožo nzi' lo na'žo to da' benn Dios chežo, na' nža' to ton kan nak da' benne' che chežo.

No benne' Dios bnezjwe' chie' wchalje' lo wlaze' le', len yela' žejlé' chie', žala' wchalje'.

⁷ No benne' Dios bnezjwe' chie' gone' xchine', cháwe'do' žala' gonen'.

No benne' Dios bnezjwe' chie' wsedle' benách ka', cháwe'do' žala' wsedle' légage'.

⁸ No benne' Dios bnezjwe' chie' wzejni'ile' benách ka', na' cháwe'do' žala' wzejni'ile' légage'.

No benne' bi da' wnezjwe' che no benne' yoble, dot laže'e žala' wnezjwen'.

No benne' žna bi'e benách ka', lo yela' gaxjw laže' žala' gonen'.

No benne' žáklene' lježe' ka', len yela' žebél žala' gonen'.

Kan žala' gon no benne' nake' toze len Jesús

⁹ Žala' ži'ilele lježle ka' dot láže'le.

Le wzóa da' kegle cheja'ale.

Le we' laže' gonle da' naken chawe'.

¹⁰ Le ži'il lježle ka' kan nži'il kwinkzle.

Kan žaple ba la'ne lježle žala' gonle ga gakže' benne' blo.

¹¹ Le gon chóchteze láže'le, na' bi wedle.

Le gon xchin xanžon' dot láže'le.

¹² Le yebél dan' zoa da' žxen láže'le.

Le kwez zen laže' kate' bi zžáka'le.

Le wcháljenteze Dios.

¹³ Le wnezjw benách ka' che Jesusen' da' žiážjegekle'.

Le we' gan chejnnita'gak benne' ka' zlá'gake' ližle.

¹⁴ Le nnable Dios gon chawe'e benne' ka' zbia

láže'gake' le'e.

Le nnab gak chawe' chégake', na' bi wžiale légage' zia.

¹⁵ Le yebél tzen len benne' ka' žebégekle'.

Le kwéželen benne' ka' zbéžegake'.

¹⁶ Le gak toze len lježle ka'.

Bi wká'n zen kwinle, san le gonlen tzen benne' gaxjw laže' ka'.

Bi gekle ba naple dot yela' žejni'il.

¹⁷ Bi yebi'ile che nitó benne', bi gonle da' zia che no

benne' žone' chele da' zia.

Le gon da' nak chawe' chegak yógo'te benách.

¹⁸ Cha' sáke'le, le kwez chawe' len yógo'te benách.

¹⁹ Ži'na'do' ka', bi yezi'le wzón benách ka' la' le'eze, san le we' latje yebi'i Dios chegak benne' ka', dan' nye-

jw le'e yiche la'y da' žnnan: "Nedkza' yezi'a wzón. Neda' yebi'a chegak benách ka'." Ki wnná xanžo Dios. ²⁰ Lezka' žnnan: "Cha' zoa no benne' bi zle'ele' le' chawe', na' cha' zdone', bnezjw da' gawe'. Cha' zbiže' nis, bnezjw da' ye'je'." Kate' gono' ki, gono' ga yedoé'el bennen'.

²¹ Bi go'o latje nna bia' da' kegle le', san wnná bia' da' keglen', wkonlo' žin da' naken chawe'.

13 Yógo'tele žala' gonle kan žnnagak benne' yolawe' ka'. Dios bdekze' lo ná'gake' yela' wnná bia' da' zej nzi'e, na' wak nnažo bnnita'kze' le' benne' ka' lo latje chégake'. ² Che len, no benne' zzo'e' no benne' yolawe' cheja'ale, zzo'e' cheja'ale to da' bzoa Dios, na' benne' ka' žóngake' ki, choge' chégake' kwia yí'gake'. ³ Zej nnita' benne' yolawe' ka', kege nich wchébegake' no benne' žone' da' naken chawe', san nich wchébegake' no benne' žone' da' žinnj. Cha' žéne-lo' gono' ga bi wchébegake' le', ben da' naken chawe', na' yežojo' chawe' gan zchi'a láže'gake'. ⁴ Benne' yolawen' nake' ni'a na' Dios nich gáklene' le', san cha' žono' da' žinnj, na' žala' žebo', dan' na' noe'e dáche'ze bar che yolawe'. Nake' ni'a na' Dios nich yebi'e da' žeyala' no benne' žone' da' žinnj. ⁵ Che len žon byenen gonle kan žna bennen' nzi' lo ne'e yela' wnná bia', kégeze dan' bde Dios lo ne'e wsaka' zi'e le'e, san jezka' nich kwe' ži yichj láždo'le law Dios. ⁶ Che len žizjwle lazle che yolawe', dan' zej nak benne' yolawe' ka' ni'a na' Dios, na' žóngake' da' bdie' le' lo ná'gake'.

⁷ Le chizjw yógo'te benne' ka' da' nbága'le chégake'. Le chizjw lazle lo na' no benne' žala' wchizjwe' lazle. Le chizjw mežw no benne' žala' chizjwlen. Le žebe no benne' žala' žébele, na' le gape ba la'ne no benne' žala' gaple le' ba la'ne. ⁸ Bi be žala' bága'le che nitó benne', san toze žala' ži'ilele lježle ka', da' nbága'le chegak yógo'te benách ka', dan' no benne' nži'ile' lježe' ba bene' dot da' žna xtiža' Dios. ⁹ Ki žna xtiže'e:

Bi gono' doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Bi goto' benách ka'.

Bi kwano'.

Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.

Bi dan lažo'o da' de che lježo'.

Da' wnné' ki, na' yógo'te da' yezika' da' wnné', yeyóž gon no benne' žone' kan žna da' žnnan ki: "Bži'il lježo' kan nži'il kwino'." ¹⁰ Bennen' nži'ile' lježe' bi be žone' che lježe' da' kegle. Ki naken, bennen' nži'ile' lježe' žone' dot da' žna xtiža' Dios.

¹¹ Le gon ki dan' nnézlele kan žak ža ni zoažo na'a, na' jezka' nnézlele ba bžin ža žala' gakte ban laže' kan žebán no benne' ztase', dan' ba zoaže gawze ža yelažo lo da' kegle ka goken katen' wzó lawžo žejle'žo che Benne' Criston'. ¹² Gan zoažo na'a naken ka ye'e, na' za' te yelen', na' gan zoa Benne' Criston' naken ka te ža, na' za' chejsoažo ga na'. Che len žala' kwáslenžo da' žongak benách ka' gan nak choł. Kan žon to benne' že-je' lo wdile, zwakw kwine' da' žape chi'in le' lo wdile, jezka' žala' tažo lo baní' che Dios, dan' gape chi'in žo'o nich bi cho'ožo lo na' da' xiwe'. ¹³ Nich gonžo ki žala' gonžo da' chawe' kan žala' gon no benne' zde' te ža.

Bi žala' sožližo, na' bi gáwle'ežo.

Bi žala' gonžo da' kegle, na' kege da' gon ditjen žo'o. Bi žala' tíl-lenžo lježžo ka', na' bi gé'elžo l'égage'.
 14 Na'a, žala' yeyón kwínle lo yichj lázdo'le kan nak Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' bi we' láže'le gonle da' zdan láže'le lo yeja' benachze chele.

Bi žala' nnežo chegak lježžo ka'

14 Le we' latje no benne' gónlene' le'e tzen, benne' žejli'e che Benne' Criston', la'kze bi nak dot li laže' kan žejli'e chie' le'. Bi tíl-lenle-ne' kan nak da' žék-lele le'e žala' gone'.² Kan nak da' ni, zej nnita' benne' ka' žékgekle' wak gáwgake' bíte'teze da' žawgak benách ka', san yebałe benne', benne' ka' bi nak dot li laže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston', žawgake' toze da' žazžo.³ Na'a, bennen' žawe' yógo'te bi žala' wzóe' cheja'ale no benne' bi žawe' yógo'te, na' lezka', bennen' bi žawe' yógo'te bi žala' nnie' che bennen' žawe' yógo'te, dan' nzi' lo na' Dios bežope benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'.⁴ ¿Nožkze le', znnio' che benne' wen žin che benne' yoble? Law Xankze yežój chawe' o bi yežój chawe' no bennen' nake' wen žin che Dios. Yežoje' chawe' law Dios, dan' gonkze Xanžo Dios ga yežoje' chawe'.

⁵ Zolja to benne' zka'n zenže' to ža ka zka'n zene' yezika' ža ka', na' benne' yoble, toze kan zka'n zene' yógo'te ža. To tožo žala' wiažo cha' nak chawe' da' žonžo.

⁶ Bennen' zka'n zene' to ža, zka'n zenen' nich wká'n zene' Xanžon', na' bennen' bi zka'n zene' ža na', nich wká'n zene' Xanžon' bi zka'n zenen'. Lezka', bennen' žawe' yógo'te, žawe' ki nich wká'n zene' Xanžon', dan' ži'e Dios: "Žóχkeno" na' bennen' bi žawe' yógo'te, bi žawen' nich wká'n zene' Xanžon', na' lezka' ži'e Dios: "Žóχkeno'."

⁷ Nitó benne' ladjwžo žo'o bi nak bane' cheze', na' nitó benne' bi žate' cheze'.⁸ Cha' zoažo nbanžo, nich ga'n zen Xanžon' zoažo nbanžo, na' cha' gatžo, nich ga'n zen Xanžon' gatžo. Ki naken, cha' zoažo nbanžo o cha' gatžo, nakžo che Xanžon'.⁹ Lezka' che len got Benne' Criston', na' bebane', nich gake' Xangak benne' gat ka', na' Xangak benne' ban ka'.

¹⁰ Na'a le', ¿biž chen' znnio' che lježo'? ¿Biž chen' zzo' lježon' cheja'ale? Žon byenen la'žo yógo'težo law Benne' Criston' gan wchi'a laže'e žo'o.¹¹ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Znna Xanžo: "Ni'a chia' nedkza', wzóa zibgak yógo'te benách ka' lawa' neda'. Nnágake' kwáselo naka' Dios."

¹² Ki naken, Dios wchi'a laže'e yógo'težo.

Bi žala' gonžo da' gonen ga chíxgekle lježžo ka'

¹³ Che len, biž žala' nnežo che lježžo ka', san žala' we' láže'žo bi gonžo bi da' gonen ga chíxgekle', o bi da' gonen ga góngake' doła'.¹⁴ Nnézkzela' bi be zoa da' žawžon da' gak gonen ga biž nakžo chawe' law Dios, na' da' bchalj Xanžo Jesusen' naken tlebe len da' ni. Cha' žekle no benne' zoa bi da' gak gonen ga biž nake' chawe' law Dios, che bennen', naken ki.¹⁵ Cha' žono'

le' ga gak lježo' nyache' laže'e, dan' žawo' le' da' žekle' le' bi žala' gawžon, bi žono' kan žala' gon no benne' nži'ile' lježe'. Bi be žala' gawžo da' gonen ga gak chope laže' no benne', bennen' got Benne' Criston' ni'a chie'.¹⁶ Che len, bi be gonle da' gonen ga nne zi'gak benách ka' che da' žék-lele le'e nzi'le latje gonlen.¹⁷ Kate' znna bia' Dios žo'o, bi že' láže'žo da' ye'j gawžo, san že' láže'žo gakžo chawe' lawe' le', na' ga'n ži yichj lázdo'žo, na' yebelžo, da' ka' gak gonžo dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o.¹⁸ No benne' žone' xchin Benne' Criston' kan zej nak da' ki, žone' da' žaz laže' Dios, na' yežoje' chawe' lawgak benách ka'.

¹⁹ Che len žala' gonžo chegak benách ka' da' góngak-en ga gata' da' wká'n ži yichj lázdo'žo, na' da' gon chochen lázdo'žo kan žejle'žo che Benne' Criston'.²⁰ Bi be žala' gawžo da' gonen ga gak chope laže' bennen' zboa Dios le'. Nak dot da' li dan' znnagak benách ka': "Yógo'te de latje gawžon" san gonžo da' kegle cha' gonžo ga chíxle lježžo ni'a che da' žawžo.²¹ Gakže chawe' cha' bi gawo' beja', na' bi ye'jo' xis uba, na' bi be gono' da' wchixen lježo', o da' gonen ga gak chope laže'e, o da' gonen ga biž žejli'e che Benne' Criston' dot laže'e.²² Cha' žejli'o de latje bi da' gono', žala' gonon' law Dios gan zo' tozo'. Ba nez zen gaken che bennen' bi zchebe lázda'we' le' ni'a che da' žekle' de latje gone',²³ san bennen' žak chope laže'e ni'a che da' žawe', nbage'e žia, dan' žone' da' bi žekle' de latje gone'. Cha' žonžo da' žekližo bi žala' gonžon, zbağa'žo doła'.

Žala' gonžo da' žaz láže'gak lježžo ka'

15 Che len, cha' nakžo choch kan žejle'žo che Benne' Criston', žala' soelžo benne' ka' bi žejlé'gake' chie' le' dot láže'gake'. Bi žala' gonžo da' žaz láže'zežo žo'o.² Yógo'težo žala' gonžo da' žaz láže'gak lježžo ka' nich gak chawe' chégake', na' gak choch láže'gake' kan žejlé'gake' che Benne' Criston'.³ Ki žala' gonžo, dan' bi ben Benne' Criston' da' wyáz láže'ze', san gok chie' kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Bed-jbága'gak neda' diža' zi' ka' da' wnnegak benne' ka', da' wnné zí'gake' chio' le', Dios."⁴ Yógo'te da' bzójgake' le'e yiche la'y ža ni'te, bzójgaken' nich wsedlen žo'o. Dan' nyejw le'e yiche la'y žonen ga zbezžo zen laže', na' žeyón zenen žo'o. Che len zoa da' žxen láže'žo.

⁵ Znnabla' Dios, Bennen' žone' ga zbezžo zen laže', na' žeyón zene' žo'o, gone' ga gake toze kan žonle le'e, na' gake kan Jesús, Benne' Criston', žénele' gake'.⁶ Ki žala' gonle nich gake toze, na' tzen wká'n zenle Dios, Xa Xanžo Jesusen'.⁷ Che len, nich ga'n zen Dios, le si' lo na'le tole yetole kan Benne' Criston' wzí' lo ne'e žo'o.⁸ Ki žala' gonle, dan' žapa' le'e: blá' Jesús, Benne' Criston', na' góklene' benne' judío ka' nich bloe'ele' law nak dot da' li da' zchalj Dios, na' bene' ga bžin da' bchebe laže'e wnezjwe' chegak xa wdé che'to' ka'.

Benách zi'to' ka' yéngkele' diža' chawe'

⁹ Lezka' blá' Benne' Criston' nich bene' ga benne' ka' bi zej nake' benne' judío yéngkele' xtiža' Dios dan' žey-

ache' lǎže'le' lǎgake'. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Che len, wkán zena' da' nako' Le',
lawgak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga,
na' goła' da' we lawa' Le'.

¹⁰ Ga yoble nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Le'e, benách ka' zoale dot yežlyó nga,
le yebél tzen len benách ka' che Dios.

¹¹ Ga yoble nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

¡Le wkán zen Xanžon',
yógo'tele bi nakle benne' judío ka'!
¡Le gole da' we lawn Le',
yógo'tele zoale dot yežlyó nga!

¹² Lezka' bzoj Isaías da' znnan:

La' law Benne' nbáblene' benne' ka' zej nake' za'só
Isaí, xa Dabí.

Gak blo Bennen' nich nna bi'e benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka'.

Benne' ki wxén lǎže'gake' Le'.

¹³ Znnabla' Dios, Bennen' žone' ga žxen lǎže'žo Le', gone' ga yebéle'elele, na' ga'n ži yichj lǎždo'le dan' že-jle'le chie' Le', na' gone' ga gak dot li lǎže' kan žxen lǎže'le Le', dan' zoalen yela' wak che Dios Be' La'y le'e.

¹⁴ Zí'na'do' ka', ba nnézkzela' žóntezle da' ka' naken chawe', na' náple'ele yela' žejní'il nich gak wzejní'ilele lježle ka'. ¹⁵ Na'a naka' wechóg lǎže', na' zzoja' chele le'e le'e yiche ni, zí'na'do' ka', na' žsa'a lǎže'le dan' zoa da' besbaga' Dios neda' gona' dan' nži'ile' le'e. ¹⁶ Che len žona' xchin Jesús, Benne' Criston', lawgak benách ka' bi zej nake' benne' judío ka', na' zchalja' diža' chawe' che Dios, nich gak wdía' benách ka' bi zej nake' benne' judío ka' lo na' Dios, benne' ka' wžekze Dios Be' La'y nich gákgake' che Leze'. Gákgake' ka to da' wdekza' lo na' Dios, da' chaz lǎže'e Le'.

¹⁷ Na'a, dan' žónlena' tzen Jesús, Benne' Criston', žin, nzi' lo na'a chaz lǎža'a kan nak da' bena' lo xchin Dios.

¹⁸ Lezka' naka' wechóg lǎže' wchalja' kan nak da' ben Benne' Criston' lo na'a neda', na' kege da' bena' nedza'. Bene' ga žongak benách ka' bi zej nake' benne' judío ka' kan znnan xtiža' Dios. Da' ni bene' Lekze', na' bkonle' žin da' bchalja' neda', na' žin da' bena' neda'.

¹⁹ Lezka' bkonle' žin da' ka' zej nak bian' da' bloe'ele' law Le' lo na'a neda', na' yela' wak zen ka' da' bene', na' yela' wak che Dios Be' La'y da' wzóalenen neda'. Ka' goken, wzó lawa' zchalja' lo yež Jerusalén, na' dot gawze na' zejte gan nbab Ilíriko, ba bchalja' diža' chawe' kan nak che Benne' Criston'. ²⁰ Be' lǎža'a bchalja' diža' chawen' gan bi na' yéngkle benách ka' kan nak che Benne' Criston'. Chela' wchalja' ga ba béngkle benách ka', na' gona' neda' ka' žon to benne' žone' to yo'o law len ze'e da' ba bdixjw benne' yoble. ²¹ Ka' bena' neda' naken kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Le'egekle benne' ka' nníta'gake' gan bi benle nitó benne' kan nak chie' Le',
na' chejní'igekle benne' ka' batkle béngkle kan nak chie'.

Žénele Pablo cheje' lo yež Roma

²² Che len, la'kze zan chi'i gónela' yida' gan zoale, bi na' gak yida'. ²³ Na'a, dan' ba beyož bena' žin che Dios latje ki, na' zan yiz ba žénela' yida' gan zoale, ²⁴ che len, kate' cha'a lo yežlyó España, tia' gan zoale le'e, dan' žxen lǎža'a yedjwía' le'e, na' yebélenla' le'e. Te na' gak yego'ole neda' nez. ²⁵ Na'a žala' cha'a lo yež Jerusalén, nich chjwa'a to da' gáklenen benne' ka' che Benne' Criston' nníta'gake' ga na'. ²⁶ Ki gona' dan' wyáz lǎže'gak benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya, btóbgake' mežw da' znéjwgage' chegak benách yache' ka' zej nbabe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén.

²⁷ Wyáz lǎže'gak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', bégake' da' ni. Da' li naken to da' zej nbage'e chegak benne' judío ka'. Cha' zzi'gak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' da' naken che Dios ni'a che da' bengak benne' judío ka', na' žala' gáklengake' benne' judío ka' len da' nápgake'. ²⁸ Che len, kate' yeyož wdía' dan' bnéjwggak benne' ki lo na'gak benne' judío ka', naž tia' gan zoale le'e kate' cha'a lo yežlyó España. ²⁹ Kate' la'a gan zoale, žxen lǎža'a žínlena' yógo'te da' žebélenlžo ni'a che diža' chawe' che Benne' Criston'.

³⁰ Ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' ni'a che yela' nži'il da' zchiz Dios Be' La'y lo yichj lǎždo'žo, neda' žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', nich wcháljenle Dios tzen len neda', na' nnáblele-ne' gáklene' neda'. ³¹ Le nnable' gone' ga yelá' neda' lo na'gak benne' ka' bi žejle'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea, na' gone' ga chaz lǎže'gak benne' ka' zej nake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, sí'gake' dan' chjwa'a ga na'. ³² Lezka' le nnable', cha' nak da' znnan Dios, wnezjwe' neda' latje la'a gan zoale lo yela' žebél chia', nich yezi' lǎže'lena' le'e tzen. ³³ Na'a znnabla' Dios, Bennen' zka'n žie' yichj lǎždo'žo, sóalene' yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

Benne' ka' che Jesús žápegake' "Padiox" lježgake' ka'

16 Le si' chawe' Febe, no'le zanžon' nake' toze len Xanžon'. Nake' no'le wen žin che Dios, na' nbáblene' benne' ka' che Benne' Criston' lo yež Sencrea. ² Lo wláz Xanžon' le si' lo na'le no'len', kan žala' gongak benách ka' che Benne' Criston'. Le gáklene', na' le gonn chie' bíte'teze da' žiážjelen'. Lekze' góklene' benne' zan, na' lezka' góklene' neda'.

³ Le gape "Padiox" Prisila, na' Akila, benne' byo chie'. Benne' ki bénlengake' neda' tzen žin che Jesús, Benne' Criston'. ⁴ Žopte benne' ki wdégake' gan ben zož gátgake' nich bégake' ga bi gata' neda', na' žápegaka'-ne': "Žóxkenle" na' kege nedza', san lezka' yógo'te lježžo ka' zej nbabe' gan zej nnita' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', žé'gake' lǎgake': "Žóxkenle." ⁵ Le gape "Padiox" benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' zdóbgake' lo ližgak Prisilan', na' Akilan'. Le gape "Padiox" Epeneto, bennen' nži'ila'. Le' bejli'e che Benne' Criston' zga'ale'

ka yógo'te benne' ka' nníta'gake' gan nbab Akaya. ⁶ Le gape "Padiox" Lia, no'len' bene' žin zen che Benne' Criston' gan zdoble le'e. ⁷ Le gape "Padiox" Andróniko len Junias, benne' wláž chia' ka'. Benne' ki byéjwlen-gake' neda' tzen liž ya, na' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' žápegake' l'égake' ba la'ne. Lezka' be-ll'é'gake' che Benne' Criston' zgá'alegake' ka neda'.

⁸ Le gape "Padiox" Amplias, bennen' nži'ila' dan' nake' che Xanžon'. ⁹ Le gape "Padiox" Urbano, bennen' bėnlene' neto' tzen žin che Jesús, Benne' Criston'. Lezka' le gape "Padiox" Estakis, bennen' nži'ila'. ¹⁰ Le gape "Padiox" Apeles, bennen' nak bia' žejli'e che Benne' Criston'. Lezka' le gape "Padiox" benne' ka' nníta'gake' liž Aristóbulo. ¹¹ Le gape "Padiox" Herodión, benne' wláž chia'. Lezka' le gape "Padiox" benne' ka' nníta'gake' liž Narsiso, na' žejl'é'gake' che Xanžon'. ¹² Le gape "Padiox" Trifena len Trifosa, no'le ka' žóngake' žin che Xanžon'. Lezka' le gape "Padiox" Pérsida, no'len' bene' žin zen che Xanžon', na' nži'ilžo-ne'. ¹³ Le gape "Padiox" Rufo, benne' wžekze Xanžon'. Lezka' le gape "Padiox" xna' Rufo na', no'len' nake' ka xna'kza' neda'. ¹⁴ Lezka' le gape "Padiox" Asíncrito, na' Flegonte, na' Hermas, na' Patrobas, na' Hermes, na' lezka' lježžo ka' zej nake' toze len Xanžon', na' nníta'lengake' benne' ka'. ¹⁵ Lezka' le gape "Padiox" Filólogo len Julia, na' Nereo len no'le zane', na' lezka' Olimpás, na' yógo'te lježžo ka' žejl'é'gake' che Benne' Criston', na' nníta'lengake' benne' ka'.

¹⁶ Le gape "Padiox" lježle ka', na' le chela' lježle ka' lo yela' nži'il chele. Yógo'te lježžo ka', benne' nníta'gake' nga, na' zej nbáblene' benách ka' che Benne' Criston', žápegake' le'e "Padiox".

¹⁷ Na'a, žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', le gon ga gak bia'gak benne' ka' žóngake' ga žoj chóplele, na' zchíx-gake' le'e, dan' žsédgekle' da' bi naken tlebe len da' ns-edle le'e. Le kwas gan zej nnita' benách ki, ¹⁸ dan' bi žóngake' xchin Jesús, Benne' Criston'. Žóngake' žin nich gata' yela' wnni'a chégake', na' žon láže'gekle'

benne' gaxjw laže' ka', zkingekle' žin diža' gaxjw laže' ka', na' diža' chejle'žo da' wen laže'. ¹⁹ Ze diža' žonle kan zna xtiža' Xanžon', na' žéngkekle yógo'te benách ka' da' ni. Che len žebela' ni'a che da' žonle le'e. Na'a, žénela' soale gonle da' nak chawe', na' kege gonle da' kegle. ²⁰ Dios, Bennen' zka'n žie' yichj láždo'žo, za' gone' ga wléj wchochjle da' xiwe'. Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e.

²¹ Xkwide' Timoteo, xkwiden' žónlenbe' neda' tzen žin, žápebe' le'e "Padiox." Lezka' Lusio len Jasón, na' Sosípater, benne' wláž chia' ka', žápegake' le'e "Padiox."

²² Neda', Tersio, zzoja' da' zna Pablo le'e yiche ni, lezka' žapa' le'e "Padiox" na' zoalen Xanžon' neda'.

²³ Lezka' Gayo, bennen' žonne' neda' latje zoa' liže' nga, žape' le'e "Padiox." Lezka' žonne' latje yógo'te benách ka' che Benne' Criston' zdóbgake' nga. Erasto, benne' yo'lo ne'e mežw che yež nga žape' le'e "Padiox." Lezka' Kuarto, benne' lježžo, žape' le'e "Padiox."

²⁴ Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

¡Ga'n zen Dios!

²⁵ Na'a, izka'n zento' Dios, Bennen' gak gone' le'e choch ni'a che diža' chawe' da' zchaljan', na' ni'a che da' zchalja' kan nak che Jesús, Benne' Criston', na' ni'a che da' bloe'e law Dios che da' bgache' chie', dan' bkache'e le' ža ni'te ga bžinte na'a ža! ²⁶ Na'a ba bla' da' ni le'egak yiche ka' da' bzojgak benne' ka' bchálj-gake' lo wláž Dios, Bennen' zóateze', kan wnnakze' le'. Na'a zej nnita' benne' ka' zcháljgaken' gan že'gak yógo'te benách ka' nich gak chejle'gake' che Benne' Criston', na' nich gak góngake' kan zna xtiže'e.

²⁷ ¡Ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston', ga'n zen to chi'ize Dios tlícha'kze, Bennen' napkze' dot yela' wak! Ka'kze gaken.

1 CORINTIOS

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

1 Dios bliže' neda', Pablo, kan žénekezele' Ľe', nich gaka' wbás che Jesús, Benne' Criston'. Lježžo Sóstenes žónĽene' neda' tzen. ² Žapa' Ľe'e "Padiox" zí'na'do' ka', zdouble che Dios Ľo yež Corinto, na' nakle che Ľeze' dan' nakle toze Ľen Jesús, Benne' Criston'. Dios na'kze bliže' Ľe'e nich gakle che Ľeze' tzen Ľen yó-go'te benne' ka' nníta'gake' gáte'teze, na' zcháĽĽen-gake' Dios, zKóngekle' žin la Ľanžo Jesús, Benne' Criston', Ľángake', na' Ľezka' Ľanžo. ³ Žáta'yoela' Ľažo Dios Ľen Ľanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e Ľe'e, na' wká'n žie' yichj Ľázdo'le.

Da' napžo dan' nakžo toze Ľen Jesús

⁴ Žápeteza' Dios: "ŽóĽkeno'" kan nak chele Ľe'e, dan' zoa da' chawe' da' bennze' chele dan' nakle toze Ľen Jesús, Benne' Criston'. ⁵ Dan' nakle toze Ľen Benne' Criston', Dios ba bėnnĽi'e chele da' zej naken chie'. ŽáĽlene' Ľe'e Ľo yógo'te da' znnale, na' žone' ga žejní'Ľe'ele. ⁶ Ki naken dan' dot Ľáže'le wzí' Ľo na'le da' zchaljto' kan nak che Benne' Criston'. ⁷ Che Ľen, bi be žiážjelele che da' žonn Dios Be' La'y chežo, kate' ne zbezle ža na' yelá' Ľaw Ľanžo Jesús, Benne' Criston'. ⁸ Ľekze' gon choche' Ľe'e nich gak sóelele yógo'te kate' žinže ža ze Ľawte ža na', nich bi gak no benne' bi da' nnie' chele ža na' yelá' Ľaw Ľanžo Jesús, Benne' Criston'. ⁹ Dios žone' kan zne', na' Ľekze' bliže' Ľe'e nich gakle toze Ľen Ži'ne', Ľanžo Jesús, Benne' Criston'.

Zej nžoj chople benách Corinto ka'

¹⁰ Ni'a che Ľanžo Jesús, Benne' Criston', Žáta'yoela' Ľe'e, zí'na'do' ka', nich gonle toze xťíža'le yógo'te. Bi žoj chóplele, san le gak toze kan zza' Ľáže'le, na' kan žonle Ľe'e. ¹¹ Ki žapa' Ľe'e, zí'na'do' ka', dan' benne' ka' nníta'gake' liž Kloé bzéngekle' neda' kan žonle, na' wn-nágake' zdiĽ díža'le. ¹² Znnia' da' ni: zej nža' da' znnale to tole. BáĽele znnale žónĽenle Pablo tzen. YebáĽele znnale žónĽenle Apolo tzen. YebáĽele znnale žónĽenle Se-fas tzen, na' yebáĽele znnale žónĽenle Benne' Criston' tzen. ¹³ ĽBžoj chople Benne' Criston'? ĽWdá' neda', Pablo, Ľe'e yag kroze Ľo wĽazle Ľe'e? ĽBezoale Ľe'e nis nich gakle toze Ľen neda'? ¹⁴ Žapa' Dios: "ŽóĽkeno'" dan' bi bezóa' nis nitóžele Ľe'e, san chopze Crispo Ľen Gayo. ¹⁵ Che Ľen bi gak nnae bezoale nis nich gakle toze Ľen neda'. ¹⁶ Ľezka' bezóa' nis Estėfanas Ľen benne' ka' nníta'gake' liže'. Bi žejsá' Ľaža'a cha' bezóa' nis no benne' yoble ga na'. ¹⁷ Benne' Criston' bseĽe'e neda',

kege nich yezóa' benách ka' nis, san nich wzenla' benách ka' diža' chawe' chie'. Zchaljan', san kege Ľen yelá' žejní'il chekza', nich bi wka'na' ka'ze yelá' wak che da' ben Benne' Criston' katen' gote' Ľe'e yag kroze.

Jesús napkze' yelá' wak, na' yelá' žejní'il che Dios

¹⁸ Žékgekle benne' ka', benne' zej nchol yichj Ľáz-do'gake', da' zchaljžo kan nak che Jesús, kan gote' Ľe'e yag kroze, naken to da' dáche'ze, san žo'o, dan' ba be-lažo, žákbe'elžo dan' zchaljžon napen yelá' wak che Dios nich yeslán benách ka'. ¹⁹ Ki naken dan' nyejw Ľe'e yiche la'y da' znnan:

WĽoe'ela' Ľaw nak dáche'ze yelá' žejní'il chegak benne' ka' zej nnezle' da' zenĽe'e.

Wzóa' cheĽa'ale yelá' žejní'il

chegak benne' ka' žejní'igekle' da' zenĽe'e.

²⁰ ĽBizkze yebéĽenle no benne' žejní'ile' da' zenĽe'e?

ĽBizkze yebéĽenle no benne' nsédĽi'e?

ĽBizkze yebéĽenle no benne' žákĽi'e zchalje'?

Dios ba Ľloe'ele' Ľaw nak yelá' žejní'il chegak benách ka', benne' nníta'gake' yežlyó nga, to da' dáche'ze.

²¹ Dios, Ľo yelá' žejní'il chie', bi bi'e latje benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga gónbia'gake' Ľe' ni'a che yelá' žejní'il chégakkze'. Dios wyáz Ľaže'e beslé' benne' ka' žejlé'gake' chie' Ľe' ni'a che dan' zchaljžon, Ľa'kze žékgek-le benách ka' naken to da' dáche'ze.

²² Žénegekle benne' judío ka' Ľé'egekle' yelá' wak ka' da' zej nak bian', na' benne' zi'to' ka' žénegekle' yéngekle' da' wzejni'ilen Ľégake'. ²³ Žo'o zchaljžo che Benne' Criston', kan gote' Ľe'e yag kroze. Da' li, dan' zchaljžon kan got Benne' Criston', žonen ga zchíxgek-le benne' judío ka', na' yezika' benách ka' žékgekle' naken to da' dáche'ze. ²⁴ Benne' ka' bliž Dios Ľégake', Ľa'kze zej nake' benne' judío ka', o benne' zi'to' ka', žákbe'egekle' napkze da' ben Benne' Criston' Ľe'e yag kroze dot yelá' wak che Dios, na' dot yelá' žejní'il chie'. ²⁵ Žékgekle benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga da' ben Dios nak bian' nake' benne' bi nnezle, san dan' bene' nápežen yelá' žejní'il ka' da' zej nape benách ka'. Žékgekle' da' ben Dios nak bian' bi nake' waĽe, san dan' bene' nápežen yelá' wak ka' da' zej nape benách ka'. ²⁶ Na'a, zí'na'do' ka', le chejsá' Ľaže' kan gokle Ľe'e katen' bliž Dios Ľe'e. Bi gokle zanle benne' ka' žejní'igekle' Ľo yelá' benachze chégake', na' bi gokle zanle benne' wnná bia' ka', na' kege zanle gokle benne' blo ka'. ²⁷ Benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga žékgekle' benne' ka' wžekze Dios zej nake' benne' bi nnezle ka'. Ki ben Dios nich gone' ga yedo'égek-le benne' yežlyó ka', benne' že-

jní'igekle'. Łezka' wżé Dios benne' ka' bi zej nake' wałe yežlyó nga nich gone' ga yedoé'egekle benne' wałe ka'.²⁸ Łezka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga žékgekle' benne' ka' wżekze Dios zej nake' ka'ze, na' bi be zá-ka'gake', na' bi zej nake' wałe. Ki ben Dios nich gone' ga ga'ngak ka'ze da' ka' zka'n zengak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga.²⁹ Che ĩen, bi gak nitó benne' wká'n zen kwine' ĩaw Dios.³⁰ Dios na'kze bene' ga nakžo toze ĩen Jesús, Benne' Criston', na' bene' ga napžo yeļa' žejní'il chie'. Dan' nak Benne' Criston' toze ĩen žo'o, ba beyakžo chawe', na' nakžo che Dios na'kze, na' belažo.³¹ Nak chežo kan nyejw ĩe'e yiche la'y, da' znnan: "Cha' zoa no benne' žénele' bi da' wká'n zene', žaļa' wká'n zene' Īanžo Dios."

Zchaljšo kan bda' Jesús ĩe'e yag kroze

2 Ki goken, zí'na'do' ka', katen' bla'a gan zoale. Bchalja' xtiža' Dios ĩawle, kege ĩen yeļa' žejní'il chekza', na' bi be bena' ĩen yeļa' wak chekza'.² Katen' wzóalena' ĩe'e, be' ĩaža'a bi wchalja' da' yoble, san toze kan nak che Jesús, Benne' Criston', kan bde'e ĩe'e yag kroze.³ Wzóalena' ĩe'e ĩo yeļa' bi nak wałe chia', na' ĩo yeļa' zžebe wzízeli'a.⁴ Bcháljljena' ĩe'e xtiža' Dios, kege kan zchaljšgak benách ka' ĩo yeļa' žejní'il chégakkze', san goklen Dios Be' La'y neda', na' yeļa' wak che Dios wzóalenen neda', da' gok bian' nak dot da' li da' wn-ńía'.⁵ Ki bena' nich gak chejle'le che Dios, kege dan' bńelele yeļa' žejní'il chegak benách ka', san dan' blélelele yeļa' wak che Dios.

Dios Be' La'y žone' ga nńobia'žo Dios

⁶ Zcháljlento' benne' ka' ba nakže dot ĩi ĩaže' kan žejlé'gake' che Dios ĩen yeļa' žejní'il cheto'. Yeļa' žejní'il ni bi naken ka' da' zej nape benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' bi naken ka' da' zej nape benne' ka' zńna biá'gake' ža ni zoažo na'a, benne' ka' kwia yí'gake'.⁷ Zchaljšto' ĩen yeļa' žejní'il da' bi gak no benne' žejlen', dan' zńezjw Dios, dan' bgache' yeļa' žejní'il ni da' bzoa Dios ža ni'te nich yebélenłzon.⁸ Benne' ka' zńna biá'gake' ža ni zoažo na'a bi bńbia'gake' yeļa' žejní'il ni. Chela' bńbia'gaken', bi bdá'gake' Īanžon', Benne' ze'e ya'abá, ĩe'e yag kroze.⁹ Naken kan nyejw ĩe'e yiche la'y, da' znnan:
Ba bkwez Dios da' ka' si'gak benne' ka' zej nži'ile' ĩe', da' ka' bi bléel nitó benne', na' bi benle' chégaken, na' bi wzá' ĩáže'gak benách ka' kan zej naken.
¹⁰ Na'a, Dios ba bzejni'ile' žo'o da' ki ĩo na' Dios Be' La'y, dan' zwiakze Dios Be' La'y yógo'te, na' ĩezka' da' yo'o ĩo yichj ĩázdow Dios na'kze.
¹¹ ĩNnezle no benne' da' yo'o ĩo yichj ĩázdow yetó benne'? Toze be' nakkze bennen' nnezlen. Łezka', bi nnezle nitó benne' da' yo'o ĩo yichj ĩázdow Dios. Toze Dios Be' La'y nnezlen'.¹² Bi yo'ožo to be' da' zdazen yežlyó nga, san zoaĳen Dios Be' La'y žo'o, Bennen' zchiz Dios yichj ĩázdow nich gak gńobia'žo da' ka' bennkze' ĩe' chežo.¹³ Zchaljšo ka' zej nak da' ka' benn Dios chežo, kege ĩen diža' da' žsédgekle benne' ka' žo'o ĩen

yeļa' žejní'il chégakkze', san ĩen diža' ka' da' žsedle Dios Be' La'y žo'o. Ki naken, zzejni'ılžo benne' ka' zoaĳen Dios Be' La'y ĩégake' kan nak da' žsedle Dios Be' La'y žo'o.

¹⁴ No benne' bi zoaĳen Dios Be' La'y ĩe', bi zzi' ĩo ne'e da' žsedle Dios Be' La'y žo'o, dan' žekle' naken to da' yałze. Bi gak chejní'il bennen' da' ni, dan' toze bennen' zoaĳen Dios Be' La'y ĩe' gak gákbe'ele' da' zaka' da' ni.

¹⁵ No benne' zoaĳen Dios Be' La'y ĩe' gak gákbe'ele' da' zej zaka' yógo'te, san bi gak nitó benne' yoble gákbe'ele' da' záka'kze bennen'.¹⁶ Nyejw ĩe'e yiche la'y da' znnan:

ĩNožkze benne' nnezle' da' zza' ĩaže' Īanžo?

ĩNožkze benne' gak wzejni'ile' ĩe'?

San da' zza' ĩaže' Benne' Criston' yo'on ĩo yichj ĩázdow žo'o.

Nakžo wen žin tzen ĩen Dios

3 Che ĩen, zí'na'do' ka', bi gok wcháljljena' ĩe'e kan zcháljljena' to benne' zoaĳen Dios Be' La'y ĩe', san bcháljljena' ĩe'e kan zcháljljena' no benne' nake' benachze, na' bi zoaĳen Dios Be' La'y ĩe'. Nakle ka' bi' že'n ka', dan' bi nakle choch kan žejle'le che Benne' Criston'.² Bsedla' ĩe'e da' bi naken zede, da' naken ka' niže' da' wejle. Bi bsedla' ĩe'e da' naken zede ka' beļa' da' gawlen. Bi gok chejní'ilele da' naken ka' beļa' da' gawlen, na' bi na' gakle na'a.³ Ki naken dan' nakle ka' no benne' nake' benachze na' zejte na'a ža. Kate' ne zgélelele ĩežle ka', na' zdile diža'le, na' žežój chóplele, nakle ka' no benne' nake' benachze, na' žonle tlebe kan žongak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga.⁴ Kate' ne zoaĳen to benne' ĩe'e, benne' zńne' žńlłene' Pablo tzen, na' yetó benne' zńne' žńlłene' Apolo tzen, ne nakle ka' no benne' nake' benachze.

⁵ ĩBizkze naka' neda', Pablo? ĩBizkzen' Apolo? Nakto' wen žin che Dios, na' ni'a che da' bento' neto' bejle'le che Benne' Criston'. To toto' žonto' žin da' benn Īanžon' che cheto'.⁶ Žin da' bento' ĩo yichj ĩázdowle naken ka' žin da' žon to benne' žaz ža'ne'. Neda' goza' bńnnedo' ka', na' Apolo bńoen' nis, san Dios bene' ga bla', na' ga bgole bńnnedon' da' wyazen ĩo yichj ĩázdowle.⁷ Ki naken, ĩáte'ze zaka' benne' žaz, na' ĩáte'ze zaka' benne' žńoen' nis, san záka'le'e Dios, Bennen' žone' ga zła', na' ga zgóle bńnnedon'.⁸ Tlebe kan zej nak bennen' žazen', na' bennen' žńoen' nis. Dios yebi'e che chégake' kan nak žin da' žńngake'.⁹ Nakto' neto' wen žin tzen ĩen Dios, na' ĩe'e nakle ka' to yežlyó che Dios gan žonto' žin.

Łezka' nakle ĩe'e ka' to yo'o da' žon Dios.¹⁰ ĩo da' benn Dios chia', naka' ka' to benne' blo wen ze'e. Neda' bdixjwa' ĩen ze'e, na' benne' yoble zchise' ze'en'. To tožo žaļa' wíažo kan zchisžo ze'e ĩaw ĩen ze'en'.¹¹ Dios ba bdixjwe' to ĩen ze'e da' naken Jesús, Benne' Cristo na'kze, na' bi gak no benne' wdixjwe' yetó ĩen ze'e.
¹² Žin da' žonžo che Benne' Criston' naken ka' zchisžo ze'e ĩaw ĩen ze'en'. ĩaw ĩen ze'en' wak no benne' gone' žin da' naken ka' zchise' ze'e da' naken oro, o da' naken plat, o da' naken yej zaka' ka', o wak no benne' gone'

žin da' naken ka zchise' ze'e da' naken yag, o da' naken yix, o da' naken yixe' ka'ze. ¹³ Gak bia' kan nak žin da' žon to to benne'. Kate' žin ža wchi'a laže' Dios benách ka', na' la' law kan nak žin da' benžo to tožo, dan' te žin na' lo yi', na' yin' si' bian' žin da' ben to to benne'.

¹⁴ Cha' žin da' ben no benne', da' naken ka to ze'e da' bchise', yežožen chawe' lo yin', na' Dios yebi'e chie' kan nak tlebe len žin da' bene'. ¹⁵ Cha' chey žin da' ben no benne' da' naken ka to ze'e da' bchise', na' write' da' gónele Dios yebi'e chie', san yelakze' le', da' gaken chie' kan žak che to benne' želé' to lo yi' zen.

¹⁶ ¿Bi nnézlele nákkzele le'e yodo' che Dios, na' zoa Dios Be' La'y lo yichj lázdo'le? ¹⁷ Cha' no benne' wká'n ditje' yodo' che Dios, na' Dios wžia yi'e le', dan' nak la'y yodo' che Dios, na' le'ekze nakle yodon'.

¹⁸ Bi gon laže'l kwine. Cha' no benne' ladjwle le'e žekle' žejní'ile'e' kan žejní'igekle benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, žala' yeyák bennen' ka to benne' bi be nnezle' da' naken che yežlyó nga, nich gata' yela' žejní'il chie' da' naken dot li laže'. ¹⁹ No benne' napze' yela' žejní'il che yežlyó nga nake' law Dios ka to benne' bi be nnezle'. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Dios žone' ga zchixgekke benne' sina' ka', zkonle' žin yela' žejní'il ché-gake'." ²⁰ Lezka' znnan: "Xanžo nnezle' da' zza' láže'gak benne' sina' ka' naken to da' dáche'ze." ²¹ Che len, bi žala' wká'n zenle no benne' ni'a che da' wsedle' le'e. Yógo'te yo'on lo na'le. ²² Yo'ogak lo na'le Pablo, na' Apolo, na' Sefas, na' yežlyó nga, na' yela' nban, na' yela' got, na' ža ni zoažo na'a, na' ža da' za'. Yógo'te yó'ogaken lo na'le, ²³ na' le'e yo'ole lo na' Benne' Criston', na' Benne' Criston' yoe'e lo na' Dios.

Da' žongak benne' wbás ka' bseja' Benne' Cristo

4 Che len, žala' géklele le'e nakto' neto' wen žin che Benne' Criston', na' nzi' lo na'to' da' naken dot da' li, da' ngache' che Dios, da' bi gak no benne' chejni'ile' žakze chie'. ² Benne' ka', Dios bdie' lo ná'gake' wkóngekle' žin da' nak chie', žon byenen góngake' bin-lo da' žóngake'. ³ Bi že' zedla' cha' wchi'a láže'le neda', o cha' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga wchi'a láže'gake' neda'. Bi zchi'a laža'a kwina'. ⁴ Bi zchebe lázda'wa' neda'. Da' ni bi nak bian' bi nbaga'a zia. Xanžon' nake' Benne' zchi'a laže'e neda'. ⁵ Che len, bi žala' wchi'a láže'le nitó benne' zga'ale kate' žin ža chen. Le kwez ža na' yelá' Xanžon', na' le' wloe'ele' law dan' ngache' gan nak choj, na' lezka' da' yo'o lo yichj lázdo'gak yógo'te benne' ka'. Naž Dios yebi'e che to to benne' da' gapen le' ba la'ne kan žala' gone' chie'.

⁶ Na'a, zína'do' ka', kan nak da' ni, bchalja' che da' žonto' neto', Apolo, na' neda'. Gak wíale le'e kan žonto' neto' nich gak gonle kan nyéjwze le'e yiche la'y, na' bi wká'n zenle to benne', na' bi wzoale chela'ale yetóe'.

⁷ ¿Ben no benne' ga nako' le' benne' blo? ¿Nzi' lo no'o to da' bi benn Dios chio'? Cha' le' bennze' chio' dan' nzi' lo no'o, ¿biz' chen' zka'n zen kwino', na' žeklo' žakze chio' wzí' lo no'on?

⁸ ¿Žékkele le'e nákkzele benne' blo ka'? ¿Žékkele naple yela' wnni'a cheze? ¿Žékkele zna bia'le, la'kze bi zna

bia'to' neto'? Ni'a che Xanžo Dios žak laža'a nna bia'le le'e nich gak nna biá'leto' le'e tzen. ⁹ Žekla' neda' nak cheto', benne' wbás ka' che Dios, kan bzoe' neto' zejto' zante kan žak chegak benne' ka' ba nžog chégake' gát-gake' lawgak benách ka'. Nakto' ka to da' zwiagak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' lezka' ka to da' zwiagak wbás che ya'abá ka'. ¹⁰ Dan' žénelto' gonto' xchin Benne' Criston', žwe'to' benách ka' latje žékgekle' nakto' benne' bi nnezle ka', san le'e žékkele žakle da' zenle'e dan' nakle che Benne' Criston'. Le'e žékkele ba nakle benne' waje ka', san žékgekle benách neto' bi nakto' benne' waje ka'. Zzoagak benách ka' neto' chela'ale, san žápegake' le'e ba la'ne. ¹¹ Na' zejte na'a ža, zdonto', na' zbiłto'. Bi de laže' da' gákwton'. Žon ži'gak benne' ka' neto', na' bi zoa ližto'. ¹² Žsaka' zi' kwinto', la' néto'ze žonto' žin. Žliž ži'gak benách ka' neto', san neto' znnablto' Dios gon chawe' le'gake'. Zbia láže'gak benách ka' neto', san zzoelton'. ¹³ Znnégake' cheto', san lo yela' gaxjw laže' zcháljleto' le'gake'. Na' zejte na'a ža nakto' ka' bebe che yežlyó nga, na' ka to da' zžo'ngak yógo'te benách ka' na'le.

¹⁴ Zzoja' chele da' ki, kege dan' žénela' gona' ga yedo'élele, san žénela' wzejni'ila' le'e, žona' kan žon to benne' zzejni'ile' ži'nkze' ka', xkwide' ka' nži'ile'.

¹⁵ La'kze gak nníta'gak zan gaywá' benne' ka' wsédgek-le' le'e kan nak che Benne' Criston', san toze benne' zoe', benne' nake' ka' xakzle, bennen' bene' ga nakle che Benne' Criston'. Lo yela' nban kobe da' naple dan' nakle toze len Benne' Criston', nedkza' naka' ka' xale dan' zga'ala' neda' bzenla' le'e diža' chawe' da' wzí' lo na'le. ¹⁶ Che len, žáta'yoela' le'e we' láže'le gonle kan žona' neda'.

¹⁷ Che len žseja'a xkwide' Timoteo gan zoale. Dan' scha bénlenbe' neda' tzen žin che Xanžon' nakbe' ka' ži'nkza', na' nakbe' dot li laže', na' nži'ila'-be'. Gon xkwide' Timoteon' ga chejsá' láže'le da' ka' žsedla' dan' naka' wbás che Benne' Criston', da' ka' žsedla' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' gáte'teze gan ža'a.

¹⁸ Bá'lele le'e zka'n zen kwine dan' žékkele biž yelá'a gan zoale. ¹⁹ Na'a, la' yelá'tia' gan zoale cha' gonn Xanžon' neda' latje. Naž gákbe'ela', kege da' znnágakze benne' ka' zka'n zen kwíngake', san gákbe'ela' cha' zoalen yela' wak che Dios le'gake'. ²⁰ Cha' nzi' lo na'le nna bia' Dios le'e, bi nak bia' naken ki dan' znázelen. Nak bia' naken ki cha' zoalen yela' wak che Dios le'e. ²¹ ¿Bizle žénelele? ¿Žénelele yelá'a gan zoale len to bar nich seja' snia le'e, o len yela' nži'il, na' lo yela' gaxjw laže'?

Pablo zchi'a laže'e to benne' žone' da' kegle

5 Zze diža' zoalen to benne' le'e, benne' žone' da' kegle, dan' zóalene' zo'le xe'. Da' kegle ki bi žongak benách ka' bi zej nónbi'e Dios. ² Le'e zka'n zen kwine, san žala' gak nyache' láže'le, na' yekwasle bennen' žone' dojan' gan zoale. ³ La'kze bi zóalena' le'e lo beja' žen chia', da' li zóalena' le'e lo be' nakkza'. Kan zóalenkza' le'e ba bchi'a laža'a bennen' žone' dojan'. ⁴ Kate' doble che Xanžo Jesús, Benne' Criston', neda'

gona' le'e tzen lo be' nakkza'. Naž, len yela' wak che Xanžo Jesusen', ⁵ le wdé bennen' lo na' da' xiwe' nich kwia yi' da' žénele beja' žen chie', san yelá be' nakkze' ža na' yelá' Xanžon'.

⁶ Bi žala' wká'n zen kwinle kan nak da' žonle. ¿Bi nnézele da' znnan: "Láte'do'ze kwa zichj che yet xtil gonen ga chaž dot kwa da' nzin' kwa zichjen'?" ⁷ Na'a, le yekwás dojan' gan zoale da' naken ka to kwa gole, nich gakle chawe'. Naž gakle ka to kwa kobe da' bi nzin' kwa zichj, kan da' li ba nakle. Nak chežo ka ba zoažo Lni Pasko' kate' žáwgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj, na' ba bétgake' lo wlažžo žo'o zila' che Lni Paskon', zilan' nakkze Benne' Criston'. ⁸ Che len žala' gonžo lni na', kege zoažen kwa gole žo'o, da' zloe'elen da' kegle da' bi zakan', san žala' wkonlžo žin yet xtil da' bi nzin' kwa zichj, yet xtilen' da' zloe'elen da' nak dot chawe', na' da' nak dot da' li.

⁹ Katen' bzoja' chele le'e yiche nežwn', gožkza' le'e bi gónlenle tzen benne' ka' žóngake' da' kegle. ¹⁰ Goža' le'e ki, kege nich kwasle to chi'ize gan zej nnita' benne' ka' nnita'gake' yežlyó nga, benne' ka' žóngake' da' kegle, na' gan zej nnita' benne' ka' zze láže'gake' da' de che lježgake' ka', na' gan zej nnita' benne' wbán ka', na' benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka'. Nich gonle ki gon byenen žojle yežlyó nga. ¹¹ Da' znnan da' bzoja' chele, le'e yichen', naken nich bi gónlenle tzen no benne' zenne' nake' che Benne' Criston', san žone' da' kegle, o zze laže'e da' de che lježe', o zka'n zene' lo'a ka', o zenne zi'e, o zzožle', o zbane'. Bi gáwlenle tzen benne' ki. ¹² Bi nak chia' neda' wchi'a laža'a benne' ka' bi zej nake' toze len žo'o. Dios wchi'a laže'e légake'. Le'ekze žala' wchi'a láže'le benne' ka' zej nake' toze len le'e. Che len, le yekwás bennen' žone' da' keglen' gan zoale.

Bi žala' chežo no lježžo law benne' zchi'a laže'e

⁶ Kate' zdišle díža'le tole len yetole, ¿nakxkze žežogle chejle yolawe' gan wchi'a láže'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston' le'e? Gakže chawe' chejle lawgak benách ka' che Benne' Criston' nich wchi'a láže'gake' le'e. ² ¿Bi nnézele da' gongak benne' ka' zej nake' che Benne' Criston'? Žin ža kate' wchi'a láže'gake' yógo'te benách ka' nnita'gake' yežlyó nga. Cha' le'ekze wchi'a láže'le benne' ka' nnita'gake' yežlyó nga, ¿bi naple yela' žejni'il nich wchi'a láže'le díža' bizjw kí? ³ ¿Bi nnézele wchi'a láže'žo wbás che ya'abá ka'? Žon byenžen wchi'a láže'žo da' žakgak yežlyó ga ni zoažo na'a. ⁴ Na'a, cha' žak to da' žon byenen no benne' wchi'a laže'en, dan' žaken yežlyó nga, ¿biz chen' žejle lawgak benne' ka' wchi'a láže'gaken', benne' ka' bi be nzi' lo ná'gake' ladjwgak benne' ka' che Benne' Criston'? ⁵ Zchalja' ki nich gona' ga yedoé'elele. ¿Bi zoažen no benne' le'e, benne' žake' late' nich gak wchi'a laže'e da' žak chegak lježle ka'? ⁶ ¿Nakxkze gak to benne' nake' che Benne' Criston' chi'e lježe' yolawe' gan wchi'a láže'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston' légake'?

⁷ Da' li zchíxlele le'e kate' zdišle díža'le. ¿Biz chen' bi sóelele kate' no benne' žone' chele da' kegle? ¿Biz

chen' bi sóelele kate' no benne' zbéjlane' da' den chele? ⁸ Le'e žonle da' kegle, na' zbéjlanle, na' žonle ki chegak lježle ka', benne' zej nake' toze len Benne' Criston'.

⁹ ¿Bi nnézele bi chazgak benách ka' bi zej nake' chawe' gan znnan bia' Dios? Bi gon laže'l kwinle. Bi chaz nitó benne' wen da' zinnj gan znnan bia' Dios, na' nitó benne' zka'n zene' lo'a ka', na' nitó benne' zka'n ditje' yela' zchag na', na' nitó benne' byo, benne' žon kwine' ka' to no'le, na' nitó benne' byo zóalene' la' ljež benne' byoze', na' nitó benne' wbán, na' nitó benne' zdan laže'e yela' gape, na' nitó benne' že'je', na' nitó benne' wnné le'e, na' nitó benne' zbéjlane'.

Nitó benne' žone' da' ki bi chaze' gan znnan bia' Dios. ¹¹ Ki benle bájele le'e, san na'a ba bekwale kan zej nak doja' da' wbága'le, na' ba nakle che Dios na'kze, na' ba beyakle chawe' law Dios ni'a che da' ben Xanžo Jesusen'. Be' la'y che Dios žone' ga žaken ki chele.

Beja' žen chežo naken che Dios

¹² Znnagak benách ka': "Yo'o lo na'žo gonžo yógo'te." La'kze da' ni naken dot da' li, bi žala' gonžo yógo'ten. La'kze de latje gona' yógo'te, bi go'a latje bi da' nna bian' neda'. ¹³ Lezka' znnagak benách ka': "Yela' waw nakzen da' chazen le'žo, na' le'žo nakzen da' zzin' yela' waw." Da' ni naken dot da' li, san žin ža wžia' yi' Dios yela' waw, na' lezka' le'žo. Dios bene' beja' žen chežo, kege nich wkonlžon žin nich gonžo da' kegle. Naken nich yebélenlen Xanžon', na' Xanžon' nake' nich yebélenle beja' žen chežo le'. ¹⁴ Dios besbane' Xanžon' lo yela' got. Lezka', len yela' wak zen chie' yesbane' žo'o.

¹⁵ ¿Bi nnézele, lo beja' žen chele nakle toze len da' nakkze Benne' Criston'? ¿Nakxkze gak yekwasle to da' naken toze len Benne' Criston' nich gonle ga gaken toze len to no'le le'e? Bi žala' gonle ki. ¹⁶ ¿Bi nnézele cha' to benne' byo zóalene' to no'le le'e, nake' toze len le'? Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Chope' gákgake' ka toze benne'." ¹⁷ Na'a, no benne' nake' toze len Xanžon', nake' toze len le' lo be' nakkze'.

¹⁸ Che len, bi gonle doja' da' naken da' sban. Bíte'teze doja' yoble da' žon no benne', na'le lo da' nakkze' žone' dojan'. San no benne' žone' doja' da' naken da' sban, žone' doja' da' nžagen lekke'. ¹⁹ ¿Bi nnézele beja' žen chele naken yodo' che Dios Be' La'y? Dios na'kze bchize' le'e Dios Be' La'y na', na' le' zoe' lo yichj láždo'le. Che len beja' žen chele bi naken chezle. Na'a, naken che Dios. ²⁰ Dios beyawe' le'e, na' to da' zen wdizjwe'. Le wkonle žin beja' žen chele, na' lezka' be' nákkzele nich wká'n zenle Dios, dan' zej nak beja' žen chele, na' be' nákkzele che Dios.

Pablo žsedle' kan nak che yela' zchag na'

7 Na'a, yecheba' che da' ka' wnnáblele neda', da' ka' bzojle chia' le'e yichen'. Gak chawe' che no benne' byo cha' bi sóalene' no'le. ² Dan' žónle'egak benách ka' da' kegle gan zoale, yógo'te benne' byo, benne' zej nbáblene' le'e žala' nníta'lengake' no'le che chégake', na' yógo'te no'le ka' žala' nníta'lengake' benne' byo che chégake'. ³ No benne' byo, benne' zoa zo'le', žala' gone' che zo'le' kan nak yela' žon che yela' zchag na', na' tlebe kan žala' gon no'len' len benne' byo chien'. ⁴ Bela' žen che no no'le bi yo'on lo na'ze', san benne' byo chien' nzi' lo ne'en. Lezka', bi yo'o lo na'ze no benne' byo bela' žen chie', san zo'le' nzi' lo ne'en. ⁵ No benne' byo len no no'le, benne' ka' zej nžag ná'gake', bi žala' wžóngake' toe' yetóe'. Wak góngake' da' ni toze cha' góngake' toze diža' bi chágake' to chí'ido'ze nich gak wcháljlengake' Dios dot láže'gake'. Te na', da' yoble benne' byon' žala' sóalene' zo'le', nich bi sáke'le da' xiwe' gonen ga chó'ogake' nez doła' dan' bi gak nna bia' kwíngake'.

⁶ Da' ni da' žapa' le'e naken to da' žonn Xanžon' le'e latje. Bi naken to da' zchi'le' le'e. ⁷ Žekla' neda' gakže chawe' ga'ngak toze yógo'te benne' ka', kan zoa' toza' neda'. To to benne' nzi' lo ne'e ka' da' bnezjw Dios chie' gone'. Toe' nzi'e to da' bnezjwen', na' yetóe' nzi'e yetó da' bnezjwen'.

⁸ Na'a, žapa' benne' ka' nníta'gake' toze, na' lezka' no'le wzebe ka', znnia': gak chawe' chégake' gá'ngake' toze kan zoa' toza' neda'. ⁹ Cha' bi gak nna bia' kwíngake', wak wchág ná'gake', dan' gakže chawe' wchág ná'gake', na' bi se láže'gake' da' kegle.

¹⁰ Žápgaka' benne' ka' ba nžag ná'gake', na' kege nedza' znnia' da' ni, san Xanžon' znnakzen', na' xtiže'e znnan: "To no'le bi žala' kwáslene' benne' byo chie'." ¹¹ Cha' no no'le kwáslene' benne' byo chie', žala' ga'ne' toze', o yeyake' toze len benne' byo chien'. Lezka' benne' byo bi žala' wka'ne' zo'le'.

¹² Na'a, nedza' žápgaka' yezika' benne' ka', na' kege Xanžon' wnné' ki, na' znnia': cha' zoa no lježžo, benne' žejli'e che Benne' Criston', na' zo'le' bi žejli'e che Xanžon', na' cha' zo'le' žénele' gá'nlene' le', bi žala' kwáslene' zo'len'. ¹³ Lezka' znnia': cha' zoa no no'le zanžo, no'len' žejli'e che Benne' Criston', na' benne' byo chie' bi žejli'e che Xanžon', na' cha' benne' byo chien' žénele' gá'nlene' le', na' no'len' bi žala' kwáslene' le'. ¹⁴ Ki žala' góngake'. Benne' byon', benne' bi žejli'e che Benne' Criston', Dios zle'ele' le' ka' to benne' nake' che Leze' dan' nake' toze len zo'le', no'len' žejli'e che Benne' Criston', na' no no'le bi žejli'e che Benne' Criston', Dios zle'ele' le' ka' to no'le nake' che Leze' dan' nake' toze len benne' byo chie', bennen' nake' lježžo, benne' žejli'e che Benne' Criston'. Chela' bi naken ki, gaggak zínle ka' ka' zín' zi' ka' law Dios. San na'a, zej nakbe' che Dios. ¹⁵ No benne' byo, o no'le, bennen' bi žejli'e che Benne' Criston', cha' žénele' kwáslene' bennen' nžag ná'lene', waken. Benne' lježžo na', o no'le zanžo na', bennen' žejli'e che Benne' Criston', bi žon

byenen gá'nlene' bennen' bi žejli'e chien', dan' bliž Dios žo'o nich gá'nlenžo lježžo cháwe'do'. ¹⁶ Ki žala' gaken. Le', no'le, wak gono' ga yelá benne' byo chion', na' le', benne' byo, wak gono' ga yelá no'le chion'.

¹⁷ Žala' gonžo to tožo kan nak da' bnezjw Xanžon' che chežo, na' lezka' ga'nžo kan gokžo katen' bliž Dios žo'o nich gakžo chie'. Žsedla' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' da' ni. ¹⁸ Cha' Dios bliže' no benne' byo, bennen' nžog lo xpele'e da' nak bia' nzi' lo ne'e xtiža' Dios, žala' ga'ne' ki, zoa lo xpele'e dan' nak bian'. Lezka', cha' Dios bliže' no benne' byo, bennen' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian', bi žala' chogen' lo xpele'e. ¹⁹ Bi be zaka' dan' nžog lo xpele' no benne' byo, na' cha' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian', bi be zakan'. Da' záka'le'en naken gonžo kan zna xtiža' Dios. ²⁰ To benne' žala' ga'ne' kan goke' katen' bliž Dios le'. ²¹ Cha' bliže' le' katen' nako' benne' ndo'w, bi kwe' zedlo' dan' nako' ki, san cha' gata' chio' latje žojo' lo na' xano', žala' si'o latjen' da' gatan' chio' žojo'. ²² Cha' bliž Xanžon' no benne' kate' ndo'e, law Xanžon' nake' ka' to benne' bžoje' lo na' xane' na', nich gone' xchin Xanžon'. Lezka', cha' bliž Xanžon' no benne' kate' ba nžoje' lo na' xane' na', benne' ni nake' ka' to benne' ndo'w che Benne' Criston'. ²³ Da' ženle'e naken da' wdizjw Dios, nich beya'we' le'e. Che len bi žala' gote' kwinle lo na'gak benách ka'. ²⁴ Che len, zín'na'do' ka', žala' soale law Dios kan gokle to tole katen' bliže' le'e.

²⁵ Kan nak chegak benne' ka' bi nžag ná'gake', bi be bchi'le Xanžon' neda'. Ki žekla' neda', na' gak wxén láže'le neda' dan' beyache' laže'le Xanžon' neda'. ²⁶ Dan' žakgak da' zan da' žaken chežo ža ni zoažo na'a, žekla' neda' gak chawe' cha' yógo'te benne' ka' gá'ngake' kan zej nake' na'a. ²⁷ Le', benne' byo, cha' nžag ná'lenu' to no'le, bi žala' kwáslene'-ne'. Lezka', cha' zo' tozo', bi žala' wchág ná'lenu' to no'le. ²⁸ Na'a, cha' wchág ná'lenu' to no'le, bi gono' doła', na' cha' to xkwide' no'le wchág ná'lenu' to benne' byo, bi gonbe' doła', san benne' ka' nžag ná'gake' sáka'gake' lo yežlyó nga, na' žénela' yelale lo yela' zzaka' na'.

²⁹ Na'a, zín'na'do' ka', žapa' le'e da' ni: za' žin ža ze lawte ža na'. Che len, benne' byo ka', benne' ka' nžag ná'lengake' no'le ka', žala' we' láže'gake' Dios kan žon no benne' byo bi nžag ná'lenu' to no'le. ³⁰ Lezka', benne' ka' zbeže nyáche'gake' žala' yebégekle' len Dios kan žon to benne' bi zbeže', na' benne' ka' žebégekle' žala' nníta'gake' gaxjw laže' law Dios kan žon no benne' bi žebele', na' benne' wete' ka' žala' gákgake' ka' to benne' bi be de chie'. ³¹ Benne' ka' zkingekle' žin da' de yežlyó nga žala' gákgake' ka' to benne' bi že' laže'e da' ka', dan' te chegak da' ka' zle'elžo yežlyó nga.

³² Žénela' bi kwe' zédlele. To benne' bi zoa zo'le', že' laže'e da' nak che Xanžon', ka' gak gone' da' žaz laže' Xanžon'. ³³ Benne' byon', benne' nžag ná'lenu' to no'le, že' laže'e da' de yežlyó nga, ka' gak gone' da' žaz laže' zo'le'. ³⁴ Lezka' žaken che to no'le nžag ná'lenu' to benne' byo, na' che to no'le zoe' toze'. No'len' zoe' toze' že' laže'e da' nak che Xanžon', ka' gak soe' che Dios lo bela' žen chie', na' lo be' nakkze'. No'len' nžag ná'lenu'

to benne' byo že' laže'e da' de yežlyó nga, ka gak gone' da' žaz laže' benne' byo chien'.

³⁵ Žapa' le'e da' ki nich yebélenlelen, na' kege nich wsejwa' xnezle. Žénela' gonle da' žala' gonle, nich gonle xchin Xanžon' dot láže'le.

³⁶ Cha' zoa no benne' žekle' bi nak chawe' ga'n toze xkwide' no'le chie', na' ba zoa yiz chebe', na' žénel'e'elbe' wchág ná'lenbe' to benne' byo, wak wchág ná'lenbe'-ne'. Bi gonbe' do'la'. ³⁷ Cha' bennen' ba ben choche' xtiže'e, na' bi žon byenen gone' ki, na' yo'o lo ne'e ka gone', na' ba ben choche' xtiže'e ga'nbe' tozbe', gone' da' naken chawe'. ³⁸ Ki naken, no benne' žoe'e latje xkwide' no'le chie' wchág ná'lenbe' to benne' byo, žone' da' naken chawe', san no benne' žone' ga ga'nbe' tozbe' žone' da' nakže chawe'.

³⁹ To no'le nžag ná'lene' to benne' byo, yoe'e lo na' da' nak che ye'la' zchag na' kate' ne zoa nban benne' byo chien'. Cha' gat benne' byo chien', na' gata' lo na' no'len' wchág ná'lene' no benne' byo žénele', cha' benne' byon' žejlí'e che Xanžon'. ⁴⁰ Žekla' neda' gakže chawe' che no'len' cha' ga'ne' toze', na' žekla' žon Be' La'y che Dios neda' tzen.

Da' zdegak benách ka' lawgak lo'a ka'

8 Na'a, wchalja' kan nak che da' že'j žawžo, dan' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka'. Znnagak benách ka': "Yógo'težo napžo ye'la' žejni'il." Da' ni naken dot da' li. Ye'la' žejni'il ki žonen ga zka'n zen kwinžo, san ye'la' nži'il chežo len lježžo žonen ga žák'lenžo lježžon'. ² Cha' zoa no benne' žekle' ba žejni'ile' yógo'te, bi na' chejni'ile' kan žala' chejni'ile', ³ san no benne' nži'ile' Dios, Dios na'kze zóalene' bennen'.

⁴ Na'a, kan nak che da' že'j žawžo, dan' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka', nnezlžo bi be záka'gak lo'a ka' da' zej nnitan' yežlyó nga, na' bi zoa yetó benne' nake' Dios. ⁵ La'kze zej nnita' da' ka' žékgekle benách ka' zej naken dios ka', da' ka' zej nnitan' ya'abá, na' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, na' da' zan da' žližgak benách ka', na' znnágake' zej naken dios chégake', na' lezka' xángake', ⁶ san chežo žo'o:

Toze Benne' nake' Dios, Bennen' nake' Xažo.

Le' bene' yógo'te da' zle'elžo,

na' zoažo nbanžo nich wká'n zenžo Le'.

Toze Benne' nake' Xanžo, Bennen' lie' Jesús, Benne' Criston'.

Lo ne'e Le', Dios bene' yógo'te da' ka' zej nnitan', na' nbán'lenžo Le'.

⁷ Kege yógo'te lježžo ka' žejni'igekle' da' ni. Ba'le', benne' ka' zga'ale bka'n zéngake' lo'a ka', na' zejte na'a ža že'j žawgake' da' zdegak benách ka' lawgak lo'a ka', na' žékgekle' da' že'j žawgake' napen ye'la' wak chegak lo'a ka'. Dan' bi nak dot li laže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston', che len nbága'gake' zia dan' že'j žawgaken'. ⁸ Da' že'j žawžo bi gonon ga gape Dios žo'o ba la'ne, dan' cha' gawžon, bi gákžežo chawe', na' cha' bi gawžon, bi gánžežo ka'ze. ⁹ Yo'o lo na'le ye'j gawle bíte'teze. Le gape chi'i kwilne nich bi gonle ga chíxgek- le benne' ka' bi nak dot li laže' kan žejlé'gake' che

Benne' Criston'. ¹⁰ Le' žeklo' napo' ye'la' žejni'il kan nak da' ni, na' gak gawo' bíte'teze. Cha' kwi'o latje chegak lo'a ka', na' ye'j gawo' da' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka', na' cha' lježo', benne' bi nak dot li laže'e kan žejlí'e che Benne' Criston', le'ele' le', kate' ne že'j žawo' ga na', na' wak gonon ga ye'j gawe' dan' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka'. ¹¹ Cha' gonon ki, gonon ga chixle lježo', bennen' bi nak dot li laže' kan žejlí'e che Benne' Criston'. Ki gaken dan' žeklo' le' napo' ye'la' žejni'il. ¿Gono' ki che lježo', na' got Benne' Criston' ni'a che bennen'? ¹² Cha' ki gonon, gonon do'la' da' yesba-gan' lježo' zia, na' gonon ga chixle' dan' bi nak dot li laže' kan žejlí'e che Benne' Criston', na' lezka' gonon do'la' da' zzoan Benne' Criston' che'la'ale. ¹³ Che len, cha' da' ye'j gawa' gonon ga chixle to lježa', biž gawa' be'la' na', nich bi gona' ga gon lježan' do'la'.

Da' yo'o lo na' to benne' wbás bse'la' Jesús

9 Neda' naka' benne' wbás bse'la' Benne' Criston'. Le' beslakze' neda'. Neda' b'le'ekzla' Xanžo Je-susen'. Nakkzle le'e toze len Benne' Criston' ni'a che žin da' bena' neda' lo w'áz Xanžon'. ² Yezika' benách ka' gak gékgekle' bi naka' benne' wbás bse'la' Benne' Criston', san le'e žon byenen géklele naka' benne' wbás chien'. Dan' nakle le'e toze len Xanžon', da' nákkzele nak bian' naka' benne' wbás bse'la' Xanžon'.

³ Zej nnita' benne' ka' zesbága'gake' neda' zia. Ki že-bi'a, na' žápgaka'-ne': nzi' lo na'a nnaba' da' ye'j gawa' dan' žona' žin ni. ⁵ Lezka' de lo na'a wchág ná'lena' to xkwide' zanžo, xkwiden' žejle'be' che Benne' Criston', nich gón'lenbe' neda' tzen gan zda', kan žongak yezika' benne' wbás ka' bse'la' Benne' Criston', na' kan žongak benne' bíche'kze' ka', na' lezka' Bedon'. ⁶ ¿Žéklele le'e toza' neda' len Bernabé žala' gonto' žin te ža, nich gata' da' gawto'? ⁷ Bi zoa no benne' cheje' lo wdi'le, cha' bi zoa no benne' chizjwe' le'. Bi zoa no benne' gaze' lba uba ka', cha' bi gak gawe' da' zbiagak lba ka'. Bi zoa no benne' gape' zila' ka', cha' bi gak ye'je' niže' chégakba'. ⁸ Bi géklele la' nedza' zchalja' ki. Lezka' z'anna da' nyejw le'e yiche lo da' bsedle Moisés. ⁹ Lo dan' bsedle Moisés na' nyejw le'e yiche da' z'nnan: "Bi ko'o do yixjw žoa'a beže kate' zlejba' zoa' s'ribe." Bchalj Dios da' ni, kégeze dan' že' laže'e beže ka', ¹⁰ san nich yebélenlžon žo'o. Che len nyejwn le'e yichen', na' benne' zga'ne' beže, na' lezka' benne' žone' ga zlej beže zoa' s'riben', žoptie' žala' wxén láže'gake' sí'gake' che da' zla' lo yežlyón'. ¹¹ Na'a, cha' bento' neto' žin gan zoale le'e, dan' naken ka' žin žaz, dan' naken che Dios Be' La'y, ¿žéklele bi žala' yebélenlto' to da' do' da' den chele kan žebélenle to benne' žaz ža'n da' z'lape'? ¹² Yezika' benne' ka', benne' zzejni'igekle' le'e, žebélengekle' da' den chele. ¿Bi žala'že neto' yebélenlton'?

Batkle bebélenlto' da' ni da' nzi' lo na'ton', san bzoel-to' yógo'te da' ki nich gak wchaljto' diža' chawe' kan nak che Benne' Criston'. ¹³ Nnézkzelele kan žak chegak benne' ka' žóngake' žin che yodo', žebélengekle' da' ka' znéjzwgak benách che yodo'. Lezka' bxoz ka', benne' zdégake' žen chegak bia beže ka' lo bkog la'y

che Dios, žawgake' beja' chegak bia beže ka'. ¹⁴ Lezka' bdixjw Xanžon' kan žala' gak chegak benne' ka' zcháljgake' diža' chawe'. Benne' ka' žebélengekle' da' zcháljgake' žala' wawgake' légake'. ¹⁵ Neda' batkle bebélenla' da' ni da' nzi' lo na'a, na' da' ni da' zzoja' le'e yiche ni, bi naken nich nnabla' no benne' bi da' wnezjwe' chia'. Zka'n zen kwina' dan' bi be zzi'a kate' zchalja' diža' chawen'. Yénežela' gata' ka go'a latje no benne' nnie' chia' zchalja' diža' chawen' dan' nazjwa'.

¹⁶ Bi yo'o lo na'a wkán' zen kwina' dan' zchalja' diža' chawen', dan' žon byenen wchaljan'. Da' nyáche'le'e gaken chia' neda' cha' bi wchalja' diža' chawen'.

¹⁷ Chela' zchalja' diža' chawen' dan' žénežela', gak nnaba' lajywa', san žon byenen wchaljan', dan' naken to da' besbaga' Dios neda' gona'. ¹⁸ Ž Bizkze yebélenla' cha'? Žebela' dan' bi nazjwa' kate' zchalja' diža' chawen'. Bi žebélenla' dan' yo'o lo na'a dan' zchalja' diža' chawen'.

¹⁹ Na'a, la'kze bi nak nitó benne' xana', ba ben kwina' ka to benne' ndo'w chegak yógo'te benách ka' nich gak gona' ga yelagak bałe benách ka'. ²⁰ Kate' zcháljlena' benne' judío ka', žon kwina' ka to benne' judío nich gak gona' ga yelagak benne' judío ka'. Benne' judío ka' žóngake' kan zna da' bsdle Moisés. Che len žon kwina' ka to benne' žone' kan zna xtiže'e na', la'kze bi yoa'a lo na' xtiže'e na'. Ki žona' nich gak gona' ga yelagak benne' ka' žóngake' kan zna xtiže'e na'. ²¹ Kate' zcháljljlena' benách zi'to' ka', benne' ka' bi yó'ogake' lo na' da' bsdle Moisés, žon kwina' ka to benne' zi'to' na', nich gak gona' ga yelágake'. Bi zka'na' ka'ze da' wnná Dios. Neda' žona' kan zna xtiža' Benne' Criston'. ²² Žon kwina' ka to benne' bi nak dot li laže' kan žejli'e che Benne' Criston' nich gak gona' ga yelagak benne' ka' bi nak dot li laže' kan žejlé'gake' chie' le'. Žon kwina' kan zej nak yógo'te benách ka' nich gak gona' ga yelagak bałe benne' ka'. ²³ Lo yógo'te da' žona', žona' ga gak yéngkle benách ka' diža' chawen', nich gak yebélenla' légake' tzen diža' chawen'.

²⁴ Ba nnézkzelele kan žongak benne' ka' žítjgake' lo witje. Žxíte'gake' yógo'tegake', san toze benne' yebélenle' latje blo. Lezka' žala' gonle le'e xchin Dios, gonle kan žongak benne' ka' žítjgake' lo witje, nich gak yebélenlele da' yebi' Dios chele. ²⁵ Yógo'te benne' ka', kate' zpa' kwíngake' nich gak chítjgake' lo witje, zna bia' kwíngake' lo yógo'te da' žóngake'. Žóngake' ki nich sí'gake' to da' naken zin da' nitlen, san si'žo žo'o to da' yebélenlezelžon. ²⁶ Che len, naka' neda' ka to benne' dot laže'e žxíti'e. Lezka' naka' ka to benne', dot laže'e zdiłe', na' bi zdi'a da' nitze. ²⁷ Kan žon to benne' žliže' benne' ka' nich chejtítjgake' lo witje, lezka' žona' neda', na' zchalja' nich yelagak benách ka'. Bennen' žitje' lo witje žone' ga gak beja' žen chie' wałe, na' zna bi'en. Lezka' žona' neda', nich bi wnita' latje chia' lo žin che Dios.

Bi žala' wkán' zenžo lo'a ka'

10 Žénela' wzejni'ila' le'e, zína'do' ka', kan gok chegak xa wdé cheto' ka'. Dios bzoe' to bejw da'

wló'on zoł yógo'tie' katen' Moisés bchi'e légake' nich žó'gake' lo yežlyó Ejipto. Lezka', yógo'tie' wdégake' gachje láwe'le nido' tzen len Moisés na'. ² Lo bejw na', na' lo nido', gok chégake' kan žak che to benne' žezóe' nis. Dan' goken chégake' gok bian' gó'gake' toze len Moisés na'. ³ Lezka' yógo'tie' bdawgake' yet xtildon', dan' bnezjw Dios Be' La'y chégake' lo latje dach. ⁴ Yógo'tie' wé'jgake' nisen' dan' bnezjw Dios Be' La'y chégake', dan' wé'jgake' nisen' dan' bžojen le'e yej na' da' blóe' law Dios Be' La'y, yej na' wbánlengake' légake'. Kan gok yej na' nakkze Benne' Criston', dan' nbánlenžo le'. ⁵ La'kze goken ki, bi wyáz laže' Dios yógo'tie'. Che len gótgake' lo latje dach na'.

⁶ Yógo'te da' ki naken to da' žsedlen žo'o, nich bi se láže'žo da' kegle, kan wzé láže'gaken' légake'. ⁷ Bi žala' wkán' zenžo lo'a ka', kan bengak bałe benne' ka'. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Wže'gak benne' ka' nich wej' bdawgake', na' bezó žá'gake', na' béngake' lni che lo'a na'." ⁸ Bi žala' gonžo da' kegle, kan bengak bałe benne' ka' da' kegle, na' to žaze gótgake' chonne-žoa mile'. ⁹ Bi žala' si' bia'žo Xanžon', kan wzí' bia'gak bałe benne' ka' le', na' gótgake' dan' bdawya'agak bele snia ka' légake'. ¹⁰ Lezka', bi žala' nnežo che Dios kan wnégak bałe benne' ka' chie' le', na' to wbás che ya'abá bžia yi'e légake'.

¹¹ Yógo'te da' ki da' gó'gaken chegak xa wdé cheto' ka', žsédgeklen žo'o, na' zej nyejwn le'e yiche la'y nich wchébegaken žo'o, dan' ba zoažo ža kate' za' yesyóž Dios che yežlyó nga. ¹² Che len, no benne' žekle' nake' benne' wałe, žala' gape chi'i kwine', nich bi chixle'. ¹³ Kan nak da' zzi' bia' le'e, lezka' žaken chegak yógo'te benách ka'. Dios žone' kan zne', na' bi we'e latje bi da' si' bian' le'e da' bi gak sóeelen, san kate' bi da' si' bian' le'e, na' wlo'e'le' le'e kan žojle lo na' da' xiwe', nich gak sóeelen.

¹⁴ Che len, zína'do' ka', bi wkán' zenle lo'a ka'. ¹⁵ Zcháljljlena' le'e kan zcháljljlena' benne' ka' žejní'igekle'. Le wchi'a laže' da' nnia' na'a. ¹⁶ Kate' znnablžo Dios gon la'ye' da' žejžo kate' žezá' láže'žo kan got Benne' Criston', dan' žejžon zloe'elen nakžo toze len Benne' Criston', na' žebélenlžo da' bene' katen' blalje' xchene', na' gote' le'e yag kroze. Lezka', yet xtilen' da' zzožžon, na' žawžon, zloe'elen žónlenžo Benne' Criston' tzen, dan' žebélenlžo da' bene' katen' bdie' beja' žen chie' lo wlažžo žo'o. ¹⁷ La'kze benne' zan nakžo, yógo'težo žawžo toze yet xtilen', da' zloe'elen nakžo toze len toze Bennen', na' che len nakžo ka toze benne'.

¹⁸ Le wia nga kan žongak benne' Israel ka'. Žawgake' law Dios da' zdégake' lo bkog la'y chie', na' dan' žawgake' zloe'elen zej nake' toze len Dios. ¹⁹ Ž Bizkze zejlás da' znnia' nga? Bi znnia' zej nape lo'a ka' yela' wak, na' da' zdegak benách ka' lo bkog chegak lo'a ka' bi napen yela' wak. ²⁰ Ki znnia': benne' ka' bi zej nónbi'e Dios, da' zdégake' lawgak lo'a ka', zdégaken' lawgak be' xiwe' ka', na' kege law Dios. Žénela' bi gakle toze len be' xiwe' ka'. ²¹ Bi gak ye'jle dan' zloe'elen nakžo toze len Xanžon', na' lezka' dan' wlo'e'elen nakle toze len be' xiwe' ka'. Bi gak gawle dan' zloe'elen žónlenžo Xanžon'

tzen, na' lezka' dan' wlo'e'elen žónjenle be' xiwe' ka' tzen. ²² ¿Gonžo ga ge'ele Xanžon' žo'o? ¿Žéklele nápzele yeja' wak ka da' nape' le'?

Da' žala' gonžo dan' nži'ilžo lježžo ka'

²³ Nak dot da' li da' znnan: "Yógo'te nzi' lo na'žo gonžon." Na'a, neda' znnia': kege yógo'ten žala' gonžon. Yógo'te nzi' lo na'žo gonžon, san kege yógo'ten gonen ga gakže dot li laže' kan žejle'žo che Benne' Criston'. ²⁴ Žala' we' láže'žo gonžo da' gonen ga gak chawe' chegak lježžo ka', na' kégeze da' gonen ga gak chawe' che la' kwínzežo.

²⁵ Bíte'teze da' žóte'gak benách ka' lawe' ya'a, wak gawlen, na' bi be žala' nnable chen, nich bi kwe' zede lázdo'le. ²⁶ Nyejw le'e yiche da' znnan: "Che Xanžon' nak yežlyó nga, na' lezka' yógo'te da' zej nnita' yežlyó nga."

²⁷ Cha' to benne' wliže' le'e, benne' bi žejli'e che Dios, nich yidle liže', na' yénelele chejle, le ye'j le gaw bíte'teze da' wko'é'e lawle, na' bi be nnable chen, nich bi kwe' zede lázdo'le. ²⁸ Cha' no benne' yi'e le'e: "Da' ni bdégake' lawgak lo'a ka'" bi gawlen nich gak chawe' che bennen' bloe'elen' le'e, na' nich bi kwe' zede lázda'we'. ²⁹ Znnia': "Nich bi kwe' zede lázdo'w bennen' bloe'elen' le'e" na' kege nich bi kwe' zede lázdo'le le'ekze.

Wak no benne' nnable' neda', na' nne': "¿Biz chen' žala' wzóa' cheja'ale da' nzi' lo na'a gona' dan' zbe' zeden lázdo'w benne' yoble?" ³⁰ Lezka' gak nna bennen': "Cha' yapa' Dios: žóxkeno', ni'a che da' žawa', ¿biz chen' yesbaga' no benne' neda' zia ni'a che da' žawan'?" ³¹ Ka' nak bi da' ye'j gawle, o bíte'teze da' gonle, le gon yógo'ten nich ga'n zen Dios. ³² Bi be gonle da' gonen ga chíxgekle benne' judío ka', na' bi be gonle da' gonen ga chíxgekle benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', na' bi be gonle da' gonen ga chíxgekle benne' ka' zej nake' che Dios. ³³ Le gon kan žona' neda', kan že' laža'a gona' da' chaz láže'gak yógo'te benách ka', na' bi že' laža'a gona' da' yebélenla' nedza', san da' yebélengekle yezika' benách ka' nich yelágake'.

11 Le gon kan žona' neda', kan neda' lezka' žona' kan ben Benne' Criston'.

Da' žala' gongak no'le ka' zej nake' che Jesús

² Žapa' le'e ba la'ne, zí'na'do' ka', dan' žejsá' láže'tezle neda', na' nzi' lo na'le xtiža' Dios da' bdia' lo na'le.

³ Na'a, žénela' chejni'ilele nak Benne' Criston' Xangak yógo'te benne' byo ka', na' benne' byon' nake' xan zo'le', na' Xažo Dios nake' Xan Benne' Criston'. ⁴ Cha' no benne' byo zcháljlene' Dios, o zchalje' lo wláž Dios, na' nxoe' zlap'e'e, zka'ne' Benne' Criston' ka'ze. ⁵ Na'a, cha' to no'le zcháljlene' Dios, o zchalje' lo wláž Dios, na' bi be nxoe' yichje', zka'ne' benne' byo chie' ka'ze, na' naken chie' kan nak che to no'le le'e, no'len' nžog yicha' yichje'. ⁶ Cha' bi be nxoa no'len' yichje', žala' chog yicha' yichje'. Cha' gon ga yedoe'ele no'len' cha' no benne' choge' yicha' yichje', na' žala' bi xoe' yichje'.

⁷ To benne' byo bi be žala' xoe' yichje' kate' zle'e law Dios, dan' nake' lo Dios, na' dan' nak benne' byon' zloe'e lawn yeja' zen che Dios, san da' nak no'len' zloe'e lawn yeja' zen che benne' byo chien'. ⁸ Katen' Dios bene' benne' ka', bi wleje' benne' byon' lo no'le. No'len', lo benne' byon' wleje' le'. ⁹ Lezka', bi ben Dios benne' byon' nich yebélenle no'len' le', san bene' no'len' nich yebélenle benne' byo chie' le'. ¹⁰ Che len, no'len' žala' xoe' yichje' da' zloe'elen' zoa no benne' byo nake' xane' dan' zwiagak wbás che ya'abá ka' žo'o. ¹¹ Na'a, law Xanžon', žon byenen soa to no'le che benne' byo, na' lezka' soa to benne' byo che no'le. ¹² Kan ben Dios, wleje' no'len' lo benne' byon', lezka' na'a, benne' byo náljlene' no'le, na' yógo'te zžóygaken lo na' Dios.

¹³ Le wchi'a laže' la' le'eze. ¿Žala' wchaljen to no'le Dios, na' bi be xoe' yichje'? ¹⁴ ¿Bi žsedle yeja' nakze che benách, žala' yedoe'ele benne' byon', cha' žoe'e latje tonn yicha' yichje'? ¹⁵ Na'a, cha' ntonn yicha' yichj no'len', naken yeja' xtan chie', dan' benn Dios yicha' yichje' nich yesbinen yichje'. ¹⁶ Cha' zoa no benne' yénele' wži'e che da' ni, kíte'ze nzi' lo na'to' žonto', na' tlebe kan žongak yógo'te kwe' benách ka' che Dios.

Da' že'j žawžo nich yesá' láže'žo kan got Xanžo

¹⁷ Bi žapa' le'e ba la'ne kan nak da' wzejni'ila' le'e na'a. Da' žonle katen' zdoble che Benne' Criston', bi žonen ga žak chawe' chele, san žonen ga žak chele da' zinnj. ¹⁸ Zzo lawa' zzejni'ila' le'e da' ni da' zžeengekle benách ka' neda', na' znnágake' kate' zdoble che Benne' Criston', nžog chóplele, na' žejli'a ki naken. ¹⁹ Žon byenen nnita'lengak benne' ka' le'e, benne' ka' žsédgekle' da' wen laže', nich gak bia'gak benne' ka' zej nake' da' li benne' ka' che Benne' Criston'. ²⁰ Che len, kate' zdoble, dan' že'j žawle tzen bi naken da' že'j žawžo nich yesá' láže'žo kan got Xanžon'. ²¹ Ki naken dan' žon byenle to tole že'j žawle da' nwa'le che chele kate' že'j žawle tzen, na' che len zdonle bálele, na' yebálele že'j žawle na' zejte zžóžlele. ²² ¿Bi zoa ližle gan gak ye'j gawle? Kan žonle, zka'nle benách ka' che Dios ka'ze, na' žonle ga žedo'é'egikle benne' ka' bi be de chégake'. ¿Bizke yapa' le'e? ¿Gapa' le'e ba la'ne? Bi žapa' le'e ba la'ne kan nak da' ni da' žonle.

²³ Xanžo na'kze bdie' lo na'a dan' bsdla' le'e, kan ben Xanžo Jesusen' yelen' katen' to benne' bdie' le' lo na'gak benne' ka' bétgake' le'. Bexwe' yet xtil, ²⁴ na' wdé gože' Dios: "Žóxkeno'" na' bzožjen', na' wnné': "Le gawn. Da' ni naken xpeja'a da' nzožjen lo wlasle le'e. Le gon ki nich chejsá' láže'le kan gak chia' neda'." ²⁵ Lezka', wdé bdáwgaken', bexwe' to zíga'do', na' wnné': "Da' yožen zíga'do' ni naken xchena', da' žon chochen diža' kobe da' zka'n chawen'. Le gon ki yógo'te chi'i ye'jlen nich chejsá' láže'le kan gak chia' neda'." ²⁶ Ki žala' gonle na' zejte ža yelá' Xanžon'. Yógo'te chi'i gawle yet xtil ki, na' ye'jle che zíga'do' ki, wlo'é'elele law kan got Xanžon'.

²⁷ Che len, kate' no benne' gawe' yet xtil ni, o ye'je' che zíga'do' ni che Xanžon', cha' bi žapen' ba la'ne,

nbage'e zia dan' žone' doļa', zka'ne' xpeļa', na' xchen Xanžon' ka'ze. ²⁸ Che len, žala' wchi'a laže'žo la' kwínzežo to tožo, na' naž gak gawžo yet xtil ni, na' ye'jžo che ziga'do' ni. ²⁹ No benne' že'j žawen', bi žapen' ba la'ne cha' bi žákbe'ele' zloe'elen da' gok che beļa' žen che Xanžon', na' žesbaga' kwine' doļa' ni'a che da' že'j žawe'. ³⁰ Che len da'gak benne' zan ka' yižwé', benne' žónlengake' le'e tzen, na' zkwíde'gekle', na' benne' zan ba gótgake'. ³¹ Chela' wchi'a laže'žo la' kwínzežo, bi gon byenen wchi'a laže' Xanžon' žo'o. ³² Cha' gon byenen wchi'a laže' Xanžon' žo'o, na' wsaka' zi'e žo'o, nich bi gon byenen choge' chežo gatžo katen' choge' chegak benne' ka' gátgake', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga.

³³ Che len, zí'na'do' ka', kate' doble nich ye'j gawle nich chejsá' laže'le kan got Xanžon', le kwez tole yetole. ³⁴ Cha' zoa no benne' zdone', žala' gawe' gan nak lo yo'o liže', nich bi gon byenen wchi'a laže' Dios le'e kate' doble. Zej nnita' yebaļe da' ka' žonle, san wká'n chawa'a da' ka' katen' yedjwía' le'e.

Yeļa' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo

12 Na'a, zí'na'do' ka', žénela' chejni'ilele kan zej nak yeļa' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo.

² Nnézkzelele kan goken katen' bi na' chejle'le che Benne' Criston', be'le latje bche'gak benách ka' le'e ga yoble. Bka'n zenle lo'a ka', da' ka' bi žnnégaken. ³ Che len, zzejni'ila' le'e ki, na' znnia': ladjw yógo'te benne' ka' zcháljgake' lo wláž Dios Be' La'y, bi gak nitó benne' nne zi'e che Jesús, na' bi gak nitó benne' nne: "Jesús nake' Xanžo" cha' bi zoaļen Dios Be' La'y le'.

⁴ Na'a, nža'gak to to da' ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo, san toze nak Be' La'y na'. ⁵ Lezka', nža'gak to to žin ka' da' zde Xanžon' lo na'žo, san toze nak Xanžon'. ⁶ Lezka' nža'gak to to yeļa' wak ka' da' napžo da' žónlenžo xchin Dios, san toze nak Xažo Dios, Bennen' žonne' chežo yeļa' wak ka' nich gonžo xchine'. ⁷ Dios žonne' che chežo to da' nak bian' napžo yeļa' wak che Dios Be' La'y, da' žebélenlžon yógo'težo. ⁸ Dios Be' La'y znezjwe' yeļa' wak che to benne' nich wchalje' len yeļa' žejni'il, na' Be' La'y na'kze znezjwe' yeļa' wak che yetó benne' nich wchalje' lo yeļa' sina'. ⁹ Lezka', Dios Be' La'y na'kze znezjwe' yeļa' žejlé' che Benne' Criston' che yetó benne' nich bi da' gone', na' znezjwe' yeļa' wak che yetó benne' nich yeyone' benne' yižwé' ka'. ¹⁰ Znezjwe' yeļa' wak che yetó benne' nich gone' yeļa' wak ka' che ya'abá che Dios, na' žoe'e yetó benne' latje wchalje' lo wláž Dios, na' znezjwe' yeļa' wak che yetó benne' nich gákbe'le' cha' be' da' yo'o to benne' naken che Dios o cha' naken che da' xiwe'. Znezjwe' yeļa' wak che yetó benne' nich wchalje' diža' yoble da' bi nsedle', na' znezjwe' yeļa' wak che yetó benne' nich wdíe' diža' yoblen' da' bi nsedle'. ¹¹ Yógo'te da' ki žon Dios Be' La'y na'kze, dan' znezjwe' yeļa' wak ka' che to to benne' kan žénekezele' le'.

Yógo'težo nakžo ka toze benne'

¹² Kan nak toze beļa' žen chežo, la'kze da' zan da' ka' zej žian lo beļa' žen chežo, san da' zan ka' da' zej žian lo beļa' žen chežo zej naken toze len beļa' žen chežo, lezka' naken che Benne' Criston'. ¹³ Dan' zoaļen Dios Be' La'y žo'o, da' ni naken chežo ka to da' bezoažo nis, da' nak bian' nakžo ka toze benne', la'kze nakžo benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', na' lezka' benne' ndo'w ka', na' benne' ka' bi zej ndo'e. Yógo'težo, Dios bi'e žo'o latje si'žo da' znezjw Dios Be' la'y na'kze chežo.

¹⁴ Na'a, ka nak beļa' žen chežo, da' zan da' zej žian lo beļa' žen chežo, na' kege tozen. ¹⁵ Chela' gak wchálj ní'ažo, wak nnan: "Dan' bi naka' na' benne' ni, bi naka' chie'" da' ni bi gonen ga bi naken chie'. ¹⁶ Chela' gak wchálj nagžo, wak nnan: "Dan' bi naka' yej lawe', bi naka' che benne' ni" da' ni bi gonen ga bi naken chie'. ¹⁷ Chela' nak dot beļa' žen chežo yej lawžo, žnakxkze gak yenlžo? Chela' nak doten nagžo, žnakxkze gak le'e l zína'žo? ¹⁸ Na'a, Dios bzoe' yógo'te da' ka' da' zej žian lo beļa' žen chežo kan gónekzele' le'. ¹⁹ Chela' nak toze da' žian lo beļa' žen chežo, na' biž soa beļa' žen chežo. ²⁰ Na'a, kan nakžo, da' zan da' zej žian lo beļa' žen chežo, san toze beļa' žen nakžo.

²¹ Che len, yej lawžo bi gak yen' na'žo, na' nnan: "Bi žon byenen sóaļeno' neda'." Lezka', yichjžo bi gak yen' ní'ažo, na' nnan: "Bi žon byenen sóaļenle neda'."

²² Na'a, da' ka' da' zej žian lo beļa' žen chežo, da' ka' žeklžo zej nkwíde'žen, da' ki žon byénežen kwiágaken lo beļa' žen chežo. ²³ Lezka', da' ka' da' zej žian lo beļa' žen chežo, da' ka' žeklžo zej nakžen ka'ze, da' ki zwák-wžežon chawe', na' da' ka' žeklžo bi žala' la' lágwaken, zwák-wžežon xtan. ²⁴ Bi žon byenen gonžo ki che da' ka' zej nakže xtan che da' ka' da' zej žian lo beļa' žen chežo. Dios bene' beļa' žen chežo, na' bene' ga záka'že da' žeklžo žo'o nakžen ka'ze. ²⁵ Ki bene', na' bi nžoj chó-plegak da' ka' da' zej žian lo beļa' žen chežo, dan' žape chí'igaken ljéžgaken ton yetón. ²⁶ Cha' gak zi' to da' žian lo beļa' žen chežo, gaggak zi' tzen len dan' yógo'te da' ka' da' zej žian lo beļa' žen chežo, na' cha' to da' žian lo beļa' žen chežo, zoa bi da' žebélenlen, na' yógo'te da' ka' da' zej žian lo beļa' žen chežo že-béļengeklen tzen len dan'.

²⁷ Na'a, le'ekze nakle toze len beļa' žen che Benne' Criston', na' to tole nakle ka to da' ka' da' zej žian lo beļa' žen chien'. ²⁸ Lezka', ladjw benách ka' che Benne' Criston', Dios bnnite' benne' ka' žóngake' xchine'.

Ga nežw bnnite' benne' wbás ka' che Benne' Criston'. Ga bežope bnnite' benne' ka' zcháljgake' lo wlaze' le'. Ga beyonne bnnite' benne' ka' žsédgekle' benne' chie' ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žóngake' yeļa' wak che ya'abá ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žeyóngake' benne' yižwé' ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žákļengake' lježžo ka'.

Naž bnnite' benne' ka' zloe'egekle' žo'o žin da' gonžon.

Naž bnnite' benne' ka' zchálgake' diža' yoble da' bi zej nsedle'.

²⁹ Kege yógo'tie' zej nake' benne' wbás ka' che Benne' Criston'. Kege yógo'tie' zchálgake' lo wláZ Dios. Kege yógo'tie' žsédgekle' benne' chie' ka'. Kege yógo'tie' žóngake' yeļa' wak che ya'abá ka'. ³⁰ Kege yógo'tie' nzi' lo ná'gake' yeyóngake' benne' yižwé' ka'. Kege yógo'tie' zchálgake' diža' yoble da' bi zej nsedle'. Kege yógo'tie' zdégake' diža' yoble da' bi zej nsedle'. ³¹ Le we' laže' si' lo na'le yeļa' wak ka' da' záka'gakžen. Na'a, wlo'e'ela' le'e to da' záka'žen ka yógo'te da' ki.

Žala' ži'ilžo lježžo kan Jesús nži'ile' žo'o

13 La'kze zchalja' xtiža'gak benách ka' da' bi nsedla', na' lezka' xtiža'gak wbás che ya'abá ka', san cha' bi nži'ila' lježa', dan' zchaljan' bi záka'žen ka žaxto' da' žon to bžejw da' žkwežžon o da' žon to ya da' ztilžon len lježen. ² La'kze nzi' lo na'a wchalja' lo wláZ Dios, na' nich chejni'ila' yógo'te da' zej ngachen', na' yógo'te diža' che yeļa' žejni'il, na' la'kze nak dot li laže' kan žejli'a che Dios, na' zejte gak yeká'a ya'a zen ka', san cha' bi nži'ila' lježa', bi be zaka'a neda'. ³ La'kze chisa' dot da' de chia' nich wawa' benách yache' ka', na' la'kze wdía' beļa' žen chia' ga wzeygak benách ka' len dan' naka' toze len Benne' Criston', san cha' bi nži'ila' lježa', bi yebélenla' dan' žona'.

⁴ No benne' nži'ile' lježe':
Zbeze' zen laže', na' nake' ži'i laže'.
Bi zge'ele' lježe'.
Bi žka'n zen kwine', na' bi žon kwine' benne' blo.
⁵ Bi žone' da' kegle, na' bi zdan laže'e yeļa' gape.
Bi žža'atie', na' bi žejšá' laže'e da' zinnj da' ben no benne' chie'.

⁶ Bi žebele' kate' no benne' žone' da' kegle.
Žebele' kate' no benne' zgne' da' nak dot da' li.

⁷ Zzo'e'le' bíte'teze da' gon lježe' chie'.
Žejlé'teze' che lježe', na' žxen láže'teze' gon lježe' da' nak chawe'.

Zbézteze' zen laže'.
⁸ Yeļa' nži'il batkle te chen. Te che da' nzi' lo na'gak benách ka' wchálgake' lo wláZ Dios. Žin ža katen' biž gata' lo na'gak benách ka' wchálgake' diža' yoble da' bi zej nsedle', na' te che yeļa' žejni'il chegak benách ka'. ⁹ Láte'ze žejni'ilžo na'a, na' láte'ze zchaljžo lo wláZ Dios. ¹⁰ Kate' žin da' naken dot li laže', naž yeyož che da' naken láte'ze.

¹¹ Katen' goka' xkwide', bchalja' ka to xkwide', na' wlék yichja' ka to xkwide', na' wzá' laža'a ka to xkwide'. Kate' bgola', na' bka'na' da' zej naken che bi' kwide' chia'. ¹² Na'a da' zle'elžo nakzen ka da' zle'elžo kate' zwia kwinžo to lo yej wan. Bi zle'elžo dot kan naken. Ža da' za' le'elžo yógo'te dot kan zej naken. Na'a nónbi'a láte'ze. Ža da' za' gónbi'a yógo'te kan Dios na'kze nónbi'e neda'. ¹³ Na'a, nníta'tezgak yeļa' žejlé' che Dios, na' yeļa' žxen laže' Dios, na' yeļa' nži'il. Zej nnita' da' chonne ki, san da' záka'že naken yeļa' nži'il.

Yeļa' wak da' žonn Dios Be' La'y chežo da' záka'žen

14 Le gon byene ži'ilele lježle ka', na' le we' laže' si'le yeļa' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo, na' da' naken blo, yeļa' wak wchaljle lo wláZ Dios. ² No benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle', kege benách ka' zchájljene'. Dios zchájljenje', dan' bi zoa nitó benne' žejni'ile' da' zgne'. Dios Be' La'y žoe'e bennen' latje zchalje' kan zej nak da' ka' zej ngache' che Dios. ³ Bennen' zchalje' lo wláZ Dios, zchájljene' benách ka' nich gakže dot li laže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. Žon choche' lé'gake', na' žeyón zene' lé'gake'. ⁴ Bennen' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle' žon choche' la' kwinze', san no benne' zchalje' lo wláZ Dios žon choche' yógo'te benách ka' che Benne' Criston'.

⁵ Žak laža'a wchaljle yógo'tele diža' yoble da' bi nsédlele, san da' žénežela' naken wchaljle lo wláZ Dios. Žebélenželžo da' znnna to benne' zchalje' lo wláZ Dios ka žebélenlžo da' znnna to benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle', cha' bi zoa no benne' gak wdíe' diža' yoblen' da' bi nsedle', nich gon choche' benách ka' che Benne' Criston'. ⁶ Che len, ži'na'do' ka', kate' la'a gan zoale, cha' wchájljena' le'e diža' yoble da' bi nsedla', bi be yebélenlelen. Yebélenlele toze dižan' da' wchájljena' le'e da' blo'e'el Dios neda', o diža' da' wzejni'ilen žo'o, o diža' da' wchalja' lo wláZ Dios, o diža' da' wsedlen žo'o.

⁷ Lezka' žaken che da' ka' žóngaken žaxto', da' ka' bi zej nnita' nbángaken, kan nak bžejw da' žkwežžon, o kan nak gitarra. Cha' bi žólgaken kan žala' gólgaken, žnakxkze gónbia'žo biz da' žólgaken, dan' žol bžejw na', o gitarra na'? ⁸ Cha' bi kwež kan žala' kwež lozban' da' žližen benne' ka' lo wdíle, žnozke benne' wpá kwine' nich cheje' lo wdílen'? ⁹ Lezka' žaken chele. Cha' len lóže'le zchaljle diža' da' bi zej nsedle benách ka', bi chejni'igekle' da' wchaljle. Ki gaken, dáche'ze wchaljle. ¹⁰ Da' li zej nnita' da' zan diža' yoble yežlyó nga da' ka' zchaljgak da' zan kwe' benách zi'to' ka', na' zej nnita' benách ka' žejni'igekle' to to diža' yoble ka'. ¹¹ Na'a, cha' bi žejni'ila' diža' da' zchalj to benne', gaka' ka to benne' zi'to' law bennen' zchalje', na' le' gake' lawa' neda' ka to benne' zi'to'. ¹² Lezka' naken chele. Že' láže'le'ele si'le da' žonn Dios Be' La'y chežo. Che len, le we' laže' si'le da' ka' góngaken ga gágakže choch benách ka' che Benne' Criston'.

¹³ Che len, no benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle' žala' nnable' Dios wnezjwe' le' yeļa' wak wdíe' diža' yoble dan' zchalje'. ¹⁴ Kate' žliža' Dios, cha' zchalja' diža' yoble da' bi nsedla', lo be' nakkza' cháwe'do' žliža' Dios, san dan' bi žejni'ila' da' znnia', lo yeļa' žejni'il chia' bi žebélenla' dan' zchalja'. ¹⁵ Žnakxkze žala' gona' cha'? Wliža' Dios lo be' nakkza', na' lezka' lo yeļa' žejni'il chia' wliža'-ne'. Goļa' da' we' lawa' Dios lo be' nakkza', na' lezka' lo yeļa' žejni'il chia' goļa' da' we' lawa'-ne'. ¹⁶ Cha' toze lo be' nakkzo' žliž la'yo' Dios, na' cha' zoa to benne' žénzele' chio', san cha' bi žejni'ile' dan' zchaljo', žnakxkze gak nne': "Ka'kze gaken' ni'a che dan' zchaljo', kate' ži'o Dios: "Žóxkeno'?" ¹⁷ Wákelja cháwe'do' zchaljo', kate' ži'o Dios: "Žóxkeno'." Cha' bi

žejní'il bennen' ženle' da' zchaljo', bi be yebélenlen'.
¹⁸ Žapa' Dios: "Žóχkeno" dan' zchaljža' diža' yoble da' bi nsedla' ka yógo'tele. ¹⁹ Ławgak benách ka' che Dios yénežela' wchalja' gáyo'ze diža' da' gak chejní'igekle benách ka' ka da' zan gaywá' diža' yoble da' bi nsedla', na' da' bi gak chejní'il nitó benne'. Gak wsedla' yezika' benách ka' toze cha' chejní'igekle' dan' wchalja'.

²⁰ Zí'na'do' ka', bi gakte ka xkwide' ka' kan nak da' zza' láže'le. Le gak ka xkwide' ka' nich bi gonle da' kegle, san le gak benne' ka' ba zej ngole' kan nak da' zza' láže'le. ²¹ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Łen diža' yoble, na' len žoá'agak benách zi'to' ka' wcháljlēna' benách ki. Ła'kze gona' ki, bi wzé nággake' xtiža'a." Ki znnan Xanžon'. ²² Ki naken, Dios žoe'e žo'o latje zchaljžo diža' yoble da' bi nsedlžo nich gaken to da' nak bian' lawgak benách ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', na' kege lawgak benne' ka' žejlé'gake' chie' le'. Žoe'e žo'o latje zchaljžo lo wlaze' le' da' žala' si'gak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' kege benne' ka' bi žejlé'gake' chie'. ²³ Che len, kate' doble tzen, yógo'tele le'e, nole nakle che Benne' Criston', cha' wchaljle diža' yoble da' bi nsédlele, na' cha' chazgak benne' ka' zej nsedle' láte'ze, o benne' ka' bi na' chejlé'gake' che Benne' Criston', ži bi nnágake': "Nyał yichjle'?" ²⁴ San cha' yógo'tele wchaljle lo wláz Dios, na' cha' cho'o to benne' bi žejli'e che Benne' Criston', o to benne' nsedle' láte'ze, na' gákbe'ele' nbage'e žia, na' Dios wchi'a laže'e le'. Ki gákbe'ele' dan' yenle' diža' da' wchaljle yógo'tele. ²⁵ Gákbe'ele' kan nak da' zza' laže'e, dan' bgachen', na' wzóa žibe', na' wká'n zene' Dios, na' nne': "Da' li Dios zóalēne' le'e."

Kan žala' gonžo gan zdožžo che Jesús

²⁶ Che len, zí'na'do' ka', kate' zdožže che Benne' Criston', to benne' zóalēne' le'e žole' to salmo, na' yetóe' žsedle' le'e to da' nsedle', na' yetóe' zloe'ele' le'e to da' bloe'el Dios le', na' yetóe' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle', na' yetóe' zdie' diža' yoblen' da' bi nsedle'. Yógo'te da' gonle žala' gaken da' yebélengekle benne' ka' zdožgake' che Benne' Criston'. ²⁷ Kate' nníta'gak benne' ka' ga na', benne' ka' zcháljgake' diža' yoble da' bi zej nsedle', bi žala' wchaljgak ki benne' zanže ka chope chónnzele. Gak wchálj toze bennen', na' te na' gak wchalje' yetóe', san žon byenen soa no benne' wdíe' diža' yoblen' da' bi nsédlele. ²⁸ Cha' bi gak no benne' wdíe' diža' yoblen' da' bi nsédlele, na' bennen' zchalje' diža' yoblen' da' bi nsédlele, žala' soe' žize gan ndoble, na' gak wcháljlēne' Dios len dižan' lo yichj láž-da'we'. ²⁹ Łezka', benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios žala' wcháljgake' chope chonnze', na' yezika' benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios žala' wchi'a láže'gake' da' zchalj bennen'. ³⁰ Cha' Dios wloe'ele' to benne' ži'e ga na' da' znnan xtiže'e dan' zchalj bennen', na' žala' soa žize bennen' zchalje'. ³¹ Yógo'tele gak wchaljle lo wláz Dios to tele nich wsédlele yógo'tele, na' gakte choch yógo'tele. ³² Benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios gak nna biá'gake' kwíngake', na' kwé'gake' žize. ³³ Kege Dios žone' ga žonžo žo'osbé, dan' žénele' le' gá'nlenžo

lježžo ka' cháwe'do', kan žone' gan zej nnita' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston'.

³⁴ No'le chele ka' žala' kwé'gake' žize gan zdožže. Bi nzi' lo ná'gake' wcháljgake' ga na'. Žala' kwé'gake' gaxjw laže' kan znnan xtiža' Dios. ³⁵ Cha' žénegekle' chejní'igekle' yelate', žala' nnábgekle' benne' byo che chégake' kate' ne nníta'gake' lížgake'. Bi žala' wchalj-gak no'le ka' gan zdožgake' che Dios.

³⁶ Žéklele le'e Dios bnezjwe' xtiže'e lo na'le le'eze? Žéklele le'e bžin xtiža' Dios chezle le'e? ³⁷ Cha' zoa to benne' ladjwle, benne' žekle' zchalje' lo wláz Dios, o žekle' zoalen Dios Be' La'y le', benne' ni žala' si' lo ne'e nak da' zzoja' chele le'e yiche ni da' bsedle Xanžon'.

³⁸ San cha' bi wzé nage' diža' ni, bi žala' wzé nagle le'e che bennen'.

³⁹ Che len, zí'na'do' ka', le we' laže' wchaljle lo wláz Dios, na' bi wséjwle xnez no benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle'. ⁴⁰ Žala' gonžo yógo'te kan nak chawe', na' kan žala' gaken.

Kan gok, bebán Benne' Cristo lo yela' got

15 Na'a, zí'na'do' ka', wzenla' le'e kan nak diža' chawen' da' bchalja' gan zoale, dan' wzí' lo na'le, na' žonen ga nakže li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'. ² Ni'a che dižan' yelale, cha' gonle kan znnan diža' chawen' dan' bchaljan' gan zoale, cha' da' li bejle'le che Benne' Criston'.

³ Kate' bžina' gan zoale da' nežw chi'i bdia' lo na'le da' bde Dios lo na'a neda'. Ki znnan: "Got Benne' Criston' lo wlažžo žo'o dan' wbága'žo doła'." Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y, na' znnan ben byenen benen'. ⁴ Łezka' znnan: "Bgache'e lo yežw ba, na' kate' bza'a chonne ža, na' bebane' lo yela' got" kan lezka' nyejw le'e yiche la'y, na' znnan ben byenen goken chie'. ⁵ Wdé bebane' bloe'e law Benne' Criston', na' Bedon' bje'ele' le', na' wdé na', benne' chežinno wbás chie' ka' blé'egekle' le'. ⁶ Naž Benne' Criston' bloe'e lawe' lawgak benne' zanže ka gayo' gaywá' lježžo ka', benne' ka' žejlé'gake' chie' le', kate' ne zej ndobe' tzen. Yógo'te lježžo ki nníta'gake' nbángake' na'a, la'kze bałe' ba gótgake'. ⁷ Naž Jakob bje'ele' le', na' wdé na' bloe'e lawe' lawgak yógo'te benne' wbás chie' ka'.

⁸ Kate' ze lawte lezka' bloe'e lawe' lawa' neda'. Kan gok da' ni, naka' ka to xkwide' goljbe' kate' ba wdé ža žala' galjbe'. ⁹ Ki naken dan' nexjwa' neda' ka yógo'te benne' wbás chie' ka', na' bi naka' neda' zi gaka' wbás chie', dan' wžia laža'a benách ka' che Dios. ¹⁰ Na'a, ni'a che da' besbaga' Dios neda', naka' da' naka' na'a, na' kege da' nitze bene' chia' ki. Benža' neda' xchine' ka yezika' wbás chie' ka', la'kze kege žakze chia' bena' žin na'. Dios na'kze, lo yela' ži'i laže' chie', bkonle' neda' žin. ¹¹ Na'a, cha' bchalja' neda' o cha' bchaljgak yebale benne' ka', da' ni naken da' zchaljton', na' da' bejle'le le'e.

Yebanžo lo yela' got

¹² Zzoa lito' che Benne' Criston' kan bebane' lo yela' got. Cha' ki naken, z̄nakx̄kze z̄nnale bá'lele le'e: "Bi yebangak benne' gat ka?" ¹³ Chela' bi yebangak benne' gat ka', bi bebán Benne' Criston', ¹⁴ na' chela' bi bebán Benne' Criston', dáche'ze nak da' zzoa lito', na' dáche'ze nak yela' žejlé' chele chie' le'. ¹⁵ Lezka', chela' bi bebán Benne' Criston', žon láže'to' kate' zzoa lito' kan nak che Dios, na' z̄nnato' besbane' Benne' Criston'. Chela' bi yesbane' benne' gat ka', Dios bi besbane' Benne' Criston'. ¹⁶ Chela' bi yebangak benne' gat ka', bi bebán Benne' Criston', ¹⁷ na' chela' bi bebán Benne' Criston', dáche'ze nak yela' žejlé' chele chie' le', na' zej nga'n do'la' da' nbága'le. ¹⁸ Lezka', benne' ka' ba gót-gake', na' bejlé'gake' che Benne' Criston', to chi'ize gót-gake' cha' bi bebane' le'. ¹⁹ Cha' toze kate' ne zoažo nbanžo gak yebélenžo Benne' Criston', nakže da' nyache' chežo ka da' nak chegak yógo'te benách ka'.

²⁰ Na'a, da' li bebán Benne' Criston' lo yela' got, na' nake' Benne' nežw, bennen' bebane' to chi'ize ladjw-gak yógo'te benne' ka' yebángake' to chi'ize lo yela' got. ²¹ Kan bla' yela' got ni'a che da' ben to benne', lezka', ni'a che da' ben yetó benne' bla' yela' yebán chegak benne' gat ka'. ²² Kan žatgak yógo'te benách ka' dan' zej nake' za'só Adán, lezka' yebangak yógo'te benne' ka' zej nake' toze len Benne' Criston'. ²³ To toe' yebane' kan žala' gaken. Zga'ale bebán Benne' Criston', na' te na'a yebangak benne' ka' zej nake' chie' le' katen' yelélé. ²⁴ Naž žin ža ze lawte ža kate' yeká' Benne' Criston' dot da' yo'o lo na' da' xiwe', na' dot yela' wnná bia' chen, na' dot yela' wak chen, na' wdíe' da' z̄nna bi'e le' lo na' Xažo Dios. ²⁵ Žon byenen nna bia' Benne' Criston' na' zejte ža ba bzoa Dios kate' yógo'te benne' ka', benne' z̄ží'igake' chie' le', wzóa zíb-gake' lawe' le'. ²⁶ Da' zdá'baga' le', da' wchinnje' kate' ze lawte, naken yela' got. ²⁷ Dios ba bdie' yógo'te lo na' ži'nen' nich nna bi'en. Nyejw le'e yiche la'y da' z̄nna: "Bdie' yógo'te lo ne'e nich nna bi'en." Na'a, nak bia' bi bde kwine' lo na' ži'nen', dan' nakke' le' Bennen' zdie' yógo'ten lo na' ži'nen'. ²⁸ Kate' žin ža na' kate' wdé Dios yógo'ten lo na' Benne' Criston' nich nna bi'en, naž ži'nen' wdé kwine' lo na' Xažo Dios, Bennen' bdie' lo na' ži'nen' yógo'ten, na' kate' ze lawte, Dios nna bi'e to chi'ize yógo'ten.

²⁹ Bá'lele le'e žezoale nis lo wlazgak benne' gat ka'. Cha' žéklele bi yebangak benne' gat ka', žbiž chen' žezoale nis lo wlazgak benne' gat ka'?

³⁰ Žon zož cheto' gatto' yógo'te ža. žBiž chen' žwe'to' latje gaken ki cha' bi yebanžo lo yela' got? ³¹ Yógo'te ža žon zož gata'. Zzenla' le'e da' ni, ljéža'do' ka', dan' žaz laža'a da' bena'. Bena' ga žejle'le che Xanžo Jesús, Benne' Criston'. ³² Cha' bdíl'-lena' bia snia ka' lo yež Éfeso dan' wnnazen chia', žbižkze yebélenla'? Cha' bi yebangak benne' gat ka', žala' gonžo kan z̄nnagak benách ka': "Ye'j gawžo dan' gatžo wxé wižj."

³³ Bi we'le latje no benne' gon láže'le' le'e. Cha' si' lo na'le láte'ze da' wen laže', na' dotle yechó'lele. ³⁴ Le

yeyát laže', na' biž gonle do'la' dan' bá'lele le'e bi nón-bia'le Dios. Zchalja' ki nich gona' ga yedoé'elele.

Kan gakžo kate' yebanžo lo yela' got

³⁵ Wákelja no benne' nne': "žNakx̄kze yebangak benne' gat ka'? žNakx̄kze gak be'la' žen chégake' kate' yelá'gake'?" ³⁶ Le', benne' bi nnezle. Da' žazo' lo yo bi lan' cha' bi nitlen. ³⁷ Da'žazo' lo yo naken to binnedo'ze, cha' che zoa' stribe, o che yetó yiže' kwando'. Dan' žazo' bi naken yiže' kwando' da' žala' lan'. ³⁸ Dios žone' ga gak to to yiže' kwando' kan nonkze' chen. Kan nak to to binnedo' ka' žone' ga gak yiže' kwando' chen. ³⁹ Lezka', bi nak toze kan nak be'la' che chegak yógo'te bia yiže' ka'. Zoa to be'la' chegak benne' ka', na' yetó kan nak be'la' chegak bia yiže' ka'. Yetó kan nak be'la' chegak byinne ka', na' yetó kan nak be'la' chegak bel ka'. ⁴⁰ Lezka' nža' be'la' žen chegak benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios ka' nak be'la' žen chegak benne' ka' zej nnite'e yežlyó nga. Zoa to yela' x̄tan chegak benne' ka' zej nnite'e ya'abá che Dios, na' yetó kan nak yela' x̄tan chegak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga. ⁴¹ Zoa to yela' x̄tan che wbiž, na' yetó che byo', na' yetó chegak belj ya'abá ka'. Yela' x̄tan che to belj ya'abá nžan' kan nak yela' x̄tan che yetó belj ya'abá. ⁴² Lezka' gaken kate' yebangak benne' gat ka'. Kate' zgache' to benne' lo yežw ba nake' to be'la' žen da' kwia yin'. Kate' yebane', naž gake' to da' soan to chi'ize. ⁴³ Kate' zgache'e lo yežw ba nake' to be'la' žen ka'ze, na' da' zkwíde'len. Kate' yebane', naž gake' to da' x̄tan, na' da' wale. ⁴⁴ Kate' zgache'e lo yežw ba nake' to be'la' žen che yežlyó nga. Kate' yebane', naž gake' to da' soan to chi'ize ya'abá che Dios. Zoa to be'la' žen che yežlyó nga, na' yetó kan gak da' cho'o be' nakkžžo.

⁴⁵ Nyejw le'e yiche la'y da' z̄nna: "Benne' nežw, benne' wzóe' yežlyó nga, bennen' lie' Adán, Dios bene' le' benne' ban" san Bennen' wyaze' latje che Adán na', Benne' Criston', Dios bene' ga nake' Be' nbánlenžo. ⁴⁶ Bi bla' zga'ale Benne' nake' Be'. Bla' zga'ale bennen' wdape' yela' benachze chežo, na' naž bla' Benne' nake' Be'. ⁴⁷ Bennen' wzóe' zga'ale', goke' yo. Bennen' bežope', Bennen' nake' Xanžon', bžoje' ya'abá che Dios. ⁴⁸ Benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga zej nake' kan gok bennen' goke' yo, na' benne' ka' žala' chejnní-ta'gake' ya'abá che Dios gákgake' kan nak Bennen' bžoje' ya'abá na' che Dios. ⁴⁹ Kan de chežo na'a to be'la' žen da' naken kan gok be'la' žen che bennen' goke' yo, lezka' žala' yeyakžo kan nak Bennen' bžoje' ya'abá na' che Dios.

⁵⁰ Ki z̄nna da' ni da' žapa' le'e, zí'na'do' ka', z̄nnia': da' naken be'la' žen bi chazen gan z̄nna bia' Dios, na' lezka', da' kwia yin' bi sin' da' zoan to chi'ize. ⁵¹ Le wia nga, žapa' le'e to da' bgachen': bi gatžo yógo'težo, san Dios wché'e kan nakžo yógo'težo. ⁵² To chí'ido'ze gaken, kan nak to da' zdaze yej lawžo, kate' kwež lozban' da' zze lawten. Kwež lozban', na' yebangak benne' gat ka', na' gákgake' to da' soan to chi'ize, na' Dios wché'e da' nakžo yógo'težo žo'o. ⁵³ Da' nakžo da' kwia yin' žala' yeyaken to da' soan to chi'ize, na' da' nakžo, dan' žala'

gaten, yeyaken to da' batkle gaten. ⁵⁴ Katen' dan' kwia yin' ba beyaken to da' soan to chi'ize, na' lezka' dan' žala' gaten ba beyaken to da' batkle gaten, naž gak dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Begá'a to chi'ize yela' got.

Ben Benne' Criston' da' ni.

⁵⁵ Biž bi gak gon yela' got chežo.

Biž gak gon ga gatžo.

⁵⁶ Wak bi gon yela' got chežo dan' nbága'žo doļa', na' nbága'žo doļa' dan' zži'ižo che xtiža' Dios. ⁵⁷ Žoxken Dios. Le' benkze' ga belažo lo yela' got ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

⁵⁸ Che len, zí'na'do' ka', le soa choch. Le gak dot li laže' nich góntezele xchin Xanžon' dan' nnézkzelele žin da' žonle che Xanžon' bi naken dáche'ze.

Wnézjwgak benne' Corinto ka' da' žiážjegac ljéžgake' ka'

16 Na'a, kan nak che mežwn' da' wnézjwle dan' gákljenen lježžo ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' nníta'gake' lo yež Jerusalén, le gon na'a kan goža' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Galasia. ² Tža tža nežw, to tole žala' ko'o cháwe'le late' mežw, kan nak da' žonn Dios chele. Le gape chi'in, nich bi gon byenen wtoblen katen' la'a gan zoale. ³ Katen' la'a gan zoale, seļa'a benne' ka' kwele le'e nich chjake' lo yež Jerusalén. Wzoja' le'e yiche da' gonen ga gak biá'gake', na' chjwá'gake' mežwn' da' wnézjwlen. ⁴ Cha' žala' cha'a neda' ga na', na' wak sá'klene' neda'.

Da' žénele Pablo gone'

⁵ La'a gan zoale kate' yeyóž tia' lo yež ka' gan nbab Masedonia, dan' žon byenen tia' lo yež ka'. ⁶ Žekla' gá'nlena' le'e to chi'i, o ga'nlja' ga na' byo' zag ka'. Naž gak gákljenle neda', na' yego'ole neda' nez gáte'teze gan žala' cha'a. ⁷ Kate' la'a yedjwía' le'e bi žénela' teza' ga na'. Žxen laža'a sóalena' le'e scha, cha' Xanžon' we'e neda' latje. ⁸ Ga'na' nga lo yež Éfeso kate' žinže ža Pentecostés, ⁹ dan' de latje gona' to žin zen che Xanžon' nga, la'kze benne' zan žon byéngake' wséjwgake' xneza'.

¹⁰ Cha' xkwide' Timoteo la'be' gan zoale, le we' laže'-be', nich bi gak nyache' láže'be' katen' sóalene' le'e. Ki žala' gonle dan' žonbe' xchin Xanžon' kan žona' neda' xchine'. ¹¹ Che len, bi žala' no benne' wzóe'-be' cheļa'ale. Le gákljen-be', na' binlo le yegó'o-be' nez, nich yela'be' ga zoa' neda' ni, dan' zbeza'-be', na' lezka' lježžo ka' žónljengake'-be' tzen žin.

¹² Kan nak che lježžo Apolo, góta'yoele'ela'-ne' cheje' chejwíe' le'e tzen len lježžo ka'. Bi žénele' cheje' na'a. Cheje' kate' sáke'le'.

Da' bchajj Pablo kate' ze lawte

¹³ Le gak ban laže', na' le gak choch kan žejle'le che Benne' Criston'. Le gak wechóg laže', na' le gon choch lázdo'le. ¹⁴ Len yela' nži'il le gon bíte'teze da' gonle.

¹⁵ Na'a, zí'na'do' ka', ba nnézkzelele kan nak Estéfanas, na' lezka' kan nakgak lježe' ka'. Zej nake' benne' nežw ka' bejlé'gake' che Benne' Criston' ladjw benách ka' nníta'gake' gan nbab Akaya. Benne' ki bde kwín-gake' nich góngake' xchingak benách ka' che Dios.

¹⁶ Žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', gapple ba la'ne benne' ka' zej nake' ka' nakgak lježžo ki, na' lezka' kan zej nak benne' ka' žónljengake' légake' tzen žin, na' žákljen-gake' lježžo ka'. ¹⁷ Žebela' dan' bžingak Estéfanas, na' Fortunato, na' Akaiko ga zoa' ni, dan' gókljengake' neda' lo wlazle le'e. ¹⁸ Beyón zéngake' neda' kan lezka' beyón zéngake' le'e. Le gape ba la'ne benne' ki.

¹⁹ Yógo'te kwe' benách ka' che Dios, benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia nga žápegake' le'e "Padiox." Akila len zo'le', Prisila, na' lezka' benne' ka' zdóbgake' che Dios gan nak lo lížgake', žápegake' le'e "Padiox." ²⁰ Yógo'te lježžo ka', benne' nníta'gake' nga žápegake' le'e "Padiox." Le gape "Padiox" tole yetole, na' le cheļa' lježle ka'.

²¹ Neda', Pablo, len na' kwinkza' zzoja' da' ni, na' žn-
nia': žapa' le'e "Padiox."

²² No benne' bi nži'ile' Xanžo Jesús, Benne' Criston', ba nbage'e žia.

Da, Xan.

²³ Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. ²⁴ Nži'ila' yógo'tele le'e dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'. Ka'kze gaken.

2 CORINTIOS

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

1 Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox", le'e zdouble che Dios lo yež Corinto, na' lezka' yógo'tele nakle che Dios gan nbab Acaya. Neda' naka' wbás che Jesús, Benne' Criston', dan' žénele Dios gaka' ki. Bi' lježžo Timoteo žónlenbe' neda' tzen. ² Žnnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', we' laže'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Da' ka' wzaka' Pablo

³ Ga'n zen Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston', dan' nake' Xažo, Bennen' žeyache' láže'le' žo'o, na' žeyón zénteze' žo'o! ⁴ Dios žeyón zene' žo'o kate' bi da' žaken chežo, nich gak yeyón zenžo benne' ka' zoa bi da' žaken chégake'. Žeyón zenžo légage' kan Dios žeyón zene' žo'o.

⁵ Kan žan da' zžáka'žo kan wzaka' Benne' Criston', lezka' žan da' žeyón zenen žo'o, dan' nakžo toze len Benne' Criston'. ⁶ Che len, cha' zoa bi da' zžáka'to', žaken ki cheto' nich gak yeyón zento' lježto' ka', na' gonto' ga yelale le'e. Cha' Dios žeyón zene' neto', žaken ki nich gak yeyón zento' le'e, na' lo yela' zbez zen laže' chele, gak sóelele da' ka' zžáka'le, kan lezka' žaken cheto'. ⁷ Žxen láže'to' ga'nle choch kan žejle'le che Dios, dan' nnezlto' cha' sáka'le le'e tzen len neto', lezka' yebélele tzen len neto' dan' Dios žeyón zene' žo'o.

⁸ Žénelto' nnézele, zína'do' ka', kan nak da' zan da' goken cheto' gan nbab Asia. Wdetlen dan' goken cheto', na' gokžen zi' ka da' gok soelto'. Ki goken, biž bxen láže'to' soato' nbanto'. ⁹ Goklto' goken cheto' kan žak chegak benne' ka' ba nžog chégake' gátgake'. Goken ki cheto' nich bi wxén láže'to' la' kwínzeto', san wxén láže'to' Dios, Bennen' žesbane' benne' gat ka'. ¹⁰ Dios beslé' neto' lo da' benen ga ben zož gatto', na' žeslé' neto' tža tža. Žxen láže'to' le' yeslé' neto' ki da' yoble, ¹¹ cha' gáklenle neto', na' wcháljenle Dios, na' nnáblele-ne' gáklenle neto'. Dios gone' kan nnáblele-ne' tzen len benne' zan, na' gon chawe'e neto', na' légage' yé'gake' Dios: "Žóxkeno" ni'a cheto'.

Biz chen' zžele Pablo nich cheje' yež Corinto

¹² Da' ni žonen ga žebelto'. Be' nakkzto' zloe'elen neto', len yela' li laže' cheto', na' dot láže'to' žonto' da' žonto' yežlyó nga, na' lezka' bento' gan zoale le'e. Ki bento', dan' benn Dios cheto' da' góklenen neto', na' kege len yela' žejn'il chezto' bento' ki. ¹³ Zzojto' chele le'e toze da' gak goj-le, na' da' gak chejní'ilele. Žak

laža'a chejní'ilele dot zen ¹⁴ dan' žejní'ilele late'. Naž kate' žin ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' gak gaple neto' ba la'ne kan neto' žapto' le'e ba la'ne na'a.

¹⁵ Dan' bxen laža'a da' ni, wzá' laža'a yedjwía' le'e zga'ale katen' wdía' gan nbab Masedonia, na' yedjwía' le'e da' yoble kate' yezá'a nga, nich yebélenlele neda' chope chi'i. Te na' gak gáklenle neda', na' yego'ole neda' nez nich cha'a gan nbab Judea. Ki gónela' gona'. ¹⁷ Žéklele ben laža'a dan' bcha'a kan bena'? Žéklele lo yela' benachze chia' žona' da' znnaze chia', na' bchaljza' katen' wnnía': ki gona'? ¹⁸ Ni'a che Xanžo Dios, Bennen' žone' dot zen kan zna xtiže'e, bi bchaljza' katen' bzenla' le'e xtiža' Dios. ¹⁹ Bi zchaljze Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios, Bennen' bzenlto' le'e kan nak chie', neda' len Silbano, na' Timoteo. Jesusen' zchalje' da' naken dot da' li. ²⁰ Benne' Criston' žonkze' ga nakkzen yógo'te da' bchebe laže' Dios, na' ni'a chie' le' gak nnažo: "Ka'kze gaken" nich ga'n zen Dios. ²¹ Dios na'kze žone' ga žxen láže'to' tzen len le'e nakžo che Benne' Criston', na' bdie' lo na'to' žin chie' da' žonto'. ²² Le' benne' chežo da' nak bia' nakžo chie', dan' bchize' Dios Be' La'y lo yichj lázdo'žo. Dios Be' La'y na' nake' chežo da' žonen ga nnezlžo si'žo yógo'te da' gonn Dios chežo.

²³ Ni'a che Xanžo Dios, Bennen' nnézkzele' da' zza' laža'a, zchalja' da' naken dot da' li. Nnézkzele' le' bi bedjwía' le'e lo yež Corinto, nich bi gon byenen gona' ga gak nyache' láže'le le'e. ²⁴ Bi žénelto' wchi'ilito' le'e kan žejle'le che Benne' Criston', dan' ba nakle choch kan žejle'le chie'. Žénelto' gonto' da' gonen ga yebélele.

2 Che len be' laža'a bi yedjwía' le'e da' yoble bayén, nich bi gona' ga gak nyache' láže'le. ² Cha' gona' neda' ga gak nyache' láže'le le'e, žnozke benne' gone' ga yebela' neda'? Žała' gona' ga gak nyache' laže' benen' žała' gone' ga yebela' neda'? ³ Che len bzoja' chele le'e yiche da' nežw. Bi gónela' yedjwía' le'e, nich bi gonle le'e ga gak nyache' laža'a neda', dan' le'ekze žała' gonle ga yebela' neda'. Dan' žxen laža'a le'e, nnezla' yebélele yógo'tele cha' yebela' neda'. ⁴ Katen' bzoja' chele diža' nežwn', wže' zedla', na' gokle'e nyache' laža'a na' zejte wžeža'. Bzoja' da' ka' le'e yichen', kege nich gona' ga gak nyache' láže'le le'e, san nich nnézele kan nží'ile'ela' le'e.

Žała' yenít lawžo che no benne' žone' da' kegle

⁵ Bennen' bene' da' kegle, bennen' zoe' ga na', kege bene' ga gok nyache' laža'a nedza', san bene' late' ga

gok nyache' láže'le yógo'tele le'e. Znnia' late' nich bi tetlen yesbaga'a bennen' zia. ⁶ Ka'ze da' ba bsáka'le bennen' yeláte'ze ka bdachle le'e. ⁷ Na'a, žala' yenít lawle bennen', na' gon chochle le', nich bi tetlen gak nyache' laže'e, na' nich bi yeya'le' to chí'ize. ⁸ Che len žáta'yoela' le'e gonle da' gak bia' nží'ilele-ne' dot láže'le. ⁹ Lezka' che len bzoja' chele, le'e yichen'. Gónela' si' bi'a le'e nich nnezla' cha' žóntezle kan zna xtiža'a. ¹⁰ Kate' ženít lawle le'e che no benne', lezka' ne-da' ženít lawa' chie'. Kate' ženít lawa' che no benne', zoa bi da' bene', žonan' lo wláž Benne' Criston' nich gak chawe' chele le'e. ¹¹ Ki žona' nich bi sáke'le da' xi-we' bi da' gonon chežo, dan' ba nnezlžo da' ženelen gonon chežo.

Wžé' zedle Pablo lo yež Troas

¹² Katen' blá'a lo yež Troas nich wchalja' diža' chawe' kan nak che Benne' Criston', na' Xanžon' bennli'e neda' latje wchalja' ga na'. ¹³ La'kze goken ki, wžé' zedla' dan' bi bejxaka'a bi' lježžo Tito ga na'. Che len bkwáslena' benne' ka', na' wyá'a gan nbab Masedonia.

Da' nzi' lo na'žo dan' nakžo toze len Jesús

¹⁴ Žoxken Dios, Bennen' zché'teze' žo'o ka to da' nak bian' beyož beslá Benne' Criston' žo'o. Dios zkonle' žo'o žin nich zloe'ele' law kan gak gónbia'gak benách ka' Benne' Criston'. Nakžo ka to da' zla' zix, da' žisen gáte'teze. ¹⁵ Nakžo ka to da' zla' zix, da' zzey Benne' Criston' law Dios, na' zchisen' lawgak benne' ka' ba belágake', na' lawgak benne' ka' zej nnitle'. ¹⁶ Lawgak benne' ka' zej nnitle' nakžo ka to da' zla' zgot da' nak bian' gátgake', san lawgak benne' ka' ba belágake' nakžo ka to da' zla' zix da' nak bian' sóatežžo nbanžo. ŽNožkze benne' nake' zi gone' ki? ¹⁷ Bi žonto' kan žongak benne' zan, benne' zkóngekle' xtiža' Dios žin ka to da' žóte'gaken', na' žá'wgaken', san dan' bse'la' Dios neto', dot láže'to' zchaljto' lawe' le', dan' nakto' toze len Benne' Criston'.

Diža' da' žeyonen žo'o toze len Dios

3 Žžékle le'e zka'n zen kwinto' katen' zchaljto' ki? Žžon byenen wloe'elto' le'e to yiche da' nak bian' da' nakto'? Žžon byenen nnablto' le'e gonnle to yiche ki cheto' kan žongak ba'le benách ka'? ² Le'ekze nakle ka to yiche da' nak bian' da' nakto', dan' nyejwn lo yichj láždo'žo, na' yógo'te benách gak gólgaken', na' chejní'igeklen'. ³ Da' nakle nla' law ka to yiche da' bzoj Benne' Criston', dan' bse'le' lo na'to' neto'. Bi nyejwn to le'e yiche, san Be' La'y che Dios ban bzojen', kege to lo yej blag, san lo yichj láždo'le bzojen'.

⁴ Ki zchaljto' dan' žxen láže'to' Dios dan' nakto' toze len Benne' Criston'. ⁵ Bi žeklto' zoa bi da' gak gonto' néto'ze, san Dios žonne' ye'la' wak cheto' nich bi da' gonto'. ⁶ Dios bennkze' ye'la' wak cheto' nich gonto' x-chine' lo diža' koben', da' žeyonen žo'o toze len Dios. Diža' ni bi naken to da' zchi'le žo'o da' nyejwn to le'e yiche, san naken to da' žsedle Dios Be' La'y žo'o. Xtiže'e

da' nyejwn le'e yichen' zchogen chežo gatžo, san Dios Be' La'y žone' ga zoažo nbanžo.

⁷ Da' ka' bchi'le Dios neto' da' zej nyejwn le'e yiche, Dios na'kze bzojen' lo yej blag ka', na' bla' law ye'la' zen chie' katen' bdien' lo na' Moisés. La'kze wdé chen, wyep'le'e yes banín' law Moisés na'. Ka' goken, bi gok wíagak benách Israel ka' law Moisés na'. Cha' ye'la' baní' ki wzóalenen xtiža' Dios, na' xtiže'e na' zchogen chegak benách ka' gátgake', ⁸ da' zénle'eže nak ye'la' baní' da' zóalenen da' ka' žon Dios Be' La'y. ⁹ Wzóa to ye'la' baní' da' wzóalenen dan' benen ga nžog chegak benách ka' gátgake'. Da' zénle'eže nak ye'la' baní' che da' žonen ga zna Dios zej nak benách ka' chawe' lawe' le'. ¹⁰ Dan' záka'le'e ye'la' baní' da' nla' lawn na'a, láte'do'ze nga'n ye'la' baní' da' bla' lawn katen' Dios bnezjwe' da' bchi'le' benách ka'. ¹¹ Cha' wzóa ye'la' baní' che da' wzóan to chí'ido'ze, da' zénle'eže nak ye'la' baní' che da' zoa to chí'ize.

¹² Dan' naptó' da' ni da' žxen láže'to', zchaljto' lo ye'la' wechóg laže' cheto'. ¹³ Bi žonto' kan ben Moisés, bkache'e lawe' len to láže'do', nich bi lé'egekle benách Israel ka' ye'la' baní' da' zej žnitlen. ¹⁴ Bcholgak yichj láždo'gak benne' ka'. Na' zejte na'a ža katen' žólgake' yiche che diža' golen' da' žeyonen benách ka' toze len Dios, naken chégake' kan zkache' láže'don' yej lawgake', da' gak yeká' toze Benne' Criston'. ¹⁵ Na' zejte na'a ža, katen' žólgake' yichen' gan nyejwn diža' che Moisés, zoa ka to láže'do' yej lawgake' dan' žonen ga ncho' yichj láždo'gake'. ¹⁶ Kate' no benne' žeyake' che Xanžon', žegá'a dan' žonen ga ncho' yichj láždo'w benen'. ¹⁷ Katen' znnato' "Xanžo" zchaljto' che Dios Be' La'y. Gan zoa Be' La'y che Xanžon', zoakze ye'la' weslá ga na'. ¹⁸ Yógo'težo žo'o bi be zoa yej lawžo, san nakžo ka to yej wan gan zla' law ye'la' baní' che law Xanžon', na' ye'la' baní' na' che Xanžon', Bennen' nake' Be' La'y, zchan' žo'o, na' žonen ga zej žákžežo kan nak Benne' Cristo na'kze, na' žáta'že ye'la' baní' chie' len žo'o.

4 Dios beyache' láže'le' neto', na' bdie' lo na'to' žin da' žonto', na' che len bi žak chope láže'to'. ² Ba bka'nto' da' ka' žongak benne' ka' ngáche'ze, da' ka' žóngaken ga žedoe'elžo. Bi žon láže'ito' nitó benne', na' bi zcha'to' xtiža' Dios. Dan' zchaljto' che da' nak dot da' li, že' láže'to' gonto' da' ka' gónbia'gekle yógo'te benách ka' zej naken chawe' law Dios. ³ Cha' zej nnita' benne' ka' bi žejní'igekle' diža' chawen' da' zchaljto', zej nakze benne' ka' zej ncho' yichj láždo'gake' bi žejní'igeklen'. ⁴ Bi žejle'gak benne' ka', dan' ben da' xiwe' ga naken ki. Da' xiwe' žon kwinen ka' dios, na' zna bian' benách ka' zej nnite'e ža ni zoažo na'a, na' benen ga zej ncho' yichj láždo'gake' nich bi lé'egekle' ye'la' baní' che diža' chawen' kan nak ye'la' baní' che Benne' Criston', Bennen' zne'e dot kan zna' Dios na'kze. ⁵ Bi zchaljto' che la' kwínzeto', san zchaljto' che Jesús, Benne' Criston', na' zzenlto' benách ka' le' nake' Xanžo, na' neto' nakto' wen žin chele dan' nži'ílto' Jesusen'. ⁶ Dios, Bennen' bene' ga wza'ní' baní' gan gok cho' nake' Bennen' žsa'ni'e lo yichj láždo'žo, na' zze-

jni'ile' žo'o nich gónbia'žo yelja' baní' che Dios, da' zza'nín' žoa'a law Jesús, Benne' Criston'.

Dan' žejle'žo che Dios žonžo kan žénele' Le'

⁷ Yelja' wnni'a che Dios ni yo'on lo yichj lǎzdo'žo žo'o, na' nakžo ka to yeso' da' naken yo, nich gak bia' yelja' wak žen na' naken che Dios, na' kege chézežo.

⁸ Žsaka' zí'gake' neto', san bi zkwide' lǎže'to'.

Že' zedlto', san bi žak chope lǎže'to'.

⁹ Zbia lǎže'gake' neto', san bi žebėj yichj Dios neto'.

Zžó'ngake' neto' lo yo, san bi zbia yí'gake' neto'.

¹⁰ Lo belja' žen cheto' žáttezo' tzen len Jesús, san nak bia' lo belja' žen cheto' zoato' nbánlento' Le' tzen.

¹¹ Kate' ne zoato' nbanto', žónteze zož gatto' dan' nakto' che Jesusen' nich gak bia' zoato' nbánlento' Le' tzen lo belja' žen cheto', da' znitlen. ¹² Ki naken, žon zož gatto' neto', san ni'a che da' ni žata' yelja' nban chele le'e.

¹³ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Bejli'a che Dios, na' che len bchalja'." Lezka' žaken cheto', žejle'to' che Dios, na' che len zchaljto'. ¹⁴ Nnezlto' kan gon Dios, Bennen' besbane' Xanžo Jesús, lezka' yesbane' neto' tzen len Jesusen', na' chejzíe' neto' tzen len le'e lawe' Le'. ¹⁵ Yógo'te da' ki žákgaken ki nich gak chawe' chele le'e, na' cha' da' žonn Dios chežo gatan' chegak benách zanže ka', na' yé'gake' Dios: "Žóxkeno'" na' ga'n žen Dios.

¹⁶ Che len, bi žak chope lǎže'to'. La'kze zbia yi' belja' žen cheto', yógo'te ža zkobe Dios da' nakto' lo yichj lǎzdo'to'. ¹⁷ Da' láte'do'ze da' zzáka'žo na'a to chí'ido'ze žon ga gata' chežo to da' yebéle'lenlžo da' soan to chí'ize, dan' záka'le'ežen kan gak gónbia'žo. ¹⁸ Bi že' lǎže'žo da' zle'elžo yežlyó nga, san da' bi gak le'elžo že' lǎže'žon. Dan' zle'elžo, to chí'ido'ze zoan, san dan' bi gak le'elžo soan to chí'ize.

5 Nnezlžo kate' kwia yi' belja' žen chežo, da' naken ka to yo'o lǎže'do' yežlyó nga, Dios ba bkweze' to da' kobe chežo, da' naken ka to yo'o, dan' zoan to chí'ize ya'abá che Dios, na' naken dan' benkze' Le'.

² Che len zbeže lǎže'žo dan' žénelžo cho'ožo da' koben', dan' naken ka to ližžo ya'abá che Dios. ³ Cho'ožo da' koben' kan žákwžo to laže', nich bi soažo gan bi yo'ožo lo belja' žen chežo. ⁴ Kate' ne zoažo lo belja' žen chežo, da' naken ka to yo'o lǎže'do', zbeže lǎže'žo lo yelja' nyache' laže' chežo. Bi žonžo ki dan' žénelžo wka'nžo belja' žen chežo, san žénelžo cho'ožo to chí'ize da' koben'. Ki gaken, wka'nžo belja' žen chežo da' zbia yin', na' chazžo lo yelja' nban da' zejli' kanne. ⁵ Dios ba bkweze' yógo'te da' ki chežo, na' bchize' Dios Be' La'y žo'o, Bennen' nake' chežo da' nak bian' sí'kežežo dan' bkweze' chežo.

⁶ Che len zoažo choch. Kate' ne yo'ožo lo belja' žen chežo, nnezlžo zoažo zi'to' gan zoa liž Xanžon'. ⁷ Žonžo kan žonžo dan' žejle'žo che Dios, na' kege dan' zoa bi da' zle'elžon. ⁸ Dan' žxen lǎže'žo da' ni, žénelžo wka'nžo belja' žen chežo nga nich chejsóalenžo Xanžon'. ⁹ Che len že' lǎže'žo gonžo da' žaz laže' Xanžon', cha' ga'nžo lo belja' žen chežo nga, o cha' chejsóalenžo Xanžon' ga na'. ¹⁰ Ki žonžo dan' žon byenen la'žo yógo'težo law

Benne' Criston' gan ži'e zchi'a laže'e. Naž yebi'e che chežo kan zej nak da' benžo kate' ne yo'ožo lo belja' žen chežo nga, cha' benžo da' zej naken chawe' o da' kegle.

Da' žeyón žo'o toze len Dios

¹¹ Che len, dan' zžébeto' Dios, že' lǎže'to' wzejni'ilto' benách ka'. Dios nnézkzele' kan zej nak da' ka' yo'o lo yichj lǎzdo'to', na' žxen laža'a lezka' le'e nnézele binlo dan' yo'on lo yichj lǎzdo'to'. ¹² Bi žebėj kwinto' chawe' lawle le'e, san žénelto' gata' latje chele gapple neto' ba la'ne, nich gak yecheble, bi da' ye'le benne' ka' zka'n žen kwíngake' kan zloé'eze law kwíngake', na' kege kan zej nake' lo yichj lǎzdo'gake'. ¹³ Cha' nyal yichjto', naken nich ga'n žen Dios, na' cha' bi nyal yichjto', naken nich gak da' chawe' chele le'e. ¹⁴ Žon byenen bi da' gonto' dan' nži'il Benne' Criston' žo'o, dan' nnezlžo toze' Le' gote' lo wlazgak yógo'te benách, na' che len nak chegak yógo'te benách ka' kan nátlengake' Le' tzen. ¹⁵ Le' gote' lo wlazgak yógo'te benách ka' nich biž bi gongak benne' ka' zej nnita' nbane' da' naken ché-gakze', san da' naken che Bennen' gote' lo wlazgake', na' bebane' lo yela' got. ¹⁶ Che len, biž gónbia'to' benách ka' kan zej nakze' lo belja' žen ché-gake', na' la'kze kíte'ze bénbia'to' Benne' Criston', bi nónbia'to'-ne' ki na'a. ¹⁷ Cha' ba beyák nóte'teze benne' toze len Benne' Criston', ba nake' benne' kobe. Ba wdé che da' gogkak zga'ale, na' ba zej nkoben yógo'ten.

¹⁸ Yógo'te da' ki ben Dios, Bennen' beyone' žo'o toze len Lekze' lo na' Benne' Criston', na' bdie' lo na'to' wchaljto' kan gak yeyakgak yógo'te benách ka' toze len Le'. ¹⁹ Da' zchaljto' znnan ki: "Dios wzóalene' Benne' Criston' tzen, na' bene' ga gak yeyakgak benne' ka' nnita'gake' yežlyó nga toze len Lekze', na' bi žejsá' laže'e do'la' da' wbága'gake'." Bdie' lo na'to' diža' chawe' ni, kan gak yeyakgak benách ka' toze len Le'. ²⁰ Na'a, nakto' wbás ka' che Benne' Criston', na' žak na'a ka Dios na'kze žáta'yoele' le'e lo na'to' neto'. Che len žáta'yoelto' le'e lo wlaž Benne' Criston', le yeyák toze len Dios. ²¹ Benne' Criston' bi be do'la' bene', san Dios bdie' Le' ka to benne' do'la' lo wlažžo žo'o nich gata' latje chežo gakžo chawe' kan nak Dios na'kze, dan' nakžo toze len Benne' Criston'.

6 Dan' žónlento' Dios tzen žin, žáta'yoelto' le'e, na' znnato' bi wdele ka'ze da' chawe' da' žénele Dios gone' chele. ² Nyejw le'e yiche la'y kan wnná Dios, da' znnan:

To ža wžé' laža'a le', benla' chio',

na' ža bena' ga gak yeló', gókljena' le'.

Le wia nga. Na'a naken ža že' laže'e žo'o. Na'a naken ža gak yelažo.

³ Bi žénelto' bi da' gonto' da' gonen ga wchixle no benne', nich bi soa no benne' wka'ne' ka'ze žin da' žon-to'. ⁴ Ni'a che yógo'te da' žonto', že' lǎže'to' gak bia' nakto' wen žin che Dios. Che len, len yelja' zbeze žen laže' zzoelto' da' ka' zzáka'to', na' da' ka' žiážjelto', na' da' ka' žóngaken ga že' zedlto'. ⁵ Ki bento' la'kze bdinggak benne' ka' neto' lo yo, na' bséjwgake' neto' liž ya,

na' wřía lǎže'gake' neto'. Wdetle bento' řin, na' bi gota' cheto' latje tasto' o bi da' gawto'. ⁶ Be' lǎže'to' gak bia' nakto' wen řin che Dios. Gok bia' da' ni dan' nakto' lazdo' yař, na' dan' napto' yeļa' řejn'íl, na' dan' zbezto' zen lǎže', na' dan' nakto' ři'i lǎže', na' dan' zoalen Dios Be' La'y neto', na' dan' nak li lǎže' kan nři'ílto' ljeřto' ka'. ⁷ Zchaljto' da' naken dot da' li, na' zoalen yeļa' wak che Dios neto'. Da' nak chawe' naken ka to da' zdíl-lento' lo wdíle, na' lezka' da' řape chi'in neto' lo wdílen'. ⁸ Zej nnita' benne' ka' řápegake' neto' ba la'ne, na' lezka' benne' ka' zzóagake' neto' cheļa'ale. Zej nnita' benne' ka' řliř z'í'gake' neto', na' lezka' benne' ka' řliř cháwe'gake' neto'. La'kze benách ka' znnágake' řon lǎže'to', zchaljto' da' naken dot da' li. ⁹ La'kze zej nnita' benách ka' bi zej nónbi'e neto', lezka' zej nnita' benne' ka' zej nónbi'e neto'. Zdato' gan řon zoř gatto', san ne zoato' nbanto'. Žóngake' neto' da' řia, san bi řótgake' neto'. ¹⁰ Žóngake' neto' nyache' lǎže', san řebétezelto'. Nakto' benne' yache' ka', san řonnto' yeļa' wnni'a li lǎže' chegak benne' zan ka'. La'kze bi be de cheto', yógo'te da' de naken cheto'. ¹¹ Dot lǎže'to' zchálj-lento' le'e, ři'na'do' ka', le'e zoale lo yeř Corinto. Bloe'elto' le'e kan da' li ře' lǎže'to' le'e. ¹² Cha' bi nakřo toze bi naken dan' bi ře' lǎže'to' le'e, san le'ekze bi ře' lǎže'le neto'. ¹³ Na'a, zchálj-lena' le'e kan řon to benne' zchálj-lene' ři'nkze' ka', na' znnia': le yeb'í' cheto' kan řón-lento' le'e. Le we' lǎže' neto'.

Nakřo ka to yodo' gan yo'o Dios ban

¹⁴ Bi gón-lenle tzen benách ka' bi řejlé'gake' che Dios. Bi gak gak toze da' nak chawe' len da' kegle. Bi gak gak toze da' nak choj len da' nak baní'. ¹⁵ Bi gak gak toze Benne' Criston' len da' řiwe'. Bi gak gak toze to benne' řejli'e che Benne' Criston' len to benne' bi řejli'e chie'. ¹⁶ Bi gak gak toze yodo' che Dios len lo'a ka'. Le'ekze nakle ka to yodo' gan yo'o Dios ban. Kan nak da' ni, Dios na'kze wnné': Sóalena' lé'gake', na' tálena' lé'gake'. Gaka' Dios ché'gake', na' lé'gake' gágake' benách chia' ka'. ¹⁷ Che len, lezka' wnné' ki: Le yeřój lǎdjwgake', na' le kwas gan nníta'gake'. Wnná řanřo: "Bi gón-lenle lé'gake' tzen da' kegle, na' si' lo na'a le'e. ¹⁸ Neda' gaka' řakzle, na' le'e gakte ři'na' ka', benne' byo ka', na' no'le ka'." Ki zna řanřo, Bennen' napkze' dot yeļa' wak. **7** Da' ki da' bchebe lǎže' Dios zej naken cheřo, lǎže'a'do' ka'. Che len řala' yeyón kwinřo chawe', na' yekwasřo bíte'teze da' zka'n ditjen beļa' řen cheřo,

na' be' nakkzřo. Lo yeļa' zřebe Dios cheřo řala' gakřo che leze'.

Beyát lǎže'gak benne' Corinto ka'

² Le si' lo na'le neto'. Bi bento' no benne' lǎdjwle le'e zia. Bi bento' ga chixle no benne'. Bi ben lǎže'ito' no benne'. ³ Zchalja' ki, kege nich yesbaga'a le'e zia, san naken ka wnni'a zga'ale, na' da' yoble znnia': zoa' ban lǎže' soa' nbán-lena' le'e o gát-lena' le'e dan' ře' lǎža'a le'e. ⁴ řxenle'e lǎža'a le'e, ři'na'do' ka', na' řapa' le'e ba la'ne. La'kze da' zan da' zzáka'to', zóalj'a choch, na' ře-béle'ela'. ⁵ Katen' břinto' gan nbab Masedonia, na' zejte na'a řa, bi řata' cheto' latje yezi' lǎže'to', san da' zan da' řaken cheto'. Benách ka' zdíl-lengake' neto', na' lo yichj lǎzdo'to' zej yo'o da' ka' zchébegaken neto'. ⁶ Nař Dios, Bennen' řon choche' no benne' za' gak chope lǎže'e, ben choche' neto' dan' beřin řkwide' Tito ga zoato' ni. ⁷ Bi gokzen dan' beřinbe' ga zoato' ni, san dan' lezka' bzenlbe' neto' kan le'e ben chochle lǎzdo'be'. Bzenlbe' neto' kan řénele'elele yejé'elele neda', na' kan nak nyache' lǎže'le ni'a che da' goken ga na', na' lezka' kan ře' lǎže'le neda'. Yógo'te da' ki řóngaken ga řebéle'ela'. ⁸ La'kze da' bzoja' chele le'e le'e yiche neřwn' benen ga gok nyache' lǎže'le le'e, bi nak nyache' lǎža'a na'a. Zga'ale gok nyache' lǎža'a kate' gókbe'ela' benen ga gok nyache' lǎže'le le'e to chi'ido', ⁹ san na'a řebela', kege dan' gok nyache' lǎže'le, san dan' ben yeļa' nyache' lǎže' chele na' ga beyát lǎže'le. Dios bkonle' řin yeļa' nyache' lǎže' chele na', nich bi wchíxelele le'e ni'a che da' bento' neto'. ¹⁰ Yeļa' nyache' lǎže' da' zkonle Dios řin řonen ga yeyát lǎže' no benne' nich yelé', na' che len bi řala' gak nyache' lǎže'řo ni'a chen, san yeļa' nyache' lǎže' da' naken che yeřlyó nga řonen ga řat-gak benách ka'. ¹¹ Le wia nga kan bkonle Dios řin yeļa' nyache' lǎže' chele na': Benen ga ře' lǎže'le Dios. Benen ga gónelele yeřojle chawe'. Benen ga břa'ale bennen' bene' dojan'. Benen ga zřebele Dios. Benen ga be' lǎže'le gonle kan zna řtiřa' Dios. Benen ga nři'ílele Dios dot lǎže'le. Benen ga gónelele gonle zia bennen' bene' dojan'. Benle da' nak bia' bi be doja' nbága'le ni'a che dan' goken. ¹² Che len, la'kze bzoja' ki le'e yichen', bi gokzen ni'a che bennen' bene' dojan', na' kégeze ni'a che bennen' wzake'e, san lezka' nich gak bia' law Dios da' li ře' lǎže'le neto'. ¹³ Da' ni ben chochen lǎzdo'to'. Kégeze beyák choch lǎzdo'to' san řebéle'elto' dan' řebél řkwide' Tito ni'a che da' benle le'e, na' ben chochle lǎzdo'be'. ¹⁴ Bka'n zena' le'e law řkwide' Titon', na' bi benle ga bedoe'ela'. Bchálj-lentezto' le'e da' nak dot da' li, na' lezka' nak dot da' li da' bchálj-lento' řkwide' Titon' katen' wdapto' le'e ba la'ne. ¹⁵ Zej řakře dot li lǎže' kan nři'il řkwide' Titon' le'e kate' řejsá' lǎže'be' kan benle kan zna řtiřa'to', na' kan wdaple-be' ba la'ne lo yeļa' zřebe

Dios chele, na' lo yela' gaxjw laže' chele. ¹⁶ Žebéle'ela' dan' gak wxén laža'a le'e dot laža'a.

Kan žala' wnézjwžo da' napžo

8 Na'a, zínado' ka', žénelto' wzenlto' le'e kan nak da' benn Dios chegak kwe' ka' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia. ² La'kze da' zenle'e wzáka'gake' lo da' ka' gók-gaken chégake', da' zenle'e bebégekke', na' dot láže'gake' bnézjwgake' da' zenle'e la'kze zej nake' benách yache' ka'. ³ Neda' zzoa lia' kan nak chégake', dot láže'gake' bnézjwgake' yógo'te da' gok wnézjwgake', na' bnézjwgakže' ka' da' gókgake'. ⁴ De chgi' wnábgekke' neto', na' góta'yoel'egekke' neto' we'to' lé-gake' latje tzen len neto' gáklengake' lježžo ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. ⁵ Béngakže' kan wlék yichjto' góngake', dan' zga'ale bde kwíngake' lo na' Xanžon', na' lezka' lo na'to' neto', na' naken da' žaz laže' Dios. ⁶ Che len wnnablto' xkwide' Titon' yeyož gonbe' xchinbe' gan zoale le'e, nich wtobbe' mežw da' znézjwle le'e lo yela' ži'i laže' chele, kan wzó lawbe' benbe' zga'ale. ⁷ Nakle benne' blo ka' kan nak yógo'te da' žonle,
kan žejle'le che Benne' Criston', na'
kan žejni'ilele, na'
kan zzejni'ilele benách ka', na'
kan že' láže'le gonle da' naken chawe', na'
kan nží'ilele neto'.

Lezka' žala' gake benne' blo ka' kan gáklenle lježle ka', na' lo yela' ži'i laže' chele soa bi da' wnézjwle chégake'.

⁸ Bi žon byena' gonle le'e ki. Zchalja' kan žongak yebaļe benách ka', kan dot láže'gake' bi da' znézjwgake'. Ki žona' nich gona' ga gonle da' gak bia' nak dot li laže' kan nží'ilele lježle ka'. ⁹ Nnézkzelele da' benn Xanžo Jesús, Benne' Criston', chežo. Gota' yela' wnni'a zen chie', san nich gáklene' le'e beyake' benne' yache' nich gata' yela' wnni'a chele, dan' goke' le' yache'.

¹⁰ Ki žekla' neda': gakže chawe' chele cha' yeyož gonle da' wzó lawle žonle ba gok to yiz. Gokle benne' blo ka', kégeze kan bnézjwle, san lezka' kan gónelele wnézjwle. ¹¹ Na'a, dot láže'le le yesyož gonle dan' wzó lawle žonle, na' dot láže'le bnézjwle. Le wnezjw na'a kan sáke'le. ¹² Cha' žénelele bi da' wnézjwle, Dios žape' ba la'ne da' znézjwle kan nak da' deze chele. Bi žnnabe' wnézjwžele ka' da' deze chele.

¹³ Bi žénela' gona' ga wnézjwle le'e da' gáklenen yezi-ka' benách ka' na' zejte yážjelele le'e. ¹⁴ Žénela' gak tlebe kan de chele, na' chégake'. Na'a da' zenle'e de chele da' gak wnézjwle nich soa da' gata' chegak benne' ka' žiážjegekke'. Naž kate' yážjelele le'e, légake' gak bi da' wnézjwgake' chele nich ki gak tlebe kan de chele, na' chégake'. ¹⁵ Lezka' nyejw le'e yiche la'y, da' žnnan: "Bennen' btobe' da' zenle'e, bi be bga'nze chie', na' bennen' btobe' láte'ze, bi be byážjele'."

Kan žongak xkwide' Tito, na' lježbe' ka'

¹⁶ Žoxken Dios, le' bene' ga že' laže' xkwide' Tito le'e kan že' laža'a neda' le'e. ¹⁷ Kégeze žonbe' kan žnna xtiža'a da' wnnabla'-be', san dan' že' láže'kzbe' le'e, žakze chebe' gónelbe' chejwiabe' le'e.

¹⁸ Žsélato' to lježžo tzen len lebe', lježžon' žápegak yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' le' ba la'ne, dan' žone' binlo žin che diža' chawen'. ¹⁹ Lezka' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' wžegak benne' ni nich sálene' neto' tzen chjwa'to' dan' znézjwle le'e nich ga'n zen Xanžon', na' lezka' gak bia' že' láže'žo lježžo ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. ²⁰ Ki gaken, gónlene' neto' tzen nich bi gak no benne' bi da' nnie' cheto' kan žónlento' mežwn' da' zenle'e da' znézjwle le'e, da' gáklenen benách yache' ka'. ²¹ Že' láže'to' gonto' da' naken chawe', kégeze law Xanžon', san lezka' lawgak benách.

²² Lezka' žsélato' yetó lježžo tzen len légake', bennen' ble'elto' zan chi'i kan žone' le', na' nak bia' dot laže'le žénele' gónlene' neto' tzen žin. Lezka', dan' žxen laže'e le'e, žénezele' gáklene' neto' lo žin ni. ²³ Cha' no benne' nnable' kan nak xkwide' Titon', nakbe' lježa', na' žónlenbe' neda' tzen žin nich gáklento' le'e. Cha' no benne' nnable' kan zej nak yezika' lježžo ki, bséla'gak yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' légake', na' zka'n zéngake' Benne' Criston'. ²⁴ Le gon ga gak bia' nží'ilele légake' nich gákb'egekke' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' žonle ki, na' nich nnézgekke' nak dot da' li da' chawe' da' žnnato' kan nak chele.

Mežw da' žtobžo da' gáklenen lježžo ka'

9 Kan nak da' znézjwle da' gáklenen lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', bi žon byenen wzoja' chele le'e, le'e yiche ni. ² Ba nnezla' kan žénelele gonle da' ni, na' zchalja' lawgak benách ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia nga, kan nak da' chawe' da' žonle. Zzenla' légake' kan nak chele le'e, zoale gan nbab Acaya, kan ba gok to yiz ba zoale gonle da' ni, na' dan' že' láže'le gonle da' ni, ben chochen láždo'gak yeláte'ze bdachgak benách ki, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. ³ Na'a, žseļa'a lježžo ki gan zoale nich gak bia' nak dot da' li da' žnnato' kan nak chele, na' nak kan ba wnni'a chele, ba zoale gonle dan' gáklenen lježžo ka'. ⁴ Cha' baļe benách Masedonia ki, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', yídlengake' neda' tzen, na' cha' gak bia' bi zoale gonlen, naž yedoe'elto' dan' bxen láže'to' le'e, na' lezka' le'ekze žala' yedoé'elele. ⁵ Che len gokla' žala' seļa'a lježžo ki nich žíngake' gan zoale zgá'alegake' kate' la'a neda', na' gáklengake' le'e nich yeyož wtoble dan' bchebe' láže'le wnézjwlen. Ki gaken, yeyož wtoble mežwn' zga'ale kate' la'a, na' gak bia' znézjwlen dan' žénekzelele, na' kege dan' žon byéneto' bi da' wnézjwle.

⁶ Le chejsá' laže' da' žnnan:

No benne' žaze' láte'ze, láte'ze yełape'.
 No benne' žaze' da' zenle'e, da' zenle'e yełape'.
 7 To tole žala' wnézjwle kan ba wnnale lo yichj lázdo'le,
 na' kege lo yeła' nyache' laže' chele o dan' zoa no
 benne' žon byene', dan' nži'il Dios no benne' dot laže'e
 znezjwe'. 8 Dios gak yebi'e chele da' zenle'e kan žiáž-
 jelele nich gata' chele yógo'te dan' žiážjelele, na' ga'n
 chele nich gak gákl'enle no benne' zoa da' žiážjele'.
 9 Łezka' nyejw le'e yiche la'y kan nak che to benne'
 wzóa bi da' bnezjwe', da' znnan:
 Dot laže'e bnezjwe' chegak benách yache' ka'.
 Nak biá'teze yeła' ži'i laže' chie'.
 10 Dios, Bennen' žonne' chežo bi da' gazžo, na' lezka' bi
 da' ye'j gawžo, wnezjwe' chele da' gak wnézjwle le'e,
 dan' naken ka da' žaz to benne', na' lezka' gone' ga
 chan da' yełape, da' naken da' chawe' da' žonlen.
 11 Dios gone' ga gáta'le'eže yeła' wnni'a chele nich gak
 wnézjwle da' zenle'e. Ki gaken, dan' wnézjwle, dan'
 chiston' lo wlazle le'e, gonen ga ye'gak benne' zan
 Dios: "Žóχkeno'." 12 Da' znézjwle dan' gákl'enen lježžo
 ka', kégeze gonnen chégake' da' žiážjegekle', san gon-
 nen ga ye'gake' Dios: "Žóχkeno'." 13 Kate' gonle ki, na'
 wká'n zéngake' Dios dan' gak bia' žonle kan znná diža'
 chawen' che Benne' Criston' kan znnale žonle. Łezka'
 we lágwage' le', dan' nakle le'e ži'i laže', na' znézjwle
 chégake', na' lezka' chegak yezika' benách ka'.
 14 Wcháljengake' Dios, na' nnábgekle' le' gon chawe'e
 le'e dan' zej nži'ile' le'e dan' Dios že' láže'li'e le'e.
 15 Ĵoxken Dios, Bennen' benne' chežo to da' záka'le'en!

Yeła' wnná bia' da' nzi' lo na' Pablo

10 Znnagak bálele le'e naka' gaxjw laže' kate' ne
 zóalena' le'e, san kate' zoa' zi'to' gan zoale žsełá'
 le'e snia kan zzoja' chele le'e yiche. Dan' nak Benne'
 Criston' gaxjw laže', na' ži'i laže', neda', Pablo, žá-
 ta'yoela' le'e 2 nich bi gonle ga gon byenen sełá' le'e
 snia katen' la'a gan zoale. Ba zoa' sełá' snia benne' ka'
 znnágake' žonto' žin ni lo yełá' benachze cheto'. 3 Da' li
 nakto' benách, san kege žakze cheto' žonto' xchin
 Dios. 4 Da' ka' zdíl-łento' lo wdíle, bi zej naken ka da' ka'
 zdíl-łengak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, san da'
 ka' zdíl-łenton' zej napen yełá' wak che Dios, dan'
 zkonlto' žin nich wžia' yi'to' da' wale ka' che da' xiwe'.
 Žžia' yi'to' da' wen laže' ka' da' znná da' xiwe' kan nak
 cheto', 5 na' yógo'te da' ka' zkonlen žin nich gonen ga
 wká'n zen kwínžo, nich gonen ga bi gak gónbia'žo
 Dios. Žonto' ga zej nak bia' yógo'te da' zza' láže'gak
 benách ka', da ka' žóngaken ga zži'igake' che Dios,
 nich gak gonto' kan znná Benne' Criston'. 6 Te gonle
 da' gak bia' dot láže'le žonle kan znná xtiža' Benne'
 Criston', soato' selto' snia yógo'te benne' ka' zži'igake'
 che xtiže'e.
 7 Žwíale da' nła' lawze. Cha' zoa no benne' ladjwle
 le'e, benne' žekle' nake' che Benne' Criston', lezka' žala'
 gákbe'le' da' ni: kan le' nake' che Benne' Criston', lezka'
 neto' nakto' chie'. 8 Bi žedoe'ela' la'kze wdetlen bka'n
 zen kwina' kan nak yełá' wnná bia' da' bde Xanžon' lo
 na'to'. Da' nzi' lo na'to' naken nich gak gónžeto' li laže'

kan žejle'le che Benne' Criston', na' kege nich wžia
 yi'to' le'e. 9 Bi žénela' géklele žénela' wcheba' le'e len
 da' zzoja' chele le'e yiche ni. 10 Zej nnita' benne' ka' ga
 na', benne' ka' nnágake': "Kan zej nak da' ka' zzoj Pablo
 chežo, žsele' žo'o snia, na' žesbage'e žo'o zia, san kate'
 zóalene' žo'o žon kwine' gaxjw laže', na' diža' zen laže'
 zchalje'." 11 Bennen' znnie' cheto' ki žala' gákbe'le' da'
 ni: kan nakto' kate' zzojto' chele le'e yiche kate' zoato'
 zi'to' gan zoale, lezka' gakto' lo da' gonto' katen'
 sóalento' le'e.

12 Da' li bi žežoglto' nnato' nakto' tlebe kan zej nak
 benne' ka' zka'n zen kwíngake'. Benne' bi nnezle ka' zej
 nak benne' ka'. Lo da' zza' láže'gake' znnágake' kan
 žala' gaxgak benách ka', na' zchi'a láže'gake' la' le-
 gake' kan nak dan' zza' láže'gake'. 13 Neto' bi wka'nže
 zen kwinto' kan žala' gonto', san toze kan nak žin da'
 bde Dios lo na'to', na' lo žin na', žala' gonton' gan zoale
 le'e. 14 Cha' bde Dios lo na'to' žin da' gonto' gan zoale,
 bi wdetle benton' katen' bžinto' gan zoale, katen'
 bcháljłento' le'e diža' chawen'. 15 Bi zka'n zen kwinto'
 kan nak žin da' bengak yezika' benách ka', san toze
 kan nak žin da' bde Dios lo na'to'. Žxen láže'to' gakže li
 laže' kan žejle'le che Benne' Criston' nich gak gonto'
 žin gan zoale da' záka'žen, kan nak da' bde Dios lo
 na'to' gonton'. 16 Naž gak wchaljto' diža' chawen' gan
 zej nnita' yež ka' žé'gaken zí'to'že gan zoale. Ki gaken,
 bi gon byenen wká'n zen kwinto' ni'a che žin da' ben-
 gak yezika' benách ka', dan' bde Dios lo ná'gake'.

17 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

No benne' žénele' bi da' wká'n zene',
 da' benkze Xanžon' žala' wká'n zenen'.

18 Ba bežój chawe' to benne' kate' znná Xanžon' ba
 bežoje' chawe', na' kege kate' znné' ki che la' kwínze'.

Pablo, na' benne' ka' žon kwíngake' wbás ka' che Jesús

11 Žénela' gakle zen laže' len neda' kate' ne zchal-
 ja' lo yełá' bi nnezle chia'. Le we' láže'le neda'.
 2 Že' laža'a le'e kan Dios na'kze že' laže'e le'e, dan' nakle
 kan nak to xkwide' no'le nakbe' dot li laže', no'len'
 bezía'-be' kwit Benne' Criston' nich wchág ná'lenbe'
 Lekze'. 3 Žžeba' la' no benne' gan zoale, na' gon láže'le'
 le'e, na' gone' ga wsanle kan dot láže'le nži'ilele Benne'
 Criston', kan ben Eba, zo'le Adán katen' da' xiwe', lo
 yełá' sina' chen, ben láže'len le'. 4 Ki znnia' dan' dot
 láže'le žwe'le no benne' latje ze'e gan zoale, na' zchalje'
 kan nak che xtiža' Jesús, da' nžan' kan nak da' bsedlto'
 le'e, na' zzi' lo na'le to be', na' to diža' chawe', da' ka' zej
 nžan' kan nak Be' La'y na', na' diža' chawen' dan' wzí' lo
 na'le da' bchaljto' neto'. 5 Žekla' bi nakža' neda' ka'ze
 kan zej nak benne' ka', benne' žéklele le'e zej nákl'i'e
 zen, na' znnágake' zej nake' wbás ka' che Benne'
 Criston'. 6 La'kze naka' ka'ze kan zchalja', bi naka' ka'ze
 kan nak yełá' žejni'il da' napan'. Zan chi'i, na' da' zan
 kan bløe'elto' le'e kan nak yełá' žejni'il da' napton'.

7 ĴBi gok chawe' da' bena' katen' bi be bchixjwa' le'e
 katen' bchalja' diža' chawen' gan zoale? Bka'n kwina'
 ka'ze, san bka'n zena' le'e. 8 Bkonla' žin da' gok chegak
 yezika' kwe' ka' benách ka' che Benne' Criston', dan'

wzi'a mežw da' bnéjwgage' chia' nich gok bena' žin gan zoale le'e. ⁹ Katen' wzóalena' le'e, cha' wzóa da' byážjela', bi bsaka' zi'a nitole le'e, san lježžo ka', benne' ka' bžójgake' gan nbab Masedonia, bnéjwgage' chia' dan' byážjelan'. Batkle bsaka' zi'a le'e, na' tlebe kan gona'. ¹⁰ Ni'a che da' nak dot da' li kan nak che Benne' Criston' da' zóalenen neda', bi soa' žize, san wká'n zen kwina' kan nak da' ki dot gan nbab Acaya. ¹¹ ¿Žéklele bi nži'ila' le'e dan' znnia' ki? Nnézkzele Dios nži'ila' le'e.

¹² Gónteza' kan žona' na'a, nich bi gata' latje chegak benne' ka' zka'n zen kwíngake', benne' ka' znnágake' zej nake' wbás ka' che Benne' Criston', na' znnágake' žóngake' xchine' le' kan žonton' neto'. ¹³ Bi zej nake' wbás ka' bseļa' Benne' Criston'. Žon láže'gake' kan nak žin da' žóngake', na' žonze kwíngake' wbás ka' che Benne' Criston'. ¹⁴ Bi žala' yebánležo kan žongak benne' ka'. Lezka' da' xiwe' na'kze zloe'el kwinen ka to wbás che ya'abá, wbasen' zde' lo baní'. ¹⁵ Che len bi žala' yebánležo cha' wen žin ka' che da' xiwen' zloe'el kwíngake' ka benne' ka' žóngake' xchin Bennen' nake' chawe'. Kwia yí'gake' kan nak tlebe len da' žóngake'.

Da' ka' wzaka' Pablo

¹⁶ Da' yoble žapa' le'e: bi žala' no benne' gekle' nyal yichja'. San cha' žéklele nyal yichja', le gonn neda' latje wchalja' ka to benne' nyal yichje', nich wká'n zen kwina' to chi'ido'. ¹⁷ Da' ni da' znnia' bi naken to da' gož xanžon' neda' gona', san zchalja' ka to benne' nyal yichje', na' wká'n zen kwina'. ¹⁸ Zej nnita' benne' zan zka'n zen kwíngake' kan zej nak da' žóngake' žakze chégake'. Che len, lezka' neda' wká'n zen kwina'. ¹⁹ Dan' žéklele žakle da' zenle'e, dot láže'le žwe'le latje wchaljgak benne' ka' nyal yichjgake'. ²⁰ Lezka' žwe'le no benne' latje gone' le'e benne' ndo'w ka', o no benne' ke'e da' den chele, o no benne' nna bi'e le'e, o no benne' wka'ne' le'e ka'ze, o no benne' kape'e žoa'ale. ²¹ Žedoe'ela' znnia' da' ni: bi bento' ki chele dan' wdetle gokto' gaxjw laže'.

Cha' zoa no benne' žežogle' wká'n zen kwine', lezka' neda' yežoglan', na' wchalja' ka to benne' nyal yichje'.

²² ¿Zej nake' benne' hebreo ka'? Lezka' naka' neda'.

¿Zej nake' benne' Israel ka'? Lezka' naka' neda'.

¿Zej nake' za'só Bran? Lezka' naka' neda'.

²³ ¿Zej nake' wen žin ka' che Benne' Criston'? Lezka' nakža' neda'.

(Zchalja' ka to benne' nyal yichje' kate' zchalja' ki.)

Benža' neda' žin ka bégake' légake'.

Byejwa' liž ya da' zanže chi'i ka byéjwgage' légake'.

Bdingak benách ka' neda' lo yo da' zanže chi'i kan gok chégake'.

Ben zož gata' da' zanže chi'i ka goken chégake'.

²⁴ Gayo' chi'i bdingak benne' judío ka' neda' yid.

(To to chi'i ka' bdingake' neda' to galje žoa chi'i.)

²⁵ Chonne chi'i bdingake' neda' yag.

To chi'i bžé'egake' neda' yej.

Chonne chi'i wyoá'a to lo barkw da' wzía yin' lo nisdó'.

To chi'i wyoá'a to yele, na' to ža lo nis lo nisdon'.

²⁶ Zan chi'i katen' wyoá'a nez,

wdí'a gan ben zož chia' che lo yego ka', na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' wbán ka', na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' wláž chia' ka', na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' zi'to' ka', na' gan ben zož chia' lo yež, na' gan ben zož chia' lo latje dach, na' gan ben zož chia' lo nisdó', na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' wen laže' ka', benne' ka' znnázegake' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

²⁷ Žin zen bena', na' bedó laža'a.

Zan chi'i bi gota' chia' latje tasa'.

Wdona', na' wbiļa'.

Zan chi'i bi gota' chia' da' gawa', o gan wché'l kwina', o laže' da' gakwa'.

²⁸ Yógo'te ža gok zedla' dan' že'le'e laža'a yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston'.

²⁹ Kate' no benne' zkwide' laže'e, lezka' neda' zkwide' laža'a.

Kate' no benne' žone' ga wchixle to lježžo, zža'a bennen' žone' ki.

³⁰ Cha' žon byenen wká'n zen kwina', wká'n zen kwina' kan zej nak da' ka' zej nak bian' zkwide'la'.

³¹ ¡Ga'n zen Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston'! Le' nnézkzele' zchalja' da' nak dot da' li. ³² Katen' wzóa' lo yež Damasko, benne' lie' Aretas, bennen' gota' lo ne'e lo wláž benne' znná bi'e gan nbab Roma, bnnite'e benne' ka' wžé' náwgake' nich séngake' neda', ³³ san lježžo ka' bdégake' neda' to ga žo'o baní' che yo'o, ne yoa'a to xkwite zen, na' btínnegake' neda' na'le lo ze'e da' žape chi'in yežen'. Ka' goken, belá' lo na'gak benne' ka' wžé' náwgake' neda'.

Da' bl'e'e dáwe'le Pablo, na' da' bloe'el Dios le'

12 Da' li bi žala' wká'n zen kwina'. La'kze ki naken, na'a wchalja' kan zej nak da' ka' bl'e'e dáwe'la', na' da' ka' bloe'el xanžon' neda'. ² Nónbia'kza' to benne' žejlí'e che Benne' Criston', na' ba gok xda' yiz wzóa no benne' bchi'e le' ya'abá che Dios. Bi nnezla' cha' wyeje' ga na' lo beļa' žen chie', o lo be' nakkze'. Toze Dios nnezle'. ³ Nnézkzela' wyaze' latje xtan che Dios, da' nzin' paraíso. Bi nnezla' cha' wyeje' ga na' lo beļa' žen chie', o bi. Toze Dios nnezle'. ⁴ Katen' wzóe' ga na', benle' da' ka' žóngaken ga žebanlžo, da' ka' bi de latje no benne' wchalje' chégaken. ⁵ Gak wká'n zenna' bennen', san bi wká'n zen kwina'. Toze wká'n zen kwina' kan nak da' nak bia' zkwide'la'. ⁶ La'kze yénela' wká'n zen kwina', bi gaka' benne' bi nnezle, dan' nnia' da' nak dot da' li. Na'a, bi wká'n zen kwina' dan' bi žénela' gapže no benne' neda' ba la'ne kan zej nak da' ka' bl'e'ela' neda', o kan nak da' benla' neda'.

⁷ Naž, nich bi tette wká'n zen kwina' dan' bl'e'ela' da' ka' da' žóngaken ga žebanlžo, Dios bzoe' to yižwé' da' žlale'en lo xpeļa'a kan žla gan zga'a to yeche'. Yižwén' goken ka to da' bkonle žin da' xiwe', nich bsaka' zin' neda'. Ki goken chia' nich bi tette wká'n zen kwina'.

⁸ Chonne chi'i góta'yoela' xanžon', na' wnnabla' le' yeké'e xwi'a na'. ⁹ Xanžon' gože' neda': "Nakte chio' da' že' laža'a le'. Yebélenželo' da' že' laža'a le' kate' zkwide'la'.

wíde'lo'." Che len, žebéle'ela' dan' zkwíde'la'. Dan' žaken ki chia', na' žáklenže yela' wak che Benne' Criston' neda'. ¹⁰ Che len, dan' nži'ila' Benne' Criston', žebela' kate' zkwíde'la', na' kate' no benne' žlijž z'e neda', na' kate' zoa da' žiážjela', na' kate' no benne' zbia laže'e neda', na' kate' zoa bi da' žaken chia'. Kate' zkwíde'la', napža' yela' wak chie' Le'.

Pablo že' laže'e benách Corinto ka' zej nake' che Jesús

¹¹ Naka' benne' bi nnezle dan' bchalja' kan zej nak da' chawe' ka' da' bena' neda'. Le'ekze ben byenle bena' ki. Le'e žala' wká'n zenle neda', na' la'kze bi be naka' neda', bi nakža' ka'ze kan zej nak benne' ka' žéklele le'e zej nákl'i'e zen, benne' ka' znnázegake' zej nake' wbás ka' che Benne' Criston'. ¹² Da' ka' bena' lo yela' zbez zen laže' chia' gan zoale le'e zej nak bian' naka' benne' wbás che Benne' Criston'. Blé'elele da' ka' bena', da' ka' zej nak bian', na' da' ka' žóngaken ga žebanlžo, na' yela' wak zen che ya'abá che Dios. ¹³ Toze da' bi bena' gan zoale le'e da' bena' gan zej nnita' yezika' kwe' benách ka' che Benne' Criston'. Bi bsaka' zi'a le'e nich bi da' gonnle da' ye'j gawan'. Le si' zen chia' dan' bi bena' ki chele.

¹⁴ Za' la'a neda' gan zoale da' beyonne chi'i. Bi be nnaba' da' gonnle chia'. Žénela' gonnle le'e kwinkzle chia', na' kege bi da' den chele. Bi' že'n ka', bi žon byenen wáwgakbe' xa xná'gakbe'. Xa xná'gakbe' ka' žala' wáwgake' z'ngake' ka'. ¹⁵ Dot laža'a wkonla' žin yógo'te da' den chia', na' wdé kwina' ni'a chele nich gak da' chawe' chele, la'kze žekla' neda' kate' nži'ižela' le'e, zej žeyache' yela' nži'il chele len neda'.

¹⁶ Nnézkzelele bi bsaka' zi'a le'e. Na'a, bálele nnale goka' sina', na' len da' wen laže' bebélenla' da de chele. ¹⁷ Žéklele ben láže'la' le'e katen' bseja'a benne' wbás chia' ka' gan zoale? ¹⁸ Góta'yoela' xkwide' Titon' yidbe' gan zoale, na' bseja'a lježžon' tzen len lebe'. Žéklele ben láže'le xkwide' Titon' le'e? Ži bento' tlebe kan žonto' xkwide' Titon', na' neda', na' lezka' tlebe kan nak dan' bchaljton'?

¹⁹ Žéklele le'e, z'na'do' ka', žebéj kwinto' chawe' lawle le'e? Law Dios zchaljto' lo wláž Benne' Criston', na' yógo'te da' žonto' zej naken nich gakže dot li laže' yela' žejlé' chele che Benne' Criston'. ²⁰ Žžeba' bi gakle le'e kan žénela' gakle kate' la'a gan zoale, na' neda' bi gaka' kan žénelele le'e gaka'. Žžeba' zdílele, na' zgé'elele lježle ka', na' zža'le lježle ka', na' žlijž dítlele lježle ka', na' znele che lježle ka', na' zka'n zen kwintle, na' žonle žo'osbé. ²¹ Kate' la'a gan zoale, cha' ki žaken chele, zžeba' gon Dios ga yedoe'ela' kan nak chele, na' gon byenen kweža' ni'a chegak benne' zan, benne' ka'

béngake' doja', na' bi beyát láže'gake' kan zej nak da' kegle da' béngake', na' da' ka' wzé láže'gake' da' kegle.

Da' gož Pablo benne' Corinto ka' ga ze lawte

13 Da' beyonne chi'i ni la'a neda' gan zoale. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Žon byenen nníta'gak chope chonne benne' ka', benne' wzóa lígake' cha' no benne' žesbage'e lježe' zia." ² Ba bchi'la' benne' ka' béngake' doja' katen' wzóalena' le'e da' bežope chi'i, na' na'a zchi'la' légake' da' yoble, na' lezka' yógo'te benne' ka' žóngake' doja', la'kze zoa' zi'to' nga, znnia': cha' la'a gan zoale da' yoble, bi gaka' gaxjw laže' katen' tílegaka'-ne'. ³ Znnable le'e to da' gak bian' zchalja' lo wláž Benne' Criston'. Da' ka' gona' gak biá'gaken zchalja' ki. Bi zkwíde'le Benne' Criston' kate' bi da' žone' chele, san lo yela' wak zen chie' žone' bi da' žone' chele. ⁴ Da' li bde'e le'e yag kroze ka to benne' zkwíde'le', san zoe' nbane' dan' zoalen yela' wak che Dios Le'. Lezka' neto' zkwíde'lto' tzen len Le', san dan' nakto' toze len Le' zoato' nbanto', na' zoalen yela' wak che Dios neto' nich bi da' gonto' gan zoale.

⁵ Le wia kwintle cha' žejle'le che Benne' Criston' o bi. Le si' bia' la' kwínzele. Ži nnézele zoalen Jesús, Benne' Criston', le'e, cha' da' li žejle'le chie'? ⁶ Žxen láže'to' nnézkzelele da' li neto' žejle'to' che Benne' Criston'. ⁷ Žlijžto' Dios, na' znnablto'-ne' gáklene' le'e, nich bi gonle da' kegle, kege nich yežojto' chawe' neto', san nich gonle le'e da' naken chawe', la'kze géklele zchíxelto' neto'. ⁸ Bi gak wži'ito' che da' nak dot da' li, san gak gónzeto' da' naken tlebe len da' naken dot da' li. ⁹ Che len žebelto' kate' zkwíde'lto', na' le'e žak chochle. Žlijžtezo' Dios, na' znnablto'-ne' gone' ga gak dot li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'. ¹⁰ Che len zzoja' chele le'e da' ni kate' ne zoa' zi'to' gan zoale. Naž kate' la'a gan zoale bi gon byenen wsaka' zi'a le'e, na' bi wkonla' žin yela' wnná bia' da' bde Xanžon' lo na'a, da' naken nich gon chocha' le'e, na' kege nich wžia yi'a le'e.

¹¹ Na'a, z'na'do' ka', le gak choch. Le we' laže' gak dot li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'. Lezka' le we' laže' da' ni da' žapa' le'e. Le gak toze len lježle ka', na' le ga'nlen lježle ka' cháwe'do'. Znnabla' Dios sóalene' le'e. Le' nži'ile' žo'o, na' zka'n žie' yichj láždo'žo. ¹² Le gape "Padiox" lježle ka', tole yetole, na' le cheja' lježle ka'. ¹³ Yógo'te lježžo ka' nníta'gake' nga žápegake' le'e "Padiox."

¹⁴ Znnabla' Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', we' laže'e le'e, na' ži'ile' le'e, na' gone' ga gakle toze len Dios Be' la'y. Ka'kze gaken.

GÁLATAS

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús gan nbab Galasia

1 Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox" nbable yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Cristo gan nbab Galasia, na' lježžo ka' nníta'gake' nga, žónlengake' neda' tzen. Neda' naka' benne' wbás che Benne' Criston'. Bi belseja' benách ka' neda'. Jesús, Benne' Criston', bséja'kze' neda', na' Xažo Dios, Bennen' besbane' Jesusen' lo yeja' got, bēnlene' le' tzen. ³ Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wkán' žie' yichj lǎzdo'le. ⁴ Jesús na'kze, Benne' Criston', bde kwine' lo yeja' got ni'a che doja' da' wbága'žo, na' beslé' žo'o lo da' kegle da' žaken ža ni zoažo na'a. Bene' ki dan' goken da' gónekzele Xažo Dios. ⁵ Ga'n zénteze Dios! Ka'kze gaken.

Toze nak diža' chawe' kan nak che Jesús, Benne' Cristo

⁶ Žebánle'ela' kan žonle le'e, dan' la' zká'ntele Dios. Le' bliže' le'e nich gakte che leze' dan' Jesús, Benne' Criston', be' laže'e žo'o, san na'a žénelele si' lo na'le to diža' chawe' yoble. ⁷ Da' li bi zoa yetó diža' chawe' san zchalja' ki dan' zej nnita' benne' ka' zchíxgake' lježžo ka', na' ženegekle' wchágake' diža' chawen' kan nak che Benne' Criston'. ⁸ Cha' zoa no benne' zchalje' to diža' chawe' da' bi naken tlebe len dan' bchaljito' neto' lawle le'e, znnabla' Dios wsaka' zi'e bennen'. Žala' wsa-ka' zi'e nedkza' cha' gona' ki, na' cha' to wbás che ya'abá gone' ki, Dios na'kze wsaka' zi'e le'. ⁹ Ba wnikza' ki zga'ale, na' na'a znnia' ki da' yoble: cha' zoa no benne' zchalje' to diža' chawe' da' bi naken tlebe len dan' ba wzí' lo na'len, znnabla' Dios wsaka' zi'e bennen'.

¹⁰ Žžéklele žénela' gaple neda' ba la'ne kate' zchalja' ki? O'o. Žénela' yežoja' chawe' law Dios. Žžéklele žénela' chaz lǎže'gak benách ka' neda'? Chela' yénela' chaz lǎže'gak benách ka' neda', bi gaka' wen žin che Benne' Criston'.

Ka beyák Pablo benne' wbás che Benne' Cristo

¹¹ Na'a, žala' nnézlele da' ni, zí'na'do' ka'. Diža' chawen' dan' zchalja' bi zan' lo yichj lǎzdo'gak benách ka'. ¹² Kege no benne' bdie' diža' chawen' lo na'a, na' kege no benne' bsdlen' neda'. Jesús, Benne' Criston', bzejní'ikzele' neda' kan nak diža' chawe' chien'. ¹³ Ba bēnkzelele kan bena' neda' zga'ale katen' nzi' lo na'a kan zka'n zengak benne' judío ka' Dios. Nnézkzelele kan bena', katen' wžia' lǎže'li'a benách ka' che Dios,

benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' gónela' wžia' yi'a légake'. ¹⁴ Kan zka'n zengak benne' judío ka' Dios, benža' neda' ka' yeláte'ze bdachgak lježa' benne' judío ka', benne' ka' zjake' yiz ka' zeyá'a neda', dan' wzí'že lo na'a neda' ka' légake' da' bdegak xa' wdé cheto' ka' lo na'to' kan bénteze bēngake'. ¹⁵ Ki goka' neda', san dan' nak Dios ži'i laže', wžekze' neda' zga'ale kate' bi na' galja', na' bliže' neda' nich gona' xchine'. ¹⁶ Naž, katen' gónekzele Dios, bene' ga' bēnbi'a ži'ne', Bennen' bsele'e neda' nich chezenla' benách ži'to' ka' diža' chawen' kan nak chie' le'. Katen' bene' da' ni, bi bejtilja' no benne' nake' benachze nich wsedle' neda', ¹⁷ na' bi wyá'a lo yež Jerusalén nich chejwía' benne' ka' gókgake' wbás ka' che Benne' Criston' zgá'alegake' ka' neda', san wyá'a gan nbab Arabia, na' wdé na' beyá'a lo yež Damasko.

¹⁸ Ka' goken, katen' ba wdé chonne yiz wyá'a lo yež Jerusalén, na' bejwía' Bedw, na' bgá'nlena' le' xda' ža. ¹⁹ Katen' wzóa' ga' na' bi bje'ela' yetože benne' wbás che Benne' Criston'. Toze Jakob, biche' Xanžon' bje'ela'-ne'. ²⁰ Da' ni da' zzoja' chele naken dot da' li. Nnézkzele Dios bi žon laža'a.

²¹ Wdé na' wyá'a, na' wdía' lo yež ka' da' zej nbaben Siria, na' da' ka' zej nbaben Silisia. ²² Kate' ža ka' lježžo ka' zej nake' che Benne' Criston' gan nbab Judea bi bēnbia'gake' neda'. ²³ Belyenle' toze dan' bchaljgak yezika' benách ka' kan nak chia' neda', na' wnnágake': "Bennen' wžia' laže'e žo'o zga'ale, zze diže'e na'a che da' žejle'žo, dan' gónele' wžia' yi'e." ²⁴ Ka' goken, bka'n zēngake' Dios ni'a che da' žona' neda'.

Yezika' benne' wbás ka' che Jesús zzi' lo ná'gake' Pablo

2 Kate' ba gok xda' yiz, wyá'alena' Bernabé, na' belá'a lo yež Jerusalén, na' bchi'a xkwide' Tito, bin' bēnlenbe' neda' tzen žin. ² Wyá'a ga' na' dan' bloe'el Dios neda' žala' cha'a ga' na'. Katen' bla'a ga' na', na' cheja'ale bcháljlēna' benne' ka' nzi' lo ná'gake' žin che Benne' Criston', na' bzenla' légake' kan nak diža' chawen' da' zzenla' benách ži'to' ka'. Ki bena' dan' gónela' bi ga'n dáche'ze žin da' ba bena', na' žin da' žona' na'a. ³ La'kze xkwide' Titon', bi lježan', bi nakbe' benne' judío, bi ben byéngake' chog lo xpéla'be' dan' nak bian' no benne' byo nzi' lo ne'e xtiža' Dios kan žón-teze žongak benne' judío ka'. ⁴ Da' li, ba le benách ka' wnníta'gake' ga' na', benne' žilj laže' ka', na' wnnágake' zej nake' lježžo ka', gónegekle' gon byéngake' chog lo beja' che xkwide' Titon' dan' nak bian'. Benne' ki zbí-ga'gake' gan zoažo žo'o, na' zwiágake' kan žonžo nich

nnézgekle' kan belažo lo na' da' bchi'le Moisés. Belažo dan' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston'. Gónegekle' gon byéngake' yeyakžo da' yoble ka benne' ka' zej ndo'e lo na' xtiža' Moisés na'. ⁵ Nitó chí'ido'ze, bi be'to' légake' latje. Ki bento' nich gape chí'ito' da' nak dot da' li che diža' chawen' nich gak yebélenlžon.

⁶ Benne' ka' žeklžo nzi' lo ná'gake' žin che Benne' Criston' bi bchi'igekle' neda' nitó da' kobe. Bi že' laža'a kan zej nake', dan' bi zchi'a laže' Dios žo'o kan zchi'a láže'gak benách ka' žo'o. ⁷ Bi bchi'igekle' neda' nitó da' kobe, dan' gókbe'egekle' Dios bdie' lo na'a žin chie' da' žona', nich chejzenla' benách zi'to' ka' diža' chawen', tlebe kan bde Dios lo na' Bedon' žin chie', na' zzenle' benne' judío ka' diža' chawen'. ⁸ Dios, len yeja' wak chie', bene' neda' wbás chie' nich wsedla' benách zi'to' ka', tlebe kan bene' Bedon' wbás chie' nich wsedle' le' benne' judío ka'.

⁹ Jakob len Bedon', na' Zwa, benne' ka' žeklžo nzi' lo ná'gake' žin che Benne' Criston', gókbe'egekle' bde Dios lo na'a žin ni. Che len wzí' lo ná'gake' neda' len Bernabé, na' bento' toze diža' chjento' xchin Dios gan nníta'gak benách zi'to' ka', neda' len Bernabé, na' lé-gake' góngake' xchin Dios gan nníta'gak benne' judío ka'. ¹⁰ Góta'yoegekle' neto' toze chejsá' láže'to' gáklento' benách yache' ka', na' da' ni že' láže'teza' žona'.

Pablo bdiže' Bedw lo yež Antiokía

¹¹ Naž kate' blá' Bedon' lo yež Antiokía, bdiža'-ne', dan' bchixle' kan bene'. ¹² Ka' goken dan' zga'ale bdáwlene' benách zi'to' ka' tzen, na' bene' ki na' zejte bžingak baže benne' ka' zej nake' toze len Jakob. Naž wzó lawe' žebige'e, na' biž bdáwlene' benách zi'to' ka' tzen dan' bžebe' bi da' gongak benne' ka' nzi' lo ná'gake' žóngake' ga chog lo beja' chegak benne' byo, benne' zi'to' ka', kan zna da' bchi'le Moisés. ¹³ Naž yebaže benne' judío ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', bénlengake' Bedon' tzen kan žone' lo yeja' zžebe chie', na' ka' goken ga bžinte lezka' bžebe Bernabé, na' le' bénlene' légake' tzen. ¹⁴ Naž kate' bje'ela' bi žóngake' kan zna da' nake' dot da' li da' žsedle diža' chawen' žo'o, na' goža' Bedon' lawgak yógo'te benne' ka' che Benne' Criston' wnníta'gake' ga na', na' wnnía': "Nako' le' benne' judío, san žono' le' kan žongak benách zi'to' ka', na' kege kan žongak benne' judío ka'. žBiž chen' žénelo' gon byeno' gongak benách zi'to' ka' kan žongak benne' judío ka'?"

Želagak benne' judío ka' dan' žejlé'gake' che Jesús kan želagak benách zi'to' ka'

¹⁵ Lezka' goža' Bedon': "Žo'o nakžo benne' judío ka' dan' xa xna'žo ka' zej nake' benne' judío ka', na' kege nakžo benách zi'to' ka', benne' bi zej nónbi'e Dios. ¹⁶ Nnézkželžo nitó benne' bi yeyake' chawe' law Dios dan' žone' kan zna da' bchi'le Moisés. Toze yeyák chawe' lawe' le' no benne' žejli'e che Jesús, Benne' Criston'. Lezka' žo'o bejle'žo che Jesusen', nich beyakžo chawe' law Dios, na' kege dan' žonžo kan zna da'

bchi'le Moisés na'. Bi yeyák nitó benne' chawe' law Dios dan' žone' kan zna da' bchi'le Moisés na'. ¹⁷ Na'a, žeklžo beyakžo chawe' law Dios dan' žejle'žo che Benne' Criston', san cha' nak bia' nakžo benne' doja' kan zej nak benách zi'to' ka', žžala' nnažo žon Benne' Criston' ga žonžo doja'? O'o. ¹⁸ Cha' že' laža'a yechisa' da' bchi'le Moisés da' ba wdé chen, da' ni nak bian' zka'n ditja' da' znnakze Dios."

¹⁹ Dan' bi gok gona' kan zna da' bchi'le Moisés na', gok chia' ka ba nata'. Dan' nake' ki, ba belá' na'a lo na' da' bchi'le Moisés nich soa' nbana', na' nich gona' kan znnakze Dios. ²⁰ Nak chia' ka ba gótljena' Benne' Criston' tzen le'e yag kroze gan gote' le'. Che len kege nedkza' zoa' nbana', san zoa nban Benne' Criston' lo yichj lážda'wa'. Kan nake', zoa' nbana' na'a, nake' dan' žejli'a che ži'n Dios, Bennen' bží'ile'ele' neda', na' bde kwine' lo yeja' got lo wlaza' neda'. ²¹ Bi žénela' wzó'a' cheja'ale da' žonnze Dios chežo. Chela' gak to benne' yeyake' chawe' law Dios, dan' žone' da' zna da' bchi'le Moisés na', naž dáche'ze got Benne' Criston'.

Da' zna da' bchi'le Moisés, na' da' žejle'žo che Benne' Cristo

3 žLe'e, benne' bi nnezle ka'! žLe'e, benne' Galasia ka'! žWzóa no benne' bene' chele yeja' wžá' nich biž gonle kan zna da' nake' dot da' li? Gaze lo de bzenlto' le'e da' žata' chežo dan' got Jesús, Benne' Criston', le'e yag kroze. ² Le wchebe neda' da' ni. žBedjsoalen Dios Be' La'y le'e dan' benle kan zna da' bchi'le Moisés na' o dan' bejle'le diža' chawen' da' bénlele? ³ žNakxkze goken nakle benne' bi nnezle ki? Wzó lawle nakle che Dios dan' zoalen Dios Be' La'y le'e. žŽéklele žakze chele gak gonle ga gak dot li laže' kan nakle che Dios? ⁴ žDáche'ze gok chele yógo'te dan' wzáka'le? žBi goken ki! ⁵ Kate' Dios žsele'e Dios Be' La'y nich yedjsóalene' le'e, na' žonne' le'e latje gonle yeja' wak che ya'abá ka', žžone' ki dan' žonle kan zna da' bchi'le Moisés na' o dan' žejlé'zele diža' chawen' da' bénlele?

⁶ Nyejw le'e yiche la'y da' znan: "Bran bejli'e che Dios, na' Dios wnné' nake' chawe' lawe' le' dan' bejli'e chie'." ⁷ Che len žala' nnézlele, benne' ka' žejlé'gake' che Dios, légakze' zej nake' da' li za'só Bran na'. ⁸ Nyejw le'e yiche la'y, da' blá' lawn zga'ale kan gon Dios, dan' znan, benne' zi'to' ka', benne' chejle'gake' chie' le', gákgake' chawe' lawe' le'. Che len Dios bloe'ele' Bran na' zga'ale kan nak diža' chawen', na' wnné': "Lo na' za'só gon chawa'a benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga." ⁹ Ki nake', Bran na' bejli'e che Dios, na' Dios wnné' nake' chawe'. Lezka' na'a, Dios žone' chawe' yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie' le'.

¹⁰ Zej nbaga' zia benne' ka' žxen láže'gake' yeyák-gake' chawe' law Dios dan' žóngake' kan zna da' bchi'le Moisés. Ki nake' dan' nyejw le'e yiche la'y da' znan: "Zej nbaga' zia yógo'te benne' ka' bi žóngake' dot da' zna xtiže'e." ¹¹ Na'a, nak bia' bi yeyák nitó benne' chawe' law Dios dan' žone' da' zna xtiže'e, dan' nyejw le'e yiche la'y da' znan: "Soa nban bennen' beyake' chawe' law Dios dan' žejli'e chie' le'." ¹² Kan

žeyák chawe' law Dios no benne' žejl'e che Benne' Criston' nžan' kan nak che benne' žxen laže'e yeyake' chawe' lawe' le' dan' žone' kan wnná Moisés na'. Nyejw le'e yiche la'y da' žnnan: "Soa nban no benne' žone' dot da' žnna xtiže'e."

¹³ Benne' Criston' beslé' žo'o lo na' da' zchogen chežo gatžo da' nyejwn le'e xtiža' Moisés na', dan' bi'e latje wžóg chie' gate' lo wlazžo žo'o. Ki naken, dan' nyejw le'e yiche la'y da' žnnan: "Zej nbaga' zia yógo'te benne' ka' zej de'e to le'e yag." ¹⁴ Ka' goken che Benne' Criston' nich gak gon Dios kan bchebe laže'e gone' che Bran, katen' wnné' gon chawe'e benách zi'to' ka' lo na' Jesús, Benne' Criston', nich gak gone' ga yedjsoalen Dios Be' La'y žo'o cha' chejle'žo chie' le', kan bchebe laže' Dios gone'.

Da' bchi'le Moisés žo'o, na' da' bchebe laže' Dios gone'

¹⁵ Na'a, zí'na'do' ka', žapa' le'e to da' žsaka' leba', to da' žaken chežo, na' žnnia': Kate' chope benne' ka' ba béngake' toze xtiža'gake', na' ba ben chóchgake' dižan', naž bi gak nitó benne' wché'en, na' bi gak no benne' wzanen'. ¹⁶ Dios bchebe laže'e to da' gone' che Bran, na' che ža'sóe'. Gan nyejw le'e yiche da' ni, bi žnnan: "ža'sóe' ka'", da' zchaljen chegak benne' zan, san žnnan: "che ža'sóe'." Da' ni zchaljen che toze Benne', Benne' Criston'. ¹⁷ Da' ni žénela' nnia': Dios bene' toze diža' len Bran na', na' bchebe laže'e gone' kan žnna da' wnné'. Na'a, da' nyejw le'e xtiža' Dios, da' bchi'le Dios benne' judío ka' tape gaywá' chi žoa yiz wdé katen' gože' Bran na' dan', bi gak yeká'an dan' bchebe laže' Dios gonen', na' bi gak wsožen. ¹⁸ Na'a, cha' žala' gonžo kan žnna xtiža' Moisés na' nich si'žo da' bchebe laže' Dios gonze', biž naken to da' bchebe laže'e gonze'. Dios žonze' ki dan' bchebe laže'e gone' ki che Bran na'.

¹⁹ Cha' ki naken, žbiž chen' bchi'le Dios benách ka' da' nyejwn lo da' bzoj Moisés na'? Dios bchi'le' benách ka' ki nich gak bia' zia da' zej nbage'e, san goken ki toze kate' bžinte ža na' bla' law ža'só Bran na', Bennen' bchebe laže' Dios wnezjwe' chie'. Da' nyejwn lo xtiža' Dios bsele'en yežlyó nga lo na'gak wbás che ya'abá ka', na' Moisés bdie' dižan' lawgak benách ka'. ²⁰ Kate' toze benne' zoa da' zchebe laže'e gonen', bi žon byenen soa no benne' wdíe' dižan', na' Dios, toze' nake'.

Biž chen' gož Dios benách ka' góngake' da' zej nyejw lo da' bzoj Moisés

²¹ Na'a, kan nak da' nyejwn lo xtiža' Dios, žnaken tlebe len dan' bchebe laže' Dios gone'? O'o. Chela' bchi'le Dios žo'o gonžo da' gak gonen ga soažo nbanžo to chi'ize, naž gak yeyakžo chawe' law Dios cha' gonžo kan žnna xtiže'e. ²² San da' nyejwn le'e yiche la'y žnnan yógo'težo nbága'žo do'la'. Ki naken nich gak si'žo dan' bchebe laže' Dios gata' chežo cha' chejle'žo che Jesús, Benne' Criston'.

²³ Kate' bi na' žin ža gak chejle'žo che Benne' Criston', da' žnna xtiže'e bchi'len žo'o, kan zoa da' zchi'len to benne' nyejwe' liž ya. Ka' goken na' zejte ža gok bia'

gak yeyakžo chawe' law Dios cha' chejle'žo chie' le'.

²⁴ Ki naken, da' žnna xtiža' Dios bchi'len žo'o, na' goken chežo ka to benne' bsdle' žo'o na' zejte ža bløe' law Jesús, Benne' Criston', nich gak yeyakžo chawe' law Dios cha' chejle'žo chie' le'. ²⁵ Na'a, dan' ba bžin ža gak yeyakžo chawe' law Dios cha' chejle'žo che Benne' Criston', dan' bsdlen žo'o biž zchi'len žo'o.

²⁶ Yógo'tele le'e nakle ži'nkze Dios dan' žejle'le che Jesús, Benne' Criston', na' ba nakle toze len le'. ²⁷ Yógo'te benne' ka', benne' bezóagake' nis nich yeyák-gake' toze len Jesús, Benne' Criston', ba beyák-gake' kan nakkze' le'. ²⁸ Biž zej nžoj chople benne' judío ka' len benne' zi'to' ka', na' biž zej nžoj chople benne' ndo'w ka' len benne' ka' bi zej ndo'e, na' biž zej nžoj chople benne' byo ka' len no'le ka'. Kate' beyakle toze len Jesús, Benne' Criston', yógo'tele lezka' beyakle toze len lježle tole yetole. ²⁹ Na'a, cha' nakle che Benne' Criston', lezka' nakle ža'só Bran, na' nzi'le dan' bchebe laže' Dios wnezjwe' che Bran na'.

4 Da' ni naken da' žénela' nnia': Kate' ne zbez to xk-wide' byo ža wloé'e law xabe' ba žeyála'be' si'be' da' žala' wka'ne' chebe', ne nakbe' ka to bi' ndo'w, la'kze da' li yógo'te gaken chebe'. ² Kate' ne zejbe' yiz kwide' chebe', zej nnita' benne' ka' zchi'igekle' lebe', na' žkóngekle' žin da' žala' gaken chebe' na' zejte ža ba bdixjw xabe' chebe'. ³ Lezka' žaken chežo. Katen' gokžo ka xkwide' ka', da' žónteze žongak benách ka' che yežlyó nga bchi'igeklen žo'o. ⁴ Naž kate' bza'a ža, Dios bsele'e ži'nkze' nga. Goke' ži'n to no'le kan nakžo žo'o, na' da' žsédgekle benne' judío ka' bchi'igeklen le'. ⁵ Ka' goken chie' nich gok beslé' benne' ka' zchi'le xtiža' Moisés na' lé-gake', nich gak yeyakžo žo'o ži'nkze Dios.

⁶ Nich gak bia' ba nakle ži'nkze Dios, le' bchize' Dios Be' La'y lo yichj láždo'le, na' lezke' zcháljlene' Dios lo wlazle le'e, na' žnne': "Xe." ⁷ Ki naken, ba nakle ži'nkze Dios, na' biž nakle ka benne' ndo'w ka'. Na'a, dan' nakle ži'nkze' le', Dios na'kze ba bchebe laže'e gonne' chele da' naken chie', dan' nakle toze len Benne' Criston'.

Pablo že' laže'e benne' Galasia ka' žejlé'gake' che Jesús

⁸ Katen' bi na' gónbia'le Dios, gokle ka benne' ndo'w ka', na' bka'n zenle lo'a ka'. Bi zej nak lo'a ka' dios ka'. ⁹ Na'a, dan' nónbia'le Dios, o wak nnažo: dan' nonbia' Dios le'e, žbiž chen' žénelele yeyo'ole lo na' xtiža' Moisés na', da' bi žáklenen nitó benne'? žénelele gake' da' yoble benne' ndo'w ka', nich gonle kan žnna xtiže'e? ¹⁰ Žka'n zenle to yetó ža, na' to yetó byo', na' to yetó da' žaken, na' to yetó yiz. ¹¹ Žžeba' da' gak chele. Bena' žin gan zoale le'e nich gónbia'le da' naken dot da' li. žBeyák dáche'ze žin da' bena'? ¹² Žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', gakle kan naka' neda', dan' ba belá' lo na' dan' wnná Moisés na'. Ki žala' gonle dan' beyaka' neda' kan gokle le'e. Bi be da' zia benle chia' neda'.

¹³ Ba nnézkzelele biž chen' wzó lawa' zchalja' diža' chawen' gan zoale le'e. Bchaljan' ga na' dan' gókl'ia' yižwé'. ¹⁴ Bi bka'nle neda' ka'ze, na' bi bzoale neda' che'la'ale la'kze bgótelele ni'a che yižwé' chian'. Wdapple

neda' ba la'ne, toze kan gaple ba la'ne to wbás che ya'abá, o kan gaple ba la'ne Jesús na'kze, Benne' Criston'. ¹⁵ Bebél'e'elele ža na'. ěBizkze goken chele dan' biž žaken ki chele? Da' ni gak nnia' kan goken chele: Chela' gok to da' sáke'le gonle, na' kweje yej lawkzle, na' gonnlen chia' neda'. ¹⁶ Na'a, ěžék'lele beyaka' to benne' bi žle'e'le' le'e chawe' dan' goža' le'e káteze naken?

¹⁷ Benne' ka' zchíxgake' le'e že' láže'gake' le'e, san kege nich gaken chawe' chele. Žénegekle' góngake' ga kwey yichje neto', na' we' láže'le légake'. ¹⁸ Na'a, chawe' naken soa no benne' že' laže'e le'e, san toze cha' naken nich gak chawe' chele. Ki že' láže'teza' le'e, na' kégeze kate' ne zóalena' le'e. ¹⁹ Le'e, zína'do' ka', kan žak che to no'le za' galj bi' že'n chie', zžáka'li'e, lezka' zžáka'li'a neda' da' yoble ni'a chele le'e kate' žinže ža gakle dot kan nak Benne' Criston'. ²⁰ Žak láže'li'a sóalena' le'e na'a nich gak wcháljl'ena' le'e to diža' nža', dan' že' zedla' ni'a chele.

Da' žsedle da' goken che Agar, na' che Sara, zo'le Bran

²¹ Na'a, nólele le'e žénelele wdé kwinle lo na' da' bchi'le Moisés na', le wia da' ni da' nnia'. ěBatkle bze nagle da' zžna xtiža' Moisés na'? ²² Lo xtiže'e zžnan ki: "Wnníta'gak chope xkwide' byo ka' che Bran. Tobe' gokbe' ži'n to no'le ndo'w, na' yetobe' gokbe' ži'n to no'le bi ndo'e. ²³ Ži'n no'le ndo'w na' goljbe' lo ni'a lo na' to benne' kan žaljgak yógo'te xkwide' ka', san ži'n no'le bi ndo'e na' goljbe' dan' bchebe laže' Dios gone' ga galjbe'." ²⁴ Da' ni naken to da' žsaka' leben. Kan gok chegak chope no'le ki žsedlen kan zej nak chope diža' nžag, da' ka' Dios bénjl'ene' benách ka'. To diža' nžag na' naken da' ben Dios law ya'a Sinaí, na' da' goken che Agar, no'le ndo'w che Sara žloe'elen kan naken. Benne' ka' zej nzi' diža' nžag ni zej nake' ka' ži'n Agar na', na' zej nake' ka' benne' ndo'w ka' lo na' diža' nžag na'. ²⁵ Da' gok Agar na' lezka' žloe'elen kan nak ya'a Sinaí, dan' žen' gan nbab Arabia, na' lezka' žloe'elen kan nak yež Jerusalén dan' žen' na'a ža, dan' naken ka' to benne' ndo'w tzen len benne' ka' zej nnite'e lo yežen'. ²⁶ San bi ndo'gak benách ka' che Jerusalén na' da' žen' ya'abá che Dios, na' žo'o ni nakžo benách wláž ka' che yežen'. ²⁷ Nyejw le'e yiche la'y da' zžnan:

Bebél, no'le wbiž, bi zoa ži'no'.

Lo yeja' žebél chio' wžéžeya'a,

la'kze batkle gok chio' da' zžáka'kze to no'le za' galj bi' že'n chie'.

Bebél la'kze nbej yichjgak benách ka' le',

dan' Dios gone' ga yánle'eže ži'no' ka'

ka' xkwide' ka' che no'len' zóalene' benne' byo chie'.

²⁸ Zína'do' ka', žo'o ni nakžo kan gok Isaak, ži'n Bran. Nakžo ka' za'só Bran na', xkwide' ka' bchebe laže' Dios gáljgakbe' chie'. ²⁹ Kate' ža ka', xkwiden' goljbe' kan žaljgak yógo'te xkwide' ka', wžía láže'be' xkwiden', bin' goljbe' ni'a che yeja' wak che Dios Be' La'y. Lezka' žaken chežo na'a, želbía láže'gak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga žo'o. ³⁰ Na'a, ěbizkze zžna da' nyejw le'e yiche la'y? Ki zžnan: "Bebél no'le ndo'w na' na'le tzen

len ži'ne', dan' bi gak si' ži'n no'len' tzen len ži'n no'le bi ndo'e da' bchebe laže' Dios gatan' che ži'n no'le bi ndo'e na'." ³¹ Ki naken, zína'do' ka', bi nakžo kan gok ži'n no'le ndo'w na'. Žo'o nakžo ka' ži'n no'le bi ndo'e na'.

Le gape chi'i kwinle, nich ga'nle lo yeja' želá

5 Ba belažo dan' beslá Benne' Criston' žo'o. Le soa choch cha', na' le ga'n lo yeja' želá na'. Bi wzóa kwinle da' yoble lo na' da' bchi'le Moisés na', nich bi gakle ka' benne' ndo'w ka' chen.

² Le wzé nag da' zžnnia'. Neda', Pablo, žapa' le'e cha' gonnle no'le benne' latje choge' lo beja' chele kan zžna da' bchi'le Moisés na', bi yebél'enlele da' ben Benne' Criston'. ³ Da' yoble žénela' yapa' no'le benne' byo žwe'e latje no'le benne' choge' lo xpele'e da' ni, žon byenen gone' dot da' zžna da' bchi'le Moisés na'. ⁴ Nólele le'e žék'lele yeyakle chawe' law Dios dan' žonle kan zžna xtiža' Moisés na', ba bkwáslenle Benne' Criston'. Ba bsanle da' žonn Dios chežo. ⁵ Žo'o ni žxen láže'žo yeyakžo chawe' law Dios ni'a che yeja' wak che Dios Be' La'y dan' žejle'žo che Benne' Criston'. ⁶ Cha' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston', bi be zaka' cha' nžog lo beja' chežo kan zžna xtiža' Moisés na', o cha' bi nžog ki lo beja' chežo. Da' záka'že naken chejle'žo che Benne' Criston', da' gonen ga ži'ilžo lježžo ka'.

⁷ Cháwe'do' gok kan wzó lawle žonle ža na'. ěNakxkze goken bka'nle da' naken dot da' li? ⁸ Dios, Bennen' bljže' le'e, bi ben byene' benle ki. ⁹ Bi gal' láže'le da' zžnan: "Láte'ze kwa zichj che yet xtil žonen ga chaž dot kwa da' nzin' kwa zichjen'." ¹⁰ Dan' nakžo toze len Xanžon', žxen laža'a kan nak chele, sa' láže'le tlebe kan zža' laža'a neda', na' Dios wsaka' zi'e bennen' zchixe' le'e, nóte'teze benne' nake'.

¹¹ Na'a, kan nak chia' neda', zína'do' ka', zej nnita' benne' ka' zžnágake' žsedla' benách ka' ža'la' chog lo beja' chegak benne' byo ka' kan zžna da' bchi'le Moisés na'. Cha' žona' ki, ěbiž chen' želbía láže'gak benne' judío ka' neda'? Chela' žsedla' ki, bi ža'a nitó benne' neda' dan' zchalja' kan got Benne' Criston' le'e yag kroze. ¹² Kan nak chegak benne' ka' zchíxgake' le'e, benne' ka' žénegekle' chog lo beja' chele, žak laža'a chóggake' to čhi'ize kwíngake'.

¹³ Kan nak chele, zína'do' ka', Dios bljže' le'e nich gakle benách nla ka'. Bi wkónlele žin yeja' želá na' nich gonle kan zžan láže'zele, san nich gonle žin che lježle tole yetole, dan' nží'ilele lježle ka'. ¹⁴ Yógo'te da' zžna xtiža' Dios žon bennen' žone' kan zžna xtiža' Dios da' zžnan: "Ža'la' ži'ilo' lježo' kan nží'il kwino'." ¹⁵ Na'a, cha' zžnele che lježle tole yetole, da' žonle naken kan žongak beko' yixe' snia ka', bia ka' žáwya'agakba', na' žáw-gakba' ljéžgakba' ka'. Cha' ki žonle, le gape chi'i kwinle nich bi wžía yi'le lježle tole yetole.

Da' žonžo žakze chežo, na' da' žon Dios Be' La'y lo yichj lázdo'žo

¹⁶ Da' ni žapa' le'e: le we' laže' gonle da' žénele Dios Be' La'y, na' naž biž gonle kan žénelele lo yela' benachze chele. ¹⁷ Da' žénelžo gonžo lo yela' benachze chežo bi naken tlebe len da' žénele Dios Be' La'y gonžon, na' da' žénele Dios Be' La'y bi naken tlebe len da' ka' žénelžo gonžo lo yela' benachze chežo. Da' chopen ki, bi zej naken tlebe, na' che len bi gak gonle kan žénekzelele. ¹⁸ Na'a, cha' žonle kan žénele Dios Be' La'y, biž yo'ole lo na' da' bchi'le Moisés na'.

¹⁹ Zej nak bia' da' žongak benách ka', benne' ka' žón-gake' kan žénele yela' benachze chégake':

Žka'n dítjgake' yela' zchag na'.

Žóngake' da' zinnj, na' da' kegle, na' da' bi naken chawe'.

²⁰ Žka'n zéngake' lo'a ka', na' žóngake' yela' wzá'.

Bi žlé'egekle' ljéžgake' ka' chawe', na' želdí-léne' lé-gake'.

Žgé'egekle' ljéžgake' ka', na' želžé'e.

Žze láže'gake' da' kegle.

Želžój chópégake', na' zbéjgake' chela'ale benách ka'.

²¹ Ždan láže'gake' yela' gape, na' žótgake' benách ka'.

Želzožle', na' žáwle'egake'.

Ždetlen žóngake' da' ka' žóngake'.

Da' zan da' ki žóngake'. Neda' zchi'la' le'e na'a nich bi gonle ki, kan bchi'la' le'e zga'ale, znnia': benne' ka' žón-gake' ki bi gak cházgake' gan zna bia' Dios.

²² Na'a, nak bia' Dios Be' La'y žone' žin lo yichj láz-do'žo dan' žonžo ki:

Nži'ilžo lježžo ka', na' žebéle'elžo.

Žga'n ži yichj lázdo'žo, na' zbezžo zen laže'.

Že' láže'žo lježžo ka', na' nakžo ži'i laže'.

Žonžo kan znažo.

²³ Nakžo gaxjw laže', na' zna bia'žo kwinžo.

Da' bchi'le Moisés žo'o bi zži'il che da' ki. ²⁴ Benne' ka' zej nake' che Benne' Criston' biž žóngake' kan žénekzegekle', na' bi žóngake' da' zdanze láže'gake' lo yela' benachze chégake'. ²⁵ Dios Be' La'y nbánlenžo. Lekze' žala' nna bi'e žo'o kan nak yógo'te da' žonžo.

²⁶ Bi žala' wká'n zen kwinžo, na' bi wcha'žo lježžo tožo yetožo, na' bi ge'elžo lježžo tožo yetožo.

Žala' gáklenžo lježžo ka'

6 Na'a, zí'na'do' ka', cha' lé'elele žon to lježle doľa', naž nólele le'e zoalen Dios Be' La'y le'e, žala' gonle ga yeyát laže' bennen', san žon byenen gonle ki lo yela' gaxjw laže' chele, na' le gape chi'i kwinle nich bi gon da' xiwe' ga bága'le doľa'. ² Le gaklen lježle tole yetole kan nak ywa' da' nbága'le. Cha' gonle ki, na' gonle kan zna da' gož Benne' Criston' žo'o gonžo.

³ Cha' zoa no benne' žekle' nake' benne' zen, san bi be nake', benne' ni žon láže'le' la' kwinze'. ⁴ To to benne' žala' wie' binlo da' žonkze'. Naž cha' yežoje' chawe', gak wká'n zen kwine' kan nak da' ba bene', na' bi gon byenen wie' kan bengak yezika' benách ka' cha' bene' le' da' nakže chawe' o bi bene' ki. ⁵ To to benne' žala' we'e da' besbaga' Dios le'.

⁶ Cha' zoa no benne' žsedle' le'e diža' chawen', žala' wnéziwle bennen' žsedle' le'e late' da' den chele.

⁷ Bi gon laže'l kwinle, dan' bi gak gon láže'lele Dios. Yelaple kan nak da' gozle. ⁸ Cha' da' žazle zej naken da' ka' žonle kan zdanze láže'le lo yela' benachze chele, na' da' yelaple gaken yela' got. Cha' da' žazle zej naken da' ka' žonle kan žaz laže' Dios Be' La'y, na' yelaple da' gonn Dios Be' La'y chele, da' naken yela' nban da' zejlí kanne. ⁹ Ki naken, bi žala' wsanžo gonžo da' naken chawe', na' cha' bi yekwasžo, žin ža yelapžon. ¹⁰ Che len, bátteze gata' latje chežo, žala' gonžo da' nak chawe' chegak yógo'te benách ka', na' da' naken blo, žala' gonžo ki chegak lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

Da' bzoj Pablo kate' ze lawte

¹¹ Le wia kato da' zen diža' ni da' zzoja' nga chele len na' kwina'. ¹² Benne' ka' žénegekle' góngake' ga chog lo beľa' chele kan zna da' bchi'le Moisés na', žóngake' ki nich yežóygake' chawe' lawgak benne' judío ka', nich bi kwia' láže'gake' légake' dan' zchálgake' kan got Benne' Criston' le'e yag kroze. ¹³ Na'a, benne' byo ka' nžog lo beľa' chégake' kan zna da' bchi'le Moisés na', bi žóngake' dot kan zna da' bchi'le'. Žénegekle' gón-gake' ga chog lo beľa' chele nich gak wká'n zen kwín-gake' dan' gata' latje chégake' nna biá'gake' le'e. ¹⁴ Kan nak chia' neda', wká'n zena' toze da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', katen' gote' le'e yag kroze. Ni'a che da' ben Benne' Criston' le'e yag kroze, da' žen' yežlyó nga naken chia' neda' ka to da' ba naten, na' bi že' laža'an, na' neda' naka' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga ka to benne' gat, na' bi gak yekwásgake' neda'.

¹⁵ Cha' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston', bi be zaka' cha' nžog lo beľa' chežo kan zna xtiža' Moisés na', o cha' bi nžog ki lo beľa' chežo. Da' záka'kze naken gakžo benách kobe lo yichj lázdo'žo. ¹⁶ Yógo'te benne' ka', benne' žóngake' kan zna da' žsedla' nga, na' yógo'te benne' ka' zej nake' che Dios, znnabla' Dios wká'n žie' yichj lázdo'gake', na' yeyache' laže'e légake'.

¹⁷ Na'a so law, biž gak no benne' gone' ga kwe' zedla' neda', dan' zej že' lo xpeľa'a yiž ka' da' zej nak bian' naka' wen žin che Xanžo Jesusen'.

¹⁸ Na'a, zí'na'do' ka', znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

EFESIOS

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

1 Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox", nakle che Dios, na' žejle'le che Jesús, Benne' Criston', na' zoale lo yež Éfeso. Naka' neda' wbás bseja' Jesús, Benne' Criston', dan' Dios na'kze gónele' gaka' ki. ² Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', we' laže'e le'e, na' wká'n žie' yichj láždo'le.

Da' žonn Dios chežo dan' nakžo toze len Jesús

³ Ga'n zen Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston'! Dan' nakžo toze len Benne' Criston', Dios ba benne' chežo yógo'te da' naken chawe' che ya'abá chie', dan' bsele'e Dios Be' La'y nich yedjsóalene' žo'o. ⁴ Zga'ale kate' ben Dios yežlyó nga, wžekze' žo'o nich gakžo che Leze' ni'a che Benne' Criston', na' nich gakžo benách la'y chie' ka', na' nich gakžo chawe' lawe' Le'. ⁵ Dios bkweze' zga'ale si' lo ne'e žo'o ka' ži'nkze' ka' ni'a che da' gon Jesús, Benne' Criston', dan' wyáz laže'e Le' gone' ki, na' dan' naken da' gónekzele' gone'. ⁶ Žala' wká'n zéntežžo Dios ni'a che da' benne' chežo, dan' bennze' chežo dan' nakžo toze len Ži'ne', Bennen' nži'ile'. ⁷ Benne' Criston' beya'we' žo'o katen' gote' lo wlazžo žo'o nich gak yenít law Dios žo'o che doja' da' nbága'žo. Ki ben Dios dan' nži'ile'ele' žo'o. ⁸ Bloe'ele' law kan nži'ile' žo'o dan' benne' chežo yela' sina' chie', na' yela' žejní'il chie' ⁹ nich gak gónbia'žo da' bkweze' chežo, na' bloe'ele' žo'o da' bgache', dan' bzoakzen' zga'ale gonon' lo na' Benne' Criston'. ¹⁰ Dan' bzoakze Dios gonon' kate' žinte ža, naken gone' ga gaggak toze, na' chazgak lo na' Benne' Criston' yógo'te da' de, da' ka' zej nnitan' ya'abá che Dios, na' da' ka' zej nni-tan' yežlyó nga.

¹¹ Dan' nakžo toze len Benne' Criston', Dios wžekze' žo'o zga'ale nich gak chežo da' naken che Xažo Dios, dan' bkwezen' chežo kan nak da' gónekzele' Le'. Nake' Le' Bennen' žone' yógo'te kan žénekzele' Le'. ¹² Ki ben Dios nich wká'n zenžo-ne' kan nak yela' zen chie', žo'o ni žxen láže'žo Benne' Criston' zgá'aležo ka' yezika' benách ka'. ¹³ Lezka' goken chele le'e. Katen' bénlele diža' da' naken dot da' li, diža' chawen' kan gak yelažo, na' bejle'le che Benne' Criston', na' Dios bzo'e' chele da' nak bian' nakle chie', katen' bchize' Dios Be' La'y lo yichj láždo'le. Dios Be' La'y na' nake' Bennen' bchebe laže' Dios seje'e chežo. ¹⁴ Dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o, nak bia' gak chežo da' naken che Xažo Dios kate' yeyóž yeya'we' žo'o, žo'o na' ba nakžo chie' Le'. Ki naken nich ga'n zen yela' baní' chie'.

Pablo znnable' Dios wzejni'ile' benách ka' che Jesús

¹⁵ Che len, katen' benla' kan žejle'le che Xanžo Je-susen', na' kan nži'ilele yógo'te benách ka' che Dios, na' zejte na'a ža ¹⁶ bi žsana' žapa' Dios: "Žóxkeno'" ni'a chele. Žejsá' laža'a le'e kate' zcháljlena' Dios, ¹⁷ Bennen' nake' Dios che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' nake' Xažo, na' nape' dot yela' wak. Znnabla'-ne' seje'e Dios Be' La'y chele, nich gone' ga gónbia'le Dios dot kan nake'. Dios Be' La'y na' žonne' chežo yela' žejní'il, na' zloe'ele' žo'o da' nakkze Dios. ¹⁸ Znnabla' Dios wzej-ni'ile' le'e lo yichj láždo'le nich gak nnézlele kan nak da' žxen láže'žo, dan' bliže' le'e nich yebélenlelen, na' nich nnézlele kan nak yela' wnni'a che ya'abá che Dios da' gaken chegak benne' ka' zej nake' chie' Le', ¹⁹ na' nich nnézlele kato da' zen nak yela' wak chie', dan' žáklenen žo'o, nolžo žejle'žo chie' Le'. Yela' wak zen ni naken da' bloe'el law Dios ²⁰ katen' besbane' Benne' Criston' lo yela' got, na' bene' ga wži'e kwit li ža chie' Le' gan nake' blo ya'abá che Dios, ²¹ ga na' zna bi'e benne' wnná bia' ka', na' benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia', na' benne' blo ka', na' benne' ka' zej nake' xangak benách ka'. Benne' Criston' nakže' blo ka' yógo'te benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia' yež-lyó nga, na' lo yežlyó da' zan'. ²² Dios bdie' lo na' Benne' Criston' yógo'te da' den nich nna bi'en, na' bzo'e' Le' chegak benách chie' ka' nich gake' Xanžo lo yógo'te da' zej naken chežo. ²³ Benách ka' che Benne' Criston' zej nake' ka' beja' žen chekze', na' žake' Le' dot zen lo beja' žen chie' na'. Žonkze' Le' ga zgólegak dot chawe' yógo'te da' den.

Belažo dan' nži'il Dios žo'o

2 Dios ba benne' yela' nban da' zejlí kanne chele, la'kze zga'ale gokle ka' benne' gat ka' ni'a che doja' da' wbága'le, na' ni'a che da' zinnj da' benle. ² Ža na' benle tlebe kan žongak benách ka' bi zej nake' chawe', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' benle kan gónele da' xiwe', dan' zna bian' lo be'ze, na' zkonlen žin benne' ka' bi žóngake' kan zna xtiža' Dios. ³ Lezka' gokžo yógo'težo žo'o, dan' benžo kan wzeze láže'žo, na' kan wyáz láže'žo lo yela' benachze chežo. Che len wbága'žo doja' law Dios, dan' žonen ga choge' chežo gatžo kan gone' chegak yezika' benách ka'. ⁴ Naž kat-en' gokžo ka' benne' gat ka' ni'a che dojan' da' wbá-ga'žo, Dios besbane' žo'o lo yela' got tzen len Benne' Criston' dan' beyache' láže'le' žo'o, na' bži'ile'ele' žo'o. Belale le'e dan' že' laže' Dios le'e. ⁶ Dios besbane' žo'o

tzen len Benne' Criston' nich gone' ga kwe'žo tzen len Le' gan z'na bi'e ya'abá chie' Le'. ⁷ Katen' ben Dios ki, b'loe'ele' benách ka' zá'gake' kan nak yela' wni'a che da' bennze' chežo, katen' bsele'e Jesús, Benne' Criston', nich gáklene' žo'o, da' nak bian' kan nži'ile'ele' žo'o. ⁸ Belale le'e dan' že' laže' Dios le'e dan' žejle'le che Benne' Criston'. Beslé' le'e, kege dan' zoa da' chawe' da' benle le'e, san dan' naken da' žonze Dios. ⁹ Bi gak nitó benne' wká'n zen kwine' dan' belé', dan' bi belé' ni'a che da' chawe' da' benkze' le'. ¹⁰ Da' nakžo naken da' benkze Dios. Dan' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston', bzoe' žo'o nich gonžo da' naken chawe', da' bkweze' zga'ale nich gonžon.

Že' ži yichj lázdo'žo law Dios ni'a che da' ben Jesús

¹¹ Le chejsá' laže' kan gokle zga'ale. Gokle benách zi'to' ka', na' che len benne' judío ka', benne' želchoge' lo beja' chegak benne' byo ka' da' nak bian' nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, na' z'nágake' zej nake' benne' nžog lo beja' chégake', z'nágake' nakle le'e benne' bi nžog lo beja' chégake'. ¹² Ža na' wzoale zi'to' gan zoa Benne' Criston'. Gokle benne' zi'to' ka' lawgak benách Israel ka', na' bi wzil'le da' chawe' che diža' da' ben choch Dios, dan' bchebe laže'e gata' chegak benách chie' ka'. Wzoale yežlyó nga, na' bi wzóa da' žxen láže'le, na' bi bénbia'le Dios. ¹³ Na'a, nakle toze len Jesús, Benne' Criston'. Zga'ale wzoale zi'to' gan zoa Dios, san na'a Dios ba bnnite' le'e gawze dan' got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o. ¹⁴ Benne' Cristo na'kze zka'n žie' yichj lázdo'žo law Dios. Le' bene' ga beyakgak benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', ka toze benách, na' bsole' yela' zža'a dan' bebejen lé'gake' chople, dan' goken ka to ze'e sibe. ¹⁵ Da' ni ben Benne' Criston' katen' gote' lo wlazžo žo'o, na' bsole' da' ka' zchi'igeklen benne' judío ka', da' ka' zej nyejwn lo da' bzoj Moisés na', na' chope kwe' benne' ka', beyone' lé'gake' toze benách kobe, benne' ka' zej nake' toze len Lekze'. Ki bene', na' bka'n žie' yela' zža'a na'. ¹⁶ Dan' got Benne' Criston' le'e yag kroze, bsole' yela' zža'a na', na' chope kwe' benách ka', beyone' lé'gake' ka toze benách, na' bzoa žie' yichj lázdo'gake' law Dios.

¹⁷ Ka' goken, z'ina'do' ka', bla' law Benne' Criston', na' bchalje' diža' chawen' kan gak ga'ngak cháwe'do' yógo'te benách ka', le'e na' nakle benách zi'to' ka', na' wzoale zi'to' gan zoa Dios, na' lezka' benne' judío ka', benne' ka' nníta'gake' gawze. ¹⁸ Na'a, ni'a che da' ben Benne' Criston', gak bíga'žo law Xažo Dios, dan' zóalenkze Dios Be' La'y žo'o, la'kze nakžo benne' judío ka' o benách zi'to' ka'. ¹⁹ Che len, le'e, benne' zi'to' ka', biž nakle ka benách zi'to' ka', na' biž zoale to yežlyó da' bi naken chele, san nbáblenle benách ka' che Dios. Ba nakle ljež Dios na'kze. ²⁰ Le'e nakle ka to yo'o da' zoan to chi'ize. Nakle ka yej ka' da' zej zoan law len ze'e, da' wlo'ogak benne' wbás ka' che Benne' Criston' len benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. Jesús na'kze, Benne' Criston', nake' ka yej blo che len ze'e na'. ²¹ Dot yo'on' da' nakle le'ekze žasen law len ze'e na', dan' nakkze Benne' Criston', na' yej chen ka' zej nnita' binlo,

nich gaken to yodo' la'y che Xanžon' gan zoakze' Le'. ²² Le'ekze nakle toze len Benne' Criston', Bennen' bn-nite' le'e nich gakle ka to yo'o gan yo'o Dios, dan' zoa len Dios Be' la'y le'e.

Nak Pablo wen žin nich wchalje' diža' chawe'

3 Che len, neda', Pablo, nyejwa' liž ya nga dan' zchalja' che Jesús, Benne' Criston', nich si'le le'e da' chawe' chie', le'e, benách zi'to' ka'. ² Žekla' ba nnézkzelele kan ben Dios, bdie' lo na'a žin da' žona' nich yebélenlele da' žonne' chežo. ³ Dios b'loe'ele' da' bgache' che da' žone' Le', na' bzejni'ile' neda' kan naken. Kan nak da' ni ba bzoja' chele le'e láte'do'ze. ⁴ Kate' go'le diža' ni, na' gónbia'le da' žejni'ila' kan nak da' bgache' kan nak che Benne' Criston'. ⁵ Ža ni'te bi bzejni'il Dios nitó benne' kan nak da' bgache' na', san na'a, lo na' Dios Be' La'y, Dios ba b'loe'ele' law kan naken. Bzejni'ile' benne' wbás ka', benne' ka' bebeje' cheze chie', na' lezka' benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le'. ⁶ Ki z'na da' bgachen': "Ni'a che diža' chawen' si'gak benách zi'to' ka' tzen len benne' judío ka', da' ka' zej naken che Dios, na' yeyákgake' ka toze benách, na' lezka' gata' yela' žebél chégake' tzen len benne' judío ka', da' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake' dan' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston'." ⁷ Dios, lo yela' ži'i laže' chie', bdien' lo na'a neda'. Lo yela' wak zen chie', bene' neda' wen žin chie' nich wchalja' diža' chawe' chien'. ⁸ Néxjwža' neda' ka yógo'te benách ka' che Dios, san Le' benne' neda' latje gaka' wen žin chie' nich wchalja' diža' chawen' gan nníta'gak benách zi'to' ka' kan nak yela' wni'a che Benne' Criston', da' záka'le'en. ⁹ Dios bdie' lo na'a gona' ga gónbia'gekle yógo'te benách ka' kan nak da' bzoakze Dios ža ni'te, dan' naken to da' bgache' che Dios, Bennen' bene' yógo'te da' zle'elžo. ¹⁰ Ka' goken nich gónbia'gekle yógo'te benne' ka' na'a, benne' ka' z'na biá'gake' len benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná' bia' ya'abá che Dios, dot kan nak yela' žejni'il che Dios, kate' lé'egekle' kan zej nak benách ka' che Benne' Criston'. ¹¹ Dios bene' da' ni katen' bene' dan' bzoakze' Le' ža ni'te, dan' bene' lo na' Xanžo Jesús, Benne' Criston'. ¹² Dan' nakžo toze len Benne' Criston', ba nzi'žo latje bíga'žo dot láže'žo law Dios, dan' žejle'žo chie' Le'. ¹³ Che len žáta'yoela' le'e bi gak chope láže'le ni'a che da' zžaka'a neda' nich gákle-na' le'e, dan' gonen ga gak chawe' chele.

Kan nak yela' nži'il che Jesús

¹⁴ Che len zzoa ziba' law Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston'. ¹⁵ Kan lie' Le' lezka' nzi' lagak yógo'te benách chie' ka', benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios len benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga. ¹⁶ Žnnabla' Xažo Dios, lo yela' wni'a da' zenle'e chie', wnezjwe' chele yela' wak che Dios Be' La'y, na' gone' ga gólele lo yichj lázdo'le. ¹⁷ Žnnabla' Benne' Criston' sóateze' lo yichj lázdo'le dan' žejle'le chie' Le'. Žnnabla' Le' gone' ga soale to chi'ize lo yela' nži'il chie', na' bi yechá' yichj lázdo'le kan nži'ilele-ne', ¹⁸ nich gak chejni'ilele tzen len

yógo'te benách ka' che Benne' Criston' kan nží'ile'ele' žo'o gáte'teze na' to chí'ize. ¹⁹ Znnabla' Dios gone' ga gónbia'le yela' nží'il na', da' bi gak gónbia'žo dot kan naken, nich soa dot da' nakkze Dios len le'e.

²⁰ Na'a, i ga'n zen Dios, Bennen' gak gónle'eže' kan gak nnabl'žo-ne' o kan gak sa' láže'žo, na' wkonle' žin yela' wak chie' lo yichj lázdo'žo! ²¹ ;Ga'n zénteze Dios lawgak benách ka' che Benne' Criston', na' law Jesús na'kze, na'a ža, na' yógo'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gak-en.

Dios Be' La'y žone' žo'o toze len lježžo ka'

4 Na'a, neda' žata'yoela' le'e, ne nyejwa' liž ya nga dan' zzoa lia' che Benne' Criston'. Znnabla' le'e gonle dot kan žala' gongak benne' ka' bliž Dios nich gágkake' che leze', kan lezka' bliže' le'e. ² Le gak gaxjw laže', na' ži'i laže'. Le kwez zen laže', na' le we' laže' lježle tole yetole lo yela' nží'il chele. ³ Le we' laže' gák-tezle toze kan ba ben Dios Be' La'y le'e, na' gonle ki lo yela' zga'n cháwe'do' chele da' zóalenen le'e.

⁴ Toze nak beja' žen che Benne' Criston' da' nžagžo žo'o.

Toze nak Dios Be' La'y, Bennen' zóalene' žo'o.

Toze nak da' žxen láže'žo, dan' bliž Dios žo'o nich yebélenlžon.

⁵ Toze nak žanžon', na' toze da' žejle'žo, na' toze da' bezoažo nis.

⁶ Toze nak Dios, Bennen' nake' žažo yógo'težo. Le' zna bi'e yógo'težo, na' zkonle' žin yógo'težo, na' zoakze' le' lo yichj lázdo'žo yógo'težo.

⁷ To tožo nži'žo to yela' wak che Dios kan nak da' benn Benne' Criston' che chežo. ⁸ Naken ki kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Beyepe' ya'abá che Dios, na' bchi'e benne' zan, benne' ka' beslé' lo na' da' xiwe'.

Bdise' chegak benách ka' da' žonnze' chégake'.

⁹ ;Bižkze zejlas dan' znnan: "beyepe'?" Žsedlen žo'o betje' zga'ale, na' ble'e že'le lo yežlyó nga. ¹⁰ Bennen' betje' nake' Bennen' beyepe' žá'teže ya'abale nich besché'e yógo'te len da' nakkze' le'. ¹¹ Benne' Criston' bennkze' che chežo yela' wak chie' ka':

Bi'e baļe benne' ka' latje gágkake' wbás chie' ka'.

Bene' ga zchaljgak yebaļe benne' ka' lo wláz Dios.

Bseļe'e yebaļe benne' ka' chejcháljgake' diža' chawen'. Bnnite' yebaļe benne' ka' nich gape chí'igake' benách chie' ka'.

Wžie' yebaļe nich wsédgekle' benách chie' ka'.

¹² Benne' Criston' bpa'kze' benách chie' ka' nich gak góngake' xchine', nich góngake' ga gágkak dot li laže' benne' ka' zej nake' ka beja' žen chekze' le'. ¹³ Ki gaken na' zejte yeyakžo toze yógo'težo kan žejle'žo che Benne' Criston', ži'n Dios, na' kan nónbia'žo-ne'. Gakžo waļe, na' yeyakžo dot kan nakkze Benne' Criston'. ¹⁴ Biž gakžo ka xkwide' ka', kan zej nak benne' ka' la' zchá'tegake' kan žóngake', na' zej nake' ka to da' zejen law nis yego, o ka to da' zche' bíte'teze be' žaken, na' zzi' lo ná'gake' bíte'teze diža' da' žsedle no benne' lé-gake', bennen' žon láže'le' lé'gake' len yela' sina' chie',

na' žone' ga zchíxgekle benách ka'. ¹⁵ Na'a, dan' nží'ilžo žo'o lježžo ka', žala' wchaljžo da' naken dot da' li nich gak yeyakžo dot kan nak Benne' Criston', na' gakžo toze len le', Bennen' nake' žane dot beja' žen chie', da' nakžo žo'o. ¹⁶ Benne' Criston' žonkze' ga nžag chawe' beja' žen chie', da' nakžo žo'o, na' dot beja' žen chien' nžagen tzen ni'a che da' žon toze beja' žen chien'. Kate' žonžo xchinžo to tožo žo'o, žo'o na' nžagžo beja' žen chien', na' doten zgolén, na' žaken dot li laže', kan zej žakže dot li laže' kan nží'ilžo lježžo ka'.

Yela' nban kobe da' napžo dan' nakžo che Jesús

¹⁷ Lo wláz žanžon' žapa' le'e da' ni, na' zdian' lo na'le, znnia': biž gonle kan žongak benne' ka' bi zej nónbi'e Dios, benne' ka' žóngake' kan želzá' láže'gakze', ¹⁸ na' zej nchol yichj lázdo'gake'. Dan' zej nake' benne' bi nnezle ka', na' zej non ziže lázdo'gake', che len bi zej nzi'e yela' nban da' žonn Dios chežo.

¹⁹ Bi žedo'égekle'.

Bde kwíngake' nich góngake' da' zinnj.

Dot láže'gake' žóngake' yógo'te da' kegle.

²⁰ Benne' ka' bsédgekle' le'e kan nak che Benne' Criston', bi bsédgekle' le'e gonle kan žongak benách ki.

²¹ Da' naken dot da' li da' bénlele kan nak che Benne' Criston', na' da' nakle chie' le', žsédgeklen le'e da' naken dot da' li da' zóalenen Jesusen'.

²² Le nna bia' yela' benachze chele da' gokle zga'ale, dan' znitlen ni'a che yela' zze laže' chele da' kegle dan' ben láže'len le'e.

²³ Le yeyák kobe lo yichj lázdo'le, na' lo be' nákkzele.

²⁴ Le si' yela' benách kobe da' žon Dios kan nakkze' le', dan' zla' lawn dan' žonen ga žonle da' naken chawe', na' da' naken li laže'.

²⁵ Che len, biž gon láže'le. Yógo'težo žala' wchaljlenžo lježžo ka' da' naken dot da' li, dan' nžagžo yógo'težo beja' žen che Benne' Criston'.

²⁶ Ča' ža'le, bi žala' gonle doļa'. Bi ža'le scha. ²⁷ Bi be gonle da' wnné xjon latje da' xiwe' nna bian' le'e.

²⁸ No benne' zbane' žala' wsane' yela' wbán chie', na' cheje' wen žin nich gata' chie' bi da' wnezjwe' chegak benách yache' ka'.

²⁹ Bi nne ži'le, san le nna da' naken chawe', da' gákļe-nen no benne' yenlen', na' gonen ga gak chawe' che bennen'. ³⁰ Bi gonle nyache' laže' Dios Be' La'y, dan' nak bia' nakle che Dios dan' zoaļen Dios Be' La'y na' le'e, na' žin ža yeyož yeslé' le'e lo na' doļa'.

³¹ Le kwas ládjwle le'e:

Yela' zge'el, na' yela' zža'a,

na' yela' zze laže',

na' yela' zdile diža', na' yela' wnné ži',

na' yógo'te da' kegle.

³² Žala' gake ži'i laže', na' yeyache' láže'lele lježle tole yetole, na' yenit lawle che lježle tole yetole, kan ben Dios, benit lawe' chele le'e dan' nakle toze len Benne' Criston'.

Kan žala' gaggak benne' ka' zej nake' zi'n Dios

5 Dan' nakle zi'nkze Dios, na' Le' nži'ile' le'e, le we' laže' gagle kan nake' Le'. ² Kan nak yógo'te da' žonle, žala' ži'ilele lježle ka', kan Benne' Criston' bži'ile'ele' žo'o, na' bde kwine' lo yela' got lo wlažžo žo'o. Ben kwine' ka' to biado' žotžo-ba' law Dios ni'a che doļa' da' nbága'žo. Lezka' goke' ka' to da' zļa' zix, da' žaz laže' Dios, dan' zko'žo lo bkog la'y chie'.

³ Dan' nakle che Dios, bi gonle da' sban, na' bi gonle da' kegle, na' bi dan' láže'le yela' gape. Naž bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele. ⁴ Bi nnale da' sban o da' wen laže' o diža' ka'ze, da' ka' bi žala' gonle, san gakže chawe' ye'le Dios: "Žóžkeno'." ⁵ Ba nnézkzelele bi chaz nitó benne' gan zŋna bia' Benne' Criston' tzen len Dios, bennen' žone' da' sban, o bennen' žone' da' kegle, o bennen' zdan' laže'e yela' gape. Bennen' zdan' laže'e yela' gape nake' ka' to benne' zka'n zene' lo'a ka'. ⁶ Bi we'le latje no benne' gon' láže'le' le'e len da' bi naken dot da' li. Ni'a che doļa' ki Dios gone' zia benne' ka' bi žóngake' kan zŋna xtiže'e. ⁷ Bi gónlenle tzen benách ki.

⁸ Zga'ale wyo'ole le'e da' nak choļ, san na'a yo'ole baní' che Dios, dan' nakle toze len Xanžon'. Le gon da' naken che banín', ⁹ dan' žon banín' ga gakžo ži'i laže', na' ga wchaljšo da' naken dot da' li, na' ga gakžo chawe'. ¹⁰ Le we' laže' nnézelele da' žaz laže' Xanžon'. ¹¹ Bi gónlenle tzen benne' ka' žóngake' da' zinnj, dan' žóngake' gan nak choļ, san le yebėj lawe' law dan' žón-gake'. ¹² Yedoé'elžo wchaljšo kan nak da' žongak benne' ka' ngáche'ze. ¹³ Kate' bi da' yebejšo lawe' law, gak bia' yógo'te kan zej naken, dan' gon da' nak baní' ga gak bia' yógo'ten. ¹⁴ Che len nyejw le'e yiche da' zŋnan:

Bebán, le' na' ztaso'.

Wyase ladjw benne' gat ka'.

Benne' Criston' wza'ni'e chio'.

¹⁵ Le wia kwine' kan žonle. Bi gagle benne' bi žejní'igekle', san le gak benne' žejní'igekle'. ¹⁶ Le wkonle žin latje da' den chele dan' ba zoažo ža bi žak chawe' chežo. ¹⁷ Bi gagle benne' bi nnezle ka'. Le we' laže' chejní'ilele da' žénele Xanžon' gonlen. ¹⁸ Bi sóžlele, dan' gon yela' zzožle ga nítlele to chi'ize. Le we' latje nna bia' Dios Be' La'y le'e. ¹⁹ Le wchaljšen lježle tole yetole, wkonlele žin salmo ka', na' da' ka' žoļ-le che Dios, na' da' ka' žoļ-le ni'a che Dios Be' La'y. Dot láže'žo žala' goļžo che Dios da' wká'n zenen Le'. ²⁰ Le wkonle žin la Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' le ye' Xažo Dios: "Žóžkeno'" ni'a che yógo'te da' žaken.

Kan žala' gonžo chegak lježžo ka'

²¹ Le gon kan zŋna xtiža' lježle tole yetole nich ki wká'n zenle Dios.

²² Le'e, no'le ka', le gon kan zŋna xtiža'gak benne' byo che chele, kan žala' gonle kan zŋna xtiža' Xanžon'. ²³ Ki žala' gonle dan' zŋna bia' to benne' byo zo'le' kan žon Benne' Criston', zŋna bi'e benách chie' ka'. Benne' Criston' nake' Benne' žeslé' benách chie' ka', benne' ka'

zej nžage' beļa' žen chie' Le'. ²⁴ Kan žongak benách ka' che Benne' Criston' kan zŋna xtiže'e, lezka' žala' gongak no'le ka' kan zŋna xtiža'gak benne' byo che chégake' lo yógo'te da' žaken.

²⁵ Le'e, benne' byo ka', le ži'il no'le che chele kan Benne' Criston' nži'ile' benách chie' ka', na' bde kwine' nich gote' lo wlažgake'. ²⁶ Ki got Benne' Criston' nich wnnite'e benách chie' ka' lo na' Dios, na' zej nyaže' to lo nis da' naken xtiže'e. ²⁷ Got Benne' Criston' lo wlaž-gake' nich gak wzíe' légage' law Dios, zej nake' ka' to laže' xtan, da' bi naken sban, na' bi xonjen, na' bi zoa nitó da' zchinnjen, dan' žone' ga gákgake' dot chawe', na' ga bi gak nitó benne' bi da' nnie' chégake'. ²⁸ Le ži'il no'le che chele kan nži'il kwine'. No benne' byo nži'ile' zo'le, nži'il kwine'. ²⁹ Bi zoa no benne' žon zi' kwine', san zŋwaw kwine', na' žape chi'i kwine', kan žon Benne' Criston' len benách chie' ka', ³⁰ benne' ka' zej nžage' beļa' žen chie', na' žo'o nžagžo beļa' žen chien'. Nakžo žo'o ka' xpeļe'e, na' žit chie' ka'. ³¹ Lezka' nyejw le'e yiche la'y da' zŋnan: "Che len benne' byo žala' wka'ne' xa xne'e nich chejsóalene' no'le chie', na' da' chope' yeyákgake' ka' toze benne'." ³² Da' ni da' nyejwn le'e yiche zloe'elen law to da' naken dot da' li, na' neda' žekla' lezka' zchaljen kan nak che Benne' Criston', na' chegak benách chie' ka'. ³³ Lezka' zchaljen kan nak chele. Yógo'tele le'e, benne' byo ka', žala' ži'ilele no'le che chele kan nži'il kwine', na' le'e, no'le ka', žala' gagle ba la'ne benne' byon' che chele.

6 Le'e, xkwide' ka', žala' gonle kan zŋna xtiža'gak xa xna'le nich ki gonle kan zŋna xtiža' Xanžon'. Žala' gonle da' naken chawe'. ² Da' bchi'le Dios da' naken blo, dan' zchen' to da' bchebe laže'e gone', naken da' zŋnan: "Wdape ba la'ne xa xno'o, ³ na' gak chawe' chio', na' scha so' nbano' yežlyó nga."

⁴ Le'e, benne' ka' nakle xagak xkwide' ka', bi gonle ga ža'agak ži'nle ka', san le yesgól légakbe', na' le seļ-gakbe' snia, na' le wsedle-gakbe' kan žaz laže' Xanžon'.

⁵ Le'e, nólele le'e nakle benne' ndo'w ka', le gon dot láže'le kan zŋna xtiža'gak xanle ka', benne' ka' nní-ta'gake' yežlyó nga, na' le gape-gake' ba la'ne lo yela' zžebe chele, na' le gon xchíngake' kan žala' gonle xchin Benne' Criston'. ⁶ Le gon xchíngake', kégeze kate' ne zwíagake' le'e, nich yežóžzele chawe' lágwage', san dot láže'le le gon xchíngake' kan žaz laže' Dios, kan žala' gonle xchin Benne' Criston'. ⁷ Dot láže'le le gon xchíngake', na' ki gaken, gonle xchin Xanžon', na' kégeze xchingak benách ka'. ⁸ Nnézkzelele kan gon Xanžon'. Yebi'e che chežo kan zej nak da' chawe' da' žonžo cha' nakžo benne' ndo'w ka', o cha' bi ndo'žo.

⁹ Le'e, benne' ka' zej yo'o benne' ndo'w ka' lo na'le, le gon chawe' chegak wen žin chele ka', na' bi wchébele légage'. Le chejsá' laže' kan nak chele, yo'ole lo na' Xanžo, Bennen' zoe' ya'abá che Dios, tlebe kan nak chégake', na' Le' bi zche'e kan žone' che to to benne' ka'.

Dios žonne' chežo da' ka' žon chóchgaken žo'o

¹⁰ Na'a, zí'na'do' ka', le gak choch dan' nakle toze len Xanžon', na' zoalen yela' wak zen chie' le'e. ¹¹ Le gape chi'i kwínle, wkónlele žin da' ka' žonn Dios chežo, da' ka' žape chí'igaken žo'o, nich gak soale choch katen' yénele da' xiwe' gonen ga bága'le doļa'. ¹² Bi zdíl-lenžežo benách ka', benne' zej nake' beļa', na' žit, san zdíl-lenžo yela' wnná bia' chegak be' xiwe' ka', be' ka' želdán lo be'ze, na' žónlengaken tžen benne' ka' zña biá'gake', na' benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia', na' benne' blo ka', be' ka' zej nnitan' yežlyó nga gan nak choļ. ¹³ Che len:

Le si' yógo'te da' ka' žonn Dios chežo, da' ka' žape chí'igaken žo'o, nich kate' žin ža katen' gak da' bi naken chawe' chežo, na' gak sóeelen, na' kate' yeyož gonle ki, na' ga'nle choch.

¹⁴ Le soa choch.

Le si' da' naken dot da' li, da' gaken chele ka to yid da' nžejen le'e.

Le gak chawe', na' da' naken chawe' gape chi'in le'e kan žon to laže' žeje da' žape chi'in lcho'w to benne' žeje' lo wdile.

¹⁵ Le soa ban laže' nich gak wchaljle diža' chawen' da' zka'n žin yichj lázdo'žo law Dios, kan zoa ban laže' to benne' žeje' lo wdile, na' zleje' zele' ni'e.

¹⁶ Da' naken blo, yela' žejlé' chele che Benne' Criston' gaken chele ka to da' naken choch da' wzele lawle, nich bi gaļa' da' ka' wsé da' xiwe' le'e, da' ka' zej naken ka yag ntóche'do' ka' da' žia yi' láwe'gaken.

¹⁷ Yela' žeslá gaken chele ka to lo'o ya da' gape chi'in yichjle.

Xtiža' Dios gaken chele ka to ya ntoche' da' žonn Dios Be' la'y chežo, nich wtíl-lenžon da' bi naken chawe'.

¹⁸ Le gon yógo'te da' ki, na' le wchaljlen Dios, na' le nnable-ne' gáklene' le'e.

Le wcháljenteze Dios, zoalen Dios Be' La'y le'e.

Nich gonle da' ki, žaļa' soale ban laže', na' bi yedó láže'le, na' nnáblele Dios gáklene' benne' ka' zej nake' chie' le'. ¹⁹ Lewchaljlen Dios, na' le nnable-ne' gáklene' neda', na' wzejni'ile' neda' da' nnia' katen' žaļa' wchalja', na' gone' ga gaka' wechóg laže' katen' wchalja', nich gak wzejni'ila' benách ka' kan nak da' ngache' che diža' chawen'. ²⁰ Dios bdie' lo na'a diža' chawen' nich wchaljan', na' dan' bena' ki nyejwa' liž ya nga. Le wchaljlen Dios cha', na' le nnable-ne' gone' ga gaka' wechóg laže' nich wchalja' diža' chawen', kan žaļa' gona'.

Da' bchalj Pablo kate' ze lawte

²¹ Tíkiko, lježžo na' nži'ilžo-ne', na' žone' xchin Xanžon' dot laže'e, wloe'ele' le'e dot kan žak chia' nga, na' kan žona'. ²² Che len, seļa'a-ne' gan zoale, na' wloe'ele' le'e kan žaken cheto', na' gon choche' le'e.

²³ Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', wká'n žie' yichj lázdo'le, na' gone' ga gata' chele yela' nži'il da' nžagen yela' žejlé' chele che Benne' Criston', yógo'tele na' nakle chie' le'. ²⁴ Dios gon chawe'e le'e, yógo'tele na' nži'ilele Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' nak li laže' yela' nži'il chele le'. Ka'kze gaken.

FILIPENSES

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

1 Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox", le'e na' žejle'le che Jesús, Benne' Criston', na' nólele žáklenle benách chie' ka', na' nólele le'e žape chi'ile légage'. Zoale yež Filipos, na' nakle che Dios, na' nakle toze len Jesusen'. Xkwide' Timoteo žónlenbe' neda' tzen, na' nakto' wen žin che Jesusen'. ² Žnnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj láždo'le.

Pablo žnnable' Dios gáklene' benách ka' che Jesús

³ Žapa' Dios: "Žóxkeno'" kate' zza' laža'a chele le'e. ⁴ Žebela' kate' zcháljlena' Dios, na' žnnabla'-ne' gáklene' le'e ⁵ dan' žejsá' laža'a kan bénlenle neda' tzen žin che diža' chawen'. Wzó lawle žonle žin na' ža na' bénlelen, na' žonlen na' zejte na'a ža. ⁶ Dios wzó lawe' žone' to da' naken chawe' lo yichj láždo'le. Žxen laža'a le' gónteze' ki na' zejte ža yelá' Jesús, Benne' Criston'. ⁷ Kan zza' laža'a chele naken kan žala' gona' dan' nží'ile'ela' le'e. Yógo'tele žebélenlele da' žonn Dios chežo, na' lo be' nakkze žónlenle neda' tzen kate' ne nyejwa' liž ya nga, na' ki gonle kate' žina' lawgak benne' yolawe' ka' nich wlo'e'ela' law, na' gon chi'a diža' chawen' che Benne' Criston'. ⁸ Nnézkzele Dios kan nží'ile'ela' le'e. Naken kan Jesús, Benne' Criston', nží'ile'ekzele' žo'o. ⁹ Žnnabla' Dios gone' ga ží'izelele lježle ka', na' gónnli'e yela' sina', na' yela' žejni'il chele, ¹⁰ nich gak kwele da' nákle'eže chawe'. Cha' gaken ki chele, na' gakte dot chawe', na' bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele ža na' yelá' Benne' Criston'. ¹¹ Da' nakle nak bian' da' naken chawe' da' žon Benne' Criston' lo yichj láždo'le nich la' law yela' baní' che Dios, na' nich ga'n zene' le'.

Zoažo nbanžo nich gakžo kan nak Jesús

¹² Zí'na'do' ka', žénela' nnézele da' ni: yógo'te da' goken chia' góklenen neda' nich gota' latje chia' bchalja' diža' chawen'. ¹³ Ka' goken, yógo'te ni'a na'gak benne' yolawe' ka' len yezika' benne' ka', nnézkzele' nyejwa' liž ya nga dan' žona' xchin Benne' Criston'. ¹⁴ Dan' nyejwa' neda' liž ya nga, yeláte'ze ndachgak lježžo ka', benne' ka' nníta'gake' nga, zej nakže' benne' wechóg laže' ka', na' žxen láže'gake' Xanžon', na' biž zžébegake' zcháljgake' xtiža' Dios.

¹⁵ Da' li bałe' zcháljgake' che Benne' Criston' dan' žgé'ekzele' neda', na' želdíl diže'e, san yebałe' zcháljgake' chie' dot li láže'gake'. ¹⁶ Benne' ka' žgé'ekzele' ne-

da' zcháljgake' che Benne' Criston' lo yela' zka'n zen kwíngake', na' kege dot li láže'gake'. Žénegekle' wsaka' zí'gake' neda' kate' ne nyejwa' liž ya nga. ¹⁷ Benne' dot laže' ka', lo yela' nží'il chégake' zcháljgake' chie' le', dan' nnézkzele' Dios na'kze bdie' lo na'a žin da' žona', zchalja' diža' chawen'. ¹⁸ Bi žonen ga že' zedla'. Žebela' dan' zcháljgake' che Benne' Criston' nákteze, cha' zcháljgake' dot láže'gake' o cha' bi žóngaken' ki.

Na'a, žebéžela' ¹⁹ dan' nnezla' yelá' neda' lo da' žaken chia', nyejwa' liž ya nga, dan' žnnábele le'e Dios gaken ki, na' dan' žaklen Dios Be' La'y neda'. Nake' le' Benne' žšela' Jesús, Benne' Criston', chežo. ²⁰ Ki žénela', na' žxen laža'a Dios, gone' ga bi yedoe'ela', na' gone' ga gak wchalja' lo yela' wechóg laže', na' lo na'a neda' gánteze zen Benne' Criston' na'a ža, na' yógo'te ža da' zá'gaken, cha' gon byenen la' gattia' o cha' soa' nbana'. ²¹ Kan žekla' neda', cha' zoa' nbana', naken nich gaka' kan nak Benne' Criston', na' cha' gata', gaken to da' nakžen chawe'. ²² Cha' gak gona' žin da' gáklenen diža' chawen' che Benne' Criston' cha' soaza' nbana', bi nnezla' bile žala' kwian'. ²³ Nak zede kwian'. Žénela' gata' nich chejsóalena' Benne' Criston', da' gakžen chawe' chia', ²⁴ san žonže byenen soaza' nbana' nich gak gáklena' le'e. ²⁵ Dan' nnezla' naken ki, lezka' nnezla' gánlena' le'e nich gáklena' le'e nich gakže li laže' kan žejle'le che Benne' Criston', na' yebéželele dan' žejle'le chie' le'. ²⁶ Ki naken, yedjsóalena' le'e da' yoble, da' gonen ga chaz láže'le Jesús, Benne' Criston', ni'a che da' gone', gáklene' neda'.

²⁷ Le we' láže'ze gakte kan naken tlebe len diža' chawen' che Benne' Criston'. Ki gaken, cha' yedjwía' le'e o cha' soa' zi'to', yenla' nakle choch, na' nakle toze kan žonle tzen žin che da' žejle'žo, dan' zan' chežo ni'a che diža' chawen'. ²⁸ Bi we'le latje benne' ka' bi zlé'ekzele' le'e chawe' nich bi wchébegake' le'e. Da' ni wlo'e'elen légage' kwia yí'gake', san yelale le'e, dan' gak bia' Dios žáklenkze' le'e. ²⁹ Dios žonne' le'e latje gonle xchin Benne' Criston', kégeze kan žejle'le chie', san lezka' kan zžáka'le katen' žonle xchinen'. ³⁰ Na'a, gak gónlenle neda' tzen we' láže'žo wchaljžo diža' chawen'. Blé'ekzelele kan wzaka'a katen' bena' ki zga'ale, na' žénlele kan lezka' zžaka'a na'a.

Jesús goke' gaxjw laže', na' wzí'e yela' zen

2 Dan' Benne' Criston' žon choche' le'e, na' lo yela' nží'il chie' žeyache' láže'le' le'e, na' nakle toze len Dios Be' La'y, na' nží'ilele lježle ka', na' žeyache' láže'lele lježle tole yetole, ² le gon ga yebéle'ežela'.

Nich gonle ki, žala' gakte toze len lježle ka', na' gakte toze kan nží'ilele lježle tole yetole. Lezka' žala' gakte toze lo be' nákkzele, na' kan zza' láže'le. ³ Kan nak da' žonle, bi be žala' gonle lo yela' zdan yela' gape chele o nich wká'n zen kwindle, san cháwe'do' žala' gonle yógo'te, na' bi géklele nákkzele le'e blo ka lježle ka'. ⁴ Lezka' le we' laže' gakte chawe' chegak lježle ka', na' kege chele le'eze.

⁵ Žala' gakte gaxjw laže' kan gok Jesús, Benne' Criston', gaxjw laže'. ⁶ Le' nake' tlebe kan nak Dios na'kze, san bi gokle' žala' gon byene' ga'ne' tlebe kan nak Dios. ⁷ Bzoakze' cheľa'ale yógo'te da' wdape', na' ben kwine' ka to benne' ndo'w. Golje' kan žaljak benách ka', na' goke' benách. ⁸ Katen' goke' benne', goke' gaxjw laže', na' bene' kan zna xtiža' Dios, na' gote'. Wdé'e le'e yag kroze kan žak che to benne' wen da' zinnj. ⁹ Che len Dios bechise' le', na' bene' ga nake' blo ya'abá chie', na' bzoe' chie' to la da' záka'žen ka yógo'te lagak benách ka'. ¹⁰ Ki ben Dios nich wzóa žibgak yógo'te benne' ka', benne' nníta'gake' ya'abá chie', na' yežlyó nga, na' lo latje choł, katen' yéngkle' la Jesusen'. ¹¹ Yógo'tegake' nnágake' kwáselo nak Jesús, Benne' Criston', Xángake' nich ga'n zen Xažo Dios.

Žala' gakte ka da' ka' zgó'ogaken baní' yežlyó nga

¹² Che len, zí'na'do' ka', kan bėnlele da' wnnía' katen' wzóalena' le'e, na'a žon byenžen gonle kan znnía' kate' ne zoa' zi'to' gan zoale. Le gon xchin Xanžon' na' zejte yeyóž yeslé' le'e. Le gon ki lo yela' zžebe chele le', na' lo yela' žzize. ¹³ Dios žonkze' žin lo yichj láždo'le, na' žone' ga žėnelele gonle da' žaz laže'e le', na' lezka' žonne' yela' wak chele nich gakte gonlen.

¹⁴ Le gon yógo'te da' žala' gonle, na' bi be nnele chen, na' bi tił díža'le. ¹⁵ Ki žala' gonle, nich bi gakte nitó benne' bi da' nnie' chele, san nich gakte li laže' zín Dios, na' gakte dot chawe' yežlyó nga, gan zoale ladjw benách ka' bi zej nake' chawe', na' zzóagake' Dios cheľa'ale. Le'e zgo'le baní' ladjw'gake' kan zgo'ogak belj ya'abá ka' baní' katen' nak choł nga. ¹⁶ Žonle ki kate' zchalje díža' da' zbánlenžo lágw'gake'. Cha' ki gonle, na' gakte yebéle'ela' ni'a che da' nákkzele le'e ža na' yelá' Benne' Criston', dan' nnezla' kege dáche'ze wdía' gan ben zož gata', na' bėnli'a žin. ¹⁷ Yela' žejlé' chele che Benne' Criston' nake' to da' žaz laže' Dios. Cheľa' gon byenen gata' neda' nich gakte li laže' yela' žejlé' chele chie' le', yebela', na' gakte da' chawe' chia' neda' tzen len yógo'tele le'e. ¹⁸ Lezka' žala' yebélele le'e, lježto' ka', dan' gakte da' chawe' chele le'e tzen len neda'.

Kan žongak xkwide' Timoteo, na' xkwide' Epafrodito

¹⁹ Cha' ki žėnele Xanžo Jesusen', žxen laža'a la' selá'tia' xkwide' Timoteo gan zoale, nich gakte yebela' katen' yela'be' nga, na' yedjloé'elbe' neda' kan žaken chele. ²⁰ Tozbe' lebe' zza' láže'be' kan zza' laža'a neda', na' že' láže'le'be' le'e. ²¹ Yógo'te benne' yezika' že' láže'gake' da' nake' chėgakze'. Bi že' láže'gake' xchin Benne' Criston'. ²² Nnézkzelele kan ben xkwide' Timo-

teon', bežojbe' chawe'. Bėnlenbe' neda' tzen žin che díža' chawen', na' nake' chia' ka to xkwide' byo, žonlenbe' xabe' tzen žin. ²³ Selá'a xkwide' Timoteon' gan zoale katen' nnezla' bi da' gakte chia' nga, ²⁴ la'kze žxen laža'a Xanžon' gone' ga la' yedjwátia' le'e.

²⁵ Lezka' žekla' žon byenen selá'a bi' lježžo Epafrodito gan zoale. Xkwide' ni bėnlenbe' neda' tzen žin che Benne' Criston', na' wdíl-lento' da' xiwe'. Le'e bséla'kzele-be' ga zoa' ni nich gáklēbe' neda'. ²⁶ Lebe' žėnekzelbe' yedjwíabe' le'e, lježto' ka', dan' že' láže'le'be' le'e dan' nnėzelele wda'be' yižwé'. ²⁷ Da' li wda'be' yižwé', na' gok gatbe', san Dios beyache' láže'le'-be', na' kégeze lebe', san lezka' beyache' láže'le' neda', nich bi gakte nyache' laža'a ka naka' na'a. ²⁸ Che len, gónežela' selá'a-be' gan zoale nich gakte yebélele da' yoble katen' yelė'elele-be', na' biž gakte nyache' laža'a neda'. ²⁹ Le si' lo na'le-be' lo yela' žebél chele, dan' nake' bi' lježžo žejle'be' che Benne' Criston'. Le gakte ba la'ne yógo'te benách ka' zej nake' kan nake' lebe', ³⁰ dan' ben zož chebe' gatbe' dan' benbe' xchin Benne' Criston', na' dan' góklēbe' neda' lo wlazle le'e.

Da' nake' dot chawe'

3 Na'a, zí'na'do' ka', le yebél dan' nake' toze len Xanžon'. Bi že' zedla' wzoja' chele da' yoble kan nak dan' bzója' chele zga'ale, dan' gáklēnen le'e. ² Le gakte chi'i kwindle chegak benne' ka' žongake' da' zinnj. Žej nake' ka' bia yixe' snia ka', benne' ka' žon byėngake' chog lo belá' chegak benne' byo ka' da' nak bia' nzi'gake' xtiža' Dios. ³ Da' nak bian' nzi'žo xtiža' Dios, dan' nake' dot li laže', zóalēnen žo'o. Dan' žejle'žo che Dios, yo'o Dios Be' La'y yichj láždo'žo, na' žebelžo dan' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston'. Bi žxen láže'žo to da' žiazēn lo belá' žen chežo. ⁴ La'kze žxen láže'žo nake' ki, lezka' neda' de chia' to da' gakte wxén laža'a. Cha' zoa no benne' žekle' yelė' dan' zoa da' chawe' da' bene', neda' ba benža' ka da' ben bennen':

⁵ Wžóg lo xpeła'a dan' nak bian' katen' goka' xono' ža. Golja' ladjw biche' ljež benne' Israel ka'.

Nbáblēna' za'só Benjamín, zínkze Israel na'.

Xa xna'a zej nake' benne' hebreo ka'.

Goka' benne' yodo' fariseo kan bka'n zena' Dios.

⁶ Be' láže'li'a xtiže'e ga bžinte wžia laža'a benách ka' che Benne' Criston'.

Cha' wak to benne' gakte chawe' law Dios dan' žone' kan zna xtiža' Dios, bi gok no benne' bi da' nnie' chia'.

⁷ Na'a, da ka' bxen laža'a zga'ale, ba bzóa' cheľa'ale dan' naka' che Benne' Criston'.

⁸ Kėgeze da' ki, san lezka' bnnita' cheľa'ale yógo'te da' zej den, nich gakte gónbi'a Xanžo Jesús, Benne' Criston', dan' záka'težen ka yógo'te da' ka'.

Nich gónbi'a le' bnnita' cheľa'ale yógo'te da' ka', na' žekla' zej nake' ka bebe, nich gata' chia' da' žonn Benne' Criston' chežo, ⁹ na' nich gakte toze len le'. Beyaka' chawe', kege dan' žona' kan zna xtiže'e, san Dios na'kze beyone' neda' chawe' dan' že-

li'a che Benne' Criston', kan žeyone' chawe' yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie' le'.

¹⁰ Žėnezela' gónbi'a Benne' Criston', na' soalen yela' wak che Dios neda',

dan' bkonle' žin katen' besbane' Benne' Criston' lo yela' got, na' nich gónjena' Le' tzen, saka'a neda' kan wżake'e Le', na' nich soa' gata' kan gote' Le', ¹¹ dan' žxen laža'a Dios, yesbane' neda' lo yela' got.

Da' žonžo nich lažo latje chežo

¹² Bi žnnia' ba napa' yógo'te da' ki da' gonn Dios chia', na' bi žekla' ba naka' dot chawe' lawe' Le'. Na'a, žon byena' gata' chia' yógo'te da' ka' dan' ba wzí' lo na' Jesús, Benne' Criston', neda'. ¹³ Le'e, zí'na'do' ka', bi na' gapa' da' ki, san toze da' žon byena'. Zzał laža'a da' ba napa', na' žon byena' gata' chia' da' za'. ¹⁴ Žona' kan žon to benne' taría taría žitje' lo witje nich gata' chie' to da' yebélenle'. Ki žona' nich gata' chia' da' bliž Dios žo'o nich gatan' chežo ya'abá chie' dan' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston'.

¹⁵ Ki žala' gonžo yógo'težo žo'o, nak dot li laže' kan žejle'žo che Benne' Criston'. Cha' žéktele bálele žala' gonle to da' yoble, žnnabla' Dios wzejni'ile' le'e. ¹⁶ Na'a, kan nak da' ba nzi' lo na'žo, žala' góntezežon.

¹⁷ Le'e, zí'na'do' ka', le gon kan žona' neda'. Ba bsedl-to' le'e kan žala' gonle. Le wia kan žongak benne' ka' žóngake' kan bento' neto'. ¹⁸ Ba gožkza' le'e zan chi'i, na' žapa' le'e da' yoble len yela' zbeže chia', žnnia': da' žongak benne' zan žonen ga zej nake' ka' benne' ka' bi zlé'egekle' Benne' Criston' chawe', dan' zzóagake' cheja'ale da' benkze' Le' le'e yag kroze. ¹⁹ Chjak benne' ka' žóngake' ki lo yi' gabíl dan' dios chégake' naken da' zzeze láže'gake', na' žka'n zen kwíngake' ni'a che da' žóngake', da' ka' žala' gonen ga yedoé'egekle'. Že' láže'zegake' da' de yežlyó nga, ²⁰ san žo'o že' láže'žo da' de ya'abá che Dios gan nbažžo, na' zbezžo ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o, katen' yežoje' ya'abá che Dios. ²¹ Le' wché'e beła' žen chežo, da' kwia yi'kzen, na' gone' ga yeyaken kan nak beła' žen chekze' Le', da' soan to chi'ize. Ki gone' len yela' wak zen chie' da' wkonle' žin nich nna bi'e yógo'te.

Žala' yebétezelelenžo Xanžo

4 Che len, zí'na'do' ka', le gak choch kan žejle'le che Xanžon'. Nží'ile'ela' le'e, na' ženela' yedjwía' le'e. Žonle le'e ga žebela', na' nakle chia' ka to da' chawe' da' benn Dios chia'.

² Le'e, Ebodia len Síntike, žáta'yoela' le'e gakte toze kan žala' gakgak benne' ka' zej nake' che Xanžon'.

³ Na'a, lježa' li laže', ženela' gákleno' chope' ka', dan' bénlengake' neda' tzen žin, bchaljto' diža' chawen', na' bénlengak Klemente len yezika' lježa' ka', neto' tzen. Ba zej nyejw lágake' ya'abá che Dios gan zej nyejw la-gak benne' ka' ba de yela' nban da' zejli' kanne ché-gake'.

⁴ Le yebétezelelenle Xanžon'. Da' yoble, žnnia': Le yebél. ⁵ Le gak ži'i laže' len yógo'te benách ka'. Za' yelá' Xanžon'.

⁶ Bi kwe' zedle, san le nnable Dios da' žiažjen chele, na' le yi'e: "Žóžkeno" ni'a che yógo'te dan' žnnable.

⁷ Dios wká'n žie' yichj láždo'le, kan zdetlen ka da' gak chejni'igekle benách ka'. Dan' zzoa žin yichj láždo'žo gape chi'in yichj láždo'le, na' da' zza' láže'le, dan' nakle toze len Jesús, Benne' Criston'.

Žala' sa' láže'žo da' naken chawe'

⁸ Da' žapa' le'e kate' ze lawte, zí'na'do' ka', le sa' láže'le che:

Da' ka' zej naken chawe'.

Da' ka' žon cháwe'gaken benách ka'.

Da' naken dot da' li.

Da' naken li laže'.

Da' žebélenlžo.

Da' naken dot laže'.

Da' naken xtan.

Da' žala' gapžon ba la'ne.

⁹ Le gon kan bsedla' le'e, dan' wzí' lo na'le, kan bcháljena' le'e, na' kan bena' gan zoale. Dios, Bennen' žonne' chežo da' žka'n žin yichj láždo'žo sóalene' le'e.

Da' chawe' da' bengak benne' yež Filipos ka' che Pablo

¹⁰ Žebélenla' Xanžon' dan' že' láže'le le'e neda' da' yoble. Bi žnnia' goł láže'le neda', san bi na' gata' latje chele gáklenle neda'. ¹¹ Lezka', bi žnnia' ki dan' zoa bi da' žiažjela', dan' ba nsedla' chaz laža'a da' dezen chia'.

¹² Ba wdía' lo yela' yache', na' lo yela' wnni'a. Nsedla' soa' nákteze, cha' neljla' o zbil' zdona', na' cha' de chia' da' zenle'e o zoa bi da' žiažjela'. ¹³ Yógo'te zzáke'la' dan' Benne' Criston' žon choche' neda'. ¹⁴ Benle le'e da' chawe' katen' góklenle neda', na' beyón zenle neda' katen' wżaka'a.

¹⁵ Le'e, benne' yež Filipos ka', nnézkzelele kan gok chia' ža na' katen' bezá'a gan nbab Masedonia, nich bejchalja' diža' chawen'. Ládwwgak benách ka' che Benne' Criston', bi wzóa no benne' góklene' neda', san lé'ezele góklenle neda'. Bséla'le chia' dan' bnéžjwlen, dan' wzí' lo na'le da' bzenla' le'e. ¹⁶ Katen' wzóa' lo yež Tesalónika, to chope chi'i bséla'le dan' bnéžjwlen chia' katen' byážjelan'. ¹⁷ Bi že' laža'a bi da' si'an, san ženela' gáta'že chele da' yebélenlelen ya'abá che Dios. ¹⁸ Žapa' le'e: ba wzí'a yógo'te dan' bséla'le chia', na' wdetle ka da' byážjela'. Dan' bséla'le lo na' xkwide' Epafroditon' benen ga goken ki. Dan' bnéžjwlen naken ka to da' zla' zix da' zla'ten law Dios, na' ka to da' zgo'ožon law Dios da' žaz laže'e Le'. ¹⁹ Dios wnezjwe' chele yógo'te da' žiažjelele, kan nak yela' wnni'a da' žen' ya'abá chie', dan' nakle toze len Jesús, Benne' Criston'. ²⁰ ĴGa'n zén-teze Xažo Dios! Ka'kze gaken.

Benách ka' che Jesús žápegake' "Padiox" ljéžgake' ka'

²¹ Lo wlaza' neda', le gape "Padiox" benne' ka' zej nake' che Dios ga na', dan' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston'. Lježžo ka' nníta'gake' nga, benne' ka' žónlengake' neda' tzen, žápegake' le'e "Padiox." ²² Lezka' yógo'te benne' ka' nníta'gake' nga, benne' ka' zej nake' che Dios, žápegake' le'e "Padiox." Lezka' benne'

wen žin ka' nníta'gake' liž benne' zna bi'e dot gan
nbab Roma žápegake' ǀe'e "Padioǀ."

²³ Znnabla' ǁanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e
yógo'tele ǀe'e. Ka'kze gaken.

COLOSENSES

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

1 Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox", nakle che Dios, na' nakle lježto' ka' žejle'le che Benne' Criston', na' zoale lo yež Colosas. Znnabla' Xažo Dios gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj láždo'le. Naka' wbás che Jesús, Benne' Criston', dan' žénele Dios gaka' ki. Bi' lježžo Timoteo žónlenbe' neda' tzen.

Pablo zcháljlene' Dios, na' žie' Le': "Žóxkeno"

³ Kate' zcháljlento' Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston', žé'tezto'-ne': "Žóxkeno" ka' nak chele, na' znnablto'-ne' gon chawe'e le'e ⁴ dan' benlto' kan žejle'le che Jesús, Benne' Criston', na' kan nží'ilele yógo'te benne' ka' zej nake' che Dios. ⁵ Ki žonle dan' žxen láže'le da' bchebe laže' Xanžon' gonne' chele, Bennen' zoe' ya'abá che Dios, dan' bénlelen katen' bžin chele le'e da' naken dot da' li che diža' chawen'. ⁶ Diža' chawen' bžinen chele kan zžinen dot yežlyó nga. Žon-žen žin, na' zze diža' chen dot yežlyó nga, tlebe kan žaken gan zoale le'e. Ki žaken ža ni'te katen' bénlelen, na' zejte na'a ža, na' da' li bénbia'le kan žon chawe' Dios žo'o. ⁷ Epafras bsedle' le'e da' ni. Nake' benne' nží'ilžo-ne', na' žónlene' neto' tzen žin, na' lezka' nake' wen žin li laže' che Benne' Criston', na' žáklene' le'e. ⁸ Benne' ni bzenle' neto' kan nží'ilele lježle ka', da' gak gonlen dan' zoalen Dios Be' La'y le'e.

⁹ Che len lezka' neto', ža ni'te katen' gókbe'elto' da' ni, na' zejte na'a ža bi žsento' zcháljlento' Dios, na' znnablto'-ne' gáklene' le'e, na' gone' ga gónbia'le dot da' žénekzele' Le', na' wnezjwe' chele dot yeļa' žejni'il, na' yeļa' sina' da' zgo'o Dios Be' La'y lo yichj láždo'žo.

¹⁰ Ki znnablto'-ne' nich gak gonle kan žaļa' gongak benne' ka' zej nake' che Xanžon', na' nich gak gonle yógo'te da' žaz laže'e Le', na' nich gak gonle yógo'te da' naken chawe', na' gakže li laže' kan nónbia'le Dios.

¹¹ Znnablto'-ne' gon choche' le'e, na' wnezjwe' chele yeļa' wak chawe' chie', nich gak sóelele yógo'te da' žaken, na' nich gakle zen laže', na' yebéle'elele. ¹² Lo yeļa' žebél chele le ye' Xažo Dios: "Žóxkeno" dan' bdie' lo na'žo gata' chežo latje lo baní' chie', nich gónlenžo tzen benne' ka' zej nake' che Leze'. ¹³ Xažo Dios na'kze beslé' žo'o lo na' da' xiwe', dan' znaa bian' latje choj, na' bdie' žo'o gan znaa bia' Zi'nkze', Bennen' nží'ile'.

¹⁴ Zi'ne' na' beya'we' žo'o, katen' gote' lo wlazžo žo'o, na' benít lawe' chežo doļa' da' wbága'žo.

Beyakžo toze len Dios dan' got Jesús lo wlazžo žo'o

¹⁵ Benne' Criston' nake' tlebe kan nak Dios na'kze, Bennen' bi gak le'elžo. Wzoakze Benne' Criston' zga'ale' ka' yógo'te da' ben Dios. ¹⁶ Lo na' Benne' Criston' ben Dios yógo'te da' zej den, da' ka' zej nnitan' ya'abá, na' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, da' ka' zle'elžon, na' da' ka' bi gak le'elžon, da' ka' zej naken latje blo ka', na' yeļa' wnná bia', na' da' ka' nzi' lo ná'gaken yeļa' zen, na' yeļa' wak che ya'abá che Dios, na' che yežlyó nga. Ben Dios yógo'te da' ka' lo na' Benne' Criston' nich yebélenle' Le' lęgaken. ¹⁷ Benne' Criston' wzoakze' zga'ale' ka' yógo'te da' zej den, na' yógo'ten nníta'gaken ni'a che yeļa' wak chie' Le'.

¹⁸ Benne' Criston' nake' Xangak benách chie' ka', na' znezjwe' yeļa' nban chégake'. Lezka' nake' Bennen' nežw bebane' to chi'ize lo yeļa' got. Zga'ale' Le' bebane' to chi'ize lo yeļa' got nich gake' blo lawgak yógo'te da' zej den. ¹⁹ Ka' goken dan' wyáz laže' Xažo Dios soa dot da' nakkze' Le' len Benne' Criston'. ²⁰ Ni'a che da' ben Benne' Criston', Dios bene' ga gak gá'nlegak Le' chawe' yógo'te da' zej den, da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, na' da' ka' zej nnitan' ya'abá. Beyone' lęgaken toze len Lekze' dan' blalj Benne' Criston' xchene' katen' gote' le'e yag kroze.

²¹ Le'e, zga'ale' bkwáslenle Dios, na' gokle ka' benne' ka' bi zlé'egekke' Dios chawe' lo yichj láždo'le ni'a che zia da' wbága'le, san na'a ba beyone' le'e toze len Lekze'. ²² Ka' goken dan' Benne' Criston' bde kwine', na' gote' lo wlazle le'e nich gak wzíe' le'e law Dios, nakle che Leze', na' nakle dot chawe', na' bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele. ²³ Ki gaken cha' ga'nle choch kan žejle'le che Benne' Criston', na' gakle ka to yo'o da' že' lenen gže', na' cha' bi cha' láždo'le kan žxen láže'le diža' chawen' dan' bénlele, dan' zze diža' chen dot yežlyó nga dan' ben Dios zan ya'abá. Dios bzoe' neda', Pablo, nich gaka' wen žin che diža' chawen'.

Žin da' bde Dios lo na' Pablo

²⁴ Žebela' na'a ni'a che da' zzaka'a nich gáklena' le'e, na' lo beļa' žen chia' zzáka'lena' Benne' Criston' tzen lo wláz beļa' žen chie' Le', da' naken benách chie' ka'.

²⁵ Dios bene' ga naka' neda' wen žin chegak benách ka' che Benne' Criston', na' žona' xchin Dios, dan' bdie' lo na'a gona' nich gáklena' le'e, na' wzenla' le'e dot kan nak xtiža' Dios. ²⁶ Zzejni'ila' benách ka' da' ngache', dan' bgachen' ža ni'te, na' nitó benne' bi gok gónbi'en, san na'a Dios ba bzejni'ile' benách ka' zej nake' che

Leze' kan nak chen. ²⁷ Dios gónekzele' gone' ga gón-bia'gak benách zít'o' ka' kan nak yeļa' wnni'a che dan' bgachen'. Ki zñna dan' bgachen': "Benne' Criston' nake' toze len le'e, na' nake' da' nak bian' gak chazle le'e lo baní' chie'."

²⁸ Zchaljto' che Benne' Criston', na' žsa'to' láže'gak yógo'te benách ka', na' žsedlto' lógake' len yeļa' žejní'il che Dios, nich gak wzeto' yógo'te benách ka' law Dios, zej nake' dot chawe' dan' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston'. ²⁹ Nich gaken ki žona' žin, na' že' laža'a yeyóž gona' da' ni, žkonla' žin dot yeļa' wak, na' yeļa' wnná bia', da' ka' žonn Benne' Criston' chia'.

2 Ljéža'do' ka', žénela' nnézlele že' láže'li'a gona' da' gáklēnen le'e len benách ka' nníta'gake' lo yež Laodisea, na' lezka' yógo'te benne' ka' bi na' lé'egekle neda'. ² Žona' ki nich gon chocha' yógo'tele le'e nich gake toze lo yeļa' nži'il, na' gata' yeļa' žebél chele, na' gapele dot yeļa' wnni'a che yeļa' žxen láže' da' naken li láže', da' žonn yeļa' žejní'il chežo. Ki žaken nich gón-bia'le da' bgache' che Xažo Dios, dan' nakkzen Benne' Criston'. ³ Lo na' Benne' Criston' žebélenlžo dot yeļa' wnni'a che yeļa' žejní'il, na' yeļa' sina' che Dios. ⁴ Da' ni žapa' le'e nich bi gak no benne' gon láže'le' le'e, bennen' yénele' chejle'žo da' wen láže'. ⁵ La'kze zoa' zít'o' gan zoale le'e lo beļa' žen chia', lo be' nakkza' žónlena' le'e toze, na' žebela' dan' ženla' že' cháwe'le, na' nakle choch kan žejle'le che Benne' Criston'.

⁶ Che len, kan wzí' lo na'le Xanžo Jesús, Benne' Criston', lezka' žala' gonle yógo'te da' gonle, zóalene' le' le'e. ⁷ Kan žon to yag, zzoan lwen gže', na' lezka' kan nymas to ze'e lo lenen, le soalen Benne' Criston'. Le soa choch kan žejle'le chie' le', kan ba bsédlele. Le yé'teze Dios: "Žóxkeno'."

Da' kobe da' nakžo dan' nakžo toze len Jesús

⁸ Le gape chi'i kwinele nich bi we'le no benne' latje gon láže'le' le'e, bennen' wkonle' žin yeļa' žejní'il chegak benách ka', na' diža' ka' znnázegake' zej naken dot da' li, kan nak da' žónteze žongak benách ka', na' kan nak da' žsédgekke benách ka', da' naken che yežlyó nga, na' kege da' naken xtiža' Benne' Criston'.

⁹ Dot da' nakkze Dios zóalenen Benne' Criston' la'kze beyake' benách, ¹⁰ na' le'e naple dot da' nak Dios dan' nakle toze len Benne' Criston', Bennen' zñna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka', na' benne' ka' bi da' nzi' lo ná'gake'. ¹¹ Nžog lo beļa' chegak benne' judío, benne' byo ka', da' zloe'elen nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, san le'e, dan' nakle toze len Benne' Criston', zoalen le'e da' zloe'elen Dios nzi' lo ne'e le'e, da' bi naken to da' nonen lo ni'a lo na'gak benách ka'. Benne' judío ka' zchóg-gake' to yiddo' chegak bi' byodo' ka', san le'e, ba nde che dot yeļa' benách chele da' bēnlenlen doļa'. Ki naken chele dan' bēnlenle Benne' Criston' tzen katen' gote' le'e yag kroze. ¹² Katen' bezoale le'e nis bgáche'lenle Benne' Criston' tzen lo yežw ba, na' bebánlenle-ne' tzen dan' bejle'le che Dios, len yeļa' wak chie' besbane' Benne' Criston' lo yeļa' got. ¹³ Zga'ale gokle le'e ka' benne' gat ka' ni'a che doļa' da' wbága'le,

na' bi wzoalen le'e da' zloe'elen Dios nzi' lo ne'e le'e, san na'a Dios ba bene' ga zoale nbanle tzen len Benne' Criston', na' benít lawe' chele le'e yógo'te doļa' ka' da' wbága'le. ¹⁴ Dios bsole' da' ka' wbága'žo, da' ka' zej nyejwn le'e yiche lo da' bchi'le Moisés, da' ka' žesbá-ga'gaken žo'o zia. Beké'e da' ka' wbága'žo, na' bde'en le'e yag kroze ka' to da' wbaga' Benne' Criston'. ¹⁵ Kat-en' got Benne' Criston' le'e yag krozen', beké'e yeļa' wnná bia' chegak be' xiwe' wnná bia' ka', na' chegak be' ka' nzi' lo ná'gaken yeļa' wak che da' xiwe', dan' blōe'ele' dan' zej nakkze be' xiwe' ka', na' beké'e yeļa' wnná bia' chégaken, katen' gote' le'e yag kroze na'.

Žala' we' láže'žo da' naken che ya'abá che Dios

¹⁶ Che len, bi we'le no benne' latje yesbage'e le'e zia ni'a che da' že'j žawle, o dan' bi žápele ža lni da' žápeg-gak benne' Israel ka', da' žápegake' kate' zoa byo' že'n ka', na' ža la'y ka' chégake'. ¹⁷ Yógo'te da' ki zej naken ka' to bxin che da' žala' gaken, na' zloe'ezegekken da' napžo ni'a che Benne' Criston'. ¹⁸ Bi we'le no benne' latje gone' ga wnitle le'e da' žeyala' chele, bennen' žon byénli'e gagak benne' ka' gaxjw láže', na' wka'n zén-gake' wbás che ya'abá ka'. Znnágake' blōe'el Dios lé-gake' da' ka' bi blé'egekken', na' zka'n zen kwíngake' kan nak da' že'ze yíhngake' lo yeļa' benachze chégake'. ¹⁹ No benne' žone' ki bi nake' toze len Benne' Criston', Bennen' nake' Xanžon', na' Le' zzoa choche' beļa' žen chie', da' nakžo žo'o. Zwawen', na' žone' ga naken toze ni'a che da' zej lo žit lo bin, na' zgole beļa' žen chie' na' kan žénele Dios wzenen'.

²⁰ Le'e ba nátlēnle Benne' Criston' tzen nich biž wchí'igekle da' wsedle ka' che yežlyó nga le'e. ŽBiz chen' žonle kan ne nakle che yežlyó nga, na' žo'le latje zchí'igekle da' wsedle ka' chen le'e? ²¹ Ki znnagak da' wsedle ka' che yežlyó nga:

Bi wkonle žin da' ni.

Bi gawo' dan'.

Bi kano' yetó da' den.

²² Yógo'te da' ki kwia yí'gaken katen' ba bkonlžo lógak-en žin. Ki zej nak da' ka' zchí'igekle benách ka', da' wse-dle ka' nzi' lo ná'gake'. ²³ Da' li, da' wsedle ki, žékgekke benách ka' zej napen yeļa' žejní'il. Žóngaken ga zloe'el kwíngake' ka' benne' yodo' ka', na' ka' benne' gaxjw láže' ka', na' žsaka' zí'gake' beļa' žen chégake', san da' wsedle ki bi žáklēngaken lógake' nich gak nna biá'gake' da' ka' zze láže'gake' lo yeļa' benachze ché-gake'.

3 Na'a, cha' le'e bebánlenle Benne' Criston' tzen, le we' láže' da' naken che ya'abá che Dios gan že' Benne' Criston' kwit li ža che Dios, gan nake' blo. ² Le sa' láže' da' žaken ža'le, na' kege da' žaken yežlyó ngaze. ³ Naken chele ka' ba natle, na' yeļa' nban chele žape chi'i Benne' Criston' gan zoakze Dios. ⁴ Le'e nbánlenle Benne' Criston' tzen. Kate' la' lawe' le', naž la' lawle le'e tzen len le' lo baní' chie'.

Yeļa' nban gole, na' yeļa' nban kobe

⁵ Che len, le gon ga kwia yi'gak da' zej zoalen le'e, da ka' zej naken che yežlyó nga, da ka' zej naken:

Da' kegle, na' da' zinnj,
na' da' zze láže'le da' kegle,
na' da' zze láže'le da' naken sban,
na' yeļa' zdan yeļa' gape.

Ki žala' gonle dan' no benne' zdan laže'e yeļa' gape nake' tlebe ka to benne' zka'n zene' lo'a ka', dan' ben-nen' zdan laže'en bi zdan laže'e Dios, na' bi gak wká'n zene' le' dot laže'e. ⁶ Dan' žongak benách ka' da' ki, Dios gone' zia yógo'te benne' ka' bi žóngake' kan zenna xtiže'e. ⁷ Lezka' benle le'e doļa' ki katen' wyo'ole lo ná'gaken. ⁸ Na'a, biž gonle da' ki:

Biž ža'ale, na' biž gekle lježle ka' zi'.

Biž gonle da' zia che no benne'.

Biž nne xíwe'le, na' biž wchaljle da' kegle.

⁹ Bi gon láže'le lježle tole yetole dan' ba bka'nle da' gokle zga'ale, na' da' ka' benle zga'ale. ¹⁰ Ba nakle le'e benách kobe ka', na' Dios žekobe' yichj lázdo'le nich yeyá'kzele kan nak Bennen' beyone' le'e. Ki žala' gonle nich gónbia'le le'e dot kan nake' le'. ¹¹ Dan' ba nakžo toze len Benne' Criston':

Biž nakžo benne' zi'to' ka', na' benne' judío ka'.

Biž nakžo benne' ka' nžog lo beļa' chégake' da' nak bian' zej nzi'e xtiža' Dios, na' benne' ka' bi nžog lo beļa' chégake' dan' nak bian'.

Biž nakžo benne' ka' žejní'igekle', na' benne' ka' bi žejní'igekle'.

Biž nakžo benne' ndo'w ka', na' benne' bi zej ndo'e. Na'a, Benne' Criston' nake' dot da' zakan', na' nake' toze len yógo'težo.

¹² Dios nži'ile' le'e, na' wžekze' le'e nich gakle che leze'. Che len, žala':

We' láže'le lježle ka', na' gakle ži'i laže',
na' gaxjw laže', na' kwide' laže', na' zen laže'.

¹³ Cha' žak diža' bizjw tole len yetole, le soele len lježle tole yetole, na' le yenit law che lježle tole yetole kan ben Benne' Criston', benit lawe' chele le'e. ¹⁴ Da' nakže blo ka yógo'te da' ki, žala' ži'ilele yógo'te benách ka', dan' nak yeļa' nži'il da' žonen žo'o toze, na' li laže'.

¹⁵ Le we' latje da' zka'n ži yichj lázdo'žo nna bian' yichj lázdo'le. Dan' zka'n žin yichj lázdo'žo žonn Dios chežo. Che len bliže' le'e, nich gakle toze lo beļa' žen che Benne' Criston'. Le ye' Dios: "Žóxkeno'."

¹⁶ Le si' lo na'le xtiža' Benne' Criston' da' gaken chele ka to yeļa' wnni'a zen. Dan' zoalen yeļa' žejní'il che Dios le'e, le wsedle, na' le wzejni'ile lježle tole yetole. Dot láže'le le goļ che Dios salmo ka', na' da' ka' žol-le nich we lawle le', na' da' la'y ka' da' žol-le, na' le ye' Dios: "Žóxkeno'." ¹⁷ Kan nak yógo'te da' žonle, da' naken da' zchaljlen o žin da' žonlen, le gon yógo'ten lo la Xanžo Jesusen', na' le ye' Xažo Dios: "Žóxkeno'" dan' nak Benne' Criston' toze len le'e.

Da' žala' gonžo che lježžo ka' dan' nakžo che Jesús

¹⁸ Le'e, no'le ka' nžag ná'lenle benne' byo ka', le gon kan zenna xtiža'gak benne' byo che chele, kan žala' gonle, dan' nakle che Xanžon'.

¹⁹ Le'e, benne' byo ka' nžag ná'lenle no'le ka', le ži'il no'le che chele, na' bi wchébele-ne'.

²⁰ Le'e, xkwide' ka', le gon kan zenna yógo'te xtiža'gak xa xna'le. Da' ni žaz laže' Xanžon'.

²¹ Le'e, nólele nakle xagak xkwide' ka', bi tetle sel-le ži'nle ka' snia, nich bi yexjw láže'gakbe'.

²² Le'e, nólele nakle benne' ndo'w ka', le gon kan zn-na yógo'te xtiža'gak benne' xanle yežlyó nga. Kégeze gonle ki katen' zwiágake' le'e kan žongak benne' ka' žénezegekke' góngake' ga chaz láže'gak benách ka', san dot láže'le le gon xchingake' kan žala' gongak benne' ka' zžébegake' Dios. ²³ Kan nak yógo'te da' žon-le, le gonen dot láže'le, dan' gaken kan žonle xchin Xanžon', na' kege kan žónzele xchingak benách ka'.

²⁴ Ba nnézkzelele yebi'i Xanžon' chele, na' wnezjwe' chele da' ba bkwez Dios chegak benne' ka' zej nake' ka' ži'nkze' ka'. Ki gaken dan' žonle xchin Xanžo Jesús, Benne' Criston'. ²⁵ No benne' žone' da' kegle, yebi'i Xanžon' che bennen' kan nak da' kegle da' bene', dan' bi wchá' Dios kan žala' yebi'e che chegak benách ka'.

4 Le'e, nólele nakle xangak benách ka', le gon da' naken chawe', na' da' naken li laže', kan zcónlele žin benne' wen žin chele ka'. Le chejsá' laže' lezka' zoa Xanle ya'abá che Dios.

² Le'e, yógo'tele, le wcháljenteze Dios. Le sóateze wcháljlenle-ne', na' le ye'e: "Žóxkeno'."

³ Kate' ne zcháljlenle Dios, lezka' le nnable' gáklene' neto', nich wnezjwe' neto' latje wchaljto' xtiža' Xanžon', nich gak wzejni'alto' benách ka' da' ngache' kan nak che Benne' Criston'. Dan' žona' ki nyejwa' liž ya nga.

⁴ Lezka' le nnable' Dios wnezjwe' neda' latje wzejni'ila' benách ka' da' ngachen' kan žala' gona'.

⁵ Lo yeļa' žejní'il chele, le gon da' žonle lawgak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston'. Le wkonle binlo žin ža ka' gonn Dios chele nich gonle xchine'.

⁶ Žala' wchaljle diža' cháwe'do' ka' nich sí'gaken benách ka', kan zži'ižo beļa' zede' nich gaken dzi', na' ki nné-zlele kan žala' yecheble, bi da' ye'le to to benne'.

Benách ka' che Jesús žápegake' "Padiox" ljéžgake' ka'

⁷ Tíkiko wzenle' le'e da' žaken chia' nga. Nake' lježžo nži'ilžo-ne'. Lezka' nake' wen žin li laže' che Xanžon', na' žónlene' neda' tzen žin chie' le'. ⁸ Che len žseļa'a-ne' gan zoale, nich wzenle' le'e da' žaken chia', na' gon choche' le'e. ⁹ Onésimo, lježžon' nbáblene' le'e chéjlene' le' tzen. Lezka' nake' lježžo nži'ilžo-ne', na' žejli'e che Xanžon'. Chope' ki wzéngekle' le'e yógo'te da' žaken nga.

¹⁰ Aristarko, benne' nyéjwlene' neda' tzen liž ya nga žape' le'e "Padiox." Lezka' xkwide' Markos, bi' byo che no'le zan Bernabé, žápebe' le'e "Padiox." Ba goža' le'e da' žala' gonle nich gáklene' xkwide' Markos na'. Cha'

la'be' gan zoale, le gape-be' ba la'ne. ¹¹ Lezka' bennen' zoe' nga, bennen' lie' Jesús, na' zoa yetó le' Justo, žape' le'e "Padiox." Zej nnita' benne' zan, benne' judío ka', žejlé'gake' che Benne' Criston', san chonnze' ki ladjw benne' judío ka' žónlengake' neda' tzen žin che xtiža' Dios, na' žeyón zénle'egake' neda'. ¹² Epafras, bennen' nbabe' le'e, na' nake' wen žin che Benne' Criston', žape' le'e "Padiox." Dot laže'e zchájljlene' Dios, na' žá-ta'yoetezle' Le' gon chawe'e le'e nich gakle li laže', na' sóatezle gonle yógo'te da' žénekzele Dios. ¹³ Zzoa lia' kan nak che Epafras na', že' laže'e le'e, na' lezka' benne' ka' nníta'gake' lo yež Laodisea, na' lo yež Hierápolis.

¹⁴ Demas žape' le'e "Padiox" na' lezka' Lukas, bennen' žeyone' benách ka', žape' le'e "Padiox" na' nži'ilžo-ne'.

¹⁵ Le gape "Padiox" lježžo ka' nníta'gake' lo yež Laodisea, na' lezka' Ninfas len benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' zdóbgake' liže'. ¹⁶ Kate' yeyóž go-le yiche ni gan zoale, le gon ga gólgaken benách ka' che Benne' Criston' nníta'gake' lo yež Laodisea. Le go le'e yichen' séla'gak benách Laodisea ka' chele. ¹⁷ Le ye' Arkipo: "Be' laže' gono' žin da' bde Xanžon' lo no'o."

¹⁸ Neda', Pablo, zzojkza' díža'do' ni le'e yiche, znnia': žapa' le'e "Padiox." Le chejsá' laže' kan žak chia' ga nye-jwa' liž ya ni. Znnabla' Dios gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

1 TESALONISENSES

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

1 Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox", nakle che Benne' Criston', na' zoale lo yež Tesalónika. Nakle toze len Dios, na' lezka' len Xanžo Jesús, Benne' Criston'. Silbano len xkwide' Timoteo žónlengake' neda' tzen. Znnabla' Xažo Dios, na' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Da' nak bia' žejle'gak benne' Tesalónika ka' che Dios

² Žé'tezto' Dios: "Žóxkeno'" kate' žejlá' láže'to' kan nak chele yógo'tele. Žejlá' láže'tezto' le'e, na' zoa da' znnabto' Dios ni'a chele katen' zcháljento'-ne'. ³ Žejlá' láže'tezto' law Xažo Dios kan nak da' žonle dan' žejle'le che Benne' Criston', na' kan nak žin da' žonle dan' nží'ile-ne', na' kan náktezle choch dan' žxen láže'le Xanžo Jesús, Benne' Criston'. ⁴ Le'e, lježto' ka', Dios nží'ile' le'e, na' nnezlto' wžekze' le' le'e. ⁵ Ki naken dan' wží' lo na'le diža' chawen', da' zchaljton'. Kege len diža'ze, san lezka' len yela' wak bžinen chele, na' Dios Be' La'y ben chochen', na' dot láže'le bxen láže'len. Nnézkzelele kan gokto' gan zoale le'e dan' nží'ilto' le'e.

⁶ Le'e bcha' kwinle, na' žonle kan žonto' neto', na' lezka' kan ben Xanžon', dan' wží' lo na'le xtiže'e, na' la'kze wzáka'le'e, bebélele dan' yo'ole Dios Be' La'y. ⁷ Ki naken, ba nakle to da' nak bian' lawgak yógo'te benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya. ⁸ Ki naken dan' wzé xtiža' Xanžon' lo na'le le'e. Kégeze gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya, san lezka' yógo'te latje wzé diža' kan žejle'le che Dios. Ki naken, bi žon byenen bi da' nnato', ⁹ dan' la' légakze benne' ka' zžéngkle' neto' kan wdaple neto' ba la'ne, na' kan bcha' kwinle, na' wléj yichjle lo'a ka', na' beyakle che Dios nich gonle xchin Dios ban, Bennen' nakkze' Dios. ¹⁰ Na'a, zbezle ža yelá' ži'n Dios, yežoje' ya'abá che Dios. Dios na'kze besbane' le' lo yela' got. Benne' ni nake' Jesusen', Bennen' žeslé' žo'o lo do'la', nich bi soa da' gonen ga gon Dios žo'o žia ža da' zan'.

Xchin Dios da' ben Pablo lo yež Tesalónika

2 Le'e, lježto' ka', nnézkzelele žin che Dios da' benton' katen' wzóalento' le'e bi goken dáche'ze. ² Nnézlele kan gok cheto' lo yež Filipos, kan wzáka'to', na' bengak benne' ka' neto' žia. Naž katen' blá'to' gan zoale le'e gokto' wechóg laže' dan' wzoalen Dios chežo neto', na' bzenlto' le'e diža' chawen' da' bde Dios lo na'to'. Ki bento' la'kze benne' wláž chele ka' bží'igake'

che xtiža'to'. ³ Katen' bzenlto' le'e xtiža' Dios, bchaljto', kege dan' nchíxelto', na' kege dan' gónelto' si'to' bi da' den chele, na' bi ben láže'lto' le'e. ⁴ Dan' žxen laže' Dios neto', bdie' lo na'to' wchaljto' diža' chawe' chien', na' kíte'ze zchaljton'. Bi benton' nich chaz láže'gak benách ka' da' žonto' san nich chaz lažen' Dios, Bennen' zchi'a laže'e da' yo'on yichj lázdo'žo. ⁵ Nnézkzelele batkle bcháljento' le'e da' wká'n zenen le'e, na' bi bebéj chawe' kwinto' kan žon no benne' žénele' si'e da' de chele. Nnézkzelele Dios naken ki. ⁶ Bi wdiljto' yela' zen da' naken che yežlyó nga, dan' wka'nle le'e neto', na' kege da' wka'ngak benách ka' neto'. La'kze nzi' lo na'to' ye'to' le'e bi da' gonle dan' nakto' wbás ka' bse'la' Benne' Criston', ⁷ wzóalento' le'e lo yela' ži'i laže', na' bento' kan žongak xna'gak bi' že'ndo' ka', no'le ka' žape chí'igake' légakbe' lo yela' ži'i laže'. ⁸ Ka' goken, bží'ile'elto' le'e, na' zejte gónelto' wdeto' lo na'le, kégeze diža' chawen' che Dios, san yeláte'ze bi goken wdekzto' lo na'le yela' nban cheto', dan' nží'ile'elto' le'e. ⁹ Žejlá' láže'le, lježto' ka', kan goken katen' bzenlto' le'e diža' chawen' che Dios, kan béntezto' žin zede, na' lawe' ža, na' yele bento' žin nich bi wsaka' zi'to' nitole le'e.

¹⁰ Le'e, lježto' ka' žejle'le che Benne' Criston', gak wzóa lile le'e kan bento', na' nnézkzelele Dios kan wdáleno' le'e dot kan žaz laže' Dios, na' dot cháwe'do', na' kan bi gak nitó benne' nnie' chen. ¹¹ Lezka' nnézlele kan bento' kan žon to xa xkwide' ka' chegak ži'ne' ka', bcháljento' le'e, na' ben chochto' le'e to tole. ¹² Bsa'to' láže'le gonle kan žala' gon no benne' nake' che Dios. Le'ke' bljže' le'e nich gak chazle gan zžna bi'e le' lo baní' chie'.

¹³ Che len lezka' žé'tezto' Dios: "Žóxkeno'." Ki žonto' dan' wží' lo na'le xtiža' Dios da' bēnlele, dan' bzenlto' le'e. Wží' lo na'len, kege ka' xtiža' benachze, san kan da' li naken, xtiža' Dios naken. Xtiže'e na' žonen žin lo yichj lázdo'le le'e, le'e na' žejle'le che Benne' Criston'. ¹⁴ Le'e, lježto' ka', žaken chele kan žaken chegak benách ka' che Dios, benne' ka' zej nake' che Jesús, Benne' Criston', na' nníta'gake' gan nbab Judea. Ki naken dan' ba wzáka'le'e lo na'gak benách wláž chele ka', tlebe kan wzáka'gake' légakbe' lo na'gak benách wláž ché-gake' ka', benne' ka' zej nake' benne' judío ka'.

¹⁵ Benne' judío ka' bétgake' Xanžo Jesusen', na' lezka' bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios. Lezka' belbía láže'gake', na' blággake' neto'. Bi žóngake' da' žaz laže' Dios, dan' bi zlé'egkle' chawe' yógo'te benách ži'to' ka'. ¹⁶ Lezka' žsėjwgake' xnezto' neto', nich bi wcháljento' benách ži'to' ka', benne' ka' bi zej

nbáblene' légage'. Ki zóngake' dan' zchájlento' légage' nich yelágake'. Ki žaken, zžántežgake' doľa' ka' da' zej nbage'e, na' ba zej nbage'e zia da' gonen ga chog Dios chégake' kwia yí'gake'.

Pablo žénele' chejwíe' lježžo ka' lo yež Tesalónika

¹⁷ Na'a, lježto' ka', žak nyache' láže'to' kan žaken che to benne' wzebe dan' ben byene soato' zi'to' gan zoale le'e to chi'ido', san la'kze bi zle'elto' le'e, bi na' gal láže'to' le'e. Che len, žénežlto' yeje'elto' le'e, dan' žak láže'le'eto' gonton'. ¹⁸ Che len lezka' gónelto' yidto' gan zoale, na' neda', Pablo, da' li be' laža'a yida' ga na' chope chonne chi'i, san bsejw da' xiwe' xnezto'.

¹⁹ ĽBižkze da' žonen ga žxen láže'to', o da' žon ga žebelto', o da' chawe' da' žala' gapto', da' yebélenlto' law Xanžo Jesús, Benne' Criston', katen' yel'é'e? ĽKege le'ekze na'? ²⁰ Le'ekze nakle da' žonen ga žak cheto' yela' ba nez zen, na' da' žonen ga žebelto'.

3 Che len, kate' biž gok soelton', na' ben xtiža'to' ga'nto' chopto' lo yež Atenas, ² na' bséla'to' bi' lježžo, Timoteo, gan zoale. Nakbe' bi' wen žin che Dios, na' zónlenbe' neda' tzen zchaljto' diža' chawen' che Benne' Criston'. Bséla'to'-be' gan zoale nich gon chochbe' le'e, na' wzejni'ilbe' le'e kan žala' chejle'le che Benne' Criston', ³ nich bi gak chope laže' no benne' ládjwle le'e ni'a che da' žsaka' zi'gak benách ki neto', dan' nnézkzelele zoažo yežlyó nga nich soelžo da' ki. ⁴ Lezka' katen' wzóalento' le'e, bzenlto' le'e kan za' gak chežo da' wsaka' zí'gake' žo'o kan ba goken cheto', na' nnézkzelelen. ⁵ Che len, katen' biž gok soelan', na' bseła'a xkwide' Timoteon' gan zoale nich yedjzenlbe' neda' kan nak chele, kan žejle'le che Benne' Criston', na' cha' da' xiwe', ben' žonen ga bága'gak benách ka' doľa', bi bden le'e nez doľa', na' cha' žin da' bento' gan zoale bi beyák dáche'ze.

⁶ Kate' bezá' xkwide' Timoteon' gan zoale, na' bežinbe' ga zoato' neto' ni, bzenlbe' neto' da' chawe', dan' gožbe' neto' kan žejle'le che Benne' Criston', na' kan nží'ilele lježžo ka', na' kan lo yela' ži'i laže' chele žej'sá' láže'tezle neto', na' lezka' kan žak láže'le yel'é'elele neto', kan neto' lezka' žak láže'to' yeje'elto' le'e. ⁷ Che len, lježto' ka', katen' wzáka'to' yógo'te da' ka', na' da' zan da' goken cheto', naž gok da' beyón zenen neto' katen' benlto' kan žejle'le le'e che Benne' Criston'.

⁸ Na'a, beyák láže'to' dan' ženlto' zoale choch lo da' žejle'le che Xanžon'. ⁹ ĽNakxkze gak ye'to' Dios: "Žóxkeno'" kan žala' gonto' ni'a che yógo'te da' ka' zón-gaken ga žebéle'elto' law Dios chežo ni'a che da' nakle le'e? ¹⁰ De chgi' žližto' Dios, znnablto'-ne' lawe' ža, na' yeje, nich gak yeje'elto' le'e, nich gak wsa'to' da' žiáž-jelele kan nak da' žejle'le che Benne' Criston'.

¹¹ Na'a znnablto' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', ko'e neto' nez nich yidto' gan zoale. ¹² Lezka' znnablto' Xanžon' gone' ga gole, na' gak li laže' kan nží'ilele lježle tole yetole, na' kan nží'ilele yógo'te benách ka', kan neto' lezka' nží'ilto' le'e. ¹³ Lezka' znnablto'-ne' gone' ga gak choch, na' dot chawe' yichj láždo'le law Xažo Dios kan naken tlebe len da' nak la'y,

na' gone' ki na' zejte ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', tzen len benách la'y chie' ka'.

Da' žonžo da' žaz laže' Dios

4 Yetó da' žon byenen, lježto' ka', ni'a che Xanžo Jesusen' žáta'yoelto' le'e, na' zchí'leto' le'e nich gonle kan nak da' ba bsedlto' le'e kan žala' gonle da' žaz laže' Dios. Kan ba žonle, ka'kze žala' góntezle.

² Ba nnézkzelele da' ka' gožto' le'e gonle, dan' wnnato' lo wláz Xanžo Jesusen'. ³ Da' žénele Dios naken gakle che leze', na' biž gonle da' kegle. ⁴ Nnézlele to tole kan žala' sóalenele no'le che chele kan naken tlebe len da' nak la'y, na' gaple légage' ba la'ne. ⁵ Bi žala' sóalenele no'le chele lo yela' zze laže' da' sban, kan žongak benách ka' bi zej nake' che Dios, na' bi zej nónbi'e Dios. ⁶ Kan zej nak da' ki, bi žala' nitó benne' tetele gone', na' bi gon láže'le' lježe' ngáche'ze, dan' chog Xanžo na'kze chegak yógo'te benne' ka' zóngake' da' ki kwia yí'gake', dan' gone' kan ba gožto' lježto' ka', na' bzenlton' le'e.

⁷ Dios bliže' žo'o, nich biž gonžo da' kegle, na' nich gakžo dot chawe' lawe' le'. ⁸ Ki naken, no benne' zzo'e' cheła'ale da' ni, kege benachze zzo'e' cheła'ale, san Dios na'kze zzo'e' cheła'ale, dan' bseła' Dios Dios Be' La'y nich sóalene' žo'o, na' lekze' zne' da' ni.

⁹ Bi žon byenen wzoja' chele le'e le'e yiche kan žala' ží'ilele lježle ka', dan' Dios na'kze ba bsedle' le'e kan žala' ží'ilele lježle tole yetole. ¹⁰ Da' li nží'ilele yógo'te lježžo ka', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia. Na'a, žáta'yoelto' le'e, lježto' ka', nich ží'izelele yógo'te lježle ka'. ¹¹ Lezka' žáta'yoelto' le'e we' láže'le kwezle cháwe'do', na' gonle da' ka' bde Dios lo na'kzle, na' gonkzle žin kan ba gožto' le'e žala' gonle. ¹² Gožto' le'e ki nich gak gonle da' naken cháwe'do' lawgak benne' ka' bi zej nbáblene' le'e, na' ki gaken, bi be yážjelele le'e.

Kan gak katen' yelá' Xanžo Jesús

¹³ Lezka', lježto' ka', žénelto' nnézlele kan nak chegak benne' gat ka', nich bi gak nyache' láže'le kan žaken chegak yezika' benách ka', benne' ka' bi žxen láže'gake' yebangak benne' gat ka'. ¹⁴ Cha' žejle'žo got Jesusen', na' bebane', lezka' žala' wxén láže'žo Dios, gone' ga benne' gat ka' yelá'gake' tzen len Jesusen', benne' ka' bejlé'gake' chie' le'.

¹⁵ Che len zzenlto' le'e xtiža' Xanžon' da' znnan ki: "Žo'o, benne' ka' ne zoažo nbanžo, na' nga'nžo kate' žinže ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', bi chejchagžo Benne' Criston' zgá'aležo kate' góngaken benne' ka' ba gótgake'." ¹⁶ Ki gaken dan' Xanžo na'kze žoje' ya'abá che Dios, na' yetje' nga, na' yenle chi'e dan' len yela' wnná bia' wliže', na' lezka' yenle chi'i wbás blo che ya'abá, na' lezka' yenle lozba' na' che Dios, na' yebangak benne' ka' ba gótgake', benne' ka' bejlé'gake' che Benne' Criston'. ¹⁷ Naž žo'o, benne' ka' ne zoažo nbanžo, na' nga'nžo yežlyó nga, wchise' žo'o tzen len légage' lo bejw ya'abá nich chejchagžo

Ḫanžon' lo be'ze. Ki gaken, sóalentezžo Ḫanžon'. ¹⁸ Che len, le yeyón zen lježle tole yetole kan zej nak da' ki.

5 Na'a, kan nak ža na' o yelen' katen' gakgak da' ki, bi žon byenen wzoja' chele le'e le'e yiche, lježto' ka'. ² Le'e ba nnézkzelele kan gak ža kate' yelá' Ḫanžon'. Katen' yežine', kon yelá'kze' kan zla' to benne' wbán žel. ³ Kate' nnagak benách ka': "Zga'n cháwe'žo, na' bi be gaken chežo" naž la' žinte da' wžia yin' lé-gake', dan' gaken chégake' kan zla' da' zzaka' to no'le za' galj bi' že'n chie', na' bi yelá nitó benne' ladjw benách ka' nníta'gake' yežlyó nga katen' gak dan' žala' gaken. ⁴ Na'a, lježto' ka', bi nchole, na' che len bi žin ža na' chele ngáche'ze kan zla' benne' wbán. ⁵ Yó-go'tele nakle benách ka' che baní', na' che te ža. Bi nakžo benách ka' che žel, na' kege che da' naken choj. ⁶ Che len, bi žala' te ye le lawžo kan žak chegak benne' ka' bi zej nbáblene' žo'o, san žala' soato' ban laže', na' kwezžo cháwe'do'. ⁷ Benne' ka' ztásgake', ztásgake' žel, na' benne' ka' zzóžgekle', lezka' zzóžgekle' žel. ⁸ Na'a, žo'o nakžo che te ža, na' žala' kwezžo cháwe'do', dan' ba nákwžo zažo da' žape chi'in žo'o, da' naken yelá' že-jlé' che Dios, na' yelá' nži'il, na' da' žxen láže'žo yelažo naken ka to lapa' ya da' žape chi'in yichjžo. ⁹ Ki naken dan' bzoa Dios žo'o nga, kege nich la'žo gan choge' chežo gatžo, san nich yelažo dan' žxen láže'žo Ḫanžo Jesús, Benne' Criston', ¹⁰ dan' got Jesusen' lo wlažžo žo'o nich soažo nbanžo tzen len le' katen' yel'é, la'kze ba natžo o soažo nbanžo ža na'. ¹¹ Che len žala' wsá' láže'le lježle tole yetole, na' gon chochle lježle tole yetole kan ba žonle.

Pablo zzejni'ile' lježe' ka' žejlé'gake' che Jesús

¹² Žáta'yoelto' le'e, lježto' ka', si' lo na'le benne' ka' žóngake' xchin Ḫanžon' gan zoale le'e, benne' ka' zнна biá'gake' le'e lo wlaž Ḫanžon', na' zzejni'ígekle' le'e.

¹³ Lezka' žáta'yoelto' le'e, gapple lé'gake' ba la'ne lo yelá'

nži'il chele, dan' žóngake' žin na'. Le ga'nlen lježle ka' cháwe'do' tole yetole.

¹⁴ Lezka' zzejni'ilito' le'e, lježto' ka', nich wsa'le láže'gak benne' ka' bi žóngake' žin, na' gon chochle benne' ka' žedó láže'gake', na' gáklenle benne' ka' bi nak choch kan žejlé'gake' che Benne' Criston', na' žala' gapple gaxjw laže' lawgak yógo'te benách ka'.

¹⁵ Le gape chi'i kwintle nich bi yebéj láže'le lježle ka', na' bi be yebi'ile che no benne' bi da' gone' cheje, san le we' laže' góntezle da' naken chawe' che lježle tole yetole, na' chegak yógo'te benách ka'.

¹⁶ Le yebétezle, ¹⁷ na' le wcháljenteze Dios, ¹⁸ na' le yi'e le': "Žóžkeno'." Ki žala' gonle ni'a che yógo'te da' žaken chele, dan' zej nak da' ki da' žénele Dios gonle dan' nakle che Jesús, Benne' Criston'.

¹⁹ Bi wzoa žile da' zchi'le Dios Be' La'y le'e, ²⁰ na' bi wzoale che'ale xtiža' no benne' zchalje' lo wlaž Dios, ²¹ san le si' bia' yógo'ten. Le si' lo na'le da' naken chawe', ²² na' bi be gonle da' kegle.

²³ Dios na'kze, Bennen' zka'n žie' yichj láždo'žo, gone' ga gapple dot chawe', na' gape chi'e be' nákkzele, na' yichj láždo'le, na' beja' žen chele, na' bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele ža na' yelá' Ḫanžo Jesús, Benne' Criston'. ²⁴ Dios žone' kan znne', na' nake' Bennen' bliže' le'e. Lekze' gone' da' ki.

Pablo zgo'e lježe' ka' lo na' Dios

²⁵ Le'e, lježto' ka', le wchaljlen Dios, na' le nnable' gáklene' neto'.

²⁶ Le gape "Padiox" yógo'te lježžo ka', na' le che'la' lé-gake' lo yelá' nži'il chele.

²⁷ Ni'a che Ḫanžo Dios zchi'la' le'e gole yiche ni lawgak yógo'te lježžo ka' zej nake' che Benne' Criston'.

²⁸ Žnnabla' Ḫanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe' le'e. Ka'kze gaken.

2 TESALONISENSES

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

1 Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox." Nakle che Xažo Dios, na' che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' zoale lo yež Tesalónika. Žónlengak Silbano, na' xkwide' Timoteo neda' tzen. ² Znnablto' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Dios choge' chegak benách doľa' ka' gátgake'

³ Žaľa' yé'tezto' Dios: "Žóxkeno'" kan nak chele le'e, lježto' ka', na' nak chawe' gonto' ki, dan' zej žakže dot li laže' kan žejle'le che Dios, na' kan nží'ilele lježle tole yetole. ⁴ Che len, len yela' žebél zzenlto' benách ka' che Diosen' kan nak chele, dan' nakle zen laže', na' žejle'le che Dios la'kze želbía láže'gak benne' ka' le'e, na' zzá-ka'le'ele, san zzóelelen. ⁵ Da' ki zej nak bian' nak chawe' kan zchi'a laže' Dios benách ka'. Žwi'e latje zzáka'le le'e na'a, nich gak chazle gan zřna bi'e le'.

⁶ Nak chawe' kan gon Dios, yebi'e chegak benne' ka' žsaka' zígake' le'e, na' gone' ga sáka'gak benne' ka'. ⁷ Yetó da' gaken, le'e zzáka'le na'a, na' yebí'i Dios chele, gone' ga yezí' láže'le tzen len neto', ža na' yeľo'é'e law Xanžo Jesús, Benne' Criston'. Yežoje' ya'abá che Dios, na' gónlengak wbás che ya'abá ka' le' tzen. Zej nake' ni'a ne'e ka', na' wľo'é'egekle' law yela' wak zen chie'.

⁸ La' law Benne' Criston' ža na' ka to yi' zen katen' yebi'e chegak benne' ka' bi zej nónbi'e Dios, na' bi žón-gake' kan zřna diža' chawen' che Xanžo Jesús, Benne' Criston'. ⁹ Benách ki, yebi'e chégake', na' to chi'ize chejchó'ogake' lo yi' gabíl. To chi'ize kwásgake' law Xanžon', na' gan nľa' law yela' baní' chie', na' yela' wak zen chie'. ¹⁰ Ki gaken ža na' katen' yel'é'e, na' wká'n zengak benách la'y chie' ka' le', na' yógo'te benne' ka' že-ľlé'gake' chie' le' yebán láže'gek'le chie'. Lezka' gonle le'e dan' bejle'le da' bzenlto' le'e kan nak che Jesusen'.

¹¹ Che len zcháľl'entezto' Dios chežo, na' znnablto'-ne' gon chawe'e le'e, na' gáklene' le'e nich sáke'lele si'le dan' bliže' le'e nich yebélenlelen. Lezka' znnablto'-ne' gone' ga gak dot li laže' yógo'te da' že' láže'le gonle da' naken chawe', na' yógo'te žin žonle lo yela' žejle' chele chie' le'. Gak gonle da' ki len yela' wak che Dios. ¹² Ki gaken, ga'n zen la Xanžo Jesús, Benne' Criston' ni'a che da' žonle le'e, na' gak chele yela' ba nez zen ni'a che da' gone' le'. Gaken ki dan' nží'il Dios le'e tzen len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

La' law benne' yoe'e da' xiwe'

2 Na'a, kan nak che ža na' katen' yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' kan gak, yedjtobe' žo'o chie' le', žáta'yoelto' le'e, lježto' ka', ² nich bi we'le latje no benne' wchixe' le'e kan nak da' wzí' lo na'le. Bi kwek zede yichj lázdo'le ni'a che bi da' nnagak benne' wen laže' ka', cha' nnázegake' zoalen Dios Be' La'y ľégake', o ni'a che bi da' gon chochgak benách ka', o ni'a che bi da' nyejw to le'e yiche da' nnágake' neto' bséla'ton', cha' nnágake': "Ba wdé ža na' kate' yelá' Xanžon'." ³ Bi we'le latje no benne' gon láže'le le'e, dan' bi žin ža na' kate' yelá' Jesusen' cha' bi la' lawgak benne' zan zga'ale, benne' ka' wží'igake' che Dios, na' la' law bennen' yoe'e da' xiwe', bennen' wsé Dios lo yi' gabíl.

⁴ Bennen', lo yela' zka'n zen kwine', wsejwe' xnezgak, na' wží'e chegak yógo'te da' zej naken che Dios o da' zka'n zengak benách ka' lo yela' žape Dios ba la'ne chégake'. Ki gon bennen' na' zejte kwi'e ka Dios na'kze lo yodo' gan zoa latje che Dios, na' gon kwine' ka Dios.

⁵ ŽBi žejsá' láže'le bzenla' le'e da' ki katen' wzóalena' le'e? ⁶ Na'a, nnézlele no Benne' žsejwe' xnez bennen' yoe'e da' xiwe', nich bi la' lawe' zga'ale kate' žinže ža chien'. ⁷ Ba žon žin da' ngache' che da' naken che da' xiwe', san ne zoa Bennen' žsejwe' xnez bennen' yoe'e da' xiwe' ga žinže ža yekwás kwín Bennen' žsejwe' xneze'. ⁸ Naž la' law benne' yoe'e da' xiwe', na' Xanžo Jesús, Benne' Criston', wľej wchochje' le' len be' da' zžojen žoe'e, na' wžia yi'e le' len yela' baní' che ža yel'é'e. ⁹ Katen' la' law bennen' yoe'e da' xiwe', len yela' wak che da' xiwe' la' lawe'. Len yela' wak che da' wen laže' gone' da' zan yela' wak zen, na' da' zan da' gak biágaken, na' da' zan da' góngaken ga yebángleke benách ka'. ¹⁰ Len yela' wak che da' wen laže' gone' ki lawgak benne' ka' kwia yígake' dan' bi wzí' lo ná'gake' dot láže'gake' da' naken dot da' li, nich yelágake'.

¹¹ Che len Dios we'e latje gaken chégake' to da' žonen yela' wak da' gon láže'len ľégake' nich chejle'gake' da' wen lažen'. ¹² Ki gaken nich bága'gak zřa yógo'te benne' ka' bi bejle'gake' da' naken dot da' li, san wyáz láže'gake' da' kegle.

Benne' ka' wžekze Dios nich yelágake'

¹³ Le'e, lježto' ka', na' nží'il Xanžon' le'e, žaľa' yé'tezto' Dios: "Žóxkeno'" ni'a che da' naken chele, dan' ba wžekze Dios le'e ža ni'te nich yelale ni'a che da' žon Dios Be' La'y, nich gakle dot chawe' law Dios, dan' že-ľle'le da' naken dot da' li. ¹⁴ Nich gaken ki chele, Dios

na'kze bliže' le'e, nich gak gónlenle Xanžo Jesús, Benne' Criston' tzen lo baní' chie'. Ki gaken ni'a che diža' chawen' da' zchaljton'.

¹⁵ Che len, lježto' ka', le soa choch, na' le gape chi'i diža' da' bsédlele, dan' bcháljento' le'e, na' bzojton' chele le'e yiche. ¹⁶ Znnablto' Xanžo Jesús, Benne' Criston' len Xažo Dios, gon chawe'e le'e, na' gone' ga gakte choch kan zej nak yógo'te da' zej naken chawe', da' ka' žonle, na' kan zej nak yógo'te diža' chawen' da' zchaljle. Lekze' nži'ile' žo'o, na' benne' chežo da' žeyón zénteze žo'o, na' da' zej naken chawe' da' žxen láže'žo si'žo, da' ka' gonnze Dios chežo.

Da' žala' nnablžo Dios

3 Yetoze, lježto' ka', le wchaljlen Dios, na' le nnable' gáklene' neto', nich gak wchaljto' che Benne' Criston' nga, nich se xtiža' Xanžon', na' gápegak benách ka' dižan' ba la'ne, na' nich gaken nga kan goken gan zoale le'e. ² Lezka' le nnable' yeslé' neto' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka', dan' bi žejle'gak yógo'te benách ka' che Dios. ³ Na'a, dan' žon Xanžon' kan zne', gon choche' le'e, na' gape chi'e le'e, nich bi cho'le le'e lo na' da' xiwe'. ⁴ Žxen láže'to' Xanžon' kan nak chele, gonle da' ki da' ba wnnablto' le'e, kan ba žonlen. ⁵ Znnablto' Xanžon' wsé'e láže'le nich ži'izelele Dios, na' gakte zen laže' kan gok Benne' Criston'.

Kan žon byenen gonžo žin

⁶ Ni'a che la Xanžo Jesús, Benne' Criston', zchí'leto' le'e, lježto' ka', nich kwasle gan zej nnita' lježžo ka' kon želdaze' bi be žin žóngake'. Le gon kan nak da' bsedlto'

le'e. ⁷ Nnézkzelele žala' gonle kan žonto' neto', dan' bi wdázeto' bi be žin žonto' neto' gan zoale. ⁸ Bi bdawto' da' bénzele cheto', san lo yela' že' zede, na' lo yela' žedó laže', bento' žin lawe' ža, na' yele, nich bi wsaka' zi'to' nitole le'e. ⁹ Ki bento' nich gaktó lawle le'e ka to da' zloe'elen le'e kan žala' gonle le'e, la'kze nzi' lo na'to' nnablto' le'e bi da' gonle cheto'. ¹⁰ Lezka' katen' wzóalento' le'e, bchí'leto' le'e ki, da' znnan: "Cha' bi žénele no benne' gone' žin, bi gonnle da' gawe'." ¹¹ Kíte'ze znnato' dan' ženlto' nníta'lengak benne' ka' le'e, benne' ka' kon želdaze', bi be žin žóngake'. ¹² Ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', zchí'leto' benne' ka' žóngake' ki, na' zzejni'ilito' légake' góngake' žin lo yela' zbez cháwe'do', nich gak gáwgake' da' naken ché-gakkze'.

¹³ Na'a, lježto' ka', bi soa žile, góntezle da' nak chawe'. ¹⁴ Cha' no benne' bi gone' kan zna xtiža'to', da' zzojto' le'e yiche ni, le gon ga gak bia' bennen', na' bi gónlenle le' tzen nich yedoe'ele'. ¹⁵ Bi žala' géklele nake' benne' bi zle'ele' le'e chawe', san le wsá' laže'e le' ka lježkzele.

Pablo znnable' Dios gon chawe'e lježe' ka'

¹⁶ Znnablto' Xanžon' wká'n žíteze' yichj lázdo'le lo yógo'te da' žonle, na' sóalene' yógo'tele. Lekze' zzoa žie' yichj lázdo'žo.

¹⁷ Neda', Pablo, len na'kza' zzoja' da' ni le'e yiche: žapa' le'e "Padiox" na' naken to da' nak bian' yógo'te yiche ka' žsel'a'a. Kíte'ze zzoja' le'e yiche. ¹⁸ Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

1 TIMOTEO

Pablo ži'e "Padiox" xkwide' Timoteo

1 Neda', Pablo, Žapa' le' "Padiox" ljéža'do' Timoteo. Nako' ka zi'nkza' dan' bénl'eno' neda' tzen žin che Dios. Naka' wbás bseja' Jesús, Benne' Criston' dan' naken da' wnnakze Dios, Bennen' žeslé' žo'o, na' lezka' da' wnnakze Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žxen láže'žo. Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', lo yela' ži'i laže' chie' gon chawe'e le', na' yeyache' láže'le' le', na' wká'n žie' yichj lazdo'o.

Pablo zchalje' che da' žsédgekle benne' wen laže' ka'

³ Žáta'yoela' le' gono' na'a kan góta'yoela' le' katen' wyá'a gan nbab Masedonia, nich ga'no' lo yež' Éfeso, na' wchi'lo' bale benne' ka' ga na' nich bi wsédgekle' to da' nyalen, ⁴ na' nich bi gápegake' ba la'ne diža' ka'ze ka', na' lagak da' zan kwe' xa xto'gak benách ka', da' ka' žóngaken ga že' láže'gak benách ka' da' dáche'ze. Da' ki bi žon chóchgaken benách ka' che Dios lo da' že- jlé'gake' chie' le'.

⁵ Da' ženela' gon da' ni da' žapa' le', naken nich ži'igekle lježžo ka' ljéžgake' ka' dot láže'gake', na' gak chawe' da' zza' láže'gake', na' gak dot li laže' kan že- jlé'gake' che Dios. ⁶ Kan zej nak da' ki, bale benne' ka' bi bežóygake' chawe', san wyó'ogake' nez yoble, na' nzi' lo ná'gake' da' bi naken da' li. ⁷ Žénegekle' wsédgekle' benách ka' kan zej nak da' žsedle da' wnnakze Dios, la'kze bi žejni'igekle' da' ka' znnázegake', na' da' žon chóchgake'.

⁸ Žo'o nnezlžo da' wnnakze Dios naken chawe', cha' zkonlžon žin kan žala' gonžo. ⁹ Lezka' nnezlžo Dios bdixjwe' da' wnnakze', kege nich nna bian' benách chawe' ka', san nich nna bian' benne' ki:

Benne' ka' zži'igake' che xtiža' Dios,
benne' ka' bi žóngake' da' bsedle' le',
benne' ka' zzóagake' Dios cheja'ale,
benne' ka' žóngake' da' zinnj,
benne' ka' bi zka'n zéngake' Dios,
benne' ka' zká'ngake' ka'ze da' naken che Dios,
benne' ka' žótgake' xa xná'gake',
benne' ka' žótgake' benách ka',
¹⁰ benne' ka' žóngake' da' kegle,
benne' byo ka' nníta'lengake' la' ljež benne' byoze' ka',
benne' ka' zbángake' xkwide' ka' nich góte'gake' lé-
gakbe',
benne' ka' žon láže'gake',
benne' ka' žon chóchgake' xtiža'gake' kate' žon
láže'gake',

benne' ka' zži'igake' che da' chawe' da' žsedlžo.

¹¹ Nnezlžo naken ki dan' bžin diža' chawen' chežo, da' benn Dios, Benne' la'y, chežo lo yela' ži'i laže' chie', dan' bdie' lo na'a wchaljan'.

Pablo ži'e Benne' Criston': "Žóxkeno'"

¹² Žapa' Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žon choche' neda': "Žóxkeno'" dan' bxen laže'e neda', na' bzoe' neda' nich gona' xchine'. ¹³ Ki bene' la'kze neda' wnné zi'a chie' zga'ale, na' wžia laža'a benách chie' ka', na' da' zan da' zia bena' chégake', san Benne' Criston' beyache' láže'le' neda', dan' benan' lo yela' bi žejni'il chia' katen' bi na' chejli'a chie' le'. ¹⁴ Na'a, da' zenle'e nak da' bnezjw Xanžon' chia' lo yela' ži'i laže' chie', dan' žonen ga žejle'žo chie' le', na' lezka' žonen ga nži'ilžo Jesús, Benne' Criston'.

¹⁵ Diža' dot da' li da' ni, da' zakan' si' lo na'gak yógo'te benách, na' znnan: "Jesús na'kze, Benne' Criston', bje'e yežlyó nga nich beslé' benách doja' ka'" na' beslé' neda' la'kze nakža' neda' benne' doja' ka' yógo'te benách yezika' ka'. ¹⁶ Che len beyache' laže'l Jesús, Benne' Criston', neda', benne' doja', na' bloe'ele' law kan nak yela' zen laže' zen chie', nich gaka' to da' zloe'elen benách ka' kan gata' yela' nban da' zejli' kanne ché- gake', cha' chejlé'gake' chie' le'. ¹⁷ Na'a znnia': iGa'n zen Dios! iLe' zna biá'teze', na' batkle te chie'! Bi gak le'elžo-ne'. Nake' tlícha'tekze Dios, Bennen' nnézkzele' yógo'te. iChie' le' gákteze yela' žape ba la'ne, na' yela' zen, na'a ža, na' yógo'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gaken.

¹⁸ Ži'na'do' Timoteo, zdia' lo no'o le' da' ni da' žsedla' nich gono' xchin Dios ka' to benne' dot laže'e žeje' lo wdile, ka' zej nak da' ka' wnnagak benne' ka' zga'ale kan gak chio', benne' ka' bcháljgake' da' bloe'el Dios lé- gake'. ¹⁹ Lo yela' žejlé' chio' che Benne' Criston' žala' gono' ki, nak dot chawe' yichj lazdo'o, dan' ba bchíxgekle bale benách ka', benne' ka' bzóagake' da' žejle'žo che Benne' Criston' cheja'ale. ²⁰ Ki bengak Himeneo len Kantr, benne' ka' bdia' lo na' da' xiwe' nich wsédgekle' kan žala' góngake', nich biž nne zí'gake' che da' naken che Dios.

Da' žsedlen žo'o kan žala' wcháljlenžo Dios

2 Che len da' naken blo da' zzejni'ila' benách ka' naken kan žala' wcháljlenžo Dios, na' kan žala' gá- ta'yoelžo le', na' kan žala' nnablžo-ne' bi da' žiážjelžo, na' kan žala' ye'žo-ne': "Žóxkeno'." Da' ki žala' gonžo lo wlazgak yógo'te benách ka'. ² Lezka' žala' gonžo lo wlazgak benne' wnná bia' ka', na' lo wlazgak yógo'te

benne' blo ka'. Ki žala' gonžo nich gak chawe' chežo, na' nich gak kwezžo cháwe'do'. Žala' gonžo ki lo yela' žejle' chežo che Dios, na' lo yela' li laže' chežo. ³ Da' ni naken chawe', na' da' žaz laže' Dios, Bennen' žeslé' žo'o. ⁴ Dios na'kze žénele' yelagak yógo'te benne' ka', na' žénele' gónbia'gake' da' naken dot da' li.

⁵ Toze Benne' nake' Dios, na' toze Benne' žeyone' benách ka' toze len Dios, Jesús, Benne' Criston', Bennen' golje' benách. ⁶ Lekze' bde kwine' lo yela' got, katen' besbaga' kwine' da' zia da' wbága'gak yógo'te benách ka' ni'a che doła' da' wbága'gake'. Dios bløe'ele' law kan gok da' ni che Jesusen' katen' bžin ža chie' gote'. ⁷ Kan nak da' ni, Dios bzoe' neda' nich wchaljan', na' nich gaka' wbás bseła' Benne' Criston', nich wsdla' benách zi'to' ka' kan nak da' žejle'žo chie' le', na' kan nak da' naken dot da' li. Zchalja' da' li, na' bi žon laža'a.

⁸ Na'a, žénela' wcháljengak benne' ka' Dios, na' gá-ta'yoegekle' le' gáte'teze, zej nake' dot chawe', na' bi zžá'agake' ljéžgake' ka', na' bi zdił díža'gake'. ⁹ Lekza', žénela' gákwgak no'le ka' da' naken binlo. Da' zej nak xtan da' žala' wloé'egekle' law zej naken yela' gaxjw laže', na' yela' nak li laže', na' kege da' zpá'gake' yichj lágwage', na' da' ka' zej naken oro, na' bga ka', na' laže' da' záka'le'en. ¹⁰ Da' chawe' da' žóngake' wloé'elen da' zej nake', kan žon da' žákwgake' da' naken binlo. Ki žala' gongak no'le ka' zej nónbi'e Dios. ¹¹ Žala' ga'ngak no'le ka' žize kate' no benne' byo ne žsedle' légake', na' gákgake' gaxjw laže'. ¹² Bi žonna' no'le ka' latje wsédgekle', na' bi nna biá'gake' benne' byo ka'. Žala' gá'ngake' žize gan zej ndobe benách ka' che Benne' Criston'. ¹³ Ki žala' gaken dan' bzoa Dios zga'ale Adán, na' wdé na' bzoe' Eba. ¹⁴ Adán na', bi ben láže'le da' xi-we' le', san zo'len', ben láže'len le'. Ka' goken, bži'i no'len' che da' bchi'lekze Dios légake', ¹⁵ san yelá no no'le cha' znnite'e xkwide' ka', na' cha' gónteze' kan nak tlebe len da' žejle'žo che Dios, na' gonen' len yela' nži'il, na' cha' gake' dot chawe', na' dot li laže'.

Kan žala' gákgak benne' ka' žape chí'igake' žo'o

3 Nak dot da' li dižan' dan' znnan: "Cha' že' laže' to benne' gake' benne' žape chi'e benách ka' che Benne' Criston', zdan laže'e to žin chawe'." ² No benne' žape chi'e benách ka' che Benne' Criston':

Žon byenen bi soa no benne' gak bi da' nnie' chie'.

Žala' soa toze zo'le.

Žala' gake' ban laže'.

Žala' gake' dot li laže'.

Žala' gake' gaxjw laže'.

Žala' wi'e latje gan ga'ngak lježžo ka' žíngake' liže'.

Žala' sáke'le' wsdle' benách ka'.

³ Bi žala' gake' benne' že'je'.

Bi žala' gake' benne' snia.

Bi žala' dan láže'ze' si'e mežw.

Žala' gake' ži'i laže'.

Žala' gake' zen laže'.

Žala' gake' benne' bi zdan laže'e yela' gape.

⁴ Žala' nna bi'e cháwe'do' benách ka' nníta'gake' liže'.

Ži'ne' ka' žala' góngakbe' kan z'na xtiže'e.

Žala' gápegakbe' xágakben' ba la'ne.

⁵ (žNakxkze gak to benne' gape chi'e benách ka' che Dios cha' bi žak nna bi'e cháwe'do' benách ka' nníta'gake' liže'?) ⁶ Bi žala' gake' benne' la' wzó lawtie' nake' tzen len Benne' Criston', nich bi tettle wká'n zen kwine', na' bi gak chie' kan gok che da' xiwe', dan' bka'n zen kwinen, na' Dios bchoge' chen kwia yin'.

⁷ Benne' ka' bi zej nbáblene' benách ka' che Benne' Criston', žala' nne cháwe'gake' chie' nich bi soa no benne' wzóe' le' cheła'ale, nich bi chejže'je' lo yelj che da' xiwe'.

Kan gákgak benne' ka' nzi' lo ná'gake' gáklengake' žo'o

⁸ Lekza' benne' ka' nzi' lo ná'gake' gáklengake' benách ka' che Benne' Criston':

Žala' gákgake' dot li laže'.

Žala' góngake' kan znnágake'.

Žala' gákgake' benne' bi že'j ka'.

Žala' gákgake' benne' ka' bi zdángake' yela' gape.

⁹ Žala' gape chí'igake' da' žejle'žo che Benne' Criston'.

Žala' gak dot chawe' yichj lázdo'gake'.

¹⁰ Žala' si' bia'le légake' zga'ale, na' naž si' lo ná'gake' gákgake' benne' ka' gáklengake' benách ka' che Benne' Criston', cha' bi zoa no benne' gak bi da' nnie' chégake'. ¹¹ Lekza', no'le che chégake' žala' gákgake' dot li láže'gake', na' bi gákgake' benne' wenné che lježe'. Žala' gákgake' zen laže', na' gákgake' dot chawe' lo yógo'te da' žóngake'. ¹² Benne' ka' nzi' lo ná'gake' gáklengake' benách ka' che Benne' Criston':

Žala' soa toze no'le che chégake'.

Žala' nna biá'gake' binlo zí'ngake' ka', na' benne' ka' nníta'gake' lížgake' ka'.

¹³ Žon byenen gaken ki, dan' nzi' lo ná'gake' latje gan gápegak benách ka' xtiža'gake' ba la'ne, cha' žóngake' binlo žin da' žóngake' žáklengake' benách ka' che Benne' Criston', na' gákgakže' benne' wechóg laže' kate' zcháljgake' kan nak da' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston'.

Da' bgache' che da' zka'n zenžo Dios

¹⁴ Zzoja' diža' ki chio' le', la'kze žxen laža'a yedjwía' le' bayente. ¹⁵ Cha' wžela', zzoja' da' ki chio' nich nnezlo' kan žala' gono' lawgak benách ka' nníta'gake' liž Dios, benne' ka' zej nake' che Dios ban, na' zej nake' choch, na' zcháljgake' da' naken dot da' li. Zej nake' ka' yag ka' da' žóxgaken yo'o, na' ka' da' ka' žon chóchgaken ze'e.

¹⁶ Da' li, zenle'e nak da' bgache' che da' zka'n zenžo Dios, kan nyejw le'e yiche da' znnan:

Dios bløe'e lawe', na' goke' benách.

Gok bia' nake' chawe' dan' wyoé'e Dios Be' La'y.

Blé'egekle' wbás ka' che ya'abá che Dios le'.

Wzé diža' kan nak chie' lawgak benách zi'to' ka'.

Bejle'gak benách ka' chie' le' lo yežlyó nga.

Dios bchise' le' ža'le gan nake' blo.

Benne' ka' kwej yíchjgake' da' žejle'žo che Jesús

4 Kwáselo zchalj Dios Be' La'y, žnne': "Ža ze lawte ža ka' baļe benách ka' wží'igake' che Benne' Criston'." Kwej yíchjgake' da' žejle'žo chie' Ľe'. Wzé nággake' xtíža'gak benne' ka' yó'ogake' be' wen laže' ka', na' wzé nággake' da' wsédgekle be' xiwe' ka'. ² Wzé nággake' xtíža'gak benách ka' zloé'ezele chawe' kwíngake', benne' ka' zchaljgake' da' wen laže'. Ba nzid láz-do'gake' nich bi yesbagan' légake' žia. ³ Ki naken, wséjwgake' xnezgak benne' ka' žénegekle' wchág ná'gake', na' wchí'igekle' benách ka' nich bi gáwgake' da' bnezjw Dios nich yebélenlžon, da' gak gawgak benne' ka' žejlé'gake' che Dios, benne' ka' zej nónbi'e da' naken dot da' li, na' žé'gake' Dios: "Žóxkeno'" kate' žáwgaken'. ⁴ Chawe' zej nak yógo'te da' ben Dios, na' bi be žala' wzoažo cheļa'ale cha' že'žo Dios: "Žóxkeno'" kate' žawžon. ⁵ Žsedle xtíža' Dios žo'o, Ľe' yeyone' chawe' yógo'te da' žala' gawžo cha' wcháljlenžo-ne', na' nnablžo-ne' gon chawe'e da' gawžo.

Kan žežój chawe' benne' wen žin che Jesús

⁶ Cha' wsedlo' lježžo ka' da' ki, na' yežojo' chawe', na' gako' benne' wen žin li laže' che Jesús, Benne' Criston', na' gak bia' nsedlo' binlo kan nak che da' žejle'žo chie' Ľe', na' kan nak da' chawe' da' žsedlžo, da' žape chi'on. ⁷ Bzoa cheļa'ale diža' ka'ze ka' che yežlyó nga kan zej nak da' zchaljgak no'le gole ka'. Bénteze da' gonen ga gako' choch nich gono' kan žénele Dios. ⁸ Láte'ze yebélenlo' da' gono' da' gonen ga gakže waļe ni'a no'o, san da' zen da' yebélenlo' da' gono' nich gako' waļe lo da' naken che Dios. Da' ni naken da' yebélenlžo yežlyó nga, na' lezka' da' yebélenlžo ža ka' te yeza'žo yežlyó nga. ⁹ Diža' ni naken dot da' li, na' zakan' si' lo ná'gak-en yógo'te benách ka'. ¹⁰ Che len, da' zenle'e žsaka' zi' kwínžo žonžo žin, dan' žxen láže'žo Dios ban. Benne' Criston' gote' nich yeslé' yógo'te benách ka'. Žeslé' benne' ka' žejlé'gake' chie' Ľe'.

¹¹ Bchi'le, na' bsdle benách ka' nich góngake' da' ki. ¹² Bi žala' no benne' wzóe' le' cheļa'ale dan' nako' xk-wide', san žala' gono' da' wlo'e'elen benne' ka' žejlé'gake' che Dios žala' góngake' kan žono' le'. Ki wlo'e'elo' légake':

Ľen da' zchaljo', na' len da' žono',
kan nži'ilo' lježo' ka', na' kan yo'o Dios Be' La'y,
kan žono' kan žnno', na' kan nako' dot chawe'.
¹³ Kate' ne zbezo' na' zejte la'a neda' gan zo', be' láže'teze goļo' yiche la'y lawgak benách ka' nníta'gake' gan zo'. Bzejní'i-gekle' da' ni, na' bsdlen légake'. ¹⁴ Bi wdíó' ka'ze da' benn Dios chio', dan' benne' chio' kan wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios kan gaken chio', katen' bxo'a ná'gake' le', na' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', wnnábgekle' Dios gon chawe'e le'.

¹⁵ Bénteze da' ki. Be' láže'teze gono' ki, nich lé'egekle' yógo'te benách ka' kan zej žata' chio' da' ka' zej naken che Benne' Criston'. ¹⁶ Wdape chi'i kwino', na' wdape

chi'i da' žsedlžo. Bénteze da' ki, na' cha' žono' ki, na' yeló' le', na' yelagak benne' ka' yéngekle' le'.

Kan žala' gon xkwide' Timoteo

5 Bi tiļo' benne' byo gole ka', san bzejní'i-gekle' ka' xakzo' ka'. Bzejní'il xkwide' byo ka' ka bi' bíche'kzo' ka'. ² Bzejní'il no'le gole ka' ka xna'kzo' ka'. Bzejní'il xkwide' no'le ka' ka bi' zankzo' ka', nak dot chawe' da' zza' lažo'o.

³ Wdape ba la'ne no'le wzebe ka', no'le ka' da' li zej nake' no'le wzebe ka'. ⁴ Cha' zoa to no'le wzebe zej nni-ta' xkwide' chie' ka', o za'sóe' ka', žala' wsédgekle'be' góngakbe' kan žénele Dios, na' gáklengakbe' zga'ale benách ka' nníta'gake' lížgakbe' ka', na' yebí'igakbe' chegak xa xná'gakbe'. Da' ni naken chawe', na' da' žaz laže' Dios. ⁵ Na'a, no'len' da' li nake' no'le wzebe, na' nga'ne' toze', žxen laže'e Dios, na' dot ža dot yel zcháljlene' Ľe', na' žnnábtzle' Ľe' ni'a chegak benách chie' ka', ⁶ san no'le wzebe na', no'len' žone' kan nak da' ždan laže'e, nake' ka' to no'le gat kate' ne zoe' nbane'. ⁷ Lezka', bchi'le benách ka' nníta'gake' gan zo', nich góngake' kan nak tlebe len da' ki, nich bi gak nitó benne' bi da' nnie' chégake'. ⁸ Cha' zoa no benne' bi zwawe' lježe' ka', na' da' nakže blo, cha' bi zwawe' benách ka' nníta'gake' liže', na' žži'e che da' žejle'žo che Benne' Criston', na' nbága'že' žia ka' to benne' bi žejli'e che Dios.

⁹ Toze no'le wzebe na', no'len' ba zejže' ka' chonnalaj yiz, gak báblene' benne' ka' žáklengakle-ne', cha' bi bka'ne' benne' byo chie' nich sóalene' yetó benne' byo. ¹⁰ Žon byenen soa no benne' wzóa lie' kan nak che no'le wzebe na' kan nak da' chawe' da' žone'. Gáklene'ne' cha' besgole' xkwide' ka', na' cha' zwi'e gan ga'ngak lježžo ka' zá'gake' yež ži'to', na' žžíngake' liže', na' cha' znezjwe' da' ye'j gawgak benách ka' che Dios, na' cha' žáklene' benne' ka' žzáka'gake', na' cha' žónteze' da' naken chawe'.

¹¹ No'le wzebe ka' bi na' zéjgake' chonnalaj yiz, bi žala' báblengake' no'le ka' žáklengakle-ne', dan' góngake' kan ždan láže'zegake', na' wží'igake' che Benne' Criston', na' yénegekle' wchág ná'gake' da' yoble.

¹² Cha' góngake' ki, na' bága'gake' doļa' dan' wzóa-gake' cheļa'ale da' bejlé'gake' che Benne' Criston' zga'ale. ¹³ Lezka' gákgake' no'le za'wed ka', na' no'le kon želdaze' bi be žin žóngake', na' kégeze gákgake' za'wed, san lezka' gákgake' no'le wenné che ljéžgake' ka', na' gákgake' benne' wediļe ka', na' nná'gake' da' kegle. ¹⁴ Che len, žénela' wchág na'gak no'le wzebe ka' da' yoble, no'le ka' bi nápegake' zan yiz, na' yesgól-gake' xkwide' ka', na' wsédgekle' binlo xkwide' ka' nníta'gakbe' yo'o che chégake', nich bi wé'gake' latje no benne' nnie' chežo, bennen' žži'e chežo žo'o, nolžo žejle'žo che Benne' Criston'. ¹⁵ Ki žala' gaken, dan' ba beyálgake' baļe', na' žóngake' kan žénele da' xiwe'.

¹⁶ Cha' zej nni-ta' no'le wzebe ka' liž no benne' byo o no no'le, benne' žejli'e che Benne' Criston', na' žala' gáklene' légake', nich bi wsaka' zí'gake' benách ka' che Benne' Criston'. Ki gaken, benách ka' che Benne'

Criston' gak gákłengake' no'le ka' da' li zej nake' no'le wzebe ka'.

¹⁷ Wdápeže ba la'ne benne' gole' ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', na' zna biá'gake' binlo, na' wdápele'eže ba la'ne benne' gole ka' žóngake' žin, benne' zžégake' diža' chawen', na' žsédgekle' benách ka'. ¹⁸ Nyejw le'e yiche la'y da' zn-nan: "Bi ko'o do žoa' bežen' zlejba' zoa' scribe." Ľezka' znann: "Benne' wen žin nake' zi si'e lajzwe'."

¹⁹ Bi si' lo no'o da' zna no benne' žesbage'e zia no benne' gole, benne' žape chí'e benách ka' che Benne' Criston', cha' bi zej nnita' chope chonne benne' ka' zzoa lígake' dan' bene'. ²⁰ Benne' ka' žóntezgake' doła', bdil-gake' lawgak yógo'te benách ka' che Benne' Criston' nich žébégak yezika' benne' ka' Dios. ²¹ Ni'a che Ĥažo Dios, na' ni'a che Ĥanžo Jesús, Benne' Criston', na' ni'a chegak wbás che ya'abá ka', wbás ka' wžé Dios, zchi'la' le' gono' kan znnagak diža' ki. Tlebe kan žala' wchi'a lažo'o benách ka', na' bi gapo' ba la'ne toze benne'. ²² Bi wxoate no'o nitó benne', bi gono' le' wen žin che Benne' Criston', nich bi bago'o tzen len le' doła' ni'a che da' žone' cha' gone' doła'.

²³ Biž ye'jo' nisce. Dan' zdia' li'o žala' ye'jo' láte'do' xis uba waj nich ga'nen chawe'.

²⁴ Doła' ka' da' zej nbaga' bałe benách ka' la' lawgak- en zga'ale kate' žingake' gan wchi'a laže' Dios légake', na' te na' la' law doła' da' zej nbaga' yezika' benách ka'. ²⁵ Ľezka', la' law žin chawe' da' bengak benách ka', na' cha' bi nla' lawn, bi gak nitó benne' wkache'e to chí'ize žin na' da' bene'.

6 Yógo'te benne' ndo'w ka' žala' gápele'egake' ba la'ne benne' xángake' ka' nich bi gak no benne' nne xiwe'e che La Dios, na' che da' bsedle' Ľe'. ² Benne' ndo'w ka' cha' žejle'gak xángake' ka' che Benne' Criston', bi žala' wká'ngake' légake' ka'ze dan' zej nake' ljéžgake' ka'. Žala' góngakže' binlo xchíngake' dan' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' yebéłengekle' žin chawen', na' Benne' Cristo na'kzen' nži'ile' légake'. Bse-dle benách ka' nníta'gake' ga na' kan nak da' ni, na' bzejní'i-gekle'.

Da' zka'n zenžo Dios da' žebéłenlžon

³ Cha' zoa no benne' žsedle' da' yoble, na' bi žsedle' diža' chawen' che Ĥanžo Jesús, Benne' Criston', dan' žsedlen žo'o kan žala' gonžo kan žénele Dios, ⁴ zka'n zen kwin bennen', na' bi be nnezle'. Zdan laže'e diža' ka'ze ka' kan zej nak diža' zede ka', na' diža' bizjw ka', da' ka' žóngaken ga zgé'egikle' benách ka' ljéžgake' ka', na' zdíl-łengake' légake'. Ľezka' diža' ki žóngaken ga zne zí'gake' chegak ljéžgake' ka', na' zza' láže'gake' ché-gake' da' kegle. ⁵ Ľezka' žóngaken ga zdil diža'gak benách ka', benne' ka' bi žejní'igekle', na' bi nzi' lo ná'gake' da' naken dot da' li. Žékgekle' gak sí'gake' mežw zen cha' gónłengake' tzen benne' ka' zka'n zén-gake' Dios. Bkwas gan zej nnita' benne' ki. ⁶ Da' zente naken da' žebéłenlžon kate' len yeł'a' zen laže' zka'n zenžo Dios. ⁷ Bi be bia'žo žo'o katen' bla'žo yežlyó nga, na' lezka', bi be yeywa'žo katen' yeza'žo yežlyó nga.

⁸ Che len, cha' de da' gawžon, na' da' gákwžon, žala' chaz láže'žon. ⁹ Benne' ka' zdan láže'gake' yeł'a' gape, gak chégake' da' gonen ga bága'gake' doła', na' chéj-gake' lo yełj che da' xiwe', na' lo yeł'a' bi nnezle ché-gake' dan' láže'gake' da' zan da' den, da' ka' gon díj-gaken légake'. Da' ki wžia' yí'gaken légake', na' góngak- en ga gátgake' to chí'ize. ¹⁰ Dan' zdan láže'gake' yeł'a' gape, da' ni žonen ga žóngake' yógo'te da' kegle. Bałe benne' ka', dan' zdan láže'gaken', ba bsángake' da' be- jlé'gake' che Benne' Criston', na' ba žak chégake' da' zan da' žsaka' zí'gaken légake'.

Benne' žone' xchin Jesús nake' ka' benne' žejje' lo wdile

¹¹ Na'a le', benne' che Dios, bkwas gan žak da' kegle ki. Be' láže'teze gono' da' naken chawe', na' da' žénele Dios. Bejlé'teze che Benne' Criston', na' bži'il ležo' ka'. Be' laže' gako' zen laže', na' gaxjw laže'. ¹² Kan žon ben- nen' dot laže'e žejje' lo wdile, ben žin che da' žejle'žo che Benne' Criston', na' be' laže' bi wnito' yeł'a' nban da' zejlí kanne. Bliž Dios le' nich si'on. Chawe' gok da' bzoa lio' kan žejli'o che Benne' Criston', dan' wnnón' lawgak benne' zan, benne' zzoa lígake' dan' wnnón'. ¹³ Ni'a che Ĥanžo Dios, Bennen' zej nbanlen yógo'te da' zej nnitan', na' lezka' ni'a che Jesús, Benne' Criston', Bennen' bzoa lie' da' nak chawe', da' wnné' kwáselo law Ponsio Pilato, zchi'la' le' gape chí'o da' ka' gož Benne' Criston' žo'o. Žala' gako' dot chawe', na' bi be gono' da' gonen ga no benne' nnie' chio'. Ki žala' gono' na' zejte ža' la' law Ĥanžo Jesús, Benne' Criston'. ¹⁵ Kate' žin ža' yeł'a' Jesusen', Dios wlo'e'le' law Ľe'.

Dios nake' la'y. Toze' Ľe' yo'o lo ne'e dot yeł'a' wnná bia', na' zna bi'e yógo'te benne' ka' zna biá'gake', na' nake' xangak yógo'te benne' ka' zej nake' xangak benách ka'. ¹⁶ Toze' Ľe' zóateze', na' zoe' lo baní' gan bi gak žin no benne' žakze chie'. Batkle bje'el no benne' Ľe', na' bi gak no benne' le'ele' Ľe'. Chie' Ľe' gáta'teze da' žape Ľe' ba la'ne, na' yeł'a' wnná bia'. Ka'kze gaken.

¹⁷ Bchi'le benne' ka' zej nape' yeł'a' wnni'a ža ni zoažo na'a, nich bi wká'n zen kwíngake', na' nich bi wxén láže'gake' yeł'a' wnni'a na' dan' bi sóatezen. Žala' wxén láže'gake' Dios ban, Bennen' žónnli'e yógo'te da' žebéłenlžon. ¹⁸ Bchi'i-gekle' góngake' da' naken chawe', nich chanže žin chawe' da' žóngake', da' naken to yeł'a' wnni'a li laže'. Žala' wnézjwgake' late' chegak benách yache' ka', na' we' láže'gake' légake'. ¹⁹ Cha' góngake' ki, na' wtóbgake' yeł'a' wnni'a da' naken li laže', da' yebéłengekle' ža ka' da' zá'gaken, na' gata' yeł'a' nban li laže' chégake'.

Da' bchi'le Pablo xkwide' Timoteo

²⁰ Ljéža'do' Timoteo, wdape chí'i da' nzi' lo no'o, na' bkwas gan zej nnita' benne' ka' zchaljgake' da' ka'ze, na' diža' ka' da' bi zej zakan', na' diža' bizjw ka', da' ka' zchaljgak benne' ka' znnázegake' žákgake' da' zenle'e, na' žon láže'gake' kan zej nak da' ka' žóngake'. ²¹ Bałe benách ka', benne' wzí' lo ná'gake' diža' ki, bchi'xgekle' kan nak da' žejle'žo che Benne' Criston'.

Ṽnnabla' Dios gon chawe'e le'. Ka'kze gaken.

2 TIMOTEO

Pablo žape' "Padiox" xkwide' Timoteo

1 Neda', Pablo, žapa' le' "Padiox" ljéža'do' Timoteo. Nako' ka zi'nkza' dan' bénlěno' neda' tzen žin che Benne' Criston', na' nži'ila' le'. Naka' wbás bseja' Benne' Criston' dan' žénele Dios gaka' ki, nich gak da' bchebe laže'e, wnezjwe' yeja' nban da' zejlí kanne chežo, dan' zoalėn Jesús, Benne' Criston'. Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le', na' yeyache' láže'le' le', na' wká'n žie' yichj laždo'o.

Timoteo žala' wzóa libe' che Jesús

³ Kate' zcháljlena' Dios žapa' Le' "žóxkeno'" kan nak chio' le'. Bi žsana' znnaba' ni'a chio' dot ža dot yel, law Dios, Bennen' žona' xchine' dot laža'a kan bengak xa wdé chia' ka'. ⁴ Kate' žejśá' laža'a kan wžežo', na' žak laža'a yeje'ela' le', nich gak yebela' dot laža'a. ⁵ Žapa' Dios: "žóxkeno'" dan' bžin chia' diža' da' žonen ga žejśá' laža'a kan žejli'o che Benne' Criston' dot lažo'o. Xna' golo' Loida, na' xno'o Eunise, bejlé'gake' chie' Le' zgá'alegake' ka le', na' nnézkzela' lezka' le' žejli'o chie' Le' na'a.

⁶ Dan' naken ki, žsa'a lažo'o yesbano' da' benn Dios chio', dan' wzí'o katen' neda' bxo'a na'a le', na' wnnabla' Dios bi da' gonne' chio'. ⁷ Dios Be' La'y, Bennen' benn Dios chežo, bi nake' to be' da' gonen ga žébežo, san bennkze' Le' Be' La'y chie' chežo. Dios Be' La'y na' žone' ga napžo yeja' wak, na' ga nži'ilžo lježžo ka', na' ga zn-na bia' kwinžo. ⁸ Che len, bi yedoe'elo' wchaljo' che Xanžon', na' bi yedoe'elo' kan žak chia' neda', nyejwa' liž ya nga dan' žona' xchin Xanžon', san benlen tzen benne' ka' zzáka'gake' dan' zzéngekle' benách ka' diža' chawen'. Dios wnezjwe' yeja' wak chio' nich gak gono' ki. ⁹ Dios na'kze beslé' žo'o, na' bliže' žo'o nich gakžo dot chawe'. Bi bliže' žo'o dan' zoa da' chawe' da' benžo žo'o, san bliže' žo'o dan' gónekzele' Le', na' dan' be' laže'e žo'o. Ža ni'te bzoe' ki chežo zga'ale kate' bi na' soa yežlyó nga, dan' nakžo che Jesús, Benne' Criston'. ¹⁰ Na'a, ba bla' dan' žonn Dios chežo, dan' bla' law ni'a che Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o. Beké'e yeja' wak che yeja' got, na' bloe'ele' law gak gápežo yeja' nban da' zejlí kanne, da' bi kwia yin', dan' nápežo ni'a che diža' chawen'.

¹¹ Benne' Criston' wžie' neda' nich wchalja' diža' chawen', na' nich gaka' wbás chie' nich wsedla' benách zi'to' ka'. ¹² Che len zzaka'a da' ka' da' žákgaken chia' nga, san bi žedoe'ela', dan' nónbí'a Bennen' žejli'a

chie'. Nnézkzela' Le' nape' yeja' wak nich gape chie' da' bdia' lo ne'e na' zejte ža yeje'e.

¹³ Diža' chawen' dan' benlon', dan' bchaljan', žala' gaken chio' to da' zloe'elen kan žala' wloe'elo' benách ka' kan žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', na' kan nži'ilžo-ne'. ¹⁴ Wdape chi'i da' nak chawe', dan' nzi' lo no'o. Gak gono' ki len yeja' wak che Dios Be' La'y, Bennen' zóalene' žo'o.

¹⁵ Ba nnézkzelo' kan bengak yógo'te benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia, wléj yichjgake' neda'. Fijelo, na' Hermó-jenes zej nbáblene' benne' ka'. ¹⁶ Znnabla' Xanžo Dios yeyache' láže'le' benne' ka' nníta'gake' liž Onesíforo, dan' ben choche' neda' zan chi'i. Katen' bla'a neda' lo yež Roma, dot laže'e beyilje' neda', na' beže'le' neda'. Bi bedoe'ele' ni'a chia' neda' dan' nyejwa' liž ya nga, nžeja' do ya. ¹⁸ Znnabla' Xanžon' yeyache' láže'le' le' ža na' žine' law Dios. Ba nnézkzelo' kan góklene' žo'o, katen' wzoažo lo yež Éfeso.

Timoteo žala' gakbe' ka to benne' žeje' lo wdile

2 Na'a, zí'na'do', ben choch laždo'o lo da' žonn Jesús, Benne' Criston', chio'. ² Da' benlo' da' bchalja' neda' lawgak benne' zan, benne' ka' zzoa lígaken', bden lo na'gak benne' ka' žóngake' kan znnágake', benne' ka' gak wsédgekle' yezika' benách ka'.

³ Žala' soelo' da' wsaka' zi'gak benách ka' le' kan zzoelen to benne' nake' che Jesús, Benne' Criston', na' dot laže'e žeje' lo wdile. ⁴ No benne' žeje' lo wdile, bi chejchaze' da' ka' žongak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, nich chaz laže' bennen' wžie' le' nich gake' benne' chie' žeje' lo wdile. ⁵ Lezka', no benne' chaze' lo witje, bi be si'e cha' bi žitje' kan žala' gone'. ⁶ Benne' žaz ža'ne', zga'ale' le' si'e che da' yelape'. ⁷ Bsa' laže' da' ni da' žapa' le', na' Xanžo na'kze gone' ga chejni'ilo' yógo'ten.

⁸ Bejsá' laže' kan goken che Jesús, Benne' Criston'. Golje', na' goke' za'só Dabí, na' wdé gote', bebane' lo yeja' got. Ki znnna diža' chawen' da' zchaljan'. ⁹ Dan' zchalja' diža' chawen', zzaka'a da' žaken chia', na' zejte nyejwa' liž ya nga ka to benne' wen da' zinnj, san bi nyejw xtiža' Dios. ¹⁰ Che len zzoela' yógo'te da' ki dan' nži'ila' benne' ka' wžekze Dios, nich yelágake'. Jesús na'kze, Benne' Criston', žone' ga želagak benne' ka' nich sí'gake' baní' li laže' chie'. ¹¹ Naken káteze znnna da' ni:

Cha' nátlenžo Le', sóalėnžo-ne' nbanžo.

¹² Cha' soelžo da' sáka'žo, nna biá'lenžo Le' tzen.

Cha' nnažo bi nónbia'žo-ne', Ľe' nne' bi nónbi'e' žo'o.
 13 Ľa'kze bi žonžo kan zannažo, Ľe' žónteze' kan znné'.
 Ľe' bi gak wché'e' da' nakkze' Ľe'.

Benne' wen žin che Jesús, benne' žežoje' chawe'

14 Bsa' láže'gak benne' ka' nníta'gake' gan zo' kan zej
 nak da' ki, na' ni'a che Xanžo Dios bch'i'-gekle' nich bi
 tiĵ diža'gake' kan zej nak diža' ka'ze ka'. Diža' ki žóngak-
 en ga kwia yi'gak benne' ka' zzi' lo ná'gake' légaken.

15 Be' láže'teze yežojo' chawe' Ľaw Dios nich gako'
 benne' wen žin bi žedoe'ele' ni'a che žin da' bene'. Žala'
 wkonlo' binlo žin diža' da' naken dot da' li. 16 Na'a,
 bkwas gan zej nnita' benne' ka' zcháljgake' da' bi zaka',
 na' diža' ka'ze ka', dan' žongak diža' ki ga góngakže'
 da' bi žénele Dios. 17 Segak diža' ka' da' zcháljgake' kan
 žžen yižwé' nozo' da' žlan. Himeneo Ľen Fileto zej
 nbáblene' benne' ka' zcháljgake' ki. 18 Benne' ki
 bch'ixgekle' kan nak da' naken dot da' li, dan' znná-
 gake' ba wdé ža žala' yebangak benne' gat ka', na' bže'
 zédgekle' baĽe benách ka' na' zejte biž žejlé'gake' che
 Benne' Criston'. 19 Da' ben choch Dios zóatezen, na'
 zoa to da' nak bian', dan' znnan: "Dios nónbi'e' benne'
 ka' zej nake' chie'." Ľezka' znnan: "Le kwas gan žak da'
 kegle, yógo'tele Ľe'e nakle che Benne' Criston'."

20 To lo yo'o zen zej yo'o da' zej naken, kégeze oro, na'
 plat, san Ľezka' da' zej naken yag, na' yo. Zkonlžo baĽen
 žin kwáselo, na' yebaĽen ga bi nak kwáselo. 21 Nich
 gakžo kan zej nak da' ka' zkonlžo žin kwáselo, na' nich
 gak gonžo da' naken chawe', na' gakžo da' wkonle
 Xanžon' žin, žala' kwasžo gan žak da' kegle. Cha' gonžo
 ki, gakžo zi gonžo yógo'te žin chawe'.

22 Bzoa cheĽa'ale da' ka' žóngaken ga se laže' no
 benne' da' kegle kan nak da' žaken chegak xkwide' ka'.
 Be' laže' gako' chawe'. Ben da' žonen ga žejli'o che
 Benne' Criston', na' da' žonen ga nži'ilo' lježo' ka', na'
 da' žonen ga zgá'nlenžo' lježžo' ka' cháwe'do'. Kan zej
 nak da' ki, benĽen tzen benne' ka' zcháljĽengake'
 Xanžon', ne nak dot chawe' yichj' lázdo'gake'. 23 Na'a,
 Ľezka' bzoa cheĽa'ale diža' ka'ze ka', na' diža' da' bi zej
 zakan', dan' nnézkzelo' žóngaken ga zdiĵ diža'gak
 benách ka'. 24 Benne' wen žin che Xanžon' bi žala' tiĵ
 diža'lene' benách ka', san žala' gake' ga xjw laže' Ľaw-
 gak yógo'te benách. Žala' gak wsedle' benách ka', na'
 gake' zen laže'. 25 Ľo yeĽa' ga xjw laže' chie' žala' wze-
 jni'ile' benne' ka' zži'igake' che da' zchalje'. Cha' gone'
 ki, Dios gak wnezjwe' légake' latje yeyát láže'gake' nich
 gónbia'gake' da' naken dot da' li. 26 Ki yelágake' lo yelj
 che da' xiwe' gan zej nžeje', na' yeyágake' chawe' nich
 góngake' kan žénele Dios.

Kan gakgak benách ka' ža se Ľawte ža ka'

3 Ľezka' žala' nnezlo' da' ni: ža se Ľawte ža ka' sá-
 ka'le'egak benách ka'. 2 Kate' ža ka' nníta'gak
 benne' ka' góngake' ki:

Ží'igekle' Ľa' kwíngakze', na' dan' láže'gake' yeĽa' gape.
 Wká'n zen kwíngake', na' gon kwíngake' benne' blo
 ka'.

Nne zígake' che da' ka' zej naken la'y.

Wží'igake' che xa xná'gake'.

Gákgake' benne' bi chaz laže' ka'.

Bi góngake' kan žénele Dios.

3 Bi ží'igekle' kan žala' góngake'.

Gákgake' benne' zižje laže' ka'.

Nnégake' che lježgake' ka'.

Bi nna bia' kwíngake', na' gákgake' benne' ža'a ka'.

Bi lé'egekke' chawe' da' naken chawe'.

4 Gákgake' benne' wdé lježgake' ka', na' bi gá'ngake'
 chawe'.

WĽo'é'el kwíngake' ka' benne' zen ka'.

Ží'igekle' da' dan' láže'gakze', na' kege Dios.

5 WĽo'é'el kwíngake' ka' benne' ka' zej nónbi'e' Dios,
 san bi soaĽen yeĽa' wak che Dios légake'.

Bkwas gan zej nnita' benách ka'. 6 Ľezka', lo yeĽa' wen

laže' chégake' chó'ogake' yo'o ka', na' gon láže'gekke'

no'le bi nnezle ka' nich si' lo na'gak no'le ka' da'

žsédgekle'. No'le ka' bága'gake' doĽa' zan, na' we'

láže'gake' da' ka' dan' láže'gakze', da' ka' bi zej zakan'.

7 Yéntežgekle' no'le ka' diža' ka' da' wchaljgak benne'

ka', san bi chejní'igekle' da' naken dot da' li. 8 Kan gok-

gak Janes Ľen Jambres, benne' ka' bži'igake' che

Moisés, Ľezka' gakgak benne' ki, wží'igake' che da'

naken dot da' li. Gákgake' benne' choĽ laže' ka', na'

chíxgekle' kan nak da' žejĽe'žo che Benne' Criston'. 9 Bi

be sí'gakže', san gak bia' zej nake' benne' bi nnezle ka'

Ľawgak yógo'te benách ka', na' gak chégake' kan gok

chegak Janes Ľen Jambres, benne' ka' bžia' yi' Dios.

Da' bsa' laže' Pablo Timoteo

10 Nnézkzelo' le' kan nak da' žsedla' neda' benách ka',
 na' da' žona'. Nnezlo' da' že' laža'a gona', na' kan žejli'a
 che Benne' Criston', na' kan naka' ga xjw laže', na' kan
 nži'ila' lježa' ka', na' kan zzoela' da' žak chia'. 11 Ľezka'
 nnezlo' kan wžia' láže'gak benách ka' neda', na' da' ka'
 wzaka'a, da' ka' góggaken chia' lo yež Antiokía, na' lo
 yež Ikonio, na' lo yež Listra. Da' ka' wžia' láže'gak
 benne' ka' neda' bzoelan', na' Xanžo Jesusen' beslé' ne-
 da' lo yógo'te da' ka'. 12 Yógo'te benne' ka', benne' žé-
 negekke' gákgake' dot chawe' dan' zej nake' che Jesús,
 Benne' Criston', Ľezka' sáka'gake' da' ka' kwia láže'gak
 benách ka' légake'.

13 Na'a, benne' wen da' zinnj ka', na' benne' wen laže'
 ka', góngakže' ki. Gon láže'gekke' benách ka', na'
 benách ka' gon láže'gekke' légake'.

14 Na'a, wdape chi'i da' ka' nsedlo', na' da' wzí' lo no'o,
 dan' nónbia'kzo' benne' ka' bsédgekle' le'. 15 Katen'
 goko' xkwide', na' zejte na'a ža, nónbi'o da' ka' zej nye-
 jwn Ľe'e yiche la'y, da' ka' gak wzejní'igeklen le' nich
 yeló' dan' žejli'o che Jesús, Benne' Criston'. 16 Yógo'te
 da' ka' zej nyejwn Ľe'e yiche la'y Dios bzejni'ile' benách
 chie' ka', benne' ka' bzójpgake' da' bchalj Dios. Da' ka'
 zej nyejwn Ľe'e yiche zej zakan' nich wsédgeklen žo'o,
 na' wĽo'é'egeklen da' gonžo, na' yegó'ogaken žo'o nez
 chawe', na' wzejní'igeklen žo'o nich gakžo chawe'. 17 Ki
 žóngaken, nich gak ban laže' no benne' nake' che Dios,
 na' nich gak gone' yógo'te da' naken chawe'.

4 Ni'a che Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', zchi'la' le' wzenlo' benách ka' xtiža' Xanžon'. Lekze' wchi'a laže'e benne' ban ka', na' benne' gat ka', ža na' katen' yel'é'e nich nna bi'e. Be' laže' gono da' ni, cha' žak chawe' chio' o bi žak chawe'. Lo yela' zen laže' chio', bloe'el dan' žongak benách ka', na' bsa' láže'gake', na' bzejni'i-gekle' kan nak dan' žsedlžo žo'o. ³ Ki žala' gono' dan' žin ža katen' bi wzé nággake' da' chawe' da' žsedlžo, san yénegekle' yénegekle' da' žaz láže'zegake'. Wtóbgage' chégake' benne' ka' wsédgekle' légage' da' zdan láže'zegake'. ⁴ Wzóagake' cheja'ale da' naken dot da' li, na' si' lo ná'gake' diža' ka'ze ka'. ⁵ Na'a, žala' gako' zen laže' lo yógo'te da' žono'. Bzóel da' wsaka' zí'gake' le'. Bzenle benách ka' diža' chawen'. Dot lažo'o ben žin dan' wló'o Benne' Criston' lo no'o gono'.

⁶ Kan nak chia' neda', ba bde kwina' lo na' Dios, na' za' gótgake' neda' dan' žona' xchin Dios, na' ža yezá'a yežlyó nga za' žinen. ⁷ Kan žon no benne' dot laže'e žeje' lo wdile, lezka' bena' neda' žin, na' ba beyóž bena' neda' dan' wló'o Benne' Criston' lo na'a gona', dan' be-na' kan nak tlebe len da' žejle'žo chie' le'. ⁸ Na'a za' si'kza' da' žala' si'gak benne' chawe' ka', dan' gonn Xanžon' chia' neda' ža na', na' nak chawe' kan zchi'a laže'e žo'o. Kege chia' nedza' gonnen', san lezka' gonnen' chegak yógo'te benne' ka' zej nži'ile' le', na' dot láže'gake' želbeze' ža yel'é'e.

Da' bzoj Pablo kan žala' gon Timoteo

⁹ Be' laže' yidtio' ga zoa' ni, ¹⁰ dan' bsan laže' Demas neda', dan' nži'ile' da' žebélenle' yežlyó nga, na' wyeje' lo yež Tesalónika. Ben byenen wyéj Cresente gan nbab Galasia, na' lezka' wyéj xkwide' Tito gan nbab Dalma-

sia. ¹¹ Toze Lukas zóalene' neda'. Bche' xkwide' Markos nich yídlenbe' le' tzen, dan' nakbe' gónlenbe' neda' tzen xchin Benne' Criston'. ¹² Bseja'a xkwide' Tíkiko lo yež Éfeso. ¹³ Katen' yido', bedjwá' laže' yichan' dan' bka'na' lo yež Troas lo liž Karpo, na' lezka' bedjwá' yiche ka', na' da' nakže blo, yichen' da' naken yid.

¹⁴ Kantr, benne' wen yeso' ya ka', bene' chia' da' zan da' zia. Xanžo na'kze yebi'e chie' kan nak da' bene' chia' neda'. ¹⁵ Wdape chi'i kwino' che bennen', dan' zži'ijie' che da' zchaljžo.

¹⁶ Kate' da' nežw chi'i bla'a neda' lawgak benne' yolawe' ka', bi goklen nitó benne' neda', san bsan láže'gak yógo'te benách ka' neda'. Bi žénela' yebéj yichj Dios légage'. ¹⁷ Xanžon' wzóalene' neda', na' ben choche' neda' nich yeyóž wchalja' xtiže'e nich yéneklen yógo'te benách ži'to' ka'. Ki goken, Xanžo na'kze beslé' neda'. Goken chia' ka belá' lo na'gak beže yiže' ka'. ¹⁸ Xanžo na'kze yeslé' neda' lo yógo'te da' kegle ka', na' gape chi'e neda' kate' žintia' gan zna bi'e le' ya'abá che Dios. ¡Ga'n zen le' to chi'ize! Ka'kze gaken.

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

¹⁹ Wdape "Padiox" Prisila len Akila, na' lezka' benách ka' nníta'gake' liž Onesíforo. ²⁰ Bga'n Erasto lo yež Korinto, na' bka'na' Trófimo gan nbab Mileto dan' žake' yižwé'. ²¹ Be' laže' yido' ga zoa' ni zga'ale kate' žin byo' zag ka'. Eubulo, na' Pudente, na' Lino, na' Klaudia, na' yógo'te lježžo ka' nníta'gake' nga, žápegake' le' "Padiox."

²² Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', sóalene' le'. Dios gon chawe'e le'. Ka'kze gaken.

TITO

Pablo žape' "Padiox" xkwide' Tito

1 Neda', Pablo, žapa' le' "Padiox" ljéža'do' Tito. Nako' ka zi'nkza' dan' bénl̄eno' neda' tzen žin che Benne' Criston'. Naka' wen žin che Dios, na' benne' wbás bseja' Jesús, Benne' Criston'. Bseje'e neda' nich gona' ga chejle'gak benách ka' chie' Le', benne' ka' wžekze Dios, nich gónbia'gake' da' naken dot da' li kan žala' gon no benne' nónbi'e Dios. ² Ki naka' neda' dan' žxen laža'a ba nzi'a yela' nban da' zejli' kanne da' bchebe laže' Dios wnezjwe' chežo žo'o ža ni'te kate' bi na' gata' yógo'te da' zej nnitan', na' Le' žonkze' da' bchebe laže'e gonon'. ³ Kate' bžin ža chen, Dios bl̄oe'ele' law xtiže'e, da' bdi'en lo na'a neda' wchaljan'. Dios na'kze gože' neda' gona' ki. Nakkze' Le' Benne' Weslá chežo. ⁴ Žnnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' beslé' žo'o, gon chawe'e le', na' yeyache' láže'le' le', na' wkán žie' yichj lazdo'o.

Žin che Jesús da' žon Tito lo yežlyó Creta

⁵ Bka'na' le' lo yežlyó Creta, nich wsó'o da' žiážjegekle benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na', nich gákgake' dot li laže', na' nich wnnito'o benne' gole ka' yógo'te yež ka', benne' ka' gape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' to to yež ka', kan ba goža' le' gono'. ⁶ To benne' gole, benne' žape chi'e benách ka' che Benne' Criston':

Žala' gake' benne' bi žone' da' gak no benne' nnie' chen.

Žala' soa toze zo'le'.

Žala' chejle'gak zi'ne' ka' che Benne' Criston'.

(Bi žala' góngakbe' da' gak no benne' nnie' chen, bi nne' bi žóngakbe' žin, o žží'igakbe' che xa xná'gakbe'.)

⁷ Bi žala' gone' da' gak no benne' nnie' chie' kan žone' xchin Dios.

Bi žala' gake' benne' zide, o benne' ža'a, o benne' že'je', o benne' wedi'le diža', o benne' zdan laže'e yela' gape.

⁸ Žala' wnezjwe' gan ga'ngak lježžo ka' želžine' liže'.

Žala' dan laže'e gone' da' naken chawe'.

Žala' gake' benne' žejni'ile'.

Žala' gake' benne' chawe'.

Žala' žebe' Dios, na' nna bia' kwine'.

⁹ Žala' gape chi'e diža' da' li kan ba nsedle', nich gak wzejni'ile' benách ka' kan naken tlebe len da' chawe' da' žsedlžo, na' nich gak wzóa žie' benne' ka' žží'igake' chen.

¹⁰ Ki žala' gak gone' dan' žží'igak benne' zan che xtiža'žo, benne' ka' zcháljgake' da' bi zakan', na' žon láže'gekle' benách ka'. Benne' zan, benne' žóngake' ki, zej nake' benne' judío ka', benne' ka' žnnágake' žon byenen chog lo xpéla'gak benne' byo ka' da' nak bian' zej nzi'e xtiža' Dios. ¹¹ Benne' ki, žon byenen wzóa žio' légake', dan' zchíxgake' yógo'te benách ka' nníta'gake' bíte'teze yo'o gan želyoé'e, na' žsédgekle' da' bi žala' wsédgekle'. Ki žóngake' nich sí'gakze' mežw.

¹² To benne' wbábl̄ene' benách Creta ka' gan zo', bennen' bchalje' lo wláz yodo' chégake', wnné':

Žon láže'tezgak benne' Creta ka'.

Žej nake' ka' beko' yixe' snia ka'.

Žej nake' benne' za'wed, benne' wawje'e ka'.

¹³ Da' ni da' bchalje' kan zej nake' naken dot da' li. Che len bdíl-gake' nich gak li laže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston', ¹⁴ na' nich bi wzé nággake' diža' ka'ze ka' da' zchaljgak benne' judío ka', na' bi góngake' kan žna benách ka' žala' góngake', benne' ka' bzóagake' cheja'ale da' naken dot da' li.

¹⁵ Yógo'te da' non Dios naken chawe' chegak benne' chawe' ka', san chegak benne' ka' bi zej nake' chawe', benne' ka' bi žejlé'gake' che Dios, bi be zoalen légake' da' naken chawe', san dot da' zej nake' naken sban, na' zejte da' zbek yíchjgake', na' da' zza' láže'gake'. ¹⁶ Žnná-gake' zej nónbi'e Dios, san da' žóngake' bi naken tlebe len dan' žnnágake', dan' zej nake' benne' bi žaz laže' ka'. Bi žóngake' kan žnnágake', na' bi gak góngake' nitó da' naken chawe'.

Žala' wsedlžo da' naken chawe'

2 Na'a, da' zchaljo' žala' gaken tlebe len da' chawe' da' žsedlžo.

² Bsedle benne' byo, benne' gole ka':

Žala' wcháljgake' diža' chawe' ka'.

Žala' gákgake' benne' chawe' ka'.

Žala' gákgake' benne' žejni'igekle'.

Žala' chejlé'gake' che Benne' Criston' dot láže'gake'.

Žala' ží'igekle' ljéžgake' ka'.

Žala' sóegekle' da' gak chégake'.

³ Bsedle no'le gole ka':

Žala' góngake' da' žaz laže' Dios.

Bi žala' nnégake' che ljéžgake' ka'.

Bi žala' yé'jgake'.

Da' žóngake' žala' wsedlen da' nak chawe'.

⁴ Bsedle xkwide' no'le ka'.

Žala' ží'igeklbe' benne' byo che chégakbe', na' ží'ngakbe' ka'.

⁵ Žala' gákgakbe' no'le žejni'ile.
 Žala' gákgakbe' no'le chawe' ka'.
 Žala' gape chí'igakbe' da' de lížgakbe'.
 Žala' gákgakbe' ži'i laže'.
 Žala' gápegakbe' ba la'ne benne' byo che chégakbe'.
 Žala' bi góngakbe' da' gonen ga no benne' nnie' che xtiža' Dios.

⁶ Bsedle xkwide' byo ka':

Žala' gákgakbe' xkwide' žejni'ile.
⁷ Žala' góntezo' da' naken chawe', na' ki wlo'e'elo' l'é-gakbe' kan žala' góngakbe'. Kan žsedlo' žala' wlo'e'elen nako' li laže', na' gaxjw laže'. ⁸ Žala' wchaljo' diža' chawe' ka' nich bi soa da' gak no benne' nnie' chen, nich yedoe'ele no benne' wži'e' chen, na' bi gak nnie' chele le'e.

⁹ Bsedle lježžo ka', benne' žejl'é'gake' che Benne' Criston', na' zej nake' benne' ndo'w ka':

Žala' gákgake' gaxjw laže' len xángake' ka'.
 Žala' góngake' yógo'te da' žaz láže'gak xángake' ka'.
 Bi žala' wži'igake' che xángake' ka'.

¹⁰ Bi žala' wkache' lán'gake' da' naken che xángake' ka'.

Žala' wlo'é'el kwíngake' chawe' lo yógo'te da' žón-gake'.

Yógo'te da' žóngake' žala' wlo'e'elen nak chawe' xtiža' Dios, Bennen' beslé' žo'o.

¹¹ Yela' ži'i laže' che Dios ba bla' lawn lawgak yógo'te benách ka' nich yelágake'. ¹² Len žsedlen žo'o biž žala' gonžo da' bi žaz laže' Dios, na' bi dan láže'žo da' naken che yežlyó nga, san žala' gakžo zen laže', na' gakžo chawe' ža ni zoažo na'a, na' gonžo kan žénekezele Dios.

¹³ Žala' kwezžo da' žxen láže'žo gonen ga gak yela' ba nez zen chežo, dan' gaken ža na' katen' la' law Jesús, Benne' Criston', lo baní' zen chie'. Nake' Dios zen, na' Bennen' žeslé' žo'o. Ləkze' bchebe laže'e gone' da' ni. ¹⁴ Ləkze' bde kwine' lo wlažžo žo'o, nich beya'we' žo'o lo yógo'te da' bi naken chawe', na' žeyone' žo'o chawe' nich gakžo benách chie' ka', na' nich yénelžo gonžo da' naken chawe'.

¹⁵ Bsedle da' ki, na' bzejni'ilen benne' ka', na' len yela' wnná bia' bdił-gake'. Bénteze ki, nich bi gak no benne' wka'ne' xtižo'o ka'ze.

Da' žala' gongak benách ka' žejl'é'gake' che Jesús

3 Bsa' láže'gak lježžo ka' nich góngake' kan žnna-gak benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia', na' benne' yolawe' ka', nich góngake' kan žnna xtiža'gake'. Žala' sóatezgake' góngake' da' naken chawe'. ² Bi žala' nnégake' chegak ljéžgake' ka', na' bi žala' tił diža'gake' len lé'gake', san žala' gákgake' gaxjw laže', na' dot li laže' lawgak yógo'te benách ka'.

³ Ləkza' žo'o, zga'ale gokžo benne' bi žejni'ile ka', na' bži'izo che Dios. Wdažo wnitlžo, na' gokžo ka' benne' ndo'w ka', dan' benžo da' bdan láže'žo, da' bi naken chawe', na' yezika' da' wyáz láže'žo. Ləkza' benžo žo'o da' kegle, na' bge'elžo lježžo ka'. Bi blé'egekle benách ka' žo'o chawe', na' žo'o bi blé'elžo lježžo ka' chawe' tožo yetožo. ⁴ Naž bla' law Dios, Bennen' žeslé' žo'o, na' nak bia' nake' dot chawe', na' nži'ile' yógo'te benách ka'. ⁵ Beslé' žo'o, kege dan' zoa bi da' naken chawe' da' benžo žo'o, san dan' beyache' láže'le' žo'o. Beyone' žo'o chawe', na' bene' ga nakžo benne' kobe ka'. Napžo yela' nban kobe dan' zoa len Dios Be' La'y žo'o. ⁶ Dios bsele'e Dios Be' La'y chežo dan' nakžo che Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o. ⁷ Be' laže'e chežo, na' beyone' žo'o chawe' nich gata' yela' nban da' zejli kanne chežo, dan' žxen láže'žo gonne' chežo.

⁸ Da' ni da' zzoja' chio' le' naken dot da' li. Žénela' ws-edlo' benne' ka' žejl'é'gake' che Dios, da' ki, nich we' láže'gake' góntezgake' da' naken chawe'. Da' ni naken chawe', na' záka'le'en nich si' lo na'gak yógo'te benách. ⁹ Na'a, bi go'o no benne' latje wchalje' da' bi zakan', o we' laže'e kan zej nak lagak da' zan kwe' xa xto'gak benách ka', o wchalje' diža' bizjw ka', o tił diže'e kan nak che da' bchi'le Moisés. Da' ki bi zej zakan', na' bi gáklengaken nitó benne'.

¹⁰ Ča' zoa no benne' ga na', benne' žone' chope la'a benách ka' che Benne' Criston', te wsó'o laže'e to yetó chi'i, ča' bi yenle' chio', na' žala' yebejle-ne' gan zdohle. ¹¹ Nnézkzelo' to benne' žone' ki ba beyake' benne' bi nake' chawe', na' žone' doła'. Ba nbage'e žia ni'a che dan' žone'.

Da' bzoj Pablo da' žala' gon Tito

¹² Kate' seła'a Artemas o Tíkiko gan zo', ben byen yi-do' ga zoa' ni lo yež Nikópolis, dan' ba besyožan' ga'na' nga byo' zag ka'. ¹³ Senas, bennen' ždie' diža' da' žnna benne' yolawe', na' Apolo, žíngake' gan zoale le'e. Begó'o lé'gake' nez len yela' žaklen, nich bi be yáž-jegekle'. ¹⁴ Bsedle lježžo ka' góntezgake' da' naken chawe', nich gata' bi da' wnéžjwgake' chegak benne' ka' zoa bi da' žiážjegekle', nich gak bia' ki zej nake' che Benne' Criston'.

Pablo len lježe' ka' zžélgake' diža' benách ka'

¹⁵ Yógo'te benne' ka' nníta'lengake' neda' žápegake' le' "Padiox." Wdape "Padiox" benne' ka' nníta'gake' ga na', benne' ka' zej nži'ile' žo'o dan' žejl'é'gake' che Dios. Žnna bla' Dios gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

FILEMÓN

Pablo žape' "Padiox" Filemón

1 Neda', Pablo, žapa' le' "Padiox" Filemón. Lježžo, Timoteo žonlenbe' neda' tzen, na' nži'ילו' le'. Žono' le' xchin Benne' Criston' kan žonton' neto'. Lezka' žapa' "Padiox" zo'lo', Apia. Nake' no'le zanžo žejli'e che Benne' Criston'. Lezka' žapa' "Padiox" zi'no', Arkipo. Nakbe' che Jesús, Benne' Criston', ka to benne' žeje' lo wdi'e, na' žonbe' xchine' le' kan neto' žonton'. Lezka' žapa' "Padiox" benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' zdóbgake' lo ližo'. Nyejwa' liž ya nga dan' žona' xchin Jesús, Benne' Criston'. ³ Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj láždo'le.

Kan žon Filemón dan' žejli'e che Jesús

⁴ Žejsá' láže'teza' le' kate' zcháljlena' Dios chežo, na' žápeteza' le': "Žóxkeno'." ⁵ Ki žona' dan' zžin diža' ga zoa' ni kan nži'ילו' Xanžo Jesusen', na' kan žejli'o chie' le', na' kan nži'ילו' yógo'te benách ka' ba wžie' le'. ⁶ Znnabla' Dios gone' ga gonle'e žin da' zchaljo' kan nak da' žejli'o che Benne' Criston', nich si'gak benne' ka' nníta'gake' ga na' yógo'te da' naken chawe', da' žonn Jesús, Benne' Criston', chežo lo yela' ži'i laže' chie'. ⁷ Žebela', na' zzi' zena' dan' nži'ילו' lježžo ka', na' beno' le', bicha'a, ga beyák láže'gak benne' ka' žejli'gake' che Benne' Criston'.

Filemón žala' yenít lawe' Onésimo, xkwide' ndo'w chie'

⁸ Che len, la'kze nzi' lo na'a, dan' naka' wbás bseja' Benne' Criston', wchi'la' le' kan žala' gono', ⁹ žáta'yoela' le' lo yela' ži'i laže' chia', na' naka' benne' gole, na' nyejwa' liž ya nga dan' žona' xchin Jesús, Benne' Criston'. ¹⁰ Žáta'yoela' le' lo wláz xkwide' Onésimo, xkwiden' bena' ga beyakbe' che Benne' Criston', na' che len nakbe' ka' ži'nkza' ga nyejwa' liž ya ni. ¹¹ Xkwide' ni, zga'ale bi be wzáka'be' chio', san na'a záka'be' chio' le', na' lezka' chia' neda'. ¹² Xkwide' ni že-

seja'a-be' gan zo'. Na'a, wdape-be' ba la'ne kan žapo' nedkza' ba la'ne, dan' nži'ila'-be'. ¹³ Gónela' gánlenbe' neda' nga, nich lo wlazo' le' gonbe' xchina' kate' ne nyejwa' liž ya nga dan' zchalja' diža' chawen', ¹⁴ san bi be žénela' gona' da' bi naken da' žak lažo'o le', nich bi gon byena' gákleno' neda', san gak gákleno' neda' dan' žénekzelon'. ¹⁵ Bkwasljga xkwide' Onésimo gan zo' to chi'ido' nich yežinbe' to chi'ize gan zo'. ¹⁶ Na'a, biž gakbe' chio' ka to xkwide' ndo'w, san gakbe' chio' ka to bi' lježkzo', dan' nakbe' bi' lježžo žejle'be' che Benne' Criston', na' nži'ilžo-be'. Nakbe' ki chia' neda', na' žala' gákžebe' ki chio' le', kege ka lježžo', san ka bi' bicho'o žejle'be' che Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

¹⁷ Che len, cha' nako' toze len neda', wdape-be' ba la'ne kan žapo' nedkza' ba la'ne. ¹⁸ Cha' bi da' zia benbe' chio' o cha' bi da' nbága'be' chio', wnnáteze neda' nbaga'an. ¹⁹ Neda', Pablo, len na'kza' zzoja' da' ni chio', znnia': nedkza' chizjwa' bi da' nbága'be', na' kege yapa' le': lezka' nbago'o le' chia' neda' yógo'te da' napo' dan' bena' neda' ga napo' le' yela' nban da' zejlí kanne. ²⁰ Ka'kze gaken, bicha'a. Cha' zoa da' yebélenlo' dan' nakžo che Xanžon', ben da' ba góta'yoela' le' dan' naka' bicho'o žejli'a che Benne' Criston', na' nich gono' ga yeyák laža'a.

²¹ Zzoja' da' ni chio', dan' žxen laža'a le', gono' kan žn-na xtiža'a, na' nnezla' gono' yelate' ka da' ba góta'yoela' le'. ²² Lezka' znnabla' le' wkwezo' gan soa' ližo', dan' žxen laža'a yežoja' liž ya nga, na' la'a gan zoale le'e dan' zcháljlenle Dios, na' znnáblele-ne' lo wlaza' neda'.

Pablo zzoje' da' žápegake' "Padiox" Filemón

²³ Epafra žape' le' "Padiox." Nyéjwlene' neda' tzen liž ya nga dan' žone' xchin Jesús, Benne' Criston'. ²⁴ Lezka' Markos, na' Aristarko, na' Demas, na' Lukas, žápegake' le' "Padiox." Benne' ki žónlengake' neda' tzen žin che Benne' Criston'.

²⁵ Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

HEBREOS

Dios bcháljlene' žo'o lo na' Zì'nkze'

1 Zan chi'i, na' da' zan kan ben Dios, bcháljlene' xa xto'žo ka' ža ni'te lo na'gak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le'. ² Ža ni zoažo na'a, kate' ze lawte, Dios bcháljlene' žo'o lo na' Zì'nkze'. Dios wnnakze' gape Zì'ne' na' yógo'te da' zej naken chie' Le', na' lo na' Zì'ne' na', Dios bene' yežlyó nga. ³ Zì'ne' na' nake' ka to da' žsa'ní' len yela' baní' che Dios, na' kan nak Zì'ne' na' zloe'elen law dot da' nakkze Dios. Zì'ne' na' žonkze' ga nníta'tezgak yógo'te da' zej den, zkonle' žin da' zenne' len yela' wak zen chie'. Katen' beyóž bene' da' žeyón žo'o chawe' law Dios dan' beké'e doļa' da' nbága'žo, na' bežji'e kwit li ža che Dios, Bennen' ži'e zña bi'e ža'le.

Zì'n Dios nakže' blo ka wbás che ya'abá ka'

⁴ Zì'n Dios nakže' blo ka wbás che ya'abá ka' che Dios, dan' nakže' blo da' lie' ka zej nak lagak wbás la'y chie' ka', kan bzoa Dios le' dan' nake' Zì'nkze'. ⁵ Dios batkle gože' to wbás che ya'abá chie' kan gože' Zì'ne', katen' wnné':

Nako' Le' Zì'na'.

Bloe'ela' law na'a naka' Xo'.

Batkle bchalje' che to wbás che ya'abá kan bchalje' che Zì'ne', katen' wnné':

Neda' naka' Xe',

na' Le' nake' Zì'na'.

⁶ Lezka', katen' Dios bzo'e' Zì'nkzen' lo yežlyó nga, na' wnné':

Yógo'te wbás che ya'abá yéngkle' xtiža' Le'.

⁷ Kan zej nak wbás che ya'abá chie' ka', wnné':

Zej nak wbás che ya'abá ka' ka be' da' žaken.

Zej nak wbás wen žin chia' ka' ka yi'.

⁸ Na'a, kan nakkze Zì'ne', wnné':

Gan ži'o zña bi'o, nna biá'tezo', Dios.

Nak chawe' kan zña bi'o.

⁹ Nži'ilo' da' nak chawe', na' kege da' bi nak chawe'.

Che len neda', Dios chio', bdia' lo no'o yela' wnná bia',

na' bena' ga napžo' Le' yela' žebél

ka da' napgak lježo' ka'.

¹⁰ Lezka' wnné':

Le', Xan, katen' wzó law, beno' yežlyó nga,

na' len na'kzo' beno' ya'abá.

¹¹ Te chégaken, san Le', zoakzo' to chi'ize.

Yógo'te da' ka' tébgaken kan zteb to laže',

¹² na' ka to laže' wtobo' légaken,

na' chón'gakon' ka to laže' teb,

san Le', batkle wchá' kwino'

na' batkle te chio'.

¹³ Dios batkle gože' to wbás che ya'abá chie' kan gože' Zì'ne', katen' wnné':

Wžé' kwita' li ža

kate' gonža' ga wzóa zibgak lawo'

benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'.

¹⁴ Yógo'te wbás che ya'abá ka' che Dios zej nake' be' wen žin ka' che Dios, na' bsele'e légake' nich gáklengake' benne' ka' želágake'.

Bi žala' wzoažo cheļa'ale yela' žeslá

2 Che len, žala' we' láže'le'ežo da' ba benlžo, nich bi wzoažo xtiža' Dios cheļa'ale. ² Dižan' da' bžinen chežo ža ni'te lo na'gak wbás ka' che ya'abá che Dios, naken dot da' li, na' yógo'te benne' ka', benne' bi bėngake' kan zña dižan', Dios bsaka' zi'e légake' kan nak tlebe len da' bėngake'. ³ Lezka' bi yelažo žo'o lo da' wsaka' zi' Dios žo'o cha' wzoažo cheļa'ale yela' žeslá ni. Xanžo na'kze bchaljen' zga'ale, na' benne' ka' bėngkle' chie' Le' blo'e'gekle' žo'o naken dot da' li. ⁴ Lezka' Dios na'kze blo'e'ele' žo'o naken dot da' li, dan' bene' da' ka' zej nak bian', na' da' ka' žóngaken ga žebanlžo, na' da' zan yela' wak zen ka', na' benne' chežo da' ka' zej naken che Dios Be' La'y kan gónekzele' Le'.

Dios bene' ga beyák Jesús kan nakžo žo'o

⁵ Dios bi bdie' lo na'gak wbás ka' che ya'abá chie' yežlyó da' zan', dan' zchaljto' chen. ⁶ Na'a, kan nak da' ni, nyejw le'e yiche la'y da' wnná to benne' bzoa lien', katen' wnné':

Dios, žebanla' dan' že' lažo'o benách ka'.

Žebánle'ela' dan' žákleno' légake'.

⁷ Beno' légake' to chí'ido'ze yelate' gačjw

ka zej nak wbás ka' che ya'abá chio'.

Bzo' chegak benách ka' yela' zen, na' yela' ba la'ne.

⁸ Bdio' lo ná'gake' yógo'te nich nna biá'gaken'.

Ka' naken, katen' bdie' lo ná'gake' yógo'te, bi be bka'ne' da' bi bdien' lo ná'gake', san na' zejte na'a ža, bi zle'elžo yo'o yógo'ten lo ná'gake'. ⁹ Nnezlžo da' goken che Jesusen'. Dios bene' ga goke' to chí'ido'ze yelate' gačjw ka zej nak wbás ka' che ya'abá chien', dan' goke' benachze nich gote', na' wzake'e lo yela' got lo wlazgak yógo'te benách ka', dan' be' laže' Dios žo'o nich goken ki. Dan' ben Jesusen' da' ni, Dios bene' ga nape' yela' zen, na' yela' ba la'ne.

¹⁰ Dios bene' yógo'te da' zle'elžo, na' žone' ga zej nni-tan'. Dios bene' kan žala' gone' katen' bene' ga nak bia' nak Benne' Criston' Benne' Weslá li laže' ni'a che da'

wzake'e. Ki ben Dios che Benne' Criston', Bennen' bene' yela' žeslá nich gak yechi'e benne' zan ya'abá che Dios. ¹¹ Le' žeyón chawe'e benách ka' nich gákgake' che Dios. Benne' ka' žeyón chawe' Benne' Criston', toze nak Xágake', na' Xakze'. Che len, Zi'n Dios bi žedoe'ele' katen' zne' zej nake' biche'e ka'. ¹² Ka nak da' ni nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Wcháljlena' bicha'a ka' kan nako' Le', Dios.

Ga zej ndobe benách chio' ka' goła' da' we lawa' Le'.

¹³ Lezka' wnné':

Wxén laža'a Dios.

Ga yoble wnné':

Le wia neda' len zi'na' ka',

Benne' ka' benn Dios chia'.

¹⁴ Che len, dan' zej nak zi'ne' ka' beła' žen, lezka' Benne' Criston' ben kwine' kan zej nake', na' golje' beła' žen. Ki bene' nich gok gote', na' ka' goken beké'e yela' wnná bia' che da' xiwe', dan' wzí' lo nan' goten benách ka'. ¹⁵ Ki ben Benne' Criston' nich gok beslé' yógo'te benne' ka' gókgake' ka' benne' ndo'w ka' kate' ne zej nnite'e nbángake', dan' bžébegake' yela' got. ¹⁶ Nak bia' bi bene' ki nich gáklene' wbás che ya'abá ka' che Dios, san nich góklene' benne' ka' zej nake' za'só Bran. ¹⁷ Che len, ben byenen gok Benne' Criston' kan zej nak lježe' ka', nich gake' law Dios to bxož blo, benne' žone' kan zne', na' žeyache' láže'le' benách ka', na' lezka' nich gone' da' gon ga gata' lo ne'e yeké'e doła' da' zej nbaga' benách ka'. ¹⁸ Na'a, dan' wzáka'kze Benne' Criston', na' dan' ben da' xiwe' da' gónelen gon ga bage'e Le' doła', che len nape' yela' wak gáklene' benne' ka', žon da' xiwe' da' žénelen gonen ga bága'gake' doła'.

Jesús nakže' blo ka Moisés

3 Che len, zi'na'do' ka', le'e na' nakle che Dios dan' bljže' le'e, le wia binlo kan nak Jesús, Benne' Criston'. Nake' wbás bseła' Dios, na' lezka' bxož blo che da' nzi' lo na'žo. ² Jesusen' žone' kan znná xtiža' Dios, Bennen' bzoe' Le' latje chie', na' žone' kan ben Moisés, benne' bene' kan znná xtiža' Dios, da' bene' lawgak yógo'te benách ka' che Dios. ³ Jesusen' nakže' blo ka Moisés na', nich ga'n zene' Le', kan nakže' blo to benne' nak chie' to yo'o ka' no benne' wen žin zoe' lo yo'on'. ⁴ Yógo'te yo'o, zoa no benne' benen', san Dios bene' yógo'te da' zle'elžo. ⁵ Da' li Moisés na' bene' kan znná xtiža' Dios lawgak benách ka' che Dios, san goke' ka' to benne' wen žin, nich bdie' da' ka' wnnakze Dios lawgak benách ka'. ⁶ San Benne' Criston' nake' Zi'nkze Dios, na' žone' kan znná xtiža' Dios. Na'a benách ka' che Dios zej yoe'e lo ne'e Le'. Žo'o nakžo benách ka' che Dios cha' ga'nžo choch na' zejte ža ze lawte ža ka', kan žon chochžo láždo'žo, na' kan žebélenižo da' žxen láže'žo.

De latje gan yezi' láže'gak benách ka' che Dios

⁷ Che len, nyejw le'e yiche kan wnná Dios Be' La'y, da' znnan:

Na'a, cha' ženlele da' zchalj Dios,

⁸ bi gonle zide láždo'le

kan bengak benne' ka' bží'igake' che Dios katen' gónegekle' si' biá'gake' Le' lo latje dach.

⁹ Gónegekle' xa xto'le ka' si' biá'gake' neda' la'kze blé'egekle' da' ka' bena' choplalj yiz.

¹⁰ Che len bža'a benách ka' wnníta'gake' ža na', na' wnnía': "Žchíxtezgekle' kan zza' láže'gake'.

Bi žénegekle' yénegekle' da' ženela' góngake'."

¹¹ Che len bža'a légake', na' ben chocha' xtiža'a, na' wnnía':

Bi chó'ogake' gan yezi' láže'gake' tzen len neda'.

¹² Le gape chi'i kwintle, zi'na'do' ka', nich bi gonle zide yichj láždo'le nitole le'e, na' bi kwáslenle Dios ban, na' bi wsanle žejle'le che Dios. ¹³ Na'a, le wzejní'il tole yetole yógo'te ža, kate' ne naken ža ni zoažo na'a, nich bi gon láže'le da' nak doła' le'e, na' bi gonle zide yichj láždo'le nitole le'e. ¹⁴ Yógo'težo gónlenžo Benne' Criston' tzen cha' ga'nžo choch na' zejte ža ze lawte ža ka', kan wzó law žon chochžo kwintžo.

¹⁵ Ki žala' gonžo kate' ne znná xtiža' Dios:

Na'a, cha' ženlele chi'i Dios,

Bi gonle zide yichj láždo'le,

Kan bengak benne' ka' bží'igake' che Dios.

¹⁶ ŽNož benne' ka' bengekle' xtiža' Dios, na' bží'igake' chie' Le'? Yógo'te benne' ka' beběj Moisés lo yežlyó Egipto bėngake' ki. ¹⁷ ŽNož benne' ka' bža'a Dios lé-gake' choplalj yiz? Gokgak benne' ka' bėngake' doła', na' gótgake' lo latje dach. ¹⁸ ŽNož benne' ka' Dios ben choche' xtiže'e, na' wnné' bi chó'ogake' gan yezi' láže'gake' tzen len Le'? Gokgak benne' ka' bi bėngake' kan znná xtiža' Dios. ¹⁹ Na'a, žakbe'elžo bi gok chó'ogake' ga na' dan' bi bejlé'gake' che Dios.

4 Na'a, kate' ne nga'n da' bchebe láže' Dios, gone' ga'gak cho'ožo latje chie' gan yezi' láže'žo, žala' žébežo wnitžo latje cho'ožo ga na'. ² Benlžo žo'o diža' chawen' kan bengekle' légake', san dižan' da' bengekle' bi góklenen légake', dan' bi bejlé'gake' che Dios katen' bengeklen'. ³ Žo'o žejle'žo che Dios, na' cho'ožo latje chie' gan yezi' láže'žo. Naken kan wnná Dios:

Che len bža'a légake'

na' ben chocha' xtiža'a, wnnía':

"Bi chó'ogake' gan yezi' láže'gake' tzen len neda'."

De latje cho'ožo gan yezi' láže'lenžo Dios tzen, la'kze beyož ben Dios xchine' ža ni'te katen' bene' yežlyó nga, na' ba bezí' láže'e. ⁴ Nyejw le'e yiche la'y da' zchaljen kan nak che ža gaže ža, da' znnan: "Bezí' láže' Dios ža gaže ža lo žin da' bene'." ⁵ Ga yoble znnan: "Bi chó'ogake' gan yezi' láže'gake' tzen len neda'." ⁶ Benne' ka' bengekle' diža' chawen' zga'ale, bi wyó'ogake' ga na' dan' bi bėngake' kan znná xtiža' Dios. Che len, žala' cho'ogak benách yoble ka' ga na'. ⁷ Che len, lezka' bloe'el Dios to ža yoble, na' wnné': "na'a ža." Ka' goken, kate' ba wdé yiz zan, na' bchalj Dios lo na' Dabí, kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Na'a ža, cha' ženlele da' zchalj Dios,

bi gonle zide láždo'le.

⁸ Chela' ben Josué ga bezí' láže'gake', bi bchalj Dios wdé na' che yetó ža katen' yezi' láže'gak benách ka'

tzen len ʎe'. ⁹ Che len, nga'n latje chegak benách ka' che Dios nich yezi' lǎže'ʎengake' ʎe' tzen. ¹⁰ Benne' ka' chó'ogake' gan yezi' lǎže'gake' tzen len Dios, yezi' lǎže'gake' ʎo žin da' zóngake', kan bezi' ʎaže' Diosen' ʎo žin da' bene' ʎe'. ¹¹ Che len, žala' we' lǎže'žo cho'ožo gan yezi' lǎže'lenžo Diosen' tzen. Bi žala' wži'ižo che xtiže'e kan bengak benne' ka' bi bejǎé'gake' che Dios, na' bi wyó'ogake' ga na'.

¹² Xtiža' Dios nakkzen ban, na' napkzen yeʎa' wak. Zchogžen ka žon to ya ntoche' da' ntochen' bežope ʎa'al. Zchogen gan zej nžag be' nakkžo, na' da' zoa ʎo yichj lǎždo'žo, ka nak to da' chazen ga žinten ʎo žit ʎo bin. Žonen ga nak bia' da' zbek yichjžo, na' da' zza' lǎže'žo. ¹³ Bi be gak wkáche'žo gan bi gak Dios ʎe'elen'. Yógo'te da' benkze Dios nǎ' ʎawn, na' nžojen ʎawe' ʎaw ʎaw Dios. ʎawe' ʎe' žon byenen wǎe'elžo da' ka' da' benžo.

Jesús nake' Bxoz Blo, Benne' zente

¹⁴ Zoa chežo to Bxoz Blo, Benne' zente, Bennen' beyepe' ya'abá che Dios. Bennen' nake' Jesús, Ži'n Dios. Che len žala' ga'nžo choch ʎo da' nzi' ʎo na'žo. ¹⁵ Zoa chežo to Bxoz Blo, Bennen' gak yeyache' lǎže'le' žo'o kan nak da' žaken chežo, dan' ben da' xiwe' da' gónelen gon ga baga' ʎekze' doʎa' dot kan žonen da' žénelen gon ga bága'žo žo'o doʎa', san Jesusen', bi be doʎa' bene'. ¹⁶ Che len, dot lǎže'žo žala' bíga'žo gawze gan že' zna bia' Dios, Bennen' žáklene' žo'o, na' nnablžo-ne' yeyache' lǎže'le' žo'o, na' ʎo yeʎa' ži'i ʎaže' chie', gáklene' žo'o kate' bi da' gaken chežo.

⁵ Dios zbekze' no benne' žénele' ladjw benách ka', nich gake' bxoz blo, na' zzoe' ʎe' nich gone' da' ka' žone' ʎaw Dios ʎo wʎazgak benách ka', na' nich wdíe' ʎaw Dios da' ka' znéziwgake', na' bia yixe' ka' žótgake' ʎo bkog ʎa'y ni'a che doʎa' da' zej nbage'e. ² Bxoz blon', dan' žak chie' tǎbe kan žaken chegak yógo'te benách ka', gak gake' zen ʎaže' len benne' bi nnezle ka', benne' ka' zchixgekle'. ³ Dan' nak bxoz blon' benachze, che len žala' wdíe' ʎaw Dios to bia yixe', bian' gote' ʎo bkog ʎa'y, ni'a che doʎa' da' nbága'kze' ʎe', kan žone' ni'a che doʎa' da' zej nbaga' benách ka'.

⁴ Bi gak nitó benne' gon kwine' bxoz blo, san Dios zbie' no benne' žala' gake' bxoz blo, kan wžíe' Aarón, bennen' goke' bxoz blo nežw. ⁵ ʎezka' goken che Benne' Criston', bi ben kwine' Bxoz Blo, san Dios bzoe' ʎe' Bxoz Blo. Kan nak da' ni, Dios gože' ʎe':

Le' nako' Ži'na'.

Bzoa' Le' na'a.

⁶ ʎezka' gože' ʎe' kan nyejw ga yoble, katen' wnné':
Le' náktezo' Bxoz,
kan gok Melkisedek bxoz.

⁷ Benne' Criston', katen' wzoakze' yežlyó nga, bchǎjǎene' Dios, na' góta'yoelé' ʎe'. Wžéžeyi'e, na' wžeže' ʎaw Dios, Bennen' gok yeslé' ʎe' ʎo yeʎa' got, na' Dios benle' chie' dan' bžebe' Dios dot ʎaže'e. ⁸ ʎa'kze goke' Ži'n Dios, bsedle' gone' kan zna xtiža' Dios ni'a che da' ka' gókgaken chie', da' ka' wžake'e. ⁹ Katen' ba gok Benne' Criston' dot kan žala' gak Bxoz Blo, na'

Dios bene' ʎe' Benne' žeslé' to chi'ize yógo'te benne' ka' žóngake' kan zna xtiže'e. ¹⁰ Naž Dios bzoe' ʎe' Bxoz Blo kan gok Melkisedek na' bxoz blo.

Žon zož chežo wži'ižo che Benne' Cristo

¹¹ Kan nak da' ni, žala' wchǎjǎento' ʎe'e da' zan, dan' naken zede wzejni'ildo' ʎe'e, dan' bi na' chejni'ilele. ¹² Ba wdé ža žala' gak wsédlele ʎe'e benách ka' xtiža' Dios, dan' ba bénlele scha, san žon byenen no benne' wse-dle' ʎe'e da' yoble da' bi naken zede dan' ba nzi' ʎo na' no benne' zzo ʎawe' žejǎi'e che Benne' Criston'. Nga'ne ka to xkwide' že'ndo', bi'don' ne žáze'be' niže', na' bi gak gawbe' yeʎa' waw choch. ¹³ No benne' žon byenen soa no benne' wsedle' ʎe' da' bi naken zede, nake' ka to xkwide' ne žáze'be' niže'. Bi nsedle' kan nak tǎbe len da' naken chawe'. ¹⁴ Yeʎa' waw choch naken da' žawgak benne' ka' ba zej nake' benne' waʎe ka', benne' ka' žón-bia'gekle' da' naken chawe', na' da' bi naken chawe', dan' ba bkóngekle' žin yeʎa' žejni'il chégake'.

⁶ Che len, bi žala' wsédtežžo da' ka' ba bsedlžo katen' wzó ʎawžo ženlžo kan nak che Benne' Criston'. Žala' gólžežo ʎo yichj lǎždo'žo nich gakžo dot ʎi ʎaže' benách chie' ka'. Bi žon byenen wsedlžo da' yoble da' ka' bi zej naken zede:

kan žala' yeyát lǎže'žo, na'

kan biž žala' gonžo da' kegle ka', na'

kan žala' chejǎe'žo che Dios, na'

² da' ka' žsedlžo kan žala' yezoažo nis, na'

kan žala' xoa na'žo benách ka' žejǎé'gake' che Benne' Criston', na'

kan yebangak benne' gat ka', na'

kan chog Dios chegak benne' wen da' zinnj ka' gát-gake' to chi'ize.

Cha' ba nsedlžo yógo'te da' ki bi žon byenen wsédželžon. ³ Ki gonžo cha' Dios gonne' žo'o latje.

⁴ ŽWak gonžo ga yeyát lǎže'gak da' yoble benne' ka' žebéj yichjgake' Dios, na' zži'igake' chie' ʎe'? Cha' bžin baní' che Dios ʎo yichj lǎždo'gake', na' cha' wzí'gake' da' znezjw Dios, na' gókgake' toze len Dios Be' ʎa'y, na' cha' wzí'gake' diža' chawen' che Dios, na' yeʎa' wak che da' za', na' cha' naž yebéj yichjgake' Dios, na' wži'igake' chie' ʎe', bi gak gonžo ga yeyát lǎže'gake' da' yoble, dan' gaken kan wdá'gake' Ži'n Dios ʎe'e yag kroze da' yoble, na' gon dítgekle' ʎe' ʎawgak yógo'te benách ka'. ⁷ Benne' ka' zóngake' ki zej nake' ka' yežlyón' da' zzin' nis yejw da' zbixen ʎawlen zan chi'i. Cha' yežlyón' znezjwn da' yebéjengekle benne' ka' žá'ngaken', na' Dios žaz ʎaže'en, ⁸ san cha' zzoazen ʎa yeche', na' bis-gá', na' nga'n díten, na' nbaga'n žia, na' ba naken da' wzeyžon.

Da' žxen lǎže'žo da' žonen ga zga'nžo choch

⁹ ʎa'kze zchajto' ki, lježto' ka', nži'ildo' ʎe'e, na' žeklto' nakle ka' yežlyón' da' znéziwle'en, na' žebélenlele yeʎa' weslá da' ba nzi'le. ¹⁰ Dios nake' chawe', na' bi gaʎ ʎaže'e žin chawe' da' benle, na' da' ka' benle dan' nži'ilele-ne', na' kan góklénle benne' ka' che Dios, na'

zej žáklenle lógake'. ¹¹ Na'a, žénelto' we' láže'le lježle tole yetole, na' gonle ki na' zejte ža ze lawte ža ka', nich gata' chele dot da' žxen láže'le. ¹² Žénelto' bi gakle za'wed, san gonle kan žongak benne' ka' žejlé'gake' che Dios, na' kwezle zen laže', na' si'le da' ka' bchebe laže' Dios gonne' chežo.

¹³ Ki naken dan' ben choch Dios xtiže'e katen' bchebe laže'e bi da' wnezjwe' che Bran. Dan' bi zoa no benne' nakže' blo ka Dios, che len ben choche' xtiže'e ni'a che la' kwinze'. ¹⁴ Ki wnná Dios: "Da' li gon chawa'a le', na' gona' ga chanle'e za'só' ka'." ¹⁵ Bran na' wleze' zen laže', na' gota' chie' da' bchebe laže' Dios wnezjwe' chie'. ¹⁶ Kate' to benne' žon choche' xtiže'e, žon chochen' ni'a che to benne' nakže' blo ka le', na' da' ni zzoa žin yógo'te diža' bizjw, dan' ben choche' xtiže'e. ¹⁷ Che len katen' Dios ben choche' da' bchebe laže'e gone', ben chochen' ni'a che la' kwinze'. Bene' ki dan' gónele' wloe'ele' benne' ka' žala' sí'gake' da' bchebe laže'e wnezjwe' chégake', nakkzen, na' to chi'ize že' da' bzoa lawe' gone'. ¹⁸ Dan' bchebe laže' Dios, na' dan' ben chochen', da' chopen ki batkle chá'gaken, na' kan nak chegak da' chopen ki, bi gak gon laže' Dios. Ki ben Dios nich gakkzen chežo to da' yeyón zen žo'o. Žxen láže'žo le', gata' chežo da' zbez láže'žo dan' bzoen' chežo. ¹⁹ Dan' žxen láže'žon zzoa chóchtezen yichj láz-do'žo, na' naken ka to do ya da' zzoa žin to barkw zen. Dan' žxen láže'žon žape chi'i Benne' Criston' ni'a chežo gan zoa Dios ya'abá, na' žen' lo latje la'y dan' zoan xkóže'le laže' da' na'lan' lo yodon' da' zoan ya'abá che Dios. ²⁰ Wyó'o Jesusen' lo wlažžo žo'o gan zoa Dios ka to benne' zloe'ele' žo'o nez, na' Dios bzoe' le' Bxoz Blo to chi'ize kan gok Melkisedek bxoz blo.

Jesús nake' Bxoz Blo kan gok Melkisedek

7 Melkisedek goke' benne' wnná bi'e lo yež Salem, na' lezka' goke' bxoz che Dios, Bennen' zente. Kate' ne zezá' Bran, zeyeje' wdé gok wdile katen' blej bchochje' benne' wnná bia' ka', na' bžoj Melkisedek na', na' bejchage' Bran na', na' wnnable' Dios gon chawe'e Bran na'. ² Bran na' bnezjwe' Melkisedek na' to kwe' che to chi kwe' che yógo'te da' wzi'e lo wdilen'. Da' zejlás la Melkisedek na' znnan len diža' xiža': "Benne' Wnná Bia' Chawe'" na' lezka' nake' benne' zn-na bi'e lo yež Salem, da' znnan len diža' xiža': "Benne' Wnná Bia' Zka'n Žie'." ³ Bi nyejw le'e yiche da' znnan wnníta'gak xa xne'e, o xa xta'we' ka', na' bi nyejw ža golje' o ža gote', san nake' kan nak ži'n Dios dan' nake' to chi'ize bxoz blo.

⁴ Le wia nga, kan gok Melkisedek na' zen, dan' xažo Bran na'kze bnezjwe' chie' to kwe' che to chi kwe' che da' wlejen' lo na'gak benne' wnná bia' ka', benne' ka' blej bchochje' lo wdilen'. ⁵ Lo da' bžoj Moisés, Dios wnné' benne' ka' zej nake' za'só Lebí, benne' ka' zej nake' bxoz ka', sí'gake' to kwe' che to chi kwe' che da' zzi'gak benách Israel ka', la'kze zej nake' ljéžgake' ka', dan' yó-go'tegake' zej nake' za'só Bran na'. ⁶ Melkisedek na' bi nake' ljéžgake', san wzi'e to kwe' che to chi kwe' lo na' Bran na', bennen' wzi'e da' ka' bchebe laže' Dios

wnezjwe' chie'. Lezka' Melkisedek na' wnnable' Dios gon chawe'e Bran na', ⁷ na' bi gak nitó benne' wzi'e che da' znnan: "Bennen' nakže' blo law Dios znnable' Dios gon chawe'e bennen' nakže' gaxjw." ⁸ Na'a, ža ni zoažo na'a, benne' ka' zzi'gake' to kwe' che to chi kwe' lo na'gak benách ka' lezka' zej nake' benách žátgakkze', san Melkisedek na', zoa da' znnan kan nak chie', da' znnan zoe' nbane'. ⁹ Na'a, gak nnažo kan nak che Lebí, na' chegak za'sóe' ka', benne' ka' zzi'gake' to kwe' che to chi kwe' lo na'gak benách ka', lezka' wdíjwgake' to kwe' che to chi kwe' katen' Melkisedek na' wzi'e to kwe' che to chi kwe' lo na' Bran na', xa gole wdé chégake'. ¹⁰ Ki naken dan' gak nnažo Bran na' ne noe'e Lebín', na' za'sóe' ka' li'e katen' Melkisedek na' bejchage' le', dan' bi na' gáljgake'.

¹¹ Benách Israel ka' zzi'gake' xtiža' Moisés lo na'gak bxoz ka', benne' ka' zej nake' za'só Lebín', gan lezka' nbab Aarón, bennen' goke' bxoz blo nežw. Na'a, chela' gak yeyakgak benách ka' dot chawe' law Dios dan' žongake' kan zna da' bchi'le Moisés na', bi gon byenen soa yetó bxoz kan gok Melkisedek na', na' kege kan gok Aarón na'. ¹² Cha' bcha' Dios kan žala' gak bxoz, na' žon byenen wché'e da' zchi'le' benách ka'. ¹³ Xanžon', Bennen' nyejw le'e yiche da' ki kan nak chie', nbabe' yetó kwe' za'só Israel ka' naken da' nbab Lebín', na' che kwe' za'só ka' gan nbab Xanžon', nitó benne' goke' bxoz law Dios. ¹⁴ Naken ki dan' nak bia' golj Xanžon' lo kwe' ljež ka' Judá, na' Moisés na' bi bchalje' che Judá na' katen' bchalje' chegak benne' ka' žala' gákgake' bxoz ka'.

¹⁵ Nak bia' da' ni ni'a che da' žaken na'a. Kan gok Melkisedek na' bxoz, ba bloe'le law yetó Bxoz, Jesusen'. ¹⁶ Benne' ni, bi nake' Bxoz dan' zna da' bsedle Moisés na' kan zej nak lježe' ka', san nake' Bxoz dan' nape' yeja' wak che yeja' nban da' batkle yeyožen. ¹⁷ Nyejw le'e yiche la'y da' zzoa lin chie' le', da' znnan:

To chi'ize nako' Le' Bxoz
kan gok Melkisedek bxoz.

¹⁸ Na'a, ba wdé che diža' golen' ka' žala' gak bxoz, dan' bi wdapken yeja' wak, na' bi be gok gonon. ¹⁹ Dan' bchi'le Moisés bi gok yeyonen dot chawe' benách ka' law Dios. Na'a, ba wyó'o to da' žxen láže'žo da' nakžen chawe', da' žonen ga gak bíga'žo law Dios.

²⁰ Katen' ben Dios ga nak Jesusen' Bxoz, ben choche' xtiže'e. ²¹ Bi ben choch Dios xtiže'e katen' wži'e benne' ka' nich gákgake' bxoz ka', san katen' wži'e Jesusen' nich gake' Bxoz, na' ben choche' xtiže'e, na' wnné':

Ben chocha' xtiža'a neda', Xano', wnnía':
"Bi wchá'a kan gona'.

To chi'ize nako' Le' Bxoz
kan gok Melkisedek bxoz."

²² Che len, Benne' Criston' nake' Bennen' žone' ga nakkze dižan' da' zka'n chawe' dan' nakžen chawe' ka' gok da' nežwn'. ²³ Bxoz ka' gókgake' benne' zan, dan' bi gok gá'ngake' nga dan' gótgake', ²⁴ san dan' zóateze Jesusen', to chi'ize nake' Bxoz, na' batkle gon byenen chaz no benne' latje chie' nich gake' bxoz. ²⁵ Che len, to chi'ize gak Jesusen' yeslé' benne' ka' zbíga'gake' law

Dios, ni'a che la Jesusen', dan' zóateze' nbane', na' zne chawe'e lo wlázgake' law Diosen'.

²⁶ Ben byenen soa to Bxoz Blo ki chežo. Nake' la'y, na' dot chawe', na' bi zónlene' benne' doła' ka' tzen, san nakže' zen ka yógo'te da' žen' ya'abá che Dios. ²⁷ Jesusen' bi nake' kan zej nak bxoz blo ka', benne' ka' nní-ta'gake' yežlyó nga, dan' ben byenen wdégake' žen law Dios tža tža. Bétgake' bia yixe' ka' lawe' le' ni'a che doła' da' zej nbága'kze', na' wdé na' tlebe béngake' ni'a che doła' da' zej nbaga' benách ka'. Na'a, Jesusen', toze chi'i bdie' žen law Dios, katen' bde kwine' law Dios, na' blalje' xchenkze' ni'a che doła' da' zej nbaga' yógo'te benách ka'. ²⁸ Lo da' bchi'le Moisés, benách ka' bi zej nake' dot chawe', zej nake' bxoz, san wdé bžin da' bchi'le Moisés ga ni, Dios ben choche' xtiže'e, na' bene' ga nak ži'nkze' Bxoz Blo, dan' nake' dot chawe' kan žala' gak to bxoz che Dios.

Jesús nake' Bxoz Blo chežo

8 Na'a, kan nak da' ba wnnía', znnan ki: zoa to Bxoz Blo ki chežo, Bennen' wži'e kwit li ža che Dios gan ži'e, znnan bi'e ya'abá. ² Le' žone' žin ka Bxoz Blo lo latjen' dan' naken dot la'y, dan' naken yodon' dan' bchis Xanžo Dios, na' kege benne' ka'. ³ Dios zbie' yógo'te bxoz blo ka' nich wdégake' lawe' le' da' ka' znéjzwgak benách ka', na' lezka' xchengak bia yixe' ka'. Che len ben byenen soa da' wdé Benne' Criston' law Dios. ⁴ Chela' zoe' yežlyó nga, bi gake' bxoz, dan' zej nní-ta'teze bxoz ka' nga, benne' ka' zdégake' law Dios da' ka' znéjzwgak benách ka' kan znnan da' bchi'le Moisés. ⁵ Bxoz ki zóngake' žin che to da' zloé'ezelen, dan' naken ka to bxin che dan' zoan ya'abá che Dios. Ki naken dan' wnná Dios katen' gože' Moisés gone' yo'o yiddon', na' wnné': "Bwia nga, ben yógo'te dot kan nak dan' bloe'ela' le' law ya'a na'." ⁶ Na'a, Bxoz Blo chežo ni, žone' žin che da' záka'žen, na' ni'a che da' bene' le' zoa chežo to diža' da' žka'n chawe' da' záka'žen, dan' zchaljen che to da' záka'žen, dan' bchebe laže' Dios gatan' chežo.

⁷ Chela' wdape dižan' da' žka'n chawe' da' nežwn' dot yela' wak, bi ben byenen soa to diža' bežope da' žka'n chawen'. ⁸ Na'a, Dios zloe'ele' bi beyakgak benne' ka' dot chawe' lawe' le' katen' bchalje' dan' nyejw le'e yiche la'y, da' znnán:

Le wia nga, znnan Xanžo Dios: "Za'gak ža ka' katen' wzóa' to diža' kobe da' wkán chawen', dan' gónlena' benne' Israel ka', na' benne' Judá ka'.

⁹ Bi gaken kan gok dižan' da' žka'n chawen', dan' bñlena' xa xtó'gake' ka', ža na' beřwa' ná'gake', na' bebéjgaka'-ne' lo yežlyó Egipto.

Dan' wléj yichjgake' diža' chia' da' žka'n chawen', neda' wléj yichjgaka'-ne'." Ki znnan Xanžo Dios:

¹⁰ "Che len, ki gak diža' da' wkán chawen' dan' gónlena' benách Israel ka' te ža ki." Ki znnan Xanžo Dios: "Wchiza' lo yichj láždo'gake' da' wchi'la' na' wzojan' lo yichj láždo'gake'.

Naž gaka' Dios chégake'

na' légake' gákgake' benách chia' ka'.

¹¹ Bi gon byenen no benne' wsedle' lježe', na' nne': Benbia' Xanžo Dios.

Ki gaken dan' gónbia'gake' yógo'tegake' neda', gan so law no benne' nake' gařjw, na' zejte no benne' nake' blo.

¹² Yeyache' láže'la' légake',

na' yenít lawa' da' kegle da' béngake',

na' biž chejsá' laža'a doła' da' zej nbage'e."

¹³ Katen' bchalj Dios che to diža' kobe da' žka'n chawen', naken dan' ba bgole diža' nežwn', na' za' te che dan' ba ngolen, na' ba naken da' ba wdén.

Latj la'y da' žen' ngaze, na' Latj La'y da' žen' ya'abá

9 Na'a, kan nak dižan' da' žka'n chawe' da' nežwn', wnníta'gak da' zchi'la' ka' kan žala' wkán ženžo Dios, da' ka' bžággaken dižan'. Latje la'y, da' bžagen dižan', goken che yežlyó nga. ² Ki gok yo'o la'y na' da' goken yid. Lo latjen' da' wžén' lawle, dan' nzin' latje la'y, wnníta'gak da' ka' nwá'gaken yi', na' bkog la'y gan bkwá'gake' yet xtildo' ka' law Dios. ³ Xkóže'le laže' bežope dan' na'an' lo yo'on', wzóa latjen' da' nzin' latje la'yte, ⁴ na' lo latjen' wzóa to bkog da' goken oro gan bzéygake' yale, na' lezka' wzóa to kak ga na', gan wyó'o dižan' da' žka'n chawen', na' gokw kak na' oro, na' loe'ele kak na' wnníta'gak žiga'don' da' goken oro, gan wyó'o yet xtildo' da' nzin' maná, len bar che Aarón, dan' beyeklen ni'a ne'ndo', na' lezka' yej blag ka', gan nyejw dižan' da' žka'n chawen'. ⁵ Law kak na' wnníta'gak chope wbás che ya'abá ka', da' ka' gókgaken oro, na' zej nzin' kerubín che latje gan bloe'le law Dios, na' zoagak xilgaken lawle latje gan bde bxoz blo žen che to žila'do' ni'a che doła'. Ki bnnita' cháwe'gake' da' ki. Žáztežgak bxoz ka' lo latjen' da' žen' lawle, gan žón-gake' žin chégake' che da' žka'n zéngake' Dios. Bi gak wchalja' na'a dot kan gokgak da' ki.

⁷ Lo latje bežopen', toze bxoz blo wyoé'e toze chi'i twiz twiz, na' bi'e žen, da' bdien' law Dios ni'a che doła' da' nbága'kze' le', na' lezka' ni'a che doła' da' zej nbaga' benách ka', doła' ka' béngake' da' bi gókb'egeklen'.

⁸ Dios Be' La'y zzejni'ile' žo'o bi gok la'žo law Dios na'kze kate' ne žkóngekle' žin lo latje la'yen' da' žen' lawle lo yo'o la'y da' goken yid, da' bžagen diža' nežwn' da' žka'n chawen'. ⁹ Da' ki zej naken to da' zloé'ezelen da' žaken na'a ža. Da' ka' bdégake' law Dios len žen chegak bia yixe' ka', bia ka' bétgake' law Dios, bi gok yeyóngaken yichj láždo'gak benne' ka' dot chawe', benne' ka' bka'n zéngake' Dios ki. ¹⁰ Da' ki bloé'ezegeklen kan nak chegak da' we'j bdáwgake', na' kan žala' gon chawe' kwíngake', na' che da' bsdle Dios kan žala' gak che beja' žen chégake'. Dios bnnite' da' ki chégake' na' zejte ža žala' wché'e yógo'te da' ka'.

¹¹ Na'a, ba bedjlá' law Benne' Criston', Bennen' nake' Bxoz Blo che da' naken dot chawe', dan' bla' lawn ni'a che da' bene' le'. Latje La'y gan wyoé'e le' naken blo, na' naken dot chawe', na' bi naken da' bengak benách ka', na' bi naken che yežlyó nga. ¹² Na'a, ba wyó'o

Benne' Criston' lo Latje ʎa'yen', da' žen' ža'le, kege ʎen ʎchengak beždo' ka', na' ʎchengak chibo ka', san ʎen žen chekze'. Toze chi'i wyoé'e lo Latje ʎa'yten', na' ka' goken, bene' ga belažo to chi'ize. ¹³ Da' li, ʎchengak beže ka', na' chibo ka', na' de chegak beždo' ka', bia bzéygake'-ba' ʎaw Dios, da' ka' bchébgake' lo yichjgak benne' ka' zej nbage'e doʎa', gok yeká'gaken doʎa' ka' da' zej nbaga' benách ka' nich yeyóngaken ʎégake' chawe' lo beʎa' žen chégake' kan nak che yeʎa' yodo' chégake'. ¹⁴ Na'a, ʎchen Benne' Criston' gónʎe'ežen ki, dan' bde kwine' ʎaw Dios, na' goke' dot chawe', na' Dios Be' La'y, Bennen' zóateze', wzóalene' ʎe'. Na'a, ʎchen Benne' Criston' žeyonen yichj ʎázdo'žo dot chawe' lo da' ka' wbága'žo, da' ka' žóngaken ga gatgak benách ka'. Ki bene' nich gak bíga'žo nich gonžo žin ʎaw Dios ban.

¹⁵ Che ʎen Jesús, Benne' Criston', nake' Bennen' ben choche' diža' koben' da' žka'n chawe', dan' gote' ʎe', na' beké'e doʎa' da' wbága'gak benách ka' kate' ne zoa diža' nežwn' da' žka'n chawen'. ʎezka' gote' nich gak sí'gake' da' ka' bchebe ʎaže' Dios wnezjwe' chegak benne' ka' wžíe', da' ka' zóatezgaken. ¹⁶ Kate' žat to benne', na' cha' ba bzoje' ʎe'e yiche kan žaʎa' chisgake' da' ka' wdape', žon byenen gak bia' ba nat bennen' nich gak góngake' kan žna dan' bzojen'. ¹⁷ Kate' ba nat bennen', naž gak góngake' kan žna dižan', san kate' ne zoe' nbane', bi gak góngake' kan žnan. ¹⁸ Che ʎen, diža' nežwn' da' žka'n chawen' wzakan' dan' gok chochen ni'a che žen, da' žʎoe'elen zoa no benne' gote'. ¹⁹ Katen' Moisés ʎʎoe'ele' benne' ka' kan zej nak yó-go'te ʎtiža' Dios, na' bežwe' žen chegak beždo' ka', na' chegak chibo ka', dan' nchixen nis, na' bežwe' to yíxe'do' da' nzin' hisopo, na' yicha' žila' da' ne'jen ʎna, na' ʎen da' ki bʎite' žen dan' nchixen nisen' ʎaw yiche gan nyejw ʎtiže'e, na' ʎezka' ʎawgak benách ka'. ²⁰ Naž gože' ʎégake': "Da' ni naken žen da' žon chochen dižan' da' žka'n chawe' da' bchi'le Dios žo'o gonžo kan žnan." ²¹ ʎezka' Moisés bʎite' žen na' lo ʎatje ʎa'y da' goken yid, na' ʎawgak yógo'te da' bkóngekle' žin lo ʎatje ʎa'y nich bka'n zéngake' Dios. ²² Kan žna ʎtiža' Dios, yeláte'ze ka dachgak yógo'te žaʎa' yeyón žen ʎégaken chawe', na' cha' bi wʎáʎgake' žen, bi yegá'a doʎa'.

ʎchen Jesús, Benne' Cristo, žeká'an doʎa'

²³ Ki naken, ben byenen wzóa da' beyonen chawe' yodo' da' žen' yežlyó nga da' naken to da' žʎoe'ezelen kan nak dan' žen' ya'abá che Dios, san kan nak dan' žen' ya'abá che Dios, ben byenen soa to da' yeyonen chawe' benne' ka' chó'ogake' ga na', dan' záka'žen ka ʎchengak bia beždo' ka'. ²⁴ Bi wyó'o Benne' Criston' lo ʎatje ʎa'yen' da' bengak benách ka', dan' naken to da' žʎoe'ezelen kan nak dan' naken dot ʎi ʎaže', san wyoé'e ʎe' ya'abá na'kze nich gak ʎa' ʎawe' na'a ʎaw Dios lo wʎazžo žo'o. ²⁵ Bʎoz blo, bennen' zoe' yežlyó nga, žoe'e ʎatje ʎa'yte twiz twiz ʎen žen chegak bia beže ka', san bi žon byenen cho'o Benne' Criston' zan chi'i nich got kwine' ʎaw Dios. ²⁶ Chela' goken ki, na' gon byenen saka' Benne' Criston', na' gate' zan chi'i ža ni'te kate' ne

žata' yežlyó, na' zejte na'a ža, san na'a, kate' nak ža ze ʎawte ža ka', toze chi'i ʎa' ʎawe', na' to chi'ize bde kwine' ʎaw Dios, na' gote' nich beké'e doʎa' chežo.

²⁷ Kan žon byenen gatgak yógo'te benách ka' toze chi'i, na' te na' Dios wchi'a ʎaže'e ʎégake', ²⁸ ʎezka', toze chi'i got Benne' Criston', na' bde kwine' ʎaw Dios nich beké'e doʎa' da' zej nbaga' benne' zan. Na'a, ʎa' ʎawe' da' bežope chi'i, kege nich yeké'e doʎa', san nich yeslé' to chi'ize benne' ka' zbéžgake' ʎe'.

10 Da' bchi'le Moisés žo'o goken to da' žʎoe'ezelen kan nak da' chawe' da' zan', na' bi goken dot kan naken. Che ʎen, dan' bchi'le Moisés góngake' bi gok yeyonen benne' ka' dot chawe', benne' ka' ʎá'gake' ʎaw Dios twiz twiz, na' biá'gake' žen chegak bia beždo' ka', dan' bdétezgaken' ʎaw Dios. ² Chela' gok yeyonen ʎégake' dot chawe', na' bi bdétezgake' žen na' ʎaw Dios, dan' benne' ka' ba beyákgake' dot chawe' biž gákb'e'egekle' zej nbage'e doʎa'. ³ Žen na' da' bdégake' ʎaw Dios twiz twiz benen ga bejsá' ʎáže'gake' zej nbage'e doʎa'. ⁴ Ka' goken dan' ʎchengak beže ka', na' chibo ka', bi gok yeká'an doʎa'.

⁵ Che ʎen, kate' ʎa' Benne' Criston' yežlyó nga, gože' Dios kan nyejw ʎe'e yiche ʎa'y, da' žnan:

Bi žénelo' wdé no benne' žen chegak bia beže ka' ʎawo' ʎe',

san beno' ga naka' neda' benachze.

⁶ Bi žaz ʎažo'o wzéy no benne' bia beže ka' ʎawo', o wdé no benne' ʎchéngakba' ʎawo' ni'a che doʎa'.

⁷ Naž wnnía': "Zoa' neda' nga nich gona' kan žénelo' ʎe', Dios.

Naken kan nyejw ʎe'e yiche ʎa'y kan gaken chia'."

⁸ Dan' nyejw zga'ale žnan: "Bi žénelo' Dios wdé no benne' žen chegak bia beže ka' ʎawe' ʎe'." Da' ni žʎoe'elen žo'o biž žaz ʎaže' Dios da' ni, ʎa'kze lo da' bchi'le Moisés gož Dios ʎégake' góngake' ki. ⁹ Wdé na' žnan: "Zoa' neda' nga nich gona' kan žénelo' ʎe', Dios." Da' ni žʎoe'elen žo'o žeká' Dios dan' bdégake' ʎawe' ʎe' zga'ale, na' žzoe' ʎatje chen da' bde ži'nkze' ʎawe'. ¹⁰ Na'a, Dios žeyone' žo'o dot chawe' dan' ben Benne' Criston' kan žénelo' Dios katen' bde kwine' ʎawe' ʎe' lo wʎazžo žo'o, na' gote' toze chi'i.

¹¹ Da' li yógo'te bʎoz ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, žžégake' tža tža, na' žóngake' ʎchíngake', na' tʎebe kan žóngake', na' zan chi'i ždégake' ʎchengak bia beže ka' ʎaw Dios, dan' bi gak yeká'an doʎa'. ¹² Na'a, Benne' Criston', toze chi'i, to da' bdie' to chi'ize ʎaw Dios ni'a che doʎa', na' naž bežži'e kwit ʎi ža che Dios, ¹³ ga na' žbeze' ža gon Dios ga benne' ka' bi žlé'egekle' ʎe' chawe' wzóa žíbgake' ʎawe' ʎe'. ¹⁴ Ni'a che toze da' bdie' ʎaw Dios, to chi'ize bene' ga zej nak benne' chie' ka' dot chawe', na' bdie' ʎégake' lo na' Dios. ¹⁵ ʎezka' Dios Be' La'y žzóa ʎe' da' wnné' zga'ale, na' nyejwn ʎe'e yiche, žne'.

¹⁶ Ki gak dižan' da' wká'n chawen' da' gónʎena' ʎégake' Te ža ki. Žna ʎanžo Dios:

"Wchiza' ʎtiža'a lo yichj ʎázdo'gake', na' wzojan' lo yichj ʎázdo'gake'."

¹⁷ Wdé na' wnné':

Biž chejsá' laža'a doļa' da' wbága'gake',
na' zia da' béngake'.

¹⁸ Che len, cha' ba begá'a doļa', biž žon byenen bi da'
wdežo law Dios ni'a che doļa'.

Gak bíga'žo law Dios

¹⁹ Na'a, zí'na'do' ka', gak bíga'žo law Dios dot láže'žo
ni'a che xchen Jesús, Benne' Criston'. ²⁰ Chéjlenžo to
nez kobe, da' naken li laže', dan' bzoa Benne' Criston',
dan' zžinen xkóže'le lažen' da' bsejwen gan gak
chó'ogake' latjen' da' nakten la'y, dan' nnažo, nezen'
dan' bsaljwe' chežo dan' bdie' beļa' žen chekze'. ²¹ Je-
susen' nake' Bxoz zente chežo, na' zžna bi'e benách ka'
che Dios. ²² Che len gak bíga'žo law Dios dot láže'žo,
na' lo yelá' žxen laže' chežo, dan' žejle'žo che Benne'
Criston', dan' ba beyone' yichj lázdo'žo dot chawe',
nich bi yesbaga' lázdo'žo žo'o zia, na' beyone' beļa' žen
chežo dot chawe' len to nis da' záka'le'en. ²³ Žala' soa
chochžo, na' bi gak chope láže'žo kan nak da' žxen
láže'žo che da' nzi' lo na'žo, da' bchebe laže' Dios
gonne' chežo, na' le' žone' kan zžne'. ²⁴ Žala' gon
chochžo tožo yetožo, na' gonžo ga žil'ližo lježžo ka', na'
gonžo da' naken chawe'. ²⁵ Baļe benách biž zdóblen-
gake' žo'o. Bi žala' gonžo žo'o kan žongak benách ka',
san žala' gon chochžo tožo yetožo, na' gónžežo ki dan'
zle'elžo za' žin ža yelá' xanžon'.

²⁶ Cha' zéjlenžo žonžo doļa' kate' ba nónbia'žo da'
naken dot da' li, bi be zoa da' gak wdežo law Dios da'
yeká'an doļan'. ²⁷ Benne' ka' žóngake' ki, lo yelá' zžebe
chégake' želbeze' ža chog Dios chégake' chó'ogake' lo
yi' gabíl, dan' wzéytezen benne' ka' zží'igake' che Dios.
²⁸ Kate' to benne' bzoe' cheļa'ale da' bchi'le Moisés,
bétgake' le' cha' chope chonne benne' ka' bzoa lígake'
da' bene', na' nitó benne' beyache' láže'le' le'. ²⁹ Na'a,
cha' no benne' wzóe' cheļa'ale ži'n Dios, wzóe'
cheļa'ale xchene' da' žon chochen dižan' da' zka'n
chawen', dan' žeyonen žo'o chawe', na' bága'že' zia. No
benne' gone' ki wka'ne' ka'ze Dios Be' La'y, Bennen'
žonne' chežo da' žiážjelžo. ³⁰ Ki gaken dan' nónbia'žo
Dios, Bennen' wnné': "Chia' neda' nak yelá' žezí' wzón.
Neda' yebi'a chegak benách ka'." Ki wnná' xanžo Dios.
Lezka' wnné': "Xanžon' wchi'a laže'e benách chie' ka'."
³¹ Žala' žebe no benne' žala' wsaka' ži'i Dios ban le'.

³² Le chejsá' laže' ža ka' da' ba wdégaken katen' za'
bžin baní' chele, na' bzóelele da' zan da' bsaka' zí'gake'
le'e. ³³ Bliž zí'gak benách ka' le'e, na' besbága'gake' le'e
zia lawgak benách ka', na' le'e bénlenle tzen benne' ka'
wzáka'gake' ki. ³⁴ Ka' goken dan' beyache' láže'lele
benne' ka' zej nyejwe' liž ya, na' lo yelá' žebél chele
bzóelele benne' ka' wléjgake' ližle da' ka' gota' chele. Ki
benle dan' nnéžlele da' nakžen chawe', na' da'
zóatezen ya'abá che Dios zej naken chele. ³⁵ Na'a, bi
wka'nle dan' žxen láže'le, dan' noan to da' zen da' yeb'í
Dios chele. ³⁶ Žon byenen kwezle zen laže', nich kate'
ba benle kan žénele Dios gonle, na' si'le da' bchebe
laže'e gonne' chele, kan nyejw le'e yiche la'y, kan wnná'
Dios, da' zžnan:

³⁷ Yetó chí'ido'ze

la' Bennen' žala' yide',
na' bi žeļe'.

³⁸ Naž no benne' nake' chawe' lawa' neda',
yelá' bennen' dan' žejli'e chia' neda'.
Cha' yekwase', na' wzóe' neda' cheļa'ale,
biž chaz laža'a-ne'.

³⁹ Na'a, žo'o ni bi nakžo ka' benne' ka' zkwásgake', na'
zžogake' Dios cheļa'ale, na' kwia yí'gake', san žejle'žo
che Benne' Criston', na' ba nzi'žo yelá' žeslá.

Kan žala' chejle'žo che Dios

11 Na'a, dan' žejle'žo che Dios, nnežžo si'žo da'
žxen láže'žo, na' nak bia' da' bi na' le'elžo. ² Ki be-
lejle'gak xa wdé chežo ka' che Dios, na' che len nyejw
le'e yiche la'y kan goken chégake', da' zžnan: "Bežój-
gake' chawe' law Dios."

³ Dan' žejle'žo che Dios, nnežžo bene' le' yežlyó nga
len to díža'ze. Lezka', katen' ben Dios yógo'te da'
zle'elžo, bkonle' žin da' bi na' soan.

⁴ Dan' bejle' Abel, ži'n Adán, che Dios, na' bdie' žen
che bia yíxe'do' ka' law Dios, to da' záka'žen ka' da' bde
Kaín, bi' bíche'be' Abel na' law Dios, na' che len Dios
bchalje' che Abel na', na' wnné' nake' chawe', na'
wdape' ba la'ne dan' bdie' lawe' le'. La'kze ba nat Abel
na', na' zejte na'a ža, naken kan ne zchalje', dan' bejli'e
che Dios.

⁵ Dan' bejle' Enok, za'só Adán na' che Dios, wdíe'
ya'abá che Dios, na' bi gote', na' biž blé'egekle' le', dan'
Dios bechi'e le', na' nyejw le'e yiche la'y kan nak chie',
da' zžnan: "Zga'ale kate' Dios bechi'e le', Enok na'
bene' da' žaz laže' Dios." ⁶ Na'a, cha' bi žejle'žo che
Dios, bi gak gonžo da' žaz laže'e le', na' nich bíga'žo
law Dios, žon byenen chejle'žo zoakze' le', na'
žechebe' che no benne' zžnable' le' gáklene' le'.

⁷ Katen' Dios bzejni'ile' Noé kan žala' gakgak da' bi
na' gekle Noé na', dan' bejli'e che Dios, ben Noé na'
kan zžna xtiža' Dios, na' bene' barkw zen na' da' nzin'
Arka, na' lo barkwn' belagak lježe' ka' tzen len le'. Dan'
bejli'e che Dios, bene' ga nak bia' nžog chegak benách
ka' nníta'gake' yežlyó nga gátgake', na' belé' lo nisen'
dan' bejli'e che Dios.

⁸ Katen' Dios bliže' Bran, dan' bejle' Bran na' che
Dios, na' bene' kan zžna xtiža' Dios na', na' bezé'e laže'
nich cheje' lo latjen' da' žala' si'e ka' to da' gaken chie'
to chi'ize, na' bžoje' laže' la'kze bi wnežle' gan žala'
cheje'. ⁹ Dan' bejle' Bran na' che Dios, goke' ka' to
benne' ži'to' lo yežlyón' da' bchebe laže' Dios wnežjwe'
chie'. Wzóe' to lo yo'o láže'do', na' lezka' ben Isaak, ži'n
Bran na', na' lezka' ben Jakob, za'só Bran na', benne'
ka' bchebe laže' Dios wnežjwe' chégake' dan' bchebe
laže'e wnežjwe' che Bran na'. ¹⁰ Ki ben Bran na', dan'
bxen laže'e gata' chie' yežen' da' zoan to chi'ize len ze'e
chen, dan' ben Dios.

¹¹ Lezka' Sara, zo'le Bran na', la'kze goke' no'le wbíž,
bejli'e che Dios, na' le' bnežjwe' chie' yelá' wak nich
golj to bi' že'n chie'. Golj to xkwide' byodo' chie' la'kze
ba wdé yiz chie', dan' bejli'e che Dios gone' kan zžna
xtiže'e da' bchebe laže'e chie'. ¹² Che len, la'kze Bran

na' ba bgól-li'e, goljgak zanle'e za'sóe' ka', na' gókgake' kan zej nak belj ya'abá ka', na' kan že' yož žoa'a to yego zen, na' nitó benne' bi gak wlabé' légage'.

¹³ Yógo'te benne' ki gótgake', na' bi wzí'gake' dan' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake', san bejlé'gake' che Dios, na' zí'to'ze blé'egekle' dan' žala' sí'gake'. Bejlé'gake' che Dios, na' bcháljgake' chen. Ka' goken, blóe'egekle' zej nake' ka' benne' zít'o' ka', benne' ka' želdaze' yežlyó nga. ¹⁴ Benne' ka' zcháljgake' ki, zlóe'egekle' želyilje' to latje da' gaken lážgake'. ¹⁵ Chela' belzá' láže'gake' ki che yežlyó gan bžójgake', na' gok yeyéjgake' ga na', ¹⁶ san belzá' láže'gake' che to yežlyó da' nakžen chawe', dan' zoan ya'abá che Dios. Che len bi žedoé'el Dios kate' znnágake' nake' le' Dios ché-gake', na' ba bkwez' to yež chégake'.

¹⁷ Dan' bejlé' Bran na' che Dios, katen' Dios wzí' bi'e le', bdie' xkwide' Isaak chie' law Dios kan zdégake' bia ka' žótgake'-ba' lawe' le'. Ba wzóa Bran na' wdíe' xkwide' byo nežw chie' law Dios la'kze nakbe' xkwiden' bchebe laže' Dios wnezjwe' chie'. ¹⁸ Ki bene' la'kze Dios gože' le', na' wnné': "Lona' xkwide' Isaak chio' gona' ga nni'ta'gak za'só' ka'." ¹⁹ Ki ben Bran na' dan' gókbe'ele' nap Dios yela' wak yesbane'-be' lo yela' got, na' ka to da' žsaka' ležžo, wak nnažo bezi'e-be' lo yela' got la'kze bi gotbe'.

²⁰ Dan' bejlé' Isaak na' che Dios, wnnable' Dios gon chawe'e xkwide' Jakob, na' xkwide' Esaú, kan zej nak da' sí'gakbe' ža ka' da' zá'gaken. ²¹ Dan' bejlé' Jakob na' che Dios, katen' za' gate' wnnable' Dios gon chawe'e to to zí'n Jwsé, na' bka'n zene' Dios, kate' ne nychwe' lo bar chie'. ²² Dan' bejlé' Jwsén' che Dios, katen' za' gate', bchalje' che ža katen' za'só Israel yežójgake' lo yežlyó Egipto, na' gože' légage' kan žala' chjwá'gake' žit chie' lo yežlyón' gan chejnníta'gake'.

²³ Dan' bejlé'gak xa xna' xkwide' Moisés che Dios, katen' golj xkwiden', na' bkáche'gake'-be' chonne byo', dan' blé'egekle' xkwide' byodon' nakbe' xtan, na' bi bžébegake' bennen' zna bi'e lo yežlyó Egipto, bennen' gože' légage' gótgake' xkwide' byodo' ka'. ²⁴ Dan' bejlé' Moisés na' che Dios, kate' bgolbe', biž be'be' latje wzóagake' labe' xkwide' byo che zí'n no'le Benne' Faraón, bennen' wnná bi'e lo yežlyó Egipto na'. ²⁵ Ki benbe' dan' goklbe' gakže chawe' sáka'be' tzen len benách ka' che Dios ka' yebélenlbe' to chí'ido'ze da' ka' žebélengekle benne' ka' žóngake' do'la'. ²⁶ Goklbe' zá-ka'že wlíž zi'gak benách ka' lebe', kan gok che Benne' Criston', ka' gata' chebe' yela' wnni'a chegak benách Egipto ka', dan' wzá' láže'be' che da' yebí'i Dios chebe'.

²⁷ Wdé na', dan' bejlé' Moisés na' che Dios, bžoje' lo yežlyó Egipto, na' bi bžebe' yela' zža'a che bennen' wnná bi'e lo yežlyó Egipto na', na' bzoele' kan žon to benne' zle'ele' Dios, Bennen' bi gak le'elžo-ne'.

²⁸ Dan' bejlé' Moisés na' che Dios, bene' Lni Pasko' kan gož Diosen' le' gone', na' btope' žen gan žó'ogake' lížgake' ka', nich teze wbás che ya'abá ga na', bennen' žala' gote' xkwide' byo nežw ka' chegak benách Egipto ka', na' bi gote' zí'ngak benne' Israel ka'. ²⁹ Dan' bejlé'gak benne' Israel ka' che Dios, wdégake' lo yo biž

gachje láwe'le nisdo' da' nzin' Nisdo' Xna. Katen' gó-negekke benne' Egipto ka' tégage' ga na', na' gótgake' lo nisen'.

³⁰ Dan' bejlé'gak benne' Israel ka' che Dios, kate' beyóž wdégake' dot kwit yež Jerikó tža tža gaže ža, na' byinnj ze'e da' wdape chi'in yežen'. ³¹ Dan' bejlé' Rahab che Dios, no'len' bnezjwe' benách ka' latje, bi gote' tzen len benách Jerikó ka', benne' ka' bi bégake' kan zna xtiža' Dios. Ka' goken chie' dan' wdape' ba la'ne benne' Israel ka', benne' ka' bedjwíalangake' da' žáklenen benách Jerikó ka'.

³² ŽBízaže žala' nnia'? Žiažje latje wchalja' kan bengak Jedeón, na' Barak, na' Sansón, na' Jefté, na' Dabí, na' Samuel, na' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. ³³ Dan' bejlé'gake' che Dios, blej bchóchgake' da' zan yež žen ka', na' bégake' da' naken chawe', na' wzí'gake' da' ka' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake'. Bséjwgake' žoa'agak beže yixe' ka'. ³⁴ Belágake' lo yi' žen ka'. Belágake' lo na'gak benne' ka' gónegekke' gótgake' légage' len ya' ntoche' ka'. Dios beyón choche' légage' kate' bedó láže'gake', na' beyák chóchgake' lo wdíle. Blág-gake' benne' zan chegak yež zít'o' ka', benne' ka' žjake' lo wdíle. ³⁵ No'le chégake', no'le ka' wnníta'gake' ža ka', bezi'gake' xkwide' ka' che chégake' katen' bebán-gakbe' lo yela' got.

Yeba'le benne' ka' gótgake' lo na'gak benne' ka' bsa-ka' zí'gake' légage', na' dan' bi gónegekke' kwáslen-gake' Dios, bi wzí'gake' latje wsangak benách ka' lé-gake', nich gata' yela' yebán lo yela' got chégake', dan' gókgake' záka'žen. ³⁶ Yeba'le' bzo'egekle' yela' žon ditjle, na' yela' zi' che yid, na' byéjwgake' liž ya, gan bžéjgake' do ya. ³⁷ Bže'egak benách ka' ba'le' yej, na' bchéža'gake' yeba'le'. Bsaka' zí'gake' légage', na' bét-gake' ba'le' len ya' ntoche'. Wdégake' nile na'le, na' gókgake' yid žagak zila' ka', na' chibo ka'. Gókgake' benne' yache', na' belzáka'li'e, na' besbága'gak benách ka' légage' žia. ³⁸ Ki gokgak benne' ka', na' benách ka' wnníta'gake' yežlyó nga bi gókgake' zi' sí'gake' yela' ba nez žen chégake'. Wdágakze' lo latje dach ka', na' law ya'a ka', na' wnníta'gakze' lo bloj ka', na' lo yežw ka' zan yo. ³⁹ Yógo'tegake' bežójgake' chawe' law Dios dan' bejlé'gake' chie' le', la'kze bi wzí'gake' yežlyón' da' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake'. ⁴⁰ Ka' goken, dan' ba bkwez' Dios chežo to da' nakžen chawe' nich katen' yeyone' légage' dot chawe', žo'o ni gónlenžo légage' tzen.

Žala' wíážo Benne' Cristo

12 Lezka' žo'o, dan' zej nni'ta' dot kwitžo benne' zanle'e, benne' ka' zlóe'egekle' kan žejlé'gake' che Dios, che len žala' wzoažo che'ale yógo'te da' kegle' ka' da' zej naken ka' to da' nak zí'i da' nwa'žo, na' lezka' yógo'te do'la' ka' da' nzéngaken žo'o, na' lo yela' zbez žen laže' chežo, žala' gonžo xchin Dios, da' naken ka' sá'le'ežo lo witje gan nyazžo. ² Žala' wíážo Jesús, Bennen' žone' ga'gak chejle'žo che Dios, na' žone' ga' žak dot li' laže' yela' žejlé' chežo. Jesusen' wzake'e le'e yag kroze, na' bzoele' yela' žedoé'el chen, dan' gónele'

si'e yeļa' žebél da' gata' chie', na' bejži'e kwit li ža che Dios, gan ži'e zna bi'e.

³ Le wia Jesusen', kan wzáka'li'e katen' bsaka' zi'gak benne' doļa' ka' Ľe', nich bi yedó láže'le, na' nich bi gak chope láže'le. ⁴ Na' zejte na'a ža, bi na' sóelele na' zejte no benne' gone' le'e we' dan' zdíl-ļenle da' naken doļa'. ⁵ ĶGol láže'le dan' zzejni'il Dios le'e? Nakle ka zi'nkze' ka', dan' nyejw le'e yiche da' wnné':

Zi'na', bi wzó' cheļa'ale da' gon Ķano' Dios, katen' wsedle wzejni'ile' le', na' bi yebėj yichjo' Ľe' katen' seļe' le' snia.

⁶ Ķanžo Dios zzeļe' snia no benne' nži'ile', na' žsedle zzejni'ile' yógo'te benne' ka' nzi' lo ne'e gák-gake' zi'nkze' ka'.

⁷ Žaļa' sóelele da' seļ Dios le'e snia, dan' žone' ki chele dan' nakle zi'nkze' ka'. Bi zoa to Ķkwide' bi seļ Ķabe' lebe' snia. ⁸ Na'a, cha' bi zzeļ Dios le'e snia, kan žone' chegak yógo'te zi'nkze' ka', naž nakle ka zi'n zi' ka', na' bi nakle zi'nkze' Dios. ⁹ Yetó, katen' gokžo Ķkwide' ka' wnníta'gak Ķa Ķna'žo yežlyó nga, na' bzélgake' žo'o snia, san žapžo légake' ba la'ne. Ki naken, žaļa' gónžežo kan zna Ķtiža' Ķažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, nich soažo nbanžo. ¹⁰ Ķa Ķna'žo ka' bzélgake' žo'o snia to chí'ido'ze ka da' gókgekle' naken chawe', san kate' Dios zzeļe' žo'o snia, naken to da' gákļenen žo'o, nich gakžo la'y kan nakkze' Ľe'. ¹¹ Da' li bi nļa' ļaw na'a da' chawe' da' si'žon che da' zzeļe' žo'o snia, san žonen ga gak nyache' láže'žo. Cha' we'žo latje da' zzeļe' žo'o snia wsedlen žo'o, na' gonen ga gakžo zen laže', na' ga gakžo chawe'.

De zož chežo cha' bi wzé nagžo che Dios

¹² Che ļen le yeyón choch na'le ka' na' zible ka', nich gakle choch gonle da' naken chawe'. ¹³ Le cho'o to nez chawe', na' bi gonle ga wká'n no benne' nezen', benne' žedó laže'e, san le gon ga yeyák choche'.

¹⁴ Le we' laže' gánļenle yógo'te benách ka' chawe', na' gakle li laže' zi'nkze' Ķanžo Dios. Cha' bi gakle chawe' ļaw Ķanžon', bi gak lé'elele-ne'. ¹⁵ Le gape chi'i kwintle nich bi wsán no benne' da' žonnze Dios chežo, na' nich bi gak no benne' ka to yixe' sļa', da' wká'n dit-jen le'e, nich bi gone' ga bi gakle chawe'. ¹⁶ Le gape chi'i kwintle nich bi gonle nitole le'e da' bi naken chawe' o da' zka'n ka'ze da' naken la'y, kan ben Esaú, zi'n Is-rael, bennen' nich si'e to da' gawze' bete'e da' žaļa' si' lo ne'e dan' goke' Ķkwide' byo waļe che Ķabe'. ¹⁷ Ba nnézkzelele kan gok che Esaú na' wdé na' katen' gónele' gata' chie' da' nnab Ķágake' ļaw Dios nich gon chawe'e le'. Beyache' laže'le Ķe' le', san bi gota' latje yeyát laže' Esaú na' ļa'kze' wnnaben' ļen yeļa' zbeže chie'.

¹⁸ Kan žak chele bi naken kan gok chegak benne' Is-rael ka'. Wbíga'gake' légake' zanle to ya'a da' gak kanžo, da' wyeyen, na' beyák choļ te ža dan' wžé' bejw gasj, na' gokle'e be'. ¹⁹ Béngekle' belbeže lozba' ka', na' ļezka' chi'i Dios, Bennen' bchalje'. Katen' béngekle' da' ki, na' góta'yoegekle' Moisés biž wchalļen Dios lė-gake'. ²⁰ Ki béngake' dan' bi gok sóegekle' da' gož Dios

lėgake', katen' wnné': "Cha' chejlėj to bia yixe'do'ze ya'a nga, žaļa' wžé'egake'-ba' yej, o wdėgake'-ba' yag ntoche'." ²¹ Dan' blė'egekle' bchebļe'n lėgake', na' Moisés wnné': "Žžėbeli'a, na' žžizėli'a."

²² Na'a, žaļa' žėbežele le'e dan' zbíga'le zanle to ya'a da' nzin' Sión, na' gan zoa laž Dios ban, dan' nzin' Jerusalėn che ya'abá, gan zej nnita' wbás zanle'e che Dios. ²³ Zbíga'le gawze gan zej ndobe zi'nkze' Dios, benne' ka' zej nyejw lágake' le'e yiche da' zoon ya'abá che Dios, na' ļezka' gan zoa Dios, Bennen' zchi'a laže'e yógo'te benách ka', na' gan zej nnita' be' ka', be' gók-gakkzen benne' chawe' ka', benne' ka' Dios beyone' lė-gake' chawe'. ²⁴ Zbíga'le ļaw Jesús, Bennen' ben choche' diža' koben' da' zka'n chawen', na' ļezka' gan bde Jesusen' žen chie' da' žonen ga ženit ļaw Dios žo'o, da' nakžen chawe' ka da' ben Ķchen Abel, zi'n Adán, dan' ben ga bzoa Dios Kaín, bi' bíche'be' Abel na' cheļa'ale.

²⁵ Che ļen, le gape chi'i kwintle nich bi wzoale cheļa'ale Bennen' zchalje'. Bi belagak benne' ka' bži'igake' che bennen' bliže' lėgake' lo yežlyó nga. Ľez-ka' gaken chežo, bi yelažo cha' wži'izo che Bennen' žliže' žo'o, Bennen' zoe' ya'abá che Dios. ²⁶ Ža na' wzíz yežlyó nga dan' benle chi'i Dios, san na'a ba bchebe laže'e, na' wnné': "Yetoze chi'i, na' kege yežlyoze wĶiza', san ļezka' ya'abá wĶiza'." ²⁷ Katen' wnné': "Yetoze chi'i" da' ni žsedlen žo'o žaļa' yega'agak da' ka' gak zízegak-en, da' ka' zej žen' yežlyó nga, na' ga'ngak da' ka' bi gak zízegaken, da' ka' zej žen' ya'abá che Dios. ²⁸ Che ļen, dan' žaļa' gata' to latje chežo gan nna bia'žo, da' bi zizen, žaļa' ye'žo Dios: "ŽóĶkeno'" na' lo yeļa' zen laže', na' lo yeļa' zžebe Ľe' žaļa' wká'n ženžo-ne' kan žaz laže'e Ľe', ²⁹ dan' nak Dios chežo ka to yi' da' wžia yin' da' kegle.

Da' žaļa' gonžo dan' žaz laže' Dios

13 Žaļa' ži'itezlele lježle tole yetole. ² Le chejsá' laže' žaļa' wzoale ližle no benne' lježle, benne' zi'ton' le'e gan zoale. Kate' baļe benách ka' béngake' ki, bnníta'gake' wbás che ya'abá ka' ližgake', ļa'kze bi gókbe'egekle' gókgake' wbás che ya'abá ka'.

³ Le we' laže' benne' ka' zej nyejwe' liž ya ka žónļenle lėgake' tzen, na' gekle ļezka' nyėjwle liž yan'. Le we' laže' benne' ka' želbía láže'gak benách ka' lėgake', kan zzáka'le le'e tzen ļen lėgake'.

⁴ Žaļa' gape ba la'ne yeļa' zchag na', na' benne' byo lo yeļa' li laže' chie' žaļa' sóaļene' zo'le', dan' chog Dios chegak benne' ka' žóngake' da' kegle gátgake' to chi'ize, na' ļezka' gone' chegak benne' ka' zka'n dítj-gake' yeļa' zchag na'.

⁵ Bi dan' láže'le yeļa' gape, san le chaz laže' ka da' den chele na'a, dan' ba wnná Dios: "Batkle wka'na' le', na' bi kwej yichja' le'." ⁶ Ka' naken, gak nnažo dot láže'žo dan' znnan:

Ķanžo Dios nake' Bennen' žáklėne' neda'.

Bi žeba' bi da' gak gon no benne' chia'.

⁷ Le we' laže' benne' ka' žape chí'igake' le'e, benne' ka' žsédgekle' le'e xtiža' Dios. Le wia da' chawe' da' žón-gake', na' le gon kan žóngake' lo yela' žejlé' chégake'.

⁸ Toze kan nak Jesús, Benne' Criston', neje, na' na'a, na' to chí'ize. ⁹ Bi we'le latje benne' ka' žsédgekle' da' yoble, na' da' nžan' ka da' ba nzi' lo na'le, nich bi chégake' le'e ga yoble. Nak chawe' gon chochle yichj lázdo'le kan nak da' žonnze Dios chele, na' kege da' žsédgekle' kan zej nak da' že'j žawžo, da' bi gákľenen benne' ka' že' láže'gaken'.

¹⁰ Zoa to bkog la'y chežo, gan bi de latje benne' ka' žóngake' žin che bkogen' da' zoaľen diža' nežwn' da' zka'n chawe' dan' bľan' zga'ale. ¹¹ Bxoz blo che yo'o la'y na' bdie' xchengak bia beže ka' lo latje la'yte ni'a che doľa', san bzéygake' beľa' ka'ze chégakba' gan nak na'le žoa'a yež. ¹² Lezka' wžaka' Jesusen' na'le žoa'a yež nich beyone' benách ka' chawe' len xchenkze'. ¹³ Le cho'o chjénľenžo Jesusen' tzen, la'kze kwejgak benách ka' žo'o lo yež, na' si'žo tzen len le' dan' ben dítjgekle benách ka' le'. ¹⁴ Bi zoa to yež chežo lo yežlyó nga da' zoan to chí'ize, san zbezžo to da' zan'. ¹⁵ Che len, žaľa' wká'n zéntežžo Dios, na' wkonľžo žin la Jesús, Benne' Criston'. Da' zka'n ženžo Dios naken ka to da' zdežo lawe' le'. Žaľa' ye'žo Dios: "Žóxkeno'" ni'a che da' nake' le'. ¹⁶ Bi gaľ laže' gonle da' naken chawe', na' gákľenle lježle tole yetole, dan' nak da' ni ka to da' zdežo law Dios da' žaz laže'e le'.

¹⁷ Le gon kan zńna xtiža'gak lježžo ka', benne' ka' žape chí'igake' le'e, na' le we' latje wchí'igekle' le'e, dan' žape chí'igake' yichj lázdo'le, kan žongak benne' ka' žaľa' wľoé'egekle' law Dios da' bégake'. Le gon ki nich

góngake' žin na' lo yela' žebél chégake', na' kege lo yela' nyache' laže' chégake', dan' bi yebéľenlele žin da' góngake' lo yela' nyache' laže' chégake'.

¹⁸ Le wchaljľen Dios, na' le nnable' gákľene' neto', dan' žxen láže'to' soa ži yichj lázdo'to', na' bi yesbagan' neto' zia, na' že' láže'to' góntežto' da' naken chawe'.

¹⁹ Da' nakže blo, žáta'yoela' le'e nnáblele Dios yegoé'e neda' to nez nich yelá'a gan zoale bayenže.

Dios žonne' chežo da' gákľenen žo'o

²⁰ Na'a, zchálľento' Dios, Bennen' zka'n chawe'e žo'o, na' nake' Bennen' besbane' Xanžo Jesús, Benne' Criston' lo yela' got, Bennen' nake' Benne' Blo Wia Zi-la', dan' bľalj'e žen chie', da' žon chochen dižan' da' zka'n chawen', da' zoan to chí'ize. ²¹ Znnabľto'-ne' gone' ga gakle dot chawe' nich gak góntežle da' naken chawe', na' gonle kan žénele' le', nich gone' ga gakle kan žénele' le', dan' nakle che Jesús, Benne' Criston'. ĩGá'nteze žen Benne' Criston'! Ka'kze gaken.

²² Žáta'yoela' le'e, ží'na'do' ka', si' lo na'le diža' ni da' zzejni'ilen le'e, dan' láte'do'ze nak da' ni da' zzoja' chele. ²³ Žaľa' nnéžlele ba bežój xkwide' Timoteo, bi' lježžon', liž ya, na' cha' l'á'tebe' ga zoa' ni, na' gónľenbe' neda' tzen yedjwiato' le'e.

²⁴ Le gape "Padiox" lježžo ka' žape chí'igake' le'e, na' lezka' yógo'te benne' ka' Dios ba bebeje' che leze'. Benne' ka' nníta'gake' yežlyó Italia nga, na' žejlé'gake' che Benne' Criston', žápegake' le'e "Padiox."

²⁵ Znnabľa' Dios gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

ŽEDW

Žedw žape' "Padiox" benne' judío ka' žej nake' che Jesús

1 Neda', Žedw, žapa' le'e "Padiox." Le'e na' nbáblen-le chežinno kwe' lježgak benách Israel ka', na' nás-lasle dot yežlyó nga. Naka' wen žin che Dios, na' che Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

Dios žonne' yela' žejní'il chežo

² Zí'na'do' ka', kate' gak bi da' gaken chele dan' si' bian' le'e, žala' yebélele dot láže'le ³ dan' nnézkzelele, kate' bi da' žaken chele da' zzi' bian' le'e kan žejle'le che Benne' Criston', da' ni žsedlen le'e gakle zen laže' kate' zzáka'le. ⁴ Le we' laže' gak dot li laže' yela' zen laže' chele, nich gakle benne' žejní'igekle', na' bi be yážjelele che da' ki.

⁵ Cha' zoa no benne' ladjwle le'e, benne' bi žejni'ile' da' ki, žala' nnable' Dios, na' Dios na'kze wnezjwe' yela' žejní'il chie', dan' znezjwe' dot laže'e chegak yógo'te benách ka', na' bi žek zi'le' gonnen' chežo. ⁶ Na'a, no benne' bi da' znnable' Dios, žon byenen chejli'e chie' le', na' bi gak chope laže'e. No benne' žak chope laže'e, žaken chie' kan žak che bebe da' zejzen law nis-do' katen' žak be' da' ztan nisen', na' nisen' zchen' nile na'le. ⁷ No benne' žaken chie' ki bi gak wxén laže'e bi da' si'e da' wnezjw Xanžon' chie'. ⁸ Bennen' zda laže'e bi zže'-le' nakle gone'.

⁹ Cha' zoa no benne' lježžo, benne' žejli'e che Benne' Criston', na' no no nake' yežlyó nga, žala' yebele' dan' ba nake' benne' zaka' law Dios. ¹⁰ Benne' lježžon', benne' nape' yela' wnni'a, žala' yebele' kate' žon Dios ga biž žxen laže'e dan' nape'. No benne' žxen laže'e yela' wnni'a chie', gak chie' kan žak che yeje yíxe'do', la' zdete chen. ¹¹ Ki naken, dan' gak che bennen' kan žak che yeje yíxe'don', katen' zla' wbíž, na' zzeyle'en, na' la' zbižte yixen', na' zyinnj yéjedo' chen, na' znitle yela' x-tan chen. Lezka' gaken che bennen' nape' yela' wnni'a, nitle' kate' ne žone' žin žilje' yela' wnni'a na'.

Da' zzi' bia' žo'o

¹² Ba nez zen gaken che bennen' zzoee' da' zzi' bia' le'. Kate' ba bežoje' chawe', na' gata' yela' nban da' zejli kane chie', da' bchebe laže' Dios wnezjwe' chegak benne' ka' zej nži'ile' le'. ¹³ Kate' bi da' žak chežo da' žonen ga yénelžo gonžo da' kegle, bi žala' nnažo: "Dios zzi' bi'e žo'o nich gonžo da' kegle." Dios bi zzi' bi'e nitó benne' nich gone' da' kegle. ¹⁴ Na'a, cha' no benne' zoa bi da' žak chie' da' zzi' bian' le' nich gone' da' kegle,

žaken ki dan' zze laže'e da' kegle, na' da' ni benen ga gónele' gone' da' kegle. ¹⁵ Da' zze láže'žo da' kegle žonen ga žonžo do'la', na' kate' ba benžo do'lan', la' do'la' na'ze žesbagan' žo'o zia, da' gonen ga gatžo.

¹⁶ Zí'na'do' ka', bi gon laže'l kwine'. ¹⁷ Yógo'te da' naken chawe', na' yógo'te da' naken dot da' li, da' ka' zzi'žo, zá'gaken zaka' ža'le, na' zžójgaken gan zoa Xažo Dios, Bennen' bene' da' ka' želyép yes ya'abá, da' ka' zchá'gaken, san le' bi zcha' kwine', na' bi zche'e kan žone', na' žónnteze' da' naken chawe' chežo. ¹⁸ Kan žénekeze Dios, bene' ga nakžo benách kobe chie' ka'. Bkonle' žin diža' chien' da' naken dot da' li, nich gakžo ka to we'lap nežw chie' ladjw yógo'te benne' ka' benkze' le'.

Da' zka'n zenžo Dios da' naken dot li laže'

¹⁹ Che len žapa' le'e, zí'na'do' ka', yógo'te žala' soale yénlele, san bi žala' nnétele, na' bi žá'atele. ²⁰ Bennen' la' zžá'atie' bi žone' da' naken chawe' law Dios. ²¹ Che len, le wzóa che'ale yógo'te da' bi naken chawe', na' yógo'te da' kegle da' nyanle'en yežlyó nga, na' lo yela' gaxjw laže' le gon choch dižan' da' yo'on lo yichj láz-do'le, dan' gak gonen ga yelale.

²² Na'a, le gon kan znnna diža' ni, na' kege chejzé nágzelen. Cha' yénzelele diža' ni, la' kwínzele gon láže'lele. ²³ No benne' žénzele' diža' ni, na' bi žone' kan znnan, benne' ni nake' ka to benne' zwie' lawe' lo yej wan, ²⁴ dan' zwia kwine', na' zeyeje', na' la' žal láže'tie' kan znnne'e. ²⁵ Na'a, no benne' bi žal laže'e da' ženle', san zzi' lo ne'e da' wnnakze Dios da' naken dot da' li, da' gak gonen ga yelažo, na' cha' ga'ne' choch, na' gónteze' kan znnna xtiža' Dios na', gak chawe' che bennen' lo yógo'te da' žone'.

²⁶ Cha' no benne' ladjwle le'e žekle' nak li laže' kan zka'n zene' Dios, san cha' bi žape' chie' lože'e nich bi nnaze' ka', bennen' žon laže'l kwine', na' bi žaz laže' Dios kan zka'n zen bennen' le'. ²⁷ Da' zka'n zenžo Dios, da' naken dot da' li, na' da' naken li laže', naken gáklénžo xkwide' wzebe ka', na' no'le wzebe ka', katen' želzaka' benne' ka', na' nich bi gakžo toze len da' kegle da' naken che yežlyó nga.

Žala' gak tlebe kan gapžo benách ka' ba la'ne

2 Zí'na'do' ka', cha' žejle'le che Xanžo Jesús, Benne' Criston', Benne' zente, bi žala' wcha'le kan gaple ba la'ne to to benne'. ² Cha' chaz to benne' gan ndoble le'e, na' ngo'e xben ne'e da' naken oro, na' nakwe' laže' da' záka'le'en, na' cha' chaz yetó benne' yáche'do', na'

nakwe' laže' ka'ze, ³ na' cha' gaple ba la'ne bennen' nakwe' laže' da' záka'le'en, na' ye'le-ne': "Wže'len neto' ga nak chawe' ni" san ye'le benne' yáche'don': "Na'ze wže' o ye'le-ne': "Wže' lo yo nga." ⁴ Cha' ki gonle, na' wcha'le kan žaple ba la'ne to to lježe, na' gon kwínle ka to benne' zchi'a laže'e lježe' ka', na' bi gak chawe' kan sa' láže'le.

⁵ Zí'na'do' ka', le wže' nag da' ni. Dios wžekze' benne' ka' zej nake' yache' yežlyó nga, nich gata' yela' wnni'a chégake' lawe' le' dan' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' gata' latje chégake' gan zna bi'e le'. Gata' chégake' dan' bchebe laže' Dios wnezjwe' chegak benne' ka' zej nži'ile' le'. ⁶ Le'e zka'nle benách yache' ka' ka'ze, na' žaple ba la'ne benne' wnni'a ka'. Benne' wnni'a ka' žsaka' zígake' le'e, na' zkingekle' le'e žin. Lezka' zdégake' le'e lo na'gak benne' yolawe' ka'. ⁷ Benne' wnni'a ka' lezka' zne zígake' che la Jesús, Benne' Criston', dan' záka'le'en, na' kan nzi' le' Zí'n Dios lezka' le'e nzi' lala' žin Dios dan' nakle toze len le'.

⁸ Žonle da' chawe' cha' žonle dot kan nak da' bchi'le Dios žo'o da' naken blo, dan' nyejwn le'e yiche, na' zn-nan: "Žala' ži'ilo' lježo' kan nži'il kwino'." ⁹ Na'a, cha' zcha'le kan žaple ba la'ne to to benne', žonle do'la', na' nbága'le žia lo xtiža' Dios, dan' bi žonle kan zna xtiže'e. ¹⁰ Cha' žon to benne' dot kan zna xtiža' Dios, san cha' wchixle' kan nak toze da' zna xtiže'e, ba nbage'e žia che dot da' zna xtiže'e. ¹¹ Dios na'kze wn-né': "Bi gono' do'la' da' zka'n ditjen yela' zchag na'" na' lezka' wnné': "Bi goto' benách ka'." Na'a, cha' bi žono' do'la' da' zka'n ditjen yela' zchag na', san žoto' benách ka', nbago'o žia che dot da' wnnakze Dios. ¹² Kan nnale, na' kan gonle, žala' gonle dot kan žala' gongak benne' ka' wchi'a laže' Dios légake' kan zna xtiže'e, da' bchalje' nich yelažo. ¹³ Benne' ka' bi žeyache' láže'gekke' ljéžgake' ka', wchi'a laže' Dios légake', na' bi yeyache' láže'le' légake', san benne' ka' žeyache' láže'gekke' ljéžgake' ka' yežójkake' chawe' kate' Dios wchi'a laže'e légake'.

Da' žala' gonžo dan' žejle'žo che Jesús

¹⁴ Zí'na'do' ka', bi be zaka' cha' to benne' nnaze': "Žejli'a che Benne' Criston'" san bi žone' da' naken chawe'. Bi gak yelá bennen' cha' nnaze' žejli'e chie' le'. ¹⁵ Cha' zej nnita' lježžo ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' cha' bi de da' gákwgake', na' bi de da' gáwgake', ¹⁶ na' cha' to benne' ladjwle le'e ye'ze' légake': "Binlo le yeyéj ližle; ba belje" san cha' bi be wnezjwe' chégake' dan' žyalyžjele', bi góklene' légake'. ¹⁷ Lezka' žaken che no benne' znnaze' žejli'e che Benne' Criston'. Cha' bi žone' da' zej nak bian' nak li laže' kan žejli'e chie' le', bi be zaka' yela' žejlé' chien'.

¹⁸ Wak no benne' yi'e lježe': "Le' zno' žejli'o che Benne' Criston', na' neda' žona' da' naken chawe'. Bi gak wloe'elo' neda' žejli'o che Benne' Criston' cha' bi zoa da' naken chawe' da' žono'. Neda' wloe'ela' le' žejli'a chie' le' ni'a che da' naken chawe' da' žona'." ¹⁹ Le' zno' žejli'o zoa toze Dios. Nak chawe' dan' zno'. Lezka' žejle'gak be' xiwe' ka' zoe' le', na' žžizégaken dan'

žžébegaken le'. ²⁰ Le', benne' bi be nnezlo'. Žala' nnézkzelo' cha' zoa no benne' znnaze' žejli'e che Benne' Criston', san bi žone' da' naken chawe', bi be zaka' yela' žejlé' chien'. ²¹ Nak bia' Bran, xazo wdé, bežoje' chawe' law Dios ni'a che da' bene', katen' bdie' xkwide' Isaak chien' law Dios. Bdie'-be' kan žongak benách ka' zdégake' da' zžéygake' law Dios, la'kze bi bzeye'-be'. ²² Na'a gak nnézele kan goken che Bran na'. Dan' bene' gok bian' bejli'e che Dios. Che len nak bia' gok li laže' kan bejli'e che Dios ni'a che dan' bene'. ²³ Ki goken, na' nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Bran bejli'e che Dios, na' Dios ble'ele' da' bene' ka to da' benen ga beyake' chawe' lawe' le'." Che len wzí' le' "Ljež Dios."

²⁴ Na'a, zlé'ekzelele nak bia' žežój chawe' to benne' ni'a che da' žone', na' kege dan' znnaze' žejli'e che Dios. ²⁵ Lezka' goken che Rahab, no'len' bi'e benách ka' latje. Lezka' nak bia' bežoje' chawe' dan' wzóa to da' chawe' da' bene', dan' bene' katen' wdape' ba la'ne benne' wíalan ka', na' góklene' légake' nich beyéjkake' nez yoble. ²⁶ Kan žak che be'la' žen chežo cha' bi yo'on be', ba naten, lezka' nak che da' žejle'žo che Benne' Criston' cha' bi zoa da' žonen, bi be zakan'.

Da' zna lóže'žo

3 Zí'na'do' ka', bi gonte kwínle benne' wsedle ka', dan' ba nnézkzelele wchi'a laže' Dios žo'o zí'le'eže, nolžo žsedlžo benách ka' cha' bi gonžo kan žala' gonžo. ² Yógo'težo žonžo da' zan da' zchíxelžon. Cha' bi zchixle no benne' lo da' zchalje', nake' dot chawe', na' gak nna bia' kwine' lo yógo'te da' žone'. ³ Kate' zgo'ožo ya žo'agagak bia ka' nich gonžo ga góngakba' kan žénelžo, gak nna bia'žo légakba' nich góngakba' žin chežo. ⁴ Le wia lezka' kan žak chegak barkw ka'. La'kze nakle'e zen to barkw, na' žakle'e be' da' zzejen barkwn', san to da' kwide'ze nak xne'e yag barkwn' da' zzechjen barkwn' nich chejen gáte'teze žénele bennen' žse'en. ⁵ Lezka' nak lóže'žo. La'kze to da' do'ze naken, da' zen naken da' zna lóže'žon'. Le wia nga kan žon to yi'. La'kze to yí'do'ze zbibžo, wak wzeyen to ya'a zen. ⁶ Lezka' lóže'žon' naken ka to yi'. Yógo'te da' bi naken chawe' da' žaken yežlyó nga zna lóže'žon', na' dan' naken toze len be'la' žen chežo, che len žonen ga zba-ga' žia dot da' nakžo. Naken ka zbek yi' da' zna lóže'žo, na' wak gonen ga nbága'žo žia lo yógo'te da' žonžo, na' dan' ki zna lóže'žon', naken kan žala' yi' da' bxen da' xiwe'. ⁷ Yógo'te bia yixe' ka', bia zdágakba' lo yo, na' bia ka' zoa xilgakba', na' bia ka' žzobe kwíngakba' lo yo, na' lezka' yógo'te bia ka' nnita'gakba' lo nis-do', gak nna bia'gak benách yežlyó nga légakba', ⁸ san bi gak nitó benne' nna bi'e lože'e, dan' zna lóže'žo da' kegle, na' bi gak no benne' wsejwe' xnezen, na' zn-nale'e lóže'žon' da' naken ka nis snia che bele snia ka'. ⁹ Len la' lóže'žo na'ze žliž cháwe'žo xazo Dios, na' lezka' žliž ditžžo benách ka', benne' ka' ben Dios kan nakkze' le'. ¹⁰ Ki naken, len la' lóže'žon' žliž cháwe'žo benne' ka', na' žliž ditžžo benne' ka'. Zí'na'do' ka', bi žala' gonžo ki. ¹¹ Cha' zoa to ga žal nis dzi', bi žal nis zene' la' na'ze.

¹² Zí'na'do' ka', to yag higo bi gak kwian da' zbia yag oli-bo, na' lezka', to lba uba bi gak kwian da' zbia yag higon'. Lezka', bi gak gal nis zene', na' nis dzi' nitó gan žal nis.

Yela' žejní'il da' naken dot li laže'

¹³ Cha' zoa to benne' ladjwle le'e, benne' žake' da' zenle'e, na' žejní'ile'e, lo yela' gaxjw laže' chie' žala' wlo'e'ele' nake' ki ni'a che da' chawe' da' žone'. ¹⁴ Na'a, cha' zgé'elele lježle ka', na' žonle žin nich wká'n zengak benách ka' le'e, bi žala' wká'n zen kwinle kan nak yela' žejní'il chelen'. No benne' žone' ki žon laže'e, na' bi žone' da' naken dot da' li. ¹⁵ Yela' žejní'il ki bi naken da' znezjw Dios, san che yežlyó nga naken, na' che benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' che da' xiwe'. ¹⁶ Benne' ka' zgé'egekle' ljéžgake' ka', na' žénegekle' wká'n zengak benách ka' lé'gake', lezka' želdíl diže'e, na' žóngake' yógo'te da' kegle ka'.

¹⁷ Benne' ka' zej nape' yela' žejní'il da' znezjw Dios: Žóngake' da' naken dot chawe', na' želbeze' cháwe'do'.

Zej nake' zen laže', na' zej nake' gaxjw laže'. Žeyache' láže'gake' benách ka', na' zej nake' ži'i laže'. Nak tlebe kan zchi'a láže'gake' ljéžgake' ka'. Bi znnégake' chegak ljéžgake' ka'.

¹⁸ Benne' ka' že' láže'gake' wká'n cháwe'gake' da' žaken, zgá'ngake' cháwe'do', nich gak chawe' dot da' zej nake'.

Benne' ka' zdan láže'gake' yela' gape

4 ěBiz chen' zdił-le, na' zdił díža'le? Ki žaken chele dan' zdan láže'le da' zan da' zdan láže'le to tole, na' che len zdił-lenle lježle ka'. ² Da' zan da' žénelele, na' dan' bi zzi'len, che len žotle benách ka'. Zze láže'le da' zej nap lježle ka', na' dan' bi zzi'len, che len zdił díža'le, na' zdił-le. Bi zzi'le da' žénelele, dan' bi znnablen law Dios. ³ La'kze zoa bi da' znnable, bi be zzi'le, dan' bi nak chawe' kan znnablen, dan' žénelele da' znnablen nich wkónlelen žin kan žaz láže'zele. ⁴ Le'e, benne' ka' ba wléj yichjle Dios, ěBi nnézele cha' zka'n zenle da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, ba beyakle ka to benne' bi zle'e'le' Dios chawe'? No benne' zka'n zene' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, bi gak wká'n zene' Dios, na' ba beyake' ka to benne' bi zle'e'le' Dios chawe'. ⁵ Bi znnaze da' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Dios bene' be' da' nakkžžo nich gak ži'ilžo le', na' žekle' chežo cha' zbej yichjžo-ne'." ⁶ Na'a, da' žonn Dios chežo nakle'en zen, dan' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Dios žsejwe' xnezgak benne' ka' zka'n zen kwíngake', san dot laže'e žon chawe'e benne' ka' zej nake' gaxjw laže'." ⁷ Che len:

Le soa gaxjw laže' law Dios.

Le tilé da' xiwe', na' wzonnjen gan zoale.

⁸ Le we' laže' sóalene' Dios, na' le' yedjsóalene' le'e. Le'e, benne' doła' ka', le gak chawe', na' biž gonle doła'.

Le'e, nólele le'e žak chóplele, na' chope da' nří'ilele, le gon chawe' yichj lązdo'le.

⁹ Le gak nyache' laže', na' le kwež, na' le kwež nyache'. Na'a žžízele san žala' kwézele.

Žebélele san žala' gak nyache' láže'le.

¹⁰ Le gak gaxjw laže' law Xanžon', na' le' le'e'le' le'e chawe'.

Bi žala' nnežo che lježžo ka'

¹¹ Zí'na'do' ka', bi nnele che lježle tole yetole. No benne' znnie' che lježe', na' zbej bi'e da' žone', benne' ni znnie' che xtiža' Dios, na' znnie' che da' wnnakze' le'. Na'a, cha' zži'le che xtiža' Dios, žon kwino' benne' zchi'a laže'en, na' bi žono' kan znnna xtiže'e. ¹² Na'a, toze nak Dios, Bennen' bchalje' xtiže'e, na' lezka' nake' Bennen' zchi'a laže'e da' žonžo. Lezke' gak yeslé' benách ka' o wřia yi'e benne' ka'. Na'a, žnozke žon kwino', zbej bi'o lježo'?

Bi nnezlžo da' gak wxé wižj

¹³ Na'a, le wzé nag, nólele znnale: "Wxé wižj chejto' yežen', na' soato' ga na' to yiz, na' da' zan da' gáwto', na' góte'to', na' ki gáta'le'e mežw cheto'." ¹⁴ Bi nnézele da' gak wxé wižj. ěNakxkze nak chežo, kan zoažo yežlyó nga? Nakžo ka bichlá da' zlan' to chí'ido'ze, na' la' ženitten. ¹⁵ Che len, ki žala' nnele: "Cha' yénele Xanžon', soažo nbanžo, na' to yetó da' gonžon."

¹⁶ Na'a, le'e, lo yela' zka'n zen kwin chele zza' láže'le da' zen da' gonle. Yógo'te da' ki da' žonlen zej naken da' kegle ka'. ¹⁷ Cha' nnezlžo da' naken chawe' da' žala' gonžon, na' cha' bi gonžon, žonžo doła'.

Žedw žse'e láže'gak benne' wnni'a ka'

5 Le'e, benne' wnni'a ka', le kwež, na' le kwéžeya'a, dan' za' ža lé'elele yela' yache'. ² Ba nbia yi' yela' wnni'a chele, na' beldo' ka' che laže' ba btégakba' da' žákwe. ³ Ba nak che mežw oro, na' mežw plat chele kan nak che ya da' ba wzén xche'en, na' xche'e na' naken ka to da' žesbaga' le'e zia, na' gaken chele ka to yi' da' wřia yin' le'e. Ki gaken chele dan' bsa' btoble chezle yela' wnni'a da' yesbagan' le'e zia ža ze lawte ža kate' wchi'a laže' Dios le'e. ⁴ Le wia nga. Benne' wen žin ka', benne' belápgake' yez chele, znnab yóžgekle' lązjwgake' dan' bi wdíjwle lé'gake', na' dan' znnabgak benne' wen žin ka' ba ženlen law Xanžon', na' le' zchi'e ni'a ne'e zan ka'. ⁵ Bkónlele žin yela' wnni'a chele lo yežlyó nga, na' we'j bdáwtezle da' znnaze chele. Ben zen kwinle, san za' žin ža kwia yi'le. Gak chele kan žak che beže, bia ženne', ba bžin ža gotžo-ba'. ⁶ Žchogle chegak benne' chawe' ka' gátgake', na' lé'gake' bi zži'igake' chele le'e katen' žotle lé'gake'.

Žala' gakžo zen laže' na' wcháljenžo Dios

⁷ Na'a, zí'na'do' ka', le gak zen laže' na' zejte ža yela' Xanžon'. Le wia kan žon benne' žaz ža'ne'. Lo yela' zen laže' zbeze' yéjwsio', na' yejw che byo' yejw, na' te na' yelape', na' yez zan yetobe'. ⁸ Lezka', zí'na'do' ka', le'e na' žejle'le che Benne' Criston', le gak zen laže', na' le gon choch kwinle, dan' za' gawze ža yelá' Xanžon'.

⁹ Zí'na'do' ka', bi nnele che lježle tole yetole, nich bi bá-ga'le zia. Le wia nga. Za' žin ža yełá' Xanžon', Bennen' wchi'a laže'e da' žonle. ¹⁰ Zí'na'do' ka', le wia kan gok chegak benne' ka' bcháljgake' lo wíáz Xanžo Dios. Zej nake' ka' to da' zloe'elen žo'o kan žala' gakžo zen laže' la'kze sáka'žo. ¹¹ Na'a, znažo chégake' zej nake' benne' ka' gok yeł'a' ba nez zen chégake', benne' ka' wzáka'gake'. Ba bēnlele kan gok che Job. Goke' zen laže' la'kze wzáka'lj'e, na' nnézlele da' ben Xanžo Dios chie' wdé na'. Xanžo Dios žeyache' láže'le'ele' žo'o, na' že' laže'e žo'o.

¹² Zí'na'do' ka', da' ni da' žapa' le'e naken to da' zenle'en, da' znnan: bi gon chochle xtíža'le ni'a che Bennen' zoe' ya'abá che Dios, na' kege ni'a che da' zej nnita' yežlyó nga, na' kege ni'a che bíte'teze da' žon chochle xtíža'le ni'a chen. Kate' nnale: "o'" žala' nnázele: "o'." Kate' nnale: "o'o" žala' nnázele: "o'o." Ki žala' gonle, nich bi bága'le zia law Dios.

¹³ Cha' zzaka' no benne' nake' toze len le'e, žala' wcháljlene' Dios. Cha' zoa no benne' žebele', žala' gole' da' žoe lawn Dios. ¹⁴ Cha' no benne' žake' yižwé', benne' nake' toze len le'e, žala' wliže' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston',

nich wcháljlengake' Dios, na' nnábgekle' Le' yeyone' benne' yižwén'. Žala' chébgake' le' set, na' wcháljlengake' Dios lo la Xanžon'. ¹⁵ Kate' wcháljlengake' Dios, na' žejlé'gake' yeyón Benne' Criston' benne' yižwén', naž gon Xanžon' ga yeyase', na' cha' bene' doła', yenít lawe' le'. ¹⁶ Che len, cha' nbága'le doła' le yexóalapan' tole len yetole, na' le nnab lo wíáz lježle tole yetole law Dios nich yeyone' le'e, na' yežój yižwén' da' žakle. Da' zchaljlen benne' chawe' Dios, dan' žone' dot laže'e, zá-ka'le'en. ¹⁷ Lías, bennen' bchalje' lo wíáz Dios ža ni'te, goke' benne' che yežlyó nga kan nakžo žo'o, san katen' bcháljlene' Dios, na' wnnable' Le' nich bi gak yejw, na' bi gok yejw lo yežlyón' chonne yiz yo'o gachje. ¹⁸ Wdé na' bcháljlene' Dios da' yoble, na' beyák yejw, na' bnezjw da' gozgak benne' ka' wnníta'gake' ža ka'.

¹⁹ Zí'na'do' ka', da' ni žala' nnézlele. Cha' chixle to benne' nake' toze len lježžo ka', benne' nónbi'e da' naken dot da' li, na' cha' zoa no benne' gone' ga yeyát laže'e, ²⁰ na' bennen' bene' ga beyát laže' benne' dołan', bennen' wdíe' ga yoble, yeslé' benne' dołan' lo yeł'a' got, na' gone' ga yenít law Dios doła' zan da' wba-ga' bennen'. Ka'kze gaken.

1 BEDW

Bedw žape' "Padiox" benne' ka' che Jesús

1 Neda' Bedw, naka' wbás bseja' Jesús, Benne' Criston'. Zzoja' chele le'e yiche ni, le'e náslasle zi'to' gan že' lažle, na' zoale gan nbab Ponto, na' gan nbab Galasia, na' gan nbab Kapadosia, na' gan nbab Asia, na' gan nbab Bitinia. ² Xažo Dios wžekze' le'e lo na' Dios Be' La'y kan wnnakze' gone' ža ni'te nich gakle che Leze', na' nich gonle kan zŋna xtiža' Benne' Criston', na' gakle dot chawe' ni'a che xchene'. Zŋnabla' Dios gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj láz-do'le.

Da' žxen láže'tezžo

³ Ga'n zen Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston'! Lo yela' žeyache' laže' zen chie' bnezjwe' yela' nban kobe chežo. Dan' besbane' Jesusen' lo yela' got žxen láže'tezžo Le', ⁴ nich gata' chežo da' žape chi'i Dios chežo ya'abá chie'. Dan' žape chi'i Dios, dan' wnezjwe' chegak benách chie' ka', bi nitlen, na' bi žan', na' bi yeyožen. ⁵ Dan' žejle'le che Dios, lo yela' wak zen chie' gape chi'e le'e na' zejte ža na' yebélenlele yela' žeslá da' naken dot li laže', dan' ba bkweze' chežo, na' dan' wlo'e'ele' law ža ze lawte ža na'.

⁶ Che len žebéle'elele, la'kze na'a zžáka'le to chi'ido' dan' nníta'gak da' zan da' žsaka' zígaken le'e. ⁷ Dan' zžóelele da' zan da' žsaka' zígaken le'e, nak bia' nak dot li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'. Ki žon cháwe'žo oro, da' nitlen, na' žon cháwe'žon lo yi'. Che len, kate' ba nzi' bia' yela' žejlé' chele, da' záka'žen ka oro na', na' gak yela' zen, na' yela' ba la'ne chele ža na' wlo'e'le law Jesús, Benne' Criston'.

⁸ Le'e nží'ilele Benne' Criston' la'kze batkle blé'elele-ne'. Žejle'le chie' Le' la'kze bi zlé'elele-ne' na'a, na' žebéle'elele. Yela' žebél chele da' nakžen zen ka gak wlo'e'elžo, naken dot li laže'. ⁹ Ki naken dan' žebélenlele yela' žeslá che be' nákkzele dan' den chele dan' žejle'le che Benne' Criston'.

¹⁰ Ža ni'te benne' ka', benne' bcháljgake' lo wláz Dios, bsédgekle' dot kan nak yela' žeslá na', dan' den chežo na'a, na' bcháljgake' kan nak da' chawe' da' žonn Dios chežo. ¹¹ Dios Be' La'y, Benne' nake' toze len Benne' Criston', bzejni'ile' zga'ale benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' bloe'ele' légake' kan ža'la' saka' Benne' Criston', na' lezka' kan gak yela' zen chie' te na'. Che len be' láže'gake' nnéžgekle' batx gaken, na' noz benne' gak chie' dan' bloe'el Ben' nake' toze len Benne' Criston' légake'. ¹² Dios bloe'ele' benne' ka' bcháljgake'

lo wlaze' Le', bi naken to da' lé'egekle' légake', san žo'o ni le'elžo dan' bcháljgake' chen, na' le'e žénlele na'a kan nak chen. Benne' ka', benne' zzoa' lígake' diža' chawen', zcháljgake' che da' ni, na' yela' wak che Dios Be' La'y zóajenen légake'. Dios chežo, Bennen' zoe' ya'abá, žsele'e Dios Be' La'y na' chežo. Žénegekle' wbás che ya'abá ka' nnéžgekle' kan nak dan' bcháljgake' ža ni'te.

Dios žliže' žo'o nich gakžo la'y

¹³ Che len, le gak ban laže' na' le kwézteze cháwe'do'. Dot láže'le le wxén laže' Dios gonne' da' chawe' chele ža na' kate' yelá' Jesús, Benne' Criston'. ¹⁴ Le gon kan zŋna xtiža' Dios, na' bi we'le latje da' zdan láže'le chen' le'e ga yoble, kan benle kate' bi na' gónbia'le Dios.

¹⁵ Ža'la' gakle la'y lo yógo'te da' žonle, kan la'y nak Dios, Bennen' bliže' le'e nich gakle chie' Le'. ¹⁶ Lezka' nyejw le'e yiche la'y, kan wnnakze Dios, da' zŋnan: "Le gak la'y, dan' naka' neda' la'y."

¹⁷ Zŋnale: "Xato'" kate' zcháljlenle Dios, na' Le', nak tlebe kan zchi'a laže'e to to benne' kan nak da' ben to to benne' ka'. Che len ža'la' žébele Le' kate' ne zoale yežlyó nga, da' bi nakkzen lažle. ¹⁸ Dios beslé' le'e lo da' gokle ža na' katen' benle kan zej nak da' ka'ze ka' da' bdegak xa xto'le ka' lo na'le. Nnéžkelele beya'we' le'e, kege len to da' kwia yin' kan zej nak oro, na' plat, ¹⁹ san len xchen Jesús, Benne' Criston', da' záka'le'en, dan' bde kwine', na' goke' ka to žila' dot chawe', bian' žót-gake'-ba' law Dios nich yegá'a do'la'. ²⁰ Dios wžekze' Benne' Criston' zga'ale kate' bi na' gone' yežlyó nga, na' ža ni zoažo na'a bene' ga bloe'e lawe' nich gak gon chawe'e le'e. ²¹ Ni'a che da' ben Benne' Criston' žejle'le che Dios, Bennen' besbane' Le' lo yela' got, na' bene' ga nake' blo. Ka' naken, žejle'le che Dios, na' žxen láže'le Le'.

²² Na'a, ba beyakle chawe' dan' žonle kan zŋna da' naken dot da' li, na' naken dot li laže' kan nží'ilele lježle ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Che len, dot láže'le ža'la' ží'ilele lježle tole yetole. ²³ Ba naple yela' nban kobe, kege dan' bnníta'gak benách ka' le'e, benne' ka' žátgakkze', san Bennen' zoakze' bnnite'e le'e, na' nalje ni'a che xtiža' Dios, da' naken ban, na' da' zoan to chi'ize. ²⁴ Ki naken, dan' nyejw le'e yiche la'y da' zŋnan:

Yógo'te benách zej nake' kan nak yixe'.

Yela' xtan chégake' naken ka to yeje che yixen'.

Zbiž yixen', na' zbia yi' yejen'.

²⁵ San xtiža' Dios zoan to chi'ize.

Diža' ni bžin chele ni'a che diža' chawen' da' zzenlto' le'e.

2 Che len le wká'n yógo'te da' kegle. Biž gon láže'le, na' bi wloé'ezele kwínle ka benne' chawe' ka' law-gak benách ka'. Biž gé'elele, na' bi nnele che lježle ka'.² Žala' dan láže'le da' naken che Dios Be' La'y nich gólele kan žongak bi' že'ndo' ka', bi' ka' zdan láže'gakbe' niže'. Ki žala' gonle na' zejte ža yelale,³ cha' žákbe'elele nak Xanžon' ži'i laže'.

Benne' Cristo nake' ka to yej xe ban

⁴ Le biga' law Xanžon', Bennen' nake' ka to yej xe ban. Nake' ka to yej da' bzoagak benách ka' cheja'ale, san naken to da' wžekze Dios da' zakan'.⁵ Lezka', le'e nakle ka yej ban ka'. Le we' latje wkonle Dios le'e žin, nich gone' ga gakte ka to yodo' gan soakze Dios Be' La'y. Lo yodon' gakte ka bxo'z ka', benne' zej nake' che Dios, na' lo na' Jesús, Benne' Criston', gak wdele da' ka' žonle law Dios, da' ka' žonle len yela' wak che Dios Be' La'y, dan' žaz laže' Dios.⁶ Che len nyejw le'e yiche la'y da' znan:

Zgo'a to yej blo lo ze'e che yež Sión,
dan' wžekza' neda', na' dan' zakan'.

No benne' žejli'e chie' le'e, bi chixle'.

⁷ Lježto' ka', žejle'le che Benne' Criston', na' nak yej ni chele to da' záka'le'en, san chegak benne' ka' bi že-
jlé'gake' che Benne' Criston', naken kan nyejw le'e yiche la'y, da' znan:

Yej na' dan' bzoagak benne' wen ze'e ka' cheja'ale,
na' gókgekle' ka'ze naken,
yej ni ba naken yej blo lo ze'e.

⁸ Lezka' nyejw le'e yiche la'y da' znan:

Yej na' gonen ga chejchégwgak benách ka',
na' gonen ga chejbíxjgake'.

Da' li bejchégo'gak benne' ka' bi bejlé'gake' che Benne' Criston', dan' bchixgekle' katen' bzoagake' xtiža' Dios cheja'ale. Dios wnnakze' góngake' ki.

No benne' ka' zej nake' che Dios

⁹ Le'e nakle benách ka' wžekze Dios. Yógo'tele nakle bxo'z ka' che Benne' Wnná Bia' La'y. Nakle ka to yež da' naken che Dios na'kze. Nakle benne' chie' ka'. Ki nakle nich gak wzele diža' che da' zen ka' da' ben Dios, Bennen' bliže' le'e nich yežojle gan nak choj, na' chazle lo baní' chawe' chie'.¹⁰ Zga'ale bi gokle benách ka' che Dios, san na'a ba nakle benách chie' ka'. Zga'ale bi beyache' laže'l nitó benne' le'e, san na'a Dios na'kze žeyache' láže'le' le'e.

Zoažo nbanžo nich gonžo kan žénele Dios

¹¹ Zí'na'do' ka', nakle ka benne' zi'to' ka', zdázele yežlyó nga. Che len, žáta'yoela' le'e, bi we'le latje da' zdan láže'zele chen' le'e, dan' zdíj-lenen be' nákkzele.¹² Le gon da' naken chawe' lawgak benách ka' bi zej nónbi'e Dios. Ki gaken, cha' yesbága'gake' le'e zia, na' cha' nná-gake' nakle benne' wetw benách ka', gak lé'egekle yezika' benách ka' da' chawe' da' žonle, na' ža yelá'

Xanžon' wká'n zéngake' Dios ni'a che da' nákkzele le'e.

¹³ Dan' nakle che Xanžon' le gape ba la'ne yógo'te benne' yolawe' ka', cha' nak benne' zna bi'e dot yežlyó nga, dan' nake' benne' wnná bia' blo,¹⁴ o cha' nak benne' zna bi'e to yež, bennen' bzoa benne' wnná bia' blo na' latje chie' nich seje' benne' ka' snia, benne' žóngake' da' zinnj, na' gape' ba la'ne benne' ka' žóngake' da' naken chawe'.¹⁵ Ki žénele Dios gonle nich wzóa žile benne' bi nnezle ka', na' benne' ka' zej nchixle', kate' lé'egekle' da' naken chawe' da' žonle, na' bi be gak nnégage' chele.

¹⁶ Le gak ka benne' ka' ba belágake', san bi wkónlele žin yela' nla chele nich gonle da' kegle. Ki žala' gonle: Le gak ka benne' ndo'w ka' che Dios.

¹⁷ Le gape ba la'ne yógo'te benách ka'.

Le ži'il lježle ka', na' le žebe Dios.

Le gape ba la'ne bennen' zna bi'e dot yežlyó nga.

Da' wzaka' Jesús zzejni'ilen žo'o kan gak chežo

¹⁸ Nólele le'e nakle benne' ndo'w ka', le žebe benne' xanle ka', na' le gape-gake' ba la'ne, kégeze gaple ba la'ne benne' xanle ka', benne' zej nake' chawe', na' že' láže'gake' le'e, san lezka' le gape ba la'ne benne' xanle ka', benne' žsaka' zígake' le'e lo žin da' žonle chégake'.

¹⁹ Cha' sáka'le, na' bi zoa biž chen', na' cha' sóelelen dan' žéklele naken da' žénele Dios, naž yežojle chawe' law Dios.²⁰ Na'a, cha' žonle da' kegle, na' seje' benne' yolawe' le'e snia, žnakxkze yebélenlelen la'kze len yela' zen laže' chele sóelele dan' gaken chele? San cha' nakle zen laže', na' zžóelele da' zžáka'le, dan' benle da' chawe', naž yežojle chawe' law Dios.²¹ Dios bliže' le'e nich sáka'le ki dan' wzáka'kze Benne' Criston' lo wlazle le'e, na' bzoe' chele to da' zloe'elen le'e kan žala' gonle. Žala' sóelele da' sáka'le kan bzoele' le'e dan' wzake'e.

²² Benne' Criston' bi be doja' bene', na' batkle ben laže'e.

²³ Katen' wnné díjgake' chie' le'e, bi beži'e chégake'.

Katen' bsaka' zígake' le'e, bi btił diže'e légage',

san bde kwine' lo na' Dios,

Bennen' zchi'a laže'e da' žonžo lo da' nak da' li.

²⁴ Benne' Criston' wzí'kze' doja' chežo lo beja' žen chie' katen' gote' le'e yag kroze, nich gakžo žo'o ka benne' gat ka', na' biž gonžo doja', san soažo nbanžo nich gonžo da' chawe'. Le' goke' yižwé' lo wlazžo žo'o nich yeyakžo žo'o chawe' law Dios.²⁵ Gokle ka zila' ka' zdágakba' zej nniłba', san na'a beyakle che Benne' Criston', Bennen' zwie' le'e, na' žape chi'e be' nákkzele, na' nake' chele ka to benne' žape chi'e zila' ka'.

Kan žala' gongak benne' ka' zej nžag ne'e

3 Le'e, no'le ka', žala' gaple ba la'ne benne' byo che chele, na' cha' bi žejlé'gake' che xtiža' Benne' Criston', na' chejlé'gake' chie' le'e kate' lé'egekle' da' nak chawe' da' žonle, na' kan nakle gaxjw laže', na' kan žaple légage' ba la'ne, la'kze bi be že'le légage' kan nak che Benne' Criston'.³ Yela' xtan chele bi naken da' zoan láwzele, kan zpa'le yichjle, na' kan zej nak da' ka'

zej naken oro da' z'kónlele žin, na' laže' da' záka'le'en da' nákwle. ⁴ Ye'la' x'tan chele ža'la' gaken da' yo'on lo yichj l'ázdo'le. Ye'la' x'tan da' zóatezen naken ye'la' gax'jw laže', na' ye'la' li laže', da' ka' záka'le'egaken l'aw Dios.

⁵ Lezka' gok ye'la' x'tan chegak no'le ka' wnníta'gake' ža ni'te, no'le ka' bka'n zéngake' Dios. B'xen l'áže'gake' l'e', na' wdápegake' ba la'ne benne' byo che chégake'. ⁶ Ki ben Sara. Bene' kan z'na x'tiža' Bran, benne' byo chien', na' bliže' l'e', na' wnné': "x'an." Lezka' l'e'e gón'lenle Sara na' t'zen cha' gonle da' naken chawe', na' bi be žébele.

⁷ L'e'e, benne' byo ka', ža'la' we' l'áže'le no'le che chele. Le gape-gake' ba la'ne, kégeze dan' bi zej nape' kan nak ye'la' wa'le chele, san dan' lezka' zej nape' ye'la' nban na', da' žonn Dios chežo, da' naken t'lebe ka' da' den chele. Le gon ki, nich bi wsejw da' xiwe' x'nezle kat-en' wcháljlenle Dios.

Sáka'žo l'a'kze žonžo da' naken chawe'

⁸ Da' žapa' l'e'e kate' ze l'awte:

Le gak toze tole l'en yetole yógo'tele.

Le we' laže' lježle tole yetole.

Le gak ži'i laže', na' zen laže'.

⁹ Bi yeži'ile che lježle.

Bi gonle da' zia che no benne' gone' da' zia chele.

Bi nne ditjle che no benne' z'ne ditje' chele.

Ki ža'la' yecheble, nnáblele Dios gon chawe'e bennen', dan' bliž' Dios l'e'e nich gak chawe' chele. ¹⁰ Ki naken dan' nyejw l'e'e yiche la'y da' z'nnan:

No benne' žénele' yebélenle' ye'la' nban chie', na' kweze' cháwe'do',

ža'la' wka'ne' diža' zi' ka', na' biž gon laže'e.

¹¹ Ža'la' wka'ne' da' kegle, na' gone' da' naken chawe'.

Ža'la' we' laže'e gán'lene' lježe' ka' chawe', na' gón'teze' ki.

¹² X'anžo žape chi'e benne' chawe' ka',

na' zze nage' da' z'chálj'engake' l'e',

san žsejwe' x'nezgak benne' ka' žóngake' da' kegle.

¹³ Ž'noz'kze benne' gone' l'e'e da' zia cha' ž'e' l'áže'le gón'tezle da' naken chawe'? ¹⁴ L'a'kze sáka'le katen' žonle da' naken chawe', gak ye'la' ba nez zen chele. Bi žé-bele nitó benne', na' bi kwe' zédlele, ¹⁵ san le wxén laže' Benne' Criston', na' le we'e latje nna bi'e lo yichj l'ázdo'le. Le sóateze nich gak wzejní'ilele yógo'te benne' ka', benne' nnábgekle' l'e'e biž chen' ž'xen l'áže'le Benne' Criston', na' ža'la' gonle da' ni lo ye'la' gax'jw laže' chele, na' lo ye'la' žape ba la'ne benne' ka'. ¹⁶ Le gón'teze da' naken chawe' l'aw Dios, na' cha' zej nnita' benne' ka' z'nnégake' che da' naken chawe' da' žonle dan' žejle'le che Benne' Criston', naž yedo'é'egikle' ni'a che da' wnnégake' chele. ¹⁷ Cha' sáka'le, gakže chawe' cha' naken dan' žonle da' naken chawe', na' kege dan' žonle da' kegle, cha' Dios žénele' gaken ki chele.

¹⁸ Wzáka'kze Benne' Criston', na' gote' lo wlazžo žo'o nich beké'e to chi'ize do'la' da' wbága'žo. L'e' nake' chawe' san gote' lo wlazžo žo'o, benne' do'la' ka'. Ki bene', na' beyone' žo'o toze l'en Dios. Lo be'la' žen chie' gote', san lo be' nakkze' ne zoe' nbane' to lo be'la' žen

kobe. ¹⁹ Lo be' nakkze' wyeje', na' bchálj'lene' be' ka' gókgakkze benne' ka', na' nyéjwgake' lo latje chol.

²⁰ Benne' ki bži'igake' che x'tiža' Dios ža ni'te, ža na' wzóa Noé, katen' wléz Dios lo ye'la' zen laže' chie', na' bi bžia yi'e légake', x'akte ben Noén' barkw zen na'. Lo barkwn' belagak babze benne' ka' lo nisen', xóno'gake', benne' byo ka' l'en no'le ka'. ²¹ Nisen' naken to da' z'loe'elen kan nak nis gan yezoažo nis, dan' nak bian' belažo lo ye'la' got dan' bebán Jesús, Benne' Criston', lo ye'la' got. Dan' žezoažo nis bi naken to da' žon chawen' da' nakžo l'awzele, san z'loe'elen ž'e' l'áže'žo gak yichj l'ázdo'žo chawe' l'aw Dios. ²² Jesús, Benne' Criston', bebene' ya'abá che Dios, na' bejži'e kwit li ža che Dios, na' z'na bi'e wbás che ya'abá ka', na' benne' wnná bia' ka', na' benne' blo ka'.

Ža'la' gonžo x'chin Jesús l'en ye'la' wak che Dios

4 Che l'en kan wzaka' Benne' Criston' lo be'la' žen chie', lezka' l'e'e ža'la' soale sáka'le. Bennen' z'zake'e dan' žone' da' naken chawe' ba bka'ne' do'la'. ² Na'a so l'aw, ža'la' gón'tezle kan žénele Dios, na' kege kan z'dan l'áže'zele lo ye'la' benách chele. ³ Scha'le'e benle kan žongak benne' ka' bi zej nónbi'e Dios. Ža ni'te benle da' bi ža'la' gonle. Wzé l'áže'le da' kegle ka'. Wzóžlele. We'j bdáw'le'ele na' bka'n zenle lo'a ka' da' bi žo'o laže' Dios. ⁴ Na'a, žebánglekle benne' ka' žóngake' ki dan' biž žón'lenle légake' t'zen katen' žóngake' da' kegle ki, na' che l'en z'nnégake' chele. ⁵ Žon byenen w'loé'el kwín-gake' l'aw Dios, Bennen' za' wchi'a laže'e benne' ban ka', na' benne' gat ka'. ⁶ Che l'en bchalj Benne' Criston' diža' chawen' l'awgak benne' gat ka', benne' ka' Dios bchi'a laže'e légake' katen' wnníta'gake' yežlyó nga, kan zchi'a laže'e yógo'te benách ka'. Bchálj'len Criston' légake' nich nníta'gake' lo ye'la' nban lo be' zej nakkze', kan zoakze Dios lo ye'la' nban.

⁷ Za' žin ža yeyóž che yógo'te da' zej nnitan'. Che l'en, le gak l'ázdo' yaž, na' le soa wchálj'lenle Dios. ⁸ Da' žon byenžen, le ži'il lježle tole yetole, dan' cha' nakle toze lo ye'la' nži'il, soale yenít l'awle chegak lježle, benne' ka' bégake' chele da' zia. ⁹ Le we' latje lježle ka' gán'gake' ližle, na' bi nnele chégake'. ¹⁰ Ža'la' w'kónlele binlo žin da' ka' benn Dios chele, nich gák'lenle lježle tole yetole. ¹¹ No benne' z'zoa lie' che Dios, ža'la' wchálje' x'tiža' Dios, na' bennen' žone' x'chin Benne' Criston' ža'la' wkonle' žin ye'la' waken' da' žonn Dios chie'. Lo yógo'te da' žonle, ža'la' ga'n zen Dios ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston'. ;Gákteze che Dios ye'la' zen, na' ye'la' wnná bia'! Ka'kze gaken.

Sáka'gak benne' ka' che Jesús

¹² Ži'na'do' ka', bi yebánlele dan' žsaka' zi'l'e'egak benách ka' l'e'e. Bi naken da' bi zej nonbia' benách ka' che Dios. ¹³ Le yebél dan' de latje chele gón'lenle Benne' Criston' t'zen lo da' z'zake'e l'e' nich gak yebélele ža na' ye'lé'e l'e', katen' l'é'e'lele ye'la' baní' chie'. ¹⁴ Cha' nnegak benách ka' chele dan' nakle toze l'en Benne' Criston', ye'la' ba nez zen gaken chele, dan' gak bian'

zoaŕen Dios Be' La'y ǀe'e, Bennen' ze'e ya'abá che Dios. Benách ki znnégake' chie' ǀe', san ǀe'e žaple-ne' ba la'ne. ¹⁵ Cha' saka' no benne' nake' toze ǀen ǀe'e, žaǀa' gaken dan' nake' toze ǀen Benne' Criston', na' kege dan' nake' benne' wetw benách ka', o benne' wbán, o benne' wen da' kegle, o dan' žliz chie' ga yoble. ¹⁶ Na'a, cha' nólele ǀe'e sáka'le dan' nakle toze ǀen Benne' Criston', bi žaǀa' yedoé'elele, san le wká'n zen Dios dan' nzi' lale benne' ka' che Benne' Criston'.

¹⁷ Ba bžin ža so ǀaw Dios wchi'a ǀaže'e benách ka' zej nake' che ǀeze'. Cha' so ǀawe' wchi'a ǀaže'e žo'o, žnakxkze gaken chegak benne' ka' bi žóngake' kan zn-na diža' chawen' chie' ǀe'? ¹⁸ Cha' nak zede yelagak benne' ka' žóngake' da' naken chawe', žnakxkze gaken chegak benne' ka' zží'igake' che Dios, na' žóngake' doǀa'? ¹⁹ Ki naken, benne' ka' zžáka'gake' dan' žénele Dios gaken ki, žaǀa' góntežgake' da' naken chawe', na' wdégake' be' zej nakkze' ǀo na' Dios, Bennen' benkze' ǀégake', na' žone' ǀe' kan zna xtiže'e.

Bedw zzejni'ile' benne' ka' che Jesús

5 Na'a, zzejni'ila' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' ǀe'e, ǀe'e na' nakle che Benne' Criston', dan' ǀezka' naka' neda' benne' gole kan zej nake' ǀégake', na' bǀe'ela' da' wzaka' Benne' Criston', na' ǀezka' gónlena' ǀégake' tzen, si'to' yela' baní' da' ǀa' ǀawn. ² ǀe'e, benne' gole ka', le gak ka' benne' wape zila' ka' kan žape chi'ile' benách ka' bde Dios ǀo na'le. Le gon ki dot ǀáže'le kan žénele Dios, na' kege dan' žon byenen gonlen, o dan' zdan ǀáže'le yela' gape. Le gon xchinle dan' žaz ǀáže'le gonlen, ³ na' kege dan' žénelele nna biá'zele benne' ka' ndégake' ǀo na'le. Le we' ǀaže' gakle to da' zǀoe'elen kan žaǀa' gagak benne' ka' žape chi'ile. ⁴ Ki gaken, katen' yeǀá' Benne' Criston', Bennen' blo wape zila' ka', naž si'le to da' yebélenlelen da' batkle te chen.

⁵ ǀezka' ǀe'e, xkwide' ka', le gon kan znnagak benne' gole ka'. Yógo'tele žaǀa' gape ba la'ne ǀježle, tole yetole, ǀo yela' gaǀjw ǀaže' chele, dan' nyejw ǀe'e yiche la'y da' znnan:

Dios žsejwe' xnezgak benne' ka' zka'n zen kwíngake' san žáǀlene' benne' gaǀjw ǀaže' ka'.

⁶ Le gak gaǀjw ǀaže' ǀo na' Dios, na' ǀe' gone' ǀe'e benne' waǀe ka' kate' žin ža chen. ⁷ Le wdé ǀo na' Dios yógo'te da' žonen ga že' zédelele dan' ǀe' že' ǀaže'e ǀe'e.

⁸ Le gak ǀazdo' yaž, na' le soa ban ǀaže', dan' zoa da' xiwe', dan' bi zǀe'elen ǀe'e chawe', na' zdan dot gawze, na' naken ka' to beže yixe' zbéžya'aba', na' žiljba' no benne' gawba'. ⁹ Le soa choch kan žejǀe'le che Benne' Criston', na' le wsejw xnez da' xiwe', dan' nnézele zžáka'gak ǀježle ka', benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, kan zžáka'le ǀe'e. ¹⁰ Naž kate' ba wzáka'le to chí'ido'ze, Dios gone' ga gakle dot chawe', na' ga gakle choch, na' ga gólele, na' ga soale nbanle to chí'ize. Dios na'kze žonne' chežo yógo'te da' žebélenžon, na' bljže' žo'o nich yebélenžo yela' baní' chie' da' zoon to chí'ize, dan' nakžo toze ǀen Jesús, Benne' Criston'. ¹¹ ĴGa'n zénteze Dios, na' gákteze chie' yela' wnná bia'! Ka'kze gaken.

Bedw zzele' diža' benne' ka' che Jesús

¹² Díža'do' ni zzoja' chele ǀo na' Silbano, na' žekla' nake' to ǀježžo dot ǀi ǀaže'. Žénela' gon chocha' ǀe'e, na' zzoa lia' che da' ka' benn Dios chežo, da' zej nak bian' da' li nži'ile' žo'o. Le gak choch dan' zoaŕen yela' nži'il chie' ǀe'e.

¹³ Benne' ka' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' Babilonia, žápegake' ǀe'e "Padiox." Dios wžekze' ǀégake' kan wžie' ǀe'e. ǀezka' xkwide' Markos, xkwiden' nakbe' ka' zi'nkza', žapbe' ǀe'e "Padiox." ¹⁴ Le gape "Padiox" ǀježle tole yetole, na' le cheǀa' ǀježle tole yetole ǀo yela' nži'il chele.

Znnabla' Dios wká'n žie' yichj ǀázdo'le, yógo'tele na' nakle che Jesús, Benne' Criston'. Ka'kze gaken.

2 BEDW

Bedw žape' "Padiox" benne' ka' che Jesús

1 Neda', Smon Bedw, žapa' le'e "Padiox", le'e na' žejle'le che Jesús, Benne' Criston'. Naka' wen žin che Jesusen', na' wbás bsele'e Lekze'. Nak tlebe da' zaka' yela' žejlé' chele chie' Le', ka zaka' yela' žejlé' cheto' chie' Le'. Dios bene' ga žejle'le chie' Le' dan' nakkze' chawe', na' dan' lezka' Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o, nake' chawe'. ² Znnabla' Dios gon chawe'e le'e, na' wzóa žie' yichj lázdo'le dan' nónbia'le Dios, na' Xanžo Jesusen'.

Ka zej nak benne' ka' che Jesús

³ Dios, len yela' wak zen chie', ba benne' chežo yógo'te da' žon byenen gapžon nich gata' yela' nban da' zejli kane chežo, na' nich gakžo lazdo' yaž, dan' nónbia'žo Bennen' bljže' žo'o nich gak si'žo yela' baní' chie' Le', na' da' nak chawe' chie'. ⁴ Dan' žone' ki, bene' ga gak si'žo da' zen ka', na' da' naken chawe' da' bchebe laže'e gonne' chežo, na' dan' naken ki, ba belažo lo da' bi naken chawe' da' žaken yežlyó nga dan' zdan láže'gak benách ka' da' kegle, nich gak gakžo kan nak Dios na'kze. ⁵ Che len, cha' žejle'le che Benne' Criston', le we' laže' gakte ži'i laže'. Kate' ba nakle ži'i laže', le we' laže' gata' yela' žejni'il chele. ⁶ Kate' ba naple yela' žejni'il, le we' laže' nna bia' kwinle, na' kate' ba zanna bia' kwinle, le gak zen laže', na' kate' ba nakle zen laže', le gak lazdo' yaž. ⁷ Kate' ba nakle lazdo' yaž, le ži'il lježle ka', na' kate' ba nží'ile lježle ka', lezka' le ži'il yógo'te benách ka'.

⁸ Cha' ki žonle, na' zej žakže dot li laže' kan žonle da' ki, na' da' ki góngaken ga bi gak dáche'ze yela' žejlé' chele, na' chej gakže li laže' kan nónbia'le Xanžo Jesús, Benne' Criston'. ⁹ No benne' bi že' laže'e gone' ki, nake' ka to benne' lo choje, benne' nitle', dan' ba goj laže'e beyón Benne' Criston' le' chawe', na' beké'e doja' ka' da' wbage'e zga'ale. ¹⁰ Che len, zína'do' ka', žala' chejsá' láže'le bliž Dios le'e, na' wžekze' le'e. Cha' gonle ki, bi chíxlele. ¹¹ Ki gaken, Dios dot laže'e gonne' le'e latje chazle gan zanna biá'teze Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o.

¹² Che len gónteza' ga chejsá' láže'le da' ki la'kze ba nnézkzelelen, na' ba nzi' lo na'le da' naken dot da' li, na' zcónlelen žin. ¹³ Žekla' neda' žala' yesá'a láže'le kan zej nak da' ki xakte ne zoa' nbana'. ¹⁴ Žala' gona' ki dan' nnezla' za' žin ža gata' neda'. Xanžo Jesús, Benne' Criston', ba gožkze' neda' gaken chia' ki. ¹⁵ Che len že' láže'li'a gona' ga chejsá' láže'tezle da' ki te gata'.

No benne' ka' blé'egekle' yela' baní' che Jesús

¹⁶ Bi bcháljento' le'e to da' dáche'ze katen' bzejni'ildo' le'e kan žin ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' nape' dot yela' wnná bia'. Neto' blé'ekzelto' yela' baní' zen chien'. ¹⁷ Bje'elto' Le' katen' Xažo Dios wdape' Le' ba la'ne, na' bka'n zene' Le', na' benlto' chi'i Dios, dan' bžojen latje baní' chie', na' wnné': "Benne' ni nake' Zi'na'. Nží'ila' Le', na' žaz laža'a Le'." ¹⁸ Neto' bénkzelto' chi'i na', dan' bžojen ya'abá che Dios katen' wzóalento' Xanžon' law ya'a la'y na'.

¹⁹ Dan' goken nak bian' nak dot da' li da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios ža ni'te, na' žala' we' láže'le dižan', dan' naken ka to yi' da' zza'ní' gan nak choj ni, na' zejte ža yelá' Bennen' nake' ka belj xsile chežo, na' zza'nín' lo yichj lázdo'le. ²⁰ Da' ni žon byenle'en chejni'ilele, dan' znnan: "Bi gak nitó benne', žakže chie', chejni'ile' da' wnná no benne' bchalje' lo wláž Dios." ²¹ Da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios, bi bcháljgaken' dan' gónekzegekke', san bcháljgake' lo wláž Dios da' bchiz Dios Be' La'y lo yichj lázdo'gake'.

No benne' ka' žsédgekke' da' wen laže'

2 Lezka' wnníta'gak benne' wen laže' ka', benne' ka' wnnázegake' bcháljgake' lo wláž Dios, benne' ka' wnníta'lengake' benách Israel ka'. Lezka' sóalengak benne' wen laže' ka' le'e, na' wsédgekke' le'e da' wen laže'. Lo yela' wen laže' chégake' wsédgekke' le'e da' naken chégakze', dan' gonen ga gon zož chele yebéj yichjle da' naken dot da' li. Zží'igake' che Xanžo, Bennen' beslé' žo'o. Dan' góngake' gonen ga wžia' yi' Dios légake'. ² Zandle le'e gónlenle légake' tzen lo da' kegle da' góngake', na' dan' gonle bájele ki, na' nnegak benách ka' che diža' chawen' da' naken dot da' li. ³ Dan' dan' láže'gake' yela' gape, wsédgekke' le'e da' wen laže', nich sí'gake' da' naple. Ba nžog chegak benne' ka' kwia' yí'gake' to chi'ize, na' za' žin ža na'.

⁴ Dios bi benít lawe' wbás che ya'abá chie' ka' katen' bzóagake' cheja'ale xtiže'e, san bsejwe' légake' latje choj, gan zej nžeje' do ya, na' želbeze' ža na' katen' wžia' yi' Dios légake'. ⁵ Lezka', bi benít law Dios benne' ka' wnníta'gake' ža ni'te katen' bsele'e nis yejw da' bchinnjen yežlyó nga, na' bžia' yi'e benne' wen da' zinnj ka', san beslé' Noé lo nisen', bennen' bzoa lie' che da' naken chawe'. Lezka' Dios beslé' yegaže ljež Noé na' lo nisen'. ⁶ Lezka', Dios bchoge' chegak benne' ka' wnníta'gake' lo yež Sodoma, na' lo yež Gomorra, na' bžia

yi'e légake' len yi', na' beyákgake' de. Da' goken ché-gake' naken to da' zcheblen benne' ka' žóngake' da' kegle. ⁷ Katen' Dios bchinnje' yež ka', na' beslé' Lot, benne' chawen', lo yi' na'. Lot na' gok nyache' láže'li'e ni'a che da' kegle da' bengak benne' wen da' zinnj ka'. ⁸ Ka' goken dan' Lot, benne' chawen', wzóalene' lé-gake', na' ble'ele', na' benle' da' bi naken chawe' da' béngake', na' dan' goke' laždo' yaž, che len gok nyache' láže'li'e yógo'te ža ni'a che da' kegle da' bėngake'. ⁹ Ki naken, Xanžon' nnezle' yeslé' benne' ka' zžėbegake' le' lo na' da' xiwe', dan' žonen ga cho'ogak benách ka' nez doļa, san žkweze' yelja' zi' da' gone' benne' wen da' zinnj ka' na' zejte ža choge' chėgake' gátgake' to chi'ize.

¹⁰ Gon zi'že' benne' ki, benne' žóngake' da' kegle da' ždan láže'gake', na' zží'igake' che yelja' wnná bia' che Xanžon'. Zej nake' benne' wechóg laže' ka', na' zižje laže'. Bi zžėbegake' nnėgake' chegak wbás che ya'abá ka', wbás ka' zdágake' lo baní'. ¹¹ Wbás che ya'abá ka' náple'ežgake' yelja' wnná bia', na' yelja' wak ka' benne' ka', san wbás che ya'abá ka' bi žechóg láže'gake' yes-bága'gake' no benne' zia law Xanžon'.

¹² Benne' ki zej nake' ka' bia yiže' ka', bia bi be žejní'igeklba', san náljgakba' nich no benne' sene' légak-ba', na' gote' légakba'. Znnėgake' che da' bi žejní'igekle', na' kwia yí'gake' to chi'ize kan žak chegak bia yiže' ka'. ¹³ Dios yebi'e chėgake' da' sáka'gake', dan' bsaka' zí'gake' benách ka'. Žėkgekle' da' žak na'a ža naken da' yebėlengekle'. Zej nake' ka' to yižwé' nožo', na' to da' zchinnjen, katen' žáwlėngake' le'e tzen, na' žebėgekle' dan' žon láže'gekle' le'e.

¹⁴ Len yelja' zze laže' chėgake' zwíagake' no'le ka'. Bi nníta'gake' žize žóngake' doļa. Žóngake' ga zchíxgekle benne' ka' bi zej nake' choch kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. Žíljtezgake' da' ždan láže'gake'. Dios ba bchoge' chėgake' kwia yí'gake'. ¹⁵ Wlėj yíchjgake' da' naken dot da' li, na' nchoj yichj láždo'gake'. Žóngake' kan ben Balaam, zi'n Beor, bennen' bdan láželi'e yelja' gape, na' bene' da' kegle dan' bdíjzwgake' le'. ¹⁶ Dios bdił diže'e Balaam na' dan' bene' da' keglen'. To búrrodo' bcháljlenba' le' kan zchaljgak benne' ka', na' bsėjwba' xnez Balaam na' gan zejje' lo yelja' zži'i che Dios.

¹⁷ Zej nak benne' ki ka' to bdoa nis da' ba nbiž, na' lezka' ka' to bejw da' zche' be' wałe. Ba nkweze Dios latje chėgake' lo latje choj. ¹⁸ Ki zej nake' dan' zcháljgake' da' zenle'e lo yelja' bi nnezle chėgake', na' zkówgekle' žin da' ždan láže'gak benách ka', na' žóngake' ga zchíxgekle benne' ka', benne' ba belágake' ladjw benne' ka' nchólgekle'. ¹⁹ Zchebe láže'gake' gata' yelja' žeslá chegak yezika' benách ka', san légakke' zej nžeje', na' žóntezgake' da' kegle. Zej nžej yógo'te benne' ka' lo na' da' zchen' yichj láždo'gake'. ²⁰ Cha' belágake' lo da' bi naken chawe' da' den yežlyó nga dan' bėn-bia'gake' Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o, na' naž sen da' kegle légake' da' yoble, dan' chen' légake', na' da' li bága'žgake' zia kate' se lawte ka' da' wbága'gake' zga'ale. ²¹ Gakže chawe' chėgake' chela' batkle gónbia'gake' Bennen' zzo'e žo'o nez chawe'

chien' ka' da' gak chėgake' cha' bėnbia'gake' le', na' naž wlėj yíchjgake' diža' la'y da' bsedle Dios légake'.

²² Ba gok chėgake' da' znnan:

Žeyėchj beko', žeyawba' da' beyebba'.

Žeyáz koch lo gona', bian' za' bwazjžo.

Nnezlžo yelá' Xanžo

3 Diža' ni naken da' bežopen' da' zzojan' chele, ljėža'do' ka'. Lo da' žópeten že' laža'a yesá'a láže'le kan zej nak da' ki. ² Le chejsá' laže' da' bchaljgak benne' la'y ka' ža ni'te, benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. Lezka' le chejsá' laže' da' wnná Xanžon', Bennen' žeslé' žo'o, dan' bsėdgekke benne' wbás ka' bsele'e le'.

³ Da' nak blo da' žala' chejsá' láže'le, znnan ki: "Ža se lawte ža ka' la'gak benne' ka' góngake' da' kegle dan' ždan láže'gake'." ⁴ Gon díjgekle' xtiža' Jesusen', na' nnágake': "¿Bízke gok che dan' bchebe laže' Benne' Criston'? Wnné': Yelá'a da' yoble. Ža ni'te katen' gotgak xa xto'žo ka', na' zejte na'a ža, yógo'te žaken tlebe kan goken katen' wzó law žata' yežlyó nga na' zejte na'a ža." ⁵ Zzóagake' cheja'ale da' goken ža ni'te. Bchalj Dios, na' wzó law nníta'gak ya'abá, na' yežlyó nga. Bžoj yežlyón' lo nis, na' wžėn' gachje láwe'le nisen'. ⁶ Lezka' len nis Dios bchinnje' yežlyó nga ža ni'te katen' bsele'e nis yejw da' bžia yin' benách doļa ka'. ⁷ Ya'abá, na' yežlyó nga, da' ka' zej nnitan' na'a ža, Dios žkweze' légak-en na' zejte ža wchinnje' légaken lo yi'. Ki gaken, kan nak da' wnnakze Dios chėgaken. Wzeje' légaken ža na' choge' chegak benách ka', benne' bi zej nake' chawe', kwia yí'gake'.

⁸ Bi gal láže'le le'e da' ni, zín'na'do' ka'. To ža naken law Xanžon' ka' zan gaywá' yiz ka', na' zan gaywá' yiz ka' zej naken lawe' le' ka' to žaze. ⁹ Bi zžele Xanžon' gone' da' bchebe laže'e gone'. Žėkgekle' bałe benách zžele', san zbeze' zen laže', na' zzo'e žo'o dan' bi žėnele' kwia yi' nitó benne', san žėnele' yeyát láže'gak yógo'te benách ka'.

¹⁰ Kon yežinkze ža yelá' Xanžon' kan zla' to benne' wbán žel. Kate' žin ža na' te che ya'abá len to žaxto' zen. Kwia yí'gak yógo'te da' zej nnitan' to lo yi' zen. Chey yežlyó nga, tzen len da' ka' zej nnitan' yežlyó nga.

¹¹ Cha' kwia yí'gak yógo'te da' ki, žnakxkze žala' gonle? Žala' gakle laždo' yaž, na' wdé kwınle lo na' Dios. ¹² Žala' kwezle ža yelá' Xanžon', na' we' láže'le gonle ga žinte ža na' katen' ya'abá, na' da' ka' zej nnita' kwia yí'gaken lo yin'. Lezka' chey dot yežlyó nga. ¹³ Ki gaken, san žo'o zbezžo da' bchebe laže' Dios, gone' to ya'abá kobe, na' to yežlyó kobe gan gak da' naken chawe'.

¹⁴ Che len, zín'na'do' ka', kate' ne zbezle da' ki, le we' laže' gakle dot chawe' law Dios, nich bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele, na' kwezle cháwe'do' na' zejte ža na'.

¹⁵ Žala' nnėzele zbez Dios zen laže' nich gata' latje chegak benách ka' yelágake', kan lezka' wnná lježžo Pablo, dan' bzoje' chele le'e yiche, na' wdape' yelja' žejní'il da' bnezjw Xanžon' chie'. ¹⁶ Le'e yógo'te yiche da' zzoje', zchalje' kan zej nak da' ki, la'kze nwágaken da' ka' zej naken zede chejni'ilžon. Benne' bi nnezle ka',

na' benne' ka' bi zej nake' dot li laže', zchíxgake' diža' ki. Lezka' žóngake' chegak yezika' da' zej nyejwn le'e yiche la'y, dan' gonen ga wžía yi' Dios légake'.

¹⁷ Ba nnézkzelele da' ki, zí'na'do' ka'. Che len le gape chi'i kwínle, nich benách ka' bi zej nake' chawe' bi gon

láže'gekle' le'e, na' bi ža' yichj lázdo'le kan žejle'le che Benne' Criston'. ¹⁸ Le we' laže' gakže dot li laže' kan nónbia'le Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o, na' nich ží'izelele le'. ;Ga'n zene' le' na'a, na' yó-go'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gaken.

1 ZWA

Diža' da' nbánjenžon

1 Zzojto' chele kan nak che Bennen' ba wzoakze' kate' bi na' soa yežlyó nga, na' kan nak da' benlto' da' bchalje', na' kan nak da' bje'elto' da' bene'. Bwíato' Bennen', na' wdanto'-ne'. Bennen' nake' Jesús, Bennen' nake' Diža' da' zej nbanjen benách ka'. 2 Bennen' zej nbanjen benách ka' bloe'e lawe', na' bje'elto'-ne'. Zzoa lito' chie' Le', na' zzenlto' le'e kan nak che Bennen' nbánjenžo. Bennen' wzóalene' Xažo Dios, na' bedjloé'e lawe' ga zoažo ni. 3 Dan' bje'elton', na' dan' benlton', zzenlto' le'e nich gakle le'e toze len neto'. Da' li yela' toze chežo naken len Xažo Dios, na' len Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios. 4 Zzojto' chele da' ki nich gak yebelžo dot láže'žo.

Dios nake' baní'

5 Da' ni naken da' benlto' da' bchalj Jesusen', na' naken da' zzenlto' le'e na'a. Ki znnan: "Dios nake' baní', na' bi zoa nitó da' naken chol len Le'." 6 Cha' nnažo: "Nakžo toze len Diosen'" na' cha' žonžo da' naken che da' chol, da' ni nak bian' žon láže'žo, na' bi žonžo da' naken dot da' li. 7 Na'a, cha' žonžo da' naken chawe', zdažo lo baní' kan Le' nake' chawe', na' zoe' lo baní', na' nakžo toze tožo len yetožo, na' xchen Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios, žeyonen žo'o chawe', na' žeká'n yógo'te doľa' da' nbága'žo.

8 Cha' znnazo: "Bi be doľa' nbága'žo" žon láže'lžo la' kwínzežo, na' bi nzi' lo na'žo da' naken dot da' li. 9 Cha' yexóalapažo law Dios doľa' da' nbága'žo, Le' žone' kan zne', na' nake' chawe'. Yenít lawe' doľa' da' nbága'žo, na' yeyone' žo'o chawe', na' yeké'e yógo'te da' zia da' nbága'žo. 10 Cha' nnažo: "Bi be doľa' nbága'žo" gaken kan nnažo: "Dios žon laže'e" na' bi žonžo kan zna xtiže'e.

Benne' Cristo zdie' xtiža'žo law Dios

2 Le'e, zí'na'do' ka', zzoja' da' ki chele, nich bi gonle doľa'. Na'a, cha' no benne' gone' doľa', zoa to Benne' znnable' ni'a chežo law Xažo Dios, Bennen' lie' Jesús, Benne' Criston', Benne' chawen'. 2 Nakkze' Le' Bennen' bde kwine', na' gote' nich beké'e doľa' da' wbága'žo žo'o law Dios. Gote' Le', kégeze nich beké'e doľa' da' wbága'žo žo'o, san lezka' nich beké'e doľa' da' zej nbaga' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

3 Cha' žonžo kan nak da' bchi'le' žo'o, nnezlžo ba nónbia'žo Le'. 4 No benne' zne': "Neda' nónbi'a Dios" san cha' bi žone' kan zna da' wnnakze' Le', benne' ni žon

laže'e, na' bi žone' da' naken dot da' li. 5 No benne' žone' kan zna xtiža' Dios, da' li benne' ni nži'ile' Dios kan žala' gonžo. Cha' žonžo ki, nnezlžo nakžo che Dios. 6 Lezka', no benne' zne': "Neda' naka' che Benne' Criston'" žala' gake' kan gok Benne' Criston' katen' wdé' yežlyó nga.

Bchi'le Benne' Cristo žo'o ži'ilžo lježžo ka'

7 Zí'na'do' ka', zzoja' chele da' bchi'le Criston' žo'o. Bi naken to da' kobe, san dan' wnnakze Dios ža ni'te, dan' wzí' lo na'le ža ni'te. Dan' wnné' ža ni'te naken da' ba benl-le. 8 Lezka' naken ka zzoja' chele to da' kobe, dan' ben Jesusen' dot kan znnan, na' lezka' žonle le'e kan znnan. Ki naken dan' ba zde che da' naken chol, na' baní' li laže' ba zza'nín'.

9 No benne' zne': "Zoa' lo baní'" san cha' bi zle'ele' lježe' chawe', benne' ni ne žone' da' naken che da' chol. 10 No benne' nži'ile' lježe' zoe' lo baní', na' da' žonen ga chixle no benne' bi be gak gonen chie' le'. 11 No benne' bi de lježe' chawe', žone' da' naken che da' chol, na' zde' lo da' chol. Bi nnezle' gan zeje', dan' žon da' naken chol ga nchol yichj lázda'we'.

12 Zzoja' chele, zí'na'do' ka', dan' ba benít law Dios doľa' da' wbága'le. Ki bene' dan' žone' da' bchebe laže'e gonen'.

13 Zzoja' chele, le'e nakle ka xagak xkwide' ka', dan' nónbia'le Bennen' zoakze' kate' bi na' soa yežlyó.

Zzoja' chele, le'e nakle ka xkwide' ka', dan' ba belale lo na' da' xiwe'.

14 Ba bzoja' chele, zí'na'do' ka', dan' nónbia'le Xažo Dios.

Ba bzoja' chele le'e, nakle ka xagak xkwide' ka', dan' nónbia'le Bennen' zoakze' kate' bi na' soa yežlyó.

Ba bzoja' chele le'e, nakle ka xkwide' ka', dan' nakle wale, na' nzi' lo na'le xtiža' Dios, na' ba belale lo na' da' xiwe'.

15 Bi ži'ilele yežlyó nga, na' kege da' de yežlyó nga. Cha' zoa no benne' nži'ile' dan' den yežlyó nga, bi nži'ile' Xažo Dios. 16 Ki naken, dan' žongak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga da' bi žénele Xažo Dios, san žón-gake' da' zdan láže'gake'.

Žóngake' da' zdan laže' beľa' žen chégake'.

Žóngake' da' zdan laže' yej lágwage'.

Zka'n zen kwíngake' ni'a che da' zej nape'.

Ki zej nak da' kegle ka' da' žóngake'. 17 Te che yežlyó nga, na' che da' zdan láže'gak benách ka', san no benne' žone' kan žénele Dios soe' to chi'ize.

Bennen' zchalje' da' li, na' bennen' žon laže'e

¹⁸ Zí'na'do' ka', ba zoažo ža ze lawte ža ka' che yežlyó nga. Ba bėnlele la' bennen' zži'e che Benne' Criston', na' na'a ba wzó law zej nnita' benne' zan, benne' zži'igake' che Benne' Criston'. Che len nnezlžo ba zoažo ža ze lawte ža ka'. ¹⁹ Benne' ki bežójkake' ląd-jwžo žo'o, san bi gókgake' toze len žo'o. Chela' gókgake' toze len žo'o, gá'ntezgake' len žo'o. Na'a, bežójkake', nich gak bia' bi zej nake' yógo'tegake' toze len žo'o.

²⁰ Na'a, Dios Be' La'y zóalene' le'e, na' nnézkzelele da' naken dot da' li. ²¹ Zzoja' chele dan' ba nnézlele da' naken dot da' li, na' kege dan' bi nnézlelen. Lėzka' nnézlele bi žon laže' no benne' nnezle' da' naken dot da' li.

²² ĽNozkze bennen' žon laže'e? Žon laže' bennen' zrne' bi nak Jesús Bennen' bseja' Dios. Benne' ni nake' bennen' zži'e che Benne' Criston', dan' zrne' bi nak Dios Xa Jesusen', na' lezka' zrne' bi nak Jesusen' Zi'n Dios. ²³ No benne' zži'e che Zi'n Dios, bi zoažen Xažo Dios le'. No benne' zrne' kwáselo Jesusen' nake' Zi'n Dios, lezka' Xažo Dios zóalene' bennen'.

²⁴ Na'a, le we' laže' gá'nteze da' bėnlele ža ni'te len le'e. Cha' gá'nteze da' bėnlele ža ni'te len le'e, lezka' le'e gá'nteze len Zi'n Dios, na' lezka' len Xažo Dios. ²⁵ Da' ni naken da' bchebe laže' Dios, wnné' gonne' yeja' nban da' zejlí kanne chežo.

²⁶ Zzoja' chele da' ni kan nak chegak benne' ka' žé-negekle' gon láže'gekle' le'e. ²⁷ Na'a, Dios Be' La'y zóalene' le'e. Benne' Criston' bséja'kze' le' chele, na' lezke' zóalenteze' le'e. Che len bi žon byenen wsedle no benne' le'e, dan' Be' La'y na' žsedle' le'e. Zóalene' le'e, na' zchalje' da' li, na' bi žon laže'e. Kan ba bsedle' le'e, le gá'nteze len Benne' Criston'.

²⁸ Na'a, zí'na'do' ka', le gá'nteze len Benne' Criston' nich katen' yejé'e le', na' gak wxén láže'žo le', na' bi yedo'élžo kate' žinžo lawe' le' katen' yejé'e. ²⁹ Cha' nnézlele le'e Dios nake' chawe', lezka' žala' nnézlele yógo'te benne' ka' žóngake' da' naken chawe' zej nake' zi'n Dios.

No benne' ka' zej nake' zi'n Dios

3 Le wia kan nži'ile'el Xažo Dios žo'o, dan' bene' ga ležo zi'n Dios na'kze. Che len benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga bi nónbia'gake' da' nakžo, dan' bi beyónbia'gake' da' nak Jesusen'. ² Zí'na'do' ka', na'a ba nakžo zi'n Dios, na' bi na' la' law da' gakžo. Nnezlžo kate' wlo'é'e law Jesusen', gakžo kan nake' le', dan' le'elžo-ne' kan nakkze' le'. ³ No benne' žxen laže'e gake' kan nak Jesusen', že' laže'e gake' chawe' kan nak Jesusen' chawe'.

⁴ No benne' žone' doja' zži'e che xtiža' Dios, dan' nak doja' da' zži'in che xtiža' Dios. ⁵ Nnézlele blə'e'e law Jesusen' nich beké'e doja' da' wbága'žo, na' bi be doja' žone' le'. ⁶ No benne' nake' toze len Jesusen' bi žone' doja'. No benne' žone' doja' batkle blə'e'e le', na' bi nónbi'e le'. ⁷ Zí'na'do' ka', le gape chi'i kwınle nich bi

gon láže'le no benne' le'e. No benne' žone' da' naken chawe', nake' chawe' kan nak Jesusen' chawe'. ⁸ No benne' žónteze' doja' nake' che da' xiwe', dan' žónteze da' xiwen' doja' kate' bi na' soa Adán. Che len bedjlo'é'e law Zi'n Dios, nich wsejwe' xnez da' xiwen' nich bi be gak gonon chežo.

⁹ No benne' nake' zi'n Dios bi žónteze' doja', dan' zóateze Be' La'y che Dios len le', na' bi žone' doja' dan' nake' zi'n Dios. ¹⁰ Ki zej nak bia' benne' ka' zej nake' zi'n Dios, na' benne' ka' zej nake' zi'n da' xiwe'. No benne' bi žone' da' naken chawe', na' bi nži'ile' lježe', bi nake' che Dios.

Žala' ži'ilžo lježžo ka' zej nake' che Jesús

¹¹ Da' ni naken da' ba benl-le ža ni'te, da' znnan: "Žala' ži'ilžo lježžo tožo yetožo." ¹² Bi žala' gonžo kan ben Kaín, zi'n Adán. Gok Kaín na' che da' xiwe', na' betbe' bi' bíche'be'. ĽBiz chen' betbe' bi' bíche'be'? Betbe' lebe' dan' ben Kaín na' da' bi goken chawe' law Dios, san da' ben bi' bíche'ben' goken chawe'.

¹³ Zí'na'do' ka', bi yebánlele cha' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bi zej de le'e chawe'. ¹⁴ Nnezlžo ba wdežo lo yeja' got, na' ba napžo yeja' nban da' zejlí kanne dan' nži'ilžo lježžo ka'. No benne' bi nži'ile' lježe' ka', ba nakkze' ka to benne' gat. ¹⁵ No benne' bi zle'ele' lježe' chawe', nake' ka to benne' wetw benách ka', na' nnézlele nitó benne' wetw benách ka' bi nape' yeja' nban da' zejlí kanne. ¹⁶ Ki nónbia'žo yeja' nži'il da' naken li laže', dan' bde Jesusen' yeja' nban chie', na' gote' lo wlazžo žo'o. Lėzka' žo'o žala' wdežo yeja' nban chežo, nich gáklənžo lježžo ka'. ¹⁷ Na'a, no benne' de yeja' wnni'a chie', dan' naken che yežlyó nga, na' zle'ele' lježe', zoa bi da' žiážjele', na' cha' bi žeyache' láže'le' le', bi da' wnezjwe' chie', Ľwak nnažo zoažen yeja' nži'il che Dios bennen'? ¹⁸ Zí'na'do' ka', žala' ži'ilžo lježžo ka', kege len díža'ze o lo yeja' zneze chežo, san dot láže'žo, na' len dot yeja' žon chežo žala' ži'ilžo lježžo ka'.

Da' žxen láže'žo law Dios

¹⁹ Cha' ki nži'ilžo lježžo ka', nnezlžo nakžo che Bennen' nakkze' da' li, na' law Dios gak kwe' ži yichj ląd-do'žo katen' zchebe ląd-do'žo žo'o, dan' nakže da' li da' zna Dios ka da' zna ląd-do'žo, na' le' nnézkzele' yógo'te. ²¹ Zí'na'do' ka', cha' bi zchebe ląd-do'žo žo'o, zoa da' žxen láže'žo law Dios, ²² dan' nnezlžo gonne' chežo bite'teze da' nnablžo le'. Ki naken dan' žonžo kan zna da' bchi'le' žo'o, na' da' žaz laže'e le'. ²³ Ki nak da' bchi'le' Dios, wnné' žala' chejle'žo che Jesús, Benne' Criston', Zi'ne', na' ži'ilžo lježžo ka' kan lezka' bchi'le' Zi'ne' žo'o. ²⁴ Benne' ka' žóngake' da' bchi'le' Dios zóalengake' le', na' Dios na'kze zóalene' benne' ka'. Ki nnezlžo le' zóalenteze' žo'o, dan' ba bseje'e Dios Be' La'y nich bedjsóalene' žo'o.

Da' nak bia' zoalen Dios Be' La'y žo'o

4 Zí'na'do' ka', bi chejle'le che no benne' znnaze' Dios Be' La'y zóalene' le', san le si' bia' bennen', cha' Dios Be' La'y zóalene' le', dan' zdagak benne' zan yežlyó nga, benne' ka' žon láže'gake', na' znnágake' zcháljgake' lo wláž Dios. ² Ki gónbia'le no benne' zoalen Dios Be' La'y le'. Bennen' znné' kwáselo kan bla' Jesús, Benne' Criston', na' znné' nake' Bennen' bseja' Dios, na' golje' benách, nak bennen' che Dios. ³ Lezka', no benne' bi znné' kwáselo kan bla' Jesús, Benne' Criston', na' znné' bi golje' benách, bi nake' che Dios. Benne' ni nake' che bennen' zži'e che Benne' Criston', bennen' ba bénlele yide', na' na'a ba zde' yežlyó nga.

⁴ Zí'na'do' ka', nakle che Dios, na' nápže'le yeja' wak ka benne' ka' žon láže'gake', dan' Bennen' zóalene' le'e napže' yeja' wak ka bennen' zde' yežlyó nga. ⁵ Lé'gake' zej nakze' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Che len zcháljgake' che da' naken che yežlyó nga, na' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga zze nággake' chégake'. ⁶ Nakžo žo'o che Dios. No benne' nónbi'e Dios zze nage' chežo. No benne' bi nake' che Dios bi zze nage' chežo. Ki nónbia'žo no bennen' yoe'e Dios Be' La'y, Ben' zchalje' da' li, na' lezka' bennen' yoe'e ben' da' žon lažen'.

Yeja' nži'il li laže' zá'zen lo na' Dios

⁷ Zí'na'do' ka', žala' ži'ilžo lježžo ka', dan' yeja' nži'il zan' lo na' Dios, na' no benne' nži'ile' lježe' ka' nalje' ni'a che Dios Be' La'y, na' nónbi'e Dios. ⁸ No benne' bi nži'ile' lježe' ka', bi nónbi'e Dios, dan' yeja' nži'il zan' lo na' Dios. ⁹ Ki bla' law kan nži'il Dios žo'o. Bseje'e tlícha'tekze Ži'ne' yežlyó nga, nich gata' yeja' nban da' zejlí kanne chežo ni'a chie' le'. ¹⁰ Ki nak bia' yeja' nži'il da' naken li laže', kege kan nži'ilžo Dios, san kan le' bži'ile'ele' žo'o, na' bseje'e Ži'nkze' nich bi'e doja' da' wbága'žo žo'o, na' le' gote' ni'a chen.

¹¹ Zí'na'do' ka', cha' ki bži'ile'ele Dios žo'o, žala' ži'ilžo lježžo ka'. ¹² Batkle ble'el no benne' Dios, san cha' nži'ilžo lježžo ka', Dios na'kze zóalene' žo'o, na' na'a nži'ilžo Diosen' dot láže'žo. ¹³ Nnezlžo zóalenzho Dios, na' le' zóalene' žo'o, dan' bseje'e Dios Be' La'y, nich bedjsóalene' žo'o. ¹⁴ Neto' ble'elto' da' ben Xažo Dios, na' zzoa liton'. Le' bseje'e Ži'nkze', Bennen' žeslé' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. ¹⁵ No benne' znné' kwáselo Jesusen' nake' Ži'n Dios, Dios na'kze zóalene' bennen', na' le' zóalene' Diosen'.

¹⁶ Žo'o nnezlžo, na' žejle'žo nži'il Dios žo'o. Yeja' nži'il zan' lo na' Dios, na' no benne' nži'ile' lježe' ka', zóalene' Diosen', na' Dios na'kze zóalene' le'. ¹⁷ Ki žon žin yeja' nži'il lo yichj lázdo'žo. Žonen ga biž zžébežo ža chog Dios chegak benách ka' gátgake'. Kan nak Jesusen', lezka' nakžo žo'o yežlyó nga. ¹⁸ Cha' nnezlžo nži'il Dios žo'o, bi be zžébežo. Kate' nnezlžo nži'il Dios žo'o, žone' le' ga bi zžébežo. No benne' zžebe' da' sake'e bi nnezle' nži'il Dios le'.

¹⁹ Žo'o nži'ilžo Dios, dan' le' bži'ikzele' žo'o zga'ale'.

²⁰ Cha' no benne' znné': "Neda' nži'ila' Dios" san cha' bi nape' lježe' ka' chawe', benne' ni žon laže'e. No benne' bi nži'ile' lježe' ka', benne' ka' zle'ele', žnakxkze gak ži'ile' Dios, na' batkle ble'ele' le'? ²¹ Ki bchi'le Jesusen' žo'o, na' wnné': "No benne' nži'ile' Dios, žala' ži'ile' lježe' ka'."

Wak soelžo da' žak chežo yežlyó nga

5 No benne' žejli'e nak Jesús Benne' Criston', Bennen' bseja' Dios, benne' ni nake' ži'n Dios, na' no benne' nži'ile' Dios, Bennen' bzoe' le', lezka' žala' ži'ile' lježe', bennen' lezka' nake' ži'n Dios. ² Ki žákbe'elžo nži'ilžo benne' ka' zej nake' ži'n Dios. Naken ki cha' nži'ilžo Dios, na' žonžo kan znné' xtiže'e. ³ Ki nak bia' nži'ilžo Dios. Naken ki cha' žonžo kan znné' xtiže'e, na' bi nak zede dan' bchi'le' žo'o gonžo. ⁴ No benne' nake' ži'n Dios zzoale' da' žak chie' yežlyó nga. Ba bzoelžo da' žak chežo yežlyó nga dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston'. ⁵ ŽNoz bennen' zzoale' da' žak chie' yežlyó nga? Bennen' žejli'e Jesusen' nake' Ži'n Dios žone' ki.

Dios Be' La'y zzoa lie' che Benne' Cristo

⁶ Ki bloe'e law Jesús, Benne' Criston'. Golje', na' bezóe' nis, na' blalje' xchene', na' kégeze bezóe' nis, san lezka' blalje' xchene'. Dios Be' La'y nake' Bennen' zzoa lie' che Ži'n Dios, dan' nak dot da' li da' zchalj Dios Be' La'y. ⁷ Chonne benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios, benne' ka' zzoa lígake' che Jesusen'. Zej nake' Xažo Dios, na' Ži'n Dios, Bennen' lie' Diža', na' Dios Be' La'y. Chonne' ki, toze zej nake'. ⁸ Lezka', chonne da' ka' zzoa lígaken chie' yežlyó nga, Dios Be' La'y, na' da' bezóa Benne' Criston' nis, na' žen da' blalje' le'e yag kroze, na' da' chonne ki, toze kan znnágaken. ⁹ Cha' si' lo na'žo da' zzoa ligak benách ka' kan nak Jesusen', da' zzoa líkze Dios záka'le'ežen. Da' bzóa li Dios naken da' wnné' kan nak che Jesusen', katen' wnné' nake' Ži'nkze'. ¹⁰ No benne' žejli'e che Ži'n Dios, nzi' lo ne'e da' bzóa li Dios. Cha' no benne' bi žejli'e da' wnnakze Dios, na' wak nnažo: znné' bennen': "Dios žon laže'e." Ki naken dan' bi bejlíe da' bzóa li Dios che Ži'ne'. ¹¹ Da' ni naken da' bzóa li Dios. Wnné' ba benne' yeja' nban da' zejlí kanne chežo, na' Ži'ne' na' nake' Benne' žonne' chežo yeja' nban na'. ¹² No benne' zoalen Ži'n Dios le', nape' yeja' nban da' zejlí kanne. No benne' bi zoalen Ži'n Dios le', bi nape' yeja' nban na'.

Nnezlžo napžo yeja' nban da' zejlí kanne

¹³ Zí'na'do' ka', le'e na' žejle'le che Ži'n Dios, zzoja' chele da' ni nich nnézlele ba nape' yeja' nban da' zejlí kanne, na' ki gaken, gak li laže' kan žejle'le che Ži'n Dios na'.

¹⁴ Da' ni naken da' žxen láže'žo le'. Cha' bi da' nnablžo-ne' kan žénele' le', le' ženle' chežo žo'o. ¹⁵ Cha' nnezlžo ženle' chežo kan nak bi da' znnablžo-ne', lezka' nnezlžo ba napžo da' znnablžo-ne'.

¹⁶ Cha' no benne' le'ele' lježe' žone' doļa' da' bi žonen ga gate', wak nnable' Dios lo wláz bennen', na' Le' wnezjwe' yeļa' nban chie'. Ki znnia': wak nnáblele lo wláz benne' ka' žóngake' doļa' da' bi žonen ga gatgak benne' ka'. Zoa doļa' da' žonen ga gat no benne'. Bi znnia' nnáblele lo wláz no benne' žone' doļa' ki. ¹⁷ Yógo'te da' kegle naken doļa', san zoa doļa' da' bi žonen ga gat no benne' žonen'. ¹⁸ Nnezlžo no benne' nake' zi'n Dios bi žónteze' doļa' dan' Zi'nkze Dios žape chi'e bennen', na' da' xiwe' bi be gak gonon chie'.

¹⁹ Nnezlžo yo'ožo lo na' Dios, na' yógo'te benách ka', benne' ka' že' láže'gake' da' de yežlyó nga, zej yoe'e lo na' da' xiwe'.

²⁰ Na'a, nnezlžo ba bļa' Zi'n Dios nga, na' benne' yeļa' žejní'il chežo, nich gónbia'žo Bennen' nake' dot da' li. Zóalenžo Bennen' nake' dot da' li dan' zóalenžo Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios. Benne' ni nake' Dios da' li, na' Bennen' žonne' yeļa' nban da' zejlí kanne chežo.

²¹ Zi'na'do' ka', le gape chi'i kwınle nich bi wká'n zenle lo'a ka'. Ka'kze gaken.

2 ZWA

Benne' nake' dot da' li, na' ye|a' nži'il

1 Neda', Zwa, žapa' le' "Padiox", no'le wžekze Dios, na' žapa' "Padiox" yógo'te zi'no' ka'. Nži'ila' |e'e dan' nónbia'žo Benne' nake' dot da' li, na' kege nedza', san |ezka' yógo'te benne' ka', benne' zej nzi'e xtiža' Dios da' naken dot da' li, zej nži'ile' |e'e. Naka' benne' gole, žape chi'a benách ka' che Benne' Criston'. ² Nži'il-to' |e'e dan' yo'o |o yichj |ázd'žo xtiža' Dios da' naken dot da' li, na' só|entezen žo'o. ³ Znnabla' Xažo Dios |en Xanžo Jesús, Benne' Criston', Zinkze Diosen', gon chawe'e |e'e, na' yeyache' |áže'le' |e'e, na' wká'n žie' yichj |ázd'le' dan' nak dot da' li xtiže'e, na' nži'ile' |e'e.

⁴ Bebé|e'ela' katen' benla' žongak zi'no' ka' kan zna xtiža' Dios da' naken dot da' li, dan' žóngake' kan bchi'le Xažo Dios žo'o. ⁵ Na'a, žáta'yoela' le', nó'ledo', gono' kan zna da' bchi'le Jesusen'. Bi zzoja' chio' to da' kobe. Zzoja' da' bchi'le Jesusen' žo'o ža ni'te, katen' wnné' žala' ži'ilžo lježžo ka'. ⁶ Ki nak bia' nži'ilžo Dios. Naken ki cha' žonžo kan bchi'le' žo'o. Dan' bchi'le' naken nich ži'ilžo lježžo ka' kan ba bēnlele |e'e ža ni'te.

No benne' ka' žon |áže'gekle' žo'o

⁷ Da' ni žapa' |e'e: dan' ba zdagak benne' zan yežlyó nga, benne' ka' žon |áže'gake', na' bi nzi' |o ná'gake' kan bla' Jesús, Benne' Criston', golje' benách. No benne' žone' ki, nake' benne' wen |áže', na' zži'e che Benne' Criston'. ⁸ Le gape chi'i kwinle nich bi wnitle da' ba naple dan' žonle xchin Benne' Criston', san le we' |áže' gata' chele dot da' žala' si'le |o na' Dios.

⁹ No benne' wsedle' |e'e da' nža' kan nak dan' bsedle Benne' Criston', bi zo|en Dios bennen'. Xažo Dios |en Zin'en' zó|ene' no benne' žónteze' ka' zna xtiža' Benne' Criston'. ¹⁰ Cha' no benne' ze'e gan zoale, na' žsedle' to da' yoble, bi wléblele bennen' ližle, na' bi ye'le-ne': "Dios gon chawe'e le'." ¹¹ No benne' ži'e |e': "Dios gon chawe'e le'", žón|ene' |e' tzen da' kegle da' žone'.

Zwa žxen |áže'e |e'ele' lježe' ka'

¹² La'kze žala' yapa' |e'e da' zan, bi žēnela' wzoja' yógo'ten |e'e yiche. Žxen |aža'a |a'a gan zoale, na' wchaljžo kwáselo, nich gak yebelžo dot |áže'žo.

¹³ Xkwide' ka' che no'le bilo', no'len' wžekze Dios, žápegake' le' "Padiox." Ka'kze gaken.

3 ZWA

Da' chawe' da' žon benne' lie' Gayo

¹ Neda', Zwa, žapa' le' "Padiox", Gayo, benne' ži'i laže'. Naka' benne' gole, žape chi'a benách ka' che Benne' Criston'. Nži'ila' le' dot laža'a.

² Ljéža'do', znnabla' Dios gon chawe'e le' lo yógo'te da' žono', na' lezka' so' chawe', kan že' chawe' be' nakkzo'. ³ Žebela' dan' zla'gak lježžo ka' ga zoa' ni, na' zzoa lígake' kan nako', na' znnágake' nako' li laže', na' žono' kan znnaxtiža' Dios, da' naken dot da' li. ⁴ Bi be zoa da' žonžen ga žebela' ka da' ni, kate' ženla' benne' ka' zej nake' ka xkwide' chekza' ka' žóngake' kan znnaxtiža' Dios, da' naken dot da' li.

⁵ Ljéža'do', žono' da' naken dot chawe' kate' žákleno' lježžo ka', la'kze bi na' gónbi'o yógo'tegake'. ⁶ Lježžo ki zzoa lígake' kan nak chio' le' lawgak benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' nga, na' zžéngekle' neto' kan nži'ilo' légake'. Žono' da' nak chawe' kate' žegó'o légake' nez, na' žákleno' légake' kan žala' gono' chegak benne' ka' žóngake' xchin Dios, nich yeyó'ogake' binlo nez. ⁷ Légage' bžó'gake' nga dan' zej nži'ile' Jesús, na' bi be zzi'gake' lo na'gak benne' ka' bi zej nake' toze len Benne' Criston'. ⁸ Che len žala' gapžo ba la'ne benne' ka' žóngake' ki, nich gónlenžo légage' tžen žin che da' naken dot da' li.

Da' kegle da' žon benne' lie' Diótréfes

⁹ Ba bzoja' da' wzejni'ilen benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na', san Diótréfes,

bennen' zdan laže'e gake' blo ládjwgake', bi žape' neto' ba la'ne. ¹⁰ Che len, cha' yida' gan zoale, wsá'a láže'le kan zej nak da' žone' le' katen' dobžo. Znnie' cheto' da' wen laže'. Bi žaz laže'e da' nize, san lezka' bi žape' ba la'ne lježžo ka' zžingake' ga na', na' žsejwe' xnezgak benne' ka' žénegekle' gápegake' benne' ka' ba la'ne, na' žebeje' légage' ladjw benách ka' che Benne' Criston'.

¹¹ Ljéža'do', bi gono' kan žongak benne' ka' žóngake' da' kegle, san kan žongak benne' ka' žóngake' da' naken chawe' žala' gono'. No benne' žone' da' naken chawe' nake' che Dios, san no benne' žone' da' kegle batkle bénbi'e Dios.

Da' chawe' da' žon benne' lie' Demetrio

¹² Yógo'te lježžo ka' zzoa lígake' che Demetrio, dan' nak bia' žone' da' naken dot da' li. Lezka' neto' zzoa lito' chie', na' nnezlo' da' zchaljto' kan nak chie' le' naken dot da' li.

Da' znnab Zwa law Dios

¹³ Gónela' wzoja' chio' da' zanže, san bi ženela' wzojan' le'e yichze. ¹⁴ Na'a, žxen laža'a lé'etela' le', na' wchaljžo kwáselo.

¹⁵ Znnabla' Dios wká'n žie' yichj laždo'o. Benne' ka' zej nnite'e nga, benne' ka' zej nži'ile' žo'o, žápegake' le' "Padiox." Lezka' le', wdape "Padiox" to to benne' ka' zej nži'ile' žo'o. Ka'kze gaken.

JUDAS

Judas žape' "Padiox" benne' ka' wžekze Dios

1 Neda', Judas, žapa' le'e "Padiox", nakle benne' ka' bliž Ūažo Dios le'e, na' nži'ile' le'e, na' žape chi'e le'e dan' nakle toze len Jesús. Naka' benne' gole, na' wen žin che Jesusen', Benne' Criston', na' lezka' naka' ljež Jakob. ² Znnabla' Dios yeyache' láže'le' le'e, na' ži'ile'ele' le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Benne' wen laže' ka'

³ Ží'na'do' ka', gok láže'li'a wzoja' chele kan nak yela' žeslá da' napžon, san žon byenen wzejni'ila' le'e nich dot láže'le' tíl-lenle benne' ka' zží'igake' che da' žejle'žo che Dios, dan' bde Dios to chi'ize lo na'gak benne' ka' zej nake' che leze' nich wžegake' dižan' lawgak yógo'te benách ka'. ⁴ Ki žon byenen gona' dan' bałe benne' ba wyázlengake' žo'o bagáche'ze, benne' ka' Dios bzoe' chégake' ža ni'te choge' chégake' gátgake' to chi'ize. Benne' ka' bi žka'n zéngake' Dios. Dan' že' laže' Dios žo'o, žékgekle' bi bága'gake' zia cha' góngake' da' kegle. Zží'igake' che Ūanžo Jesús, Benne' Criston'. Toze' le' zna bi'e žo'o.

⁵ Ba nnézkzelele da' ki, san žénela' wsá'a láže'le kan ben Ūanžo Dios. La'kze beslé' benách Israel ka' katen' bebeje' légake' lo yežlyó Egipto, wdé na' bžia yi'e benne' ka' wnníta'gake' ladjwgake', benne' ka' bi bejlé'gake' chie' le'. ⁶ Lezka', Dios bsejwe' wbás che ya'abá chie' ka' lo latje chol, wbás ka' bi béngake' xchíngake', san bká'ngake' latje chégake'. To chi'ize zej nžeje' ga na', na' zejte ža wchínnj Dios yežlyó nga. ⁷ Lezka' goken chegak yež Sodoma, na' yež Gomorra, na' chegak yež ka' bdílegaken yež ki. Kan bengak wbás che ya'abá ka', bží'igake' che Dios, lezka' bengak benne' ka' wnníta'gake' lo yež ka'. Bde kwíngake' nich béngake' da' bi naken chawe', na' da' wže' láže'gake', dan' žonen ga žedoe'elžo. Na'a, dan' bsaka' zi' Dios lé-gake' lo yi' da' bi yeyolen, dan' goken chégake' naken to da' zcheblen yógo'težo, nich bi gonžo kan bengak benách ka'.

⁸ La'kze gokgak da' ki, lezka' žongak benne' ki, benne' ka' žóngake' kan znnégekle' ye. Žka'n díjt-gake' beja' žen chégake'. Zží'igake' che da' bchi'le Dios žo'o, na' znné-gake' chegak benne' wnná bia' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios. ⁹ Migel na'kze, wbás blo che ya'abá, katen' bdíl-lene' da' xiwe' nich gak yeké'e beja' žen che Moisés, bi bežogle' wžíe' da' xiwe' zia, san gožen': "Ūanžo Dios tíle' le'." ¹⁰ San benne' ki znné-gake' chegak da' ka' žon Dios, da' ka' bi žejní'igekle', na' da'

ka' žejní'igekle' žakze chégake' kan žongak bia yiže' ka', bia ka' bi žejní'igeklba', da' ki žkóngekle' žin, na' zžia kwíngake' zia.

¹¹ Da' nyáche'le'e gaken chégake' dan' ba béngake' doja' kan ben Kaín, na' lo yela' zdan laže' chégake' ba bchíxgekle' kan bchixle Balaam nich si'e mežw, na' ba nžog chégake' gátgake' kan got Koré katen' bži'e che Moisés. ¹² Benne' ki žáwgake' tzen len le'e kate' žawle yela' waw ka' lo yela' nži'il chele. Žóngake' ga zchíxgek-le benne' ka' zej nake' toze len le'e, dan' žej' žáwgakze'. Zej nake' ka' benne' ka' žala' wáwgake' zila' ka', san zwaw kwíngakze'. Zej nake' ka' to bejw ya'abá da' bi nwan' nis, na' be' zchen' légaken nile na'le. Lezka' zej nake' ka' yag ka' ba bžin ža bi da' kwíngaken san bi be želbían, na' lezka' zej nake' ka' to yag da' ba wbižen dot lwen, na' ba nlažon'. ¹³ Lezka' zej nake' ka' nisdo' katen' zgó'anen, na' nwan' bebe lawlen, da' zloe'elen kan nak yela' sto' da' žóngake'. Zej nake' ka' belj ya'abá ka', da' ka' wdégakba' cheja'ale. Dios ba bchoge' chégake' byéjwgake' to chi'ize lo latje chol.

¹⁴ Kan nak chégake' bchalj Enok, bennen' wbáblene' da' gaže kwe' za'só Adán, katen' bchalje' lo wláz Dios, na' wnné': "Le wia nga, za' Ūanžon' len zan gaywá' benách ka' žónlengake' le' tzen, benne' ka' zej nake' che leze'. ¹⁵ Ze'e le' nich wsaka' zi'e yógo'te benne' ka', na' choge' chegak yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle gátgake'." Ki gone' ni'a che yógo'te diža' zi' da' wnnegak benne' doja' ka' chie' le'. ¹⁶ Benne' ki znné-gake' chie' le', na' žon díjtgekle' le', na' žóngake' kan nak da' zdan láže'gakze'. Zcháljgake' lo yela' žka'n žen kwíngake', na' nich ká'gake' yela' wnni'a chegak benách ka', žka'n zéngake' légake'.

Judas žse'e láže'gak benne' ka' che Jesús

¹⁷ Na'a, ží'na'do' ka', le chejsá' laže' da' bchaljgak benne' wbás ka' che Ūanžo Jesús, Benne' Criston', ža ni'te. ¹⁸ Benne' ka' belyi'e le'e: "Ža se lawte ža ka' wlo'é'e lawgak benne' ka' gon díjtgekle' da' ka' zej naken la'y, na' góngake' da' kegle da' zdan láže'gake'." ¹⁹ Benne' ki zlá'agake' lažle. Zcháljgake' lo yela' benachze chégake', na' Dios Be' La'y bi zóalene' légake'.

²⁰ Na'a, ží'na'do' ka', le soa choch kan nak yela' žejlé' chele, da' naken la'y. Le wchaljlen Dios, wkónlele žin yela' wak che Dios Be' La'y. ²¹ Le ga'nlen Dios, Bennen' nži'ile' žo'o, na' le kwez ža na' wlo'é'e law Ūanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeyache' láže'le' žo'o, nich gata' yela' nban da' zejlí kanne chežo.

²² Le gon choch benne' ka' žak chope lǎže'gake'. ²³ Le gon ga yelágake', da' gaken kan yebejle lǎgake' lo yi'. Lo yelǎ' zžebe chele le yeyache' lǎže'l yezika' benách ka'. Le gape chi'i kwinle, nich bi gónlenle lǎgake' tzen da' kegle da' žóngake'.

Da' zka'n zen Dios

²⁴ Dios tlichá', Bennen' nnézkzele' yógo'te, Bennen' beslé' žo'o ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne'

Criston', nape' yelǎ' wak gape chi'e le'e, nich bi wchíxelele, na' nich wzíe' le'e lawe' le' gan zoe' lo baní' lǎže'. Gone' le'e dot chawe', na' ga yebéle'elele.
 ¡Gakkze che Dios yelǎ' ba, na' yelǎ' zen, na' yelǎ' nak blo, na' yelǎ' wnná bia', na'a ža, na' yógo'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gaken.

APOKALIPSIS

Da' bļoe'el Dios Źwa kan nak che Jesús

1 Da' ni naken to da' bļoe'e ļaw Jesús, Benne' Criston', da' benn Dios Ļe' latje wļoe'ele' benne' wen žin chie' ka' kan zej nak da' ka' žon byenen ļa' gák-tegaken. Jesusen' bseļe'e to wbás che ya'abá chie', wbasen' bzejni'ile' neda', Źwa, benne' wen žin che Benne' Criston'. Wbás che ya'abán' bļoe'ele' neda' kan zej nak da' ki. ²Neda', Źwa, zzoja' da' ni da' naken dot da' li kan nak yógo'te da' bļe'ela', na' zzoa lia' che xtiža' Dios, na' che da' naken dot da' li da' bļoe'el Jesús, Benne' Criston', neda'.

³Ba nez zen gaken che no benne' goļe' da' ni, na' ba nez zen gaken chegak benne' ka' wzé nággake' che no benne' goļe' xtiža' Dios ni, na' góngake' kan zņna da' ni, dan' za' gaken.

Da' že' Jesús gaže kwe' benách chie' ka'

⁴Neda', Źwa, zzoja' da' že' Jesusen' gaže kwe' benách chie' ka', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia. Dios, Bennen' zoakze', na' wzóateze', na' za' yide', znnabla'-ne' gon chawe'e ļe'e, na' wkán žie' yichj ļázdo'le. Žónļengak gaže be' che ya'abá Ļe' tzen, be' ka' zej nni-tan' ļawe' Ļe' gan ži'e, zņna bi'e. ⁵Ļezka' žonļen Jesús, Benne' Criston', Ļe' tzen. Jesusen' nake' Bennen' žone' kan zņne', na' zzoa lie' che Dios. Zga'ale' Ļe' bebane' to chi'ize ļo yeļa' got, na' zņna bi'e benne' ka' zņna biá'gake' ya'abá. Ļe' nži'ile' žo'o, na' beké'e doļa' da' wbága'žo, na' beyón chawe'e žo'o ļen xchene' da' bļal-je' ļe'e yag kroze, katen' gote' ļo wlazžo žo'o. ⁶Jesusen' bene' ga zņna bia'žo, na' ga nakžo bχoz ka', nich wkán zenžo Dios, Xa Jesusen'. ĵGa'n zen Dios, na' gápteze' yeļa' wnná bia'! Ka'kze gaken.

⁷Le wia nga. Za' Benne' Criston' ļo bejw ya'abá. Ļé'egekle yógo'te benne' ka' Ļe', na' ļezka' benne' ka' bétgake' Ļe'. Kweže nyáche'gak yógo'te benách yežlyó nga, benne' ka' ļé'egekle' Ļe'. ĵKa' gaktē! Ka'kze gaken.

⁸Ki wnnakze Jesusen': "Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' ļezka' Bennen' zeje' zante kan nak da' zzo ļaw, na' da' ze ļawten." Ki wnná Xanžon', Bennen' napkze' dot yeļa' wak. ĵZoakze' Ļe', na' wzóateze', na' za' yide'!

Źļa' ļaw yeļa' zen che Jesús

⁹Neda', Źwa, naka' lježle, na' zzáka'ļena' ļe'e tzen, na' tzen ļen ļe'e žebéļenla' yeļa' wnná bia' che Dios, na' na-

pa' yeļa' zen ļaže' da' žonn Jesús, Benne' Criston', chežo. Nyejwa' to yežlyó gachje ļáwe'le niso' nga, dan' nzin' Patmos. Nyejwa' dan' bzoa lia' che xtiža' Dios, na' che Jesús, Benne' Criston'. ¹⁰Ļo ža zen che Xanžon', wzóa Dios Be' La'y toze ļen neda', na' benla' chi'i to benne' zņnie' zižje xkóže'la' neda'. Benle chi'e kan zbeže loz bia yixe'. ¹¹Bennen' gože' neda': "Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' Bennen' zeje' zante kan nak da' zzo ļaw, na' da' ze ļawten. Bzoi ļe'e yiche da' zļe'elo', na' bseļan' chegak gaže kwe' benách chia' ka', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia, benne' ka' nníta'gake':

Ļo yež Éfeso, na' ļo yež Esmirna,
na' ļo yež Pérgamo, na' ļo yež Tiatira,
na' ļo yež Sardis, na' ļo yež Filadelfia,
na' ļo yež Laodisea."

¹²Beyechja' nich ļe'ela' bennen' zchálļene' neda'. Katen' beyechja', bļe'ela' gaže da' ka' zej nwan' yi', da' ka' zej naken ya oro. ¹³Ļádjwgak da' ka' zej nwan' yi' bļe'ela' to Benne' zņne'e kan zņna' to benne' byo. Nakwe' to laže' tonn da' zžinen xni'e, na' nzie' to bayw lcho'e da' naken ya oro. ¹⁴Žila'do'ze nak yicha' yichje' kan nak žila' o kan zņna' bege', na' žákti'te yej ļawe' ka' yi'. ¹⁵Žákti'te ni'e ka' ya bronse ba'a, da' nļal'e'en ļo yi' ka' bo' yalje. Zižje benle chi'e kan ženle to yegw zen. ¹⁶Ļo ne'e ļi ža nwe'e gaže belj baní', na' ļo žoe'e zžoi diža' da' naken ka' to ya ntoche' da' ntochen' žop la'ate. Žákti'te ļawe' ka' wbiž katen' zņná'ļe'en.

¹⁷Kate' bļe'ela' Ļe', wbixa' xni'e ka' to benne' gat. Naž Ļe' bχoa ne'e neda' ļen ne'e ļi ža, na' gože' neda': "Bi že-bo'. Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' Bennen' zeje' zante. ¹⁸Naka' Bennen' zoakze' nbane'. Gota', na' na'a zóateza' nbana'. Nzi' ļo na'a nna bi'a yeļa' got, na' ļezka' latje chegak benne' gat ka'. ¹⁹Bzoi ļe'e yiche dan' ba bļe'elo', na' da' žak na'a, na' ļezka' da' žaļa' gak te na'a. ²⁰Da' ni naken da' ngache' kan nak chegak gaže belj baní' ka', da' ka' bļe'elo' noa'a ļo na'a ļi ža, na' kan zej nak da' gaže da' zej nwan' yi' da' zej naken ya oro. Gaže belj baní' ka' zej nakba' da' žsaka' leben gaže wbás chegak gaže kwe' benách chia' ka', na' da' gaže da' zej nwan' yi' zej naken da' žsaka' leben gaže kwe' benách chia' ka'."

Diža' da' bseļa' Jesús ļo yež Éfeso

2 Ļezka' wnná Bennen': "Bzoi ļe'e yiche diža' ni da' seļo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' ļo yež Éfeso. Ki wzojo': Zchalj Bennen' noe'e gaže belj baní' ka' ļo ne'e ļi ža, na' zde' gachje ļáwe'le

da' gaže da' zej nwan' yi', da' ka' zej naken ya oro. ² Ki zñne': Neda' nnezla' da' žonle, na' kan žónle'e'le xchina'. Nnezla' zbezle zen laže', na' bi gak gakle zen laže' len benne' ka' žóngake' da' bi naken chawe'. Nnezla' ba wží' bia'le benne' ka', benne' znnágake' zej nake' wbás chia' ka', san bi zej nake', na' na'a nnézlele žon láže'gake'. ³ Zbezle zen laže', na' ba wzáka'le dan' nakle toze len neda', san bi bsan láže'le neda'. ⁴ Na'a, zoa to da' žesbaga'a le'e zia. Biž nží'ilele neda' kan bží'ilele neda' zga'ale. ⁵ Che len, le chejsá' laže' kan benle zga'ale, dan' bsanle, na' na'a, le yeyát laže', na' le gon kan benle zga'ale. Cha' bi yeyát láže'le, la' yidtia' gan zoale, na' yeká'a dan' nwan' yi' chele lo latje chen. ⁶ Na'a, zoa to da' žáklenen le'e. Bi zlé'elele chawe' da' žongak benne' nikolaíta ka', benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka', na' žóngake' da' kegle, dan' bi napa' neda' chawe'. ⁷ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' zñna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, zñne': Benne' ka' sóegekle' lo da' žak yežlyó nga, gona' ga gáwgake' da' zbia yagen' dan' zoan gachje láwe'le yežlyó xtan che Dios, dan' gonen ga sóagake' nbángake' to chi'ize."

Diža' da' bseļa' Jesús lo yež Esmirna

⁸ Lezka' wnné': "Bzoj le'e yiche diža' ni da' seļo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Esmirna. Ki wzojo': Zchalj Bennen' zoe' zga'ale', na' lezka' nake' Bennen' zeje' zante, Bennen' gote', na' bebane' to chi'ize. ⁹ Ki zñne': Neda' nnezla' da' žonle, na' kan zzáka'le. Nnezla' nakle benne' yache' ka', san da' li nape yeļa' wnni'a da' naken li laže'. Lezka' nnezla' kan žongak benne' ka' znnágake' zej nake' benne' judío ka', benne' ka' zej nake' che Dios, san bi zej nake', na' zñne zí'gake' chele. Benne' ki zej nake' che da' xiwe'. ¹⁰ Bi žé-bele da' sáka'le. Da' xiwen' gonen ga yéjwle bálele liž ya. Ki wsaka' zin' le'e, na' sáka'le ka' chi ža. Le chejlé' chia' neda' na' zejte gatle, na' neda' gonna' yeļa' nban da' zejli kanne chele. ¹¹ No benne' ženle', žala' wzé nage' da' ni da' zñna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, zñne': Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga, yeļa' got da' gaken da' bežope chi'i chegak benne' ka' cházgake' lo yi' gabíl bi be gonen chégake'."

Diža' da' bseļa' Jesús lo yež Pérgamo

¹² Lezka' wnné': "Bzoj le'e yiche diža' ni da' seļo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Pérgamo. Ki wzojo': Zchalj Bennen' noe'e ya ntoche', da' ntochen' žop la'ate. ¹³ Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' zoale gan zñna bia' da' xiwe', san ne žxen láže'le neda'. Bi bsanle kan žejle'le chia' neda'. Bi bsanlen kat-en' bétgake' Antipas gan zoale, bennen' bzoa líteze' chia', na' gote' ga na' že' da' xiwe'. ¹⁴ Na'a, zej nnita' to chope da' žesbaga'a le'e zia. Nzi' lo na'le benách ka' lo yež Pérgamo, benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' bsdle Bal-aam, bennen' bsdle' Balak gone' ga chíxgekle' benách Israel ka', na' che len bdáwgake' bia beždo' ka', bia ka'

bétgake'-ba' ļawgak lo'a ka', na' béngake' da' kegle. ¹⁵ Lezka' žónlengak benne' ka' le'e tzen, benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' žsédgekle' benne' nikolaíta ka', dan' bi zle'ela' neda' chawe'. ¹⁶ Che len, le yeyát laže' na'a. Cha' bi yeyát láže'le, la' yidtia' gan zoale, na' tíl-ļena' légake' len diža' da' zžožen žoa'a, dan' naken ka' to ya ntoche'. ¹⁷ No benne' ženle', žala' wzé nage' da' ni da' zñna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, zñne': Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga, wáwgaka'-ne' yet maná' da' ngache'. Lezka' wnezjwa' to yej chíchedo' chégake', na' lo yej na' nyejw to la kobe, da' bi nonbia' nitó benne', san toze bennen' si'en."

Diža' da' bseļa' Jesús lo yež Tiatira

¹⁸ Lezka' wnné': "Bzoj le'e yiche diža' ni da' seļo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Tiatira. Ki wzojo': Zchalj Ži'n Dios, Bennen' žia yej ļawe' dan' zej naken ka' yi', na' ni'e zej naken ka' ya bronse ba'a. ¹⁹ Ki zñne': Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' kan nží'ilele neda', na' kan žejle'le chia' neda'. Lezka' nnezla' kan žonle xchina' lo yeļa' zbez zen laže' chele. Nnezla' nakže li laže' kan žonle da' ki ka' benle zga'ale. ²⁰ Zej nnita' to chope da' žesbaga'a le'e zia. Žwe'e'le latje no'len' lie' Jesabel, no'len' zñne' zchalje' lo wláž Dios, na' len da' žsedle' žon láže'le' benne' ka', benne' žóngake' xchina'. Žsedle' lógake' da' žonen ga žóngake' da' kegle dan' žáwgake' bia beždo' ka', bia ka' žótgake'-ba' ļawgak lo'a ka'. ²¹ Neda' bi'a-ne' latje yeyát laže'e, san bi žénele' wka'ne' da' kegle da' žone'. ²² Che len cho'na'-ne' ga gate'e, gan sake'e to yižwé' zen tzen len benne' ka' žónlengake' le' tzen da' kegle. Ki gona' na'a cha' bi yeyát láže'gake' nich biž góngake' doļa'. ²³ Gona' ga gatgak zí'ngake' ka'. Ki gaken, gákbe'egekle' yógo'te kwe' benách chia' ka' zwia' neda' da' zbek yichjgak benách ka', na' da' zza' láže'gake', na' yebi'a chele kan nak da' žonle. ²⁴ Yezíka'le le'e zoale lo yež Tiatira, nólele le'e bi nzi' lo na'le dan' žsedle', na' bi wží' lo na'le dan' znnagak benne' ka' nape'en yeļa' žejní'il, san da' li naken che da' xiwe', žapa' le'e: bi yesbaga'a le'e yetó da' žala' gonle. ²⁵ Na'a, dan' ba nzi' lo na'le, le gape chí'in na' zejte yeļa'a neda'. ²⁶ Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga, na' góngake' kan žénela' neda' na' zejte ža na', neda' gona' ga nna biá'gake' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. ²⁷ Kan Xažo Dios bdie' lo na'a yeļa' wnná' bia', lezka' neda' gona' ga nna biá'gake' yež ka', na' gata' lo ná'gake' to bar ya, na' wzóžgake' benách ka' kan žon to benne' zzoze' to yeso' da' naken yo. ²⁸ Lezka' gonna' lógake' latje gákgake' toze len neda'. Naka' ka' belj xsile chegak benách chia' ka'. ²⁹ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' zñna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo."

Diža' da' bseļa' Jesús lo yež Sardis

3 Lezka' wnné': "Bzoj le'e yiche diža' ni da' seļo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka'

lo yež Sardis. Ki wzojo': Zchalj Bennen' nníta'lengak gaže be' ka' Le', na' noe'e da' gaže belj baní' ka' lo ne'e li ža. Ki znne': Neda' nnezla' da' bi nak chawe' da' žonle, na' nnezla' ba natkzle la'kze žékgekle benách ka' zoale nbanle. ² Le soa ban laže'. Le gon choch da' ka' nníta'lengaken le'e, da' ka' za' gátgaken, dan' žonle da' bi naken chawe' law Dios. ³ Le chejsá' laže' na'a xtiža' Dios da' bénlele, dan' wzí' lo na'le. Le gon kan znna xtiže'e na', na' le yeyát laže'. Cha' bi gak ban láže'le, kon yeja'kza' gan zoale kan zla' benne' wbán, na' bi nnézlele biz ža na' la'a gan zoale. ⁴ Ba le benne', benne' ka' nníta'lengake' le'e lo yež Sardis, zej nake' chawe'. Benne' ka' tá'engake' neda', nákwgake' laže' zila'do'ze da' zloe'elen ba beyá'gake' dot chawe' dan' zej nake' ži gaken ki chégake'. ⁵ Benne' ka' sóegekke' da' žak yežlyó nga wakwa' lé'gake' laže' zila'do'ze, na' bi wsoja' lágake' da' ba zej nyejwn gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yeja' nban da' zejli kanne. Si' lo na'a benne' ki law Xažo Dios, na' lawgak wbás che ya'abá chie' ka'. ⁶ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' znna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo."

Diža' da' bseja' Jesús lo yež Filadelfia

⁷ Lezka' wnné': "Bzoj le'e yiche diža' ni da' sejo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Filadelfia. Ki wzojo': Zchalj Benne' La'y, Bennen' znne' da' naken dot da' li, na' yo'o lo ne'e zi'n ya che Dabí, bennen' wnná bi'e, na' žsaljwe' gan žo'ogak benách ka', na' bi gak no benne' wsejwen', na' žsejwe', na' bi gak no benne' wsaljwen'. ⁸ Benne' ni znne': Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' naple láte'ze yeja' wak, san žonle kan znna xtiža'a, na' bi žedo'é'elele znnale nakle chia' neda'. Che len ba bzoa' lawle to gan gak cho'ole da' nyaljwn, na' bi gak no benne' wsejwen'. ⁹ Le wia nga, benne' ka' zej nake' toze len da' xiwe', na' žon láže'gake', na' znnágake' zej nake' benne' judío ka', benne' ka' zka'n zéngake' Dios, san bi zej nake' ki, neda' gona' ga lágake' lawle le'e, na' wzóa zibgake' xní'ale. Naž gákbe'egekke' nži'ila' le'e. ¹⁰ Dan' benle le'e kan znna xtiža'a, na' gokle zen laže', neda' gape chi'a le'e ža na' sáka'gak yógo'te benách ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, da' gaken nich si' bian' lé'gake'. ¹¹ Za' yelá'a. Che len le gape chi'i da' naple, nich bi gak no benne' gone' ga bi si'le dan' žala' gonna' chele. ¹² Nólele le'e sóe'elele da' žak yežlyó nga, neda' gona' ga gakte choch kan zej nak yag ka' da' žóxe'gaken yo'o, na' soale lo yodo' gan zoakze Dios, na' batkle yežojle ga na'. Wdá'a lawle le'e La Dios chia', na' lezka' kan nzi' yež che Dios da' naken yež Jerusalén kobe, da' žojen ya'abá che Dios lo na' Dios. Lezka' wdá'a lawle le'e la' kobe. ¹³ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' znna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo."

Diža' da' bseja' Jesús lo yež Laodisea

¹⁴ Lezka' wnné': "Bzoj le'e yiche diža' ni da' sejo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Laodisea. Ki wzojo': Zchalj Bennen' zoe' to chi'ize, Bennen' žone' kan znne', na' zchalje' da' li, Bennen' bla' lo ne'e Le' yógo'te da' ben Dios. ¹⁵ Ki znne': Neda' nnezla' da' žonle. Kan žonle naken ka nis da' bi naken zag dan' bi zka'nle neda' to chi'ize, na' bi naken ka nis la dan' bi žonle xchina' dot láže'le. Gakže chawe' gakte ka nis zag o ka nis la. ¹⁶ Na'a dan' nakle ka nis ža'do', na' bi nakle ka nis zag, na' bi nakle ka nis la, cho'na' le'e kan žon bennen' žeyebe' nis ža'do' na'. ¹⁷ Le'e znnale naple yeja' wnni'a, na' žak da' chawe' chele, na' bi be žiažjen chele, san bi žákbe'elele kan nakle. Nakle benne' yache' ka'. Že' zédlele. Nak nyache' láže'le, na' nak chol yichj lágdo'le, na' zdale gal yídzele. ¹⁸ Che len, neda' zzejni'ila' le'e nich gá'wle lo na'a neda' da' naken ka ya oro da' ben chawa'a lo yi', nich gata' yeja' wnni'a li laže' chele. Lezka' žala' gá'wle lo na'a laže' chich da' gákwle, nich gache' yeja' gal yidze chele da' žonen ga žedoe'ele no benne'. Lezka' žala' gá'wle lo na'a da' yeyonen yej lawle nich gak lé'elele. ¹⁹ Neda' zdi'la', na' zzeja' snia yógo'te benne' ka' nži'ila' cha' bi žóngake' da' naken chawe'. Che len, le yeyát laže', na' le gon xchina' dot láže'le. ²⁰ Le wia nga, nedkza' zia' ža yo'o, na' žliža'. Cha' no benne' yenle' chi'a, na' saljwe' chia', na' cho'a, na' gáwlena' bennen', na' le' gáwlene' neda'. ²¹ Nólele sóe'elele da' žak yežlyó nga, neda' gona' ga kwé'lenle neda' tzen gan ži'a znna bi'a, kan ben Xa' chia' neda'. Bzoela' da' gok chia', na' wžé'lena' Xa' tzen gan ži'e znna bi'e. ²² No benne' ženle', žala' wzé nage' da' ni da' znna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo."

Žólgake' da' zka'n zenen Dios ya'abá chie'

4 Wd'é gokgak da' ki, bwia' na' ble'ela' to gan žo'ogak benách da' nyaljwn ya'abá che Dios. Lezka' benla' chi'i bennen' dan' benla' zga'ale, na' wnnié' zižje kan zbež loz bia yixe'. Chi'i na' wnnén neda', na' wnnán: "Da ža'le nga, na' neda' wlo'e'ela' le' da' ka' žon byenen gákgaken te na'a."

² Ka' gaze Dios Be' La'y bchi'e neda', na' ble'ela' to latje ya'abá che Dios gan že' Bennen' znna bi'e, na' lezka' ble'ela' Bennen' ži'e latjen'. ³ Bennen' ži'e latjen' žákti'te', kan žákti'te' yej jaspe, na' yej kornalina, yej ka' záka'le'egaken. Gachje láwe'le latjen' zoa pita' ya'a da' naken xtan kan nak yej esmeralda, da' žep'le'en yes baní'. ⁴ Dot gawze latjen' zej nnita' yetáp žoa latje ka' gan želbé' tap žoa benne' gole ka', benne' ka' zej nape' yeja' wnná bia', na' zej nakwe' laže' zila'do'ze, na' žiagak yichjgake' da' ka' zej naken ya oro. ⁵ Lo latje blo gan že' Bennen', želžój yes ka', na' wzíó' znnen, na' žaxto' zen znnen. Lawle latjen' zza'ni'gak gaže da' ka' zgó'ogaken baní', da' ka' zej naken gaže be' ka' žónlen-gaken Dios tzen. ⁶ Gan nak law latjen' zoa to kan nak to niso' da' žepen yes baní' ka yej jese.

Dot gawze latjen', chełá'a weje zej nnita' tape benne' ban, na' yej lówgake' zan žiagaken zaka' xkóže'lgake', na' lówlegake'. ⁷ Benne' nežw ladjw tape' ki zñne'e kan zñna' beže yixe'. Benne' bežopen' zñne'e kan zñna' beže, na' benne' beyonnen' zñna' lawe' kan nak law to benne', na' benne' bedapen' zñne'e kan zñna' to bsia, bia złaba'. ⁸ Dapte benne' ki, žiagak xope xilgake', na' lówlegaken, na' l'é'lgaken, yej law zan žiagaken. Dot ža dot yele, bi žsángake' znnágake':

¡La'y, la'y, la'y nak Xanžo Dios,

Bennen' napkze' dot yela' wak!

¡Wzoakze', na' zoakze', na' za' yela'kze'!

⁹ Benne' ban ka' zka'n zéngake' Bennen' ži'e zñna bi'e, na' zóateze' nbane'. Žápegake' Bennen' ba la'ne, na' žé'gake' Le': "Žóχkeno'." Yógo'te chi'i žongak dapte benne' ban ka' ki, ¹⁰ na' tap žoa benne' gole ka' zzechw lówgake' lo yo law Bennen', na' zka'n zéngake' Le', Bennen' zóateze', na' žeká'gake' da' ka' zej naken oro da' žiagaken yichjgake', na' zdégake' da' ka' lawle latjen' gan že' zñna bia' Bennen', na' znnágake':

¹¹ ¡Xanto' Dios, nako' Le' zi wká'n zento' Le',

na' gapto' Le' ba la'ne, na' gata' chio' yela' wnná bia' dan' beno' yógo'te da' zej den!

Kan žénekezelo' zej den, na' wzó law zej den.

To yiche, na' Bennen' nake' Zíla'do'

5 Naž bļe'ela' to yiche lo na' li ža che Bennen' ži'e latje blon'. Yichen' naken to yiche ndoben, na' zej žian diža' žope la'alén. Nyejwn yichen' len gaže da' zej nak bian'. ² Bļe'ela' to wbás blo che ya'abá, na' wnnié' zižje, na' wnné': "¿Nož benne' nake' zi choge' da' ka' zej nak bian' da' zej noxen yichen', na' saljwen'?"

³ Bi gok nitó benne' saljwe' yichen', na' bi gok no benne' wien', nitó benne' zoe' ya'abá che Dios, na' nitó benne' zoe' yežlyó, na' nitó benne' zoe' zanle yežlyó.

⁴ Naž wžeža' neda' dan' bi bžej-le no benne' nake' zi saljwe' yichen', na' nitó benne' nake' zi gožen', na' nitóe' nake' zi wien'. ⁵ Naž to benne' golen' gože' neda', na' wnné': "Bi kwežo'. Bennen' nake' ka to beže yixe', Bennen' nbáblene' za'só Judá, na' nake' za'só Dabí. Le' ba bzoelé' yógo'te da' gókgaken chie'. Lekze' nake' zi choge' da' ka' zej noxen yichen', na' wsaljwen'."

⁶ Naž bļe'ela' Bennen' nake' Zíla'do' che Dios, na' zie' law Benne' ži'e latje blon', da' zoan gachje lówe'le gan zej nnita' benne' ban ka', na' benne' gole ka'. Žiagak Zíla'don' we' kan žiagak to zila', bian' bétgake'-ba' law Dios, na' žiagak gaže lozba', na' gaže yej lawba', da' ka' zloé'egeklen kan zej nak gaže be' ka' žónlengaken Dios tzen, be' ka' žseje'e dot yežlyó. ⁷ Wdé Bennen' nake' Zíla'do', na' bešwe' yichen' da' žian lo na' li ža che Bennen' ži'e latje blon'. ⁸ Kate' bešwe' yichen', na' tape benne' ban ka' len tape žoa benne' gole ka' bzoa zib-gake' law Bennen' nake' Zíla'do'. To to benne' gole ka' zej noe'e to da' zgól'gake', da' ka' zej nzin' arpa, na' lezka' zej noe'e bégá'do' ka' da' zej naken oro, na' yóžgak-en yale, dan' zlo'e'elen yela' zchaljlen Dios chegak benne' chie' ka'. ⁹ Zólgake' to da' kobe da' zka'n zenen Zíla'don', dan' zñnan ki:

Nako' Le' zi goxo' yichen', na' chogo' da' ka' zej noxen', dan' bi'o latje benne' ka' bétgake' Le', na' len xcheno' beya'o benách ka' nich gágkake' che Dios,

zej nake' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó, benách ka' zcháljgake' yógo'te diža' yoble ka', na' zej nbabe' yógo'te yež ka' zej nnitan' dot yežlyó.

¹⁰ Beno' ga zej nake' benne' wnná bia' ka', na' ga zej nake' bχoz ka' che Dios chežo.

Beno' ga zñna biá'gake' yežlyó.

¹¹ Naž bwia', na' benla' chi'igak wbás zan che ya'abá.

Wbás zan gole kwis nníta'gake'. Zégake' kwit latje blon' tzen len benne' ban ka', na' lezka' len benne' gole ka'.

¹² Wnnégake' zižje yógo'tegake', na' wnnágake':

¡Bennen' nake' Zíla'do', bian' bétgake'-ba',

nake' zi si' lo ne'e yela' wnná bia',

na' yela' wnni'a, na' yela' žejni'il, na' yela' wak!

¡Nake' zi gapžo-ne' ba la'ne, na' chejle'žo chie', na' wká'n zenžo-ne'!

¹³ Naž benla' žolgak yógo'te da' ben Dios, da' ka' zej nnitan' ya'abá chie', na' lo yežlyó, na' zanle yežlyó, na' lo nisdó'. Žolgak yógo'te da' zej nnitan' latje ka', na' wnnágaken:

¡Ga'n zen Bennen' ži'e latje blon',

na' lezka' Bennen' nake' Zíla'do'!

¡Gápetezžo-ne' ba la'ne, na' wká'n zenžo-ne'!

¡Nna biá'teze' Le'!

¹⁴ Tape benne' ban ka' wnnágake': "¡Ka'kze gaken!"

Naž tap žoa benne' gole ka' bzechw lówgake' lo yote, na' bka'n zéngake' Bennen' zóateze'.

Da' ka' zej noxen yichen'

6 Naž bļe'ela' Bennen' nake' Zíla'do', na' bchoge' to da' noxen yichen', na' benla' che to benne' zoe' ladjw tap benne' ban ka', na' benle chi'e kan zñne wz-ió', na' wnné': "Da wio'."

² Bwia', na' bļe'ela' to bia chich, na' bennen' žie'-ba' noxe' to da' žsen yag ntóche'do' ka'. Bnéžjwgake' le' to da' naken oro da' bžie' yichje', na' bžoje' ka to benne' blo, benne' wnná bia', nich wléj wchochje' benne' ka' žjake' lo wdile.

³ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' bežope da' noxen yichen', na' benla' che benne' ban bežope', na' wnné': "Da wio'."

⁴ Naž bžoj to bia xna. Bdé'gake' lo na' bennen' žie'-ba' yela' wnná bia' nich yekwase' yela' zga'n cháwe'do' chegak benách ka', na' nich gone' ga gótgake' ljéž-gake' ka'. Bnéžjwgake' le' to ya ntoche' zen.

⁵ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' beyonne da' noxen yichen', na' benla' che benne' ban beyonne', na' wnné': "Da wio'."

Bwia', na' bļe'ela' to bia gasj, na' bennen' žie'-ba' noxe' to zgons. ⁶ Benla' chi'i to benne' zchalje' gachje lówe'le tape benne' ban ka', na' wnné': "Chope ya zoa' stribe naken lazjw to benne' che to ža wen žin dan' gak wbín, na' xope ya zoa' sebada naken lazjwe' che to ža

wen žin, san bi gono' ga yažje set, na' bi be gono' che xis uba wał."

⁷ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' bedape da' noxen yichen', na' benla' bchalj bennen' ban bedape', na' wnné': "Da wio'."

⁸ Bwia', na' bļe'ela' to bia gache, na' bennen' žie'-ba' lie' Yeł'a' Got, na' bennen' lie' Latje Choł Che Benne' Gat Ka' žónļene' le' tzen. Bde'gake' lo na' bennen' lie' Yeł'a' Got yeł'a' wnná bia' nich nna bi'e gachje da' gachje benách ka' nníta'gake' yežlyó, nich gótgake' lęgake' len ya ntoche', na' len yeł'a' zdon, na' len yižwé' ka', na' lo žoá'agak bia yixe' snia, bia ka' nníta'gakba' yežlyó.

⁹ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' gayo' da' noxen yichen', na' bļe'ela' zan bkog da' žen' ya'abá che Dios zej nnita' be' ka' gókgakkze benne' ka' bętgake' lęgake' dan' bzęgake' xtiža' Dios. ¹⁰ Be' ki wnnęgak zižje, na' wnnágaken: "Xanto' la'y, žono' kan zņno'.

¿Batxkze wchi'a lažo'o neto', na' chogo' chegak benne' ka' nníta'gake' yežlyó gátgake' dan' bętgake' neto'?"

¹¹ Bwákwgake' lęgake' laže' zíla'do'ze, na' bely'e lęgake': "Le yezí' laže' yetó chí'ido'ze, xak la'gak yógo'te lježle nga, benne' wen žin ka' che Benne' Criston', benne' ka' gotgak benách ka' lęgake' kan bętgake' le'e."

¹² Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' xop da' noxen yichen', na' bwia', na' bļe'ela' wzó' yežlyó. Na' wbiž beyaken gasj, na' goken ka to laže' yicha' gasj, na' byo' beyaken xna kan nak žen. ¹³ Belyinnj belj ya'abá ka' lo yo, na' goken kan žak che to yag higo, želyinnj da' zbian kate' zta be' waļe yagen'. ¹⁴ Wdé che ya'abá, na' gok chen kan žak che to da'a kate' no benne' zto-ben'. Bkwasgak yógo'te ya'ado', na' yógo'te yo biž lo nisko' ka' gan wžę'gaken. ¹⁵ Naž benne' ka' zņna biá'gake' lo yežlyó len benne' ka' zché'gake' benne' ka' žjake' lo wdile, na' benne' ka' nzi' lo ná'gake' yeł'a' wnná bia', na' yógo'te benne' zej ndo'w ka', na' yógo'te benne' bi zej ndo'e, na' benne' blo ka', na' benne' wni'a ka', bkache' kwíngake' gan nak zan bloj ka', na' gan nak le'e ya'ado' ka'. ¹⁶ Bližgake' ya'ado' ka', na' le'e yej ka', na' wnnágake': "Le yedjbag'a' neto', na' le wkache' neto', nich bi le'el Bennen' ži'e latje blon' neto', na' nich bi yedjzén neto' yeł'a' zža'a che Bennen' nake' Zíla'do'. ¹⁷ Ba bžin ža la' law yeł'a' zža'a chęgake', na' žnozke benne' gak soelen'?"

To gaywá' tape yon mil benne'

7 Wdé gokgak da' ki, na' bļe'ela' tape wbás che ya'abá zęgake' dape la'ale yežlyó, na' žsęjwgake' xnezgak da' tape be', da' ka' žák'gaken cheł'a' weje lo yežlyó. Ki bęngake' nich bi gak be' lo yežlyó, na' nich bi gak be' law nisko', na' nich bi wtán yag ka'. ² Lezka' bļe'ela' yetó wbás che ya'abá ze'e zaka' gan zļa' wbiž, na' noe'e to da' wdé'e benne' ka' zej nake' che Dios ban, dan' gak bian' lęgake'. Wnnie' zižje, na' bliže' tape wbás che ya'abá, wbás ka' nzi' lo ná'gake' yeł'a' wnná bia' nich wchinnjgake' yežlyó, na' nisko'. ³ Wbás ni gože' yetape' ka', na' wnné': "Bi wchinnjle yežlyó, na'

nisko', na' yag ka' na' zejte wda'to' to da' gak bian' lo x-gagak benne' wen žin ka' che Dios chežo."

⁴ Benla' kan zej nak benne' ka' da' lęgake' dan' nak bian', na' zej nake' to gaywá' tape yon mile' lądjwgak da' chežinno kwe' lježgak za'só Israel. ⁵ Benne' ka' da' lęgake' dan' nak bian' zej nake':

Chežinno mil lježgak za'só Judá.

Chežinno mil lježgak za'só Rubén.

Chežinno mil lježgak za'só Gad.

⁶ Chežinno mil lježgak za'só Aser.

Chežinno mil lježgak za'só Neftalí.

Chežinno mil lježgak za'só Manasés.

⁷ Chežinno mil lježgak za'só Smon.

Chežinno mil lježgak za'só Lebí.

Chežinno mil lježgak za'só Isakar.

⁸ Chežinno mil lježgak za'só Sabulón.

Chežinno mil lježgak za'só Jwsé.

Chežinno mil lježgak za'só Benjamín.

Benne' ka' zej nakwe' laže' zíla'do'ze

⁹ Wdé gok da' ni bwia', na' bļe'ela' benne' zan, na' bi gak nitó benne' wlab'e lęgake'. Zej nbabe' yógo'te yež benne' ka' zcháljgake' diža' yoble ka', benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó. Zęgake' law Bennen' ži'e latje blon' gan že' Bennen' nake' Zíla'do', na' zej nakwe' laže' zíla'do'ze, na' zej noxe' zin ka'. ¹⁰ Wnnęgake' zižje yógo'tegake', na' wnnágake':

¡Yeł'a' žeslá zan' lo na' Dios chežo, Bennen' ži'e latje blo,

na' lezka' zan' lo na' Bennen' nake' Zíla'do'!

¹¹ Yógo'te wbás che ya'abá zęgake' dot gawze latje blon', gan naken dot gawze gan zej nnita' benne' gole ka', na' gan zej nnita' tape benne' ban ka', na' bzechw ląwgake' lo yote law latje blon', na' bka'n zęngake' Dios, ¹² na' wnnágake':

¡Ka'kze gaken!

¡Ga'n zen Dios chežo!

Napo' yeł'a' zen, na' yeł'a' žejní'il.

Že'to' Le': "Žó'xkeno" na' zka'n zento' Le'.

Napko' yeł'a' wnná bia', na' dot yeł'a' wak.

¡Gákteze ki chio', Dios cheto'!

Ka'kze gaken.

¹³ Naž to benne' ladjw benne' gole ka' wnnable' neda', na' wnné': "¿Nož benne' ka' zej nakwe' laže' zíla'do'ze, na' ga benne' lęgake'?"

¹⁴ Neda' goža'-ne': "Xan, le' nnęzkzelo'."

Le' gože' neda': "Benne' ki belzáka'li'e lo na'gak benne' ka' bętgake' lęgake'. Naken ka belyibe' laže' da' zej nakwe', na' beyóngaken' zíla'do'ze len žen che Bennen' nake' Zíla'do'. ¹⁵ Che len nníta'gake' law latje blon' gan že' Dios, zņna bi'e, na' žóngake' žin lawe' Le' dot ža dot yele lo yodo' chie'. Bennen' ži'e latje blon' gape chi'e lęgake' dan' zóalenteze' lęgake'. ¹⁶ Biž tóngake', na' biž bílegake' nis, na' biž wzéy wbiž lęgake', na' biž gękgękle' da' la, ¹⁷ dan' Bennen' nake' Zíla'do', Benne' zoe' gachje ląwe'le latje blon', gape chi'e lęgake' ka to benne' žape chi'e zila' ka'. Chi'e lęgake' gan žal nis da'

žonnen yela' nban, na' Dios yesbiže' yej lágwage' nis želbeže'."

Da' gaže da' noxen yichen'

8 Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' gaže da' noxen yichen', na' wžé' ži ya'abá che Dios xtido'.
² Naž bje'ela' gaže wbás che ya'abá, wbás ka' zégake' law Dios, na' bdégake' lo ná'gake' gaže lozgak bia ka'.
³ Naž bla' yetó wbás che ya'abá, na' noe'e to že'n yale da' naken ya oro, na' wzíe' žoe'e bkog da' žen' ya'abá che Dios. Bnézjwgake' le' yale zen nich gonen' toze len yela' zchaljen Dios chegak yógo'te benách ka' che Benne' Criston', na' bzeyen' lo bkogen' da' naken ya oro, da' den law latje blon'.
⁴ Wžén žen che yalen' da' žen' lo na' wbás che ya'abán', na' goken toze len yela' zchaljen Dios chegak benách ka' che Benne' Criston', na' bžinen gan že' Dios.
⁵ Naž wbás che ya'abán' bežwe' ye'n yalen', na' besche'en bzio' yi' da' žian lo bkogen', na' blatjen' lo yežlyó. Wzió' wnnén zižje, na' wyép yes, na' wzó' yežlyón'.

Zkwéžgake' lozgak bia ka'

⁶ Naž gaže wbás che ya'abá, wbás ka' zej noxe' gaže lozgak bia ka', wzóagake' wkwéžgaken'.

⁷ Wbás nežw che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' wžé' yej nis ži'a len yi', na' žen che we', dan' byinnjen lo yo. Wyéy to kwe' che chonne kwe' yežlyón', na' lezka' wyéy to kwe' che chonne kwe' yag ka'. Lezka' wyeygak yógo'te yiže' ya'a.

⁸ Wbás bežope che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' wbixe to da' naken ka to ya'a zen da' žeyen lo nido', na' yelate' ka gachje da' gachje nison' beyaken žen.
⁹ Got to kwe' che chonne kwe' da' zej nban da' zej nni-tan' lo nison', na' wžia yi' to kwe' che chonne kwe' barkw ka'.

¹⁰ Wbás beyonne che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' to belj ya'abá da' žeyen ka yeže žala' wbixen gan de nis yegw ka', na' gan žal nis, na' goken ki che yelate' ka gachje da' gachje nis da' žen' dot yežlyó.
¹¹ Beljen' nzin' Ajenjo, da' naken to da' sla', na' yelate' ka gachje da' gachje nisen' beyaken sla' kan nak ajenjon', na' gotgak benne' zan ni'a che nisen' da' beyaken sla'.

¹² Wbás bedáp che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' yelate' ka gachje da' gachje wbiž beyaken choł, na' lezka' goken che byo', na' to kwe' che chonne kwe' belj ka' beyaken choł. Ka' goken, bi bza'ní' wbiž yelate' ka gachje da' gachje ža, na' bi wza'ni'gak belj ka' len byo' yelate' ka gachje da' gachje yeje.

¹³ Naž bwia', na' benla' zinne zižje to wbás che ya'abá, wbás na' zdie' gachje láwe'le zan ya'abá, na' wnné': "Da' nyáche'le'e gaken chele le'e. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, zoale yežlyó katen' wkwéžgak yechonne wbás che ya'abá ka' lózgakba' ka'."

9 Wbás gayo' che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' bje'ela' to benne' ya'abá, benne' zne'e ka to belj ya'abá da' bejwn lo yežlyó, na' bnézjwgake' le' ži'n ya

che latje choł.
² Bsaljwe' latje chołen', na' wžén žen che da' žeyen lo latje chołen', na' goken ka žen da' zžojen gan zžeygake' bzodo' ka', na' bechól wbiž len ya'abá ni'a che žen na'.
³ Lo žen na' bžojgak biche' zo ka', na' belzoaba' dot yežlyó, na' Dios bi'e légakba' latje gádo'gakba' benách ka' kan žongak goxjní' ka', bia ka' žé'gakba' yežlyó.
⁴ Le' góžgake'-ba' bi yełengakba' yiže' dan' de yežlyón', na' lezka' yag ka', san wak gádo'gakba' benne' ka' bi da' lo xgágake' dan' nak bian' zej nake' che Dios.
⁵ Bi bi'e légakba' latje gótgakba' benách ka', san wsaka' zí'zegakba' légake' gayo' byo'. Zlale'e gan žádo'gakba' kan žla gan žádo'gak goxjní' ka'.
⁶ Lo ža ka' yénegekle benách ka' got kwíngake', san bi gákgake'. Yénegekle' gátgake' san wkache' kwin yela' got.

⁷ Zinna'gak biche' zo ka' kan zinna'gak bia ka' zej nákwba' da' naken ya, nich chjakba' lo wdile. Žiagak yichj-gakba' da' ka' zej naken ka da' ka' zej naken oro. Zinna' lágwage' kan zinna' lawgak benách ka'.
⁸ Zinna' yicha' yichjgakba' kan zinna' yicha' yichj to no'le. Zej nak láye'gakba' kan zej nak laye' beže yiže'.
⁹ Zej nak lchó'gakba' da' naken ya. Žongak xilgakba' žaxto' kan žongak karret ka' žžobgak bia ka' kate' zjakba' tariaze lo wdile.
¹⁰ Zej nak xbangakba' kan nak xban goxjní', gan zej žia lí'gakba'. Lo xbangakba' ka' zej žia da' zdíl-lengakba', nich gon zí'gakba' benách ka' gayo' byo' ka'.
¹¹ Zoa to benne' zinna bi'e légakba', bennen' nake' wbás xiwe' che latje choł. Wbasen' lie' len diža' hebreo: Abadón, da' znnan len diža' griego: Apolión, na' len diža' xiža': Da' Zchinnjen.

¹² Ba wdé da' nežw da' zžia yin' benách ka', san za'gak yechóp da' ka' wžia yin' légake'.

¹³ Wbás xope che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' benla' chi'i to benne' zchalje' gachje láwe'le da' tape da' zej naken ka loz beže, da' ka' dá'gaken dape la'ate bkogen' da' naken ya oro, da' žen' law Dios.
¹⁴ Bennen' zcháljlene' wbás xopen' che ya'abá, wbasen' bkweže' lozba' chien'. Bchalje', na' wnné': "Beseže tape wbás xiwe' ka' zej nžejen žoa'a yegw Éufrates."

¹⁵ Naž beseže' tape wbás xiwe' ka', wbás ka' bkwez Dios che ža na'ze, da' naken ža na', na' byo' na', na' yiz na', nich gótgaken to kwe' che chonne kwe' benách ka' nníta'gake' yežlyó.
¹⁶ Benla' kan nbabgak benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' žiagake' bia ka', na' zjáljlene' tape wbás xiwe' ka'. Zej nake' chope gaywá' mil mile'.

¹⁷ Bje'e dáwe'la' bia ka', na' benne' ka' zej žiagake'-ba' zej nakw lchó'gake' da' naken xna gole, na' ya'a ka' ya'abá, na' gache. Zej nak yichjgak bia ka' ka' yichjgak beže yiže' ka', na' lo žoa'agakba' želžój yi', na' žen che yin', na' to da' zzeyle'en, da' nzin' sufre.
¹⁸ Da' ka' želžojen žoa'agakba' bétgaken to kwe' che chonne kwe' benách ka' nníta'gake' yežlyó, da' ka' zej naken yi', na' žen chen, na' dan' zzeyle'en.
¹⁹ Da' ka' zdíl-lengak bia ka' želžojen žoa'agakba', na' lezka' da' zej žian lo xbangakba' dan' zej nak xbangakba' ka' bele snia ka', na' ži-agak yichjgakba' da' zdíl-lengakban'.

²⁰ Yezíka'gak benách ka', benne' ka' bi gótgake' lo da' chope ki da' zžia yí'gaken, bi beyát láže'gake' nich biž

góngake' kan žónteze žóngake', na' bi bsángake' zka'n zéngake' be' xiwe' ka', na' lo'a ka', da' ka' bi zlé'egeklen, na' bi žéngkelen, na' bi zzá'gaken. ²¹ Bi beyát láže'gake' nich biž gótgake' benách ka', na' nich biž góngake' yeja' wzá' chégake', na' da' zia da' žóngake', na' yeja' zban chégake'.

Wbás che ya'abá, wbasen' noxe' to yichdo' lo ne'e

10 Naž bje'ela' yetó wbás waje che ya'abá, wbasen' bžoje' ya'abá che Dios, na' betje' lo yo, na' nakwe' bejw ya'abá, na' zoa to pita' ya'a yichje'. Žák-ti'te lawe' kan znná' wbiž, na' zej nak ni'e ka' yag waje ka' da' želyeyen. ² Noxe' to yichdo' nyaljwn lo ne'e, na' len ni'e li ža bleje' lo nisdo', na' len ni'e yegle bleje' lo yo biž. ³ Naž wnnié' zižje, na' benle chi'e kan nenle kate' zbežya'a beže yixe', na' katen' beyož wnnié' zižje, na' wnnegak gaže wzió' ka'. ⁴ Wdé wnnegak wzió' ka', neda' za' wzoja' le'e yiche, san benla' che to benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' gože' neda': "Bkáche'ze da' wnnagak gaže wzió' ka'. Bi wzojon' le'e yiche."

⁵ Naž wbás che ya'abán', wbasen' bje'ela' zie' lo nisdo', na' lo yo biž, bchis ne'e li ža zaka' li ya'abale, ⁶ na' ben choch xtiže'e ni'a che Bennen' zoakze', Bennen' bene' ya'abá, na' yežlyó, na' nisdo', na' da' ka' zej den to to latje ka', na' wnné': "Biž želen, ⁷ san kate' wbás gaže che ya'abá wkweže' lozba' chien', na' yeyož gon Dios da' ngache' chie', dan' bloe'ele' benne' wen žin chie' ka', benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' le'."

⁸ Naž bennen' benla' chie' bchalje' ya'abá che Dios bcháljlene' neda' da' yoble, na' wnné': "Wyéj, bejxi' yichdo' nyaljwn', dan' zoan lo na' wbás che ya'abán', wbasen' žleje' lo nisdo', na' lo yo biž."

⁹ Wyá'a gan zoa wbás che ya'abán', na' wnnabla'-ne' gonne' yichdon' chia'. Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': "Wžín', bdawn'. Lo žo'o gaken zix kan nak china' bez, san lo li'o yeyaken sja'."

¹⁰ Wzi'a yichdon' dan' zoan lo ne'e, na' bdawan'. Lo žoa'a goken zix kan nak china' bez, san katen' beyož bdawan', na' beyaken sja' lo li'a. ¹¹ Naž gože' neda': "Žała' wchaljo' da' yoble lo wláz Dios lawgak zan kwe' benách zi'to' ka', na' gan zej nnita' yež zante ka', na' gan zcháljgake' da' zan diža' yoble ka', na' lawgak benne' zan, benne' wnná' bia' ka'."

Chope benne' zzoa lígake'

11 Naž bla' to benne', na' benne' neda' to ya xtil da' naken ka' to da' zžixlenžo, na' gože' neda': "Wzó ža', na' bžix yodo' che Dios. Lezka' bžix bkog la'y chen, na' blab benne' ka' nnita'gake' ga na', benne' ka' zka'n zéngake' Dios. ² Bi wžix' li'a yodon' dan' den na'le, dan' nden lo na'gak benách zi'to' ka', na' wléjgake' yež la'y chope-yeyón byo'."

³ Lezka' gože' neda': "Seja'a chope benne' nich wzóa lígake' chia' neda', na' wcháljgake' lo wlaza' neda' chežinno gaywá' chonnalaj ža, na' gákwgake' laže' zeche'." ⁴ Benne' chope ki, benne' zzoa lígake', zej nake' chope yag olibo, yag ka' nyejw le'e yiche la'y kan

nak chégaken, na' lezka' zej nake' chope da' zej nwa' yi', da' ka' zej žen' law Dios, Xan yežlyó nga. ⁵ Cha' yénele no benne' gone' chégake' da' zia, na' žoj yi' lo žoa'agake' da' wzeyen bennen', na' goten le', na' lezka' goten benne' ka' zži'igake' chégake'. ⁶ Chope benne' ki nzi' lo ná'gake' wséjwgake' xnez nis yejw che ya'abá, nich bi gak yejw kate' ža ka' žala' wcháljgake' lo wláz Dios, na' lezka' nzi' lo ná'gake' góngake' ga yeyák nis žen, na' góngake' ga galj yižwé' yežlyó nga, na' ki gón-gake' bałe chí'teže yénegekle'. ⁷ Kate' yeyož wzóa lí-gake' chia' neda', na' žoj bia snia lo latje chol, na' tíl-lenba' légake', na' wléj wchochjba' légake', na' gotba' légake'. ⁸ Beja' žen chégake' xóagaken lo nez blo che yež žen, gan wdá' Xanžon' le'e yag kroze, na' kan žsaka' ležžo, lezka' nzin' Sodoma, na' lezka' Egipto. ⁹ Benách yógo'te yež ka', na' yógo'te benách zi'to' ka', na' yó-go'te benách ka' zcháljgake' da' zan diža' yoble ka', na' benách ka' nnita'gake' yógo'te yežlyó ka', le'egekle' beja' žen chégake', na' chonne ža yo'o gachje bi gónngake' latje no benne' wkache'e légake' lo yežw ba. ¹⁰ Chaz láže'le'egak benne' ka', benne' nnita'gake' yežlyó nga dan' gotgak chope benne' ki, benne' bchálj-gake' lo wláz Dios, dan' bsaka' zí'gake' benách ka' nnita'gake' yežlyó nga, na' lo yeja' žebél chégake' séla'gake' da' wnéžjwzégake' ljéžgake' toe' yetóe'.

¹¹ Naž kate' ba bza'a chonne ža yo'o gachje ka', Dios besbane' légake', na' belyase' belzie', na' bžébegak yó-go'te benách ka', benne' ka' blé'egekle' légake'. ¹² Naž benle chi'i to benne' wnnié' zižje ya'abá che Dios, na' gože' légake': "Le kwen nga."

Belbene' lo bejw ya'abá zaka' li ya'abale, na' benne' ka' bží'igake' chégake' blé'egeklen'. ¹³ Ka' gaze wzó' yežlyó, na' byinnj to kwe' che chi kwe' yo'o ka' wžé'gak-en lo yežen', na' katen' wzó', gotgak gaže mil benách ka'. Bžébegak benne' ka' zej nga'ne', na' bka'n zén-gake' Dios, Bennen' zoe' ya'abá.

¹⁴ Ba wdé da' bežope da' zžia yin' benách ka', na' za' gak da' beyonne da' wžia yin' légake'.

Wbás gaže che ya'abá zkweže' lozba' chien'

¹⁵ Wbás gaže che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' benne' ka' nnita'gake' ya'abá che Dios wnnégake' zižje, na' wnnágake':

iGan wnná' bia'gak benách ka' lo yežlyó
zej nden lo na' Xanžo Dios, na' lo na' Benne' Criston!
iLe' nna biá'teze!

¹⁶ Naž tap žoa benne' gole ka', benne' žé'gake' gan zej nape' yeja' wnná' bia' law Dios, bzechw lawgak' lo yo, na' bka'n zéngake' Dios. ¹⁷ Na' wnnágake':

iXanto' Dios, napkzo' dot yeja' wak!
Wzoakzo', na' zoakzo', na' za' yidkzo'.
Žóxkeno', dan' ba bkonlo' žin yeja' wak zen chio',
na' zzo lawo' zna bi'o.

¹⁸ Belžá'a benách yež ka' san ba bžin ža gon zí'gako'-ne'.

Naken ža wchi'a lažo'o benne' gat ka'.

Yebi'o chegak wen žin chio' ka', benne' ka' bcháljgake' lo wlazo' Le', benne' ka' zej nake' chezo',

benne' ka' wdápegake' Lo' ba la'ne,
 benne' gaɣjw ka', na' benne' zaka' ka'.
 Ba bžin ža wžia yi'o benne' ka' bchínnjgake' yežlyó.
¹⁹ Naž byaljw yodo' che Dios da' žen' ya'abá, ga na' nla' law kak la'y gan yo'o diža' da' zka'n chawen', dan' ben Dios. Wyép yes yežlyó, na' benle žaxto' zen, na' wnné wzio'. Wzó' yežlyón', na' wžé' jej nis ži'a.

To no'le, na' to bele zen sniale'e

12 Naž bla' law to da' zen da' nak bian' lo ya'abá che Dios. Bla' law to no'le nakwe' da' naken ka wbiž, na' zoa zan ni'e da' naken ka byo'. Žia yichje' to da' naken oro gan žiagak chežinno da' ka' zej naken ka belj baní' ka'. ² No'len' za' galj bi' že'n chie', na' zbéžyi'e dan' zdia' li'e, na' zzáka'li'e dan' žalj to xkwide' chie'. ³ Naž bla' law yetó da' nak bian' lo ya'abá che Dios. Bla' law to bele zen sniale'e, bia zнна'ba' xna gole, na' žiagak gaže yichjba', na' chi lozba', na' žia to da' naken oro to to yichjba' ka'. ⁴ Len xbanba' wzobba' to kwe' che chonne kwe' belj ka' zej nla' ya'abá, na' bžo'nba' lé-gaken lo yežlyó. Wzé bele zen sniale'e na' law no'len' ba žalj xkwide' chie', na' wzoaba' gawba' xkwide' chien' kate' ba naljbe'. ⁵ No'len' bzoe' to xkwide' byodo', Bin' žala' nna bia'be' yógo'te yež ka' len yela' wak zen. Dios la' bkwastie' xkwiden' che no'len', na' bchise'-be' gan zoakze' le', lo latje blon' gan ži'e zнна bi'e. ⁶ Bzonnj no'len', na' wyeje' lo latje dach, gan ba bkwez Dios to latje che no'len'. Wáwgake' le' ga na' chežinno gaywá' chonnjalj ža ka'.

⁷ Wdé gokgak da' ki, na' gokle'e wdije lo ya'abá che Dios. Migel, wbás blo che ya'abá len wbás ka' žónlengake' le' tzen, beldil'-lene' bele zen sniale'e na', na' beldije bele zen na', na' wbás xiwe' ka' žónlengaken le-ba' tzen, ⁸ san bi be wžeke'lba' lo wdilen'. Che len biž bžélgekle latje chégaken ya'abá che Dios. ⁹ Ka' goken, belžo'ne' bele zen sniale'e na' na'le, belen' wzoaba' ža ni'te, na' nzin' Da' Xiwe', na' Satanás, dan' žon láže'len yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Belžo'ne' da' xiwe' lo yežlyó nga, tzen len wbás xiwe' ka', be' ka' žónlengaken da' xiwen' tzen.

¹⁰ Naž benla' chi'i to benne' wnnié' zižje ya'abá che Dios, na' wnné':

Na'a ba bžin ža la' law yela' žeslá da' ben Dios, na' yela' wak chie', na' yela' wnná bia' chie', na' lezka' yela' wnná bia' che Benne' Criston', dan' ba bžó'ngake' da' xiwe' na'le, dan' besbagan' lježžo ka' zia dot ža dot yele, dan' benen law Dios chežo.

¹¹ Bežojgak lježžo ka' chawe', dan' bkóngekle' žin xchen Bennen' nake' Zíla'do' che Dios, na' dan' bkóngekle' žin xtiža' Dios da' bcháljgaken'. Bi be' láže'gake' yela' nban chégake', san gótgake'.

¹² Che len gak yela' žebél ya'abá che Dios.

¡Le yebél le'e, zoale ga na'!

Da' nyáche'le'e gaken chele le'e zoale yežlyó, na' lo nisdó, dan' ba betj da' xiwe', na' blan' gan zoale.

Zža'le'e da' xiwen' dan' nnezlen yetó chí'ido'ze de latje chen.

¹³ Katen' gókbe'ele bele zen sniale'e na' ba bžó'ngake'-ba' lo yežlyó, naž wžia láže'ba' no'len' bzoe' xkwide' byodo' chien'. ¹⁴ Naž Dios bnezjwe' no'len' chope xil bsia ži'a nich gak le' lo be'ze, na' wkwase' gan zoa bele zen sniale'e na', nich žine' latje chie' lo latje dach. Wáwgake' le' ga na' chonne yiz yo'o gachje ka'. ¹⁵ Naž bele zen sniale'e na' beyebba' nis zil zaka' xkóže'le', da' goken ka to nis yegw, na' gónelba' wa'ten no'len'. ¹⁶ Naž yežlyó góklenen no'len', na' wyaljw lo yo, na' we'jen nis yegon' dan' beyéb bele zen sniale'e na'. ¹⁷ Naž bele zen sniale'e na' bžá'ale'eba' no'len', na' wye-jba', na' bejtíl'-lenba' za'sóe' ka' zej nga'ne', benne' ka' žóngake' kan nak da' wnná Dios, na' dot láže'gake' žóngake' kan zнна xtiža' Jesús, Benne' Criston'.

Chope bia snia

13 Wžia' neda' lo yox žoa'a nisdó, na' ble'ela' to bia snia, bia žiagak gaže yichjba', na' chi lozba', na' zbenba' zžojba' lo nisdon'. Žiagak chi da' naken oro lo yichjba' ka'. To to lozba' žia to da' naken oro, na' to to lo xgaba' ka' nyejw to la da' naken xiwe' dan' bi de Dios chawe'. ² Bia snia na' ble'ela' zнна'ba' kan zнна' bežto', na' nak ní'aba' kan nak ni'a oso, na' žoá'aba' naken kan nak žoa'a beže yixe'. Bele zen sniale'e na' bdeba' yela' wak cheba' lo na' bia snia ni tzen len latje cheba' gan zнна bia'ba', na' lezka' yela' wnná bia' zen cheba'. ³ Žia we' to yichj bia snia na', da' naken da' goten leba', san beyák wen', na' bebángekle yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' bėnlengake' bia snia na' tzen. ⁴ Lezka' bka'n zėngake' bele zen sniale'e na' dan' bdeba' yela' wnná bia' cheba' lo na' bia snia na'. Lezka' bka'n zėngake' bia snia na', na' wnná'gake': "žNozkze benne' nake' zen kan nak zen bia snia na', na' nozkze benne' sáke'le' tíl'-lene'-ba'?"

⁵ Lezka' bia snia na' wzí' lo na'ba' zchaljba' da' zka'n zen kwinba', na' diža' xiwe' da' znneba' che Dios. Chope-yon byo' gota' lo na'ba' yela' wnná bia' na'.

⁶ Wzó lawba' znneba' che Dios, na' wnné zi'ba' che La Dios, na' che latje la'y chie', na' chėgak benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios. ⁷ Lezka' wzí' lo na'ba' tíl'-lenba' benne' ka' zej nake' che Dios, na' zejte wlėj wchochjba' lé'gake'. Lezka' wzí' lo na'ba' nna bia'ba' yógo'te benách zi'to', benách ka' nníta'gake' yógo'te yež ka', na' yógo'te benách ka' zcháljgake' diža' yoble ka', na' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. ⁸ Yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bka'n zėngake' bia snia na', benne' ka' bi zej nyejw lágake' le'e yiche che yela' nban, yichen' bzoj Bennen' nake' Zíla'do' che Dios katen' bi na' gata' yežlyó nga, na' wnnakze Dios gat Bennen' nake' Zíla'do' ni'a chėgak benách chie' ka'.

⁹ Cha' zoa no benne' ženle', žala' wzé nage'.

¹⁰ Benne' ka' Dios wnnakze' žėjgake' do ya, žala' žėjgake' do ya, na' benne' ka' Dios wnnakze' gátgake' lo ya ntoche', lo ya ntoche' gátgake'.

Che len, benne' ka' zej nake' che Dios žala' kwez zen láže'gake' na' chejlė'gake' chie' le'.

¹¹ Wdé na' b̄le'ela' yetó bia snia, bian' b̄zójba' lo yo. Ži-agak chope lozba' kan zej nak loz zila', na' zchaljba' kan zchalj bele zen snia'le'e na'. ¹² Bia snia ni wzí' lo na'ba' dot yela' wnná bia' che bia snia nežwn', katen' zóalēn-ba' leba'. Bia snia bežopen' žonba' ga zka'n zengak yó-go'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bia snia nežwn', bian' beyák wen' da' goten leba'. ¹³ Lezka' bia bežopen' žonba' da' ka' zej nak bian' na' zejte žonba' ga žetj yi' da' zan' ya'abá, na' zyinnjen lo yo lawgak yó-go'te benách ka'. ¹⁴ Žon l̄áze'lba' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga len da' ka' zej nak bian' dan' nzi' lo na'ba' žonba' law bia snia nežwn'. Gožba' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga góngake' to lo'a bia snia na', bian' gok we' lo ya ntoche', na' zoaba' nbanba'. ¹⁵ Nzi' lo na'ba' žonba' ga soa nban lo'a bia snia nežwn', na' gak wchaljen, na' gonen ga gatgak yó-go'te benne' ka' bi wká'n zéngaken'. ¹⁶ Benba' ga wdá' yó-go'te benách ka' to da' nak bian' zej nake' toze len leba', benne' gaxjw ka', na' benne' zaka' ka', benne' wnni'a ka', na' benne' yache' ka', benne' ka' bi zej ndo'e, na' benne' ndo'w ka'. Bda'ba' da' nak bian' lo ná'gake' li ža o lo xgágake'. ¹⁷ Bi gok nitó benne' bi da' ga'we' o bi da' gote'e cha' bi de'e da' nak bian', o cha' bi de'e la bia snia na', o kan nbab laba'. ¹⁸ Na'a žala' gata' chio' yela' žejní'il. No benne' nape' yela' žejní'il žala' wlabe' kan nbab la bia snia na', da' naken t̄lebe kan nbab la benne', na' kan nbab laba' naken xope gaywá' chonn̄alj xope.

Da' žolgak to gaywá' tape yon mil benne' byo

14 Wdé na' bwia', na' b̄le'ela' Bennen' nake' Zíla'do', na' zie' law ya'adon' da' nzin' Sión. Žón̄lengak to gaywá' tape yon mil benne' byo ka' Le' tzen, na' nyejw le'e xgágake' La Bennen' nake' Zíla'do', na' lezka' La Xe'. ² Naž benla' to da' zgo'on žaxto' ya'abá che Dios, da' zne zizjen kan zne to yegw zen o kan zne wzíó'. Benla' da' ženle kate' no benne' žinne' to da' žolen da' žian do zan. ³ Žól̄gake' to da' kobe, na' nníta'gake' law latje blon', na' lezka' law gan zej nníta' tape benne' ban ka' len benne' gole ka'. Bi gak nitó benne' gol̄e' da' žol-gak benne' ki, san légakze to gaywá' tape yon mil benne' byo ka', benne' ka' Benne' Criston' beya'we' lad-jw benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. ⁴ Benne' byo ka' zej nake' li l̄áze' dan' bi wnníta'lengake' no no'le, na' zej nake' benne' kwíde'ze. Žjál̄lene' Bennen' nake' Zíla'do' gáte'teze gan zeje'. Benne' Cristo na'kze beya'we' l̄é-gake' ladjwgak benách ka', na' zej nake' benne' nežw ka' bde kwíngake' lo na' Dios, na' lo na' Bennen' nake' Zíla'do'. ⁵ Batkle ben l̄áze'gake', na' bi gak nitó benne' bi da' nnie' chégake' gan nníta'gake' law latje blon' gan že' Dios.

Da' bchaljgak chonne wbás che ya'abá

⁶ Naž b̄le'ela' yetó wbás che ya'abá, na' wdíe' lo be'ze zan ya'abá, na' noe'e diža' chawen' da' zoan to chi'ize nich wzenlen' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, benne' ka' zej nbabe' yó-go'te yež ka', na' yó-go'te benách zi'to' ka', na' yó-go'te benne' ka' zchaljgake'

diža' yoble ka', na' benne' yó-go'te yežlyó ka'. ⁷ Wnné zizje wbasen', na' wnné':

Le žebe Dios, na' le gol̄ da' zka'n zen Le', dan' za' wchi'a l̄áze'e benách ka'.

¡Le wká'n zen Dios! Lekze' bene' ya'abá, na' yežlyó, na' nisdo', na' gan žal nis.

⁸ Yetó wbás che ya'abá bejnawe' wbás nežwn' che ya'abá, na' wnné': "Ba beyóž che yež Babilonia. Ba beyóž che yež zen na'. Ka' goken chen dan' bengak benne' ka' nníta'gake' lo yežen' ga wzí' lo na'gak benne' yó-go'te yež ka' góngake' kan zej nak da' sban da' zdan l̄áze'gake'."

⁹ Yetó wbás che ya'abá bejnawe' wbás bežopen' che ya'abá, na' wnné' zizje, na' wnné': "Cha' no benne' wká'n zene' bia snia, na' ló'aba', na' cha' we'e latje ta' xge' o lo ne'e dan' nak bia' nake' toze len leba', ¹⁰ Dios wsaka' zi'e le' lo yela' zža'a chie'. Sáka'le'e bennen' lo yi', na' lo dan' zzeyle'en, lawgak wbás che ya'abá ka', na' law Bennen' nake' Zíla'do'. ¹¹ Kwénteze žen che yin' gan sáka'gak benne' ka'. Dot ža dot ye'e sáka'gak benne' ka' bka'n zéngake' bia snia na', na' ló'aba', na' batkle gata' latje yezi' l̄áze'gake', na' bi yezi' l̄áze'gak benne' ka' bé'gake' latje ta' laba' légake'. ¹² Che len žala' kwez zen l̄áze'gak benne' ka' zej nake' che Dios, na' góngake' kan wnnakze' Le', benne' ka' žejl̄é'gake' che Jesusen'."

¹³ Naž benla' chi'i to benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' gože' neda', na' wnné': "Bzój da' ni le'e yiche: ba nez zen gaken chegak benne' ka' gátgake' na'a so law, benne' ka' žejl̄é'gake' che Xanžon'."

Dios Be' La'y wnné': "Ka'kze gaken. Yezi' l̄áze'gake' lo žin da' žóngake', na' gata' yela' žebél chégake' da' naken t̄lebe len da' bégake'."

Žezí'gake' linn che yežlyó

¹⁴ Naž bwia', na' b̄le'ela' to bejw ya'abá da' naken zíla'do'ze, na' lo bejw na' že' to Benne' zne'e kan zna' Bennen' Golje' Benách, na' žia to da' naken oro yichje', na' lo ne'e noxe' to ya ntoche'. ¹⁵ Bžój to wbás che ya'abá lo yodo', na' wnné' zizje, na' gože' Bennen' ži'e lo bejwn', na' wnné': "Bkonle žin ya ntoche' chio', na' bchog bisto zoa' stribe dan' ba bžin ža chogon'. Ba nbiž bisto chen, da' ka' zej den yežlyó."

¹⁶ Naž Bennen' ži'e lo bejwn' bkonle' žin ya ntochen' dot yežlyó, na' bchoge' da' bl̄an' lo yo.

¹⁷ Naž bžój yetó wbás che ya'abá lo yodon' da' žen' ya'abá che Dios. Lezka' noe'e to ya ntoche'. ¹⁸ Bžój yetó wbás che ya'abá žoa'a bkogen', na' nzi' lo ne'e wkonle' žin yi', na' wnné' zizje, na' bliže' wbás nežwn' che ya'abá, wbasen' noe'e ya ntochen', na' wnné': "Bkonle žin ya ntoche' chion', na' btob da' želbía lba uba ka', da' zej žen' yežlyó, dan' ba na da' želbía lba uba ka'."

¹⁹ Naž wbás ni che ya'abá bkonle' žin ya ntochen' dot yežlyó, na' btobe' da' želbía lba uba ka', da' zej žen' yežlyó, na' bežžon'nen' to lo bloj zen gan zzi xis uba. Da' ni z̄loe'elen kan gon Dios, wsaka' zi'e benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. ²⁰ Bleje' da' želbía lba uba ka' lo blojen', da' zoan žoa'a yež na'le, na' lo blojen' bžój žen,

da' wyepen ga bžinten žoa'agak bia ka', na' wdé žen na' dot gan gak sa'žo gaže ža.

Gaže yižwé' ka' da' zej nwa' gaže wbás che ya'abá

15 Błe'ela' yetó da' žen ya'abá che Dios da' nak bian', da' žonen ga žebanlžo. Bžojgak gaže wbás che ya'abá, na' zej noxe' gaže yižwé' ka' da' ze l'awte-gaken, da' ka' Dios wkonle' žin nich yeyóž wsaka' zi'e benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

² Lezka' b'le'ela' to da' naken ka to nisdó' da' žepen yes baní' ka yej jese da' yo'on yi'. Benne' ka', benne' belágake' lo na' bia snia, na' lo na' ló'aba', na' bi wzí'gake' laba', zégake' lawle da' naken ka to nisdó', na' zej noxe' da' ka' zgólgake', da' ka' bnezjw Dios lé-gake'. ³ Žólgake' da' beł Moisés, bennen' goke' wen žin che Dios ža ni'te, na' naken da' žólgake' che Bennen' nake' žíla'do'. Wnnágake':

Le', Xanto' Dios, napkzo' dot yeł'a wak.
Ženle'e zej nak yógo'te da' beno',
da' ka' žóngaken ga žebanlto'.
Žnna bi'o Le' yógo'te yež ka'.

Dot chawe', na' li laže' naken da' žono'.

⁴ Žzoa no benne' bi žebe' Le', Xanto'?

Žzoa no benne' bi wká'n zene' Le'?

Tozo' Le' nako' la'y.

Ła'gak benách yógo'te yež ka' gan zo',
na' wká'n zéngake' Le'

dan' zlé'egekle' nak chawe' yógo'te da' žono'.

⁵ Wdé gok da' ni, bwia', na' b'le'ela' byaljw yodon' da' žen' ya'abá che Dios gan de latje la'y da' nak bian' Dios zóalene' benách chie' ka'. ⁶ Gaže wbás che ya'abá bžój-gake' lo latje la'y na', na' zej noxe' gaže yižwé' ka'. Zej nakwe' laže' da' záka'le'en, na' žákti'ten, na' zej nžej bayw ka' da' zej naken ya oro lchó'gake'. ⁷ Naž to benne' ladjw tape benne' ban ka' bnezjwe' che chegak gaže wbás che ya'abá ka' gaže zíga'do' da' zej naken ya oro, na' zej nžan' da' zloe'elen yeł'a zža'a che Dios, Bennen' zoakze'. ⁸ Lo latje la'y na' wžé' žen che yi', dan' zej že' yeł'a baní', na' yeł'a wak žen che Dios ga na'. Bi gak nitó benne' choe'e lo latje la'y na' kate' téžegak gaže yižwé' ka' da' zej nwa' gaže wbás che ya'abá ka'.

Zíga'do' ka' da' zloe'egeklen yeł'a zža'a che Dios

16 Naž benla' chi'i to benne' wnnié' zižje lo latje la'y na', na' gože' gaže wbás che ya'abá ka', na' wnné': "Le chej, na' le chejłalje gaže zíga'do' ka' lo yežlyó, da' ka' zej nžan' da' zloe'elen yeł'a zža'a che Dios."

² Wyéj wbás nežw che ya'abá, na' bejłalje' da' nžan' zí-ga'don' da' noe'e lo yežlyó. Da' nžan' zíga'don' benen ga wžía we' da' zlałe'en lo beł'a žen chegak benne' ka' zej de'e da' nak bia' zej nake' toze len bia snia na', na' lezka' lo beł'a žen chegak benne' ka' zka'n zéngake' ló'aba'.

³ Naž wyéj wbás bežope' che ya'abá, na' bejłalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo nisdó', na' nisen' beyaken žen kan nak žen che to benne' gat, na' gotgak yógo'te da' ka' zej yo'on lo nisdon'.

⁴ Wyéj wbás beyonne' che ya'abá, na' bejłalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e gan zej de yegw ka', na' gan žal nis, na' yógo'te nis ka' beyákgaken žen. ⁵ Naž benla' zchalj wbás che ya'abán', wbasen' nzi' lo ne'e zkonle' žin nis, na' wnné': "Xanto' Dios La'y. Zoakzo', na' wzoakzo'. Chawe' nako' dan' zchogo' chegak benách sáka'gake' ki, ⁶ dan' blálgake' žen chegak benne' ka' zej nake' chio' Le', na' žen chegak benne' ka' bcháljgake' lo wla-zo' Le'. Na'a, žono' Le' ga yé'jgake' žen dan' ki žala' gaken chégage'."

⁷ Naž benla' bchalj to benne' wzóe' žoa'a bkogen' da' žen' ya'abá che Dios, na' wnné': "Ka'kze gaken, Xanto' Dios, napkzo' dot yeł'a wnná bia'. Dot da' li, na' chawe' nak kan zchogo' chegak benách sáka'gake'."

⁸ Wyéj wbás bedape' che ya'abá, na' bejłalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo wbíž, na' Dios bi'e wbižen' latje bzeyle'en benne' ka' len yi' chen. ⁹ Wyeygak yógo'te benách ka' dan' bzey wbíž lé'gake', san bi beyát láže'gake', na' bi bka'n zéngake' Dios. Wnné' zí'gake' che Dios, Bennen' yo'o lo na'kze' sełe'e da' ki da' žsaka' zí'gaken benách ka'.

¹⁰ Wyéj wbás gayo' che ya'abá, na' bejłalje' da' nža' zí-ga'don' da' noe'e lo latje che bia snia gan znna bia'ba', na' wžé' choł ga na'. Naž, benách ka' bdáwya'agake' lóže'gake' dan' wzáka'le'egake', ¹¹ san bi beyát láže'gake' nich biž góngake' da' zia da' žóngake'. Wnné' zí'gake' che Dios, Bennen' zoe' ya'abá dan' zžá-ka'le'egake' ni'a che wen' da' žiagake'.

¹² Wyéj wbás xope che ya'abá, na' bejłalje' da' nža' zí-ga'don' da' noe'e lo yegw žen da' nzin' Eufrates, na' be-bíž nis yegon' nich yaljw nez gan tegak benne' wnná bia' ka' žójgake' zaka' gan zla' wbíž.

¹³ Naž b'le'ela' bele žen sniale'e na', na' bia snia na', na' bennen' zchalje' lo włazgakba', na' bžojgak chonne be' xiwe' lo žoa'agakba', da' ka' zžia yí'gaken benách ka', na' znná'gaken kan znna'gak blož ka'. ¹⁴ Chonne be' ki zej naken be' ka' che da' xiwe', be' ka' žóngaken da' zej nak bian' da' góngaken ga yebángekle benách ka'. Yjak be' xiwe' ka' dot yežlyó nga, na' bejtóbgaken benne' wnná bia' ka' nich chjake' lo wdilen' da' gaken lo ža žen che Dios, Bennen' napkze' dot yeł'a wnná bia'. ¹⁵ Ki wnná Dios: "Le wia nga. Ła'a neda' chołze kan zla' to benne' wbán. Ba nez žen gaken che no benne' nake' ban laže', na' žape chi'e da' nakwe', nich bi gon byenen te' gal yidze', na' bi yedoe'ele' lawgak benách ka'." ¹⁶ Be' xiwe' ka' betóbgaken benne' wnná bia' ka', na' bdóbgake' to latje da' nzin' len diža' hebreo: Armagedón.

¹⁷ Wyéj wbás gaže' che ya'abá, na' bejłalje' da' nža' zí-ga'don' da' noe'e lo be'ze, na' to benne' wnnié' zižje lo latje la'y da' žen' ya'abá che Dios gan de latje blon', na' wnné': "Ba naken."

¹⁸ Naž wyép yes, na' gokle'e žaxto', na' wnné' wzio'. Wzó' yežlyó, da' wzo'žen ka ba wzó' kate' ne zej nnita' benách ka' lo yežlyó nga. ¹⁹ Yež žen na' bžojen chonne kwe'le, na' wžia yi'gak yež ka' zej žen' dot yežlyó nga. Dios bejsá' laže'e che da' zia da' bengak benách ka' nníta'gake' lo yež žen na' da' nzin' Babilonia, na' lo

yela' zža'a chie' bsaka' zi'e benne' ka' nníta'gake' yežen'. ²⁰ Belgache' yežlyodo' ka' da' zej žen' gachje lawle nido', na' biž wže'gak ya'a ka'. ²¹ Lezka' byinnj yej nis ži'a, da' zan' ya'abá, na' bexjwn lo yichjgak benách ka', na' yej nisen' nále'len ka to gaywá' ya to ton. Yógo'te benách ka' wnné zí'gake' che Dios ni'a che yej nisen', dan' bsaka' zi'le'en lé'gake'.

Dios zchoge' che yež zen kwia yin'

17 Naž bla' to wbás che ya'abá gan zoa', wbasen' nbabe' gaže wbás ka' biá'gake' gaže zíga'do' ka' da' zej naken ya oro. Bcháljlene' neda', na' wnné': "Da nga, na' wlo'e'ela' le' kan gon Dios, wchinnje' yež zen na' da' naken ka to no'le le'e, na' žen' lo nido' ka'. ² Benne' wnná bia' ka', benne' ka' bénlengake' no'len' da' sban, na' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, wzóžgekle' ni'a che da' sban da' žon no'len'."

³ Naž yetó da' blo'e'el Dios Be' La'y neda'; wbás che ya'abán' bchi'e neda' to latje dach, na' bje'ela' to no'le, na' to bia snia, na' no'len' žie'-ba'. Bia snia na' zčna'ba' xna'le'e. Žiagak gaže yichjba', na' chi lozba', na' zej da'ba' diža' ka' da' žon dítgeklen Dios. ⁴ No'len' žie'-ba' nakwe' laže' xna, na' laže' xna'le'e. Žiagak da' xtan ka' le' da' zej naken ya oro, na' yej zaka' ka', na' bga ka'. Lo ne'e noxe' to zíga'do' da' naken ya oro, dan' nžan' da' sban che da' sban da' žone'. ⁵ Lo xge' zej nyejw kan lie', da' ka' zlo'é'egeklen to da' ngache', na' ki zej naken: "Yež Babilonia, Yež Blo" na' "Xna'gak No'le Le'e Ka'" na' "Xna' Da' Sban Da' Den Yežlyó." ⁶ Gókbe'ela' nzožle no'len' dan' bene' ga blalj žen chegak benne' ka' zej nake' che Dios, na' žen chegak benne' ka' betgak benách ka' lé'gake' dan' bzoa lígake' che Jesusen'.

Kate' bje'ela' no'len', bebán'le'ela'. ⁷ Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': "¿Biz chen' žebanlo'? Wzejni'ila' le' da' ngache', dan' zloe'el no'len', na' dan' zloe'el bia snia na' žie'-ba', bian' žiagak gaže yichjba', na' chi lozba'. ⁸ Bia snia na' dan' bje'elo' wzoaba' zga'ale san bi zoaba' na'a, na' za' žojba' latje choj che benne' gat ka', na' chejba' gan kwia yi'ba' to chi'ize. Benne' ka' nníta'gake' yežlyó, na' bi zej nyejw lágake' le'e yiche che yela' nban da' bzoj Dios ža ni'te katen' bi na' gone' yežlyó, yebá'ngekle' katen' lé'egekle' yebán' bia snia na', bian' wzoaba' zga'ale san bi zoaba' na'a. ⁹ Da' ni naken to da' wzejni'ilen no benne' gak chejni'ilen': Gaže yichjba' ka' zejlásgaken gaže ya'ado' gan že' no'len'. ¹⁰ Lezka', gaže yichjba' ka' zejlásgaken gaže benne' wnná bia'. Gayo' benne' ka' ba wdé ché-gake'. Toe' ne zčna bi'e na'a, na' yetóe' bi na' le'e, san kate' yide', na' nna bi'e to chí'ido'ze. ¹¹ Bia snia na', bian' wzoaba' san bi zoaba' na'a, zejlasba' kan nak benne' xono', benne' nna bi'e. Gónlene' benne' gaže ka' tzen, na' te na' kwia yi'e to chi'ize. ¹² Chi lozba' ka' da' bje'elo' zejlásgaken chi benne' wnná bia'. Bi na' sí'gake' yela' wnná bia', san sí'gaken' to chí'ido'ze, na' nna biá'gake' tzen len bia snia na'. ¹³ Chi benne' ka', toze gákgake', na' wdé'gake' yela' wnná bia' ché'gake' len da' nzi' lo ná'gake', lo na' bia snia na'. ¹⁴ Tíl-lengake' Bennen' nake' Zíla'do', san le' wléj wchochje' lé'gake'

dan' nake' Xangak yógo'te benne' ka' zej nake' xangak benách ka', na' zčna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka'. Benne' ka' bliž Dios lé'gake', na' wžie' lé'gake', chjáklen-gake' le', na' to chi'ize gónlengake' le' tzen."

¹⁵ Wbás che ya'abán' lezka' gože' neda', na' wnné': "Nido' ka' da' bje'elo' gan že' no'le le'e na', zejlásgaken benách yež ka', na' benách zi'to' ka', na' benách ka' zcháljgake' diža' yoble ka', na' benách ka' nníta'gake' yógo'te yežlyó ka'. ¹⁶ Chi loz bia snia na' da' ka' bje'elo' zejlásgaken chi benne' wnná bia' ka', benne' ka' bi dé-gake' chawe' no'le le'e na', na' wká'ngake' le' ka'ze, na' gal yidze'. Da' góngake' chie' naken ka' gáwgake' be'la' žen chie', na' wzéygake' le' lo yi'. ¹⁷ Dios wzóe' lo yichj lázdo'gak chi benne' ka' da' gonen ga góngake' ka' žénekzele' le', na' góngake' toze diža' wdé'gake' yela' wnná bia' ché'gake' lo na' bia snia na', na' ki gak kan zn-na xtiža' Dios. ¹⁸ No'len' bje'elo' zejlase' yež zen na' da' zčna bian' benne' ka' zčna biá'gake' yežlyó nga."

Zbia yi' yež Babilonia

18 Wdé na' bje'ela' betj yetó wbás che ya'abá, wbasen' bžoje' ya'abá che Dios, na' nzi' lo ne'e yela' wnná bia' zen, na' wyép yes baní' lo yežlyó ni'a che yela' zen che wbasen'. ² Wbás che ya'abán' wnné' zižje, na' wnné':

Ba wžia yi'. Ba wžia yi' Babilonia, yež zen na'.
Ba beyaken latje che da' xiwe', na' chegak be' xiwe' ka'.

Byinne sniá'le'e ka' len byinne sban ka', ba béngakba' xó'ngakba' ga na'.

³ Ka' goken ni'a che da' bengak benne' ka' che yežen'. Yógo'te benne' yež yoble ka' béngake' tzen len lé-gake' da' wzé láže'gake'.

Benne' wnná bia' ka' béngake' tzen len lé'gake' da' sban.

Yógo'te benne' ža'w žote' ka' gota' yela' wnni'a ché-gake',

dan' bdan láže'gak benne' wláž ka' da' záka'le'en.

⁴ Naž benla' zchalj yetó benne' zoe' ya'abá che Dios, na' wnné':

Le žoj lo yežen', le'e nakle chia' neda',
nich bi gonle do'la' tzen len lé'gake',
na' nich bi gak chele da' saka' zi'le tzen len lé'gake'.

⁵ Nyanle'e do'la' da' zej nbage'e, na' ba néntelen ya'abá,

san Dios žejsá' laže'e da' kegle da' béngake'.

⁶ Le yebí'i ché'gake' kan béngake' chele.

Le yebí'i ché'gake' chope kwe' ka da' béngake'.

Le yebí'i ché'gake' chope kwe' ka da' žia da' béngake' chele.

⁷ Le gon ga sáka'le'egake', na' kwež nyáche'gake' kan zej nak yela' ba la'ne, na' yela' zen da' bka'n kwín-gake'.

Wzá' láže'gake', na' wnná'gake':

"Že'to' nga, na' zčna bia'to'.

Bi nakto' wzebe, na' batkle kwež nyáche'to'."

⁸ Che len, to žaze žingak da' ka' wsaka' zí'gaken lé-gake',

yeļa' got, na' yeļa' zbeže nyache', na' yeļa' zdon.
Chéygake' lo yi'.
Xanžo Dios, Bennen' bchoge' chégake' ki, napkze' dot
yeļa' wak zen.

⁹ Naž wnné': "Kwežgak benne' ka' zŋna biá'gake' yež-
lyó nga, benne' ka' béngake' da' kegle tzen len légake',
na' bebé'engekle' da' zej naken chégake', na' kwež
nyáche'gake' katen' lé'egekle' žen che yež zen na' da'
žeyen. ¹⁰ Zí'to'le yelnitte'e dan' zžébegake' da' wsaka'
zi' Dios benne' yežen', na' nnágake':

Da' nyáche'le'e žaken che Babilonia, yež zen nga.
Gokle'e Babilonia yež blo, na' to žaze bžia yin'.

¹¹ 'Lezka' kwežgak benne' ža'w žote' ka', benne' ka'
nníta'gake' yežlyó nga, na' kwež nyáche'gake' ni'a che
yežen', dan' biž soa no benne' ga'we' da' góte'gake' ga
na'. ¹² Biž soa no benne' ga na', benne' ga'we'

da' naken ya oro, na' ya plat,
na' yej zaka' ka', na' bga ka',
na' laže' da' záka'le'en, na' laže' xna,
na' laže' cháwe'do', na' laže' xna'le'e,
na' yag da' zla' zix,
na' da' naken žit da' záka'le'en,
na' da' naken yag da' záka'le'en,
na' da' naken ya kobre, na' da' naken ya,
na' da' naken yej jese.

¹³ 'Biž soa no benne' ga na', benne' ga'we'
kanel, na' da' ka' zla' zix, na' yale,
na' da' zla' zix che mirra, na' che yeje olíbano,
na' xis uba wał, na' set zix,
na' yezje cháwe'do', na' zoa' stribe,
na' búrrodo' ka', na' žila' ka',
na' bia ka', na' karret ka',
na' benne' wen žin ka', na' yebałe benách ka'.

¹⁴ 'Benne' ža'w žote' ka' yé'gake' lé'gake', na' nná-
gake':

Ba begá'a da' ka' wdán láže'le.
Ba wdé chegak yeļa' wnni'a ka',
na' da' ka' zej naken xtan chele,
na' biž si'le da' ka'.

¹⁵ 'Kwežgak benne' ža'w žote' ka', benne' ka' gota'
chégake' yeļa' wnni'a dan' béte'gake' lo yežen', na'
gá'ngake' zí'to'le dan' chébegake' kan gak zia da' gak-
en che yežen', na' kwež nyáche'gake', ¹⁶ na' nnágake':

Da' nyáche'le'e žaken che yež zen nga.
Goken ka to no'le nakwe' laže' da' záka'le'en,
na' laže' xna, na' laže' xna gole,
na' wžiagak da' xtan ka' chie' da' zej naken
ya oro, na' yej zaka' ka', na' bga ka'.

¹⁷ To žaze wžia yi' yeļa' wnni'a che yež nga.

'Yógo'te benne' xan barkw ka', na' benne' ka' žón-
gake' žin lo barkw ka', na' benne' ka' žsá'gake' barkw
ka', na' benne' ka' žóngake' žin lo nido', wžégake'
zí'to'le, ¹⁸ na' kate' blé'egekle' žen che yežen' da' žeyen,
na' wžéžegake', na' wnnágake': ¿Biž yež yoble goken
zen kan gok yež ni?

¹⁹ 'Bžíagake' bixte yo yíh'gake', na' wžéžegake', na'
wžéž nyáche'gake', na' wnnágake':

Da' nyáche'le'e žaken che yež ni da' goken zen.

Yeļa' wnni'a che yež ni benen ga gota' yeļa' wnni'a
chegak yógo'te benne' zej nake' xan barkw lo nido'.
To žaze wžia yi' yež zen ni.

²⁰ Le yebél ni'a che da' goken che yež zen ni, le'e zoale
ya'abá.

Le yebél, le'e nakle che Dios,
na' le'e, benne' wbás chie' ka',
na' le'e, benne' zchalje lo wlaze' le'.

Le yebél dan' ba bchog Dios che yež nga kwia yin'
ni'a che da' bsáka'gak benne' yež nga le'e."

²¹ Naž to wbás wałe che ya'abá bchise' to yej zen da'
žoten, na' bžo'nen' lo nido', na' wnné':

La' kikze gaken chio', yež Babilonia,
yež zen da' naken yež blo.

Biž le'el nitó benne' le'.

²² Biž yéngkle benách cha' zoa no benne' lo yež nga,
nitó benne' žinne' le'e da' žolen,
na' nitó benne' zkwéže' bžejw,
na' nitó benne' zkwéže' loz bia yixe',
na' biž žel-le nitó benne' wen žin ga na',
na' biž yéngkle' žaxto' da' žon yej da' žoten ga na'.

²³ Biž wza'ní' nitó yi' lo yežen',
na' bi yéngkle' chi'i no benne' zchag ne'e ga na',
na' bi yéngkle' chi'i to xkwide' no'le zchag na'be'.
Ki gaken la'kze gokle benne' zaka' ka', le'e na' žá'wle,
na' žóte'le lo yež ni,
na' ben láže'lele benách ka' dot yežlyó nga, len yeļa'
wžá' chele.

²⁴ Naž wnné': "Blalj xchengak benne' ka' lo yež ni,
benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios, na' xchengak
benne' ka' zej nake' che Dios, na' lezka' xchengak yó-
go'te benách ka' wnníta'gake' yežlyó nga, benne' ka'
betgak benne' wláž ka' lé'gake'."

19 Wdé na' benla' benne' zan wnnégake' zižje,
benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios, na' wnná-
gake':

¡Ga'n zen Dios! ¡Yeļa' weslá,
na' yeļa' zen, na' yeļa' wnná bia'
zá'gaken lo na' Dios chežo!

² Kan zchi'a laže'e naken dot da' li, na' chawe'.

Le' bchoge' che yežen' kwia yin',
yežen' goken ka to no'le le'e.

Bchoge' chegak benne' ka' che yežen' gátgake',
dan' bžia yí'gake' benách ka' dot yežlyó nga,
len da' zia da' béngake'.

Dios bezi'e lé'gake' wzón
dan' bétgake' benne' wen žin chie' ka'.

³ Da' yoble wnnagak benne' zan ka':

¡Ga'n zen Dios!

Kwénteze žen gan žey yežen'.

⁴ Tap žoa benne' gole ka' len tape benne' ban ka'
bchag láwgake' lo yo, na' bka'n zéngake' Dios, gan ži'e
lo latje blo chien'. Wnnágake': "¡Ka'kze gaken! ¡Ga'n zen
Dios!"

⁵ Naž benla' zchalj to benne' zoe' latje blon', na' wn-
né':

¡Le wká'n zen Dios chežo yógo'te le'e, žonle xchine',
le'e na' zžébele-ne',

le'e, benne' gaxjw ka', na' benne' zaka' ka'!

Lni che yela' zchag na' che Benne' nake' Zíla'do'

⁶ Łezka' benla' to benne' wnníe' zižje, na' benlen kan ženlen kate' zchaljgak benne' zan, na' kan ženlen gan zde to yegw zen, o kan ženlen kate' zinne wzió', na' wnné':

¡Ga'n zen Dios! ¡Zzo ławe' zнна bi'e!

¡Napkze' dot yela' wak zen!

⁷ Žala' yebelžo na' lo yela' žebél chežo wká'n zenžo-ne' dan' ba bžin ža lni che yela' zchag na' che Bennen' nake' Zíla'do'.

Si' lo na' Benne' Criston' benne' ka' zej nake' chie'.

Ba zbézgage' ka to xkwide' no'le wchág ná'lenbe' Łe'.

⁸ Dios we'e-be' latje gákwb'e' laže' da' záka'le'en, da' naken zíla'do'ze, na' žákti'ten.

(Lažen' da' záka'le'en zejlasen da' naken chawe' da' žongak benne' ka' zej nake' che Dios.)

⁹ Naž wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': "Bzoj da' ni le'e yiche: Ba nez zen gaken chegak benne' ka' Dios bliže' légage' nich gónlengake' Łe' tzen lni che yela' zchag na' che Bennen' nake' Zíla'do'."

Łezka' gože' neda': "Diža' dot da' li da' ni da' zchalj Dios na'kze."

¹⁰ Bzoa ziba' law wbás che ya'abán' nich wká'n zena' le', san le' gože' neda': "Bi gono' ki. Łezka' neda' naka' wen žin che Dios kan nako' le', na' kan zej nak lježo', benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' naken dot da' li kan nak che Jesusen'. ¡Bka'n zen Dios!"

Benne' ka' zcháljgake' lo włáz Dios, zzoa lígake' che Jesusen'.

Benne' žie' bia chich

¹¹ Naž bļe'ela' nyaljw ya'abá, na' bļa' to bia chich, na' Benne' žie'-ba' lie' Benne' Žone' Kan Zinne', na' lezka' Benne' Zinne' Da' Li. Ki lie' dan' zchi'a laže'e kan nak da' naken dot da' li, na' lezka' cheje' lo wdile. ¹² Žákti'te yej ławe' ka' yi', na' da' zan da' naken oro žiágaken yichje'. Da' ławe' to da' lie', dan' bi nnezlen nitó benne', san toze' Łe' nnezlen'. ¹³ Nakwe' to laže' da' ne'jen žen, na' lezka' lie' Benne' Nake' Xtiža' Dios. ¹⁴ Ni'a ne'e zan zjńawgake' Łe', benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios, na' žiágake' bia chich ka', na' zej nakwe' laže' da' záka'le'en, dan' naken zíla'do'ze, na' dan' bi naken sban. ¹⁵ Žžoj da' naken ka to ya ntoche' lo žoe'e, dan' wkonle' žin nich wsaka' zíl'enen' benách yež ka'. Nna bi'e lé-gake' len yela' wak zen, na' wsaka' zíl'i'e légage', na' gak chégake' kan žak che da' zbia lba uba, katen' zlejžon. Gone' ga yé'jgake' xis uban' da' zejlasen yela' zža'a che Dios, Bennen' napkze' dot yela' wnná bia'. ¹⁶ Nyejw kan lie' le'e laže' da' nakwe', na' le'e lsine'e, Benne' Zinna Bi'e Benne' Wnná Bia' Ka', na' lezka' Benne' Nake' Xangak Benne' Xan Ka'.

¹⁷ Naž bļe'ela' to wbás che ya'abá, wbasen' zie' lo wbiž, na' wnníe' zižje, na' gože' bia ka' zlągakba' ya'abá, na' wnné': "Le da, le dobe gan gawle lo lni zen che Dios. ¹⁸ Gawle beļa' chegak benne' wnná bia' ka',

na' beļa' chegak benne' ka' zché'gake' benne' ka' žjake' lo wdile, na' beļa' chegak benne' waļe ka', na' beļa' chegak bia ka', na' beļa' chegak benne' ka' žiágake' lė-gakba', na' beļa' chegak yógo'te benách ka', benne' ka' bi zej ndo'e, na' benne' ndo'w ka', benne' gaxjw ka', na' benne' zaka' ka'."

¹⁹ Naž bļe'ela' bia snia na', na' benne' ka' zнна biá'gake' yežlyó nga, na' benne' zanle'e ka' chégake', benne' ka' žjake' lo wdile. Benne' ka' zej ndobe' nich tíl-lengake' Bennen' žie' bia chichen', na' len ni'a ne'e zanle'e, benne' ka' žónlengake' Łe' tzen. ²⁰ Blej bchóch-gake' bia snia na', na' lezka' bennen' bchalje' lo wlazba', bennen' bene' da' ka' zej nak bia' gan zoaba', na' ben láže'le' benne' ka' bé'gake' latje wdá' légage' da' nak bia' zej nake' toze len leba', na' bka'n zéngake' ló'aba'. Bia snia na' len bennen' bchalje' lo wlazba', belžo'ne' légage' zej nbane' lo yi' zen gan žey da' zžýle'en, dan' nzin' sufr. ²¹ Bennen' žie' bia chichen' bete' yógo'te benne' ka' bėnlengake' légage' tzen len da' naken ka to ya ntochen' dan' zžojen lo žoe'e, na' yógo'te bia ka' zlągakba' ya'abá bdáwgakba' beļa' žen chégake', na' bėljgeklba'.

To mil yiz

20 Wdé na' bļe'ela' žetj to wbás che ya'abá, na' noxe' zi'n ya che latje choļ, na' noe'e to do ya waļe. ² Wzene' bele zen sniale'e na', belen' wzoaba' ža ni'te, na' leba' da' xiwe', na' lezka' Satanás, na' bcheje'-ba', na' bka'ne'-ba' nžejba' to mil yiz. ³ Wžo'ne'-ba' latje choļ che benne' gat ka', na' bsejwe' latjen', na' bde'e to da' nak bian' da' žsejwn latjen' nich biž gon láže'lba' benách yež ka' kate' téžegak to mil yiz ka', na' te na' yeyežba' to chi'ido'.

⁴ Naž bļe'ela' latje ka' gan že'gak benne' ka' nzi' lo ná'gake' wchi'a láže'gake'. Łezka' bļe'ela' be' ka' gók-gakkze benne' chawe' ka', benne' ka' wžoggak yėngake' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka' dan' bzoa ligak benne' chawe' ka' che Jesusen', na' dan' bcháljgake' xtiža' Dios. Benne' ki bi bka'n zéngake' bia snia na', na' ló'aba', na' bi bé'gake' latje wzój lo xgágake', o lo ná'gake' da' nak bian' zej nake' toze len leba'. Beban-gak benne' ki lo yela' got, na' wnná biá'gake' tzen len Benne' Criston' to mil yiz ka'. ⁵ Yezika' benne' gat ka' bi bebángake'. Kate' téžegak to mil yiz ka', naž yebán-gake'. Yeļa' yebán lo yela' got da' goken ni naken da' gaken da' nežw. ⁶ Ba nez zen gaken chegak benne' ka' yebángake' lo yela' žebán nežw da' gaken, dan' gák-gake' che Dios na'kze. Yeļa' got bežope da' gaken bi be-gak gonen chégake', san gákgake' bχoz ka' che Dios, na' che Benne' Criston', na' nna biá'gake' tzen len Łe' to mil yiz ka'.

Žlej zchóhčjgake' da' xiwe'

⁷ Kate' téžegak to mil yiz ka', naž yeséžgake' da' xiwe' gan nžejen. ⁸ Yežój da' xiwe', na' gon láže'len benách yež ka' da' zej žen' dap la'ate yežlyó nga. Łezka' gon láže'len benách ka' che yež Gog, na' benách ka' che yež

Magog, na' wtoben lógake' lo wdiŕe. Benne' ka' zej nake' benne' zan kan nak yox da' žen' žoa'a to yegw zen. ⁹ Benne' zanle'e ka' bžójgake' dot yežlyó nga, na' wnníta'gake' la' lí'ale latjen' gan zej nnita' benách ka' zej nake' toze len Benne' Criston', da' naken yežen' da' nži'il Dios. Naž ben Dios ga bexjw yi' da' bžojen ya'abá, na' bzeyen lógake'. ¹⁰ Da' xiwe', dan' ben laže'len lógake', wžó'ngaken' gan že' yi' zen che da' zzéyl'e'en, gan ba zoa bia snia na' len bennen' bchalje' lo wlažba'. Sáka'le'egake' ga na' dot ža dot yeŕe yógo'te yiz ka' da' zá'gaken.

Zla'gak benách ka' law Dios gan ži'e zchi'a laže'e

¹¹ Naž bŕe'ela' to latje blo da' chich, na' lezka' bŕe'ela' Bennen' ži'e zchi'a laže'e lo latjen'. Gan že' Bennen' wzía yi'gak yežlyó nga, na' ya'abá, na' biž bežél-le latje chégaken. ¹² Lezka' bŕe'ela' benne' gat ka', benne' zaka' ka' len benne' gaxjw ka', na' zégake' law Dios. Byáljw-gak yiche ka', na' byaljw yetó yiche gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yeŕa' nban da' zejlí kanne. Dios wchi'a laže'e benne' gat ka' kan zej nak da' ka' zej nyejwn le'e yiche ka', da' ka' bégake'. ¹³ Bežojgak benne' gat ka' lo nisdo', benne' ka' bgáche'gake' lo nisdon'. Lezka' bežojgak benne' gat ka' lo yeŕa' got, na' lo latje choŕ, benne' ka' wnníta'gake' ga na', na' Dios wchi'a laže'e to tógake' kan zej nak da' ka' da' bégake'. ¹⁴ Naž bžó'ngake' yeŕa' got, na' latje choŕ che benne' gat ka', lo latjen' gan že' yi' zen da' naken latje che yeŕa' got bežopen'. ¹⁵ Benne' ka' bi zej nyejw lágake' le'e yiche ya'abá, benne' ka' bi zej nape' yeŕa' nban da' zejlí kanne, bejcházgake' latjen' gan že' yi' zen na'.

To ya'abá kobe, na' to yežlyó kobe

21 Wdé na' bŕe'ela' to ya'abá kobe, na' to yežlyó kobe, dan' ba wdé chegak ya'abá na', na' yežlyón', da' ka' wnníta'gaken zgá'alegaken. Biž zej de nisdo' ka'. ² Neda', Zwa, bŕe'ela' yež la'y na', da' naken Jerusalén kobe. Bžojen ya'abá gan zoa Dios, na' betjen lo yežlyó, na' zoan lez kan zoa lez to xkwide' no'le za' wchág ná'lenbe' benne' byo chebe'. ³ Benla' che to benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' wnné': "Le wia nga. Gan zoa Dios zóalenen benách ka'. Sóalene' lógake', na' lógake' gákgake' benne' chie' ka'. Dios ná'kze sóalene' lógake', na' gake' Dios chégake'. ⁴ Dios wzíe' nis zbéžgake' da' žian yej lágwage'. Biž gat nitó benne', na' biž kwež nitóe', na' biž kwež nyache' nitóe', na' biž saka' nitóe', dan' ba wdé chegak da' ka' gókgaken zga'ale'."

⁵ Naž Bennen' ži'e latje blon' wnné': "Bwia nga. Žeko-ba' yógo'te."

Lezka' gože' neda': "Bzój le'e yiche da' ni da' naken dot da' li, na' za' gakkzen."

⁶ Naž gože' neda': "Ba nakkzen. Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' lezka' Bennen' sóateze' kan nak da' zzo laww, na' da' ze lawten. No benne' zbíle', neda' gona' ga ye'je' nisen' da' wnezjwn yeŕa' nban, na' bi be chizjwe'. ⁷ Benne' ka' sóegekle' lo da' žak yežlyó, yó-

go'te da' ki gáta'gaken chégake'. Neda' gaka' Dios chégake', na' lógake' gákgake' ži'nkza' ka', ⁸ san benne' ka' zžébegake', na' benne' ka' bi žejl'ógake' chia' neda', na' benne' ka' bi zej nake' chawe', na' yógo'te benne' wetw benách ka', na' benne' ka' žóngake' da' kegle, na' benne' wžá' ka', na' benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka', na' yógo'te benne' wen laže' ka', ba de latje chégake' lo yi' zen che da' zzéyl'e'en, da' naken yeŕa' got bežopen'."

Yež Jerusalén kobe

⁹ Naž to wbás che ya'abá, wbasen' nbáblene' gaže wbás ka' biá'gake' gaže žíga'do' ka' da' nžá'gaken gaže yižwé', da' ka' ze lawten, bŕe'e gan zoa'. Gože' neda': "Da nga. Neda' wŕoe'ela' le' xkwide' no'len' za' bchag ná'lenbe' Bennen' nake' žíla'do'."

¹⁰ Dios Be' La'y wzóalene' neda', na' wbás che ya'abán' bchi'e neda' to law ya'a sibe, na' bŕoe'ele' neda' yež la'y, yež Jerusalén kobe, da' zžojen ya'abá gan zoa Dios, na' žetjen yežlyó. ¹¹ Yežen' žákti'ten dan' yeŕa' baní' che Dios zóalenen yežen'. Žákti'ten kan žákti'te to yej da' záka'le'en kan nak yej xna gole da' nzin' jaspe. Yani'do' nak yežen' kan nak yej jese. ¹² Zoa to ze'e žeje, na' sibe, kwe'j xkóže'le yežen'. Le'e ze'e na' zej nnita' chežinno gan žo'ogak benách ka'. Žoa'a gan žó'ogake' zej nnita' chežinno wbás che ya'abá, wbás ka' žape chí'igaken'. To to gan žó'ogake' nyejw to to lagak chežinno kwe' ljež za'só Israel. ¹³ Le'e ze'e da' žen' zaka' gan zla' wbiž zej nnita' chonne gan žó'ogake', na' zaka' gan za' be' zag zej nnita' yechonne gan žó'ogake', na' zaka' cheŕa'a gan zde wbiž byo' zag ka' zej nnita' yechonne gan žó'ogake', na' zaka' gan žen wbiž zej nnita' yechonne gan žó'ogake'. ¹⁴ Žan ze'e che yežen' zej nnita' chežinno len ze'e, na' lé'egaken zej nyejw lagak benne' chežinnote benne' wbás ka' che Bennen' nake' žíla'do'.

¹⁵ Wbás che ya'abán', bennen' zchájljlene' neda', noe'e to yag wžíx da' naken ya' oro nich wžíxe' kan nak yežen', na' kan zej nak gan žó'ogake', na' kan nak ze'e chen. ¹⁶ Yežen', tŕebe zej nak da' tape la'a ka'. Tŕebe nak yeŕa' tonne chen, na' yeŕa' blaga' chen. Len yagen' bžix'e' kan nak yežen', na' naken kan gak sa'žo dot chežinno ža, na' tŕebe zej nak yeŕa' tonne chen, na' yeŕa' sibe chen, na' yeŕa' blaga' chen. ¹⁷ Lezka' bžix'e' yeŕa' žeje che ze'e na', na' naken to gaywá' tape yon žit na' benne'. Wbás che ya'abán' bkonle' žin yag wžíx na' nich bžix'e' yežen'.

¹⁸ Ze'e na' naken yej jaspe, na' yežen' naken ya' óroteze, da' naken yani'do' kan nak yej jese. ¹⁹ Len ze'e ka' che yežen' zej nzin' da' xtan ka' da' zej naken yej ka' da' záka'le'egaken.

Len ze'e nežw naken yej jaspe.
Da' bežopen naken yej safiro.
Da' beyonnen naken yej ágata.
Da' tapen naken yej esmeralda.
²⁰ Da' gayon' naken yej ónise.
Da' xopen naken yej kornalina.
Da' gažen naken yej crisólito.
Da' xonon' naken yej berilo.

Da' gan naken yej topasio.
 Da' chin naken yej crisoprasa.
 Da' chinéjen naken yej jasinto.
 Da' chežinnon naken yej amatista.

²¹ Da' chežinno ka' da' zej nbagan' gan žó'ogake' zej naken chežinno bga ka'. To to da' ka' gan žó'ogake' nbagan' len toze bga. Nez blo che yežen' naken ya óroteze da' naken yani'do' kan nak yej jese.

²² Bi bje'ela' nitó yodo' lo yežen' dan' Dios, Bennen' napkze' dot yeja' wnná bia', nake' yodo' chen, na' lezka' nak Bennen' nake' Zíla'do'. ²³ Bi žon byenen wza'ni'gak wbiž, na' byo', lo yežen' dan' zza'ní' yeja' baní' che Dios lo yežen', na' lezka' Benne' nake' Zíla'do' zza'ni'e ga na'. ²⁴ Benne' wláž ka' che yežen', benne' ka' belá'gake', tá-gake' lo baní' che yežen', na' žingak benne' ka' zŕna biá'gake' yežlyó nga, zej noe'e yeja' wnni'a ché'gake' ga na'. ²⁵ Batkle wséjwgake' gan žó'ogake' lo yežen' te ža, na' batkle gak žel ga na'. ²⁶ Benách che yógo'te yež yedjwá'gake' da' zaka' ka', na' yeja' wnni'a ché'gake' ga na'. ²⁷ Nitó da' bi naken chawe', na' nitó da' zinnj, na' nitó benne' žon laže'e, bi chó'ogake' ga na', zan benne' ka' zej nyejw lágake' le'e yiche che Bennen' nake' Zíla'do', gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yeja' nban, chó'ogake' ga na'.

22 Naž wbás che ya'abán' bļoe'ele' neda' to yegw yani'do', da' naken nis yegw da' znezjwn yeja' nban. Žákti'te yegon' kan žákti'te yej jese. Žžoj yegon' lo latje blo gan že' Dios, na' lezka' gan že' Bennen' nake' Zíla'do'. ² Zza' yegon' gachje láwe'le nez blo che yežen'. Chelá'a weje žoa'a yegon' zoa to yag da' zbian da' znezjwn yeja' nban, na' želbían chežinno chi'i to yiz. To byo' to byo' želbía yag ka'. Xlága'gak yag ka' zej naken da' žeyóngaken benne' ka' che yežen'. ³ Bi soa nitó da' žesbaga' benách ka' zia ga na'. Zoa latje blo gan že' Dios lo yežen', na' lezka' gan že' Bennen' nake' Zíla'do', na' benne' wen žin chie' ka' wká'n zéngake' le'. ⁴ Lé'egekle' lawe' le', na' kan lie' nyejwn lo xgágake'. ⁵ Bi gak žel ga na', na' bi yažje to da' wsa'ní', na' bi yaž-jegekle' benne' ka' nníta'gake' ga na' baní' che wbiž, dan' gak Xanžo Dios baní' ché'gake'. To chi'ize nna biá'tezgak benne' ka' nníta'gake' ga na'.

Za' yejá' Benne' Cristo

⁶ Naž wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': "Diža' ni naken dot da' li, na' nakkzen. Xanžo Dios, Bennen' zchize' Dios Be' La'y chie' lo yichj lázdo'gak benne' ka' zcháljgake' lowlaze' le', ba bsele'e wbás che ya'abá chie' nich wļoe'ele' benne' wen žin chie' ka' da' žala' gaken." ⁷ Ki wnná Jesús, Benne' Criston': "Za' yejá'a. Ba nez žen gaken che no benne' žone' kan zŕna da' zchalja' lo wláž Dios, da' nyejwn le'e yiche ni."

⁸ Neda', Zwa, benla', na' bje'ela' da' ki. Wdé benlan', na' bje'elan', na' bzoa ziba' xni'a wbás che ya'abán',

bennen' bļoe'ele' neda' da' ki, nich wká'n zena' le'. ⁹ Naž le' gože' neda': "Bi gono' ki, dan' naka' neda' wen žin che Dios kan nako' le', na' kan zej nak lježo' ka', benne' ka' zcháljgake' lo wláž Dios, na' lezka' kan zej nak yógo'te benne' ka' žóngake' kan zŕna da' nyejw le'e yiche ni. ¡Bka'n žen Dios!"

¹⁰ Lezka' gože' neda': "Bi wkacho'o xtiža' Dios ni, da' zchalja' lo wlaze' le', na' nyejwn le'e yiche ni, dan' za' gakgak da' ki. ¹¹ No benne' žone' da' zinnj gónteze' da' zinnj. No benne' žone' da' kegle gónteze' da' kegle. No benne' žone' da' naken chawe', gónteze' da' naken chawe', na' no benne' nake' che Dios, gákteze' che leze'." ¹² Zŕna Jesusen': "Za' yejá'a. Noa'a lo na'a da' wnezjwa' chegak benne' ka', na' yebi'a che ché'gake' kan zej nak da' béngake'. ¹³ Neda' naka' Benne' zoa' zga'ala', na' lezka' Benne' ze lawte, kan nak da' zzo lawn, na' da' žesyožten. Lezka' naka' Benne' žone' ga so lawn, na' Benne' žone' ga žeyožten. ¹⁴ Ba nez žen gaken chegak benne' ka' nyaže da' nákwgake', benne' ka' žóngake' da' naken chawe'. Zej nzi'e latje gáwgake' da' zbia yagen' da' znezjwn yeja' nban, na' gak chó'ogake' gan žo'ogak benách ka' lo yežen'. ¹⁵ Benne' ka' bi zej nake' chawe', na' benne' wžá' ka', na' benne' ka' žóngake' da' kegle, na' benne' ka' žótgake' benách ka', na' benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka', na' benne' ka' žaz láže'gake' žon láže'gake', gá'ngake' na'le lo yežen'. ¹⁶ Neda', Jesús, bseļa'a wbás chia', wbás che ya'abá, na' bļoe'ele' le'e da' ki, le'e na' nbable to kwe' to kwe' benách chia' ka'. Neda' naka' ljež Dabí, na' lezka' za'sóe'. Lezka' naka' belj xsile."

¹⁷ Zchaljgak Dios Be' La'y, na' xkwide' no'le, xkwiden' wchág ná'lenbe' Benne' nake' Zíla'do', na' zŕnágake': "Le da."

No benne' ženle' diža' ni žala' nne': "Le da."

No benne' zbiļe', na' no benne' zdan laže'en, žala' yíd'gake', na' yé'jgake' nisen', da' znezjwn yeja' nban.

¹⁸ Neda', Zwa, zzejni'ila' benne' ka' žyelenle' diža' ni da' zchalja' lo wláž Dios, na' nyejwn le'e yiche ni, na' zn-
 nia': cha' no benne' wzane' kan zej nak diža' ki, na' Dios yebi'e chie', na' wsaka' zi'e le' kan zej nak da' zej nye-
 jwn le'e yiche ni. ¹⁹ Lezka', cha' no benne' yekwase' bíte'teze diža' ni da' zchalja' lo wláž Dios, da' nyejwn le'e yiche ni, Dios yekwase' latje che bennen' le'e yichen' gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yeja' nban da' zej lí kanne, na' lezka' yekwase' latje chie' lo yež la'y, kan nyejw chegak benne' ki le'e yiche ni.

²⁰ Xanžon', Bennen' zzoa lie' kan zej nak da' ki zŕne': "O'. Za' yejá'a."

¡Ka'kze gaken! ¡Da, Xanto' Jesús!

²¹ Zŕnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.